Gregorius IX : Decretales
Moguncja, Schöffer
c. 1473
(Mainz. – Pet. Schoyffer.)
c. ~~nach~~ 1470 c. 1473

Iluminowany w Krakowie
własność prof. Akad. Krak.
Andrzeja z Kobiszyna II poł. XV w.

BMC I 30 1 ed. z odwiązania

Decretalia
... floris
dom. Bernhardi
1473

Sextus

1 De su[m]ma tri[nitate] et fide ka[tholica]
2 De Constitucionibus
3 De rescriptis et eorum interpretatione
4 De Consuetudine
5 De postulatione platorum
6 De electione et electi potestate — 14
De tutela 37 — De auctoritate et usu pallii — 16
De renunciacione — 18
De supplen[da] neglig[entia] pla[torum] — 36
De temporibus ordinationum et qualitate ordinandorum — 37
De scrutinio in ordine faciendo — 41
De etate et qualitate et ordine preficiendorum — 42
De sacra unctione — 43
De filiis presbiterorum ordinandis vel non — 44
De servis non ordinandis et eorum manumissione — 46
De obligatis ad ratiocinia ordinandis vel non — 47
De corpore viciatis ordinandis vel non — 48
De bigamis — 49
De clericis peregrinis — ibid
De officio archidiaconi — 50
De officio archipresbiteri — 51
De officio primicerii — ibid
De officio sacriste — 52
De officio custodis — ibid
De officio vicarii — 53
De officio et potestate iudicis delegati — ibid
De officio legati — ibid
De officio ordinarii — ibid
De officio iudicis — 63
De maioritate et obedientia — 64
De treuga et pace — 68
De pactis — ibid
De transactionibus — 71
De postulando — ibid
De procuratoribus — 72
De sindico — 73
De his que vi metusve causa fiunt — 74
De restitucione in integrum — 77
De alienatione iudicii mutandi causa facta — ibid
De arbitris — 78

81 ibid

De iudiciis — 84
De foro competenti — 87
De libelli oblacione — 90
De mutuis peticionibus — ibid
De litiscontestacione — ibid
Ut lite non contestata non procedatur ad testium receptionem vel ad diffinitivam — 91
De iuramento calumpnie — 93
De dilacionibus — 94
De feriis — 95
De ordine cognicionum — 96
De pluris peticionibus — 97
De causa possessionis et proprietatis — ibid
De restitucione spoliatorum — 99
De dolo et contumacia — 104
De eo qui mittitur in possessionem causa rei servande — 107
Ut lite pendente nihil innovetur — 108
De sequestracione possessionis et fructuum — ibid

De confessis
De probacionibus
De testibus et attestationibus
De testibus cogendis vel non
De fide instrumentorum
De presumpcionibus
De iureiurando
De excepcionibus
De prescripcionibus
De sententia et re iudicata
De appellacionibus recusacionibus et relacionibus
De peregrinacionibus
De confirmacione utili vel inutili

De vita et honestate clericorum
De clericis coniugatis
De clericis non residentibus in ecclesia
De prebendis et dignitatibus
De clerico egrotante vel debilitato
De institucionibus
De concessione prebende non vacantis
Ne sede vacante aliquid innovetur
De his que fiunt a prelato sine consensu capituli
De his que fiunt a maiori parte capituli
Ut ecclesiastica beneficia sine diminucione conferantur
De rebus ecclesie alienandis vel non
De precariis
De commodato
De deposito
De empcione et vendicione
De locato et conducto
De rerum permutacione
De feudis
De pignoribus et caucionibus
De fideiussoribus
De solucionibus
De donacionibus
De peculio clericorum
De testamentis et ultimis voluntatibus
De successione ab intestato
De sepulturis
De parrochiis et alienis parrochianis
De decimis primiciis et oblacionibus
De regularibus et transeuntibus ad religionem
De conversione coniugatorum
De conversione infidelium
De voto et voti redempcione
De statu monachorum et canonicorum regularium
De religiosis domibus ut episcopo sint subiecte
De capellis monachorum et aliorum religiosorum
De iurepatronatus
De censibus et exaccionibus
De consecracione ecclesie vel altaris
De celebracione missarum et sacramento eukaristie
De baptismo et eius effectu
De presbitero non baptizato
De custodia eukaristie et aliorum sacramentorum
De reliquiis et veneracione sanctorum
De observacione ieiuniorum
De purificacione post partum
De ecclesiis edificandis vel reparandis
De immunitate ecclesiarum cimiterii et rerum
Ne clerici vel monachi secularibus negociis se immisceant

99
ibid — De sponsalibus — 232
113 — De desponsacione impuberum — 236
121 — De clandestina desponsacione — 237
124 — De sponsa duorum — 238
126 — De condicionibus appositis — ibid
128 — Qui clerici vel voventes matrimonium contrahere possunt — 239
134 — De eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium — 240
137 — De coniugio leprosorum — 241
140 — De natis ex libero ventre — 242
147 — De coniugio servorum
146 — De cognacione spirituali
ibid — De cognacione legali — 243
De eo qui cognovit consanguineam uxoris sue vel sponse
159 — De consanguinitate et affinitate — 257
161 — De frigidis et maleficiatis et impotencia coeundi — 257
162 — De matrimonio contracto contra interdictum ecclesie — 247
163 — Qui matrimonium accusare possunt vel contra testari — 270
164 — De donacionibus inter virum et uxorem — 273
ibid — De secundis nupciis — 274
170 — De accusacionibus inquisicionibus et denunciacionibus — 277
173 — De calumpniatoribus — 279
173 — De simonia — 260
177 — Ne prelati vices suas sub annuo censu — 266
177 — De magistris — 267
De iudeis et Sarracenis
176 — De hereticis — 270
177 — De scismaticis et ab eis ordinatis — 272
ibid — De apostatis et reiterantibus baptisma
ibid — De his qui filios occiderunt — 273
178 — De homicidio voluntario vel casuali — 276
179 — De torneamentis
ibid — De clericis pugnantibus in duello
180 — De sagittariis — 277
ibid — De adulteriis et stupro
190 — De raptoribus incendiariis et violatoribus ecclesiarum
191 — De furtis — De usuris — 278
192 — De crimine falsi — 281
193 — De collusione detegenda — 282
ibid — De delictis puerorum — 283
198 — De clerico venatore
ibid — De clerico percussore
200 — De clerico maledico — De clerico excommunicato ministrante — 28[illegible]
ibid — De clerico non ordinato ministrante — 287
204 — De clerico per saltum promoto
207 — De eo qui furtive ordines suscepit
211 — De concessionibus prelatorum — 286
ibid — De novi operis nunciacione — 288
De privilegiis et excessibus privilegiatorum — 289
213 — De purgacione canonica — 294
215 — De purgacione vulgari — 296
216 — De iniuriis et dampno dato
217 — De penis — 297
220 — De penitenciis et remissionibus — 298
223 — De sententia excommunicacionis — 300
224 — De verborum significacione — 309
226 — De regulis iuris — 313
228
ibid
229
250

Gregorius IX: Decretales
Moguncia, Schöffer
[c.] 1473
(Mainz – Pet. Schoyffer.)
c. ~~nach~~ 1470 1473
Iluminowana w Krakowie
własność prof. Akad. Krak.
Andrzeja z Kobylina II poł. XV w.
BMC I 30 1 ed. z oderwanego
Inc. 829

Decretalia
[illegible] domini Bernhardi
1473

[illegible] mox et actio[illegible]
[illegible] fuit ad[illegible]

In huius libri principio quinq; sūt pcipue pnotāda. vicȝ que sit intentio · que materia · que utilitas · cui pti phie supponatur · quis modus agendi · et quis libri titulus · Intentio dñi greg · in hac pñti cōpilacōne fuit diuersas cōstōnes et decretales eplās pdecessoꝝ suorum in diuersa dispsas volumia seu cōpilacōes q difficultatē studētibꝫ ingerebāt in vnā cōpilacōnē resecatis supfluis ad utilitatē legentiū ac studētiū reducere, put in eiusdem dñi gregorij cōstōne eiudentius declaratur · Materia in hoc ope sūt ipe cōstitucōnes et decretales eplē sub singulis titulis collocate · Utilitas est ut hijs lectis et intellectis sciamꝰ discernē inter equū et iniquū et vnicuiq; reddē qđ suū est et in hoc iusticia cōsistit · ut insti · de iusti · et iur · in pñ · et · xij · q · ij · cum deuotissimā · Supponitur ethice id ē morali scie sicut et alij libri iuris · vnde etiā dicit impator · legibus nr̄is hoim mores intendimus corrigē. C. de secū · nup · l · i · Modus agendi talis ē · diuidit eni opus suū in quinq; ptes · in pmā pte tractat de sūma tri · et fi · catho · et de cōstōnibꝫ · de Rep · de iudicibus et eoꝝ officijs · In secūda pte tractat de iudicijs et coopantibꝫ ad iudicia · In tercia parte tractatur de vita et honestate clericoꝝ et rebꝫ eoꝝ et ecciaꝝ · In quarta de spōsalibꝫ et mr̄imonijs et impedimētis eoꝝ · In qnta de accusacōnibꝫ et criminibꝫ et eoꝝ penis · vñ vsus. Pars por officia parat eccie qꝫ ministros · Altera dat testes et cetera iudicioꝝ · Tercia de rebꝫ et vita psbroꝝ · Dat formā rite nubē quarta docet · Ultia de vicijs et penis tractat eoꝝ · Et sic t'miat tractatū suū ipm diuidēs in qnq; ptes ad silitudinē quinq; sensuū corpis quos quilibꝫ q indicat hr̄e dꝫ · al's nō est idoneus iudex sic copula cōiugalis ē restricta usq; ad quartū gradū ad silitudinē qtuor hūoꝝ vel elemētoꝝ corpis humani · j · de cōsang · et affi · nō debꝫ · § · phibitio · dicit g · greg · eps · et c.

Gregorius epus · seruus · sic etiaȝ impator seipm appellat seruū · C · de of · pfec · ptor · affric · l · i · circa pñ · vel dic q hoc dicit ex humilitate · qꝛ q maior ē vr̄m fiat sicut minister vester · vel seruus dr̄ · qꝛ sic p seruū acquiritur dño ut insti · p q̄s psonas no · acquir · circa pñ · ita ec p dñm ppaȝ cuilibꝫ eccie pt acquiri · j · de censi · cū instantia · in pticula q decisa ē de pncipio · j · ut lite pen · eccia · ij · sic et p impatorē acquiritur hominibꝫ · ut in autē · cōsti · q dig · lib · a pa · po · § · illud qꝫ · coll' · vi · et noctes ducit insomnes ut subiecti sub omi quiete cōsistāt · in aut · ut iudi · sine quo · suffra · in pñ · coll' · ij · Et dicit impator voluntarios labores appetimus ut quietē alijs pparemus · in aut · ut di · iussi · sub scrip · ha · glo · qsto · in pñ · coll' · viij · et · j · de resti · spo · c · freqūēs.

b Filijs · bñ dicit filijs · qꝛ solūmō priarchas arepos et epos fratres appellat · omes alios filios · j · de falsa · q̄ graui.

c Bonomeo morātibꝫ · et ita nō in castris qm si in castris studerent bñficia ex priuilegio sibi cōcessa occasione studij hr̄e nō deberēt · j · de cle · nō resi · tue fraternitati · p · ex quo dicit bonomie nō vidr̄ q alijs mittātur alibi studētibꝫ · et sic nō tenētur recipe hāc cōpilacōnē · qꝛ lr̄e ppe nō extēduntur ad alios q̄ ad eos quibꝫ mittūtur vel qui cōtinētur in eis · ar · j · de of · del · p · et · g · et · c · gratū · et · c · cū olim · ȝ nō ē ita · omes eni tenētur ad obseruacōnē huius cōpilacōis · ȝ ppter studiū qđ ē bonomie cōuius et gn̄alius pcipue in iure utroq; et ibi q̄i de omibꝫ ptibꝫ mūdi sūt studentes · ideo potius bonomā dirigūtur · et ita omes tenentur hanc cōpilacōnē tenere et seruare · qꝛ nec possent nec debēt singuloꝝ auribus intimari · xvi · di · q dicitis · et · j · de postu · p · c · ad hec · et cōstō pn̄cipis post duos menses a tpe publicacōis oēs astrīgit · in aut · ut fac · no · cōsti · circa pñ · coll' · v · et · j · de sen · ex · nouerit.

d Salutē · p talē solucōez nō tollitur excōicacō si aliq scolares vel mgri essent excōicati tpe publicacōis · j · de sen · ex · si aliqn · ubi de hoc.

e Rex · alibi appellatur impator · xi · q · iij · iulianus · regnū tñ eiꝰ non est de hoc mundo · e · c · q · iij · § · i.

f Pacificus · qui ut pacē doceret venit in mūdum · xxiij · q · i · mili bella · § · i.

g Disposuit · scȝ p puidentiā in pdestinacōne nō tamen necessitate · quia vasis ire · et c · xxiij · q · iiij · nabuchodonosor · de pe · di · iiij · nonnulli · § · sic itaq; · et in sequentibꝫ et pcedentibꝫ · §.

Incipit noua cōpilatio decretalium gregorij · ix.

Gregorius eps seruus seruoꝝ dei / dilcis filijs doctoribꝫ et scolaribꝫ

vniuersis bonon · cōmorātibꝫ salutē et aplicā bñdcōȝ. Rex pacificus pia miseracōe disposuit sibi sbditos fore pudicos pacificos et modestos · ȝ effrenata cupiditas sui pdiga pacis emula mr̄ litiū materia iurgioꝝ tot q̄tidie noua litigia gn̄at · ut nisi iusticia conatus eius sua v'tute reprimēt et qōnes ipius implicitas explicaret ius huani federis litigatoꝝ abusus extinguerēt et dato libello repudij cōcordia ex mūdi terminos exularēt. Ideoq; lex pditur ut appetitus noxiꝰ sb iuris regla limitetur p quā genꝰ huanū ut honeste viuat

h Sbditos · id ē pdestinatos qui si etiā peccāt corā dño dñr peccare · de pe · di · i · et venit · qui etiā si peccāt nlominus saluabūtur · de pe · di · iiij · § · sit itaq; · cōtra pmū decretū ē · de pe · di · iiij · hāc societatē.

i Pudicos · id ē castos sic et impator subditos suos castitatē seruare hortatur · vnde dicit · castitas sola ē q cū fiducia possibilis est deo animas pñtare · in aut · de leno · § · sancimus · coll' · iij · que suaderi potest impari vero non pt · xxxij · q · i · integritas · vnde debemus esse pudici nō solū mente · ȝ etiā oculo · quia impudicus oculus impudici cordis est nuncius · xxxij · q · v · nec solo.

k Pacificos · id est pacem custodientes · vnde etiaȝ dicitur · beati pacifici quoniam filij dei vocabuntur · xxxiij · q · i · noli.

l Modestos · id est temperatos · qꝛ quilibꝫ debꝫ in se habē tpantiā ut sciat seruare misc'diam et rigorem vel simul utrūq; seruare · xlv · di · disciplina.

m Cupiditas · que ē radix oim maloꝝ · xlvij · di · bonoꝝ · et in aut · ut iudi · sine quo · suffra · § · cogitatio · coll' · ij · ultra vnā colū · et hoc idē innuitur de pe · di · ij · § · qꝛ radix oim · pt' illū · § · ex pmissis.

n Prodiga · qꝛ nō solū rerū · ȝ etiā fame quis pdigus dicitur · ut habetur · C · de hijs que pene no · l · i · in fi · j · de accusa · platoꝝ excessus · et talis crudelis ē qui famā suā negligit · xij · q · i · nolo · et vere qꝛ omnis etas ab adolescētia pna ē in malū · xij · q · i · omis etas · et omis creatura sub vicio est · de pe · di · ij · § · caritas · ad fi · distinc · et humana natura quodāmō labitur ad delicta · in aut · de monach · § · si quis igit · coll' · i · et pclinus est hoim cursus ad voluptatē · et natura imitatrix est vicioꝝ · xx · q · iij · pclinis · vnde claud · pcliuior usus in peiora datur · Ex eo q dicit pdiga videtur cōtraria ista lr̄a · qꝛ pmo dixit cupiditas · qꝛ qui est cupidus nō est pdigus · sic intellige · cupiditas refertur ad retētionē tpaliū · pdigalitas quantū ad euacuationē virtutū · qꝛ vnū expellit aliud · xxxij · q · i · cū renūciatur · et est ar · q allegans cōtraria audiatur · et duo cōtraria pñt esse in eodē subiecto · qꝛ ppa dicit cupiditatē esse pdigā cū cupiditas et pdigalitas sint penitus cōtraria · vel dic melius q ideo dicatur sui pdiga · qꝛ nullus modus nulla mēsura ē in cupiditate · vñ dic canō q nec sacietas vnquā nec finis erit cupiditati · et ideo dr̄ effrenata · xlvij · di · sic pdigalitas · al's talis nō essꝫ opposita cupiditati · ȝ potius ei cōpetēt · ȝ pdigalitas illa q cōsistit in distribucōe rerū immoderata illa ei essꝫ opposita · et ad hȝ facit q dic sui pdiga · et ideo nō dixit rerū · vel si vis saluare solucōnē bn · expone sui id ē sui possessoris et ita planū est.

o Noua litigia · hoc ideo dicit · qꝛ humana natura pna est ad dissentiendū · j · de cōcel · p · qꝛ diuersitatē · et de cōse · di · iiij · sic in sacris · et · ff · ad trebell' · qꝛ poterat · et · ff · de arbi · Itē si vnus · § · si · et sp nouas deproperat edē formas · C · de ve · iur · enu · l · ij · § · ȝ qꝛ dime · et natura introductū ē ut plura sint negocia q̄ vocabula · ff · de pscrip · v · natura · vnde dicit impator q natura quotidie nouitates mititur muenire · in aut · qbꝫ mo · na · effi · sui · § · si qs vero · coll' · vi · et ideo nouis morbis noua cōuenit antidota pparari · j · de iur · calū · ceterū · et varia expimēta morboꝝ varia nos cogūt remedia inuenire · l · di · ut cōstituentur · et qđ medicamēta morbis exhibent hoc iura negocijs · in aut · ȝ cōsti · q inno · cō · i pñ · col · viij · et q de nouo emergūt auxilio nouo indigēt · ff · de interrog · acti · l · de etate · § · ex causa · et · ff · ut in pos · leg · l · i · § · plane · et · ff · de ven · inspiciē · l · i · in pñ · et · j · de of · deleg · insinuāte · et · j · de excep · c · pastoralis · j · de testi · pñtiū · et · c · ult.

p Dato libello · quē olim maritus dabat uxori · j · de diuor · gaudemus · in fi · et · ff · de diuor · l · ij · § · in repudijs.

q Iusticia · que ab alijs v'tutibꝫ augeri et ad maius appetere desiderat · in aut · de referend · § · ppterea · coll' · ij.

r Ideoq; lex pditur · ut humana cohercceatur audacia et tuta sit inter improbos innocētia · iiij · di · facte sūt aūt · nam p leges nemo bene facere cogitur · ȝ male agē phibetur · xxiij · q · v · c · ad fidem.

s Limitetur · limes est agroꝝ distinctio · vnde virgil · Limes erat positus litem ut discernēt agri · ut · j · de · v · sig · c · forus.

t Honeste viuat · et c · hec sūt tria pcepta leg · de quibꝫ hēs · ff · de iusti · et iu · l · iusticia · § · ij · et insti · e · t · § · iuris pcepta · et sūt sic intelligēda

[illegible]

alterū non ledat ius suū cuiqȝ tribuat informatur. ¶ Sane diuersas ɔstitucōes et decretales epistolas p̄decessorum nr̄orꝫ in diuīsas dispsa volumina quaꝝ aliq̄ ꝓpter nimiaȝ similitudinē et quedā ꝓpter cōtrarietatē nonnulle etiā ꝓpter sui ꝓlixitatē ɔfusionē inducē videbātur· alique vēo vagabātur extra volumia supradicta que tāquā incerte frequēter in iudicijs vacillabant ad cōmunem et maxime studentiū utilitatē p dilectū filiū fratrem raimūdū capellanū et penitētionariū nr̄m in vnū volumen resecatis supfluis ꝓuidimus redigēdas adijcientes ɔstitucōnes nr̄as ꝛ decretales ep̄las p quas nōnulla q̄ in p̄oribus erāt dubia declarantur. ¶ Volentes igitur in hac tm̄ ɔpilacōne vniūsi utātur in iudicijs et in scolis districtius ꝓhibemus ne quis p̄sumat aliā facere absqȝ aūcte se· ap· sp̄eali.

De sūma trinitate ꝛ fide ca·

[illegible]

Innocētius· iij· in ɔcilio gn̄ali·

Firmiter credimus et simpliciter ɔfitēmur q̄ vnus solus ē verus deus eternus immensus et incōmutabilis om̄ipotēs et incōp̄hensibilis et ineffabilis pater et fi· et spūs scūs· tres quidem psone ȝ vna essentia sb̄a seu natura simpl̄r om̄ino· pr̄ a nullo· filius a p̄re solo· ac spūs scūs piter ab utroqȝ absqȝ inicio sp ac sine fine· pater generās filius nascēs et spiritus scūs ꝓcedēs consubstātiales et coequales et coom̄ipotētes et coeterni. ¶ Vnū vniūsoꝝ pn̄cipiū creator om̄iū visibilium et inuisibiliū spūaliū et corpaliū. ¶ Qui sua om̄ipotēti virtute simul ab inicio tpis utrāqȝ de nichilo cōdidit creaturā spūalē et corpalē angelicā videlicet ꝛ mūdanā ac demū humanā quasi ɔūem ex spū ꝛ corpore constitutā. ¶ Dyabolus eni et alij demones a deo quidem natura creati sunt boni· ȝ ipi p se facti sunt mali· homo vero dyaboli suggestiōe peccauit. ¶ Hec sancta trinitas fm ɔūem essentiaȝ indiuidua est et fm psonales ꝓprietates discreta quia p moysen et scōs ꝓphas aliosqȝ famulos suos iuxta ordinatissimā dispositiōnē tēporū doctrinā hūano generi tribuit salutarē. ¶ Et tādem vnigenitus dei filius ih̄s xp̄s a tota trinitate ɔiter incarnatus ex maria sp virgine spūs sancti coopacōe ɔceptus verus homo factus ex anima rōnali ꝛ hūana carne ɔpositus vna in duab⁊ naturis psona viam vite manifestius demōstrauit. ¶ Qui cū sit fm diuinitatē immortalis et impassibilis idē ipe fm hūanitatē fcūs ē mortalis ꝛ passibilis· qui etiā ꝓ salute hūani gn̄is in ligno crucis passus et mortuus· descendit ad inferos resurrexit a mortuis· et ascēdit in celū· ȝ descendit in aīa ꝛ resurrexit in carne ascenditqȝ piter in utroqȝ venturus in fine seculi iudicaturus viuos et mortuos et reddituꝛus singulis fm opa sua tam reprobis q̄ electis· qui om̄es cū suis ꝓprijs resurgēt corporib⁊ q̄ nūc gestāt ut recipiāt fm opa sua siue bona fuerit siue mala· illi cū dyabolo penā ꝑpetuaȝ et isti cū xp̄o gloriam sempiternā. ¶ Vna vero est

[illegible]

cibus. historia de ysaac est. xxij. q. ij. dicit ... beate marie carnem accepit et eandē carnem ... ad salutē. de cō. di. ij. accesserūt iudei. et hoc

fideliū3 vniūsalis eccīa extra quā nullus omnino saluatur in qua idē ipē sacerdos ē sacrificiū ihs xp̄s cuius corpus et sanguis in sacramēto altaris sub spēbꝫ panis et vini veraciter cōtinētur trāssubstātiatis pane in corpus et vino in sanguinē ptāte dīna ut ad pficiendū misteriū vnitatis accipiamus ipī de suo qđ accepit ipē de nr̄o et hoc utiqꝫ sacr̄m nemo p̄t ɔficē nisi sacerdos qui rite fuerit ordiatus fm claues eccīe quas ipē concessit aplīs eorumqꝫ successoribꝫ ihs xp̄s. ¶ Sacr̄m vero baptism̄ qđ ad dei inuocacōē et indiuidue trinitatis vic3 pr̄is et filij et. s. s. ɔsecratur in aqua tam puulis q̄ȝ adultis in forma eccīe a quocūqꝫ rite collatū fuerit pficit ad salutē et si post susceptiōnē baptism̄ quisq̄ȝ plapsus fuerit in peccm̄ pverā p̄t sp pniā3 reparari. ¶ Nō solū aūt v̄gīes et ɔtinētes verū etiā ɔiugati p rectam fidē et opacōnē bonā placentes deo ad eternā merētur btūtudinē puenire. Idē

Damnamus in eodem. ergo et reprobamus libellū seu tractatu3 quē abbas ioachim edidit cōtra mgr̄m .p. lumbard. de vnitate seu essentia trinitatis appellās ipm̄ hēticū et insanū p eo q̄ in suis dixit sententijs qm̄ quedā summa res ē. pater et fi. et. s. s. et illa nō est gn̄ans neqꝫ genita. nec pcedēs. vn̄ asserit q̄ ille nō tā trinitate3 q̄ȝ q̄ternitatē astruebat in deo vic3 tres psonas et illā ɔūe3 essentiā quasi quartā manifeste ptestans q̄ nulla res ē q̄ sit pater et fi. et. s. s. nec ē essentia nec sb̄a nec natura q̄uis ɔcedat q̄ pr̄ et fi. et s. s. sūt vna essentia vna sb̄stātia vnaqꝫ natura. verū vnitatē hmōi nō verā et ppriā s3 quasi collectiuā et silitudinariā esse fatetur queadmodū dr̄ multi hoīes vnus pplus et multi fideles vna eccīa iuxta illđ multitudinis credētiū erat cor vnū et aīa vna et qui adheret deo vnus spūs ē cū illo. Itē q̄ plātat et qui rigat vnū sūt et omes vnū corpus sumus in xp̄o rursus in libro regū ppl's meus et pplus tuus vnū sūt ad hāc autē suā sn̄iam astruēdā illud potissimū verbū inducit q̄ xp̄s de fidelibꝫ inquit in euāgelio volo pr̄ ut sint vnū in nobis sic et nos vnū sumus ut sint ɔsūmati in vnū. nō eni ut ait fideles xp̄i sūt vnū id ē quedā vna res q̄ ɔūis sit omībꝫ. s3 hoc mō sūt vnū. i. vna eccīa ppter catholice fidei vnitatē. et tādē vnum regnū ppter vnionē indissolubilis caritatis queadmodū in canonica iohis apli eplā legitur. q̄ tres sūt qui testimoniū dāt in celo pr̄ et fi. et. s. s. et hij tres vnū sūt statiqꝫ sb̄iūgitur et tres sūt q̄ testimoniū dāt in t̄ra spūs aq̄ et sanguis et hij tres vnū sūt sic in quibusdā codicibus inuenitur. ¶ Nos aūt sacro approbāte ɔcilio credimus et ɔfitemur cū petro q̄ vna q̄dā res est incōphensibilis quidē et ineffabilis que veraciter ē pr̄ et fi. et. s. s. tres simul psone ac sigillatim q̄libet earūdē. et ideo in deo solūmodo trinitas ē nō quaternitas. q̄ q̄lib3 triū psonarū ē illa res vic3 sb̄a essentia seu natura dīna q̄ sola ē vniūsorū pncipiū pter qđ aliud inueniri nō p̄t et illa res nō ē generās nec genita nec pcedēs s3 est pr̄ qui gn̄at. et filius qui gignitur et spūs scūs qui pcedit ut distinctiones sint in psonis et vnitas in natura. Licet igitur alius sit pater alius filius alius spūs scūs nō tn̄ aliud s3 id qđ ē pater est fi. et. s. s. idē omnino ut fm orthodoxā et catholicā fidem ɔsb̄ales esse credātur. pater eni ab eterno filiū gn̄ando suā sb̄am ei dedit iuxta q̄ ipē testatur pater qđ dedit michi maius omībꝫ est ac dici nō p̄t q̄ ptē sb̄e sue illi dederit et ptē ipē sibi retinuerit cū sb̄a pr̄is indiuisibilis sit utpote simplex omnino. sed nec dici p̄t q̄ pr̄ in filiū trāstulerit suā sb̄am gn̄ando quasi sic dederit eā filio qđ nō retinuerit ipam sibi alioquī desijsset esse substantia. patet ergo q̄ sine ulla diminucōne filius nascēdo substātiā pr̄is accepit et ita pr̄ et filius hn̄t eandē substantiā. et sic eadē res ē pater et fi. nec non et. s. s. ab utroqꝫ pcedēs. cū ergo veritas p fidelibꝫ suis orat ad pr̄em volo inquiēs ut ipī sint vnū in nobis sicut et nos vnū sumus hoc nomē vnū p fidelibꝫ quidem accipitur ut intelligatur vnio caritatis in gr̄a. p psoīs vēo dīnis ut attēdatur idētitatis vnitas in natura queadmodū alibi veritas ait. estote pfci sic et pr̄ vr̄ celestis pfcūs ē. ac si dicēt manifestius. estote pfecti pfectōe gr̄e sic pr̄ vester celestis pfectus ē pfectione nature utraqꝫ vic3 suo modo q̄ inter creatorē et creaturam nō p̄t tāta silitudo notari quī inter eos maior sit dissilitudo notāda. ¶ Si quis igitur sn̄ia3 vel doctrinā p̄fati ioachim in hac pte defendē vel approbare p̄sūpserit tanq̄ hereticus ab omībꝫ euitet. in nullo tn̄ ppter h̄ florētino monasterio cuius ipē ioachim extitit institutor volum9 derogari qm̄ ibi et regularis est institutio et obfuātia salutaris maxie cū idē ioachim oīa scp̄ta sua nob assigri mādauerat ap. se. iudicio approbāda vel etiā corrigēda dictās eplam quā ppa manu subscripsit in q̄ firmiter ɔfitetur se illā fidē tenere quā romana tenet eccīa q̄ disponēte dn̄o cūctorū fideliū mater ē et mgr̄a. ¶ Reprobamus igitur et ɔdemnamus puissimū dogma impij amalricij cuius mentē sic pater mēdacij excecauit ut eius doctrina nō tam hētica q̄ insana sit censenda.

De constitutionibus.

Ex cōcilio meldensi.

Canonum statuta ab omībꝫ custodiātur et nemo in actionibꝫ vel iudicijs eccīasticis suo sensu s3 eorū autoritate ducatur. Greg. in registro.

Cognoscentes et. j. rem que culpa caret in damnū vocari nō conuenit. Quotiēs vero nouū quid statuitur ita solet futuris formam imponē ut negocijs dispēdijs p̄terita nō ɔmēdet. ne detrimētū an̄ pbacōnē possint ignorātes incurrē q̄ eos postmodu3 dignū ē vetitos sustinē. Aug. sup illud eplē ad hebreos.

Translato sacerdotio necce ē ut leg trāslacō fiat. q̄ eni sil

... ro intelligi. ... in petrū sc3 p illa v̄ba. pasce oues ... ¶ Trāslato. ... gnificasti. vel fm alios. p illa v̄ba ... di. iiij. pprie. translata est ergo lex et ita legis obs... iudeos. s3 apud petrū et suos successores. et qđ tr... dotium a xp̄o in petrū pbatur. xxi. di. nouo.

et ab eodē et sub eadē sponsione utraq3 data sūt. qđ de vno dr̄ necesse est ut de alio intelligatur. Idē sup ep̄la ad ro.

Nam cōcupiscētiā nesciebā3. hoc enī elegit ap̄ls gn̄ale vn̄ oīa mala oriūt. bō ē ergo lex q̄ dū hoc ꝓhib3 oīa mala ꝓhibet. Jero. in pab.

Ne imitaris prudētie tue prudētie sue innititur q̄ ea q̄ sibi agenda vel dicēda videntur patrum decretis ꝓponit. Inno. iij. senoñ. arēpo et episcopo treceñ.

Cum omes et c. ad audientiā ap. nr̄i ꝑuenit q̄ treceñ. canonici nouū fecerunt in treceñ. ecc̄ia cōstitutū ut eis tā in p̄ntia q̄ in absentia redditus suos ex integro ꝑcepturis q̄ in eadē ecc̄ia post illā cōstōnē fuerūt vel decetero fuerint instituti reddītus in absentia nō ꝑcipiāt s3 tūc solū cū fuerint residentes fm̄ treceñ. ecc̄ie cōsuetudinē omes in hoc cōsueuerunt esse pares. Statuerūt etiā3 ut cū singulis p̄bendis ānexe sint vinee ip̄is suas dū vixerit possidentibꝫ vinee decedentiū

ad successores nō trāseāt. s3 ꝓuentus eaꝝ inter singulos diuidāt. Cū igitur qđ quisq3 iuris in alterū statuit ip̄e debeat uti eo et sapiētis dicat aūctas patere legē quā tu ip̄e tuleris. M. q. antiquos canonicos et iunioribꝫ et iuniores in ꝑceptione fructuū tam p̄bendaꝝ q̄ vineaꝝ coeq̄tis antiquis fm̄ p̄orē cōsuetudinē usq3 ad tpus p̄dcē cōstōnis ꝟuatā vel fm̄ rōnabilē instōnē in posterū obꝟuandā. Idē tridētino ep̄o.

Que in ecc̄iaꝝ. et c. sane ꝑuenit ad audiētiā nr̄am q̄ ciues teruesini cōstituerunt ut si quis se ad inopiā ꝟgere ꝓbabiliter allegauerit alienādi feudū3 qđ ab ecc̄ia vel alijs tenet liberā hēat facultatē. et c. Volētes igitur ecc̄iaꝝ indemnitati cōsulē cōstōnē hmōi et venditiones feudoꝝ ecc̄iasticoꝝ factas sine legitimo ecc̄iasticaꝝ ꝑsonaꝝ assensu viribus decernimus nō hr̄e. Idē.

Cum accessissent ad ap. se. arch. tulleñ. et H. tulleñ. capli ꝓcurator. arch. ꝓposuit memoratus q̄ cū oli tulleñ.

canonici nr̄is auribꝫ intimassent q̄ p̄miceriatus in tulleñ. ecc̄ia tanto tpe vacauisset. qđ ad manus nr̄as illius ꝑsonatus esset donatio deuoluta. et c. fuit insup ex pte capituli allegatū q̄ de cōmūi assensu canonicoꝝ tulleñ. fuerit cōstitutū. ne p̄miceriatus dignitas esset ulterius in ecc̄ia memorata inter canonicos ip̄os p̄miceriatus ꝓuētibꝫ et possessionibꝫ distributis. et c. ꝓpter qđ euidenter apparet q̄ p̄miceriatus ip̄se tāto tpe nō vacauerit sic nobis fuerat falsa insinuatione suggestū. et c. quo circa. M. q. si vobis cōstiterit tulleñ. canonicos ne ulterius in tulleñ. ecc̄ia p̄miceriatus esset officiu3 cōmūiter statuisse ac statutū ip̄m aūcte se. ap. fuisse postmodu3 sic dr̄ cōfirmatū vos illđ faciatis in suo robore ꝑmanere nisi postea dc̄i canonici cōtrauenerint aliquem vie3 in p̄miceriū

eligendo. Idē elugieñ. ep̄o

Cum M. ferr̄. et c. dcūs M. ꝓ se ac iiij. socijs suis ꝓposuit q̄ ferr̄. canonici ut eo amplius suos redditus augmentarēt quo ꝓuētus ecc̄ie qui diuidi cōsueuerāt inter plures in usus cederent paucoꝝ. xiiij. p̄bendas tm̄ p̄ter id qđ cōīi mense deputarūt cōīter in eadē ecc̄ia cōtra antiquā cōsuetudinē statuerūt. Postmodū vero cōtra cōstōnē ip̄am voluntarie venientes dcōs. v. in canonicos receperūt nullis p̄bēdis assignatis eisdē. et l3 eoꝝ redditus non modicū fuerint augmētati nōdū tn̄ eis voluerūt ex supexcrescētibꝫ redditibꝫ ꝓuidē. verū ex adūso fuit ꝓpositū q̄ xiiij. p̄bēdaꝝ numēo in ferr̄. ecc̄ia instituto et ap. ꝓtectōnis p̄sidio roborato cū vna in eadē ecc̄ia p̄benda vacasset ad quorundā instātiam duos ad eā et postmodum ad p̄ces

epi dictū. M. et quendā aliū sine p̄iudicio dicte ɔstitucōis in canonicos receperūt ita q̄ ipi de canonia nil pciperent donec p̄mi duo essent p̄bēdas integre assecuti. Cū q̄ p canonicoꝝ industriā fuerit p curatū ut ex possessiōnibꝫ quas eccīa tpe longo possedit plures eis redditus soluerētur sup excrescētes ɔūi mense q̄ minus sufficiens fuerat deputauerīt quos dci. v. sibi postmodū petierūt ɔtra capituli ɔstōnē in bn̄ficiū assignari. et .j. M. q. cū in ɔstitucōne p̄dicta et cōfirmacōne se. ap. vel fuerit vel esse debuerit sic cōsueuit exp̄ssum nisi in tm̄ excrescerent eccīe facultates q̄ pluribꝫ possent sufficē ɔpetēter et ijdē canonici in derogacōnē sue ɔstōnis ad vacaturas p̄bendas. iiij. receperīt ultra numerū ɔstitutū āntiquis canonicis p̄bēdas cū integritate pcipientibꝫ cōsuetas sup excrescētes redditus p̄dictis canonicis facias assignari ita

q̄ si ex eis pares potuerint cū alijs sortiri p̄bendas qd̄ sup fuerit in ɔ̄ues canonicoꝝ usus sic p̄us statuerāt siue aliter p ut melius videbitur ɔuertat. reuocatis in irritū quecūq̄ ab alterutra ptiū in p̄iudiciū alterius post motā qōnē corā epō ferr. circa p̄bēdas vel possessiones fuerint innouata. De abbati. et cō. sancti siluestri.

Ecclesia sancte marie. et .j. nos attendētes q̄ laicis eē religiosꝫ sup eccl̄ijs et psonis eccīasticis nulla sit attributa facultas q̄s obseq̄ndi monet necessitas non aūctas imperādi. a quibꝫ si q̄d motu p̄p̄o statutū fuerit qd̄ eccīaꝝ etiam respiciat ɔmodū ⁊ fauorē nullius firmitatis existit nisi ab eccīa fuerit approbatū. vn̄ statutū basilij de nō alienādis p̄dijs rusticis vel urbanis ministerijs et ornamentis eccīaꝝ illa reprobatū fuit potissima rōne qd̄ aūcte nō fuit ro. pon. roboratū. qd̄ a senatore factū

fuerat in p̄iudiciū monasterij nō ɔuenti nec ɔfessi vel cōuicti in irritū reuocantes easdē possessiones restituendas sibi sententialiter diffinimus. Idem vniūsis doctoribꝫ par. ɔmorā.

Ex lr̄is vr̄e deuo- tibꝫ. tionis accepimus. et .j. lꝫ a vobis fide p̄stita fuerit constitutū ut si quis mgr̄oꝝ ordinacōni vniūsitatis ipoꝝ ducere t resistēdū. et. i. ij. iij. w ɔmonitus infra triduum vniūsitati parere ɔtēnēt mgr̄oꝝ ex tūc bn̄ficio societatis eoꝝ ī mgr̄alibꝫ p̄uaretur. et ob hoc mgr̄ .H. fuerit eoꝝ ɔuīone p̄uatus. Qua tn̄ ɔstitutū nō fuit ut in p̄petuū hmōi p̄uacō pdurare t cū tam iuris canonici q̄ nr̄i moris existat ut is qui p̄pter ɔtumaciā ɔuīone p̄uatur cū satisfactionē ɔgruā exhibuerit restōnē obtineat. M. q. supra dictū mgr̄m statutis vr̄is nūc hūiliter parere curātē ad cōmunionis vr̄e ɔsortiū in mgr̄alibus admittatis. Honor. iij.

epo et can. cabilon.

Ex pte epi eduen. fuit ppositū q̄ canōici eduen. p̄p̄ijs comodis inhiātes p̄bendaꝝ numerum ab antiquo in eccīa eduen. statutū lꝫ nō sint eius diminuti redditus restrinxerūt et .j. Nolētes igitur dn̄i nu-

minis minui cultū ꝫ potius augmētari. M. q. āntiquū numerū faciētes aūcte nr̄a seruari p̄bēdas quas a tpe ultimi statuti inueneritis vacasse in eccīa memorata nō obstāte aliqua cōstōne sup hoc a canonicis ipis facta vel ɔfirmacōne a nobis ab eisdē obtenta psonis idoneis cū ɔsilio epi ɔferatis. Greg. .ix. ar̄psbro scē marie maioris de urbe.

Quoniā ɔstō ap. se. omes astringit et nil debꝫ obscurū vel ambiguū ɔtinere. declaramus ɔstōnē quā nup sup p̄ferēdis in pcepcōe porcōis maioribꝫ et cōsuetis seruicijs a minoribꝫ exhibēdis edidimus nō ad p̄terita ꝫ ad futura tātū extēdi. cū leges et ɔstōnes futuris certū sit dare formā negocijs nō ad p̄terita fcā trahi nisi noiatim in eis de p̄teritis caueatur.

De rescriptis ⁊ eoꝝ interp̄tac

Lex. iij. senon. archiepo.

Sicut romana. et .j. q̄situ ē a nobis ex pte tua si alicuius cā delegatis iudicibꝫ sublato remedio appellacōnis ɔmittitur et lr̄is ap. altera ps munita quibꝫ ei generaliter est indultū ut libere sibi liceat appellaē in vocē ap. pruperit an eius in eadē cā debeat ap. deferri. Inqui. t. t. r. q̄

eius in hac pte appellacō non debet admitti postq̄ est causa iudicib9 ap. re. cōmissa. q2 speciale mandatū derogat gnāli

Idē cant. archiepo.

Ex pte ouentren. epi nostris est aurib9 intimatū q2 cū de cā q̄ int. g. et f. cleicos v̄tit' sup p̄benda de noualis cognoscens legitime eidē. f. s̄m tenorem līaꝝ nr̄aꝝ cōtinentiū q2 si cōstaret ipm de piurio esse conuictū et ꝑpetuo illi renunciasse p̄bēde amouētur ab ea eo cognito et ꝓbato p̄bendā abiudicassꝫ eādē ipe in vocē ap. ꝓruperit et ad te q2 ei p̄bendaꝫ p̄cise et absqꝫ cause cognicōne restitueres līas nr̄as reportauit. et .j. Verū qm̄ nō credim9 ita p̄cise scripsisse et in hmōi līteris intelligenda est hec con

ditio eē si nō apponatur. si p̄cessit veritate mitātur. M. q. inspectis līis quas epo p̄dicto direximus si inueneris q2 s̄m p̄dictū modū ei scripserimus .ꝛ. in līis quas p̄fatus. f. reportauit non fuerit habita mētio p̄orū līaꝝ sniaꝫ p̄fati epi cōfirmes et sepedēm. f. cū līis nr̄is quas tibi detulit ad p̄n̄tiā nr̄am venīe cōpellas. Idē vintomen. epo.

Ceterū si aliquis sup aliq̄ cā ab ap. se. impetrauerit līas et adūsarius eius eandē cām postmodū obtinuerit cōmitti alijs de omissione p̄ori nō habita mentione p̄ores iudices ad decisionē cause p̄nt ꝓcedere nec scd̄e līe obtinēt alicuius roboris firmitatē. Si vero in scd̄is līis habeatur mētio de omissione p̄ori p̄dcā cā a p̄orū

...

est exempta iudicio cū ecclesꝫ litere nō sint veritate tacita impetrate. Verū si de assensu ptiū cā cōmittitur et ꝓcessu tpis vel etiā cōtinuo alterutra ps altera nesciēte cām ipsam tacito de cōmissione p̄ori alij iudici obtinuerit delegari nō immerito is qui tali dolo vel fraude aduersariū suū laborare coegit in expensis cōdemnari debꝫ eidem. Idē eborac. archiepo.

Inter ceteras cōsultacōnes tuas fuit ꝓpositū corā nob9 quid tenē debeas cū aliq̄ sub disiūctōe mādāt' quoꝝ vnū verū ē alterū falsū. ut puta si ꝓponatur qd̄ si talis sit sacerdotis filius et in sacerdotio genitus qui ꝓxio in tali eccia ministrauit. vel q2 illicite ecciam occupauit eādē. Huic ergo qōm taliter. r. cōueīt iudici qd̄cūqꝫ esse cōstiterit istoꝝ illi p̄libatam ecciam abiudicari debere et idē in filib9 obꝫuādū. Idē

Rauennat. archiepo.

Si qn̄ aliqua tue fratni

tati dirigimus q̄ animū tuū exaspare videtur turbari nō debes et .j. qualitatꝫ negocij ꝓ quo tibi scribitur diligēter cōsiderās aut mādatū nr̄m reuerenter adimpleas aut p līas tuas quare adimplere nō possis rōnabilē cām p̄tendas. q2 patiēter sustinebimus si nō feceris qd̄ p̄ua nobis fuerit insinuacōne suggestū. Idē cister. fratrib9.

Cum ordinē cist. ꝓfessi et .j. si cōtra vos sup decimis vel alijs q̄ ordini vr̄o spēaliter se. ap. indulsit nō fcā mencōne cister. ord̄. līe fuerint a se. ap. impetrate p eas minime teneamī rn̄dere. Idē tor. epo.

Iam te et .j. dudū siquidē an̄ tuā ꝓnūciacōnē līe a nobis si bn̄ meminim9 emanarūt q̄bus decano et eccie tibi cōmisse te adhuc in eodē. c. existente mandatū dedimus et p̄ceptū ut. p. qui de gente iudeoꝝ originem duxit et diuina gratia fidē xp̄i suscepit in canonicum

recipere̅t et p̄bendā sibi ɔferre deberent. et .j. ipi vero ꝙ donatio p̄bendaꝝ ad te spectabat p̄ceptū nr̄m executiom nō potuerūt mādare. cū itaqꝫ p̄scriptus. p. te super hoc ex pte nr̄a requireret r̄ndisti ꝙ nullū inde mandatū recepas. et sic eū a te infecto negocio remisisti qd̓ nullatenus fecisse debe res si datā l̄raꝝ diligētius attēdisses. cū tpe quo l̄re ip̄e date fuerūt de capitulo ip̄o esses sicut q̄ eras archid̓. et canonicus eiusdē eccl̄ie nec esses adhuc in ep̄m ɔsecratus. et .j. pro eo v̄eo ꝙ iudeus extiterit ip̄m dedignari nō debes. ¶ Dem.

Vcius .iij. linco. ep̄o.

Hac au: Res nr̄as puenit ꝙ plerunqꝫ decani archip̄centores vel alij eccl̄iasticis p̄diti dignitatibꝫ sup mioꝛibꝫ bn̄ficijs literas impetrātes nomē supprimūt dignitatis sue et simplici nomine se appellāt tanq̄ non habeāt aliquē psonatum. et .j. cō. t. t. r. ꝙ cū nō sit intencōis nostre ut psone pluribꝫ redditibꝫ abundātes p l̄ras nr̄as paupes clericos sup mioꝛibꝫ bn̄ficijs inquietent l̄ras in q̄bus actoꝛ sue nomē dignitatis supprimit vires nolumus obtinere. dē noꝛwicen̄. ep̄o.

Si aūt aliq̄s aūcte posterioꝝ l̄raꝝ p aduſariū in iudiciū tractus obiecerit l̄ras se p̄oꝛes h̄re de quibꝫ in posterioꝛibꝫ mentio nō habetur si eis dolo vel negligentia uti post posuerit excusari nō debꝫ. Si aūt ꝙ delegati iudicis copiā neq̄uerit h̄re per posterioꝛes l̄ras nō poterit ɔueniri. ¶ Dem.

Ad hec sumus. et .j. significatū est nobis quosdā in p̄uincie tue ptibꝫ tales ut asserūt de cancellaria nr̄a l̄ras recepisse p quas eoꝝ om̄ia negocia vnius iudicis vel pluriū quos sibi elegerint arbitrio omittūtur. sicqꝫ fit ut si aliquē pulsare voluerint examē oꝛdinarij iudicis nō requirāt. sed ad iudicem vnum vel plures delegatos sibi p̄picios et parti aduſe suspectos sup examinā da q̄ōne decurrāt. et .j. nos huic moꝛbo celeri volētes obuiare remedio. M. q. si l̄ras tales in p̄uincia tua inueneris eas carere viribꝫ nostra aūcte decernas. Dem.

Ad audiētiā nostrā te significante puenit ꝙ. h. de scō stephano sup absolucōe sua l̄ras tibi ut p̄ma facie videbatur apo. p̄sentauit quibꝫ q̄m manifestū ɔtinent in ɔstructione pc̄cm fidē te nolumꝰ adhibere. Clemens. iij.

Ex pte. s. psone eccl̄ie detarēte nobis innotuit ꝙ cū capella de empecon ad p̄dcā3 ecclesiā de iure ptineat. o. dyaconus qui iam dcām capellā detinet capellanū ip̄ius eccl̄ie noie ip̄ius. s. in ea ministrātē post ap. a se facta3 amouit quā cū eſſ. s. psecutus et ad iudices l̄ras impetrasset ip̄e. o. ap. suam p̄sequi nō curauit. cuiqꝫ autoꝛitate p̄dcōꝝ iudicū in ius eſſ vocatus dixit se l̄ras p̄oꝛes h̄re de quibus nulla mentio in posterioꝛibꝫ habebatur quas usqꝫ ad terciā citacōnē supp̄ſsit eisqꝫ dolo vel negligētia uti post posuit qd̓ ex diuturnitate tpis videbatur in quibꝫ nulla mentio de ap. ab ip̄o facta fiebat cū biennīū a tpe ap. iā fuisset elapsū. Ideoqꝫ. M. q. si ita esse ɔstiterit reuocatis in statū p̄stinū om̄ibꝫ q̄ post ap. ip̄ius. o. inueneritis attēptata prescriptā eccl̄ia3 matrici eccl̄ie restituere p̄curetis p̄dictum. o. si eū appllacōnē suā nō fuisse p̄secutū ɔstiterit memoꝛato. s. in expensis necessarijs ɔdemnātes. Celestinus. iij.

Siscitatus es a nob̄ petitoꝛio destinato de qua impotētia illd̓ intelligatur qd̓ in l̄ris nr̄is sepe cōsueuit appom ut si duo vel tres quibꝫ l̄re dirigun tur ip̄is exequēdis simul interesse nequiuerint vnus aut plures quibꝫ scribitur n̄lominus exequantur. Nos vero ita sentimus ꝙ tam de iure q̄ de facto illa impotētia censeatur de iure si aliquem illoꝛum seruum vel infamem aut alio legitimo

ff. de in integ. resti. et de etate. § ex causa. Itē si medio tpe excōmūicetur. si eo absoluto resumit iurisdictionē. et ꝑ. de of. del. prudentiā. § sextā. idē credo si restituatur pristine fame p principē resumit iurisdictionē. ut. iŋ. q. iŋ. § notādū. ff. de. C. de cur. fur. l. pen. secus si lata sniā decegatur fuisse infamis. iŋ. q. vŋ. § tria. v. verum. et. ff. de ꝑsido. barbarius. et. C. de testa. l. i. secus in excōicacōe. q̄ sniā publice excōicati nulla est. et. ꝑ. de re iud. ad pbādū. et. ꝑ. de excep. excepcōne.

a Impedimento. puta q̄ est excōicatus vel illiatus nec hꝫ osuetudinē cāꝫ. q̄ peritus debet esse iudex nec debi q̄re ab aliŋs quid eū loqui oportuat. maur. de iudic. in pn̄. coll. vi. et. ꝑ. de osang. et affi. ex lr̄is. et in fi. si illiatus sit habeat osuetudinē causarum siue peritia iudicādi potest ei causa cōmitti. C. de iudi. l. certi iuris. ar. C. de ep̄. et cle. parabolā. et q̄dam impedimenta ponuntur. iŋ. q. vŋ. § tria. Itē si impedimentū sit ppetuū qđ pt esse multis modis ut infirmitas surditas τ osilia. et qđ dicit de infami dicunt quidaꝫ hre locū tm̄ in iudice del. q̄ iudex ordinarius p sola excōicacōne remouetur. iŋ. q. vŋ. § ex q̄bꝫ.

b Destinare. p lr̄as vel p certū nūciū lr̄atorie destiatū. lxiiŋ. di. c. i. ŋ. τ pe. et ꝑ. de of. del. prudentiā. i. R. ff. de rebꝫ eoꝝ qui sb tutel. vel cur. magis. § illud etiā queri pt. et hec est canonica destinatio. Ꝫ nūquid ille qui interesse nō pt valet aliŋ delegare vices suas de hoc dr̄. ꝑ. de of. del. corā.

c Ad osūmacōnē. ut. ꝑ. e. cū dilecta.

d Procedāt. q̄ quidē facē pn̄t si in lr̄is omissionis sit clausula illa q̄ si nō omes. alias nō pn̄t pcedere. ar. ꝑ. de of. del. causam mr̄imonŋ. et est expssum. ꝑ. de of. del. vno delegatoꝝ et. ꝑ. e. prudētiā. et. ff. de arbi. Itē si vnus § pen. et. l. sequē. debet pumri. ꝑ. de of. del. prudentiā. § adiicimus. et aliŋ nō pn̄t pcedē quāuis nō

e Excusari. imo potius videatur impleta oditio. q̄ si nō omes. τc. ut in c. p̄dicto. prudentiā. § adicimus. et hoc verū est postq̄ ostiterit q̄ nō vult interesse. ꝑ. de re iud. int. monasteriū. et de do. et otu. ex lr̄is. et de ofir. uti. bone. et in hoc illa corrigit istā. nō addatur Ꝫ tn̄ si nō vult aliŋ pcedāt lꝫ sit arguēdus qui mādatū aplicū exequi

f Interesse. hodie ec si otēnit. ꝑ. de of. del. prudentiā. § adicimus. b. sit dubitari de reuocacōne lraꝝ. aut

Pastoralis. ambigitur. Ꝫ q̄ro qualiter pos scđe faciūt mencōnē de p̄mis et tūc valent scđe. aut nō faciūt et tūc valent p̄me. s. e. ceterū. Rn̄. neutra ps disiūctiue ppetua ē. prima tollitur p dec. ꝑ. de re iud. int. et de do. et otu. ex lr̄is. et de cōfir. uti. bone. et de ap. sepe. et. c. oblate. scđa tollitur p dec. ꝑ. e. plerūq̧. in iudicŋs nōdū ceptis nō hꝫ locū ista distictio. ille eni sol e valēt q̄ primo iudici pn̄tātur citacōne facta p ip̄as. ꝑ. de fo. ope. ꝑposuisti. ꝑ. de ap. ut debitus. et. ꝑ. e. capitulū scē crucis. Itē qualiter pn̄t p̄mi iudices deferre scđis vel scđi p̄mis cū vel p̄mi tm̄ vel scđi tm̄ sint iudices et ita aut p̄mi aut scđi nullā hn̄t iurisdictionē. ꝑ. de of. del. ex lr̄is. in fi. et. s. e. ti. ceterū. Itē qualiter pn̄t p̄mi vel scđi citare ptes cū utriq̧ dubitēt et nesciūt an sint iudices. imo rōne dubitacōis neutri debēt esse iudices sic q̄n dubitatur de tutela duoꝝ neuter ē tutor. ff. de testa. tu. duo sunt ticŋ. ꝑpter hoc glosauerūt hic quidā q̄ de facto potest dubitari nō de iure ut si forte scđe lr̄e nō exhibeantur. ꝑ. de of. del. ex lr̄s. vel q̄ dubitatur an sit ānus e apsus ab impetracōe lraꝝ p̄orū. ꝑ. e. plerūq̧. Ꝫ hec solutio nichil valet. q̄ ad qōnē facti nō daēt ꝑpa rn̄sionē iuris. ff. de sta. ho. idē erit. aliŋ dicūt etiā q̄ pt esse dubitacō iuris si data sit eadē in utrisq̧ lr̄is. illa dec. ut debitus. hoc determiat

impedimento detentū esse osti-
terit de facto si ostiterit eū ca-
su mortis occumbe. aut inetti-
tabilis necessitatis articulo im
pediri. quo minus valeat inte-
esse dūmō is qui p necessitate
pn̄s esse non pt collegis suis
canonice excusacōne sua curet
si poterit destinare ut aliŋ oiu-
dices vel executores illomin9
ad osūmacōne miūcti mādā-
ti pcedāt. nec eni ille qui tātū
mō non vult interesse hac im-
possibilitatis interptacōe va-
leat aliquatenus excusari. nisi
forte sic in rescripto habeatur
expssum si nō omes interfue-
rint vel simul nequiuerint aut
noluerint interesse. Ideo. iŋ.

Pastoralis clien. epo.

Pofficij et ꝑterea q̄uis
sti q̄n de reuocacōne lraꝝ am-
bigitur utrū iudices priores
an posteriores ognoscere de-
beāt. et utrū p scđas sint pme
lre reuocate. ad qđ. t. r. q̄ nisi
posteriores ponib vel ocurre-
so duxerit deferēdū simul utri
q̧ ognoscant et si forte nequi-
uerint in vnā sentētiā ocorda-

re quāuis plures sint ex vna
parte q̄ ex altera p arbitros
omūiter electos a ptibꝫ hmōi
ocertatio sopiatur. Qm̄ autē
sub hmōi forma vicꝫ cām quā
talis aduisus tale et quosdam
alios sup h̄ et quibuslā aliŋs
se hre ꝑpomit abi duximus cō-
mittēdam a nobis multotiēs
lre impetratur sollicite quesiui-
sti an iudex ex delegacōe bu-
iusmodi an psonaꝝ vel rerum
expssione sup psonis vel rebꝫ
exꝑmendis habeat ptātē ad
iciens utrū si anquā psone vel
res expsse fuerint nominatim
sup nō expssis in omissione p-
cedi gnāliter ꝑ pensis spēa-
les lre que de pori cōmissione
nullā faciāt mentionē ad alios
iudices a se. ap. emanauerint
eūde vigorē debeāt obtinere.
Nos igitur ad hec duo. t. r. q̄
cū gnāli p spāle pculdubio de
rogetur iurisdictio p gnāles
lras attributa p speales quā-
tū ad ea que spealiter exꝑmū-
tur penitus eneruatur. Itē de po-
ribꝫ nō faciāt mentionē. vnde
supflua relinquitur p̄ma q̄stio

et. ꝑ. e. capitulū sancte crucis. Ꝫ certe scđm dictū illoꝝ neutre reuocāt alias cū neutre sint p̄ores aliŋs. imo scđm hoc neutri cognoscūt de tota causa. nā ambe lr̄e dn̄r scđe vel p̄me. ff. de bo. pos. hm t. l. i. § si q̄s in duobꝫ. Tercŋ dicūt q̄ sic dubitari pt de reuocacōne ut si scđe faciāt mentionē p̄orū Ꝫ nō expssam. ꝑ. de do. et otu. ex lr̄is. et Ꝫ nō ē verū utꝫ ex illa dec. ex lr̄is. ꝑ. de do. et otu. dici pt hāc fuisse rōnē hui9 dec. cū diuerse sint lr̄e impetrate iudices citēt ptes et cū ps adūsa coram eis exhibꝫ scđas lr̄as ipi nolūt ognoscē de reuocacōne lraꝝ scđm Ꝫ qđ otingit. ꝑ. de re iud. inter monasteriū. in pte decisa ab integra. Itē si scđi iudices citent ptes et cū exhibētur corā eis p̄me lr̄e ipi volūt ognoscē an prime sint reuocate. Ꝫ q̄ p eodem negocio ptes nō sūt trahēde ad diūsos iudices. ꝑ. e. ex tenore. et. ꝑ. e. c. ul. statuit Ꝫ ut iudices ouemāt ad Ꝫ faciendū vel vna ps deferat aŋ q̄ et p̄mi de hoc cognoscere pn̄t cū corā eis obiciatur talis exceptio. ec et scđi. et expone q̄n dr̄ reuocacōne ambigitur id ē q̄n in dubiū deducitur de reuocacōne lraꝝ. huic solucōi obstare vidr̄. ꝑ. e. cū cōtingat. ibi eni nō ouenūt ad ognoscēdū. Ꝫ executor videat utrasq̧ lr̄as vnde potes adhuc melius dicē qđ clari9 sit q̄ p hāc solucōnē. q̄ bn̄ pt iudex dubitare de reuocacōne lraꝝ lꝫ scđe expssam faciāt mencōnē p̄orum scꝫ q̄n obicitur scđas lr̄as impetratas esse p falsi suggestionem vel veri suppressionē ut. s. e. ceteruꝫ. et melius. ꝑ. de of. del. corā. et. ꝑ. de re iudi. inter monasteriū in integra. et hoc idē dixit iohes. ꝑ. e. super illa dec. cū otingat. et certe iste est verior intellectus. Ꝫ hec dubitacō de reuocacōne lraꝝ non hꝫ locū in lr̄is appellacōis et p̄ncipalibꝫ negocŋs. q̄ iudices appellacōis de hoc ognoscē debent. ꝑ. e. dilectus filius. io. B. hec dubitatio hodie locū nō hꝫ re integra. ꝑ. de ap. ut debitus. h Et p id est.

i Deferendū. de osensu ptiū. ꝑ. de of. del. sup qōnū. § intencōnis. cū corā utrisq̧ posset ꝑpomi exceptio. ut dictū est in p̄ma notula. et ec sine osensu ptiū possent si vellent. Ꝫ honestū est q̄ de osensu ptiū fiat

k Plures. hic nō statur iudicio maioris ptis et. ꝑ. de iure p̄ro. q̄m. sil̄e est in cā ep̄i. vi. q. iiŋ. c. i. et. ꝑ. de re. iud. non pt. et in iudicibꝫ del. a p̄ncipe ut vidr̄. C. de ap. in offerendis. ibi ita tn̄ si dissentirēt. et. C. q̄ bo. ce. pos. l. ul. et in re oūi. ff. oūi diui. sabinus. et in liberali cā. C. de oūi ser. manu. l. i. § i. et insti. de re diui. § religiosum. q̄ ibi fit qđ religio vel natura rei req̄rit et dū q̄s plus iur hꝫ in re. ut. C. de dona. sancimus. § ne aūt. Ꝫ otra. lxv. di. c. i. ŋ. et. iŋ. ff. de re iud. duo ex tribꝫ. So. verū est et gn̄ale q̄ iudicio maioris ptis standū est. Ꝫ quedam spālia Ꝫ sig̃ta sūt ubi hec regula nō obtinet. Ꝫ in casu isto nō statur iudicio maioris ptis. q̄ forte in p̄mis lr̄is sūt duo iudices in scđis tres vel plures. vn̄ cū illi tres equalē hn̄t iurisdictionē cū illis duobus. q̄ isti tres loco vnius sūt et illi duo sil̄r loco vnius scꝫ dn̄i ꝑpe nō p̄ualet snia illoꝝ triū q̄ nō censentur plures lꝫ secus sit in creditoribꝫ q̄n si par debitū sit hinc inde statur tn̄ maiori nūo creditorū. ut. C. quibo. ce. pos. l. ulti. Itē alia rōne. q̄ isti tres iudices p se suspecti essent. q̄ viderentur ingerē opas suas. ff. de pcur. q̄ omia. si aūt iudicarēt otra se viderētur a se abdicaē iurisdictōnē et velle a se remouere qđ esse non debet. ꝑ. de of. del. pastoralis. et ita debet iri ad arbitros. Ꝫ si in p̄mis lr̄is et in scđis essent equales iudices nūo satis possꝫ dici q̄ stabitur iudicio maioris ptis. q̄ maior vidr̄ mō iurisdictō et ptās ab vna pte q̄ ab alia. ff. de arbi. l. si duobꝫ.

l Sopiatur. quid si arbitri adiudicēt iurisdictōnem illis qui non habent. nichilominus sententia illoꝝ iudicuꝫ tenebit. quia cū arbitri nō sniauerint otra ius scriptū tenet eoꝝ snia nisi fuerit appellatū ut. ŋ. q. vi. § diffinitia. et Ꝫ ē rō. q̄ p utrasq̧ lr̄as data fuit iurisdictō.

a Persone vel res. qui rem petit debet rem certā petē. de hac materia dicemus. ꝑ. de libel. ob. c. penul. ubi opetentius ponitur.

b Speciales. impetrate ab aliquo illoꝝ qui p clausulā gn̄alē poterāt ouemiri otra p̄mū impetrātē sup eadē cā.

c Litere. Ꝫ qualiter pt ille qui possidet otra impetrātē impetrare sup eadē re cū interdictū possessoriū intentare nō possit cū ip̄e possideat. ꝑ. de iud. exaīata. et p̄terea possidenti nō datur rei vendicatio. ut insti. de act. § i. C. de alie. mu. iu. c. f. l. vna. dicas q̄ p̄mus impetrās impetrauit ut ageret petitorio. scđs impetrās impetrauit ne inquietaretur sup possessione illius rei quam possidet. nā τ alias datur actō possidenti ne inquietet. ff. si serui. ven. si q̄s forte. § i. et. l. sicuti. § Ꝫ queritur. de hoc notatur. ꝑ. de iud. exaīata. in glo. finita.

d Speciale. hic patet q̄ si vnū Reptū est gn̄ale et hm spāle lꝫ nō fiat mētio gn̄alis in spēali p̄ualet spēale. ut. s. e. c. i. et. ꝑ. de of. leg. studuisti. et. ff. de reg. iur. in toto. otra. s. e. cū ordinem. ubi scđm speciale nō derogat generali. q̄ nō facit mentionē illius. rō ibi reddit. q̄ p̄mū ē p̄uilegiū scđm Reptū fuit ius oūe. Ꝫ ius oūe nō tollit p̄uilegiū nisi mentionēꝫ faciat de illo p̄uilegio. ꝑ. de re iud.

e Eneruatur. inter. facta citacōe p lr̄as spāles ante q̄ p gn̄ales. ꝑ. de fi. p̄sbro. ex tua.

f Supflua. Ꝫ casu cū gn̄ale mandatū reuocatū est quātū ad hanc cām spēaliter omissam satis bona q̄stio ē. et eā statim soluit ibi. nec iurisdictio. τc. habꝫ g̃ iurisdictōnē lꝫ nō habeat exerciciū. et

g Iurisdictionē. ita vidr̄ q̄ nō possit eā aliŋ demādaē. ē eni absurdū aliŋ demādaē iurisdictōnē anteq̄ eā ip̄e nanciscatur. ff. de of. pcōsu. obseruare. § ul. et sic vidr̄ sil̄r q̄ nō possit citare ptes añ expssionē rerū. v. q. ŋ. c. ul. ideo eni citātur ptes et dātur inducie ut q̄s deliberet. iŋ. q. iŋ. offeratur. Ꝫ in hoc casu nō pn̄t deliberare. ar. cōtra. ꝑ. de ap. significātibꝫ. et insti. de act. § curare. et. ꝑ. de resti. spol. cū ad sedē. ubi petitur hospitale cū omibꝫ ptinētŋs suis. et pt omitté licꝫ nō habeat exerciciū. omittet eni qđ habꝫ. Ꝫ qualiter p̄ores iudices p̄uantur iurisdictione cū ꝑpa nō intēdat eos p̄uare. Itē nūquid eodem mō p mortē delegātis esꝫ reuocata iurisdictio quātū ad nō expssas psonas. ar. q̄ nō. C. de duo. reis. l. ul. Itē ē tn̄ aiadūtēdū an reuocetur p mortē an viua voce. ff. de pcur. si defunctus. et. l. se. Ꝫ verū est q̄ reuocatur p mortē quātū ad ea q̄ expssa nō sūt. ꝑ. de of. del. gratū. et. c. licet. et. ꝑ. e. significauit.

Sedes aplica. liberalē. ut pote q̄ nō claudit gremiū redeūti. C. desū. tri. l. ul. ad fi. et. C. de ep̄. et de. si q̄s in hoc. et. xxiŋ. q. iiŋ. duo ista. v. ita. Ꝫ in quo ē liberalis. si eni g̃am facit ad Ꝫ tenetur. ꝑ. de fo. ope. licet. in pte decisa. imo q̄i p̄ceptū euāgelŋ ē. Ꝫ ubi necessitas ibi nulla libēalitas. ff. de adim. leg. ad rē legatā. totū pt dici g̃ra q̄cq̄d ip̄e fac. q̄ vniūse vie dn̄i miscđia et vēitas. q̄ ubi iusticia p̄uatur miscđia adhibet. xlv. di. disci

i Miores τ viliores. et melegāt. nā a ioue p̄ncipiū muse io plia. uis omia plena. vgilius. et rō a capite edēda est. ff. de eden. argētarius. § edita actio. q̄n p̄ncipiū potissima ps est cuiuscūq̧ rei. ff. de ori. iur. l. i. et is qui maioris dignitatis ē debꝫ ꝑpomi. xvi. di. isidorus. et ubi legalis p̄rmitas otrahitur p̄o interrogatur pr̄ q̄ filius. ff. de adop. l. ŋ.

k Maiores et digniores. Ꝫ q̄s psonas dicemus maiores et digniores. nā inuenio q̄ quilibꝫ clericus dr̄ hre dignitatē. iiŋ. di. deniq̧. et. i. q. i. repūitur. in fi. q̄nq̧ eni mācipia dn̄r hre dignitatē. ff. de ūsufru. Ꝫ et si quid. § mācipioꝝ. q̄nq̧ ptātes seculares

et si merito dici possit q̄ donec
iurisdictō reuocetur eam sup
rerū vel psonaꝝ articulis exp-
mendis obtinet delegatus. Ꝫ
añquā exp̄mātur psone vel res
delegatus nequit iurisdictio-
nē hmoi exercere. Idem se-

Sedes ap. noñ. arepo.
Osueuit exhibere se petē-
tibꝫ liberalē Ꝫ quidā eius g̃ra
abutuntur nequiter. et. ꝑ. Nos
igitur volentes eoꝝ maliciis
obuiare decernimus ut cū in
omissionibꝫ n̄ris miores et vi-
liores psone solūmō designan
tur maiores et digniores sub
gn̄ali clausula nō intelligātur
includi. Ꝫ nec liceat occasione
gn̄alitatis hmōi multitudinē
effrenatā in iudiciuꝫ euocare.
nec sup maioribꝫ τ grauioribꝫ
negocŋs audiātur qui de mi-
noribꝫ et leuioribꝫ tm̄ faciunt
mētionē. Si quis vero aliq̄s
psonas expsserit nō ut velit cū
eis in iudicio experiri Ꝫ ut ad
pares trāsiē valeat vel mino-

res q̄ fraus et dolus ei p̄ocī-
nari nō debēt tanq̄ mendax p̄-
cator careat penitus impetratis.

Idem. R. cantori et. R. p̄ori de

Emonte leprosoꝝ.
X tenore lraꝝ quas no-
bis destiastis intelleximus. R.
sacerdotē de collouill. ad ali-
os iudices sup qōne que inter
ip̄m et abbatē de beco v̄titur li-
teras ap. impetrasse qui cū ptē
citassent adūsaꝫ dcūs p̄sbr co-
ram eis noluit litigare. et. ꝑ. cū-
q̧ vos in cause ognicōne pce-
dere velletis. abbas corā nob
ꝑposuit q̄ nō tenebatur p di-
rectas ad vos lr̄as p̄sbro re-
spondere cum p alias ab aliŋs
iudicibꝫ fuisset citatus que au-
toritate illaꝝ non fuerāt reuo-
cate. Nos igitur attendentes
fraudem p̄sbri memorati duas
omissiones sup eodē negocio
impetrātis quaꝝ altera nō fa-
ciebat mentionē de reliqua. q̄
fraus et dolus alicui p̄ocinari
nō debent decernimus ut ipse

dn̄r habere dignitatē. xxiiŋ. q. v. administratores. q̄nq̧ eni decurionatus dr̄ dignitas. ff. ad. l. cor. de sic. l. penul. Itē nūquid illā maioritatē osiderabimus de qua dr̄. xl. di. multi. in fi. vel de qua dr̄. xxiiŋ. q. i. qui otra pacē. vel de qua dr̄. ŋ. q. vŋ. querendū. et. c. criminacōnes. vel illā de qua dr̄. ff. de gradibꝫ. l. i. § parētes. vel de qua dr̄. ff. de pac. maiorē. Rn̄. maiores et digniores vocat hic notabiles psonas que sub clausula gn̄ali cōp̄hendi nō pn̄t. ff. de iniur. Itē apud labeonē. § hoc edictū. et tales debent esse que citius mouerēt animū p̄ncipis vel ad danduꝫ vel ad denegādū Reptū. rōne eni maioritatis p̄sumit otra aliquē. xxxi. q. ŋ. lotharius. ff. q̄ metus causa. nō ē verisile. Itē q̄ cita iudicia defertur dignitati et psone. ꝑ. de of. del. sane. ŋ. et. c. pastoralis. et. ŋ. q. vŋ. quisquis. et. xxiiŋ. q. i. qui cōtra pacē. et. xlv. di. cū btūs. vidr̄ ergo q̄ p gn̄alē clausulam nō possit ouemiri sacdos vel clericus cū ip̄e sit maior quolibꝫ laico. vi. q. i. btūs. et. xcvi. di. duo sūt. et. ꝑ. de ma. et ob. solite. v. fecit deus. τc. dūmō maior clericus spāli vocabulo non sit designatus vel nomiatus. et hoc etiā intuebitur iudex qui debeant dici maiores vel minores et que negocia debeāt dici maiora vel minora. nō eni certa vel certior dari possꝫ doctrina. ar. xxiiŋ. q. iiŋ. duo ista. alias eni hoc nomē aliŋs bn̄ includeret ec maiores psonas nā noie ꝑpli otinentur ec senatores. plebis aūt appellacōne siue patritŋs et senatoribꝫ ceteri ciues sig̃ficātur. ut insti. de iur. na. § plebiscitū. nec sp Ꝫ nomē aliŋs facit posicōneꝫ. l vi. di. cenoman. ar. ff. de osti. pe. l. i. § debitū. et illud. suspensi sūt cū eo duo aliŋ latrones neq̄. et est rō q̄ aliter pceditur otra maiores et aliter otra minores. xlv. di. cū btūs. et. xxiiŋ. q. i. q̄ otra pacē. sil̄r de hoc notatur. ꝑ. de iur. iur. c. cū quidā. in glo. que incipit. sic pꝫ q̄ dignitas.

l Liceat. pruidet hic ꝑpa ne diūse psone litigatorū vexacōnibꝫ afficiantur. ar. C. mādati. p diūsas. in pn̄. et. ꝑ. e. nōnulli. et. c. ul. intēdit eni minuē lites. ꝑ. de do. et otu. finē. et. c. venerabilis.

m Occasione gn̄alitatis. eo ip̄o q̄ digniores ouenīūtur intelligūtur in fraudē v̄sari. ff. de iur. fisci. ita fidei. nā scđm distinctionē rerū nomia sūt distinguēda. xxi. di. cleros et clericos. et. C. de codicillis. non idem.

n Multi-tudinē. ar. occasionē iur ad iniquū cōpendiū nō trahi. C. de usuca. p emp. l. ul. ar. x. q. iŋ. c. ul. et. ꝑ. e. nōnulli. Ꝫ vidr̄ q̄ cū gn̄alitate nō debeat aliqua omissio impetrari. ar. s. e. ad hec. Ꝫ ideo nō valēt lr̄e ille. q̄ certi iudices nō erāt ibi dati. Ꝫ quos ip̄e post duceret eligēdos. Ꝫ. t. aliter intelligit illđ capitulū. ad hec. s. e. Ꝫ lr̄a ocordat huic dcō. lau. ut ibi dixi. et oia negocia illius cōmittebātur qđ erat iniquū. Ꝫ gn̄alitas cāꝫ alias bn̄ pt omitti. ff. de iud. l. i. § cū ptor. de testi. l. iŋ. in pn̄. et. ꝑ. de testi. cū cām q̄. et effrena-

o Effrenatā. ff. tā dicimus ultra. xl. ut ibi. et. ꝑ. de cle. ex. mi. latores. et. c. cām q̄. hodie vero ista gn̄alitas siue multitudo restricta ē usq̧ ad. iiŋ. in quadā dec. inno. quarti q̄ incipit. cū in multis. ꝑ. e. ti.

p Dolus. sic. ꝑ. de do. et otu. ex lr̄is. xxx. q. i. dcm est. et. ꝑ. c. px. et qui fraudeꝫ allegat siue dolū pbare dꝫ. ff. de pba. quotiēs. § qui dolo. Ꝫ q̄liter cōstabit q̄ noluit cū psonis expssis in iudicio expiri. Ꝫ vult descendē ad minores vel equales. Ꝫ ip̄o qđ descendit p̄mo ad equales vel minores p̄sumitur fraus et dolus et ille pt excipe qui ouenitur ubi stati vel q̄ cito possit ouemat psonā expssaꝫ vel ubi forsitā copiā illius hre nō possit et hoc debꝫ p̄mo ptestari. aliter credo illū repellendū. aliŋ dicūt otrariū.

Ex tenore. negocō. nota q̄ cū plures lr̄e impetrātur sup eodeꝫ negocio aut impetrātur ab eodem aut a diūsis. si ab eodeꝫ aut ad iudices eosdē aut ad diūsos. si vero aliquis impetrat duo paria lraꝝ ad diuersos iudices in

De rescr.

comodo careat utriusq3. Idē mediolan. archiepo.

Quoniam adeo scpta se. ap. moderemur. et. j. scripsisti nobis q cum. p. clericus in eccia medicen. sufficientē sibi sit pbendaz adeptus mirabaris q p recepcōne ipius in eccia de grongosa ipposito et fratribus eiusdē eccie lras miseimus. tn si lraz nraz seriē attendisses nichil inuenisses in eis qd tuū debuisset animū offendisse cū enim in lris nec de pbenda ipius mencō habētur nec medicen. canonicus imo nec clicus diceretur i eis. cū in lris ipis hec essz adiecta odicō si dignus existēt ad ecciasticū bnficiū obtinendū intelligē potuisses qlit lre ipe fuerāt impetrate. Idē elcō decano et. n. canoico came

Causam q inter racen. pmōst. et pmon. eccias sup possessionibus de anapia vtitur. et. j. q in lris ammaduitimus fuisse insertū q si alterutra ptiū citata legitime pntiā vram adire vel iudicō vro parere otemneret vos pntis ptis pbacōnes recipe et quātū de iure possetis in cause cognicōe ac decisione pcedē minime tardaretis. nos volētes ut clausula illa quantū de iure poteritis que ante q de pbacōnū recepcōe mentio fieret fuerat inserenda clausulā illā de recepcōne pbacōnū pcedat. M. q. ipaz intelligentes ibidē in cā iuxta tenorē lraz pcedē nō tardetis pinsuri ut si lraz aūcte priorū in eodē negocio legitīe est pcessum firmū et stabile pseueret. alioquī si occasione clausule memorate aliquid ostiterit in alterius ptis piudiciū attēptatū id viribus decernimus. carīturū mādātes ut in decisione ipius negocij sic pmissum est tam sup pncipali q sup incidētibus qōmbus ap. re. canonice pcedatis. Idē arepo senon.

Constitutus ap. se. ap. p. clericus pposuit q cū. c. p. n. decano et caplo bituricen. dederit in mandatis ut ipm. p. reciperēt in canonicū et in frēm et pbendā ei oferrēt si qua tūc in eoz vacaret eccia vel pximo vacaturā et ipi cum mādatū eius admittere nō curassent eis pcipiēdo mādauit ut qd mādauerat adimplerēt sibi sup h executoribus deputatis. et. j. verū ps adusa rndit. q cū in bituricen. eccia certus essz numerus canoicoz institutus firmatus iuretur. et p ro. pon. cōfirmatus et de hoc memoratus. p. nō fecisset in suis lris mētionē intelligēdū erat circūuenisse. p. n. et lras dcās veritate tacita impetrasse. et. j. Dis. v. M. q. si legitime vobis ostiterit numerū canoicoz qui nūc est in eadē eccia p decanū et capitulū eiusdē eccie iuramento firmatū anquā pdcūs clericus literas executorias impetrassz quicqd factū est occasiōe lrarum ipaz irritū decernatis. alioquī ei faciatis in eadē eccia pbendaz si qua vacat sublato cuiuslibz ap. ob. assignari.

Idē. a. canonico pict.

Super lris que ab aliquibus ex malicia et a nonnullis ex ignorātia tacita veritate vel suggesta falsitate impetrantur a nobis diusos intelleximus diusa sentire alijs asserentibus eos debē prsus carere omi comodo lraz. cū mēdax precator carere debeat penitus impetratis. alijs vero dicentibus q et si forma carere debeāt in lris nostris expssa nlominus iuxta rigorē iur sit a delegato iudice in negocio pcedēdū. Nos igitur inter eos qui p fraudez vel maliciā et illos qui p simplicitatē vel ignorātiā lras a nobis impetrāt hmoi credimus discretionē adhibendā ut hij qui pōrimodo falsitatē exprimūt vel supprimunt veritatē in sue puersitatis penaz nullū ex illis literis comodū osequantur. ita videlicet q delegatus postq sibi sup hoc facta fuerit fides nullatenus de causa cognoscat. Inter alios autē qui posteriori modo lras impetrāt duximus distinguēdū que falsitas suggesta fuerit vel que veritas sit suppssa. nam si talis expssa sit falsitas vel veritas occultata q quāuis fuissz tacita vel expssa nos nlominus saltē in forma oūi literas dedissemus. delegatus nō sequēs formam in literis ipis appositam secundū ordinē iuris in causa

exprimere corā supiori ꝭ. de pcura. in nra. Itē si tacuit appellacōnem a se factā. s. e. ex pte. vel factā ab adūsario ꝭ. de cōfir. uti. vel muti. bone. Itē si tacuit ꝙ alius de mādato ppe fuerit receptus ꝭ. e. mādatum. et duobꝫ. c. se. Itē si dixit se habuisse monitorias qđ fuit falsū et executorias impetrauit nō valēt ꝭ. e. ex insinuatione. et gnaliter vbicūqꝫ talē veritatē tacuit vel talē falsitatē expssit. qua tacita vel expssa ppa līas nō dedissꝫ Rptū inutile est.

a Procedat. secus si p maliciā falsitatē expsserit vel veritatē occultauerit ut in pcedēti casu.

b Nisi forsan. istud forsan nō ē dubitatiuū immo affirmatiue ponitur. qꝛ de hoc ipo ognoscē debꝫ si pces veritate nitātur. ff. de iuđ. si quis ex aliena. et ꝭ. de ap. cū parati. similē forsan habes. xxxiiij. q. ij. admonere. ꝟ. ingredē monasteriū ꝭ. de pcur. tue. vel ideo dicit forsan. qꝛ si notoria esset excepcō statim possꝫ cessare et in hoc casu ubi notoriū est ꝙ aliquis nō est iudex meꝰ nec re nec gestu. ut si citet me qui ē ultra mare nō teneor ire. ar. ꝭ. de accu. euidētia. et ar. ꝭ. de iuriur. ad nram. C. de iur. o. iudic. in criminali. et. iij. q. ij. si epus. ubi de ista materia notat p io.

c Qualitate precū. id ē de veritate vel falsitate pcū oppōitur cōtra impetrantem.

d Casu. pmus est cum tacita veritate vel falsitate expssa p simplicitatē ppa līas cōcedit in forma oūi ac si essꝫ veritas dicta vel falsitas tacita. Scđs casus est cū ppa nullas līas dedissꝫ tacita falsitate et expssa veritate p simplicitatē. b.

e Doceri debeāt. discrete agit q̄ abbatē ouenit. nā si cōuentus ouemretur statim platū nominaret in iudicio et sic inducias obtineret. ꝭ. ut li. nō otest. qm frequēter. ꝗ. ꝙ si sup. et. C. ubi in rē ac. l. ij. qꝛ sine abbatis

pcedat. si vero p hmōi falsitātis expssionē vel suppssionem etiā veritatis līe fuerint impetrate qua tacita vel expssa nos nullas prsus līas dedissemus a delegato nō est aliquatenus pcedēdū. nisi forsan eatenus ut ptibꝫ ad suā pntiā ouocatis de pcū qualitate ognoscat ut sic in utroqꝫ casu eadē racō q̄ delegātē mouēt moueat eē delegatū et ubi delegās suas līas denegaret delegatus etiā sue ognicōnis officiū nullatenꝰ interponat. Idē abbati et cōuentui pmonstra.

Doceri postulastis a nobis utrū p līas adūsus abbates nulla mencōe habita de suis ouentibꝫ impetratas teneātur abbates ipi sup causꝭ q̄ ad ouētus ptinēt et eosdē de ipis q̄relātibꝫ rndē. ac lꝫ inhibita sit ap. p appellacōis obiectuꝫ possint ne rndeāt se tueri. sup quo duximus rndendū ꝙ nisi alia cā rōnabilis suffragetur p appellacōnē se tueri non pnt quo minus debeāt aūcte līaꝝ hmōi legitiē rndere. cū ex officio suo teneātur ogregacōnū suaꝝ negocia pcurare. nisi forte abbatis et ouētus negocia essent omnino discreta. Idē

filiofamil. et eccia ē in epo. et ecōūso. vij. q. i. scire debes. et. ff. de re du. ciuibꝫ. nō tn nomine plati sp intelligitur eccia ꝭ. de testa. requisisti. et. xij. q. ij. illud. et. q. iij. pontifices. [Dis]creta oīno nō tenet rndē nisi de pte sua qꝛ Rpta nō

g Discreta. hn dic discreta qꝛ si sūt dis[creta] extēdūtur ad res vel ad psonas in eis nō ōphēsas qm stricte intelligēda sūt. ar. s. e. sedes. et ꝭ. de of. del. cū olim dilect. et melius. c. p. et. g. et licet sūt omnino discreta tn nec platus sine cōsensu capli nec capitulū sine osensu plati hoc facē pnt ut dictū ē in pma notula.

archidiacono et mgro. w. ca.

Um di nomco magꝭ. lecta i xpo filia. R. custos hesien. eccie ac pcurator. g. monialis sup electionibꝫ in eadē eccia celebratis litigauerint aliquādiu corā nobis. et ꝭ. dephendimus līas ad abbatē de remeof. et suos oiudices impetratas et p surrepcōnē obtentas cū in eis illius articuli vicꝫ de subtractoꝝ resignacōne fuerit pter osciam nram ognicō demandata qui in poribꝫ līis ad scolasticū hildesen. et cōiudices suos obtētis insertus fuerat de quibꝫ in scđis līis mentio nō fiebat et ideo qđ ipaꝝ līaꝝ occasione dinoscitur attēptatū duximus irritādū. dēm insup scolasticū et oiudices suos inuenimꝰ nīnꝰ pinde pcessisse. cū eni eisdē pncipalr mādaretur ut ad pdictā ecciam psonaliter accedentes psone idonee administracōnē omittērēt abbatie sui ad opus eiꝰ fieret hmōi de resignatio subtractoꝝ. ipi formam mandati aplici trāsponētes illo capitulo ptermisso de alijs articulis inordinate plimū ognouerit. pter qđ pcessium ipoꝝ contra nri formam rescripti ac iuris

Cum dilecta. impetratas. q̄ false erant ut ꝭ. de exces. pla. inter dilectos. ꝗ. pterea.

i Preter osciam nram. et cancellarij vel alterius qui debebat requiri ꝭ. de fal. licet.

k Personaliter. vn alij vices suas nō poterant delegare. ut ꝭ. de of. dele. qm aplica. ꝗ. is aūt.

l Mentio. et ideo scđe līe nō valuerūt. s. e. ceterū. nec qđ p eas factū est ut ꝭ. sequitur.

m Personaliter. nota casū nouū cū mādatur alicui ut psonaliter negociū exequatur pt alij cōmittē vices suas si ptes osentiāt nisi in duobꝫ casibꝫ. in cā inquisicōis. Itē cū puideri mādat ppa eccleste alicui de prelatis et alijs ministris ꝭ. de of. delega. qm aplica. ꝗ. is autē. et ē si. qđ dicit lex si p misisti michi p te factuꝝ nauē vel aliqđ osile p aliū me nō osentiēte facē nō potes pter industriam tuā quam elegi. ff. de soluc. inter artifices.

n Transponētes. nota in Rptis ordinē scpture seruādū. ut hic. et. xliij. di. sit rector. in si. et. iij. q. vij. in grauibꝫ. et. ij. q. i. in pmis. ff. de usufru. q̄tiens. et ordo vboꝝ ostēdit ordinē pcessus. de cō. di. ij. in xpo prē. et. ff. ad trebel. heredes. in fi. ar. cōtra. s. e. cām q̄. et ar. s. e. inter ceteras. ar. C. de ap. l. i. So. ubi aliqd pn-

licentia nec agē nec rndere pt ouentus qm retractetur snia ꝭ. de iuđ. causam. xvi. q. i. monachi. et. xvi. q. iij. si sacerdotes. sic nec filius ꝙ diu est in ptāte pris. C. de anna. excep. l. i. in fi. et. xvi. q. iij. si sacerdotes. et ideo abbas pmo ouemendus ē. dico tn ꝙ nullū collegiuꝫ cōuenit vel ouenitur sine aūcte plati. et ecōuerso platus sine aūcte capituli nec ouenit nec oueitur. ꝭ p sindicū actorē vel pcuratorē ab ipo plato de osensu capituli ostitutū si negociū pncipaliter tangit prelatum ꝭ. de pcurat. c. i. et si negocium principaliter tangit capitulum ab ipo capitulo ostituatur de aūcte plati ꝭ. de iuđ. causam que. C. de ep. et cle. omēs. ꝗ. hoc nlominus. et hic. et. xij. di. nō liceat. in pn. et hec locū hnt qn negocia capituli et plati sūt discreta ut dicit in fine. si vero sūt oūia platus de osensu capituli ostituit sindicū. vn vacāte sede nichil est innouādū ꝭ. ne se. va. c. i. ij. et. iij. nec tūc currit pscriptio. otra ecciam ꝭ. de pscp. c. i. et. c. de quarta. et si forte capituluꝫ agit nō sufficit subsequēs aūctas tutoris. ff. de aūct. tuto. obligari. ꝗ. ul. et insti. e. ti. ꝗ. tutor. ꝭ ꝭ nō credo. sufficit eni si postea accedat osensus plati vel ecōuerso ꝭ. de dona. pastoralis. et ꝭ. de hijs q̄ fi. a pla si. osen. ca. cū vos. et dicit lex q̄ ofirmat pdcā ꝙ qui nō pt alienaē nō pt rem in iudiciū deducē. ff. de iur. deli. ait ptor. ꝭ quid si lis oriatr inter collegiū et platū. adeatur supior et ille dabit collegio curatorem ad litē ipam cuius officiū cessabit lite finita. insti. de aūct. tuto. in fi. et. ff. de tutel. l. iij. ꝗ. si pupillus. in fi. [qu]at mentio in Rpto. noie

f Cū ex officio. et quidē tenētur lꝫ nō fi[at] eni plati eccia intelligitr et plati ministeriū. ff. de an. lega. l. annua. ꝗ. i. et. ff. de o di. et demon.

cipaliter mādatur illđ tanq̄ pncipale ꝛ pmo tractādū ē cetera vero scđario tanquā accessoria subsequēter sūt expediēda sicut hic. ubi vero plura pncipaliter omittūtur nō refert qđ illoꝝ pmo tractetur nisi forsan vnū de natura sui pcedat ut in dec. s. e. cām. et ar ꝭ. de causa pos. et pprie. pastoralis. et. C. de rei ven. ordinarij. et ideo cassatur id ē cassus et irritus nūciatur hic pcessus iudicū. qꝛ articulū pncipaliter omissum obmiserūt. et de alijs inordinate plurimū ognoscendo ut đr in līa. et idē penitus habes ꝭ. de of. del. venerabilis. ꝭ quaē nō ofirmauit qđ legitime factū fuerit ꝭ. de pb. dilcūs. j. et ꝭ. de ar. cū tpe. et ꝭ. de puil. cū olim. ij. Rn. qꝛ nō seruauerūt formā sibi datā. et qꝛ cū pncipale sit cassatū accessoria etiā cassata intelligūtur ꝭ. de fi. instru. inter dilcōs. ꝟsus fi. et. ij. q. vi. ꝗ. si quis ex pluribꝫ. b.

o Iuris ordinē. iuris ordo exigit ut po de spoliacōe ognoscatur ꝙ de ppetate. ut. iij. q. i. c. i. et. ij. q. p totū. et. ij. q. ij. q̄ si p totū. et. C. de rei ven. ordinarij. et. C. de interđ. iuris incerti. et. ff. de iuđ. si de vi et possessiōe. et ꝭ. de resti. spo. ex ogōne. et questio spoliacōis puilegiata est ꝭ. de orđ. cog. sup spoliacōne. et qꝛ isti iudices hūc ordinē nō seruarūt cassatur illoꝝ pcessus id est irritus esse ostenditur ꝭ. ut lit. nō otesta. accedēs. j. et pcipue qꝛ illa forma mandati fuit et ita ē de sba iuris ordinarij ordo iste. et sic in duobꝫ peccauerūt. qꝛ otra formaꝫ sibi datā. et otra ordinē iudiciariū. sic ꝭ. de ofir. utili. vel inuti. exaiata. ꝭ hic viđr loqui de alio ordine quē nō seruauerūt in alijs articulis ut ipa līa dicit. et qꝛ otra formā mandati fecerūt et ordinē iuris in alijs articulis nō seruauerūt. ppa pcessum illoꝝ denūciauit irritū et

manē. et sic in duobꝫ peccauerūt nō seruādo scꝫ formā Rpti. nec etiā seruādo ordinē iuris in alijs articulis forte dimittēdo cōtestacōnē litis. et sic duobꝫ modis pt intelligi ꝙ dicit iuris ordinem.

a Irritū ꝛ manē. et. s. dixit irritādū. qꝛ ibi ipo iurē nō erat irritus pcessus ꝭ irritandus pter līas surrepticias. s. e. sup līis. hic ipo iure pcessus nullus. et ideo dicit irritū duabꝫ de causis. qꝛ otra formā et otra iuris ordinē. ut. ij. q. vi. ꝗ. diffinitia. ꝟ. Itē snia citra solitū ordinē ꝛc. et ꝭ. de ofir. uti. vel inuti. exaiata.

tineti pbetur exceptio ꝭ. de testi. veniēs. ij. et ꝭ. de resti. spo. līas. dico ꝙ nō sufficit alioqui retardaret execucōnē snie qui dicēt se habere pores līas q̄ reuocate nō essent vel qui posteriores līas dicēt se habere que reuocarēt pmas. et sic sequētur ꝙ nullus iudex posset excōmūicare vel absoluē vel ferre sniam si dicēt aliquis an placōneꝫ snie cām illā alijs esse omissaꝫ. et sic daētur occasio figmētis qđ esse nō dꝫ. qꝛ talia figmēta nō sūt oponēda. xxxiij. q. i. dixit dns. insti. de vi bo. rap. ꝗ. ꝭ nedū talia. et. C. vnde vi. si quis. in tantā. ff. ad. l. cor. l. i. ꝗ. si quis vero. ff. de litig. l. i. immo pbabilē cām dꝫ hrē ille q̄ rcipit mādatū de diuersitate līaꝝ anq̄ credat. xxiij. q. iiij. q̄ magnū. et ꝭ. de cle. exco. mi. illđ. ff. ꝙ cum falso tut. l. ij. in fi. vel dic ꝙ q̄liscūqꝫ notificatio sufficit in ꝭ casu ut iudex debeat dici dubius. i. q. iiij. ꝗ. ul. in fi. ꝟ. si q̄s dixerit idolatitis ꝛc. ꝭ. de spō. pterea. ij. ff. de pe. hē. Itē venīūt. ꝗ. a quo aūt. et ff. de admi. tu. quidam decedēs. ꝗ. ex quo. et hoc viđr innuere litera ista. nl omnino sciuisti.

b Restitutis. ꝭ qualiter pt monacha petē restōnē. dico qꝛ nō hebāt abbatissaꝫ ꝛ ille spoliate erāt. ar. ff. de iuđ. si lōgius. ꝗ. si filiusfamilias. vl qꝛ petit restitui nō tanq̄ monacha. ꝭ quasi de corpore. sic si collegium nō habeat vn soluat creditori soluēt singuli nō q̄si singli ꝭ q̄i de corpe. et petit mōchus ptē vbi res monasterij diuiduntur. xviij. q. ij. in nullo. et ec ubi rcedit a collegio. xxvij. q. i. si quis rapuerit. et ubi monachus pcutitur ꝭ. de sen. ex. prochianos. ꝭ ibi nō datur actio iniuriaꝝ mōcho ꝭ monasterio et intentabit eam sindicus monasterij sic dns agit p iniuria serui insti. de iniur. ꝗ. seruus.

c Lerūqꝫ contingit. maliciꝫ. s. e. sedes. ꝭ. qui ma. accu. pos. significate. et. ff. de rei ven. in fundo.

d Infra ānū. nota ꝭ annualē pscpcōnē ꝭ. ut li. nō cōt. qm frequēter. i. Rn. et ꝭ. de of. orđ. pastoralis ꝭ. de of. del. querēti. et. xi. q. iij. rursus. et. c. q̄cūqꝫ. et. xx. q. ij. si puella. ꝭ q̄ritur qn incipiat currere iste annus. tūc enim cū incipit hrē copiā agēdi cū pmo hꝫ copiā iudicū. ff. de diū. et tē. pscp. l. i. et. ij. q. vi. biduū. et. ff. de seruit. rusti. pđi. et attilicinus. et si negligēs fuerit imputatur ei ex quo habuit tpus psequēdi

ordinē attēptatū irritū decernimus et manē. Ideoqꝫ. M. q. g. et quibusdā alijs sororibus eccie sic iustū fueit restitutis. et forma mādati nri exacta diligētia obsuata in negocō ipo rōne pnia pcedatis. Idem.

Lerūqꝫ otingit qđ aliq̄ nris līis impetratis illis uti multo tpe postponētes tūc demū eas exhibent cū aliaꝝ aūcte ab eis otra quos primitus līas impetrarāt cepint ouenīri dicentes posteriores līas nō valere ut pote nō facientes de poribꝫ mencōnē. Cū igitur nō sit maliciꝫ hoim indulgēdū statuimus. ut si quis nras līas impetrās et infra ānū postꝙ copiā iudicuꝫ habuerit ex malicia vel negligētia postposuerit uti eis aūcte posteriorū līaꝝ valeat cōuenīri lꝫ in ipis nulla de poribꝫ mentio habeatur. Idē rothomagꝭ. arepo.

Um otingat. et ꝭ. pterea cū quidā sup aliquo litigantes ad diūsos iudices līas impetrāt quorū quidā obtenti a pte altera tibi mādāt ut ptē adūsam denūcies excōis snie subiacere. alijs iudicibꝫ postmodū tibi iniūgentibꝫ ut eā-

dem denūcies absolutā. Queris an utrisqꝫ an neutris vel alterutris saltē obedire debeas in hac pte. sup quo tue pru. respondētes credimus distiguēdū an cū pmū mādatū recepisse dinosceris tibi forsan innotuerit inter illos et alios super iurisdictōne discordiā suscitatam. an sup hoc nl omnino sciuisti. et quidē si sup otencōe huiusmodi nl tibi penitus innotescat cū primū mādatū recipere te otigat illud debes humiliter execucōni demādare. ꝭ si postea cōtrariū tibi ab alijs demādatur tūc līaꝝ ad utrosqꝫ a se. ap. obtentaꝝ copia postulata quas aūcte psentiū districte pcipimus exhiberi si ex ipaꝝ tenore dephēdeis euidēter ita ꝙ non sit aliquatenus hesitandū ꝙ līe que ad illos a quibꝫ sm mādatū recepis impetrate noscuntur expsse reuocent līas alioꝝ. tu illud intrepidus exequaris qđ tibi scđo loco mandatur. si vero ex līarum inspectione manifeste tibi ostet ꝙ līe obtente ad illos q̄ pmū dedere mandatū p alias minime reuocātur sm mādatū nullatenus exequaris. ꝙ si sup

g Mādare. qđ et fecit scꝫ qꝛ denūciauit ptē illā excōmūicatam.

h Līaꝝ. ꝭ qualiter potest illud ppendi ex sola inspectōne līaꝝ. nā licet scđe expssam faciāt mētionē et porū iudicū et rerum otētaꝝ in poribꝫ līis p hoc nō ostat pmas literas esse reuocatas cum possint esse impetrate p falsi suggestōꝫ. et ita nō rnocāt pmas ꝭ. de of. del. coram. et ꝭ. e. ex pte. circa pn. et ꝭ. de re iuđ. inter monasteriū. et ar. s. e. ceterū ꝭ. de do. et cō tu. ex līis. ad hoc g ut executori nullatenus sit dubitādū oportet ut hoc discat p assertionem ptiū qꝛ cāꝝ merita ptiū assertione pandūtur. C. si p vi vel alio mo. l. ul. ꝭ. de resti. in integ. cū ex līis. et sic viđr ꝙ aliq̄ possit exercere iurdictōnē inter ptes qđ falsū ē

suum ius. et huiusmodi negligentia late culpe comparatur. ar. C. si tu. non ges. l. i. et. ij. xxiij. q. i. dns nr. dicunt quidaꝫ ꝙ incipit currere a tpe pntacōis līaꝝ facte iudici ꝭ. de ap. sup eo. ij. alij dicūt ꝙ a tpe quo oposuit sarcinolas suas et potuit aduocatū querē. ff. ex q̄. cau. ma. l. ab hostibꝫ. ꝗ. ꝭ ꝙ simpliciter. quidā dicūt et male ꝙ a tēpore date līaꝝ. s. e. ti. eā te. et. c. ostitutus. qđ pmū đr verū est ut dicit līa. hodie vero ista locū nō hnt ꝭ potior est oditio occupātis licet scđe līe nō faciāt mēconē de pmis ꝭ. de ap. ut debitus honor. et ꝭ. e. capitulū scē crucis. de hoc tn dēm ē satis. s. e. ti. c. i. qualiter intelligatur hoc. c. et illud. s. e. si aūt. et tn ppa ocordat cū istis iuribꝫ.

e Vel negligentia. sed quis pbabit hāc negligētiā Rn. trāscursus anni pbat ꝭ nec alia interpellacō est facienda ꝭ. de loc. et oduc. potuit. nisi ille vellet ostendē otrariū sic đr de āno appellacōis ꝭ. de ap. cū sit romana. tn ista nō opantur aliquid hodie. qꝛ ille obtinet q̄ pmo līas suas exhibꝫ iudici ut dēm ē nisi pmus copiā iudicis hrē nō potuerit anq̄ scđs līas suas pntassꝫ tūc excusatur ꝛ ꝭ verū ē si ꝭ fuit publice ptestatus ꝙ iudicis copiā hrē nō potuit et ita ista pmissa ptestacō e scđs nō poterit eū pueire ꝭ. de ap. si iustus metus.

Cum otingat. sciuisti. nec p famā vel alio mō ꝭ. de sen. ex. cū desideres. ꝗ. scđe qōni. hoc eni dicimur scire qđ ab alijs audiuimꝰ. xxij. q. v. ꝭ viđr. ꝭ q̄d si audiuit ab aliquo leuis opionis nunq̄d ꝭ sufficit ut nō debeat parerē mādato iudicis viđr ꝙ nō ꝭ. de spon. cū in tua. et. xi. q. iij. in cūctis. et ꝭ. de testi. licet. ꝭ viđr ꝙ sic qꝛ in dubijs potius obediēdū ē. ut. xxiij. q. i. q̄d culpatur. in fi. et ꝭ. de ma. et ob. cū ex officio. et illa est rō. qꝛ executio snie diffiteri nō debꝫ nisi incō-

ut dicit in fi. alias aūt nō poterit scire utrū scđe reuocēt pmas. et ꝭ verū est ut dicit. io. ꝙ nūquā ex sola inspectōe poterit scire nisi aliquid intelligat de hoc ex ptiū assertione. ꝭ p hoc nullā hꝫ iurisdictōnē inter ptes. ꝭ ꝭ verū est si ille qui hꝫ pores līas aliquid obiciat cōtra scđas. alias iudex psumeret pmas esse reuocatas ex quo in secūdis fit mētio expssa de pmis. s. e. ceterū. si aūt aliquid obiciat statim executor debꝫ supsedere. qꝛ p negacōnē res fit dubia. C. qui. ad lib. pcla. nō li. l. iij. et in hoc casu intelligitur qđ legitur. s. e. pastoralis. ut ibi đr scꝫ ꝙ tūc dubiū ē de reuocacōe līaꝝ qn fit mētio expssa et iudicū et rerū. ꝭ ab aduersario obicitur līas impetratas esse p falsi suggestionē p dec. pdcās. Itē lꝫ executor dubitet an debeat absoluē vel odemnare nō tn scđm regulā arriani pnior erit ad absoluēduꝫ q̄ ad odēnādū. regulā illā hēs. ff. de ac. et obli. arrianus. et ꝭ. de pb. ex līis. ꝭ ideo dicit. qꝛ nō ostat an ille iudex habeat iurisdictionē p ꝭ tn nō iudicat de iurisdictōe quoꝝ fit iurdictio. ꝭ tm dicit se debere exequi mandatū vel non debere ꝭ. e. ex pte.

i Precipimus. ꝭ quid si nō exhibētur scđe. tūc exequatur pmum mādatū si ad tminū pfixū nō exhibeātur. ut ꝭ. de excep. pastoralis. nā līe q̄ nō apparēt nō sūt. ff. de cōtrahē. ēp. l. cū in lege. et l. ruptilia polla. de cō. di. i. solēnitates. nō pt tn cogē adūsariū ad exhibēdū. qꝛ nō hꝫ iurdictōnē inter ptes. ut dicit in fine. nec eē tenetur obediē mādato nisi videat Rptū ꝭ. de of. del. cū in iure. [co]piā Rpti. nisi ubi

k Hesitādū. viđr ꝙ executor nō debeat petē co[piā] recipit oria mādata. ꝭ nō ē verū ut dēm ē in px. no. [le]gitime factū est p pmas li-

l Scđo loco. ꝭ quare reuocatur qđ le[gitime]... teras cōtra id qđ legitur ꝭ.

de resti. spo. audita. s. e. causam que. ꝗ ꝑ ꝑsi executorē nichil reuoca
tur sed denūciantur illi qui pmo fuerāt excōmunicati absoluti et ultra
qꝫ snia tenet ꝗ diffinitia nō retractatur ut dicit io. vel ꝗ in sententiis
excōis que sp̄ de facili retractatur. a ℂ Cōstōnis. s. e. pastoralis.
b ℂ Et ideo ipm. i. ut nō exegris mādati. e iste. ℂ respicit. primū. ℂ
c ℂ Iudicare. hic fallit illa regula. ff. de iud. de quare.

Olim ex lr̄is. p interposita psonā. qd ꝑt fieri. ꝗ. de pb. accedēs.

d ℂ Cōparere no=
luit. nota ꝙ citatus ter=
cio nisi opareat ꝑt excō=
municari et rei petite fru=
ctus sequestrari ut hic
ppter otumaciam.
e ℂ Sequestrari. qd ꝗn ꝑs
eri nō debuit de iure nisi
causa subesset. ꝗ. de seqst.
ad hoc. et duobꝫ. c. seqn.
ubi de hoc. in quibꝫ duo=
bus dicitur ꝙ qñ fructꝰ
dissipantur debet fieri se=
questratio. C. de probibi=
ta sequestra. l. vna. de hoc
no. ij. q. vi. quotiēs. ij. ꝗ
in casu isto scꝫ ꝑpter con=
tumaciā bñ fit sequestra
tio ut citius agatur cū
reo. ꝗ. de do. et otu. ex lr̄is.
ꝗ in casu isto nō dr̄ ꝑprie
sequestratio ꝑut tradit
ꝗ. de sequestra. p totū. ꝙ
ibi nō fit sequestracō ꝑpt
otumaciā. de hoc dic in li
tibꝫ ꝑ bñficiis. ut. ꝗ. de eo
qui mit. in pos. eū qui.
g ℂ Absolui. tamē utra=
qꝫ sententia tenet si diffi=
nitiua snia nō remittat
ut dicit io. vel in senten=
tia excōmūicacōnis que
semp retractabatur.
h ℂ Radens. imo nec ē
debuit apire. ꝗ. de of. del.
cū olim magister.
i ℂ Ad omia. vidr̄ ꝙ per
hāc clausulam. si est ita.
vel p hāc si pmissa vera
sūt teneatur impetrator
ꝑbare omia pmissa esse
vera lꝫ aliqd ex pmissis
ad ꝑbandū sufficeēt ꝑpo
sitū. sic. s. e. ex pte. ff. de
excusa. tu. qui testamen=
to. nā nisi qs plene ꝑbet
suā intentionē succūbit
. C. de rei. ven. l. ul. fines
eni mādati diligēter sūt
obseruandi. s. e. cū dile=
cta. et imputet sibi q plu
ra narrauit quorꝫ vnum
sufficeret per se. Ar. con=
tra ꝙ sufficit vnū ꝑba=
re. ff. de odi. et demō. fal=
sa. in fi. et. ff. de odi. insti.
. l. ij. ℂ ulti. et. ff. de manu=
mis. testa. si ita. ꝗ. de pbē.
cū iam dudū. iij. dic ut di=
xi. s. e. ex pte. Item ar. est
ꝗ ꝙ sequēs clausula re=
spicit omia pmissa. ꝗ. de
ap. scdo requiris et. c. in
quisicōni. ar. otra. ꝗ. de do=
nac. cū dilectus. ubi non
respicit oia supiora clau=
sula illa de foresta. ꝗ ꝑxi=
mā donacōnē et inferiorē
. iij. q. v. ostituimus. et de
cō. di. ij. cū omē. in pñ. ꝗ melius est ꝙ ad omia referatur ⁊ sic facit ꝑ
alia pte. ff. de in rē vso. si ꝑ p̄re. ℂ pnl. dic plene de hoc ut. ꝗ. de iud. ex=
hibita. in ul. glo. us. causa. nota ꝙ nō sufficit narrare seriē facti
in lr̄is ꝑpe nisi causa facti adiciatur. ar. xxiij. q. ul.
occidit. ꝗ. de testi. cum causam. et cā facti potius querēda est ꝙ

hoc tibi merito fuerit dubitā=
dum ad exequendū ſm man=
datum te pcedere nō oportet
donec iuxta cuiusdā nr̄e cōstō=
nis tenorē inter eos hmōi con
certatio sopiatur. et id facē de
bes ꝗ pmo mādato recepto et
nōdū executiōi mandato ti=
bi forsan innotuerit ꝙ inter se
sup iurisdictōe demādata ce=
perint disceptare. ℂ Ceterum in
hiis omibꝫ purā et ꝑuidaꝫ te
ouenit intētionē hr̄e ne vel ad
declinādū mandatū dubitare
te dicas ubi dubitandū nō est
vel etiā ad exequēdū te asse=
ras esse certum ubi certus esse
nō debes. licet aūt ex hiis certa
tibi detur doctrina q̄lit in hiis
debeas te hr̄e nulla tñ tibi at=
tribuitur ptās ut inter delega
tos aut ptes de iurisdictione
debeas iudicare. ℂ Idē mgr̄o
O. g. et. p. de firmiscañ.
Olim ex lr̄is sci michasii
remeñ. sargineñ. et vall. regie
abbtū nr̄is fuit auribꝫ intima=
tū ꝙ cū ad eos semel et iteruꝫ
a nobis lr̄e ꝑcessissent sup eo
ꝙ. p. clericus sci remigii pro=
chiā de sallice quā. R. de cliuo
p interpositā psonā sibi colla=
taꝫ fuisse ꝑposuit detinebat ipi
ptes semel scdo et tercio cita=
uerūt ⁊ dictū. p. ꝙ citatus plu
ries cōparere noluit p se vel p
rnsalē aliquē corā eis excōica=
cōnis vinculo innodātes fece
rūt fructus ipius prochie se=
q̄strari. cūqꝫ postmodū idē. p.
accedens ad eos se iuri ꝑmi=
serit paritur̄ ac obtinuerit se
absolui ipi absolucōis lr̄as cō
cedentes diē ei assignarūt et
locū quibꝫ corā eis qd ꝑmise=
rat adimpleret. qui diē ⁊ locū
ex lr̄is illis radēs in locū rasu=
re scpsit ꝙ ipi ei sequestratos
fructus assignari mandabāt
ꝙ corā duobꝫ eorꝫ tercio sui
absentiā excusante p lr̄as ē cō=
fessus. ℂ Nos igitur cū tante te=
meritatis excessus falsitatis
scrupulo nō careret vobis de=
dimus in mandatis ut si esset
ita ipi psūptori sup dicta pro=
chia ꝑpetuū silentiū imponētes
pfato. R. de cliuo assignaretis
eandē cū fructibꝫ sequestratis
Verū sic vos p vr̄as lr̄as inti=
mastis cū dcūs. R. rasurā pfa=
tam corā vobis p testes ido=
neos ꝑbauissꝫ et ob hoc postu=
lasset sibi dcām ecc̄iam assig̃ri
vos utrū clausula illa si essꝫ ita
de omibꝫ supioribꝫ an de arti=
culo tm̄ rasure deberet intelli=
gi dubitastis. ℂ Nos igitur rn̄=
demus ꝙ clausula illa ad oīa
debꝫ supiora referri ad ꝗ ut ipi
. R. pfata ecc̄ia oferatur. ꝙ licꝫ
viciū falsitatis ad imponēdū
ei ꝑpetuū silentiū sup ecc̄ia ipa
sufficiat qui falsitatē hmōi p=
petrat non tñ ꝑpter ꝗ eadē ec=
clesia ē aduersario assignāda ni
si sup aliis fcā fuerit plena fi=
des. ℂ Idē epo ymoleñ.
Dilectus filius abbas sci
stephani bonoñ. p suas nobis
lr̄as intimauit ꝙ cū ipe cui vi=
sitacōnis officiū in ciuitate ac
dioc. bonoñ. omisimus. b. et. a.
psbros ab ecc̄iis ꝑpter eorꝫ g̃=
ues et manifestos excessus du=
xerit amouendos iidē sup re=
stōne sua nr̄as ad te in oūi for=
ma lr̄as impetrarunt de amoti=
onis sui cā et excōis qua tenē=
tur astricti nullā facientes pe=
nitus mencōnē. ℂ Nos igitur. f. t.
. M. q. si ē ita lr̄as ipas tāq̄ p=
ueri suppssionē obtētas viribꝫ
caré decernas. ℂ Idē epo vera=
Postulasti per tisamen.
sedē ap. edoceri utrum
ad ꝑbandū ꝙ lr̄e impetrate ab excōicato ad agendū nō valebāt. ꝗ
hoc nō ꝑbatur p hāc decr̄. que nō loquitur in tali casu. b.
Postulasti. cū scdm aplm. quā habes. ꝗ. de pben. cū scdm.
o ℂ bñficiū. nomine bñficii intelligitur vicaria siue pbenda siue ali=
ud bñficiū. i. q. iij. ex multis. et. ꝗ. de. v. sig. tua nos.

ipm factū. xv. q. vi. c. i. ꝑ si. et. ff. de fur. verū. et ꝗ. de accu. cū dilcūs.
et. C. de adop. l. iij. et etiā modus facti. C. de trāsac. ut responsū.
l ℂ Excōmunicatōis. hic habes ꝙ si excōmūicatus impetrat lite
ras vel ꝑ scriptū taces de sua excōmūicacōne ꝙ nō valēt lr̄e. tū ꝙ tacu
it ꝑcessum iudicis. ꝗ. de re iud. inter. tū ꝙ tacuit viciū suū. tū ideo ꝙ
ingessit se omunioni hoim ꝑpter qd puniendus est. ꝗ. de cle. ex. mi.
illud. et. xi. q. iij. placuit. vñ inconueniens essꝫ ꝙ ex eodē facto oseq=
retur penā ⁊ comodū. ff.
de neg. gest. l. fine. xvi. q.
. i. legi. otra. ꝗ. de excep. si=
gnificauerūt. et. c. vene=
rabilē. ubi dr̄ ꝙ excōmu=
nicati nō repellūtur a ꝑ=
secucōne appellacōnis. ꝗ
isti psbri erāt rei ergo nō
deberēt repelli. de hoc di=
cemus. ꝗ. de excep. vene
rabilē. et. c. significauērt.
So. nō erāt isti rei. ꝗ acto
res qui petiuerūt restitui
nec appellauerāt in quo
casu loquūtur otraria. et
sic est ar. ꝙ questio spoli
acōis nō sit puilegiata.
An lr̄e ab excōicato im=
petrate valeāt eo absolu
to dic sup hoc ꝑut nota
tur. ꝗ. de excep. pia. i glo.
que incipit. ꝗ mirū.
m ℂ Viribꝫ carere. ut. s.
. e. cū dilectā. ubi dr̄ irri=
tandū. et sic vidr̄ ꝙ si ali=
q̄d factū sit p lr̄as surre=
pticias illd debeat reuo=
cari. De hac materia ple
nius dicetur. ꝗ. e. ad au=
dientiā. et dic caré si cō sti=
terit de istis excepcōibꝫ.
scꝫ ꝙ nō fecerint mencō=
neꝫ de cā sue remocōis et
excōis q̄ tenebātur astri
cti et merito de cā excōis
tenebātur facé mētionē.
ꝙ q̄ petit absolui ab ex
cōicacōne tenetur expri=
mere cām excōis sue als
non valēt lr̄e impetrate
sup absolucōe vel si aliā
cām exp̄meret q̄ illaꝫ ꝑ
qua fuit excōicatus. ꝗ. de
of. or. ex pte. et. ꝗ. de fi. in=
stru. ꝙ sup hiis. in illa de
cre. ex pte. notatur de ꝗ
in glo. que incipit. ex eo
et. ꝗ. de sen. ex. cū ꝑ causa.
in glo. que incipit illud
tāq̄ et in ꝗ casu nō valēt
lr̄e impetrate ab excōica
to tacito de causa excom=
mūicacōis. secus si aliqs
impetrat lr̄as ad agēdū
otra aduersarium tacēs de
sua excōmūicacōe ꝙ tūc
valent lr̄e eo absoluto. ꝗ.
de excep. pia. ubi de ꝗ. in
glo. que incipit. ꝗ mirū.
alia etiā de causa nō valu
erūt hmōi lr̄e. ꝙ nō fece
rūt mēcōnē ꝙ p sniaꝫ spo
liati fuissent ꝑpter suos
excessus a q̄ non fuit ap
pellatū. C. sen. rescin. non
pos. impetrata. et ita du=
abꝫ de causis nō valuērt
lr̄e istorꝫ psbrorꝫ. oli con
sueuit decre. ista allēgari
excōicato ad agendū nō valebāt. ꝗ
que nō loquitur in tali casu. b.
quā habes. ꝗ. de pben. cū scdm.
lligitur vicaria siue pbenda siue ali=
. de. v. sig. tua nos.

I

a ℂ Ad quod. nō dicit ad que. ꝙ rn̄det solūmō ad factū vicarie. ꝗ
videtur ꝙ debꝫ ad utrūqꝫ rn̄dere. ꝙ si q̄s ordinatur ad titulū sui pa
trimonii epus liberatur a debito huius decr̄. cū scdm aplm. ergo vi
detur p ecc̄iam satisfactū. ergo tenetur inde facē mentionē cū vide=
atur bñficiū ecc̄iasticū obtinē. debuit g̃ ꝑpa rn̄dē ad q̄ et nō ad qd.
So. ꝗ nō fuit ordiatus ad pr̄imomū quāq̄ illd hēat et idō nō rn̄dit
ad q̄ quāq̄ aliqs hēat nō tenetur inde facē mēcōnē ut hic. als si essꝫ
ordinatus ad illud tene=
tur inde facē mentioneꝫ
ut in pmo dicto.
b ℂ p formā. cū ſm aplm.
c ℂ Cōpetēter. illud ope
tenter intelligas ſm mo=
dū illius decr̄. ꝗ. de pbē. de
monachis. de ꝗ dictū fu=
it. s. e. cū adeo. dic ut ibi.
d ℂ Prouētibꝫ. de duobꝫ
q̄rebatur scꝫ de pr̄na hē=
ditate et de beneficio vi=
carie. ꝗ de bñficio tātū re
spondet ergo lꝫ nō faci=
at mentionē de pr̄na hē=
ditate tenēt lr̄e. ꝙ vnuꝫ
negando alterū ofitetur
ꝗ. de psūp. nonne. ꝗ vidr̄
ꝙ talis indigne petit be
neficiū ecc̄iasticū. xvi. q.
. i. qm̄ quicquid. et. xii. q.
. i. illi aūt. et iudicium sibi
manducat ⁊ bibit. i. q. ii.
clericos. et. c. sequē. Itē
ꝙ ordinatus est ad cer=
tū titulū qui ad titulū sui
pr̄imonii ē ordinatus. ꝗ.
de pben. tuis. ꝗ nō vidr̄
verū ꝙ de hēditate pn̄=
cipaliter querētur. ꝗ de
vicaria ꝗ addito ꝙ ha=
bebat bona pr̄na sūr. ꝗ
quid si modicū hꝫ bñfici=
um nūquid tenetur face=
re mentionē de illo. tene=
tur quidē. ꝗ. e. ꝑponente.
ubi dicetur de hoc.
Nonnulli. abutētes.
id est malo mō utē=
tes. sic. ꝗ. e. ꝙ nōnulli. et
. s. e. sedes.
f ℂ Ad remotos. nota ꝙ
dr̄ remotus q̄ ē ultra duas dietas extra dyoc. et facit ad ꝗ. ꝗ. de esc.
cū inter vniūsas. et nichil ē. debēt inde nasci iniurie vñ iura oriun=
g ℂ Iuris obsuātia. ꝙ nō= tur. ꝗ. de accu. qualiter. et qñ. et. C. vñ
vi. meminerit. si. s. in pma ostōe greg. de vulgaribꝫ dietis q̄ ha
h ℂ Duas dietas. nūquid hoc intelligit bentur ſm osuetudinem
regionis aut de legalibꝫ scdm ꝙ viginti miliaria oputātur ꝑ dieta
. ff. de. v. sig. l. iij. et. ff. si quis cauc. l. vicena. vidr̄ ꝙ de vulgaribꝫ. ꝙ
noia ex oūi usu intelligēda sūt. ꝗ. de spōsa. ex lr̄is. ꝗ. nō eni ex opio=
nibꝫ singulorꝫ ꝗ ex oūi usu noia exaudiri debent. ff. de sup. lega. l. la
beo. et osuetudo est optia legū interpres. ꝗ. de osuetu. cū dilcūs. et. ff.
de legi. si de interptacōe. et plus statur vsui q̄ significacōi vocis. ff.
del. iij. nō aliter. imo vsui statur otra naturā vocis. ff. del. iij. uxori. in
pn̄. de hac materia multa argumēta notātur. xij. di. illd. et dicas ꝙ
de vulgaribꝫ dietis istud ē intelligendū. ꝙ lex debꝫ ouenire osuetu=
dini regionis. iiij. di. erit aūt lex. ꝗ pone ꝙ aliquis impetraret lr̄as
ultra duas dietas nō fcā ostōnis istius mencōne ꝗ iudices citēt ad
locū ultra duas dietas nō remote a sua dyoc. ipm reū nūquid ire te
nesē. credo ꝙ sic p ꝗ ꝙ dicit ultra duas dietas nō trahat. et est exps
sū. ꝗ. de excepc. olim. ꝗ in expensis actoris debēt iudices ad locū ire
alias fieret fraus ostōni huic. ar. ad hoc. ff. de eden. ptor ait. in fi. ꝗ
vidr̄ ꝙ nō valēt lr̄e. ꝙ sūt impetrate tacita veritate tali quā si dixis
set lr̄as nō habuissꝫ. s. e. sup lr̄is. g̃ nō debent valē ꝙ eadē equitas q̄
mouet delegātē mouē debꝫ delegatū ut dicit illa decr̄. sup lr̄is. in fi. Sꝫ
eadē rōne vidr̄ ꝙ valeāt. ꝙ si dixissꝫ ꝙ nō trahēt ille aduersariū ultra
duas dietas lr̄as habuisset ergo debēt valē et bñ valēt ut dcm̄ ē ꝙ
ille purgat viciū ⁊ remouet excepcōnē q̄ possꝫ oppoui quaē bñ va=
lent. ꝙ lr̄e nō sūt nulle ipo iure. ꝗ p excepcōnem annullātur ar. ꝗ. de
usur. quia frustra. dicit ꝙ lr̄e nō valēt ꝗ ne trahatur ꝑ eas ultra
i ℂ Trahi possit. nō duas dietas. stāte tali ostōe et sic patꝫ ex
k ℂ Mentionē. ut si ita dicatur nō ob= hoc loco ꝙ ꝗptū debet facē
mētionē ostōnis ad hoc ut ei pꝗiudicet. ar. ꝗ. de eta. et qua. eā te. sic
debꝫ etiā facē mencōnē de puilegio. s. e. cū ordinē. nec hꝫ locū illa re=

alicuius ecclesie ꝑpetuo vica=
rio de ꝑuētibꝫ vicarie bonisqꝫ
pr̄nis hn̄ti vnde valeat omo=
de sustētari tenearis p illā for=
mā ouem cū ſm aplm in ecc̄ia=
stico bñficō ꝑuidē. Ad qd sic
duximꝰ rn̄dēdū ꝙ cū p formā
pdictā necitatibꝫ pauperū cle
ricorꝫ qui nullū sūt ecc̄iasticū
bñficiū assecuti se. ap. duxerit
succurrēduꝫ ꝑpetuus vicarius
nisi de vicaria fecerit mēcōꝫ co=
modū rportaē nō dꝫ de hmōi
lr̄is ut pote veritate tacita im=
petratis. nō eni carere bñficio
debꝫ dici cui opetenter de ꝑpe=
tue vicarie ꝑuētibꝫ est ꝑuisū ⁊
ꝑ hn̄te benefici sufficiētis sb=
sidiū ex certa sciencia sup ob=
tinendo alio bñficio de leui nō
scribimus quī faciamus de p=
mo in nr̄is lr̄is mētionē. ℂ Idē
Nonnulli in oci. gn̄ali.
grā se. ap. abutētes lr̄as
eius ad remotos iudices im=
petrare nitūtur ut reus fatiga
tus laboribꝫ ⁊ expensis liti ce=
dere vel inopportunitatem acto=
ris redimē opellatur. cū aūt p
iudiciū iniuriis aditus patere
nō debeat quas iuris obseruā
tia interdicit statuimus ne quis
ultra duas dietas extra suam
dyoc. p lr̄as ap. ad iudiciū pos=
sit trahi nisi de assensu ptiū fue=
rint impetrate vel expssam de
hac ostōne fecerint mentionē
Sūt et alii qui se ad nouū ge=
nus mercimonii ouertētes ut
vel sopitas possint suscitare q̄=
relas vel nouas inmittē qōnes
fingunt causas sup quibꝫ a se.
ap. lr̄as impetrāt absqꝫ dn̄orꝫ
mādato quas vel reo ne ꝑpter
eas laborū vel expensarꝫ dispē=
dio molestetur aut actori ut p
ipas aduersariū indebita mo=
lestacōe fatiget venales expo=
nūt. ℂ Cū aūt lites restringēde
sint potius q̄ laxande hac ge=
nerali ostōne sancimus ut si a=
liquis sup aliq̄ qōne de cetero
sine dn̄i spāli mādato lr̄as. ap.
impetrare psūpserit et lr̄e ille

gula. speciale derogat gn̄ali licet nō faciat mentionē de illo. s. e. c.
. i. et. c. pastoralis. ꝗ hic ꝗptū speciale nō derogat gn̄ali cōstōni. et
illa est cā ꝙ ostō illa otinet ius oūe. ꝗ ius oūe nō tollitur p ꝗptū cū
ꝗptū ocedi debeat ſm ius nō ecōuso. xxv. q. ii. ꝗpta. et ideo neces=
se ē ut sp ꝗptū impetratū ultra duas dietas faciat mētionē de hac
ostōne. et quia ꝑpa ignorat locorꝫ distantiā. tradunt lr̄as aliis ei=
l ℂ Mercimonii. si. ꝗ. e. ꝙ nonnulli. ubi aliqui usdem nominis.
m ℂ Suscitare. p ꝗptum
pn̄cipis lites sopite su
scitari nō debēt. C. d trāsac. l. causas vel lites. imo
q̄ tale ꝗptū impetrant a
limine iudiciorꝫ debēt re=
pelli qui volūt lites seda
tas p iudiciū resuscitare
C. sen. rescin. nō pos. l. ul.
et. s. e. dilectus.
n ℂ Restringēde. sic de pe.
di. i. pene. et. ff. de libe. et
postu. cū quidaꝫ. et. ff. si
certū pe. quidā. et sic vi=
detur ꝙ i ꝗptis vba po=
tius sūt restringēda q̄ am
plianda. ꝗ. de of. dele. cum
olim abbas. in fi. et. c. p.
et. g. nisi indulgeāt bñfi
cia. ꝗ. de dona. cū dilcūs. in
fi. et. ꝗ. de. v. sig. olim tibi
o ℂ Speciali mandato.
sic g̃ gn̄alis ꝑcurator nō
sufficit ad impetrādū li=
teras qd ēst bñ notabile
sic requiritur spālis ꝑcu
rator in trāsactōne. C. de
trāsa. trāsactōis placitū.
et. ꝗ. de ar. p tuas. ⁊ de in in
teg. resti. petenda. ff. de
in. illud. ℂ si talis. et. ꝗ. de
resti. in integ. corā. et in de
lacōne iuramti. ꝙ ꝑcura
tor nō pt deferre iuramē=
tū alteri pti. ff. de iuriur.
iniurādū. ℂ. ꝑcurator sic
p ꝑcuratorē gn̄alē nō pt
fieri acceptilatio nisi ha
beat spāle mādatū. ff. de
acceptil. l. iij. ꝗ nōne rati=
habitio dn̄i sufficit ad ꝗ
ut valeāt lr̄e seu valē in=
cipiant que prius nō valebāt. qd vidr̄. ff. de iud. l. licet. verū et rati
habitio retrotrahitur. ff. de pig. si fundus. ℂ. si nesciente. et. ꝗ. de clā.
despon. ꝙ nobis. et. ꝗ. de elc. ꝙ sic. Itē lr̄e que pmo non valēt postea
oualescūt. ꝗ. de fo. opetenti. lꝫ. et. c. ex tenore. ad hoc rn̄deo ꝙ licet ꝑ=
curatio que nulla est possit ratificari nō tñ lr̄e iste aduersario otradicē
te. ꝗ. e. ex pte. ꝑpter rōnē que in lr̄a ipa redditur. ꝗ nūquid lr̄e iste sūt
nulle ipo iuē. vidr̄ ꝙ sic. ꝙ tanq̄ falsarius punitur. et sic iste false
sūt sic snia venalis nulla est. ij. q. vi. ℂ diffinitiua. v. venales. et. ꝗ. de
vi. et ho. cle. cū ab omi. in fi. dico ꝙ p excepcōnē sūt ānullāde i utro
qꝫ casu istius capituli si reus nl obiceret valerēt. ꝗ quis debꝫ ꝑbare
ꝙ sine mādato sūt impetrate an ille qui excipit ꝙ nō sūt impetra=
te p ꝑcuratorē an dn̄s qui utitur illis. vidr̄ ꝙ dn̄s qui utitur illis lr̄is
et exhibet eas debeat ꝑbare mandatū. ꝙ executor nō tenetur ob=
edire mandato iudicis nisi pmo ꝑbetur mādatū. ꝗ. de of. del. cū in iu=
re. s. e. cū otingat. qualiter eni possꝫ reus ꝑbare ꝙ nō essent impe=
trate p ꝑcuratorē cū sit pura negatiua et negātis fcm̄ p rerū naturaꝫ
nulla est ꝑbatio. ꝗ. de elc. bone. et. vi. q. v. ℂ actor qd asseuerat. pte=
rea lꝫ aliquis ostendat instr̄a ecc̄ie nō tñ ei creditur nisi caueat de ra=
to. ꝗ. de of. del. corā. in pn̄. et gn̄aliter traditur ꝙ quotiēs de mādato
dubitatur vel ꝑcurator debꝫ ꝑbare mādatū vel cauere de rato. C. de
ꝑcura. l. i. pterea. nōne iubetur cū autētico exhiberi libellus porre=
ctus ꝑpe. lxxxi. di. maximilianus. ar. vij. q. i. pn̄tiū. ꝗ ad quid nisi ad
hoc ut sciatur ꝗ scꝫ p quē fuerit impetratū. nā forte p excōicatū sunt
impetrate que nō valēt. ar. ꝗ. de ꝑba. post cessionē. et. s. e. dilectus.
de hoc dic ut in decr̄. pia. de excep. nec obstat si dicat ꝙ instr̄m appa=
ret nō viciatū g̃ stādū ē ei donec otrariū ꝑbetur. C. de edic. diui adri.
toll. l. ul. hic eni non impugnatur scptura qn̄ vera sit bulla et verus
sit actor. ꝗ tm̄ de mādato impetrātis dubitatur. ad hoc dicit io. ꝙ si
ita otineatur in ꝗpto. oquestus ē talis ꝑcurator de tali tūc nō ē ne=
cesse ꝑbaē mādatū. ꝙ p lr̄as illas satis apparet de mādato ex quo
ꝑpa appellat eū ꝑcuratorē. ꝙ ostat ꝙ vidit mandatū. ꝗ si otinetur in
lr̄is significauit nob talis vel oq̄stus ē nob cū ille nō fuerit in curia

ii

ß; alius qui dicit se fuisse pcuratorē legitime cōstitutū tūc tenetur pbare mādatū. qꝛ pleriqʒ fingūt se esse alios et sub noīe alioꝝ līas impetrāt et nisi doceat de mandato nō debet audiri ut ħ dicit. In cā ap. dicebat ipē io. ꝙ nō tenetur pbarē mandatū. qꝛ nō est credendum ꝙ aliquis negligat ius suū in pseq̄do appellacōnē. qui alias diligēs ē. ar. C. qui et adū. quos. l. i. si aūt p simplicē querelā sint līe impetrate necesse est sp pbare mandatū. cōstitucō ista nō bn̄ seruabatur nec admittebāt iudices talē excepcōnē. ß certe bn̄ dʒ admitti qꝛ non valent litere nisi sint impetrate p pcuratorē. et hoc pbatur in dec. g.g. .j. e. ti. ex pte. ut ibi dicemus. secus credo in literis super bn̄ficijs obtinendis. qꝛ ibi nō exigitur mandatū cū sup nulla lite impetrātur. sed de grā tm̄ cōcedātur. ß Rep̄ta ad lites iā ortas et nō futuras impetrātur .j. e. ti. c. ul. curia romana nō consueuit hanc exceptionem de mandato admittere. nec nos admittere debemus. et si pter hoc appellaretur nō darentur līe sup tali appellatione.

a ¶ Debet exigi. que sint ille psone habes. ff. de pcura. sed hec.

b ¶ Domiciliū. hic ptʒ ꝙ lʒ aliquis habeat pbendā vel ecclīaʒ alibi ꝙ ppt̄ ea nō habeat ibi domiciliū. nam sola possessio domus que in ciuitate alia cōpatur nō facit domiciliū. ff. ad municip. lib̄tus. §. sola. verūtn̄ bene p̄t quis hr̄e domiciliū in pluribꝫ locis dūmō se in utroqʒ equaliter collocasse videatur. ff. ad munici. l. assump cō. §. iuris prudentibꝫ. et .j. de fo. cōpe. ex pte. a. alias dicitur ibi hr̄e domiciliū ubi maiorē ptē rerū suaꝝ possidet. et assidue cōuersatur. C. ubi sena. vel clar. l. senatores. et ibi debʒ rn̄dere. vel ec̄ ubi vendit emit cōtrahit et festos dies celebrat. ff. ad mu. eius. §. si. rōne vero rei de qua agitur potest cōueniri .j. de fo. cōpe. sane. C. ubi in rem ac. l. si. et ex hoc forū sortitur .j. de fo. cōpe. c. ul. ubi numerātur plura ex quibꝫ sortitur quis forū et sic pʒ ꝙ dicte iste sp sūt cōputāde respcū dyoc. ubi ē res de q̄ q̄s cōuenitur .j. de fo. cōpe. ex pte. lʒ .j. illas habeat bn̄ficiū vel qn̄qʒ inueniatur. ut ħ dʒ ß in psonali actione secus. qꝛ p̄t cōueniri ubicūqʒ hʒ domicilium.

d ¶ Inhibetis. et male qꝛ postq̄ cā appellacōis ē cōmissa ex certa scia iurdictō p̄orū iudicū ē suspēsa .j. de of. del. pastoralis. §. p̄terea. ß iudex appellacōnis p̄t inhibere iudici a quo appellatū ē ne in eadē cā pcedat .j. de of. ord. romana. v̄. silr. et. §. a quibꝫ. et .j. de ap. romana. §. si aūt. iudices. nam iudices appellacōis debēt cōgnoscē an sit

e ¶ Si dicti legitime appellatū. et si legitīa ē appellacō ipi cognoscūt. alias remittāt ptes ad p̄ores iudices in expensis cōdemnādo appellātē .j. de ap. ut debitus. et. c. cū spēali. et ita qn̄ iudices ad appellacōnē dati sūt sp debēt cōgnoscē de hm̄oi iurdictōe nec cōuenire cū p̄oribꝫ sic qn̄qʒ vidi fieri. illud enī hʒ locū qn̄ diuisi iudices cōtendūt se habere iurisdictionē p̄ncipaliter. s. e. pastoralis. b.

¶ Capitulū. cōsili. g̃ nō sup eodē bn̄ficio ß diuisis alias nō dicēt cōsimili. qꝛ si cōsile g̃ aliud et nō idē. uterqʒ istoꝝ impetrauerat ut ei puideretur in bn̄ficio p̄bendali. ß non sup vno. ß ista simplicit̄. qꝛ nl est id cui sile est ar. ff. si mensor fal. mo. dix. l. i. §. hec actio.

g ¶ Mencōe nō habita. p hoc videbatur ꝙ līe nō valebāt. s. e. ceterū. et .j. de of. del. ex pte. ij. ß p̄me ibi iam fuerāt p̄ntate an̄ p̄ntacōʒ

nō valeant et ipē tanquā falsarius puniatur nisi forte de illis psonis extiterit a quibꝫ nō debʒ exigi de iure mandatum.

¶ Dno. iij. cātuarieñ. arepo et cōiudicibꝫ suis.

Dilectus filius J. sarracenus clericus exposuit corā nobis ꝙ cū iordanus clericus dumelieñ. ipsū sup ecclīa sci nicolai dumelieñ. corā nob auctē līaꝝ nr̄aꝝ traxissʒ in causaʒ. ex pte ipius J. excipiēdo furti ppositū auctē ipaꝝ līaꝝ nō poterat cōueniri eo ꝙ ultra duas dietas a dyoc. ubi p̄dcā ecclīa erat cōtra statuta concilij ge. de quo in eisdē līs non fiebat mentio distabatis. et qꝛ hm̄oi excepcōʒ admitte denegātes pcedebatis in cā p eo ꝙ idē J. in rophen. et helieñ. dyocesi beneficia obtinet quasi ex ħ domiciliū intelligeretur hr̄e ipse nr̄am audientiā appellauit. et .J. cunqʒ idē J. appellacōnē interpositā psecutus ad eboraceñ. arepm et eius collegas super p̄missis līas impetrassʒ vos in cā ipa n̄lominus pcedētes eisdē iudicibꝫ ne in cōmisso sibi pcedant negocio inhibetis. Quo circa. M. q. si est ita cause supsedeatis eidē cū nō vos ß

dicti iudices cognoscē habeant ad quos iurisdictō debeat ptinere. ¶ dē epo et arō. leg̃.

Capitulum sancte crucis cameraceñ. exhibita nobis petitione monstrauit ꝙ calimaco clerico super p̄bendali bn̄ficio in eoꝝ ecclīa obtinēdo līas nr̄as ad eos monitorias dem de p̄ceptorias impetrāte. b. clericus cōtra eos sup cōsili bn̄ficio in eadē sibi ecclīa cōferendo ad. l. archid. tor. et eius collegas de p̄dictis līs nō habita mencōe executorias a nobis līas impetrauit q̄ post appellacōnē ad nos interpositā in eos suspensionis et excōis snīas ptulerūt ac dcūs. C. sup execucōne mādati p eo facti ad alias obtinuit scripta nr̄a qui tulerūt suspensionis et excōmunicacōnis snīas in eosdeʒ. Quocirca. M. q. eo recepto in canonicū et in frēm assignatoqʒ sibi bn̄ficio p̄bēdali qui ad eos prius mandatū ap. reportauit p̄fatas snīas iuxta formā ecclīe relaxetis alteri sup p̄bēdali bn̄ficio in eadē ecclīa silentiū imponētes. ¶ dē bituriceñ. arepo ap. se. leg̃.

Ad audientiā nr̄am peruenit ꝙ quidā clerici obtentis a se.

scđaꝝ et sic nō cōtradicit. ß cōcordat huic. et ibi sup eodē ħ nō. et sic etiā nō obstat. c. ceterū. cōdetur ꝙ sententia postea lata nō tenuit .j.

h ¶ Appellacōnē. vñ vi de sen. ex. p tuas. ß cōtradicitur .j. ubi dicit snīas p̄fatas relaxetis. ß ibi dicetur rō quare tenuit snīa. vel intellige ꝙ ex iusta cā appellatū est. qꝛ forte līas alterius receperāt vel aliam iustā cām allegarēt. et sic nō tenuit ut dixi in ulti. notula.

i ¶ Suspensionis. ar. ꝙ suspensus p̄t amplius suspendi sic excōmunicatus p̄t excōmunicari. iij. q. iiij. engeldrudaʒ. et. xi. q. iij. excellētissim9. xij. q. ij. de viro. et .j. de iudeis. et sarra. ita quorundam in fi. ubi de hoc.

k ¶ Ad eos p̄us. et ita q̄ p̄ueit aliū ille obtinet .j. de ap. ut debitus. et .j. e. abbatē. et est si. ff. de pcura. pluribꝫ. et .j. de pcu. nō iuiste. ubi potior ē cōditio occupātis. et si. ff. de v̄. ob. si titius. sed vidꝫ ꝙ ille p quo fuit lata sentētia p̄mo deberet obtinere nō ille qui p̄mo p̄ntauit Rptū. qꝛ si quis a pluribꝫ cōueniatur ex noxa eiusdē hui nō ei qui p̄mo egit ß ei qui ad sententiā p̄us peruenit debet dari. ff. de nox. Si quis a multis. sic etiā in actōne de pecul. ff. de pecul. siuero. adhuc idē forte possʒ dici hic. ille enī obtinuisset qui p̄us receptus fuisset. ar .j. de p̄ben. dilcūs. ij. ß hic neuter ad snīam venit. hic p̄nt assignari multa cōtraria .j. de of. deleg. ex pte. i. et. s. e. ti. ceterū. et. c. ex pte. et multa cōsilia. sed iura illa hodie correcta sūt p id qđ hēs .j. de ap. ut debitus. et p id qđ dicit ħ. de hac materia dicas ut dixi. s. e. c. i. et illa dec. ex pte .j. de of. del. loquitur in alio casu cū iam līe sūt p̄mo p̄sentate an̄ p̄ntationē secūdaꝝ. et ita nō cōtradicit ß cōcordat cū ista. Alij dicūt et forte bn̄ ꝙ p̄me līe valent et nō scđe. qꝛ de p̄mis nō faciūt mētionē. si nō fuit negligēs in psequēdo ius suū et hoc cōstet scʒ ꝙ p̄us p̄ntent̄ scđe dū tamen non recipiatur scđs ante p̄sentacōnē p̄orū et ita cessant cōtraria. ß si p̄mus nō psequatur ius suū dolo vel negligētia cū pseq̄ possit valebūt scđe lʒ de p̄mis nō faciāt mencōnē. secus in rescp̄tis ad lites obtētis ubi p diligentiā p̄ntātis pditur p̄mū Rptū lʒ scđm de p̄mo nō faciat mentionē .j. de ap. ut debitus. ibi enī remanet ius saluū. utriusqʒ impetrātis.

l ¶ Relaxetis. ex ß patet ꝙ snīa suspēsionis post ap. lata tenuerit. ß vidꝫ ꝙ ap. tenuit ex eo ꝙ ei tm̄ qui p̄mo līas p̄ntauit puidere deberet et nō illi qui scđo p̄ntauit līas suas cōtra quē fuit appellatū. dicas ꝙ ideo tenuit snīa nō ob. ap. qꝛ nōdū puiderāt alicui p̄orū illoꝝ et i līs cōtinebatur. si aliū ad mandatū nr̄m nō recepistis. hec enī clausula nisi de mandato nr̄o eadē ecclīa in recepcōe alteri9 fuerit grauata erat in utrisqʒ literis inserta utʒ in integra. ß ipi nō receperāt adhuc vñ non tenuit appellacō cū nōdū cōpeteret eis excepcō. vel dicas si vis p̄dcās sentētias relaxetis ad cautelaʒ quātū ad illā snīam q̄ lata fuit post appellacōnē q̄ legitima fuit quātū ad als latā p calimaco ubi appellatio nō p̄cessit tenetur prie illud v̄bū relaxetis. et sic p̄e et improprie simul illud tenetur. si. xx viij. di. p̄sbruʒ. et. c. p̄oribus. lxiij. di. in sinodo. quid si p̄ntacōne per aliquem illoꝝ facta ipi capitulo. alij iudices post appellacōnē excōicauerūt. vidꝫ ꝙ teneat appellatio. qꝛ ex quo alius p̄uenerat ius habebat. vñ si caplm appellauit cōtra secūdo p̄ntantē bn̄ vidꝫ tenere appellatio. qꝛ ei debēt puidere qui p̄mo p̄ntauit ut hic dicit. et ideo absolucō ad cautelā fieri debet. ß nō credo qꝛ quotiēs aliqui absoluūtur ad cautelā illud exp̄mitur .j. de ap. ad p̄ntiā .j. de testi. veniēs. vñ p̄ma rō verior vidꝫ. vel intelligitur tm̄ de sentētijs illoꝝ a quibꝫ est appellatū et sic planū est.

a ¶ Reportauit. scđm. b. i. p̄ntauit et scđm. g. na. impetrauit.

Ad audientiā. ānuas. ß qn̄ recipiet iste clericus istas pensiones cū dicat ānuas. p̄t dici ꝙ in p̄ncipio āni. ut. C. qn̄ di. leg̃. vel si. cō. pe. l. i. et tl̄is obligatio ppetua ē insti. de. v̄. ob. §. at si ita. si vero in obligacōe dʒ quolibʒ āno tūc obligatus tenetur satisfacē in fine āni. ff. de. v̄. ob. i ß āno vñ v̄. Annua si debes tūc respicias caput āni. Anno si debes in fine teneberis āni.

c ¶ Pēsiones. hm̄oi pēsiones q̄ in fraudē fiūt de puētibꝫ ecclīaꝝ phibite sūt in cōcilio gn̄ali .j. de p̄ben. extirpāde. in fi. .j. de collusi. audiuimus.

d ¶ Renūciātes. ß nūq̄d cōtinet simoniā hm̄oi renūciacō. vidꝫ ꝙ sic cū ex līs habeat ius ad petēdū bn̄ficiū spūale et i talibꝫ omis pactio et cōditio cessare debeat .j. de pact. c. ul. et. i. q. ij. quam pio. possʒ dici ꝙ nō est simonia. qꝛ ea que p̄cipiūtur a iure licite deducuntur in pactū etiā in spūalibꝫ .j. de elc. significasti. et. x viij. q. ij. eleutherius. et istud ē de iure ꝙ renūciet līs si vult hr̄e beneficiū et si habet etiā bn̄ficiū posset deduci in pactū ꝙ ei renūciaret si vellet aliqđ aliud. qꝛ utrunqʒ simul hr̄e nō p̄t .j. de p̄ben. cū nō ignores. et ħm hoc expone. Venditas. id ē cū tali pacto renunciatas. vel posset dici ꝙ simonia fuit qđ hic nō negatur. vel dic ꝙ nō fuit simonia pter ħ omissa qđ ē equius cū nullū ius habuit p līas illas.

e ¶ Nō habita. et ideo nō valent .j. e. c. px. et. s. e. ti. ad aures. et. c.

f ¶ In irritū. ß queritur an gn̄aliter sit verū ꝙ quicquid cū adeo. fit p līas tales surrepticias debeat reuocari. hoc manifeste pbatur in caplo isto. et ē si. s. e. cū dilcā. et. c. cōstitutus. et ħ ideo qꝛ p līas tales iurisdictio nō vidꝫ dari .j. de of. vic. sua nob. xxx v. q. ix. veniā. et. c. snīaʒ. ec̄ altera pte absente. et .j. de re iud. cū oli. et. ff. de iud. si p̄tor. §. marcellus. nec obstat si dicas ꝙ post snīam nō admittat̄ exceptio. iij. q. vi. §. exceptio. et .j. de re iud. inter. et .j. de pba. licet. ß id nō hʒ locū in exceptione in quibꝫ agitur de falso .j. de pcura. in nr̄a. et .j. de pba. licet. cū enī p tales līas nō recepint iurisdictōnē q̄cquid p eas factū ē nō tenet et est si. qꝛ replicacō emissa an̄ snīam ex cā rōnabili post sentētiā pponitur. ff. qn̄ ac. de pecu. est an. est quesitū. §. multo fortius exceptio. ad idē facit .j. de re iud. ad pbādū. ar .j. de despon. impu. ad dissoluēdū. in fi. ß illa dec. aliter intelligitur. ecōtra vidꝫ ꝙ p tales līas detur iurisdictio lʒ possint elidi p excepcōnē. ut. s. e. nō p̄t dici retro iudiciū nullū fuisse. vnde si aliquis sciuit sibi cōpetere exceptionē et nō excepit sibi imputet si nesciuit p̄textu excepcōnis post repte snīa nō retractatur .j. de re iud. inter. et. c. suborta. Itē libertas p fasos codicillos data nō reuocat̄. ff. de manu. testa. cū ex falsis. et legata p̄stantur lʒ testamentū sit falsū. ff. de hē. insti. l. ul. Circa istā materiā dicebat io. ꝙ snīa lata p tales līas tenet nisi releuet̄ p appellacōnē vel supplicacōnē. ß retractanda ē p in integrū restōnē vel si vis dicē ꝙ p illas līas nulla datur iurisdictio non ē necessaria restō. qꝛ ipo iure nulla est snīa .j. de of. vica. sua nobis. tu dicas ꝙ tales līe nō sint irrite ipo iure ß p̄nt ānullari p excepcōnē. vñ si a p̄ncipio hm̄oi excepcō pponatur si aliquid fiat cōtra totū reuocat̄. et sic loquitur. s. e. cōstitutus. et. c. cū dilcā. si aūt p cōsensū ptiū tacitum vel exp̄ssum pcedatur et detur snīa tenet quidē et valet cū sit lata a iudice suo nec cōtraius cōstōnis. ut. ij. q. vi. §. diffinitia. et .j. de re iud. snīam. et. C. de p̄ci. impa. of. aut̄. que supplicatio. et in cā ap. vel supplicacōis p̄t opponē de surrepcōe et si ostendit se ignorasse bn̄ audi-

ap. līs sup puisione sua in aliquibꝫ ecc̄ijs tibi subiectis recipientes ab eis annuas pensiones seu alia bn̄ficia ab earum impeticōe desistāt renūciantes bn̄ficio līaꝝ. et .j. f. t. M. q. eos qui post līas taliter vēditas alias de illis mencōe nō habita impetrabunt de cetero vel hactenus impetrauerit carere decernēs cōmodo earūdē et ecc̄ias nō pmittas eaꝝ occasione vexari reuocādo in irritū si quid eaꝝ p̄textu inueneritis esse factū. reg̃. ix. medi-

¶ Ex nr̄a p- olañ. arepo.

Proposuisti p̄ntia ꝙ nōnulli clerici a se. ap. plures līas nō tn̄ alias de alijs mētionē faciētes impetrāt fradulenter ut in pluribꝫ ecc̄ijs admittātur. sicqʒ aliqn̄ in alijs recepti lʒ nōdū in eis ecclīasticū bn̄ficiū sint assecuti alias ecclīas sup receptione sua n̄lominus impetūt et molestāt. et .J. M. q. eos clericos ecc̄ijs in quibꝫ recepti sūt faciens esse cōtētos nō pmittas alias ab eis occasiōe līaꝝ huiusmodi molestari nisi de receptione forte sua exp̄ssam fecerit mēcōnē. ¶ dē epo siluateñ.

Ex pte deca et abbati. m et capituli lauduñ. fuit ppositū ꝙ cū ipi auctē ap. indulgentie in nobilē virū J. excōmunicacōis snīam ptulissent pcuratoribꝫ ptiuʒ pter ħ ad se. ap. accedētibꝫ et lite sup diuersis articulis cōtestata. nos cām vobis cōmisimus tīmnandā ħ adiecto ut non obstarēt līe p̄ter assensū ptiū impetrate Dictus aūt nobilis citatus pposuit ꝙ p illas līas pcedēdū nō erat ex eo ꝙ. w. qui easdeʒ līas impetrauerat falsus extiterat pcurator cū ipe an̄ impetracōnē līaꝝ ipaꝝ pter suspitionē quā cōtra eundē cōceperat mādatū sibi traditū reuocassʒ. eis igitur pponētibꝫ ex adūso

tur et poterit hoc pbare p iuramentū qꝛ hoc aliter de facili pbare nō possʒ .j. de testi. p̄ntiū. et .j. de excep. pastoralis. et hoc intelligo ħ si eis ignorātibꝫ de p̄oribꝫ līs receperūt istos p līas scđas. ar. ad ħ .j. de p̄ben. dilecto. vel p̄t dici ꝙ aliud sit in bn̄ficijs. qꝛ bn̄ficiū nō p̄t possideri nisi canonice habeatur .j. de insti. ex frequētibꝫ. sed isti p fraudē obtinuerūt. et ideo iniuste et si p̄mā ecclīam habuissent q̄ ad titulū scđam hr̄e nō poterāt nisi dispensatiue .j. de elc. dudū. dec. greg̃. et idō necessaria fuit scia p̄pe in impetracōe līaꝝ taliū .j. c. px. qꝛ p̄pa p aliquo bn̄ficiato non scribit ex certa scia quin faciat mēcōʒ de p̄mo beneficio. s. e. postulasti. in alijs bn̄ tenēt ea q̄ fiūt p tales līas ex q̄ tacite vel expresse approbātur līe .j. de of. dele. ex pte. ij. nec eo p̄textu possʒ appellari

¶ Ex nr̄a. mētionem. et ideo vidꝫ ꝙ scđe nō valere debeāt. s. c. px. et. s. e. ceterū. et. c. ex pte. et .j. de of. del. ex pte. ij. ß in pēdēti ē q̄ valeāt. si ante p̄ntacōnē p̄maꝝ scđe fuerit impetrate tūc enī valebūt q̄ p̄us fuerit p̄sentate. ut. s. e. ti. capitulū. et .j. de ap. ut debitus. postq̄ vero receptus esset p p̄mas nō valerēt secūde ut .j. seq̄tur. p̄terea qꝛ p̄pa nō intendit ei puidere in pluribus bn̄ficijs nisi in scđis līs mētio fiat d p̄mis .j. e. c. si pponēte. etiā si modicū essʒ bn̄ficiū p̄mū .j. de p̄bē. cū tenea mur. ß quid dices si p̄me līe ānullate sint p excepcōnē nūquid valent scđe lʒ de p̄mis nō faciāt mentionē. dico ꝙ valēt scđe si nōdū essent p̄sentate. qꝛ potius ad cautelam impetrate videntur ut si nō possʒ bn̄ficiū cōsequi p p̄mas uteretur scđis sic cōsueuit dici in Rptis. s. e. ex tenore. et v̄ba cū effcū intelligūtur .j. de cle. nō resid. relatū. vñ cū n̄l obtinuerit p p̄mas satis equū est ut valeāt scđe. qꝛ ħ fuit intentio p̄pe ut p līas suas bn̄ficiū cōsequeretur et ħ satis innuitur ex eo ꝙ dicit. eos facias esse cōtentos ecc̄ijs in quibꝫ recepti

b ¶ bn̄ficiū assecuti. si enī nōdū sūt ecclīasticū bn̄ficiū assecuti sūt. quare nō valent līe iste scđe. qꝛ qui bn̄ficiū ecclīasticū nō ē cōsecutus p̄t p bn̄ficio līas impetrare. s. e. cū adeo. et .j. si pponēte. Rñdeo. licʒ bn̄ficiū nōdū sit assecutus tn̄ ius canonie p qđ in hui bn̄ficiū ē habiturus ex dn̄i p̄pe mādato est cōsecutus et p bn̄ficiato iā reputatur. vñ de hoc in suis līs tenebatur facē mentionē si iā erat receptus p līas primas.

c ¶ Ex parte decani. aplice indulgētie. forte cōcessum fuerat capitulo lauduneñ. ut si quis in eoꝝ manifestā offensaʒ inciderit ꝙ illū possent excōmunicare. silem indulgētiā habes .j. de. v̄. sig. ex pte. ibi cōcessum erat canonicis carnoteñ. ꝙ nemini licitū esset absoluere excōicatos p ecclīa carnoteñ. nisi satisfactōne p̄missa p emēda.

k ¶ Articulis. q̄ fuerūt alij articuli nō habemus.

l ¶ Contestata. p pcuratores datos ad totā litem.

m ¶ Assensū ptiū. hoc solo nō valebāt līe posterius impetrate preter cōsensū ptiū etiā si mandatū pcuracōnis nō fuerit reuocatū. s. e. ceterū. ß tn̄ nō fuit allegatū. vel intellige de alijs līs ad alios iudices p̄us impetratis et ita planū est. cōnet glose. b.

n ¶ Impetrate. i. impetrāde ut cōsonet glose. b.

o ¶ Falsus extiterat pcurator. nota ꝙ qn̄qʒ dʒ falsus pcurator q̄ nūq̄ fuit talis nec dn̄m obligat nec soluentē tali pcuratori liberat nisi dn̄s ratū hēat. ar .j. de of. del. cū olim. et .j. e. ti. coraʒ. et. ff. de iud. licet. et. ff. de cōdi. cau. da. si pcuratori falso. dʒ etiā falsus pcurator qui fuit et nō ē ut hic et iste liberat soluentē sibi p dn̄o ignorāte ß dn̄m nō obligat. ff. si certum pe. eius q̄ in puīcia. et. ff. de solu. si q̄s huo. de excepcōe aūt pcuratoria notabitur .j. de pcur. in nr̄a p̄ntia. in nr̄a. pter suspicōnē p̄t pcurator nō solū an̄ ß etiā post

q ¶ Propter suspicōnē. sic .j. de pcu. litē cōt̄. remoueri. ff. de pcu. Itē si suspcūs. puta si affinitate aliq̄ aduersario cōiugat̄. ff. e. aut affinitate. aut si familiaris fiat aduersario .j. de of. del. insinuāte. et quotiens noua cā supuenit. ff. e. si post. et hoc

q ad nos vel ad ipos hmōi reuocacō nō pueit. vosq3 debētis p l'ras ipās pcedē p quādā interlocutoriā ptulistis. Petente itaq3 pcuratore ipoꝝ ut inspiceretis p̄dictā indulgentiā pcurator ipius nobilis ex adūso rn̄dit q nō erat p iā dcās l'ras pcedendū exhibens alias quasdā posterius impetratas inter alia cōtinētes ut si de ptiū volūtate pcedēt causam tminaretis eādē. alioqū ipā3 sufficienter instructā mitteretis ad se. ap. examen cū indulgentia memorata. l'ras ipi q̄s ex eo nō valere dicebāt. q p eundē. w. et post reuocacōnē3 mandati fuerant impetrate. q vero iuxta gn̄alis statuta cōcilij ap. l're quas sine spāli mādato dn̄i quis impetrat valere nō debent nisi sit de illis psonis a quib9 nō est exigēdū de iure mandatū. M. q. si reuocatio mādati ad pcuratorē pueuit cū min9 valere debeāt l're q̄ impetrāur ab illo a q° mādatū dn̄s reuocauit in negocio iuxta p̄orū ɔtinētiā l'raꝝ non obstantib9 posterioribus pcedatis. dē decano et mgr̄o. g. canonico leodien.

Significāte. w. nos noueritis accepisse q cū. R. ɔtra. w. remen. dyoc. sup q̄busdā pāmis ad iudices l'ras impetrassꝫ idē. w. excipiendo pposuit q cū idē nō de remen. ſ3 de leodiē. dioc. existeret p hmōi l'ras cū de dyoc. leodiē. nō faceret aliquā mentionē ɔuenire de iure nō poterat nec debebat. et q exceptionē hmōi admittē denegarūt nr̄am audientiā appellauit. Ideoq3. M. q. si ē ita reuocato in irritū. 7c. F Dē p̄ori sci laudi. 7 succent. roth.

Radulfus clericus rector eccle sancti xpoferi de ciuitate sagiensi sua nobis insinuacōe mōstrauit q cū mgr R. cū p quasdā l'ras ɔtra epm sagien. et quosdā alios sag. dyoc. sup redditib9 et reb9 alijs impetratas a nobis coraꝫ iudicib9 sup eadē eccia p generalē clausulā quidā alij cōuenissꝫ idē rector pposuit excipiendo q cū esset de ciuitate sagiensi et sub eadē clausula nullus de ciuitate ipa intelligitur inclusus ɔueniri nō poterat p eandē. et q dicti iudices excepcōꝫ hmōi recusarūt admittē. n. audientiā appellarūt Ideoq3. M. q. si est ita reuocetis in irrituꝫ. 7c. F dē abbati sancti iacobi.

Significauit nobis comitissa namuten. q cū mortuo comite frē suo ipa in eius successerit comitatu. b. et. g. p quasdam l'ras apostolicas ɔtra tullē. epm et quosdā alios clericos et laicos impetratas eam corā iudicib9 ad quos obtente fuerāt sup q̄dā sūma pecunie quā eidē fratri suo se mutuasse dicebāt p illaꝫ gn̄alem clausulā quidā alij q in p̄dcō comitatu successerat ɔuenerīt. excipiēte itaq3 pcuratore suo q cū adhuc frater eiusdē mulieris viueret qn̄ hedē l're impetrate fuerīt nec p ipās dū viueret fuerat ad iudiciū euocatus eaꝝ aūcte nō poterat ɔueniri. et q iudices exceptionē nō admittebāt ipius nr̄am audientiā appellauit. et. J. Ideoq3. M. q. si ē ita reuocato in irritum. 7c. F dē abbati sci vi. Ex insinuacōne ctoris. epi ambian. accepimus q cū J. cleicus sup eius pulsione ad ipm p̄ceptorias et postmodum ad vos executorias ɔtra eū l'ras impetrauit et. J. quo circa. M. q. si nulle monitorie sup h p̄cesserint executorijs supersedeatis eisdē dū mō hedē executorie de monitorijs fecerint mēcōnē. alioqū in execucōnis negocio iuxta directuꝫ ad vos p ipo mādatū rōne p̄uia pcedatis. F dem nouio nen. episcopo.

Mandatū. vid3 fatua hec questio cū dicētur in lr̄is. si p alio non scripsimus qui hmōi grām psequatur. dubiuȝ potuit esse ex eo q dicit qui hmōi grām psequatur q iam receperāt aliū de mādato ipē et sic non psequebatur imo iā psecutus erat illā grām ex quo credebat ex vbo illo psequatur qd nō cōpetēt ei exceptio cum iam essȝ receptus multo fortius cōpetebat ut hic patet et cōpetit exceptio h recepto mandato si postea p alio mandetur lȝ p̄mus adhuc nō sit receptus. j. e. abbatē. s. e. capitulū scē crucis. secus si esset repulsus.

b Recepcōe. et ita habes hic et j. c. px. et j. e. abbatē. q ipē nō intēdit aliquos grauare sup recepcōe duorū q̄re si scribit p aliquo recipiēdo in aliqua eccłia lȝ clausula illa si p alio nō scpsimus nō sit ibi tñ sbintelligitur sic illa si psona idonea ē j. de elc. cām que. et sic illa si p̄ces veritate nitantur. s. e. c. ij. q nō est intentio ipē grauare aliq̄s in recepcōe pluriū ut dicit hic. Alij dicūt q si clā ista. si p alio nō scpsimus in fauorē eccłie apponitur q tūc nō vult ipā grauare eccłiam in receptione pluriū. et si nō apponatur tūc nō tenētur clerici illū recipe p quo scribitur secūdo loco. sed lr̄a ista ut michi videtur ɔtradicit et ipā qñ scribit pro aliq̄ recipiendo si vult ec plenā grām sibi facē mādat sub hac forma nō obstāte si p alio vel alijs vob direximus scripta nr̄a sicut remouet aliā exceptionē iuramēti cū dicit nō obstante certo clericorū nūo iuramento firmato vel quacūqȝ alia vallata vel firmata et sm illos frustra apponitur clā illa si p alio. rc̄.

Mandatuȝ apostolicū ad te directuȝ ut mgr̄m. s. faceres in canoīcū recipi et in fratreȝ nouioñ. eccłie si p alio ibidē nō scripsimus qui hmōi grām psequatur alio iam bñficiū p lr̄as nr̄as obtinente psequi nō teneris. cū sup receptione duorū grauandi eccłiam añdcām nō fuerit intentio mādatoris. Idē.

Literis aplicis ad vos directis ut. H. clericū recipetis in canonicū et in frēm nisi p alio fuissȝ p nos eccłia vr̄a grauata mādatū nr̄m vos exequi volumus et mādamus. nō obstāte q. t. subd. p nr̄as lr̄as executorias recepistis qui a bone memorie. h. p̄. n. monitorias impetrauit. cū factū. p̄. n. potius q̄ nr̄m fuerimus psecuti. Idē.

Abbatē qui mādatū apli cū iam recepit ut. s. clerico in aliqua eccłiarū sui monasterij puidēt p lr̄as generales ad dyoc. obtentas ut in dyocesi sua ubi p alio scriptum nō esset faceret puideri cogi iuris rō nō pmittit. nec sup cōferendis eccłijs aut bñficijs aggrauari etiam si facultatē habeat dyoc. eps p easdē lr̄as puidē. Idē.

Ab excōmunicato qui cōtra statuta cōcilij gñalis asserit se ligatū lr̄is ad excōmūicatorē obtentis ut si est ita sine difficultate absoluat eūdē et alijs deputatis qui eo nō parente mādatū ap. exequantur nō excōicatori qui de facto suo certus esse debet lȝ in hoc deferatur eidē. sed illis cognitio demādat. Idē.

Si pponēte aliquo nōdū se bñficiū eccłiasticū assecutuȝ sup puisione ipsius lȝ minus cōpetens obtinētis resc̄ptū apo. de hoc mentionē nō facies impetretur illō veluti fraudulēter obtentū dicimus nō valere. Idem epscopo parisieñ.

c Intētio. ar. q ipā p suas lr̄as nō vult alicui graue p̄iudiciū inferre. si j. de of. del. sup eo. et j. de of. ord. lȝ. et j. de auct. et usu palli. ex tuarū. et ix. q. iij. nūc vero. et. ff. ne quis in loco publi. l. ij. §. si q̄s a pñcipe. et. §. merito. et j. de ɔsuetu. cū olim. in fi. Itē intentio mandantis ɔsiderāda est j. de p̄b. cū cām. et. c. ul. et j. de pcur. petitio. et eadē rō que mouet delegantē mouere debȝ delegatū. s. e. sup lr̄is.

d Literis aplicis. monitorias. ar. q p monitorias ius acquiritur qd nō est verū. nec etiā p p̄ceptorias vel etiā executorias. ȝ officiū iudicis imploret ut recipiatur. de hoc no. j. de renunc. veniēs. in no. que incipit. ar.

e Predecessoris. nota ar. q successor tenetur adimplē factū p̄decessoris sui. xij. q. v. quia iohes. et. xvi. q. vi. illud. sic et mādatū seu p̄ceptū fcm̄ p̄decessori successor tenetur adimplere. xviij. q. ij. dudū. sic etiā ptȝ ex hac decr̄. q si aliquis sit receptus ad mādatū legati vel p̄decessoris p hoc nō fit p̄iudiciū successori nec intelligitur eccłia grauata i eo casu et sic clā illa. si ad mādatum ipē aliū non recepistis hȝ tm̄ locū in eo qui mandat nec habet excepcōnē si ad mandatū p̄decessoris vel legati aliū recepit. ȝ etiā in legato ipius mādātis vid3 ɔtrariū. q aucte ipē qui delegauit factū est et qui p aliū facit p seipm facē vid3. ff. de admi. tu. ita tñ. §. gessisse. et j. de sen. ex. mulieres. si hoc sit factū de spāli mādato locū haberet excepcō. si gñali nō vid3.

f Abbatē. iam recepit. vide q dicit qui mādatū aplicū iam recepit nō dicit qui iam puidit. et sic ptȝ q qui p̄mo suū mādatū pñtat ille dȝ bñficiū obtinere ut. s. e. capitulū scē crucis. et j. de ap. ut debitus. et sic tenebatur abbas iste puidere. s. clerico dum tñ de mādato eiusdē nō puidit nec epus p lr̄as illas gñales p̄t cogē abbatē ut dicit sup eccłijs vel beneficijs cōferēdis. Ista tria capla supius pxima idē videtur dicē tñ differūt.

g Per lr̄as gñales. ȝ habes q gñale mādatū scdo impetratū nō derogat spāli p̄o impetrato. de hac materia dcm̄ ē. s.

h Prouideri. p hāc formā nō p̄t puidē in aliqua platura. e. c. i. j. de p̄ben. c. ul. nisi hoc spāl'r exp̄matur in lr̄is ut hic in fi. dicit et j. de sen. ex. mulieres.

i Prouidendi. cū dr̄ in lr̄is aucte nr̄a puideas in aliq̄ eccłia tue dyoc. etiā si curā habeat aiarū p formā illā facias puideri executor cui hoc mādatur p̄t solūmō excōicare cōtradictores sibi ȝ nō p̄t eū instituere vel in possessionē mittē. ɔtrariuȝ tñ vid3 j. de p̄b. p illorū. ȝ nō cōtradicit put ibi notatur. ȝ ibi ex grā spāli ipā ratū habuit fcm̄ arepi. ȝ p formā istā mādamus ut puideas tali in aliqua eccłiarū tuarū potes illū ponē in possessionē et inuestire ac excōicare ɔtradictores nisi rōnabile aliquid ostēdatur scdm̄ q dicit hic in fi. lȝ ptātē habeas puidēdi et ita utraqȝ formarū istarum exp̄mitur in. c. isto. abbatē. et j. de ɔces. p̄bē. cum nostris. b.

k Ab excōicato. cōcilij. j. de sen. ex. sacro.

l Ad excōicatorē. ȝ quare remittitur ad ipm cū iā inique pcesserit contra ipm et ideo suspcūs ē ei. ad hoc dicas q hec ē forma et ɔsuetudo eccłie q si aliquis ɔqritur se excōicatū iniuste fuisse ɔtra debitā formā ɔcilij gñalis si periculū nō est in mora remittitur absoluēdus ad suū excōicatorē j. de sen. ex. sacro. et in hoc deferīt ipi excōicatori ut fcm̄ suū ipe corrigat qui veritatē ignorare in ppo facto nō dȝ ut h dic. et j. de of. ord. ad rep̄mendā et forte ad verecūdiā suā ut suum ppriū factū corrigat et emendet qd quidē potest. j. de accu. qualiter et qñ. et j. d elc. nosti. et. xxxv. q. ix. q quis. sed potius parcitur. ei ex eo q ipemet absoluet maius est ei obprobriū si alius factū suū corrigeret nec debȝ etiā expectare ut ab alijs corrigatur in aut. de nup. in fi. i. colū. col. iiij et ideo dicit ut in hoc deferatur eidē. et q p simplicē q̄rimoniā r̄tulit ad supiorē et nō p appellationem remittitur ad excōmūicatorem si enim appellasset nō remitteretur ad excōmunicatorem j. de sen. ex. p tuas. nisi vellet superior ei facē grām ut in. c. p tuas. et hoc in ordinario. secus in delegato qñ ab illo appellatur tūc nō remittitur ad delegatū. ȝ q̄d de cā pñcipali nūquid ipe idē p̄t ɔgnoscē de hoc. ita quidē ex quo nō appellauit. debuit eni appellare. et sic est exēptus in totū pter appellacōnē. ar. j. de ap. ad hec. et. c. pposuit. et ita suspensus vel excōicatus minori excōicacōne p̄t absoluē excōicatū j. de sen. ex. sacro. et suspensus qñqȝ suspēsū absoluit. j. de sen. ex. duobȝ. ubi de hoc. si vero iudex iste certus ē q iuste pcessit nō absoluet illuȝ. q delegati cū de hoc ɔstiterit remittēt illū ad suū excōicatorē ut eius mādato pareat. quid de pñcipali q̄one. dic ut in ulti. notula dr̄.

m Difficultate. iuramēti vel alicuius mandati aut cautionis.

n Exequātur. isti nō pñt absoluē illū nisi post tps elapsū assignatū ipi excōicatori alias nō teneret absolutio sic j. de ap. ut debitus.

o De facto. et sic vid3 q non lȝ alicui factū ppriū ignorare et hoc verū est nisi habuerit pbabilē cām ignorātie. xxxiiij. q. ij. in lectū. ar. i. q. i. si q̄s a simoniacis alias ignorātia pprij facti nō excusat. q nō est verisile q q̄s ignoret vires p̄rimonij sui. C. de rescin. vē. quisquis. et hic. ȝ in facto alieno tolerabilis est error vel ignorātia. ff. p suo. l. ul. et hoc verū ē. si pbabilis est. ȝ crassa et supina ignorātia in facto alieno nō excusat. xvi. di. q dicitis. et. xij. q. ij. quia et hūanis. et j. de postu. pre. c. i. et in talibȝ nō req̄ritur q sit nimis diligēs et curiosus nec nimis negligens. ff. de iur. et fac. ig. nec supina. de hac materia. nota. i. q. iiij. §. notandū. ar. est hic q in notorijs nulle sūt ptes iudicis nisi quantū ad snīam.

p Cognitio. tñ antequā ɔgnoscāt utrū iuste vel iniuste sit excōmūicatus dȝ absolui si hoc petierit p̄stita cautione et iuramento q parebit mādatis eccłie j. de of. del. cū ɔtingat. et postea isti delegati ɔgnoscāt utrū fuerit excōicatus ɔtra statuta ɔcilij gñalis et si inuenerint q iuste excōicatus fuerit aut suata fuerit forma cōcilij remittēt illū ad suū excōicatorē ut eius mādato pareat sup cā p qua fuerit excōicatus j. de of. del. prudētiā. v. si et hoc qd diximus debȝ statim absolui anquā ɔgnoscatur. verū est nisi aduśarius obiciat q nō debȝ statim absolui. q fuerit excōicatus p manifesta offensa. vel q nō paret rei iudicate. ff. de rei ven. qui restituere. et j. de of. del. querēti. quo pbato nō absoluetur nisi satisfaciat j. de v. sig. ex p te. et. c. sequē. et in decr̄. no j. de sen. ex. solet. si vero inuenerit q iuste fuerit excōicatus tūc delegati isti cognoscent de cā illa p qua fuit excōicatus.

q Si pponēte aliquo. ɔpetēs. ȝ vid3 q hoc obesse nō debȝ. q hmōi modica nō nocēt. modica eni res nō inducit simoniā j. de si. et si q̄ones. et. i. q. i. iudices. et modicū dānuȝ de facili toleratur. xij. q. ij. bone rei. et modica p̄t eps alienare. xij. q. ij. terrulas. nec p modico restitutio datur. ff. de in integ. resti. scio. et p modico nec plus nec minus. de cō. di. ij. reuera. nec p modico datur actio de dolo. ff. de dolo. si oleuȝ. in fi. ȝ ɔtrariū videtur. q fraudulenter tacuisse vid3 ut citius lr̄as impetret. et q̄ in fraudē fiūt imputantur. s. e. sup lr̄is. p̄terea iste recipiēdo modicū bñficiū sibi p̄iudicauit vnde q̄rat sibi victū ex artificio suo. xci. di. clericus victū. q ex quo semel placuit āplius displicere non p̄t. xxxij. q. v. horrēdus. et vnusquisqȝ in ea vocatione maneat qua vocatus est. lxx. di. scōrū. et exemplo apli faciat dicentis ad oīa q̄ michi opus erant ministrauerūt manus iste. xxi. q. i. c. i. imo nō ē aliquis instituendus nisi tm̄ sibi assignetur q sibi puiderē et epālia iura psoluere possit j. de p̄ben. de monachis. planū est eni q tenetur inde facere mētionē qñ alias nō valerēt lr̄e. et sic soluitur hic questio ista q̄ olim ponebatur j. de p̄ben. cū teneamur. ȝ aduite q dicit in pñcipio si aliquo pponēte se nullū bñficiū eccłiasticū esse assecutū. si ita q̄s modicū hñs bñficiū significet ipē sine dubio mentitur. et ideo nullū ɔmodū dȝ hr̄e de lr̄is. s. e. sup lr̄is. q in fraudē tacet modicū bñficiū ȝ si aliquis dicēt ita dn̄o ipē supplicat scitati vr̄e talis paup clericus ut in tali eccłia bñficiū ɔferre dignemini nūquid valēt tales lr̄e. q tacuit de modico bñficio et tñ verū dixit. q paup ē in veritate. ista forma nō vid3 ɔ dicē huic decr̄. q nō dicit se hr̄e vel nō hr̄e bñficiū. dici p̄t adhuc q nō valēt. q sp vid3 tacere in fraudē bñficiū lȝ modicū ut citius lr̄as obtineat simpl'r se pauperē clericū appellādo. q p hoc intelligit ipā q nullū hȝ bñficiū. quidā dicūt ɔtra q bñ valēt q nō dicit se nullū bñficiū hr̄e ȝ pauperē j. de p̄bē. dilectus. et bñ dicūt q nō ē necesse q de modico teneatur facē mēcōnē. s. e. postulasti.

r De hoc mēcōnē. nota q̄ q qui hȝ modicū bñficiū et nominatus inde tenetur facē mēcōnē. et multe cōdicōes alie sbintelligūtur sine quibȝ lr̄e nō valēt si est clericus j. de trāsac. ex lr̄is. Itē si nō habeat aliud bñficiū. s. e. cū adeo. Itē si vult residere in eccłia j. de cle. nō resid. relatū. Itē si est dignus. s. e. cū adeo. et j. de elc. cām que. Itē si eccłia tot p̄t sufficē j. de insti. c. i. et. c. aucte. et de vi. et ho. cler. qm̄. et. s. de ɔsti. cū M. ferr. Itē si de tr̄a illa ē oriūdus. lxxi. di. hortamur. et. C. de epi. et cle. in eccłijs. et j. de cleri. peg. te nobis. si habeat ppēus nō sit receptus. s. e. tribȝ pxis. c. vel si quā aliā iustā habeat excusacōnē. s. e. si qñ. vnde potes notare v̄sus. Clericus indigena dignus paup residensqȝ. Rite p̄bende sibi spem pmittit habende.

Quia nonnulli diuersis modis lr̄is aplicis abutūtur statuimus ut quicunqȝ obtentas sub noīe suo lr̄as alijs eiusdē nominis tradunt q̄ quos volūt fatigāt indebite p easdē et qui eas tali modo recipiūt quiqȝ illos cōtra quos nichil hñt q̄onis faciūt in iudiciū euocari aut lr̄as ipas ad futuras trahūt ɔtrouñas que nōdū fuerāt tpe impetracōis exorte seu quenq̄ sup vno negocio. vel etiā maliciose super pluribȝ psonalibȝ actionibus que sb vno iudice possent tractari ɔmodius p varias lr̄as corā diuersis iudicibȝ trahūt ut laboribȝ fatigatus et sūptibus vel ɔpellatur ɔponē vel cedē iuri suo aut reus actorē eodē tēpore ad diūsa loca vel indeterminate ad villā que ɔmune cū pluribȝ eiusdē puincie villis hȝ vocabulum citari pcurat ut dū nō cōparuerit excōmūicetur quasi ɔtumax. et sic eū a sua intentione repellet earūdē lr̄arum comodo careāt et aduśarijs immoderatis expensis ac dammis q̄ ppter hoc eos ptulisse constiterit condemnētur.

s Quia nōnulli. sub noīe suo. in h caplo septē vicia rep̄hendūtur. Primo rep̄hendūtur illi qui lr̄as suo noīe impetrātes alijs eiusdē nois tradūt et qui eas tali mō recipiūt. Itē et illi qui trahūt ad iudiciū illos ɔtra quos nl hñt q̄onis et qui lr̄as ad futura extendūt negocia q̄ nōdū erāt tpe impetrati r̄cpti exorta. Itē qui sup vno negocio trahūt reū ad diūsos iudices. Itē vel etiā trahūt reū sup pluribȝ psonalibȝ actionibȝ corā diūsis q̄ sb vno iudice ɔmodius tractarentur. Itē et reus qui eodē tpe trahit actoreȝ ad diūsa loca vel indeterminate ad villā q̄ hȝ ɔūe nomē cū pluribȝ villis. omes iste psone que maliciā istā exercēt carere debēt ɔmodo lr̄arū et in expensis sūt puniēde. et hec dicit decr̄.

t Alijs eiusdē. tali malicie obuiādū est et p̄t de facili obuiari ut ppriū nomē cū cognomie in lr̄is apponatur et hmōi gñalitas nois remoueatur ita q de psona cōtenta in lr̄is ɔstet. ar. ff. si cer. peta. certū. et tam isti qui lr̄as tradunt q̄ qui modo tali recipiūt eodē reatu criminis inuoluūtur. si j. de resti. p̄t dici q qui tales lr̄as dāt alijs eiusdē nois tāq̄ falsarij puniūtur. s. e. nonnulli. in ulti. §.

e Nichil hñt q̄onis. et isti quidē recte puniūtur qui calūniose trahūt alios ad iudiciū. q debēt expelli et in expēsis ɔdēnari j. de peñ. calūniā. et. ff. de iud. eū quē temere j. de do. et ɔtu. actor. q̄ est inno. iiij.

f Ad futuras ɔtrouñas. ȝ vid3 q h quidē fieri possit q rei q̄ nōdū est p̄t ɔstitui seruitus. ff. de ser. ur. p̄d. si seruitus. §. futuro edificio. et. ff. si serui. vē. l. ul. et. ff. de serui. rusti. p. labeo. ȝ ɔtra. res q̄ nondū est accusari nō p̄t j. de despon. impu. ad dissoluendū. et id de quo agēdū ē p̄mo in rerū natura dȝ esse. ff. de iur. codicill. quidaȝ referūt. §. i. et collegio qd nōdū est nō datur p̄uiliū j. de ec. edi. ad audientiaȝ. ij. et p̄dio qd nondū est. rc̄. ff. cōia p̄di. l. i. nec p̄t dici veruȝ qd nūquā fuit. de pe. di. ij. in fi. preterea. decretū ipo iure nullū ē qd ē datū de ea re que adhuc in ɔtrouñia nō est. ff. q cuiusqȝ vniū. itē eorū. §. si decuriones. g recte dicit q r̄cpta ad futura negocia nō trahūtur qd verū est p iura p̄dicta et in ɔtrarium signata. et ar. bonuȝ. ff. de au. et ar. lega. l. si ita.

g Sup vno negocio. ȝ planū ē. q dȝ ɔmodo carere utriusqȝ r̄cpti. s. e. ex tenore. et in expensis puniri ut h in fi. dicit. imo vid3 q cām debeat pdere sicut ille qui petit seruū in diūsis iudicijs pdit cām. C. de asser. tol. l. i. §. ul. q ubi cepit iudiciū ibi dȝ finiri j. de fo. ɔpe. c. pposuisti. et. ff. de iud. l. ubi. satis sufficit si careat ɔmodo utriusqȝ r̄cpti. de pe. di. i. pene.

h Personalibȝ. et in h obuiādū est eorū malicijs. q malicijs hominū nō ē indulgēdū. s. e. sedes. ff. de rei ven. in fundo. et malicia satis apparet si illū quē p talibȝ actionibȝ comodius p̄t trahē corā vno si trahat illū ad diūsos iudices. q q̄si vnū negociū ē et p inde habetur ac si sup eodē negocio trahēt illū ad diūsos. imo vid3 q omnes illas psonales actōes possit pponē in eodē libello. C. de an. excep. l. ul. ȝ etiā pcessus p tales lr̄as habitus nō valet. in decr̄. inno. iiij. q̄ incipit. dispendia. e. ti. secus in realibȝ. ut no. in. c. dispendia.

i Per varias lr̄as. secus si corā ordinario. q si p vna psonali actione ɔuematur corā delegato p alia psonali poterit ɔueniri coram ordinario ut vid3. Alij ɔtrariū dicūt. ȝ si corā pluribȝ ordinarijs q̄s trahatur idē credo qd in delegatis. et idē vid3 si corā delegato et ordinario trahatur. q eadē cā vid3. ȝ sup diūsis actionibȝ realibȝ corā diūsis delegatis iudicibȝ actor reū ɔuenire p̄t sic hodie. hoc totū expeditū est p quādā nouā decr̄. inno. iiij. in ɔcilio lug. j. e. ti. dispendia. dic ut ibi.

k Ad diūsa loca. p h q dr̄ ad diūsa loca vid3 q possit reus trahere actorē ad vnū locū certū et determiatū qd videtur hic innui et q possit habes. s. e. pastoralis. ij. r̄nso. et j. de of. del. prudētiā. §. ul. ȝ ɔtra. C. de sen. et int. o. iud. aut. et ɔsequēter. ubi dr̄ q reus actorē ad iudicē aliū trahē nō debȝ. ȝ corā eodē nisi tūc demū lite finita. r̄ñ. q reus bñ p̄t trahē actorē ad iudicē aliū pēdēte p̄ori iudicio ut dicūt iura p̄dcā. et h idē innuitur dū dicit ad loca diuersa quasi ad vnū nō phibētur. ȝ actor habȝ excepcōnē ne reconueniatur a reo corā alio iudice nisi lite finita et nō admittatur talis exceptio tenebit appellatio si interponatur p aut. p̄dcām. et ita p excepcōnē suspendūtur lr̄e rei usqȝ ad litē finitā et si nō excipiatur bñ p̄t pcedē ɔtra illū actorē. dic sup hoc ut dicit illa decr̄. innoc. iiij j. e. t. dispendia. et j. de mu. pet. c. ij.

l Vel indeterminate. qd esse nō debȝ q certus locus puidēdus est. ff. de iud. si locus. alias intelligetur de illō loco ubi iudicari ɔsueuit. ff. de ar. si cū dies. §. si arbit. ar. et. C. q̄uo. et qñ. iu. sen. p. debȝ. si ut ppoīs. gñalitas eni parit obscuritatē. ff. de iur. fisci. ita fidei. q deliberare nō p̄t j. de ap. significātibus. et nimia gñalitas reprobatur j. de do. et ɔtu. ex lr̄is. et p inde ē ac si nullū locū statuissȝ. ar. ff. de int. acti. de etate. §. nl. et vagari non lȝ cū alterius dāno. ff. de iniur. p̄tor edixit. et in tali casu tenēt appellatio sic ibi j. de ap. significātibȝ. et j. de libel. ob. c. penul. et nisi in aliquo loco nois eiusdē hr̄et habitacōnē et nō in alijs tūc debȝ intelligi de illo loco ubi q̄nqȝ habitat.

m Dammis. et merito debȝ illorū malicia puniri in expēsis et dāmis alteri pti. si. s. e. c. ceterū. et j. de do. et ɔtu. ex lr̄is j. de ap. ut debitus. ȝ quis puniet eos cū isti nō habeāt iurisdictōnē et nō pñt illos punire. ordinarius nō p̄t illos punire. q in hoc nullā hȝ iurisdictionē. quidā dicūt q ordiarius istos punire debet. michi vid3 q isti idē iudices penā istā debēt imponē sup expensis et dāmis et in hec saltē hñt iurisdictionē ut de precum

De consuetudine.

Greg. ex registro.

Consuetudines que ecclesijs grauamen inducere dinoscuntur nostra nos decet consideratione remittere. Anno. iij. archiepo et caplo lugdu.

Ex lris et .j. si vero aliquis possessiones aliquas claustris vel alijs religiosis locis in bona valitudine vel ultima voluntate pro suorum vult remedio peccorum conferre hanc conferendi formam esse proponis quod in huiusmodi donationibus modicum terre consueuit in manum accipe vel in extremitate pallij quod manu plati ecclesie sustinetur aut sup altare ponendum sub testimonio videntium et audientium sub dicta forma que scotacio vulgariter appellatur. et .j. Dis. v. M. q. donacioes eorum que sub obtentu consuetudinis claustris ecclesijs vel quibuslibet locis religiosis pie conferuntur vel etiam sunt collata faciatis irreuocabiliter obseruari. cum huiusmodi signum quod scotatio dicitur non tam facte donacionis quam tradite possessionis sit euidens argumentum. Idem epo picta.

Ad nram audientiam noueris peruenisse quod in tua diocesi etiam in causis ecclesiasticis consuetudo minus ronabilis habeatur quod cum aliqua causa tractatur ibidem et allegationibus et querelis utriusque ptis auditis a presentibus literatis et illiteratis sapientibus et insipientibus quid iuris sit queritur et quod illi dictauerint vel aliquis eorum presentium consilio requisito pro sententia teneatur. Nos igitur attendentes quod consuetudo que canonicis obuiat institutis nullius debeat esse momenti cum sententia a non suo iudice lata nullam obtineat firmitatem ut in causis ecclesiasticis subiectorum tuorum postquam tibi de meritis eorum constiterit sententiam proferre valeas sicut ordo postulat rationis auctoritate tibi presentium premissa consuetudine non obstante concedimus facultatem.

Idem .l. vicario nro apud constantinopol. constituto.

Quanto de benignitate et .j. peruenit ad audientiam n. quod quidam simplices sacerdotes apud constantinopol. ea sacra presumunt fidelibus exhibere que ab aplorum tempore fuerunt solis pontificibus reseruata ut est sacrm confirmacionis quod crismando renatos soli debent epi per manus impositionem conferre ad excusandas excusationes in peccis solam consuetudinem pretendentes. et .j. dis. t. M. q. omnibus presbiteris districte prohibeas ne talia de cetero sua temeritate presumant que licet non sint a fidelibus contenenda tutius tamen est ea sine periculo ex necessitate que legem non habet omittere quam ut ab hijs quibus ea conferre non licet ex temeritate que lege damnatur non sine graui periculo inaniter conferantur cum vmbra quedam ostendatur in ope veritas autem non subeat in effectu. Idem decano et ca.

Cum inter cenoma. vos ex vna parte et canonicos sancti petri de curia ex altera sup eo quod dicti canonici generale interdictum ab epo vro vel a vobis in ciuitate cenoma. positum non seruabant questio verteretur. et .j. pcurator vero ipsorum proposuit quod ipsa eccia scz. p. a prima sui fundacione libera extitit et exempta et de consuetudine generali etiam interdicto licitum erat eis pulsatis campanis alta voce interdictis et excoicatis exclusis omnia officia celebrare. Nos igitur cognito quod ex tali consuetudine si qua foret disrumpetur neruus ecclesiastice disciplinae ipam de consensu fratrum nrorum duximus irritandam.

de epo helien.

Cum olim lundon. epus nris auribus intimasset quod in sua eccia proposuerat statuere precentorem nos eius precibus inclinati ei licentiam concessimus precentorem huiusmodi ordinandi dummodo in conferendis sibi redditibus nulli inferetur preiudicium statuentes ut precentor taliter institutus in sessionibus processionibus et alijs illam habeat in lund. eccia dignitatem quam habent alij precentores in alijs ecclesijs anglicanis. et .j. Quocirca. M. q. si secundum diuersas consuetudines locorum diuersas habere noueris precentores in anglicanis ecclesijs dignitates iam dictum precentorem illam habere facias in lundon. eccia dignitatem eaque manere contentum quam ronabilibus et approbatis consuetudinibus eccie saluis sine preiudicio alieno poterit obtinere. Idem conuentui

Cum venera. corb. mo. bilis frater. n. episcopus hostien. et .l. sancte crucis presbiter card. in partibus alemanie legationis officio fungerentur inuenerunt abbatem de monasterio hermion. quod ad ro. ec. noscitur ptinere nullo mediante ad monasterium corbien. quod est etiam ro. ec. speciale temeritate propria migrasse licentia illud deserendi vel confirmacione a nobis vel ab ipis qui vices nostras in illis partibus tunc gerebant nec habita nec petita. et .j. postmodum aut nuncij eius ad defensionem ipius generalem illius terre consuetudinem allegarunt. Cum igitur hec non tam consuetudo quam corruptela merito sit censenda que perfecto sacris est canonibus inimica ipam mandauimus de cetero non seruari. Idem decano salesphien. archidyaco. et magistro .p. pen. canonice. pisano.

mteg·relti·c·ij·in no·et sic vidz·ubi de hoc·b· mādatū a monasterio ut p ossꝫ agē p electōe· abbatē et·c·q̄ sit·et·x vi·q·ul·c·ulꝫ·de cā pos·

officiū epale que pdit p suspēsionē· ar· ɔsecratio de trāsla·inter corpalia·et ē sile sic maritus post tū nō pt intrare religionē·j·de ɔu·ɔiug·ex pub

Cum dilectus filius·w· andreñ· eccie mōchus qui p clerico eiusdem eccie se gerebat· et·H· pcurator monasterij karos·sup iure eligendi abbatē in andreñ· monasterio et eiusdē electōne mutuo litigarēt idē·w·asseruit tā de iure ɔui q̄ puilegio speciali de eis ab alex· ppa cōcesso et a nobis postmodū cōfirmato liberā eligēdi aūcte ad eosdē frēs tm̄modo ptiné·et·j·d cūs vero pcurator pposuit ex aduerso q cū olim ad petitionē prono eccie amorieñ·epo fuit cōstitutū q si puatus locus dmo munere adeo pullularet ut por aut abbas ɔstitueretur ibidē electio eius penes fratres eiusdē loci et capitulū karoseñ· pendēt et obtētu hmoi statuti sic fuerit longe retroactis tpibꝫ obseruatū ut monasterio andreñ· vacāte· andreñ· frēs in karoseñ· capitulo aliquē de gremio monasterij karoseñ·sibi eligerēt in abbatē electio pdicti·w· tam cōtra statuti tenorē q̄ etiā ɔsuetudinē approbatā que optia est legū interpres min9 canonice attēptata merito cassari debeat·et·j· quia nobis cōstitit electionē ipam a suspensis et de suspenso etiā celebratā eam iusticia cassauim9 exigēte· ceterū cū supradictū statutū ita sane possꝫ intelligi q p illō nec iuri ɔmuni nec puil·derogetur ut vicꝫ ad sepedcōs frēs electio spectet abbatis et ad karoseñ· capitulū cōfirmatio· M· ·q· si ex pte karoseñ· cenobij talis fuerit ɔsuetudo pbata q iuri ɔui piudicet in hac parte vos fm illā decernatis electionē andreñ· abbatis de cetero faciēdā· alioquī ādreñ· monachis ius eligendi abbatē adiudicare curetis ut sic de cetero liberā habeāt facultatē vel de gremio eccie sue vel etiā aliūde p electionē canonicam eligendi psonā idoneā in abbatē pñtandā karoseñ· caplo ut ab eo si fuerit canonica ɔfirmet. onor·iij· paris·caplo·

Cum ɔsuetudinis ususqꝫ longeui nō sit leuis autoritas et plerūqꝫ discordiam pariāt nouitates aūcte vobis pñtiū inhibemus ne absqꝫ epi vri ɔsensu immutetis eccie vre ɔstōnes et ɔsuetudines approbatas vel nouas etiā inducatis si quas forte fecistis irritas decernentes. Idē maiori et pur geñ· de tupella.

Ex pte vra fuit ppositū q cū in terra vra puate sūt hactenus due ɔsuetudines abusiue q si indigena vel extraneus p digalitatis vicio vel in curia seu quocūqꝫ casu alio dissipauerit vel amiserit bō sua bona uxoris sue tam mobilia q̄ immobilia p sue volūtatis libito alienat et·j· q si vir ducat uxorē q̄ fide ɔiugij violata ɔmittat adulteriū nlominus ipa medietatē oim bonoꝝ q̄ fuerit vir adeptus impudēter exigit et improbe apphendit q̄ potius priuāda essꝫ omibꝫ viri bonis·et·j· tenore pñtiū declaramus vos nō teneri ad hmoi ɔsuetudies obseruādas. Gregorius·ix·

Cum tanto sint grauiora pccā quāto diutius infelicē animā detinent alligatā nemo sane mētis intelligit naturali iuri cuius trāsgressio periculū salutis inducit quacūqꝫ ɔsuetudine que dicēda ē verius in hac pte corruptela posse aliq̄tenus derogari. Licet etiā longeue ɔsuetudinis non sit vilis aūctas nō tñ est usqꝫ adeo valitura ut vel iuri positiuo debeat piudiciū gnare nisi fuerit rōnabilis et legitime sit

eāt·ar·j·de ar·cū olim·ꝫ ꝫ nō ē verū· ar· illud ob itrij·imo eps et canonica vnū corpus ēt vnū col e caput et ipi membra·j·de hijs q·fi·a p·nouit·et

ut iuri positio debeat piudiciū gnare supplēt gnaliter iuri·ꝫ in eo loco piudicat iuri ubi consuetudo seruatur lectus planus et facilis est·ꝫ de hoc nulla dubitacō est

one ut suspensus a canone sola pticipacōne·

q suspēsus ab officio tm pt excōicare ꝛ pbēdas illā dec·quia diuisitatē·cum erat suspensus ab of ego nō credo q suspēsus ab hoie possit dar pbē et io· ɔcedāt q possit excōicare ꝛ pbēdas dare a ci·j·de cle·ex·mi·si celebrat· que tñ intelligitur de

dum· quia culpa sua et vicio incidit in egestatē lier·lxxxvi·di·nō satis·et dignū est ut male me ent·ff·depositi·bona fides·taliter enī nō fuit sub e pmissa et cū alterius lesione· ꝫ elimosinā dare

irrequisito epo·j·de elc·cū eccia vulterana·vel epus at·j·de hijs que fi·a pla·fi·ɔsen·ca·ea noscitur·ꝫ de iure smt·j·de hijs q̄ fi·a p·fi·cōsen·c·nouit·et de iure ɔui de omibꝫ ɔuiter ab epo et canonicis ut qnqꝫ fit·j·de ɔce

prescripta.

De postulacõne platoꝝ

Jnno. decano et caplo senoñ.

Ad hec in btõ petro. et J. cuiqȝ de facili nõ pos sitis i vnũ locũ et ꝓpositũ ɔuenire ſ ad nos fuiſſ ab aliquibꝫ appellatũ tãdẽ ɔuenientes in vnũ altiſiodoꝛ. epm in archiepm postulaſtis postulationẽ viam p mgrm. R. pcẽtoꝛẽ vrm et p abbatẽ sancti petri exponentes et petẽtes ut faciende translacõni pui pberemus aſſenſũ. verũ qm ante ꝙ idem mgr ad ſe. ap. acceſſiſſ nobis quaſi ꝓ certo ɔſtabat ꝙ idẽ eps interdicti ſententiam nõ ſuaſſ qð etiã idẽ mgr nõ negauit in fratrũ nroꝝ pſentia requiſitus a nobis in ipius epi excuſacõnẽ allegãs ꝙ ſniaȝ latã ſuare nullatenus tenebatur que ad eius noticiam nec p lras nras nec p carð. tũc ap. ſe. le. qui eãdẽ ſniaȝ ꝓmulgarat nec p deputati ad ſ executoris mandatũ puenissꝫ. et J. qð nec ſufficit imo nec ꝓficit ad excuſacõnẽ pdicti epi cum carð. idẽ ſniaȝ interdicti pſentibꝫ multis ſolẽniter ac publice ꝓmulgauit et eadẽ interdicti ſnia in regno francoꝝ iam a multis publice cepit obſuari nec ſit neceſſariũ cũ ɔſtitucõ ſolemniter editur aut publice ꝓmulgatur ipius noticiã ſingulorꝫ auribꝫ p ſpãle mandatũ vel literas inculcare. ſ id ſolũ ſufficit ut ad eius obſuãtiã teneatur qui nouerit eã ſolẽniter editã aut publice ꝓmulgatã cũ et ɔtra quoſdã qui ſardiceñ. ɔcilũ nõ ſuabant tanquã illud nõ habuerint aut pcepeřint canoĩca tradat aũctas ꝙ eis nõ facile facultas credendi tribuitur cũ idẽ penes illos in ſuis regionibꝫ actũ fuerit ꝛ receptũ nec valet ꝙ in altiſiodoreñ. dyoč. dcũs rex ꝓpriam terrã dr nõ hre cũ nos terrã totã regis ipius ſubicimãdauerimus interdcõ et carð. noſtrũ interptatus mãdatũ in terram illã ſentẽtiã ꝓmulgauerit que regi tũc tpis adherebat. et J. ſ inde liquido ɔſtat ſepedcm epm ſufficienter excuſari non poſſe ꝙ ſue metropol. ecciam gñalis interdicti ſentẽtiã et recepiſſe nouerat et ſeruare. et J. Nos igitur q̃ ſm aplm ꝓmpti ſumus inobediẽtiã oẽm ulciſci eiuſdẽ epi altiſioð. inobediẽtiam attẽdentes ne nil obediẽtia pdeſſe videretur humilibꝫ ſi ɔtẽptis cõtumacibꝫ nõ obeſſ cũ iuxta canonicas ſanciones quedam ſint culpe in quibus culpa eſt relaxare vindictam postulationẽ hmoi non ꝓpter postulantẽ ecciam ſ ꝓpter poſtulatã pſonã repulimus ut indignã. lȝ aũt ex eo ꝙ hoĩem q̃ vro nõ ɔueniebat ꝓpoſito poſtulaſtis cũ vos interdicti ſententiã ſuaretis et ipe eam ɔtẽneret obſeruare pmiſſa vobis facile abuſi fueritis ptãte ac ideo vos ea nõ immerito pruare poſſemus. de ſolita tñ benignitate ɔcedimus ut vobis p poſtulacõnẽ vel electõnẽ canonicã de pſona ɔgrua ɔſulatis.

Idẽ hoſtieñ. epo ap. ſe. leg.

Gratũ gerimus. et J. accepimus ex lris tuis qð canonicis ſenoñ. quoꝝ poſtulatio nra fuit aũcte caſſata lȝ caſſacõis lras ſuppſſiſſent in fraudem ut canonice ad electõneȝ ꝓcederẽt mãdauiſti. et J. cũqȝ plures eoꝝ poſtulacõnẽ caſſatam a nobis innouare denuo niterẽtur. quidã vero epm cameraceñ. in arepm poſtularẽt. tu intelligẽs eos qui caſſationeȝ nram quodãmõ reuocare volebant eligẽdi puilegiũ amiſiſſe ꝙ ɔceſſa ſibi ex aplice ſe. benignitate abuterẽtur temere ptãte ac ideo ad alios lȝ pauciores numero quãtum tñ ad hoc ptinet cõſilio ſanioꝛes eligẽdi vel poſtulãdi deuolutam eſſe licentiã pdcm cameraceñ. ad eoꝝ inſtãtiã in paſtoꝛẽ aũcte fretus a po. ꝓuidiſti. Nos igitur a ſollicitudie cameraceñ. eccie ipm rddidim9 abſolutuȝ qð a te de mandato nro factũ eſt aũcte ap. ɔfirmãtes.

Idẽ clericis raueñ. ec.

Bone memorie. w. archiepo vro viam vniũſe carnis ingreſſo quidam vrm ſcẽ praxedis pſbrũ carð. quidam vero ymoleñ. epm poſtularũt et J. nos igitur auditis q̃ de facto et de iure fuerant allegata plenius etiã ꝓ utrialibꝫ ptiũ curauimus allegare. cõſiderauimus vero ꝙ eiuſdẽ carð. pſentia utilioꝛ ſit nõ ſolũ ro. ec. ſed etiã eccie gñali tam apud ap. ſe. ꝙ apud ecciam raueñ. vnde nõ immerito pferentes ſpãli utilitati ɔmunẽ et minori maiorẽm pdictũ cardinalẽ poſtulacõni veſtre nõ duximus ɔcedẽdum. attẽdentes aũt ex altera pte ꝙ pdcũs epus a minori ꝙ tercia pte fuerit poſtulatus. et ꝙ ap. ſe. poſtulationes hmoi non ɔſueuerit in tãta diuiſione ac ɔtradictõe recipe. cũ etiã qñ aliqs ab alijs vnaniter poſtulat' ad admittẽdã

postulationē eorum non tam ex iusticia q̄ gr̄a moueatur postulationē ipsius nō duximus admittēdā mandātes. q. cum hijs qui vocē in electione habere noscūtur p electionē postulacōnē seu noīacōnē canonicā in psonā idoneā ouenire curetis. F de ꝑposito et ca. stri.

Bone me. w. ar. gon. chiepo vr̄o viā vniūse carnis ingresso cū in coloceñ. ar̄epm postulādū a nobis cōtulissetis vnanimiter vota vr̄a suffraganei strigoñ. ecc̄ie qn̄queecclesieñ. vicz et quidā alij postulacōi vr̄e se oppoñe curauerūt asserētes q̄ eis ōtēptis qui ius habebāt eligendi vobiscū postulacō eadem fuerat attēptata licet vr̄i nūcij ꝑponerēt ex adūso q̄ sup pficiendo vobis pontifice de gr̄a multotiēs suffraganeorum fuerat requisitus assensus ſꝫ ipi vobis ōsiliū denegauerunt. Nuncijs igitur in nr̄a p̄n̄tia ōstitutis et ꝑponentib9 adūsarijs quedā alia ōtra postulacōnis vr̄e ꝓcessuꝫ q̄ nobis de ꝑpositis nō ōstabat ita duximus ꝓuidēdū ut si suffraganeis pfistentib9 in ōtradictōne sua et vos postulacōi vr̄e velletis instare p ꝓcuratores idoneos ad se. ap. veniretis. si aūt illi a cōtradictione cessarēt et vos instaretis ꝑposito vr̄o ad p̄n̄tiā nr̄am mitteretis psonas idoneas q̄ sup hijs q̄ oportuna forēt nos redderēt certiores. q̄ si cōtradicēntib9 epis memoratis vos cōtingeret de iure vr̄o diffidē aliā psonā idoneā ꝓuideretis vobis canonice in pastorem. Ceterū quidā vr̄m a postulacōne vr̄a quā nobis p̄n̄taueritis ōiūter temere recedētes alijs pfistētib9 in eadē p̄dc̄m quīqueecclesieñ. epm in ar̄epm postularūt. et. j. nos igitur postulacōnē ipam quā inuenim9 in multa discordia nō solū suffraganeorum verū etiā canonicorum strigoñ. ecc̄ie ac ōtra formā mādati nr̄i temere celebratam nō duximus admittēdam ſꝫ vobis dedimus in mādatis ut ad ꝓuidendū vobis pastorem idoneū p electionē canonicā vel postulacōnē ōcordem requisito suffraganeorum assensu si esset de antiqua et approbata ōsuetudine requirēdus ꝓcedē curaretis. alioquīn nos ipi ꝓuideremus ecc̄ie viduate. verū anq̄ā ad vos nr̄e lr̄e puenissent mittentes mādato priori suffraganeos p̄ter quīqueecclesieñ. ad ōcordiā reuocastis. et. j. post hec mandato nostro recepto hij qui in coloceñ. ōuenerāt ab eius postulacōne recedē noluerūt ſꝫ innouauerūt eandē reuisis ad eos quibusdā canonicis qui in partē alterā declinarāt. et. j. Ceterū vero q̄ quīqueecclesieñ. epm postularāt ōuemētes i vnū ceteros canonicos ad capitulūꝫ ōuocarūt ad postulacōnē cōcordē vel electionē canonicam iuxta mādatū aplicū ꝓcedere cupientes. ſꝫ illis nolentib9 cōuenire intelligentes penes se tm̄ remāsisse facultatē liberam eligendi q̄ reliqui ius suū ꝓsequi negligebāt p̄dictū quīqueecclesieñ. denuo postularūt et. j. nec nocebat eorum discordia qui aliū postularūt cū p̄us in postulacōne ar̄epi sup̄dicti ōuenissetis pariter vniūsi et consensū vr̄m ānotatū lr̄is et subscriptionib9 ꝓprijs roboratūꝫ petissetis a nobis p ōues nūcios ōfirmari nosqꝫ vr̄am recepissemus postulacōnē diiudicandā si suffraganei forsitā in ōtradictōne pfisterēt vel si cōsentirēt aut etiā cederēt approbandā. si eni post q̄ postulacō subscrip̄cōnib9 postulātiū roboratur et p̄n̄tatur ro. pon. approbanda possent ab ea recedere postulātes nobis frequēter illuderent et iudiciū nr̄m ex eorum pendē arbitrio videret. et. j. Intelleximus itaqꝫ q̄ et si esset neutra postulatio approbāda iux̄ tenorē posterioris rescripti ad nos de cetero strigoñ. ecc̄ie ꝓuisio ptinēt. q̄ vero non plenaꝫ de psonis illius regni noticiā hēbamus. ideoqꝫ non poteramus salua ōsc̄ia eidē ecc̄ie in alia psona que de regno hungarie originē duxit cōgrue ꝓuidere nec vellemus ei pficē alienū q̄uis honestius videretur si suffraganeus ad metropolim suā accederet q̄ ar̄eps ad metropolim trāsferretur. ptē tn̄ elegimus potiorē et eundē ar̄epm in quē omēs quorū ōsensus in electione vel postulatione pastoris requiritur licet diuersis tpib9 ōuenerāt a vinculo quo tenebatur coloceñ. ecc̄ie absoluentes ad metropolim strigoñ. trāsferimus et ei licētiā tribuimus trāseūdi palliū ei ad nomē et usū eiusdē ecc̄ie trāsmissuri. F dē. c. strigoñ.

Postulacōnē quā celebrastis. et. j. licet ergo p postulationē hm̄oi nullū ius sit alicui acquisitū ideoqꝫ sine p̄iudicio alicuius postulacōnē potuissemus repellere memoratam ut tn̄ vobis de spēali gr̄a cōsulamus ita duximus ꝓuidenduꝫ q̄ p ꝓcuratores idoneos ad oīa sufficiēter instructos nr̄o vos ōspectui p̄n̄tetis. quatinus utraqꝫ pte p̄n̄te q̄ð iustū fuerit decernamus. onoī. iij. c. ca.

Cū si vnām laritano. miter vota vr̄a ōcurrerīt ad sutrieñ. epm in ecc̄ie vr̄e archiepm eligendū cū sue alligatus ecc̄ie liberū non habeat sine vr̄a pmissione volatū electionē de ipo factā tāquā cōtra canones minus licite attēptatā de fratrū nr̄orum ōsilio duximus irritandā cū eligi nullo iure potuerit ſꝫ potius postulari.

De elcōne et elecī ptāte.

Lucius papa.

Nullus in ecclesia ubi duo vel tres fuerint in cōgregatiōne nisi eorum electiōne canonica p̄sbr eligatur et c. si vero aliter quis ecclesiam adeptus fuerit eo q̄ p cupiditatē illā acquisierit atq; cōtra canonice regule disciplinā egerit expellatur. Ex cōci. sardicen.

Osius eps dixit si quis ita temerarius extiterit ut talem excusatiōnē afferens asseueret qd̄ l̄ras ipsi accepit cū sit manifestū potuisse plures eorum qui sincerā fidē nō habēt p̄mio et mercede corrumpi ut clamarēt in ecclesia et ip̄m petē viderētur omnino fraudes has dānandas esse arbitror ita ut nec laicā in fine cōmuniōnē nisi de hoc penituerit talis accipiat si vero omnib; placz statuite. sinodus r̄ndit placet. Greg.

Postquā et c. cōfirmatiōnē petentium desideria si nichil ē qd̄ electum impediat impleātur cuius vita vel actus q̄ melius p̄nt ubi est cōuersatus agnosci inquiratur ibidē. Pascalis panormitano archiepo.

Significasti re ges et regni maiores admiratione p̄motos qd̄ pallium tibi ab apocrisarijs nr̄is tali cōditiōne oblatū fuerit si sacramentū qd̄ a nobis scriptum detulerāt exhibēs. et c. mirentur ī hac cā dn̄m nr̄m ih̄m xp̄m qui cū ouiū suarum curam petro cōmitteret cōditiōnē posuit dicens. si diligis me pasce oues meas si cōsciarum factor et cōgnitor secretorum cōditiōe hac usus est nec semel tm̄ s; et scd̄o et usq; ad cōtristatiōnē qua nos sollicitudine oportet tantā ecclesie p̄latiōnē impōnē fratrib; quorum cōscias nō videmus. audiuit omne iusiurādū a dn̄o in euangelio esse p̄hibitū nec ab apl̄is post dn̄m nec in cōcilijs inueniri posse statutū. Quid est ergo q̄ dn̄s subsequēter ait. qd̄ amplius est a malo est. hoc enim amplius ut exigamus maluz nos illo p̄mittēte cōpellit. nōne malū est ab ecclesie vnitate et a se. ap. obedientia resilire et cōtra canonū statuta p̄rūpere. qd̄ multi etiā post sacr̄m p̄stitū p̄sūpserūt. et c. hoc nimirū malo ac necessitate cōpellimur iuramētū p fide p obediētia p vnitate requirē. audiuit in cōcilijs statutū nō inueniri quasi ro. ec. legē cōcilia ulla p̄fixerint cū oīa cōcilia p ro. ec. auctēt facta sint et robur acceperint. et in eorum statutis ro. pon. patenter excipiatur auctas. et c. cū igitur a se. ap. vr̄e insignia dignitatis exigitis q̄ a btī petri tm̄ corpe assumuntur iustū est ut vos q̄ se. ap. subiectōis debite signa soluatis q̄ vos cū beato petro tanq̄ membra de mēbro hr̄e et catholici capitis unitatē fuare declarāt. Alex. iij. p. p̄sbro card. apostolice se. legato.

Quia diligētia tua requisiuit an electionez electi qui abiurato scismate ad unitatē ecclesie redijt debeas cōfirmare duximus r̄ndendū q̄ si a scismatico nullū ordinē susceperit et eius electio s̄m normā canonū fuerit celebrata eā dūmō alia nō impediāt dispensatiue p̄mittimus cōfirmari. mādantes ut eū facias a catholicis epis suffraganeis aquilegen. ecclesie in ep̄m ordinari. salua debita iusticia et reuerentia eiusdē ecclesie cū ad catholicam redierit vnitatē. Idē.

Licet de vitanda discordia in electione ro. pon. manifesta satis a p̄. n. cōstituta manauerint. q̄ tn̄ sepe post illa p improbe ambitionis audaciā grauē passa ecclesia est scissurā. nos etiā ad malū euitādū h̄ de cōsilio fratrū nr̄orum et sacri ap̄probatiōe cōcilij aliquid decreuimus adiūgēdū. Statuim9 ergo ut si forte inimico hoīe sup semināte zizaniā inter cardinales de substituendo summo pontifice nō poterit esse cōcordia plena et duab; p̄tib; cōcordātib; p̄s tcia cōcordare noluerit aut sibi aliū p̄sūpserit noīare ille absq; ulla excepcōe ab vniūsali ecclesia ro. pontifex habeatur qui a duab; p̄tib; electus fuerit et receptus. si quis autē de tercie p̄tis nomīatiōne cōfisus. q̄ de rōne esse non p̄t sibi nomē epi usurpauerit tam ip̄e q̄ hij qui eū receperint excōicatiōni subiaceant et totius sacri ordinis p̄uatiōne mulctētur ita ut viatici etiā eis nisi tm̄ in ultimis cōmunio denegetur et si nō resipuerint cū datan et abiron quos t̄ra viuos absorbuit accipiāt portionē. Preterea si a paucioribus q̄ a duab; p̄tibus aliquis electus fuerit ad apl̄atus officiū nisi maior cōcordia intercesserit nullatenus assumat et p̄dicte pene subiaceat si humiliter noluerit abstinere. ex hoc tn̄ nullū canonicis cōstōnibus et alijs ecclesijs p̄iudicium gn̄etur in quib; maioris et sanioris p̄tis debet s̄nia p̄ualere q̄ qd̄ in eis in dubiū venerit superiori poterit iudicio diffiniri. in ro. vero ec. speciale aliquid cōstituitur. q̄ nō poterit ad superiorē recursus hr̄i. Idem.

Cum in cūctis sacris ordinib; et ecclesiasticis ministerijs sint etatis maturitas grauitas morū et l̄rarum sciētia inquirēda multo fortius in epo h̄ oportet inquiri qui ad curā aliorum positus in scip̄o debet ostendē qualiter alios in domo dei oporteat cōuersari. ea p̄pter

ne qd de quibusdam p necessitate tpis factum e trahatur a posteris in exemplum pnti decreto statuimus ut nullus i epm eligatur nisi qui iam .xxx. annum etatis exegerit et de legitimo mrimonio sit natus qui etiam vita et scia omendabilis demonstretur. Cum vero elcus fuerit et ofirmacone electonis accepit et ecciasticorum bonorum amministracone habuit decurso tpe de osecrandis epis a canonibus diffinito is ad quem spectant bnficia que habebat de illis disponendi liberam habeat facultatem. inferiora etiam ministeria utputa decanatum ardiaconatum et alia que curam animarum hnt annexam nullus omino suscipiat. sed nec prochialis eccie rgimem nisi qui iam .xxv. annum etatis attigerit et scia et moribus omendandus existat. Cum aut assumptus fuerit si ardiaconus in dyaconem et decanus et reliqui amoniti no fuerint pfixo a canonibus tpe in psbros ordinati et ab isto remoueantur officio et alijs oferatur qui

et velint et possint illud ouenienter implere. nec psit eis appellacois refugium si forte in ostitucois istius trasgressionem p ap. voluerint se tueri. hoc sane non solum de pmouendis sed ec de hijs qui iam pmoti sunt si canones no obsistant pcipimus obseruari. Clerici sane si otra formam istam quemquam elegerit et eligendi tunc ptate puatos et ab ecciasticis bnficijs triennio nouerint se suspensos. dignum est eni ut quos dei timor a malo non reuocat ecciastice saltem coherceat seueritas discipline. Eps aut si cotra hec fecerit aut osenserit fieri in oferendis pdictis officijs et bnficijs potestatem amittat et p capitulum aut p metropolitanum si capitulum ocordare nequiuerit ordinentur. Idem rauenati arepo.

Causam que inter moniales sancte margarete. et .j. si sorores in epm electonem otulerint pmittentes q illam quam eis puidet recipent ipam quam puideit facias ab eis si tamen existat idonea in suam recipi

abbatissam. Idem wig. epo.

Nostri quod lingon. elect9 ocedendi honores vel pbendas aut alias disponendi de rebus eccie cum sua non sit electio ofirmata non habeat facultatem et .j. M. g. q. ei auctate .n. pcipias ut concessionem si quam fecit de pdictis studeat reuocare. Idem.

Considerauimus q electio iohis frontini post ap. et otra tenorem puilegiorum ecclesie vestre fuerit celebrata. ppendimus etiam q electio .b. post illam qlecumq electonem non cassatam necnon et post ap. p quam ad suum statum omia debet reduci facta fuit. et .j. qua ppter utriusq electionem omino cassam9 et vobis in aliam psonam idoneam et honestam ouenienti liberam tribuimus facultatem. ita q utriq pdictorum fama sua non minus integre oseruetur et qd in alijs eccijs possint si deus griam dederit pmoueri. vobis aut liceat pter istam eccie vre ordiationem in eorum alterum couenire

Suffraganeis ali. Idem.

Cuius metropolitanus ad mandatum ipius post ofirmationem electonis sue etiam si pallium non recepit licitum est electum qui ad eius iurisdictonem ptinet cosecrare. Clemens .iij.

Sup eo vero qd querere voluisti si alicuius electo e cassata idem ad alteri9 eccie regimen elcus fuerit an eius electo debeat cofirmari. Hoc tuam volumus discretionem tenere q si prior electio non vicio psone sed modo electois cassatur pmocone ei9 fieri in eadem etiam eccia. nisi forte simoniace prauitatis aliqd intercessisse costiterit non debeat impedire. Clemens .iij.

a

·ꝗ·e·cū cam·et·c·cū in mgr̄m·et eiusdē religio… ꝗ nō licitū ē descēdē ꝫ ascendē·ꝗ·de trāsla·lꝫ· …iuxta illō· et ambulabūt de v̄tute in v̄tutē ⁊c·

[illegible]

Cum monasteriū de pelliciā in tuo sitū epātu ad eam dissolutionē deuenerit sicut tuaꝝ lr̄aꝝ insinuacō patefecit· ꝙ fratres eiusdē domus obseruātiā religionis et ordinē abiecerūt· et ·ꝗ· in quēdā q̄ cū fratrib⸫ suis in hēmo ē laudabiliter ꝯūsatus boni testioniꝫ virū vnanimiter ꝯsenserūt eū in abbatē totis desiderijs postulātes· tu vero postulacōi eoꝝ p̄buisti assensū et postulasti eādē ordiacōnē· a se·ap· ꝯfirmari· Nos aūt ip̄am canonice ꝯfirmamus. Idem.

Cum terra q̄ funiculus hereditatis dn̄i censebat' et ·ꝗ· sic ex quarūdā lr̄aꝝ tenore accepimus quidā in electionib⸫ praue ꝯsuetudis morb⸫ irrepsit ut cum alicuius p̄lati deb꞉ electio celebrari ꝯuentus ad quē ptinē dinoscitur duas p̄sonas nominet latēter auribus p̄riarche vel p̄ncipis exp̄mēdas ut sic alterius eligēde vel totius electōnis penitus irritāde idē p̄riarcha vel p̄nceps plenariā hēat facultatē. Quia igitur hoc redūdat in grauē pnicie eccīastice libtatis p̄scriptā ꝯsuetudinis prauitatē sancimus penitus abolendā. Statuētes ut forma electionis canonice in omib⸫ cōuentualib⸫ eccīijs obseruetur videlicꝫ ut cū deb꞉ eccīe ꝯsuli pastoris regimie destitute electores in vnum locū in quo fuerit electio celebrāda ꝯueniāt etiā et inuocata sp̄us scī gr̄a p̄sonā nominēt. Quō si in p̄sona fueit vel in electionis mō peccatum tamdiu in electōne diligentiā inquisicōis apponāt donec vacāti eccīe de p̄sona idonea valeāt p̄uidere. Quo fcō nō p̄hibemus quī regis seu p̄riarche qui p̄ tp̄e fuerit requiratur assensus· ꝫ p̄pter hoc ip̄am electionē nolumus impediri. De

Transmissam· et ·ꝗ· quesiuisti quid faciēdū sit tibi sup eo ꝙ clerici tue dyoc̄· cū p̄ suis excessibus suspensionis vel interdicti vel excōis sn̄ia p̄cellūtur puipendētes eā dimittūt eccīas et transferunt se ad mercimonia laicoꝝ· nonnulli q̄ꝫ ip̄oꝝ habitu clericali postposito vestes induūt laicales ⁊ sic laici mercatores se turpib⸫ questib⸫ implicātes ꝯsiliū sibi laicoꝝ manus associāt et correctionē eccīasticā p̄ ꝯtemptū

[illegible]

eludūt dicētes ꝙ p̄tātem non habeas in eos nisi tibi specialiter ap· sedes indulserit corrigendi· et ·ꝗ· rn̄demus igitur ꝙ ex quo electōnis tue confirmacōnem accepisti de talibus et ꝯsimilib⸫ p̄ter ea q̄ maioris inquisicōnis discussionem exigūt et ministeriū ꝯsecrationis desiderant qō iustū ē et eccīastice ꝯuenit vtilitati statuēdi habeas liberā facultatem.

Innoc̄· iij· de cella sancti p̄ri et mitinen̄· abbatib⸫.

Cum inter R· seniorē et R· iuniorē sup abbātia scaphusen̄· q̄stio v̄teretur· et ·ꝗ· bo·me· Ce·p·n· p̄dictū R· seniorē sn̄iam cū instantia postulātem ad ꝯponendū coegit inuitum et sic abbatie renūciās de manu eius custodiā et p̄oratū recepit ab eo dū viuēt possidendos cui ordinacōni lꝫ ꝯsentiret inuitus domum tn̄ reuīsus adūsarijs ꝯposicōnē ip̄am nolentib⸫ obseruare nō potuit que cōcessa sūt obtinē· et ·ꝗ· nos attēdentes ꝙ ex ꝯsensu ꝯposicōnis recepte ius si qō sibi ꝯpetierat R· senior amisisset ac p̄ hoc ne monachi ad electionē p̄cederēt de iure appellare minime potuisset· cū nisi quoꝝ interest audiri non soleāt appellantes ap· illā dicim⁹ legitimā nō fuisse vn̄ p̄ eā electio non potuit impediri. Sane quāuis p̄positus et caplm ꝯstātien̄· de intdcō ꝙ cardinalis posuerat in suis lr̄is inseruerint· ꝙ tn̄ p̄ id qō R· iuniori dyocesianus ep̄s munus bn̄dictōis impēdit ei vidꝫ ꝙ p̄misimus obuiaē· vn̄ vel scriptura fcō vel fcm̄ scripture p̄iudicat· nec p̄batū fuit lꝫ obiectū ꝙ ab interdictis electō fuerit celebrata ip̄am nō potuimus irritare· et ·ꝗ· ideoq꞉ cām ip̄am vobis duximus ꝯmittēdam ut si cōstiterit qō electio fuerit facta a suspensis ea oīno cassata ip̄i monasteio post satisfactōnem ꝯdignā suspensiōis et interdicti sentētia relaxata de p̄sona idonea ꝯsulat'.

Idem· c· pennen̄·

Qualiter post obitū et ·ꝗ· verū qm̄ electus a vobis an̄ ꝯfirmacōnē administracōi ep̄atus se irreuerēter immiscuit recipiēdo tam a cleicis ꝙ a laicis iuramenta nō attēdens ꝙ fm̄ aplm̄· nemo deb꞉ sibi honorē assumē ꝫ q̄ vocatur a deo tanꝙ aaron· p̄cipue ꝙ nec donū scīe pōtifici ꝯueniēs fuerat assecutus postꝙ nobis p̄ntastis eūdē sufficienti examinacōe p̄missa, electionē de ip̄o factā duximus irritādā quicq̄d ex ea et ob eā fcm̄ ē denūciantes penitus nō tenere. Idem ·c· capuan̄·

Cum inter vniuersas metropol' et ·ꝗ· intelleximus aūt p̄ ·ꝗ· et ·F· canonicos v̄ros et p̄ lr̄as quas ad se· ap· detulerīt ꝙ ad decanū et alios ꝯcanonicos v̄ros panormi manētes cū ex eoꝝ p̄te fuissꝫ vobis p̄ lr̄as intimatū ut sic tractaretis sup electione substituēdi pastorē ꝙ nullū debētis in eoꝝ absentia nominare quēdā sociū v̄estrū cū lr̄is destinastis· xij· dierū terminū assignātes ·ꝗ· quē post recepcōem lr̄arū v̄rarum iter arripent redeundi ꝙuis eccīastica ꝯsuetudo nō exigēt ut ad electōem pastoris canonici tam remoti vocentur et illi

cautio·l·i·et·s· de R̄ep· nōnulli· ubi de hoc satis dictū est· Remoti· a ꝙ remoto loco vocādi sint absentes… bus· ꝙ vocantur a tam remoto loco quātū ē a… ianuā· lxiij· di· quāto· ꝫ nō debēt vocari a tā re[illegible]… capua usq꞉ ad palernū· ut hic dicit et ꝙ vocā[illegible]

[illegible]

p̄cipue qui longe an̄quā vos metropolitam vr̄i obitū p̄sentialiter ꝯgnouerūt quoꝝ aliqui post eius decessum ad capuanā ecciam fūt reuši. qꝛ vero mora longior ē in electionibus valde suspecta imo sepe damnosa. M. q. inuocata spūs sancti gr̄a psonā idoneā p electionē canonicā ꝯcorditer assumatis ad regimē capuane ecc̄ie. cōsequēter ad audientiā nr̄am nūcios idoneos trāsmissuri p quos a nob̄ vice regia postuletis assensū ⁊ ap. cōfirmacōnis gr̄am requiratis.

Idem arc̄. et c. cap.

Cum nobis olim de obitu. et .J. cū aūt ꝯstaret interpositā fuisse ap. ne fieret electio nisi canonica videri poterat. ꝙ post eā medio tp̄e nl̄ debuit innouari. vn̄ talis electio iudicāda erat irrita et inanis utpote post ap. canonice interpositā attēptata. ȝ cōtra cū appellatū fuisset nō ut nulla electio fieret ȝ ut fieret canonica. si factū electōis canonice fuerit subsecutū nō utiqȝ cōtra formā ap. hm̄oi ȝ mag̃ f̄m eā videbatur esse ꝓcessum. et ideo licet post ap. nō tn̄ cōtra eandem fuit electio celebrata ꝓpter qđ nō erat aliquatenus irritāda. et .J. Itē cū post ap. emissaȝ arc̄dyac̄. cū suis fautoribꝫ choꝝū exijsset et vos illos ut interessent electōni faciende vobiscū curassetis solicite reuocare qm̄ ad electionē faciēdam accedē noluerūt alienos se fecisse vidētur ꝓpter qđ electōni a vobis iuxta formā mādati ap. ꝯcorditer celebrate de iure nō p se ꝯtradicere videbātur. et .J. Hijs igitur et alijs allegatis quāq̄ ꝯtra psonam illius quā eligistis nichil dictū fuerit vel obiectū qꝛ tn̄ iux̄ ꝟbū apl̄i dicētis. nemini cito manū imponas debemus attēdere diligēter ad ea que circa psonā inquirēda fuerāt duximus ex officio nr̄o sicut decuit ꝓcedendū. et .J. illi9 qȝ lr̄ature licet nō eminētis tamē cōuenientis elcūs existit ut ꝑ defectu scientie sicut plenius intelleximus ab hijs qui eū melius ꝯgnouerūt ab electōe nō debēt excludi. de legitiā tn̄ etate scire plene nō potuimus veritatē qđ cū a multis cuius etatis existeret curauimus indagare a nemie aut nūquā audiuim9 ꝙ annū etatis .xxx. attigisȝ. et .J. nos ecc̄ie pariter et psone ꝓuidere volentes et tam rōnes q̄ canones obseruare. qꝛ ꝓpositū nostrū ꝓuidū intellexim9 et ideo ꝓpter urgentē necessitatē et euidentē utilitatē ecc̄ie capuañ. quā in hac pte potius approbamus volumus ipm̄ firmiter ꝑdurare p̄fatū subdˀ. vestrū vobis in ꝓcuratorē cōcedimus liberā ammimistracōnē ei tam in tpalibꝫ q̄ in spūalibꝫ ꝯmittētes.

Idē cātuar. arep̄o.

Ex notuit nob̄ ꝙ wigoꝛ. eccia destituta pastore p̄or et ꝯuentus eiusdē mg̃rm M. archid̄. eboꝛac̄. in ep̄m elegerūt cuius ꝯfirmationē usqȝ in aduentuȝ ipius qui absens eligebatur et inscius distulisti qui tandē spōtanea tibi et secreta cōfessione mōstrauit ꝙ ꝯsc̄ia eius aliquātisp ex natalibꝫ esset lesa. et .J. cuius electionē capl̄m petijt p se. ap. ꝯfirmari p̄ntato nobis electionis decreto subscp̄ cōnibꝫ eligētiū roboꝛato. quidā aūt suffraganeoꝝ tuoꝝ asseruerūt eū fuisse filiū cuiusdā militis ⁊ ab eo ex quadā ingenua et nō ꝯiugata susceptū. idē qȝ mg̃r adiecit ꝙ nūquā pater eius habuerat uxoꝛē ȝ matris eius ꝟginitatis floꝛē p̄ripuit quasi furtim. et .J. quāuis autē canon lateraū. ꝯci. ab alex. p̄. n. editus nō legitime genitos adeo psequatur ꝙ electioneȝ taliū inuit nullā esse. nobis tn̄ p eum adempta nō fuit dispensandi facultas cū ea nō fuerit ꝓhibentis intentio qui successoribus suis nullū potuit in hac pte p̄iudiciū gn̄aē pari post eū imo eadē ptāte functuris. cū nō habeat impiū par in pareȝ et .J. multa eni in hoc casu dispensationē inducē videbātur lr̄aꝝ sc̄ia. moꝝū honestas vite ꝟtus ⁊ fama psone. multipliciter a quibusdā etiā ex fratribus nr̄is qui eū in scolis ꝯgnouerāt approbāte. faciebāt etiā ȝ ad id nō modicū ꝯcoꝛs capl̄i wigoꝛ. electio petitio ꝓpl̄i assensus p̄ncipis votū tuū suffraganeoꝝ suffragia ⁊ hūilis deuotio cōfitentis qui sponte ac hūiliter suū maluit ꝯfiteri reatū q̄ lesa ꝯsc̄ia thronū ꝯscēdere pastoralē. Habito ergo sup hoc diligenti tractatu intelligētes wigoꝛ. capl̄m eūdem mg̃rm nō hūiliter postulasse ȝ improuide poti9 elegisse. cū ad obtinēdū dispēsacōis bn̄ficiū ꝓcedendū fuisset non p electionē inhibitā ȝ p postulacōnē p̄missam electōnē ipaȝ p̄dicti canonis aūcte cassatā denūciamus irritā et inanem. parcētes nō modicū wigoꝛ. ca. ꝙ eis nec penā infligimus exp̄ssaȝ in canone sup̄dcō. nec ꝓbaē cogimus ignoꝛātiā quā allegāt. et quāuis post cassacōnē hm̄oi nobis fuerit supplicatū ut dignaremur cū eo misericoꝛditer dispensare supplicationē hm̄oi que noīe capituli nō fiebat cū nō ad postulādā dispensationē ȝ petendā ꝯfirmationē ipius fuerint nūcij destinati ad p̄ns non duximus admittendā decernentes irritū ⁊ inane quicquid sup oꝛdinacōne ipius ep̄atus añ susceptionē lr̄aꝝ nr̄aꝝ fuerit attēptatū. ꝙ si wig. capitulū eūdem mg̃rm ꝓpter p̄rogatiuam

De electione

meritorum ipsius duxerit postulandum postulationem apud sedem apostolicam presentare procuret. Eadem ianuensi archiepiscopo et placentino et bononiensi episcopis.

Olim inter canonicos saonensis super electione pontificis questio verteretur ad sedem apostolicam S. subdyaconus saonensis et I. procurator capituli accesserunt et I. proposuit autem procurator predictus quod singuli requisiti omnium assensu in alterum prepositum excepto predicto subdyacono convenerunt quo in sua duricia permanente aliorum consensus redactus fuit in scriptum publicum consequenter. ceterum pro parte altera fuit propositum ex adverso quod cum vii essent canonici saonensis in capitulo se receperunt de futura electione pontificis tractari sed archidiaconus archipresbitero et preposito dictum alterum prepositum nominantibus fuit a prefato S. obviatum asserente ipsum morbo epilentico laborare pro quo alia vice tanquam inhabilis fuerat recusatus nec ad aliam ecclesiam debere fieri transitum donec reperiretur idoneus in ecclesia saonensis et I. post hec archipresbiter pro parte altera de rato ut dicebat litteris premunitus ipse S. vero pro parte sua in mediolanensis archiepiscopum compromittere curaverunt qui magistrum G. modicensis canonicum eis dedit in episcopum et etiam confirmavit. et I. Dis. v. M. q. cum constet electionem de preposito memorato a maiori et saniori parte capituli celebratam fuisse publicatam etiam et subscriptam si dictus prepositus eidem electioni consenserit ut per mutuum consensum eligentium et electi quasi coniugale vinculum spiritualiter sit contractum nisi sufficienter sit ostensum eundem morbo epilentico laborare super quo contra ipsum dicitur appellatum vos non obstante appellatione obiectu si quod ex aliis causis superius memoratis proponitur interposita cum eas frivolas reputemus electionem confirmetis ipsius non obstante quod post talem electionem a prefato archiepiscopo proponitur esse factum etiam si a partibus in eum fuerit compromissum cum electores a tali electione sic resilire nequiverint. quod si electores illius non compromiserint in archiepiscopum memoratum etiam si dictus prepositus non dum electioni facte consenserit eo tamen consentire volente dummodo a morbo sit immunis obiecto vos electionem ipsius nichilominus confirmetis.

Idem prenestino episcopo apostolice sedis legato.

Dudum ad audientiam nostram questione perlata pervenit quod vacante prepositura coloniensis ecclesie in duo se vota eligentium divisissent causam iudicibus duximus committendam. et I. ipsi vero iudices cum partes ad suam presentiam convocarent receperunt testes examinaverunt eligentium conscientias audiverunt allegationes utriusque et quoniam prepositus sancti georgii eorum sententie se asserunt nolle stare processum ad sedem apostolicam destinarunt. et I. cumque nuncii prepositi sanctorum apostolorum statuto termino ad presentiam nostram accessissent prepositus sancti georgii nec venit nec misit idoneum responsalem. et I. gestis igitur iudicum diligenter inspectis invenimus quod pro preposito sanctorum apostolorum auctas pro preposito vero sancti georgii numerus eligentium faciebat cum primus a xiiii tamen personis tamen canonicis qui alios dignitate etate et tempore precedebant secundus vero a xxiiii fuisset electus et I. cum autem allegationes pro eodem preposito sancti georgii coram iudicibus ipsis proposite nobis non fuerint presentate propter quod non potuimus scire per vos quid obiecerint vel quid responderint ad obiecta sicque causa remissa non fuit sufficienter instructa ad diffinitivam sententiam non duximus procedendum. sed decisionem cause ipsius iudicibus commisimus sub hac forma ut si notorium esset vel per ea que iam dicta erant constaret quod prepositus sancti georgii electionis tempore pateretur vel in ordinibus vel in scientia vel in etate defectum quod eum iuxta canonum sanctiones impediret ad huiusmodi officium promoveri ei non obstante illius absentia corporali silentium imponentes preposito sanctorum apostolorum preposituram adiudicaret eandem. alioquin cum in eum non solum plures sed due pene partes convenerunt et impedimentis cessantibus appareat quod cum bono zelo elegerint prepositi sanctorum apostolorum electione cassata electionem confirmaret ipsius et ei faceret tanquam preposito responderi. Eadem canonicis maguntinis.

Bone memorie maguntinensis archiepiscopo viam universe carnis ingresso et quibusdam petentibus warmaciensis episcopum quibusdam vero archiepiscopum vestrum tunc prepositum sancti petri magunt. sibi eligentibus in pastorem prenestino episcopo apostolice sedis legato dedimus in mandatis ut si eundem episcopum quo ad temporalia vel ad spiritualia recepisse constaret ecclesiam maguntinensem vel ministrasse in temporalibus aut spiritualibus in ea de postulatione facta de ipsa nunciaret irritam. et I. deinde inquireret de electione ipsius archiepiscopi veritatem et si ei de vi quam ipse et sui metuebant constaret eo non obstante quod post appellationem ad nos interpositam fuerat in ipsius electione processum cum alii qui appellationem ad nos interposite ne sine ipso ac sociis eius haberent in electione processum non

De electione

vel possz suppleri maxime si vocati nō fuissent.

a Excepcōne. j. de ap. an sit deferendū. et. c. ostitutis. et. j. de usur. qr frustra. ff. de minor. auxiliū. et. xvij. q. iiij. Frater nr̄. et. xij. q. ij. de

b Licētiā. vn̄ p̄uādi sūt ptāte eligēdi illa vice. j. de trāsla. viro. quāto. que p̄t assignari otra id. qr hic ipo iure fuerūt p̄uati ptāte eligendi. vn̄ tenuit electio postea facta. s; ibi dicit pp̄ suspēdimus.

c Cōfirmaret. q si ecc̄ia magunt. tali mō non recepissz tūc legatus de utraqz inquirēt et cām instructā ad se. ap. remitteret.

d Recepit. et ita qn̄qz pbatur vel examinatur qd̄ notoriū est. ar. xxiiij. q. i. pudenda. in fi. et. xi. q. iij. coꝝ qui accusantur.

nō duxerint deferendū uti cōtra ipm hac excepcōe nō possent qm̄ frustra legis auxiliū inuocat qui omittit in legem. vnde nec ab eis posse obici videbatur q idē essz a paucioribus s̄m eoꝝ assertionez electūs cū ipi ap. ad nos legitime interpositā otemnētes et p̄ter licentiā nr̄am recipientes ep̄m memoratuz reddiderūt se indignos electōnē arepi cōfirmaret. et. j. licet aūt essent notoria que otra dictū warmat. ep̄m et eius fautores fuerant obiecta. p̄dictus tn̄ legatus ad maiorē cautelā multos testes recepit ex ipius arepi pte pductos vnde ipe iuxta mādati nr̄i tenorē pcedēs postulacōnē factā de warmat. cassauit et eiusdē arepi memorati q̄uis a paucissimis celebratā curauit. aūcte ap. ofirmare ipmqz ordinauit in p̄sbrum et tandē in arep̄m osecrauit. et. j. otra legati vero pcessum hoc facere videbatur q nō citatis warmat. epo et eius fautoribus pcessissz. Porro excessus notorius examiacōne nō indiget et p hijs que a iudice sūt acta p̄sumitur q omia rite fuerāt celebrata quāuis et q citati nō fuerūt nō possz de facili oprobari. qr negātis factū p rerū naturā nulla ē pbacō cū et si quilibz de se possz asserere q ad eū citatio minime puenissz singuli tn̄ vr̄m essent in suo testiomo singulares. Ad ipm qz legatū si voluissent secure potuissent pcuratorē idoneuz destmare sic nūciū destinarant et. j. Nos igitur et si ppter autoritatē iudiciariā p̄sumamus p hijs que acta sūt a legato illi tn̄ plus innitimur rōni qd̄

et magis deliquerūt q̄ si indignū scz illegitie natuz scienter eligerēt et plus est ipo facto deliquisse q̄ vbo et plus est otēnē legē viuā q̄ mortuā utz in integ. et sic penes illos rmāsit ius eligēdi q̄uis essent nūo paucissimi. s. de postul. gratū. et appellacōni nō pn̄t oppone cū ipi otra appellacōnē deliquerint et otumaces fuerint. et ita ex tribꝫ causis p̄dictis se fecerūt indignos s; ex vna p̄cipue amiserūt ptātē eligendi recipiendo illū sine licentia pp̄e. alias si nō recepissent illū nō amisissent ptātē eligēdi ut patz in integra. quidam dicē voluerūt q h dec. otinet gl̄am. s; forsan h dicūt q̄ intelligūt hāc dec. q electio facta fuissz

aduersarij arepi ex tribꝫ causis p̄dictis se usqz adeo reddiderūt indignos q cōtra eū nō debebāt audiri. vnde q de ipo factū fuerat nō poterat impediri p eos quin etiā si electores eiusdē pariter deliquissent ut se reddidissent indignos qd̄ ad nos deuoluta fuissz hac vice ordinacō ecc̄ie magunt. q̄re dc̄m arep̄m sine iuris iniuria potuissemus eidē ecc̄ie p̄ficere in pastorez. sup hijs vero habito diligenti tractatu cassationē postulacōnis facte de warma. epo ratā habuimus electionē arepi confirmātes.

Idē clericis scē agathe.

Querelā quā. g. tit. sci vitalis p̄sbr card. p icono mum ecc̄ie vr̄e cuius idem cardinalis ē gubnator otra. p. p̄sbiterū ecc̄ie sancti saluatoris sup ecc̄ia ipa pposuit. C. pp̄ p. n. nob in minori officio ostitutis audiendā omisit. Petebat igitur iconomus p̄fatū. p. ab ecc̄ia sci saluatoris quā in p̄iudiciū vr̄e ecc̄ie ac iniuriā card. p̄dcā occupaē p̄sūpserat remoueri cū ipa ecc̄ia ptineat ad scē agathes ecc̄iam pleno iure pstēs pensionē. xvi. deñ. papieñ. debitā ecc̄ie scē agathes et p eadem ecc̄ia in termis sibi restitui de nouo sbtractā. p̄dcūs vero. p. rn̄debat q ipe nullam iniuriā irrogauerat card. nec in p̄iudiciū ecc̄ie vr̄e recepat dcām ecc̄iam cū hec ad illā nullo iure ptineat nec aliquā sibi reddē pensionē debebat s; ipe p electionē ppli ad quē de antiqua osuetudie ptinet a card. scē susanne cui eadē ecc̄ia tanquā capella suo titul. in sp̄ualibus ē sbiecta canomce fuerat institutus. et. j. nos igitur rōnibus utriusqz ptis auditis dictū. p. ab impeticōne iconomi vr̄i sup electōne ac instōne de se fcā in ecc̄ia sci saluatoris absoluimus et sup hijs p̄fato iconomo silentiū duximus imponēdū cū nob ostiterit q populus in quasi possessione pn̄tādi

Querelā. omisit. ar. ad questionē dn̄icalē. q si

...ur efficitur eiusdē iurisdictōis cuius est ad

pteriores p̄triarchas vel arep̄os trāsfertur sp ad p ne p defectu. hoc ideo dicit. qr qui male eligunt hac vice. semel tm̄. j. e. ti. auditis.

24

a Iure p̄ronatus·ƺ nō ne petitoriū et possessoriū deducta fūt in iu dicīū quare ergo nō fit ɔdemnacō sup iure p̄ronatus·ita vid̄r in v bis illis ubi rn̄sū fuit cū hec capella ad illaȝ nullo iure ptineat·ꝛc̄· fi·j·de cā pos·cū eccīa·et·c·sequēti·et·c·cū dilcūs·ƺ hoc ideo ē· qꝛ po polus nō fuit in iudicio et ea que fūt inter p̄sb̄rū facta et cardinalē scī vitalis nō p̄iudicāt pp̄lo·quia rēs inter alios·ꝛc̄·j·de fid̄·instru· inter dilcōs·ff·de re iud̄·sepe·et·j·de re iud̄·cū sup ɔtrouſia·et·c·pe· ēt est notabile qđ hic di= citur ut si electus impu= gnetur ꝙ sit electus a nō dn̄o sufficit ei pbare ꝙ eligēs erat in quasi pos= sessione eligendi licēt al= ter obtineat postmodū in petitorio·j·de iure p̄ro· ɔsultacōib9·et·c·cū ppter discordias·vn̄ institut9 ad repn̄tacōnē populi nō pdet eccīam·ƺ si alte= ra eccīa euincat postea ius patronatus deb; ab ea iterū pn̄tari ut p ƺ fit in quasi possessione iuris sui sc; p̄ronatus·j·de iur· pa·si vero·et·c·cū ppter discordias.

b Tpa·j·de cen·pueit· ɔtra·ƺ illud in petitorio hoc in possessorio.

c Statū·et de iure qꝛ cō ductor lite pendente de= bet soluē pensionē·xvi· ·q·iiij·volumus·et·j·ut li·pen·quasi p totū·et·C· locati·si quis ɔductōnis ar·ɔtra·C·de agri·et cen· litib9·li·xi·ubi d̄r ꝙ cum lite pendēte colonus de= negat dn̄o pensionē nisi diutius eā soluisset·ƺ ibi dn̄s agebat petitorio et nō possessorio·vel ibi no lebat colon9 restituē pē= sionez·qꝛ dicebat ꝙ ille nō erat dn̄s qui ab inicō dederat ei rem et tūc seq= stratio fit nisi longo tpe soluisset ut ibi dicit ꝛ ē spe ciale.

clericū existebat qn̄ ip̄m p̄sb̄rū ad illā elegit·et eccīa eadē spe ctat ad tit·scē susanne in sp̄ua lib9 pleno iur̄ salua qōne sup iure p̄ronatus int̄ eccīam vr̄aȝ et pp̄lm sepedcē eccīe scī salua toris·qꝛ vero fuit liquide ɔpro batū ꝙ p̄esio·xvi·den̄·papien· monete fuerit clicis eccīe vr̄e p eccīa scī saluatoris in termis annuatim p multa tpa p̄solu= ta·ƺ denuo sb̄tracta vos in eū dem statū pcipiēdi de eccīa scī saluatoris in termis eccīaȝ ve= strā decernimus reducēdaȝ et ad solucōnē pensionis sb̄tra= cte ɔdēnamus p̄sb̄rū an̄dictū salua qōne pprietatis inter ec clesias memoratas. Idē.

Cum winton̄· eccīa pa= store vacaret ar̄diac·cū suis fautorib9 saluben̄·deca= nū·p̄or vero et ɔplices eius p̄= centorē lincon̄·in ep̄m elege= runt·et·j·lȝ igitur om̄es in ɔūi de faciēda electōne tractaue= rint·qꝛ tn̄ nequiuerūt esse ɔcor des infecto negocio ad nos habuere recursū·et hij quidē q̄ p̄cētorē elegerāt asserebāt ꝙ illi qui decanū elegerāt eli= gendi erāt ptāte p̄uati p illa maxime cā ꝙ hominē sibi non legitime natū scienter eligē p̄= sūpserūt·vn̄ f̄m lat·ɔcil·et eli= gēdi hac vice pdiderāt ptātē et p triēnū eccīasticis bn̄ficiȷs caré debebāt·Illi vēo tīr rn̄de= bāt ꝙ lȝ is quē elegerāt fuisset minus legitime natus p grāȝ tn̄ ap·se·legitimari pmeruit· et hoc asserebāt se legitīe pba turos. Nos igitur attenden= tes ꝙ isti post p̄mā electōnem admiserāt illos ad celebrādā secundam et ꝙ decretū concilij memorati decreuit hmōi p̄sū= ptores vna vice dūtaxat eli= gendi ptāte p̄uatos·qm̄ ele= ctio quā corā nobis celebraé volebāt nō iam scd̄a ƺ tercia cōcurrebat ad eligendū illos censuimus admittēdos. De abbati cister·R·et·p·mōchis montis frigidi.

Per inquisicōnē quam de

Cum winto· Casus·vacāte eccīa winton̄·ar̄diaconus cū suis sequācib9 elegit salubrien̄·decanū ille gitime natū scienter·p̄or et ɔplices sui elegerūt p̄ cētorē lincon̄·p istis duab9 electōnib9 ptes uenerūt ad curiā·pp̄a auditis pbacōnib9 utriusq; electionis inuenit utrāq; electionē ɔtra formā canonicā at tēptatā·p̄ma electio ar̄diaconi de saluben̄·decano p inordiatā p̄sū= ptionē de hoie sc; illegitime nato scd̄a de p̄centore lincon̄·p violētā imp̄ssionē·vn̄ pp̄a habito fratrū ɔsilio utrāq; cassauit·postea vero aliquot dieb9 elapsis ps illa q̄ p̄centorē elegerat ad papā accedēs quoddā exhibuit instr̄m signatū cū sigillo ɔuētus in quo ɔtineba tur ꝙ winton̄·ɔuentus vices suas ɔmiserat p̄ori et quibusdā fratri bus sup electōne faciēda in pn̄tia dn̄i pp̄e·vn̄ petebat p̄or et sui li= cētiā eligendi·pp̄a illud instr̄m fecit exhiberi alteri pti qđ ab omi= bus extitit approbatū·pp̄a quesiuit ab illo p̄ore et suis socijs utrum vellēt admittē alios ad electōnē celebrādā·et ipi rn̄derūt ꝙ saluis excepcōib9 q̄s ɔtra illos hēbāt illos admittē volebāt·et sic ptesta cōe p̄missa oēs sil'm ɔūi fuer̄t ad tractādū de electōe·ƺ nō potuer̄t ɔcordaē de alia psona ɔūiter ꝛ sic infecto negocio habuerūt recur= sū ad pp̄am·et illi qui p̄cētorē elegerāt dicebāt illos qui salubrien̄· decanū elegerāt iure eligendi ipo iure p̄uatos·qꝛ hoiem illegitime natū scienter elegerāt·vn̄ scōm cōciliū lat·eligēdi ptātem pdiderāt et bn̄ficijs eccīasticis p triēnū carere debebāt petētes a pp̄a ut sup ƺ interloq̄ dignaret·Alij vero rn̄derūt ꝙ ille decanus salub·p ap· se·legitimari pmeruit·dn̄s pp̄a sup hoc cōsiderās ꝙ p̄or et sui post p̄mā electōnē suā admiserāt alios ad celebrādā scd̄am et lateran̄· ɔcil·vna vice tm̄ punit hmōi p̄sūptores interloquēdo pnūciauit illos esse admittēdos·qꝛ electio quā mō facē volebāt nō scd̄a erat ƺ potius tercia ɔcurrebat.

e Tractauer̄t·post illas duas cassatas.

f Cōcordes·de psona eli= genda concordes tn̄ erāt de electōne facienda ut postea sequitur.

g Sciēter·qm̄ si ignorāter tūc nō essent p̄uati·ut·s·e·innotuit.

h Promeruit·hec fuisset bona allegatio si eā pbassent si sup ep̄a= tu fuerat sp̄ealiter dispensatū·alias nō·j·de ɔces·p̄bē·dilcūs.

i Qd̄ isti·s·p̄or et ɔplices eius qui nō peccauerūt eligēdo p̄cēto= rem p imp̄ssionē violentā·secus est si volūtarie·j·e·quisquis.

k Miserāt·nō ꝙ semel approbatū ē reprobare nō pn̄t·ff·de neg· ·g·pomponius·ff·de adul·si uxor·et·viij·q·ij·dilectissimi·et·xxxij· ·q·v·horrendus·et sic illos admittendo sibi preiudicauerūt et ius suum amiserūt quo poterānt illos repellere ea vice ꝛ sic ptestatio sua nō pfuit ɔtrariū faci endo·si c·s·de ɔsti·cū·M· ferr̄·ptterea quaé eos ad miserūt cū essent suspen si ipo facto aūcte cōcilij lat·s·e·t·cū in cūctis·cū si elegisset eoȝ electō debu it cassari·s·de ɔsue·cū di= lcūs·et·j·de cle·ex·ni·po= stulasti·dicas ꝙ illi q̄ eli= gūt indignū p̄uati sunt quātū ad alios qui non peccauerūt·ƺ quantū ad se nō est ptās eligendi li gata qui bn̄ possint eli= gere si ab alijs admittā tur·sic ptās celebrandi in clerico pegrino nō est li= gata quātū ad se·ƺ quā= tū ad alios·qꝛ celebraret si pmittētur·j·de cle·peg· tue·sic in monacho q̄ pu blice celebrare non p̄t tn̄ nō est suspensus·qꝛ si in= uitaretur a pp̄lo et pmit= teretur ab ep̄o posset ce= lebrare·xvi·q·i·§·ecce in hoc·et lȝ isti sint suspensi bn̄ficio non impediūtur eligē·qꝛ talis suspensio nō repellit eos ab electi one·nec etiā a dīuis offi= cijs·vn̄ om̄ia negocia tā sp̄ualia q̄ tpalia pn̄t ex ercere et tpe talis suspē sionis deberēt etiā offici= are·qꝛ in penā talis sus= pensio introducta est tn̄ modicā sustentacōnē de= bent tunc hr̄e ne ex toto egeant

l Illos·s·qui elegerant decanū nō legitime natū.

m Celebrare·cū hr̄ent mādatū a caplo ut dixi in casu f̄m qđ p; in integrā·alias nō possent eligē·s·e·ti·innotuit·

n Cōcurrebat·ƺ quo respcū d̄r tercia·p̄t dici ꝙ p̄ma electio fuit il la decani nō legitime nati·scd̄a fuit p̄cētoris q̄ nō impediebatur p p̄mā cū illi qui elegerāt decanū essent eligēdi ptāte p̄uati·ita ꝙ non poterāt obicē aliquid cōtra scd̄am in quo tm̄ pumūtur·qꝛ in p̄ma q̄ facienda occurrit post illā in q̄ delinquūt p̄uati fūt tm̄ ptāte eli= gendi et nō in tercia ƺ scd̄a hec fuit cassata·et ita ius eligendi deuo lutū fuit ad om̄es·vn̄ mō tercia cōcurrebat faciēda a qua illi nō re= pellebātur·imo admittebātur aūcte p̄dicti canonis·et iste vid̄r bo nus intellcūs·et sic ex duab9 causis isti qui p̄mo peccauerūt debe= bāt admitti ex eo ꝙ ista tercia ɔcurrebat ut dictū ē et ex eo ꝙ ad= miserāt illos ad tractādū de electōe·ex eo eni solo admitterētur ad scd̄am in q̄ nō deberēt admitti·qꝛ postq̄ res iā nō ē integra nō pos sūt illos repellē·j·e·in causis·et res de facili ad suā naturā reūtitur ·ff·de pact·si vnus·§·ꝙ si nō totū·et·ff·de iusti·et iur̄·l·penul·et etiā si nō admisissent illos debebāt n̄lominus admitti·et sic utroq; casu debent admitti·et ƺ satis colligitur ex lr̄a·ƺ obuiat huic intellectui lr̄a ista·isti post p̄mā admiserāt illos ad celebrādū scd̄am·ƺ p̄t di= ci p̄ma qꝛ alia nulla fuit·Alij volūt dicē·p̄ma fuit electō p̄cētoris q̄ fuit cassata·scd̄a electiō appellatur tractatus in quo fuerūt admissi et p vna electōne reputatur·qꝛ si nō admisissent illos poterāt soli p cedē ad electōnē et p istis facit optime qđ dicit in lr̄a·isti post p̄ mā admiserāt illos ad celebrādū scd̄aȝ et ecōtra·et ita intellexit·t· et bn̄ ɔcordat lr̄e·et dicitur p̄ma·qꝛ alia nulla fuit·vel post p̄mā·s· que fuit cassata nō culpa ip̄oȝ·ƺ qꝛ p violentā imp̄ssionē eā cele brauerūt ɔpulsi·vn̄ nō imputatur eis·vel dic ꝙ due p̄me electōes p vna reputātur·qꝛ vno ɔtractu siue cōtextu facte simul fuerūt·et sic nulla ip̄aȝ p̄t dici p̄ma vel scd̄a·et sic planū est qđ dicit isti post p̄mā admiserūt illos ad celebrādā scd̄aȝ·i·post illas duas cassatas q̄ p vna reputātur·et si p̄or et sui peccassent ad pp̄aȝ deuoluta fuisset eligendi ptās·s·e·bone·et ita intellexit·t·et bn̄ ɔcordat lr̄e et dice= bat·t·ꝙ electio decani et electō p̄centoris reputabātur p vna ele= ctione·qꝛ simul facte etiā fuerūt ut dicebat·ƺ hoc ē falsū imo di= uisis tpib9 facte fuerūt ut; in integra f̄m ꝙ d̄r in casu·et electō deca= ni appellatur p̄ma ꝛ electio p̄cētoris fuit scd̄a·et ƺ q̄ mō imminet fa ciēda d̄r tercia respcū illaȝ·et qđ d̄r ipi post p̄mā·i·post scd̄aȝ q̄ d̄r p̄ma respcū istius q̄ imminet faciēda·qꝛ et alia etiā nulla fuit ꝛ qđ nullū est nec p̄mū nec se= cūdū dici p̄t·qꝛ post pri mā de decano q̄ in verita= te p̄ma fuit admiserunt illos ƺ nō ad scd̄am fcā; de p̄centore ꝛ ꝙ dicit ad celebrādā scd̄aȝ sc; respe= ctu sue q̄ cassata fuit et ꝙ dicit tercia ɔcurrebat ēt vere tercia respcū du= aȝ que cassate fuerūt·et sic p̄or intellcūs potior videtur·b·

a Admittēdos·ar·cō= tra·j·de of·del·cū sup ab= batia·ibi iudex qui p̄ua tus erat iurisdictōe non potuit postea associari ad iudicādū·alia rō ē in iudicib9 ubi enim nō p̄t vnus p cedē cū alio qui iurisdictionē nō h;·nec p̄t is qui h; iurisdictōnē ei daé iurdictōnē vel eū sibi associare·qꝛ iā ex to to desijt esse iudex·et si ƺ faceret a non suo iudice diceretur factū·et ideo quicq̄d simul faciūt nō tenet ɔfitendo p ɔsequēs se nō posse p cedē solum et ita ille qui hēbat iuris= dictionē pdit illā ut dic̄ illa dec·cū sup·in eligen= tib9 secus est quia lȝ illi q̄ pn̄t eligē admittāt illos qui p̄uati erāt p culpā su am nō pdūt ipi ius eligē= di·qꝛ pn̄t renūciare iuri suo·nec illi sūt p̄uati p= petuo·ƺ vna vice tm̄·vn̄ pn̄t pcē illis si volūt sed in iudicib9 nō est ita.

Per inquisicōnē·epi= scopatus·cū agitur de statu eccīe recipiūtur testes tam ɔtra p̄latū q̄ cōtra om̄es de eccīa·j·de accusa·qualiter et qn̄·ec lite nō ɔtestata·si p ɔtu= maciā se absentāt·j·ut li· nō ɔt·qm̄ frequenter·§· sūt et alij·ƺ cōspiratores ɔtra illū ɔtra quē ɔspira= uerāt admittēdi nō sūt·ƺ sup statu eccīe admittū= tur·j·de re iud̄·cū I·et a.

c Amicos·secus si ini= mici fuissent·j·d̄ simo·sic·

d Colloquiū·ƺ suffice= ret ad ipius remocōnez·xl·di· multi·et desiderātib9 ep̄atus est aufe= rendus·viij·q·i·in scripturis· cere debuit·i·q·vi·si c is qui·et·C·

e Sollicitasse·et hoc idē no= de epis·et cle·si quēq̄·et hoc ipo sus pectus est ꝙ se ingerit·ff·de pcu·q̄ om̄ia·et p̄ces hmōi importune induceē videntur simoniā·i·q·i·sūt nōnulli·et·c·ordinacōnes.

f Recognouit·talis recognitio siue ɔfessio l; fieret extra ius p̄iu dicat ɔfitenti maxime si publice fiat·ar·de exces·p̄la·q̄ sit graue·et ar·xxij·q·v·hoc vid̄r·ēt recognicō debiti p̄scripcōnē interrūpit·C· de p̄scrip·xxx·an·cū notissime·§·ƺ et si q̄s debitori·ēt in alio casu·ij· ·q·ix·§·ƺ si debitū scp̄tū sit.

g Detinebat·et male·di= lapidabat eni·ar·ꝙ sic nō suo noie· di·sicut nō suo nomiē· ita nec alieno noie ƺ facē debuit·xl vi·

h Talem·sc; simoni= acū et ambiciosiū ut p; ex ipa lr̄a.

i Sciēter·quia audi= uit ab ipo et sciuit de sollicitacōe p̄cū ut di= ctū est·et illud dicimur scire qđ ab alijs au= diuimus ut dicit p̄dcm decretū·xxij·q·v·hoc videtur.

k Indignū·ad minus p triēnū·s·e·cū in cūctis·s·c·px·imo per petuo p̄teritis bn̄ficijs p̄uari deb; ut dixit inno·iiij·si c̄rimaliter cō= tra eū ageretur·et inducit ad hoc·j·de ɔfessis·cū sup·ƺ ille plus pec cauit q̄ iste·vnde nō pbat ꝙ dicit de isto·et ideo ppter hmōi suspē sionē pmoueri nō debuit ad honores·s·de ɔsue·cū dilcūs·et·j·de eta· et qua·cū bone·qꝛ vilib9 psonis nō sūt ɔcedēdi honores·j·de exces· p̄la·inter dilectos·et·C· de dig̃tatib9·neq; famo= sis·et·C·de infami·l·vna· li·x·et·lxxxi·di·tantis da niel·j·de accusac·omipo= tēs·et testis si grauata sit eius opio nō est admit= tendus ad testimoniū·j· de testi·testiomū·C·de p= cur̄·reum·ff·de mu·et ho· reū·§·eū ɔtra quē·et id̄o omnib9 istis rōnib9 iste mascaron tāq̄ indignus deb; remoueri qui fuit cō scius simonie ꝛ simonia= cū scienter elegit et ideo bn̄ficijs eccīasticis se red didit indignū ut hic di= cit·ƺ quare punitus fuit ista mas·nā testis fuit et ideo ɔtra·j·de ord̄·og·cū dilcūs·in fi·et·j·de excep· deniq;·ff·qui po·in pig· ha·claudius·et·j·de fi·in= stru·int̄ dilcōs·et·j·de re iud̄·cū sup ɔtrouſia·et·C· res inter alios·ac·p totū So·res ista nō fuit acta inter alios imo inquisi= tio facta fuit tam in capi te q̄ in membris ut dixi et ɔtra eū et alios·vnde si ɔfessus fuit ɔtra se in iu= re ei p̄iudicaé debuit ꝛ cō fessus in iure p iudicato habetur·j·de ɔfes·cū sup· si aliquis inducatur testis in cā alterius et in modū excepcōnis pbetur cri= mē·testis nō punitur ni= si qꝛ a testimonio repelli tur nec infamiā incurrit et sic loquūtur ɔtraria p ximē signatā·et nota p hanc dec·ꝙ suspensus a bn̄ficō eligi nō p̄t ad be neficiū vel dignitatē dū manet in suspensione si= cut nec suspensus ab of ficio·s·de ɔsue·cū dilcūs· et qui nō seruauit inter= dictū·s·de postu·ad ƺ· et·j·de exces·p·c·ulti·

mandato nr̄o fecistis sup sta= tu ep̄atus et ep̄i tolosan̄·p̄spi caciter intelleximus ꝙ masca= ron cancellarius iuratus asse= ruit se sciuisse p certo·R·olim tolosan̄·ep̄m et amicos ip̄ius an̄ suā electōnē habuisse col= loquiū cū quibusdaȝ canoni= cis nominatim exp̄ssis eosq; sollicitasse p̄cib9 ut ip̄m elige rent in ep̄m seq; vidisse pari= ter et audisse·qn̄ p̄dcūs ep̄us recognouit in quorūdā cano= nicoȝ pn̄tia se canonicis illis qui aduersati fuerāt sue p̄me e= lectioni iurasse credēs p cer= to ꝙ iuramentū illud illicitū fu erit ꝛ p̄stitū ut idē·R·eligētur ex pacto ꝛ ꝙ ip̄emet post ele= ctionē ipi9 cassatā domū ep̄a= lem eius noie detinebat recipi ens quosdā redditus et pue= tus quos de ip̄ius ɔscia et cō= sensu in eiusdē negocijs expē debat. Cū igitur talē scien= ter in ep̄m eligēdo sic ip̄e suo iuramento firmauit eccīasticis bn̄ficijs r̄ddiderit se indignū graue gerimus et molestū ꝙ tolosan̄·p̄posito in ep̄m ɔuēta= rum electo idē mascaron in p̄ positū d̄r substitutus. Quo circa·M·q·eūdē ab officio p̄= positure penitus amouētes fa= ciatis virū idoneū ad officiuȝ illud assumi. Idē p̄ori scī fri= gidiani·g·et·g·canonic·lucn̄·

Cum cām q̄ inter bonuȝ p̄sb̄rū et brunū canonicū scī petri lucan̄·v̄titur sup eo ꝙ dcūs p̄sb̄r bonus a maiori pte canonicoȝ eiusdē eccīe p̄ dcō ·b·et quodā alio ɔtradicētib9 in p̄orē sic d̄r est elcūs olim vo bis duximus cōmittēdā·et·j· quāuis aūt multi p̄ores conti= nue vnus post aliū i ip̄a eccīa p multa et longa tpa fuerint nō pfessi·qꝛ tn̄ p̄fatus p̄sb̄r·b· nō est pfessus obs̄uātiā regu= larē dubitatis ꝛ merito nobis pcedē incōsultis. Quia igi= tur nō debemus attēdē solūmō quid factū sit ƺ potius q̄d sit faciendū·cō·v·t·r·ꝙ cū f̄m le= gem d̄mā nō sit in boue arādū et asino·nec quisquā debeat ve= stē induere de lana linoq; cō= textā irritetis electionē p̄di= ctam et ɔpellatis p̄fatū p̄sb̄rū aliosq; clericos nō pfessos ut vel bti aug̃·regulā in eadē ec= clesia ɔstitutā pfiteātur et ser= uent aut ip̄am eccīam om̄ino dimittāt. Idē·j·tit·scī stepha ni in cellio monte p̄sb̄ro card̄.

Quod sic ex ap·se·le· lr̄is tuis·et·j·verū cū ex p̄ma electione q̄ fcā ē de trib9 dicēda vid̄r potius nomīatio nil iuris acquisitū fuerit noia= tis licite p cedi potuit ad ele= ctionē regulariter celebrādā p̄stim in eccīa armachana cū iuxta ɔstōnes canonicas si fiēi p̄t in cathedrali eccīa electō de beat celebrari·nec appellatio interposita electōnē illā potuit impedire cū in ea nichil attem ptatū fuit in p̄iudiciū regie di= gnitatis·qꝛ nō simplex noia= tio sed solēnis electio debet

Cum cām·longa·cō suetudo in ƺ nō iu= uat·s·de cōsue·ad nr̄am· et·c·cū inter nos·qꝛ non qđ sit factū ƺ faciendum ɔsiderādū ē·ff·de of·p̄si· sed licet·et·ff·de iusticia· et iure·l·p̄enul·et·xciij·di·legimus·et negligētia ep̄i ƺ accidit·j·de testa·qꝛ ingredientib9·et dispar pfessio in eccīa esse nō deb;·xvi·q· ·i·p̄sb̄ros·et·q·vij·in noua·cū contingat.

m Dubitatis·si·s·de R̄p·sionis in vno officio nō sociabis·sic

n Asino·i·hoies diuse pfes= exponitur·xvi·q·vij·in noua actōe

o Irritetis·et merito qꝛ ɔtra ius ɔūe fcā ē·xviij·q·ij·abbatē·et·c· q̄ sit·et ɔtra ius ɔūe nō p̄scribitur ullo tpe·ut hic dicit quāuis per multa et longa tpa·ꝛc̄·et similē casū habes·j·e·ti·cū in mg̃rm·

Quod sic·iuris·ex tali simplici nomiacōne nullū ius acquiritur noiato·ut·ij·q·vi·v̄·noiacōnes·ƺ ex illa noiacōe q̄ fit in scru= tinio ipo publicato ius acq̄ritur noiato in scrutinio·j·e·publicato· ɔstōnes·xxiij·di·in noie dn̄i·et·j·de ap·qua frōte·et etiā cause sp̄ua= les in eccīa sūt tractāde·ij·q·ij·p̄ceptū·et·xxiij·q·viij·ɔuenior·v̄·ƺ in ɔsistorio·ꝛc̄·

q Impedire·et merito·qꝛ laici nō debēt interesse

De electione

electioni·s·e·cum terra·imo ius eligendi non cadit in laicū in colle
giata ecclia etiā si essꝫ patronus ·ī·e·sacrosancta·nō obstāte aliq̄ con
suetudine·ī·e·massana·ꝫ electio fcā pn̄tari debꝫ patrono ut suū pstet
assensum·s·e·cū terra·et·c·cū inter vniuersas·et·ī·e·ti·sacrosancta·
a Abusiue·i·otra ius ex mala osuetudine·
b Sine periculo·et sic ptꝫ ꝙ si periculū est etiā in vocādo siue in
mora alij ad electionē pcedere debēt eis nō vocatis ·s· e·cū inter·
ar·ī·de sen·ex·sacro.
c Requisierit·ar·otra·
·s·e·bone·v·si cōstaret
de vi·rc·
d Noluerint·si nolue-
rint alienos se fecisse vi-
dentur·s·e·cū nob olim·
et·ī·e·ecclia nr̄a·
e Vocatos·p̄sumitur

principi pn̄tari ut postulacō-
ni p̄stet assensū et si secus ali-
quādo p usurpationē aliq̄ fa-
ciāt abusiue. Si aūt mutin.
ep̄s et abbas mellifontis q̄ in-
teresse debuerāt nō otēpti fue-
rūt ꝫ ad electionē vocati si tn̄
sine piculo potuerint cōuocari
siue nequerint siue noluerint
ad electionē celebrādā acce-
dere ipoꝝ absentia nō potuit
electōnē impedire·et·ī· Nō
si eos vocatos nō fuisse ostite-
rit ꝫ otēptos infirmanda erit
electio penitus taliter celebra
ta nisi postea ꝓpter bonū pacis
curauerint osentire. Super
eo aūt ꝙ in die consecracōnis
sue antequā missaꝝ solemnia
finirentur acolitum ordinauit
pro tali excessu eum corripias
et castiges cum solus ro·pon·
qui ante himnū angelicū con
secratur et postmodū ip̄e mis-
saꝝ solēnia incipit et pficit cō
secratus in die osecracōnis sue
valeat ordines celebrare. Ce
teri vero qui inter ep̄lam et eu-
angeliū osecrātur qꝛ cōsecrati
cōcelebrāt pn̄cipalr̄ celebrāti
ne diuidatur misteriū vnitatis
nec debēt tūc ordines celebrāe
Preterea cū non liceat arep̄o si-

fieri cū missa·ī·de cele·mis·te referēte·et de ose·di·i·oēs basilice·et
vno otextu sine aliquo interuallo·et ille qui osecrat debꝫ missam ce
lebrare·et ita officiū illud totū otinuū debꝫ fieri sine interposicōe vl
mutacōe aliqua psonaꝝ nisi magna necessitas casualiter supueni-
ret·vij·q·i·hl·et·c·illud·qꝛ sic ordinauit ecclia romana et obseruat·
et idē etiā obseruatur sic in collacōne sacroꝝ ordinū·et hac cōside-
racōne vīdꝛ ꝙ missa sit de sba osecracōnis·otrariū tn̄ osueuit dici·et
verū est ꝙ missa nō ē de
sba osecracōnis ·qꝛ diuī-
sa sūt cōsecratio et missa
ꝫ ꝓpter v̄tutē vicꝫ et reue-
rentiā sacroꝝ et ordinuꝫ
statuit ecclia ꝙ qn̄ tlia ce
lebratur sp cū missa cele-
brātur · otrariū est nota-
tū·lxxviij·di· i veteri·tn̄

ne pallio ouocare cōciliū ofice
crisma dedicare basilicas ordi-
nare clericos et ep̄os osecrare
multū pfecto p̄sumit qui ante
quā impetret palliuꝫ clericos
ordiare festinat cū id nō tāꝙ
simplex ep̄s ꝫ tanꝙ arep̄s fa
cere videatur·ꝙ aūt tabulaꝫ
argenteā dꝛ vendidisse dūmō
ecclam armachanam reddat
indemnē equanimiter poteris
p̄terire cū id de cleri et populi
pcesserit volūtate. Idē tolen·
ep̄o·et sagon·et dearden·ab·
Auditis et intel batib.
lectis meritis cause de du
ab electōnib celebratis i ecclia
baiocen· vnā de w·archidiac·
et alterā de R·subd· inuenim⁹
utrāqꝫ otra formā canonicā at-
teptatā·cū eni inq̄sitis volūta-
tib singuloꝝ decanus cū pau-
cioribus in ip̄m R·et cantor cum
pluribus in dc̄m w·arc̄diac·oue-
nissent solo cātore postmodū
quēdā aliū vicꝫ mgr̄m·R·deal-
degijs nominante ad·n·fuit
aūd·appellatū ne decanus qui
p̄mam in electōne vocem ha-
bebat ad electōnē pcedēt sine
cōsensu totius capl̄i vel ma·et
sanio·ptis ip̄ius. Ipe vero de-
canus nō hito osensu maioris

causa ponitur hic additio·b·ꝫ finita illa missa ...
braret bn̄ possꝫ ordines celebrare·si necessitas ...

insti·de susp·tu·in fi·ꝫ iste non erat suspcūs alias excusatur ꝓpter
mandatū cleri et populi·xij·q·ij·de reb·Jo·ꝫ ibi maior p̄stitit au-
toritatē hic fuit iste maior qui deliquit·imo ip̄e facē non debuit qd
alios facē phibere oportuit·xvi·q·i·nemo·et·c·in canonib·et·ff·
si serui·vēdi·altius ·ff·de odi·inde· frater a frē·dicūt quidā ꝙ h p̄t
in casu isto et osili pena purgari ita ꝙ nō remoueatur ab ecclia nec
deponatur·cōtrariū dico ꝙ lꝫ reddat eccliam indemnē ꝓpterea non
euadit penā deposicōis
ꝫ euadit solūmō penaꝫ
excōicacōnis·ut·xij·q·ij·
monemus·et·c·diaconi·
et·c·statuimus·et h̄ etiaꝫ
dico p iura px·dcā·h̄ p-
batur p dec·greg·ī·de so-
luc·si quorūdā·ubi dicit
qui obligat eccliam sus-

ptis·c·ꝫ lōge minoris subito
in electionē prupit appellans
ne quis otra ip̄am aliquid at-
teptaret· quāuis asseueret ꝙ
electioni facte plures alij cō-
senserūt cū tn̄ ex post facto ne
quiuerit oualescē qd ab inicio
nō valebat qm̄ electio q̄ fue-
rat irrita ip̄o iure p subseque-
tē osensū maxie ap· pendente
nō poterat esse rata·eis ergo
ad ꝓpria recedētib cātor et a-
lij qui remāserāt in capl̄o post
illā electionē nōdū cassataꝫ et
ap·ad nos interpositā a nomi
nacōne dicti arc̄diac· receden
tes de nouo p̄fatū subd·eligē
p̄sūpserūt. Nos igitur electō
nē utrāqꝫ duximus irritādaꝫ.
Idē grādissilue et belle ptice
In causis et abbatib.
·ī· Cū capitulū tolosan·
ecclie ad tractādū de electōne
ep̄i ouenissent duos elegerūt
ut·v·de eodē capl̄o eligerent

...
facto·rc·ꝙ electio q̄ nulla est ip̄o iure impediat scd̄am·p̄ma enim
a paucioribus et post ap·facta fuit·vnde videbatur nulla et sic pdi
tur dn̄m p id qd nullū ē.
·ī·de renū·qd in dubijs·si
cut vides ꝙ ab accusacō
ne que nulla ē nō p̄t quis
discedē nisi iudicis aūcte
·ff·ad turpill·l·i·§·accu-
sacōnē·sic scd̄m testamē
tū factū sub odicōe que
nūꝙ erit dū tn̄ esse pos-
sit rūpit p̄mū·ff·de iniu-
sto rup·tes·cū i scd̄o·i fi·
et p̄mū mr̄imoniū quod
nullū ē impedit scd̄m ·ī·
de spon·ad audientiā·sic
manumissio q̄ nulla ē p̄-
stat impedimētū usuca-
piendi·ff·de usuca·p do-
na·l·qui p donato·sic ac
cusatio q̄ nulla est impe-
dit sequens mr̄imoniū·ī·
de despō·impu·ad dissol-
uendū·in fi·in stipulacō
ne aliud ē·qꝛ si p̄ma sti-
pulacō nō valet q̄ p̄t eli
di p excepcōnē tenet scd̄a
·ff·de·v·obli·si dari
stipuler·quidā tn̄ distin-
guūt ꝙ electio qn̄qꝫ nul-
la est iure actionis et nō
iure excepcōis qm̄ ex ea
nō p̄t peti ofirmacō·ut h
·s·e·cōsiderauimus ·ubi
p̄ma nō tenet et tn̄ impe
dit scd̄am·et hic qn̄qꝫ est
nulla iure excepcōnis et
actionis ut illa q̄ facta ē
ab excōicatis siue de pso
na indigna·qꝛ ex ea nō
p̄t excipi ut alia impedi

electores qui p̄stito iuramen-
to de substituēdi pōtificis ele-
ctione tractarēt et a singulis
de·c·statutū ē et ocessum ut illū
quē illi ocorditer vel tres ex il-
lis eligerēt ab eis si psona essꝫ
idonea p ep̄o sine otradictō-
ne qualibꝫ h̄retur et·ī· Post
modū vero cū a p̄dc̄is duob
·v· electores electi fuissent et
ad tractandū de electōe seces-
sissent in ptē et nō possent oēs
in vnā piter ocordare psonaꝫ
tres ex eis conuenerūt in ep̄m
ouenar· et deinde electionem
quā de postulādo ep̄o fecerūt
capl̄o publicarūt ac reliq̄ duo
subsequēter tercia die cū pau-
cis de capl̄o reliquis absentib
elegerūt archid·agenen·et·ī·
nunc ij vero p̄dicti arc̄diaconi
ecōtrario r̄nderūt ꝙ cū p̄dc̄i
·v·electores seorsū de electōe
tractantes inter se dissidēt ita
ꝙ otētiose voces eoꝝ a frib

atur·ī·de ap·ostitutis·et·si·s·e·bone·sic aliquis qn̄qꝫ osequitur su-
ptus p retencōnē quos nō possꝫ osequi p actionē·ff·de odi·indebi-
ti·si in area·insti·de re·di·§·certe·ar·ff·de cōpen·etiā·ꝫ q̄ ērō quare ...

qui remanserāt in capitulo audite fuissent capitulū ipos ꝓpt' hm̄oi ɔtencōnes suspcōs habētes ad eos duos de canonicis destinarūt p quos inhibuerūt eis ex pte nr̄a ne ulterius in facto ꝓcederēt et ita ptātē eligendi quā eis ɔmiserāt reuocarūt mādātes eis ut redirent ad capitulū et pariter cū alijs fratrib⁹ de electōne tractarēt et hm̄oi reuocacōi duo ex ipis electorib⁹ adhibentes ɔsensū reliquis trib⁹ nō ɔtradicētib⁹ ad ipm capitulū sunt reuīsi. ꝟ alij tres usqȝ ad fores capituli sb̄secuti ab eis postmodū discessert. capitulūȝ vero cū tota die illa ipoꝝ p̄ntiā expectassent subsequēti die campanā pulsari fecerunt sic moris ē ad capitulū ɔgregādū. et p̄dictis trib⁹ cū paucis ɔplicibus suis sese cōtumaciter absentantib⁹ p̄oꝛ cū maiori et saniori pte capituli elegit i epm archid. supradcm. et j. q: vero postulatio de epo cōuenaꝝ q̄ p̄cesserat facta erat p eos in quos totū capitulūȝ eligendi transtulerat ptātem ꝓpter qd̄ vnanimiter de cōsensu totius capituli intelligitur esse facta qm̄ cū res nō essꝫ integra quia in tractatu iā ꝓcesserāt electores capitulū minime potuit reuocaē electionē ipius archid. decernimus irritādā. Quocirca. M. q. si psonā ipius epi utilē et necessariā inueneritis ad regimē eccie tolosañ. et idoneā tam scie lraꝝ q̄ sue ɔūsacōnis exēplo ad hereticoꝝ p̄fidiā de tolosañ. dyoc. extirpādam que ibi p negligētiā p̄sulū miserabiliter et dānabiliter hactenus pullulauit trāseū di ad ecciaȝ tolosañ. ꝓpter urgētem necessitatē et eorūdē utilitatē ei licētiā tribuatis. Fidez

Cum eccia vulterana debito canonicoꝝ obsequio lōgo fuissꝫ tpe destituta vulteranus eps volens ministroꝝ defectū in eadem eccia restaurare canonicos quosdā elegit et instituit in eadē quos canonici recipe noluerunt asserentes q: talis electio fuerat in eoꝝ p̄iudiciū attēptata. et j. M. q. sup articulo petitionis epi in quo postulauit a te ut canonicos ab iniuria quā ei sup elcōe canoicoꝝ vulterañ. eccie inferūt ꝓhiberes ab impeticōne ipius dcōs canonicos absoluere nō postponas. q: nō vid' iniuriā facere qui utitur iur' suo cū p testes longe melius sit ꝓbatuȝ q: canonici supradci ꝟ iure usi fuerint añquā epus memoratus. In scd̄o qȝ articulo quo idē petebat eps ut dci canonici ipm iure electōnis uti libere paterentur absoluē studeas canonicos sepedcōs maxie si sit notoriū q: in tuscia gn̄alis ɔsuetudo fuetur ut in cathedralib⁹ eccn̄s solū capitulū irrequisito epo eligendi canonicos habeat facultatē. Te abbati sancti victoris ⁊ decano parisieñ. et mgro. R. recoꝛtoñ. canonico

Cum dilecti morineñ. filij archdia. moriñ. et j. eccia moriñ. epi solacio destituta canonici eiusdē de pastoris substitucōne tractātes in tres canonicos moriñ. ptātē eligēdi epm vnanimiter ɔtulerunt ꝓmittētes ut illum reciperent in pastorē quē de gremio ipius eccie ducerēt eligēdū. qui examinatis volūtatib⁹ singuloꝝ ardia. eiusdē eccie i epm elegerūt. metropolitanus qȝ tam electionē et electi psonā examinās q̄ etiā sup ipius etate de cuius defectu fuerat dubitatuȝ inquirēs sollicite veritatē p sniam declarādo electū ipm minime sustinere in etate defectū electionē factā de ipo solēniter ɔfirmauit. et j. veruȝ. b. qui ɔtra electū venerat memoratuȝ ꝓposuit ex aduso q: cū sup dcis trib⁹ sb̄ hac forma fuerat eligēdi ɔcessa ptās ut caplm euȝ recipe teneretur quē illi tres ab omib⁹ vel maiori et saniori parte de gremio ipius eccie nominatum eligerēt in pastorem. electores ipi terminos ptātis sibi tradite nō seruātes p̄dcm archid. eligere p̄sūpserūt quē pauci de capl'o noiarāt. vñ canonici moriñ. postmodū admirātes q̄liter archid. electus fuerat memoratus cū plures essent in eadem eccia digniores ceperunt fere oēs publice ꝓfiteri q: nullatenus archid. nominarāt. et reputantes se in hac pte delusos q: sup ꝟ fcm̄ fuerat nr̄o curauerint ap̄statui reserare. et j. Nos vero q: res pniciosa esset exemplo si p surrepcōis astuciā quis ascēdēt ad apicē dignitatis. ita duximus ꝓuidendū ut p̄stito a cōtradictorib⁹ iuramento q: ipi maliciose ɔtra p̄fatū electū nō mouerāt qōnē hm̄oi p̄dicti tres electores iuramēti vinculo astrīgātur dicē veritatē q: ex canonicis examiacōis tpe in p̄fatū archid. cōuenerūt. et si tres simul aut duo saltē ex ipis iurati dixerit maiorē canonicoꝝ ptē in ipm archid. ɔuenisse vos cōtradictorib⁹ silētiū imponatis cū cōtra ꝟ eoꝝ essꝫ ꝓbatio insufficiens eo q: singuli essent in suis testimonijs singulares. Si vero p eoꝝ deposicōnes ɔstiterit sepedictū ardiac. extitisse a paucioꝛib⁹ noiatū tūc si fuerit sufficiēter ɔstensū q: illū de gremio eccie s̄m formā sibi traditā debebāt eligē in quē omes vel maior ⁊ sanior ps capli ɔuenīret vos elcōnē ipius ardiac. omino cassetis. alioquin qd̄ de ipo factū est ratū hn̄tes ɔtradictores ab eius impeticōe p cē. ec. ɔpescatis. p̄fatū. b. p̄beda morineñ. eccie spoliātes qui se ad hāc penā si forsan i ꝓbacōe

deficeret obligauit nõ obstã-
te q sup etatis defectu obie-
ctũ est ɔtra illũ cũ idẽ canoni-
cus huic obiectioni nõ multũ
institerit et sup h a metropol.
fuerit iudicatũ cuius sniã in rẽ
trãsijt iudicatã cũ infra decen-
diũ nõ fuerit ꝓuocacõne legi-
tima suspẽsa. Idẽ epo baioc.

Cum in iure peritus ex-
istas. et ⁊. ꝑmus tue cõ-
sult. articulus cõtinebat q cu-
iusdam decano eccĩe defuncto
eiusdẽ loci capitulũ sb hac for-
ma in. vij. ex ipis canõicis cõ-
promisit ut illum quẽ ex se vel
alijs de gremio ipi9 eccĩe oẽs
pariter vel maior eoꝝ ps no-
miaret idẽ capłm recipet in de-
canũ. vñ cũ vnus ex illis. vij.
a trib9 ipoꝝ et aliꝯ qui nõ e-
rat de numero eoꝝdẽ a trib9
alijs in decanũ fuerint noiati.
requisisti uter eoꝝ assumi de-
beat in decanũ. sup quo taliter
rñdemus q is qui de nũo. vij.
a trib9 eoꝝ dĩnoscitur nomĩa
tus iuxta ɔpromissi tenorẽ dꝫ
in decanũ assumi dũmõ electo-
ni de se facte ɔsentiat et aliqđ
canonicũ non obsistat. Idẽ
duci duringie.

Venerabilẽ. et ⁊. inter ce-
tera vero quidã pñcipes hac
ꝑcipue obiectõe sũt usi dicen-
tes qđ ap. se. le. aut electoris
gessit aut cognitoris psonã si
electoris in messem alienã mi
serat falcẽ suã ⁊ electioni se in
gerẽs pñcipum derogauerat
dignitati si ɔgñtoris absente alte
ra ptiũ vidr ꝓperã ꝓcessisse cũ
citata nõ fuerit. et ideo nõ de-
buit ɔtumax iudicari. et ⁊. ve-
rũ illis pñcipib9 ius et ptãtem

eligẽdi regẽ in impatorẽ post-
modũ ꝓmouẽdũ recognosci-
mus ut debemus ad quos de
iure ac antiqua ɔsuetudĩe no-
scitur ptinẽ pśertim cũ ad eos
ius et ptãs hmõi ab ap. se. p-
uenerit q romanum imperiũ in
psonã magnifici karoli a gre-
cis trãstulit in germanos sed
pñcipes recognoscẽ debẽt et
utiqꝫ recognoscũt sic idẽ ĩ no-
stra recognouere pñtia q ius
et auctas examĩandi psonam
electã in regẽ et ꝓmouẽdã ad
imperiũ ad nos spectat q eum
mungimus ɔsecramus et coro
namus. ẽ eñ regulariter et ge-
neraliter obseruatũ ut ad eum
examinacõ psone ptineat ad
quẽ impositio manus spectat.
nũquid eñ si pñcipes nõ solũ
in discordia ꝫ etiã in ɔcordia
sacrilegũ quẽcũqꝫ vel excõica-
tũ in regẽ tirãnũ vel fatuũ here-
ticũ eligerẽt ⁊ paganũ nos in-
ungẽ ɔsecrare ac coronare ho
minẽ hmõi debẽmus. absit oĩ-
no. obiectioni ergo pñcipum
rñdẽtes asserimus q legatus
nr̃ approbãdo regẽ ⁊ reprobãdo
ducẽ nec elcõris gessit psonaꝫ
utpote qui nec fecit aliquẽ eli-
gi nec elegit nec ɔgnitoris cũ
neutrius electõnẽ quo ad fa-
ctũ eligentiũ ɔfirmãdã duxe-
rit aut etiã infirmandã. exer-
cuit aũt denũciatoris officium
q psonã ducis eiusdem indi-
gnã et psonã regis denũciauit
idoneã quo ad impiũ obtinẽ-
dũ nõ tam ꝓpter studia eligẽ-
tiũ quã ꝓpter merita electoꝝ
qũuis plures ex illis q eligẽdi
regẽ in impatorẽ ꝓmouendũ
de iur ac de ɔsuetudĩe obtinẽt

ptãtem ɔsensisse phibeãtur in
ipm regem et ex eo q fauto-
res ducis absentib9 alijs et cõ
tẽptis ipm eligẽ psumpserũt
pateat eos ꝓperã ꝓcessisse cũ
electioni plus ɔtẽptus vnius
q ɔtradictõ mltoꝝ obsistat
et ⁊. nos utiqꝫ nõ ducẽ ꝫ reli-
quũ reputamus et nominam9
regẽ iusticia exigente. et ⁊. q
aũt in electione vota pñcipuꝫ
diuidũtur post ãmonitionẽ et
expectacõnẽ alteri ptiũ faue-
re possumus maxĩe postq a
nob inunctio ɔsecratio et co-
ronatio postulẽtur iure patet
pariter et exemplo. nunquid
enim si principes ammoniti et
expectati vel nõ potuerunt vel
noluerunt cõuenire se. ap. ad
uocato et defensore carebit eo-
rũqꝫ culpa ipsi redundabit in
penã sciũt autem principes q
cum lotharius ⁊ conradus in
discordia fuissent electi ro. põ.
lothariũ coronauit et impiuꝫ
obtinuit coronatus eodẽ con
rado tũc demũ ad eius gratiã
redeũte. Eos igit duximus
ɔmonendos ut a pfato duce
iusto q a nob iudicio repro-
bato recedãt et pfato regi nõ
annudãt adherẽ nisi tũc demũ
ɔtra psonã vel factũ legitimuꝫ
quid ab eis obiectũ fuerit et
ostẽsũ. et ⁊. sũt eñi notoria im-
pedimẽta ducis scꝫ excõicatio
publica piuriũ manifestũ et p
secutio diuulgata quã ꝓgeni
tores eius et ipe psũpserũt in
aplicã sedẽ et alias eccĩas ex
ercere. fuit quoqꝫ a p̃. n. excõis
viculo innodatus qđ postmo
dũ recognouit dũ p nũciũ su-
um absolucõnis bñficiũ postu
lauit. vnde ptꝫ q ipe fuit ex-
cõmũicatus electus. et ⁊. idem

etiã ɔtra ꝓpriũ iuramentũ sup
quo nec ɔsiliũ a se. aplica req̃-
siuit ambicõnis vicio regimẽ
sibi usurpare psũpsit cũ sup il-
lo iuramẽto p̃us ro. ec. ɔsuli de
buisset. nec valet ad plenã ex-
cusationẽ ipius si iuramẽtũ illđ
dicatur illicitũ cũ nõlominus su
per eo nos p̃us ɔsulẽ debuisset
q cõtra ipm ꝓpria temeritate
venire. p̃ stim illo exẽplo q cũ
gabaonite a filijs israhel p frau
dem sbripuerint iuramẽta ipi
tñ ɔgnita fraude ɔtra illud ve
nire temẽ noluerũt. utrũ vero
dcm iuramẽtũ sit licitũ vel illici
tũ et ideo suãdũ an nõ suãdũ
extiterit nemo sane mẽtis igno
rat ad nr̃m iudiciũ ptinẽ. et ⁊.
insup si p̃dcũs dux impiũ ob-
tineret libertas pñcipũ in ele-
ctõe piret ⁊ impiũ obtinẽdi de
cetero ceteris fiducia tollere-
tur. nã si ꝓut olim sup dcĩ du-
cis pri eoꝝ sic dux ipe fratri
suo succedẽt vidẽtur impiũ nõ
ex electõe ꝫ ex successione de
beri et in p̃iudiciũ principũ re-
dũdaret si nõ nisi de domo du-
cis p̃dicti vidẽtur aliquis ad
impiũ assumendus. et ⁊. nob ĩ-
litatẽ ergo tuã mo. p ap. scp.
man. q. a p̃fato duce recedas
oĩnino nõ obstãte iuramento
si qđ ei rõne regni fecisti cũ eo
quãtũ ad obtinẽdũ impiũ re-
probato iuramẽtũ hmõi nõ de
beat obseruari. Idem.

Oram dil. fi. tit. scẽ pru-
dentiane psbro cardinali. et ⁊.
Si vero utriusqꝫ ptis fuit cas-
sata electio vos fratrib9 omi-
bus qui fuerint in ꝓuincia cõ-
uocatis que maiori et saniori
pti eoꝝ sup radictis videritis
ɔplacere p cen. ec. faciatis fir-
miter obseruari. Idẽ ꝓmen.

De electione

epo et eius coniudicibus.

BOne meorie s. cremon. epo in extremis agente cū de conualescētia desperaretur ipius cremoneñ. c. b. canonicū regn disciplinis et scolasticis insistentē ad certū terminū in vigilia penthecostes p futuri electōe pōtificis citari fecerūt. et .ⁱ. ostituto aūt dcō .b. p sua electōne. ⁊ dilcūs frater nr̄ .ⁱ. p electōe ar̄psbri corā nob electionez ab ipo .b. post electionē archipsbri nō cassatā lz de viro multe lr̄ature honeste vite et clare fame non tñ sine multa temeritate p̄suptā cū de p̄ori nrm debēt expectaē iudiciū anq̄ pcederet ad secūdā duximus irritādā in penā interdicentes eidē otradictōnis vocē in p̄mo osensu capitulo pmanēte. electōnē aūt archipsbri q̄uis laudabile testimoniū phibeatur de ipo iusticia exigente cassauimus. tū quia corpe dci epi nō dū traditō sepulture habuerūt de ipa electōe tractatū otra ca. sanctū q̄ inuētus ē. b. fuisse otēpt9 lz vnus solus extiterit cū plus in talibꝫ osueuerit otēptus vnius obesse q̄ multoꝝ cōtradictio in p̄nti. nec p̄dcā debꝫ dici citatio valuisse. q̄ cū epi mortē p̄uenerint temeraria nimis extitit et ideo nō potuit arcere citatū. Idem.

QVm ad n. noticiā puenisset q̄ .b. qui se p abbate lexomeñ. gerebat nō fuit ante monachus q̄ elcūs. Nos attēdētes q̄ otra regulares tradicōnes illud fuerat attēptatū cū nullā spem vel pmissionē hn̄s ut abbas fiat debeat mōchari electionē de ipo factam curauimus irritare. Idē in registro. M. psbro carō. ap. se. le.

OFficij tui. et .ⁱ. Sane nob tuis lr̄is intimasti q̄ cum monasteriū qđdā positū in medio nacōis puse pastore careret mōchi de electōe abbatis tractātes cū nō possent sui ordinis idoneā inuenire psonaꝫ in quēdā virū nobilē oculos direxerūt p quē poterāt melius defendi ⁊ prēm adierūt ipius huiliter postulātes qđ filiū suū inducēt ut habitū suscipēret mōchalē nullā pri de ipius pmocōne fiduciā tribuētes et pr̄ ad hoc induxit filiū prudū et discretū. qui effcūs fuit mōchus in abbatē electus cuius electio extitit p rcōrē masañ. ap. se. le. qui omibꝫ p̄dcis interfuit ofirmata. Cū aūt idem sit patus purgare se q̄ nulla fuit ad h ambicōne inductus postulas edoceri. utrū dcūs legatus electionē ofirmare vel dispensare potuit vel qđ factū est stare possit et utrū electōe cassata iterū valeat eligi in abbatē. Nos aūt osul. t. t. r. q̄ cū ex hijs que in cō tinēti sbsecuta sūt ostēdatur q̄ talis taliter nō possꝫ eligi in abbatē. maxie p eo q̄ anq̄ esset discipulus voluit esse magr electōnē illā decreuimus irritā et inanē. verū postq̄ fuerit in regula opetenter instructus si urgēs necessitas et euidēs utilitas ipius mōsterij postulauerit purgacōne recepta poterit in abbatē assumi ne mōsteriū op̄pmatur incursibꝫ malignoꝝ. Illa quotidiana Idem.

INstātia. et .ⁱ. q̄ p certo didicimus electionē canonicā extitisse ipaꝫ aūcte ap. duximus ofirmādā supplētes de plenitudie ptātis si quis i ea ex eo fuissꝫ defectus q̄ quidaꝫ interfuerūt electioni eiusdē q̄ ex sola pticipacōne in simplicis excōicacōis laqueū incidērūt. Idē mgro M. nōrio nr̄o

SCriptū est in apocalipsi iohis q̄ i medio ⁊ in circuitu sedis erāt q̄tuor aīalia. et .ⁱ. sane ad hāc ecclesiam s. ostantinopol. duo aīalia sūt vocatā utinā plena oculis ⁊ alas habentia senas vicꝫ eradieñ. ar̄eps et plebanus sancti pauli de venetijs sic p pcuratores tā postulātiū ar̄epm q̄ eligentiū plebanū fuit ppositū corā nobis. et .ⁱ. verū q̄ de hijs q̄ p assertionē ptiū in iudiciū deducta fuerāt nobis nō potuit fieri plena fides q̄uis sup hijs que de numero dcā sūt postulātiū p quoddā instrm publicū necnō ofessionē pcuratoris ad ūse ptis in iudicio fcāꝫ. sꝫ postea reuocata ps altera asserēt suā intencōnē esse fundatā cāꝫ dis. t. duximus omittēdā. per ap. scrip. M. q. sup hijs et alijs inquiras diligentissime veritatē de meritis electi et postulati apud venetias ubi nati fuerīt et diutius ouūsati. de studijs autē eligentiū et postulātiū et oībus gn̄aliter q̄ cāꝫ p̄nt instruē apud ostātinopolī ubi hmoi postulatio et electio celebrate fuerint et si ptes osenserint p̄cedas hoc mō ut si ostiterit de mutuo ouenisse cōsensu q̄ ad electōnē p̄triarche. vij. admitterentur ppositi siue p seipos siue p alios et duo alij ex parte vniūsitatis p ceteris ouentualiū ecciaꝝ p̄latis totqꝫ tūc tpis ouētuales eccias habuisse platos q̄ cū. vij. ppositis et .ix. canonicis quos quidē canonicos ostat in postulacōne p̄fati ar̄epi ouenisse duplo maiorē facerēt numerū q̄ .xvi. electores plebani tu vice nr̄a postulacōnē admittas nisi pbatū fuerit postulato aliquid obuiaē de canonicis institutis qđ pmotionē ipius debeat impedire ac plebani electōe cassata ipm ar̄epm absoluas a vinculo quo eradieñ. eccie tenet ocedēdo ipm ostātinopolitane eccie in pastorē. q̄ si ad faciendū duplo maiorē numerū simul omes p̄dicti minime sufficerent siue dignus siue indignus fuerit postulatus tu postulacōe repulsa electōnē plebani autoritate nr̄a cōfirmes dūmō nl̄ obsistat eidē qđ ipm tāto p̄sulatu reddat indignū

29

De electione

credere si maior ps postulat. qꝛ grāʒ debēt hr̄e. et q̄ dicit de duab᷒ ptib᷒ nō credo necessariū. s; quedā ꝓuisio fuit sicut dictū ē. qꝛ siue maior ps et sanior siue due ptes siue omes totū dependet a supiore s; qd̄ in fine dr̄ ius est. ↄa ↄtrario q̄ si minor ps capituli sciuisset il=
a Maior. et ita vidr̄. lū eē indignū alij nō puniretur viciū igno=rātes ꝓpter hoc et ita hic est ar. q̄ utile nō viciatur p inutile sic. s. c. ꝓx. et est notabile illud q̄ culpa ꝛ dolus minoris ptis nō nocet nec ea que fiūt a minori pte ir=ritantur ꝓpter hoc et isti soli puati essent ipo iurē eligendi in ꝓxia electōe s; alij nō elegissent ut. s. e. cū in cunctis. et hic et alij admitterētur dū tn̄ ꝓbarent ignorātiā. s. e. innotuit. et si maior pars ignorasset illuʒ indignū vtraq̄ ps dʒ reprobari a cōtrario ut dr̄. s. et qd̄ dr̄ s; q̄ electio fcā a maiori pte ↄfirmetur qn̄ ps ma=ior postulantiū scienter elegit indignū intelligi=tur qn̄ vno cōtextu fiunt postulatio seu electōes ut hic ↄtingit. secus si ex interuallo tūc enī illi so=li qui scienter eligūt vel postulāt indignū sūt e=ligendi ptāte puati. et il=li qui ignorāter postula=uerūt seu elegerūt indi=gnū debēt ab alijs ad e=lectionē admitti alias de=beret electio cassari ꝓpt ↄtēptū ut dr̄. s. in eadeʒ notula.
b Postulata. ignorāns.
c Presūpcōne. et ter. ex certa sciencia. s. e. in=notuit. s; qualiter potuit esse dignus iste postula=tus arcipatu et indignus patriarchatu et qui indica=tus fuit dignus a pp̄ vel a suo patriarcha qn̄ cōfir=mauit eū quare denuo in=quiri iubet de morib᷒ su=is ↄtra illd̄. xvij. q. iiij. §. q̄ aūt. et. C. de cri. fal. l. ij. et. j. de eta. et qua. accepi=mus. dico q̄ lʒ quis repu=tetur dignus ad vnā dig=tatē ꝓpterea nō ē dign᷒ ad maiorē. lʒ enī dispensetur cū aliquo in minori digtate nō tn̄ dis=pensatur ad maiorē. xij. di. nos ↄsuetudinē.
d Primari. istd̄ referas ad fcm̄ cū sint ipo iure puati. s. e. cū i cūctis
e Confirmes. cū sit facta a maiori pte illoꝝ q̄ hēbāt ius eligēdi.
Ne p defectu. cathedralis. quātū ad h̄ nl̄ additur ad istā ↄstōeʒ qꝛ idē erat hm̄ antiqua iura. l. di. postq̄. et. lxiij. di. obeūtib᷒. et alij tres dātur ad ↄsecracōnē petendā. c. di. qm̄ quidē.
g Regularis. et sic ptʒ ex hac ↄstōne q̄ canon lateran. ↄcilij. j. de ↄces. pb̄en. nulla. hodie nō extenditur ad regulares p̄laturas. qꝛ h̄ equipantur epatus et p̄lacōnes regulares. ↄtra canonicos si in=
h Impedimento. et ita nō currit p̄scp̄tio. sta cā interueniēte nō eligant. xxviij. di. de siracusane. et. lxi. di. bene nouit. et. j. de ↄces. pb̄. qꝛ diūsitatē. C. de inof. testa. l. ↄtra maiores. ff. quib᷒ ex cau. ma. l. q̄ quidā. et. l. seqn̄. et. l. ait p̄tor. s; si pp̄a interdicēt electionē nō minus currit eis tps nisi petāt lr̄iam eligēdi infra tps statutū. j. e. c. ul. sed nūquid est h̄ necessaria ꝓtestatio q̄ nō possint eligē infra tres men=ses qd̄ vidr̄. j. de of. or. pastoralis. in fi. et. j. de ap. si iustus metus. nō credo q̄ necessaria sit in casu isto ꝓtestacō qꝛ debēt petē lr̄iam et si nō petāt sūt in mora ut ibi dicit. cassaretur vel si nollet venire vl̄
i Ea vice. i. in p̄ma electōne q̄ si si eligerētur indignus statī re=cuparent ius suū. s. e. cū wim. uoluebatur ad ꝓxim supioreʒ. j. de
k Deuoluatur. olim non de= ↄces. p. dilect. sed ad pp̄am in epa=tib᷒ et sic reducitur ad ius ↄūe aliaꝝ digtatū ut sic ibi post sex mē=ses ita h̄ ut p᷒ tres deuoluatur ad ꝓximū supiorē. j. de ↄces. pb̄. c. ij.
l Consilio. s; nūquid tenetur sp̄ hr̄e ↄsiliū capituli sui ut alias nō valeret electō nisi habito ↄsilio capl̄i et assensu vidr̄ q̄ sine illis e=ligē non p̄t sic nec alia negocia dʒ facē sine illis. j. de hijs q̄ fi. a p̄. si=

Si vero numerus postulantiū inuentus fuerit duplo maior queadmodū p̄dictū est et psona postulata repta fuerit in digtu tā postulatores q̄ electores nō differas reprobare nisi forsan oēs aut maior ps postulātiū p̄sūpcōe dānabili postularint scienter indignū ut hac vice merito debeāt eligēdi seu postulādi p̄tāte puari et hoc q̄s casu electionē ↄfirmes si eā de psona idonea ↄstiterit celebratā. Idē in eodē.

Ne p defectū pastoris gregē dñicū lupus rapax inuadat aut in facultatib᷒ suis ecclia viduata graue dispēdiū patiatur volēs in hoc ec occurrē piculis aīaꝝ ecclesiarum indēnitati puidēte ↄsulimus ut ultra tres mēses cathedralis eccia vel regularis p̄lato nō vacet. quos infra impedimēto cessante si electio celebrata nō fuerit qui eligere debuerāt eligēdi p̄tāte careāt ea vice ac ipa eligēdi potestas ad eū qui pximo pesse dinoscatur deuoluat. is vō ad quē fuerit deuoluta ptās deū p̄ oculis hn̄s nō differat ultra tres menses cū ↄsilio capituli sui et alioꝝ viroꝝ prudentiū viduatā ecciam de psona idonea ipius quidē eccie vel alterius si digna nō repiatur in illa canonice ordinare si canonicam voluerit effugē ultionem. Quia ꝓpter Idē in eodē.

Quia diuersas electionū formas quas quidā inuenire conātur et multa impedimēta pueniūt et magna picula imminēt ecclesijs viduatis statuimus ut cū electio fuerit celebrāda presentib᷒ omib᷒ qui debēt et nōlūt et pñt omode interesse assumātur tres de collegio fidedigni qui secrete et sigillatim vota cūctoꝝ diligēter exquirāt et in scriptis redacta mox publicent in cōi nullo prius ap. obstaculo interiecto ut is collacōne habita eligatur in quem omes vel maior et sanior ps capituli ↄsentit vel saltē eligēdi ptās aliquib᷒ viris ydoneis ↄmittatur qui vice omiū eccie viduate puideāt de pastore aliter electio facta nō valeat nisi forte ↄuiter essʒ ab omib᷒ quasi p inspiracōnē absq̄ vicio celebrata. qui vero ↄtra p̄scriptas formas eligē attēptauerint eligendi ea vice ptāte puentur. Illud aūt penitus interdicimus ne quis in electionis negocio pcuratorem ↄstituat nisi fit absens i eo loco de quo debeat aduocari iustoq̄ impedimēto detentus venire nō possit sup quo si opus fuerit fidē faciat iuramēto et tūc si voluerit vni cōmittat de ipo collegio vicē suā. Electōnes q̄ʒ clādestinas reprobamus statuentes ut q̄ cito electio fuerit celebrata solēniter publicetur. Idē in eodē.

Quisquis electioni de se facte p secularis ptātis abusū ↄsentire psūpsit ↄtra canonicā libertatē et electōis eo modo careat et ineligibilis fiat nec absq̄ dispēsacōne ad aliquā valeat eligi dignitatē Qui vero electiones hm̄oi quas ipo iure irritā esse cēsem᷒ presumpserint celebrare ab officijs et beneficijs penitus suspendantur per triennum

ne ↄsen. ca. nouit. et. c. quāto. et quasi p totū. ar. j. e. cum in veteri. ubi cassatur electio qꝛ nō fuit expectatū rn̄sū eoꝝ de quoꝝ ↄsilio debuit fieri electio. et. lxiij. di. obeūtib᷒. et. xv. q. vij. eps nullius. s; cōtra sufficit enī petē cōsiliū. j. de ar. cū olim. et ex ↄsilio nemo obligatur. xiiij. q. i. qd̄ p̄cipitur. credo q̄ hoc facē debuit ↄsentiēte capitulo vl̄ maiori pte alias nō credo q̄ solus h̄ facē possit p iura p̄dcā. vel dic q̄ sufficit tm̄ requirere ↄsiliū capl̄i in h̄ casu cū ad ipm solū deuoluatur electio et nō ad capitulū. ↄsiliū vero alioꝝ nō inducit necessitateʒ. s; de honestate requiritur.
m Ipius. scʒ vacātis h̄ p̄cipitur ut de eadē eccia eligat. s; nō ne ad metropolitanū deuoluitur ideʒ ius qd̄ habuit capl̄m. s; capitulū potuit eligē vn decūq̄ vellet. s. e. cū inter canonicos. et. c. cū nobis. et. c. in causis. g° et metropolitanus. dico q̄ p̄mo debʒ inquirē psonas eccie vacantis et eligē de gremio ipius eccie. et illd̄ debuit fieri p illa iura. lxi. di. c. obitū. et. c. nullus. et. xviij. q. ij. q̄ sit. s; si hoc nō fecerit n̄lominus valebit electio. nā multa fieri nō debēt facta tn̄ manēt. xxvij. q. i. nuptiaꝝ. et. xxvij. di. si vir. et nus q̄ inuenies q̄ ꝓpter hoc cassetur electō. d̄ hac materia tractatur. s. e. cū int̄ canonicos. s; quare dr̄ h̄ q̄ metropolitan᷒ eligat de eadē eccia cū ipi pdiderint ius eligēdi. resn̄. ipi pdidert̄ ius eligēdi actiue. i. qꝛ ipi nō pñt eligere s; nō passiue. qꝛ bn̄ pñt eligi et satis puniūt̄ in h̄ et nō debēt ꝓpter h̄ duplr̄ puniri. qꝛ pene restrīgēde sūt de pe. di. i. pene. hic habes q̄ eligē nō pñt. eligi pñt. s; ↄtra aliqui pñt eligere s; nō eligi. j. de cler. ex. mi. si celebrat. hic priuat negligentia eos potestate eligēdi ibi non. et ibi ideo nō pñt eligi. qꝛ nō hn̄t id ꝓpter qd̄ eligūtur. hic bene hn̄t execucōnē sacroꝝ.
n Quia ꝓpter. viduatis. p h̄ vidr̄ q̄ loquitur tm̄ de electōnib᷒ p̄latoꝝ. i. epoꝝ non canonicoꝝ. s; nūquid extendemus istā ↄstōnē ad oēs dignitates etiā ad nō cathedrales et ad plebanatus ꝛ ad alias digtates q̄ platos hn̄t in eccl̄ijs collegiatis. nō vidr̄ cū eccie ꝓpter illas digtates nō dicātur viduate cū habeāt epm. satis p̄t dici q̄ nō extēditur ad alias digtates. s; tm̄ ad epatus et regulares p̄laturas ut. s. e. ne p defectu. tn̄ de fcō bn̄ extenditur ad alias digtates. et de iure etiā bn̄ p̄t intelligi ↄstō ista de illis p̄latis qui hn̄t iurisdictōnē gn̄alē in eccl̄ijs collegiatis. qꝛ tales p̄lati sponsi qd̄amō appellātur. xxij. q. i. sic in vnaq̄q̄. s; nō debʒ intelligi d̄ digtatib᷒ seu psonatib᷒ in eccl̄ijs cathedralib᷒. qꝛ in vacatione illaꝝ digtatū nō dr̄ eccia viduata cū habeat epm qui solus est ibi maritus. b.
o Qui debēt. h̄ ideo dicit qꝛ omes qui hn̄t ius in electione sūt vocādi. s. e. q̄ sic. et qui sūt in quieta possessione eligēdi simul sūt vocādi. j. de cā pos. cū eccia. et. s. e. corā. et. c. bone. et de ↄsue. si qua est. j. de cau. pos. cū eccia. cit q̄ volūt. qꝛ si q̄s nō vult int̄esse elcōi alij
p Qui volūt. bn̄ di= p cedē pñt sine illo postq̄ ↄstiterit. s. e. q̄ sic. et. c. cū nobis. et ar. j. e. eccia vr̄a. ubi de hoc dr̄. et sic omes vocādi sūt qui comode pñt vocari. qui sūt vocādi dc̄m est. s. e. corā. et. j. e. in genesi. de. hoc ideo dicit. qꝛ si comode et sine periculo vocari
q Comode nō pñt nō sūt vocādi. s. e. q̄ sic. §. i.
r De collegio. p h̄ vidr̄ dari occasio discordie. qꝛ facilius possent ipi ↄcordare in vnā psonā quā assumāt in p̄latū q̄ in istos tres. et si discordāt canonici in eligendo istos tres eque inquiretur de meritis et zelo eligentiū sic in elcōne epi. dico q̄ in istis inquisitorib᷒ nō requiritur illa examiacō. qꝛ ipi nō eligūt s; inquirūt vota fratrū et

hoc p̄t fieri p quoslibet de capl̄o et cā inquisicōnis secrete fiat. dum tn̄ sint viri digni. qꝛ quidā forte timore vel fauore timēt aliquē nominare in publico quē nomināt in secreto. et in secreto noiat quilibʒ quē vult. libera enī debʒ esse volūtas in eligendo. viij. q. ij. dilectissimi. et. s. e. bone. et. j. e. ꝓx. sic in mr̄imonio carnali. j. de spon. cū locū. et p̄terea p h̄ obuiatur malicijs quoꝝdā q̄ stati eligebant et appellabāt ne alij eligerēt. s. e. ↄsideramus. p istā ↄstōnē malicijs et caullacōnib᷒ taliū obuiatur.
a Secreto. sic testes in secreto deponē debēt ut liberius dicāt veritateʒ alias nō valʒ dc̄m testis. j. de testi. venerabili. et. c. de testi. nullus. et. j. de accusa. inquisicōnis. §. tercio. alias nō valet nisi fiat secrete.
b Redacta. p ipos scrutatores vel p tabellionē. et q̄ dicit secreto capitulū tm̄ excluditur et nō psone necessarie.
c Mox. id est incōtinēti nullo actu ↄtrario intermedio post vota quesita vno ↄtextu sic testamentū. ff. de testa. hēdes palā. in fi. optie ponit sensū istius. mox. j. e. cū p᷒ petitā. ubi cassatur electio. qꝛ statim post collationē celebrata non fuit ar. j. de testi. cog. p̄terea. qn̄q̄ mox aliter accipitur. i. statim cū quodā tpamento decē dierū. ff. de ↄsti. pec. ꝓmissor. et mox qn̄q̄ dr̄ ad ānū. xx. q. ij. si in qualibʒ. et. c. puella. et cū quodā tpamēto siue spacio. ff. de soluc. qd̄ dicimus. ff. ad. l. Falci. l. i. §. si ita. Itē qn̄q̄ cū p̄mū potuit. ff. ad tercul. l. ij. §. Itē. et. §. ↄfestim. et ilico. i. usq̄ ad triduū. C. de iud̄. cū specialis. et. C. de errore. aduo. l. ul.
d Publicēt. postq̄ publicacōnē variare nequeunt electores. j. e. publicato. et ideo locū nō hʒ appellacō. imo ↄpellēdi sūt ad electionē. j. e. publicato. sciatur in quē maior ps ↄsentit et zeli ad zelū et
e Collacōe. ut meriti ad meritū ꝛ numeri ad numerū dʒ fieri collatio. s; enī est de forma electōis qn̄ duo electi sūt. alias qn̄ vnus et sic nō est necesse. et sic tria ↄferūtur numerus ad numerū meritū ad meritū ꝛ zelus ad zelū. j. e. in genesi. et. c. eccia vr̄a. et ibi de hoc tractatur. et. s. e. venerabilē. eccia vr̄a. circa formā istā quedā ita sūt exa
f Sanior. dic ut. j. e. cta diligētia obseruāda ut si ↄtra factū fuerit electio aliqn̄ est irrita. j. e. eccia vr̄a. et. c. in genesi. aliqn̄ est irritāda. ut. j. e. cū post petitā. et. c. cumana. in vtroq̄ tn̄ casu nō valet ut hic dr̄ in. v. aliter. ꝛc. ista quidē sūt de s̄ba electōis siue forme ut secreto et sigillatim inquisitio fiat et publicacō in ↄūi collacō et ↄūis electio incōtinenti nullo actu ↄtrario intermisso vnū post aliud faciendo ut hec ꝓbātur. j. e. cū post petitā. et. c. cumana. in fi. et. c. in genesi. et vota in scriptis redacta ut appareat p scp̄turam de ↄsensu cuiuslibʒ ut si vellet mutare ei scriptū obuiet. i. q. vij. saluberrimū. et. xxvij. q. i. omes femine. et. xx. q. i. vidua. et q̄ quilibʒ sit vocādus qui omode vocari possit nō credo esse de s̄ba electōnis ut ꝓpterea cassetur electio dūmō ↄtēptus postea ↄsentiat electōi facte. s. e. qd̄ sic. q̄ tres tm̄ debeāt esse inquisitores nō credo esse de s̄ba dūmō tot sint in inquisicōe q̄ fraus fieri nō possit. ar. s. e. cū dilecti. qꝛ q̄ plus facit nō vidr̄ facē ↄtra. ff. de serui. ur. p. si arborē. et supflua nō viciant. necessaria vero p̄termissa diminuūt ↄtractū. C. de testa. l. testamētū. et. ff. de sup. lega. l. legata. in pn̄. et. l. labeo. nec ē de s̄ba q̄ sint de eodē collegio. qꝛ in electōnib᷒ ↄsiliū religiosoꝝ viroꝝ inquiri dʒ. lxiij. di. obeūtib᷒. et. s. c. ꝓx. dūmō nō sint laici. j. e. massana. et. c. sacrosancta. et isti pñt esse alij a capl̄o dūmō viri religiosi nec ipi
g Viris. exp̄mūtur de capl̄o. qꝛ bn̄ pñt ptātē suā dare alijs. s. e. cā que. et lʒ dicatur aliquib᷒ vni tn̄ ↄmitti p̄t ut in p̄d̄. dec. cāʒ q̄. qꝛ nō ē istud de forma imo melius p̄t expediri p vnū q̄ p plures. s. duos quia tūc res fere sine exitu est. ff. de arbi. Itē si vnus. §. ul. ar.
h Vice omiū. s; nūquid maior ps possʒ sequi istā formā alijs contradicētib᷒ vidr̄ q̄ sic. qꝛ qd̄ maior ps facit totū capl̄m facē vidr̄ et firmitatē dʒ sortiri nisi rōbilis cā a paucioribus ostēdatur. j. de hijs q̄ fi. a ma. p. ca. cū in cūctis. satis vidr̄ equū et sic vitatur discordia. et facilius ↄsulitur eccie isto mō q̄ p scrutiniū. s; lr̄a ista ↄtradicit ubi dicit vice oim. et q̄ dicit aliter electō fcā nō valet. et alia p̄t rō esse qꝛ cū quilibʒ habeat vocē in elcōe nō debʒ puari iure suo. nec aliq̄s debʒ ↄpelli ius suū dare alij. C. de ↄtra. emp. inuitū. et. l. in vēdēdis. sicut et emptio volūtaria ē. ff. fam. her. si pignori. §. ul. alij dicūt q̄ maior ps hn̄ p̄t ptātē eligēdi ↄmittē minore pte ↄtradicēte qd̄ mi

ibi nō vidr̄ qꝛ nō seruatur forma media et tūc illa debʒ seruari sic et alie due. tur. p sn̄iaʒ nō ipo iure. j. e. cumana. in fi. vn̄ signatur d̄.
i Priuē. s. e. cū in cūctis. ubi ipo iur̄ puati sūt. de hoc dicut dicā j. e. cumana. in fi. s. e. coram.
k Colo loco. de hoc. re nō p̄t. quare citatur. nō vidr̄ citādus. vnde
l Venire. si veni. alij eligē pñt. s; h̄ nō est verū qꝛ citādi sunt sp absentes ex quo pñt omode citari siue venire pñt siue nō. et qꝛ hoc ipm dubiū possʒ esse pn̄tib᷒. s. e. q̄ sic. ꝛ intelligo illū venire non posse qui ꝓpter timorē nō p̄t venire ad locū. s. e. bone memorie. s; in casu illius capituli bone. non tenetur ↄmittē vices suas. ut no. ibi glosa. q̄ incipit. si sciat vel ꝓpter infirmitatē. v. q. iij. si egrotans. vel si vocetur ad maius tribunal. ff. de re iud̄. cōtra pupillū. et ideo si sit iusta cā impedit᷒ iure suo puari sine culpa sua nō debʒ ut j. ut li. nō ↄtest. qm̄ frequēter. §. ij. vnde qd̄ p se nō p̄t p alium exequatur. ff. de ꝓcur. l. i. sic in iudice. j. de of. del. si p debilitate. et. c. pastoralis. in fi. et est ar. op. ↄtra illos q̄ dicunt q̄ si plures iudices sūt cum illa cl̄a. qd̄ si nō omes. ꝛc. q̄ ille q̄ nō p̄t interesse lʒ ↄmittē possit vices suas socij nō tenentur ipm admittē qꝛ extat ↄdicō qd̄ falsū ē. hic nō p̄t interesse et tn̄ alij tenētur ꝓcuratorē illius admittē. de illa materia dr̄. j. de of. del. corā. et iste ꝓcurator cū sit de capl̄o habebit duplicē vocē. j. e. ↄgregato. et ar. j. de re iud̄. cū olim. ar. s. e. scp̄tū. nec credo q̄ multū expediat q̄ iste q̄ dat ꝓcuratorē debeat iuramentū p̄stare. s; ideo dicit si opus ē fidē faciat iuramento q̄ si pn̄tes nollēt ei credē sup impedimēto quo detinetur nec aliter admittē velint ꝓcuratorē q̄ nō hn̄t verisilem p̄sūpcōnē tūc debʒ iurare q̄ impeditus venire nō possit tunc tenētur illū admittē. s; q̄d si nullus vellēt de capl̄o recipe vicē suā. nūquid posset alij ↄmittē qui nō essʒ de collegio. vidr̄ q̄ sic qꝛ p hāc lr̄am ↄstat q̄ ipe dʒ interesse p se vel p aliū. et ita si nullus vult recipe vicē suā potest alicui clerico vel viro religioso committere vicem suaʒ alias nō valet electō si eligerēt. et hoc nō credo esse ↄtra s̄bam si aliū admittāt qui nō sit de collegio. qꝛ et viri religiosi vocādi sūt ad electionē ꝛ de eoꝝ ↄsilio ē faciēda. ita q̄ nō valʒ alias electio. lxiij. di. obeūtib᷒. tn̄ nō credo q̄ hodie canonici ad h̄ teneātur nisi velint. et illud capl̄m obeūtib᷒. nō tenet nisi quo ad honestatē. canonici tn̄ tenētur recipe illū cui ↄmiserit vices suas aūcte huius canonis. ar. s. de r̄ep. cū ↄtingat. et. j. de ap. cū speāli. vel si nolint recipe p̄t exp̄mē suā volūtatē p lr̄as suas et volūtas illa cū alijs publicetur et sic ex capl̄m nō ↄmittat. illa electio dr̄ clamdestina q̄ fit singulariter et
m Clādestinas. occulte p occulta ↄuēticula. lxxix. di. c. ij. et quādiu publicatio fcā nō est dr̄ clādestina ut hic in fi. et q̄ cito facta ē debʒ publicari. alias nō valʒ ut dc̄m ē. et. j. ut ec. bn̄. ut nostrū.
n Quisq̄s. abusū. ut laicus pn̄ceps vel ptās intersit elcōnib᷒ ꝛ talis nō ē usus s; abusus. ut. s. e. cū tr̄a. et. c. q̄ sic. et d̄ eccl̄iasticā libertatē. ut ibi dr̄. et h̄ intellige cū clerici spōte laicos admittūt secus si p vim vel impssionē eligerēt. qꝛ tūc nō puniūtur. s. e. cū wim. toī. b.
o Libertatē. qꝛ si admitterentur laici siue hm̄oi ptātes assumerent sibi ius in posterū et sic piret libertas eccie. qꝛ in electionib᷒ liberū dʒ esse arbitriū cuiuslibʒ. viij. q. ij. dilectissimi. sic ī mr̄imonio carnali. j. de spon. cū locū. et ideo talis electio nulla ē q̄ fit cōtra libtatē eccie. j. e. sacrosca. et. c. massana. et. s. e. cū terra. et ita laici oīno excludēdi sūt in collegiatis eccl̄ijs. vidr̄ q̄ non ipo iure s;
p Fiat. p h̄ q̄ dicit fiat qd̄ futuri tpis est. p sn̄iam debeat suspēdi ꝛ facit ad h̄. j. de iur̄. pa. p̄terea. vidr̄ tn̄ q̄ ipe iure p id qd̄ sequit̄ nō absq̄ dispēsacōe. ꝛc. et ē verū qd̄ ipo iure sit ineligibilis. et ad h̄ facit. xvi. q. vij. si q̄s deincepš. et. s. e. ne p defectu. v. careāt. s; ibi suspensio durat quosq̄ dignitatē taliter adeptā dimiserit et q̄ sic suspensus est sic p suū factū suspēditur ita p actū cōtrariū restituitur. xv. q. vi. nos scōꝝ. et. lxxxi. di. si quis p̄sbr. et. c. si q̄s amodo. s; nūq̄d eps p̄t dispēsaē cū talib᷒. credo q̄ sic. ex eo enī q̄ ↄditor canōis h̄ nō reseruauit sibi dispensacōnē alijs ↄcessisse vidr̄. j. de sen. ex. nup. et. j. de pb̄. de multa. in fi. et. c. gūe. in fi. et h̄ minus ē adulterio in q̄ p̄t eps dispensare. j. de iud̄. at si clerici. ectio ipo iure irrita ē q̄ fit
q Irrita. sic. s. e. cū in cūctis. ubi ele de psona indigna.
r Suspēdātur. p sn̄iaʒ sic. j. e. cumana. in fi. sic intelligitur. s. e. quia

30

De electione

eligendi tunc ptāte priuati.

Idē in eodē.

Nichil ē qđ eccīe dei magis officiat q̄ q̄ indigni assumūtur p̄lati ad regimē aīaꝝ. volētes igitur huic morbo adhibere necessariā medelā irrefragabili ↄstōne sancimus. q̄. cū quisquā ad regimē animarū fuerit electus is ad quē ptinet ipius ↄfirmatio diligēter examinet et electōis ꝓcessuꝫ et p̄sonā electi ut cū oīa rite ↄcurrerint munus ei ↄfirmationis impendat. q̄ si secus fuerit incaute p̄sūptū nō solū deiciendus est indigne ꝓmot9 verū etiā indigne ꝓmouēs puniēdus. ipm q̄ꝫ decernim9 hac animadūsione puniri ut cū de ipius ↄstiterit negligētia. maxime si hoiem insufficiētis sciētie vel inhoneste vite vel etatis illegitime approbaueit nō solū ↄfirmādi p̄mū successorē illius careat ptāte. verū eē ne aliquo casu penā effugiat a p̄ceptione ꝓprij bñficij suspēndatur quousq̄ꝫ si equum fueit indulgētiā valeat ꝓmereri. si vero ↄuictus fuerit in h̄ p malicia excessisse grauiori sbiaceat ultioni. epi q̄ꝫ tales ad sacros ordines et eccīasticas dignitates ꝓmouere ꝓcurēt q̄ ↄmissum sibi officiū digne valeāt adimplē si et ipi canonicaꝫ cupiūt effugē ultionē. Ceterum qui ad romanū ptinēt immediate pōtificē ad pcipiēdā sui ↄfirmacōnē officij eius se ↄspectui si cōmode fieri p̄t personaliter rep̄ntēt aut p̄sonas trāsmittāt idoneas p quas diligens inquisicō sup electōibus et elc̄is possit hr̄i. ut sic demū p ipius circūspectōnē ↄsilij sui plenitudinē officij assequātur cū eis nichil obstiterit de canonicis institutis ita q̄ interim valde remoti vicꝫ ultra italiā ↄstituti si electi fuerit in ↄcordia dispēsatiue ꝓpter utilitates eccīaꝝ et necessitates in spūalibꝫ et tpalibꝫ administrēt. sic tñ ut de rebꝫ eccīasticis nichil penitus alienēt. munus vero bñdictōis seu cōsecracōis recipiēt sic hactenus recipe ↄsueuerūt. Conoꝛ. in. ca. ↄstantinopol.

Ut p̄terite. et .J. pn̄tiū auctoritate statuim9 ut expēse necessarie q̄s capl'm ↄstātinopol. vel eius nūcij vacante sede p electionis negocio fecerint de bonis p̄riarchatus fiāt totaliter vel reddātur. dūmō ipi bona decedētis p̄riarche nō occupent vel usurpent. Idē eleOm post ... cto lugdoñ.

Cum post ... cto lugdoñ. petitā instāter et demuꝫ obtentā quōdā lugdoñ. archiepi cessionē vota canonicorum lugđ. in te tūc ipoꝝ ꝓpositū ↄcorditer cōuenissent. q̄ tādē examiato sic decuit ꝓcessu electōis tue inuenimus eā post publicationē cōsensuū et collacōis tractatū aliquādiu fuisse ꝓtractā assensūq̄ꝫ tuum p̄usq̄ elcūs fueris requisitū electionē eādē ex ipius dūtaxat inordinato ꝓcessu iusticia cassauimus exigente. Idem eboracen. p̄ori et mgr̄o g. de

Constitutis in p̄ ... canoni... ↄsentia nr̄a ꝓcuratoribus sci taurini eboracen. et sci leofredi de cruce abbatū. et .J. cū aūt ꝓcuratores ipoꝝ abbatū iussi essent exp̄mere quo iure ipi abbates deberent electōi abbatis fiscanē. monasterij interesse. rn̄derūt q̄ olim cū assumerentur in suoꝝ mōsterioꝝ abbates fuit spēaliter indultū eis ab abbate et ↄuētu mōsterij fiscañ. ut haberēt vocē in capitulo eorūdē. Nos aūt racōnē hmōi friuolā reputantes sup hoc ꝑpetuū silentiū imponimus abbatibꝫ sup̄dcīs. Idē rothomag. cap.

Ecclesia vr̄a destituta pastore et votis vr̄is cū de futura p̄lati habētis successione tractatū in diūsa diuisis quidam in thomā quidā in cancellariū et quidā singulares in singulares p̄sonas eiusdē eccīe cōsensistis. verū cum sup hijs in nr̄a et nr̄oꝝ fratrū p̄. multa fuissent hinc inde ꝓposita inuenimus q̄ illi in thomā desideria dirigebāt lꝫ maiorē ptē facerent ptiū ↄpacōne minorū non tñ ad maiorē ptē capl'i puenerūt cōsideraūimus nlominus q̄ post publicacōnē ↄsensuū collacōis tractatū ad electionē nullus habitus ē ꝓcessus quāuis de portacōis solēmitas etiā post ap. legitimā fuerit sb secuta quā p electōe nec decerent nec etiā expediret haberi. vnde qđ factū est de. t. p̄dcō cassauimus peticōne ↄsentientiū in cancellariū nō admissa.

Gregorius nonus.

Cum in magistrum assumi nō debeat q̄ formā discipuli nō assumpsit nec sit p̄ficiēdus qui subesse nō nouit. Nos intellecto p te q in quibusdā regularibus domibus iure tibi dyocesano subiectis sūt quidā in abbates non p̄fessi ordinē regularē assumpti. M. q. cū abbates tales nō esse debeāt qui p p̄fessionē monachi et regulares canonici non fuerint ad monicōnē eorum quos tales inueneris sub ap. impedimento p̄cedas. Idē cumañ. caplo.

Romana eccia pastoris solacō destituta et ꝯgregatis die ad celebrādā electionē p̄fixa q̄ p̄ntes erāt de cumanis canonicis ac tribus abbatibus qui vocē in electōe habere noscūtur capellani et clerici ciuitatis electōi se debē interesse dicētes cū hmōi p̄testacō ne admissi fuerūt q vox eorum qui nō deberēt interesse de iure vel ꝯsuetudie nō valēt. Tādem p̄misso iuxta formā cōcilij ge. scrutinio. vij. de canonicis vnus abbatū. xi. capellani. et .ix. clerici in eiusdē eccie archip̄sbiterū ꝯuenerūt. ix. canonicis vno de abbatibus vno capellano. et. xi. clericis in ip̄ius eccie archid. dirigētibus vota sua. et ꝯ. cū. x. et. viij. fuerint canonici tres abbates. xx. clici et. xiiij. capellani neutrā electōꝫ ꝯpim9 ad maiorē ptē toti9. c. p̄ueisse nec p̄batū fuerat q clerici admitti debuerāt nec q capellani admissi fuerāt de ꝯsuetudie vel de iure. nā et si capellani duabus electionibus epōꝝ interfuerint et scrutatores dederint volūtatū nō tñ inquisita vota sua fuisse vel eos aliquos elegisse p̄batur ꝫ ⁊ si inquisita fuissent vota vel ip̄i aliquos elegissent p hoc tñ nō ꝯstitit id eis de iure ꝯpetē vel ex ꝯsuetudine iam p̄scp̄ta. vñ nos electōes ip̄as p̄sūptas etiā ꝯtra formā ꝯ. ge. cū collacō in ꝯsūi obmissa fueit que post publicacōnē scrutinij fieri debuisꝫ de f. n. ꝯ. sentētialiter duximus irritādas electores hac vice eligēdi ptāte p̄uātes. Idē abbati cluniac.

Sacrosācta ro. eccia. et ꝯ. Sane p̄posuisti in nr̄a p̄sentiā q sup ordinacōe p̄oris mōsterij sancti pancracij ad cluniaceñ. ecciam ptinētis cū comite de warem. a p̄rono ip̄ius quidā p̄de. tuus de cōsensu capituli sui ꝯposicōnē quandā iniuit iuri cōtrariā et eccie ip̄i damnosam vicꝫ ut in optione sit ip̄ius comitis assumē ad p̄oratū dci mōsterij cluniaceñ. et de caritate p̄oribus dūtaxat exceptis vnū ex duobus melioribus totius cluniaceñ. ordinis quos abbas duxerit nominādos. et ꝯ. attēdētes itaqꝫ q ius eligēdi i collegiata eccia nō cadit in laicū. et ideo id esse p̄niciosū exēplo et redūdare in dispēdiū ecciastice lib̄tatis volumus ut dictū p̄oratū libere possis nō obstāte composicōne ip̄a sic alios prioratus tibi subditos ordinare denūciādo ordinacōnem factā p̄rono ut suū si voluerit honestū impartiatur assensū. Idē decanis et caplis sci iohis et sci stephani bissuntiñ.

Cum in veteri lege. et ꝯ. porro iā dudū vobis dedimus in mandatis ut ꝯ. xl. dies post susceptionē lraꝝ nr̄aꝝ cū cōsilio sci benigni et morismundi abbatū et fris s. de ordine p̄dicatorū eligeretis p̄sonā idoneā canonice in pastorē alioquin dicti ꝯsiliarij vob de archiep̄o p̄uiderēt. verū die ad eligendū p̄fixa vi. ex vobis ptātē eligendi dedistis usqꝫ ad ꝯsūpcōnē cuiusdā candele que ibi accensa extitit duraturam tandē cū electores hmōi ꝯuenissent in p̄dictū abbatē sancti benigni et sup hoc sociorum eius ꝯsiliū requisissent p̄pōnēte vno ex illis q deliberato ꝯsilio rñderēt et differentibus eis festināter dare rñsū p̄fati electores cū cādela ip̄a deficeret nō expectato ip̄oꝝ cōsilio dcm abbatē in bissunt. arep̄m elegerūt. et ꝯ. relato ergo ad ap. se. negocio archiep̄o vieneñ. abbati de firmitate iniūximus ut si ꝯstaret ab eisdē electoribus de electione tractatū fuisse habitū et in tractatu electionis p̄dcōꝝ ꝯsiliū requisitū electionē abbatis si p̄sona esꝫ idonea cōfirmarēt q si in tractatu electōis nō fuisꝫ illoꝝ ꝯsiliū requisitum lꝫ postea requisitū fuerit nō ꝯpetēti tp̄e nec etiā expectatū rñsū ip̄oꝝ aut nō esꝫ idoneus idē abbas q de ip̄o factū erat tāq̄ inualidū irritarēt. et ꝯ. cū aūt ꝯptū nō fuerit ꝯpetēti tp̄e requisitū cōsiliū de p̄sona p̄dci abbatis et qn̄ extitit requisitū nō fuit expectatū rñsū nisi modico tp̄e nec debeat alijs imputari q in tm̄ illi sibi tp̄s artarāt electōeꝫ ip̄i9 nō p̄sone ꝫ electōis vicio duximus irritādā. Idē ep̄o

Congrega siluaneteñ. to muneñ. caplo ad electionē futuri pastoris. xiij. in decanum et. xviij. cōputato p̄curatore cuiusdam absentis in

cantorem ipius eccie ouenert qui cū plures in eū et paucio-res in aliū sua desideria direx-issent a pte sua elcūs extitit in pastorē eccie mūneñ. postmo dum credēte pte decani q alij plurimū deliquissent eligēdo psonā scie lralis expertē3 ppt qd illis fm statuta lat. ocii. ipo iure eligendi ptāte puatis po testas eligendi ad eos extitit deuoluta decanū ipm qui in eū sua vota direxerūt in suū epm elegerūt ad se. ap. appellātes et .i. ¶ Reliquis petētib9 ut ir ritādā nūciaremus decani ele ctōnē attēptatā a paucioribus et post aliā nō cassatā ac ofir-mare reliquā3 veluti canonice celebrata3 a pluribus de psona idonea dignaremur. ¶ Nos igitur mandamus. q̄. si dictus cantor defectū in lratura nō pa tiatur et alias est idoneus ad regimē pastorale ipius electi onē pcures aūcte. n. infirma-ta reliqua ofirmare. alioquin ipius cantoris electōne irrita nūciatū pnomiata decanū si nl ei de canonicis obstiterit insti tutis eadē aūcte pficias eccie memorate. ¶ Idē siluanecteñ. epo et iohi de monte mirabili archid. et succentori parisieñ.

Dudū eccia rothomag. pastoris solacio destitu-ta otra electōnē q̄ in eadē ec-clesia fuit celebrata. a. ar diac. et quidā alij eiusdē eccie cano nici ad se. ap. accesserūt. dicto vero archidiacono p se ac pte sua et g. archid. pcuratore illo3 qui electōnē celebrauerant in nra pntia ostitutis inter alia q̄ otra electū obiecta fuerāt ar-chidiaconus pposuit memo-ratus q idē elcūs post gñale ocilū archidiaconatū ambiañ. adeptus ipm cū pluribus pro-chialibus ecclijs q̄s añ idē ocili um obtinuerat retinē psumpsit eoq3 dimisso rtinuit ecclās me moratas vñ cū i eo dē ocilio sit statutū ut quicūq3 rcepit aliqd bñficiū curā aiarū hñs ānexā si pus tale bñficiū obtinebat eo sit ipo iure puatus. et si forte il-lud retinere otendēit etiā alio spolietur. pdcūs elcūs otra hu-iusmodi veniēs statuta trans-gressionis notā nec nō cupidi tatis viciū qd in alijs rproba-re debuerat ex pluralitate bñ-ficio3 incurrit et retinēdo bñ-ficia q̄ nō spectabant ad ipm cū post recepcōnē alterius p-ora bñficia vacauerūt ipo iure rem otrectauit p osequēs ali-enā et sic furtū cōmisit quodā-mō vel rapinā. in sue q3 salutis et multa3 aia3 dispendiū p-dcās prochiales eccias reti-nebat cū ea3 cura qua iam p-uatus fuerat ipo iure ad eum nullatenus ptinēt. et sic p ipm eedē aie dānabilr sūt decepte

verū pcurator eo3 qui elege-rāt eū et si pluralitatē bñficio-ru3 hmōi corā nob pfiteretur in iure p cōcessionē tñ rotho-mag. archiepi nobis exhibi-tā eūdē clericū nisus est mul-tipliciter excusare. ¶ Nos igi tur dictā excusacōnē friuolā utpote nullatenus admittētes vobis dedimus in mandatis ut si ostaret q idē post recep-tū archidiaconatū pdcm curā anima3 hñtē pfatas prochi-ales eccias electionis tpe re-tineret. nec ostendēt secū p se dem ap. sup hoc dispensatū e-lectionē illius aūcte ap. cassa-retis. et .i. ¶ Partibus ergo ppter h in vra pñtia ostitutis pstito q3 iuramento de verita-te dicēda et factis posicōnibus et rñsionib9 hincinde tādē eo dē decano ptextu quorūdā gra uaminū ad n. aud. appellante vos electōnē hmoi irritātes eidē eccie de cenomañ. epo p uidistis. et .i. Licet aūt posicō-nes a rñsiones sup pluribus ar ticulis facte fuerint corā vob q tñ otesta. litis nō inuenim9 esse factā cū nō p posicōnes et rñsiōes ad eas. s3 p peticōnē in iure ppositā et rñsionē facta3 ot. lit. fiat eūdē pcessum de fra-trū. n. osi. irritū duximus nūci-andū. ¶ Tandē ar d. electō-nem ex pmissa cā petijt irritari electo rñdēte pdcō q nō erat eius electio irritāda. lite vero corā nob legitie otestata psti-toq3 de veritate dicēda a ptibus iuramento idē elcūs et si ofite-retur se dcā bñficia electionis tpe tenuisse tñ excusare se su-per hoc nlominus nitebatur q vic3 dcm archd. nō credebat curā aia3 hre. s3 cū in iure con-fessus fuerit q archid. ambiañ. de osuetudine suspendit excō-mūicat a absoluit psbros et p-ores et prochiales eccias int-dicit necnon archid. visitat et inquirit q̄ viderit inquirēda et pcuracōnes rōne visitacōis recipit euidēter apparet q cu-rā h3 aia3 ānexā quā si etiā nō hret negarē nō pt quī psonatus existat cū idē de ptibus q de bñ-ficijs curā aia3 hñtibus iudiciū sit hndū. ¶ Insup indulgētiā quā sup hoc asserit se hre inua-lidā reputauimus cū in ea falsi tatē suggesserit et suppsserit ve ritatē qua tacita vel expressa

ipaꝝ nullatenus habuiſſ ſug
geſſit enī ꝙ ꝑdictas prochia
les eccīas anq̄uā fuiſſet in ar-
chidiaconū aſſumptus cano-
nice fuerat aſſecutus cū nullus
potuerit pl'es prochiales eccīas
obtinē niſi vna pendēt ex alte
ra vel vnā intitulatā et alteram
ↄmēdatā haberet. vnde cum
idē utraq̄ʒ illaꝝ intitulatā ha
beret ipas nequiuit canonice
habuiſſe. ¶ Itē ſuggerēs ꝙ
redditus pſonatus ſui erāt te
nues et exiles ſupplicauit ꝙ alios
redditus in pluribꝫ eccījs no
ſcatur obtinere. ſupplicauit etiaʒ ꝙ
plures prochiales eccīas cū
pluribꝫ alijs bñficijs in diuſis
eccījs obtinēt cū intēcōis nr̄e
nō fuerit ſecū i tot bñficijs ꝑſ-
tim hñtibꝫ curā aīaꝝ diſpēſaē
nec intencōis nr̄e fuerit aliq̄d
ei de nouo ↄcedē. ſʒ ut ꝑ indul
gentiā poſſʒ habita licite reti-
nere. et .j. tandē cū nō reſtaret
niſi etiā ꝓferēda ſnīa idē tam
iuri ſi qd̄ eiꝰ petere videbatur
ꝙ liti ceſſit ſpontanea volūta-
te cuius ceſſionē duximus ad
mittēdā. ¶ Idem.

In geneſi legitur. et .j. cū
in ↄcilio lat. caueatur ut is col
lacōe habita eligatur in quē
omēs vel maior et ſanior ps cō
ſentit et in .w. maior ps totius

capituli nō ↄſenſerit quāq̄ ma
iorē ptē habuit ptiū compati-
one minoꝝ nec plene numeri
ad numerū. ꝙ utrū g. et h. de
quibꝫ aduſarij referūt qōnem
in electōne vocē habuerit tra-
ctatū nō extitit nec diſcuſſum
nec zeli ad zelum nec meriti ad
meritum collatio facta fuerat
nec etiā electio ↄūiter celebra
ta qm̄ lʒ in eūdē .w. ſingulari-
ter ſinguli ↄſenſiſſent nō tñ de-
buit ſb̄ſequi ſingularis electio
ſʒ ↄūis. ne vel idē repeti videre
tur vel ex hoc ſeq̄retur abſurdi
tas ut tot eſſent electōnes q̄t
eſſent numero eligētes. nec ex
ſingularibꝫ vel ꝑticularibꝫ con
ſenſibꝫ apparēt vniūſalis ele-
ctio vel ↄūis lʒ quilibʒ ſingu-
laris veritatē exp̄mat ſue ptis
queādmodū ex ꝓpoſicōnibꝫ
ſingularibꝫ veris vniūſalis ꝓ-
poſitio nō apparet niſi ꝑ ſignū
vniūſale forſitan exprimatur
nec p̄miſſi duo canonici potue-
rūt ſic excludi cū p̄mus exiſte-
ret in canonicatus poſſeſſione
vel quaſi hñdo ſtallū in choro
locū in caplo legendo et cātā-
do ut canonicus ⁊ ad tractatus
āc electōnes dignitatū et per-
ſonatuū que occurrerūt ꝓ tpe
faciende tanq̄ canonicus ſit
vocatus quāq̄ hac vice fueit

cū ꝓteſtacōne admiſſus. ſcd̄s
vero eſſʒ in tali loco de quo fu-
erat ad electionē vocādus cū
de toto regno francie vocētur
abſentes de cōſuetudine eccīe
gallicane. Nos hijs plenius
intellectis de cō. f. n. p̄miſſam
electionē ut pote ↄtra formam
ↄcilij attēptatā decernimus ir
ritā et inanē. ¶ Idē cap. maſſa
no.

Maſſana eccīa pa-
ſtore vacāte. et .j. edicto
ꝑpetuo ꝓhibemus ne ꝑ laicos
cū canonicis pontificis electio
p̄ſumatur que ſi forte p̄ſūpta
fuerit nullā obtineat firmita-
tē nō obſtante ↄtraria ↄſuetu
dine que dici debet potius cor-
ruptela. ¶ Idē. c. cathalan.

Eccleſia vr̄a deſtituta pa-
ſtore cōuenientes in vnū
abſente .w. qui tūc noluit in-
tereſſe ad celebrādā electōnē
terminū ſtatuiſtis veniēte vēo
termino et .w. dcō cum abſens
exiſtēt nō vocato p̄miſſo iux-
ta formā concilij ge. ſcrutinio
.xiiij. mgr̄m. g. p̄ſbrū cardina
lem ↄcanonicū vr̄m et .xvij. R.
remeneñ. canonicū elegerunt
p̄fato .w. poſtmodū electōni
eiuſdē. R. ſuū p̄bēte ↄſenſū. tā-
dem ꝓcuratoribꝫ vtriuſqʒ ptis
in .n. p̄. cōſtitutis allegebatur
ꝓ electōe dicti. R. ꝙ cū in .iiij.

excederet aliā ↄputato .w. p̄-
dicto maiorē .c. ptē habebat
et ꝑ hoc debebat ps ſua ſanior
rputari cū ubi maior numerus
eſt zelus melior p̄ſumatur. ps
vero altera electōnē eādē mul-
tipliciter impugnabat ꝓponēs
p̄nominatū. R. in etate pati de
fectū nec eſſe ſufficientis ſcīe
ad eccīam ſup̄dictā cū etatis
mature et eminētis ſcīe p̄fatus
car. exiſtat. et cum electores
car. alios meritis et aūcte p̄-
cellerāt habito p̄ſtim reſp cū
ad pſonā electā meliorē zelum
eos habuiſſe ↄſtabat. ¶ Di-
cebatur p̄terea ꝙ ↄſenſus dci
.w. quē ps eiuſdē R. ↄfitebat
fuiſſe ↄtēptū aſſerēte pte reliq
caplm potius cōtēptū ab ipſo
fuiſſe cū nō fuerit ↄſenſus p̄ſti-
tus in ſcrutinio ſʒ poſt electōnē
acceſſerit adicere nil valebat
et .j. denique ſtatutū ge. ↄci. qd̄
electionē decernit inualidam
cū ↄtra eiuſdē cōcilij formā in
electōne peccatur nō debet ad
ↄtēptū et alia que nō ſūt de for
ma referri. vñ qd̄ ibi dr̄ ꝙ ali-
ter electio celebrata nō vale-
at ea reſpicit tm̄ que attēptan-
tur ↄtra formā ↄcilij memorati
nō aūt alia q̄ ponūtur ibidē. ſic
eſt iſtud qd̄ p̄ñtibꝫ omibꝫ qui
debent volunt et p̄nt comode

De electione

interesse hri debeat in electõe ꝓcessus ne cetera q̃ sup h alibi statuta noscantur vno ṽbo videantur euerti· neqꝫ eni cre dẽdũ est ro· ponti· q̃ iura tuetur qd alias excogitatũ est multis vigilijs ⁊ inuentuꝫ vno verbo subuertẽ voluisse. Nos ergo q̃ hincinde sũt ꝓposita plenꝰ intellectis cũ ex lateraṅ· ꝯcilio in ordinacõibꝫ ecc̃iaꝝ maior et sanior ps capl̃i exigatur· et statutũ gñalis ꝯci· ꝯtineat inter cetera ut is eligatur ĩ quez om̃es vel maior ⁊ sanior ps cosentit electionẽ dicti h nõ ꝑsone h potius electõis vicio cũ maior ⁊ sanior ps nõ ꝯsenserit in eundẽ de fratrũ nroꝝ ꝯsilio duximus sñialiter irritandã.

Publicato scru- Idem. tinio variare nequeunt electores cũ sit faciẽda collatio et electõ celebrãda· ad qd p supiorẽ si oportueit cõ alicuius ꝓllãt. Idẽ.

electõnez ꝓpter simoniam eo ignorãte ac ratuꝫ nõ habente ꝯmissam cõtigeit reprobari. cũ eo sup ꝑlacõne ad quã talr fuerat elcũs illa vice nõ potest eps dispẽsare· q̃uis circa eum qui ignorãter recipit simplex bñficiũ p simoniacã prauitatẽ post liberam resignacõem epi dispensacõ tollẽtur. Idem.

Is quibꝫ interdicitur ut absqꝫ supioris licẽtia eligere nõ ꝑsumãt tps statutum a canone currit· ex quo in mora fuerit lniaꝫ hmõi postulãdi.

De translacione episcopi electi

Innocẽtius· iij· anthioceno patriarche.

Qm ex illo gñali ꝑuilegio qd btõ petro et p eũ ec· ro· dñs noster indulsit canonica postmodũ manauerũt instituta ꝯtinẽtia maiores ecc̃ie causas ad ap· se· ꝑferendas ac p hoc trãslacõnes epoꝝ ac sediũ mutacõnes ad

sũmũ ap· se· antistitem de iure ptineãt nec sup hijs quicq̃ ꝑter eius assensũ debeat immutari miramur q· l· ap amieṅ· electũ in tripolitanã ecc̃iaꝫ trãstulisti nouo ⁊ quodã mutacõis gñe puificasti maiorez et magnuꝫ quodãmõ minorasti epare arepm imo potius dearchiepare ꝑsumẽs· lꝫ eni dictus · l· nõdũ fuissꝫ in arepm ꝯsecratus ꝯfirmacõis tñ munus receperat et arepalia quãtũ ei licuit ministrarat sic nobis ipius relacõne innotuit qui se valineṅ· epm asseruit ꝯfirmasse ne igitur ꝓpetrãdi similia ceteris audacia tribuatur de ab episcoꝝ ꝯfirmacõne duximus suspendendũ. Idẽ decano ⁊

Inter cor- · c· andeg· poralia ⁊ spũalia eã cognouimus differentiã q corporalia facilius destruũtur q̃ ꝯstruãtur· spũalia vero facilius ꝯstruũtur q̃ destruãtur· vnde iuxta canonicas sanctiones eps solus honorẽ dare pt solus auferre nõ pt· epi qꝫ a metropolitanis suis munus ꝯsecracõnis accipiunt qui tñ non pñt nisi p ro· pon· ꝯdẽnari. Cũ ergo fortius sit spũale vĩculũ q̃ carnale dubitari nõ dꝫ quĩ om̃ipotẽs deus spũale ꝯiugiũ qd ẽ inter epm et ecc̃iam suo tãtũ iudicio reseruauerit dissoluẽdũ qui dissolucõnẽ etiã carnalis coniugij quod est inter virum et feminã suo tantũ iudicio reseruauit precipiens ut quos deus ꝯiũxit homo nõ separet· nõ eni hũana h potius dĩna ptãte ꝯiugiũ spũale dissoluitur cũ p trãslacõnẽ deposicõnẽ aut cessionẽ aũcte ro· põ· quẽ ꝯstat esse vicariũ ihu xpi eps ab ecc̃ia remouet· et idõ tria hec q̃ ꝑmisimus nõ tã cõstitucõe canonica q̃ instõe diuina soli sũt ro· pon· reseruata sic eni eps ꝯsecratus sine licẽtia ro· pon· suã nõ dꝫ ecc̃iã derelinq̃re sic ⁊ elcũs ꝯfirmatus cũ nõ debeat in dubiũ reuocari q̃n post electõnẽ et ꝯfirmacõnez canonicã inter ꝑsonas eligentiũ et electi cõiugiũ sit spũale

34

de translacion

contractuz cui ꝑfecto epalis dignitas nichil addit cū quis epali ꝑditus dignitate nullius tñ ecc̃ie possit esse eps quē admodū de illo ɔtigit q̃ oneri pontificali renūciat nō honori. vñ cū nō sit maius vīculū epi ad ecc̃iaȝ q̃ electi maxime cū fuerit ɔfirmatus imo idē penitus et nō aliud idē iur̃ obtinet in utroq̄ȝ. sic ergo epoȝ trāslatio depositio et cessio. sic et electoȝ post ɔfirmacōnem spūalis ɔiugij rōne soli ē ro. pō. reſuata lȝ usq̄ȝ ad tpa ista qd cautū fuerat de epis expssū nō fuerat de electis ꝓpter expssaȝ tñ silitudinē vel idētitatē potius nemini poterat videri dubiū subtiliter intuenti. cū de silib' idē iudiciū sit hñdū. sed neq̄ȝ istud qd in canone legit' de electo ut si ultra sex mēses p suā negligētiā retinuerit ecclesiā viduatā nec ibi nec alibi donū ɔsecracōis accipiat imo metropolitani sui cedat iudicio et aliter intelligētib' poterat suffragari cū nō intelligatur ecc̃ia viduata q̃si sponsū nō habeat. ȝ q̄ȝ sponsus ei9 nōdū sit ɔsecratus adhuc quo ad quedā quasi viri maneat solatio destituta sic iuxta ɔñeȝ modū loquēdi illa dr̃ ecc̃ia viduata que lȝ epm habeat inutileȝ tñ prohibetur hr̃e nec q̄ȝ de cessione sb̃sequitur et statutū fuit ad penā trahi debet ad grām ut sic metropolitani iudicio elc̃us deicitur ita etiā ad aliā ecc̃iam possit trāsferri ꝓsertim cū nec sine aūcte ro. pon. fiat cessio vel deiectio memorata. qui ut hec possent ex illo canone metropol' indulsit vnde si circa trāslationē idē fieri voluissȝ. qd de cessione dixerat de trāslacōne poterat expssisse. et qd nō est scōrū patruȝ decreto sancitū sup sticiosis nō est adinuētionib' ꝓsumendū. cū nōnunq̄ȝ intelligitur prohibituȝ qd nō inuenitur ɔcessuȝ.

Hane quē turoñ. arepis elcm̄ abeceñ. p metropolitanū suū cōfirmatuȝ in ecc̃iam vrām ꝓter aūctatē se. ap. trāsferre ꝓsūpsit et in epm ɔsecrare quē rothomageñ. arepus citra mādatū nrm absoluit et ei licētiā tribuit transcūdi. ꝓdictos arepos a ɔsecracōne et ɔfirmacōne pōtificū. epm vero ab execucōne pōtificalis officij bituricensis arepus iuxta mādati nr̃i tenorem suspendit. et q̄ȝuis hij deȝ arepi tanq̄ȝ maiores plus excesserint in ꝓmissis. ꝓfatus vero epus minus utpote illorum tanq̄ȝ maiorū erroreȝ secutus. Nos tñ intellecta eorū ɔfessione spōtanea et supplicacōe deuota veniā errori dedimus. q̄ȝ nō ex malignitate ȝ ex simplicitate peccarūt. et qm̄ prefatus epus qui minus peccauerat seuerius fuerat castigatus reatū suū recognoscens hūiliter et deuote ac misc̃diam postulans et iudiciū non requirēs. Nos intuētes q̄ȝ licet sibi munus ɔsecracōis impensū nec prioris ecc̃ie ipm pontificē fecerit nec scd̃e cū ad primā nō fuerit cōsecratus. et ad scd̄am ꝓori vinculo pdurāte nō potuit canōice ɔsecrari adhuc ɔiugaliter alteri alligatus ei tā a vinculo ꝓoris ecc̃ie q̄ȝ a pena suspēsionis penitus absoluto de benignitate se. ap. duximus cōcedendū ut priori cōsensu hactenus pdurāte andegaueñ. ecclesiā studeat gubernare.

Idē ar. et. p. scolastico maguntī.

Quanto pso= nam bildessem. epi et. J. ꝑ vero relicta bildessem. ecclesia ad herbipoleñ. ecc̃iam aūcte se ꝓpria trāstulit nō attendēs qd veritas in euāgelio ꝓtestatur. quos deus cōiūxit homo nō separet ptātē trāsferendi pontifices ita sibi retinuit dñs et magister q̄ȝ soli beato petro vicario suo et per ipm successorib' suis spēali ꝓuilegio tribuit et ɔcessit sic testat' antiquitas cui decreta patruȝ sanxerūt reuerētiā exhibendā et cui dēter asserūt sacroȝ canonū sanctōes. nō enī homo ȝ deus sepat quos ro. pon. qui nō puri hoīs ȝ veri dei viceȝ gerit in terris ecc̃iaȝ necessitate vel vtilitate pensata non hūana ȝ dīna poti9 aūcte dissoluit. et. J. ne aūt facti pūersitas trāseat ꝓsūptorib' in exēplū qd quidē si verū est nō ꝓt nō esse notoriū sibi ꝓcipimus ut admistracōȝ herbipol'. ecc̃ie penitus derelinquat. et. J. Ceterū qm̄ herbipol'. canōici vota sua in ipm ꝓrsus illicite cōtulerūt volētes sic dignū ē ut i eo puniātur in quo peccauerīt eligēdi eos hac vice suspendimus ptāte. et. J. q̄ȝ vēo bildesem. ecclesiā cui fuerat alligatus vnde fm aplm solucōnē querere nō debebat nimis improbe dereliquit ne ad ipaȝ redeat ulterius districtius ꝓhibemus cū fm tradicōes canonicas q̄ ad maiorē se plebem trāstulerit a cathedra repelli debeat aliena et carē ꝓpria ut nec illis ꝓsideat quos p supbiā spreuit nec illis quos p auariciaȝ ɔcupiuit.

Idē bambergeñ. Lepo et scol'. maguntī.

Licet in tm̄. et. J. sic legitimi mr̃imonij vīculū qd ē inter virū et uxorē homo dissoluē nequit dño dicēte in euāgelio. quos deus ɔiūxit homo nō separet sic et spūale fedus ɔiugij qd ē inter epm et ecc̃iaȝ qd in electione nūciatur ratū in cōfirmacōne et ɔsecracōe intelligitur ɔsūmatū sine illius autoritate solui nō ꝓt qui successor est petri et vicarius ihu xpi ȝ aūt. c. quōdā bildessem. eps nō attēdēs ad herbipol'. ecc̃iā ꝓpria temeritate trāsiuit. et. J. nec illa. ꝓ. n. indulgentia ꝓsūpcōnē excusat ipius ȝ ambicōȝ accusat cū in ea sit expssuȝ q̄ȝ si ad maiorē vocaretur forsitan digtatē eā sibi licēt assumere dū tamē nichil ei de statutis canonicis obuiaret. vñ licet forsitan aliquib' videat' ut indulgētie occasione ipius ad dignitatē possit trāsire maiorē ad parē tñ ipi trāsire non licuit cum in maiori dignitate ꝓpter maiorē utilitatē facili9 soleat dispensari. ꝓterea cū postulatio sic et electio examinari soleat diligenter et tenor illius indulgētie nō solū videatur postulacōis examiacōnē ȝ psone etiā reseruare sbiūgēs dūmō nichil de canonicis obuiet institutis anteq̄ȝ per eum postulatio examinata fuissȝ cui fuerat facienda nulla rōne debuerat transisse.

36

de translatione

examinacōe· et ideo nō ꝑfuit ei nēc ētiā ad maiorē sine examinacōe ut patet ex tenore indulgentie· b. ꝫhabes· c· di· palliū·

Cum sup· eccīaꝝ· verba ista· ꝫ ꝗ· de· v· sig· cum clerici· So· ibi b Qualibꝫ· signatur otra· placentina eccīa stricte accipitur ꝑ cathedrali tm̄· hic large ꝑ qualibꝫ eccīa sue ꝓuincie ratio pt̄ esse qꝛ p hāc interptacōnē nulli fit p̄iudiciū· ꝫ p illā posset p̄iudicari vasallis eccīe et cito possent incurrē piurium·

c Pallio· p qđ significatur plenitudo pontificalis officij ꝗ· e· cū sis· et ꝗ· e· nisi· et eo utendū ē tm̄ intra missaꝝ solēnia· c· di· otra morē· et certis diebus ꝗ· e· ad honorē· et q̄ otinētur in p̄uilegio suo ꝗ· e· ti· c· si·

Ad hoc· comodes· et ita qꝛ palliū psonale est aliis omodari non pt̄ imo nec in alia ꝓuincia ꝑtuti eo sine licentia illius cuius est prochia etiā si p̄uilegiū habeat ꝗ· e· ex tuaꝝ· ea eni q̄ inherēt psonis cū psonis extiguūt· ar· ꝗ· de of· del· qm̄ abbas· et· c· p· et· g· et· ff· de reg· iu· p̄uil· insti· de iure natu· ꝗ· ꝫ qꝛ p̄ncipi· et· vij· q· i· pe istī·

e Sepeliri· de cō· di· i· nemo· cleri· oiug· otra ꝫ speale ē de vestimētis sacerdotalibꝫ spūalibꝫ et de pallio· sic nō obstat· ff· de relig· et sūp· fu· et si quis· ꝗ· funeris· ubi ornamenta et annuli ꝓhibētur cum cadaueribꝫ poni vel sepeliri ne forte ꝓpterea effodiātur· et· c· nemo· loquitur de laico qui nō debet inuolui vestibꝫ sacris secus de clericis·

f Nisi spēalis· nomis· et ita licet osecratus sit in epm̄ nō est appellandus archiepus ante pallij recepcōnē·

g Palliare· palliare debet quis qꝛ male fecit et reuocare congruenter si pt̄ ne vilescat eiꝰ aūctas ꝗ· de accu· qualiter et qn̄· et ꝗ· de ap· cū cessante· ff· de re iud· qꝛ iussit·

h Potius· tenemur magis nos diligē q̄ aliū nā quisque regulā diligēdi ꝓximū a seipso accipit· xxiij· q· v· si nō licet· et agris tuis sitiētibꝫ aliꝗ irrigādi nō sūt· C· de serui· p̄ses· lxiiij· di· qꝛ p abicōnes· et· C· ut nemo p̄uatus· l· ij· et quilibet sibi p̄mo faciat elimosinā deinde ꝓximo· de pe· di· iij· sane cauendū· vn̄ etiā michi possum osulē cū damno alterius· ff· ad· l· acquil· si quis fumo· in fi· ar· cōtra· xxij· q· ij· p̄mum et· xi· q· iij· si quis vero·

De auctoritate et vsu pallij.

Clemens tercius.

Cum sup aliqua re· et ꝗ· quesiuisti quō intelligatur qđ i forma tradicōnis pallij otinetur vicꝫ tradimus tibi palliū ut eo infra ecclesiā tuā utaris· qđ ita intelligit vicꝫ infra qualibꝫ eccīā ꝓuincie tibi omisse· si vēo te sacris indutū vestibꝫ ecclesiam ꝓcessionaliter vel alio mō exire otigerit tunc tuo pallio minime uti debes· Celestinus· iij·

Ad h qđ quesitū est a nob ex pte tua utrū liceat tibi palliū tuū metropolitano alij omodare· et ꝗ· inquisi· t· t· r· qꝛ non vidꝫ esse ouemēs ut palliū tuum alicui comodes cū palliū psonā nō trāseat ꝫ q̄sqꝫ cū eo debeat sicꝫ tua nouit discretio sepeliri. Anno· iij· s· p̄sbro card·

Nisi specia· ap· se· leg· lis dilectio illa· et ꝗ· sane si postulatio troiañ· epi ad panormitanā eccīam fuissꝫ per nos etiā approbata nō tn̄ deberet se arepm̄ appellare p̄usq̄ a nobis palliū suscepisset in quo pontificalis officij plenitudo cū arepalis nois appellacōne ofertur· tu ergo qđ factū est sic studeas palliare ut id in ofusionē tuā et ad se· ap· obprobriū nō redūdet qm̄ si oporteat ut vel nos vel tu ex h negocio ofundamur eligemꝰ potius te ofundi q̄ ledi se· ap· dignitatem· Idem·

Ad honorē dei et ꝗ· sane solus ro· pon· in missaꝝ solēnijs pallio sp et ubiqꝫ utitur qm̄ assūptus ē in plenitudinē eccīastice ptātis q̄ p palliū significatur· alij aūt eo nec semp nec ubiqꝫ ꝫ in eccīa sua in q̄ iurisdictōnem eccīasticā acceperunt certis debēt vti diebꝫ· qm̄ vocati sūt in ptē sollicitudinis non in plenitudinē ptātis. Idem.

Compostellano arepo.

Ex tenore lraꝝ tuaꝝ accepimus qꝛ cū fuerit in cōcessiōe pallij tibi dictum ut ipo infra eccīam tuā vtereris ꝛ tibi pro eccīe tue negocijs frequenter extra tuā ꝓuinciā omorāti verecūdū sit absqꝫ pallio ministrare· cū osuetudo sit in hispania gn̄alis qꝛ archiepi extra suas ꝓuīcias pallio indifferenter vtātur ut extra tuā ꝓuīciā vti pallio valeas indulgeri tibi a sede ap· postulasti· licꝫ autē talis osuetudo illa dicenda sit potius corruptela· nos tn̄ de speciali grā indulgemus tibi ut si necētate aliqua ipeditus ad eccīam tibi subiectā accedere forte nequiueris ꝑ consecrandis suffraganeis tuis vel clericis ordinādis ꝛ ad eccīaꝫ alienā ꝓpter hoc te otigerit declinare dūmodo is ad quē ecclesia ptinet id pmittat vtēdi pallio in iam dictis casibꝫ liberam habeas facultatē. Idē.

Cum sis et ꝗ· vbicūqꝫ fueris in missaꝝ celebrationibꝫ ostitutis diebꝫ solēnibꝫ vsū pallij p qđ plenitudo pōtificij designatur poteris liberiꝰ exercere. Onorius· iijꝰ·

Quia nos· et ꝗ· Inqui· t· t· rn̄demus· qꝛ tā in tua q̄ in aliena diocesi potes sine pallio ꝛ sandalibꝫ celebrare q̄ utiqꝫ in tua dyoc̄· nō sp debes celebrare cū pallio ꝫ diebꝫ illis dūtaxat qui in eccīe tue p̄uilegijs sūt exp̄ssi, sicqꝫ soluta est quarta q̄stio q̄ q̄siuisti an tibi sit licitū ꝑ defunctis cū pallio celebrare.

dedicacōe eccīaꝝ· in p̄ncipalibꝫ festiuitatibꝫ eccīe tue in ordinacōnibꝫ clericoꝝ et in osecracōnibꝫ epoꝝ· et in die āniūsarij sue osecracōis· et ar· ad hec ꝗ· de fer· c· ul· et de cō· di· iij· ꝓnunciādum·

k In eccīa· i· intra qualibꝫ eccīam tue ꝓuincie ꝗ· e· ti· c· i· ꝫ extra eccīā in ꝓcessione uti nō debꝫ· s· e· c· i· et sic miles post finitā miliciā cum cīgulo nō ibit· C· de ꝓpo· sac· scri· l· ul· li· xij· ꝓcōsul nō utitur insignijs suis p̄usq̄ intret ꝓuinciā· ff· de of· ꝓcōsu· l· i· sic ē de usufructuario· q̄ scenica veste nō pt̄ uti nisi in scena· ff· de usufruc· ꝫ si quid· ꝗ· ij· ar· otra ꝗ· ut lite pen· a memoria·

l Sollicitudis· ij· q· vi· qui se·

m Ex tuaꝝ· eccīam· id est infra qualibꝫ ecclesiā ꝓuincie tue· s· e· c·

n Pallio· rōnali p̄mo· tn̄ pt̄ uti ubiqꝫ· xxxvi· di· ꝗ· ecce· silr vidꝫ qꝛ infula possit uti ubiqꝫ· xxi· di· cleros· et clericos· et videtur qꝛ ubiqꝫ ꝗ· e· cū sis·

o Corruptela· ꝫ vidꝫ qꝛ nō sit corruptela et qꝛ sit tolerādū· ff· de of· ꝓcōsu· l· i· ubi ꝓcōsul utitur suis insignijs vbiqꝫ postq̄ egreditur vrbem·

p Cōsuetudo· et mala et est rō· qꝛ sic palliū fortiter postulāti datur· ut· c· di· prisca· ita datū fortiter custoditur· et si trāsferat sedē nō tn̄ cū eo pallium transfertur· s· de postul· bone· in fi· vn̄ ꝑ pte est bn̄ficiū psonale· qꝛ cū psona sepelitur· s· e· ad h· et ꝑ pte locale· qꝛ non trāsfertur cum psona ad aliū arepiscopatū sed remanet ibi· s· de postu· bone· in fi·

q Indulgemus· ꝫ ideo dicit qꝛ nō ē licitū alicui celebrare vel p̄dicare in alia ꝓuincia nisi ad h fuerit inuitatus· vij· q· i· epi vel p̄sbri· et· ix· q· ij· nullꝰ p̄mas· et· vi· q· iij· scp̄tū·

r Propter ꝫ· s· ꝑ eccīijs osecrādis et clericis ordinādis·

s Permittat· nota qꝛ ꝓpa licꝫ alicui det p̄uilegiū nō vult tn̄ qꝛ utatur eo in p̄iudiciū alicuius· sic ꝗ· de of· ord· licꝫ· et· s· de trāsla· licet·

t Pallio· tuo· s· et nō illius ad cuius ꝓuinciā declinas cū sit psonale· s· e· ad hoc·

u Casibꝫ· duobꝫ p̄missis nō alijs qđ eni in quibusdā pmittitur in alijs ꝓhibetur· ar· ff· de iudic· cū p̄tor·

Cum sis· vbicūqꝫ· ꝫ vidꝫ ex eo qꝛ dicit vbicūqꝫ qꝛ etiā ex ꝓuinciā arepus pallio possit uti sic ꝓcōsul· ff· de of· ꝓcōsu· l· i· ꝫ sō· s· e· c· i· et· c· ex tuaꝝ· ꝫ qꝛ dicit vbicūqꝫ restringe· i· intra qualibꝫ eccīā tue ꝓuincie· s· c· p̄mo· vel ubicūqꝫ si habeat p̄uilegiū de hoc· et ille ad cuius ꝓuinciā vel dyoc̄· trāsit id pmittat· s· e· ex tuaꝝ· et sic planū est·

Quia nos· in aliena· de licentia dyocesani epi alias nō· qꝛ nō debet ponē manū in messem alienā ut· vi· q· iij· scriptū est· et· ix· q· ij· nullus p̄mas· p̄uatim tn̄ possꝫ sine lnia ꝗ· de cle· peg· tue· dyocesanus debꝫ illū inuitare· vij· q· i· epi vel p̄sbri·

z Priuilegijs· qui p̄cise sint dies illi nescimus nisi sint illi qui enumerati sūt· s· e· ad honorē· et ꝗ· de fer· oquestus·

a Quarta· satis soluta est p hāc rn̄sionē· qꝛ respicē debꝫ p̄uilegiū suū et si ibi otinetur qꝛ possit celebrarē cum pallio ꝑ defunctis· ita obseruet ꝫm qꝛ ibi otinetur ꝗ· de p̄uil· si de terra· et melius in· c· porro·

Forma vboꝝ traditur palliū· ad honorē dei oipotētis et btē marie vgīs ꝛ btōꝝ petri et pauli aploꝝ et dn̄i ꝓpe greg· et eccīe ro· et eccīe talis tibi omisse tradimus tibi palliū de corpe bti petri sūptū in plenitudinē pontificalis digtatis ut utaris eo intra eccīam tuā certis diebꝫ qui exp̄mūtur in p̄uilegijs eccīe tue ocessis a ro· eccīa ꝗ· e· c· ul· et sunt hij natiuitas dn̄i festiuitates sancti iohis et sancti stephani in circūcisione in ephia in ramis palmaꝝ in cena dn̄i in sabbato scō tribꝫ diebus resurrectōnis penthecost· sancti iohis baptiste· et omiū apostoloꝝ in tribꝫ festiuitatibꝫ btē marie· in omemoracōe oim scōꝝ· in

De renūtiatione.

lex· iij· lond· epo.

Literas tuas· et ꝗ· si tuā aut senectutē aut insufficientiā forte cōsiderās te tanq̄ immeritū postulas relaxari scito nos credē qꝛ tutius sit hoc tpe si cōmissa tibi eccīa sub vmbra tui nois gubernet̄ q̄ sub alterius noue incognitēqꝫ psone gubernāda in tanto discrimie cōmittatur maxie qꝛ in te vigor deuocōis et fidei etiā corpe senescente nō deficit ꝫ vgente deorsū odicōe corporea feruor spūs in sublimiora oscēdit· et ꝗ· monemus te igit̄ ut sup hoc diebꝫ istis nulla te facias importunitate molestū qꝛ indecēs omino ꝓbatur prius solué militie cingulū q̄ cedat victori aduꝰsitas p̄lioꝝ. Idē abbati dolen· et p̄ori ar·

Cum inter· p· tig· gaufridi et quosdā alios canonicos sancti ꝗ· super spūali bn̄ficio scꝫ stallo in choro et loco i caplo q̄stio fuissꝫ diutius agitata· et ꝗ· Ideoqꝫ· M· q· si p̄fatū· p· inueneritis de cōsensu maioris ptis· c· fuisse de p̄dcō bn̄ficio aūc· ap· inuestitū eū faciatis bn̄ficiū ipm pacifice possidē nō eni vidꝫ nob impedimētū afferre iuramentū qꝛ de eodē nō petēdo ulterius ꝓponitur p̄stitisse si cōsensus maioris et sanioris ptis canonicoꝝ eccīe intercessit. Idē epo verulano.

Ex trāsmissa relacōne abbatis sci· n· de cepano n̄ris est auribꝫ intimatū qꝛ· p· rubeus clericus dū infirmitate laboraret apud monasteriū sancti saluatoris sibi petijt habitum monasticū indulgeri qui recupata postmodum sanitate ad monsteriū illud grā oplendi votū accessit et ibidē morā aliquātulā faciens ea q̄ p̄dcē ecclesie sci· n· cōtulerat sibi fecit restitui nūc aūt mutato animo laborat ut restituatur in eccīa sup̄dcā. Verū qm̄ iā dcā ecclesia ab eo soluta dinoscitur ex quo ea que sibi otulerat ad petitionē suā resignauit eidē· M· q· si res ita se habꝫ p̄dcm̄ abbatē et socios eius ad recepcōnē· p· nulla rōe opellas inuitos nec a cepano opelli permittas hortari tn̄ eos poteris ut illū nō tāq̄ vnū de eccīa sed q̄si de nouo recipiāt in sociū et in fratrē. Idē epo tornaceñ.

Admonet· et ꝗ· vniūsis psonis tui epatus sub districtione ꝓhibeas ne eccīas tue dyoc̄· ad ordinacōnē tuā ptinētes absqꝫ assensu tuo intraē audeāt aut detinē aut dimittē te incōsulto· qꝛ si quis otra ꝓhibicōnē tuā venire p̄sūpserit in eū canonicā exerceas ultionē. Clemens· iij·

Super hoc quod sciscitaris utrum eccīastica beneficia

b Insufficientiā· hec est iusta cā ad renūciādū· qꝛ defectus sciē nō solū impedit ꝓmouēdum· s· de elc· ogregato· imo deicit iam ꝓmotū ꝗ· de eta· et qua· c· ul· et de ꝫ habebis ꝗ· e· nisi·

c Noue· sic enim iudex potius debꝫ cām differre q̄ eam nouo iudici delegare· ff· de vaca· mu· p̄tor· ꝗ· ul· ar· xix· q· iij· monasterijs·

d Molestū· petēdo licētiam cedendi·

e Militie· sic· vij· q· i· sciscitaris· nō eni solui debent milites nisi opletis stipēdijs· C· de hijs que nō exple· stip· l· ij· li· x· et nil creditur fuisse actum dū aliq̄d supest ad agēdū· C· de hijs quibꝫ ut indig· l· pe· in fi· et frustra velociter currit qui p̄usq̄ ad metas pueniat deficit· de pe· di· iij· in cassum· ar· vij· q· i· nichil· et magis etiā delinquit qui interceptā cām dimittit q̄ qui nūq̄ ad cām venit in aut· de litig· ꝗ· cause· col· viij· et qui ponit p̄ncipiū totū supplere debet usqꝫ in finē· de cō· di· i· nullus epus· b·

Cum inter· iuramentū· iste· p· abiurauit bn̄ficiū suū qꝛ de cetero ipm nō repeteret ꝫ non iurauit qꝛ nō recipet si iterū eligeretur ꝗ· qꝛ metus cā ad audiētiā· iuramētū nō extenditur ad ea de q̄bus nō fuit cogitatū in iuramento et que tūc nō extābāt ꝗ· de iurīur· clericus· sic nec ꝛpta extendūtur ad lites que nō extabāt tpe impetrati· ꝛpti· s· de ꝛp· c· ul· et transactio nō extenditur ad ea de q̄bus nō fuit dictū vel cogitatū· C· de trāsac· si de certa· et· C· de iudic· licet· vn̄ nō obstat in alijs· sic et isti· p· non obstat iuramentū cū nō agatur ex p̄ma sua recepcōne sed ex nouo iur̄ post iuramētū p̄stitū acquisito de cōsensu maioris ꝛ sanioris ptis capituli· quia alia ē mō cā petendi· ff· de excep· rei iudicate et an eadē· ff· de instito· act· l· habebat· et ꝗ· de cā pos· c· ul·

g Sanioris· et sic stādū ē maiori pti· lxv· di· sane· et· xix· di· in canonicis· et· ff· ad municipa· qđ maior· quid sit seruādū· de hoc notatur· s· de elc· eccīa vestra· in fi·

h Inter· cessit· supple ipe petrus post suā renūciacōnē obtinuit lras a ꝓpa ut recipetur in eccīa illa· et sic iste inuestitus fuit de bn̄ficio illo aūcte ꝓpe et de osensu maioris ptis et sic ps minor nō pt̄ obicē iuramentū· b.

Ex trāsmissa· abbatis· id est p̄lati qui eccīa secularis est et nō regularis· et ē nomen dignitatis· et iste· p· rubeus erat ibi canonicus·

k Votū· nō qꝛ emisissꝫ votū ꝫ qꝛ ei mittē ꝓponebat ꝗ· de regu· cōsului· ar· otra ꝗ· de regula· sup eo· nō est otra· ibi habitus fuit ad ꝓfessionē hic ad ꝓbacōnē tātū vel hic nullū habitū suscepit et si suscepissꝫ nō obstat· nā habitus solus sine ꝓfessione nō facit monachū ꝗ· de regul· porrectū· et ꝗ· qui cle· vel vo· osuluit· aliter bona illa sibi restituta fuerūt ex quo eni

l Resignauit· ꝫ q̄ semel fuerūt acquisita eccīe nō debēt ei amplius restitui· xij· q· ij· nulli· xvij· q· iiij· sūt qui opes· ꝛn· iur̄ poli nō iure fori· xvij· q· iiij· quicūqꝫ· ar· ꝗ· de dona· inter virū et ux· mulieres· et in aut· de mona· ꝗ· si vero· coll· i· vel de fcō fuit ꝫ potius q̄ de iure si trāsierūt in ꝓprietatē eccīe vel forsan sub odicōe otulerat illa bona si ibi ppetuo remanere debēt· de hac materia notatur ꝗ· de cleri· oiug· c· qꝛ ad te·

m Admonet· intrare· ꝫ· vi· q· vij· nullus oino· et ꝗ· de iur̄· pa· cura pastoralis· alias nisi talia bn̄ficia dimiserit sūt excōicādi· usqꝫ ad debitā satisfactionem ꝗ· de insti· ex frequētibꝫ·

n Dimittē· ut· vij· q· i· epus de loco ꝗ· de p̄uil· cū et plātare· ꝗ· in eccīijs· idē ē in clericis alioꝝ p̄latorū ut abbatū ꝛ osiliū sine quorū osensu eccīas non debēt dimittē· l· viij· di· c· i· et· ij· et· liiij· di· c· i· qđ si fecerit pn̄t reuocari et n̄ redierit sūt excōicādi· vij· q· i· si q̄s vero· et· c· se· et h ē canonica ultio· ut dic̄ et si p̄latus suus trāsitū ratū hr̄e noluērit poterit ecclesia illa ordiari p illum ad quē spectat ꝗ· e· qđ i dubijs· et ꝫ in fi· ad religionē tn̄ trāsire pn̄t· xix· q· ij· due sūt· et etiā regulares petita lnia q̄uis nō obtēta ꝗ· de regula· lꝫ· Item ar· est ex hac lra qđ vnus p̄latus nō possit ad aliā p̄laturā eligi in alia eccīa vel etiā canonicus ꝫ tm̄ postulari qm̄ p̄latus ille vel clericus nō hꝫ facultatē recedendi ab eccīa sua sine lnia epi sui· vnde osensus illegittimus est qđ ocedebat vincē· et si epus maliciose eū nō vult ocedē agēdū ē p supiorem· ar· ꝗ· de iure pa· nullus· et ꝫm eū hꝫ locū electio tm̄ in clericis eiusdē eccīe· nos hoc nō dicimꝰ imo clericus alterius ecclesie bn̄ potest eligi ad aliā eccīam dūmō alias sit idoneus· et in eodem epatu et in alio ꝛ tenet electio· s· de elc· cū inter canonicos· ubi de ꝫ· implorāda est tn̄ lnia sui epi et si denegaret eā opellētur p supiorem si maliciose ꝫ faceret p dec· p̄dcām· nullus ꝗ· de iur̄· pa·

Sup hoc· casus· quidā repetebat bn̄ficiū suū de quo fuerat canonice institutus obiciebatur ei excipiendo qđ nō poterat repetē q̄uis ad ipm ptinuerit· qꝛ dū quiete possidebat illud sponte abiurauerat illud· replicabat actor qꝛ nō sponte renūciauerat· et hoc uterqꝫ ꝓbare volebat p̄mo q̄ritur an exceptio spōtanee abiuracōis obiecta nulla cā resignationis assignata sit admittēda et dato qꝛ sit admittēda q̄ritur cuius testes sint p̄us admittēdi utrum illius qui dicit qꝛ spōte renūciauit an actoris qui dicit qꝛ non spōte renūciauit ꝛn· ꝓpa qꝛ nō ē verisile qꝛ aliq̄s renūciet bn̄ficio suo spōte forte multis laboribꝫ acquisito sine magna cā tn̄ testes sup spōtanea renūciacōe sūt recipiēdi nec ē supuacuū et iudex inquirē debꝫ cām renūciacōis si voluerit· alias nō tenetur ꝛ si inuenerit illā ꝓbabilē id ē nō vi vel metu ꝛ c· admittit

eam et imponetur silentiū actori nisi ipē replicādo ,pbauerit q̄ spōte non renūciauit. in fine respondet quasi tacite qōni et quō p̄t hoc esse cum illa sit negatiua. scʒ q̄ sponte non renūciauit. et ipē respōdit q̄ licet videatur negatiua tñ talis negatiua h̄ʒ in se implicitā affirmatiuā scʒ q̄ coactus renūciauit. et ideo sup illa assercōne implicita ,pbacōnes actoris sūt admittēde et sñia ,pferenda ,p eo q̄ melius ,pbauerit. a ❡Reposcentibꝫ. id est petentibꝫ.

b ❡Sine cā. id est sine adiectione iuste cause renūciacōnis.

c ❡Verisile. ɔtra istā p̄sūptionē bñ admittitur ,pbatio in ɔtrarium vicʒ q̄ renūciauit ut. j. d̄r statim in rñsione. j. de p̄sūp. ꝗ verisimile.

d ❡Resignacōnis. lʒ nō sit allegata ab ipso reo forte ideo renūciauit. ꝗ hēbat plura bñficia. j. de p̄bē. c. referente vel ꝗ simoniace fuerat adept9 illud. j. de p̄sūp. nō ē verisimile. maxie dico ꝗ idē esset ac si nullā cām allegasset. et hic nō d̄r q̄ reus cām allegauit. ꝫ iudex hoc quesiuit. ꝗ sufficit allegare spōtaneā resignacōnē sine aliqua cā. nec tenetur allegare etiā cām nec iudex tenetur inquirē causaʒ. et h̄ notatur cū dicit. j. ideoqʒ supuacuū esse ⁊c̄. q. d. si vult p̄t inquirere. alias nō tenetur. ꝗ sufficit q̄ sponte renūciauit. j. c. ,px. quidā signat ɔtra. j. de rest. spo. sollicite ibi. non recipiūtur testes illius qui allegabat spōtaneā abiuracōnē ante restitucōnē et hic recipiūtur añ restitucōnē. ita soluebāt quidā. hic non allegebatur q̄ spoliatus renunciauerit si hoc fecissꝫ nō admitterentur ,pbacōes ɔtra eū ut ibi. ꝫ ubi cessit non spoliatus licet p̄sumatur ,p eo q̄ inuitus hoc fecerit auditur tñ adūsarius volens ,pbare spontaneā abiuracōnē qua ,pbata si iterū actor vult rēplicare q̄ nō sponte bñ auditur. ad hec ut nullū sit ɔtrariū ita dicas q̄ hec et illa sollicite in diuersis casibꝫ loquūtur. nec se tangunt. qui enim per metum vel per vim renunciat bñficio vel iuri suo ꝗ hoc voluit lʒ coactus et sic pditur dñi tas volūtas est. xv. q. i. merito. et. ff. q̄ m [illegible]

reposcentibꝫ obiecta spontanee abiuracōnis excepcō sine cause ɔgnicōne sit admittēda et an actoris q̄ sponte non renūciauit an rei de spontanea renūciacōe debeāt ,pbacōes admitti. sic tue experientie rñdemus q̄ nulla rō ꝫ verisile reddit ut quisquā bñficiū multis forte expensis et laboribꝫ acq̄situ quo sustentari debʒ facile sine magna cā sua sponte resignet. ideoqʒ supuacuū esse nō credimus cām resignationis diligēter inq̄ri. quā si forte ,pbabilem .i. nō vi nec metu nec oppssione nec interuentu pecunie nec ,pmissione extortaʒ iudex inueneit maxie si nō interuenerit iuramentū qō vix fieri de voluntate ,ppria creditur q̄ fere sp a malo est. nisi replicatio canonica fuerit opposita admittē nō postponas. Porro licet negātis factū p rerū naturā nulla sit ,pbatio eius tñ q̄ spōtaneā renūciacōnē negat cum implicite et quodāmō replicādo inficietur sup assercōne sua habito ad digmtatē ⁊ opinionē respectu ,pbacōnes

uterqʒ debʒ docerē de sua intencōne ꝫm q̄ hic fit ut dicit in fi. et in fine apparebit quis melius ,pbabit. et ita plana ē q̄ ɔsueuit difficilis reputari.

e ❡Nō vi. ꝫ spōte. ⟋ctus ɔtinet in se vim et ita supflue dicit q̄ nō vi. ff. q̄ metus cā. l. ij.

f ❡Metu. et tñ me⟋q̄ me. cau. p impssionē.

g ❡Oppssione. C. ⟋expensis etiā in talibꝫ nō debʒ dari. j. de pac.

h ❡Pecunie. que ,p⟋cū pridē. et. j. de re. ,pmu. ad qōnes. ex eo q̄ dicit nō interuētu pecunie vid̄r a ɔtrario sensu. quia si interuentu pecunie renūciasset q̄ talis renunciatio nō fuissꝫ et sic restitueretur ei ecc̄ia. ꝫ h̄ falsū ē ꝗ lʒ renūciacō nō teneat tñ p̄uari debet iste ꝗ simoniā ɔmisit pecuniā recipiēdo ,p re spūali. et ideo p̄t suppleri maxime si restitueretur in casu isto de gr̄a sola hoc fieret.

i ❡Promissione. in casu isto bñ restituētur ,ppter dolū adūsarij. si. j. e. sane.

k ❡Malo. scʒ nō credentis. xxij. q. i. ita ergo. et. j. de iurīur. et si xp̄us.

l ❡Canonica. scʒ ut actor neget se spōte rñūciasse.

m ❡Opposita. et ,pbata supple ut sequitur. in. ❡. porro.

n ❡Admittē. cū effectu maxime si ,pbabit reus iustā cām recusacōis obtinebit nisi actor p replicacōnē repellat exceptionē ⁊ hoc est qō sequitur nisi replicatio. ⁊c̄.

o ❡Negantis. de hac negatiua est dictū. s. de. elc. bone. ut ibi.

p ❡Negat. ē eni quoddā factū pregnās qō includit in se affirmatiuaʒ implicitā hanc scʒ affirmatiuā coactus renūciaui hec ,ppositio nō sponte renunciaui includit in se hāc affirmatiuaʒ coactus renūciaui. et hāc ,pbat actor in sua replicacōne. fi. C. de co. nec codicillos. et. j. de succes. ab intest. cū dilectus. et. iij. q.

credimus admittēdas. Idē.

In presentia nr̄a. et. j. licʒ igitur iudex nō semp ad vnam speciē ,pbacōnis applicet mentē suā ꝫ ex ɔfessionibꝫ depositionibꝫ allegacōnibꝫ et alijs que in eius p̄sentia ,pponūtur formet animi sui motum et tanta sit iudicialis aūctas ut sp ,p ipō p̄sumi debeat donec contra ipm aliquid legitime cōprobetur quare si tu coram dulmeñ. epō et eius cōiudicibꝫ nichil penitus ,pbauisses standū tñ sententie fuerat nisi adūsarius eā ostenderet irritādā. ꝗ tamen preter ista cōstitit de ipius renūciacōe spōtanea p quasdā epoꝝ lr̄as et ɔfessionē ipius nos ci sup eadem abbatia silentiū duximus imponendum. Cles. iij.

Sane dilecto filio. n. j. p̄sbitero card. tunc ap. se. le. nos meminimus iniunxisse ut. h. subdyaconū canonicum in pictaueñ. ecc̄ia institué procuraret qui mandatis nr̄is obtemperās ibidē instituit in canonicū subdyac. memoratū ⁊. j. postmodū idē. h. quorūdā

·ix. indicas. q ❡Inficietur. id ē neget spontaneā renūciacōnē. r ❡Ad digtatē. et sic nō sp statur nūo testiū imo ɔsiderari dʒ digtas testiū et alia de quibꝫ hēs. iiij. q. iij. si testes. cū duobꝫ. c. se. et. j. de testi. [illegible]

abbatiā. R. et quibusdā alijs causa ɔmissa fuit iudicibꝫ p ordinariū tractabatur causa fuit lata sñia ɔtra ipm. R. appellauit. cā appellacōnis ɔmissa fuit epō dulmensi et eius ɔiudici coram quibꝫ dicebat. R. sñiam nō valere. ꝗ in sñia nō exp̄mebatur quare ɔtra ipm lata fuissꝫ et ,ppterea ps adūsa ,pbaē debebat sñiam iustā fuisse. in ɔtrariū rñdebatur q̄ ista nō sūt necessaria. p̄sumēdū erat ,p sñia iudicis. demū cā ista delata ē ad dñm ,ppaʒ. ,ppa vēo auditis hīc inde ,ppositis dicit q̄ iudex nō sp debet animū applicare ad vnā speciē ,pbacōis ꝫ oīa debʒ ɔsiderare q̄ fiunt in eius p̄ntia ēt ex hijs informare debʒ motū animi sui et formare sñiam. ꝗ ,p sñia sp p̄sumitur donec in ɔtrarium aliquid ostendatur ,ppt' iudicis aūctē et si nl ,pbatū essꝫ corā epō dulmeñ et suo ɔiudice standum ē sñie nisi iste. R. eā ostēderet irritandā. tñ ꝗ cōstitit dño ,ppe p lr̄as quorūdā epoꝝ et p ɔfessionē ipius. R. de renūciacōne spōtanea imponit ei silētiū sup dcā abbatia. et intellige q̄ renūciacō fcā fuit añ electōnē adūsarij ipius. R. ad hoc ut renūciacō aliquid opetur. si. s. de elec. cum inter. R. j. de hijs q̄ fiūt a ma. p. ca. ex ore. ar. j. de arbi. ex pte. et hoc ꝫm vnū casū. secus ꝫm aliū. puta ipē se opposuit nulla alia electione facta.

a ❡Speciem. sic. ff. de testi. ob carmen. ❡ ulti. et. iiij. q. iij. si testes. ❡ in criminali. et. j. de re iud. cāʒ.

b ❡Pro ipō. id ē ,p ipius sententia.

c ❡Presumi. sic. j. de re iud. sicut. et. c. cū inter vos. et. ff. de reg. iur. q̄ res iudicata. ⟋ar. ɔtra. Jo. et. b. qui dicebāt in causa appellacōnis victor necesse habebat ,pbare sententiaʒ recte latam fuisse. et hoc p autē. C. de hijs. qui ingrediūtur ad appellandū. ❡ illd. ubi d̄r q̄ victores nō aliter potiētur sentētijs q̄ si eas recte latas mōstrauerint. ꝫ dicēdū est q̄ iniusta sit. C. de ap. qui ad ciuilia. et. [illegible]

d ❡Standū. hic ē⟋

vestrū ductus ɔsilio lr̄as suas vobis reddēs vr̄e misericordie se subiecit. et. j. ꝗ vero vñ miscd̄iā debuit impetrare inde cogitur dispendiū sustinē. M. q. h. nō obstāte ipm in fratrē et canonicū admittatis. Innocentius. iij. morosieñ. arepō.

Quod in dubijs. et. j. hijs p̄terea qui bñficiū ecc̄iasticū sibi collatū sponte in manū laicā resignātes illō denuo a laico susceperūt eodē sūt bñficio spoliādi lʒ resignatio talū facta laico nullā obtineat firmitatē. Idē ebor. arepō.

Ad supplicacōꝫ raguseñ. ar. eum a cura qua tenebatur ecc̄ie raguseñ. duxim9 absoluendū eo q̄ ibi nō poterat secure morari et si accessuꝫ haberet ad illā mortis sibi periculū imminebat. et. j. ne vero ideʒ in vituperiū ministerij nr̄i

defectū in rebꝫ tēporalibꝫ paciat'. M. q. q̄ de liberalitate regia ac ɔcessione tua bñficium qō in epatu carleoli et ecc̄ia de malebron est illi collatum ad sustentacōnem conserues ipius cui ɔcessimus ut in ipō epatu absqʒ usu palij officiū epale valeat exercere tibi tanquā metropolitano reuerētiā ⁊ obedientiā impensurus. Idem epō arelateñ.

Nisi cū p̄dē. et. j. si in hmōi cessione frugē tibi melioris vite ,pmittis scire te debes nō esse sanctificato in vtero sanctiorē et ideo nō oportet te p̄dicacōnis iam suscepte deserere ministeriū cū ille cuius fieri baiulus recusabat tandem p̄dicandū recepit v'bū dei. Qd̄ si forsan hūilitatis cā de culmine ḡris pontificali descendere. eo ipō hūilitatis videis erigē

de fur. serui. ❡ q̄ nō. et. ff. quēadmodū testa. api. ꝫ si quis. et ideo ꝗ fuit deceptus ,pmissionibꝫ ei subueintur. s. e. sup ꝫ. nā deceptis et nō decipientibꝫ iura subueniūt. ff. ad velleianū. l. ij. ❡ i. et. j. de re. permu. cū v niuersoꝝ. et. j. de dona. inter dilcō s. et. C. si minor se maio. dix. l. ij. sed qualiter iste auditur cū nullū ius habeat ēt nemo sine actione experitur. ff. de neg. g. si pupilli. ❡ ul. verū est qō nullū ius h̄ʒ sed ꝗ iste implorauit officiū iudicis admittitur ɔtra eos q̄ eum taliter decep erūt. quia cū deficit actio officiū iudicis ē implorandum. j. de officio iud. c. iudicis officium. et. ff. de mio. in cause. si. habes. j. de pac. cū pridē. et ibi officiū iudicis implorauit alias nō audiretur. ar. s. de elc. cū inter. R. se mioꝝ. ꝫ p̄t dici q̄ p restitutionē hmoi lr̄aꝝ nō renūciauit instōm quā habuit a legato aūcte sedis aplice. ꝗ nō renūciauit facto legati p talē restitucōnē subiciēdo se eoꝝ miscd̄ie. ita de iur' fuit auditus. h.

n ❡Admittatis. datis executoribꝫ sup hoc ut ptʒ in integra.

o ❡Quod in dubijs. laica. nō vid̄r q̄ talis renunciatio teneat nisi fiat in manus eius a quo bñficiū recepit. vi. q. iij. demisq̄. xviij. q. ij. abbas. et in aut. de defen. ciui. ❡ q̄ interi. coll. iij. et. ff. de orig. iur. l. ij. ❡ et cū placuisset. ar. et. xvij. q. ij. gōsaldus et op. ar. C. ō defen. ciui. l. ul. et. s. e. admonet. et ꝫ in fi. So. verū ē q̄ quātū ad ecc̄ias vel quantū ad supiorē talis renūciatio nō tenet qm ecc̄ia vel superior p̄t illū repetē si vult ut. vij. q. i. nō oportet. et etiā supior. xxxiij. q. v. mulier. ꝫ ipē nō p̄t eā repetē et ita quo ad se tenet pactū. ꝗ ⁊ si inutilis sit talis renūciacō tñ h̄ʒ in se tacitū pactū ne repetat sic acceptilatio inutilis. ff. de pac. si vnus. ❡ pe. et. ff. de acceptilac. si acceptilatū. et. xvij. q. i. eos. ar. cōtra. ff. de acceptil. an inutilis. in [illegible]

[illegible]

de renunciatione

innuūt. et. s. de ſcp. ſup lr̄is. v. niſi forſitan.
a ¶ Sz dūtaxat. ex iſto loco colligitur q̄ p nullo crimine pt epus renūciare ſine lnīa ppe quātūcūq3 graui ſup hoc dicūt quidā q̄ nullus criminoſus nullus regularis pt renūciare ſine lnīa ppe. ar. j. c. px. v. vnde quidā. et. vi. q. iij. demq3. et. ff. de admi. tu. l. tutores. §. qui ſe. etiā ſi talis ſit qui titulū nō habeat ut ſimoniacus τ intruſus in morte tn̄ pp̄ter neceſſitatē poſſent renūciare. ar. illius. c. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadēte. tan. et Jo. dicūt q̄ ſimoniacuſ et intruſus nō hn̄t titulū ſz fures τ inuaſores ſūt. i. q. i. ordinacōeſ. et. ix. q. i. ordicōeſ. et idō q̄to plꝰ rē tenēt tāto plꝰ peccāt

male vticem q̄ terminis in reſignādi ꝓpoſito exhibes ptinacē q̄ tūc in te verā hūilitatez cuſtodies cū et p eā locū ſublimem fugies et per obediētiam nō dimittes intueri itaq3 volumuſ qō hec ſūt illa p que cedendi eps̄ licētiā pt poſtulare ꝯſcientia criminis debilitas corpis defectus ſcie malicia plebis graue ſcādalū irregularitas pſone ſz i hijſ omnibus ē obſuanda cautela. ꝓpt ꝯſciaz eni criminis cedēdi poteſt licētia poſtulari et forſan non cuiuſlibz ſz dūtaxat illius ꝓpter qō ipius officij executio poſt p actā penitētiā impeditur cū ſi omēs quos arguit ꝯſcia cuiuſlibet culpe cederēt pauci vel nulli in illo miniſterio remanerēt. et. j. Alia vero cā eſt debilitas corpis q̄ vel ex infirmitate vel ex ſenectute ꝓcedit nec tn̄ omis ſz illa ſolū mō p quā impotens redditur ad exequēdū officiū paſtorale. nā ſi ꝓ qualibz corpali debilitatate ſuſcepte ſeruitutis officiū poſſz deſeri fruſtra fateretur ſe apl's in ſuis infirmitatibus gloriari cum interdū nō plus hortetur ſenilis debilitas aliquē cedē quā moralis maturitas que in ſenibꝰ eſſe ſolet ipm i ſuo ſuadet officio p maneē ꝓ talibꝰ eni de ſe dicit apl's cū infirmor tūc fortior ſū. quia nūquā corpis infirmitas fortitudinem cordis augmentat. ¶ Pro defectu q3 ſcie plerūq3 pt quis petē ceſſionē. q̄ cū ipa circa ſpūaliū adminiſtracōnē ſit potiſſimū neceſſaria et circa curā tpaliū oportuna pſul qui omiſſam ſibi debz ecc̄iam regē

impedimento ē. ff. de. v. ſig. morbus. ff. de re iud. queſitū.
e ¶ Infirmitas. q̄ feruor ſpūs ad ſublimora ꝯtēdit. s. e. lr̄as.
f ¶ Plerūq3. niſi eſſz talis ſcia quā cito addiſcē pt ad qō ſp tenetur eps̄. xxxviij. di. c. ul. vnde dicit iuris ꝯſultus ſi vnū pedē tenerē in ſepulcro adhuc addiſcē vellē. ff. de fideiu. liberta. apud iulianum. xxiiij. q. iij. ſi habes. nā et ab āmiculo puero dicit aug. ſe velle diſcē ut in. e. c. g ¶ Spūaliū. xxxviij. di. p totum.
h ¶ Tpaliū. lxxxvi. di. fratrē nr̄m. et. xxxix. di. petrus. et. xxxvi. di. §. i. et merito neceſſaria ē ſciencia ſpūaliū et tpaliū q̄ in hijs alios docere debz

in utriſq3 ſalubriter ei renūciat ſi ſcientiam in qua ipam regat ignorat. Tu eni inquit dn̄s ſciētiā repuliſti et ego te repellā ne ſacerdotio fungaris michi. quā q̄ et ſi deſiderāda ſit eminēs ſcia in paſtore in eo tn̄ ſit ꝯpetēs tolerāda. q̄ ſm apl'm ſcia inflat. caritas autē edificat. et ideo impfcm̄ ſcie poteſt ſupplē pfectio caritatis. ¶ Propter aūt maliciā plebis cogitur interdū platus ab ipius regimine declinare qn̄ plebs adeo dure ceruicis exiſtit ut pficē nequeat apud ipm ſed ꝓpter eius duriciā quo mag' ſatagit eo magis iuſto iudicio deficē pmittatur dicēte domino p ꝓpham linguā tuā adherere faciā palato tuo q̄ domus exaſperās eſt. et apl'i legūtur dixiſſe iudeis ecce ꝯuertimur ad gentes. q̄ vbi dei vos indignos feciſtis nō tn̄ ꝓ qualibet culpa paſtor debz gregē deſerere ne mercenario ꝯparetur. qui videt lupū venientē et dimittit oues et fugit. ſed de ſupioris licētia tūc demū pt nō tam timide fugē q̄ pui de declinare cū oues ꝯuertuntur in lupos et qui debuerāt humiliter obedire iam irreuocabiliter cōtradicūt cū et ſi tales ſint grauiter ꝓ crimine puniēdi ſunt tn̄ ꝓ tēpore utiliter tolerandi q̄ ſanguinem elicit qui nimis emūgit. ¶ Pro graui q3 ſcandalo euitando cū aliter ſedari nō pt lz epo petē ceſſionē ne plus tēporalē honorē q̄ eternā videatur affectare ſalutē memor illius q̄ dicit apl'us ſi eſca ſcandalizauerit frēm meū nō māducabo carnē in eternū

miniſtrare nō pt ex hijs eni que inordinate ſūt acta nō pt aliquid ordinabiliter fieri. j. de accu. qualiter τ qn̄. ſz dic regulariter id ē laudabiliter et utiliter. ꝯdebuerit de iure tpe ſue examinacōnis et ſic ē
a ¶ Potuerit. i. non. ar. q̄ illud dicimur poſſe qō de iure poſſumꝰ xxij. q. ij. faciat. et. ar. s. de ſcp. ſuſcitatuſ. ſz debuit ꝯfiteri ſaltē in ſecreto. s. de elc. innotuit. ꝯſtauit impedimētū tpe ſue ꝓmocōnis. vn̄ imponi debz ſibi pnīa cū diſpēſatur.
b ¶ Latet. q̄ nō manifeſ cū eo ut ſequēs lr̄a dicit. tn̄ ſi culpa talis.
c ¶ Et cā. ſi ipa irregularitas occulta eſt diſpēſatur cū ipo ꝓpter utilitatē ipius eccīe. ſ.

ſz inter ſcandalū τ ſcādalū eſt ſubtiliter diſtinguēdū ſic dominus ipe diſtinxit cui cū dixiſſent apl'i. ſcis quia phariſei audito hoc vbo ſcādalizātur rn̄dit. ſinite illos ceci ſūt τ duces cecoꝝ. alibi vero dixit qui ſcādalizauer τ vnū de puſillis iſtiſ qui in me credūt expedit ei ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius τ demergatur in pfundū maris. ¶ Perſone vero irregularitas ut ſi forte ſit bigamus vel vidue maritus eſt cā ꝓpter quā petē pt licētiā aliqs reſignādi atteſtante aplō qui dicit oportet epm eſſe vnius uxoris virum nō tn̄ ꝓpter quālibz irregularitatē pſone dz ei qui regulariter miniſtrauit cedendi lnīa indulgeri utpote ſi de legitimo mr̄imonio non ſit natus q̄ lz irregularitatē hm̄oi nō potuit ſbticē ſi tn̄ et culpa latet et cā cū eo qui laudabiliter ſuū impleuit officiū iniūcta ſibi penitentia ꝯpetēti pt nō minꝰ utiliter q̄ miſcdiť diſpenſari. ego ſū inquit deus zelotes vindicans peccata patrū in filios et uſq3 in terciā et quartā gn̄acōnem in hijs qui oderunt me id eſt in illis qui ꝯtra me prīnū odiuz imitātur vn̄ patz q̄ illis q̄ paterna vicia non ſecuntur ꝓprie pn̄t in talibꝰ ſuffragari vtuteſ illo diſcrecōnis adhibito moderamine ut inter notos τ māzeres naturales et ſpurios diſtiguat. et. j. verū ſi ꝓpter alias cās ceſſionē affectes nō ē i hoc tibi poſtulāti fauendū. cū hm̄oi poſtulatio videatur nō eſſe diſcreta qm̄ ut id tāq̄ notiſſimū obmittamus q̄ ocioſitas τ voluptas arma ſūt hoſtis antiq̄ ad miſeras aīas captiuādaſ ꝓpter laboris āguſtias aut pſecucōnis incurſus nō debes deſerē ſpōſam tuā cui defigendo manū apud extra

39

ſolu. ma. ſi cū dotē. §. ſi maritus. et expone ſpōſam. i. eccīaz militātē
l ¶ Manū. vba ſūt ſalomonis in pabolis loquētis. de fideiuſſore qui obligauit ſe apō ext̄neū id ē apud creditorē qui ē ext̄neus. id ē alius a fideiuſſore et reo pn̄cipali. ſic eps̄ defigendo manū. id ē per manualē obedientiā obligauit ſe ꝓ ouibꝰ ſuis apud ext̄neū. i. creditorē. i. apud deū qui ſibi credidit gregē ſuū mediante ſuo metropolitano cui obediētiā facit manualē. eps̄ eni teneť reddē rōz deo ꝓ aiabꝰ ſibi cōmiſſis ſi male cuſtodiēit oues ſuas. j. de reg. iur. c. penul. et expone apō extraneū. i. apō aliū q̄ deus ē aliꝰ ab hoie in eo q̄ deus. q̄

neuz te ſide media copulaſti ſciēs q̄ bti ſūt illi qui pſecucōnem patiūtur ꝓpter iuſticiam qm̄ cū ꝓbati fuerint accipient coro. vite quā repromiſit deus diligentibꝰ ſe. ſz dices ſpūs ubi vult ſpirat et neſcis vnde veniat aut quo vadat. et ideo nō eſt qui poſſit vias illius ſpiritus pſcrutari. qui vero ſpiritu dei agūtur nō ſūt ſub lege qm̄ ubi ſpūs dei ibi libertas q̄re ſi cedendi tibi licentia data ab hoīe nō fuerit n̄lominus tn̄ cedes. q̄ data eſt tibi libertaſ cedēdi a deo certe deſipis ſi ſic ſapis. nam qūo ſpū dei agitur qui ꝯtra ſpiritū dei agit. ſi eni vera ſunt q̄ pmiſimus immo q̄ indubitanter ſūt vera ꝓcul dubio cōtra ſpm̄ dei agit qui aliquid ꝯtra veritatē attemptat qm̄ ipe ē ſpūs veritatiſ. ¶ Porro ſi dicas q̄ forſan alia eſt cā latēs ꝓpter quā cedēdi voluntas tibi celituſ inſpiratur τ noſ ſiquidē rn̄demus. tu quō ſcis q̄ talis inſpiratio ſit celeſtis. nōne recolis q̄ ille glorioſus pontifex dixit cū cepiſſz viribꝰ corpis repente deſtitui. dn̄e ſi adhuc ꝑplo tuo ſū neceſſarius nō recuſo labo. fiat volū. tua. illius exēplū ſecutus qui dixeīt cupio diſſolui τ eſſe cū xp̄o. manere aūt in carne neceſſariū ē ꝓpter vos. et. j. quippe ſi quāto cūq3 vtutū flore refulgeas et in te nō habeas caritatē n̄l cōꝑbaris hr̄e. nulla ſiquidē maior poteīt eſſe caritas q̄ ut aīaz ſuā ponat quis ꝓ amicis ſuis cū aūt ꝓpter hāc te deceat aīaz tuā ꝓ ſbditis tuis ponē nulla occaſione dūmō pficē illis poſſis et ſi nō omibꝰ tn̄ multis ab eoꝝ regimine te ꝯuenit excuſare. qm̄ ſi laboris cām ptēdis exēplū te apl'i ſbleuabit q̄ ſuadet tibi laborē hm̄oi nō refugere dū ſe aſſerit ꝓ ꝯūi ſalute plus ceteris laboraſſe q̄ lz nō

a Effectus· iuxta illud· Non est in medico sp̄ releuetur ut eger· qꝛ qn̄qꝫ viciū est materie nō artificis· ī· de loca· et ꝯduc· ꝑpt· ff· ad· l· acquil· si seruus· §· si calicem· et· xliij· di· ephesijs· nec euētus mortalitatis medico qui diligēs fuit imputari debet· ff· de of· p̄ si· illicitas· §· sicuti· et sufficit diligētiam adhibē quā p̄t· xlvij· di· c· ul· et si negociū nō habeat effectū sufficit si sit utiliter ceptū· ff· de neg· g· sed an ultro· §· i· l; secus sit in negocijs pupilli· ff· e· ti· si pupilli· in pn̄· et· l· litis·

b Illa· scꝫ vita ꝯtēplatiua·

c Secura· ergo potius amplectenda· nā tenere certū et dimittere incertū debemus· de pe· di· vij·

p Quatuor· scꝫ niceanū ꝯstantinopol· ephesinū p̄mū et calcedon· ·xv· di· sicut· q Cessante· ar· est hic q cessante cā cessat effectus ut· i· q· vij· q ꝑ remedio· et· q· i· q ꝑ necessitate· et· lv· di· priscis· et et· lxi· di· §· hijs omibꝫ· et· c· neophitus· ī· de ap· cū cessante· ar ꝯtra· ·xxxij· q· i· dixit dn̄s· et· xix· q· ij· due sūt· So· si p causam fiat dispensacō vel aliqd ꝯsimile cessante causa cessat qd factū ē ex causa ut in p̄mis· c· si vero ius ꝯue statuitur ex causa licet cā cesset remanet ius qd statutū fuit ex illa cā· ff· de postu· l· i· §· sexum· ut in ꝯtrarijs· vel sic· licꝫ causa impulsiua cesset remanet ius qd ex ea statutū est ꝯtra· xxxij· q· i· dixit

sequatur semp laborē effectus nilominus tn̄ labor ē meritorius apud deū iuxta qd legitur reddet deus mercedē laborū suorū scōrū· et· ī· nec putes q ideo martha malā ptē elegeit q circa plurima satagebat· qꝛ maria optimā ptē elegit que nō auferetur ab ea qm̄ licꝫ illa sit magis secura ista tn̄ ē mag fructifera et licꝫ illa sit mag suauis h tn̄ magis utilis cū in fecūditate sobolis lippitudo lye rachelis pulcritudini sit p̄plata q̄uis simul in vnū et ꝯtemplatiuus esse valeas et actiuus legislatoris exēplo q nunc ascendebat in mōtē ut ibi gloriaꝫ dn̄i cū maiori cerneret libertate nūc vero descēdebat in castra ut cū utilitate maiori necessitatibꝫ populi ꝓuideret· quapropter facilius indulgetur ut ascendat monachus ad p̄sulatum q̄ p̄sul ad monachatū descēdat. et· ī· monemus itaqꝫ ut laborē pastoralis regiminis nō recuses ne fortassis ad pedes suos cū maria sp̄nēt te recipe q sibi apd se diutēti spreuisses cū martha sollicita ministrare. et· ī· Qa vero in postulādo cedēdi licētiā institisti tibi te duximus relinquendū ut distinctis cauꝫ ꝑpter q̄s cedē oporteat si ꝑpter aliquā cām utilem et honestā in hmoi ꝑposito ꝑseueres de licētia nr̄a cedes alioquin cedendi licentiā aūcte ap· tibi scias esse penitus interdictā qm̄ et si pennas habeas quibꝫ satagas in solitudineꝫ aduolare ita tn̄ astricte sūt nexibꝫ p̄ceptorum ut liberū nō habeas absqꝫ nr̄a p̄missiōe volatū. Idem episcopo fauētino in archiepiscopuꝫ rauēnatensem electo.

Post trāslacōnē tuam ad ecclesiam rauēnatēn· cū ꝑpositus et canonici fauentin· in· ī eorū cō canonicū liberā eligendi aūctatē vnanimiter cōtulissent ipe ī· sancti fridiani lucan· canonicum olim epm sarenacēn· in fauentin· epm postulādū elegit porro a sancti fridiani p̄ore sup hoc requisito et obtento cōsensu ꝑpositus et alij postulationē eandē approbari a nobis humiliter petierūt verū postulacōni hmoi videbatur ꝯ· ꝯstant· cap· obuiare in quo statutū ē· ut quicūqꝫ de pontificali dignitate ad monachorū vitā et penitentie locū descēderat nequaq̄ ulterius ad pontificatuꝫ resurgat vnde cōtra dictū ꝯciliū cū sit vnū ex quatuor p̄ncipalibꝫ q sicut quatuor euangelia eccl̄ia catholica veneratur nullatenus videbatur eorū postulatio admittenda. Ceterū speales quidam casus inueniūtur in quibꝫ p̄dicto ꝯcilio nō obstante is qui vitā monachalem elegit rursū licite potest ad epatū assumi si enī quisquā ꝑsecucōnis rabie seuiēte vel p̄pediente inualitudine corpis cū ꝑficere nequeat in regimine pastorali. De supioris aūcte ad monasticā vitā descendat ꝑsecutionis vel egritudinis impedimēto cessante ad epalem poterit resurgē dignitatē. Itē si q̄s literature defectū ne tanq̄ cecus ceco ducatū p̄beat locū regiminis aūcte ap· deserēdo ad ociū se ꝯtulerit monachale ac p exerciciū lectōnis sciētie repeit margaritā ꝑcul dubio poterit denuo vocatus a domino cathedram reascendē pastoralē. Rursus si q̄s cupiditate

et· vij· q· i· pn̄tiū· et· s· de elc· sup eo· et· i· q· i· q quidā· et· ī· de simo· nobis fuit· sed ꝯtra videtur q possit cū simoniacis dispensari· ut· i· q· ·v· quicūqꝫ· et· c· pn̄tiū· et· ī· de simo· de simoniace· et· s· de elc· si alicuius· So· vm· dicit q talis de iure nō p̄t eligi siue postulari· sꝫ dispēsatiue debēt postulari· alij dicūt q si ꝯmissa fuit simonia in ordine nullus p̄t cū eo dispensare· ut· i· q· i· erga· et· c· qd quidā· nec etiā dominus ꝑpa ut dicūt· qꝛ caracterē habet viciosū cui renūciari nō potest et ideo nō purgatur viciū istud· ut· xiiij· q· vi· si res aliena· sꝫ h nō credo imo p̄t ꝑpa bn̄ dispensare cū simoniacis qui caracterē hn̄t viciosū q sa…

parentū eo tn̄ penitus ignorāte fuerit epatū adeptus et hoc ꝯperto epatū de licentia superioris dimittēs obseruātiā elegerit regularē et si ad epatuꝫ eūdē redire postmodū neqat iuxta canonicas sanctōes ad alium tn̄ poterit licite reassumi quāq̄ aūt in hijs et ꝯsimilibus casibꝫ is qui epatu dimisso monasticā vitā elegit resurgere valeat ad officiū pastorale nichil tn̄ in hijs ꝯtra p̄scp̄tū intelligitur ꝯciliū attēptari q in eo loquitur casu cū ꝑpter aliquod crimē epatū quis deserens ad vitā monasticā penitentie cā descendit. vnde quidam in eo casu loqui dixerunt capitulū supradictū cū quis ꝑ crimine de quo cōuictus fuerat vel ꝯfessus ab epali dignitate depositus in monasterio existat ad penitentiā agēdaꝫ inclusus vel cū aliquis ꝑpter graue crimē ꝑ quo epatū retinens penitētiā digne agē nō valebat cedendi obtenta licentia vitā monachalē elegit alijs asserentibꝫ sic intelligēdū esse capitulū ante dictū ut ꝑ se resurgē nequeat id ē repetere quasi debitū q tali modo dimisit quāq̄ eligi possit p̄sertim si locū tm̄ et nō ordineꝫ resignauit. Cū ergo nob con stare nequiuerit ob quā cām p̄dictus ī· epatui olim cesseit ·M)· q· si tibi cōstiterit q ꝑpter aliquod ex p̄missis causis seu ꝯsimilibꝫ idē ī· epatui cesserit memorato tu aūcte nr̄a dūmō necitas vel utilitas id exposcat licentiā ei tribuas ascendendi ad regimē eccl̄ie fauentin· maxime si veritate submitꝰ tur q dictus ī· loco tm̄modo

·c· illo· vij· q· i· h nequaq̄· exclusis opinionibꝫ ibi notatis·

b Valebat· i· q· i· si quis neqꝫ· et ex hoc colligo q simoniacus sine licentia dn̄i ꝑpe renūciare nō p̄t· de hoc notatur· s· c· ꝑx· §· i·

c Dimisit· vij· q· i· q̄ periculosū·

d Locū tantū· ī· de ord· ab epo qui resigna· ep̄· c· vno·

e Ordinē· id est ordis execucōnē· qꝛ caracteri nemo possꝫ renūciare

f Premissis· q̄tuor causis de quibꝫ dcm̄ ē supra in lr̄a ꝑpter populi ꝑsecutionē vel corpis infirmitatē defectū sciētie ꝑpter simoniaꝫ ab alijs eo ignorāte ꝯmissam cū quis renūciat ꝑpter ali…

cesserit memorāto et nō ordini vel eccl̄ dignitati tūc enī esꝫ vehemētissime p̄sumēdū q nō ꝑpter crimē aliqd ab ipo ꝯmissum sꝫ cā penitentie ad vitā migraret regularē p̄sertim cū apostolica sedes post cessionē multo min⁹ q̄ antea p̄misisset eidē tali crimie irretito in pōtificali ordie ministrare alioquin cū durum nimis extiterit ꝯtra tam solēne ꝯciliū hmoi postulacōꝫ admittē ꝑposito et canonicis memoratis iniungas ut aliā ꝑsonā sibi idoneā eligāt in pastorem. Idem in ꝯcilio gn̄ali.

Quidā cedēdi lnīaꝫ cū instātia postulātes ea obtenta cedē p̄termittūt· sꝫ cū in postulacōne hmoi aut eccl̄iarū comoda quibꝫ p̄sūt aut salutē videātur ꝑpriā attēdisse quorum neutrū suasionibꝫ aliquorum querentiū que sua sūt seu etiā leuitate qualibꝫ nolumus impedire eos ad cedendū decernimus ꝯpellendos. Bono· ·iij· maioris eccl̄ie decano et magistro· R· cant· sancti dyon· leodien·

Clemens ad ap· se· ī· sub· ꝑposuit q cum bone me· ī· ꝑp· p̄· n· abbati de e menco et maioris eccl̄ie ac sci pauli cātoribꝫ treuer· suis dederit lr̄is in mādatis ut si nl canonicū obuiaret p̄bēdā in ecclesia sci florini in ꝯfluētia quā iacobus decanus ipius eccl̄ie resignauit sub· ap· obstaculo assignarēt et· ī· cunqꝫ iudices aplicū vellēt adimplē mādatū quidā se opposuerūt canonici eccl̄ie memorate dicētes subdyaconū antedcm renūciasse iuri qd sibi ex ipis lr̄is ꝯpetebat dcō igitur subdyac· sꝫ negante iā dicti canonici ad hoc

pbādū testes aliquos pduxerūt p q̄s cū videtur pbatū ipm se gratie capituli ɔmisisse duo iudices p̄dictoꝝ sententialiter decreuerūt ipm eundē nō posse uti literis supradc̄is p eo ꝙ eidē aduSarij se gr̄e cōmisisset p qd̄ visus ē renunciasse iuri sibi ex ip̄is lr̄is ɔpetenti a qua sententia idē appellans vigiliā epiphanie terminum sue appellacōni p̄fixit ad quā cū venisset .p. de colle medio capellanū nostrū sup hoc sibi cōcessimus auditorē sed cū eius aduSarius nō accesserit p duos menses et āplius expectatus nec vllus cōpareret p eo sufficiens rn̄salis. tandē quidam lr̄as hn̄s ad ɔtradicēdū et impetrādū corā eodē ɔparuit, qui cū ad tractādū cām minus sufficiens credetur idem auditor sn̄iam p̄dcōꝝ iudicū sententialiter iusticia exigente cassauit. Nos igitur ratā et firmā hēmus capellani sn̄iam memorati. Idē ar. treueren.

Recte corā nobis. f. t. litere ɔtinebāt ꝙ abbas sancti petri tullen. tibi humiliter est ɔfessus ꝙ cū adeo graui egritudine laboraret ꝙ de vita desperaretur ip̄ius ad cuiusdam emuli sui ɔsiliū de quo ip̄e cū eū nō crederet emulū ɔfidebat monachos suos ab obedientia in qua sibi tenebātur absoluit vocato dyoc. ep̄o ut abbatiā in eius manibus resignaret ꝙ cum usus ɔsilio sanior nō fecit et eidē abbati postmodū restituto sanitati vniuersi et singuli de ɔuentu obedientiā et reuerentiā requisiti ab eo in capitulo pmiserūt. et. j. Nos aūt ex tali facto eūdem abbatē suo resignasse nō videmus regimini. Greg. .ix. agathen. et vticen. epis.

Dilecti filij ɔuentus monasterij sancti .v. immediate ad ro. ptinentis ecclesiam intimarūt ꝙ abbas coꝝ sentiens se insufficientem oneri regiminis abbatie cessit in manib; eorundē ip̄i quoqꝫ .g. monachū sancti victoris elegerunt canonice in abbatē. et. j. Cum igitur dictus abbas cedē sine licētia nostra nequiuerit. Nos tam electionem q̄ cessionē p̄dictas decreuimus irritas et inanes. mandamus quatinus abbatē ip̄m loco suo restitui faciatis quo integre restituto vice nostra recipiatis cessionem ip̄sius.

De supplēda negligētia p̄lex. iij. caster.

Statuimus p̄terea ut si ep̄us tercio cū humilitate ac deuotione sicut cōuenit requisitus substitutos abbates vestros benedicere forte renuerit eisdem abbatibus liceat pprios monachos benedicē et alia que ad officium huiusmodi ptinent exercere donec ip̄i episcopi suam duriciam recogitent et abbates benedicere non recusent.

Clemens tercius.

Sicut nobis tua fraternitas intimauit monachi quidā et canonici regulares ecclesias que ad p̄sentacōnē eoꝝ ptinent in tuo ep̄atu habentes pprijs usib; deputare nitūtur nec volunt ad eas cū vacauerint vocare psonas quin potius occasione ɔcessionis quorundam episcopoꝝ vicarios in eis p sua instituūt et destituunt volūtate. admissos ita pēsionibus onerantes ꝙ nec ecclesijs ɔpetēter possunt in paupertate nimia deseruire nec episcopo in episcopalib; respōdere neqꝫ hospitalitatē sic cōuenit trāseūtib; impertiri. Nolētes autē ut status ecclesie debitus et antiquus p insolentiā alicuius subvertatur. M. q. nisi a iurisdictione tua exempte sint ecc̄ie supradicte p̄dictos excessus studeas rōnabiliter emēdare et nisi p̄dicte psone infra tempus lateran. ɔcilij cōstitutū ad vacātes ecclesias tibi psonas idoneas p̄sentauerint extūc tibi liceat appellatione remota in eisdē ordinare rectores qui eis p̄esse nouerint et pdesse ita tn̄ ꝙ ex hoc nullū p̄iudiciū in posterum

generetur. Innoc. tercius.

Licet magister. h. et. R. procurator. R. de sancto eadimūdo sup archidyaconatu richemundie diutius litigauerūt corā nobis. et ꝛ. ne igitur ius nostrū negligē videamur qui alios in sua iusticia confouemus mandamus quatinus si vobis constiterit archidyaconatū richemundie vacasse per annū tpe semestri quo vel ad archiepiscopū vel ad capitulum donatio ptinebat non a vacatione sed a noticia computato cū p eo q eborac. archiepiscopus alium supiorem nō habet extūc fuerat ad nos donatio deuoluta utriq sup h silentiū imponatis. Idē magistro de castro nouo et. R. monacho fontis frigidi. ap. sed.

Literas vestre legē. discretionis accepimus q cū in quibusdā ecclesijs legacōi nostre subiectis quedā beneficia et dignitates tāto tēpore vacauissent q tam plati q capitula sm tenorē lateran. ocilij essent iuri instituēdi priuati postq aduētus vester innotuit in beneficijs illis psonas minus idoneas instituere psūpserūt. et ꝛ. Discretioni vestre mandamus quatinus si beneficia et dignitates noueritis personis idoneis assignatas eas de patientia permittatis ab ipis pacifice possideri alioqui psonas amouētes prsus ab ipis eas de psonis idoneis autoritate nostra suffulti nō differatis quātocius ordinare. Idem episcopo samorē.

Dilcō filio. p. sancti marcelli psbitero card. s. et. R. procuratorib. p. et. g. apud se. ap. constitutis auditore concesso et ꝛ. quia nobis constitit a decano salamantino et eius sequacib post elapsū sex mensium spaciū infra q epus et capitulū put omuniter spectabat ad eos pcedere ad electionē cantoris neglexerāt electionem supradicti. p. minus canonice celebratam decreuimus irritam et inanē et appellationē a decano et suis fautorib interpositam factū archiepiscopi ad quē iam erat eligendi autoritas deuoluta nequiuisse se aliquatenus impedire. et ꝛ. mādamus quatinus nisi dcō. g. aliqd canonicū obuiet electōnē de ipo factā sblato. ap. obstaculo ofirmetis.

De temporib ordinacōnū et qualitate ordinandorū.

Alex. iij. batonensi epo.

Sub dyaconos autē nulli nisi ro. pon. licet dieb dñicis ordinare. quāuis osecrādi deo dedicatas vgines et miores ordies hijs dieb habeāt licētiā celebrādi. sabbato quidē pēthecostes nō licet alicui sacros ordines celebrare cū in sequenti septimana recepta spūs sancti gra celebrentur. Idē epo herfordē.

Sane sup eo q moris esse dixisti ecclesijs quibusdā scotie et walie in dedicationib ecciarū vel altariū extra ieiunia quatuor tpm clericos ad sacros ordines pmouē. significamus q osuetudo illa utpote institutioni ecciastice inimica ē penitus improbāda et nisi multitudo et antiqua osuetudo terre esset taliter ordiati nō deberēt pmitti in susceptis ordinib ministraē. nā apud nos sic ordinati deponerētur et ordinatores puarentur auctē ordinandi. Idē eidem.

De eo autem q quesiuisti an liceat extra ieiunia quatuor tēporū aliquos in hostiarios lectores exorcistas vel acolitos aut etiā sbdyaconos pmoueri. t. r. q licitū est epis dñicis et alijs festiuis dieb vnū ā duos ad miores ordines pmouē. sz ad sbdyaconatū nisi in. iiij. tpib ā sabbo scō ā sabbo an dñicā de passione. nulli epoꝝ pter q ro. pō. lz aliquos ordinare. Idē.

Ex tenore tuaꝝ lraꝝ accepimus q. M. clericus adeo deliquit q si pccm eius essz publicū degdaētur ab ordie quē suscepit ⁊ āplius nō possz ad supiores ordines pmoueri. verū qm pccm ipm fore occultū dixisti. M. q. pniaꝫ eis dignā imponas et suadeas ut pter pnie pacta ordine suscepto utatur quo otētus existēs ad supiores ordies amplius nō ascendat. verūtn q pccm occultū ē si pmoueri voluerit eū nō debes aliq rōe phibere. Lucius. iij. archiepō turoñ.

Ad aures nras puenit q religiosi qdā ad supiores desiderāt ordies pmoueri. sz plati eoꝝ desiderijs otradicūt. tue

igitur q̄õm. t.r. q̄ honestius et tutius ē sbiectis debitā ꝓpositis obediētiā impendendo in inferiori ministerio deseruiē. q̄ cū ꝓpositoꝝ scādalo graduū appetē dignitatē nec ē in hac parte subiectoꝝ desideriū cōfouendū. qm̄ esse p̄t q̄ prelati eoꝝ cōmissa secreta nouerint ex quibꝰ ꝯstat eis q̄ salua cōsciā nequeūt sublimari. q̄ nō in sblimitate graduū ſ; in amplitudine caritatis acquiritur regnū dei. Idem.

Si archieps obierit et alter fuerit ordinādus oēs epi eiusdem ꝓuincie ad sedē metropolitanā ꝯueniāt ut ab omībꝰ ordinetur. reliqui vero cōprouinciales epi si necesse fuerit ceteris ꝯsentiētibꝰ a tribꝰ iussu archiepi poterūt ordinari. ſ; melius est si ipse cū omībꝰ eū qui dignus ē elegerit et cūcti pariter pontificē ꝯsecrauerint.

Ex ꝯcilio arel.

Nec epi sine metropolitani ꝑmissu nec metropolitanus sine duobꝰ vel tribꝰ epis ꝯprouincialibꝰ p̄sumat epm ordinare ita ut alij epi ꝯprouinciales admoneātur eplis ut se suo r̄nso significēt consensisse q̄ si inter ptes aliqua dubitatio fuerit maiori nūo metropolitanus consentiat. Urbanus

O .iij. archiepo pisano.

Cum quidā et .j. epm q̄ die quo nō debuit ordines celebrauit canonica disciplia corrigē ⁊ ordīatos a susceptis ordinibꝰ tādiu reddē debes expertes donec apud nos restitucōis grām ꝯsequātur. Cl.

O .iij. idroñ. archiepo.

Cum fm regulas eccīasticas. et .j. q̄ vero sic dr̄ in ptibꝰ calabrie latini a grecis et greci a latinis fm alterutrius institucōnis obfuātiā ordinātur nolumus deceтero ꝯmixtiones et ꝯsuetudies rituū ī ordinibꝰ obfuari. Innoc. iij. abbati et conuentui cariloci.

Ex pte vrā nr̄o fuit apo. reseratū q̄ quidā monachus vr̄ se ad nigros mōchos trāsferēs et hītū eoꝝ assumēs ad sacerdotij ordinē in ipo habitu est ꝓmotus vn̄ q̄ dubitasti utrū in assumpto taliter ordie ministrare debeat. M. q. nisi canonicū aliud obuiet ipm monachū officiū sacerdotis libē exequi ꝑmittatis. Idē. c. p̄sbitero car. ap. se. le.

Quod trāslacōm pontificis et .j. con. t.t.r. q̄ cū clericus grecus epo latino sbiectus a greco pontifice ordinatur nisi de mandato vel licētia sui epi fiat interdicēda est ei ordinis

execucō sic suscepti tanquam ab alieno pōtifice sine mādato vel licentia sui epi ordinato Si vero de mandato vel licentia sui presulis a greco pontifice fm morem grecoꝝ fuerit ordīatus. l; culpādus sit eps latinus q̄ clericos suos a greco facit ātistite ordīari q̄ diu tñ talis mos ab ecclīa tolerat' impediri nō deb; ab execucōe ordinū taliter susceptorum.

Idē mutiñ. episcopo.

Cum in distribuēdis et .j. meminimus a nob fuisse simpliciter postulatū ⁊ clementer indultū ut q̄ p̄fatus. a. eccīe ro. subd. eāt mādaremus ipm ꝑ boñ. epm ꝓmoueri. Idem eidē et mgr̄o. h. subd. nost.

Literas vr̄as recepimus sup inordinata ordinatione ꝑmolenſ electi quē bono. eps p̄cedenti sabbo in dyac. et sequēti die dn̄ico cōtinuato ieiunio in p̄sbr̄uz ordinauit in quo quantū vterq; deliquerit euidenter intelligit qui prudenter attēdit. si eni vtrūq; ordinē eodē die ꝯferre illi nō licuit. pari nō licuit rōne vnū ordinē vno die et aliū altero ieiunio ꝯtinuato ꝯferri cū ꝓpter ꝯtinuacōem ieiunij fictōne canoīca siue mane diei dn̄ice trahatur ad sabbatū siue vespera sabbati ad diē dn̄icā referatur ꝑfecto mane cū vespa seu vespera cū mane ad eundē diē ptinere. dicetur. nā si quātū ad hūc necītatis articulū pertinet mane ad vnum diem et vespa

referatur ad aliū cur esſ; ꝯtinuatio ieiunij necessaria cū ⁊ sabbato ante cenā ⁊ dn̄ica añ prādiū intelligātur esse ieiunī. p̄fatū itaq; bonoñ. epm ut puniat' in quo deliquit a collacōne ordinū dyaconij. s. et p̄sbr̄ij alterū vero ab execucōne officij sacerdotalis tamdiu volumus manere suspēsos donec de illis aliter disponamus. Onor. .iij. epo et archid. leg.

Uel nō est ꝯpos sui epus couētreñ. vel nimis videtur a se sciētiaz repulisse qui M. puerū latorē p̄ntiū adhuc .xij. annoꝝ ꝯtra sacroꝝ canonū instituta inordinate in dyaconū dr̄ ordinasse in ludibriū ordis clericalis. et .j. dis. v. mā. .q. si rē inuenetis ita esse p̄dictū epm a collacōne ordinuz suspendētes ipm ut eidē M. quē ab execucōne officij diac. usq; ad etatē legitimā in iniuriam suspendimus ordinantis ꝓuideat in eccīastico bn̄ficio ꝯpetenti ꝑ cen. ec. ꝯpellatis. Idem leoñ. et sal. abb.

Dilcūs filius. w. ꝑmaliceñ. canonicus nr̄o dudū ap. reserauit. q̄ ꝑmalic. eccīa suo viduata pastore canōici ipsū vnaniter elegerunt qui cum esset citra sacros ordines constitutus arepus cassaleñ. metropol. eoꝝ epo treceñ. mandauit ut eū vno ⁊ eodē die ad tres sacros ordines ꝓmouēt q̄ ille nō ausu ꝓprio ſ; ipsius archiepi mandato p̄fecit. cum ergo nob cōstiterit episcopū

supradictū in pluribꝫ deliquiſ ſe· tū qꝛ ſine mādato arepi ut ipſe ꝯfeſſus extitit ad hmōi ordinacōnē imordiate ꝓceſſit· tū quia ſi de mandato arepi ꝯſtaret· cū illi hmōi diſpēſatio a canone minime ſit ꝑmiſſa ipi obtēperare nō debuit in hac parte· tum etiā qꝛ reatū piurij ſepius variauit iurādo ꝑus ꝙ archiepus id ꝑcepat et poſtea ꝙ illud nō mādauerat in iudicio ꝯfitendo· ipm tādiu ab ordinādi ſuſpendimus ptāte donec nr̄az meruerit grām obtinere. Greg· ix· arepo baranenſi.

Conſult· t· r· ꝙ eos qui extra tpa ſtatuta ſacros ordines receperunt caracterē no ē dubiū recepiſſe quos ꝓ trāſgreſſiōe hmōi ꝑmo eis pnīa impoſita ꝯpetēti ſuſtinere poteris in ſuſceptis ordinibꝫ miniſtrare. Idem.

Quęſitū eſt de ſacerdotibus vel aliis clericis qui p reatū adulterij· piurij homicidij vel falſi teſtimonij bonū ꝯſcie recte ꝑdiderūt et· ꝛ· r· ꝙ ſi ꝓpoſita crimīa ordine iudiciario ꝯprobata vel alias notoria nō fuerint nō debent hij ꝑter reos homicidij poſt penitentiā in iam ſuſceptis vel ſuſcipiēdis ordinibꝫ impediri· qui ſi nō penituerint monēdi ſunt et ſub intermīacōne diuini iudicij obteſtandi· ut in teſtimoniūm ſue damnacōis i ſuſceptis etiam ordinibꝫ nō miniſtrent.

De ſcrutinio in ordine faciēdo

Innocentius· iij·

Ex pte tua fuit ꝓpoſitū· et· ꝛ· f· t· t· r· ꝙ cū aliquē in diaconū vel pſbrū ꝓmouem9 ꝑ or diaconoꝝ q̄ nob aſſiſtit dic̄· poſtulat ſcā mr̄ eccia hūc diaconū vel ſubdyaconū ad onus pſbratus vel dyaconatus aſſumi ꝛ nobis interrogantibꝫ ſi eū cognouerit eſſe dignū· idē rn̄dit· ꝙ quātū humana fragilitas noſſe ſinit et ſcit ꝛ teſtificatur illū ad hmōi onus officij eſſe dignū· vn̄ in tali rn̄ſione aliquē peccare nō credimus dūmodo ꝯtra cōſcientiā non loquatur· qꝛ nō ſimpliciter illū aſſerit eſſe dignū ſ; inquātū humana fragilitas noſſe ſinit cū illū quē indignū eſſe nō nouit dignū debeat eſtimare· hmōi ergo rn̄ſiōe ſecure uti poteris niſi forte de indignitate tibi ꝯſtiterit cōſecrādi· ſi autem illū indignū eſſe cognoſcas metropolitano ꝑuſꝙ ad hmōi ſcrutinium veniatur ſecreto ſtudeas nūciare· quāuis nos interrogacōnē hmōi nō in ꝯſecracōe pōtificiſ· ſ; in ordiacōe diac̄· vel pſbri faciā9.

De ordinatis ab episcopo qui renunciauit episcopatui

De or· a renunciante epatui

Alex· iij· toletano arepo.

Requiſiuit a nob· t· fr. utrū clici q̄ poſt renūciacōꝫ fcāꝫ a ꝑdeceſſore tuo ordines receperūt in ipis debeāt remanē· et· ꝛ· ſ· igitur diſtiguēdo utrū renūciauit loco tm̄ an loco ſimul ꝛ dignitati· nā in primo caſu ordines ſic antea rogatus ab epo aliquo poterit de rōne ꝯferre· in ſcd̄o vero caſu diſtinguendū putamus utrū ſacros ꝯtuleit aut minores· ſi enī a tali ordines uſqꝫ ad ſubd̄· aliquis accepit· qꝛ ꝛ hmōi ordines a nō epis qn̄qꝫ ꝯferūtur ꝛ in illis deſeruire poterit et ad maiores ſi idoneus fuerit ꝓmoueri Sane ſi ab eodē ſacros ordines ſcienter quis recepit· qꝛ indignū ſe fecit executōnē officij nō habebit· ubi aūt nō ſcīēter poterit niſi craſſa ꝛ ſupina fuerit ignorātia diſcretus pōtifex diſpenſare. Greg· ix·

Cum clericis qui ab excōicato epo ignorāter ordies receperūt p ſuos poterit epoſ diſpēſari. De eta· ꝛ quali· ꝛ ordine ꝑficiendoꝝ

Ut ab ex ꝯcil· pict· bates decani ꝛ ꝓpoſiti q̄ pſbri nō ſūt pſbri fiant q̄ archidyaconatus tenēt dyaconi· qꝛ vero ar̄pſbratus· pſbri aut amittāt honores· qꝫ ſi aliq̄ ultra cā ꝓhibere pſbri aut diacōni eſſe nō poterit placōnes amittāt. Alex· iij· cant· arepo.

Ex racōe· et· ꝛ· accepimuſ ꝙ ꝯuētren̄· epus pueris qui ſūt infra decēnū ꝯſtituti in archyaconatu· ſ· archid̄· ciſt· eccleſias plures ꝯceſſit· q̄ nō p clericos ſ; p laicos diſponūtur vnde qm̄ nō debꝫ hoc aliquatenus tolerari· m· q· ꝑdictum epm ſup hijs corripias et clericis idoneis adminiſtracōes et cuſtodiā pſcriptaꝝ eccleſiarū donec ꝑdicti pueri ad congruā veniāt etatē laicis amotis ꝯmittas eidē epo ꝓhibēs ne de cetero eccias niſi pſonis que etatē et ſcientiā hēant regēdas ꝯcedat· ꝙ ſi ſecus egerit ei debitā penā infringēs inſtitucōꝫ ꝛ ꝯceſſionē ipius omnino viribꝫ carere decēnas. Idē cantuar· epo ꝛ eius ſuffrag·

Indecorū eſt ut hij debeāt eccleſias regē q̄ nō nouerit gubernare ſeipos cū ad ecciaꝝ regimē tl'es pſone ſint admittēde que diſcrecōe ꝑmineāt ꝛ morū fulgeāt honeſtate· nolētes itaqꝫ ſuſtinē ut puulis eccleſie regimē ꝯmittatur· m· q· nemini infra ānū· xiiij· ꝯſtituto pſonatū cuiuſlibꝫ eccie ꝯcedē pſumatis· ſcituri ꝓ certo· ꝙ ſi ꝯtraire pſupſeitis qd̄ inde feceritis irritabimuſ ꝛ inobediētiā vr̄am ḡuiter puniem9. Idē.

Nam te decet· et· ꝛ· Artius inhibemus· ne pſonas q̄ in eccis tui epatus ad curā aīarū fuerint ordināde in ipis inſtitutas nec aliqua occaſione vel etiā lr̄aꝝ nr̄aꝝ obtentu inſtitui patiaris que ſcia moribꝫ

que sciētia moribꝫ ⁊ etate cō
cilijs nō ↄgruāt institutis. Sꝫ
etiā hn̄tes plures eccl'ias q̄ ex
vna nō pēdeāt tibi liceat ap.
po. cogē ad vnā ip̄aꝝ quā ma
luerit dimittēdā nisi ita fuerit
tenues in sb̄a q᷑ ꝓprios sacer-
dotes nō pn̄t ↄuementer hr̄e.

Preterea lꝫ ad re- Idē.
gimen prochialis ecclie
nō debeat aliquis nisi subdya
conus sit ad minus admitti.
dispensatiue tn̄ in minoribꝫ or-
dinibꝫ ↄstituti ↄsueuerūt assu-
mi. dū tn̄ tl'es sint q᷑ infra bre-
ue tp̄s possint in p̄sb̄ros ordi.

Veris a nari. Idē.
nobis q̄d agēdū sit de
clericis tue iurisdictōi ↄmis-
sis. qui cū bn̄ficijs ecclesiasticis
multū abūdēt a te ↄmoniti no
lunt ad sacros ordines ꝓmo
ueri se tale quid secreto cōmi
sisse dn̄tes q᷑ eos salua ↄsc̄ia
ordiari nō sinit. Cū igitur su
per hoc casu videātur sacri ca-
nones discordaē. cū quidā di
cāt eos minime ↄpellendos. Alij
vero cōtrariū asseuerēt. omis
ↄtrarietatis vinculū p̄nti pa-
gina enodamus. Statuētes.
ut si p̄dicti clerici pcep̄ cōe ma
iorū ordinū ꝓpter occulta sua
peccata se indignos esse fa-
tentur inferiores in ecc'ia quo-
rū sit vita ꝓbabilis p̄ferantur
eisdē. et nisi forte illi qui ordi-
nari ꝓ iā d'cā cā recusant in ali-
is ecclie s'uicijs valde vtiles
fuerūt auferātur eis bn̄ficia et
alijs canonice ↄfērātur. Nō si
ꝓ sola volūtate renuerit ordi
nari. et suaserit utilitas ecclie
aut necessitas ip̄os dūmodo

idonei sint ad maiores ordies
recipiēdos p amissionē loco-
rū et bn̄ficioꝝ subtractōez ap.
tes. cōpellas. Lem. iij. R. co-

Ad aures no- lon. can.
stras te significāte pue-
nit. q᷑ cū in arte phisica erudi-
tus pluribꝫ iuxta ip̄ius tradi-
tionē exhibuisti cū diligentia
medicinā. lꝫ pluries in ↄtrariū
successerit et quibꝫ putabas
adhibere medelā medicis p-
ceptis mortis piculū incurre-
rūt Verū q᷑ ad sacros ordies
desideras ꝓmoueri sup eo nos
ↄsulē voluisti. Tibi b'uiter
r. q᷑ si sup p̄missis ↄsc̄ia tua te
remordeat ad maiores ordi-
nes de nr̄o ↄsilio nō ascendas.

Cum bo. me. cle- Cl'. iij.
mēs p̄p̄a. p. ij.]. batron.
et quosdaꝫ alios barēn. cleri-
cos vocauisset ut ad p̄ntiā ip̄i-
us accederent. D. archid. suo
quē grauiter leserāt rn̄suri. q᷑
venire iuxta mādatū ap'licū ↄ-
tēp serūt in eos fecit sn̄iam sus-
pensionis ꝓmulgari. in q̄ triē-
nio p̄manentes quidā ex ip̄is
suspensi aliud bn̄ficiū eccl'iasti-
cū sunt adepti. et q᷑ utrū bn̄fi-
cia sic recepta possint rōnabli-
ter retinere nos ↄsulē voluisti.
Rn̄demus. q᷑ licet eis illa que
habuerīt bn̄ficia vel q̄ postmo-
dū sūt adepti aliq̄tenus retinē
vnde barēn. ar'epo dedimus
in mandatis ut eos ꝓ tāta pti-
nacia et ↄtēptu ap'lico bn̄ficijs
que hn̄t nō differas spoliare.

A Multis mul- In. no. iij.
totiēs an subdiaconus i
ep̄um eligi valeat hesitat'. Si
quidez urbanus papa p̄mus

decreuit ut nullus in ep̄m nisi
in sacris ordinibꝫ religiose vi
uēs inuētus fuerit eligatur sa
cros inquit ordines diacona
tū dicimus et p̄sb̄ratū. hos siq̄
deꝫ solos primitia ecc'ia legit'
habuisse. Sb̄diaconos vēo q᷑
eē ip̄i mistrāt altaribꝫ opor̄tū
tate exigēte ↄcedimus i ep̄os
eligi si tn̄ p̄clare sc̄ie ac religi-
onis existant. q̄d ip̄m nō sine
ro. pō. vel metropol'. lnia fieī p
mittimus. i quibꝫ v'bis innuit'
q᷑ vrbanus ad statū primitiē
ecc'ie se referēs in quo subdia
conatus ordo sacer minime dice
batur instituit ut de sb̄diacōis
nisi vtilitatis cā ⁊ tūc eē de p̄mis
siōe metropolitani vel ro. pon.
nō possꝫ electō celebrari Verū
cū hodie subdiaconatus inter
sacros ordies ↄputetur sic ur
banus p̄p̄. ij. sub hijs v'bis ex
p̄ssit erubescāt impij et intelli-
gāt iudicō sp̄ūs sc̄i eos qui i
sacris ordinibꝫ p̄sb̄ratu diaco
natu subd̄. sūt positi si caste nō
vixerint excludēdos ab oīni
eorū dē graduū dignitate. et
iterū nemo ad sacrum ordinē
permittatur accedere nisi aut
v'go aut ꝓbate castitatis exi
stat. et qui usq̄ꝫ ad subdiaco
natū vnicam et v'ginē habuit
vxorē ⁊ ad similitudinē dyaconi
et p̄sb̄ri subdyaconus debeat
ↄtinentiā obs'uare. sic ē in. vi-
simodo ↄstitutū. ut si quis eoꝝ
qui ad clerū ascēdūt nuptiali
iure mulieri voluerit copula-
ri. hoc an̄ subdiaconatus ordi
nem faciat. Et beatus grego.
statuisse legitur. ut nullum fa-
cere subdyac. p̄sumāt ep̄i nisi
qui se caste victuruꝫ ꝓmiserit.
Nos volētes sup hoc articulo
disceptacōnis materiā ampu
tare statuimus. ut subd̄. i ep̄m
valeat libere eligi sicut dyac.
vel sacdos. I. de tituli sc̄e cru-

Decis p̄sbitero cardinali.
Dām dn̄o diligētiā cō
mendātes quaꝫ sup mōsteria
sancti quiriaci dinosceis ad-

47

hibere. M. q. si nō potes eideꝫ
monasterio de p̄sona idonea
melius ꝓuidere. tu monachū
illū quē l'ris tuis de honestate
ac industria ↄmēdasti p quē
status eiusdē loci creditur re-
formādus nullū ꝓrsus habēs
respcūm ad peticōnē illicitam
quā quidā laici faciebāt. sꝫ ex
tue dūtaxat ꝓuisionis officio
instituas in abbatē ita vicꝫ q᷑
ad sacros ordines nō ascēdat
cū instāte necessitatis articulo
possit in abbatē assumi etiā in
minoribꝫ ordinibꝫ ↄstitutus ⁊
laici memorati nō sint ↄsang'ni-
tate vel affinitate ↄiūcti mona
cho memorato ut ex ip̄oꝝ peti
tione debeat ↄtra eū aliqua si-
nistra suspitio suboriri. Idē.

Rothomag. ar'epo.
Cum ↄtingat interdū q᷑
laici ad monasteria ↄuolātes
a suis abbatibꝫ tonsorētur. re-
quisisti an clericatus ordo in
tonsura hmōi ↄferatur. Su-
per quo tibi. r. q᷑ cū in. vij. si-
nodo sit statutū ut lectores p
manus imposicōnē licentia sit
vnicuiq̄ꝫ abbati in ꝓprio mo-
nasteio solūmodo faciēdi dū-
mō ip̄is ab ep̄o s'm morē p̄fi-
ciendoꝝ abbatū manus im-
posicō fc̄a noscatur ⁊ ↄstet eum
existē sacerdotē p primā tōsu-
rā iuxta formā ecc'ie datā a tali
bus clericalis ordo cōfertur.

Intelleximus q᷑ cū in Idem.
monasterio tuo fueris lauda-
biliter ↄu'satus ad monasteri-
um sancti innoc. talis ordinis
accessisti. ubi cū aliq̄' diu i ip̄o
ordine p̄māsisses demū ad cor
reuersus de metropol'. et alioꝝ
ↄsilio ad primā domū rediē cu-
rasti. in q̄ tādē sb̄ reg'laris ob-
s'uātie disciplina taliter deo et
hominibꝫ placuisti q᷑ p tuoꝝ ex-
igētiā meritoꝝ frēs tui p̄fece-
runt te vnanimiter in abbatē.
Ne igitur occasiōe more quā i
p̄fato mōsteio ↄtraxisti q̄i cō-
sc̄ia tua te remordeat in susce-
pte admistracōis cura te pesca'

obstate ·j· de regul· licet· s; p̄t intelligi qḋ hic dr̄ qñ ex leuitatis causa transit, put intelligi ɔsueuit ille canon· xix· q· iij· mandamus· vel dicatur ꝙ iste fuerat tm̄ in hitu pbacōis· vel iste locus quē intrauerat fuerat laxioris religionis q̄ p̄or· vel dic ꝙ si aliquis petita licētia licet nō obtēta transit ad strictiorē regulaȝ ꝙ tūc non p̄t reuerti ad p̄orē locū· et sic loquitur illa dec· licet· s; si nullo mō petijt licētiā tunc redire cogetur· put hic fecit.

a ¶ Acceipimus· exceptionem· nota ꝙ qui ordinauit aliquē postea non p̄t ei irregularitatem aliquā vel crimē aliqḋ obicere nisi ex cā supueniēte· sic nec elector contra electū· viij· q· ij· dilectissimi· et ē si· iiij· di· in istis· et ·iij· q· iij· si quis testibus· et ·j· de ɔces· pben· cū sup qōne in fi· sic xxviij· di· dyacon· et ·j· de cle· cōiu· diuersis fallacijs·
b ¶ Et· id est ideo·
c ¶ Presertim· i· certe·
d· Quo· id est quia·
e ¶ Reputare· nota ꝙ q̄ reputatur dignus vna dignitate si postea eligitur ad alterā etiā tunc dignus debet reputari· sic ·lxxiiij· di· gesta· ar· cōtra ·xij· di· nos cōsuetudinē· et· s· de elc· scriptū ē· ecōtra vero qui reputatus ē indignus in vno officio debet indignus hri in alio· ff· de suspec· tu· l· iij· ¶ qri p̄t· ubi dr̄ ꝙ si aliquis male se habuit i tutela de inde detur curator tāq̄ suspectus remoueri debȝ· C· de suscep· et arcba· si aliquid· li· x· Itē quid dices si aliquis irregularis vel criminosus toleratus est in officio sacerdotali nūquid si talis eligitur ad dignitatē p̄t excipi ɔtra eū ab illis qui eū tolerauerūt in officio sacerdotali· vidr̄ s; ꝙ nō· qꝛ q̄ eū reputauerit dignū ad ordinē et ad bn̄ficiū reputabūt eū dignū· ar ·j· de accus· nulli ·j· de sen· ex· in pn̄ia· et· ff· de libe· cā· qui sciens· sic nec vir accusare p̄t mores vxoris quos p̄us pbauit· ff· de adult· si vxor· in fi· hoc ɔcedebat io· s; iudex ex officio suo p̄t inquirē de talibȝ· ij· q· ·vij· querēdū· ff· d̄ postu· quos phib;· et· ff· de pet· hē· l· ul· et· ff· de adult· l· i· ·¶ si pblico· et ·j· de excep· exceptionem· et ꝙ superior debeat de hijs inquirere hēs ex p̄sse· s· de elec· nichil est· tn̄ qḋ dicit Jo· ꝙ isti qui tolerauerūt in sacerdotio ip̄m non pn̄t ei postea obicē nō credo· qꝛ licet tolerassent eū in tali officio, ppterea nō debēt eū tolerare in maiori· nūquid si eligatur in epm̄ vel in maiorē p̄latū nō pn̄t ei obicē aliquid· imo pn̄t· qꝛ licet sit dignus in vno nō tn̄ in maiori debȝ idoneus reputari· xij· di· nos ɔsuetudinē· et ar· s· de elc· scriptū ē· accusare eni nō pn̄t p ca· p̄dictū· nulli· si vero pmoueatur ad dignitatē credo ꝙ pn̄t cōtra illū excipere.
f ¶ Examiari· intelligo tn̄ ꝙ i eo casu pmittatur epo examiacō siue excepcō qñ nō p se examiauit epus s; p arc̄diac· ·j· de of· arc̄· ad h· sic p; ꝙ aliq̄s sepius examiatur ·j· de p̄bē· cū bm apl̄m· et· ij· q· v· mennā· et· q· i· votū· ar· ɔtra ·j· de of· leg· licet· et· ff· nau· cau· sta· licet· s; videtur ꝙ tn̄ nō debeāt examinari de hijs que postea cōtigerūt· ar· ·s· e· c· i· imo bn̄ debēt examiari ne indigni pmoueātur· et negligētia p̄oris examiatoris nō debȝ impedire quo minus q̄ratur an dignus sit· et ad h tenetur supior· s· de elec· ñl est· et· c· venerabilē·
g ¶ In forma ɔmuni ·j· de p̄ben· cū scd̄m apostolū·
h Eccia vel alijs· nota ꝙ p formā ɔuem qua mādatur alicui ut p uideat alicui in aliqua eccia͞ꝝ ciuitatis vel dyoc̄· p̄t puidē in ecclia cathedrali ut bn̄ patet h· et ·j· de p̄bē· p illoꝝ· et· c· cū scd̄m apl̄m· s; p formā illaȝ nō poss; puidere in aliqua p̄latura ·j· de p̄bē· ·c· ul· qꝛ ad p̄laturas non extenditur intentio mandatoris· Sȝ quid si dicat' tātū· puideas tali in aliq̄ eccia dioc̄· bonon̄· nūquid p̄t puidere in aliq̄ eccia ciuitatis· vel si dicatur aliq̄ ecclesia ciuitatis bon̄· nūq̄d in eccia dioc̄ dicas ꝙ nō qꝛ p clausulā illā in aliqua eccia dyoc̄· bon̄· nō ɔphendūtur ecclesie ciuitatis vel ecōuerso· s· de Rep· radulphus·
i ¶ Excepcōes· quātūcūq; ipa p̄cise scribat excepcōes legitie admittende sūt ·j· de off· del· ex pte· j· nisi dicatur ꝙ nulle debeant admitti· qḋ nūquā de facili dicit ut ibidem· s; si enumerentur nō obstante tali et talibȝ excepcōibȝ tūc ille nō sūt admittēde· ar· ff· si quis cau· s; si· ¶ q̄situ·
k ¶ Cum sit ars artiū· bene dicit· qꝛ aie sūt p̄ciosiores oībȝ alijs rebȝ et corpibȝ· xij· q· i· p̄cipim⁹ et ·xxiij· q· iij· si habes· et ·j· de pe· et re· cū infirmitas· in fi·
l ¶ Per alios· p cleícos suos de latere suo missos ·xxiij· di· quando·
m ¶ Dep̄hendi· no· ꝙ eo ipso ꝙ ordiatus apparet indignus ꝛ ordinās sl̄r ut· lxxxi· di· tantis dampel· in fi· nec eni p̄t ignorare p̄latus viciū s̄bditi ·j· de reg· iur· q̄uis· ar· s· de elc· innotuit· C· de rescin· ven· quisquis· et· ff· loca· s; addes· ¶ i· et· ff· de edi· edic· l· i· ¶ cā s; hoc verū est cum eos examinat p se· secus si p alios· xxiij· di· qñ· et ·j· de offi· archid· ad hoc·
n ¶ Malos· si· xxiij· di· tales· et dicit lex· melius est pauca idonee effundē q̄ multis inutilibȝ hoies p̄grauari· C· de veteri iur· enu· tanta· ¶ cōtrariū· et melius ē pauca agē caute q̄ multis piculose int' esse· in aut· de tabell· circa med· ɔsti· coll· iiij· Et ē ar· ɔtra illos q̄ multa inutilia allegāt· de ɔse· di· v· nō mediocter· et· xxiiij· q· i· odi· et p ieci· quia multitudo onerosa ñl hȝ honesti· in aut· de referēda· ad fi·
o ¶ Prauis ɔfessus· et ideo p ɔuicto debȝ hri ·j· de confess· cū sup· et· c· ul· et· C· de ɔfes· li· vna· coll· ij· ponē nō valebat· vnde in hoc rep̄hendi nō potuit sicut ille· lxxxvi· di· cū multa· ubi rep̄henditur qui grāmaticā populo exponebat·
p ¶ Donatū· et ideo grāmaticā pplō exponē·
q ¶ Defectū· tria eni p̄cipue requirūtur in epo· lrā͞ꝝ scia· etatis maturitas· et grauitas mo͞ꝝ· adde et quartū ꝙ sit de legitimo mr̄imonio natus· s· de elc· cū in cūctis· et· s· e· cā te· defcūs scientie sufficit ad cedendū· s· de renun̄· nisi cū pridē· ¶ p defectū· ɔpetens tn̄ scia in epo toleratur· s· de elc· cū nobis olim· et· c· p̄dicto nisi cū pridē· ¶ p defcū· ignominiosū ē epo cū ip̄e debēt alios docere· si tūc q̄rat ab alijs edoceri· i aut· de scis· epis· ¶ damus· et ·i· q· vij· ɔuenientibȝ· et· q· i· vilissimus· et qui doctior ē et sanctior eligēdus est ·viij· q· i· licet ergo· et talis debet eligi cuius ɔpatione ceteri grex dicātur ·xxv· di· ¶ nomine vero

attendēs ꝙ cautū est in canone ne quis canonicus regularis nisi forte pblice lapsus sit qḋ absit efficiatur monachus et si factus fuerit ad canonicatus ordinē reuttatur ultius in choro manēdo cucullā ad memoriā delaturus. Dis· t· M· q· circa curā tibi ɔmissam sollicitudinē exercere studeas inde fessam et taliter sequētia bona continuare p̄oribȝ ꝙ dignū a deo possis meritū expectare.

Acceipimus te au- I dē. ribȝ nr̄is intimāte· ꝙ q̄dam clerici qui ad sacros ordines sine titulo sūt pmoti te ad ecciam braccaren· sup bn̄ficijs obtinēdis infestāt· et ·j· ¶ Licet igitur in ordinacōnibus cleico͞ꝝ illam tu ac p̄· tui diligentiā debueritis adhibē ut minus idonei nō ordinarētur a vobis ac ideo post pmotionē eo͞ꝝ excepcōnē nō poteris p̄tendē ɔtra illos nisi forte postq̄ pmoti fuerit rddiderit se indignos. Ex supabundāti tamen qñ scribē p talibȝ nos oportet facimus in lr̄is nr̄is apponi· ut si ordinatus p quo scribimus idoneus hēatur et eccliastico beneficio non indignus ei ab ordinatore vel successore ipius ɔpetens bn̄ficiū tribuatur cū ꝛ si tecum de iure agē vellemus te posse mus merito ad puisionē eo͞ꝝ ɔpellere quos a te vel p̄decessoribȝ tuis ordinatos fuisse ɔstaret· eo p̄tim quo ad obtinēdū eccliasticū bn̄ficiū eos debes idoneos reputare quos ad ordies suscepisti· vnde grauiter sustinere nō debes s; nobis potius deuote inclinare teneis si illos p alios examiari facimus q̄s sine examiacōne nō credimus ordinatos· anteq̄ ad puisiōeȝ eo͞ꝝ te ɔpellē velimus. M· igit' ·q· eis p quibȝ te ɔtigerit recipe nr̄a mādata in forma ɔūi in maiori ecclesia vel alijs dyoc̄· braccaren· puidere nō tardes. excepcōnes aūt si quas ɔtra tales pposueris p̄cipimus audiēdas. I dē in ɔcilio gn̄ali.

Cum sit ars artium regimen aia͞ꝝ· districte p̄cipimus ut epi pmouendos in sacerdotes diligēter instruāt et informēt et p seipos vel per alios idoneos viros sup diuinis officijs eccliasticisq; sacramentis qualiter ea rite valeant celebraē· qm̄ si de cetō rudes et ignaros ordinare p̄sū pserint qḋ quidē facile poterit dep̄hendi· et ordinatores et ordinatos ultioni graui decernimus subiacere. Sanctius eni est maxime in ordinacōne sacerdotū paucos bonos q̄ multos malos hrē ministros· qꝛ si cecus cecū ducit ambo in foueam dilabūtur. Honor· iij· epo bremen.

Quāuis multa pposita fuerūt ɔtra epm̄ calmen· qꝛ tn̄ cōfessus est corā nobis se nunq̄ de grāmatica didicisse nec etiā legisse donatū et p euidētiā facti usq; adeo de illr̄atura et insufficiētia sua ɔstat ꝙ ɔtra deum esset et cano· sanc· tm̄ i epm̄ tolerare defectū ip̄m a pontificalis officij execucōe et ab administracōne calmenf ecclesie penitus duximus amouendū.

De sacra vnctione. Inno· iij·

Cum venisset ad ap· se dem bracaren· epus qui in ɔsecracōne sua sacra nō acceperat vnctioneȝ qm̄ apud nos nō ɔsueuere pōtifices cū ɔsecrātur inungi nos qḋ illi defuerat mādauimus in ip̄o suppleri faciētes caput ei⁹ et manus p alban· epm̄ assistētibȝ ei duobȝ epis fm̄ morem eccliasticū sacro crismate deliniri et ·j· ¶ Scire te volumus duas esse sp̄ēs vnctionis· exteriorē que materialis ē et visibilis et interiorē que sp̄ualis est et inuisibilis· exteriore visibiliter inungitur corpus· interiori inuisibiliter iūgitur cor De p̄ma iacobus apl̄s ait· infirmatur quis ex vobis inducat p̄sbros ecclie ꝛ orent sup eū vngentes eū oleo in noīe dn̄i et oratio fidei saluabit infirmuȝ. De scd̄a iohes apl̄s ait· vos vnctōnē quā accepistis ab eo maneat in vobis et nō necesse habetis ut aliquis doceat vos· s; sic vnctio eius vos docet de oībȝ ita faciatis· vnctio visibilis ꝛ exterior signū est interioris et inuisibilis vnctōnis· vnctio vero inuisibilis et interior nō solū est signū· s; etiā sacr̄m· qꝛ si digne sumitur vel agit vel auget absq; dubio qḋ designat· Ad exhibendū aūt exteriorē et visibilem vnctioneȝ bn̄dicitur oleū qḋ dr̄ cathecumino͞ꝝ vel infirmoruȝ et conficitur crisma qḋ ex oleo fit et balsamo mistica rōe Per oleū eni nitor cōscie designatur iuxta qḋ legitur· prudentes v̄gines acceperūt oleum in vasis suis cū lāpadibȝ p balsamū odor fame exprimitur ppter qḋ dr̄· sic balsamū aromatiȝās odorē dedi· hoc ergo crismate ungi debet epus nō tam in corpe q̄ in corde ut et interius nitorē cōscie quā tū ad deū et exterius habeat odorem fame· quo ad pximū de nitore ɔscie dicit apl̄s· glia nostra h est testimoniū ɔscie nr̄e· nā oīs gloria filie regis ab intus. De odore fame idē apl̄s ait· xp̄i bonus odor sumus in oīi loco et alijs sumus odor vite in vitā· alijs odor mortis in mortē· debet eni ep̄s bonum hrē testimoniū ꝛ ab hijs q̄ sūt intus et ab hijs qui sunt foris ut cortina cortinā trahat· et q̄ audit dicat veni. Hoc vnguēto caput et manus epi ɔsecrantur· p caput eni mens intelligitur iuxta illud vnge caput tuū et faciē tuā laua· p manus opa intelliguntur iuxta illud man⁹ mee distillauerūt mirrā· man⁹ igitur vngit' oleo pietatis ut ep̄s ɔpetur bonū ad oēs maxime aūt ad domesticos fidei· caput aūt vngitur balsamo caritatis ut ep̄s diligat deū ex toto corde ꝛ ex tota aīa et ex tota mēte sua et pximū suū sic se ip̄m caput inūgit' ppter aūctē et dig̃tatē et manus ppter ministeriū ꝛ officiū. ¶ Caput eni ungitur ut ostendatur illi⁹ re p̄sentare psonā· de quo dr̄ per pp̄ham· sicut ungentū in capite ꝛ c̄· caput eni viri xp̄s· caput xp̄i deus· q̄ de se dicit· sp̄us dn̄i sup me eo ꝙ unxit me euāgelizare paupibȝ misit me· manus epi inungitur ut ostēdatur accipe ptātē bn̄dicēdi et ɔsecrādi· vn̄ cū eas ɔsecrator inungit ɔsecrare inquit et sanctificare digneris dn̄e manus istas p istā vnctionē et p bn̄dictionē nr̄aȝ ut quecūq; ɔsecrauerit ɔsecrēt' et q̄cūq; bn̄dixerint bn̄dicātur in nomie dn̄i· vnde in veteri· t· nō solū vngebatur sacerdos s; etiā rex et pp̄ha sic in libro regū· dn̄s p̄cepit helye vade et reūtere in domū tuā p desertū in damascū· cūq; pueneris illuc unge aȝabel in regē sup siriaȝ et iehu filiū nausi unges regē sup israhel· eliseū aūt filiū saphat qui est de abel unges pp̄ham p te· s; ubi ih̄s naȝarenus quē vnxit deus sp̄ū sancto sic hētur in actibȝ ap· vnctus ē oleo p̄ ɔsortibȝ suis qui fm̄

crimimis.

a ¶ Cum venissȝ· Casus ¶ Quidā ep̄us grecus ad aplicā sedē accedēs ɔfessus fuit dn̄o pape ꝙ in ɔsecracōne sua sacrā nō accepat vnctionē· vnde ipa ꝙ illi defuerat in eo fecit suppleri· scribit ergo papa sup h· ɔstantinopol· p̄iarche ostendens qḋ due sūt sp̄ēs vnctionis· exterior et interior· exteriore inūgitur corpus interiore cor· et vngitur quis oleo ꝛ crismate ostēdēs quare de vno et quare de alio· et quare ep̄s inungitur in capite et p̄nceps in humero et quilibȝ fidelis inungitur in scapulis et pectore oleo sancto an̄ baptismū· et post baptismū inungitur crismate in v̄tice et fronte· et ostendit quid significant ista et a quibus debent cōferri dicit etiam ꝙ consecratur altare et calix exemplo beati silue stri ꝛ auctoritate dn̄i qui p̄cepit moisi ut faceret oleū vnctionis de quo vngeretur tab̄naculuȝ· dicit etiā ꝙ sacr̄m vnctionis aliud figurat in nouo testamento q̄ in veteri· vn̄ nō iudaisat ecclesia cū vnctionis celebrat sacr̄m sic quidā mētiūtur qui d̄inas nō intelligūt scripturas· deinde monet p̄iarchā ɔstantinopolitanū ut in ordinādis p̄sbris et ɔsecrandis epis obs̄uet qḋ rōna seruat eccia· in fi· dicit ꝙ romanus pontifex nō utitur baculo pastorali· tū ppter histotiā· tum ppter misticā rōneȝ· iste tn̄ p̄iarcha poterit uti baculo ad silitudinē alio͞ꝝ pontificū·
b ¶ Apud vos· ·i· apd̄ grecos· scribit eni p̄iarche ɔstantinopol·
c ¶ Suppleri· ut· i· q· i· ¶ ecce qñ· ab hēticis ḡ caute supplendū ē qḋ incaute p̄termissum fuerat ·j· ti· px· c· i· et ul· vn̄ nō dr̄ actū cū aliq̄d supest ad agēdū· C· ad sill· cū sillei anū· in fi· et· vij· q· i· ñl·
d ¶ Assistentibȝ· qꝛ in cōsecracōne epo͞ꝝ ad min⁹ tres epi debent esse· lxvi· di· porro· et· s· de tpi· ord· si archiepus·
e ¶ Inūgitur cor· imo aia s; h ideo dicit qꝛ aia sedē hȝ in corde p̄ncipaliter.

vel potius qꝛ nō fructificat vnctō in aīa nisi ex corde et voluntate pcedat· vn̄·
f ¶ Infirmat'· xcv· di· ¶ sed istud·
g ¶ Vnctionē· ·i· vnctio· figura ē antithesis cū casus ponitur p casu· si· xxxv· di· c· ul· et· lxxv· di· c· i· v̄· oīs scifica cō· i· oēm scificatū· et ·j· de iud· c· i· ubi quē· i· qui·
h ¶ Sacramentuȝ· si· de con· di· iiij· c· i· et ·j· de cele· mis· cū marthe· ¶ ex eo· in fi·
i ¶ Agit· salutem·
k ¶ Auget· iuxta illud· super egros manus imponent ꝛ bn̄ habebūt et vere auget sicut ɔfirmatio ·j· e· c· v̄· quia p eam sp̄us sanctus ad augmētū datur et robur· ꝛ c̄·
l ¶ Mistica rōe· put statim sequitur·
m ¶ Legitur· in euāgelio
n ¶ Dicit' in li· sapie·
o ¶ Quo ad pximū· ista duo necessaria sūt· xij· q· ·i· nolo· et· xi· q· iij· nō sūt audiendi·
p ¶ Ab intus· pcedit supple vnctio·
q ¶ bonus odor· i· exemplum et imitatio aplo͞ꝝ qm̄ apli p p̄dicacōneȝ et famā inuitabāt homies ad saluteȝ· v̄ba ista hēs ·xxiij· q· iiij· nabuchodonosor· et dr̄ bonus odor p̄dicacō bono͞ꝝ quā quidaȝ ex caritate suscipiūt et inde isti in aīa viuūt· vn̄ dic· alijs sumus odor vite in vitā ·s· eternā· alij vilipendūt et ɔtēnūt p̄dicationeȝ bono͞ꝝ et isti de tali cōtēptu mortē incurrūt aie· vnde dr̄· alijs sumus odor mortis i mortē sc; eternā· et ita ex eod bono odore alij saluātur et alij pereūt·
r ¶ Vite· ·i· dilectionis et bone opionis ducētis eos in vitā ·s· eternā·
s ¶ Mortis· ·s· id ē inuidie ꝛ male opionis ducētis eos in mortē
t ¶ Foris· si· viij· ·q· i· l;· et· lxiij· di· plebs di otrensis· et· c· nosse· et· c· vota ciuiū· et· c· ulti· et de cō· di· i· iubemus·
u ¶ Cortina· i· ut fidelis trahat infidelē· xxviij·
x ¶ Iuxta ·q· i· iā nunc· illd· euāgelij· vel dic iux illd in cāticis cātico͞ꝝ·
y ¶ Sic se· i· ad id ad qḋ seip̄m· s; adūbui sic nō ē sicutissimū· qꝛ ordiata caritas p̄us dȝ incipe a seipa· xxiij· q· v· si nō licet· vn̄ p̄mo dȝ q̄s facē elemosinā sibi· deinde pxio de pe· di· iij· sane cauēdū· et· C· de huit· p̄ses·
z ¶ Illius· id est xp̄i·
a ¶ Caput viri· xxxiij· q· v· cū caput·
b ¶ Consecrare inquit· s; bn̄dictō dr̄ ab epo dū ɔsecrat manus p̄sbro͞ꝝ et sic ɔuis ē hec bn̄dictio epo͞ꝝ et p̄sbitero͞ꝝ· xvi· q· i· ¶ ecce
c ¶ Vbi· i· postquā·
· ¶ Vnxit· mistica fuit et inuisibilis vnctō xp̄i· qꝛ nec in regem nec in sacerdotē fuit vnctus· ut· ij· q·

·vij· ℭ·hijs ita rñdetur·
a Extūc·i·ex tpe xp̄i·
b Personā capitis·id ē xp̄i·qui est caput ecc̄ie·
c Differentia·qđ ostēditur·cxvi·di·duo sunt· et ·ȷ·de ma·et ob·solite·
d In fronte·de con·di· ·v·de his·et·c·nouissime· et·c·manus·in quibꝫ habetur significatio istarꝫ vnctionum·
e In pectore·de cō·di· ·iiij·deinde·et·c·p̄sbri·
f Reddē rōnē·ut·xxx vi·di·ℭ·ecce·ad fi·
g Simplex sacerdos· de con·di·iiij·p̄sbri·
h Hanc·scꝫ ɔfirmacōnē in frōte soli epi ɔferūt ·s·de ɔsue·q̄̄to·ubi de his·ar·ɔtra·xcv·di·peruenit· ubi p̄sbri crismabant in fronte·So·illud cōcessit greg·dispensatiē ad tps ꝓpter scandalū ut ibi expsse patet·alias sacerdos nl ɔferret·ut in·c·quāto·
i Sacerdos·id est eps ·ij·q·vij·accusatio·
k Vicarij·lxviij·di·quorum vices·
l In qua·simplex relatio est hic·sic ibi·mulier saluauit que dānauit qm̄ alia fuit colūba q̄ detulit ramū oliue in archa noe et alia que descendit sup xp̄m dū baptizaretur·t·
m In cathaclismo·id ē archa noe tpe diluuij·
n Aliud quidē·et sic colligitur hic ꝙ aliū ordinē habuit in sīa olim leuita et aliū hodie·alias videretur etiā eccia iudaisare in identitate·
o Pastorali·de cō·di·i· nullus eps·et·xl v·di·disciplina·
p Propter historiā·b· marcialis vnus de discipulis petri quē posuit dn̄s inter discipulos cū dixit nisi efficiamini sicut puulus iste nō intra·i re· ce·ꝛc̄·quē postea petrus cū alio ad p̄dicandū misit i germaniā qui cū iret mortuus est et rediit collega ad petrū et petrus ait accipe baculū et tangens eū dic ut in nomie dn̄i surgat et predicet et iuit et in·xl·die a tpe mortis tetigit eū et resurrexit et p̄dicauit·et ita petrꝰ remouit a se baculū et dedit subditis·Designātur aūt p baculū que hijs v̄sibꝫ ɔphendūtur·in baculi forma p̄sul datur hec tibi norma·Attrahe p p̄mū medio rege punge p imū·Attrahe peccātes rege iustos punge vagātes·Attrahe sustenta stimula vaga morbida lēta·vincentius·
q Mistica·ꝙ baculus habet in sūmitate recur-

apostolū ē caput ecc̄ie q̄ ē corpus ipius p̄ncipis· vnctō a capite ad brachiū ē trāslata ut p̄nceps ex tūc nō vngatur in capite·ſꝫ i brachio siue humēo vel in armo in quibꝫ p̄ncipatus ɔgrue designatur iuxta illud qđ legitur factus est p̄ncipatus sup humerū eius ꝛc̄· Ad qđ etiā significādū samuel fec̄ poni armū an̄ saul cui dederat locū in capite an̄ eos qui fuerāt inuitati·i capite vero pōtificis sacramentalis est delinitio ɔseruata ꝙ psonā capitis in pōtificali officio repn̄tat·refert aūt inter pontificis et p̄ncipis vnctionē·ꝙ caput pontificis crismate ɔsecratur·brachiū vero principis oleo delinitur ut ostendatur quāta sit dr̄ntia inter aūctē pon· et p̄ncipis ptātē. Quia vero xp̄s fecit nos in sangne suo deo nr̄o regnū et sacerdotes ꝓpter qđ apl̄s petrus ait·vos estis genus electū regale sacerdotiū idcirco in nouo testamēto nō soluꝫ reges et sacerdotes vngūtur·ſꝫ oēs xp̄iani bis ante baptismuꝫ·s· oleo bn̄dicto· p̄mū i pectore·deinde inter scapulas et bis post baptismū·s· crismate sancto·p̄mū in vertice demū in fronte· in pectore nāqꝫ baptizandus inungitur ut p sancti spūs donū abiciat errorē et ignorātiā ꝛ suscipiat fidem rectā ꝙ iustus ex fide viuit·inter scapulas ut per spūs sancti grām excutiat negligētiam et torporē et bonā opationē exerceat·ꝙ fides sine operibꝫ mortua est ut p fidei sacramentū sit mūdicia cogitacōnū·in pectore ut p op̄is exerciciū sit fortitudo laborū· in scapulis quatinus fides p dilectionē ſm apostolū opetur in vertice vēo baptizatus inungitur ut sit patus oīm petēti de fide reddē rōnē·ꝙ p caput intelligitur mēs iuxta qđ legitur·oculi sapiētis in capite eiꝰ cuius supior ps est ratio et inferior est sensualitas·vnde bn̄ p v̄ticē q̄ est supior ps capitis intelligitur racō q̄ ē supior ps mentis. In fronte ungitur baptizatus ut libē cōfiteatur qđ credit quia corde creditur ad iusticiā·ore vero fit ɔfessio ad

salutē memor eius qđ dn̄s ait q̄ me ɔfessus fuerit corā hominibꝫ ꝛc̄·an̄ baptismū ergo vngitur oleo bn̄dicto et post baptismū crismate scō·ꝙ crisma soli cōpetit xp̄iano·xp̄us eni a crismate dr̄ vel potius a xp̄o dr̄ crisma nō ſm nomīs formā ſꝫ ſm fidei rōnē·a xp̄o vero xp̄iani dn̄r tanq̄ vncti deriuētur ab vncto ut oēs ɔcurrāt in odorē illius vngēti cuius nomē oleū est effusū. Per frōtis crismationē manus impositio designatur que alio nomīe dr̄ cōfirmatio ꝙ p eā spūs scūs ad augmētū datur ꝛ robur·vn̄ cū ceteras vnctiones simplex sacerdos vel p̄sbr valeat exhibē hāc nō nisi sūmus sacerdos id est eps debet ɔferre·ꝙ de solis aplis legitur quorꝫ vicarij sūt epi ꝙ p manus imposicōnem spm̄ scm̄ dabāt quēadmodū actuū aplorꝫ lectō manifestat· cū audissent inquit apli q̄ erāt ierosolimis ꝙ recepisset samaria v̄bū dei miserūt ad eos pe· et Jo·q̄ cū ve·ora·p ipis ut ac s·s·nōdū eni in queq̄ il·ve·sed bap·t·e·in no·do·ȷ·tunc impo·ma·sup il·et ac·s·s·cuius aduētus p vnctionis ministeriū designatur·ꝙ colūba in qua spiritus scūs sup xp̄m in bap̄mo descendit ad vesperū in cataclismo reuītens ramū retulit virētis oliue cuius utiqꝫ sacr̄m dō ꝓpha p̄noscens exhilarādaꝫ faciē in oleo p̄dicauit· vngit̄ p̄terea ſm ecc̄iasticū moreꝫ cū cōsecratur altare cū dedicatur tēplū cū bn̄dicitur calix nō solū ex mādato legis dīne verū ec̄ exēplo bt̄i siluestri qui cū ɔsecrabat altare illud crismate pungebat·p̄cepit eni dn̄s moisi ut facēt oleū vnctionis de q° vngeret testimonij tabnaculū et archam testamenti mensam qꝫ cū vas. Verū vnctionis sacr̄m aliud quidē efficit et figurat tā in nouo q̄ in veteri·t· vn̄ nō iudaiꝫat eccia cū vnctōnis celebrat sacr̄m sic̄ antiq̄ mētiūtur q̄ neqꝫ scp̄turas neqꝫ dei nouē v̄tutē. Monemus igitur ut illū in ordinādis p̄sbris et ɔsecrādis epis morē ſuesꝛ facias obſuari quē ap·sedes obseruat·et·ȷ· Licet ro·pō· non utatur baculo pastorali

uationē quasi ad trahēdū qđ non est necessariū in romano pontifice·ꝙ nullus ab illo diūtere potest finaliter·quia ecclesia non potest esse nulla· xxiiij·q·i·pudenda·in fi· vel quia per baculū designatur cohertio siue castigatio ideo alij pontifices recipiūt a suis supioribꝫ baculos·ꝙ ab homine potestatē recipiūt· romanus pontifex non vtitur baculo·ꝙ ptātē a solo deo recipit·
r Pastoralis·pmitti·ad ſꝫ non vidr̄ respōdē·ſꝫ dic ꝙ antequā suppleātur ista ministrare nō dꝫ·lij·di·sollicitudo·et satis vidr̄ respondere·quia dicit lr̄a suppleri·ꝙ nō dr̄ actū cū aliquid supest ad agenduꝫ·vij·q·i·illud·et·c·nl· et·C·ad sil·l·penul·in fi·
s Imposicōe·quā solꝰ eps facē p̄t diaconibus ·xxiij·di·diaconus·ſꝫ cōtra·xxiij·di·subdiaconꝰ· ubi dr̄ ꝙ sb̄diaconꝰ recipit manus imposicōnē·ſꝫ illđ capituluꝫ loquitur de imposicōne manus consecratoria que non datur sb̄diacono ſꝫ hec impositio manus est quedam benedictio·sic accipitur ·lxix·di·quoniā·et·i·q·i· manus·
t Iterādū·et sacramentum nō debet iterari ne sacramento fiat iniuria·de con·di·iiij·ostenditur·et ·i·q·i·qđ quidā·
u Supplendum·si·s·ti· px·circa p̄n·et·i·q·i·ℭ·ecce·et·ȷ·e·p̄sbr·
x Nobis·exhumādos· ꝓpter hoc corpa exhumari nō debent·ꝙ illis nō nocet talis sepultura dūmodo alias boni fuerint·ȷ·de sepul·sacris·et·xiij·q·ij·aie defunctorum·
y Benedici·indumenta ꝓpterea iterū benedici nō debēt ex quo semel cōsecrata sūt·et hic fuit dubitatio·ꝙ vestimentis ecc̄ie alij q̄ sacrati homines uti non debent·de cō·di·i·vestimenta·sed vestimenta ꝓpterea non polluūtur·
z Altaria·iterū ꝓpter ſꝫ reconsecrari nō debēt de cō·di·i·si motum·et·c·ecclesijs·quia ꝓpter hoc nō sūt execrata sicut nec ecclesia licet polluatur sanguine·de cō di·i·ecclesijs·
Presbiter·ordinantur·manus p̄sbri et diaconi crismatis liquore pungi non debent·ut ·xxiij·di·p̄terea·
a Imposicōnem·sacerdotibꝫ ꝛ diaconibꝫ manꝰ

imponitur·xxiij·di·quorūdā·et eorꝫ ɔsecracō similis est·xvi·q·i·ℭ· ecce euidenter·sed dr̄ntia est ꝙ eps et oēs p̄sbri qui ibi sunt sup caput ipius p̄sbiteri ordinādi manus imponūt·xxiij·di·p̄sbr cū ordinatur·dyacono vero solus ep̄us manus sup caput illius ponit· ut di·e·c·diaconus·
a Ab aplis·apli eni cū de p̄cepto sci spūs paulꝫ et barnabam mitterent ad euāgeliū p̄dicādū gentibꝫ manus eis imposuerūt·et ideo ritu introducto ab aplis p̄sbris et dyaconibꝫ manus imponitur ut dr̄·lxxv·di·ꝙ die dn̄ico·sīr ordinacō ep̄orum siue ɔsecratio ab apostolis scꝫ petro iacobo et iohanne introducta est dantibꝫ formam successoribꝫ·lxvi·di·porro·
b Supplendum· ro· ·s·e·pastoralis·
c Suspensio·qn̄ ep̄us incipit oratione ad bn̄dicendū sacerdotē tūc p̄sbiteri oēs qui p̄mo tāgebāt caput debēt eleuare manus ita ꝙ nō tangant caput ordinādi qđ ex ipo facto melius patet qualiter debeat fieri q̄ aliquo iure exprimi· sic·ȷ·de dona·aplice·et q̄dam sūt que melius pn̄t intellectu pcipi q̄ locutione exp̄mi·ff·de soluc̄·ratū·ff·rem ratā ha·quo eni ·ℭ·iulianus·
d Et filij·supple statuimus·
e Ex fornicacōne·si·s·de el̄c·cū in cūctis ·ȷ·de ser·nō ord·cōsuluit· et·xxxv·q·iij·de incestis·
f Prelacōnem·sic·ȷ·e· ·c·ul·sine dispensacōe sedis aplice ut ibi·
g Neqꝫ serui·ȷ·de ser·nō ord·consuluit·
h Ad p̄ntiam·tacito·et ideo nō valuerunt lr̄e·s·de r̄ep·super lr̄is·et ·xxv·q·ij·et si legibꝫ·
i Ministrauit·nullo medio ꝙ si media psona interuenisset secus esset·ȷ·e·ex transmissa·et·c·ad extirpandas·tūc eni si fuisset legitimus licite possꝫ ibi ministrarē ꝛ alibi al's nō·ȷ·
k Nō obstātibꝫ e·c·si· ꝙ impetrate sūt tacita veritate·si·s·d eta·et q̄liter·secus si ex certa sciencia illū recipi mandasset·et sic est ar·ꝙ non est obediendū lr̄is sine mādato ip̄e ar·s·de r̄ep· si qn̄·et·c·p̄dicto·eam te· Itē est ar·hic ꝙ lr̄e impetrate tacita veritate nō ɔferūt iurisdictionē·
l Presentiū·in p̄mis· idē iuris est de alijs ·ȷ·e·c·ul·vnde supple
m Patiaris·nisi maxime· habeāt illas p dispēsationē aplice sedis·ȷ·e·c· ex tua·et·c·p̄enul·et ulti· et idem est si fuit pp̄etuus vicarius·ȷ·e·ɔstitutus· alias expellantur et alijs idoneis ɔferātur·ȷ·e·c·ul· de hac materia dicetur ·ȷ·e·c·ulti·
Onquerēte·M·cleri

tum ꝓpter historiaꝫ tum ꝓpter misticā rōꝫ tu tn̄ ad siītudinē aliorꝫ pontificū poteris eo uti.
De sacerdotibus illiteratis vel non (marginal manuscript note)
Pastoralis et·ȷ· De p̄terea nos ɔsulē voluisti an pmitti debeat ministrare qui sine imposicōe manuū fuerit ad ordinē sb̄diaconatus assumptus·et si ɔfirmacōis sacr̄m in eo debeat iterari qui p errorē fuit non crismate ſꝫ oleo delinitus. Ad qđ bꝫuiter duximus rn̄dēdū·ꝙ in talibꝫ nō ē aliquid iterādū·ſꝫ caute supplēdū qđ incaute fuerat p̄termissuꝫ. Honor·iij·archiep̄o lundon·et eius suffra.
Nobis hūiliter q̄siuistis quid fieri debeat de mortuorꝫ corpibꝫ qui tpe scismatici et r̄probi waldemarij a scismaticis sūt sepulti·et de indumentis sacerdotalibꝫ cū quibus necnō de altaribꝫ i quibꝫ degradati p̄sbri celebrarunt. Nos aūt inquisi· vr̄e breuiter ·r·ꝙ nō credimus ob hoc dūtaxat sepultos hmōi exhumādos aut debē indumenta talia iterū bn̄dici vel recōsecrari altaria supradcā. Greg·ix·ar·
Presbr et dya lundoñ.
Presbr et dyaconus cū ordinātur manus imposicōnē tactu corpali ritu ab aplis introducto recipiūt·qđ si omissuꝫ fuerit nō est aliquatenus iterādū ſꝫ statuto tpe ad hmōi ordines ɔferendos caute supplēdū qđ p errorem extitit p̄termissum·suspēsio aūt manuū dꝫ fieri cū oracō sup caput effundit̄ ordinādi.
De filijs presbᵒrū ordinādis vel non.
Ex concilio picta.
Ut filij p̄sbrorꝫ et ceteri ex fornicacōe nati ad sacros ordines nō pmoueātur nisi aut monachi fiāt vel i ɔgregacōe canonica regulariter viuētes·plationē vero nullatenus habeāt·ſꝫ neqꝫ serui nisi a dn̄is suis liberati donentur. Alex·iij·lincoñ. 41

Ad p̄sentiā nr̄aꝫ electo·accedēs·R·p̄sbr tacito ꝙ esset filius sacerdotis impetrauit a nobis ut in eccia in qua pr̄ eius ministrauit existeret capellanus. Ideoqꝫ mādamus·q·si tibi ɔstiterit ꝙ memoratus·R·sit in sacerdotio genitus et ꝙ pr̄ eius in eadē eccia ministrauit nō obstātibꝫ p̄dictis lr̄is nr̄is ipsum amoueas ab eadē. Idē parisiē·canto.
Presentiū aūcte iubemus ut filios sacerdotū in ecclesijs p̄rmis ministrare vel eas qualibꝫ occasione obtinē nullatenus patiaris·ſꝫ ipsos ab eccijs in quibꝫ p̄res eorꝫ ministrasse noscūtur studeas penitus amouere. Idē wig·epo.
Conq̄rente nob·M·clerico·et·ȷ·f·t·M·q·si publicū ē et notorium p̄rem·R·clerici habuisse in p̄dicta eccia psonatū filiū eius ibidē ministrare ā eiusdē ecc̄ie psonatuꝫ hr̄e nullatenus patiaris ꝛ si iā institutus ē ibi eū inde nō differas amouere. Idē lundoñ·epo.
Veniēs ad p̄ntiā nr̄am·N·clericus nob ꝓposuit ꝙ cū illū ad capellā sci·l·quā ei cōcessisti in p̄sbrū ordiasses ipm ea postea spoliasti eo ꝙ pat̄ eius in p̄dcā eccia ministrauit. Ideoqꝫ·f·t·M·q·si tibi innotuerit qn̄ eā sibi dedisti ꝙ pr̄ eiꝰ p̄sbr in dcā eccia ministrasset ipaꝫ ei restituas et in pace dimittas amoto alio si quē instituisti forsitan in eadē·verū si hoc ignorās fecisti ex quo ad ecciā ipaꝫ eū in p̄sbrū ordiasti eā sibi restituas donec in alia eccia sibi ꝓuideas vnde honeste valeat sustētari. Idē oxoñ·epo.
Proposuit·p·nob lator p̄sentiū·ꝙ cū ad ecciaꝫ de saleb·a dn̄o fundi fuit p̄ntatus tu curā aiarꝫ noluisti sibi ɔmittere p eo ꝙ esset filius sacerdotis. Ceterū ꝙ indignū est ut ipe postq̄ ē in sb̄diaconū ordinatus omnino debeat ecc̄iastici

co·q̄ p̄ntatus erat a p̄rono ecc̄ie ꝛ iste·R· molestabat eū sup illa i q̄ pr̄ eiꝰ nullo medio ministrauerat·
n Notoriū·qualiter dicatur aliquid notorium esse hēs·ȷ·de cohabi·cle·et muli·c·ul·ꝙ si ibi ministrauit nō p̄test esse nō notoriū·s·de trāsla·p̄la·quāto·
o Amouere·cū non ostēdat dispēsacōꝫ aplice sedis ut dcm̄ ē·s·c·px·et idē ſꝫ dicas·
p Veniēs·ministrauit·maxime·ȷ·e·c·ul·ex quo nō ē legitimus·
q Innotuit·ſꝫ q̄liter potuit ei innotescē·R· si ipe fuit ei ɔfessus quādo ipm examinauit·xxij· ·q·v·hoc vidr̄·vel dicas innotuit q̄ quō·ff·de administra·tu·quidā decedens·ℭ·ul·et si ep̄us hec sciebat non tenebatur ei dicē·ꝙ qui sciuit ētiorari nō debuit·ff·de act·emp· et ven·l·i·ſꝫ quis pbabit innotuisse ep̄o·Ille q̄ dicit et allegat sciam debꝫ pbare·ff·de pba·verius·et·lxxxij·di·ꝓposuisti·ſꝫ p̄sūptio ē ɔtra ep̄m ꝙ ipe sciuērit q̄ eū examinauit vel fecit examinari· ·xxiiij·di·qn̄ eps·et p̄sumitur ꝙ nichil omiserit de ɔtingētibꝫ·xi·q·iij·absit·et·s·de eta·et q̄li·accepimus·vn̄ vidr̄ ꝙ ipe debeat pbare se ignorasse· si·innotuit·ponitur·s·de r̄ep·cū ɔtingat·
r Restituas·ꝙ qđ benigne ɔtulit fraudis ɔsilio nō debuit reuocaē·ff· de edil·edic·ad res donatas·vin·et de pe·di·i·quātulibꝫ·et·xxij·q·ij·nō eni· et·xvi·q·ij·visis·ſꝫ nōne p̄t eps ɔtra factū suū venire si est illicitū·ita vidr̄ ·xxxv·q·ix·ꝙ q̄sɔmisit· et·s·de el̄c·nosti·et·ȷ·d re· ec·nō alie·si q̄s p̄sbrorꝫ· et·C·de euic·si tibi liberā· ſꝫ ſꝫ pcipit in odiuꝫ epi q̄ talē scienter elegit·si·ȷ·de cle·ɔiug·diuisis fallacijs· et in ſꝫ facit ip̄a grām huic sacerdoti ut ille eps de cetero tales nō pmoueat et cū ignorauerit ipm fuisse talē toleratur in eadem eccia de grā scꝫ quousqꝫ ꝓuideatur ei in alia eccia·et sic in primo casu ꝓpter culpā epi dispensat cū eo ip̄a·in alio casu toleratur ad tpus.
s Ordinasti·ar ɔtra·l· di·ex penitētibꝫ·et·lxxxi di·si quis siue·ɔtra·ſꝫ fit ex dispensacōne·ut dixi nūq̄d interim est p̄latus·ita et habebit oīa·ff·de bo·pos·l·ij·ſꝫ ɔtra vidr̄ ꝙ nō sit p̄latus·platura eni ad tpus dari non p̄t·lv· di·p̄cepta·sic nec hēditas tpalis·ff·de adop·si tibi·et·ff·de hē·insti·hēditas·ff·de re iur·actꝰ legitimi·sic nec libtas·ff· de manumis·testō·libtas ·ff·de pecu·q̄situ·ℭ·ij·ſꝫ ſꝫ intelligitur fiei de mādato dn̄i ip̄e al's nō esset p̄latus.
Proposuit nobis.

bñficiū pmissiōe carē. M. q. aliquē honestū pšbrū cū assensu eiusdē clerici inueīre studeas q̄ eccīe fuiat sup̄dcē. ita q̄ p̄fatus. p. medietatē oīm bñficiorū p̄dcē eccīe eidē in suo ordīe fuiēdo pacifice debeat obtinere. nō enī solus p̄sbr missarū solemnia vel alia dīna officia p̄t sine ministri suffragio celebrare. ¶ Idē arēpo cant.

Ex trāsmissa cōquestione. w. clerici pcepimus q̄ ad abbatis de castris pñtacōnē in quodam bñficio eccīe de. b. eū in pñti recipe distulisti. eo q̄ pater eius in p̄fata eccīa ministrauit quo defuncto media intercessit psona cui p̄dictū bñficiū ē collatū. Ideoq̃. M. q. si est ita p̄noīatū. w. ad p̄fatū bñficiū admittē nō postponas nō ideo minus obseruato aplici rescp̄ti decreto quod successionē in eccīa dei hereditariā detestat. ¶ Idē wig. epo.

Constitutus in. p̄. n. g. clericus supplici insinuacōe monstrauit q̄ cum capellā de stor. canonice fuiss; adeptus et eā pluribꝰ āmis pacifice possediss;. R. miles ip̄m ea sine iudicio spoliauit. cūq; memoratus clericus exinde apd te deposuiss; q̄relam obiectū fuit ei q̄ pater suus in capella ministrauit eadē. et. J. fraternitati tue. M. q. si ɔstiterit q̄ idē clericus a capella fuerit p̄dcā per potētiā laicalē eiectus et q̄ pr̄ eius p̄fate capelle psona seu pp̄etuus vicarius nō fuerit licet in eadē nomine eiusdē. g. q̄nq; ministrauit ip̄ā sibi cū redditibꝰ pceptis restituere nō obmittas. ¶ Idē ebor. archiepo.

Ex tua pte nobis est ꝓpositū qd̄ cū olim ad tuā cōsultationē sup filijs sacerdotū tales a nob lr̄as recepisses ut eos posses in eccījs q̄s patres eorū nullo mediāte possederāt sustinere quos pbate vite et sane ɔuersacōnis cognoscens vel quos lōgo tpe illas tenuisse ɔstaret. quidā ad iudices lr̄as impetrauerunt ut si ɔstaret eos esse filios sacerdotū vel clericorū qui pximo ante eos eccīas tenuerūt sup hijs imponatur eis ap. ces. silentiū et eccīas istas ip̄is assignent quāuis in eis se ostendē neq̄ant p epōs institutos. Sup q̄ cō. t. r. q̄ si p p̄ores lr̄as cū aliquibꝰ clericis dispensasti dispensationē tuā posteriorū lr̄arū intuitu nolumus irritari. alios vero clericos laice donacōnis intuitu in eccījs sine aūcte pon. sui institui aut institutos r̄manere autoritate ap. ꝓhibemus. ¶ Dē cant. archiepo et eius suffraganijs.

Quoniā est sacris canonibꝰ ꝓhibitū. et. J. p̄cepimus q̄tinus si manifestū et publicum fuerit patres in eccījs psonatus gessisse filios ab eisdem si etiam eas adepti sūt penitus excludatis. nec ad eaꝝ gubernacōnē ulterius assumantur. nolumus eni ut causa in iudiciū deducatur vel testes etiā admittantur si hoc manifestū existat. ¶ Dē cant. archiepo.

Ad extirpandas successiones. et. J. f. t. M. q. si qui filij p̄sbiterorū puincie tue teneant eccīas in quibꝰ p̄res eorū tanquā psone vel vicarij nulla psona media ministrarūt eos siue genitū sint in sacerdotio siue nō ab eisdē eccījs nō differas amouere. ¶ Clemēs cassel. archiepo.

Ad hec ex pte tua nr̄is est auribꝰ relatū. et. J. q̄ a nob. t. f. r. an a pōtificibꝰ gr̄ati valeant ad sacros ordines ꝓmoueri. si scia fuerit et morū honestate pbabiles. Sciat. f. t. q̄ si ex legitīo sint mr̄imonio ꝓcreati nec aliud canonicum obuiat licite pñt ad sacros ordines ascendere et in eisdē eccījs in quibꝰ p̄sūt vel p̄fuerūt genitores eorū bñficiū obtinere. ¶ Idem.

Michael p̄sbr de scō germano trāsmissa nob cōq̄one monstrauit q̄ cū eccīam sancti. J. de toroñ. tue dyoc. canonice sit adeptus. M. filius antonij qui ꝓximo ante ip̄ius eccīe habuit psonatū ad se vicariā ip̄ius asserit ptinē et. J. f. t. M. q. si constiterit tibi ip̄sū. M. fuisse filiū antonij qui eiusdem eccīe habuit ꝓximo personatū ei sup eadē vicaria ꝑpetuū silentiū imponē nō postpo. ¶ Idē nas.

Literas et. J. intelleximus q̄. b. in sacerdotio genitus de uxore legitima natus et ɔceptus affectauit a puericia mistraē dn̄o in officio cleicali. Verū licet a filijs pr̄na incōtinētia modis omibꝰ ꝓpellēda noscatur. si tñ aliter dignus inuentus fuerit pmittimus ip̄m ordīari in clericū et ad eccīasticū beneficiū vnde comode sustenstari valeat ꝓmoueri. ¶ Pno. iij.

Cum decorem domus dei et. J. filijs canonicorū p̄bendas in eisdē eccījs cōferri nō sinatis quaꝝ sūt canoīci patres eorū cū indecorū sit ut in altaris officio illegitimus filius impudico pr̄i ministret in quo vnigenitus dei filius eterno patri p salute hūani gn̄is victimatur. ¶ Idē in ɔci. gn̄ali.

Ad abolendā pessimā q̄ in pluribꝰ inoleuit eccījs corruptelā. firmiter inhibem9 ne canonicorū filij maxie spurij canonici fiāt in secularibꝰ ecclesijs in quibꝰ instituti sūt patres eorū. et si fuerit ɔtra p̄sūptū decernimus nō valere. qui vero tales ut dcm̄ ē canonicare p̄sūpserint a suis beneficijs suspendantur. ¶ Honor. iij.

Dilectus filius. H. ꝑpositus sancte. M. trāsmissa nob peticōe mōstrauit q̄ cū v̄gilius p̄sbr quādā eccīam curā aīaꝝ hn̄tē quā nullo medio habuit pr̄ eius obtineat ip̄m monuit ut resignaret eādē. s; idē asserēs q̄. w. remeñ. arēps tūc ap. se. le. dispēsauit cū eo id efficē ɔtradicit. quo circa. M. q. nō obstante dispensatione

Gloss (in part): a ¶ Carere. et ita est hic ar. q̄ qui habz ordinē debeat hr̄e bñficiū. ... b ¶ Eiusdē. s; quare requiritur assensus illius et nō p̄onistra illud sequēti. c. p. dixit q̄ p̄onus eligat solus p̄latus ... erit p̄latus et ideo ɔsensus eius exigebatur ... vel supple et p̄oni ɔsensus p̄ncipaliter. vl̄ ... erit p̄latus ut dicebāt lau. et vin. et subdiaconus toleratur ex dispensacōne ...

... it titulū vel ius in re cessat ius successionis. Itē si pr̄ ... lius p̄t ibi esse canonicus de legitimo mr̄imonio natus ... trariū vide dicē. J. e. ad abolendā. et ibi de hoc dicetur.

... cū hr̄e successio. viij. q. i. aplica. secus si media psona inter ... ibi et alibi possent p̄fici cū sint legitime nati.

... si intelligas ꝓprie tūc nec legitimi sūt instituendi ... sūt instituti p̄res eorū. multo minus et spurij qd̄ ... rigitur. s. e. ad hec. de spurijs nulla dubitatio erat ...

¶ Proximo. s. e. ad extirpandas. ... ducta añ sacros ordines susceptos qua pos ...

¶ Non valere. ar. q̄ epi nō pñt dispensare cū i... plici bñficio ex eo q̄ h̄ dr̄. decernimus nō valere ... mitur ordinatoribꝰ taliū psonarū est ar. J. e. c. ul. ...

¶ Quoniā. excludatis. s. e. pñtiū. et. J. e. c. ul. ... t ¶ Ulterius. et ita loq̄tur de illegitimis. et ... t. J. e. c. ulti. ... stū. et ita habes q̄ in manifestis ... t ¶ Manifes ... diciarius nō ē obseruādus. ij. q. i. ...

de filiis p̄sbrorum ord

aliqua que a se. ap. nõ manauit qd canonicũ fuerit appellatione postposita statuatis.

Greg. ix. turoñ. archiepo.

Nimis in tua puĩcia eccie deformatur honestas ex eo q filij sacerdotũ et alij non legitime nati ad dignitates psonatus et alia bñficia curã animarũ hñtia sine dispensacõe se. ap. pmouentur. Quo circa. M. q. pdictis psonis a psonatibus et dignitatibus et hmõi bñficijs prius amotis ea psonis idoneis cõferri facias p illos ad qs collacõ ipoꝝ de iure noscitur ptinẽ. et ne id de cetero psumatur districtius inhibem9.

De seruis non ordinandis et eorum manumissione.

Ex concilio toletano.

Instruẽdi. et. J. aliqs dicit clericus forte fieri nõ permittitur nisi ante clericatũ ingenuitatis dignitate potiatur. reuera veruz dicit. et ideo qd infirmari vel vitupari pt pcaueri dz. Ex eodẽ.

De seruoꝝ ordinacõe. et. J. statutũ est ut nullus epoꝝ deinceps ad sacros ordies eos pmouere psumat nisi prius a dñis libertatẽ fuerint ɔsecuti. et si quilibet seruus fugiens dñm suũ qualibet calliditate aut fraude ad gradus puenerit ecclasticos decretũ ẽ ut deponatur et eius dñs eum recipiat. Ex eodẽ.

De famulis eccie ɔstituere psbros et diaconos p prochias liceat ita tñ ut antea manumissi statũ recipiãt libtatis. qcquid aũt talibus extiterit debitũ a quolibz mõ collatũ eis in psonas extneas trãsmittẽ nõ licebit sz omia ad ius eccie a q manumissi sũt post eoꝝ obitũ debeãt ptinere. quibus sic ceteris eccie libertis accusandi vel testificãdi aduũsus ecciam aditus pcludatur. ad qd si aspirauerit nõ solũ libtatis bñficio careãt sz etiã honoris gradu quẽ nõ dignitate nature sz necessitate tpis meruerũt. Ex cõcilio ap. arch.

Nullus et. J. si quis de seruis suis quãq donauerit libertati et ipm in psbrũ fecerit ordinari. ille aũt postea in supbiam elatus dño suo canonicas horas psallẽ noluerit accusatus apud epm qui ordiauit eũ degradet. Alex. iij. archi. turoñ.

Consuluit. et. J. con. t. t. r. q neqz spurios neqz seruos ordinare debes et si memor es in ɔsecracõne tibi dictũ fuit vide ne quelibz seruilis ɔdicõis ad ordies pmoueri psumas. Jnno. iij. wariñe. epo.

Eo libentius et. J. adiecisti aliam qõnẽ an illoꝝ filij qui eccie seruili ɔdicõne tenẽtur traditi a parentibus militie clericali cũ suoꝝ ɔniuẽtia dñorum ut in eadẽ eccia debeãt deseruire assequẽtes pter ea libertatẽ post tps ea relicta possint ad aliã se trãsferre. in quo credimus distinguendũ utrũ eo tenore fuerint manumissi q oblati ordini clericali q manumittenti eccie dũ vixerint debẽrẽt impẽdere famulatũ in obsequijs diuinoꝝ et tũc trãsferendi se ad aliã est eis licentia deneganda vel manumissi extiterint absolute sicqz libertatem habeãt ad aliã trãseũdi. Ad ẽ.

Miramur non modicũ cũ certũ sit in ɔstõnibus antiquoꝝ qñ serui in gradus eccliasticos ordinati debeant in seruitutẽ vel nõ debeãt reuocari et. J. de subdiaconali ordine q de eo nõ fit mentio in patrum statutis expsse vidz nobis q et is cũ dyaconali gradu puilegio gaudet eodẽ. nã lz sacer ordo nõ reputaretur in eccia pmitiua tñ a ɔstõne greg. atqz urbani sm moderna tempora sacer gradus esse minime dubitatur. Greg. ix. archi. neap.

Dilectus filius. B. pos. diaconus pposuit q io. miles ea occasione q patrem ipius hominẽ suum esse ppoint licet mr sua cuius debet imitari ɔdicõnẽ libera esse noscatur ne pmoueatur in psbrũ impedire psumit. Quo circa. M. q. si tibi constiterit de premissis eundem militem ab huiusmodi impedimento cõpescas.

De obligatis ad ratiocinia ordinandis vel non. Rubrica.

Ex cõcilio carth.

Magnus eps aug. dixit pcuratores actores executores seu curatores pupilloꝝ si debent ordinari. gratus epus dixit si post deposita onera et reddita ratiocinia actus vite ipoꝝ fuerint ɔprobati in omibus debẽt cũ laude dei

si postulāti fuerint honore muneraris. si enī ante libertatē negociorū vel officiorū fuerit ordinati eccl'ia infamatur. vnū si dixerūt recte statuit sanctitas vr̄a. ideoq; iusta est vr̄a sn̄ia.

De corpore viciatis ordinandis vel non.

Alexander. iij.

De p̄sbro campanie q̄ duellū sponte obtulit et oblatū suscepit et in eo ptē digiti amisit. R̄ndē9 q' cū ipe nō pdiderit tm̄ de digito quin sine scandalo possit solēniter celebrare satis potes post pactā pn̄iam cū eo misericorditer agē et pmittē ip̄m in suo ordine ministrare lʒ eius excessus grauis admodū extitisset. Idē cātmeñ. electo.

Cum de tua electōe q̄stio mota fuissʒ. et .j. tibi q' in oculo maculā habeas et filius canonici fueris ē obiectū. vñ cant. archiep̄o dedimus in mādatis ut p eo q' canonici filius diceris in pmocōe tua ex multa dispensacōe pcedat. de macula vero archiep̄o p̄dcō mandauimus ut cū ɔsilio suffraganeorū suorū qd̄ exinde visū fuerit exequatur in quo tibi ex maxima dispensacōne curauimus puidē. Clemēs. iij. vasrieñ. ep̄o.

Ex parte. b. monachi petitoriū fuit nr̄o ap. p̄ntatū q' cū ipe in cunabulis sectus fuerit postmodū sub regula et abbate deuote deo militās in dyaconatus ordinē ē pmotus. et .j. sane cū fm statuta nicem ɔcilij illi ad clericatus ordinē phibeantur accedē et si etiā in clero fuerit

debeant cessare qui seip̄os sam absciderint vel affectauerint ut ab alijs abscidātur nō credimus ei impedimentum afferre quo minus possit puehi qui in cunabilis sectus fuit. q' nō vid̄r hoc eo tpe affectasse quo iudiciū animi tūc nō habebat. p̄ftim cū i canonib9 ap̄lorū sit manifeste sancitū q' eunuchus si p insidias hoim fcūs vel ita natus sit aut etiā in psecucōne sint ei amputata virilia et dignus est possit in ep̄m pmoueri. Idē rauēna. ar ep̄o.

Significauit nobis. R. archip̄sbr sancti stephani q' b. p̄sbr credens se obsequium p̄stare deo fecit sibi virilia amputari. et .j. quo circa. M. q. si iam dictū p̄sbrū deo dignuʒ inueneris ei sacerdotale officium absq; altaris ministerio auctoritate nr̄a fretus et tua put videris expedire concedas. Innocentius tercius.

Ex pte. M. p̄sbiteri fuit ppositū q' cū sibi sentiret lepre periculum imminere de consilio medici virilia fecit sibi abscindi ut posset a tam graui infirmitatis vicio liberari. et .j. qm̄ igitur canōes scōrū p̄sbrū hūc a sacri altaris ministratione nō phibēt. M. q. si est ita et memoratus. M. est alias idoneus ut sui ministerij officium exequatur liberā ei tribuas facultatē. Idē miliceñ. ep̄o.

Exposuisti nobis q' p̄ decessor tuus. b. in abbatē pmouit nesciēs q' ip̄e manu esset altera mutilatus. et .j. Nos igitur. f. t. t. r. q' cū p tā enormi

defectu ad sacros nōn possit ordines pmoueri et in pmotione sua id tacuerit fraudulēter ab abbatie officio est non immerito amouēdus. Honorius .iij. ep̄o eugolisñ.

Thomas monachus ppo suit q' cū in ānis puerilib9 essʒ ɔstitutus quedā barra ferrea sup dextre sue pollicē fortuito casu cadēs vngulā auulsit ab eo. Quo circa. M. q. si ad frangendum eucaristiaʒ sit in pollice ip̄o potēs et aliud canonicū nō obsistat pter deformitatē hm̄oi nō dimittas quī eū ad ordinē pmoueas sacdo tis

De bigamis non ordinandis

Ex ɔcilio aurel.

Ut bigami penitētes vel repudiatarū mariti ad sacerdotiū nō ascendāt. Lucius. iij. spal. archiep̄o.

Super eo q' tua fraternitas de bigamis requisiuit. r̄ndemus q' ordinatores eorū ptāte et officio ordinādi et ordiati si ad sacros ordies

sint pmoti ideo eis sūt p̄uādi q' in bigamis ɔtra ap̄lm dispēsare non licet ut debeāt ad sacros ordines pmoueri vel in eis si pmoti fuerint remanere in ordinatore aūt p̄t dispensatio adhiberi ut ordinādi potestate et officio non priuetur.

De bigamis p̄sbiteris et viduarū maritis idem sancimus omnino ut nec viuētib9 uxorib9 nec defunctis ad ōmorū debeāt celebratione admitti maxime cū a doctrina sit ap̄li et institucōnib9 eccl'ie alienū. Anno. iij. raueñ. Cel. iij.

Nupa nobis. et ep̄o. .j. iij. articulus videbatur hr̄e nō modicū qōnis qm̄ cū in mr̄imonijs ɔtrahendis nō iuris effectus ʒ animi destinatio attendatur. vnde illū comitatur infamia qui duas simul uxores habet q' ptim ad factum ɔuenit retorqueri sicut in canone legitur de p̄sbitero qui nō legalib9 nuptijs detinetur cadē censura tales vidētur inter

bigamos reputādi licet obuiet ex aduso q opioni sit veritas pferēda et q iuxta pmissa qui nullā uxorez habuit foret bigamus reputādus qd ōtingeret si quis de facto contrahēt cū diuisis quibz de iure nō possz mrimonialiter copulari. Nos aūt in hac qōne t. r. q cū huiuscemodi cleicis qui quātū in ipis fuit scdas mulieres sibi mrimonialiter ōiūxerūt tanq cū bigamis nō liceat dispensari lz in veritate bigami nō existant nō pter sacramēti defectū. s pter affectū intēcōis cū ope subsecuto. T dē meth. epo.

Debitū pastoralis officij et. j. f. t. duximus rñdendū q cū duo sint in ōiugio vicz consensus animoz et ōmixtio corporū quoz alterū significat caritatē q ōsistit in spū inter deū et iustā aiam ad qd ptinet illud qd dicit apls qui adheret deo vnus spūs ē cū eo. reliquū vero designat ōformitatē q cōsistit in carne inter xpm et ecclesiā ad qd ptinet illd qd euāngelista testatur. Verbū caro factū ē et habitauit in nobis pfecto ōiugiū illud qd nō est ōmixtione corporū ōsūmatum nō ptinet ad illud ōiugiū designādū qd inter xpm et ecciaz p incarnacōis misteriū ē ōtractū iux q paulus exponēs illd qd dixerat pthoplastus hoc nūc os ex ossibz meis et caro de carne mea et pter hoc relinquet homo prēz et matrē et adherebit uxori sue et erūt duo in carne vna. statim subiūgit hoc aūt dico magnū sacrm in xpo et eccia. cū ergo pter sacri defectū inhibitū sit ne bigamus aut maritus viduē psumat ad sacros ordies pmoueri. qm nec illa ē vnica vnici nec iste vnus vnius pfecto ubi deficit inter hmōi ōiuges ōmixtio corporū nō deest hmōi signaculū sacri. vn is qui mulierē ab alio viro ductā s mime cognitā duxit uxorē qz nec illa nec ipe carnē suā diuisit in plures pter hoc impediri nō debz qui possit ad sacerdotiū pmoueri. Idem lug. archiepo ap. se. le.

Quia circa minima. et. j. Iane postulasti p te. apedoceri si psbri plures ōcubinas hūtes bigami censeātur. Ad qd duximus rñdendū. q cū irregularitatē nō incurrerint bigamie cū eis tanq sim plici fornicacōne notatis quo ad execucōnem sacerdotalis officij poteris dispensare.

Nobis fuit. et. j. I. Dē. ille aūt q in sb diaconatus ordie ōstitut9 de fcō tm qz de iure nō potuit duxit viduā in uxorē pfecto bigamus nō existit. s nec vidue pt in veritate dici maritus cū inter ipaz et illā nō fuit vinculū maritale cōtractū. cū eo tn ōtra doctrinā apli tanq cū marito vidue dispensaē nō licet nō pter sacramēti defectum sed affectū intentionis cū ope subsecuto.

De clericis peregrinis.

Alex. iii. ceñ. epo.

Quanos duxit. f. cōsulendos quid sit agedū de clericis qui in remotis regionibz ordinati lras eorū ostendūt a quibz sibi ponūt manus impositas et utruz epoz sigilla sint q repntāt incertū existit. t. igitur ōsul. r. tutius esse ut in hijs statuta patrū veterū obseruētur q nouū aliqd statuatur. statutū aūt ē de trāsmarinis ut ad minus. v. epoz sup ordinacōne sua testimonio muniātur qd in alijs sil' qui sūt incogniti credim9 obseruādū ita tñ ut in suspēsione aliquāto tpe habeātur in quo plenius de actibz instruātur ipoz. s et de inferioribz ordinibz inquiri oportet. qz possz ōtingē ut aliquibz ptermissis saltū fecissent. hijs aūt pactis si digni inuenti fuerint circa eos poterit dispensari. Inno. iij. ōstantinopol. priarche.

Exter. iiij. et. j. utrū clericos ad te sine suoz ordinatoz lris venientes et offerentes iuramētū q sint in quoinis

41

ecciasticoz ordinū ōstituti debes ad supiores ordines pmouē. Inqui. t. t. r. q nisi de ipoz ordiacōe canōica p idonea tibi ōstiterit argumenta eos nec in illis suscipe nec ad maiores debes ordines pmouere pfum ante q ōusatio eoz fuerit approbata. Idē priarche ierosol.

Que. f. et. j. utrum sol. clericos qui ad ptes ierosol. sine ōmēdaticijs lris veniunt pmitté debeas celebrare ōma. et. j. rñdemus q nisi legitime tibi ōstiterit siue p lras siue p testes de illoz ordinacōe canonica qui penitus sūt ignoti nō debes ipos pmitté plebibus celebrare. Sed si forsitan eoz aliq secreto ex deuocōne celebrare voluerint poteris sustinere. Bono. iij. epo

Denobis pponē reginēte didicimus q quidaz plati ecciaz tue iurisdictōnis in ecēijs sibi ōmissis sine ōscia tua clericos de alienis epatibz instituē nō verētur. attēdentes igitur id eis nulla rōne licere cū sit honestati ōtrariū et a scōrū patrū instōnibz alienū. et. j. Inqui. t. t. r. q tibi licet eos exinde remouere nisi aliquos ex dispensatione in eisdem ecclesijs duxeris dimittēdos.

De officio archidiaconi.

Ex libro ro. ordinis.

Ut archydiaconus post epm sciat se vicarium esse eius in oībz et oēm curā in clero tā in urbe positoz q eorum qui p prochias habitaē noscūtur ad se ptinere siue de eoz ōuersacōne siue honore et restauracōe ecciaz siue doctrina ecciasticoz et ceteraz rerū studio sustinere et delinquētiū rōnē corā deo redditurus est. et ut de tercio in terciū annū si eps nō pt prochiam vniūsam circūeat et cūcta q emēdacōe indigent ad vicē sui epi corrigat et emēdet. Ex ōci. tol.

Officiū vero archidiaconi

a Auscultetur. vid᷑ ꝫ potius spectare ad officiū mgr̄i scolariū. ꝫ potius ex ꝯsuetudine fit ꝫ sic ꝛ multa alia q̄ ꝯsiderātur et attēdūtur in hmōi officijs potius q̄ ius ꝯūe. ī. de exces. p̄la. ad hec. et ī. e. c. ul.

e Ea que. de isto archidiacono habetur. lxxiiij. di. gesta. et c. honeratus. et. c. ubi ista didicisti. vasa eccie ar. xij. q. ij. aplicos. ꝛ custodia eoꝝ ptinet ad custodē siue thesaurariū. ꝫ ut dixi i. px. c. ꝯsuetudo attēditur ubi nō ē thesaurarius hoc forte ptinet ad archidiaconū ut hic videtur.

c Cimiliā. p hoc intellige oīa.

d Negligentia. p̄latus eni nō solū tenetur de dolo culpa lata et leui ad instar tutoris. C. de peicu. tu. vel cu. si res pupilli. et. C. arbi. tute. quicq̄d. ꝫ etiā de negligentia ut h̄ patꝫ cū etiā ꝓpter negligentiā remoueatur ī. de of. custo. c. i. et. i. q. i. ꝙ ecce cū honoris. et. lxxxi. di. dictū. et. ar. xviij. q. ij. si q̄s abbas. sic etiā iudex ꝓpter negligentiā remouetur. C. de of. p̄fec. ori. si quos. et. ff. de custo. et exhi. re. carceri. et. l. nō ē. qd̄ potest intelligi cū negligentia crassa est. ar. i. q. i. q̄cūquid. et. ff. de. v. sig. magnam. vbi d᷑ ꝙ magna negligētia culpa ē. mag̃ culpa dolus ē. et ar. de or. ab ep̄. q̄ re. epi. c. i. in. fi.

e Reatu. ar. ꝙ negligētia p̄lati mortale peccatū est. lxxxi. di. dictū. ī. de rēg. iur̄. c. penul.

f Custodie. ad ip̄m eni ptinet cura et sollicitudo totius eccie. xxv. di. plectis. et ī. e. ad hec.

Quoniam satis ꝯsuetudinis. utrū archidiaconus habeat curā aīaꝝ vel nō iura videntur diuerso mō loqui. de iur̄ ꝯūi nō hꝫ curā aīaꝝ. xvi. q. vij. nullus omnino. et hic nō p̄t etiā de iure ꝯūi excōicare. ī. c. px. ar. ꝯtra ī. de eo qui fur. ord. rece. c. i. cū suis ꝯcor. et. s. e. c. i. hu. dixit ꝙ archid̄. de iure cōmuni nō hꝫ curā aīaꝝ nisi sibi sp̄aliter ab ep̄o demandetur. nec alij p̄t cōmittē p capitulū p̄dictū nullus. et p hoc capitulū et oīa illa iura que vidētur ꝯtrariū innuere intelligit ex delegacōe epi. sic et illd̄. c. lxxiij. di. si in plebibus. alij dicūt ꝯtrariū scꝫ ꝙ hꝫ curā aīaꝝ et iurisdictionē. et eo ꝙ ep̄s eū instituit. siue qꝛ p collegiū eligitur. et p ep̄m cōfirmatur gn̄alē administracōnē cū iurisdictōne adipiscitur. et facit ad ꝫ ī. de p̄ben. referēte et ī. de eo qui fur. ordi. rece. c. i. cū suis ꝯcor. et ī. e. mandamus. que autem sūt illa que de iure ꝯūi ptinēt ad archidiaconuꝫ collige p. c. ī. e. ad hec. et. c. ut nr̄m. alia vero potius hn̄t archidiacoñi de ꝯsuetudine q̄ de iure ꝯūi. qꝛ visitāt et corrigūt de cōsuetudine. ī. e. c. ul. et. s. de elec. dudū. et sic de ꝯsuetudine oīa alia iura cōsilia intelligūtur ī. de exces. p̄la. ad hec. et ꝙ dicit ꝫ obtentu ꝯsuetudinis intellige nō p̄scp̄te ī. c. px. ꝙ archidiaconus nō p̄t excōicare intellige ꝙ nō excōmūicabat de ꝯsuetudie et sic reuulit se ad ius ꝯūe. sic g̃ iura que loquūtur diuersimode de iurisdictōe archidiaconi intelligēda sūt fm̄ diuersas ꝯsuetudines diuersoꝝ locoꝝ sic. s. de ꝯsue. cū olim.

b Institutiones. xvi. q. vij. nullus omnino. et. q. i. cūctisq; fidelib. et sic de iure ꝯūi ad officiū archid̄. nō ptinet cōmittē curā aīaꝝ. ꝫ iam patet p notulā p̄cedentē. mulgare. hoc verū est de eccīastica institutōe ut hic dicit. xvi. q. ij. visis. et. q. vij. nullus. et. xxiij. q. iij. corripiantur. secus de ꝯsuetudine. ut. s. de elc. dudū. put dictū est in px. c. dicūt tn̄ quidā ꝙ eo ip̄o qd̄ eligitur ab vniūsitate habet iurisdictionē in subditos et p̄t excōicare ar. xciij. di. legimus. et de of. iud̄. or. cū ab eccīaꝝ. et qd̄ hic d᷑ nō vid᷑ licere. verū ē quo ad v̄ba canonis ex antiqua institutōne ecclesiastica. xvi. q. i. cunctisq; fidelib. ꝫ quo ad iura decretaliū secus. ꝫ credo verius qd̄ d᷑. s. e. c. px.

Archidiaconis. p.

est euāgeliū qn̄ voluerit legē vel alicui de diaconis p̄cipe et qn̄ ep̄s missaꝫ canit ad iussionē illius induant se leuite vestimētis sacris qualiter cū pōtifice ad missam ꝓcedāt. et ī. Oīne eccīastici officiū puidēdo lectōnes ā rn̄soria in mr̄ici eccīa dare dꝫ. et auscultare intn̄ ut nullus euāgeliū ā epistolā rn̄soria vel quālibet in eccīa lectōnē legat vel cantet donec auscultetur ab ip̄o acolitos q̄ꝫ ip̄e ordinet quis eoꝝ cādelabra quis thuribulū deferre q̄s ve minorū in eccīa aliqua officia agē debeat. Reg̃. archid̄. g. salomi.

Ea que ꝯtra. et ī. scire vero te volumus ꝙ a te districte quesituri sumus. qꝛ vel ꝓprie ecclesie vel ea que de diuersis eccīijs cimilia sūt collecta nō sb̄ oī sollicitudine et fide seruantur ꝙ si quid ex eis vel negligentia vel quacūq; fraude deperijt tu hoc reatu astringeris qui p archidyaconatus ordinē custodie eiusdē eccīe artius deputaris. Alex. iij. clypeñ. archid̄.

Quoniam satis sit absurdū. et ī. qm̄ igitur obtētu alicuius ꝯsuetudinis non debes contra scōꝝ patrū institutōnes et qd̄ ad tuū nō spectat officium vendicare. M. ut neminem sine licētia et mandato epi curā p̄sumas cōmittē aīaꝝ. Idē wi.

Archidiaco. Gᵒ. Gor. epo. Amis nō vid᷑ de eccīastica institutōne licere nisi auctas episcopoꝝ accesserit in alios sentētiā ꝓmulgare. Idē ep̄o cōuentreñ. et abbati cestreñ.

Mandamus quatinus ꝓhibeatis cestreñ. archidiacone ad eccīas sui archidiaconatus visitandas nisi semel in anno accedat nisi forte tl̄is cā emerserit ꝓpter quā ip̄m oporteat p̄fatas eccīas sepius visitare.

Ab hec nos. Innocē. iij. Donis. et ī. sane ꝯsuluit nos. tue. f. deuotio quid ad officiū archid̄. debeat ptinere et in quibus p ip̄m cura ep̄alis sollicitudinis debeat releuari. et nos put possum⁹ rn̄dem⁹. archid̄. fm̄ statuta beati isidori impat subdyaconib. et leuitis prochiaꝝ sollicitudo et eaꝝ ordinatio ad ip̄m ptinet. et audire debꝫ iurgia singuloꝝ. archip̄sbiteri qui a pluribꝫ decani nūcupantur eius iurisdictioni se nouerint sbiacere. fm̄ vero romani ordis ꝯstōnē maior post ep̄m ꝛ ip̄ius epi vicarius repitur oēm sollicitudinē et curā tā in clericis q̄ in eccīijs eoꝝ put melius fm̄ deū poterit impendendo. cū sup hijs sit redditurus rōnē in districti iudicio examinis. Itē in ep̄la bt̄i clemētis ip̄e p. n. oculus epi archid̄. appellatur ut loco epi p ep̄atū prospiciens que corrigenda viderit corrigat ꝛ emēdet nisi adeo fuerit ardua negocia ꝙ absq; maioris sui p̄ntia nequeāt terminari. in quadā vero nr̄a ꝯstōne iā alia vice nos meminimus exp̄ssisse ꝙ instō corpalis tā sup bn̄ficijs q̄ etiā dignitatibꝫ ad ip̄m debeat ptinere. examinatio aūt clericorum si fuerint ad sacros ordines ꝓmouēdi et hoc idē in collationibꝫ bn̄ficioꝝ credimus obseruādū ut qui bn̄ficijs eccīasticis p̄ficiendi fuerint a suo p̄us examinētur archid̄. et p ip̄m postmodū ep̄o p̄ntētur. Subsequenter postea

Mandamus. visitandas. hoc eni ptinet ad curā aīaꝝ. s. de elc. dudū. et sic ē ar. ꝙ archidiacon⁹ habeat curam aīaꝝ et ꝙ possit alij ꝯmittē. ꝫ intellige hic loqui de ꝯsuetudine. ut dixi. s. e. cū satis

l Visitare. et ita sufficit semel tm̄ in anno visitaē ex eo ꝙ ꝓhibet pluries visitare nisi noua causa emerserit. ꝫ ꝯtra ī. de cēsi. cū venerabilis. ubi vid᷑ ꝙ p̄nt p̄ter aliquā necītatē bis in anno visitaē et ꝓcuracōnē hr̄e. intellige illud cū determiacōe istius put ibi d᷑ si ē opus qꝛ non solū bis in āno ꝫ etiā pluries in anno si causa subsit p̄t p̄latus visitare. xviij. q. ij. visitādi. et. c. nō semel. si vero alia de cā ꝓ suis necītatibus accedat ad eccīas ꝓprijs sūptibꝫ ꝓcuretur. C. de sta. et imagi. l. ul. de hoc dic ut ī. de cen. cū venerabilis.

Ad hec. bt̄i isidori. ut. xxv. di. plectis.

n Iurgia. et sic est ar. ꝙ archidiaconus habeat iurisdictionē p. c. plectis. et ar. lxiij. di. si i plebibꝫ. et ī. de pemis. licet. dixit io. ꝙ hꝫ ordinariā iurisdictionē de iure ꝯūi. et verū ē in omībꝫ que ꝯtinētur in hoc. c. et ī. e. ut nr̄m. et ita p ꝯsequēs cohercionē licet nō possit ꝯgnoscē in si de modicis caus p ꝫ ꝙ dicit iurgia. qꝛ talis iurisdictio sine cohercōe nulla essꝫ. ut dixi. s. e. c. i. in alijs aūt q̄ hic nō numerātur stabimus cōsuetudini p̄scripte. ut dc̄m est. s. e. cū satis.

o Romani ordis. s. e. c. i.

p bt̄i clemētis. xciij. di. diaconi. j. et i ep̄la euaristi. c. di. diaconi. ij.

q Nr̄a ꝯstōne. credo ꝙ sit illa ī. e. ut nr̄m. que debuit p̄cedē istā in ordine fm̄ ordinacōnē illaꝝ decretaliū. vn̄ p ꝫ vid᷑ ꝙ loquatur de alia ꝯstōe. ꝫ forsitā nō suatur ille ordo nisi in ordinacōe decretaliū diuersoꝝ autorū fm̄ qd̄ pꝫ etiā in alijs locis. ꝫ alibi d᷑ ꝙ istud ē officiū sacerdotū. xxiiij. di. qn̄. hoc verū est de iure. sed illud qn̄ ep̄s eligit sp̄aliter sacerdotes ad hoc. vel

r Examinētur. archid̄. ī. e. ut nr̄m.

si nō ē ibi archidiaconus ut in multis eccīijs. vid᷑ ergo ꝙ ep̄s non sit puniendus si ꝓmouet indignū sed potius archidiaconus qui examinat et rep̄ntat ep̄o. ar. liij. di. si seruus. ꝫ nō est ita. qꝛ ep̄s tenētur de facto illius qui examinat cū de mādato illius illud fiat sicut exercitor nauis de facto mgr̄i tenetur. ff. de exercito. l. i. ꝙ mgr̄m. in si forte examinator talis fuissꝫ ut nō sit verisimile ip̄m mentiri. ar. ī. de pig. sig̃ficāte. scd̄m hoc si talis ordinatur sine titulo ep̄o ignorāte examiator qui p̄ntauit eū tenebitur ei ꝓuidere. ꝫ si ille nō sit soluēdo habebit regressum contra ep̄m. et hoc ideo qꝛ adhuc reseruatū est ep̄o ius examinādi illū. ar. s. de eta. et qua. accepim⁹. et in subsidiū ne ille ordinatus in obprobriū clericoꝝ mendicet. s. de rescr̄. nūc. ad supplicacōnem. et xciij. di. diaconi.

a Tangit. C. de auct. p̄stan. l. ul. et. ff. de aq̄ plu. ar. in ꝯcedendo. et. ff. de adop. nam diuus. et. s. de tē. ord̄. si archiep̄s. ubi de ꝫ.

b Cōmuniter. scd̄m cōsuetudinē loci.

Significasti. et auctē. hoc ideo dicit. qꝛ sine auctē et ꝯscia sui epi nullus debꝫ ꝓmoueri ad ordines. et alius ep̄s talem ordinare nō debꝫ qd̄ si factū fuerit talis ordinacō rata nō ē quo ad suū ep̄m qui eis interdicit execucōnē. ix. q. ij. c. i. et. c. sequē. et ī. de pro. nullus. et interdicēda est talibꝫ executio ordinis sic suscepti. s. de tē. ord̄. ꝙ trāslacōnē. ep̄us tn̄ p̄t cū illis dispensare et recipere eos in illis ordinibꝫ. ix. q. ij. lugdunensem.

d Litteras. et ita patet ꝙ archidiaconus nō p̄t dare lr̄as ꝯmēdaticias ad ordines suscipiēdos ꝫ solus ep̄s. lxxi. di. extraneo et de cō. di. v. nō oportet. et. lxviij. di. quāuis. ar. tn̄ ꝯtra ꝙ ꝫ possit. s. c. px. v. in quadā. ad ꝫ nō cōtradicit. qꝛ licet illos examinet ꝛ p̄ntet illos suo ep̄o non tn̄ p̄t illos alij ep̄o p̄ntare. hoc intellige cū ep̄s ē p̄ns. si vero ep̄s absens essꝫ extra prochiā suā et necessitas vel utilitas ordinandoꝝ immineret tūc possꝫ illos p̄ntare alijs epis p quos ordinētur. qꝛ absente ep̄o supplet vices illius. ar. s. e. c. px. et. c. ad hec. Sic et archip̄sbr̄ ī. e. c. i. vel vacāte eccīa ī. de maio. et ob. cū olim. et hoc intelligo si archidiaconus hꝫ hoc de ꝯsuetudine. alias nō nisi hr̄et sp̄ale mandatum ab ep̄o.

e Ut nostruꝫ. hec ēps illius ī. ut ec. bene. ut nostrū. et ī. de ap. ut nostrū. hic d᷑. et. s. e. ad hec. colligē que ptineant ad archidiac. de iure ꝯūi. de

f De iure ꝯūi. ex eo ꝙ hoc dictū est. s. e. cū satis. et. c. sequētibꝫ. xxiiij. di. qn̄. ꝫ solutū ē

g Examinaē. ut. s. e. ad ꝫ. in fi. ar. ꝯtra in. c. ad hec.

Dilecto. sit sitū. p hoc forte credebat archidiaconus intencōnē suā fundatam esse quasi de iure cōmuni. xvi. q. vij. oēs basilice. et xviij. q. ij. monasteria. ꝫ hoc ē ius ep̄oꝝ.

i Mādata. ista ptinēt ad correctionē. ꝫ ea q̄ p̄cedūt ad iurisdictōꝫ

k Solent. et ita videbatur in hoc respicē ꝯsuetudinē ī. de exces. p̄la. ad hec. et. s. de ꝯsue. cū olim. q̄ tribuit iurisdictōnē. ar. ī. de of. or. duo simul. et. C. de emāci. l. ul. que in hijs p̄cipue cōsiderātur. ut dixi. s. e. cū satis. correctō eni monachoꝝ p̄mo loco ptinet ad abbatē. ī. de of. ord̄. quāto et ī. de sta. mo. in singulis

l Salua sua.

m Quā corā. p ꝫ multū p̄iudicabatur archiep̄o si hoc essꝫ verū. ꝫ forsitan ꝯsuetudo est illius archidiaconi.

n Exceptis. lite vēo cōtestata sup p̄missis de cōsensu utriusq; ptis cām remiserāt iudices ad aplicā sedeꝫ. qꝛ ip̄a nesciebat cōsuetudinē q̄ utitur archidiacon⁹ senoñ. in abbatijs seno. dioc. p̄fati mōsterij sniaꝫ ꝓferre nō potuit. vn̄ cāꝫ omittit fm̄ ꝙ sequtur ꝫ ē in ātiqua dec.

o Senoñ. canonicos. no. g̃ ꝙ testes illi requirēdi sūt ad testiomū d᷑ q̄bꝫ mag̃ ē verisil̃e ꝙ veritatē sciāt et illi sunt potius p̄ferēdi. sic. xxxv. q. vi. ꝯsanguineos. et ī. q̄ ma. ac pos. vid᷑. et ab antiq̄oribꝫ ut ibi d᷑ ad quoꝝ dicta recurrendū ē in antiquis factis. ff. de. iij. sic choꝝus. ꝙ. i. et. xx. di. de q̄bus. ab illis eni requirēda est veritas quibꝫ lux veritatis potius assistit. iiij. q. iij. si testes. sic g̃ canonici p̄ferentur hic. qꝛ melius veritatē scire debent qui forte cū ip̄o archidiacono p̄dcis q̄nq; interfuerūt. sic ꝛ illa que in caplo fiūt p canonicos melius ꝓbātur ī. d᷑ testi. veniēs. et q̄ domi gerūtur facilius ꝓbātur p domesticos q̄ p alios. C. de repud̄. ꝯsensu. ꝙ seruis. et. C. de q̄ōibus. interro.

p Pacifica. nota gari. ꝙ ꝯsuetudo siue possessio dꝫ esse pacifica nō violēta ad hoc ut p̄scripcō locū hēat ꝛ sine intrupcōe ī. de p̄scp̄c. scōꝝ. et. c. illd̄. et. xvi. q. iij. volumus. et. C. de p̄scrip̄c. xxx. vel. xl. an. si quis. et. l. ulti. et ita patet ꝙ iurisdictio siue officiuꝫ archidiaconoꝝ potius colligitur ex cōsuetudine q̄ ex iure ꝯūi qꝛ hmōi visitatio et correctio potius ex ꝯsuetudie hn̄tur. ar. s. de elc. dudū. ij. dic g̃ sup ꝫ ut dixi. s. e. cū satis.

q Abbatijs. ar. ꝙ ad ꝯsuetudinē aliaꝝ eccīaꝝ siue iurisdictōꝫ recurrēdū ē si dubitetur quid aliqua eccīa facē debeat ī. de censi. eccīijs. et. c. sopite. et. c. sup eo. et. c. di. cōtra morē. nisi diuersa essꝫ ꝯsuetudo vniuscuiusq; eccīe. ar. s. de cōsue. cū olim. et ita si archidiaconus ꝓbaret ꝯsuetudinē hmōi in alijs monasterijs sui archidiaconatus obtineret in isto qꝛ non debēt diuiso iure censeri. xij. q. ij. ꝯgnouimus. et ī. de dec. cū in tua.

quesiuisti utrum decani rurales qui ꝓ tpe statuūtur ad mādatū tuū solū vel archid̄. vel etiaꝫ utriusq; institui debeāt vel destitui si fuerit amouēdi. Ad hoc breuiter. r. ꝙ cū ab omībꝫ qd̄ omēs tangit approbari debeat et ꝯmune eoꝝ decanus officiū exerceat ꝯuiter est eligēdus vel etiā amouēdus. Idē.

Significasti. et ī. interdicas archidiacē. tuo ne sine cōscia tua et auct. lr̄as suas ꝓ mouendis ꝯcedat. et eis etiaꝫ districte ꝓhibeas ne ad ordines audeāt ꝯuolare. qui si cōtra ꝓhibicōnē tuā venire p̄sūpserint execucōnē eis ordinū susceptoꝝ taliter interdicas.

Ut nostrū. et ī. nec Idē. fuit sufficiēter ꝓbatū ꝙ cancellarius ex officio suo exerceat sp̄ūalia memorata cum ea potius de iure ꝯūi ad archidiaconi spectāt officiū rep̄ntare viꝫ ordinādos illos examinare ponē abb̄tes et abbatissas in sede. ono. iij. abbi arimeñ. treceñ. dioc. et archid̄. et decano sci stephani treceñ.

Dilecto. f. et ī. ad peticōꝫ archid̄. senoñ. ꝯquerētis ꝙ abbas et cōuētus monasterij sci petri senoñ. ꝓcuracōnē ānuā ꝛ quedā alia rōne sui archidiaconatus ad ip̄m spectātia exhiberi sibi cōtra iusticiā denegabant abbati sci crispini et collegis eius dedimus in mādatis ut audirēt cām et fine debito terminarēt corā quibꝫ ptijt p̄dcūs archid̄. ut cū monasterium infra metas sui archidiaconatus sit situm abbas et monachi sibi obedirēt in hijs q̄ ptinēt ad iurisdictionē correctionē et visitacōnē ad ius ut dicebat archidiaconale spectātes viꝫ ut corā se cōquerētibꝫ rn̄derēt citati eē venirēt ad ei⁹ p̄ntiā et eius mādata honesta et scā fm̄ deū de correctōne excessuū et alijs que archid̄. p̄nt et solēt rōnabiliter iniūgē audituri et salua sua regula ꝛ abbatis sui debiti obedientia seruaturi. petijt insup ne de cetero facerēt aliquos de senoñ. balliuia eo p̄termisso corā officiali senoñ. archiepi ꝯuenire asserēs illos p̄us debē cōuenire sub ip̄o q̄ corā officiali p̄dcō sp̄ālibꝫ ip̄ius archiepi ꝛ hominū ac familie sue causis dūtaxat exceptis et ī. ideoq; dis. v. M. q. p maioris eccīe senoñ. canonicos qui hr̄e debēt de huiusmodi ꝯsuetudine noticiam plenīorē sup hijs sollicite veritē inquiratis. et nisi vobis ꝯstiterit p̄fatum archid̄. vel p̄ dec. ip̄ius de pacifica sic obtēta cōsuetudie iurisdictionē aliquā in ip̄o monasterio vel in hmōi abbatijs hactenus habuisse p̄fatū monasteriū ab eius impeticōne penitus absoluatis ꝑpetuū sup ꝫ ipi archid̄. silentiū imponētes. si vero de p̄missis cōstiterit p eosdē candē iurisdictionē dūtaxat adiudicātes eidē in monasterio p̄dcō q̄ ip̄m vel p̄decessores suos in monasterio ipso vel eisdē abbatijs habuisse ꝯstiterit sup alijs ꝑpetuū ei silentium imponatis.

De officio archipresbiteri.

Ex concilio tol.

Ut archip̄sbr sciat se subesse archid̄. et eius p̄ceptis sic̄ sui epi obedire. et ꝙ specialiter ad eius pertinet

Ut archip̄sbr. supple statuimus. est in ordine sbsit minori vnde ꝯtra ī. de ma. et obe. statuimus. et. c. i. ꝫ dicas ꝙ archidiaconus p̄est archip̄sbro quo ad dignitatē nō quo ad ordinē. ij. q. vij. puto. et. c. queritur. C. de of. vic.

s Subesse. sic vid᷑ ꝙ q̄ maior

·vñ sūptū fuit h̄ capl̄m de ver ... ɔ̄malīū·id ē p̄ncipalīū·fi·vij·q·i·pastoralis·et ... n̄r cardinales a cardie· q̄ sic in cardine regit̄ ... n eccīa regi officiū·inde etiā dcī sūt cardina-

digmtas· vñ ouid·gratulor et holiā titulis accedē ... est·s·de elc·dudū·ij· solus ep̄s sit iudex ordinari ... s Renūciet·ar·q̄ ·xi·q·i·de p̄sona·lxxx·di·nō d ... ·xi·q·iij·c·i·et·c·nullus·et·ij·q·i·nemo·j·s̄zn·

ministeriū sup omnes p̄sb̄ros in ordie positos curā agere et assidue in eccīa stare et in ep̄i sui absentia ad vicem eius et missaꝝ solēnia celebret et collectam dicat aut cui ip̄e iniū-

Xerit. Leo pp̄a.

Ministeriū archip̄sb̄ri in eo ɔstituitur ut diligēti cura p̄uideat ministeriū sacerdotuꝫ cardinaliū qui solenne debent agē officiū in ɔ̄iūcacōe corpis et sanguinis dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i a sacro scō die dn̄ico incipiendo p̄omes horas canonicas indeclinabiliter p̄seuerēt ut op⁹ dei digne ꝛ scē p̄ficiatur ab eo cui ɔmittitur et ·ǰ· p̄uideat etiā ar̄p̄sb̄r vitā sacerdotū cardinaliū p̄ceptis sui obtemp̄ando ep̄i ne aliqn̄ cedant aut scurrilitate torpeāt· et ·ǰ· si ep̄s defuerit exceptis hijs q̄ p̄hibita sūt archip̄sb̄r p̄uideat cūcta q̄ in sacerdotū ministerio p̄fici debeāt· fontes bn̄dicē infirmū oleo pungē penitētē infirmū ɔsulto ep̄o recōciliaē penitētiā cūctis alijs sacerdotibus iniūgē in p̄cipuis festiuitatib₉ aut ip̄e celebracōnē misse solemniter impleat aut ad sui iussionē cui cōmittitur pa-

Gat venerāter. Idē.

Officiū archip̄sb̄ri de urbe ɔstat qn̄ ibi p̄sul defuerit vice eius officiū inchoare bn̄dictiones p̄sb̄rales in ecclesia dare missam qn̄ voluerit cātare vel cui de sacerdotib₉ iusserit· qn̄ vero ep̄s missam canit d₃ p̄cipere sacerdotib₉ ut induāt se sacdotalib₉ vestimētis sacris et qualiter ad missaꝫ p̄cedāt· deb₃ eni p̄cipe custodi eccīe ut in sacraio eucaristia xp̄i p̄pter infirmos nō desit· deb₃ infirmis p̄uidere et p̄uidendo p̄cipe

sacerdotib₉ ne forte sine ɔfessione vel ɔfirmacōne corpis et sanguinis dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i moriātur· ɔfessiones p̄cōꝝ eoꝝ qui a foris veniūt recipe cū omib₃ sacerdotib₉ et exinde p p̄uisionē pontificis magnā d₃ illis adhibere curā· ad xp̄ianos q̄₃ faciēdos et baptizandos infantes ꝛ ad succurrēdū oīa a sacerdotib₉ p iussionē illius fiant. Idē ex sinodo rauen̄· ha-

Et singule ple- bita.

Bes archip̄sb̄rū habeāt p̄pter assiduam erga t̄plm̄ dei curā qui nō solū imperiti vulgi sollicitudinē gerāt verū etiam p̄sb̄roꝝ qui p minores titulos habitāt vitā iugi circūspectione custodiāt ꝛ qua vnusquisq₃ industria diuinū opus exerceat ep̄o suo renūciet nec ɔtēdat ep̄s nō egē plebē ar̄p̄sbitero quasi ip̄e eam gubernare valeat· quia et si valde idoneus sit decet tamē ut sua onera partiatur· et sic ip̄e matrici ecclesie p̄est ita archip̄sb̄ri p̄sint plebib₉ ut in nullo titubet ecclesiastica sollicitudo· cūcta tn̄ referāt ad ep̄m nec aliquid cōtra eius decretū ordinare p̄sumant. De officio primicerij.

Idē ex libro ro· ord.

Et p̄micerius sciat se esse sub archid· sic et archip̄sb̄r et ad eius curā specialiter p̄tinere ut p̄sit in docēdo dyaconis vel reliquis gradib₉ eccīasticis in ordine positis ut ip̄e disciplme ꝛ custodie insistat sicut p animab₉ eoꝝ corā deo racōnē est redditurus et ut ip̄se dyaconib₉ donet lectiones ad nocturna officia et de singulis studiū habeat· ut in quacūq₃ re capacē sensuꝫ bn̄s absq₃ ulla vacet neglia

aut a quo ip̄se iusserit institu-ātur. De officio sacriste.

Ex ɔcilio toletano.

Et sciat se sacrista sb̄iectum archid· et ad eius curā p̄tinere custodiā sacroꝝ vasoꝝ vestimentoꝝ ecclesiasticoꝝ seu totius thezauri eccīastici· necnō que ad luminaria p̄tinēt siue in oleo siue in cera. De officio custodis.

Ex libro ro· ord·

Custos eccīe cui ea que eccīe cōpetūt custodienda ɔmittūtur oportet ut sui archidiaconi iussioni in cunctis obediat in canonicis horis signa tintinabuloꝝ pulsanda ip̄o archidiacono iubēte ab eo pulsent̄ pallia vel linteamina altaris seu cūcta utēsilia eccīe indefinenter custodiat lampades et laternas in accēdēdo seu extinguēdo p̄uigil existat ne ut supra modū lucēdo oleū depereat ā minus lucēdo obscurior fiat ecclesia· s₃ oīa cū discrecōe agātur que noscitur omniū v̄tutuꝫ esse mater· si vēo is minus idoneus ad hoc p̄agendū extiterit ab archid· coherceatur ut se emēdet· si aūt indomitus p̄manserit archid· ep̄o nūciādo p̄uideat ut indecēte eiecto aptus domui dei cōstituatur minister ut oīa in laudē dei fi-

ant. Ex ɔcilio tol·

Custos sollicitus debet esse de omni ornamēto eccīe et luminarijs siue incenso necnō panē et vinū oīni t̄pe p̄paratū ad missam hr̄e deb₃ et p singulas horas canonicas signū ex ɔsensu archid· sonare et oēs oblacōnes seu elimosinas seu decimas cū eiusdē tn̄ consensu absente ep̄o inter fratres diuidat· in hijs trib₉ eccīe columnis

ut scā sanxit sinodus ɔsistē d₃ alma mr̄ eccīa ut ad hoc opus tales ordinētur quales meliores et sanctiores esse viderint ut nulla negligentia in scā dei eccīa videatur· h₃ tres ar̄dia. archip̄sb̄r custos simul iūcti vno animo p̄uide p̄agāt et p̄fecte et nō sit inuidia neq₃ zel⁹ inter illos. De officiō uicarij

Alex· iij· norwic· ep̄o· et· g· ar-

Daudientiā chid·

nr̄am p̄uenit q̄d· w· p̄sbiter mōchos de ramescia petēdo vicariā eccīe de burnel· a qua· xx· annis retro cessis in diūsis postea eccījs p̄sonatū adeptus fatigare p̄sumit· q̄ igitur nō ē canonicū ut q̄ curā aīaꝝ in diūsis h₃ eccījs vicarius in alienis existat mādamus· q̄· si ē ita p̄dictū p̄sb̄rū a peticōe sup̄ dcē vicarie desistē

Cōpellatis. Idē elyen̄.

Prouideas attē- ep̄o.

tius ne in ep̄atu tuo patiaris aliquem plures vicarias habere quia cum vicarij teneantur p̄sonis et eccījs deseruire alienū est ab ordine iuris ut vicariam quis habeat p̄ter vnam.

Idē vinton̄· ep̄o.

Ad hec si p̄sona alicuius eccīe vicario quē in eadē eccīa instituit de assensu et aūcte dyoc· ep̄i certā assignauerit porcionē is q̄ p̄sona illa defuncta in p̄sonatū illius sb̄stituitur nō p̄t eundē ab eccīa remouē vel assignatā sibi minuē porcōnē nisi aliquid ɔmittat p̄pter q̄d p iudicē vicaria sit vel bn̄ficio odēnādus. Idē norwic· ep̄o

Clericos in p̄sbratu vel in alijs minorib₉ ordinib₉ ɔstitutos in vicarijs eccīaꝝ q̄s adepti sūt alios sibi sb̄stituere nō p̄mittas cū id satis sit absonum et absurdum. Inno· iij.

Oferas ad diuersam ɔsuetudinē·ut sepius d... Custos· tintinnabuloꝝ·s·de elc·in causis·...

·et·C·de asses· nemo·et eoip̄o q̄ p̄misit se inti... ostq̄ trāslatus est ad eā p̄didit ius q̄d habuit ... p̄en·lr̄as·xxi·q·ij·si quis iam trāslatus·et q̄ bn̄... clesia non ē idoneus ad aliā·ǰ·de p̄bē·sup mor-

clesiaꝝ quas sc₃ eccīas adepti sūt tanq̄ p̄lati· ... nomē clericos p̄batur· appellacōne eni clericoꝝ ... tinentur· in aut̄· de san· ep̄is· §· p̄sb̄ros· et· xi· q· i· de ...

abbati sancti eug. et plebano sancti petri.

Cum nobis. et c. nos igitur vicarii lrās estimātes p surrepcōnē obtētas qm iurisdictio vicarii quā ro. pō. in urbe reliquit nō extenditur ex̄ illā nisi ei spēaliter sit ↄcessuȝ p̄sertim cū ipe moratur in sua puincia spēali videlicȝ inter capuanā puinciā et pisanā. M. q. q̄c quid occasiōe lraꝝ illaꝝ actū ē in irritū reuocetis. Hono. iii. wigoren. epo.

Ex pte tua fuit ppositū corā nobis. et c. M. q. pperuos vicarios ut in eccīis in quib' vicarias obtinēt resideāt et se in p̄sbros ut eoꝝ cura exigit faciāt pmoueri p sbtractōnē puētuū vel ipaꝝ vicariaꝝ ↄpellas.

De officio et ptāte iudicis delegati.

Alex. iii. lūdoñ. epo.

Quia quesitū est quid faciendū sit de potestatib' q̄ cū pcipimus alicui iusticiā exhiberi aut minis aut terrorib' cōquerētes silere ↄpellūt et sic mandatum nr̄m eluditur. Sic tibi R. q si cut agētes et cōsentiētes pari pena scripture testimonio puniūtur. sic tā eos q̄ trahūtur in causaȝ q principales eoꝝ fautores si eos manifeste cognoueris iusticiā impedire districtione ecclīastica poteris cohercere. Idem bon. epo.

Sane si a nobis sup aliq̄ causa lr̄e impetrantur et alie postea nō facta mencōne priorū literarū lr̄e opponūtur si iudicib' innotueit donec ro. pontificē ↄsulāt et suā exinde ↄgnoscant plenius volūtateȝ executioni supsedeāt vtrarūqȝ ne p varietate literaꝝ causaꝝ fines valeāt impediri. Idem

Si p de= epo lundoñ. bilitate vel p qualib; alia graui necitate tractandis causis que tibi a se. ap. ↄmittūtur interesse nō poteris liberum tibi sit psonis discretis et pdoneis vices tuas ↄmitté ita q si res tāti est ↄsulé te debeāt nisi forte cause ita graues sint q sine p̄ntia tua nō possint comode terminari. Idem. w. carnoteñ. electo.

De causis que infra certū terminū decidende ↄmittuntur hoc tuā volumus cognicōnē tené q nisi dies p̄fixus de cōi cōsensu ptiū progetur eo trāsacto mandatū expirat. illis eé qui p causis tibi ↄmissis ad citatione tuā venire aut tuo sup hiis parere iudicio neglexerint si tale fuerit negocium q certa exinde pena canonibus exp̄matur eādē infligas. alioquin ipos p delicti q̄litate et cause s̄m tuū arbitriū punire procures. Idē arepo senoñ.

Preterea sup eo qd̄ nos ↄsulere voluisti utrū liceat iudici delegato nō ordinario cogere contumacē ut veniat aut dānaé si nō veniat hoc tibi auctoritate p̄sentiū innotescat. q postq ei cā l; simpliciter delegatur satis potes nr̄a aūcte ptes ↄpellé et etiā ↄtumaces seueritate ecclīastica cohercere. etiā si lr̄e ↄmissionis id nō ↄtineāt aut ptes mādatū nr̄m nō habeāt ut accedāt. q ex eo q cā sibi cōmittitur sup omib' q̄ ad causam ipam spectare noscūtur plenariā recipit ptātē. Idē wintoñ. epo.

Quāuis si vnus et c. si vero duob' cā ↄmittitur etiā si nō apponatur ut vnus sine altero pcedat in ea nlominus vnus ex ipis siue suo ↄiudici siue alii vices suas p̄tomitté in hac pte. Idē norwiceñ. epo.

Significasti nobis. et c. cō. t. t. r. qd̄ si iudex ordinarius ad mandatū iudicis delegati a nobis nō vult aut non pt aliis resistentib' sn̄iam ab eo latā effectui mancipare delegatus iudex cām aūcte nr̄a sibi ↄmissam pt executiōi mādare. et si q̄ sibi restiterint eos sentētia ecclīastica cohercere.

Si qñ clerici coram Idē. iudice delegato p̄latos eccīaꝝ sup eccīas quas tenēt in causaȝ traxerit et corā eodē iudice trāsactione vel alio modo eccīas obtinuerint in quib' certū sit eos instōnē canonicaȝ nullatenus habuisse nec possessionē etiā corpalē ordinarius iudex nō deb; iudicis delegati mandato resisté violēter. s; apud ipm instare ut differat eos in possessionē mitté donec nobis rei veritas innotescat. Idē brixieñ. episcopo.

E literis et c. ↄsultacōni t. t. r. q ex quo iudex delegatus p se vel p aliuȝ sn̄iam executiōi mandauit vel mandari pcepit eius aūctas et iurisdictio cessat q semel est officio suo functus. Idē abbati sancti albani.

sire integra moriatur delegans .j. e. gratū. et. c. licet. Itē p legitimam recusationē .j. de ap. cū spāli. Itē p appellationē legitimā .j. de ap. ut debitus. Itē p delacōnē appellacōis. ar. .j. de ap. sepe. et. c. interposita.

Consultacōnibꝰ. anquā. alias si fraudulēter recessisset secus esset .j. de ap. suggestū. vel post citacōnē .j. de eo qui mit. in pos. cā. rei seruā. c. ul. sꝫ ibi suppletur maxime. iusta de cā et nō aīo fraudandi nō dꝫ fieri missio in

b Restōnē. sic vidꝫ ꝙ si q̄s sit absens possessionē bonoꝝ cipiꝰ. ff. quibꝰ ex cau. in poss. ea. fulcimus. §. quid sit latitare. ar. ff. de iud. l. non vidꝫ. ff. de pecul. eo tpe. §. i. ar. ɔtra. ff. de restitu. mili. ignorare. et. ff. de puil. cre. l. ulti. et. ff. quibꝰ ex causis in poss. ea. fulcimus. §. si fundū. qꝛ in istis ɔtra dꝫ ꝙ etiā iusta de cā absens si non defenditur fit missio in possessionē. So. aliud est bona alicuius possideri et aliud in possessiōꝫ mitti. et aliud restituere possessionē. qꝛ si aliquis vocatus latitat cā fraudādi creditores si nō defendatur boni viri arbitratu bona eius possideri iubentur. et etiam vendūtur. ff. ex quibus cau. in poss. ea. fulcimus. circa pn. et. §. q̄d sit latitare. et. C. de bo. auc. iud. pos. cū ꝓponas. et scd̄m ꝙ dꝫ in aut. ibi posita. et qui iurat. si autē vocatus nō latitat ut fraudet creditores. sꝫ absens est ex quacunqꝫ cā ꝓbabili vel nō ꝓbabili necessaria vel nō necessaria mittuntur creditores i bonoꝝ possessionē cā custodie si nō defendatur nec etiā vendere pn̄t nec possidēt. ff. quibꝰ ex cau. ma. in inte. resti. Itē ait. §. ħ aūt. et. ff. de acquir. pos. possideri. §. ul. et .j. ut lit. nō cont. qm̄. in fi. et hoc in psonali actōne. sꝫ si q̄s absens sit ɔtra quē agatur actione reali. citari dꝫ ad domum. et interrogādi sūt amici an ipm̄ defendere velint. ff. ex quibꝰ cau. maiores. ergo ⁊ si non sit qui eum defendat fit missio in possessionē petitā cā rei huā de .j. ut li. nō ɔt. qm̄. §. in aliis. et sic intelligitur ɔtrariū illud. §. si fundū. aliud ē possessionē restituere ut hic dicit. qꝛ tūc est possessor quousqꝫ euincatur ꝓprietas et hꝫ ɔmodū possessionis et hoc denegatur in casu pn̄ti si daretur restitutio quasi diffinitiue ꝓcedētur ɔtra absentē li. nō ɔt. qd̄ esse non debꝫ .j. ut lite nō ɔt. p totū. et idē est seruādū in hac cā sicē etsi si tractaretur cā ꝓprietatis .j. ut li. nō ɔt. c. ij. quid ḡ faciet iste spoliatus. fiat denūciatio ad domū legitima. et si nō sit qui eū defendat mittatur in possessionē cā rei huā de reo postea veniēte iusta ꝓbata cā absentie restituitur in integrū vel ad appellādū et hec missio nō ꝓhibetur sꝫ restō tm̄. de restōne absentis dꝫ. ij. q. vi. §. biduū. et. §. si adūsus absentē. et etiā sine iusta cā restituitur ei possessio qn̄cūqꝫ infra annū ꝓ ut dꝫ in dec. qm̄. §. in aliis. duo tenetur ꝓbare qui petit restitui scꝫ possedisse et spoliatū fuisse .j. de restit. spo. olim cām. et .j. qui fi. sūt le. cām q̄. et idē est si aliquis spoliauit vel mādauit vel ratā habuit spoliacōnē .j. de resti. spo. cū ad sedē. ad fi. ff. de vi. et vi. ar. l. i. §. deiecisse.

c Possessionē. no. ꝙ hic

d Nisi is. p hāc lrām vidꝫ ꝙ si iste ɔtumaciter fuisset absens ꝙ esset restō faciēda qd̄ nō ē verū nisi post li. ɔt. qꝛ tūc si esset ɔtumax reciperētur testes et restitueretur si ꝓbasset suā possessionē et spoliacōnē. et sic intellige v̄siculuꝫ ultimū. alias testes añ li. ɔt. ꝓpter ɔtumaciā nō sūt recipiēdi in causa restōnis .j. ut li. nō ɔt. c. ij. et sic mūtat casū. sīlr. mutacō ē de causa poss. c. penul. qꝛ sup̄ dixit de eo qui erat absens ꝓbabili cā et añqꝫ sciret lras ɔtra se impetratas. et hic loquitur cū lite ɔt. ɔtumax inuenitur et in eo casu si liquet de cā restituitur possessio .j. de do. et ɔtu. ꝓ

Consultationibꝰ. et .j. q̄situ est utrū si aliquis ecclesia vel possessiōe qualibꝫ se asseuerās absqꝫ iudicio et causa rōnabili spoliatū ⁊ a nob ad iudices lras obtinuerit ut infra certuꝫ tpus restituatur sibi possessio si ɔstiterit iudici cū eē taliter spoliatū possessio debeat ei restitui. cū is qui tenet ecclesiam vel possessionē quā ipe requirit anquā de lris ipis aliq̄ mētio fieret studioꝝ pegrinacōnis vel alia hmōi cā se absentauerit. nec infra tps p̄fixū iudici possit suā pn̄tiā exhibē. Super quo rn̄demus ꝙ nec potest nec debꝫ restōnē hr̄e q̄uis paratus sit corā iudice delegato testibꝰ idoneis possessioneꝫ et deiectionē suā ꝓbare nisi is qui possidet se p ɔtumaciā absentasset. I. dē carnot. epo.

Sane quia. et .j. tue qōni duximus rn̄dendū ꝙ iudex a nob del. vices nras gerit vnde in causa illa supior est et maior illis quoꝝ cām susceperit terminādaꝫ. Ideoqꝫ si eps vel alia psona que nō sit de iurisdictōne illius in cā quā ei delegamus rebellis aut ɔtumax

fuerit sm qualitatē facti p̄t vel interdicti vel suspensionis sententia a iudice delegato cōpelli. ita ꝙ iudex scd̄m negocij qualitatē tēpate ꝓcedēs epo vel ingressuꝫ ecclie vel sacerdotale officiū interdicat aut etiā terrā illius que ad iurisdictionē suā ptinet spāliter interdcō supponat. I. dē eboraceñ. archiepo et epo cōuentreñ.

Ex pte. R. nob innotuit ꝙ cū ad te frater ɔuētrē. nras lras impetrauerit ut ei archid. quē in ecclia tua p̄mo vacare ɔtingēt assignares. R. alias ad te frater eboraceñ. impetrauit nulla de p̄oribꝰ habita mencōne ut si auūculus suus archiaconatū quē habebat in ecclia eadē vellet omnino dimittere ipm ei faceres assignari. Nos igitur si memores fuissemus nos p p̄dicto. R. lras direxisse ꝓ aduersario nullatenus scripsissemus. M. q. p̄fato. R. archiac. ipius ecclie si vacat nō obstātibꝰ posterioribꝰ lris assignetis. I. dē eboraceñ.

Ex parte tua. et arepo. .j. q. t. t. r. ꝙ si qn̄ iudici delegato expediat formā sibi

ut. vel mittetur tm̄ in possessionē cā rei seruāde ꝓpter ɔtumaciā lite nō ɔtest. .j. ut li. nō ɔt. qm̄. §. in aliis. vel p̄t intelligi sm opionē illoꝝ qui dicebāt ꝙ li. nō ɔt. possint recipi testes ɔtra contumacē et sniā ferri. hec fuit opio hug. et sic tenetur ꝓprie istud nisi. b.

Sane. vices. nota ꝙ delegatus vicē gerit delegātis. xciij. di. c. ul. et. xciiij. di. c. i. et. ff. de offi. eius cui mā. est iurdic. et si p̄tor.

f Terminādā. ar. xxi. di. c. inferior. et. c. denique. Itē maior est ordinario quantū ad cām illā .j. de of. ord. pastoralis. Itē ar. ꝙ ꝑpa p̄t ligari ab illo cui pcca sua ɔfitetur. ij. q. v. mādastis.

g Si eps. cuius causa ɔmissa est delegato et ita est de iurisdictōe delegati quātū ad cām illam.

h Persona. cuiꝰ cā nō ē delegato cōmissa tn̄ si iurisdictōnē delegati impediat. delegatus p̄t illum punire ut ħ dꝫ. et. s. e. c. i.

i De iurisdictōe. qꝛ ex tali delegacōne fit de sua iurisdictione cuius cā est delegato ɔmissa.

k Compelli. cū habeat iurisdictōnē in illū. alias nulla esset delegacō talis .j. e. ex lris. et. ff. de of. eius cui mā. est iurisdic. l. ul. in fi. et est notabile qꝛ defertur maioribꝰ i penis inferendis ꝓpter dignitatē. cōtra. hēs .j. de sta. re. ea q̄. i. §. n̄. sꝫ verū ē ꝙ ab initio est deferendū.

l Officiū. qn̄ sic spēalia interdicitur. alia nō spēcialia p̄t exercē. s. d. corrig. c. significauit. secus si esset simpliciter ab officio suspensus. b.

m Spēaliter. sꝫ fit cū eps suo noīe ɔuenitur ⁊ ē ar. ꝙ alius ꝓ delicto alteriꝰ punitur. Iteꝫ ar. ꝓ delicto vnius totaꝫ terrā suppo in interdcō. s. de postu. ad hec. et .j. de spō. nō ē nob.

n Ex parte. omnino. id ē sine aliqua pactione ɔdicōne vel modo.

o Dimittere. vidꝫ ꝙ talis renūciatio simoniaca fuerit. qꝛ q̄ remittit dat. viij. q. iij. talia. et .j. de testi. veniēs. et. ff. de calū. qui etiā. et. ff. que in frau. cred. in fraudē. ar. ɔtra. ff. que in frau. cre. si pignus. §. n. hec dictio omnino soluit ɔtra. id est sine aliqua ɔdicōe. Itē pone ꝙ simplr renūciet. sꝫ in animo habet ut ei detur alias nō renūciaturus. vidꝫ ꝙ simonia ɔmittatur. sola eni volūtate ɔmittitur sic̄ usura que sola volūtate cōmittitur .j. de usur. ɔsuluit. et. i. q. i. qui studet. sed secus in simoniacis qꝛ ꝓhibita. secus in ꝓhibitis qꝛ simoniaca ꝓhibita quia simoniaca sūt illa que in veteri testō nouoqꝫ simoniaca erant in sui natura ut vēdere sacra ut p̄dcō. c. qui studet. et. c. sic̄ eunuchꝰ. Simoniaca qꝛ ꝓhibita sūt illa q̄ p ɔstōnē ecclie facta sūt simoniaca quale ē ħ. et etiā pastū dare post recepcōnē in canonicū. et in istis nō sufficit sola volūtas nec in aliis dū tn̄ sit ɔtenta suis terminis. qd̄ de usura dꝫ nō nocet. qꝛ usure in utroqꝫ testō ꝓhibite sūt. v. inc.

p Nō obstātibꝰ. ar. ɔtra. s. de rep. c. i. ibi spāle derogat gn̄ali. sꝫ ħ p̄me vidētur gn̄ales et scd̄e spāles que de vno spāli bn̄ficio faciūt mencōnē et tn̄ nō valēt hic scd̄e. sꝫ ħ veritate inspecta speciales sūt tam p̄me ꝙ̄ scd̄e qꝛ p̄me tm̄ ad vnū bn̄ficiū restriguntur. sꝫ hodie in lris ꝓ bn̄ficiis obtinendis illē sole p̄ualēt que p̄mo pn̄tantur. s. de rep. c. capitulū scē crucis. et sm hoc ɔcordat cū illa. qꝛ p̄me p̄mo fuerūt pn̄tate ⁊ epō loci hoc mādabatur .j. de ap. ut debitus. de hac materia dictū fuit. s. de rep. c. i. dic ut ibi. gis est ꝓcedendū sm iuris ordinē q̄ sm formaꝫ repti.

Ex parte tua. rōnabiles. ar. ꝙ ma sic. s. de rep. cāꝫ q̄ inter. sꝫ ɔtra. s. de rep. cū dilecta. So. sp sequēda est forma repti si nō ɔtradicat iuri. si vero ɔtradicat secus ē. s. de eta. et qua. eam te. et hoc verū est nisi ꝑpa ex certa scia cōtra mandet tūc eni est obediēdū. et si durū sit mādatū. c. di. ɔtra morē. et. xix. di.

in memoriā. et ille qui recipit legitias excepcōes sm ius facē intelligitur ad qd̄ ē tenetur. s. de eta. et q̄li. accepimus. i. fi. Itē ar. ꝙ si cōpmisisti in aliquē ut stares mādato suo intelligendū ē de honesto. .j. de iurīur. veniens. et. c. quintaualllis. tale fuisse et volūtatē. alias eni nō obstante tali generalitate rōnabiles excepcōnes recipi debēt. ar. .j. de resti. spo. audita. ar. ff. de pigno. obligacōne. C. q̄ res pig. ob. pos. l. i. et. ff. de pecul. l. qui peculij. sꝫ cū specialiter enumeratur. et dicit nō obstante tali gn̄alitate vel tali excepcōne illas non recipiet iudex. ar. ff. si quis cau. sꝫ et si. §. quesitum.

a Nulle. supple et ɔstet intencōnē ꝑpe

b Credimus vnquā. ar. ɔtra. ij. q. vij. lator. et. xxi. q. ij. placuit. ɔtra. xxvij. q. i. si homo esses. So. in ɔtrariis notū erat ꝑpe factū ipm. et qꝛ illa talia sūt ubi locū nō habꝫ exceptio vel excusacō. Itē ar. ɔtra. C. de decur. exemplo. li. x. sꝫ ibi silr cā fuit notoria.

Quoniā abbas. Ca. causa fuit ɔmissa duobꝰ abbatibꝰ scꝫ abbati leicestrie et abbati vincestrie non exp̄ssis ꝓpriis nominibꝰ et ambo citauerūt ptes. abbate vincestrie tandē mortuo et altero substituto abbas leicestrie ꝓcessit postea cū abbate vincestrie substituto et tulerūt sniam ⁊ dn̄s ꝑpa ɔfirmauit illā. vel p̄t poni casus ꝙ abbas leicestrie solus citauit mortuo cōiudice suo. qꝛ sub illa forma ꝙ si ambo nō poteritis ⁊c. et postea altero substituto cum eo ꝓcessit et qd̄ bn̄ potuit et hoc potius ɔcordat lre ut patet in pn̄cipio.

d Prefixit. et etiā solus potuit p̄figē altero mortuo si cōtinebatur in lris ꝙ si ambo nō poteritis ⁊c. qꝛ tūc extitit ɔditio. nec ꝓptea expirauit mādatū quātū ad illū defunctū sꝫ statim altero substituto et ɔfirmato ambo ꝓcedere debēt. qꝛ tpale fuit impedimentū. C. de cur. fur. l. penul.

statutā seruare. debet tn̄ racōnabiles excepcōnes admittē et in cā iuxta iuris equitatē ꝓcedē nisi exp̄matur in lris nris ꝙ nulle debeāt excepcōes admitti. qd̄ nec nos nec añcessores nros credimus vnq̄ exp̄sisse. I. dē abbati et cōuentui maioris monasterij.

Quoniā abbas leicestrie qui suscepto mādato nro ptibus diē ad agendū p̄fixū abbatē vincestrie de nouo sbstitutū iudici p̄mortuo illi mādato nro porrecto. qꝛ sub exp̄ssis noibꝰ locoꝝ et nō psonaꝝ cōmissio emanauit sibi sociuꝫ in cause cognicōe adiunxit. nos sniam illoꝝ sic̄ est iusta ratā et firmā habemus. A. dem.

Sup eo vero ꝙ subiūgē voluisti si de pn̄tacōe p̄sbiteri inter aliquos qōne sb orta cām ɔtigerit delegari alicui sub hac forma ut si ɔstiterit ius de quo agitur ad ptem alterutrā ptinē ad pn̄tacōneꝫ eiusdē de psona idonea ordinet ecciam ap. re. aut liceat delegato iudici inscio dyoc. epo archyacono vel arp̄sbro reclamāte pn̄tatū sibi clericū in pos-

e Substitutū. ecce ꝙ successor p̄t ɔgnoscē. vn̄ potuit ɔgnoscē p̄decessor etiā delegatus et hoc verū ē qn̄ ꝓpriū nomē in lris nō sit exp̄ssum. qꝛ ꝓ vna psona intelligūtur. qꝛ dignitas nō moritur. sꝫ si ꝓpriū nomē in lris fuerit exp̄ssuꝫ qꝛ tūc ɔmissio facta fuit psone successor nō cognoscet et hec est rō. qꝛ ut dixi dignitas nūquā perit. indiuidua vero quotidie pereunt. ff. de l. j. l. iiij. si quis in fundi. sꝫ vidꝫ ꝙ idē sit ⁊ si nō exp̄matur ꝓpriū nomē. ff. de lib. et postu. nominatim. ar. sꝫ non ē ꝓpriū nomē sꝫ singulare ut femix. et appellatiuū. silr et si electus sit loco p̄mortui idē est qꝛ idē debet ɔgnoscē ut p̄decessor. ff. de iud. mortuo iudice. et in aut. ut nulli iud. §. et hoc iubemus. coll. ix. sꝫ vidꝫ ꝙ etiā si exp̄ssum nō sit nomē dignitatis ꝙ successor adhuc ɔgnoscē possit. ar. ff. de ɔdi. et demō. l. filia. §. ticia. et. ff. de lib. et postu. l. placet. et. l. seqn̄. et ar. ff. de ānuis leg. l. annua. §. i. sꝫ illud testator voluit. sꝫ pone ꝙ plures archiaconi sūt in aliq̄ ecclia sic̄ sūt in ecclia pisien. et ꝑpa mādat archid. pisien. sine addicōne ꝓpriis nois vel ɔgnominis ita ꝙ nō apparet de quo senserit cū plures sint archid. quis ḡ erit iudex. vidꝫ ꝙ nullus. qꝛ si duo dati sūt tutores eiusdē nomis nec apparet de quo senserit testator neuter erit tutor. ff. de testa. tu. duo sūt ticij. et si testator dicat exheredo filiū meū cū plures habeat nomine ꝓprio nō exp̄sso nullus ē exheredatus. ff. de lib. et postu. l. nominatim. et si nō apparet quis heres institutus sit in stō nō valet. ff. de hēd. insti. l. in tps. §. quotiēs. et. ff. de re. du. si fuerit. §. Itē si pluribꝰ. et. ff. de manu. test. cū pluribꝰ. sꝫ videtur ꝙ ille sit iudex quē impetrator elegēit sic̄ si inter duos dubitetur de eodē legato cui potius dari debeat heres eligē debꝫ cui soluat. ff

del. ij. si quis. §. si inter duos. et si quis intencōe ambigua vsus ē qd̄ ei utilius est debꝫ accipe. ff. de iud. si quis intencōne. et. ff. de iud. solemus. et. C. de od. inde. si quis seruū. hoc vidi de facto. hic satis p̄t ꝙ ille quē elegerit actor erit iudex. qꝛ de illo sensit cū impetrauit lras. ff. de. v. ob. inter stipulātē. sꝫ si ɔūi ɔsensu ptiū ptes ɔcordassent et ɔsensissent nō distinguēdo de quo quid erit cū modo dicat actor de vno et reus de altero nec p̄t ɔstare de quo intellexerūt. qꝛ nō cōcordāt. sꝫ dicere possum qd̄ ille sit iudex cui lre sūt p̄mo pn̄tate. s. de rep. capitulū scē crucis. et .j. de ap. ut debitus. si esset simul p̄sentatio facta tūc qui dignior est. sꝫ si essent eq̄liter digni sorte dirimatur. ff. de iud. sꝫ cum ambo. et. xxxvi. q. ij. sors nō est.

f Sic est iusta. hec v̄ba cū ponūtur in ɔfirmacōnibꝰ ɔdicōnaliter intelligūtur .j. de ɔfir. uti. vel inuti. examinata. et .j. de cōces. p̄ben. qꝛ diuersitatē. secus si ponātur in p̄uilegio. qꝛ p̄uilegiū ē lex priuata. iij. di. p̄uilegia. et p̄uilegiū sp dꝫ aliquid ponere .j. de. v. sig. abbate. et .j. de p̄uil. in hiis. et sic ponūtur i sentētiis quas ꝑpa ex certa scia ɔfirmat ut hic.

sessionē ecclie mittē et an si arp̄sbr vel archidiac. vel eps ad quē institutio ptinet appellauerit eoꝝ sit appellacōnibꝰ deferendū. Hoc tuā volumus discretionē tenere ꝙ licet qōneꝫ que de presentatione vertitur ap. re. ɔmittamus alicui terminandā. nō tn̄ est nre intencōis dioc. epo vel archip̄sbro vel archidiac. p̄iudiciū gn̄are. ideoqꝫ p̄sentādus est illi qui instituendus fuerit. et tenebit eoꝝ ap. si videntes iuri suo detrahi duxerint appellādū. qꝛ nō illis sꝫ partibꝰ inter quas cā ɔmissa ē ap. remediū ē sublatū. I. dē.

Causam mrimonij q̄ inter J. mulierē et blāchariuꝫ agitari dinoscitur foroiulieñ. et vapieñ. epis nos meminimꝰ ɔmisisse quibꝰ eā viro restitui mandātibꝰ vir mulierē cruciatibꝰ et flagellis adeo affecit. ꝙ inuita et coacta inter se et virū suū ɔfessa est parentelā. sicqꝫ factū ē ꝙ ad iudiciū vnius eoꝝ dimisit eandē. et .j. Dis. v. M. q. si inueneritis ꝙ p̄fatus .b. dictā J. ad iudiciū solūmodo alterius p̄dictoꝝ a se separasset. quia cum causa duobus

g Sup eo. inter aliq̄s. qui se dicūt patronos.

h Jus. scꝫ pn̄tacōnē ut

i Ordinet. ħ. s. dixi. v̄ba ambiguitatē ɔtinere videntur. vnde iudex credebat ꝙ ipe instituē possꝫ clericū pn̄tandū qd̄ nō est verū. vnde expone ordinet. i. ꝓnūciet ordinandā ecciam ad pn̄tationē illius q̄ obtinet ius p̄ronatus ad se ptinē. tn̄ si eps archid. vel archip̄sbr ɔsentiret delegato valeret eius institutio.

k Liceat. p̄ma qō.

l An si arp̄sbr. scd̄a qō.

m Archiaconus. ar. ꝙ archiaconus vel etiā archip̄sbr p̄t cōmittē curaꝫ aiaꝝ. sꝫ hoc ē qn̄ ab epo est eis spāliter cōcessum. s. de of. archid. cū satis. vel cū alias hoc obtinēt de cōsuetudine. ar. s. de elc. dudū. ij. et. s. de of. archid. dilecto. et .j. de exces. p̄la. ad ħ.

n Intencōnis. ar. p̄uilegia repti et alia cōsilia ad ea tm̄ extendi de quibꝰ cogitatū est. ff. de pac. tres fratres. ff. de trāsac. cū aquiliana. et ita intentio mādātis cōsiderāda ē .j. de resti. spo. audita. et .j. de p̄ben. cū cām. et. c. ul. Itē ar. ꝙ iuri nullius intendit ꝑpa derogare. xxij. q. ij. primū .j. de of. ord. licet. et .j. de dec. ex multiplici. et. s. de rep. ad aures.

o Illis. scꝫ epo archid. vel archip̄sbro.

p Tenebit. et ita debꝫ differri executio snie si p eam alicui p̄iudiciū gn̄atur .j. de re iud. cū sup cōtrouīsia. et verū ē nisi p̄sūptio sit in contrariū ꝙ maliciose appelletur sic ɔtigit in resti .j. de in integ. resti. suscitata. quas. et ita lꝫ appellacō sit remota in lris nilominus pn̄t

q Int. appellare oēs quoꝝ interest. ij. q. vi. nō solēt. Itē nota ꝙ omēs pn̄t se oppone quos negociū tangit lꝫ de illis nō fiat mentio. et sūt admittēdi alias nō teneret appellacō interposita p eos. Itē ar. ꝙ iurisdictio extēditur ad eos de quibꝰ nō est cogitatū. de ħ dixi. s. e. qꝛ quesitū. Itē ar. ꝙ res inter alios acta nō nocet aliis .j. de re iud. q̄uis. ubi de ħ tractatur et ɔpetētius ibi poitur q̄ hic.

Causam mrimonij. inuita. et ideo tlis ɔfessio p̄iudicare nō debꝫ. xxxi. q. ij. lotharius. et. xv. q. vi. c. i. et si eē spōte ħ cōfiteretur ꝓpter vinꝰ cōfessionē vel eē aboꝝ mrimoniū separi nō dꝫ qꝛ sepe ad inuicē colluderēt .j. de eo q̄ cognō. ɔsang. ux. sue. sup eo. et. xxxv. q. vi. §. ul. Itē si abo cōfiteātur ⁊ fama publica cōsentit tūc pn̄t separari. xxxv. q. vi. si duo. q̄dā tn̄ alr intelligūt illū canonē. nō teneret. si nō oēs. ⁊c.

s Cōfessa. corā vno iudice tm̄ cū tlis ɔfessio hodie

t Ad iudiciū. et male qꝛ nō erat ibi posita illa clā. ꝙ vel alter se

literatorie nō excusauit. aliquorum p̄ntia desideratur qđ in eorum ab-
a ¶ Solūmō. ar. ꝙ ubi sentia agitur nō tenet. lxiij. di. obeūtibus.
et. s. de elc. cū in veteri. et. C. de testa. si vnus. et. lxvi. di. porro. et. lx-
viij. di. corepi. et. ff. de trāsacti. cū hij. §. si p̄tor. et. ff. de re iuđ. duo ex
tribus. et. C. de aduo. fisca. l. ul. et. ff. de iur. fisci. si fiscus. ar. cōtra. lxiiij.
di. c. i. et. ij. et. C. de postul. velamento. et. xv. q. vij. felix. So. duobus
modis desideratur p̄ntia alicuius quantū ad necessitatē. et sic vera ē
p̄ma Rca. ut hic. et. s. de
elc. ꝙ sicut. et. c. venera-
bilē. Itē quātū ad hone-
statē vel utilitatē et talis
absentia nō viciat qđ fa-
ctū est ut in cōtrarijs. et
.xxxij. q. ij. honorātur.
b ¶ Somus. quid iuris sit
qñ iudices ordinarij vel
delegati vel arbitri ferūt
diuersas sñias dr. j. de re
iuđ. c. ul. et ibi dicetur de
hoc. si vero sint duo iudi-
ces et alter sine altero p-
cedat nō tenet sñia ut ꝫ
siue etiā plures. et aliquo
absente p̄nūciāt. ff. de re
iudi. duo ex tribus.
c ¶ Recipiat. sic. j. de re-
sti. spol. ex ꝯqōne. ar. cō-
tra. j. de or. cog. intellexi-
mus. hic et in illa. ex cō-
questione. possessorio a-
gitur. et ideo cū cā spolia-
cōnis sit p̄uilegiata illa
sp p̄mo est tractāda et cō
uentus sup spoliacōe re-
cōuenire spoliatū nō p̄t
nisi de alia spoliacōne. j.
de or. cog. sup spoliacōe.
fcā vero restitucōe post-
ea ꝯgnoscatur de ꝓprieta-
te scꝫ de cā mr̄imonij. illa.
intelleximus. loquitur in
petitorio. ꝫ si in cōtinenti
iste vellet ꝓbare ꝯsang-
tatē maxime in gradu in
dispēsabili restitutio dif-
fertur s̄m tenorē illius de
cre. j. de resti. spo. lr̄as. als
sp facieda est restitucō.

Causaꝫ que. dñs. ar.
est hic euidēs ꝙ rō-
nabilis est cā suspicōnis
si iudex est dñs aduersarij
ar. iij. q. v. accusatores.
et. xi. q. iij. quatuor. et. j. e.
insinuāte. et idē esset si iu-
dex esset vasallus impetrā-
tis. ar. xxij. q. v. de forma.

cōmittitur sententia vnius nō tenet ipm ut eandē mulierem sic uxorē suā benigne recipiat et maritali affectōne ptractet monitione p̄missa cogatis. si qui tñ apparuerint qui postꝙ ab eo recepta fuerit. mr̄imoniū ipoꝝ velint et legitie possint impetrē cām audiatis et fine canonico terminetis. Idē wingoꝝ. et oxoñ. epis et abbati herford.

Causam q̄ inter. f. et. h. de natiuitate agitate ꝟtitur vobis fratres epi et lundoñ. epo cōmisimus terminādā. verū qm idē. f. p̄fatū lundoñ. epm habebat suspectū p eo ꝙ dñs est p̄dicti. h. ipm amouēduꝫ et te fili abbas loco ipius duxim9 subrogandū. Idem.

Cum te cōsulente et. j. si sup cā que tibi ex nrā delegatione ꝯmittitur a psonis ecclasticis vna vel pluribus quibus ut ptas laboribus ptiū et expensis ꝯgnicōnē ipius cause et testiū examinacōnē sñia tibi reserua ta ꝯmittis appellatio fuerit interposita hmōi ap. intuitu cām ipāꝫ indiffinitā relinquere nō teneris. Lucius. iij. cant. archiepo et eius suffrag.

Relatū. et. j. nos itaqꝫ cōsul. t. r. ꝙ si lis fuit añ. p̄. n. obitū ꝯtesta. mādatū in morte mādatoris nullaten9 expirauit. si vero añ litis ꝯtestacōnē decessit nō ē iudicibus quos delegauerat ex delegacōe hmōi pcedendū. Urbanus. iij.

Gratū gerimus. et. j. sane ꝯsuluit nos deuotio tua an añ obitū delegātis ꝓposito citationis edcō. lite vero post mortē ꝯt. nichilominus debeat in causa ꝓcedē delegatus. et utrū is intelligatur ap. renūciasse qui ea inter posita ad ꝓducēdos testes inducias postulauit et demū ꝓductiom et allegationi renūciās attestacōes petijt solēniter publicari. Nos autē in q. u. t. t. r. ꝙ cū in casu p̄ori citacōne facta negociū sit quasi ceptū et maxie si delegatus nō sit certus de obitu delegantis p̄t et debet in cā ꝓcedi tenebit qꝫ qđ iusticia fuerit p̄uia diffinitū. in ho vero casu vidr ab ap. recessum si s̄m ea q̄ p̄missa sūt eū qui appellauerit cōstiterit ꝓcessisse. Celesti. iij.

Prudentiā. t. et. j. quinto loco supplicas informari utruꝫ cū tribus causa cōmittitur ita ꝙ si omes interesse nequiuerint duo eā ñlominus exequātur.

gitimas excepcōes p̄t opponē. vñ successor impetrātis poterit cō
ueniri etiā mortuo impetrāte. ar. s. de Rp. significauit. ubi de hoc. et
ar. ff. de inof. testa. postumus. §. ul. C. de dona. si delegacō. ff. de iur. o.
iuđ. et quia. ibi expone agi cepit p citacōnē ad ꝫ ut faciat ad ꝓpo
situ. et. j. e. licet. et. j. de of. leg. c. ulti.
b ¶ Marie. ꝫ bñ dicit qꝛ secus esset si esset certus ēt negociū esset qua-
si ceptū p̄missa citacōne. qꝛ p̄t ꝓcedē. ꝫ si esset certus de morte dele-
gantis. dū tñ negocium
nō esset quasi ceptū nō p-
cederet. et ideo nō p̄t p-
cedē cū nōdū sit certus ꝛ
negociū sit quasi ceptū.
ar. cōtra. insti. mandati.
. §. recte. ibi innuitur ꝙ si
ignorās post mortē ci-
tauit licet postea sciat de
morte ꝓcedē p̄t. ff. de ac-
quir. pos. fundi. §. i. et. ff.
si cer. peta. l. eius q̄ in p-
uincia. aliud est in ꝓcura
tore ex̄ iudicium aliud in
iudicio. si enī ꝓcur. hēt
actōnē mādati officiū su
um videtur ei eē dāno sū.
i ¶ Recessum. no. p̄sūpti-
onē iuris. ꝙ iuri suo re-
nūciare p̄sumitur qui iu
ri suo cōtrariū facit. j. de
testi. cū venisset. q̄ loqui-
tur de hoc eodē negocio
et est eiusdē urbani. et. j.
de ap. sollicitudineꝫ. et. j.
de hijs q̄ fi. a ma. p. ca. ex
ore. ubi de ꝫ multa argu
menta inuenies. et. j. de vi.
et ho. cle. c. ul. et. C. de iur
dñij. impe. l. ij. et. ff. d mi
nor. si filius. ff. de inoffi.
testa. si exheredatus. et. l.
si ꝓponas. §. i. et. lxiij. di.
cū adrianus.

Prudentiam. p hāc
decre. nota cautelaꝫ
si quis ē excōicatus et ab
excōicatore absolui non
p̄t vel nō vult faciat lite
ras impetrari sup aliquo
negocio ꝯtra aliū suū ad
uersariū ad amicos iudices
et sic poterit ab eis ab-
solui ut hic dicit.
l ¶ Quinto loco. p̄mā q̄-
stionē habes. j. de mutu.
peti. c. prudētiā. scđaꝫ et
terciā. j. de ap. scđo requi
ris. quartā hēs. j. de trās-
acti. c. p̄terea. ij.

et. j. ut li. nō ꝯt. accedēs. Itē si esset ꝯsanguineus vel aduocatus exti-
terit in eadē causa p ipo. j. de ap. postremo. idē videtur si hꝫ ꝯsilem
cām. j. de iuđ. cām q̄ inter. ar. op. ad hoc. j. de testi. psonas de cā suspi-
cionis tractabitur. j. e. suspicōnis. et. j. de ap. cū spāli. vñ ꝟsus. Qua
tuor ista timor odiū dilectio census. Sepe solēt hoim rectos p̄uertere
Consensus. ꝯsulente. psonis ecclasticis. i. ab audientia psona-
Cum te- rum quibus cā ꝯmissa ē. et est ar. ꝙ delegatus cām cō-
missam sibi sub delegare debꝫ psonis ecclasticis et nō laicis cū laici
de talibus causis ecclasticis iudicare nō debeāt. j. de iuđ. decernimus.
et dec. istā habebis. j. e. sup qōnū. circa p̄n. et ibi exponitur.
Relatū. ꝯtestata. qđ dicit hic s̄m leges locū habꝫ. ꝙ si añ lite ꝯt.
moriatur mādator expirat mādatū. ut ꝫ dr qꝛ lis nō dr cepta
nisi p litis ꝯtestacōnē. in aut. de litig. §. oēm. coll. viij. ff. rem ra. ha.
amplius. s̄m canoñ. nō ꝯsideratur tm̄ litis ꝯt. ꝫ sufficit sola citatio
añ mortē mādatoris ad ꝓpetuādū Rptū. vñ citacōne p̄missa nō fi-
nitur mandatū p mortē mādātis. j. c. p̄x. et. c. licet. ꝫ si citacō nō p̄-
cedat mortē expirat mādatū. j. de of. leg. c. ul. §. i. et. ff. de iur. di. om.
iu. et quia. qualiter fiat ꝯtestatio litis habetur. j. de li. ꝯt. c. vno. Itē si
cut p libelli oblacōnē ꝓpetuatur actio. C. qñ libel. p̄n. da. li. ꝯt. fa.
. l. i. et. ij. q. vi. anteriorum. et sic res litigiosa efficitur p libelli oblacōnē
ut in aut. de litig. in p̄n. et. C. de litig. aut. litigiosa. eodē mō ꝓpetua-
Gratū tur iurisdictio delegati p solā citacōnē ut dicūt iura p̄dca.
ceptū. ideo dicit quasi ceptū. qꝛ quātū ad ꝓpetuādā iu-
risdictionē ceptū est negociū. ꝫ quātū ad li. ꝯtest. nō ē ceptū. vñ le-

m ¶ Teneatur. ad hāc questionē nō videtur ꝓ p arñdere. sed videtur
ꝙ nō teneatur venire. s. e. cām mr̄imonij. et. j. de eo qui mit. in pos. cā
rei seruā. cū sic. et. ij. q. vi. §. diffinitia. ꝟ. Itē si plures. et. ff. de re iuđ.
duo ex tribus. ff. de arbi. sin tres. et. l. se. p̄terea. si veniret illi duo nō
possent ꝓcedere. et ideo nō esset ꝯtumax lꝫ nō veniret. ut. ff. de iudi.
nō vidr. et. ff. de pecul. eo tpe. et. ff. de arbi. si cū dies. §. si arbiter. p̄te
rea nō vidr esse in mora q̄ se p̄t tueri p excepcōnē. ff. si cer. peta. lcā
est. ff. de usuris. sciendū et. j. ut lit. nō ꝯt. qm frequēter. §. si vero ali-
ter. ad fi. et. ff. iudicatū solui. vir bonus. econtra videtur ꝙ teneatur
venire qm quilibꝫ eorum est iudex in solidū cū sit res indiuisibilis. xx-
siij. q. i. loquitur. j. de iur. pa. c. i. et. ff. de bo. lib. si libertus. in fi. et. ff. de
p̄ui. vie. et. C. d relig. si sepulchrū. et. ff. d reli. vel qđ. et. ff. ad. l. fal. l.
. i. §. si usufructus. Itē vnus solus ꝯsul ꝓcedē p̄t altero absente. ff. de
of. ꝯsu. l. vna. ar. C. de auc. pres. l. ul. §. sancim9. et. ff. de exercito. l. i.
. §. si plures. tñ ille. §. p utraqꝫ pte facit. et ē ar. bo. ff. de fideicō. lib.
si legatario. §. i. et quilibet tenetur saltē venire allegaturus p̄uilegi
um suū. j. de ap. cū parati. ff. de iuđ. si quis ex aliena. et. ff. si q̄s in ius
vo. nō ierit. l. ij. i. Rn. ad hoc distinxit Io. et bñ utrū iudices sint or-
dinarij vel delegati. si sūt ordiarij vno absente reliqui p̄nt ꝓcedē p
iura que ad hoc sūt inducta cū quilibꝫ p se in solidū habeat iurisdi
ctōnē. in delegatis vel arbitris secus ē qꝛ vno absente reliqui nichil
p̄nt facē nec tenet qđ fit ab eis. s. e. cām mr̄imonij. et. j. e. vno delega-
torum. et. j. e. c. p̄x. et. ff. de re iuđ. duo ex tribus. licꝫ enī quilibꝫ eorum hēat
iurisdictōnē in solidū eā p se nō potest exercere sic si plures fuerint

vnā trahē ita ꝙ nullus eā furatur ꝛ tñ quilibꝫ tenetur. ff. ad. l. acquil.
ita vulneratus. in fi. sic. s. de Rp. pastoralis. in fi. et sic ptꝫ ꝙ iste de q̄
q̄ritur ad istā citacōnē nō tenetur venire. et si dicis ꝙ ꝓ nō rñdet ad
qōnē. imo bñ rñdet. qꝛ rñdēdo ad scđaꝫ q̄ ē. utrū duo p̄ntes absente
tercio et se nullo mō excusante ꝓcedē possint qđ nō debēt ꝓcedē et
si ꝓcesserint ꝙ nil putabūtur egisse. bñ rñdet ad p̄mā qōnē. qꝛ se-
cūda soluta intelligitur p̄ma soluta. qꝛ si nl facē p̄nt sequitur ꝙ nō
tenetur venire. et sic quasi
supflua relinquitur que-
stio p̄ma. s. de Rp. pasto
ralis. sic. j. de iur. pa. po
stulasti. ubi p solucōneꝫ
ultime qōnis soluuntur
p̄cedentes. sepe sic inue-
nies. et sic dico ꝙ qñ duo
citant tm̄ et hoc ꝯstat ci-
tatus nō tenetur venire
in quo casu loquitur hec
dec. qꝛ hic ponitur p q̄-
stione ꝙ tm̄ duo citāt. et
est q̄stio iuris ꝛ ego rñdeo
ꝙ nō tenetur. ꝫ si tu po-
nas ꝙ tres sūt dati iudi-
ces ꝯ te. et duo citāt te p
lr̄as suas vel nūciū et nul-
la fit mentio de tercio. ꝫ
nō es certus de facto imo
potes dubitare an terci-
us se excusauerit vel cō-
miserit vices suas illis
et ideo licet minus caūte
faciāt qꝛ nō faciūt men-
tionē de tercio in lr̄is suis
tutius iste ire et videre
an habeant aūctē a cō-
socio. et si hn̄t bñ p̄nt p-
cedere si vero nō habe-
ant delegacōnē vel excu-
sacōnē a suo ꝯsocio non
p̄nt ꝓcedē ut. j. c. p̄x. et
posses agē ꝯtra illos ad
interesse eo ꝙ te calūnio-
se citauerūt. nec in ꝫ p̄nt
p̄tēdē errorē cū in ꝫ sint
certi. et ꝙ teneātur ad in
teresse ptꝫ. j. de sen. excō.
sacro. ꝫ pone ꝙ duo ꝓ-
cedāt ꝯtra istū absentē
citatū et tercius postmo-
dū habeat ratū qđ illi fecerūt nūquid valet sñia sicut valꝫ in electi-
one. s. de elc. ꝙ sic. dico ꝙ nō valet sñia talis per ratihabitionē ter-
cij cū ab inicio nulla fuerit. vnde postea ratificari nō p̄t. ff. de regul.
iur. qđ ab inicio. in fi. Itē quid si ptes ꝯsentiāt ut duo ꝓcedāt nun-
quid valeret talis ꝓcessus tercio nec veniēte. nec se excusante. nec
credo ꝙ ptes possint illis dare illā iurisdictōnē. C. de iurdic. o. iuđ.
. l. p̄uatorum ꝯsensus. et. j. e. p. et. g. rus sententia carbo. Calculus ē
a ¶ Calculo. calculus est rō nume- pondus nūmus lapis ensis a-
cutus. cū. qui sit certe et approbate fidei. xcvij. di. nobilissimus.
b ¶ Nū- ꝫ cui debet fieri fides ꝙ sit certus nūcius. dico ꝙ iudicibus
ꝯsocijs. ar. ff. rem ra. ha. ne satisdacō. et fides facienda est iudici cū
scđm ea q̄ corā eo ꝓbātur debeat iudicare. s. de renū. in p̄ntia. et. ij.
. q. vij. iudicet. et ptibus etiā de hac delegacōe vel excusacōe debꝫ fieri
fides qꝛ p hoc ꝯstat an habeāt iurisdictōnē de qua facē fidē debēt
. j. e. cū in iure. ꝫ nūquid isti nūcio vel excusatori creditur sine lr̄is. nō
credo quātūcūqꝫ honestus sit vel fidelis. j. de ꝓba. qm ꝯtra falsaꝫ. et
vni testi nō creditur quātūcūqꝫ honestus sit. iiij. q. iij. ꝟ. vnius testi-
monio. et ideo sequitur lr̄atorie destinatū. et ita potius creditur lr̄is
q̄ nūcio. hec enī est idonea ꝓbacō q̄ fit p lr̄as. ff. de pig. ꝯtrahitur.
. xviij. di. placuit. et ꝙ dic lr̄atorie destinatū respicit utrūqꝫ diuisim ꝛ
vel ē expositū. ꝫ vere nūcio iurato creditur. j. de ap. cū pati. ubi de ꝫ
c ¶ Nō ostenderit. vidr ꝙ nō debeāt eos certificare. qꝛ ipi certi sunt
si nō intest. ꝫ ꝯtingit vel qꝛ nō p̄t vel qꝛ nō vult. ꝫ in utroqꝫ casu p
cedē debēt. ut ꝫ dr. §. adicimus. ꝫ cū certi sint ꝯtificari nō debēt ut. ff.
de ac. emp. et vē. l. i. in fi. Rn. licet sciāt hoc eis denūciādū ē. sp enī de-
bet cōstare de hoc añꝙ ꝓcedāt. qꝛ posset esse ꝙ bñ vult interesse nec
p eū stat ꝫ p ptes q̄ ipm ducē debēt suis expēsis. qꝛ cū suis expen-
sis venirē nō tenētur. ut bñ colligitur. j. d vi. et ho. cle. cū ab omi spē-
de hoc ibi notatur. et est si. si mulier sciat libellū accusacōis esse por-
rectū recte tñ nubet dū ei nō est denūciatū. ff. de adul. denūciasse circa
p̄ncipiū. ar. ff. qñ dies lega. cedat. hmōi legatū. longe ut hn̄t non
d ¶ Canonice. puta p testes ut ꝓbetur absens- possit vel infir-

si reus a duobus tm̄ fuerit ꝯuocatus venire necessario teneatur et si citatus a pluribus corā duobus ꝯparuerit tercio nec veniente p se vel p lr̄as ut solet fieri excusante an duo p̄sentes in cā possint ꝓcedē et eā sñie calculo t̄minare. In hoc casu taliter rñdemus ꝙ cū aliquis delegatorum iudicū p certū nūciū vel excusatorē lr̄atorie destinatuꝫ nō ostenderit se interesse nō posse vel aliās de eodem canonice ꝯstare nō poterit residui ꝓcedere ad cause ꝯgnicōnē nō debēt ꝙ si ꝓcesserit nichil reputabūtur egisse. ¶ Illa quippe fuit antiqua se. ap. ꝓuiso ut hmōi causarum ꝛcognicōes duobus ꝙ vni. tribus ꝙ duobus libētius delegaret cū sic canones attestantur integrū sit iudicium qđ plurimorum sentētijs cōfirmatur. mādati siquidē excedere fines ꝓbaretur si quis cōtra formā rescripti accepti p̄sumeret iudicare. ¶ Adicim9

etiā ꝙ ubi fuerit in ꝯmissiōe appositū ut si omes interesse nequiuerint duo eā ñlominus exequātur si quis ex ipis cū possit noluerit interesse duo ñlominus in causa ꝓcedant licet ille tercius grauissime sit arguendus p eo ꝙ mandatū ap. exequi subterfugiat aut ꝯtēnat ¶ Idē qꝫ p omia dicimus obseruādū in cā que ꝯmittitur duobus eo apposito ut si ambo interesse nequiuerint alter ñlomin9 exequatur. ¶ Sexta nobis ꝓposita ex pte tua questio ꝯtinebat ꝙ cū aliquibus iudicibus causa ꝯmittitur et qñqꝫ contingit ꝙ reus actori obicit ꝙ stare nō p̄t in iudicio utpote vinculo excōmūicacōnis astrict9 si reus nō velit statim eū ꝓbare excōicatū siue non possit an actor ñlominus audiri debeat donec sup eo qđ obicitur rei veritas fuit patefacta. hāc dubitationē taliter amouemus ꝙ si ille q̄ taliter tale quid obicit

mus. ar. s. de cle. pereg. tue. se solutā p̄mo loco ꝓpositā qōneꝫ. ꝫ
e ¶ Egisse. p hoc noueris es- solucō includit in se illius solutioneꝫ
ut dictū ē in p̄ma notu. sic. j. de fri. et male. et impo. co. fratrnitatis.
et. s. e. sup eo. interposicō ē ob ꝫ qꝛ fecerat mēcōnē de pluribus iu
f ¶ Illa q̄ppe. dicibus qꝛ nil facit ad qōnē. et ille ꝟsiculus māda-
ti siquidē ꝛc. ꝯtinuatur p̄cedenti solucōni. et illa dā. illa quippe. ꝛc.
ꝯpetentius ponētur post illā. mādati siquidē. et sic esset tota ꝯtinua
et planior. vel satis p̄t le
gi tota ꝯtinua.
g ¶ Quā vni. secus est in
arbitris. qꝛ ꝓpter natura
lē hoim facilitatē ad dis-
sentiēdū melius cōpro-
mittitur in vnū ꝙ in du-
os. qꝛ res fere sine exitu
est. ff. de arbi. Itē si vnius.
. §. p̄ncipaliter. et. j. de ar-
bit. innotuit. tñ si ꝯpro-
mittitur in duos tenet cō
promissum et p̄tor cogē
debꝫ illos ut si dissentiāt
terciā eligāt psonā cui9
aūcti stetur ut dic. §. p̄n-
cipaliter. et. j. e. suspitio-
nis. §. i.
h ¶ Plurimorum. qđ enī a
pluribus queritur sapien-
tibus facilius inueītur. xx.
di. de quibus. et p amplio-
res homines pfectissima
veritas reuelatur. C. de fi-
deicō. l. ulti. ad fi. et. lxiiij.
di. extra ꝯscientiā.
i ¶ Cōtra formā. ꝟsiculus
iste ꝓbat ꝙ duo tātū ꝓ-
cedē nō debēt et citatio ē
de ꝓcessu. j. e. pastoralis.
. §. i. et. j. de ꝓba. qm cōtra
falsaꝫ. et si ꝓcedāt nichil
egisse reputabuntur. ergo si
citāt nl faciūt. qꝛ de to-
to ad ptē negando valēt
argumtū. et sic p ꝫ ꝓban
tur q̄ d cā sūt in p̄ma no-
tula. et sic forma Rpti ser
uāda ē. s. de Rp. cū dile-
cta. ꝛ qꝛ omibus iurdictō
demādatur ab omibus d-
citari.

l ¶ Cū possit. et hoc absqꝫ piculo rei familiaris. qꝛ tūc nō tenetur ne-
gligē sua. ff. de iuđ. si longius. i. Rn. supradixit si oēs interesse ne-
k ¶ Noluerit. hoc ē ꝙ additur ei qđ- quiuerint. et ibi potes ꝫ ꝟbū
supplere interesse nequiuerint aut noluerint. ꝛc. ut sup dixi in a-
l ¶ Procedāt. postꝙ ꝯstiterit ꝙ interesse nō vult- lio casu qñ inter
esse p̄nt. s. de Rp. scīscitatus. g. dus p eo ꝙ mādatū aplicū exeq̄
m ¶ Arguēdus. imo et puniendus nō vult. ut. s. de Rp. scīscitatus. ꝫ
quis arguet eū aut puniet. ꝯiudices. nō. qꝛ par in parē nō hꝫ impe-
riū. s. de elc. innotuit. et. ff. ad trebell. ille a q̄. §. tēpestiuū. ordinari9.
nō. qꝛ delegatus maior est eo quātū ad illā cām. ar. s. e. sane. ij. et. j.
de of. orđ. pastoralis. §. i. supior ergo eū puniat cuius mandatū exequi
nō curat. C. de tēp. ap. l. ul. §. illud. et cōiudices debēt supiori denūci-
are negligentiā ipius. ar. j. de p̄ben. graue. ad fi. et. ij. q. vij. ea ꝓpter.
sufficit sola redargutio cū p hoc nō p̄iudicetur ptibus qꝛ alij ꝓcedē
n ¶ Vinculo excōicacōnis. sic vidr ꝙ si excōicatus impetret p̄nt.
Rptū tacito de sua excōicacōe ꝙ valeat postꝙ fuerit absolutus. ar.
. C. de p̄ci. impe. of. vniūsis. Itē ar. ꝙ p absolucōnē quis in p̄stinuꝫ
statū reducatur ar. iiij. q. i. c. i. et. ij. et qꝛ cū sit pena nō dꝫ extēdi. ꝫ po-
tius restrīgi. j. de hijs q̄ fi. a ma. p. ca. quesiuit. et de pe. di. i. §. pene. ꝫ
ꝯtra. s. de eta. et qua. cū bone. et. s. de Rp. dilectus. et. j. de ap. pasto-
ralis. verū ē ꝙ lr̄e ab excōicato impetrate ꝫ tacito nō valēt ad agē
dū vel ad bñficiū obtinēdū ut dicūt ꝯtraria ꝫ ad sui defensionē ob-
tēte puta. qꝛ appellauit tūc bñ valēt lr̄e lꝫ nō faciāt mencōnē de ex-
cōmūicacōne. j. de excep. cū inter. et. c. dilecte. et. c. significauerūt. et
. c. ul. et ꝙ hic dicit scꝫ absoluāt eū et postmodū ꝓcedāt locū habꝫ
qñ post lr̄as impetratas fuit excōicatus ab hoie vel a iure. et ideo
eo absoluto valēt lr̄e qđ pꝫ ex eo ꝙ dicit nō p̄t stare in iudicio. nec
dr ꝙ lr̄e non valeant. ꝫ dic sup hoc scđm ꝙ nota. j. de excep. pia. in
glo. que incipit. ꝫ mirū. octo dies. j. de excep. pia.
o ¶ Statim. id est infra- statio utrū esset ꝓcedēdū sup p̄ncipali nō
p ¶ Donec. hic fuit dubi- obstāte excepcōe opposita donec de ipa
excōicacōne ꝯstaret ut simul sup p̄ncipali. et excepcōe ꝓcederetur.

de offic° delegati

statũ vel infra terminũ cõpetẽtem nõ ꝓbauerit legitime qd intendit actor pmitti debet ut sine offendiculo quolibet audiatur. Ceterũ si vel ex ꝯfessione actoris vel alio quolibꝫ mõ legitime cõstiterit esse actorẽ vinculo excõicacõis astrictũ a iudicibꝫ delegatis ḃm formã eccĩe valꝫ absolui ita ut si ꝓpt̃ iustã aliaꝫ cãm et euidentẽ ab ordinario iudice vel delegato excõicatus fuerit ad excõicatorem debꝫ absoluẽdus remitti qui si maliciã adhibuerit delegati iudices id de ritu ecclastico libere exequãtur dũmodo nõ sit tale genus excõicacõis illius cuius absolutio se. ap. reseruetur. explorati quidẽ iuris existit ut delegatis iudicibus quibꝫ pncipale ꝯmittitur et accessoriũ ꝯmittatur. Si vero ab hijs fuerit p̃stito iuramento qd stabit mandato ecclesie absolutus. rursus interrogas an corã eisdẽ delegatis vel ordinario a quo excõicatus extitit teneatur sup eadem cã ꝓ qua excõicatus fuerit rñdere et quoꝝ debeat iudicio vel mãdato stare in quo casu taliter rñdemus ꝙ coram ipis excõicatoribꝫ sup illa causa ꝓ qua fuerat excõicatus stare debꝫ et eoꝝ ḃuare mãdatuꝫ nisi spẽaliter fuerit illud alijs a se. ap. delegatũ ꝙ si excõicatores maliciose distulerint tũc delegati eandẽ iurisdictionẽ quã in principali et accessorio exercebũt. Innoc. iij. regino archiepo et epo cephaluden.

Cum cã que v̉titur inter montis regalis ⁊ rosan. archiepos sup quibusdã decimis panormitano et capuano archiepis et tibi fratri regin. ꝯmissa fuissꝫ a nobis fine debito terminãda p̃dcĩs archiep̃s mõtis regalis sic accepimus ad p̃mã panormitani et capuani archiepoꝝ citacõnẽ accessit in quoꝝ p̃ntia excipiendo ꝓposuit ꝙ ꝓ duabꝫ causis eorum non deberet stare iudicio tum quia ipa cã tribꝫ fuerat iudicibꝫ delegata et idẽ ab illis duobꝫ tñ te frater regin. incõsulto. nec vices tuas super hoc committẽte ad iudiciũ fuerat euocatus tñ ꝙ ante ipoꝝ citationẽ et noticiã lr̃aꝝ ꝓ eadeꝫ causa nũciũ suũ ad ap. se. trãsmiserat in quo decretalẽ alex. ppe. p̃. n. sibi affirmabat apti us suffragari. at idẽ archiepi excepcões ipius nolẽtes admittere ꝯtra eũ ut rñdẽt interlocutoriã sniaꝫ ꝓtulerũt ꝓpter qd ad se. ap. appellauit. et J. F. v. M. q. si vobis ꝯstiterit predcõs archiepos excepcões p̃dcãs nullatenus admisisse. nõ ꝯstãte eo ꝙ p ipos factuꝫ est decimas ipas quibꝫ p̃dcũs montis regalis archiep̃us se postq̃ nũcius suus ꝓpter hoc ad se. ap. accesserat asseit spoliatũ p̃cipue cũ easdẽ tam sibi q̃ eccĩe sue a se. ap. asserit cõfirmatas siue p laicalẽ ptãteꝫ siue p eosdẽ iudices factũ sit cũ fructibꝫ inde pceptis restitui faciatis. audiẽtes postmodũ quãtũ de iure poteritis q̃cquid fuerit qõnis. Idẽ ouẽtui de conchis.

Cum sup abbatia monasterij vr̃i int̃ vos et. s. quõdã abbatẽ vr̃m fuissꝫ q̃stio agitata demũ sup ea ad lesion. epm et abbatẽ de becco nr̃e fuerant lr̃e destinate. et J. quãuis solus abbas añq̃ appellaret ab eo iuxta formã lr̃aꝝ nr̃aꝝ ꝓcedẽ potuisset. ꝙ tñ ꝓ eo ꝙ cũ ipo epo interlocutus est appellacõnẽ p̃us ab eodem epo interpositã nõ tenuisse de iure sine ipo cũ posset et nollet negocio interesse p ꝯsequẽtiam ꝯfessus est se nõ posse mandatũ ap. adimplere. nec sue intẽtionis extitit. ut sine cõiudice suo aliquid diffiniret. et cũ eo qui iam iudex esse desierat aliq̃d sup p̃dcõ negocio rite disponẽ nõ valebat volũtate ac ptãte sibi mutuo adũsantibꝫ cũ noluerit ꝙ potuerit et qd voluerit adimplẽ nequerit ꝙ a duobꝫ factũ fuerat effectũ nõ potuit de iure obtinẽ. Idẽ ar.

Consuluit chiepo tol. nos. t. f. utrũ cũ ad recipiẽdos testes deposicões publicãdas eoꝝ vel sniam ꝓferẽdã pemptorie citatas ptes et eaꝝ altera se absentat ꝯtumaciter die data. an citra ultimaꝫ ptẽ saltẽ diei sit in negocio ꝓcedendũ vel in diẽ expectãdũ potius ſb̃sequẽtẽ. et si expectauerit utrũ ꝯtumax iterũ sit citãdus cũ non fuerit die ptibꝫ assignata ꝓcessuꝫ. nos aũt credimus distinguẽdũ utrũ iurisdictio duret post terminũ peremptoriũ an expirat in illo si durat post terminũ pemptoriũ in diẽ alterã equitate suadẽte poteris expectare. nec erit ps ꝯtumax pemptorio elapso citãda nisi grãm fecerit ei benignitas iudicãtis. si aũt expiret

nisi ptes cū id nouerint se tibi pñtauerit ea hora qua ꝯgrue possis ꝓcedē ad exquēdū id ꝓpter qđ eis legitīe terminū pemptoriū assignasti extunc exequi poteris ꝙ intendis. ne frustra iudicia vel instantia euanescat. ne vēo iudiciū eccīa sticuꝫ exerceatur in tenebris. qꝛ iuxta testimoniū veritatis. q̄ male agit odit lucē. lꝫ etiā ſm ꝯsuetudinē et ꝯstōnes legitimas more romano dies a medietate noctis incipiat et ī medio noctis desinat subsequētis. vnde ꝙ in duabꝫ dimidiatis noctibꝫ agit̄ ꝑinde sanxit hīdū legalis aūctas ac si qualibꝫ pte lucis agatur. nos tñ eam ꝓcedendi horā ꝯgruam intelligimus ex qua possis ante noctis tenebras pficere qđ incūbit. Porro discretꝰ iudex in assignacōe pemptorij nō debꝫ iurisdictionē suam nisi necessitas exigat adeo coartare. Idē abbi. de bordell. et pori sancti sepulcri.

Insinuāte. R. sancti saluati rectore ad audiētiam nīam puenit ꝙ cū cāꝫ que sup iure prochiali inter ipm et .t. ꝟtebatur wigorī. epo et cō iudicibꝫ suis a nobis obtinuerit delegari. postmodū lꝫ fuerit in eadē qōne ꝓcessum tractu tpis an diffinitiue snīe calculū idē eps dēm. R. in familiarem admisit sine quo alij iudices ſm ꝙ in nr̄is lr̄is mādabatur in cā ꝓcedere nō valebant et alter ipoꝝ ꝯiudicum officialis est epi supdci ꝓpter qđ adūse pti poterat suspectꝰ haberi vn̄ cū tam eps q̄ officialis p̄dcūs utpote quos idē .R. in iudices postulauit et ipe familiaris eoꝝ postmodū est effectus ab adūsa pte possent merito recusari decisionē ipius cause vr̄e petijt discretioni cōmitti. Quocirca. M. q. si est ita nisi postq̄ familiaris eius est effectus litigare ꝯsenserit coram illo in cā ſm p̄orū ꝯtinentiā lrāꝝ rōe p̄uia ꝓcedatis alioquī ptes ad p̄orū iudiciū reuertantur examen. Idē p̄ori sancti fridiani.

Quęrenti quid p cen. ec. et J. si vero delegatus a nobis excōicet illū q̄ rei iudicate parere ꝯtēnit lꝫ aliquibꝫ videat̄ ꝙ suo sit functus officio ut ulterius nō habeat ex delegata sibi iurisdictione ꝓcessuꝫ. alij aūt dicant ꝙ iurisdictio eius duret donec snīe pareatur ut interim absoluē possit parere volentē. nos tñ p equitatis semitā incedentes pn̄tiū aūcte statuimus ut delegatus a nobꝫ nō solū usqꝫ ad quadrimestre tps qđ ad soluēdū debitū a lege reo ꝯceditur ſꝫ usqꝫ ad integrū annū iurisdictionē sibi cōmissam ad exequēdū snīaꝫ valeat exercere sicut obseruatur in illo qui ante lit. ꝯt. cōtumax inuenitur. Idē cant. archiepo.

Sup questionū articulis de quibꝫ nos ꝯsulere voluisti. t. r. ꝙ p ꝯstitucōnē nīam ꝯsultacōi alex. pp̄e nullatenus derogatur ſꝫ illa p istā exponitur. immo in ista verius que in illa fuerāt p̄termissa supplentur ipe nāqꝫ rn̄dit. ꝙ si sup cā que alicui ex apl̄ica delegacōe cōmittit̄ a psonis eccīasticis vna vel pluribꝫ quibꝫ delegatus ut pcat laboribꝫ ptiū et expēs cause ꝯgnicōnē ipius et testiū examinacōnes snīa sibi reſuata cōmittit ap. fuerit interposita hmōi ap. intuitu causaꝫ indiffinitam relinq̄re non tenetur. Nos aūt statuimus ꝙ licet is cui causa cōmittitur remota ap. nō possit eā alijs sine ꝓuocacōnis obstaculo delegare si tñ delegatus a nobis vel iudex quicūqꝫ nō tā ꝯgnitorē q̄ executorē ad aliquē certū articulū quēpiā deputauerit ab eo nisi modū excedat nō liceat appellari dūmō de ptiū deputetur vel r̄cipiatur assensu. qđ si delegatus a nobis vel litis exordium vel cause finē nec dū totum negociū ei duxerit ꝯmittēduꝫ ab illo tanq̄ a iudice licite ꝓuocetur cū etiam lis ante iudicē debeat ꝯtestari et cā p iudicē diffiniri. Intēcōis igitur nr̄e fuit sic ex tenore ꝯstōnis p̄missę p̄t liquide deph̄ēdi. qꝛ ut iudicialis aūctas liberius valeat exerceri delegatꝰ a nobis licite possit et pn̄cipiū et finē et mediū cause sibi ꝯmisse nō solū ꝯiūctim ſꝫ etiā diuisim alij delegare. nō ob. ꝙ dr̄ ꝙ iudex debꝫ cognoscere p seipm in pn̄cipio

in medio et in fine cū antequā ferat sniam vniūsa q̄ acta sunt in iudicio inuestigare debeat diligēter. verū cū totā cām cōmittit alicui vel pn̄cipiū ā finez ipius ab eo tanq̄ a iudice p̄t licite ꝓuocari. cū aūt alicui mediū tm̄ omittit ab ip̄o tāq̄ ab auditore ꝓuocari non p̄t nisi mandati fines excedat vel merito sit suspcūs. vnde ne valeat recusari ꝓuide statuim⁹ ut de ptiū detur vel recipiatur assensu. ¶ Porro cū delegatus a nobis iurisdictionē suam in aliū trāsfert totā si fuerit appellandū nō ad eū s̄ ad nos appellari debebit. cū autē sibi aliquid de iurisdictōne reſuat si causa sit ei ap. re. omissa nō ad nos s̄ ad eū de iure poterit appellari. vñ si forsan appelletur

ab eo cui media cause omittit. siue cognitor aut executor dicatur vel qd̄ melius est auditor ꝓ eo q̄ vel mādati fines excedat vel merito sit suspcūs nilominus tñ delegatus a nob̄ iuxta ɔsultacōnē p̄missam cām poterit diffinire ut pcatur laboribus ptiū et expens̄. Quē vero del. a nobis deputauerit auditorē neutra ptiū poterit recusare nisi corā eo iustā recusacōis cām ostēdat. Si vero duo sint a pn̄cipe delegati et vnus omittit vices suas alteri. ille nec p̄t ap. re. ꝓcedē. nec cām alijs delegare. quāuis in omissione fcā duob̄ cōtineatur exp̄ssum ut ap. re. alter possit ꝓcedē sine reliquo si nō pn̄t ambo pariter interesse. q̄ qd̄ p̄t ex sola iurisdictōe sibi a pn̄cipe delegata

nō potest cū iurisdictione sibi a ɔdelegato omissa. vñ si ab eo fuerit appellatū l3 aliquib̄ visū fuerit q̄ ad ɔdelegatum valeat appellari. nobis tñ videtur q̄ ad p̄mū dūtaxat appellādū est delegātē ꝓpter racōnē supius assignatā. ¶ Eius ergo appellacō de quo tua .f. scripsit n̄re ɔstōnis occasione ad nrām audientiā appellauit ꝓ eo q̄ delegatus a nob̄ reſuata sibi diffinitiua snia audientiā cause omisit quibusdā q̄ de ptiū assensu nec dati sunt nec recepti nisi ɔtra eos iustā recusacōis cām ostenderit vel patus fuerit ostendē corā iudice delegato nō debuit impedire quo minus ꝓcederēt auditores. qui etiā si tanq̄ suspecti fuissent merito recusari deberēt. delegatus tñ a nob̄ nilominus potuisset sub. ap. dif. cāz iudicialiter expedire. q̄ si iustā recusacōis cām noluit admittē delegatus s̄ corā suspectis eū audire cogebat a tali grauamie licite potuit ad nostrā audiētiā appellare. quicquid post ap. hmoi ē p̄sūptuz iudicari deb3 irritū et inane.

Pastorali. Idē epo helyeñ.

Pastoralis officij. et .J. cōsul. t. duximus rñdendū. q̄ cū delegato a pn̄cipe iurisdictio

dandi iudicē sit a lege ɔcessa dummō ip̄e exonerare seip̄m maliciose nō querat p̄t ɔpellē renitentē eo q̄ iurisdictio illa nullius videretur esse momēti si cohertionē aliquā nō haberet. delegatus deb3 tñ sollicite ꝓuidere ut si psonis supioribus exigēte necessitate negociū duxerit delegādū i coactionib̄ inferendis dignitati deferat et psone. ¶ Itē cū totum negociū alij possit omittē delegatus sicut supius est exp̄ssuz citationis officiū p̄t cuilib3 discrecōne p̄pria demādare ac punire merito ɔtēptorē. ¶ Preterea postulasti si cū a sentētia lata aūcte lraꝝ nraꝝ in quib̄ ap. est inhibita fuerit appellatū. et lre post ap. ad iudices alios emanauerint an ad mandatū posteriorū iudicū executio snie a p̄orib̄ delegatā debeat retardari ut p̄ores iudices ip̄am neq3 p se neq3 p alios exquātur. Nos aūt inqui. t. t. r. q̄ cū ap. cām ex certa scia iudicibus alijs omittimus ɔgnoscēdam ap. videmur recipe ac iurisdictionē p̄orū iudicū reuocare ut interim execucō snie suspēdatur donec ap. merita plenius sint discussa. et .J. q̄ vero sepe ɔtingit q̄ executio snie ordinario demādatur quesiuisti

de offi delegati

eam mādare executioni ut dicit.t. et qđ scđi hoc facere debeāt vidʒ: q̄ si iudices appellacōnis ↄfirmarent sniam ultima die anni a tpe appellacōnis patet q̄ p̄mi iudices nō pnt eā mādaē execucōni cū iurisdictō sua quo ad oīa expirauerit.s.e. quereti. ʒ illud ē verū qđ dʒ in illa. q̄renti. ubi nō ē appellatū. sic videmus q̄ iudices appellacōis an diffinitiuā sniam si pnūciāt appellacōnez legitimā pcedūt postea in p̄ncipali. j. de ap. ut debitus. et. c. cū in eccia. et etiā idē ē in diffinitia qnʒ. C. de re. cre. gnaliter. ¶. et si iudex. sic dicendū est qđ illi q̄ cōfirmāt diffinitiuā sniam debēt faceē qđ supest ad faciendū. ʒ siue p̄mi siue scđi faciāt nō refert q̄tū ad effectum snie. si p̄mus iudex fuit ordinarius satis p̄t dici q̄ exeq̄tur ipe suā sniam cū sua iurisdictio sit ppetua. ʒ vidʒ q̄ scđus iudex debeat potius eā exeq̄. q̄ ex scđa snia agitur p actionē in factū z nō ex p̄ma. ut nota. j. e. corā. et. ff. de his q̄ no. infami. l. furti. et ideo iudex appellacōis eā dʒ exeq̄ ut p̄mus et ideo potius scđs q̄ p̄mus dʒ exequi. ar. a toto i q̄titate. a ¶Et si sciat. ad intelligentiā eius qđ h̄ dʒ nota q̄ est executio mera. et ē

an si ip̄am iniustā esse cognouerit debeat eā executioni mādare an sit ei potius subsistēdum. attendentes itaqʒ q̄ nō ↄgnicō ʒ executio tm̄ demandatur eidē rn̄demus q̄ cū ordiarius teneatur obseq̄ delegato q̄ si sciat sniaʒ illā iniustā exequi n̄lominus tenetur eandē nisi apud eū efficē possit ut ab hoc onere ip̄m absoluat et j. ¶Cū aūt sepe contingit q̄ ad diē quē iudex delegatus a nob. ptib. assigūit eaꝝ altero pcurante ut negociū progetur iudicē ip̄m a rege vel archiepo euocari. nos puersoꝝ volentes malignitatib. obuiare decernimus ut si delegato cōstiterit hec fuisse alicuius ptis malicia pcuratū ip̄am puniat animaduersione cōdigna et ne aliqđ lucruʒ ex hmōi fraude reportet psone neutri parti suspecte quātū ad diē illū omittat illud negociū audienduʒ que in ipso ap. re. pcedat nisi forte ptes ↄsenserint negociū progari. ¶ dē abbati sancti hilarii z magro. g. ca. teruisin.

Ex lr̄is p̄riarche grāden. et. j. Q. q. nisi vob ↄstiterit q̄ lr̄e que scđo loco ad archip̄sbrum paduanū impetrate dn̄r de p̄orib. lr̄is ad p̄micerium grāden. et plebanū sancte sophie obtentis exp̄ssam fecerint mentionē ut p eas p̄me appareāt reuocate cū p̄mos iudices aūcte lraꝝ nraꝝ iurisdictōnē nō sit dubiū habuisse quā potuerit postmodū p̄riarche quo ad execucōnē snie demandare ex qua cohertionem etiā idē p̄riarcha recepat cum hmōi demandata iurisdictio delusoria videtur si subdelegatus hmōi cohertionē aliquam non hr̄et interdicti sniam ab eodē p̄riarcha in castell. archidyac. pmulgatā p eo q̄ eiusdem p̄riarche executionē impediens eius lr̄as quib. mandatū p̄orū iudicū nūciabat legi in publicū nō pmisit tamdiu faciatis inuiolabiliter obsuari donec eidē p̄riarche de iniuriis irrogatis sufficiēter fuerit satisfactū. si vero ↄstiterit p̄mas lr̄as p scđas legitie reuocatas

cū appareat primos iudices iurisdictōnē nullā penitus habuisse et ita ↄstet p ↄsequentiam p̄riarchā ip̄m nō recepisse iurisdictionē vel cohertionem aliquā ab eisdē p̄dcām interdicti sniam denūcietis irritaʒ et manem. ¶ dē epo picta.

Licet vndiqʒ. et. j. cū igitur duxeris requirendū si causaʒ trib. iudicib. delegamus apponi in lr̄is illis illam clausulā facientes q̄ si nō oēs hiis exequēdis poteritis interesse duo vr̄m n̄lominus exequātur et vnus postq̄ cōmiserit cuidā vices suas de medio sit sublatus tercius ut suspcūs merito recusetur an collega supstes suo noīe ac defuncti possit negociū diffinire. Jnqui. t. t. r. q̄ si iurisdictione a suo sibi collega delegata eo viuēte uti nō cepit. q̄ mandatū hmōi re integra morte mandatoris expirauit nō habʒ solus officium iudicādi. si vero ante mortē illius iurisdictōne uti cepit taliter demādata vices suas et illius poterit adimplere.

¶ dē epo baiocen.

Om in iure pitus. et. j. p̄terea quesiuisti cū tibi ab ali|quo sub hac forma mandatur aūcte qua fungor iniungo ut talem denūcies excōicacōnis snie subiacere ac tibi sup mādato ap̄lico hesitāti ab aliquo nō sit facta fides an mandatū hmōi exequi tenearis. sup quo tibi hmōi damus responsū qđ nisi de mandato sc. ap. certus extiteris exequi nō cogeris qđ mādatur. ¶ dē pisien. et trecen. epis z abbi scē genouefe.

Cum olim abbas et cōuentus versiliacen. sua nobis ↄq̄ne mōstrassent q̄ comes altisiodoren. quoddā stagnū molēdinū et domuʒ intra eoꝝ ↄstruē nitebatur in eorum p̄iudiciū et grauamē epo et thezaurario viranen. ↄmisim9 cām ip̄am p quoꝝ lr̄as accepimus q̄ lite sup petitionib. ecclesie cont. receptis utrīqʒ testib. et attestationib. publicatis cū super dc̄is testiū inter ptes fuissʒ postmodū disputatū tādē ps comitis pposuit q̄ de dāmis i nemorib. z reb. aliis datis sup quib. testes deponē videbātur cognoscē nō debeant cū in rescripto nr̄o nulla de dāmis mētio hr̄etur. et. j. iudices aūt interlocuti sūt q̄ sup dāmis

misio nec creditur iudici si se delegatū dicat. ar. j. de testi. cū a nob. et idē dic lex in arbitro q̄ nō statur v̄bo eius si dicit iuramentū a ptib. interpositū. C. de arbi. l. iiij. ¶ fin aūt. C. de man. p̄n. l. vna. caueat ergo quicūqʒ impetrat a p̄ncipe cām ↄmitti alicui vel delegari ut si snia lata fuerit p eo a delegato ita bn̄ custodiat

datis a comite ad eos cognitio pertinebat quo audito comes ad ap. bñficiũ ꝯuolauit vñ ipm iudices euocarẽt et nec p se nec p rñsalẽ idoneũ ꝯparentẽ excõicacõis vinculo astrixerũt. et .j. q̄ꝛ vero sup dãnis datis añq̄ã lis fuerit ꝯtestata nequaq̄ ad dc̃os iudices ꝯgnitio ptinebat cũ in rescripto nulla de illis mẽtio haberetur nec ad ipos poterit iurisdictiõ prorogari cũ pcuratore ad illa solũmõ intelligatur ꝯstitutus q̄ in ꝯmissionis lr̃is inueniuntur exp̄ssa et postq̄ comes publicatis attestacõibus intellexit sup hijs fuisse depositũ ptinus ꝯtradixit nos eosdem iudices pnũciauimus minus iuste interlocutos fuisse ac sepedictũ comitẽ q̄ ob hoc ad ap. bñficiũ ꝯuolauit excõmũicacõis sñia nõ fuisse ligatũ. Idẽ senoñ. archiepo.

Quondam olim mgr̃. s. et. b. archdyaconatũ et ꝓpositurã admuicẽ pmutassent. et .j. verum dcũs. b. delegatis nr̃is nõ deferẽs imo verius delegãti sigilla violauit illoꝝ ꝯ scripta que nobis fuerãt pñtãda nõ erubuit apire qui postmodũ in nr̃a pñtia ꝯstitutus aduersario pñte in excusacõnẽ suam ꝓposuit q̄ iudices ꝓperã pcesserũt ꝯtra ipm et acta in scriptis minus fideliter redegissent vnde timẽs ne lr̃as portaret vrie illoꝝ scripta aperuit et qd̃ suspicatus fuerat admuenit. Sane si q̄ expediret melius notauisset vel nõ recepisset scripta suspecta vel recepta nobis fideliter pñtasset et ostendisset cãm suspicõis ꝓposite corã nobis. ptea cũ nõ ꝯq̄reretur de iudice quẽ ei ꝓprio motu ꝯcessimus ꝫ de illo potius quẽ ipe duxerat eligendũ et iudices suas nobis p eũ lr̃as destinassent de ipo pariter ꝯquerẽtes ꝟbis ipius fidẽ nõ duximus adhibendam. ꝫ ut in eo saltẽ puniretur in quo peccauerat contra acta iudicũ que temere violauit ipm sic nõ debuimus noluimus exaudire ne videretur dolus suus ei pꝛocimũ attulisse. Idẽ abbati et capellano sancte. M. boñ.

Quoniam dilecto filio. M. dyacono card. quẽ tibi et. b. nũcio et clerico sancte agate aduersario tuo qui cũ instris eiusdẽ ecclesie ꝫ absq̄ lr̃is de ratihibicõe ... ad ap. se. accesserat sed de rato cauerat sub fideiussoria cautione ꝯcessimus auditorẽ ꝓponere curauisti q̄ cũ quidã in prochia scẽ. M. in honore beate agathe ecciam cõstruxisset alex. p. n. cãm sup hoc abbati sancti stephani et priori sancti victoris ꝯmisit terminãdã. q̄ pro eccia scẽ. M. diffinitiuã sñiaz ptulerũt. verũ capellanus scẽ agathe sñie parere ꝯtẽpsit. cũ sup eadẽ cã corã ferrar. epo fere p annũ disceptatũ fuisset ps ecclesie sancte agathe hoꝝ veritate suppssa mgr̃m. l. boñ. canonicũ obtinuit eidẽ epo in cause decisione adiũgi. qui cũ interesse nõ posset pdictus epus cui p sequẽtes lr̃as mãdabat ut si ambo interesse nõ possent man. ap. exe. ca ipe nilominus adimpleret sñiam pdcãm ꝯfirmauit. et .j. nuncius vero ecclie scẽ agathe inter alia ꝓposuit. q̄ cũ dictus mgr̃ vices suas alij delegasset eps admittẽ noluit subdelegatũ. ꝫ post ap. ad nos interpositã solus in cause ꝯgnicõe pcessit et .j. ꝫ fuit ecõtra rñsũ q̄ ferrar. eps solus pcedẽ potuit cũ in ultime ꝯmissionis lr̃is fuisset insertũ q̄ si ambo interesse nõ possent pdictus eps nilominus exequi pcuraret qd̃ nõ intelligitur ut si p se vel p alios interesse nõ possent q̄ꝛ id raro vel nũq̄ ꝯtingẽt sed si nõ posset psonaliter interesse. idẽ igitur card. latã ab eodez ferrarieñ. epo sñiam cõfirmauit et aduẽse pti sup hoc ꝑpetuũ silẽtiũ duxit imponendũ. Nos ergo qd̃ ab eo factũ est aũcte ap. ꝯfirmamus. Idẽ ꝓposito sancti dominini.

Quondam. R. canonicus ianueñ. cãm que inter ipm ac. p. ciuem ianueñ. ꝟtitur tibi obtinuerit delegari et idem ciuis ꝓpter multas et graues inimicicias ciuitatis sue in tua neq̄at pñtia cõparere. M. q. sup. dicto. R. hmõi opcõnem relinquas ut exceptis canonicis ianueñ. quos cũ sint eius socij merito hꝫ ps aduẽsa suspectos in ciuitate vel dyoc. ianueñ. in q̄ sũt multi viri pudi iudicẽ eligat corã quo questio terminetur cui aũcte nostra districte p cipias ut eãdẽ cãm iux̄ rescpti

subdelegato ipius ut dicitur in illa glosa magna. sic. s. e. insinuatẽ.

De offi. delegati

reus ad iudicē ire nō pt secure qd actor pt et debz eligē iudicem in loco nō suspecto et nō adūsarius. otra habes. qꝛ reus eligit iudices. xi. q. i. iudices. et. xv. q. vij. si aūt. et. iij. q. vi. pegrina. et. iiij. q. v. quisquis. et. ij. q. vi. placuit. idē vidꝫ cū ordinarius recusatur qꝛ reus eligat. j. de ap. cū spāli. otrariū dicit lex qꝛ iudex petitus dari nō debz nisi ob reuerētiā petiti iudicis. ff. de iud. obseruādū. decreta pdicta loquūtur in cā crimiāli. et pterea nō statur hodie illis qꝛ dicit hic qꝛ iste eligat intel ligo si altera ps cū eo noluerit ocordare vel cū altera ps ē absens. vel dic qꝛ de spēali grā dabat ei

ad te obtenti tenorē ap. re. fine debito terminare pcuret.

Idē rothomageñ. arepo.

Cum cōtingat interdū qꝛ laici. et. j. insup requisiti sumus cū quis cōqueritur in se a suo epo post ap. ad nos legitime intpositā vel alias iniuste excōis sniam pmulgatam et nos iudicibꝫ damus in mādatis ut si est ita iuxta formā eccie absolucōis bñficiuꝫ illi impendāt vel eandē sniam denūcient esse nullā ac eps paratus sit pbaē se in illū anteqꝫ vocez ap. emittēt vel alias iuste hmoi sniam ptulisse an pbacōibꝫ nō admissis liceat iudicibꝫ excōicatū absoluē vel denunciare sniam esse nullā. Ad qd. t. r. qꝛ cū quis oqueritur se post ap. ad nos legitime intpositā excōicacōne fuisse innodatū sp utriusqꝫ ptis pbacōes sint amittēde anquā ad decernendū sup hoc aliquid pceda tur per qs demqꝫ apparebit an absolucōe indigeat oquerēs vel denūciandus sit potius nō ligatus. in eo vero casu cū excōmūicatū quis se asserit iniuste

per eo p quo fuit excōicatus satisfaciat ut in d. cā dec. ad repmēdā. Itē si pbaret qꝛ admonitione legitima nō pmissa ipm excōicasset excōmunicator p mensez erit priuatus ingressu eccie. j. de sen. excō. sacro. vel si alias faceret cōtra decretalē. j. de sen. excō. cum medicinalis puniētur ut ibi. Itē si iniuste excōicatus fuit excōicator tenetur illi ad interesse et in tm tpus abstineat quātū visū fuerit supiori. ij. q. i. nemo. et. xxiiij. q. iij. de illicita. et ecōuerso si snia iusta pbata fuerit excōicatus tenebitur ad interesse excōicatori ut i dec. sacro. ñ utrūqꝫ pbablis error excuset ut ibi. ita pꝫ qre admittā tur pbacōnes post ab

vix vel nūquā est eius anquā absolutus fueit pbatio admittenda nisi tunc tm cū asserit in excōis snia intolerabilē errorem fuisse patēter expssum ad qd pbandū admittitur antequā absolucōis grām osequatur. verū si pponat se simplicit excōicatū iniuste ac eps ad pbādū qꝛ iuste ipm excōicauit suas postulet pbacōnes admitti nō est an absolucōnē ipius aliqtenus audiēdus. cū et si p certo cōstaret rōnablr in illū excōicacōnis sniam pmulgatam nlominus essꝫ ei absolucō impēdenda huūliter postulāti et ideo in hoc casu illū credimꝫ iuxta formam ecclesie ptinus absoluēdū ut sic demū pbacōnibꝫ utriusqꝫ partis admissis ūtrum iuste vel iniuste ligatus fuerit decernatur. Ono. iij. massañ. et reg. archiepis.

Venerabili. f. n. arepo cusentiñ. dedimus in mandatis ut cephaludeñ. epm restitui facēt ad epatū ꝛ ad alia quibꝫ fuerit spoliatus qꝫ restituto plenarie et corpalē ac pacificā possessionē adepto si eps

seu senectutē. vij. q. i. scripsit. et. c. quāuis. ar. ff. de tutel. solet. et. j. de cle. egro. c. ul. et penul.

a Consilio. hic intelligo et osensu alias nō valeret multū talis coadiutor. ar. ad idē. s. de elc. cū in veteri. et. c. ne p defectu. ar. otra. j. de arbi. cū olim. ꝫ illud vidꝫ dictū pter formam arbitrij.

b Alienacōnis. quid otineatur p hoc qꝛ dicit omē genus alienacōnis habes. j. de rebꝫ ec. non alie. c. nulli. et. C. de rebꝫ aliēnis nō alie. sancimus. largissime sumitur hic ꝫ vbū alienacōnis. alibi stricte sumitur p eo tm otractu q dñiū trāsfertur. C. de fundo dotali. l. i.

c Cassauimus. i. cassos et irritos denūciauimus. s. de Rep. cū dilecta.

merito esset de dilapidatione suspectus virū puidū ꝛ honestū puideret coadiutorē eidē sine cuius osilio nichil eorꝫ faceret que ad āministracōnē ptinent tpalē quoadusqꝫ veritate operta ducēmus aliter puidendū. intm omē alienationis genus eorꝫ utriqꝫ aūcte nra districtius interdicēs. porro idē archieps corpis infirmitate ḡuatus omisit in hmoi negocio vices suas pmo abbati sancti spūs de pannorm. ac deinde thezaurario tusen. quorꝫ pcessu nobis exhibito de fratrū nrorꝫ cōsilio cassauimus iusticia exigente. qꝛ vicꝫ abbas otra mādati nri tenorem ad inquirendū utrū de dilapidacōne suspcūs essꝫ epus eo nō restituto pcessit ꝛ archieps ipe cū iam suo functus essꝫ officio dicto abbati omittēdo in integrū vices suas hmoi negociū dcō thezaurario nō potuit demādare. Greg. ix. s. p centori et mgro. M. canonico

Significāti ambiañ. bus M. muliere. et I. nato eius nos noueritis accepisse. qꝛ cū nobilis mulier iuliana vidua mentiēs se pauperē cōtra eos sup terris et rebꝫ alijs ad iudices lras impetrasset et

pdestꝫ excipientibꝫ. ut dꝫ in lra in pñ. ꝫ si constitit eis qꝛ dolo siue fraude dicat se pauperē hñ pnunciarūt. secus si p simplicitatē. ut in dec. pd. sup lris. qꝛ tūc siue sit paup siue diues debꝫ requiri pus dñs secularis ut dixi in pñ. notule.

i Infra terminū. qd fieri potest. ff. de arbi. si cū dies. in pñ. sicut et iurisdictio ad terminū omittitur. s. e. de causis. et etiā infra tminū possꝫ quis redire ad iudicē si vellꝫ. ff. de arbi. ꝫ si in seruū. in fi. ꝫ pena omitteretur.

k Negligentibꝫ. poterāt cōpelli ad pcedendū ex quo erāt negligentes. ff. de arbi. l. iij. §. i. imo et si ptes finito termio vellēt iterū in eos opromit

idē corā eis excipiendo pponere curauerūt. qꝛ cū dicte lre suggesto mēdacio impetrate fuissent cū pdicta I. que nobilis ē et diues pauperē se dixit in eis corā ipis nisi r quisito pus dño sub cuius iurisdictōe ipi ostitūt ꝛ corā quo pati erāt eidē exhibere iusticie oplemētū nō debebant de iure p tales lras cōuenīri vñ dicti iudices interloquēdo pnūciarūt se p easdē lras pcedē nō debē. et. I. deinde fuit a ptibꝫ in quosdaꝫ tanquā in arbitros taliter cōpromissum qꝛ si infra terminū in opromisso expssum cām nō deciderēt ptes ad eorūdē iudicū rediret examē. verū arbitris cām infra terminū negligētibꝫ termiare dicti iudices iurisdictionē p formā opromissi hmōi resūpserūt a quibꝫ ideꝫ se sentientes grauari qꝛ super hijs sup quibꝫ ab eis fuerant absoluti litigare cō pellebant eosdē ad nram audientiā appellarūt. Ideoqꝫ. M. q. si ē ita reuocetis in irritū. ꝛ c. Idē.

Suspicōnis cā otra iudicem assignata nō ipe q forsan puocatus obesset ꝫ potius arbitri corā quibꝫ pbacō est facienda et ad quos omia que ad hūc articulum faciunt

de offi deleg

ptinere noscuntur possunt ad hoc terminū assignaē ab ipo quoq3 iudice cui sicut iurisdictio sic et cetera sine quibꝫ explicari nō pt intelligūtur esse ōmissa. bijdē ut ouemiāt si discordes fuerint in vnam sniam vel terciū ocorditer aduocent cū quo duo vel alter eorum id faciat sūt cogēdi ne hmōi occasione pncipale negociū plꝰ debito progetur. dē abbati sancte genouefe.

Ut. et. g. p lrās aplicas cōquerētibꝫ corā te de epo london. qꝫ cōcessum ab eis mutuū pmisso loco et termīo nō persoluit pendente iudicio J. laicus q̄ in quātitate quadā eisdem mercatoribꝫ tenebatur se in tuā iurisdictionē hic asserit voluit progare ut si infra terminū ostitutū pdictā nō solueret quātitatē excōis in psonaȝ et interdicti in terrā snias pmulgares quas hmōi occasione a te latas decreuimus nō valē cū et si alias iurisdictōm pesse dicaris qꝫ in dcm J. nullā iurdictōnē hēbas. iurdictōis progatio nulla noscatur extitisse. cū et hmōi delegata iurisdictio ad alias psonas nō valeat progari. Idem.

Cum vicesimū ānū pegeris dari potuisti in etate hmōi delegatus. ceterū ostituto infra etatē eandē nisi ptes scienter osentirent in eū qui ānū. xviij. trāscēdissꝫ facta delegatio ab alio q̄ a principe nō teneret.

Uno delegatoꝝ vel I dē. arbitroꝝ hic ꝑ oibꝫ rebus hūanis exempto eoꝝ officiū expirauit nisi aliud in delegacōne aut opromisso fuissꝫ

Quoniam expssum. Idem.

Uomā ap. se. intendit puidere negocijs et nō psonis quibꝫ eadē ōmittūtur si iudex tercius lꝫ ex officio nostro vel de assensu ptiū p ouī a nobis datus eisdē alij delegauerit vices suas cum delegato a pncipe id ocedatur a iure delegatio valebit ipius. idē qꝫ dicendū ē cū mādatur epo ut cū altero suoꝝ oiudicuȝ mā. ap. exequatur et tūc sine subdelegato ab ipo epo reliq̄ duo pcedē nō valebūt. is aūt cui iniūgitur ut psonaliter negocium exequatur pt dūmō ptes osentiāt hoc alijs delegare pterq̄ si inquisicōnē fieri vel ecclesijs de platis vel alijs ministris puideri mādemus cū in hijs oībꝫ casibꝫ industriam et fidē psone cui talia cōmittimus eligē videamr. Ceterū salua legatoꝝ a se. ap. aūcte nulli cui ōmissum fuerit pdicare crucē excōicare vel absolué aliqs dispensare cū irregularibꝫ vel iniūgere pnias liceat sꝫ de cetero alijs demandare qꝫ nō sibi iurisdictio. sꝫ certum ministeriū potius ōmittitur in hac parte.

De officio legati

Alex. iij vniūsis suffrag. cant. eccie.

Cum non ignoretis cant. arepm vob nō solū metropol. sꝫ ec legacōis iure pesse. et J. sane lꝫ idē areps metropolitico iure audire nō debeat cās de epatibꝫ vris nisi p. ap. deferantur ad eum. legationis tn̄ obtentu vniūsas que p ap. vel querimoniā puenūt ad suam

respondere sub eis et hoc de hijs que in eorum priuilegijs otinentur et tota sua ptas cosideranda est ex forma puilegij. Alij vero legati cardinales vel etiam alij qui mittuntur de latere dni pape hnt maiorem iurisdictionem tam otra exemptos quam otra omes alios saluis hijs tm que sedi aplice specialiter reseruantur. Sz iste epus cantuarien. et silr eboracen. et osiles no hnt talem ptatem ar. J. e. c. excoicatis. hoc intellige fm illam dec. J. de ap. ut debitus. ut no. in glo. Sz nuqd. et de fo. ope. c. pposuisti

Tuduisti. ante cognicone. i. an cam cognitam et p sniam diffinitiuam.
b Cognosce. id e post latam sententiam.
c Mandatu. silr. s. de Rep. c. i. et c. pastoralis. quid iuris sit sup istis madatis dcm est. s. de Rep. c. i. et de of. del. ex pte. cotra. et illud soluitur. s. de
d Non pt. non Rep. c. i. eni expirat iurdictio minoris iudicis in pntia maioris. xi. q. i. pueit. et xcv. di. ecce. C. de dona. i. hac sacratissima. imo spalis delegatus quatu ad illam maiorem gnali legato hz ptatem. ar. xciij. di. p cipimus. ar. J. de of. ord. pastoral. vel saltem par est ei.
e Mandatu. quia par in

audientiam audire pt et debz sic qui in puincia sua vices nras gerere oprobatur. Idem.

Tuduisti querere utru de ca qua alicui delegamus alius qui sit gnalis in puincia legatus ante ognicone vel postea ognosce valeat vel omissionis nre pcessuz qua iudici delegato trasmittimus taliter impedire. rndemus quod cu madatu speale deroget gnali legatus omissione alij factaz spealiter impedire no pt. et si fm forma madati nri snia iam fuerit pmulgata no poteit ipe delegatus nisi sup hoc madatu speale recepit ea quolibet irritare ipaz tn si ronabiliter lata fuerit ofirmare valebit et executioni demandare. Innoc. iij. tit. sci. l. in lucina psbro car.

Isi specialis se. ap. le. illa dilectio qua ad psona tua habuimus et habemus iustu motu animi nri temperaret pena docente cognoscens quantuz excesseris qui spretis canonicis sanctionibus et osuetudine gnali motu pprio psu-

moueatur ad dignitates J. de iud. at si clerici. et s. ... Ite ad ipm solu obmissis medijs appellatur. ij. q. vi. ... ij. q. vij. metropolitanu. et est ar. expssum quod appel... dio no tenet. J. de ap. dilecti. Ite subdiaconu face p... de tpi. ord. c. i. et. c. de eo. Ite pma vacate dare no p... ben. dilcus. Ite no pt absolue excoicatos a delegat...

psisti troian. epm de troiana eccia ad panormitanam de facto trasferre. Ide eidem.

Quod traslacone et J. licz in regno sicilie generalis sit tibi omissa legaco ad ea tn sine speali mandato nro no debuisti manus extende que in signu puilegij singularis sunt tm sumo pontifici reseruata. et si queda ex hijs de speali concessione sepe fuere legatis indulta ut illorum vicz absolutio qui pter sacrilegas manuuz iniectiones in cleicos incidut in canone pmulgate snie videantur ex ipo legaconis officio iam licere ligatis. an existias quod vices nras taqua legato tibi comisimus exequendas quod panorm. ecciam posses subice messan. ut illa psiceres isti cocesso sibi puilegio pmatie. an putas ex eadem ca tibi licere duos epatus vnire vel vnu diuide sine licetia speali. Ide baton. epo et M. capellano sbdyacono nostro.

Licet troiani canonici ab inicio dissensissent tandem

...

vnanimiter osenserut. G. fratrem cassinen. abbate in archiepm eligentes cuius electione portuen. epus tuc legatus examinari pcepit. et J. nucius psati abbatis nobis lras presentauit graue otra iam dictu legatum qrimonia otinentes quod postquam electione examiauerat et ea ad nre deliberacois examen trastulerat nucijs ia directis electone eade maliciose nimis examinare psupsit. et J. de osilio fratru nrorum examinacone scdam tanquam a no suo iudice facta postquam negociuz ad nrm fuerat traslatu examen censuimus irrita et inane. Ide sci. p. et sci. l. abbatibus et R. archid. tulen.

Dilcus filius R. methen. canoicus intimauit. quod cu pnestinus eps ap. se. le. ecciaz sci trudonis otulisset eidem methen. ardiac. ad que illius ecclesie pntaco ptinebat asseres quod eode incosulto oferri no potuit a legato canonicu ipm sup eade eccia molestare psumit.

Cu igitur plus iuris habeat in ocessione platus quam in pntacone pronus nec piudicetur patrono si qn p ap. se. legatu eo incosulto eccia cocedatur. M.

.q. dictu archid. ut ab eius sup hoc molestacoe desistat ap. re. cogatis. Idem illustri regi francorum.

Nouit ille quem nichil ignorat. et J. ex pte tua qrimonia accepimus quod cu tibi legatus essz certa rone suspcius extra fines regni francorum in terra tua intdicti sniaz pmulgauit. et J. tue magnificentie rndemus quod si fines regni francorum exierat no du tn fuerat terminos sue legacois egressus cu no solu in regno francorum sz in vienen. lugd. et bisunt. puintijs iniucta sibi a nobis legaconis sollicitudine suscepissz. Greg. ix. pnarche

Volentes et J. ihero so. f. t. legaconis officium in puincia tua duximus omittendu ita tn quod si legatu ad ptes illas de latere nro otigerit destinari execucone ipius officij quamdiu legatus ipe ibi fuerit p se. ap. reuerentia omnino dimittas. Idem.

Excomunicatis p iniectone manuu violeta ec. ro. legati qui de ipius latere no mittuntur ex sibi puincia omissam vel ibide si hmoi manuu iniectores illuc otingat aliude accedere. et qui ecciarum suarum ptextu

Excoicatis. mittuntur. ergo a cotrario sensu ... re dni pape pt absoluere omes siue de sua leg...

de off legati

legacōnis sibi vendicāt digni
tatē etiā subditis quāuis in ꝓ
uincia sua existentes bñficiū
absolucōnis impertiri non pñt
nisi de speciali grā illis et istis
amplius a se. ap. concedatur.

Nemini dubiū esse. Idē.
Nolumus quū legatoꝝ
ap. se. statuta edita in ꝓuincia
sibi cōmissa durent tāquā ppe
tua lꝫ eandē postmodū sint e-
gressi. Secus aūt si cās duxe-
rit delegādas aliq̄bꝫ cū iuris-
dictō istoꝝ expiēt. si añ illoꝝ
discessuꝫ hoꝝ citacō nō pcessit

De officio iudicis ordinarij.

Ex sinodo J. pp.
Perniciosam. et J. ha-
beāt igitur epi singu
larū urbiū in suis dioc. liberā
ptātē adulteria et scelera inq̄-
rere ulcisci et iudicare fm q ca
nones censent absqꝫ impedi-
mento alicuius et cū opus fu-
erit publicū duocent auxiliū
nō ad pⁱiudicādū ꝫ potius ad
ea que deo sūt placita ꝓseq̄ue
dum. Eugenius pp a.

Si sacerdos sciat ꝓ cer-
to aliquē esse reū alicui⁹
criminis. vel si cōfessus fuerit
et emēdare noluerit nisi iudici-
ario ordine quis ꝓbare possit
nō debꝫ eū arguē nomiati sed
indetermiate. sicut dixit xp̄s
vnus vr̄m me traditurus ē. ꝫ
si ille cui damnū illatū ē petie-
rit iusticiā pt excōicare acto-
rem damni lꝫ etiā ei cōfessus sit
ꝫ tñ nō nominatim pt eū remo
uere a cōione lꝫ sciat eum esse
reum. qꝛ nō ut iudex scit ꝫ ut
deus. ꝫ debꝫ eū āmonere ne se
ingerat. qꝛ nec xp̄us iudam a
cōmūione remouit. Alex. iij.

Quum ab eccle Flor. epo.
Quiaꝝ platis ecclīastica sen
tentia in malefactores aliq̄s
ꝓmulgatur rata debꝫ et firma
cōsistere et usqꝫ ad dignā satis-
factionē inuiolabiliter obser
uari. Quapꝓpter. M. q. si ple-
banus sci. p. in clericos vel lai-
cos prochianos suos interdi-
cti vel excōicacōnis sentētiā ra-
cōnabiliter tulerit ip̄aꝫ facias

inuiolabiliter obseruari et eā
sine cōgrua satisfactōe et abs-
qꝫ eiusdē plebani cōsciā nō re-
laxes. Idē cant. arep. et eius

Cum vos suffragañ.
plerūqꝫ oporteat ordi-
nationē ecclīaꝝ differre ꝓ eo
q quñqꝫ psone vob minus ido
nee pñtantur aut inter vos et
pñtatores alia de cā radix dis-
sensionis emerserit. et J. F. v.
M. q. si qñ in vacātibꝫ eccl̄ijs
in quibꝫ ecclīastica psona pñta
tionē nō hꝫ vel quia psone mi-
nus idonee pñtātur vel alia de
causa de iure psonas nō potu-
eritis in eis instituē ap. re. po-
natis iconomos q̄ debeāt fru-
ctus pcipe et eos ā in ecclīaꝝ
utilitatē expendē aut futuris
psonis fideliter reseruare.

Idē cant. archiepo.
Ex pte tua et J. qꝛ nos cō
sulē voluisti utrū illoꝝ

absolucō teneat q̄ occultatis
excessibꝫ ꝓ quibꝫ excōicati fu-
erāt absolocōnis bñficiuꝫ p se.
ap. meruerūt sue excōicacōis
causam aliam ptendentes. t.
r. q si ita tibi cōstiterit debes
eos ec. cen. cōpellere cū lr̄is tu-
is rei veritatē cōtinētibꝫ ad se.
aplicā redire. si vero id tibi nō
cōstiterit et eos suspectos ha-
bueris q cōfessi nō fuerit veita-
tē ip̄os cōpellē debes exinde co-
rā te q veritatē cōfessi fuerint
purgacōnē pstare. Celesti-
nus. iij.
Significauit nobis. t. F. q quidam de
prochianis tuis cū ꝓ illicita cō
sanguinitatis et affinitatis co-
pula excōicatione notātur ad
iudices remotiores ab ap. se.
lr̄as impetrāt p quas cū ab ex
cōmūicatione fuerint absoluti
qꝛ dicti delegati ad locū ubi
testes producī valeant non

accedunt nec aliquos p eoꝝ receptione trāſmittūt in p̄nominata nepharie ꝯiūctionis copula remanent ⁊ cā debituꝫ nō ſortitur effectū. et .J. cū itaqꝫ p malicia vel deſidia iudic̄ delegati non debeat quis ad remanendū in copula ꝯiūctionis inique ſuffragiū inuenire. tale damus .t. f. rñſū ꝙ quotiens ea q̄ p̄diximus in .t. dioc̄. euenire cōtigerit licite potes taliter abſolutos in p̄ſtinā excōmūicacōnis ſnīam reuocare ipoſqꝫ tamdiu eadē ſnīa tenē ligatoſ donec cā in recepcōne teſtiū et in alijs legitimū incipiat hr̄e pgreſſum. Innocē. .iij. anxi. archiep̄o.

Quāto deuocō religioſorū. et .J. ad aud. n. noueritis puemiſſe. ꝙ mōchi canōici ⁊ alij reglares tue puīcie cū deberēt potius in clauſtro iuxta regularia ꝯſtituta d̄inis obſequijs vigilaē ⁊ de obediētijs et reddītibꝫ quoꝝ curā geſſerūt pecunia cōgregata clauſtrū abhorrentes p curias pn̄cipuꝫ et potentū diſcurrē nō verentur. et .J. M. q. quoſcūqꝫ tales inueneris niſi ad ꝯmonicōnē tuam reſipuerint ut ꝓpriū in manibꝫ p̄latoꝝ ſuoꝝ ſine difficultate reſignent ꝯuertendū in utilitatē domus ſm abbatis ꝯſiliū regularē vitā obſeruēt ſi p̄lati eoꝝ poſt tuā ꝯmonicōnē id exequi negligēter obmiſerint p ſuſpenſionē officij et bn̄ficij ap. re. ꝯpellaſ. Idē rotho. archiep̄o et eius ſuffraganeis.

Ad reprimendā maliciaꝫ p̄uſoꝝ pene certe ſūt in canonibꝫ ꝯſtitute q̄s ſic latas a vobis interduꝫ in ſubditos vultis inuiolabiliter obſuari ita latas ab alijs debetis inuiolabiliter obſuare. Ideoqꝫ .M. q. ſnīas quas lexon̄. ep̄us duxeit in ſubditos ſuos canoce pmulgādas et vos ip̄i ſeruetis et a vr̄is ſb̄ditis faciatis inuiolabiliter obſuari. Tu vero frater ar̄ep̄e cū excōicacōis ſnīa p appellacōis nō ſuſpendatur obiectū. ſi quis excōicatus ab ip̄o de iniuſta tibi fuerit excōicacōne cōqueſtus ad ip̄m ei quaſi coep̄o deferēs abſoluēdū ſm eccle formā remittatur qui ſi noluerit ip̄m abſoluē tu recepta cautione iuratoria abſolucōnis munus ei poteris exhibere ita ꝙ niſi legitime tibi ꝯſtiterit eū ꝯtra iuſticiā excōicatū fuiſſe ex debito ſibi iuramento p̄cipias ut ſuper eo de quo fuerit excōicacōe innodatus eidē ep̄o ſatiſfaciat ꝯpetenter. ꝙ ſi facē ꝯtēpſerit eū in excōicacōis ſnīaꝫ ap. re.

reducere nō omittas. Idem turon̄. archiep̄o.

Quo ſimul. et .J. cōſul. t. t. r. ꝙ cū ſit in canōibꝫ diffinitū primates vel pr̄iarchaſ nichil iuris p̄ ceteris hr̄e niſi quātuꝫ ſacri canones ꝯcedūt vel p̄ſca illis ꝯſuetudo ꝯtulit ab antiq̊ ita ut ſm nicenas reglas ſua p̄uilegia ſeruētur eccleſijs p̄terq̄ ſi ap. ſe. aliquam ecciam vel rectorē ip̄ius quolibꝫ ſpeciali p̄uilegio decreuerit honorare. quādiu clerici tui corā te voluerint ſtare iuri cōpelli nō debēt iudiciū pr̄iarche ſubire niſi cā p ap. ad eius audiētiam pferatur aut aliquid ſup h. a ſe. ap̄lica ſit indultum.

Idē turon̄. ar̄ep̄o.

Quod ſe. ap. et .J. nos ſi quidē ꝯſuluiſti utrū ſi aliqua infirmitate vel alia iuſta cauſa detentus aliquē ſuffraganeorū tuorū ꝯſecrare non poſſes alicui coep̄oꝝ tuoꝝ vices tuas licitū ꝯmittē tibi eſſet. et .J. ꝯſul. t. t. r. ꝙ in tali articulo cōſtituto et tuas vices ut dc̄m ē tibi ꝯmittē lꝫ. et ꝯſecrādus minus debꝫ ab eo ꝯſecracōis accipe cui eas duxeris cōmittēdas dūmō catholicus habeat et impedimētū ei ex ſb̄tractione gr̄e ap. ſe. nō obſiſtat.

Idē ep̄o elien̄.

Paſtoralis officij. et .J. ex pte tua fuit inſup queſitum utrū ſi aliq̄ cā fuerit ad ar̄ep̄m p ap. delata poſſit eandē iure ordinarie ptātis ſuffraganei ſui ſubdito delegare vel animaduertere in eūdē ſi cām renuerit ſuſcipe delegatā. Ad qd̄ reſpondemus ꝙ ar̄ep̄s ip̄m ad ſuſcipiendā delegacōnē hm̄oi ꝯpellē nequit inuitū cū in eum exceptis quibuſdaꝫ articulis nullā hēat ptātē lꝫ ep̄us ſuus eidē ſit metropolita lege ſubiectus et .J. p̄terea poſtulaſti an alicui liceat ſine ſpāli mandato ap. ſe. delegato qui reum ꝓpter ꝯtumaciā manifeſtā excōmūicacōis vinculo innodauit vel petitorē cā rei ſuande in poſſeſſionē petitoriū induxit rebus huiꝰmōi exempto eidē volenti iuri parere abſolucōnis bn̄ficiū imptiri et poſſeſſionē reſtituere infra ānū ſufficienti recepta p̄mitus caucōe. ad qd̄ dicimus ꝙ cū delegatus quātū ad illud ſit maior ordiārio ſine mādato ſūmi pon. et excōicatus ab hm̄oi delegato nō p̄t

De offi ordinarii

p aliū ꝓterꝙ̄ in mortis articu=lo absolucōis grāꝫ obtiné. ni si forsan delegatus tlis extite=rit cui alius succedat in oné et honore nec p aliū ꝙ̄ p sūmum pō. rcupare poterit possessioneꝫ amissam. verūtñ ne alius post annū verus efficiatur possessor corā ordinario vel si eius copi am hr̄e nequiuerit corā publi cis et honestis psonis ut quasi psc̄p cōnē interrūpat annalem offerre ac p̄stare qd̄ iuri patebit poterit cautionē ut sic post ānū recupare possessionē p se. ap. mereatr̄. Idē are epo

Licet in corrigē= senon. dis excessib9 iuxta cano nicas sanctiones appellacōis sit diffugiū interclusū. et ideo parisien. eps anobis recepit in mādatis ut tam circa viros religiosos ꝙ̄ etiā clericos secu lares sue iurisdictioni subiectos qui multa et grauia crimina omitté ꝓponūtur inquirat et corrigat ap. re. q̄ viderit corrigenda statuēs ad reformationē eoꝝ qd̄ regulare fuerit et honestū. qꝛ tñ intencōnis nr̄e nec fuit nec esse debuit iurisdictōi tue p mādatū huiusmodi derogaé p̄ntiū auctē duximus declarādū. ꝙ si in inquisicōib9 ab eodē epo nō tāquā delegato ꝫ tanꝙ̄ ordinario faciēdis aliq̄s casus emerserit in quo licitū sit ad sedem metropolitanā appellare p̄dicti occasione mādati auctē tue quo minus ad te tāꝙ̄ ad metropolitanum appellari valeat nolumus aliq̄tenus derogare. Idē in concilio gn̄ali.

Irrefragabili cōstitōe sancim9 ut eccīaꝝ p̄lati ad corrigēdū subditoꝝ excessus maxime clericoꝝ et reformandos mores prudenter ac diligenter intendāt ne sanguis eoꝝ a suis manib9 requiratur. ut aūt correctōnis et reformacōnis officiū libé valeāt exercere decernimus ut execucōeꝫ ipoꝝ nulla ɔsuetudo vel appellatio valeat impedire nisi formā in talib9 excesserint obseruādā. excessus tñ canonicoꝝ cathedralis eccīe qui ɔsueuerūt corrigi p capitulū p ipm in illis eccīis q̄ talē hactenus ɔsuetudinē habuerūt ad cōmonicōnē vel iussionē epi corrigātur infra terminū ɔpetentē ab eo p̄figēdū. alioquin extūc eps deū habēs p oculis ipos ut animaꝝ cura requirit p cē. ec. corrigere non postponat. Ceterū si canonici absq̨ manifesta et racōnabili cā maxime in cōtēptū epi cessauerint a diuinis eps si voluerit nichilomin9 celebret in eccīa cathedrali et metropolitanus ad querelā ipius tanquā sup ꝫ delegatus a nobis taliter eos p cē. ec. ɔgnita veritate castiget ꝙ pene metu talia decetero nō p̄sumāt. Prouideāt itaq̨ diligēter eccīaꝝ p̄lati ut hoc salutare statutum ad questū pecunie vel grauamen aliud nō ɔūtant. ꝫ istud studiose ac fideliter exequantur si canonicā velint effugé ultionē qm̄ sup hiis ap. se. auctore dn̄o attētissime vigilabit. Idē in eodē.

Quoniā in pleisq̨ ptib9 infra eādē ciuitatē atq̨ dyoc. pmixti sūt ꝓpli diūsaꝝ linguarum hn̄tes sub vna fide varios ritus et mores districte p̄cipimus ut pontifices hm̄oi ciuitatū siue diocesiū ꝓuideant viros idoneos qui ꝯm diūsitates rituū et linguaꝝ diuina illis officia celebrēt eccīastica sacramenta ministrāt instruendo eos v̄bo pīter et exemplo. Prohibemus eni omīno ne vna eadēq̨ ciuitas siue dioc. diūsos pontifices habeat tanꝙ̄ vnū corpus diūsa capita quasi mōstrū. ꝫ si ꝓpter p̄scriptas cās urgēs necessitas postulauerit pontifex loci catholicū p̄sulē nacōib9 illis cōformē ꝓuida deliberacōne cōstituat sibi vicariū in p̄dcīs q̄ ei p omia sit obediēs et subiectus. vn̄ si quis aliter se ingesserit excōicacōis se nouerit mucrone pcussum et si nec sic resipuerit ab omi ministerio ecclesiastico deponend9 adhibito si necesse fuerit brachio seculari ad tantā insolentiam repellendā. Idē in eodē.

6a

de off ordinarii

Inter cetera que ad salutem spectant populi christiani pabulum verbi dei permaxime sibi noscitur esse necessarium. quia sic corpus materiali sic anima spirituali cibo nutritur. eo quod non in solo pane viuit homo sed in omni verbo quod procedit de ore dei. unde cum sepe contingat quod episcopi propter occupaciones multiplices vel inualitudines corporales aut hostiles incursus seu occasiones alias ne dicamus defectum sciencie quod in eis reprobandum est omnino nec de cetero tolerandum per seipsos non sufficiunt ministrare verbum dei populo maxime per amplas dyoc. et diffusas generali constitucione sancimus ut episcopi viros idoneos ad sancte predicacionis officium salubriter exequendum assumant potentes in opere et sermone qui plebes sibi commissas vice ipsorum cum per se idem nequiuerint sollicite visitandas eas verbo edificent et exemplo. quibus ipsi cum indiguerint congrue necessaria subministrent ne pro necessariorum defectu compellantur desistere ab incepto. unde precipimus tam in cathedralibus quam in aliis conuentualibus ecclesiis viros idoneos ordinari quos episcopi possint coadiutores et cooperatores habere non solum in predicacionis officio verum etiam in audiendis confessionibus et penitentiis iniungendis ac ceteris que ad salutem pertinent animarum. si quis autem hoc adimplere neglexerit districte subiaceat ulcioni. Honorius iii. episcopo

Conquerente assisinatensi te yconomo monasterii sancti benedicti montis suasii nobis innotuit quod tu iuribus episcopalibus non contentus que in ecclesiis seu capellis eiusdem monasterii debes habere a quibusdam earum procuracionem exigis quas ad dandam procuracionem minime sufficere proponebat petens ut specificares que racione tibi iuris episcopalis competeret in eisdem quorum quibusdam specificatis lis fuit legitime contestata. Nos autem inspectis probacionibus et que ab utraque parte fuere proposita intellectis decreuimus ut in ecclesiis seu capellis tue dyoc. ad monasterium ipsum spectantibus habeas canonicam obedientiam subiectionem et reuerentiam institucionem et destitucionem correctionem et reformacionem ac cen. ec. iurisdictionem quoque ordinariam causarum omnium ad forum ecclesiasticum de iure spectantium penitentias et sacrorum omnium que ab episcopo sunt recipienda collacionem synod. et synodatici seu cathedratici nomine duos solidos quartam decimationum et mortuariorum visitacionem quoque annuam ita quod cum ad eas visitandas accesseris non amplius procurationis nomine requiras ab eis nisi quod tu pensatis facultatibus earundem moderate potuerunt exhiberi nec plus ceteris capell. eiusdem dyoc. in procuratoribus onerentur. et j. Tu autem his iuribus in prefatis ecclesiis contentus existens non amplius ab eis exigas preter moderatum auxilium quod iuxta formam lat. conci. si manifesta et racionabilis causa extiterit cum caritate postulandum sic ab aliis ecclesiis eiusdem dyoc. pro necessitate temporis sustinemus.

Idem abbati et conuentui sancti remigii.

Tiuxta. et j. attendentes igitur quod indecens est ut remen. archiepiscopo in monasterio vestro visitacionis officium exercente seculares intersint per quos possit in claustro dissolucionis materia puenire firmiter inhibemus ut nullos de cetero seculares in capitulum nisi duos vel tres de canonicis ecclesie sue in decenti habitu aliis quos expedire viderit religiosis adiunctos secum visitacionis tempore introducat.

Idem episcopo brocen. et archiepiscopo rothomagen.

Dilectus filius abbas monasterii rothomag. exposuit quod tercia pars emendarum quas homines. v. prochiarum pro suis excessibus soluere compelluntur ad suum spectant monasterium ab antiquo et j. Cumque j. papa predecessor noster nobis dederit in mandatis ut auditis hincinde propositis causam remittentis ad eum sufficienter instructam dictus episcopus processum nostrum diutius impediuit occasione cuiusdam sententie que super quibusdam ecclesiis quo ad legem dyoc. promulgata extitit pro eodem. unde prefatus abbas nobis humiliter supplicauit ut cum citacio causarum examinatio et decisio ac emende ad legem iurisdictionis pertinere noscantur non sineremus sententie memorate pretextu negocii processum ulterius impediri Cum igitur predicta de lege iurisdictionis existant mandamus quatenus huiusmodi sententia non obstante procedatis in negocio iuxta traditam vobis formam. Greg. ix. episcopo suan.

Graue gerimus quod cum j. sancte marie de orbicello et quasdam alias ecclesias existentes in tua dyoc. ad monasterium sancti anastasii de urbe spectantes nullam iurisdictionem habeas ordinariam aut etiam delegatam occasione litterarum nostrarum quas super correctione clericorum tibi transmisimus meas interdicti ac in clericos eorundem suspensionis sententias promulgasti quamquam abbas eiusdem monasterii eos corrigere sit paratus. et j. Mandamus quatenus si est ita prouidenter corrigens per teipsum quod minus prouide attemptasti predictas sententias sine difficultate relaxes. Idem.

His quibus ex officio in certis casibus competit illos absoluere qui pro violenta manuum iniectione incidunt in canonem sententie promulgate licet aliis huiusmodi absolucionem committere cum viderit expedire. De officio iudicis.

Honorius iii. archiepiscopo et sancti leonardi abbati salaerint.

Ex l̃ris ṽris accepimus q̄ cũ cãm q̄ inter abbatẽ et cõuẽtũ fosse noue ex p̃te vna et abbatez et cõuẽtũ monasterij canen̄. ex altera sup quibusdã possessionibus monasterij sancti petri de almasia v̄tebatur. et .J. q̄ ps p̄ d̃ci monasterij ꝓposuit q̄ habere nõ poterat aduocatũ ṽrm sup h̄ implorãdo officiũ. tu frater ar̃epe eidẽ mg̃ro .R. clerico tuo ad exhibẽdũ in cã ipsa p̃ocimũ ꝓuidisti. verũ frater s. cauen̄. mõchus ꝓposuit in p̄iudiciũ eiusdẽ monasterij factũ esse eo q̄ d̃cũs .R. clericus domesticus tuus erat. et .J. M. q. hoc nõ obstãte in negocio ipo ratione p̄uia ꝓcedatis.

Gregorius .ix.

Iudicis officiũ vbicũq̄ ꝓ actõe ꝓponitur veluti cũ restõ in integruz p̃ncipalr postulatur litis cõtestatio exposcit. alias añ et post ingressum cause potest ad h̄ sine litis cõtestacõne haberi recursus.

De maioritate et obediẽtia.

Greg. aug. angloꝝ ep̃o.

Solum certũ. et .J. sit honoris ista distinctio ut ipe prior et maior habeatur qui p̄us cõmunitatis cõsilio et cõcordi actione fuerit ordinatus. Idem.

Si quis venerit contra decretũ ep̃i ab eccĩa abiciatur. In libro regũ legitur qui nõ obedierit principi morte moriat' et in cõcilio agathen̄. q̄ anathematiset'. Leo papa.

Legebatur in l̃ris tuis q̄ frater atticus cartulaz de obediẽtie sponsione cõscp̃serat in qua signũ ꝓdebatur iniurie. nõ eñi necessariũ fuerat ut obligaretur scripto q̄ obediẽtiã suã ipo iam voluntarij aduẽtus officio cõprobabat.

Omnes p̃n. Clemẽs p̃p.

Omnes p̃ncipes terre et ceteros homines ep̃is obedire b̃tus petrus p̃cipiebat. Innoc. iij. ca.

Illud dñs herbipolen̄. in b̃to petro. et .J. cũ spiritualia sint tp̃alib' dignio ra et obedientia melior sit q̄ victima et auscultare magis q̄ adipẽ arietũ offerre nõ debuerat hildesemensis ep̃s ꝓ tp̃ali cõmodo inobediẽtie notã incurrẽ et ap̃licis iussiõib' cõtraire. Idẽ illust. cõstãt. impator.

Solite benignitatis affectu. et .J. mirata est imperialis sublimitas q̄ te nisi fuimus in nr̃is l̃ris increpaẽ. hic aũt tue ãmiracõni nõ cãm h̄ occasionẽ p̃buit q̄ legisti beatũ petrũ ap̃loꝝ p̃ncipem sic scp̃sisse. s̃bditi estote oĩ hũane creatuẽ ꝓpter deũ siue regi tanq̄ p̃cellẽti siue ducib' tãq̄ ab eo missis ad vindictã malefcõꝝ laudez vero bonoꝝ. et .J. verũ si p̃sonã loquẽtis et eorũ ad quos loq̃batur ac vi locutionis diligẽtius attẽdisses scribẽtis nõ exp̃ssisses taliter intellectũ. scribebat eñi apostolus subditis suis et eos ad hũilitatis meritum ꝓuocabat nã si p hoc q̄ dixit s̃bditi estote sacerdotib' voluit imponẽ iugũ subiectõnis et eis p̃latiõnis aũctẽ auferre quib' eos subditos esse monebat sequeretur ex hoc eẽ q̄ suus quilib; in sacerdotes impiũ accepiss; cũ dicatur oĩ creature hũane. Qd aũt seq̃tur regi tãq̄ p̃cellenti nõ negamus quĩ p̃cellit impator in tp̃alib' illos dũtaxat qui ab eo suscipiũt tp̃alia h̄ pontifex in sp̃ũalib' ãncellit que tanto sũt tp̃alib' digniora quãto anima p̃fertur corpi l; nõ simplr̃ dictũ fuerit subditi estote. h̄ additũ fuit ꝓpter deum. nec pure sit s̃bscriptũ regi p̃cellenti. h̄ interpositũ forsitã nõ sine cã tanq̄. q̄ aũt sequitur ad vindictã malefcõꝝ et laudẽ vero bonoꝝ intelligẽdũ nõ ẽ q̄ rex vel impator sup bonos et malos gladij accepit ptãtem h̄ in eos solũmõ qui utentes gladio eius sũt iurisdictiõi cõmissi. et .J. potuisses aũt p̃rogatiuã sacerdotij ex eo potius intelligẽ qd dictũ ẽ nõ a quolib; h̄ a deo nõ regi h̄ sacerdoti. nõ de regia stirpe h̄ de sacẽdotali ꝓsapia descẽdẽti de sacẽdotib' viciz q̄ erãt ĩ anathot. ecce cõstitui te sup gẽtes et regna ut euellas et dissipes edifices et plãtes. et .J. p̃terea nosse debueras q̄ fecit deus duo magna luminaria in firmamento celi luminare maius ut p̃esset diei. et luminare minus ut p̃esset nocti. utrũq; magnũ. h̄ alterũ maius. Ad firmamẽtũ igitur celi h̄ ẽ vniũsalis eccĩe fecit

deus duo magna lumiaria id ē duas instituit dignitates q̄ sūt pōtificalis aūctas et regalis ptās. ſ illa q̄ pest diebꝫ id est spūalibꝫ maior est. que vero carnalibꝫ mior. ut quāta ē inter solē et lunā tāta inter pōtifices et reges drñtia ɔgnoscatur. Hec aūt si prudēter attenderet impatoria celsitudo nō facēt aut pmittēt ɔstantinopol. pr̄iarchā magnū quidē et honorabile mēbrū eccīe iuxta scabellū pedū suoꝝ. in sinistra pte sedē. cū alij reges et pncipes arepis et epis suis sicut debēt reuerēter assurgant et eis iuxta se venerabilē sedē assignēt. et ·J· nos aūt et si nō increpādo scripsimus potuissemus tñ rōnabiliter increpare. et ·J· nobis aūt in btō petro sūt oues xp̄i ɔmisse dicēte domino. pasce oues meas nō distinguēs inter has oues ⁊ alias ut alienū a suo demōstraret ouili qui petrū et successores ipius mgr̄os nō ɔgnosceret et pastores. ut illud tanq̄ nouissimū omittamus q̄ dñs dixit ad petrū et in petro dixit ad successores ipius. qd̄cunq; ligaueris sup terrā erit ligatū et in celis nichil excipiēs q̄ dixit qd̄cunq;. et ·J· vtrū aūt impatoriā excellentiā ad bonū ⁊ utile p lr̄as nr̄as duximus inuitādā utrū tibi iusta suggerimus et honesta tua sollicitudo discernat. cū nō nisi ad utilitatē eccīe et terre ierosolomitane sbſidiū nos te meminimus inuitasse. Idē epo flor.

Per tuas nobis lr̄as. et ·J· postulasti p se. ap. oraculū edoceri utrū quis p ordinem subdyaconatus a ro. pō. susceptū a debita tibi reuerētia sbtrahatur. ad qd̄ breuit̄ rn̄demus q̄ etiā si decēs sit ut illis quātū ɔueīt a te inter alios tibi subditos deferatur q̄s benignitas aplica collatione ipius ordinis honorauit p eā tñ ab obedientia quā alias tibi debēt minime absoluūtur. Idē ɔstant. pr̄iarche.

Inter quatuor. et ·J· petitionē ɔtra eccīas quas tibi sbici postulabas q̄ pusq̄ ɔstantinopol. ciuitas capetur ɔstanti. pr̄iarche minime rn̄debāt duplici rōne nō duximus admittendā. iuris nāq; rō postulat ut in eoꝝ pjudiciū quibꝫ eedē eccīe sunt subiecte nilominus ordinemus de ipis. cū nec citati sint nec ɔuicti nec p ɔtumaciā se absentēt. et ·J· sup obediētia vero quā ut tibi impēdi facēmus ab arepo et epo regni cipri sibi postulasti fere idē duximus rn̄dendū cū et ipi ante tuā pmotionē fuerint exēpti q̄n vicz ɔstant. eccīa erat inobediēs et rebellis et in eoꝝ absentia ɔtra statū eoꝝ nō debuerimus aliquid immutare. iusticiā tñ nō negabimus tibi cū eā duxeris postulādā. Idē.

Quod sup hys. et ·J· abbates et sacerdotes diocesana tibi lege subdictos q̄ ad tuā sinodū venire cōtēnūt dūmō in ipa sinodo nō ducas aliquid statuēdū quod canonicis obuiet institutis p cē. ec. ad sinodū illā venire ɔpellas et debitā tibi obediētiā et reuerētiā exhibere. Idem sancti stephani et sci pauli abbati.

Cum in ecclesijs bus bon. sci victoris et sci ·J· de mōte. et ·J· nos igitur ad reformacōꝫ earūdē eccīaꝝ diligēti sollicitudine intendētes vniūsis canonicis dedimus in mādatis ut pori suo in hys q̄ ad eum ptinēt obediret. cūq; oēs q̄tuor dūtaxat exceptis se obedire velle ɔcorditer rn̄dissent pdicti quatuor se ɔtra pōrē in supbiā erigētes licz de obediētia suo pori pstāda pstitissent iuramētū corpaliter. tñ exhibiti iuramēti immemores suo pori p omia restiterūt et cum ɔtumacia sua nequissent ad debitā obedientiā reuocari dcūs por in eos excōis sniam pmulgauit. Cū igitur pfati canonici ad se. ap. accessissent p scripturas autēticas ex multoꝝ testimonio platorum effecti de ipoꝝ ɔtumacia certiores recepto fm formam eccīe ab eisdē corpaliter iuramento ipis fecimus absolucōnis bn̄ficiū impendi pcipientes eis sub debito iuramēti ut ad suū claustrū de quo exierāt redeūtes pori suo fm deuz deuote ac hūiliter obedirent. Ideoq;. M. q. pfatos canonicos ut ad poris sui obediētiaz reūtantur p cen. ec. cōpellatis et ne de sua possint cōtumacia gloriari cogatis eos si videritis expedire ut iuramētū qd̄ de parendo mādatis poris p absolucōnis bn̄ficio impetrādo supbe negauerāt hūiliter pstare pcurēt. alioquī eos de fratrū ɔsortio penitus excludatis. Honor. iij. g. pſbro card. et caplo sci laurētij in damaso.

His que p eccīa sci laur. in damaso ex pte vna et capellis sibi subiectis ex altera sup scrutinio alijsq; articulis diligēter auditis sniando decreuimus ut earūdē capellaꝝ pſbri et clerici card. q̄ nūc in ipa eccīa ⁊ qui fuerīt p tpa manualē obediētiā et reuerētiā ⁊ honorificētiā oēm exhibeant et ad ecciam ipam p scrutinio baptismo et capitulo celebrādis ɔueniāt tpibꝫ ɔsuetis correctionē ipius card. recipiētes hūiliter et excōis in t̄dicti vel suspensionis sniās q̄s tulerit in eos et eccias eorūdē inuiolabiliter obsuantes. qn̄ aūt eccia ipa card. vacabit capellani et clerici memorati eidē eccīe reuerēter exhibeāt omia supdcā excepto qd̄ de correctione et excōicacōne et suspēsione ipoꝝ p bono pacis nr̄e puidentie resuamus. Idē abbati sci michahelis abradeñ.

Dilecta filia in xp̄o abbatissa de bubrigeñ. trāmissa nob petico e mōstrauit. q̄ cū ipa plerūq; canonicas suas et clericos sue iurisdictioni subiectos pter inobedientias et culpas eoꝝ officio bn̄ficioq; suspendat. hn̄dē cōsilii ex eo q̄ eadē abbatissa excōicare eos nō pt suspensionē hmōi nō obsuāt pter qd̄ ipoꝝ excessus remanēt incorrecti. quocirca. M. q. dcās canonicas et clericos ut abbatisse pfate obediētiā et reuerētiā debitā impendentes eius salubria monita et mandata obsuēt eccīasticā cen. compellas. Greg. ix. pr̄iarche grand.

Dilci filij ardiac. et capitulū castellañ. suā ad nos q̄rimoniā detulerūt q̄ cū a castellañ. epo exigēs iuramētū pter formā canonicā. quā ceteri suffraganei metropolitanis suis ɔsueuē pstare ijdē ɔspiciētes ex hoc eccīe sue pjudiciuz gr̄nari ad se. ap. appellauerūt. et ·J· cū igitur nō deceat alij te fecisse qd̄ ab alio fieri tibi nolles. M. q̄. ɔtētus forma canoica quā nos a coepis nr̄is nobis

a Cōsuetudinis. sic p3 q̄ ɔsuetudo nō h3 locū in hoc casu cū talis ɔsuetudo sit ɔtra gñalē ecc̄ie ɔsuetudinē. c. di. cōtra morē. seruare eni͂ deb3 morē alioꝝ etiā metropolitanoꝝ ut ibi dicit et q̄ p usurpacōnē h̄ faciebat nō ꝑdest ɔsuetudo. x. q. iij. q̄ ɔgnouimus. et. xciij di. illud. et. xxiij. q. i. scisma. et. i. q. i. nullus eṗs. Itē est ar. ex eo q̄ dicit nil amplius exigas q̄ sua aūcte p̄t denegare qd̄ ɔ̄ gñalē ɔsuetudinē alioꝝ metropolitanoꝝ p̄stitit. x. q. iij. q̄ ɔgnouimus. l3 illd̄ diu p̄stiterint. C. de agri. et cē. litib᷒. li. xi. et ῑ. de cē. puenit. ar. tpus eni non inducit obligacōnē sic nec tollit. ff. de ac. et ob. obligacōnū. ¶ placet.

b Iuramēti. nota q̄ iuramētū nō extēditur ad ea que de iure p̄standa nō sūt l3 sup hijs iuretur. iuramentū eni nō fuit inuentū ut ess3 iniquitatis vinculū. ῑ. de iuriur. quanto. et. xxij. q. iiij. inter cetera. imo ipo iure non tenet iuramentū quo ad alios articulos qui in forma iuramenti nō ɔtinen-

immediate subiectis recepimus nil amplius a castellañ. eṗo obtentu alicuius ɔsuetudinis exigas p̄textu p̄stiti iuramenti sciēs nos eundē eṗm ab hmōi iuramēto quo ad alios articulos absoluisse vel denūciasse potius nō teneri. ¶ Idē p̄ori fratrū p̄dicat. et archid̄.

Cum olim cau regiñ. sa. et ῑ. quocirca. M. q. l3 ɔuentus monasterij sci saluatoris messañ. sint ipo iuē hac vice eligendi ptāte p̄uati de grā tñ eligēdi seu postulandi detis ipis aūcte nr̄a liberā facultatē mandātes eisdē ut cū ecc̄ia massañ. vacet ad p̄sens electōnē suā ɔfirmandā put de iuē fueit vel etiā infirmādā p̄ntent capitulo massañ. ¶ Idē arp̄sbro scē. M. maioris de ur

Statuimus ut p̄sbri be p̄mū locū diacoñi scd̄m subdyacoñi terciū et sic de reliquis obtineāt ordinatim ec

si posterius admittātur et qui maior ē ordine ec̄ si postea fit receptus et in portione pcipiēda esse volumus potiorē ac minores facē fuicia ɔsueta. ¶ Idē archiepo coloceñ.

Cum inferior potiorē solt uere nequeat vel ligare. h̄ potior inferiorē liget regulariter et absoluat et satis absonū videatur ut filius ptātē habeat in parētē. miramur q̄ cū tu monasteriū de chuer cōstitutū in firmieñ. ar̄diaconatu tue dyoc̄. ecc̄iam erexeris cathedralem archidiac̄. firmieñ. in tātā ꝑrupit temeritatis audaciā ut in eṗm ibi cōsecratū et ecc̄iam suā iurisdictionē exercere p̄sumat. et ῑ. M. q. p̄fecto ardiacoñi a cuius iurisdictione dictū eṗm denūciamus exēptu3 id districte studeas inhibē ꝑ uiso ut si ex h̄ archdi. firmieñ. iura ledūtur in dioc̄. tua ubi expediē videis absq3 alieni iuris

p̄iudicio recōpensacōnē illi facias ɔgruētē. ¶ Idē lemonicē. archid̄. et p̄ori scē radegūdis

Humilis do pictaiñ. ectrina mḡri. et ῑ. M. q. platoꝝ burdegaleñ. ꝑuincie in ea p̄ntiū et cathedraliū capituloꝝ eiusdē necnō et bituriceñ. capituli sup ꝑuisione quā inter bituriceñ. et burdegal̄. ar̄epos in cā p̄matie duximus faciendā requiratis assensum quo habito ꝑuidētiā vr̄am solemniter publicetis. si qui vēo ɔsensū p̄stare noluerit vos supsedētes publicationi p̄dicte districte p̄cipiatis eisdē ut p sonaliter si p̄lati fuerit vel si alij ꝑcuratores ydoneos nr̄o se ɔspectui rep̄ntēt ꝓsecuturi corā nob̄ ius si qd̄ hr̄e cōtendūt et satisfacturi pti alteri si succubuerint in expensis.

De treuga et pace.

Lex. iij. in ɔci. lat.

Treugas a quarta feria post occasum solis usq3 ad scd̄am feriā in ortu solis ab aduētu dn̄i usq3 ad octauas epiphanie. et a. lxx. usq3 ad octauas pasce ab omib᷒ inuiolabiliter obseruari p̄cipimus. si quis aūt treugas frangē presūpserit post terciā ammonicōnē si nō satisfecerit suus eṗus sentētiā excōis dictet in eū et scriptā vicinis eṗis annūciet quoꝝ nullus excōicatū in ɔmunione recipiat imo scp̄tā sentētiā quisq3 ɔfirmet. si quis aūt hec violare p̄sūpserit ordinis sui periculo subiaceat. et qm̄ funiculus triplex difficile rūpit̄ p̄cipimus ut eṗi ad solū deū ꝗ ad salutē ꝓplibn̄tes respectū omi trepidacōne seposita ad pacē firmiter tenēdā mutuū sibi ɔsiliū et auxiliū p̄beāt neq3

ħ alicuius amore vel odio p̄termittāt. q̄ si quis in hoc ope tepidus inuentus fuerit dānū ꝓprie digtatis incurrat. Idē

Innouamus ut p̄sbri monachi ꝯūsi pegrini mercatores rustici eūtes vel redeuntes et in agricultura existētes et aīalia quib₃ arāt vel semia portāt ad agrū ꝯgrua securitate letētur. De pactis

Idē ex ꝯci. affri.

Antigonus eps dixit et .ꝗ. aut inita pacta suā obtineāt firmitatē aut cōuentus si se nō cohibuerit ecclesiasticā sentiat disciplmam dixerūt vniūsi pax fuetur pacta custodiātur. Gregorius

Quotiēs in ꝯuētionib₃ nr̄ expectatur assensus ne in dubiū veniāt q̄ gerūtur ratihabitio eas deb₃ ꝑ securitate ꝯpetiū solidare. Idē

Qualiter in sar. et .ꝗ. studiose agendū ē ut ea q̄ pmittūtur ope ꝯpleātur. Alex. iij. exon̄. et wig. epis.

Cum p̄dēs. clericus ꝑcurator p̄oris et monachoꝝ de acra. et p. clericus ꝑ cā q̄ inter eos et p̄dictū. p. ac fratrē eius cuius vicē se gerē dicebat sup eccīa et capella de. l. vertebatur ad nr̄am p̄ntiā accessissent int̄ se nō tn̄ nob̄ mediātib₃ ꝯuenerūt q̄ eidē p. ꝑ expēsis q̄s fecerat tres marche argēti soluerentur et idē p. liti cedēt et a mōchoꝝ infestacōe cessaret. cūq₃ ꝯpositōꝫ istā aūcte ap. peterēt ꝯfirmari nos eā nō duximus admittēdā ꝑ eo q̄ videbatur prauā illicite pactōis spēm ꝯtinē. et .ꝗ. ille igitur nr̄is monitis acquiescēs et eidē liti ꝑ se ac fratre suo renūcians autētica instr̄a que sup ħ habebat in nr̄is manib₃ resignauit que nos p̄ori et monachis destinātes mādauimus ut eidē .p. et fratri eius in aliquo studerēt bn̄ficio ꝓuidere de quo maius lucrū valeāt aplica int̄cessiōe pcipe q̄ͣ eis deberet ex illa pactione illicita ꝑuenire. Ceterū q̄ p̄or ⁊ fratres acquiescē noluerūt. M. q. moneatis eosdē ut p̄fato. p. et fratri ei⁹ ꝯpetēs bn̄ficiū conferāt et assignēt alioquī si vobis ꝯstiterit dcōs clericos a p̄noīata eccīa et capella absq₃ ordine iudicarī violenter eiectos ip̄as eisdem restitui faciatis nō obstātib₃ lr̄is nr̄e ꝯfirmacōis quas p̄dicti p̄or et monachi a nobis impetrasse noscūtur. Idē archiep̄o ebor̄.

Accepimus q̄ quedā ecclesie cleicis sint tali tenore cōcesse q̄ post eorum obitum alij nominatim succedant. verum qm̄ hoc iniquū est et sacris canonib₃ inimicū. et ideo nō debet aliquatenus tolerari. M. q. hmōi successiones tā detestabiles et iniquas ap. ces. ꝓhibeas et omnino friuolas et vacuas esse decernas. Idē cant. arep̄o et eius suffrag.

Cum clerici vr̄e iurisdictōis sic accepimus decedentib₃ eccīaꝝ psonis paciscantur ex ip̄is ecc̄ijs maiores solito soluē penhiōes ut facilius possint easdē eccīas adipisci. Nos ad tam detestabile viciū extirpādū. f. v. M. q. ne id attēptare p̄sumāt districtius ꝓhibentes. si cōtra ꝓhibitionē .u. venire p̄sūpserint ap. ce. eos taliter adeptis ecc̄ijs spolietis alias ꝑ tāte p̄sūpcōnis excessu seueritate eccīastica punientes eosdē. Innoc. iij. in ꝯcilio gn̄ali.

Clericq₃ sic accepimus regulares clerici et seculares interdū cum vel domos locāt vel feuda ꝯcedūt i p̄iudiciū prochialiū eccīaꝝ pactū adiciūt ut ꝯductores vel feudatarij decimas eis soluāt et apud eosdē eligāt sepulturā. cū aūt id de auaricie radice ꝓcedat pactū hmōi penitus r̄probam⁹ statuētes ut q̄cquid fuerit occasione hmōi pacti pceptū ecclesie prochiali reddatur.

Gregorius. ix.

Pactiones facte a vobis ut audiuimus ꝑ quibusdā spiritualib₃ obtinēdis cū in hmōi om̄is pactio om̄isq₃ ꝯuētio debeat om̄ino cessare nullius penitus sūt momēti qd̄ et de alijs est dicēdū que obſuate v̄gūt in anime detrimētū. nā ⁊ iuxta legitias sanctōes pactū turpe vel rei turpis ā impossibilis de iure vel de fcō nullā obligacōꝫ inducit. De transactionibus

Greg. iij. a sub. et domi. abbi.

Sicut graue et .ꝗ. post salubrē decisionē₃ de ꝯtrouēsia vr̄a factā decreuimus ut oīa instr̄a vel q̄cquid aliud est qd̄ ptib₃ quoq̄ modo aut ex tp̄is p̄scripcōne seu aliter op̄ē de lege aut quocūq₃ p̄uilegio ferre poterat sit vacuū₃ et om̄i v̄tute cassatum et sola pactoꝝ inter vos nunc habitoꝝ pagina validū ꝑpetuūq₃ robur obtineat cui si q̄d forte incuria vel imperitia minus firmitatis insertū est vires plenissime nocōis ex hac nostra aūcte suscipiat. Alex. iij.

Statuimus ut si sup decisionis inter vos et aliquā psonā eccīasticā de assensu ep̄i vel archiep̄i sui ꝯpositio fcā fuerit rata et incōcussa pmaneat. Idē dulmen̄. ep̄o.

Contingit interdū q̄ licꝫ abbas vel p̄or alicui⁹ ꝯuētualis

a Literas· nota q̃ simpliciter ad agẽdũ ꝯstitutus sine licẽtia capi tuli trãsigẽ nõ p̃t· C. de trãsac· transactionis. vnde ꝓcurator trãsigẽ nõ p̃t etiã si hr̃et gñale mandatũ ad agendũ· ff. de ꝓcur· mandato vincẽ. dicit q̃ lȝ abbas vel alius p̃latus nõ possit trãsigẽ sine sp̃eali mãdato ad hr̃ tñ p̃t exercẽ actõȝ· ff. q̃ cuiuscȝ vniũ· l. ul· ar· ꝯ exp̃ssuȝ· ff. de iure deli· ait p̃tor· ubi dr̃ q̃ ille qui nõ p̃t alienare nõ p̃t rẽ in iudiciũ deducẽ· de hoc dr̃ .j. de ꝓcur. c. i. si tñ habeat abbas lr̃as ꝓpe mandatũ ꝓcuratoriũ de rato a cap̃lo suo cõtinentes simpliciter q̃ quicquid sup tali negocio fecerit ratũ habebit p̃t trãsigẽ ut sic notetur dr̃ntia inter lr̃as ꝓcuratorias et lr̃as de rato .j. de relig. do.

ecclesie cũ ecc̃iastica vel seculari p̃sona sup hijs de quibꝫ inter eos ꝯtrouẽsia vertitur corã delegato vel ordiario iudice trãsigat capitulũ tñ eãdẽ trãsactionẽ nititur reuocare. vñ quia nos cõsulere voluisti. t. r. q̃ si abbas vel prior a capitulo suo de ratihabitione lr̃as habuit transactionẽ quã fecit si fuerit aliquot ãnis ꝯuata a capitulum ac si nõ consenserit in eam nõ poterit reuocare. Idem abbati de strat. et priori sancti

Constitutus Heusebij. in nr̃a p̃ñtia. g. clericus sua nobis assertione monstrauit qd̃ cũ inter ip̃m et a. clericũ sup capella de stratis ꝯtrouẽsia emersisset tandẽ p trãsactionẽ sopita fuit et lȝ hĩc inde de fide p̃stita firmata fuissȝ eã tñ p̃fatus a. seruare recusat. q̃ igitur hm̃oi trãsactões sp̃ẽm ꝯtinẽt simonie. M. q. reuõta trãsactione in irritũ causam audiatis. ꝛc. I dẽ carnot. epo.

De cetero nouẽis q̃ cum aliquis ad extraordinariũ iudicẽ lr̃is impetratis cum adũsario suó ꝯponit postmodũ in ecc̃ia de q̃ agitur ius aliqd̃ habiturus si cõpositio nõ ẽ iuri cõtraria nõ est a loci ep̃o reprobanda. s; census absq; ep̃ali aũcte cui p̃est ecc̃ie sub p̃textu solutus vitã eius q̃ soluerit nõ excedit. I dẽ ebora.

Ex lr̃is vr̃is archiep̃o. accepimus q̃ cũ olim inter. R. et a. cleicos sup ecc̃ia de vult. corã te frater ep̃e qui iudex fueras delegatus aũcte g. qui tũc eidẽ a. p̃ocinabatur in causa ꝛ testis inscriptus fuerat trãsactio facta fuissȝ postmodũ idẽ. g. se mentiẽs clericũ cũ nõ dũ essȝ in clericũ tonsoratus sup eadẽ ecc̃ia tacito trãsactione lr̃as nr̃as impetrauit cũ autẽ idẽ g. nõ inficiaretur se trãsactioni interfuisse tonsoratum cũ lr̃as istas obtinuit ei sup p̃dcã ecc̃ia silentiũ duximus imponendũ. Idem.

Sup eo q̃ quesiuisti utrũ de ecc̃iastico bñficio in litigiũ deducto possit fieri transactio tale damus rñsũ q̃ trãsigi super re sacra et litigiosa nõ p̃t

etenĩ res sacre ut possideãtur aliquo dato vel retento seu p̃missio sp̃ẽȝ credimus hr̃e simonie. alias si gratis et amicabiliter inter se litigãtes ꝯponãt sacris canonibꝫ nequaq̃ dicimus obuiare. I dẽ abbati de straphor. et p̃ori debebi.

Veniẽs ad ap. se. clementiã mgr̃. w. de famil. sua nobis insinuacõne mõstrauit. q̃ monachi maioris mõsterij terras in prochia sancte. M. de marchia excolũt et ab eadem ecc̃ia colonĩ eoȝ oĩa ecclesiastica tã necessaria q̃ voluntaria suscipiũt sacr̃a et tñ eidem ecc̃ie decimas solué ꝯtradicũt. et .j. arbitrãtur aũt se posse tueri cuiusdã trãsactõis p̃textu inter p̃fatos monachos et quẽdã sacerdotẽ memorati. w. p̃decessorẽ facte ut de duabꝫ carruatis t̃re quas in dominio suo mõchi tenẽt terciã tm̃ decimaȝ ptẽ exsoluũt. et .j. M. q. nisi p̃fati monachi trãsactõnẽ p̃scp̃tã aũcte ap. ꝯfirmatã esse docuerint cũ alias inter p̃sonas fcã potius q̃ inter ecc̃ias videatur ne pacta inter alios acta alijs obesse patiamur ip̃os et agricolas decimacõnes ex quibꝫ lȝ rebꝫ ꝓueniẽtes et ex integro ꝛ illaȝ q̃s illicite detinuerãt iustã estimacõnẽ restitué eidẽ ecc̃ie ꝯpellatis. Lucius. iij. ormeñ. ep̃o.

Preterea qñ inter laicos et viros religiosos de p̃sentacõne alicuius ecc̃ie questione s̃borta trãsigitur ita q̃ p̃ñtationẽ laicus obtineat. religiosi vero nonã vel maiorẽ p̃cipiãt in ecc̃ia in qua p̃us minorem vel nullã hr̃e ꝯsueuerãt portionẽ an hm̃oi trãsactio teneat quesiuisti. Cũ igitur ip̃a pactio simoniaca merito videatur. r. q̃ de iure non tenet nec ex ea religiosi ullũ debent cõmodũ obtinere. Celest. iij.

Preterea quarta loco q̃stio talis accessit. q̃ quedaȝ cella eximi voluit a subiectõe qua matrici domui tenebatur et .j. fratres illius celle se cõfitentes in iure illi domui quondã fuisse subiectos referebãt qõnẽ olim de hac subiectõne fuisse motã et trãsactõne sopitam eatenus ut quẽdã ãnuatim censũ ecc̃ie matrici reddẽdo essent a subiectõne p̃ncipalis domus exẽpti et .j. p̃ or ꝯsequẽter ꝓ maiori ecc̃ia ꝓponebat q̃ de sp̃uali s̃biectõe trãsigere nõ liceret. Rñdemus igitur q̃ ex p̃dcã fratrũ ꝯfessione ꝯtra eos sñia ꝓcedé debeat p̃sertim cũ illa trãsactio lȝ nobis de illo qd̃ cella detĩnia te rddẽ tenebatur ꝯstare nequiuerit iniquitatẽ ꝯtinuisse putetur.

Honorius. R. scẽ praxedis Ex pte tua p̃sbro carð.

contra istos agendū et ipse hic rñdet, put sequitur.

...detrahēdū est seueritati ut maioribȝ malis ...ueniat. l. di. ut cōstituētur. et ubi saluti nl ... posteriores doctores addiderunt ut ibidē dicitur.

et. J. poteris ad oponēdū intē ponē ptes tuas et interdū aliquid seueritati detrahere put statu imperij et excedētiū multitudīe puida deliberacōe pēsatis videis expediē exceptis mīmirū casibȝ qōpoficōīs seu disposicōīs r̄medīū nō admittūt utpote ōiugīj sacr̄m qd cū nō solū apud latinos et grecos ꝟ etiā apud fideles et infideles existat a seueitate canonica otra illud recedē nō licebit. In hījs vero sup quibȝ iuś nō inuenitur expssum pcedas equitate ꝟuata sp in hūamiorem ptē declmādo ꝟm qꝫ psonas et causas loca et tpa videris postulare. De postulando.

Ex ocilio lat.

Clerici in sbdiaconatu et sup in ordinibuś q3 minoribȝ si stipēdijs eccīasticis sustētentur corā seclari iudice aduōti in negocijs secularibȝ fiei nō psumāt nisi ppriam cām vel eccīe sue fuerit psecuti aut p miserabilibȝ forte psonis q̄ pprias causas administrare non pnt. Innoc. iij.

Ecōpostell. archiepō.

Ex pte tua nob fuit ppositū qꝫ quidā canonici regulares nō solū in eccīasticis veruȝ etiā in forensibȝ causis psumūt aduocati officiū exercere. Cūq3 obicitur eis qꝫ nō debēt esse forensis vel eccīastici negocij susceptores vel executores nisi forte id monasterij exposcat utilitas. abbate nilominus imperāte ad suā pponūt insolertiā excusandā qꝫ capłm illud p qd p dcā phibei videtur de mōchis nō de canonicis regularibȝ loquitur manifeste. vnde o. t. r. r. qꝫ idē iudiciuȝ de canonicis regularibȝ qd a de monachis quātū ad supradcā credimus obseruādū lȝ de monachis in canone spēaliter sit expssum.

Cum sacerdo Greg. ix.

tis sit nulli nocere omibȝ aut velle pdesse nō nisi p seipo vel eccīa sua vel si necessitas immineat p psonis cōiūctis ā miserabilibus sibi licitum est postulare et. J. clericus aūt qui contra eccīam a quā bñficium obtinet p extraneis aduōtus vel pcurator esse p̄sumit tanqꝫ ingratus p̄t maxime si cleicus sit eiusdē eccīe bñficio huiusmodi spoliari De pcuratoribȝ

Greg. maxio saloñ.

Alia quidē et epō. J. scripsisse te quibusdam coperimus qꝫ p̄dcōs viros tūc ad cām non miseris et idō q̄ cū ipis fcā sūt sbsistē nō debere. ꝟ et thomas sibi ꝟ a te dictū phibuit ex qua re nec p̄sentiuȝ portitoribȝ iudicamus esse credēdū ne de ipis sibi diceretur. Quia ergo hoc caucōres nos esse p̄monuit instructā psonā cū mādato legalit facto a p̄sbroꝝ seu diaconoꝝ testiūq3 subscpcōibȝ roborato gestisq3 ex more in dcō trāsmitte ut quicqd cū eo actū fuerit iure subsistat. Alex. iij.

Querelā a. clerici accepimus. et. J. M. q. si ostiterit vobis qꝫ wigor. epus p̄fatū a. in restōne expēsaꝝ p nulla alia rōnabili cā odēnauerit nisi p eo tm̄ qꝫ termio ostituto

ad eius pñtiā nō accessit infirmitate detētus. cū nō possit q̄s cogi nisi velit in grauibꝫ causis ꝓcuratorē ↄstitué et ip̄e ad ꝓbandū infirmitatē suā p̄sbruꝫ et dyaconē destinauerit eū absoluere ab eadē sniā minime deferatis. Clemēs. iij.

Ex insinuacōe ar̄dia. sag̃. accepimus q̄ cū inter ip̄m et mg̃rm g. sup quadā p̄benda lexoñ. ecc̄ie ↄtrouſia mota fuisset. et. J. lꝫ ab eode ar̄ō. ꝓcuratori suo duobꝫ clericis pñtibꝫ exp̄sse fuisset inhibitū ne cause ↄg̃cōnē susciperet ip̄e ñlominꝰ in causa ꝓcedēs sniam ↄtrariā rportauit. ceterū q̄ alter de p̄dictis clericis d̄r obiisse. M. q. si ꝑ ip̄ius ar̄ō. et supstitis clerici iuramentū ↄstiterit de p̄missis sniā ↄtra eum lata nequaq̄ obstante p̄dicte p̄bende possessionē cū fructibꝫ inde pceptis si eius restōni aliud canonicū nō obsistat aūcte nr̄a restitui faciatis eidē. restōne vero facta si ar̄diac. ip̄e suā canonicā instōnē ꝓbare potuerit ip̄aꝫ ratā ꝑmanere ap. postposita decernatis. Innoc. iij. cabellon. et cathalañ. epis.

In nr̄a pñtia tulleñ. ep̄s est ↄquestus q̄ cū ad cām que inter ip̄m et decanū tulleñ. sup dilapidacōne et excōicacōe ꝑiurio ac quibusdā alijs criminibꝫ v̄tebat᷑. w. et t. p̄sbros ꝓcuratores instituens ip̄sos ad se. ap. duxeit destinādos cū de ip̄orꝫ fide postmodū titubasset mādatū qd̄ eis dederat infra modicū tpis spaciū reuocauit. ſꝫ ip̄i licet mādati lr̄as reuocatorias recepissent ñlominus in negocio ꝓcesserūt et ꝑ ꝓcuratoribꝫ se gerētes cū aduſario ingressi iudiciū cum eo ad parisieñ. ar̄diac. et collegas suos in eiusdē p̄iudiciuꝫ nr̄as lr̄as impetrarūt. et. J. cūqꝫ p̄dcūs ep̄us ad ꝓbādū q̄ falsi ꝓcuratores fuerāt ab ip̄is iudicibꝫ inducias postulasſꝫ ip̄i exceptionē oppositā mutilē et sup vacuā reputātes ad ꝓbacōnē ip̄ius dilacōnē ↄcedē noluerūt ꝓpter qd̄ ad appel. bñficiū ↄuolauit. ſꝫ ijdē ñlominus lite nō ↄtesta. et iuris ordine p̄termisso testes cōtra eū recipere p̄sūpserunt ip̄m a tulleñ. ecc̄ia ꝑ sniam remouēdo. nos vero lꝫ vix fidē adhibē potuerimus q̄ dicti iudices utpote viri lr̄ati ꝓuidi et honesti taliter ꝓcessissent maxie cū in sua relacōne quā ad nr̄am pñtiam trāsmisere. de hm̄oi excepcōe nullā fecerūt mentionē. q̄ tñ ep̄us ꝑ viros religiosos ꝓuidos et honestos de quibꝫ nō ē verisimile q̄ sue salutis obliti ac iuramēti religione ↄtēptā falsū testimoniū tulerint nob̄ fecit sup hijs que sūt ꝓposita plenā fidē attēdentes q̄ falsi ꝓcuratoris exceptio nō soluꝫ ante sniam verū etiā postea p̄t obici utpote qua ꝓbata iudiciū nullū et nullius momēti cōtrouſie reputātur ꝓcessum supradcōrꝫ iudicū sniāliter duximus irritādū. Idē brixieñ.

Ve. f. et. J. cō. t. t. ep̄o.

Cum. q̄ si vir accuset uxorē de crimine adulterij corā iudice seculari ad penā legitimaꝫ infligendā. q̄ tūc inscp̄cōnis vinculū debꝫ arripe seqꝫ ad penā talionis astr̄igē nō ꝑ ꝓcuratorē ſꝫ ꝑ seip̄m pñtē optet pñtialit᷑ accusaē. si vero vir accusare velit uxorē de adulterio corā ecc̄iastico iudice ut ab eius cohabitacōe discedat. q̄ tūc ↄ̄ si forsan oporteat eū inscribē ut designet in scriptis nomē locū et tpus et om̄ia que ↄp̄hendū tur in lege ciuili ad talionē tñ nō debet se aliq̄tenus obligare ne forte cū in ꝓbacōne defecerit intencōis sue ↄsequātur effectū. sustinei potest si necessitas id postulauerit ut ꝑ ꝓcuratorē accuset qm̄ hm̄oi accusatio et si de crimine fiat non ē tñ criminalis. sed quasi mixta

inter ciuilem et crimīalē quā-
q̄ in p̄ntia p̄ncipaliū p̄sonarū
securius p̄cedatur. Idē.

Um p̄ cā que inter g. et
f. gabion̄. ecc̄ie archid̄.
v̄tebatur. et. i. di. v. M. q. ex-
pensas an̄dcō ar̄diacono re-
stitui faciatis si legitime p̄ba-
re potuerit se de mādato capi-
tuli suscepisse p̄dcā negocia p̄
mouenda et p̄pter hoc ad se.
ap. accessisse. Idē scolaribꝰ

Uiai cauſ̄ ꝯtra par.
vos et p̄ vobis mouen-
tur v̄ra vniu̇sitas ad agendū
et r̄ndendū ꝯmode interesse
non p̄t postulastis a nobis ut
p̄curatorē instituē sup̄ h̄ vob̄
de n̄ra p̄missione liceret. l; igi-
tur de iure ꝯūi hoc facē valea-
tis instituēdi tn̄ p̄curatorē su-
per hijs aūcte p̄ntiū vobis cō
cedimus facultatē. Onor.
iij. ep̄o egitan̄.

Uditis et intellectis q̄
sup̄ delegatorū n̄rorū p̄cessibꝰ
fuere p̄posita p̄cessus ip̄os et
quecūq; secuta sunt ex eis vel
ob eos noueiſ nos irrita iudi
casse nō obstātibꝰ l̄ris quas de
reuocacōne mādati p̄curato-
ri suo colubrien̄. ep̄s destina-
uit cū an̄ q̄ ad illū l̄re h̄mōi p̄-
uenirēt fuiss; sup̄ eiusdē p̄ces-
sibꝰ hincinde ꝯclusū. Ceterū
memoratū colubrie. ep̄m q̄ p̄-
curauerat totū negociū ad ex
amen se. ap. aduocari et post-
modū mādatū factū p̄curato-
ri nō sine n̄ro ꝯtēptu et tuo dis-
pendio reuocauit ꝯdēnandū
tibi duximus in expensis quas
fecisti a t̄pe quo ad p̄curatorē
ip̄ius reuocatorie l̄re p̄uenerit
et facies etiā usquequo p̄ se.
idē ep̄us vel p̄ p̄curatorē ido-
neū se n̄ro ꝯspectui p̄ntabit in
p̄ncipali negocio legitime p̄
cessurus. Idē M. et R. cano-

Etitio v̄ra mic. mutin̄.
nobis exhibita contine-
bat q̄ cum mutin̄. ep̄s in liuo-
niam p̄fecturus vos vicarios
et p̄curatores suos ꝯstituit ge-
nerales nobꝰ volentibꝰ agē cō-
tra detentores bonorū epi mu-
tin̄. vel ꝯtra illū agētibꝰ r̄ndē
frequēter ꝯppomitur qđ face-
re nō potestis p̄ eo q̄ in instru-
mēto vicarie siue p̄curacōnis
h̄mōi nō exp̄mitur q̄ ep̄s ip̄e
ꝯstituit vos sindicos vel acto-
res et. i. Nos igitur ex tenore
ip̄ius instrumēti liq̄do ꝯgno-
scentes q̄ intētio fuit ip̄ius epi
dare vobꝰ agendi ꝛ r̄ndēdi p̄
ip̄o ep̄o liberā p̄tātē excepcō
nē h̄mōi penitus reprobamꝰ

Greg. ix. nobili viro vbal-
do ciui pisano.

Accedens ad ap. se. et. i.
M. q. d. nobilē mulierē q̄ sub
tua p̄tāte tenetur plene resti-
tuas libertati faciēs ip̄am ad
castrū de massa lucane dioc̄. se
cure p̄duci ut existēs ibidē li-
bera p̄curatorē libere ordiare
valeat qui suā corā nobis iu-
sticiā p̄sequatur. Tu ergo su
per sponsalibꝰ que inter natā
tuā et filiū eiusdē nobilis con
tracta p̄ponūtur procuratorē
idoneū ad p̄ntiā n̄ram mittas
qui ad agendū et r̄ndendum
plenā habeat p̄tātē. Idē cā-
tuar̄. archiep̄o.

Ilect. fil. mgr̄. l. rector
eccie de anna trāsmissa nobis
petitione mōstrauit q̄ cū. R. p̄-
sbiter ꝯtra ip̄m cā studij bono
nie cōmorātē sup̄ eadē eccia
ad iudices n̄ras l̄ras impetras
set earū aūcte a iudicibꝰ ip̄is
eodē rectore citato p̄curator
ip̄ius gn̄alis ad oīa eius tra-
ctāda negocia p̄ eo q̄ ꝯpetē-
tem t̄minū infra quē rectorem
ip̄m ꝯsuleret utrū deberet cō-
tēdere vel cedē qōnē sibi ꝯce-
dere denegabāt. p̄ eo. n. aud.
ap. quo circa. M. q. si est ita re-
uocato in irritū ꝛc̄. Idē ep̄o

Onstitutis in lexon̄.
p̄. n. h. p̄ore segien̄. et. t.
laico dilectū filiū. o. subdiac̄.
n̄rm sup̄ cā que inter ip̄os sup̄
quadā sūma pecunie v̄titur cō
cessimus auditorē. et. i. Quia
p̄or sup̄ ip̄a pecunia in qua di-
ctus. t. eū sibi sue uxoris noīe
teneri dicebat recepto libello
illicentiatus recessit quēdā p̄
curatorē dimittēs solūmō ad
agendū. quē cū auditor ip̄e p̄
mandatū p̄curatorū sibi datū
ad defendendū p̄orē sufficiē-
tē nō viderit eū ex h̄ reputās
ꝯtumacē ip̄m p̄fato. t. in vnā
marchā sterlingorū ꝯdēnauit
taxacōe p̄habita in expensis.
et. i. nos aūt finē litibꝰ imponē
cupientes et q̄ ab auditore p̄
fato factū esse dinoscitur ap-
probantes. M. q. p̄tibꝰ ꝯuoca
tis. ꝛc̄. Idem.

Andato p̄curatoris pꝰ

Onstitutis. uxoris. forte noīe uxoris sue rec[...]
ligacōnē a p̄ore mutuādo ei pecuniā uxor[...]

litē ɔtestatā a dn̄o reuocato ſi hoc ignorāte iudice vel aduſario factū fuerit iudicium qđ idē quaſi ꝑcurator poſtmodū exꝑtus ratū eſſe debebit. I. de.

Non iniuſte iudex ꝓceſſit qui filiūfamil. in ꝓcuratorē admiſit quis ad futuras ɔtrouſias ɔſtitutū qui lȝ ſimul cū alijs datus fuerit ꝑus tam ꝓcuracōnis officiū occupauit qđ fieri nequiuiſſȝ in ꝓcuratorib ̄ diuſis tꝑib ̄ ɔſtitutis qm̄ dato poſteriori ꝑoris eſſȝ ꝓcuratio reuocata. potuit qȝ is et debuit a ſn̄ia in eo q̄ lata extitit ɔtra ipm̄ n̄raȝ audientiā appelare vel ſi iuſta cā excuſabat eundē ſaltē dn̄o conteſtari ut ad appellacōnis bn̄ficiū ɔuolaret lȝ appellacōnē ꝓſequi nō tenetur inuitus. Idem.

Conſulti ſumus an ɔſtitutus ad impetrādū a ɔūitate aliqua ꝓcurator ab impetrādo debȝ excludi ꝓ eo q̄ maior et iurati p'quos eadem cōmunitas regebatur tꝑe quo iniunctū fuit ꝓcuracōis officiū erāt excōis ſn̄ia innodati. t. r. q̄ niſi eſſent illi in lr̄is ꝓcuracōis exꝑſſi vel alias eoꝝ aūcte procuratoris inſtitutio facta fuiſſet aut ſciēs eoſ eſſe tales ipa ɔmūitas vna cū eis cōſtituiſſȝ eūdē nō eſt procurator huiuſmodi repellēdus. De ſindico.

Greg. ipa ſubdyac. defenſori Sicut ſtudij ſicilie.

Sn̄ri eſſe debȝ a litigijs forenſib ̄ monachos ſubmoué ita neceſſe ē n̄ra ꝓuiſione quēadmodum negocia eoꝝ diſpoſicōi debeāt ordiare ꝓ q̄ re tibi ꝑcipim9. q. cū fauſto loq̄ debeas cui ſi noluerit ɔſtituto ſalario mōſterij gn̄aliter debeas negocia ɔmēdaē expedit enī ꝓ puo icomodo a ſtrepitu cāꝝ ſuos dei eē quietos. De hijs qui metus vel cā fiūt

Alex. iij. oxoń. ep̄o et ꝑori ſcē marie ſarragin.

Perlatū eſt ad audiētiā n̄ram q̄ cū quidaȝ nobilis et potēs. M. uxorē ſuā ſuſpectā h̄ret milites ſui eius ꝑcepto eā ad quādā ſiluā ducētes euaginato gladio occidere voluerūt. ȝ tandē pietate ducti ſub tali ɔdicōe pepcerūt eidē q̄ in monaſterio de colob's habitū ſuſciperet monachalē. et I. ep̄i vero miſſi a viro ut ei velū imponerēt quia iuuenis erat et filiū puulū habebat mutacōnē vite ſue ſuſpectam hn̄tes ſeorſū ɔuenerunt

eandē. que rem patefaciēs q mortis timore monasteriū intrabat ꝓposuit et q in de qñcūqȝ possȝ exiret ȝ alter eoꝝ ut viri tirāni di satiffacē viderētur mulieri velū imponere simulauit. tādē viro de medio sblato p̄dcā mulier de mōsterio exiēs aliū maritū accepit' q̄s galagoritañ. epi̅ ad instātiā sororū viculo excōis astrixit. et. i. Jdeoqȝ. M. q. p̄dcām mulierē et virū recepto sacro q vro debeāt staē mādato ab excōis vinculo absoluatis deinde tā mulierē q̄ p̄orissam et moniales p̄dicti monasterij añ vram p̄ntiā ꝯuocātes si legitie ꝓbatū fuerit non timore mortis p̄dictā mulierē religionē intrasse aut q̄d fecit postmodū ratū habuisse ipam ad mōsteriū redire et habitū depositū resumē p cē. ec. cōpellatis. Jdem epo wigorñ.

Abbas sancti eadimūdi a quo. R. p̄sen. lator patrimoniū suū tenē dinoscatur milites et burgēses ad domū eius sic accepimus destinauit qui eū a domo et vniūsa possessione expelleret nisi ecciam suam penitus abiuraret. q̄d cū idē .R. talimodo coactus fecisset abbas alij cessit sup̄ dictā ecclesiā. vnde q̄ que metu et vi fiūt de iure debēt in irritum reuocari. M. q. p̄dicto. R. cū integritate restituas vniūsa. Clemens tercius.

Ad aures nr̄as te significante puenit q electus quidā in plebanū cuiusdā eccie ad terrorem laicoꝝ renunciauit electioni que de ipso fuerat a clericis vno excepto vnanimiter celebrata. et. i. Tue igitur discrecōni lr̄is p̄ntibꝫ innotescat q denūciatio facta ad terrorē laicoꝝ nisi forte iuramento vel fide interposita sit cōfirmata nō impedit quo minus is q̄ renūciauit eccie ad cuius regimen p̄us erat electūs p̄ficiatur eidē. Jnno. iij. decano et sub.

Ad audiē diac. lincoñ. tiam nr̄am mgro. w. de cheuelk. significante puenit q cū ecciam de cheuelk. canonice fuissȝ adeptus et aliquādiu pacifice possedisset grauissimo tādē metu regis q eā resignaret iurare coactus eā in eoruȝ ad quos ptinebat manibꝫ resignauit. q vero q̄ vi metusue causa fiūt carere debēt robore firmitatis. M. q. si eūdē ad resignacōnē ꝯstiterit vob p talē metū fuisse coactū q̄ potuerit et debuerit cadē in virū ꝯstantē nō obstāte iuramēto p̄dcō quo nō ad repetēdū ȝ ad resignādū solūmō tenebatur p̄fatā ecciam ei restitui faciatis. Jdē p̄dron. archiepo.

Sacris ē canonibꝫ et. i. distinguimus aūt utrū is q̄ cōmūicat cum excōicatis sit inuitus p coactionē astrictus aut p metū inductus. Jn p̄mo casu talē nō credimus excōicacōe teneri. cū magis pati q̄ agē ꝯuincatur. Jn scd̄o licet metus attenuet culpā. q tñ nō eam ꝓrsus excludit cū ꝓ nullo metu debeat quis mortale pccm̄ incurrē excōicacōis labe credimus inquinari. Jdem macelk. et agateñ. epis.

Cum dilec. fil. et. i. quia ꝯstitit nobis de voto emisso et de p̄stito iuramēto a canonicis insulaꝝ q regulaȝ cistercieñ. obseruarēt vel trāslacōem ipius eccie ad ordinē illoꝝ nulla tenus impedirēt. cū vtrūqȝ fuatū nō vgat in dispendiū salutis eterne nolētes viā piurijs apire. nō obstāte violētia q̄ ꝓponebatur illata. cū neqȝ metū mortis neqȝ cruciatum corporis continet. et ideo nō debuit cadē in ꝯstātes. Nec obstāte dolo ꝓ quo ꝓponebāt se fuisse

De his q vi metusve c.

10

seductos cũ talis dolus nõ tã ad circũuẽcõnẽ p̄dcõꝝ cister. q̄ ad fatuitatẽ eoꝝ debeat retorq̄ri sup restõne petita silentium eis duximus s̄nĩaliter imponẽdum. Greg. ix.

Sup eo q̄ adũsarius vester se ɔq̄rebatur a vobis per violentiã spoliatũ arbitramini ɔtra vos fuisse iniuste ꝓcessũ cũ nõ nisi ꝓprio iuramẽto ꝓbauerit singula q̄ amisit. verũ postq̄ de violentia p testes et de amissis reb᷑ p ip̄ius ɔstiterit sacramẽtũ potuit iudex taxacõe ab ip̄o fcã ꝓ ꝑsonaꝝ ac negocij qualitate nos in estimacõnẽ rerũ amissaꝝ iuramẽto adũsarij declarata rationabiliter condemnare.

De restitucõne in integrũ

Alex. iij. albañ. ep̄o.

Requisiuit. t. f. q̄d agendũ sit de possessionibus laicis s̄b modico censu cõcessis noueris itaq̄ʒ q̄ si ecc̃ia lesa ẽ et manifeste apparet detrimẽtũ ip̄ius cũ ep̄o eius cõdicõnẽ facẽ deteriorẽ nõ liceat et ecc̃ia iure minoris debeat s̄p illesa seruari que in dãnũ eius data ɔstiterit ad ip̄ius cõuenit ius et ꝓprietatẽ redire ꝓuidendũ est tñ ne si forte coloni possessiones illas expensis ac labore suo reddiderit meliores sine partibus quos bona fide fecerit debeant defraudari. Inno. iij. s̄ci georgij et s̄ci sergij abbatib᷑.

Cum venissent ad ap. s̄e. elcũs et monachi rothoñ. pro se ac ꝓ monasterio suo ac magister a. ꝓ ep̄o venet. eis sancti georgij dyac. carð. dedim᷒ auditorẽ corã quo idẽ magr̃ a. ꝓ ep̄i pte ꝓposuit q̄ cũ monasteriũ rothoñ. esset situm in dyoc. veneteñ. et ecclesie veneteñ. subiectũ. p̄dcũs ep̄us possessione subiectõis usus ẽ hactenus incõcusse. ʒ cũ occasione cuiusdã electõis q̄ ibidẽ facta fuit ptes de ɔui assensu ad maceñ. ep̄m et ei᷒ collegas cõmissionis l̄ras impetrarunt duo eoꝝ ad monasteriũ accesserũt quoꝝ aduentũ intrusus p̄sentiẽs renũciauit hm̄oi electioni et se a mõsterio absentauit sed iudices aũcte ap. monachis iniũxerũt ut sindicũ vel ꝓcuratorẽ eligerẽt q̄ in causis monasterij et cõsulte ageret et utiliter rñdẽt districtius inhibentes eisdẽ ne aliquẽ eligerẽt in abbatẽ donec plenius agnoscẽtur de iure q̄ð ep̄s se hr̃e in abbatis electõe dicebat. monachi vero et si ꝓcuratorẽ ad mãdatũ iudicum elegissent abbatẽ tñ ɔtra inhibicõnem eoꝝ eligere p̄sũpserũt cuius electõnẽ ep̄s petijt infirmari et se ad possessionẽ restitui qua cũ monachi spoliarãt deinde iudices diffinitiuã s̄niam ꝓtulerũt electõnem cassantes eãdẽ quã s̄niã dcũs mgr̃ petijt ɔfirmari. ad hoc fuit rñsũ q̄ lʒ p ꝓcuratorẽ ex pte mõchoꝝ fuissʒ ꝓpositũ q̄ monasteriũ ip̄m ad ro. ec. nullo medio ptineret dicti tñ iudices ɔtra eos ꝓcedẽ nimis animose ceperũt. et ꝗ. Nos igitur inspectis p̄uilegijs. p. n. leonis ꝓpe. gre. et cle. que monasteriũ illud ad ius et ꝓprietatẽ in dicãt se. ap. ptinẽ intelligẽtes q̄ monasterij ꝓcurator et si ea deʒ p̄uilegia corã p̄dcis iudicib᷑ exhibẽ obmisit negligẽter ius tñ nõ tam suũ q̄ nr̃m fuerit ꝓtestatus vicʒ q̄ monasteriũ ip̄m ad ro. ec. nullo medio ptineret ne ip̄ius negligentia in dãnũ tã nr̃m q̄ monasterij redũdaret ad audientiã restituimus monachos rothoñ. et ꝗ. electionẽ aũt a monachis sic dr̃ ɔcorditer fcãm pendẽte ɔtrouẽsia ex qua pẽdet nec cõfirmandã duximus nec etiã infirmãdã. Id. de elieñ. et foreñ. ep̄is.

Auditis et intellectis cause meritis in q̄stione q̄ vtitur inter wigorieñ. ep̄m et abbatẽ de eueschã super ecc̃ijs in valle de eueschaʒ quas ep̄s asseruit ad se dyocesana lege spectare abbas autẽ eas ab eius iurisdictõne prsus esse exẽptas ɔgnouimus euidẽter ecc̃ias illas p p̄uilegia illa ro. põ. nõ esse ab ep̄ali iurisdictõe s̄btractas nisi forte vallis de eueschã sit ille locus qui fuit a duob᷑ regib᷑ roevicʒ et offa lib̄tati donat᷒ et quẽ bone memorie cel. ꝓp libertati donauit sic in ip̄ius p̄uilegijs ɔtinetur. verũ tãto tp̄e ꝓbãtur p testes ab abbatib᷑ de eueschã pleno iure possesse ut videatur in eis ius ep̄ale legitiẽ p̄scripsisse nisi forte p tm̃ tp̄is wigor. ecc̃ia interim

vacauissꝫ ut tpe vacacõis sb-
ducto pscptio minime sit cõ-
pleta. et ꝗ. lꝫ aũt utrĩqꝫ sit in
cã ↄclusũ ꝙ tamen utraqꝫ ps
necessariã ut asserit pbacõnẽ
omisit. nos attẽdẽtes ꝙ utra-
qꝫ ecc̃ia fungatur iure minoris
equitate pensata utrãqꝫ resti
tuimus ↄtra reliquã ad pban
dã rõnẽ omissam ne alterutra
pspter hmoi negligẽtiã gra
ui iactura ledatur. Idẽ pori
sancte. M. de careret et. l. cañ.

Ex lrĩs ab- de mantua.
batis de caluẽ. didici-
mus ꝙ cũ ramisane et erinol.
archipsbri inter ꝗ virũ et l. mu
lierẽ ex delegacõne nr̃a sniam
diuorcij ptulissent et ap. inter
posita ↄgnicõnẽ snie ipi abba
ti et archipsbro paduano du-
ximus ↄmittẽdã ꝙ ps mulie-
ris ad pemptoriũ terminũ nõ
accesserat abbas ipe cui alter
ↄiudex ↄmiserat vices suas al
legacõnibꝫ diligenter inspe-
ctis latã a iudicibꝫ pdc̃is cõ-
firmauit sniam. ꝫ post octo di-
es pater puelle accedens ad
ipm intellecto ꝙ sniam ptulis-
set firmauit pprio iuramẽto ꝙ
quidã ad eũ et filiã eius acce-
dens fraudulẽter sb ipius ab-
batis nomine eis lrãs pñtauit
quibꝫ mãdabatur eidẽ ut ꝙ
iudex ad diẽ ꝙ assignauerat
venire nõ poterat post. viij. di-
es a t'mĩo ↄstituto ipius seↄspe
ctui pñtaẽt ꝛ postmodũ appel
larũt ad se. ap. et ee supplicauit
lꝫ aũt de fraude taliter ppetra-
ta p hmoi iuramentũ nõ cõstet
ad plenũ in fauorẽ tñ mr̃imo-
monij de benignitate canonica
ↄtra fraudẽ ppositã supplicati-
onẽ in lrĩs admisimus ꝛ ad au
dientiã restituimus cã p mr̃i-
momo postulãtẽ. Ideo qꝫ. M.
. q. de causa poris ap. ordine iu
diciario ↄgnoscẽtes ↄfirmetis
vel infirmetis sic iustuꝫ fuerit
sniam a pmis iudicibꝫ pmul-
gatã. Idẽ epo ꝛ caplo

Cum ex lrĩs. C. ppe ↄsen.

. p. n. tum ex hijs que ipius tẽ-
poribꝫ gesta fuerũt grauẽ iler
deñ. ecc̃ie intelleximus qõneꝫ
p sniam eugenij ppe sup eccle
sijs quibusdã platãꝫ se lesam
enormiter et olim et nũc etiam
ↄquerẽtis. vnde cũ idẽ cel. tẽ
pore anastasij ppe pximi suc-
cessoris eiusdẽ eugenij in mi-
nori adhuc officio cõstitutus
in ptibꝫ hispanie legacõis of
ficio fungẽtur et ex delegacõe
ipius ↄgnoscẽ cepit de ↄtro-
uẽsia memorata cui etiam alex.
successor ipius anastasij offi-
cio legacõis denuo i ptibꝫ eis-
dem fungẽti cãm ↄmisit eandẽ
idẽ quoqꝫ celest. ad apicẽ sũ-
mi pon. pmotus. g. sci angeli
dyacoñ. card. tũc ap. se. le. di-
ctã ↄtrouẽsiã sub eo tenore cõ
misit ut inspectis plerdeñ. ec-
clesie puil. auditis etiã ptiũ ra
cõnibꝫ nõ obstãte memorata
snia diffinitiuã pferret sniam
eãqꝫ facẽt obseruari. verũ qm
p ipm legatũ aut p alios qui-
bus sub eodẽ tenore cã cadeꝫ
ↄmissa extitit lꝫ pducti testes
ex pte plerdeñ. epi recepti fu-
erãt mãdatũ ap. nõ extitit ad-
impletũ. mgr a. canonicus pler
deñ. postulauit p officiuꝫ nr̃m
dcãm sententiaꝫ in melius re-
formari et contra eam restitui
ecclesiam plerdeñ. Nos igi-
tur cũ fratribꝫ nr̃is et alijs deli-
berauimus diligẽter nõnullis
asserentibꝫ ꝙ cũ pdcũs. c. p.
. n. ↄtra iam dictã sniam visus
fuerit plerdeñ. ecc̃ie restõis
bñficiũ indulsisse. tñ ea nõ ob-
stante duxerit negociũ ↄmit-
tẽdũ. et nos supplicacõnẽ eius-
dem ecc̃ie admittẽ debebam9
psertim ꝙ snia ro. se. nõ nega-
tur posse in melius cõmutari.
Cũ aũt surreptũ aliquid fueit
aut ipa p ↄsideracõe etatũ et
tpm seu grauiũ necessitatũ dis-
pensatiue quicquã ↄcediare de-
creuit. et ꝫm iura ciuilia prin-
cipes etiã contra res bis iudi-
catas in auditorio suo exami-
nari restõnẽ integrũ pmiserũt
psperximus qꝫ ex data senten-
tia in registro dc̃i eugenij ppe
reperta ꝙ pmo mense sui põ-
tificatus fuerit pmulgata qñ
nõ plene de meitis ipius cause
videbatur instructus illa in-
mitẽs pcipue rõne ꝙ puilegi-
um urbam scdi ex pte vr̃a p-
ductũ sbiectũ fuerat falsitati
cui9 tenorẽ nos i registro ipi9
inuenimus incorruptũ. tandẽ
deliberacõ nr̃a in hoc resedit ut
an data sit restõ an dãda ↄtra
pmissaꝫ sniam ptibꝫ pñtibꝫ de-
cernatur quaꝝ assercõne me-
rita cãꝝ pandũtur. quo circa
. M. q. usqꝫ ad festũ b tĩ luce vel
in pprijs psonis vel p idoneuꝫ
rñsalẽ nr̃o vos ↄspectui pñte-
tis. ꝙ dcã snia retractari nõ de-
beat si poteritis ostensuri. vel si
forte exigẽte iusticia fueit rtra-
ctanda vel p vos vel p rñsalẽ
idoneũ appareatis sufficiẽter
instructi ut in pncipali nego-
cio canonice pcedatur p certo
sciturі ꝙ cũ ppter multã locoꝝ
distantiã nõ possit ad nos si-
ne magnis laboribꝫ et expen-
sis sepius hrĩ recurrsus si ad
pmissum terminũ quem vobis

pemptoriū assignamus īniū-
cta vobis ɔtēpseritis adim-
plere. nos nīlominus in ipo ne
gocio quātū de iure poterim9
pcedemus. Dē.

Disceptata sup diūsis ar
ticulis inter burgeñ. episcopū
et ozneñs monasteriū qōne. et
J. nos intellectis q̄ utraq3 ps
ꝓposuit corā nobis sup qua-
tuor articulis p̄notatis mona-
steriū ozneñ. iusticia ɔdemna
mus exigēte. sententia vō lata
ꝓcurator monasterij ad ꝓbā
dā p̄scripcōnē tam sup. iiij. arti
culis p̄notatis q̄ etiā sup qui-
busdā decimis p trāsactōnem
acquisitis restitutionē in inte-
grū nomie monasterij postu-
lauit quā eidē duximus indul
gēdā. et J. ne vero p excogi-
tatā maliciā sic ex p̄sūpcōib3
pluribus videbatur effectū sen
tētie in dānū epi ɔtingēt impe
diri neve monasterium p exe-
cucōnē snīe ꝓpter diūsas suspi
cōnes incurrēt detrimētū. nos
equitate pensata iure duxim9
ꝓuidēdū ut añ omia sup̄dcā
snīa execucōni mādet. et J. vo
lumus nīlominus et. M. ut ab
epo ipo nīlominus recipiatis
idoneā cautionē q̄ si monaste
riū in cā ipa p̄ualuerit, vniūsa

q̄ medio tpe snīe ipius occasi
one pcepit mōsteio restituat
memorato. Bono. iij. ar. et ca.

Oram felicis bracar.
m. J. pp̄ a. p̄. n. lite inter ar
chiepm toletañ. et de frater ar
chiepe sup p̄matia solemniter
ɔtestata fuit pemptorius ter
minus assignatus. et J. verum
elapso termino ɔstituto post
expectacōnē nō modicā ɔpa-
ruerūt ꝓcuratores vrī. ꝫ q̄ nō
attulerāt deposicōnes testium
et alia munimēta dilacōnē cū
instātia postularūt. postq̄ vō
int eos interlocuti fuimus sup
dilacōe petita tādē indulgeri
eccīe bracareñ. dilacōnē ꝓpter
instructōnē cause p auxilium
restōis i integrū postularūt ex
hibētes sup h ex pte vrā spāle
mādatū nos aūt usq3 ad oct.
pentha. p restōnis bñficiū id vo
bis duximus indulgendum.

Constitutus. Greg. ix.
in nrā p̄ntia mgr. W. p
se ac fratre suo J. canonico p-
rosieñ. exhibita nobis peticōe
mōstrauit q̄ cū eis in minori cō-
stitutis etate ac eoꝝ mrē cuius
successores existūt reb3 hūa-
nis exēpta quōdā. G. pr ipoꝝ
q̄sdā possessiones utq3 ɔūes q̄
busdā vēdidit p q̄dā pecunie

quantitate ac ut hmoi vēdicō
robur firmitatis hrēt emanci
pauit eosdē et fecit eos ɔtra-
ctui ɔsentire quare supplicauit
ut vel vendicōnē eādē māda-
remus nūciari nullā vel cū ad-
huc existāt infra tpus ad ob
tinēdū bñficiū in integrū re-
stōnis indultū et infra annū et
diē a tpe ɔtractus ipis tanq̄
ꝓximioribus ɔpetēt sup illa por
tione ius offerēdi emptorib3
p̄ciū iuxta municipij prosieñ.
ɔsuetudinē approbatā q̄ ha-
ctenus omiserūt dignaēmur
eis sup utroq3 cū i hoc nō mo-
dicū lesi noscantur et emptori-
bus portionis eiusdē vel eoꝝ
successorib3 p̄cium sint offerre
pati p idē bñficiū subuenire.
Quo circa. M. q̄. si p̄missa in-
ueneritis veritate s̄bnixa vel vē
dicōz p̄dcām quo ad ptem ex
successione mrīna ipos ɔtingē
te nullā nūciare curetis si in ea
debita iuris solēmitas ē omis-
sa vel si forsitan interuenerit et
eos lesos esse ɔstiterit tā sup

ea q̄ sup residua portione dū
tñ qd offerūt duxerit faciēdū
aūcte. n. in integrum restituē
studeatis. dē.

Causa restōis in integrū
corā iudicib3 ordiarijs admi-
nistracōz hñtib3 vel del. ab eis
tractari poterit et finiri siue h
ipis del. spāliter demādatū fu-
erit siue ɔmisso eis negocio cō
tingat incidē hmoi qōnē. del.
vero ab ordiarijs q̄ āministra
cōnē nō hñt ꝫ tm̄mō facultatē
iudicādi seu arbitri de hac cā
ɔgnoscē nequeūt nisi corā eis
mota fuerit incidēter. in mri-
moniali q3 cā liberali vel crimi-
nali cum maiores iudices exi-
gāt arbiter neq̄t assumi. Et dē.

Beneficio restōis in inte-
grū eccīe tue i alio iudi-
cio denegato restō p̄terq̄ ad
appellacōnē omissaz vr̄ eidē
eccīe posse negari nisi nouis
defensionib3 ad hmoi sit bñfi-
cium admittenda.

De alienacōe iudicij mutandi causa facta.

Alexāder. iij

Ex quorūdā relacōe audiuimus q cū aliq̄ l̄ras a nobis cōmissionis impetrāt aduersarii ut mandatū nr̄m eludāt anteq̄ litere ad iudices perueniāt vel etiam postea prius q̄ citantur ab eis in vocē appellacōis prorūpūt et c. Nos igitur contra p̄dcām calliditatē et v̄sutiā puidē volētes. M. q. si aduersarii eorū p euacuādo nr̄o mādato taliter appellauerit aut de possessione de qua ꝯtrouersia v̄titur commutacōnē fecerint vel se maliciose duxerit absentādos eos qui in possessiōe se ingesserūt ap. ces. cogatis sub vr̄o examine iuris eq̄tati parē. Greg. ix. abbati sc̄i nicolai et decano cesareñ. moriñ. dyoc.

Ex pte scabinorū pp̄ti fuit ppositū q inter laicos eiusdem loci qōnibus emergentibus dirimēdis p iudiciū seculare quidā clerici sibi dono vel p̄cio ab aliquibus laicorū ipsorum cedi faciūt actōes ut aduersarios ad eccl'iasticū forū trahāt et p̄dā ex hm̄oi cōmercio assequātur. et c. cū igitur cessiones et empcōnes litiū legitime phibeāt sanctiones ita q iactura cause afficiāt illos qui sibi potētiorū patrociniū taliter aduocare psumūt et ex eo sint odiose q ex fonte cupiditatis videntur pcedē. M. q. clericos memoratos a psūpcōne hm̄oi p cē. ec. ꝯpescatis.

De arbitris.

Ex concilio affricano.

Sane et c. si aūt ex cōmuni placito epōrū inter quos cā v̄satur arbitros elegerint aut vnus eligatur aut tres ut si tres elegerit ā oīm sequātur sentētiā aut duorū. Alex. iii. eborac. arepo.

Non sine multa necessitate a p̄sbr nobis pposuit q cū in eccia sancti alfridi p mgr̄m. R. archid. de suella persone illius capellanus institutus fuiss; eodē. R. mortuo. M. nepos eius qui sibi in eccia iā dicta successit eūdē p̄sbrū capellanū ibidē interim ordinauit et c. cū aūt idē p̄sbr extra prouinciā exulās de suo bn̄ficio nō poss; iusticiā obtinere nec suā ulterius inopiaz sustinē p dolū et fraudē ipius. M. ab eo est sacrm̄ extortū ut arbitrium clericorū duorū exinde susciperet et seruaēt qui iam dicto M. fauētes p̄sbro p̄ceperunt ut. v. marchas ab eodē susciperet et toti cedēt qōni. Qm̄ igitur non decet aliquatenus sustinere vel qd̄ ꝑꝑerā arbitrati sūt debeat in correctū relinqui. M. q. si se cognouerint p̄fati clerici tam nequiter arbitratos dictū p̄sbrū ab obseruātia iuramenti aūcte nr̄a prorsus absoluas vel si arbitriū ipm nolueris equitate submixū ad obseruātiā ipius utrāq; ptē. ap. cess. ꝯpellas. Idem.

Peruenit ad nos q cū g. de cal. sororē. w. clerici duxisset in uxorē. idē. w. fidei interposicōne firmauit q. v. sol. sterlingorū annuatim daret eidē vn̄ cū sup eisdē. v. sol. inter ipōs ꝯtrouersia mota fuiss; i quatuor ꝯpromisere psonas q̄ taliter arbitrate fuerūt q idē. g. decimas q̄s in prochia de cal. p̄fatus. w. hr̄e dinoscitur p. v. taxatis sol. pcipet ānuatim. vnde qm̄ hm̄oi arbitrium poss; in posterū eccie pniciosū existere. M. q. si ita inueneris p̄nominatū. g. diligenter ꝯmoneas et ec. dis. ꝯpellās ut p̄libatas decimas liberas omnino dimittat nec sibi occasiōe hm̄oi aliquid ulterius vendicare p̄sumat. clericū vero moneas ut cū eodē. g. amicabiliter studeat ꝯuenire. Inno. iii. cancellario et mgr̄o loth. canonico parisien.

Dilecti filii abbas et ꝯuētus de sanduñ. cisterciēn. ordinis sua nob q̄rela mōstrarūt q cū inter eos ex vna pte ac hospitalarios ex altera sup usuario cuiusdā nemoris questio v̄teretur in regnā francorū fuit ꝯpromissum utrinq; q̄ cause meritis intellectis arbitriū duxit p diffinitiuā sniam pmulgādū. et c. quāuis fm regulā iuris ciuilis femine a publicis officiis sint remote. et alibi dicatur q licz sūme opinionis existāt si arbitriū in se susceperint vel si patrone inter libertos suos interposuerint audiētiā ab omni sūt iudiciali examine sepande ut ex earū placōe nulla pena aduersus earū ꝯtēptores nullaq; pacti exceptio habeatur. tn̄ iuxta ꝯsuetudīnē approbatā q̄ p lege fuatur in ptibus gallicanis femine p̄cellentes in subditos suos ordinariaz iurisdictōnē habē noscuntur. M. q. hospitalarios ut arbitriū ipm p̄sertim cū epōrū fuerit pn̄tia et ꝯsilio roboratū hn̄t pinde latū est et ab vtraq; pte sponte receptuz obseruēt p penā in ꝯpromisso statutā ap. postpo. ꝯpellatis. Idē abbati et ꝯuentui de piguia.

Quum tpe. C. ppe. p. n. et c. supra ꝯtrouersiis que inter te et mersburgeñ. epm̄ et quasdā tuos monachos vertebantur te pmisisti arbitriū magdeburgeñ. archiepi fuaturum. et c. q legitime ꝯstitit q fide hincinde data copromissum est i archiepm̄ memoratū nos arbitriū ab ipo platū decernimus obseruādū. illis dūtaxat caplis exceptis q̄ ꝯtra libtatē ipius mōsterii et duarū capellarū eiusdē i arbitrio sūt exp̄ssa cū et si spōte volueris de iure tn̄ nequiueris sine licētia

a Libtatis. nec eē poterāt arbiter h̄ interuenire q̄ i cā liberali arbiter interuenire nō p̄t. ff. e. nō distiguemus. ¶ de liberali. et. s. d̄ in integ. resti. cā restōis. i fi. h̄ ōtra j̄. de p̄scp̄. cū oli. h̄ q̄tū ad se potuit renūciare et nō q̄tū ad p̄pā p̄uilegijs libtatis. ut j̄. de re iud. sBorta. et j̄. de dona. inter dilcōs. alijs aūt p̄uilegijs bñ poss̄ renūciaē j̄. de p̄uil. si de terra. et. c. accedētib. coram arbitro ut h̄ dic. itē i criminib nō h̄z locū recōuēcō. ij. q. xi. c. i. q̄ nō relacōne criminū s̄z innocētia reus purgatur. ff. de pub. iud. bijs q̄. itē in cā spoliacōis j̄. de resti. spol. ex ōq̄sti. one. et melius j̄. de or. cog.

Cum dilcūs. p̄t. cessat recōuēcō.

ro. pō. renūciare p̄uilegijs vł indulgētijs libtatis q̄ mōste riū illd̄ iudicāt ad ius et p̄prietatē ro. ec. p̄tinē. De ep̄o sci andree et abbati de bechot.

Cum dilectus filius et. J. vtrū corā arbitris recō uencōi sit locus postulasti p se. ap. explicari. Nos igitur. r. q̄ licz in iudicio ōuementē recōuenire valeat is qui corām iudice cōuenitur. corā arbitris tñ recōuenire nō p̄t cū arbitri iudicare nō valeāt nisi de hijs tm̄ sup quib in eos extiterit ōpromissum. Idez rectori et fratribus hospitalis sancti barthol. luca.

Cum olī sup eligēdo in hospitali vestro rectore et fratrib inter vos et p̄orē sci barthol. lucan. corā iudicib delegatis q̄stio vertētur et vtraq̄z ps in eos ōpromittēs ipor arbitriū se p̄miserit fuaturam sup p̄lato ab ip̄is arbitrio utriq̄z dubitatio ē exorta quā petistis p se. ap. declarari. Nos igitur p̄blico instrumēto arbitriū ōtinēte diligēter inspecto ōgnouimus q̄ f̄m formā arbitrij p̄or sci barthol. luca. tenetur hr̄e ōsiliū cū familia hospitalis eiusdē et tractaē cū ea de inueniēdo rectore p̄pt̄ qd̄

dicimus q̄ nisi p̄or sup inueniē do rectoē tractauit cū familia hospitalis eiusdē et ip̄ius ōsiliū reqsierit nō hab̄z p̄tā tē eligēdi rectorem. et si alio modo cū elegerit eius electō hri deb̄z irrita et inanis. veruz hito cū familia sup h̄ ōsilio et tractatu p̄or libē p̄t rectorez eligē dūtaxat idoneū siue cōcordet siue discordet familia cū ip̄o sup inuēcōne rectoris.

Idē in ōcilio gnāli.

Contigit interduz q̄ cū actori et. J. ad h̄ gnāliter p̄hibemus ne sup sp̄ūalib ōpromittatur i laicū q̄ non decz ut laicus i talib arbitretur. Idē pisano archiepiscopo.

Per tuas lr̄as intimasti q̄ cū sup execucōe arbitrij qd̄ inter hospitalarios sci iohis et plebañ. de piscia sup hospitali sci allucij latū erat a nob lr̄as accepisses et. J. plebanus p̄posuit q̄ ad cāz tractādā p̄curatori dedit gnāle mādatū nō tñ ei mādauit ut sine sp̄eali mandato ōpromitte posss̄ vel trāsigē sup eor p̄tea p̄curator iā dcūs de assensu canoicor suor non fuerat institutus. et ideo dicebat arbitriū nō valere p̄sertim cum p̄curator fines mandati excesserit et arbitriū

fuerit p vnū clericū et duos laicos p̄mulgatum licet ip̄si de assensu ianueñ. arep̄i cui causa commissa fuerat arbitrium p̄tulissent et. J. Sup quo. f. t. t. r. q̄ si ex p̄te plebani arbitriū receptum fuerit indistincte ratū haberi debet ac p hoc iuxta tenorez mandati ap. execucōi mandari. si vero receptū non fuerit refert vtrū fuerit vel non de obseruando ip̄sum pena statuta et qd̄ si pena fuerit apposita agi p̄t ad penam. at si nulla statuta fuerit sed simpliciter fuit q̄ staret sententie cōpromissum p̄curator ad interesse poterit ōueniri quia iuramēto suo seip̄m p̄sonaliter non ecciam poterat obligare. qd̄ aūt a duob laicis et vno clico dicitur eē p̄latū nequaq̄ obuiare videtur. cū aūcte dicti archiep̄i factū sit cui causa de qua dicitur cōpromissum fuerat delegata. Bono. ij. archiep̄o coloñ.

Ex p̄te tua nostris ē auribus intimatū qd̄ vacāte p̄positura sancti cūberti i colonia canonici eiusdē eccie vota sua diuiserūt in duos videlicet. h. de iuliaco. et. C. de lumbardia et. J. Cūq̄z postmoduz tractaretur sup electōe hmōi et p̄tes essent in tua p̄ñtia ōstitute. i te demū sup hoc fide p̄stita ōpromittere curauerunt qui cause meritis diligēter inspectis ad ferendam diffinitiuam sententiam diē ip̄is ōsentientibus p̄fixisti. interim vero p̄fato. h. ab vna p̄te electo

sublato de medio supradictis canonicis inhibere curasti ne tua pendēte sententia p̄cederetur ad electōnez aliam faciendam quorū quidā nichilominus. b. coloñ. canonicū elegerunt. die igitur quo sentētia p̄ferri debuit in tua. p̄. p̄tibus cōstitutis dictus. b. allegauit q̄ p̄cedē vlterius non debēs. quapp̄ter tibi edoceri a nobis humiliter postulanti breuiter r̄ndemus. q̄ licet arbitriū sit finitū p mortē ip̄sius. h. prius tñ de prime electōnis meritis debuisti ōgnoscere. q̄ p̄cessus fieret ad scdāz nam si dictus. C. sup̄stes in electōne ius haberet scdāz cōstat penitus nō valere. Idē electo et abbati sancti zenon. et. C. canonico veroñ.

Exposita nobis feltreñ. et beluen. electi peticō ōtinebat q̄ cū causa que inter antecessorem suū ex p̄te vna et ciues teruisinos ex altera sup districtu et rebus alijs vertebatur p sententiam hostieñ. episcopi tunc ap. se. le. fuerit terminata et. J. Tandem sup quibusdā discordijs q̄ hinc inde videbantur exorte i ducem venetorum tanq̄ in arbitrum cū p̄te altera compromisit et. J. licet autē eidem duci lr̄as nostras miserimus ut ad componendum inter p̄tes laborare deberet. cū tñ intēcōnis nr̄e nō fuerit immutare sententiā ip̄am vel sopitas p eam querimonias suscitare. mandamus quatenus p̄fatis lr̄is

iū h̄ nō tenetur sequi illd̄ j̄. de regul. licz. C. de iur. emphit. l. ul. ff. de admi. tut. q̄dā decedēs. ¶ papinianus. ff. ubi pupil. educ. debe. l. i. itē et h̄m hāc interp̄tacōez vid̄r intelligēda illa dec. s. de elec. cū inter. ubi de h̄. h̄ vid̄r q̄ supfluū sit petē ōsiliū qd̄ q̄s sequi nō tenetur ar. C. de p̄ba. ad p̄bacōz. h̄ ctē p̄t ēē q̄ tale ōsiliū sit vtile q̄ p̄t mouē priorē ad aliquid faciēdū qd̄ forsitā p se non fecisst̄. ar. xxxi. di. in cena. et. ff. e. itē si vnus. ¶ ul. alias ē lex et incipit. si in tres. et qd̄ a plib queritur facilius inuenitur. xx. di. de q̄b. et. C. de fideicōmis. l. ult. ad fi. et ar. ad h̄. lxiij. di. ex ōsciētiā. et diligēs inquisicō faciēda ē in ele

gis dignū trahit ad se minus dignū ut sic potius res valeat q̄ pereat j̄. de cōse. ec. vel al. qd̄ in dubijs. et j̄. de ver. sig. abbate. h̄ in laicū tm̄ ōpromitti etiā aūcte ep̄i nō p̄t sicut credo nisi aūcte p̄pe. ut xxxij. di. ¶ verū. et. ij. q. v. mēnā. et. c. nos si. q̄ ep̄s etiā cām sp̄ūale laico ōmittē nō poss̄ cū ius sp̄ūale nō cadit in laicū. xcvi. di. bñ quidē. et ar. s. de elec. sacrosancta. et. c. massana. vñ dico q̄ laicus de reb sp̄ūalib nullo mō iudicare p̄t nec p̄ncipalit̄ nec incidēter. et q̄ eccīasticis p̄sonis cā sp̄ūalis sit ōmittēda ē ar. s. de offi. del. cū te ōsulēte. et. c. sup qōnū. ¶ fi. v. q̄ si. q̄ h̄ hr̄et gnāle mādatū trāsigē tñ nō potuit seu ōpromitte. ff. de p̄cur. mādato. et. C. d̄ trāsac. trāsactōis. h̄ si clausula d̄ trāsacto fuit apposita tūc vid̄r q̄ trāsigē possit. aliter nō q̄ adiectō illius clausule aliq̄d ōpatur. ar. ff. de vsur. si stipulatus. et j̄. de relig. do. cū dilectus. et videtur exp̄ssum. s. de trāsac. ōtingit. h̄ obstare vid̄r. ff. man. creditor. ¶ ul. dic de hoc ut nōtur i p̄dicto. c. cū dilectus. et ut dixi. s. de transac. cōtingit. in glo. que incipit. nota. in fi.

h Canonicorum. vnde non valuit qd̄ per eum factum fuit si cōsensum canonicorum non habuit. s. de p̄cur. c. i. et capl̄m sine cōsensu prelati agere non potest j̄. de iudi. causam que. de hac materia dictum est s. de R̄p. edoceri. et. s. de p̄cur. c. i.

i Mādati. vñ nō valuit qd̄ vltra fecit. s. de offi. del. cū olim. et. C. de p̄cur. si p̄curator. et. ff. man. diligenter. et. s. de R̄pt. cum dilecta.

a Ratū. licet p̄curator non habuiss̄ mādatum ad hoc. ex quo tñ clerici ratū habuerūnt arbitriū est obseruandū. et valet et p̄inde ē ac si haberet mandatū. ff. de p̄cur. mandato. et. s. de transac. cōtingit. idem ess̄ si egressus fuiss̄ fines mandati. ex quo ratum habuit dn̄s factū p̄curatoris. s. de offi. del. cum olim. idē ess̄ et si nullū mādatū habuiss̄. postq̄ ratum habuerūt qd̄ eorum nomine fecit. ff. de iudi. licet verum. Ideoq̄z debet arbitriū execucōi mandari ut h̄ dicit. et qd̄ dicitur hic colligitur de tribus legib. si enim arbitriū a p̄tib approbatur vel etiam silencō. x. dierū ex eo dat actō et excepcō ...

... legatus datur vel ad exequendū arbitriū vel ad cōpellendū arbitrū. alias ordinarius debet cōpellē arbitrū ut p̄cedat. ff. e. l. iiij. ¶ ait p̄tor.

e Ex p̄te. diuiserūt. qd̄ nō est nouum nec rep̄hensibile. viij. q. i. nō est nouū. et. lxiij. di. c. ul.

d Prestita. de qua habes. s. e. cū tp̄e. scdm̄ leges nō debent iurare. sed penam p̄nt p̄tes apponere. in aut. de iudi. ¶ quia vero. colla. vi. et. C. e. aut. decernimus.

e Curasti. et bene quia pendente electōne illius sup̄stitis nō est alia electō celebranda. ut. s. de elec. considerauimus. et ista electio p̄mo debuit reprobari q̄ fieret transitus ad secundam j̄. de conces. p̄ben. post electōnem. ad fi. et. s. de elec. auditis. vbi de hoc.

f Allegauit. et male ut declarant sequētia quia p̄mo cōstare debuit de hac electōne ut dictū est in prima notula. sed mouit eū forte quia dicit lex q̄ mortuo altero ex litigatorib qui dederat fideiussorem iudicio sistendi. tñ p̄tor nō debet eū iubere āmodo exhibere

ff. qui satisda. cog. si decesserit. et sentētia lata post mortē litigatoris nō valet. ff. de re iudi. in sentētijs. ¶ ul. et. l. se. h̄ hoc nō est verū gnāliter. imo sentētia debet ferri post mortē saltē p̄pter accessoria ff. d̄ rei ven. vtiq̄z. et mortuo eo qui appellauit necesse est heredib cām finiri. C. si pen. ap. mor. interue. l. i. et q̄si p totū. ita et hic necessaria est sentētia q̄tū ad canonicos qui quasi heredes sūt ad ius eligendi si alterius electō cassetur. et quātū ad aliū electū ut sciatur an sua electō sit canonica. p mortē alterius non p̄dit iste ius suū nec acquirit si ius non habebat. ideoq̄z debuit iudex cām finire añq̄ sic terci...

... ōpromitti in laicū de rebus ciuilibus ut hic dicit sed non de sp̄ūalibus ut. s. e. contingit. ubi de hoc. sed qualiter potuit cōpromitti in ducem de

hijs sup quibus sentētia lata erat. nam trāsactō seu composicō debet fieri de re dubia et lite incerta. ff. de trāsac. l. i. sed cum res h̄ certe erant p sentētiam a qua non fuit appellatū nec supplicatū et ideo transigi siue ōpromitti non potuit. C. de transac. si cā. et. ff. d̄ trāsac. etiā post rem. et. ff. de ōdi. inde. eleganter. ¶ si post. ad quid ōpromissuz fuit hic de re certa. hec dubitacō soluitur in lr̄a quia nō fuit ōpromissuz ad h̄ ut sn̄ia immutaretur sed ut illi illo duce mediāte desisterent ab iniurijs quas faciebāt ep̄atibus illis ut j̄. sequitur.

l Intencōnis. semp recurrēdū est ad intēcōnē scribētis ut h̄ dicit et. s. de p̄cur. peticō. et. s. de offi. or. licet. et. s. de vsu pal. ex tuar. et j̄. de p̄bē. cū cām. et. c. ul. quia eius est interp̄tari cuius est condere j̄. de sen. ex. inter alia. et. xi. q. i. ¶ ex hijs. et. C. de le. l. ul.

de arbi

non obstantibus quicquid per prenominati ducis arbitrium contra ipsius legati sententiam inueneritis esse factum in irritum reuocetis ei districtius inhibentes ne ulterius in compromisso procedat eundem ad restitutionem obsidum occasione illius compromissi sibi datorum ut ipsius arbitrium seruaretur per censuram ecclesiasticam compellentes. Gregorius .ix. decano et magistro. p. canonico sancti petri atrabaten. dioc.

Innotuit nobis .w. laico conquerente quod cum .o. laicus ipsum super quadam summa pecunie coram iudicibus auctoritate apostolica conuenisset tandem fuit a partibus in duos arbitros compromissum sic tamen quod si illi duo ad inuicem discordarent tercium adderent iudices nominati retenta penes se compellendi partes ad obseruandum arbitrium per dictos arbitros promulgandum nichilominus potestate. cumque tercius arbiter a iudicibus predictis electus cum altero duorum ipsum parti alteri condemnasset idem ex eo sentiens a sepedictis iudicibus se grauari quod ipsum ad obseruantiam huiusmodi arbitrii compellebant nostram appellauit audientiam sed ibi appellatione contempta excommunicationis tulerunt sententiam in eundem. Ideoque mandamus quatenus si est ita cum legali sit prouisione statutum ut compromissum de incerta persona in arbitrum assumenda non teneat dictam excommunicationis sententiam denuncietis penitus nullam esse. Idem abbatisse et conuentui iotren.

Cum a nobis petitur et .J. ex parte uestra fuit propositum quod olim inter uos et senonen. archiepiscopum questione suborta super eo quod idem archiepiscopus asserens monasterium uestrum metropolitano iure sibi subesse procurationes et res alias exigebat a uobis. tandem .m. R. sancti angeli diac. card. tunc apostolice sedis lega. a partibus concorditer compromisso et promisso sub certa pena quod arbitrio seu ordinationi eiusdem uel duorum mediatorum quos idem super hoc deputaret precise parerent magister. p. cappellanus noster et .J. archidiaconus senonen. mediatores ab eodem super hoc deputati legato ordinando et diffiniendo causam huiusmodi terminarunt. Nos igitur quod per predictos mediatores super hoc actum est auctoritate apostolica confirmamus. Idem

Compromissum non extenditur in compromittentis heredes si de ipsis non caueatur ibidem.

Liber secundus de iudiciis. Rubrica

Ex concilio affricano.

De quo uult deo centuriensi episcopo quem cum aduersarius ipsius petisset ad concilium introduci interrogatus an cum eo uellet experiri primo id promiserat et altera die respondit hoc sibi non placere atque discessit placuit ut nullus eidem communicet donec satisfactione premissa fuerit absolutus. Nam adimi sibi episcopatum ante cause eius exitum nulli potest iure uideri. Ex synodo eugenii pape.

Decernimus ut laici ecclesiastica tractare negocia non presumant. et episcopi abbates archidyaconi et alii ecclesiarum prelati de negociis ecclesiasticis maxime de illis que spiritualia esse noscuntur laicorum iudicio non disponant. nec propter eorum prohibitionem ecclesiasticam dimittant iusticiam exercere. Alex. .iii. illustri regi anglie.

Quanto diuina gratia et .J. cum uero iuris patronatus ita coniuncta est et connexa spiritualibus causis quod non nisi ecclesiastico iudicio ualeat diffiniri. Idem salomitano archiepiscopo.

Et si clerici coram seculari iudice conuicti fuerint uel confessi de crimine non sunt propter hoc a suo episcopo aliquatenus condemnandi. Sicut enim sententia a non suo iudice lata non tenet. ita et facta confessio coram episcopo. Si uero coram episcopo de criminibus in iure confessi sunt seu legitima probatione conuicti dummodo sint talia crimina propter que suspendi debeant uel deponi. non immerito suspendendi sunt a suis ordinibus uel ab altaris ministerio perpetuo remouendi. De adulteriis uero et aliis criminibus que sunt minora potest episcopus cum clericis post

peractam penitentiam dispē-
sare. Sz non debet quemlib et
depositum pro suis excessibus
cū suo sit functus officio nec
duplici debeat ipm contricōe
oterere nec iudici tradere se-
culari. ¶ Idem.

Ceterū quia in eos qs ab
eccia tua ostat possessiones te
nere in feudū occasione ipaz
excommuīcacōis seu interdi-

cti i sentētia pmulgat. ¶ Nos
id districtius inhibemus. qū-
diu parati fuerit sup hijs i tua
presentia iusticiam exhibere.
¶ Idem oxonen̄. episcopo et
decano london̄.

Dilecti filij prior a clerici
de guisiburn̄. contra eboracē.
archiepiscopū ap. se. le. grauē
querimoniaz trasmiserūt. et c.
Prouideatis attētius ne ita

subtiliter sic a multis fieri so-
let cuiusmodi actio intente-
tur inquiratis. sz simpliciter et
pure factū ipm et rei veritatē
sm formaz canon̄. et sanctoz
patrū instituta inuestigaē cu-
retis. ¶ Idem paduano epō.

Intelleximus et c. qz po-
stulasti a nobis utrū ex
cōicatus in iudicio stare possit
Respondemus qz cōueniri pt
et debz p aliū rn̄dere in iudicō
ne videatur de sua malicia co-
modū reportare. ¶ Idem
.iij. strigo. archiepō.

Clerici et c. cū impator di
cat qz leges nō dedignātur sa
cros canōes imitari. in quib
gn̄aliter traditur ut de omni
crimine clericus debeat coraz
eccliastico iudice ouemiri. non
debz in hac pte canonib ex a-
liqua osuetudine pjudiciū ge
nerari. ¶ Clemens. iij.

Causaz que vertitur inter
fratres dulmen̄. monasterij et
monachos sancti albani. et c.
prouideas inter cetera ut fres
dulmen̄. monasterij cū aucto
ritate et assensu epi sui ingre-
diantur negociū. ne si fratres
sancti albani obtieāt eps idē
abbatē monasterij se pponēs
litē sopitā valeat suscitare.

¶ Celestinus tercius.

Cum non ab homine et c.
a nobis fuit ex pte tua quesitū
vtrū liceat regi vel alicui secu-
lari psone iudicare clericos cu-
iuscūqz ordinis siue in furto si-
ue in homicidio vel piurio seu
quibuscūqz fuerint criminibus
dephensi. Con. t. t. rn̄. qz si cleri-
cus in quocūqz ordine cōstitu-
tus in furto vel homicidio vel p-
iurio seu alio crimine fuerit de-
phensus legitime atqz ouictus.
ab eccliastico iudice deponen-
dus est. Qui si depositus fuerit
incorrigibilis excōicari dz. de-
inde otumacia crescēte anathe-
matis mucrone feriri. postmo-
dū vero si in pfundū maloz ve-
niens otēpserit cū eccia nō ha-
beat ultra quid faciat ne possit
esse vltra pditio plimoz p se-
culare cōprimendus est pote-
statē. ita qz ei deputetur exiliū
vel alia legitima pena inferat.

Quia. w. q violēter ¶ de-
cebatur ecciam. p. cle-
rici occupasse defunctus ē ut
accepimus. et. r. eam postmo-
dum est ingressus. Precipi-
mus ut sm formā pcorū littera-
rū inter ipos. r. et p. sub eisdez
iudicib mediante ratione eū-
dem sicut inter p. et pfatū w. si

vixeret negociuz terminetur.

II Innocen. iij. sancti sergij et sci georgij abbatibus.

Cum venissent et c. cum super privilegijs sc. ap. causa vertatur. nolumus de ipis p alios iudicari. I De platis p franciam constitutis.

Novit ille q nichil ignorat et c. No putet aliquis q iurisdictoez illustris regis francoz. pturbare aut minuere intendamus cu ipe iurisdictoez nostram nec velit nec debeat impedire. s cu dns dicat in euangelio. si peccauerit i te. f. t. vade et corri. eu inter te et ip. so. si te audierit lucratus es fratrem tuu. si te non audierit adhibe tecu vnu vel duos. ut in ore duorum vel triu testiuz stet omne verbuz. Quod si no audierit dic eccie. Si aut ecclesia non audierit sit tibi sicut ethnicus et publ. et rex anglie sit paratus sufficienter ostende q rex francoz peccat in ipm et ipse circa eu in correctone pcessit secundu regula euangelica. et tandem q nullo modo pfecit. dicit eccie. quo nos q sumus ad regime vniuersalis eccie supna disposicone vocati. mandatu diuinu possumus no exaudire. ut no pcedamus sm formam ipius nisi forsitan ipe coram nobis vel legato nro sufficientem in contrarium racone ostendat. No eni intedimus iudicae de feudo cuius ad ipm spectat iudicium nisi forte iuri

dictioni p speale privilegiu vel contraria consuetudine aliquid sit detractu. sed decernere de peccato cuius ad nos ptinet sine dubitacone censura qua in quelibz exercere possumus et debemus. Non igitur iniuriosu sibi debet regia dignitas reputae. si sup hoc aplico iudicio se omittat. cu valentinianus inclitus impator suffraganeis mediol. eccie dixisse legatur talez in pontificali sede ostitue pcuretis. cui et nos q gubernamus imperiu sincere nra capita submittamus. et eius monita cu tanq homines deliquerimus suscipiamus necrio velut medicamenta curantis. Nec sic illud humilimu omittamus qd theodosius statuit impator. et carolus innouauit. de cuius genere rex ipe noscitur descendisse. q cunqz videlicet litem habens siue petitor fuerit siue reus siue in inicio litis vel decursis tepoum curriculis. siue cu negocium poratur. siue cu iam ceperit promi sententia si iudiciuz elegerit sacrosancte sedis antistitis ilico sine aliqua dubitacone etia si ps alia refragetur ad episcopoz iudiciu cum sermone litigantium dirigatur. Cu enim no humane constitucoi s diuine potius innitamur. quia potestas nostra no est ex homine sed ex deo. nullus qui sit sane mentis ignorat quin ad officiuz nostrum spectet de quocunqz mortali pecco

quelibz corripere xpianu. et si correctone otepserit p districtone eccliastica cohercee. s forsan dicetur q aliter cu regibus et alit cu alijs e agendu. Ceteru scptu nouimus i lege dma ita magnu iudicabis ut paruu nec erit apd te accepco psonaru. et c. Licet aut h mo pcedere valeamus sup quolibz criminali pecco ut pecore reuocemus a vicio ad vtute. ab erroe ad vitate pcipue cu otra pace peccatur q e vinculu caritatis. Postremo cu inter reges ipos reformata fuerint pacis federa. et vtriqz pstito ppo iuramento firmata q tn usqz ad tps ptaxatu fuata no fuerit nunqd no poterim9 de iuramti religioe ognosce qd ad iudiciuz eccie no e dubiu ptine. ut rupta pacis federa reformet. Ne igit tanta discordia videamur sub dissimulacoe foue pdco legato dedimus in pceptis. ut ni rex ipe vel solida pace cu pdco rege reformet vel treugas ineat opetentes. vel salte humiliter patiatur ut ide abbas et archiepus bituricen. de plano cognoscat. vtru iusta sit qrimonia qua otra eu ppoint coram eccia rex angloz vel eius excepco sit legitima qua otra eu p suas nobis lras duxit expmeda iuxta forma sibi data a nobis pcede non omittat.

I Dem epo helyensi.

Pastoralis. et c. statuim9 preterea. ut principales pso

ne non per aduocatos s p seipas fcm pponat. nisi forte sint adeo indiscrete ut eaz defcus de iudicis licetia p alios suppleatur. II Dem nobili viro

E matheo de riparia.

Xaminata causa q vtitur inter te et milites campanie et c. Actione qua sup iure patronatus eiusde eccie otra pfatos milites intetabas incogruete ognouim9 et inepta q cu testes induxeris ad pbadu q qn pfatus vicedns eccia eande taq seqstrata accepit. tu ius pronatus ipius eccie possidebas pfecto. nec rei vendicationem intende nec ipius restoez poteras postulare. Vnde intetione tua in hac pte pnuciauimus no tene. absoluetes eosde milites ab ead. ita tn q si ogruente et apta intede volueris actone rndere tibi nlominus teneantur. I De mgro et fratribus milicie tepli in italia ostitutis.

Cum deputati. et c. accepimus q quida ta seculares q eccliastici iudices illos quos habetis in domibus vris pceptores in caus ad psequeda sua iusticia no admittut taq licitu no sit eis sup litigios negocijs cura gere qui pacificis decreuerut studijs inhere. illos allegates i repulsione eoru q eoz ipis gnatio no e nota q vnicuqz venerint gra dma vocati du laudabiliter exeqntur officiu sui ordis ex supabudati reqritur sue nocco nacois

86

De iudicijs

ne quis i gitur in ꝓsecutiōe cau ſaꝝ ꝑcep dᵉē eoſdē ab agen do vel rn̄dendo occaſiōe hmōi ꝛ ꝓellat. aūcte pn̄tiū inhibem⁹

De vercellen̄ epo ⁊ abbati de

Qualiter ⁊ qn̄. toleto.

et .j. ꝑcipiatis ex pte nr̄a platis ut laicis de clericis cō querentib⁹ plenam faciāt iu ſticiam exhiberi. non obſtā tib⁹ appellacōib⁹ fruſtratorijſ quas in eoꝝ grauamē clerici frequenter opponūt. ne ꝑ de fcū iuſticie clerici trahātur ad ſeculare iudiciū a laicis quod omnio fieri ꝓhibem⁹. De.

Cauſaꝫ que inter abbatē ⁊ ꝯuentū wincō. ex vna parte ⁊ archidiaconū carnot. ex alt'a ſup q̇buſdā ꝓcuracōi bus vertitur vobis et archidi acono piſien̄. meminimus cō miſiſſe et .j. Quia vero cū eund archidiaconū ſiſis pene cauſa ꝯngat nimis fauorabilis par ti alteri videretur. Nos te fili decane loco ipius archidiaco ni ſubrogantes. M. q. non ob ſtantib⁹ ꝑoribus lr̄is in cā rati one preuia ꝓcedatis. Gono. .iij. archidi. remenſi et decano

Aitemreñ colon̄ dioc.

Exhibita nob̄ r. virdi menſ electi petitio ꝯtinebat. ꝙ cū ſup facto electionis ſue b. archid. ac quorūdā canon̄. virdin̄. aduerſarioꝝ ſuoꝝ ꝓ curatores ad nr̄am audientiaꝫ acceſſiſſent pariſien̄. epo et cō iudicib⁹ ſuis ſub certa forma lr̄as nr̄as direximuſ inter alia ꝯtinentes ut vocatis q̇ forēt e uocādi ſup ꝓpoſitis ſuis ⁊ ali is negociū ꝯtingentib⁹ in qui rerent veritatē. et .j. Cū aūt idē el cūs ex hijs qui ꝯtra eū age bant ꝯſpirationem ⁊ quibuſdā excōmunicationē in modū ex cepcōnis obicēt ſe id offerēs ꝓbaturū. ꝑfati iudices interlo cuti fuerunt ꝙ de hijs et princi pali negocio ſil' ꝯgnoſcerent nolentes quaſi nō iudices ſed inquiſitores exiſterent ſup ꝑ dictis exceptionib⁹ ipius elcī ꝓbationes admittere. ſꝫ puer tendo iuris ordinē de ꝑmiſſis exceptionib⁹ ⁊ pn̄cipali parit' p ſe inquirere intendentes ⁊ ꝓ cedentes etiā ad receptionem teſtiū lite nōdū ſup eodem ne gocio ꝯteſtata. q̄re ꝑfatus ele ctus ad nr̄am audientiā appel lauit. et .j. Quia vero nō ī mod inquiſitionis ſꝫ ꝯmiſſionis ne gociū extitit delegatū. M. q. ſi ex dcīs ḡuaminib⁹ vel aliquo eoꝝ appellatū fuiſſe ꝯſtiterit re uocato in irritū quicquid poſt ap. hmōi inueneritis attēptatū in cauſa ipa iuxta priorū ꝯtinē tiam lr̄aꝝ rōne ꝑuia procedatis. De mgro tācredo cano nico bonomen̄.

Venerabilis frater nr̄ ar chiepus rauennas ꝓpoſuit co rā nobis ꝙ cū decīſio cāe q̄ in ter ipm et ꝯuitatē ceruien̄. ſup iuriſdictione ciuitatis ceruien̄. et quibuſdā alijs articulis ver titur ſit p ſubterfugia ⁊ cauilla tiones eoꝝ p triennū ꝓrogata dicti ceruien̄. aſſerentes in ſtātiā iudicij p decurſū trienij ꝑijſſe. rn̄dere ſub tuo exami ne recuſarūt. et .j. M. q̄. excepti one hmōi non obſtante in ne gocio ipo ꝓcedas iuxta tra ditam tibi formam. De epo et magiſtriſ. t. et. b prateñ. bo nonie ꝯmorantib⁹

Significauerūt nobis ꝯ lim abbas et ꝯuentus ſcē ma rie de florētia. ꝙ florentina po teſtas ꝓ eis ꝯtra ꝯmunitatem caſtri de ſigna ſup poſſeſſiōe vl' quaſi iuris ibidē eligendi re ctorem qd̄ ad ſe ptinere dice bant diffinitiuā ſententiaꝫ ꝓ mulgauit. ſꝫ poſtmodū abba tē ⁊ ꝯuentū ꝑfatos ipa ptāſco egit ꝯmunitati ꝑdcē ſup ꝓpri etate vel quaſi memorati iuris in ſeculari iudicio rn̄dē. vn̄ vo bis iniunximus ut ſi ita eſſꝫ co gētis ꝯuitatē eandē electuꝫ a monachis in rectorē admittē. audituri poſtea que ptes ſup ꝓprietate vel q̄ſi dicti iuris du cerent ꝓponenda. et .j. verū pſ altera inter alia excipiendo ꝓ poſuit ſe tūc rn̄dere corā vobis de iure nō teneri cū tēpus ꝓ pter vindemias exiſtēt feria tū. reſpondente ſindico mona ſterij hoc malicioſe ꝓponi vide licet ut cauſa ꝓtracta tpus re giminis electi ꝑdcī inutilis re labatur. et .j. M. q̄. hoc non ob ſtante in negocio rōe ꝑuia ꝓce datis. De foro ꝯpetent

Ex cōci. calcedon̄.

Si q̄s clericus aduſus clericū negociū hēat nō deſerat epm ꝓpriū ſed ꝑus apd ipm actio ventiletur. vel cōſilio eiuſdē apud alios quos vtra q; pars voluerit iudiciū obti nebūt. Ex ꝯcilio pariſien̄.

Nullus iudicū neq; ꝑſbi terum neq; diaconū aut clericū vllū aut minores eccīe ſine ꝑmiſſu pōtificis p ſe diſtri gere aut cōdemnare ꝑſumat. qd̄ ſi fecerit ab eccīa dei cui in iuriā irrogare dinoſcitur tam diu ſit ſequeſtratus. quouſq; re atū ſuuꝫ cognoſcens emēdet. Ex cōcilio affricano.

Sane ſi epiſcopi inter q̄s cauſa verſatur ſint diuerſaꝝ ꝓ uintiaꝝ ille primas det iudi ces in cuius ꝓuintia ē locus de quo cōtenditur. G. Reg. bono men̄. defenſori corſice.

Si quis ꝯtra clericuꝫ cām

habiut epm ipius adeat qui si ut suspectus fuerit recusatus executor ab eo deputetur. Aut si hoc actor refugerit ab eodē epo est deputandus qui ptes sibi mutuo cōsensu iudices cō pellat eligē a quibus quicq̄d fuerit diffinitū ipius sollicitudine seruata lege modis omi bus ↄpleatur. Alexan. iij.

Si clericus laicū de rebus suis vel ecc̄ie impetierit et laicus res ipas non ecc̄ie aut clerici sed suas ꝓprias asseuerat. debꝫ de rigore iuris ad forensem iudicem trahi. cū actor forū rei sequi debeat. lꝫ in plerisqꝫ ptibꝯ aliter de ↄsuetudie habeatur. Idem.

Ex transmissa nobis insinuacōne. b. c. et. w. militū ecclesie tue intelleximus q̄ cū. r. de casiuille eos qui sup quadā possessiōe corā trecen. epo. traxisset in cām. Nobilis vir de cāpis eoꝝ dn̄s sub debito fidelitatis eis inhibuit. ne de seculari feudo in iudicio ecc̄iastico rn̄derent. et. ꝫ. Per dn̄m feudi cām iubeas terminari. et si ipe malicōse distulerit tu ei debitū finē imponas. Idem.

Uerum quoniā de quibusdā feudis aduersus ipo situ q̄stio mota fuit statuimus ut ex quo eps fuerit in ecclesia ↄsecratus de feudis ipis sb̄ suo iudicō ↄgnoscatur si ad ecc̄iasticā ↄgnitionē ptineant. alioquin bn̄placito imperiali sicut iustū fuit relinq̄tur. Luci. iij.

Cum sit gn̄ale ut actor forū rei seq̄tur. et. ꝫ. verū quoniā seculares iudices i exhibenda iusticia psonis ecc̄iasticis sepe i iudicio sūt remissi. in fauorem ecc̄ie ē introductū. ut malefactores suos q̄ sacrilegi sunt censendi venerabiliū locoꝝ rectoēs possint sub quo maluerint iudice ↄuenire.

Celestinus tercius.

Qvod clericis. et. ꝫ. M. q̄. si quas cās pecuniarias clerici parisius ↄmorantes habuerit ↄtra aliquos vel aliqui ↄtra eos ipas iure canoico decidant. Innoc. iij. vercell. epo.

Licet ex suscepto et. ꝫ. M. q. si qn a laicis vercellen. lr̄as super rebꝯ p̄cipue que forū seculare ↄtingūt. a se. ap. ↄtigeit impetrare sub. ap. ob. decernas auct. n. irritas et inanes dūmō

ↄsules et ↄmune de se ↄq̄uerentibus in iudicio seculari exhibeant iusticie ↄplementū. Liceat tn̄ ipis qui sub eisdē ↄsulibus taliter duxerint cōtēdēdum. si se in aliquo senserint p̄grauari ad tua sicut hactenus ꝓuatū est vel ad nr̄am si maluerint audientiam appellare. ꝫ p̄sertim tpe quo vacante imperio ad iudicē secularem recurrere nequeunt qui a supioribꝯ in sua iusticia opprimūtur. Si vero ↄsules iusticie tanq̄ merito suspecti fuerit recusati corā arbitris ↄūiter electis de cā suspicōnis agatur. que si pbata fuerit eē iusta ad te. vel ad nos p iusticia recurratur. sicut supius ē exp̄ssuꝫ. Idē archidiaco. et thesaurario turoneñ.

Ex tenore lr̄aꝝ comitis britanie ē nr̄is auribus intimatū. q̄ cū causam q̄ inter mulierē nobilem. f. et. ꝫ. de meduano sup hereditate sua noscatur agitari vobis ↄmisim⁹ terminandā ipe comes eidem mulieri cū tā ipa q̄ p̄dict⁹. ꝫ. essent de foro ipius mādauit

ut cām deferret ad ipm ꝓmittens eidem q̄ facēt ei iusticie plenitudinem exhiberi. et. ꝫ. Nos igitur attēdentes q̄ sic sumus viduis in iusticia debitores. q̄ aliis iniusticiam facere nō debemus. Mādamus. q. nisi sit talis cā q̄ ad ecc̄iasticuꝫ iudicē ptinere noscatur ei supsedere curetis. dūmodo p iudicē secularem suā iusticiā possit obtinere. alioquī nō obstante ipius ↄtradictione cām ipam ratiōe p. terminetis. Idē pisano archiepiscopo.

Si diligenti. et. ꝫ. Asseruisti te usqꝫ ad hec tpa tenuisse q̄ licitū sit clerico renunciare saltē in tpalibꝯ cāis iuri suo et sibi laicū iudicē ↄstituere. presertim vbi aduersarij volūtas accedit. ac tenere iuramentuꝫ sup hoc interpositū rn̄disti. immemor ↄstitucōis qua cauetur pacto p̄uatoꝝ iuri publico minime derogari. cū g̃ ius h̄ i militañ. et carth. ↄ. sit spālit̃ ꝓmulgatū. ne clerici cleicos r̄licto suo pontifice ad iudicia publica ptrahāt alioquī causam perdāt

De foro cōpet.

et a cõmuniõe habeantur extranei. et tam epi q̃ diocones seu quilibʒ clerici in criminali seu in ciuili si derelicto ecclastico iudicio publicis iudicijs se purgare voluerint etiã si p eis sit lata sententia locũ suuʒ amittant. et hoc ĩ criminali actione. in ciuili vero pdant qð euicerint si locũ suũ maluerint obtinẽ. manifeste patet q nõ solũ inuiti ʒ etiã volũtarij pacisci non pñt ut secularia iudicia subeant. cũ sit bñficiũ ʒ generale nõ psonale cui renũciari valeat. sed potius toti collegio ecclastico sit publice indultũ cui puatorũ pactõ derogare non pt. nec iuramentum licite seruari potuit qð ɔtra canonica statuta illicitis pactionibꝫ informatur. Dẽ beluacen. episcopo.

Dum cõtingat interdũ et. J. Insup postulasti an cũ aliqui clerici deputati iudicio capituli beluac. aut alioꝶ clericorũ tue dioc̃ sup excessibꝫ impetuntur sint cogendi corã te. vl' potius coram illis quibꝫ fuiunt querelantibus respõdere. cum illi sibi iurisdictioneʒ huiusmodi vendicare cõtendant. licet illos excommunicare non valeant vel alias etiam cohercere. Sup quo t. rñdemus q ad te utpote ordinariũ de talibus debent ɔquerẽtes habere recursuʒ. maxime si sup hijs impetuntur que in tua noscuntur dioceſi cõmisisse. Nisi forte hij quibꝫ delinquentes ipi deseruiunt ex indulgentia vel cõsuetudine spãli iurisdictionem hmõi valeant sibi vendicare.

Postulasti per Dem. se. ap. edoceri utrũ sacdos hñs ecclam in vna dioceſi et residens in eadem domiciliũ vero patrimonij ratione in alia ibi delinquens ab eo in cuius dioceſi habet patrimoniũ p delicto ibidem cõmisso debeat iudicari. presertim in causis q̃ officij seu beneficij priuationem exposcunt. Ad qð breuiter rñdemus q p epm in cuius dioc̃. deliquit sentẽtia pmulgari poterit in eundeʒ. Sed ab eo in cuius dioc̃. beneficium obtinet erit quo ad illud executio facienda. Onor. iij. a̋repo decano et archidiacono turoñ.

X pte. b. quõdã anglie regine fuit ppositũ. q cũ nobilẽ virũ. w. detentoreʒ castri segrey. rõe dotalicij ptinẽtis ad ipam. q̃ p eũ vl' eiꝰ ɔplices ɔtra iusticiã fuerãt spoliata auct. ho. me. io. ppe p. n. corã vobis traxissʒ i cãm dcũs nobilis excipiẽdo pposuit q lr̃e aplice nõ valebãt p eo q castruʒ guargie vbi ẽ eius domiciliũ principale ɔsistit in dioc̃. rodoñ. que ultra duas dietas a turonis ẽ remota. verũ replicatum fuit ex pte regine q idẽ nobilis turoneñ. satis poterat ɔueniri. cum nõ solũ rodoñ. ʒ etiã adegaueñ. dioc̃ existat eo q et castra et redditus plures hʒ ĩ ipa. et castrũ de quo questio vertitur in eadẽ est dioc̃. q̃ a turoñ. neq̃q̃ ultra. xij. leucas distat. ideʒ qꝫ adiecit q cũ dcã regina ius suũ corã dño feudi psequi debuissʒ. littere aplice non valebãt. cũ non facerent mencõnem q dñs feudi fuerit requisitus. et ipe in exhibẽda iusticia extiterit negligẽs vel remissus. subiciens q eedem lr̃e falsitate expssa fuerant impetrate eo q suggestũ fuerat castruʒ illð ad eandẽ reginã rõne dotalicij ptinere. cũ nec ab inicio nec durãte mr̃imoio a viro sibi fuerat in donacõem pter nuptias assignatũ. Ad hec autẽ fuit ex pte ipius regine rñsum q vidua spoliata irrequisito feudi dño spoliatorem seu detentorẽ rei corã ecclastico iudice poterat ɔuenire cuius interest viduas defensare. et. J. M. q. si vobis ɔstiterit dcm nobilem terram et mansionẽ habere in andegaueñ dioc̃. in qua mãdũ ɔsueuit ɔmorari et ipam dioc̃. ultra duas a turoñ. nõ distare dietas. et in eadẽ litigiosaʒ rẽ esse non obstantibꝫ exceptionibꝫ alijs que in petitorio potiꝰ q̃ in possessorio qð regina cõtra eũdem nobilem intẽtabat locũ habere videntur in negocio iuxta prioꝶ ɔtinentiã lr̃aꝶ ratiõe preuia procedatis. Reg. ix. palumno canonico sancte trinitatis.

Conquestus ẽ nobis bononieñ. eps q potestas et cõmune bononieñ tpalẽ iurisdictionem quã in quibusdam castris ⁊ villis eccie bonoñ. ɔpetit pleno iure. et in cuius quasi possessione fuisse ac esse dinoscitur p violentiam vsurpaẽ psumũt. et. J. Cum aũt valde sit iniquũ ea que collata sũt p remedio pccoꝶ venerabilibꝫ ecclesiis vel relicta aut eis modis iustis alijs acquisita alijs vsibus applicari pter q merito inuasores ipaꝶ reꝶ tanq̃ sacrilegi sunt anathematizati usqꝫ ad satisfactionẽ ɔgruam supponendi. et. J. M. q. si tibi ɔstiterit de pmissis monicõe pmissa p cẽ. cessare ipos ab hmõi et satisfacere de pteritis damnis ⁊ iniurijs. ap. re. ɔpellas. Dẽ episcopo dulmeñ.

Ilecti filij. J. et a. ciues romani sua nobis peticõne monstrarũt q cũ abbati scẽ genouefe parisieñ. sup quadã pecunie sũma ɔtra R. p decessorẽ tuũ lr̃as impetrassent tu ppoi fecisti q omibꝫ anglicis ẽ a se. ap. indultũ. ut sup cãis pecuniarijs

citra mare 9uenire non pn̄t p
pter, qð idē abbas in negocio
nō pcessit. Verū quia si fuisset p
uilegiū tale 9cessum nō tn̄ p
dessz illis qui se cto loco rn̄dē
vel soluere aduersariis pmise
runt. cū ibi ꝗ vbi domicilium ha
bent valeāt 9ueniri. M. q eis
dē de pecunia ipa cum iustis et
moderatis expensis et 9grua
satisfactione dānoꝝ usuris oī
no cessantibꝰ satisfacias ut te
neris. alioquin eidem abbati
nostris damus lr̄is in manda
tis. ut in cōmisso sibi negocio
9posita ex pte tua indulgētia
non obstante iuxta p̄oris mā
dati nr̄i tenorē sine dispendio
more procedat. Dē abbati
bis q p. clericus ad pe
ticōne. c. mercatoris se tue iu
risdictiōi subiecit. h intermi
no nunc elapso de pecunia m
tuata non satisfecisti eidē. et.
Inquisitioni tue taliter rn̄. q h
p̄uatoꝝ 9sensus cū qui iurisdi
ctiōi preesse dīnosatur suum
possit iudicē 9stituē. clerici tn̄
in iudicē nō suuz nisi forte sit p
sona ecclesiastica et episcopi di
ocesani voluntas accedat con
sentire non possunt. Dem.

Kroposuisti nobis q qui
dā subditus tuus ad pe
titionem aduersarii sui a te le
gitime citatus ad causam qua
postmodū iurisdictiōis alte
rius esse cepit tuū intendit iu
dicium declinare. Porro tue
prudentie dubiū esse nō credi
mus q is in pdicta causa re
uocādi forum non hab et quasi
ab alio iam preuentus.

Icet ratione delicti seu co
tractus aut domicilij siue
rei de qua cōtra possessorē cau
sa mouetur quibꝰ forum regu
lariter quis sortitur episcopus
vr apud se ap. 9uentus nō fu
erit, quia tamen omnium eccia
rū mater est et caput et magistra
rite 9pelli potuit ut ibi aduer
sariis responderet nisi p alia
iusta et necessaria causa venisset
q si tūc allegasset ius reuocādi

a Qui certo loco. q̄ in certo soluere pmittit ꝗ nō soluit tenetur ad
uersario ad interesse p eo q non soluit loco pmisso si sua interē q
ibi nō fuit satisfcm. ff. de eo q̄ cer. loco. l. ij. de h dcm ē. s. de of. del. p.
et. g. p h eni q certo loco soluē pmisit renūciasse intelligitur in dul
gentie 9cesse anglicis q facere potuit cū tm̄ in fauorē cuiuslibz sin
gulariter 9cessa fuerit. cū nō sit tale p̄uilegiū qð sit publicū vtilita
te ꝗ aūcte vnde quilibz ei iuri q̄tiēs tāgit p̄sonā suā p̄t renūciare. C.
de pac. l. si q̄s in 9scribē
do. j. de regl. ad aplicaz. de
hac materia dcm̄ est sa
tis. s. e. si diligenti.
b Vbi domiciliū. et sic
duobꝰ locis poterat cō
ueiri. s. vbi pmisit et vbi
hz domiciliū. j. e. c. ul. et. s.
. e. ex pte. sic ē in electiōe
creditoris vbi malit ipm
9uenire. s. s. e. cū sit.
c Moderatis expensis.
expēse iste moderate de
bent eē. j. de seq̄stra. ad h
et. j. de do. et. 9tu. finē. et. c.
cū dilecti. et. j. ut lit. non
9t. qm̄. § in aliis. et nō su
perflue siue delicate. ff. de
pig. ac. si suos in si. et. ff.
de dā. infec. inter q̄s. § ul.
et. l. se. de hac materia dr
. j. de do. et. 9tu. finez. et. c.
cū dilcī. h dāna que susti
nuit reficē dz. j. de fideius.
puenit. h q̄liter pbabūt
expēse et dāna illata 9pt
h expense pbabuntur p
iuramtū illius qui eas fe
cit p̄missa taxatione a iu
dice sic h bene pbat. C. ð
iuð. sancimus. et. s. de p
cur. 9stitutus. et. s. qð vi.
metusue cā. c. ul. et. C. vñ
vi. si qn̄. et. ij. q. i. in p̄mis.
vbi statur iuramto p̄mis
sa taxatione. lz illa loq̄tur
in alio casu. de dānis siue
interesse dico q debēt p
bari p testes. insti. de v.
ob. § nō solū. et ideo vtile
eēt ctaz sūmā adicē qꝛ dif
ficile ē pbaē intereē. ul. C.
de p̄tor. stipla. l. ul. § non
solū. et iudex hoc interesse requirere dz p suā sbtilitatē. C. de sen. q̄ p
eo q interē pfe. l. vna. ccā mediū. et ita h ē nota dignuz q expēse et
damnū datū p dolū siue p violentiā vel rapinā postq̄ 9stiterit de vi
olentia p testes pbatur p iuramentū ut dicūt iura p̄dicta. s. q me.
cā. c. ul. et. C. vnde vi. l. si qn̄. et. c. in p̄mis. et. l. sancimus. Intereē vēo
aliūde veniens p testes pbādū est. ;o. iuð. p̄uatoꝝ. et. l. i. dū tn̄ ex
Igmificasti. 9sensus. C. de iur. ; certa scia et nō p errorē. ff. de
iudi. l. i. et. ij. ff. de iurisdic. o. iuð. si p errorē. ;nō suū iudicē etiā
e Iudicē non suū. h exp̄sse ptz q clericus in; eccīasticū sine cō
sensu exp̄sso sui epi 9sentiē nō p̄t. sic. iij. q. vi. nō liceat. et. ix. q. ij. c.
. i. et. ij. qð si fecerit snīa non tenet. ut in px. c. ix. q. ij. c. i. et. ij. et vi. q.
. iij. demq. h nūquid clerici q̄ 9sentiūt in iudicē eccīasticū nō suū ca
dūt 9pterea a iure suo sicū trahūt vel trahuntur ad seculare iudi
ciū. s. e. si diligēti. et. xi. q. i. inolita. et. c. placuit. non credo q in casu
isto debeat pdē cām. lz snīa lata sit p ipo vel 9tra ipm. qꝛ nō tm̄ deli
quit q̄ntū cū iudicē laicū sibi cōstituit. n velis dicē q in odiū ipius
eps habeat eā ratā q̄ eū dimisit sine cuius lnīa hoc facē nō potu
it. et hāc ignominiā vel 9tumeliā irrogauit. ff. de arbi. litigatores.
. C. ð iniur. si q̄s alias punietur p ut dr. iij. q. vi. non liceat. clericus
eni non p̄t venire 9tra sentētiā. qꝛ vidr hre tacitū pactū in se. ne vl
terius petat sicut acceptilatio inutilis. ff. de pact. si vnus. § p. et. ff.
de acceptil. si accepto. epus vero si vult p̄t talē sentētiā rataz habē
ar. s. de renunc. q in dubiis. h 9tra. h qð h dic vidr 9tra. iij. q. vi. pul
satus. vbi vidr dari optio clerico pulsato corā nō suo iudice. an ve
lit ibi rn̄dere vel nō. ibi dicit pulsatus si voluerit taceat. h ibi nō ha
bet locū. ar. a 9trario sensu. cū alia iura 9tradicāt. iij. q. vi. nō liceat.
et hic. et ita tollitur ar. h a 9trario sensu. vel intellige illud pulsatus
cū iste hz 9sensū epi. qꝛ et tūc adhuc hz optionē. nec p̄t 9pelli. h nū
quid p̄t clericus 9sentire in laicū iudicē de 9sensu epi vidr q sic. xi.
. q. i. clericū nullus. ibi dicit nullus p̄sumat clericū apud secularē iu
dicē epo nō pmittente pulsare. Ergo de 9sensu epi vidr q possit. h
non credo. qꝛ nec 9sensus epi sufficit. h supple in. c. clericū maxie
qꝛ nec de 9sensu epi p̄t. sicut eni clericus huic p̄uilegio qð introdu
ctū ē in fauorē totius ordinis clericalis renūciare nō p̄t. ita nec eps
huic p̄uilegio renūciare vel 9sentire ut clerici h possint. nec p̄t eos
9pellē ad h cū eadē ratio sit hincinde. qꝛ eps p̄uilegiū clericoꝝ mi
nuē nō p̄t. sic nec possz facē q aliq̄s clericus v̄beraētur sine snīa ex
cōicationis. ar. j. de sen. ex. 9tingit. et ð hac materia dcm̄ ē satis. s. e.
si diligenti.
Kroposuisti. p̄uentus. ff. de iuð. si q̄s poste
a. p̄terea. vnde hec sum
pta ē. et. l. vbi ceptū ē iu
diciū ibi dz hre finē. ff. de
iur. o. iuð. cū quedā. sic g̊
pz q p solā citacōnē p̄pe
tuatur iurisdictō tā ordi
nariis q̄ delegati ut h. et i
p̄dictis iuribꝰ. ut. s. de of.
del. gratum. et. c. lz. et. s. de
of. lega. c. si. et p solā cita
cōz seu 9uēcōz p̄ueitur iu
risdictio. j. de ap. ut debi
tus. ꝗ. s. ð rep. c. caplm scē
crucis. in q̄bꝰ hēs. q qui
p̄mo lr̄as p̄sentauit ob
tinē dz iudices suos non
ob. q alter p̄us lr̄as im
petrauit q̄ lr̄as suas nō p̄
sentauit. Qui g̊ 9uenitur
corā aliquo iudice 9pe
tēti de nccītate hz usqz ad
finem psistere etiā si mu
tauēit forū qꝛ p̄uentus ē
p hāc 9uentionē. ut h di
cit. et pz p iura p̄dicta.
Icet ratione. delicti.
nota q racōe delicti
efficitur quis ð iurisdicti
one alterius. sic. j. de rap.
. c. i. et. iij. q. vi. ibi causa.
et. ij. q. i. si peccauerit. et
. vi. q. iij. placuit. et. C. v
bi de cri. agi. opoꝛ. aut.
qua in puintia. et. C. vbi
se. vel. clar. l. i. et. s. e. titu.
postulasti. et. ff. de accu.
. l. ulti. et. l. si cui. § idē in
petratoꝛ. et ita delictū dat
iurisdictionē ei qui alias
eam nō haberet. Itē deli
ctum tollit p̄uilegium. ut in p̄dicta auten. q̄ in puintia. et. xi. q. iij.
p̄uilegiū. quid iuris sit de p̄uilegiatis dr. j. de p̄uil. tuaꝝ. et p delicto
9uenitur q̄s vbi domiciliū hz. vel vbi inuenitur. C. vbi de cri. agi o
porteat. l. i. et si crimen g̊ue sit remittitur puniendus ad iudicē vbi
deliquit. in aut. ut nulli iudi. § si vero quis cōphēsoꝝ. coll. ix. et. ff.
de re mili. desertorē. et. ff. de custo. et exhi. re. l. solent.
b Siue 9tractus. h nomē 9tractus largissime sumitur. siue sit ve
rus 9tractus vel quasi 9tractus. vel aliud vnde obligatio oritur. ff.
de iudi. heres absens. § i. et. l. omem obligationē. et. l. interdū. § ul.
Et ex hoc intellige siuē inueniatur ibi siue nō. dz eni illuc remitti sic
in criminibꝰ dr cū in hoc parificentur. in aut. ut omes obe. iudi. in
scðā. colū. § h cōsiderātes. coll. v. In delictis eni. hoc p̄uatur. in aut.
ut nulli iudicū. § si vero q̄s 9phensoꝝ. et. § se. coll. ix. Quidā tamē
dicūt illū esse 9uemēdū si ibi inueniatur vbi cōtraxit. p. l. heres. in
pri. Itē ꝗ vbi q̄s soluē pmisit p̄t 9ueniri. s. de offi. del. p. et. g. e. s. e.
dilecti. qð dic lr̄a ista rōe 9tractus intellige q traditur exp̄sse. j. e. ti.
romana. § cōtrahentes. c. ul. in decret. innoc. iiij. j. de p̄uil. c. volēs
i Aut domicilij. ratione domicilij sortitur q̄s forū. et tes. et. c. ulti.
ibi 9ueniri p̄t. s. e. dilecti. et. ff. de iudi. heres absens. § p inde. et p̄t
q̄s hre domiciliū i plibꝰ locis. s. e. ex pte. et. ff. ad municip. assum
pcō. § viris prudentibꝰ. de hoc dcm̄ est s. de rep. dilcūs filius.
k Contra possessorē. rōe possessionis de qua q̄s 9uenitur sortitur
quis forū. et corā illo iudice cōueniri dz in cuius iurisdictione res ē
. s. e. sane. et etiā vbi hz domiciliū. et. C. vbi in rē acti. l. si. et. s. e. ex p
te. b. etiā si res sit mobilis. ar. l. C. vbi in rē actio. l. ul. et. ff. de iudi. q
legatur. § sin aūt. quidā tn̄ dicūt h hre locū tm̄ in immobilibꝰ.
l Potuit. cū dn̄s p̄pa sit iudex ordiari9 singuloꝝ nllm fori p̄uilegiū
poterat allegare. ix. q. iij. cuncta. et roma 9uis patria est oim. ff. ad
munic. roma. g̊ nullus declinare p̄t forū eius vñ iste cōpellitur ibi
suis aduersariis rn̄dere. alias nēc ius reuocandi domū hret nisi p
alia iusta cā ꝗ nccīa venisset ut dicit littera ista puta fuisset vocatus
a principe p publica vtilitate. in auten. de sanc. epis. § si vero epi
coll. ix. vel clerici legati aut epi tūc nō tenentur rn̄dere nisi tunc ibi
9traxissent. vel si i legacōe deliquissent. vel rē aliquā tūc emissent.
rn̄dere tenebūtur. alias daētur occasio res alienas deferēdi domum
. ff. de iudi. non alias. i. h n. et. § i. et. l. se. Itē qui cā dicēdi testimonij
ibidē vocatus ē. vel qui iudicādi cā ibi accersiti sunt. vel qui cā exer
cende appellationis illuc venerūt vel cā reddēde tutele. iste psone in
casibꝰ 9tis ius reuocandi
domū habent. si nō ibi cō
traxerūt vbi 9ueniuntur
ut h totū dr. ff. de indi. l. ij.
. § legatis. et. § seq̄ntibꝰ.
h legati nō tenētur rn̄dē
nisi de hiis tm̄ q̄ tpe lega
tionis sue 9traxerit ut ibi
dr. Itē si legati agāt tūc
tenentur se defendē. si re
cōueniantur nisi agāt p
iniuria sibi illata. ut eatē
. l. § h si agant. si q̄s alle
gauerit talē cām nō cō
pellitur rn̄dere. ut h pz. et
hoc ē exp̄ssuz. j. de dilac.
exposuit. vbi qui vocat
a principe p vtilitate ro
mane ecc̄ e hz ius reuoca
di domum.

domum saluum fuisset eidem.

De libelli oblatione

X 9ci. ap. scm̄ me.

Gnarus epus dixit
habetis libellū rclama
cōnis vel postulacōis. illi rn̄de
rūt sep̄ manibꝰ nullū hre libel
lū. Ignar9 eps dixit optz vos
s̄m eccīasticā auctoritatem re
clamacōz vr̄am libelli serie de
clarare eāqz vr̄is manibꝰ robo
ratā simodo porrigere ut tunc
vobis canonice valeat rn̄de
ri. et tūc ipi fratres libellū con
scribentes porrexerunt.

Innocentius. iij.

Igmificantibꝰ. t. et. r. fra
tribus nostre fuit apl'atui de
claratū. q cū inter ipos ex vna
pte et v. ex altera sup quadaz
terra coraz iudicibꝰ delegatis
tracti fuissent i cām oblato eis
libello illi cū ples tras hrent.
ut tra illa sup qua qð v'tebat
ostēdēur eisdē a iudicibꝰ po
stulart. qð cū ipi facē denega
rēt ad n. auð. appellauert. Quoc
ca. M. q. si ē ita reuocato in sta
tū debitū si q̄d p9 ap. hui9 noue
ritis attēptatū. Reg. ix ard.
ciuitatis noue ꝗ. M. cañ culmeñ.

Ilei filij frēs eccie scē ma
rie de ispida sua nob pcti
tione mōstrart. q cū p̄oꝛ ꝗ 9uē
tus. s. M. ad carcēs ipos sub q̄
dam pecuie sūmā corā p̄oꝛe. scē
trinitatis veroneñ. auct. ap. cō
uenissent. Ex pte ipoꝝ fuit ex
cipiēdo 9positū q cū dci p̄oꝛ et
9uentus nollēt exp̄mē in por
recto libello 9uencōnali q̄re si
bi dcā pecunia deberetur sup h
minime rn̄dē tenebāt. et qꝛ di
ctus iudex excepcōz hmōi ad
mittē denegabat n. auð. appel
lauerūt. Ideoqz M. q. si ē ita re
uocato in irritum. ꝗc.

De mutuis petitionibus.

Lex. iij. episcopo ꝗ abbati
de spongia.

ut. iij. q. ij. offeratur. et in scriptis dz dari. ut h patet. et in aut. offera
tur. et. j. de pbac. qm̄ ð. et in p̄ncipio litis p p̄dict. aut. offeratur. no
tatur tn̄ ar. ð. xi. q. i. si quis cū clerico. si illð obtin; i modicis ꝗ vilibꝰ
cāis. vbi scriptura nō requiritur. et itē 9tra. j. de do. et 9tu. put. et illð
intelligo q libellus antea datus fuerat. et p talem libellum sic ob
latū iudici. et postea reo actio annalis ppetuatur. C. qn̄ libellus pn̄
da. lit. 9t. fa. l. ij. et rem litigiosaz facit subsecuta p executorē 9uēcōe
. et. C. de litig. aut. litigiosa. et interrūpit p̄scripcōez. C. ð p̄scp̄. xxx.
vel. xl. an. sicut. h nūq̄d libelli oblatio ē de substātia ordinis iudici
arij. vidr q sic. qꝛ 9ciliū istos frēs noluit audiē n p̄mo libellū scri
berent. et optīm ar. j. de pbac. qm̄ 9tra. et p libellū appaēt de mō a
gēdi s̄m quē sp dz formari sentētia. j. de si. lz heli. j. de accusa. qualiter
et qn̄. et p aut. p̄dcāz offeratur. optie vidr pbari ubi dic. litis aūt 9te
statio 9tra h indultū habita p nlo ē. et sic vidr q sit de sba sicꝗ lit.
9t. j. de lit. cōt. c. vnico. et. s. de elec. dudū. ij. Dicūt tn̄ q̄dā q nō ē de
substantia iudiciarij ordinis oblatio libelli. et sic p̄t obmitti taci
te sic 9sueuit dici de iuramto calūnie. alij cōtra. q nō valz q̄cq̄d fcm̄
est. et h p iura p̄dcā n sit vilis cā. ut dcm̄ ē. q melius vidr iure cano
nico. ista eni p̄ncipalia sūt. libellus q̄ ē p̄ncipiū et fundamtū cāe. lit.
cōt. et q snīa feratur in sc̄ptis. ;ligēciā isti9 capli et seq̄ntis decoꝝ
Igmificātibꝰ. nota ad intel; q̄ circa hāc materiā dicūtur. et sic
debetis colligē. aut eni 9uenitur q̄s actione reali puta rei vē
dicacōe. ut hic. tūc exprimēda ē res que petitur. et utrū petatur tota
aut pars. ut peto talez fundū. ff. de rei vē. si in rē. alias eni re9 delibe
rare nō posset. ut h dicit. nec iudex sententiā ferre dz sup incerto. ar.
insti. de act. § curare. et. xxxiij. di. habuisse. et. xi. q. iij. graue. Itez du
os primos vicinos illius fundi ad minus designare debet. ff. de cē
si. forma cēsualis. qꝛ g̊nalitas parit obscuritatē. ff. de iur. fisci. ita si
dei. ar. contra. ff. de rei ven. que de tota. § in certa. et. ff. cōi. diuidū. et
si non omes. § si incertū. h cōtraria ista specialia sunt circa defalcati
onem legatoꝝ. et licet in casu isto debeat quis specificare rē et ipaz
designare. ut est dcm̄. causam tn̄ exprimē nō tenetur in libello. causa
enim exp̄ssa ē eoipo q 9ponit rei vendicationē. cā enim nō ē alia ni
si ip̄m dominiū. cū dicit rē ad se ptinere iur. dominij. vel quasi. ff. de
excepc. rei. iuð. si mr. § eādē. et. § i. et. ij. et melius in. l. an eadem. § a
ctiones. Itē et h nota cū agitur rei vendicacōne. q si aliquis subici
at vnā cām in libello et succumbat p̄t adhuc eandē rem petere ex
alia cā nō obstāte exceptione rei iudicate de. ff. de excepc. rei iu. l.
si mater. § i. et. ij. et. l. an eadem. et. C. de peti. hereð. hereditas. ff. ad
exhibendū. de eo. § sepius. Idem ē in possessorio. j. ð donac. inter di
lectos. et. s. de iudic. examinata. et hoc tutius est actori. ar. cōtra. ff.
de iur. iur. duobus. § colonus. vbi dr q qui 9ponit vnā actionē nō
p̄t aliam 9ponere p eadez re. h illud ē qꝛ ille actiones surgūt ex ea
dem causa. Si vero nullā
cām exp̄ssit. tūc totū ius
suū i iudiciū deduxisse vi
det. si dico illaz rē ad me
ptinē ð iuē. vñ obstabit
ei excepcō rei iudicate. h
absoluitur reus qꝛ actor
nō pbauit. ff. de excepc.
rei. iudi. l. an eadē. § actō
nes. et. j. de cā pos. cū eccīa
itē si fuit absolut9 re9 qꝛ
ipe nō possidebat. si po
stea incipiat possidere.
non obstat exceptio ite
rum petenti. ff. de exce
pti. rei iudi. si a te. i. h n.
et. l. si rem meam. et. j. de
excep. c. penul. Si autē a
gatur psonali actōne ut
si petas. x. dari tibi cau
sa petendi exprimēda ē
in libello. aliter eni nō te
netur rn̄dere. j. c. px. et. C.
de edict. diui. adria. tol. l.
ulti. et. j. de censi. puenit.
qꝛ causa semp p̄cedē de
bet ex qua aliq̄d debet
. ff. qn̄ di. leg. ce. hmōi le
gatū. et si absoluitur re9
nō obstat exceptio si idē
postea petatur ex alia cā
. ff. de excepc. rei. iudi. et
an eadem. § actiones. et
. j. de cā posses. c. ul. et idē
ē quantū ad hoc qð i rei
vendicacōne. assignata
eni vna causa petendi in
libello. siue actio sit pso
nalis siue realis. nō ob
stat rei iudicate excepcō si agat ex alia cā ut dicūt p̄dcā iura. in vni
uersalibus iudiciis non est necesse exprimere siue designare singu
las res. sed sufficit dicere. peto talem hereditatez quia sum heres
. ff. de peti. hereð. l. iiij. et. l. si quo tempore. ff. si pars hereditatis pe
tatur. l. i. § ulti. et sic p̄t snīa pferri. cōdēno te ut restituas heredita
tē que fuit talis. Itē peto ecciam cū ptinentiis suis. j. de resti. spol.
cū ad sedem. et. j. de pbac. licet. et. j. de donac. inter dilectos. in g̊nali
bus vero iudiciis. s. tutel. negoc. gest. p socio. et cōsimilibꝰ sufficit
exprimere causam vel factū sic. peto rationē de administracōe quā
gessisti. nec exigitur exp̄ssio aliquaꝝ reꝝ. C. de iudi. licz. Item nota
q libellus p̄t mutari ꝗ emēdari ꝗ corrigi sicut placet. usqz ad lit. cō
testa. ij. q. viij. libelloꝝ. et. C. de edē. l. iij. et p9 lit. cōt. non p̄t mutari
nec aliq̄d addē vel minuere. ff. de iudi. nō p̄t. et. ff. ð excepc. rei iuð.
egi. et. l. cū queritur. et sic noua interpellatione opus est. ut dicit. l.
illa. nō p̄t. et si mutauēit actiōem. vel addiderit hre dz nouas indu
cias ad deliberādū. nisi ex primo libello potuit esse instructus. et h
lz sine p̄iudicio aduersarij. ut scilicz ei teneatur ad intereē totiēs va
riando. ff. de interro. acti. de etate. § ulti. ar. ff. de eden. vbi. § is aūt.
et. ff. de iuð. eū quē temere. 9pter leuā et minimā additionē nō debz
hre nouas inducias. j. ð dilac. lr̄e. Illud p̄terea scias q si reus sit iā
cōuentus edita sibi actione p iudicē vel executorem reo postulāte
necē hz pficere litē actor. C. quō ꝗ qn̄ iudex. auten. qui semel. Si vēo
non sit reus p̄dicto modo cōuentus. licitū est ei desistere. qꝛ nemo in
uitus agē cōpellitur. C. ut nemo inui. agē. l. vna. qð aūt dcm̄ est q
actio p̄t mutari h locū hz in hiis in quibꝰ vna non tollitur p electio
nem alterius. h si vna tollitur p electionē alterius tūc nō p̄t mutari
qð obtinet in casibꝰ. s. in seq̄n. 9 coe. C. de furt. l. i. et. C. si. ser. manu. e.
. l. i. et. C. de codicill. l. ul. et. ff. de tribut. q in heredē. § eligē. et. C. de
pact. inter empt. et vendi. l. cōmissorie. ff. del. ij. cū filius. § variis.
et q dixi q noua actio p̄t mutari nō intelligas q ab ea in totū re
cedi possit. h necē hz accusator eā cū noua actione usqz ad finē pdu
cere. ut. C. quō ꝗ qn̄ in. auten. qui semel. sic intelligunt doctores legū
illā. aut. vñ v̄sus. Conuenti nomē. et nomē cōuenientis. iudicis et
cām scribet cāmqz petendi. et quascūqz petet res istas scribē dz.
Ilecti. cōuentionali. quid sit libellus couenationalis dcm̄ ē. s.
e Quare sibi. h manifeste pz q in psonali actione . e. c. i.

90

tenetur q̄s exprimere cām peticōis de hoc dem̄ ē.s.e.ꝑx.

X litteris·rn̄dere·nō q̄liter debeat fieri recōuētio corā iudice delegato ꝓut h̄ satis colligitur·ꝓposita eni peticōne actoris·et reus actorē si vult recōuenire ante lit·ōt·suā porrigat ei petitionē et ita deliberatione sup utraq; peticōe hīncinde habita d; fieri ōtestacō litis sup peticōe actoris ṗmo et in ōtinenti sup peticōe rei r̄ndere d; actor·et postmodū vicissim audiat vtrāq; cām·et vna sententia terminare deb;

hoc dixi·s·de iudi·at si clerici· f Cōcordia·est hic ar·q iudex ṗmo sit pt d; partes reducē ad cōcordiam·ar·ad idē·v·q·ij·si ṗmates·vbi de hoc·et·xxiij·q·iiij·si quis membroꝝ·et ē si·ff·de usufruc·equissimū·et·j·de simo·querelā·et·s·de transact·c·ul·vbi de hoc·

Rudentiam·ōdicō·q in iudicijs nō d; esse ꝑsonaꝝ acceptio·s·de iudi·nouit·et·iiij·q·iiij·c·ij·et nō d; actori licere qd reo nō permittitur·ff·de re·iur·nō d;·et ita si remota ē appellacō quo ad a-gentem·et eodē modo q̄ ad recōuenientē·q eodē iure qd quis ī alterū statuit ipe d; vti·ff·qd quis·

X litteris·et·j·quoniā rationis ordo exigit ut pleban⁹ ꝛ clerici maricen̄·abbati ꝛ fratrib; maricen̄·monasterij de hijs q̄ aduersus eos ꝓponunt debeant in vr̄a p̄n̄tia rn̄dere·cū sibi ex ip̄is coram vobis a se·ap·delegatis iusticiam postulāt exhiberi·M·qua·actione plebani ꝛ clericoꝝ ꝓposita et rn̄siōe facta me·ṗ·ōpellatis eosdem memoratis abbati ꝛ fratribus in cōtinenti corā vobis sup suis questōib; rn̄dere·et vicissi; postmodū racōnes ptiū audientes ōcordia vel iudicio utriusq; negociū terminetis. Celesti·M·rocho decano:

Rudentiam·et·j·sane cōsuluisti nos utrū cū cā ap·re·cōmittitur et reus corā eodē iudice actorē recōuenerit et actor sup recōuentiōe app·ob·interpōnit an sit hmōi app·deferendū. Nos vero ita sentim⁹·q cū actoris et rei eadem sit ōditio et vno eodēq; iure circa app·re medīū debeat uterq; censeri sicut desiderat actor ut sibi iuxta mandatoris resc̄ptū iusticia fiat app·re·eodem modo recōuenienti debeat in sua iusticia respōdē.

De litis contestatione.

Greg·ix·abbati sancti iohannis in vineis.

Cum inter episcopum nouiom·ex pte vna et capl̄m eccīe sancti quintini ex altera sup quibusdam iniurijs et excōicationū sententijs·et q̄busdā alijs articulis orta materia qōnis et·j·iudices factis q̄busdā positionib; ꝛ rn̄sionibus ad easdē auditis etiam q̄ ptes voluerūt ꝓponē coraz eis causam eādē ad examē ap·remiserunt. Procuratorib; igit̄ ptiū ꝓpter h̄ in nr̄a p̄n̄tia constitutis q̄uis positiōes ꝛ rn̄siōes hincinde sup pluribus articulis facte fuerunt corā iudicib; memoratis·q tn̄ litis cōtestacōez non inuenimus esse factā cum nō p positiones ꝛ rn̄siones ad eas·s; p peticōz in iure ꝓpositaz et responsiōez secutā ōtestacō litis fiat ꝓcessum ip̄oꝝ de fratrū nostroruz consilio irritum duximus nunciandum.

Vt lite non cōtestata nō ꝓcedatur ad testiū receptionē vel ad sententiam diffinitiuam.

Innoc·iij·abbati scī ꝓculi et·l·canonico bo·

Ad hoc deus et·j·cū causa q̄ inter R·et b·uxorem eius vertitur añcte ap·vobis ōmissa fuiss; tādē ꝓcurator eiusdem·R·libello uxoris quo virū ad sepacōnem thori et ut dotē recipet de adulterio accusabat·noluit rn̄dere donec aduocatus eius veniret inducias postulādo q̄ cū hmōi inducias sepe petēdo uobis illudere videtur tandē ad p̄n̄tiā vr̄am accedēs dixit se rn̄dere paratū·sed die statuto cum crederetur respōsurus libello restitutionē vxoris ṗmo fieri postulauit ne secus fieret appellando. Verū quia dicebat mulier se virū habere suspectum et idē ꝓcurator nec de mlieris impunitate cauere nec vestro se curasset postmodū conspectui p̄sentare vos testes mulieris recipere studuistis ꝛ·j·Cō·v·t·R·q licet ordo iudiciarius in alijs cōtrouersijs sit seruādus et in matrimonialib; causis nō vsquequaq; seruetur·quia tn̄ in p̄senti negocō nō est actum de federe matrimonij sed de crimie adulterij per qd ad separacōnem coniugij nō ad ōiunctionē intenditur·quia lite nō cōtestata testes fuerūt recepti et attestationes etiā publicate siue deferendū siue nō deferēdū appellacōni fuiss; nō est ad diffinitiuā sententiā ꝓcedendu;. Potuit tamē p̄fatus·R·ꝓpter suam contumacia; vel etiam ꝓcuratoris si sciens non purgauerit eandē excōicacōis sententia innodari.

Idem ihérosolimitano p̄triarche et archiep̄o cassen̄.

totū·et potest racō assignari quare p posicōnes ꝛ responsiones ad eas nō fit lit·ōtestacō·q̄ eni ponit aliqd dcm vel factū nichil petit ab aduersario nec etiā ondit se p h̄ velle agē et ita nō poss; p h̄ ferri snia cōdemnacōnis vel absolucōis cū nichil petitū sit p posicōnē h̄ onditur aliquid esse factū vel dictū seu ꝓmissum ꝛ snia sp ferēda ē ꝑmmodū agendi·j·de accus·qualiter ꝛ qn̄·ad si·et·j·de simo·li;·et cōdēnacō nō est faciēda nisi ad h̄ sit actū·j·de ord·cog·cū dilcūs·ad si·et h̄ etiā ꝓbatur q int̄rogacōes ꝛ rn̄siones alīqn̄ fiūt an̄ litis ōtestacōnē·ff·de int·ac·quasi p totū·de quib; quidē notat·j·de iura·calū·c·pnl·i glo.

testificari tam in ōiūgēdo q̄ in disiungendo mr̄imonio·j·q ma·ac·pos·vidr·Itē q snia lata ōtra mr̄imoniū ad sepacōem eoꝝ q̄ iā cōiūcti erāt nō transit in rē iudicatā·j·de sen·et re iud·lator·et·c·ōsanguinei·Itē nec trāsactio siue ōposicō p̄t in mr̄imonio interuenire·s·de trāsac·c·ult·Itē nec arbitriū·s·de resti·in inte·cā·in si·Itē nec pena locū h;·ff·de v̄·ob·ticia·et·C·de spon·l·ul·et·j·de spō·gemma·v̄sus·Cōiugij iura sūt h̄ speālia plura·Nō ōtestata q stat snia lata·Procuratores dant tali lite minores·hec nō cassatur hō ōtra si fateat·hec nō iurati testes pareāt reprobati·hic si ꝓcedit cōcordia queq; recedit·hic nō

at ip̄m sed non apd aliū nisi lite finita poterit illū ōuenire·et ut quidā dn̄i legū intelligūt illd statī usq; ad sententiā·quida; tn̄ usq; ad apturā testiu;·hodie ista diuersitas determinatur p decr̄·innoc·q̄rti in ocī·lugdun̄·de r̄sp·dispendia·§·reus q;·vbi dr expsse q reus p̄t actorem suum reconuenire coram eodē iudice durante iudicō·et si tunc corā alio ip̄m traheret ꝓcessus nullus ess;·et in expen̄·ōdēnabitur·et intelligo durante iudicō usq; ad ōclusiōnē cāe·j·de v̄·sig·forus·ar·ad h̄·C·de ōpensac̄·l·ul·Itē est ar·ex hoc loco q frustra petit debitū qui qd d; non impendit·iij·q·viij·cuius in agendo·et·xxxij·q·vi·nl iniqui⁹·xcv·di esto subiectus·et·j·de iuriur·peruenit·ij·et·j·d vsur·qm̄ frustra·et eadē·l·ōuenitur quis·q̄ ius sibi tribui postulat·C·de rei ven·ratas·et in aut·de sanc·epis·§·reuerentissimi·col·ix·et·j·de ap·an sit·ar·ōtra·xxiij·q·v·non nos·et·xvi·q·vij·si q̄s deinceps·et·xxiij·di·in nomine dn̄i·circa si·et·j·de heret·excommunicamus·§·credentes·et·C·de ōpen·l·ul·s; istud ultimū ē spāle in deposito.

b Actione·i·petitione·q s̄m canones nemo tenetur ꝓponere actionē·de h̄ dcm̄ ē·s·de iudi·dilecti.

c Rn̄siōe·hic p; qualiter lit·ōtestatio fiat·de qua dicetur·j·t·ꝓx.

d Incōtinenti·istd incōtinēti intelligendū ē nullo actu medio interposito·et ē sile illi mox qd tu hēs·s·de elec·q ꝓpter·ibi hēs mltas interp̄tacōes de hmōi dictionib;·istud incōtinenti intellige durāte iudicio·ut dr in ṗma notula·i si·

e Sup qōnib;·idē ē si actor agēt possessorio et reus vellet recōuenire actorē sup alia spoliatione·secus si actor agēt possessorio·et reus vellet ōuenīe eū petitorio q qō spoliacōis p̄uilegiata ē ut ṗmo expediatur·j·de or·cog·sup spoliatione·s; si prima sit petitoria reus sup spoliacōne bene p̄t reconuenire actorem in modum actionis·j·de or·ōg·cum·dilectus·sic nota q p reconuentionem fit iudex qui alias iurisdictiōez non habet in recōuenientē q̄ntū ad illā cām recōuentiōis siue sit ordinarius siue delegatus cū cā recōnentiōis delegato nō ē ōmissa ut h̄ hēs et·s·de of·del·prudentiā·in si·et iudex laicus ordinarius h; iurisdictionē p reconuentionem·puta cū clericus cōuenit laicū corā laico iudice tūc clericus tenetur rn̄dere laico corā eodē iudice nisi sit causa q̄ corā iudice eccīastico sit tractāda·de quib; dcm̄ ē·s·de foro cōpe·ex tenore·et·c·p̄cedenti·neq; in criminib; locū h; recōuentio·de

hac eadem positione reus recōuenit actorē sup pluribus vel sup vno tm̄·et sic actor efficitur nūquid actor quasi recōueniens p̄t agere ōtra reū sup alia re que in lr̄is exp̄ssa nō fuit·ar·ff·de excep̄·l·ij·§·illud·non credo q hoc possit q recōuentio non intelligitur n̄ quantū ad illū qui ṗmo ōuenitur·Itē ar·ōtra·C·de legib;·qd fauore·non ē ōtra·q illud intelligitur qn̄ p̄nceps suo motu aliquod ius in fauorē alicuius ōcedit puta minorib; vel eccījs·qd dicit hic intelligitur qn̄ aliquis impetrauit illd ius et papa ad instantiā petentis illud ōcessit·vn̄ ip̄e d; vti eodē·ff·q quisq; iuris·l·i·et·s·de ōsti·cū omes·s; hodie ut dixi ius ōūe est quantū ad oēs·j·de ap·ut debitus·

Cum inter·rn̄siones·sic·s·de elect·dudū·ij·S; vidr q istd sufficeret q posicōes sup ip̄o facto satis fiūt·vnde satis intelligitur litis ōtestacō fieri p posicōes ꝛ rn̄siones sed nō ē verū q litis ōtestacō est exordiū litis siue p̄ncipiū cāe appellatur·s·de off·del·sup questionū·§·i·et·ij·et res deducta in iudicium non vidr p simplicē peticōnem vel p edicōem actionis·C·e·ti·l·vna·et vbi p̄ncipiū deest n̄l supedificari p̄t·i·q·i·cū paulus·et cuiusq; rei p̄ncipiū potissima ps est·ff·de ori·iur·l·i·et l;·cōtestacō litis sit principiū tn̄ necē est libellū p̄cedere vel porrigē·sup q̄ litis cōtestatio fiat·ut dcm̄ ē·s·de libel·ob·c·i·Est aūt litis ōtestacō negocij p̄ncipalis hincinde apud iudicem facta narracō et subsecuta rn̄sio ut hic siue negando siue ōfitendo·de h̄ no·s·de elect·dudū·qd ē ita intelligendū ut fiat animo ꝓcedendi in cā et ea intentione directe exꝓposito·vn̄ si aliquis ꝓponat factū corā iudice nō ea mēte ut litē cōtestetur vel respondeat saluo iur̄ suo et sine p̄iudicō nō erit ꝓpterea l t·ōtestacō facta·cū hec fiant nō ad iudicis interrogationē s; motu ꝓprio·litis ōtestacō fieri d; interrogante iudice actore ꝓponēte suam actionem·et reo rn̄dente ad interrogacōnem iudicis ut mos est fieri·ar·C·e·l·vna·in si·j·de do·et ōtu·ꝓut·sic patet qd nō erit facta litis ōtestatio cū factū ꝓponitur cū ꝓtestatione et sine p̄iudicio ar·opti·ff·quib; mo·pig·vel ypo·soluitur·si debitor·§·si in venditione·et·ar·s·de elect·cumana·vbi dicitur de ꝓtestacōe·vbi g̊ litis contestatio non precedit n̄l valet qd agitur ut hic et·j·ti·ꝓx per

tunc dos siue donacō spectat ad filios·in aut·ut li·mr̄i·et auie·§·si de adulterio·coll·viij·re·l; agatur·

b Respōde·hic de crimie·q tn̄ nō agit̄ criminaliter·p̄t interuenire ꝓcurator et rn̄dere et agere·s·de ꝓcur·tue·

c Aduocatus·si aliquis vocatur ad iudiciū et dicat se nō hr̄e aduocatū dāde sūt sibi inducie ad querēdū aduocatū·ff·ex qui·ca·ma·l·ab hostib;·§·s; qd simplr̄·et·l·ait p̄tor·§·ult·et ar·ad idē·C·de iud·ꝓperādū·§·pnl·ff·de postu·l·i·§·ait p̄tor·et ex causa etiā medio tpe dande sūt inducie ꝓpter absentia; aduocati si iusta de cā ess; impeditus cū nimis ess; difficile et graue aliū querē aduocatū q̄ merita cause nō nouit·et sic eodē mō p alio inducias obtineret ut instruētur·sed si maliciose petātur nō sūt dāde·ar·j·de do·et ōtu·ꝓut·post sniā; nō h; locū si dicēt nō habui aduocatū tpe snie·C·de postu·velamto·et ideo ꝓpt h̄ nō retractabitur snia·ē tn̄ speāle in cā fisci ut nō valeat snia lata ōtra fiscū aduocato ei⁹ absente·ff·de iur fisci·si fiscus·C·de aduo·fisci·l·ulr·

d Suspectum·hic ē vnus casus ubi spoliato viro vxor nō restituitur sc; cū timetur de seuicia viri·j·de resti·spol·ex trāsmissa·et·c·lr̄as·in si·et·xxxij·q·i·de bn̄dicto·Itē si incōtinēti ꝓbetur impedimētū saltē in gradu indispēsabili i quo casu nō d; fieri restitucō·j·de resti spo·lr̄as·Itē si publice fornicatur·j·de diuor·sigficasti·Itē si v̄go fuerit ꝛ timeatur corrūpi·j·de spō·cū locutu·et ar·j·de resti·spol·ex transmissa·et·c·ex pte·Itē ꝛ si nō vult habitaē cū viro sine ōtumelia creatoris denegat̄ ei restitucō q̄uis iniuste fuerit spoliata·j·de diuor·gaudemus·§·qui aūt·alias vero faciēda ē restitucō an̄ p̄ncipalis cāe ingressum·j·de resti·spol·ex ōquestōne·p̄stita ṗmo sufficiēti vel ydonea caucōne de impunitate p̄sone·j·de resti·spo·ex trāsmissa·et·c·lr̄as·et·xxxij·q·i·de bn̄dicto·nisi tāta ess; viri austeritas q nō auderet se viro ōmittē tūc nullo mō d; restitui·ut in·c·lr̄as·in si·et si vellet satisdare·vn̄ v̄sus·blasphemoq; deum seu mecho manifeste·Stirpe parēte cito neq; v̄go reddit̄ uxor·

e Seruetur·nota q plura sūt specialia in causis mr̄imonialib; q vbi agitur de federe mr̄imoniali p̄t agi ōtra ōtumacez lite nō ōtestata ad diffinitiuā sniam·j·e·qm̄·§·porro·Item q minor p̄t esse in causa etiā p ꝓcuratorē·j·de resti·spo·ex pte·Ite; ōfessio ōtra mr̄imoniū nō p̄iudicat·j·d eo q̄ cog·ō·ux·suē sup eo·Itē q pr̄ ꝛ mater p̄nt

adulteriū separātur ab inuicē quo ad mutuā suitutē tm̄ vinculo mr̄imonij n̄lominus pdurante·et h̄ p; q si l; absoluatur ille q̄ nō peccauit a seruitute alterius q̄ adulteriū ōmisit cōtrahē tn̄ nō p̄t·xxxij·q·i·dixit dominus·et si contraheret compelleretur redire ad primam·j·de diuor·ex lr̄is·

f in ciuilib; causis nunq̄ ē ferenda snia lite nō cōtestata·ar·j·de do·et contu·ꝓut·et·C·quō·et qn̄ iud·l·cōsentaneū·in si·et·j·e·t·p totū·et i aut·de exhi·reis·§·si vero·col·v·siue in crimiali ciuiliter mota·ut h̄·hug·ōtra dixit q testes p̄nt recipi et snia ferri et in crimiali dūmodo de causa liq̄at vel liquere possit siue cā sit crimialis siue ciuilis·de hac tn̄ materia traditur·iij·q·ix·in sūma·j·de do·et ōtu·veritatis·Et nota q dn̄s ꝑpa p totū titulū istū fuit in opinione Jo·q̄ dixit q lite nō ōtestata non sūt recipiēdi testes·mar·d·cū hug·et dn̄s ꝑpa qnq; sequitur opinionē mar·j·de testamtis·raynucius·et·c·raynaldus·ubi tractatur de duab; quartis deducēdis·

g Sentētiā·hic p; q nō cōtestata·

h Procuratoris·ex h̄ loco euidenter apparet qn̄ dn̄s puniendus sit·est g̊ dn̄s puniēdus qn̄ ip̄e cōtumax fuit·Itē ꝓpter ōtumaciā sui ꝓcuratoris eo sciēte et nō purgāte q tūc intelligit̄ ratā hr̄e cōtumaciā sui ꝓcuratoris·vn̄ p̄t excōicari aut alias puñri q alienā culpā fecit ꝓpriā p ōsensū·et ita punit̄ dn̄s ꝓpter factū ꝓcuratoris siue eius cōtumaciā·ar·j·de ap·sepe cōtingit·et·ij·q·vi·§·biduum·v̄·si aduersus·nā factū ꝓcuratoris nocet dn̄o·s·de in integ·resti·cū venissent·et ōfessio ꝓcuratoris nocet dn̄o·j·de re·iudi·sub orta·etiam ignorāti·ut ibi·et dolus ꝓcuratoris noc; dn̄o·ff·de tribut·ꝓcuratoris·et·C·de excu·mili·an·l·i exactōe·li·xij·et q factū ꝓcuratoris dn̄o p̄iudicet habes·j·de ca pos·et ꝓp̄e·cū olim·et gn̄aliter factū ꝓcuratoris dn̄o p̄iudicat nisi excedat fines mandati·s·de offi·del·cū olim·et·C·de ꝓcur·si ꝓcurator·et sibi imputet q̄ malū ꝓcuratorē elegit·ff·de mio·cū mādato·nā cū ꝓsit dn̄o factum ꝓcuratoris etiā si iniuste obtinuit·ff·de ꝓcur·qui ꝓprio·§·ut in ceteris·sic ꝛ ei d; nocere·S; ōtra vidr q cōtumacia ꝓcuratoris nō d; nocere dn̄o·ff·si quis ius di·nō ob·l·i·§·si ꝓcurator·et expsse traditur q tm̄ ꝓcurator cōueniēdus ē nō dn̄s·ff·man·si mādata·in p̄n·Itē ignorātis dn̄i cōditio p ꝓcuratorē deterior fieri nō d;·ff·de ꝓcur·ignorātis·nec tn̄ scia eius dn̄o ignorāti noc;·ff·de lib·ca·in suo·nec delictū eius·in aut·de ec·ti·§·si quis in sua domo·coll·ix·nec alienus

dolus alteri nocere debꝫ.ff. de excep. do.si ꝓcurator. So.dicas ꝙ ꝓcu ratoris ɔtumacia ipi dn̄o p̄iudicat in eo casu in q̄ loqtur h̄.puta q2 scit eius cōtumaciā et ratā hꝫ eā eo ip̄o ꝙ nō purgat ip̄am. vn̄ in eo casu p̄t dn̄s excōicari. si vero dn̄s ignorat eius cōtumaciā nec eam ratam hꝫ ip̄e ꝓcurator puniť de dolo suo et nō dn̄s. et sic loquiť.ff. si quis ius di.l.i.§.si ꝓcurator. et alia iura ad h̄ inducta. q2 iniquū est aliquē alterius odio p̄grauari.C.ď inoff.test.si quis seruo. v̄sus

si. et peccata suos debēt tenere auctores.j̄.de hijs q̄ fi.a ma.par.ca. q̄siuit. et.C.de penis sancimus. alias ḡ dn̄s nō ē excōicādus ignorās culpā et dolū sui ꝓcuratoris vel cū eā scit statim eā purgat. et ē hoc notabile circa ea q̄ facit in iudicio.ꝓm formā mādati bn̄ fit p̄iudicium dn̄o p ɔfessionē ꝓcuratoris seu p factū illius ut dicūt iura p̄mo inducta dūmodo non transgrediať formā mādati. alias nō obessꝫ dn̄o si cū p̄mo scit ɔtradicat.s.de offi.dele. cū olim. sed quid si ꝓpter ɔtumaciā ꝓcuratoris tm̄ dn̄s excōicetur a iudice dn̄o ignorāte cōtumaciā ꝓcuratoris nec eā ratam habēte nunquid erit excōicatus h̄ sepe cōtingit vidꝫ ꝙ nō teneat q2 hic dic̄ potuit excōicari ꝓpter suā cōtumaciā vel ꝓcuratoris. et illud dꝫ posse fieri qd̄ de iure fit.xxij.q.ij.faciat homo. h̄ vidꝫ ꝙ excōmūicacō teneat cū sit lata a suo iudice siue iuste siue iniuste.xi.q.iij.sn̄ia pastoris. et in culpa quodāmodo vidꝫ q̄ talē ꝓcuratorē ɔstituit q̄ nō obtēperat iuri et aliq̄s p facto alterius etiam sine culpa puniť.j̄.de spon.nō ē. credo ꝙ tutius sit dicē ꝙ sit excōicatus lꝫ nō debuerit excōicari et debuit absolui sine aliq̄ satisfactōe et absqꝫ ḡuamie et credo ꝙ iudex tenetur ei ad interesse.j̄.de sen.ex.sacro. q2 illū excōicauit iniuste etiā non citatum.

Cedēs et j̄. cū in iudicium delegatorꝫ p̄n̄tia archiep̄s ciren̄. restitucōis bn̄ficium postularet plebanus sc̄i marci de venetijs cōtra quē agebat nichil ad obiecta rn̄dit. h̄ ad n̄ram audiēciam appellauit. et lꝫ sepe fuisset admonitus ut iuri pareret q2 eius appellacō non tenebat. noluit tn̄ rn̄dere amplius vel corā eis etiā ɔparere. ipi vero iudices cū plebanus in sua cōtumacia ꝑduraret testes receperūt ab aduersa pte productos et deposicōnibus redactis in scriptis mādauerūt eidē ut ad eos accedēt in ꝑsonas vel in dicta testiū obiecturus. ꝙ cū facere noluissꝫ in ip̄m excōicacōis sn̄iam ꝓtulerūt possessionē iuris parrochialis adiudicantes archiep̄o memorato et eū restituētes in integrū districtius vetuerunt ne quis possessionē ciren̄. eccīe restitutā p̄sumeret ꝑturbare. cū igitur lis corā eisdē iudicibus nō fuerit ɔtestata et manifeste pateret literas illas p veri suppressionem obtentas. cū manifestū esset duos p̄dictorū iudicū acconen̄. videlicet et ciren̄. ep̄os eidē archiep̄o tā

q̄ suffraganeos suos metropolitano iuř subesse ac ex hijs plebanū legitīe appellasse cōstaret in quē etiā si in nus legitime appellassꝫ et iudices ipi lꝫ ꝓpter ɔtumaciā excōicacōis forte potuerūt ꝓferre sn̄iam nō tn̄ debuerūt sup p̄n̄cipali negocō diffinitiuā sn̄iam lite nō ɔt. ꝓferre p̄dcās cassauimus sn̄ias ymo cassas denūciamus et inanes vn̄ ciren̄. archiep̄o dedimus in mādatis ut eccīe sc̄i marci infra restituat et etiā vmūsa q̄ hmōi occasione sn̄ie p se vel p alios occupauit. Dem ep̄o brixien̄.

Ve fraternitatis deuocō et j̄. ɔ.t. duximus rn̄dedū. ꝙ si reus lite nō ɔt. absentauerit se cōtumaciter talisqꝫ causa sit ꝙ actor possit in petitarū rerū possessionē induci ē in eādē cā custodie inducendus ꝙ si cā talis fuerit ꝙ idē in possessionē nequeat intromitti ut iuri pareat. p cen.ec.ē ɔtumax ɔpellēdus. Dē de curia dei et de elimosina abbatibꝫ aureľ. et carnoť. dioc̄.

Cedēs ad se.ap. nobilis vir w. vicecomes nobis exposuit ꝙ cū corisopiten̄ ep̄s comitē britāie ꝓxima linea cōsangūitatis attingat et archid.

aduersarij sic et illa ꝙ iudex sit dn̄s aduersarij.s.de off.del.cām q̄ inter R. vbi plures casus notātur de recusacōne. Idē vidꝫ si sit affinis.iij.q.ix.absens.et.ff.de iniuř.lex cornelia.in pn̄.et.iiij.q.iij.§.ite lege iul. Item si ē comes ip̄ius.ff.de offi.p̄.senatuscōsultū.et.s.de off.del.cū R. Itē ꝓpter dn̄m tota familia p̄t recusari.C.si quacunqꝫ p̄di.po.l.vna. et lꝫ ex istis cāis repellatur iudex a iudicādo nō repellit testis a testificādo et h̄ est cā q2 facilius possꝫ habere multos iudices q̄ vnū testē vn̄ repellitur iudex a iudicō ꝓpter defectū testis ut sic ferat testimoniū in cā.j̄.de testi.dilecto.

g Ex hijs.q̄re dic̄ ex hijs. q2 nō appellauit ex pluribꝫ cāis. h̄ tātū q2 erāt suffraganei. post appellacōem vnica videbatur cā appellacōis eo tpe quo appellauit lꝫ tn̄ nō expsserit scꝫ q2 iudices duo erāt suffraganei. h̄ post appellacōem alia cā grauaminis supueniť scꝫ q2 receperūt testes liť. nō ɔ. et ꝓpter h̄ dic̄ ex hijs. q2 ex supueniēte ḡuamie fit p̄sit appellacō maiorē firmitatē et sic ex hijs q̄ postea fiūt intelligiť fortius valere. h̄ ab inicio vnica vidꝫ et sic legitimā vocat appellacōem et tn̄ nulla cā fuit exp̄ssa ut dcm̄ est. et ita ex post facto apparet legitia. si.j̄.de frigi. et malefi. fraternitatis. vel dic ꝙ duo iudices recusati fuerāt et q2 nō admiserūt recusacōnē appellatū fuit et sic ē planū qd̄ dꝫ ut.s.dictum est.

h Propter ɔtumaciā. h̄ appellacō nō fuissꝫ legitima ꝓpter ɔtumaciā debuit et potuit excōicari. vel aduersariū in q̄ possessionē iuris mittē causa rei ꝓuāde ut.j̄.c.px. h̄ diffinitiuā nunq̄ potuit ꝓferre sn̄iam sup possessione.q̄ erat qd̄ principalis cū lis nō essꝫ cōtestata.j̄.e.p totū. et ꝙ dicit forte h̄ nō notat dubitacōem h̄ potius affirmacōnem.

i Cassauimus. h̄ ideo ita exponit q2 ꝓp̄e dꝫ cassari sn̄ia ubi tenet. sed cū sententia nulla est ut h̄ sn̄ia non debꝫ cassari q2 qd̄ nō est cassari nō debꝫ h̄ nō dꝫ denūciari nulla sicut fit in sn̄ia excōicacōis.j̄.de sen.ex.p tuas.et.s.de offi.del. cū ɔtingat. et hic due fuerūt sn̄ie scꝫ excōicacōis in plebanū et alia sup restitucōe possessionis iuris parrochialis. ;le nō tenuit nec illud qd̄ ex eo nos statuere

k Vniuersa. q2 si p̄n̄cipa esse secutū.j̄.de fide instru.inter dilectos.§.cū igitur.in fi.et.C.de legi.nō dubiū.cū suis ɔcor.omia q̄ sunt restituēda q̄ occasione ip̄ius sn̄ie habuit sic̄ cū restituitur minor aduersus sn̄iam pignora p̄stita debēt restitui.ff.de mio.si ex cā.§.i.et cū restractatur sn̄ia omia debēt restitui in pristinū statū ut h̄. et ex vtraqꝫ pte fieri dꝫ restitucō.C.de repu.l.vna.ff.de mio.ꝙ si minor.§.restitutio.s.de i integ.resti.c.i. ;maciter. pluribꝫ mōis dꝫ quis cōtumax.j̄.e.qm̄.§.i.et.xi.q.iij.certū.ff.de re iudi.contumacia

l Ve fraternitatis. cōtu

m Possessionem. vel q̄i possessionē.j̄.de cau.pos.cū eccīa.j̄.

n Inducēdus. nō tn̄ iudex multū dꝫ festinare ad decernēdā hmōi missionē in possessionē alias fieret restitucō ɔtra eā.ar.ff.de dam.infec.si finita.§.si forte. q2 etiā sn̄ia diffinitiua reuocatur iusta de cā.j̄.de re iud.cū bertoldus.et dꝫ sūmatim negociū pscrutari an missione.ar.C.ubi in rē.ac.l.ij.et.j̄.e.qm̄.§.pnľ. An iste sic missus sit custos tm̄ vel verus possessor.dꝫ.j̄.de do.et ɔtu.ɔtigit. nota tn̄ ꝙ q̄nqꝫ auxilia ꝓdita sūt ɔtra illos q̄ nō admittūt actorē in possessionē ꝓm mandatū iudicis.p̄mū. q2 puniūtur in expensis.j̄.e.qm̄.§.in alijs. et.j̄.de sequestra.ad h̄. scd̄m ē. q2 eo nō obstante ꝙ nō possidet verus efficiť possessor āno elapso.j̄.de do.et ɔtu.ɔtingit.ff.de bo.auct.iud.

Cedēs.appellauit. hic nullā causam appellandi seu grauaminis expressit. vnde non valet scd̄m hodierna iura appellacō.j̄.de ap.ut debitus.causa semper debet exp̄mi coram iudice et ꝓpter illam appellari.j̄.de ap.dilcō filio.G.alias admitti non dꝫ. q̄re talis appellacō nō valꝫ hodie. hic enī appellauit ꝓpter suspicōnē et appellari nō dꝫ h̄ mō. debuit enī cām suspicōnis corā iudicibꝫ allegare ꝓbabilē. et si nō admisisset legitiam suspicōnē tūc debuit demū appellare.j̄.de ap.cū speāli.tn̄.j̄. vidꝫ ꝙ legitia fuerit appellacō.v.ex hijs plebanū legitie et c̄. et ita ꝓm antiqua iura sufficiebat appellare lꝫ causam nō exp̄meret ut hic vidꝫ q2 p̄pa talē appellacōnē vidꝫ admittere q2 illi iudices fuerūt suffraganei archiep̄i. sed hodie nō teneret. uel dic ꝙ cā suspicōnis fuit allegata nec admissa vn̄ tenuit appellacō et ita nullum ɔtrariū. vel q2 suspicōis causa notoria erat valuit appellacō plebani q̄uis cām nō exp̄sserit ut.j̄.sequitur in ip̄a lr̄a. secus cū causa suspicōnis aut etiā appellacōnis latens ē. q2 tūc dꝫ exp̄mi ꝓm ꝙ traditur.j̄.de ap.ut debitus.et.c.cū speciali.et.c.interposita.

b Receperūt. lite nō ɔtestata.et male.s.c.px.et.j̄.e.p totum.

c Protulerūt. et male q2 nemo ɔpellitur obicē in ꝑsonas testiū.

d Possessionē iuris. nō aūt possessionem causa rei ꝓuāde qd̄ forte facē poterūt. ymo sine forte si cōtumax fuissꝫ.j̄.e.c.px.et.c.qm̄.§.in alijs. h̄ appellacō p̄missa vidꝫ defendē ip̄m plebanū a ɔtumacia vn̄ nō tenuit sn̄ia excōicacōis ut inferius sequitur. q̄dā intelligūt hāc decretalē loqui in cā restitucōis in integrū iure minoris. ;sessiōe.j̄.ď

e Perturbaē. ar. ꝙ iudex dꝫ defendē inductū in pos; sy.querelam.

f Subesse. hec est iusta causa recusacōis ꝙ iudex sit suffraganeus

pos. quāuis. terciū est q2 p̄t excōicari ut hic et.j̄.e.qm̄.§.ulť. quartū quia p̄t ɔuenire aduersariū quāti sua interest possessionē nō habuisse.ff.vti poss.l.si duo.§.ulť.et.ff.ne vis fiat ei qui in poss.mit.l.i.in pn̄.quītū q2 manu militari eicip̄t.ff.ne vis fiat ei qui in pos.mit.si quis missam.ff.de rei ven.qui restituere.vn̄ v̄sus. Anno verus eris possessor mi.ꝓ hiberis. Expensas reddēt quē milītis arma repellēt. Vtilitatis opem reddet feret ac anathema.

a In possessionē. puta si cā essꝫ criminalis siue ciuiliter siue criminaliter agatur vel mr̄imonialis ɔtumax ē excōicādus.s.e.c.i.i fi.et.xi.q.iij.rursus.et.c.quicūqꝫ.et hic.

Cedēs. linea ɔsanguinitatis.q̄ est sufficiēs cā recusacōnis.j̄.de ap.postremo. Idē essꝫ si esset affinis.iij.q.ix.absens. de h̄ dixi.s.e.accedēs.et.s.de off.del.cām q̄.

c Eius. scꝫ comitis britāme.ideoqꝫ erat suspcūs illi.s.de offi.del.insinuāte.

d Qui. scꝫ comes

e Oriūdus. vn̄ quis oriundus fuit ibi domiciliū retinē dꝫ.ff.de senat.l.pnľ. et ē ista admirabilis suspicio quā sufficē non credo. h̄ q̄ nō ꝓsūt sing̃la mľ ta iuuāt. vel dic oriūdus de terra sua.i.de terra q̄ ptinebat ad iurisdcōnem illius comitis. et ita ē sufficiēs cā recusacōis ꝙ isti iudices erāt de districtu ip̄ius comitis britāme. vel dic si vis intelligē de terra vxoris ď terra q̄ ptinet ad iurisdcōem uxoris et tūc valet recusacō.

f Nimis fauēs. h̄ nūq̄d tenetur quilibꝫ diligē ꝓximū suū.de pe.di.i.omis q̄ nō diligit. h̄n̄. nō omis amicicia repellit iudicem h̄ maxima.ff.de v̄.sig.las te.§.amicos. sic nō omis inimicicie repellūt testem nisi maxie.j̄.de sy.lꝫ hely.et.c.p tuas.et cā cognita illud disquiri debꝫ.ff.de qōnibus.l.i.§.p qōnem. nā ꝓpter leues inimicicias nō extinguitur legatū.ff.de adi.leg.l.iij.in fi. sed vidꝫ ꝙ modica causa iudicē repellit ut dcm̄ ē.s.e.accedēs.et.s.de offi.del.cām que. q2 lites sine suspicōne ꝓcedere debēt.iij.q.v.q2 suspecti.et.C.de iud.aptissimi. sed qd̄ dicit nimis fauens soluit quod dictum est.

g Sub districtu. hec excepcō omes tāgit. ;landi.iij.q.ix.hortamur.et.j̄.ď ap.ex pte.

h Inimicorꝫ. hec fuit sufficiēs causa appel;.ff.de iudi.si longi.ff.de ar.si cū dies.§.si arbiter. ;in h̄ casu sufficiēs

i Inimicis. si.j̄.de sen.ex.ď cetero.et.c.q̄uis nec; potuit cautio p̄stari.ar.j̄.de resti.spol.lr̄as.in fi.et hoc ꝓpter fragilitatē caucōis.ff.ad trebel.qui ita.§.i.

k Premissis. scꝫ q2 ;ep̄us erat ɔsangneus comitis et archid.cōmensalis eiusdē et alter oriūdus de terra vxoris et locū assignabāt p terrā inimicorꝫ q2 hmōi excepcōes nō admittebāt legitia fuit appellacō. et quelibꝫ etiā p se sufficēt ad appellandū p̄ter illam ꝙ oriūdus fuit alter iudicū de terra vxoris. illā solam nō putarē sufficientē ad recusandū iudicē vel iudices h̄ p̄stat adminiculū alijs ut dixi sup̄ q̄ nō ꝓsūt singula multa iuuāt. sic.ff. quibꝫ ex ca.ma.necnō.§.si quis sepius. nisi velis dicē de terra q̄ ptinet ad iurisdictōem uxoris tūc bona ē excepcō. et est.ar.j̄.de p̄sum. tercio. et ita testis siue testes recepti fuerunt ante liť.ɔtest. siue post appellacōem p̄missam. ex p̄dictis causis nō valuit receptio testium sup ɔsangnitate nisi ille fuissꝫ cōtumax. tūc enī in causa mr̄imoniali ante litē ɔtestatā recipiūtur testes nō obstāte absentia illius.j̄.e.c.px.§.i. et hoc ē qd̄ sequitur. absqꝫ culpa ɔtumacie. ;racōne cōnexitatis q2 est accessoria ipi mr̄imonio.j̄.de dona.inter vi.et vx.c.i.ij.et.iij. et sic nō ē ɔtra.j̄.qui fi.sūt legiť.causam.que.ij.vin̄c.

l Terre. scꝫ dotalis. eius enī ɔgnicō ptinet ad p̄paz;

eius sit clericus cōmensalis q̄ eidē vicecomiti ē aduersarius principalis utpote qui vxorē suā et terrā publice detinere p̄sumūt et mḡr p.de terra vxoris sue oriūdus existēs nimis fauēs eidem et omes sub districtu existūt comitis memorati nec nisi ꝑ districtū ip̄ius ei pateat accessus ad eos. et ipi q̄bus causa inter ip̄m et uxorem suā ɔmissa fuerat nunq̄ ei voluerūt nisi i terra inimicorꝫ suorū locū et terminū assignare vbi sine mortis periculo accedere nō audebat. et licꝫ literas nō habuit de cōductu si tamē misse ei fuissent nō debebat se credere suis capitalibꝫ inimicis. et j̄. M.q. cum ꝓpinquiores sitis terre nobilis iam dicte q̄ sue et cā ip̄a p vos ɔmodius valeat terminari cū ad vos securus pateat accessus vtrimqꝫ ptibꝫ ɔuocatis si vobis cōstiterit ꝙ ante litē legitime cōtestatam vel post appellacōem ex p̄missis causis interpositam testes sup cōsanguinitate cōtra mr̄imoniū absqꝫ culpa cōtumacie recepti fuissent vos attestationes huiusmodi decernatis irritas et inanes cōpellētes dictā nobilē ut reuertatur ad virū suū quē incōsulte dimisit ita ꝙ postq̄ ip̄e vir plenariā restitutionē habuerit tā vxoris q̄ terre causam sup mr̄imonio audiatis eamqꝫ fine canonico terminetis. Dē.

Vomā freq̄nter in dubium reuocatur a multis an lite non ɔtestata testes recipi valeant aūctate p̄sentiū duximus declarādū regulariter verū esse ꝙ lite nō cōtestata non est ad receptionem testium ꝓcedendū nisi forte de morte testiū timeatur vel absentia diuturna i quibꝫ casibꝫ cū ciuiliter ē agendū ne veritas occulteť et ꝓbationis copia fortuitis casibꝫ subtrahatur. senes et valitudinarij et alij testes de quibꝫ ex aliqua rationabili causa timetur etiā lite non cōtestata sunt ꝓculdubio admittēdi seu pars ɔuenta sit contumax seu sit absens absqꝫ malicia ut cōuenire non possit. sed si actor nō ɔuenerit aduersariū infra annū ex quo ɔuenire poterit vel saltē receptionē hmōi testium nō denūciauerit illi attestacōes

Vomā. regulariter. hec regula fallit in casibus hic positis scꝫ vbi timetur de morte vel absentia testiū. et ubi agitur de electione vel mr̄imonio. et in causa inquisicōnis et publicacōnis. Itē in cā denūciacōis. ut.s.de iudi.nouit. Itē in actoris absentia p̄n̄te reo recipiūtur testes lite nō ɔtestata.C.quō et q̄n̄.auť.qui semel.j̄.de do.et cōtu.causam que. Item vbi actor nō potest agere ꝓpter iuramentum quod iurauit nō repetere vsuras.j̄.de iuř iuř.ad n̄ram. Item cū minor ab hereditate officio iudicis se abstinet. ut i auť. ut spō.lar.§.ad hec.col.ix. Itē vbi aliq̄d iudicis officō expediť.C.ut minor se ab he.abstineat.i auť.ibi posita. Itē cū in integrū r̄stitucō incidēter postulatur officō iudicis.s.de offi.iud.c.ij. Itē in casu quē habes.j̄.de ap.interposita.§.ulť. Itē peticōne legati vel fideicōmissi.ar.C.de vsu.et fruc.l.ij. h̄ ibi dic̄ post liť.nō cōtest.in fi. vn̄ casus iste non dꝫ excipi de regula. Itē cū agitur finiū regūdorꝫ iudicō.ut.C.fi.reg.l.iij. Itē in trebelliamca restitucōne.C.ad trebelľ.l.pnľ.§.cū aūt. Itē in causa heresis post mortem.xxiiij.q.ij.sane.ij. Itē vbi offenditur publicū ɔmodū.C.de penis.ne diu.et.iij.q.iij.q2 ea.ar. Itē cū ꝑsona ē incerta.v.q.i.quādē.et.q.ij.c.ij.et ꝓm quosdā i causa libertatis.C.de inge.maū.diffamari.ar.ɔtra.j̄.ď testi.cū olim. Itē ubi agitur de bn̄ficō obtinendo eccīastico.ut in ɔcil.lugdun̄.innoc̄.iiij.j̄.de eo q̄ mit.in pos.cau.rei ser.eū qui. vn̄ v̄sus. Absens vel moriēs varians electio ɔiux. Nūciās inq̄rens publicans et si fugit actor. Iurans nō agere si iudicis officō vult. Restituiqꝫ petēs medio q̄ ꝓuocat absens. Post h̄ trebellās legatū q̄ petit errās. Vtilitas publica reus incertus q̄ꝫ liber. Non ɔtestādo cupiūt distinguē lites. Iudicium finis regendi iungitur istis.

n Procedendū. sup p̄n̄cipali. sed sup incidēti interdū vel emergenti bn̄ recipiūtur testes. ut ꝓbetur ꝙ citatio puenit ad aliquē. vel ꝙ ɔtumax fuerit in casu quē habes.j̄.de ap.interposita.§.ul.v̄sus. Incidēs p̄imit emergens questio differt.

o Ciuiliter. hoc ideo; dic̄ q2 in criminalibꝫ nunq̄ recipiūtur testes liť.non contest. et ibi ꝓbacōes strictissime requirūtur.v.q.vi.epiphamū.C.de ꝓbac̄.l.ulť. qualiter in criminali causa ꝓcedatur dꝫ.iij.q.ix.in summa.et.j̄.de do.et ɔtu.veritatis.

p Ne veritas.xiiij.q.ij.quanq̄. ;iudex et mḡratus ut salua sit rerum ꝓbacō.ff.de testi.curent.

q Subtrahatur. tūc enī curare dꝫ; et in auť.de testi.in ultia colū.coll.vij.§.pnľ.et.j̄.de testi.si qui testiū.et.ff.ad.l.acquiľ.l.i. vel etiā si timetur ꝙ testes ꝓpter morā variēt fidē suā aut moriātur.ff.ad carbo.l.iij.§.due.ar.j̄.e.c.§.sunt et alij.et.j̄.de testi.significauit.

r Timetur. tūc illi; soli recipiūtur de quibꝫ timetur et nō alij nisi in causa publicacōis.j̄.de testi.significauit.et.j̄.e.c.§.sūt et alij. et lꝫ in hijs casibꝫ recipiātur testes lite nō ɔtestata veritate tn̄ inspecta et quo ad effectū nō intelligūtur recepti lite nō ɔt. q2 nō publicātur nisi lite ɔtestata et cū alijs. si alij lite cont. inducti fuerūt nec ad sn̄iam ꝓcedat iudex p tales testes. h̄ i seq̄nti.§.recipiuntur lite nō ɔtestatā. et fertur sn̄ia. et sic ē dr̄a in p̄mo h̄n̄. et scd̄o.

s Conuenta. idem ē si nondum sit conuenta.

t Aduersariū. cum fuit absens. et non contumaciter.

u Infra annū. ecce p̄scp̄tio annalis. sic.s.de h̄pt.plerūqꝫ.et.s.de offi.or.pastoralis.C.de hereť.auť.idem.et.j̄.e.§.in alijs.et.j̄.de h̄reť.excōicamus.§.i.et.xi.q.iij.rursus.et.c.quicūqꝫ. et iste annus vtilis ē ab inicio. quia nō currit nisi ab eo tpe quo potuit experiri ut in dec̄.

plerū qȝ. et. ij. q. vi. biduū. a Non valeāt. illi qui testes pduxit sed aduersario bñ valebūt q. p vtraqȝ testificātur. q̄ volū nō adhibuit. xiiij. q. v. c. nō sane. b In fraudem. non ⸗emim artanda est alicui pbandi facultas. ff. de mcen. rui. nau. nequit. §. de hijs. et. iiij. q. vij. §. tria. v. si quis ex litigatorib. et. ⁊. de testi. significauit. et. c. dilecto. Itē est hic p̄sumptio iuris et de iure ōtra quā nō admittitur pbacō. liiij. di. fraternitatem. ⁊. de iudeis. c. ult. et. ⁊. de spon. ad id. et. c. is qui. vbi de h. secus si esset etiā tm̄ de iur. ff. q me. cau. non ē verisile. xxvij. q. i. nec aliqua. b.
c Ad repellēdū testes.

potest illū priuare bñficio ⁊ officō nisi iusta causa impediatur et sic loquitur illō. cap. lm. vij. q. i. p̄ntiū. dico tñ q sine clericus sit absens de lnia epi ad certū tpus siue p̄ter lniam epus sp ipm p̄mo monere d; ut redeat p iura p̄dicta ⁊. de cl. nō resi. c. inter. et. c. ult. et ⁊. de app. puenit. ij. alias nō teneret snia lata ōtra absentē nō vocatuȝ neqȝ citatū. et iura antiqua q̄ hic signātur sic intelliguntur. verū ē q clericati ab ecclijs suis abesse nō debēt tñ si hoc cōtigat taliter sūt vocādi ante q̄ spolietur ⁊ ita seruādū ē circa eos q̄ ōparēt citari p̄nt. si vero nescitur ubi sint nec citari p̄nt psonalr trine citacōis edictū apud eorȝ ecclias publice monatur ut reuer...

sic recepte nō valeāt ne forte hoc pcuret in fraudē ut pcessu tpis excepcōes legitīe ad repellēdū testes vel alie locū hr̄e nō possint. Porro speciales cause p̄nt occurrē in quib casualiter est aliud obsuādū ut verbi grā si sup alicuius elcōe vel copula maritali questio moueatur tūc eteni ne pter lōgam moram i spūalib ⁊ tpalibus patiatur ecclia lesionez vel viro siue mulieri fornicacōnis occasio p̄beatur maxime cū ppinquitatis gradus opponit̄ lege diuina phibitus in hmōi casib si ōtumax apparuerit is in quē fuit actō dirigenda seu q pemptoria citacōe recepta venire contemnit seu q maliciose seipsū occultat siue quia impedit ne possit ad eū citacō puenire testes lite nō ōtes. sūt merito admittēdi ⁊ nichilominus si de cā liqueat ad diffinitiuā sniam pcedenduȝ. si vero aliter absens fuerit ⁊ agatur de spirituali ōiugio inter ecclam et p̄latum iam ōtracto electōe maxime ōfirmata illud in articulo hoc volumus obseruari qō sup expectacōe taliū psonarū in sacris est canonib diffinitū. Qō si forsan agatur de spirituali ōiugio ōtrahendo is q̄ est in p̄latū electus p spacium sex mensiū expectetur nisi pensatis negocō ⁊ circūstantijs psupioris puidētiam magis vel minus fuerit expectādus. si aūt de carnali ōiugio sit agēdū alteruter tā diu ōiuguȝ expectetur donec de ipius obitu verisilr presumatur. quia cum sine culpa sit absens ut si captiuitate vel egritudine aut alio iusto impedimēto forsitan teneatur aut etiā ppria ȝ nō maliciosa voluntate in remotis ptib morā faciat ut de facili vel in breui citari nō possit ei quiō p̄iudicari non debet cū habeat forsan excepcōnes legitīas ad intētionē ōtrariā elidendā eo nequaq̄ obstante q de lapsu carnis possit opponi qm̄ in coniugio casus multi occurrunt in quib ōiuges sine culpa ȝ nō sine cā ōtinere cogūtur. Sunt et alij casus similiter speciales in

cle. nō resi. ex tue. et. vij. q. i. p̄sentiū. et. C. de iudi. pperādū. §. siquidē. ff. de euic. si ideo. §. p̄nti et. l. si dēm. §. si p̄nte. et h verū ē qñ malicio se est absens. alias nō pceditur ōtra eū quātū ad casū p̄ntis lre.
t Non deb; ar. ōtra. ⁊. qui si. sūt legit. platū. ȝ ibi agebatur tm̄ de ple an esset legitīa vel nō. ⁊ nō ōtra absentē. vel ille fuit requisitus ut ibi innuitur. cōtra ⁊. qui ma. ac. poss. c. i. illa corrigitur p istā. p̄terea ille fuit absens culpa sua pter maleficiū qō ōmiserat. vñ nō p̄iudicat mulieri ⁊ sic differt casus ille ab isto. et ibi sol.
u Opponi. rñdet ...

illud impetret q solus transcursus anni ōstituit aliquē possessorē verū. ut. s. de offi. or. pastoralis. et. ⁊. de do. et ōtu. ōtigit. in psonalib vero scōm decretū locū h; ȝ nō vniformiter. de h plenius d; in p̄dicta decretali. ōtingit. ⸗eni vid; in reb mobilib ibi nō vid; pdesse
i Imobilib. secus ⸗ nomiare dñm in iudicio. cū habeat facultatem restituēdi rei. ff. de rei vendi. officiū. in fi. idem iuris est etiā in reb mobilib q potest et deb; dominuȝ nomiare in iudicō. C. ubi de cri. agi. opor. aut. qua in puīcia. ȝm reb immobilib q̄s aliq̄s possidet nomie alieno ubi nulluȝ ius hab; si ōueniatur d; statim in iudicō dñm no...

quib absqȝ litis cōtestacōne legitīe p̄nt testes pduci ut qñ excessuū inquisicō vel testiū publicacō imminet faciēda. In alijs vero casib prudēter ē attendēdum vtrū ōtumax reali actōne an psonali ōueniatur. Si reali mittēdus est actor in rei petite possessionez ut tedio affectus reus veniat rñsurus. q̄ si venerit infra annū iudicio sisti p̄stita caucōe ac exhibita satisfactōe ōgrua expensaruȝ possessionē recupet. Qō si caucionē offerre neglexerit infra ānū actor post ānū ōstituatur verus possessor. sup ppietate dūtaxat aduerse pti defensione legitīa resuata. Qō si super reb immobilib quisq̄ ōueniatur q̄ eas possidet noīe alieno deb; statī ⁊ in iudicō dñm noīare certo dierū spacio a iudice finiēdo eoqȝ ad eius noticiā pducēdo ut vel ipe veniēs vel ydoneū dirigēs respōsalē actoris intencōem excipiat. Si vero post tpus indultū qō dispositū est noluerit adimplere tanq̄ lite q̄ ingeritur ex eo die quo possessor ad iudiciū vocatus ē ad interrūpēdā p̄scptionē longi tpis cōtestata dñm possessiōis iudex trib edictis legitimis euocabit ⁊ tūc ipo in eadē volūtate manēte negociū sūmatī examinās in possessionē ipsarū rerū actorē mittē nō tardabit. omni allegacōe absenti sup pñcipali questōe resuata.

l Producendo. per illum qui in iudicio ...
m Excipiat. i. suscipiat. sic. xxiij. q. v. nō est ...
n Cōtestata. sc; ne currat p̄scriptio posses...

ut bene nō gest

si aũt sup ꝑsonali actione cõ-
ueniatur mittendus ẽ actor in
possessionem mobiliũ ipius vel
immobiliũ si forte mobilia nõ
habeat ꝓ modo debiti declara
ti vel in ꝯtumacem est ecclasti-
ca sententia ꝓferenda ita vide
licet ꝙ alterutra pena que ma
gis timeri debeat iudex a prin
cipio sit cõtentus. ad alterã ni
chilominus ꝓcessurus si hoc
meruerit ꝓteruitas cõtuma-
cis. qui veniens infra annũ vel
pꝰ ãnũ est audietur iuxta disti
ctõnẽ in alio casu supiꝰ ãnota
tã.

De iuramento calũpnie.

Honorius. iij.

Inherentes vestigijs
ꝑ. n. dicentiũ grauio-
res questiões ꝑsum
mũ pontificez terminari. et ꝛ.
legib᷒ itaqꝫ cõpimus cautũ ut
nullus clericus iurare ꝑsumat
alibi vero repitur scriptum ut
omes principales ꝑsonei pri
mo litis exordio subeant iura
mentũ calũme. ꝓpter qđ pleris
qꝫ venit in dubiũ vtrũ clericus
iusiurandũ ꝑstare debeat aut
alij hoc officiuz delegaẽ. quia
illud ꝯstitucõis edictum vbi
clerici iuraẽ ꝓhibentur a mar
co augusto de constantinopo
litañ. clericis ꝓmulgatũ fuisse
videtur. idcirco ad alios non
creditur ptinere. Ut ergo
dubietas ista auferatur ꝺm de
cisionem filij. n. h. quõdam im-
peratoris cuius sunt verba hec

eius itaqꝫ interꝑtacõnem cor-
roboramus ꝛ diui marci cõsti-
tutionem ita interꝑtari debere
decernimus ut ad oĩm ecclesia
rũ clericos gñaliter ptinẽ iudi
cetur. Nam cũ impator iustini-
anus decreuerit ut canones pa
trum vim legum habere opor
teat et in nonnullis patrum
canonib᷒ repiatur ut clerici oĩ-
no iurare nõ audeãt dignũ est
ut totus clericalis ordo a iura-
mẽto calũme ꝑstãdo sit immu-
nis. ꝓterea statuti pñcipis te-
nor talis esse dignoscitur. Nos
itaqꝫ diuine et humane legis
intencõne fuata decernimus ꝛ
impiali aũctate irretractabi-
liter diffinimus ut non eps
non ꝑsbiter non cuiuscũqꝫ or-
dinis clericus nõ abbas nõ a-
liquis monachus vel sanctimo-
nialis in cã quacũqꝫ seu ꝯtrouꝰ-
sia criminali seu ciuili iusiuran-
dũ ꝯpellatur qualibet ratione
subire. sed alijs idoneis defen-
sorib᷒ si expedire eccie sue no-
uerint hmõi officiũ liceat dele-
gare. Uerũ cũ hac modera-
tione ut eps incõsulto ro. põ.
vel quisqꝫ clericus incõsulto ꝑ-
lato suo minime iurare audeat.
Omnib᷒ aũt epis ꝛ vniũso cle
ro ita custodiri h debere man-
damus ut si quis in illa omise-
rit veniam sibi nouerit denega
ri. Idem ordinato ro ec. sub d.
et magistro omibono.
Litteras. et ꝛ. Sane ro. ec.

in hijs casib᷒ in quib᷒ de eccle
sijs decimis et rebus spirituali
bus tñ agitur iuramentũ calũ
nie nec dare nec recipere ꝯsue
uit eo ꝙ tales cause non ex le
gũ districtiõe s; ex canonũ e-
quitate finem debitũ sortiũtur.
canones aũt iuramentũ calum
nie in hmõi cãis nulli ꝓrsus in
dicunt. vnde cõtentione de iu-
ramento calũnie ꝑstando di-
missa ad ulteriora discretio ve-
stra ꝓcedat. Ugenius ꝑpa.
In pertractandis causis sacra
mentũ calũnie nõ passim ꝑcipi
mus exhiberi. sed cause prin-
cipalium ꝑsonaꝝ qualitate in
specta qñqꝫ ꝑ ipas principa-
les ꝑsonas qñqꝫ ꝑ iconomos
qui causam omnino nõ nesciãt.
in animã iurantis illud ꝑcipi-
mus ꝑstari. Idem magaś. et
neumaseñ epis.
Imperatorũ. et ꝛ. accepi-
mus ꝙ ab abbate et fratribus
clareuall. sicut ab alijs exigit
calũnie iuramentũ ad qđ faci-
endum eos cogere non debe-
mus. sed ne aliena iura videã-
tur hmõi occasione illicite deti
nere et ipi a causa sua decidãt.
si ex parte ipoꝝ ꝑdictum iu-
ramentũ cum res postulauerit
non fuerit ꝑstitũ eisdem ꝑcipi-

mus ut in suo monasterio icono
mũ statuant qui ꝓ eis petere et
accipe atqꝫ iuramentũ de calũ-
nia cũ necesse fuerit valeat ex-
hibere et ꝛ. Tu vero frater neu
mazeñ epe yconomuz idoneum
statuas qui in tali officio ꝯue-
niens ipi monasterio videat.
Lucius. iij. elieñ. epo et ar-
chidia. norwiceñ.
Ceterum qꝛ nouis morbis
noua ꝯuenit antidota prepara
ri. M. q. in causa que inter R. cle
ricũ de sancto albano et J. et. F.
cañ. londoñ. vertitur. ad verita-
tẽ eliciendam app. cess. ꝑstari fa-
ciatis ab utraqꝫ parte calũnie
iuramentum ꝯsuetudine que le
gi est cõtraria non obstante.
Innocẽ. iij. epo placeñ.
Cum causam que inter ra-
uenatñ. archiepm et ꝯue fauẽ-
tinũ sup villa luci ac quibusdã
alijs vertitur delegatis iudici-
bus duxerimꝰ ꝯmittendã et hij-
dem in negocio minime ꝓces-
sissent. nos partib᷒ dedimus in
mandatis ut ꝓ ipa causa no-
stro se conspectui ꝑsentarent.
quorũ ꝓcuratorib᷒ cũ instrumẽ-
tis de rato in nostra ꝑsentia ꝯsti
tutis petitiõem ipius archiepi
scopi per ꝓcuratorez eius feci-
mus exhiberi et ad eam partẽ

97

alteram rñdere ac interrogatiōib9 et rñsiōib9 redactis in scriptis et lite corā nobis plenissime ꝯtestat᷑. fecim9 calūnie iuramentū ab ipis pcuratorib9 vtrinqȝ prestari. G Regorius ix. epo beluacen.

Cum in causa pecuniaria quam inter te. et. r. motā ee ꝓponis nō p te sed p sindicū vel actorem elegeris litigare per illū quidē ꝓstandū erit calumnie iuramentū. qđ si per te ipm ꝓpositis tm̄ sed non tactis euangeliis sicut i dicendo testimonio a te videtur hmōi iuramētū exhibēdū. et. ī. pena vero recusantis hoc iuramentū cum ꝓstandū fuerit est ut actor ab instituta cadat actione reus habere debeat p ꝯfesso.

De dilationibus.

Alex. iii. cant. et vigorien. episcopis.

Dilecti filii abbas et monachi de h. nobis insinuare curarunt qꝫ cū cām que vertitur inter ipos et moniales de leden. sup eccia de alten. decano et archid. lincon. cōmisermus terminādam. ipi timentes se a iudicib9 aggrauari eo qꝫ ad primā citacōnē terminū nimis breuē et pemptorium sibi statuerit ad nrām audiētiam duxerint appellādū. et. ī. qꝛ vero nō spectat ad iuris ordinem diem pemptoriū maxie cū de reb9 eccliasticis agitur nisi forte necitate vrgēte taliter maturare. M. q. si est ita reuocato in irritū si quid inueneritis post appellacōē hmōi attēptatū in causa iuxta priorum ꝯ c.

Celestinus. iii.

Preterea adiecisti qđ cum cause tibi a sede ap. delegantur et in lrīs citatoriis rescriptum aplicū inseris. ut eo viso deliberare valeat qui ab altero ꝯuenitur et. ī. qꝛ igitur quid agendū sit in hoc casu desideras edoceri. taliter rñdemus qꝫ reo ad iudiciū legitime conuocato. si ex rescripto sibi trāsmisso plene potuit instrui super eo de quo in iudicio ꝯuenitur inducie deliberatorie non sūt ulterius indulgende. sed pcedendū potius est ad examinacōē cause et finem ei debitū imponendum.

Hono. iii. ferren. episcopo.

Littere tue at peticō archipresbiteri sanctorū ꝓsce et aquilie de vrbe nobis exhibite ꝯtinebant et. ī. Idem archipresbiter cōtra nobiles viros. a. et. g. libellum eccie sue nomine obtulit ꝯtinentē qꝫ pensio de possessionib9 soluta nō fuerat ipi eccie elapsis iam trib9 annis et ultra. nobilib9 vero ipsis petentib9 ut explicaret ipis spaciū qꝫ p hanc adiectionē et ultra significari nolebat et ipo archipresbitero exprimēte qꝫ. vii. annis fuerat in dicte pensionis cessatū solutione. idem dicentes libellū esse hmōi expressione mutatū. lōgiores ad deliberandū petierunt inducias quas qꝛ denegasti eisdem ad nrām audientiā appellauerūt. Nos igitur app. hmōi friuolā reputantes. m. q. ea necqꝫ obstante in negocio ipo rōne preuia pcedas iuxta priorū ꝯtinentiā lrāʒ. Greg. ix. abbatiaque tiue turon. dioc. et archidiacono turon.

Exposuit nob bituricen. archiep. et. ī. Burdegalen. archiepo dedimus in mandatis ut sup iure primacie quā in eo et in puincia sua dcūs bituricē. archiep. se hr̄e ꝓponit ad iniciū pximo pterite quadragesime qꝫ ei terminū pemptoriū assignauimus p se aut p pcuratorē idoneū se cōspectui nostro psentaret cūqȝ postmodū psonaliter vocatus p eccie ro. subsidio ad nostrā audientiā accedēs bituricē. archieps apud se. ap. ꝯstitutus postulauit instanter ut in eodē negocio pcedē deberemus. Idē vero burdegalen. archieps ad ꝓpria rediens ꝯstituit p se pcūtorē in ipo negocio qui saluis exceptiōib9 sibi ꝯpetētib9 in rñdēdo et defendendo ac aliis omia faceret q̄ in ꝓpria erat psona facturus. Petēte ergo archiep. bituricen. ut pfatus pcurator rñderet eidē ille excipiendo ꝓposuit se ad hoc nō teneri cū p alia maiori cā p publica utilitate dcūs burdegal. vocatus p absente reputari debuerat. et reuocādi domuʒ puilegiū habuisset. Nōdū etiā sup hoc deliberauerat cū suffraganeis suis et aliis quoʒ ꝯsiliū tā ardua cā requirit nec tpus habuerat in quo ad utrūqȝ negociū valuerit sicut expediret esse paratus. sed ps altera ecōtra respondit qꝫ cū sup qōne pdicta pus fuerat euocatus nre intentionis nō fuerat pmū mādatū p posterius reuocare. tpis quoqȝ spacium habuerat tā plixū ut potuisset si voluisset sup cā deliberare pdicta sicut fecerat cū qbusdā et comode utriqȝ negocio iminē. et. ī. Nos igitur de ꝯsilio fratrū nroʒ usqȝ ad pxim venturū festū natiuitatis dnice dilacōeʒ ad hoc sibi duximus indulgendā. De feriis.

Ex cō. apud ꝯpend.

Omnes dies dnicos a vespera in vesperā cū oi veneracōe decernimus obseruari et ab omi illicito ope abstinē ut i eis mercatū minime fiat. neqȝ placitū neqȝ aliquis ad mortē

vel ad penā iudicetur. nec sacramenta nō p pace vel alia necita te pstentur. ¶ Lex. iij.
Romam in pte. et. J. licz scriptū sit de vespa in vesperam celebrabitis sabbata vestra festorū tm̄ principiū et finis iuxta eorum qualitatē et diuersarū regionū ꝯsuetudinē dz attēdi et sicut magnitudo dierum exigit prius incipe et tardius terminari. et. J. ¶ Diebꝫ aūt dn̄icis et alijs pcipuis festiuitatibus siue inter pascha et penthecosten genuū flexio nequaq̄ debet fieri nisi aliquis ex deuotione id velit facere i secreto. In ꝯsecrationibꝫ aūt epoꝝ et clericoꝝ ordinacōibꝫ cōsecrās et ꝯsecratus tm̄ genua flectē possunt. sm̄ qđ ꝯsecrationis modus requirit. ¶ Preterea festiuitas sancte trinitatis sm̄ cōsuetudies diuersaꝝ regionū a q̄buſdā ꝯsueuit i octauis. pēthec. ab alijs in dominica pma ante aduentū dn̄i celebrari.
¶ Ecclesia siquidē romana in vsu non hꝫ q in aliquo tēpore hmōi celebret spāliter festiuitatē cū singulis diebus gloria patri et fi. et spi. et c̄. similia dicantur ad laudē ptinētia trinitatis. De triburien archiepo.
Licet tam veteris q̄ noui testamēti pagina. vij. diem ad humanā quietem specialiter deputauerit. et tam eum quam alios dies maiestati altissime deputatos. necnō natalicia sanctoꝝ martirū eccia decreuerit obseruanda. et in hijs ab omi ope seruili cessandū. et. J. Indulgemus ut liceat prochianis vr̄is diebus dn̄icis et alijs festis pter q̄ in maioribꝫ anni solēnitatibꝫ si allecia terre

se inclinauerit eoꝝ captionem incongruente necitate intēdē ita q post scām capturā ecc̄ijs circūpositis et xp̄i paupibꝫ ꝯgruā faciāt porcōnē. ¶ Clemens. iij.
Capellanus tuus frat epe corā nobis ex pte tua pposuit q cū statuta canonica declarent nupcias tribꝫ septimanis āte festū bt̄i io. baptiste minime celebrari debē. quidā ebdomadas illas absq̄ interpellatione ꝯtinuandas intelligūt. alij vero inter festū et ipas volentes facē interuallū illud dicunt ob reuerentiā festiuitatis penthec. fuisse statutū que in septimanis istis solꝫ interuenire q̄nq̄ et sic a tribꝫ diebꝫ rogationū āte ascensionē dn̄i inchoantes usq̄ ad octauū diē post penthec illis ebdomadis computatis illo tm̄ spacio tp̄is celebrari nuptias nō pmittūt earū celebracōnem abinde nullatenus inhibentes. Quia ergo ꝯsulti sumus utra istaꝝ opinionū potior videatur nob et fratribꝫ nostris apparuit. q licet ea sit ro. ec. ꝯsuetudo ut quocūq tpe mr̄imoniū ꝯtrahatur cōsensu interueniēte legitimo de p̄senti. q tm̄ a septuagesima usq ad. vij. dies post penthec. celebrari nuptie nō sinūtur. et postea ec̄ tribꝫ septimanis vel pluribus an̄ festiuitatē sancti io. siue dr̄a celebrantur posterior sentētia meliori et subtiliori nititur ratione. et siue sm̄ canones a septuagesima usq ad octauam pasche. siue iuxta ꝯsuetudiez ecro. usq p9. vij. dies festi penth. qđ caret octauis nuptie suspendantur in dn̄ica que sequitur et deinceps possunt licite celebrari. Gregorius ix.

Conquestus est nobis etc. J. Quamuis nō prorogari sed expediri deceat qōnes dz tn̄ iudicialis strepitus diebus ꝯquiescere feriatis qui ob reuerentiā dei noscūtur esse statuti. scz natalis dn̄i sancti stephani iohannis euangeliste innocētū scī siluestri circumcisionis epiphaniaꝝ. vij. diebus dominice passiōis resurrectionis cū. vij. sequentibꝫ. ascensionis penthec. cū duobꝫ qui sequūtur. natiuitatis iohannis baptiste festiuitatū omū gloriose v̄ginis. xij apłoꝝ. et pcipue petri et pauli. beati laurētij dedicacōnis beati michael solemnitatatis omū sanctorū ac diebꝫ dn̄icis ceterisq̄ solēnitatibus quas singuli epi i suis dioc. cū clero et pplo duxerint solēniter venerandas. quibus vtiq̄ solemnibꝫ ferijs nisi necitas vrgeat vel pietas suadeat usq̄ adeo cōuenit ab huiusmodi abstinere ut cōsentientibꝫ etiā ptibus nec pcessus habitus teneat nec sententia quā ꝯtingit diebꝫ hmōi pmulgari. licet diebꝫ feriatis qui gratia videmiarū vel messiuz ob necessitates hoīm indulgentur pcedi valeat si de ptiuz pcesserit volūtate.

De ordine cognitionum.

Clemēs. iij. alatrino epo. Intelleximus qđ cū quedā mulier peteret quendā in virū testes ad sue intencōis assertionē induxēit p q̄s ps viri futurū sibi p̄iudiciū metuens. exceptionē ꝯsanguinitatis obiecit ex qua intendit petitiōez in

lr̄is elidi. et. J. Inquisi. t. t. duximus rn̄dendū q cū excepcōne probata questio principalis pimatur an ꝯgnoscendū ē de ipa quā ad diffinicōnis articulū pcedatur quo facto virum ab impetione in lr̄is put exposcat ratio iuris absoluas. Innocen. iij. epo narnien.
Cum dilectus filius abbas de ferentillo de nobilibꝫ viris dn̄is de artone depo suerit qōez q manu armata et cū exercitu ad castrū mōsterij venientes in p̄dis animalium et alijs dampnificare dc̄m cenobium p̄sūpsert de qbꝫ iusticiā sibi fiēi postulabat ei citra litē ꝯtestatā sub forma exceptionis fuit ex aduerso responsum q p ipius dolū et violentiā castrū siracti amiserant q et pgenitores eorū tenuerant et ipi possederant inquiete sibi petētes prius restitui q̄ petitionibus ipius responderent p̄sertiz cū testes haberent p̄sentes p quos intētionē suā incōtinenti pbare volebāt. Verū ex pte abbatis fuit taliter replicatum. q ab eo restitutio peti nō poterat q̄ nō fuerat spoliator. p̄sertim cū dictū castrū ad ius et pprietatem sui monasterij ptineret. q etiā ps aduersa nullatenus denegabat. vn̄ verus dn̄s ad quē ab alio res sua possessa reuertitur etiā post tpa longiora retentionis debebat ꝯmodū optinē. et iudiciū restitutoriū ꝯtra spoliatorē tm̄ repetē dmoscitur. et. J. Nos autē distinguendū esse credimus utrū spoliacōnis questio ab eisdem nobilibꝫ sit obiecta

in modū actionis ad restitutionē petēdā. an ī forma exceptionis ad intentionē aduersarij repellendā. cū ea in moduz actionis ꝓposita intelligūtur mutue peticōes sese tāꝙ diuerse minime ɔtīgentes. ac ꝑ hoc iuxta regulā iur. qua dicitur ꝙ prior appellat prior agat. que prius essent ꝓposita prius forent tractanda. quanꝙ in idē iudiciū ābe deducte vicissimqꝫ tractate simul eēnt eadē sententia termināde. Sꝫ qm̄ questio illa fuit ab eisdē nobilibꝰ tm̄ in modū exceptionis obiecta interloquēdo ꝑnūciauimus ut ꝓbacōes eoꝝ sup ipa exceptione primitus audirētur. et ea ꝓbata legitime abbati nō cogerētur rn̄dere sup peticōnibꝰ memoratis donec restituerētur ab ipo. cū spoliatori spoliatus ante restitutionē nō cogatur ullatenus rn̄dere verū spoliacōe in modū exceptionis tm̄ ꝓbata nō ē ꝑ hoc restitutio facienda. queādmodū si in modū exceptionis aliquod crimē testi obicitur. ut a testimonio repellatur. et si crimen ɔtra eū ciuiliter ꝓbatū fuerit. non ideo sibi pena infligitur ordinaria. sed eius dūtaxat testimonio non creditur. qd̄ ea ratione ɔtingit qm̄ in ipm̄ accusatio nō ꝓcedit. testes etiā quorū testimoniū reprobatur inter infames quasi ex falso testimonio nō habentur. Honor. iii. ludoico regi francorum.

Tanā nō credimus latere prudētiā tuā cām nataliū regine cipri ad examē nostrum ut pote que ad forū eccl̄iasticū ꝑtinet esse delatā. et ī. Quia vero anꝙ nataliū causa terminata esset dependentem ex illa successionis cām incipe nichil aliud esset ꝙ diuersis ꝓcessibꝰ intricare negociū. et cōfusione quadā iudiciȷ ordinē perturbare si forte ab ipa regina fueris sup hoc requisitus donec iam dicta causa nataliū apostolico iudicio finē accepit patienter exspectes. Grego. ix.

Non ꝑ spoliacōe ɔuentus aduersus restitucōnem petentē non est nisi sup qōne spoliationis si eū recōueniat audiendus cū restitutionis petitio in hoc priuilegiata noscatur ut ipam intentans non cogatur ante restitucōem spoliatoribꝰ rn̄dere. quāꝙ ab agendo spoliatione ab eis in modū exceptionis oppōsita repellatur.

De plus petitionibus.

Gregorius nonus.

Consilium ꝓuidentie dici non pt ꝙ pecuniam tibi debitā ante terminum ab aduersario repetisti. punitur eni importunitas plus petentiū si sup peticōe sua duxerint in iudicō ꝑsistendū. ita ꝙ qui repetunt āplius siue causa in expensis aduersario ɔdēnātur. Qui aūt plꝰ loco ad interesse tenētur ꝓ eo ꝙ utilitas adimitur debitoribꝰ quā haberent si statuto loco soluissent. ei vero a quo amplius tpe petitur inducie duplicant nec litē excipiet ni ei soluātur expēse te qꝫ dubitare nō credimus ꝙ cā plus petitur cū aliqd in gn̄e vel subalternacōe debeatur. et rē in specie vel vnū p̄cise peti ɔtingit. re aūt si x. sint debita et xx. petantur. Loco vero cū qs vbi nō ɔuenit solué ꝫ alibi ɔuenitur. Tpe qꝫ cū an diē vel ɔdicōnem petitur ꝙ debetur.

Grego. De cā possessiōis ꝛ ꝓpetatis. Rius felici sicilie.

Susceptis. et ī. legali ꝓuisione decretū ē tā momenti ꝙ ꝓprietatis cām sub vno eodēqꝫ iudicō debere ɔgnosci. nec nos cōtra inauditā ptē aliquid possumus diffinire. Celesti. iij.

Ad ultimū interrogati fuimus si iudices deputati ut de possessione ꝛ ꝓprietate cognoscant ḡuibus ptiū sūptibꝰ pcē cupientes de utraqꝫ ɔmixtī audiant allegationes pariter et testes admittāt. deinde p̄ꝰ audiāt attestacōes de possessiōe

.C. de iudi. nulli. sic et causa ꝓprietatis et vsusfructus apud eundem iudicē sunt tractande. ff. de li. cā. si pariter. sic ⁊ in alijs. ff. de quib. ca. ad eundē iudicē eatur. l. i. b. a Pronūciant. s. sup possessione.
b Expssum. s. ꝙ ꝑus audiant attestacões de possessione et ꝓnunciēt sup illa. istud ē expssum in iure ciuili. C. d rei ven. ordinarij. C. de interdict. incerti iur est. ff. de acquir. pos. exitus cōtrouersie. ff. de iudi. si de vi et possessione. tñ ꝫm iura canonica simul ꝑt ꝓcedi sup er utraqꝫ qōne. et vna debēt sententia terminari. j. e. cū dilectus. et. c. ꝓx. ita ꝙ ꝑmo ꝓnūcietur super possessione et incōtinēti sup ꝓprietate. ut ibi dicitur. et. c. cū sup. et ita causa possessionis ⁊ ꝓprietatis ab eadē psona inten...

et ꝓnūciāt ꝫm tenorē illarū utrū licite ħ agatur. nos aūt cū ħ sit ī iure ciuili expssuz ꝙ licite possit fieri rñdemus. Innocē. iij. arēpo ⁊ canoīcis sutrinis.

Cum eclcesia sutrina pastore vacaret vos ꝯuenientes in vnū. et sicut moris est spūs sancti grā inuocata pastorē vnanimiter elegistis petentes ipius electōnē a se ap. cōfirmari. Verū clerici ꝯuentualiū ecciarū ciuitatis eiusdē ꝯsequenter suā deposuere querelam. ꝙ cū in epoꝝ electionibus ipi ac ꝑdecessores eoꝝ cōsueuerint interesse vos eis recusantib. ⁊ exclusis ad electionem ꝓcedē ꝑsūpsistis quā ob hoc nō ꝯfirmari ħ infirmari potius postulabant. Partibus ḡ apud se. ap. ꝯstitutis in auditorū pn̄tia testes utrimqꝫ ꝓducti fuerant et eoꝝ depositionib. publicatis ps canonicorū p testes a se introductos intentionem suā ꝙ ad eos tm̄ spectaret electio sufficiēter dicebāt eē ꝓbatā. parte clericorū nichilominus asserente ꝙ ꝑ dicta testium quos ꝓduxerant. et ipi assertionez suā ꝙ electiom pontific. interesse deberent plenius ꝓbauissent. ꝑ que ꝯstare dicebant eos electionibus triū epoꝝ qui eccie sutrine ultimo ⁊ immediate ꝑfuerāt cū canoīcis cathedralis eccie affuisse ⁊ vocez habuisse cū alijs eligendi. Nos igitur qm̄ deꝑhendimus testes vr̄os in ꝑhibendis testimonijs varios extitisse atqꝫ aduersus fidem attestatiōis sue corā auditorib. vacillasse. et ꝙ negatiuā quodāmodo astruere satagebant ꝓbare volentes ius electiōis ita ad vos spectare qȯ ad aduersarios minime ptineret. per testes vero aduse ptis fuit sufficienter ostensū. ꝙ in triū epoꝝ electiōib. de quib. ꝑmissum est. clerici presentes affuerunt et vocē habuerūt eligendi. ꝑmissam electionē factam eis cōtradicentibus et exclusis decreuimus irritandā. clericos sepedictos in eā quasi possessionē quā ante ꝯtrouersiam motam habuerant reducentes. verū qm̄ in questione ꝑdcā quicqd iuris utraqꝫ ps in electiōe habebat deductū in iudiciū videbatur. cū iure ciuili sit cautū id venié in iudiciū nō solū de quo actū est ut veniret ħ id nō veniret de quo nominatim actū est ne veniret. et ꝫm statuta canonica electiōes epoꝝ ad cathedraliū ecciaꝝ clericos regulariter ptinere noscantur. nisi alibi secus obtineat de ꝯsuetudine spāli. nec ex eo ꝙ clerici antedicti se inter eligentes sutrinen. epos ꝓbauerunt tercio extitisse ius eligēdi ꝓpter breuitatē tp̄is usqꝫ ad ꝑscriptionē legitimā nō ꝓducti sibi acquirē potuerūt. et actore nō ꝓbāte quiꝯuenitur ⁊ si nichil ꝓstiterit obtinebit ab eoꝝ impetitione sup electionib. faciendis vos duximus absoluēdos sepedictis clericis ecciaꝝ sup hoc ꝑpetuū silēciū imponentes. Idē canonicis de betlehem.

Cum sup electione betlehemitane ecclesie inter R. sub diac. nr̄m et P. canonicū sepulcri dn̄ici questio verteretur vtroqꝫ se ꝓ electo gerente cū ꝑfatus diaconus a ꝑriarcha ierosol. fuerit cōfirmatus. et. j. Et qꝛ se ꝓbauerat p secularem potentiā spoliatū restituēdū decreuimus iusticia mediante. verū qm̄ tā possessoriū ꝙ̄ petitoriū deductū fuerat in iudiciū. et tā restitucōis ꝙ̄ electiōis qȯ plenius agitata. et ꝯstitit nobis electionē utriusqꝫ minꝰ canonicā extitisse. cū iudex de qua recognouerit ꝓnūciare debeat utrāqꝫ duximus sententialiter irritandam. Idē episcopo nouiomen.

Pastoralis officij. et. j. sane sicut intimasti contingit aliquando ut cū is qui se asserit spoliatū suū trahit spoliatorē in cām inter ipa iuris auspicia requisitus quo malit experiri

98

de cā poss et ppº

actiones nomine eiusdē rei ɔpetunt. ut. ff. de mino. verū. vna illarū ē eligenda. ff. de tribut. ꝙ in hereditatē. ¶. eligere. ff. de re. iur. ne. ij. ¶. quotiens. ¶ De recupanda. ad intelligentiā hmōi nota ꝙ triplex ē iudicium possessoriū. vel ꝓ adipiscēda possessione. vel recupāda vel detinenda. ꝓ adipiscenda possessione ꝓponitur interdictū quorū bonorū ꝛ interdcm̄ quorū legatorū et saluianū interdictū. ff. quorū bo. l. i. et. ff. quorū legat. l. i. et. ff. de saluiañ. interdict. l. i.

Interdictū quorū bonorū ɔpetit heredi ꝓ adipiscenda possessiōe hereditatis. qz lʒ adierit possessionem tñ nō ē possessor. ff. e. l. i. Quorū legatorū [illegible]

[illegible]

iudicio litē ꝓprietatis ingredietur de illata sibi violētia nullā faciens mentionē. cū autē fuerit in causa ꝓcessum nouū iudicium sup possessorio mititur inchoaē. et. j. ɔ. t. t. rñdemus ꝙ possessorio quidez iudicio qđ de recupanda seu adipiscēda possessiōe ꝓponitur anq̄ renūciatum sit aut ɔclusum in ꝓprietatis iudicio primitus instituto agi pt ab eo qui rem ceperit vendicare. cū legali sit ꝓuisione statutū eum qui fundū vēdicauerit ab eo cum quo inter dicto vnde vi potuit experiri pendente iudicō interdcm̄ posse nichilominus intentare. aliis possessoriis iudiciis suo robore duraturis que vendicationem dñij sui natura ꝑcedunt. Si vero renunciatū fuerit seu cō clusum ut iam possit causa ꝓprietatis diffinitiue sententie calculo terminari ne lites litibꝰ inculcentur et via possit fraudibꝰ aperiri causa nō decisa possessorio nouerit vtēdū. nisi iudex qui de causa ɔgnoscat hoc ipm ex iusta causa viderit expedire. puta cū ex ꝑspicuis indiciis facile arguitur iniquitas inuasoris. et spoliato casu seu malicia ꝓbandi dominium subtraxerit facultatē. Hiis igitur ꝛ aliis causis inspectis que ɔtinent equitatē aut iuste mouerint animū iudicantis postq̄ etiā ɔclusum fuerit posse agi possessorio iudicio non negamus. Idem episcopo ꝛ officiali sancti andree.

Cum dilcūs et. j. ad quartū breuiter rñ9 ꝙ cū sup possessorio ꝛ petitorio sil' est actū utrū qz vna sententia debet terminari. ʒ licet in ꝓnunciatione sit possessio ꝑmittēda in execucōe

no sicut ē interdcm̄ de itinē actuqz ꝑuato qđ datur volenti reficere iter. ff. de iti. actuqz ꝑ. l. iij. ¶. hoc aūt interdictū. et. l. i. ¶. ij. sic. j. de re. sti. spo. ex transmissa. et idem de interdcō qđ datur de aqua ex castello ducenda. ff. de aqua coti. et. esti. l. i. ¶. ait ꝑtor. i talibꝰ enim interdictis non redit quis ad eām possessionis obmissa causa dñij. sed certe de istis non videtur ꝙ possit intelligi. qz illa interdcā de sui natura nō ꝑcedūt qōez dñij. qz ibi sil' agit' de possessione et de iur. dñij. ut dr. ff. de iti. actuqz ꝑ. l. iij. ¶. ʒ aūt int'dcm̄. vel de aliis interdictis intelligē illud q̄ sūt q̄si preparatoria ad rei vendicacōnem ut sūt interdicta de libe[illegible]

[illegible]

faciat ante sententiā. ff. de rei ven. officiū. in fi. io. Si eni aliquis ꝓbauit de possessione et nō de ꝓprietate indeterminate de utraqz actū est succūbit in vtraqz. s. e. c. i. et. ij. et. j. c. ꝓx. verū ē ergo ꝙ q̄ succūbit in ꝓprietate et i possessorio adeo eni ꝑualet ꝓprietas possessiōi ꝙ qui obtinet in ꝓprietate erit potior in possessione cū de vtraqz simul actū est. lʒ solo v̄bo ꝑdiderit ɔmodū possessiōis. ar. xvi. q. iij. ¶. ꝑt. v̄. ꝙ si mala fide. et possessio semꝑ sequitur ꝓprietatē. ff. de rei ven. officiū. in fi. ar. ff. de poss. bona fides. verū tñ iudex qui de ꝓprietate tātū datus ē non pt ɔgnoscere de possessione. C. si a nō ɔpe. iudice. si de ꝓprietate.

[illegible]

tamen debet ꝓprietas ꝑualere. Idem veroñ. episcopo.

Cum olim questio q̄ inter archidiaconū ex vna parte et archipr̄brm et canonicos vinc. eccie ex altera et. j. qm̄ ꝑ attestacōnes nobis ɔstitit euidenter ꝙ ab episcopis vincen. archidiaconatus ipe sine reclamacōe aliqua canoicorū duobꝰ archid. ɔtinue qui ante ipm extiterant fuerat assignatus. et quia canonici ꝑdicti iudices recusare minime debuerunt. cum causa ꝑdictis iudicibus fuisset delegata de utriusqz ptis ꝓcuratorum assensu predictū archidiaconatū eidē per diffinitiuā sententiam adiudicare curauimus canonicis vincen. ꝑpetuū silentiū imponētes seruata tñ eis questione ꝓprietatis sup collatione archidiaconatus ipius si forte sup hoc ɔtendere voluerint aduersus epm vincen. cū res inter alios acta non debet eis ꝑiudicium generare. Honori. iij. abbati sci cipani corcell. dioc. et sancte. M. noue de vrbe venecijs.

In causa que inter patriarchaz graden. ex vna pte et abbatē ꝛ ɔuentū monasterij sancti georgij de venecijs sup subiectione ipius monasterij ex altera vertebatur inuenimus ꝓ eodem patriarcha ꝓbatum. ꝙ inter alia abbas qñz iuit ad eius sinodū. l. sol. uenetorū ei ꝑ plures ānos exsoluēs et. j. Ad hec cū de ꝑmissis. l. sol. quos petijt ad subiectiōis iudiciū a patriacha sit actū per sententiā diffinitiuā quā sup h[illegible]

illū impetrasses. s. de offi. del. sup qōnum. ¶. verū. ʒ mirū videtur ꝙ factū ꝓcuratoris in hoc casu ꝑiudicet dño cū h nō possʒ hre dñs recursum ɔtra ꝓcuratorē. qz in casu isto ꝓcurator ē nō soluēdo vñ nō dʒ nocere dño. ff. de dolo. eleganter. ¶. pnl'. et. ff. de eo ꝑ quē. fa. erit. l. ul. Sʒ illa iura intelligūtur cū ꝓcurator dolū ɔmisit. secus esset si negligenter versatus esset. et sibi imputet q̄ min9 diligētē ꝓcuratorē ɔstituit. ff. de mino. cū mandato. i fi. ꝑt tñ ꝑs lesa ꝓpter negligētiā ꝓcuratoris nomine eccie petere in integrū restitucōnem. s. de in int. rest. cum venissent. in casu isto dico ꝙ si dñs dedit certam formam de certis ꝑsonis [illegible]

[illegible]

94

contrariam reportauit ei non adimimus. si alio iure de ipsis experiri voluerit potestatem.

De restitucōne spoliatorū

Gregorius episcopo ostā.

Licet multū et .j. ꝯquestus ē nobis philasius cecus eius cāpum ab ecc̄ie hominib₃ irracōnabiliter occupatū. ꝙ si ita est ꝙ̄ ꝙ̄ ante omem ꝯtēntionez possessio ei debuerat violenter ablata restitui. tñ quia euentus diaconus ipius ecc̄ie ꝯsentiente illo cōstituit se legitime ꝓbaturū. dcm̄ cāpū euisdē ecc̄ie iur̄ eē. inquire veritatē et si hoc ꝓbatū fuerit huic dicendū ē ut a sua intentione discedat. Alioquī res ei ablata reddatur. Clemens. iij. wigoren̄ epo.

Pollicite cures perquirē quo tpe h. renūciauit ecc̄ie. et si tibi ꝯstiterit eū spoliatū cum eidem ecc̄ie renunciauit cōtra eū testes alterius ptis de iuramento ꝛ renūciacōne spōte facta anq̄ꝫ restitutus fuerit nō admittas. q꜡ non est verisimile ꝙ sponte iuri suo renūciauerit q̄ renunciat spoliatus. ſ₃ testes eiusdē. h. q̄b₃ intendit se ꝓbare ꝙ violenter p̄dcā ecc̄ia fuerit spoliatus dūmō idonei sint recipere non postponas. Idē.

Accepta ꝯquestiōe. p. clerici ꝙ violenter fuerat ecclesia spoliatus vobis dedim⁹ in mandatis. ut si hoc ꝯstaret eam sibi restitui faceretis quo ꝯgnito rñsum est ab aduersario id nō debē pficere eo ꝙ spōtanea volūtate corā eborac. archiepō ap. se. le. p̄scriptā ecclesiam abiurass₃. et .j. M. q. si vobis ꝯstiterit ꝙ p̄fatus p. nullo metu vel vi coactus ſ₃ spontanee p̄libatā ecc̄iam taliter abiurauerit ei sup hoc ꝑpetuū silentiū imponatis. Idē wigoren̄ epo et elien̄. archidiacono.

Audita querela. T. clerici ꝙ W. psona ecc̄ie de sand. ipm sup ecc̄ia sua de pelen̄. indebite molestaret lundon̄ epo tibi fili archid. dedimus in mādatis ut si vobis ꝯstaēt ꝙ p̄dcūs. W. alterius ecc̄ie psonatū haberet vel iuramento spontanee pstito firmauerit se memorato T. sup eadē ecclia qōnem de cetero nō moturū ab ei⁹ molestia sup hoc ꝯpesceretis eūdē. et .j. Cū vero vobis plenius cōstitisset. dcm̄. W. non solū ecclie alterius psonatū hr̄e ſ₃ ec̄ spōtanea voluntate ecc̄iā de pelen̄. imppetuū abiurasse ꝓhibuistis eidem ne dcm̄. T. sup hoc de cetero molestaret. licet aūt nuncius eiusdē. W. posteriores literas impetrauerit formā aliā ꝯtinentes ꝙ nō obstātib₃ lr̄is a pte altera impetratis reuocari debēt si quid immutatū esset in causa post ꝙ̄ idē nūcius iter ad nos arripuerit remēdi. q꜡ tñ non intelleximus nec intelligi debuit ut reuocaretur qd̄ p vos factū ess₃ aūcte lr̄az nostraz. ſ₃ si qd̄ p̄sūptiōe vel violētia immutatū ess₃. M. q. sententiā quā ꝓtulistis ante posterioꝝ lr̄aꝝ receptionem occasione ipaꝝ nullatenus reuocaē tēptetis. Et si ꝯtra sententiam aliquid statuistis studeatis id sublato ap. ob. reuocaē. Si vero post receptionē sequētium literarū sententia lata fuerit eo non obstante iuxta tenorē ipaꝝ rum ap. postpo. ꝓcedatis.

De bisuntin̄. episcopo

Ex litteris tuis. et .j. super illa qōne videlic₃ cum quis dic̄ se de possessione violenter eiectum. et aduersarius dicit eum non fuisse canonice institutum. Respondem⁹ p̄us de violenta eiectione ꝙ̄ de canonica institutione agi debere ꝙ p̄do etiam est ꝑm rigorē iuris restituendus. Idem oxon̄. epo.

Item cū q̄s dicit se de possessiōe violenter eiectus vel aduersariū clam possessionem intrasse aduersarius crimen ei obicit ut eū a sua intentione repellat. nō occurrit nobis ꝙ illius obiectio admitti debeat vel principalis cause ꝓpter h̄ executio retardari qm̄ criminaliter aduersus eū ante restitutionem agere non p̄t cū p̄sumatur eius existere inimicus. Idem cant. archiepo.

Conquerēte nobis. R. clerico accepimus ꝙ ip̄m ecc̄ia de werfort sine iudicio spoliasti. q꜡ vero iam nō decet honestatē tuā clericos tue iurisdictōis sine manifesta cā et rōnabili suis bn̄ficijs spoliaē q̄b₃ teneis p̄rna ꝓuisiōe ꝯsulē. M. q. si est ita p̄dicto clerico p̄fatā ecc̄iam cū redditib₃ inde percep̄tis restituas et in pace eā possidere pmittas. restitucōe autē facta si quid aduersus eū sup p̄scripta ecc̄ia ꝓponere volueris coraȝ oxon̄. epo delegato a nob̄ p te vel p sufficiētē rñsalē tuū cū eodē. R. ordine iudiciario poteris experiri. Idem.

Ex transmissa nobis ꝛ .j. M. q. si vobis ꝯstiterit ꝙ p̄fata mulier predicto militi legitime despōsata fuiss₃. et ab eo ꝯgnita ipam ei restitui faciatis recepta tñ sufficienti cautione ꝙ illi no debeat aliqd̄ malū inferre. si aūt capitali odio ita mulierē vir ꝓseq̄tur ꝙ merito de ipo diffidat alicui ꝓbe

posito cautio nuda intelligitur. C. de v. sig. sancimus. et iudex recipiat cautionem per quā possit mulier esse secura. s. ut lit. non ot. quoniā. § ul. et hoc solū bñ agitur. rc. xxiij. q. v. pdest. sic. xxxij. q. i. de bñdcō. si vero nō secure cauetur nō ē restitucō facieda. j. e. lras. et. s. ut lit. nō ot. accedens. ij. et hoc ppter fragilitatē caucōis. ff. ad trebelli. qui. ita. § i. et h idem dicitur. forte aliquā ofessionē. xxxi. q. a Violentiā ad extorquēdam. ij. lotbari9. vel aliud iniquū in ipam omittat. b.

lit obicere spoliacōnē. siue sup eadē re. h sup diuersis bñ posset petita restitucō in modū actionis recōueniendo lit. ot. durāte iudicio. s. de or. og. cū dilcūs. et. s. de rep. in ocilio. lugd. c. dispēdia. § reus q. sed non in moduz exceptionis. et in casu huius dec. questio spoliacōnis pposita in modū actionis prius dz terminari. et facta restitutiōe pcedatur sup petitorio. et sibi imputet qui h obmisit. h ideo mulier auditur. qz ante ingressuz litis et corā ordinario et corā delegatis mulier h instanter petebat. et p9 ingressū nlominus opulsa per iudices ingredi iudiciū petijt restitui. et cū nl pficeret appellauit. et qd dr in dec. pastoralis. intelligitur qñ pmo q̄s iterat petitoriū. ille idem añ ocłusionem pt redire ad possessoriū. vñ nō est simile.

a Cum venissent. retinebat. sic colligitur ex hoc q bñficiū non vacans fuit illis ocessū. vñ eoipo debent pdere illd. j. de ocel. pb. qui in vinorū. et. c. post electionem. licet donator aliud donaē illis teneatur. j. de pb. inter cetera. et. vij. q. i. pñtium. sed hoc non bz locū in hoc casu. quia qd collegio dat nemini dat. ar. xij. q. ij. qui manumittitur. et nullus suo nomine inde capit emolimētū. ij. q. vi. § biduū. v. palaz. et sic nullus desiderat mortē viuentis. j. de ocel. pb. nulla. et talis donacō licite fieri pt de osensu epi et a patrono sine piudicio possidentis. j. de donac. cō sultacōibz. que poit istū casū. et. j. de iur. pa. q aūt.

c Pensionē. p hoc h. intelligūtur canonici accepisse possessionem. et archiepus sic eā amisit. et receptio pensiōis fuit signū tradite possessiōis. ar. s. de osue. ex lris. sic et donādo vel vēdendo rē aliquā si vsūfructū sibi retinuēit eā tradidisse videt. C. de donac. quisquis rē. et. l. si quis argentū. § h et si quis. ff. de rei ven. q̄dam mulier. et ē ad h ar. ff. de acquir. pos. q meo. § et si p venditorē. et. l. q bona. et. l. si aliquam. nec mortuo clerico statiz canonici amiserūt possessionem quā prius habebāt. sed tūc demū si neglexissent. ff. de acquir. pos. si de eo. § i. b.

et honeste mulieri usq ad cause decisionē custodienda studiosius omittatur in loco vbi vir vel parentes eius mulieri nullā possint violentiā inferre

Cum venissz ad I Dēnos. b. canoīcus sancte trinitatis de bacill. a suo pore et caplo destinatus in audientia nra pposuit q cū eboracēn. archieps ecciaz de. n. eis ocessisset et p scriptū pprium ofirmasset. ita q post decessum b. clerici qui pfatā ecciam tūc tenebat vsibus eoz omnibz modis pficeret et interi auct. ipius archiepi idē b. ipis canoīcis annuā solueret pensionez. et j. Rñdemus q si pfati canonici de pdicta eccia auct. eiusdem archiepi viuente clerico pceperunt annuam pensionē. eo mortuo q̄uis auct. eiusdē archiepi non quesierūt vicio se tñ non sūt possessionē ingressi. cū sicut cautū est is possideat cuius noie possidetur. Lucius. iij. h. archid. et j. psbitero

Ex oquestione turon. b. mulieris ad nos noueritis peruenisse. q cū C. miles eam sibi matrimonio copulasset et maritali affectiōe ptractans ex ipsa filiā suscepisset sine iudicio eccie a se remouit eādē. et de accusando sup osanguinitate matrimonio re. ob. ap. lras ad iudices impetrauit cū aūt priusq a iudicibz mulier citaretur p diocesa. epm virū sibi restitui petijssz. et ob hoc ad nos pprium nūciū destinasset demū corā pfatis iudicibz cōstituta modo p se modo p pcuratorē añ ipius cause ingressuz et post virū sibi restitui postulabat. iudices vēo restitutione negata qd fieri nō debuit i pñcipali pcedere noluerūt. vnde ipa nostram audiē. appel. et j. M. q. si ē ita mulieri virū restitui faciatis que post ap. ipius acta sūt in irritum reuocantes postmodū sup mrimonio cām audiatis et sine canoīco terminetis. Celest. iij.

Grauis nos querela. et j. M. q. si vobis ostiterit de pmissis pdcm archidia. ablata pnominati monasterij. fratribus cū integritate restituere dāna plenarie resartire. et de illatis iniurijs opetenter satisfacē cōpellatis. pniuriut non tm fructus a nouo et uiolento possessore pceptos h q̄s si eis possidē

b Non debuit. n in casibus puta si essz publice adulterata. j. d diuorc. significasti. vel nisi timēt seuicia viri ita q nō posset ei caueri. j. e. lras. et. s. e. ex transmissa. et in casu quez hēs. j. de diuorc. gaudemus. in fi. Itē vbi petitur restitutio in mod exceptionis ibi nō dat restitucō. qz nō agitur ad hoc. s. de ord. og. cū dilectus.

i Restitui. ar. otra. s. de ord. og. intelleximus. ibi petitorio h possessorio. sic nō est cōtra.

k Appellacōnem. et ita tenuit appellatio lic; essz inhibita in lris. qz remotio appellacōis non impedit appellacōnem vbi manifeste quis grauat. j. do ap. ut debitus. et ideo omia reuocantur q post appellacōem legitimā facta sūt. j. e. lras. b.

l Fine canoīco. verbū istud fere semp ponitur in causis spūalibz et pcipue in matrimonialibz que p canones terminari debent. j. de osang. et af. si. c. i. in fi. In ciuilibz cāis ponitur debito fine. sed i hoc non est ius. qz in spiritualibz ponitur q̄nq de

d Possidetur. j. de pscp. si diligenti. et. s. ut lit. non ot. qm. § pnl. insti. de interdic. § possidē. et. ff. d acquir. pos. q meo. et. l. gnaliter. supple ut intelligas quare faciat ad titulū q mortuo clerico illo canonici statim intrauerūt possessionē sine requisicōe archiepi. vnde spoliauit eos pdcā eccia et omia bona eccie fecit asportari. vñ petebant canonici restitui ut pz in integra. et sic p rñsionem pz q sunt restituendi. qz possidebant et iuste spoliauit eos.

e Ex oquestione. sine iudicio. et ideo male etiā si osangnitas notoria essz. j. de diuorc. porro. qz talis sepatio pena ē que nō dz imponi nisi p iudicē. xxxiij. q. ij. seculares. et. c. in hoc. xxv. annis. j. e.

f Per pcuratorē. qd bñ licet etiā si essz minor ex pte. etiam si ageretur ad thori sepacōnem tm. s. de pcur. tue. sed si criminaliter agētur nō. ut in. c. tue. et. j. de accusa. veniens. in crimine enī nō interuenit pcurator. v. q. iij. in criminalibz.

g Ante ingressum. p hoc vidr q questio spoliacōis in moduz actionis pposita piudicet pñpali et ante litē et post lit. ot. ar. s. de cā pos. postoralis. sed videtur q non sit audienda mulier ista petens restitucōz. lit. ot. sup pñcipali. sicut in mutuis peticōibz que ante ingressum pñcipalis pponende sunt. s. de mutu. pe. c. i. et. C. de sen. et interlo. o. iudi. aut. et osequenter. et qz dilatoria est qualitercūq pponatur. et dilatorie qōes omes siue exceptiones ante lit. ot. debent ppom. postea vēo nō. j. de re iudi. inter monasteriū. satis vidr dicēdū q si aliquis otestetur litē cū actore intentata qōe pprietatis sicut faciebat vir iste qui agebat de osaguinitate. si nichil reus dicat de spoliacōne añ lit. cōt. non sit postea audiendus. siue i modū actionis vel exceptiōis ve

h Debito fine. j. e. cū ad sedem. j. de testi. ex tenore. b.

Grauis. de pmissis. de violentia p testes ostare dz si aduersarius ipam negauerit. de rebus amissis p pprium iuramentū qualitate psonaz ac negocij inspecta. et sic taxatione iudicis pmissa pt se qui odemnatio. s. q me. cā. c. ulti. vbi de hoc. et. C. vñ. vi. si qñ. et. ij. q. i. in pmis. et de iniur. olim. dz q̄ agit iniuriarū. ff. de iniur. ptor.

n Iniurijs. quas specificare. i. Rñ. qui supsūt deductis expēsis

o Fructus. nota q fructus dicuntur que sūt gratia querēdoz colligendoz cōsuandoz fructuū qd locū bz tam in bone fidei possessoribz q̄ in male fidei etiā pdonibz. ff. de peti. heredit. si a dño. § fructus. et. l. plane. in fi. et. C. de. fruct. ut lit. expen. l. i. nam nullus casus interuenire pt qui hoc genus deductionis impediat. ff. famil. hercis. fundus qui. i. Rñ. in fi. et. ff. sol. mri. fructus. nisi i vno casu. j. de dec. tua. fructus enim intelliguntur deductis ncerijs impēsis. ff. de op. h. fructus. et. ff. de vsur. qd in fructus. et. ff. man. qui de mutuā. § idem labeo. ar. xij. q. ij. nobis. cū hac distictiōe. bone fidei possessor tenetur restituere tm extantes añ lit. ot. et non cōsumptos. post litē vero ot. vniuersos. C. de rei ven. certum. male fidei possessor non aūt violentus talis tenetur reddē omes qui pbantur ad eū peruenisse ante litē otestatā et post. C. de rei. ven. si fundū. Si vero fuerit violentus tūc tenetur reddē pceptos et eos qui pcipi potuerūt p veteres possessores ut hic dicit. et. s. e. oquerente. et. s. de offi. del. cā. et. xij. q. ij. non liceat. qd tñ loquitur in re male alienata et. j. de ap. bone. et. ff. de pe. hed. h et si lege. § qd aūt ait. et. ff. de rei vē. sinaūs. § ulti. et. C. vñ vi si de possessione. et. ff de vi. et vi. ar. l. i. § quiui

deiectus ē. et. § nō solū. sicut in pignoraticia actione. C. de pig. acti. l. ij. et hoc pt intelligi de fructibz industrialibz. ut frumento vino et cōsimilibz. secus videtur de alijs. s. de naturalibz ut pomis ficubz et cōsimilibz. qm istos nō facit suos possessor ec bone fidei. vñ reddē tenetur vniuersos. ut. ff. de vsur. l. fructus. et de fructibz istis qualiter restituendi sunt hēs insti. de offi. iudi. in pñ. ff. de rei ven. ex diuerso. ibi nota. et in verbo restitucōis omis vtilitas actoris otinetur. ff. de v. sig. cū ptor. et. iij. q. i. p totū. et. ij. q. ij. p totū.

alius ē i possessiōe noie meo tūc si ille expellitur vel alij tradat possessionē statim possē ea. ff. de acquir. pos. l. possideri. § qd si seruus. et h vera sūt in rebz immobilibz. Si si quis re tuā mobilē occupat statim pdis possessionē ut. ff. e. si rē mobilē. ad tertul. l. ij. § ofestim. et ofe

g Cū statim. i. q cito potuerit. ff. stitius. § extenditur usq ad annū vnū. rat ut. ff. qd vi aut clā. § hu9. ff. de acquir. pos. l. possidēt

h Debue. § si q̄s nunciet.

i Restitucōnem. et sic pz q nō sufficit pbare q aliquis fuerit spoliatus nisi pbet se possedisse. duo eni pbare dz qui petit restitui. se possedisse et spoliatū fuisse. s. de offi. del. osultationibz. h h nō possidebat ut dixi qz sub odicōe possessionē accepit. Itē si q̄s possedit ex pcario vel ex gra nō pt petē restitucōz. x. q. iij. qz. vel si obiciatur q incontinēti deiec. ff. d vi et vi. ar. l. i. § vi vi. et. ff. ad. l. acquil. sciam. § qd cū alit. aliud ē possidere aliud in possessione fuisse. ff. de acquir. pos. si quis aūt. j. d sen. ex. si vero. § si vero.

a Olim cām. humiliaus. olim isti humiliati odēnati fuerūt ab ecclesia p luciū ppaz. hm qd otinebatur in dec. j. de hereti. ad abolendā. in pticula que mō ē decisa i pñ. illius. c. Sz postea tēpo ē clementis recepti sūt ab eccia. quia in nullo errabant nisi qz cōdemnabāt iurātes. h ipi i hoc se correxerūt et iurāt qñ expedit et ecclesia eos modo approbat.

b Sub ea odicōe. i. sb ea forma. x viij. q. ij. eleuterius. et. j. de pb. significatū. j. de cen. quanto. vel i tra dicōe terre pt apponi cō dicio. j. de od. appo. verū. et ita nō est h odicio simoniaca cū etiā alias ad huiusmodi illa eccia teneat. ex quo surgit in territorio tridoñ. epi. sic nō ē simoia cū alias eps eccias ocedit prijs alijs locis si i eis aliquid sibi reseruet nomine pensionis. j. d relig. do. cōstitutus. v. cū aute. et census etiā soluitur ad indiciū subiectionis. s. de cā pos. c. ul. et j. de cen. ois anima. in fi. ista quidē de iure oūi ocedūtur. vñ ex pslle pñt ostitui census i fundacōnem eccia q̄n tū ad inferiores nō quātū ad plātos.

c Manualem. s. de ma. et obe. hijs qui. ad quam subditi tenentur. ut ibi. et etiā p iuramentū qñq j. de iur. iur. nullus. et. j. d no ui. op. nūci. cū ex iniūcto et. xxiij. di. q̄ q̄. vbi de h.

d Condicōne apposita. nisi hec odicō fuissz apposita valeret otra humiliatos si simplex fuisset hmōi tradicō. sed nō piudicaret epo vel alteri qui ius haberet. j. de donac. inter dilectus. ar. s. qd me. cā. dilecti. et. s. de arbi. cū tempore. ar. j. de re iudi. cū sup.

e Asserebāt. et. j. sub isto. j. otinetur q ille magister sub ea odicione recepit domū et epus superueniens cū magno posse expulit magistrū et suos. vñ magister dicens se eē spoliatū petijt restitutionē. sed denegatur ei qz nō possedit.

f Tradita sub cōdicōne. q̄ non existente tradicō nō valebat. ar. j. de cōdi. appo. de illis. et. c. verū. et insti. de v. obli. § ex odicōnali. et ideo deūs magister nō possidebat. tūc demū dr quis possidere cū cōditio extat. ff. de acquir. pos. qui absenti. § si quis. et eodē modo nō amittit possessionē qui sub cōdicōne recedit. ff. de acquir. pos. si cū me. i. Rñ. in fi. et ideo cū non possederit nō poterat spoliari et non restituitur iste magister qz nō fuit spoliatus.

f Preiudiciū. ut scias qñ alicui piudicium fiat circa possessionē. re intelligitur notabis. qz aut possideo rē aliquā p me vel p aliū puta p huū vel colonū. si p me lz sponte recedā nō animo deserendi possessionē adhuc eā retineo nisi scienter negligā. ff. de acquir. pos. si de eo. § i. et si alter intrat talem possessionē quā solo anima retineo adhuc retineo possessionē nisi ille me venientem non admittat. vel si nō audeo accedē ad possessionē et ec suspicor me posse repelli. ff. de acquir. pos. si qd. § ul. et. l. clā possidē. § qui ad nūdias. et q̄ cito sciuero aliū esse in possessione possum expellē ipm. ut h pz. et. ff. de acquir. pos. qd meo nomine. § ul. ff. de vi et vi. ar. idē est. § legitur. h si

fuissz licitū possessores veteres pcepissent reddi faciatis eis dē

Lucius. iij. epo et caplo tridoñ.

Olim cām que inter vos noīe tridoñ. eccie et magistrū et fratres militie templi in lumbardia sup domo caluēcie vertebatur de locedio et de colūba abbatibus memimim9 omisisse. et j. Epus tridoñ. possessiones quasdaz humiliatis sub ea odicōne ocessit q noīe tridoñ. epi oratoriū ibidē et hospitale ostituerent. et. iij. sol. cēsuales tridoñ. epo ānis singulis exhiberent a quo etiā psona que pficeretur eidem inuestiturā pcipet et p se et alijs fratribz ei et successoribz eius obedientiā faceret manualē episcopo sibi loci dominiū nichilominus retinente. Huius vero magister ad eādē domū aspirans ipos adeo circumuenit q preter osciētiā vrām se et sua in eius manibz tradiderūt. ea tñ odicōne apposita si vob qd faceret oplaceret sine quorū assensu se nichil posse facere asserebant. et j. Intelligentes aūt pdcām domū ei ingro traditā sub cōdicōne fuisse. et q nullū iuri vro piudiciū fuerat irrogatū ex eo q idem mgr iusticie vre non inscius vobis ignorantibz possessionē accepit psertim cū statim ex quo id vobis innotuit vim vi duxeitis repellendam. et q idē sua temeritate possessionem pter osciētiā vrām ad quos ipam possessionez nouerat ptinere. et quos questionem sibi moturos suspicari debuerat ē ingressus pcuratorē vrm et vro nomine ab impeticōne ipius magistri nomine domus militie tēpli quo ad faciendā restitucōnem quā petebat reddimus absolutū decernentes vos magistrro satisfactionem debitā exhibē si defendendo ius vrm inoffensam ipius vel domus militie tēpli modū forsitan excessistis.

Lucius. iij. biturīceñ. archidia.

Litteras t. recepimus q cū quedā matrimonalis causa biturīceñ. archiepo in remotis agente in tua pñtia tractaretur. v. mulier separari a b. viro suo instātissime postulabat cui se quarto gradu osanguinitatis pponebat esse cōiūctā. et j. Vir aūt sibi vxorē postulabat restitui que ab eo sua temeritate diuertit. et j. Rescpto petebas apostolico edoceri utrū qñ aliquis osangnitatis gdus

k Excessistis. debuerūt h facē cū moderamie inculpate tutele. C. vñ vi. l. i. Sz nūquid isti sūt excōicati q̄ expulerūt illū magistrū et alios religiosos de domo illa. vidr q sic. j. de sen. ex. nō dubiū. et ex plibus alijs caplis ibidē h d videtur q licitū ē cuilibet se defendē. j. d sen. ex. si vero alicuius. § si vēo. et qz isti admissi sunt ad agēdū qd nō essz si ipi eos excōicatos reputaēt. j. de pbac. post cessionez. dicas q h rō nō videtur bona qz nō agebant h defendebāt se d istū magrm q petebat restitucōz. dicas q si isti sciēt et ex pposito excessert modū in expellēdo eos de domo illa inciderūt in sniam excōicationis. qz vi vi repellē lz. h cū moderamie inculpate tutele. ar. xxiij. q. iij. nō inferenda. et. ff. ad. l. acquil. si lex plagis. § tabernarius. et. j. de sen. ex. ut fame. in fi. h si aliter nō possent se defendere nisi modū excederēt nec tūc credo illos incidisse sniam. ar. ff. ad. l. acquil. h et si. i. Rñ. si vero casu et ignorāter excesserūt modū tūc nō essent excōicati. ar. j. de homicid. sicut dignū. § illi p. b. diaco. hre iurisdictōnē cāz mrimonialiū sic et abbas. j. de exces. p. accedentibus. i fi. sic et archip sbr. j. de osan. et af. ex lris. ar. d. xxxv. q. vi.

l Litteras. i tua. ar. archi. epus in smodo. et in dec. pdcā. accedentibz. in hijs enī cōsuetudo seruatur q̄ dat iurisdictionē. ix. q. iij. oqstus. C. de emācip. l. i. et ul. et. s. de arbi. dilecti. et ita potius cognoscūt ex osuetudine q̄ ex iure. ar. pdicte dec. accedentibz. et. ar. ad h. s. de offi. archid. c. ul. ad fi.

l Cōiūctā. et. j. sub isto. j. habetis qd h incōtinēti pbare volebat.

m Diuertit. alias si eā a se repulissz nō possz petē restōnē cū seipm exspoliassz. ar. xxvij. q. ij. agathosa. h otra. credo q hoc nō obstaēt si velit ipam rehabere qui eā expulit. qz eoipo q repetit ipam et ipsa non vult ad eū redire intelligitur eū spoliasse. h nūquid hēt locū pactū de nō petendo videtur q sic. xxxiij. q. v. q deo. in talibz nō valz pactū vel cōpositio. s. de transac. c. ul. ita q uterq remaneat in seculo nullū pactū ibi valet nec absoluere se pñt etia si iurarent. j. de iur. iur. tua. etiā si vouerent. ar. j. de ouer. cōiug. ex pte. ij. in fi. qz cofessio etiā ibi locū non haberet otra mrimoniū. et. xxxv. q. vi. si duo. et. j. de eo q̄ ogno. cōsang. vxo. sue. sup eo. nec etiā excepcō. rei iudi. locū hz ibi. vnde volūtas ibi deambulatoria ē. j. d re iudi. lator. et. c. cōsanguinei. isto. j. otinetur q ps mulieris ecōtra viri seuiciā allegabat ppter qd non erat restituenda marito.

m Et. j. sub.

de rest spoli

obicitur in quo se. ap. dispēsare nō potest. nec etiā cōsueuit et pbacōnes pmpte sint et parate indulgenda restitutio sit an neganda. et j. Sane circa solutionem pposite qōnis diuerse fuit sententie diuersoꝝ. alijs asserentibꝫ restitucōnem faciendam. alijs sentientibꝫ in otrariū. nōnullis viā mediā eligētibus ac dicentibꝫ eam faciendā interdū qnqꝫ penitus denegandam. primi p decretalē epistolā lucij ppe iuuari videntur argumentis quosdā iudices delegatos qui restitucōnē viri qui sine iudicio eccie vxorem dimiserat et ei ꝯsanguinitatē postmodum opponebat spoliate ac repetenti ꝯiugē denegabant et mādatis sibi pꝰ restitui taliter spoliataꝫ. et postea de matrimoniali causa cognosci. Noꝝ aūt assertionem incestus videtur piculū oppugnare. sed ipi timorē incestus inanem eē rn̄dent. cū etiam bn̄ficio restitutionis obtēto. q ꝯsanguinitatis habꝫ noticiam nec exigere debitū nec ꝯtra ꝯscientiā soluere teneat. qm̄ si secus egerit edificat ad gehennam. sicut nec ꝯsanguinitatis ꝯscius sup cuius ꝯiugio questio nō mouetur. Secunda vero assertio p oraculū clemētis pape fulcitur. a quo cum fuisset quesitū utrū muliere quadam quendā in virum petente qui ut eam repelleret exceptionem ꝯsanguinitatis obiecit prius esset de impedimento ꝯsanguinitatis agendū q̄ sup matrimonio sententia pferatur. sic inquisitioni facte respondit q cū exceptione probata principalis questio perimatur. prius eni ꝯgnoscendū est de ipa q̄ ad diffinitiōis articulū procedatur. cū etiā i multis casibus restitutio differatur scdm canonicas santiones.

Opinioni aūt ultime videtur non incōgrue adaptari ut in gradibꝫ ꝯsanguinitatis diuina lege prohibitis restitutioni aditus pcludatur. sꝫ ꝯstitutione interdictis humana restitutio locū habeat cū effectu cū in illis dispensari non possit et in istis valeat dispensari sic btūs. greg. et multi alij dispensarunt. vnde nō peccat qui in hoc articulo ad mandatū eccie reddit debitū ꝯiugale. Nos aūt ad psens nullā de pdictis sententijs reprobamꝰ. nec cuiq̄ earum aliquod piudiciū ex nostra rn̄sione volumus generari q̄uis pscriptum lucij pape mandatū ad possessoriū. rn̄suꝫ vero clementis ad petitoriū referatur. Porro cum mulier que ꝯsanguinitatis habet noticiam psertim i gradibꝫ quos lex diuina prohibuit nō possit hmōi viro sine mortali peccato carnaliter ꝯmisceri qm̄ omne

qd̄ nō ē ex fide pccm ē. et q̄cquid fit contra ꝯscientiam edificat ad iehennā. frustra in tali casu adiudicaētur restitutio spoliato cū illa ꝯtra deum non debeat in hoc iudici obedire. sed potius excommicationem humiliter sustinere sicqꝫ difficultas occurreret quasi pplexa. qꝛ pter sententiam oporteret eā reddē debitū et pter cōscientiam reddere nō deberet vnde ꝯtingeret eos grauiter impediri et utriqꝫ laqueus pararetur. cum inter se carnaliter ꝯiungi non possent nec alter alteri matrimoīaliter copulari. Propterea melius videtur q cū opponitur ꝯsanguinitas psertim in gradibꝫ diuina lege phibitis. et pbacōes offerūtur in continenti parate in ceteris adiudicanda sit restitutio. sed ad maiorē cautelā iuramento recepto q talis obiectō maliciose nō fiat sola quo ad ꝯmixtionē carnalē maxime si fama ꝯsentit ē restitucō differenda donec auditis pbationibꝫ et discussis causa sine diffugio terminetur cū vtriqꝫ sit melius taliter expediri q̄ manere taliter impeditos. q si nō habeat pbationes in cōtinenti paratas sed dilationes expectat lōgiores qꝛ psumitur cōtra eā que sine iudicio eccie sua tantuꝫ temeritate recessit a viro ad restitutionem plenariam ecciastica dꝫ censura ꝯpelli. quā tn̄ ipa thori negando cōsortiū dꝫ humiliter tolerare donec pbacōnes offerat preparatas. et tunc absolutione petita fm formam eccie absoluetur. sꝫ anteq̄ fiat ei mandatum sub debito iuramenti receptis pbationibꝫ pcedatur queadmodū ē pmissuꝫ. Si vero tāta sit viri seuicia ut mulieri trepidanti nō possit sufficiens securitas puideri. nō solū nō debet illi restitui sed ab eo potius amoueri. alioquin sufficienti si fieri pt securitate prouisa pfecto videtur ꝯiunx an cāe ꝯgnitionem restituenda marito.

Ex parte. Idē uultan. episcopo.

Ex parte M. mulieris fuit ppositū q cū eā infra pubtatis tēpora ꝯstitutā patruus suus filio H. seneñ. ciuis nūduꝫ. vij. annoꝝ matrimonio voluit copulare. ac eadē traducta fuerit in domū eiusdeꝫ ipa ex quo ad nubiles ānos puenerat ratū nolens habere q a patruo suo circa hoc pcuratū fuerat a seneñ. epō nubendi alij licentiam postulauit et j. Nun igitr non credimus ambigendum qui ipa mulier q̄uis minor causam possit mr̄imonij p procuratorē tractaē. ac pars alia que mulieris restitucōnem sibi fieri pus postulabat restitui neq̄ q̄

de rest spo

cōstat sic. j. de p̄ben. referente. ar. s. de pcur. ex insinuacōne. Itē huius petit restitucōnem rerū dñi absentis quas de iure nō potest possidē. C. si per vim vel alio modo. l. ul. Itē similiter vxor restituitur ad res datas sibi a viro quas de iure possidere nō p̄t. ff. de vi et vi. ar. l. i. §. deicitur. de hoc traditur. xiiij. q. i. §. i. et nota q̄ licet aliqua appareat traducta non tñ p̄sumendū ē statim p sponsalibꝫ vel mr̄imonio. ut hic patet et. l. p̄dicta quesitū. et. ff. de spon. sed vbi spōsalia p̄cedūt infra pubertatē si spōsa ɔpleuit. xij. annos apud sponsū p̄sumitur mr̄imoniū. j. de spon. ad id. ff. de ritu nup. mulierem.

a Subsecuta. qꝛ nunq̄ sponsalibꝫ puella cōsensit. vel anteq̄ puer septimū annū ɔpleuerat ab eo recessit.

b Supradictis. scilicet q̄ petebat fieri p̄mo sibi restitucōnem. et q̄ illa nō poterat agere p pcūtorem q̄ non hn̄t locū hic.

c Ꝗm ad sedē. petitoriū. siue simul siue separati poterat agē pcurator hospitalis. de h di. ctū ē. s. de cā pos. cū eccia. et. c. cū sup. et. c. cū dilcūs.

d Cū ptinentijs. h̄ g° datur libellus gn̄alis sic. j. de dona. inter dilectos. et sententia fertur ibi generaliter. et. j. de pbac. licet. ad hi. ar. cōtra. s. de libel. obla. c. ij. et. iij. et ibi plene notatur de hoc. ar. cōtra. ff. de rei ven. si i rem. et insti. de acti. §. curare. So. cōtraria ista locū habent in rei vendicatione in singularibus iudicijs vbi omia debent specificari que petuntur ut h̄ et. j. de donac. inter dilcōs. cū omibꝫ cōsilibus locū habent in iudicijs vniusalibꝫ. Nā si quis petit ecclesiam cū suis ptinētijs vniuersitas est. et in hoc casu ad id q̄d non extat tpe peticōis apud eū q̄ ɔueitur si tēpore sententie possideat cōdemnatur ac si tpe lit. ɔt. possidēt. ff. de peti. hered. si q° tempore. et. ff. de pecul. quesitum. h̄ q̄liter pcedetur circa pertinentias cū reus neget illas ptiné ad ecciam vel ad hospitalē. rn̄. vbi obscure et indeterminate aliquid ppoītur circa inīciū iudicij accipimus id q̄d vtilius ē actori. ff. de iudi. si quis intentione. et. ff. de v. ob. inter stipulantē. §. i. et id q̄d nocet reo. ff. de interro. ac. de etate. §. nichil. i medio litis equaliter p̄sumitur p utroq. ar. xxx. q. v. iudicantē. et. j. de testi. cū tu. in fi. magis p̄sumo p reo. j. de pba. ex lr̄is. et. j. de fi. instru. inter dilectos. in fi. dꝫ eni actor declarare in pcessu de ptinentijs. alias nō fieret executio ad volūtatē suā. j. de p̄scrip. auditis. et. j. de spon. ex lr̄is. nūquid hoc solū sufficit pbare q̄ q̄nq possedit. ad

e Possedisse. hoc ut possit restitui. non. nisi pbet spoliacōez. s. de offi. del. ɔsultationibꝫ. et. s. e. cū olim. vbi de hoc. secus ē in dño. qꝛ ibi sufficit pbare q̄ sit dñs. et ad hoc ut habeatur p dño. C. de pbati. siue. et est ratio qꝛ dñiū nō ita de facili pditur sicut possessio. ff. de acquir. pos. si quis vi. §. dr̄a. cta lit. ɔt. p narracōnē et respōsionē.

f Credere. p hoc eni fuit fa. s. de lit. ɔt. c. vno. ar. C. de excep. si quidē. et. ff. de pet. hered. si debitor. rio tñ nunquid dꝫ pbari pars

g Testes. h̄ cū agatur hic possesso altera ɔtra quā agebatur tantū possessorio. videtur q̄ nō. qꝛ r q̄d spoliacōnis p̄mo tractanda ē. s. e. in lr̄is. et. c. itē cū quis. et. c. ex cōqōne. dicas q̄ sup eodē possessorio p̄t se defendere. puta qꝛ incontinenti deiecit. vel qꝛ aduersarij

debeat utpote nullo iure seu possessionis comodo destituta cū p solā traductionem quaꝫ non p̄cesserūt sponsalia vel cōsensus legitimus nec fuerūt etiā subsecuta nulluꝫ inter eos obligatoriū vinculū sit cōtractum. M. q. si est ita nō obstātibus excepcōnibꝫ supradc̄is audias que hinc inde ptes duxerint pponenda. r q̄d canonicū fueit ap. re. decernas. Idē.

Ꝗm ad sedē ap. accessissent cuman. epi et fratrū hospitalis ierosol. pcuratores et. j. abbati de accon. cām q̄ super eccia et hospitale de mōte ritañ. inter eos vertebatur taliter duximus ɔmittēdā ut audiret omia tā ad possessorium q̄ ad petitoriū iudiciū ptinentia que utraq ps duceret pponenda. et causam ip̄am fine debito terminaret. coraꝫ quo pcurator hospitalis p̄dcā cū possessionibꝫ r ptinentijs suis que tenebat epus sibi restitui postulauit. et asserens illa de iuē ad hospitale ierosol. spectare et q̄ ip̄a diutius possedissꝫ. ad que rn̄dit pcurator epi se nec scire nec credere supradcā ab hospitali possessa vel ad illud aliquatenus ptiné. que cumanen. eps utpote in sua diocesi ɔstituta rationabiliter detinebat. Cū igitur ad fundādā intētionem suā ps utraq testes

possidebant sub ɔdicōne. s. e. olim. Itē q̄ inuenit vacuā possessionem et sic poterit pbare de iure suo. vel dū quiete possidebat sponte renunciauit et sic non ɔpetit restitutio. s. e. c. iij. vel pbandi

b Dicta testiū. nota quatuor modos ɔuincendi. q̄ntus p̄t addi. violenta p̄sūptio. xxxij. q. i. dixit dñs. h̄. ptā pposuit peticōnem

i Interdictum. sic pꝫ q̄ iste pcurator me. suā. nam interdictū vi non datur nisi ɔtra illū qui deiecit vel mandauit vel ratū habuit ut hic dicitur. et. ff. de vi et vi. ar. cū a te. l. iij. §. cū pcurator. et. ij. q. i. notū vel n̄ ɔtra illū qui rē scienter a deiectore recepit. j. e. sepe. Itē datur ɔtra vniuersalē successorē. ff. de vi et vi. ar. l. i. i fi. et. l. iij. §. ul. et datur successori spoliati. ff. e. l. i. §. hoc interdictū. ij. et. j. de testi. significauerūt. h̄ nō datur contra successorem rei h̄ ɔtra emptoreꝫ vel donatariū. h̄m leges. ff. d̄ vi et vi. ar. cū a te. dixerūt tñ quidā q̄ actione in factū ptā agi ɔtra quemlibꝫ possessorem. ff. e. l. i. §. ul. h̄ illud non ē verū qꝛ illud intelligendum ēst de successore vniuersali. vel p̄t intelligi q̄ tūc agi posset contra possessorem rei q̄n possidens causam habꝫ a deiectore succedendo in viciū. j. e. sepe. videtur tñ q̄ in rebus eccia sticis posset agi ɔtra quemlibꝫ possessorem. iij. q. i. reintegranda. et q. ij. c. ij. et da. et p totū. et. q. ij. c. ij. et quasi p totū. et. s. de iudi. qꝛ w. et. j. e. sepe. ar. xij. q. ij. q̄cūq. et. xvi. q. vi. si epm. hoc verū est. h̄ nō p interdictū vnde vi. sed ɔditiōe ex illo canone. iij. q. i. reintegranda. et. iij. q. ij. c. ij. Itē ɔuenīri p̄t q̄libet possessor iudicis officio. ar. j. de ap. bone. vel ɔdicōne ex illa dec. j. e. sepe. h̄ nō ne ex eo q̄ familia istius fecerat violenciā et ad dñm res illa peruenit p̄sumendū est ex hoc de volūtate dñi fcām fuisse. i. q. iij. qꝛ p̄sulatus. et. ff. j. de testi. ɔstitutis. ij. et. ff. de mino. l. iiij. h̄ h̄ nō ē verū qꝛ p̄t esse q̄ dñs vacuam possessiōꝫ inuenit et sic intrando violentiam non fecit. vnde talē rē vsucapere poterat. insti. de vsucap. §. q̄d aūt. et. ff. de vsuca. seq̄tur. §. si tu me vi expulisti. nec eni de fcō familie sue tenetur dñs n̄ mādauerit vel ratū habuēit. h̄ si huus eiꝰ deiecerat tūc tenetur noxal ter in quantū ad ip̄m peruenit. vel si n̄l ad ip̄m peruenit tenetur noie ip̄ius hui. ff. de vi et vi. ar. l. i. §. sed et si cū quis. et. §. se. Itē cū familia alicuius deiecit aliquē nō tñ nomine dñi dñs illud nō p̄t ratū habere. ff. de vi. et vi. ar. si vi a me. a ɔtrario sensu. ff. de neg. g. si pupilli. §. sed r si ego. nisi velis dicere q̄ h̄m canones ratū possum habere q̄d meo nomine nō ē gestū. ix. q. iij. lugdunen. et. xvi. q. i. c. ultimo. Item et. j. de hijs que fiūt a p̄. sine ɔsen. ca. c. iij. et. s. de elec. q̄d sicut. Item et ut dictū est nota q̄ lꝫ interdictū vn̄ vi. non detur nisi ɔtra deiectorē ut dictū est tñ actio q̄d metus cā datur cōtra quemlibꝫ possidētē. ut. s. de hijs que vi me. cā. si. c. abbas. et. c. ad audientiā. et. xvi. q. vi. c. i. et. ff. q̄ metus cā si cū exceptione. §. aliqñ. et. C. e. ti. nō interest. similiter interdictum q̄d vi. aut clam. ff. q̄d vi aut clam. semp. in pn̄. similiter interdictum de noui opis. nūciatione. ff. de no. op. nūci. l. ul. et nota p hanc decretalem q̄ a sententia lata sup possessione momentanea appellatur. ɔtra illud. ij. q. vi. sūt quoꝝ. v. de possessione. et. C. de momē. pos. l. vna. et C. quoꝝ ap. nō reci. quisquis. vn̄ aliud h̄m canones et aliud secūdū

produxerit dcūs abbas pcuratorem epi ɔdemnauit ad restitutioneꝫ oīm p̄dictoꝝ. et. j. Sup aūt vtriusq ptis pcuratoribꝫ ɔpentibꝫ coram nobis causam ip̄am examinauimꝰ diligenter. et quidē p testes videbatur esse pbatum q̄ cumañ. epi nuncius cruces hospitalarijs abstulit inhibendo ip̄is ne ad supradcām ecciā vel hospitale redirent. et q̄ eps sup̄dcā oīa possidebat vn̄ pcūtor hospitalarioꝝ petijt dictā restitutionis sententiam ɔfirmari. et. j. Nos prioris acta iudicij recēsentes. qꝛ nec p̄dicta testiū vel ɔfessiones ptiū cū nulle penitꝰ in iudicio facte fuerint. vel etiā instrumenta q̄ nullatenꝰ de spoliatione tractabant. nec p euidentiam facti nobis ɔstare potuerit q̄ cumañ. epus hospitalarios spoliauerit vel mādauerit spoliari vel spoliacōnem factam saltē ratā habuerit p nūciamus in questione predicta interdictū vnde vi locū nullatenus habuisse. restitutionis sententiaꝫ a p̄dicto abbate platam licet pars aduersa pponeret q̄ p̄sumendū essꝫ p sententia iudicis qui motū animi sui potuit ex causis alijs informare iusticia exigente cassantes. Idem.

Olim vob dedisse meminimus in mādatis ut onetenen.

leges. vel dic q̄ leges ille intelligūtur in possessione adipiscenda. ut in legatario et in creditore et scripto herede. h̄ in interdicto vn̄ vi bene p̄t appellari. qꝛ p taleꝫ sententiam p̄t fieri p̄iudiciū pprietati. C. vn̄ vi. si quis in tantā. et talis sententia diffinitiua appellatur. s. ut lit. non ɔt. accedens. j. et. s. de iudi. significauerūt.

a Motū. iiij. q. iij. testes. j. de testi. in p̄ntia. et. s. de renū. in p̄ntia. et. s. de elec. bone. j. et. j. de re iud. sicut.

Olim vobis. maius. ff. de dolo. nā et is. et qui nl̄ hꝫ eius piculo n̄l ē. ff. de furt. itaq fullo. et. j. de vsur. cū tu.

c Restitutus. qꝛ alius ip̄m puauerat eadē pte. vnde sup ea non poterat ɔuenīri quousq ip̄e fuerit restitutus. ut. iij. q. i. eps. hoc tñ inɔueniens videtur ut spoliatus repellatur p talē exceptionē qꝛ spoliator ē ab alio spoliatus. vnde signatur ɔtrariū. ff. de vi r vi. ar. cū a te. vbi dicitur q̄ cōtra p̄mū deiectorē agi p̄t et nō cōtra scdm lꝫ ip̄e ab alio sit deiectus. h̄ dic q̄ tunc agi p̄t cōtra eū cū ip̄e est soluendo vel in illo vel i eq̄ualenti. et. j. ar. ut lit. pē. eccia. j. nam nullus casus excusat latronē. C. de furt. substracto. et ita pꝫ q̄ spoliator hꝫ interdcm vn̄ vi. si ip̄e ab alio spolietur. s. e. in lr̄is. et. ff. de vi et vi. ar. l. i. §. qui a me. et hic. Itē eccia istius nō dꝫ puniri pp̄ter delictum istius xvi. q. vi. si epm. et ideo cū alias nō sit soluendo nō p̄t agere ꝫ amorēñ. cōtra onetēñ. qꝛ cū spoliatꝰ fuēit a rege epatu suo nō p̄t restituē q̄d de fructibꝫ aliemis p̄ceperat donec restituētur. ideo dicit maius ē actio. ideo etiā dicit non ɔpellatis ip̄m restituē p̄usq̄ ip̄e taliter fuerit restitutus. r c̄. h̄.

Olim inter. parrochialis. et ita possessoriū p̄t intentari circa res incorporales sic. s. de causa pos. cū eccia.

e Sententie. h̄ nūq̄d p̄dit possessionē qui timore deuictus abstinet ab illa. ff. de acquir. pos. possideri. §. si quis nunciet. et. l. clam possidere. §. q̄ ad nūdinas. Itē nō ne ex eo q̄ quis paret mandato alicuius gerit se p subdito eius ut. j. de capel. mo. dilectꝰ. et. j. de hijs que fi. a ma. p. c. ex orē. qꝛ fac ea que alij subditi faciūt. xx. q. i. quē p genitores. sed dic q̄ talis timor nō priuat ip̄m possessione qꝛ non facit hoc animo obediendi h̄ potius de liberandi q̄d sibi expediat. non eni gerit se quis p obediente si nō hoc faciat animo obediendi. ff. de acquir. hered. p herede. Itē ea ratione qꝛ qui ex timore facit iam nō dr̄ facere. j. de re. iur. qui ex timore. Nota timorē excōicationis equiparari metui qui cadit in ɔstātē virū. vn̄ nō p̄iudicat. Itē in tali dubio tutius ē abstiné. Itē excōicatio non dat iurisdictionem nec p hoc acquirit possessionem qui sic excōmunicat. b. cum ip̄e tūc non possideat. ut hic dicit.

Sepe contingit. subuenitur. verum est q̄ spoliato nō subuenitur p interdictū vn̄ vi. et h̄m canōes nisi ɔtra illū qui deiecit vel mādauit vel ratū habuit. s. e. cū ad sedeꝫ. in fi. ff. de vi. et vi. ar. cū a te. et

epm ad debitam partis restitutionem et amorēñ. dioc. quā tenebat cū pceptis fructibꝫ restituere cogeretis. et. j. Veruꝫ q̄m inanis ē actio quā inopia debitoris excludit. M. q. nō p̄us epm ad restitucōem fructuum ɔpellatis q̄ ip̄e fuerit taliter restitutus ut restituē possit q̄d pcepit de puentibꝫ aliemis.

Olim inter te p ab. Idē batia tua r parisieñ. epm nomine pisieñ. eccie sup possessiōe iur. prochialis in parrochia de monte questione subɔrta. et. j. Nos attendentes q̄ ex eo solo q̄ pp̄ls p̄dicte parrochie timore sententie sue p aliquot dies abstinuit a diuinis nullā in eos iuris prochialis possessionem idē epus fuerit assecutus. nec fueit aliquo modo pbatū q̄ eo tēpore quo sententiam ip̄e ptulit possessionem in ip̄is iuris prochialis haberet vel p̄us etiā habuissꝫ restitutionem eis adiudicare de iure nequiuimus cum ip̄m non ɔstiterit spoliatū. Idem in ɔcilio generali

Sepe contingit q̄ spoliatꝰ p spoliatorē in aliū re translata dū aduersus possessorē nō subuenitur p restitucōnis beneficium spoliato ɔmodo possessionis amisso pp̄ter difficultatē pbationuꝫ iuris pprietatis amittit effectū. vn̄ nō obstāte iuris ciuilis rigore sancimus ut si quis de cetero scienter rē talem recepit cū spoliatori q̄si succedat in viciū eo q̄ nō multū intersit quo ad piculuꝫ animē iniuste detinere ac inuadere alienū ɔtra possessorem huiusmodi spoliato p restitucōis beneficiū succurratur. Gregor. episcopo lucaneñ.

Pisanis ac lucanis ciuibꝫ p grauem discordiam quā diu inter se habuerant afflictis grauiter r attritis. et. j. P. subdiacono nr̄o dedimus in mādatis ut possessione quam in quibusdā castris ɔstat lucanā ecciaꝫ habuisse sibi p̄us plene ac libere sic tpe mote discordie habuerat restituta et sup ea de q̄ dubietas orieētur sufficiēti cautione recepta q̄ iuri corā nob p̄dicti pisam pareret platas p occupatione castroꝝ ip̄oꝝ in eos sententias relaxaret. et. j. Pisanis igitur asserētibꝫ q̄ p testabat quo minus tibi iuxta mandatū nr̄m fieret restitutio et instanter petentibꝫ ut dcās sententias p̄fatus sub d̄. relaxaret ipse receptis cautionibus de parendo iusticie corā nobis sn̄ias relaxauit easdē pp̄ter q̄d tu reputans te grauatū ad nostrā p̄sentiā accessisti impugnaturus p cessuꝫ sub diac. sepedicti et. j. Porro duo in nr̄o continebantur mādato ut videlicꝫ possessio quā cōstabat lucañ. ecclesiam habuisse tēpore mote discordie prius restitueretur eidē et ut eiusdē possessionis restitutio fieret plene ac libere sicut eam habuerat tpe supradicto quoꝝ p̄mū ad factū alterū vero referebatur ad modū. Vn̄ licet put ps pisanoꝝ dicebat in facto mandati formā sub d̄.

.l. i. §. deiecisse. et. §. sequentibus. sed subuenitur iudicis officio cōtra quemlibꝫ possessorem. ar. s. de iudi. qꝛ w. et. j. de ap. bone. et ɔdicōne ex canone. siue dolo siue vi siue metu siue alio mō rē p̄didissꝫ semper subuenitur. iij. q. i. reintegranda. lꝫ actio de dolo detur tm̄ contra dolū facientē. actio vēo q̄ metus cā cōtra quēlibꝫ possessorem. ff. q̄ me. cā. si cū excepcōe. §. aliqñ. similiter actō q̄ vi aut clā. ff. q̄ vi aut clam. l. semper. i. h̄n̄.

g Rigore. illius legis. ff. de vi et vi. ar. cū a te. et ita h̄m canones rigor iur. nō est seruandus. j. titu. px. et. c. i. et nimia subtilitas iuris q̄nq pnicōsa ē. id ē periculum inducit. C. ad trebell. l. pnl. et. s. de iud. dilci. et. di. xlviij. hinc et enim. v. paruo. aut etiaꝫ in illo v̄bo. sepe.

h Scienter. sic ergo solus ille p̄t ɔuenīri ɔdicōne ex canone isto qui scienter recipit rem alienā. sic. s. de iud. qꝛ w. h̄ si ignoranter recipit cōueniatur cōdicōe ex illo canōe. iij. q. i. reintegranda. vel ex illa dec. s. de iud. quia w. nō intelligas q̄d h̄ dicit cū quis alienat rē litigiosam. vel de qua timetur fieri cōtrouersia. qꝛ si alienatur res litigiosa nulla ē alienatio. C. d̄ litig. l. ij. et. j. ut lit. pēd. c. iij. si aūt alienat rē nō litigiosam sed de qua speratur litigium tenetur ad interesse. i. quāti interest illius rē alienatā nō esse. ff. de alienа. mu. in. cā facta. l. i. d̄ h̄ tractatur. s. de alie. iud. mu. c. i. vbi de hoc.

i In viciū. qꝛ viciū rei sequitur omem possessorem. C. de acquir. pos. vicia. et facto actoris successio dānatur heredis. i. q. i. cito turpē. et. j. de pen. in quibusdā. et. j. de immuni. ec. adūsus. i fi.

k Iniuste. nota q̄ iura p eodē reputant auferre et detinere iniuste. ut h̄. xvi. q. i. decime. similiter auferre. et nō daē. xlvij. di. sicut. et. xlij. di. §. i. xij. q. ij. idigne. ar. ɔtra. xij. q. ij. et si illi. in pn̄. h̄ illud intelligitur tpe necitatis in quo omia dn̄t esse cōmunia. h̄.

Pisanis. ɔstat. s. per euidentiā facti cum essꝫ notoriū epm ibi possessioneꝫ habuisse. sic. s. e. cū ad sedem. ad fineꝫ. nec poterat aliqua tergiuersatiōe celari. et sic notoriū erat. j. de cohabita. cle. et muli. c. ul. super illa possessione de qua dubietas essꝫ cautio p̄statur.

m Sufficienti. si. j. de sequestra. pos. c. i. in fi. et. j. de v̄bo. sig. ex pte. et cautio sufficiēs erit si pignora vel fideiussores dentur. ff. manda. si mādato. §. ul. h̄. et. ff. de fideicōmis. lib. l. er

n Castroꝝ. i. iuriū q̄ eps habebat i castris illis. Go. §. adic.

o Ad modū. nota q̄ cū duo mandantur p̄ncipaliter nō suffic alterū sine altero adimpleri ut hic pꝫ. primū fuit ut possessio castroꝝ restitueretur epō. istud in facto cōsistit. h̄ facto opus est. secūdo ut possessionis restitucō fieret plene ac libere sicut habebat eā tempore mote discordie. et istud cōsistit in modo. et hec duo sub vno includebantur ut pꝫ in pn̄. v̄si. ut possessionem quā. r c̄. sub illa forma duo mandātur. sic. j. ti. px. c. cū dilecti. et. ff. de arbi. celsus. et ita

ipe adimplere nequiuerit qz nō poterat facere tibi restitui possessioꝫ castroꝝ de q̄ nō ostabat ei deꝫ. nec etiā ſm ꝙ tu ip̄e dicebas affictuū et pensionū possessio poterat tibi restitui qz ea nō fueras spoliatus fuit tamen in modo pccm̄ quia debuit facere ut pisani possessionē pensionū ⁊ affictuū quā p eorū cōfessionē ostabat te in castris p̄dictis habere tibi dimitterent plene ac libere sicut eccia tua illā habuerat tēpore mote discordie. qđ quideꝫ esse nō poterat nisi pisani castra ipsa omnino dimitterent qz illis detinentibꝫ castra et munic̄ōes castroꝝ in quibꝫ dictas pensiones recipis ⁊ affictus ea plene ac libere habere nō posses sicut habebas qn̄ ipi castra eadē minime detinebāt eo ꝙ q̄ꝫdiu ea detinēt in eoꝝ ptāte relinquitur te non admittere vel repellere qn̄ velint. Hijs ergo diligenter auditis ,pcessuꝫ huiusmodi de frm̄ nroꝝ consilio irritum iudicamus.

De dolo ⁊ contumatia.

Alex. iij. herforden. epo.

Ad hoc cū ōtigat actorem multotiens mittendū esse in possessionē causa rei seruande ,pter absentiam ptis aduerse et p eius dolū siue potētiā nō possit rē custodiēdā nancisci ac imminente fine āni reus ne possessionē amittat debitā offerat cautionē cuiusmodi sit pena mulctādus qz iussioni nō paruit iudicis a nob tua fraternitas inq̄[sivit]

fuit. Ad qđ dicimus ꝙ in ecclesiasticis psonis et negocijs rigor et districtio iuris nō requiritur. sed cū iusticia ,pter h̄ non piclitatur patiēter admitti dꝫ cū reus p cautōnem standi iudicio se astringit. Idem abbati de ramese et arđ. helien.

Ex litteris vestris accepimus ꝙ cū vobis cām que inter monachos de etolf. et canonicos lincon. sup eccijs de v. et M. vertitur duximus admittendam et canonici citati legitime se otumaciter absentarit. vos licet monachi essent ob cōtumatiā aduerse ptis in possessionē rerū petitarū mittendi intuitu tn̄ religionis mitius agere cū eis volentes possessioneꝫ sequestrari fecistis. ut sic salteꝫ canonici affecti tedio stare iudicio cogerentur. tandē monachis eccias sibi postulātibꝫ restitui canonici rn̄derent auctoritateꝫ vr̄am penitus expirasse eo ꝙ ad alios iudices litteras impetrarūt que p̄iudicaē prioribꝫ videbātur. Verum qm̄ in posterioribꝫ litteris non fuit mentio facta priorū nec nominaꝰ tinebantur eccīaꝝ que in p̄oribꝫ posita fuerant. ꝫ indiffinite dicebatur sup quibusdaꝫ eccijs. Nos attendentes maliciā ⁊ dolū nulli patrocinari debere. M. q. p̄dictā cām ſm formā p̄orū litteraꝝ nō obstātibꝫ posterioribꝫ terminetis expēsas q̄s ,pter h̄ monachi fecisse noscūtur eis a canoīcis restitui facietes. Idē exonen. et winton. episcopis ⁊ abbati herforđ.

Causam que inter F. et R. filiū agathe de natiuitate ipius A. vertitur vobis fratres epi et london. epo cōmisimus terminandam. et j. Ceterū si aduersarius suus legitime citatus ad p̄. u. accedē vel iudicio eccie parere otēpserit aut etiā se absentauerit cū de anglia recessisse dicatur ,pcuratorē eius si quē reliquerit ouocetis. qui siue venerit siue non. aut si ,pcuratorē nō dimisit denūciacōibus ad domū eius missis receptis testibus alterius partis iuxta dictam formā ad ,pferendā sententiā ,pcedatis.

Urbanus. iij. de nouo loco et de wiger. prioribus.

Sicut nobis. et j. reū qz cōtumaciter a p̄sentia vr̄a recesserat iuratoriā coegistis exponere cautionē ꝙ corā vobis iuri pareret. cūqꝫ die p̄fixa vestro se ospectui p̄sentasꝫ pretextu aduocati quē nō habebat respōdere solita malicia recusauit. tādē actore instāte respōdit ꝙ. xl. ānis decimas de quibꝫ erat contentio pcepisꝫ varijs. qꝫ postmodum excusationibꝫ vtens in vocē ap. ,prupit ⁊ cōtumaciter iuramento cōtempto recessit. Ideoqꝫ M. q. ad ouincendū eius maliciā semel cum ad v. p̄. ouocetis. et si veneit finē imponatis negocio opetenteꝫ. ꝙ si venire otēpserit cām ut posite lite que ingeritur cōtestata diffinitiua sententia terminetis. vel p̄senti saltē adiudicetis possessionē seruata dūtaxat questione ,pprietatis absenti. Ut

Finem litibus nocē. iij. cupiētes imponi. ne partes ultra modū grauentur laboribus et expensis p̄sertim cum de bn̄ficijs eccīasticis litigatur

...spōsio ad interrogacōēs aduersarij facta. ff. de interrog. ac. ac si fine.

i Conuincendā. nō dilationē dari ad ouincendā maliciā. h. i aut. ut cū de ap. cog. § h̄ hoc. colla. viij. et C. de iudi. aut. iubem⁹. et j. e. cū olim. imo et iudex ei facē gratiā p̄t post pemptoriū edictuꝫ. ut iterum citet ip̄m. s. de offi. del. osuluit.

k Otpote. expssiuū veritatis est sicut illđ. vidimus gloriā eius gloriā q̄si vnigeniti ⁊c̄. et pꝫ h̄ ex eo ꝙ p̄t ferri snīa ut j. sequitur.

l Terminetis. si liquet de cā aliq̄ vel liquē p̄t qz possunt recipi testes. vel si nō liquet vel liquē non p̄t adiudicabitur tātuꝫ ei possessio. ideo nota cū aliquis ouenitur actione reali et fuerit absens p otumaciā ita distingue. aut lis ē cōtestata aut quasi otestata aut nullo modo cōtestata. si lis ē otestata ut hic. aut liquet de cā vl̄ p̄t liquē aut non. si liquet de causa vel p̄t liquē qz recepti sunt testes et instrumenta ,pducta et ofessiones facte vel p̄nt recipi tūc ,pcedatur ad sententiā diffinitiuā ſm merita cāe absoluēdō vel odemnando ſm tenorē illius. l. C. de iudi. ,pperandū. § fin aūt. et hic et. iij. q. ix. decernimus. si aūt non liquet nec liquē p̄t. qz actor nullos testes inducit vel instrumenta p que possit ,pbare de iure suo tunc adiudicanda ē possessio tn̄ actori salua questiōe ,pprietatis absenti. ut hic dicitur. et. C. quō ⁊ qn̄ incōsentaneū. et erit statim ver⁹ pos[sessor] ...

a Fundauerit· vel p testes vel p instrumenta vel p cōfessionē vel p euidentia facti· ut· s· de resti· spol· cū ad sedē· in fi· et· C· de excep· si quidē· vel etiam p̄ sūptiue. C· de pbati· siue· vel ip̄o ōn iure· x vi· q· · vij· oēs basilice· et· x viij· q· ij· monasteria· ꝯ p̄t obici publicatis
b Exceptionē· ꝭ pꝫ ꝙ exceptio p̄ēptoria ꝯ attestacōibꝫ ex eo ꝙ dicit fundata intētione alterius ptis sic· j· de testi· c· de testibꝫ· vbi de ꝭ· j· de cogna· spūa· c· ulti· c Expensas· ꝭ nūquid habet locū qđ hic dicitur in expensꝭ in exceptionibꝫ dilatorijs que ꝓponūtur an litē ꝯt. ut deficiens i ꝓbacōe puniatur in expēsis sic post litē ꝯtestatā· quidā dicūt

ut· C· de ep̄· et cli· oēs· in fi· ꝫ i criminali cā eo ip̄o ꝙ succūbit p̄sumitur calūniari· ij· q· iiij· qui nō ꝓbat· C· de aduo· diuer· iudic· l· i· sic dicebant p̄dicti dn̄i pla· et ia· idē esse in ciuilibꝫ· Sꝫ in causa appellacōis nulla distinctio ē facienda an iustā habuerit causam appellandi an non siue appelletur post sententiā siue a snia· j· de ap· sepe· c· rep̄hensibilis· et· c· significauerūt· et· c· ut debitus· et· c· nicolao· et· j· de eo qui mitti· in pos· cāe rei ꝯuā· cū venissent· et· ij· q· vi· omi mō· et· C· de ap· eos· ꝗ· ne temere· et· C· q̄ ap· non reci· ab executore· et nota ꝙ tm̄ expense moderate ꝛ notorie restituende sunt et vtiles· j· e·

que sine dispendio diu vacare non pn̄t p̄senti decreto statuimus ut postꝙ̄ intentionē suā altera pars fundauerit si reliqua forte voluerit legitimam exceptionem opponē quā nolit aut nequeat incōtinenti ꝓbare quia frequenter ad impediendū vel differendū ꝓcessuꝫ exceptiones huiusmodi p excogitatā maliciā opponuntur ad soluendas alteri pti moderatas expensas, extūc in iudicio faciendas cum acceptis in ducꝫs si forsitan in ꝓbatione defecerit ꝯdemnetur· et si soluēdo nō fuerit· alias ꝭm arbitriū discreti iudicis puniatur· ut ꝭ saltē timore pterritus nō facile quis in grauamen alterius falsas exceptiones opponat.

Idem prenestiñ· ep̄o ap· se. le· et decano brinē.

Quum dilā filij nūcij londieñ· elā ꝓ eo ad se· ap· accessissent archid· et H· canonicus lond· eccīe nomine suo ꝛ quorūdā ꝯcanonicoꝝ suoꝝ quorū litteras exhibuere de rato cōtra eundem electū quēdam crimina proponebant p que nitebantur eū ab electione repellere ut indignuꝫ et· j· quāuis aūt ex eo ꝙ ideꝫ electus a grauamine aduerse ptis appellauerit et appellacōeꝫ nō fuerit p sufficientes ꝓcuratores cum possit illis ꝓsequentibꝫ ꝓsecutus nō leuis exorta esꝫ suspicō cōtra eum· volentes tamē iuris ordinē obseruare ipi M· q· ut usqꝫ ad dominicā qua cantatur ego sum pastor bonus p se vel ꝓcūtorē sufficientē ad p̄sentiā nr̄am accederet sup p̄dictis oībus responsurus· alioquin cū assignaremus ei ꝓ peremptorio terminū supradictum saret ꝙ quantū de iure possemus ꝓcederemus extūc in negocio memorato. Exspectantibꝫ igitur aduersarijs ip̄m diu ultra terminū duximus exspectanduꝫ. ꝭ ip̄e direxit simplicē solūmodo nūciū excusationis litteras afferentē scribebat· n· ꝙ nūciū cui cū a nobis recederet iniūximus viua voce ut citaret eūdē sero recepat· vnde nō poterat tū ꝓpter termini breuitatē tū

curiam· ꝙ non misit sufficientē procuratoreꝫ ad curiā· j· de app· nicolao· et etiā si terminuꝫ non statuissꝫ· ut· i· ti· c· irrep̄hensibilis· et· c· sepe· et hoc verū est qn̄ in iudicō āppellatur· ꝯ dū ꝛ respondēduꝫ· s· de
a Sufficientē· legitime ꝯstitutū et ad agē ꝓcur· c· i· et· c· accedēs· et· xxiij· q· v· de liguribꝫ· et· ff· de ꝓcur· mutus· ꝗ· pena·
b De iure· in peremptorio iudex dꝫ sic ꝯminari· s· de in int· resti· tum ex lris· et· ff· de iudi· in peremptorio· c Nūciū· nota p nunciū fieri citationem.
o Poterat· sic· s· de elc· bone· et· j· de ap· ꝯstitutꝰ·
e Sub hac· ꝭ fuit sumptū de lege· ff· de arbi· celsus· et ē si· s· de resti spol· · c· ul· et· viij· di· quo iure· et

plicitē misit nūciū cū litteris allegando quasdā friuolas excusationes scꝫ calores estiuos et ꝙ tarde receperūt nūciū et insidias allegabat sed nō ꝓbabat ideo ꝯdemnabatur in expensꝭ tāꝙ̄ ꝯtumax· et secus est in papa ꝙ̄ in alijs iudicibus· et tn̄ circa principale non ꝓcedit papa· Si tn̄ aliquis ē lōgo impedimento detentus· ita ꝙ̄ nō est spes ꝙ possit venire ad causam· et negociū tale sit ꝙ non possit aliquo modo expediri p ꝓcuratorē tenetur mittere saltꝫ ut litē cōtestetur ut sic nō currat p̄scp̄tio actori· ꝫ si ꝑpetuo sit impeditus· tūc tenetur ꝯimodo mittere ꝓcuratorem ad cām alias ꝓcedetur cōtra illū absentē·

ꝓpter viaꝝ discrimina nostro se ꝯspectui p̄sentare· sed cōtra ꝭ faciebat ꝙ sicut excusatoreꝫ direxerat sic dirigē potuerat rn̄salem· cū ei nō fuissꝫ iniūctū ut ad causam i ꝓpria ꝑsona dūtaxat veniret· ꝭ vel ip̄e accederet vel ꝓcuratorē idoneū destinaret· p̄terea cū mādatur alicui ut ad certum terminū se iudici rep̄n̄tet· duo sꝫ hac forma mandantur· ut ad iudicē veniat et ad dieꝫ sibi p̄fixam accedat· vnde si venire nō possit ad diem assignatū tenetur nichilominus se iudice p̄sentaē· Si enī mandatur alicui ut alij ad certuꝫ diē rem certā exsoluat· nō ideo erit a mādato solutus si soluere nequiuerit die data· imo ad solucōꝫ elapso etiā die solucōis p̄fixo tenetur· qua ꝓpter ꝙ dcūs electus nec veneat nec sufficientē miserat responsalē ad diem sibi statutuꝫ vel post etiā diutius exspectatus nec de vicino eius aduentu spes erat· utpote qui p lr̄as utcūqꝫ excusauerit morā suā et calores estiuos ꝛ insidias sibi positas formidabat eū reputauimus ꝯtumacem et ad legitimas ꝛ moderatas expensas quas aduersij eius fecerant a tēpore citacōis ꝯmisse quā ex tūc exspectare inceperāt ip̄m curauimus cōdemnare. Dē armachano ꝛ caseleñ· ar̄ep̄is.

Quum olim D· clericus C· pape p̄· n· diuersis p̄latorū ibernie lr̄is p̄ntatis se assereret i ep̄m fuisse rosceñ· electū nullusqꝫ appareret qui aliquid ꝯtra eū ꝓponeret· dictus p̄· n· ei munus fecit ꝯsecrationis impendi· postmoduꝫ· F· et· H· monachi ad eiusdē p̄· n· p̄sentiam accedentes uterqꝫ se asseruit a canonicis rosceñ· eccīe electū· et p̄dictus D· p falsas litteras fuerat consecratus· ꝓpter qđ idē p̄· n· cām vobꝭ sub ea forma ꝯmisit ut de forma et ꝓcessu electionis memorati D· sollicite querētis· etsi eū electuꝫ canonice fuisse ꝯstaret ip̄m facerētis pacifica possessiōe gaudere· alioquin inter p̄dictos F· et H· audiretis causam· et cuius electionē canōicā et magis racōnabiliter factā inuenirētis alterius curaretis electiōi p̄ferre· et· j· Cūqꝫ a vobis dcūs D· tercio citatus vestro se nollet ꝯspectui p̄sentare ꝓcedētes in causa tam ex testimonio cleri ꝛ populi rosceñ· eccīe ꝙ̄ assertione regis coarcaye et p̄latoꝝ ꝓuintie de p̄dicto F· electionē fuisse celebratā canonice didicistis· et eam curastis auctoritate ap· ꝯfirmare· p̄sertim cū caplm roseñ· eccīe dictū D· se non elegisse ꝯstanter assereret· nec de p̄dicti H monachi electione aliquatenus cogitasse· interi memoratus D· ad ap· se· accedens sup quibusdā alijs grauaminibus ꝛ iniurijs cōtra dictū F· et quosdam alios lr̄as impetrauit eodem F· postmodū ex parte vestra nobis litteras p̄sentāte que qualiter a vobis in omissione p̄dicta ꝓcessum fuerat cōtinebant et· j· Volentes igitur adhuc misericorditer agē cū absente ut ex malicia ꝯuincatur dictum· F· ad vos duximus

iuͤs· aut· in bēnius· et sic iudex pt pārcere cōtumaci· s· de offi· del· cōsuluit· et· s· c· ꝓut· et ꝭ· c· ꝓx· et· c· quō ꝗn iudex· l· i· ʒ·
b In hibernia· ar· citacōnes extra ꝓuinciā nō esse faciendas· s· ᵭ elect· corā· et· s· de maio· et· obe· c· ul· ʒ si nō pt inueniri ad domū illiꝰ qui citatur mitti dꝫ· s· e· cām· et ꝭ· e· venerabilis· et citandus ē quis edictis vel lr̄is· ff· ᵭ sideicō· liber· cū vero· ¶ ul· vel si nō hꝫ domiciliū vbi habitare ɔsueuit· ff· de dam· infect· l· iij· ¶ ꝑtor ꝭ· de cle· nō residen· ex tue· vel apud suam ecciam ꝭ· e· c· si·
b Anni· ʒ quare expectauit vltra sex menses otra id· s· ut lit· nō ɔ t· q̄ miam· ...

remittēdum· M· q· non obstāte q eiusdē ſ. fuit electio cōfirmata sepedictū A· si in hibernia poterit inueniri legitime citetis ad causā ⁊ facultate sibi defensionis indulta in cā ipa canonice ꝓcedatis· qui si inuentus infra tres menses vestro cōspectui cōtēpserit ꝑsentare ad cōsecratiōem dicti F· omni occasione postposita ꝓcedatis· si aūt in hibernia inuentus nō fuerit indulto sibi vnius anni spacio ex quo ad nos et si nō verbo facto tn̄ intelligitur ꝓuocasse arrepto itinere ad se· ap· veniendi dicto F· ad ministracōnem roscen· eccie in spūalib ⁊ tpalib ɔmittatis· quo elapso eū non differatis in episcopū ɔsecrare. Idem.

Veritatis ē verbū organo dominice vocis emissum· et ꝭ. Sicut canonici curien· in nr̄o auditorio retulerūt· H· curien· epus ecciam suā non solū dilapidando depdit sicut publica predicabat infamia· ʒ homicidio incestu alijsqꝫ criminibus pollutꝰ ⁊ ꝭ· Sup hijs ɔmisimꝰ ꝑmo cām triden· epo ⁊ abbati montis sancte marie ⁊ ꝑposito de insula· secundo quoqꝫ brixien· epo ⁊ ipis abbati ⁊ ꝑposito· et ꝭ· verū cū episcopꝰ ipe prior iudicū ꝑsentiā adire p ɔtumaciā cōtempsisset auctoritate. n· fuit per ipos iudices ab officio bn̄ficioqꝫ suspensus et ꝭ· Tandē vero corā iudicibus canonica citatione vocatus ꝑsentiam suā difficulter exhibuit· ʒ friuolā tūc excusatione malicia ɔcepta ꝑtendēs experiri cum canonicis in iure neglexit qua de causa nos de ɔsi· fra· no· suspendentes epm ipm vel potius suspensionē a iudicibus factā auct· ap· ɔfirmātes

Tercio sup hijs cū ante epo et abbati sancti A cām ad supandā maliciā ipius epi ɔmisimus audiendā· qui ptib citatis cū nec p se nec p r̄nsalem idoneū ɔparuerit in eundē ꝓpter inobedientiā excōicationis sn̄iam ꝓtulerit testes ex pte vr̄a quēadmodū i mādatis a nobis acceperant admittentes scꝫ abbates priores ꝑpositos et alios religiosos viros per quos quēlibet articulū criminū ꝑdictoꝝ ɔstat fuisse probatū· et ꝭ· Nos igitur videntes ordinē iudiciarū in hoc facto fuisse ſuatū· cōsiderato ꝑterea q post sententias in se datas celebrare ꝑsumpserit cū multi ꝑlati ecclesiaꝝ ɔtra eundē epm scripserint· nec vnus ꝓ eo defendēdo vel aliquatenus excusando· in noīe dn̄i cū apostolo omēꝫ inobedientiā ulcisci volētes· licet absentes corpore presentes tn̄ spū iuxta verbū eiusdē apostoli tulimus sententiā ꝑpetue depositionis in ipsū· et eū tā a pōtificali q̄ ab oīni officio sacerdotali ꝑuantes sine spe restitutionis aliqua duximus ɔdēnandū· ea nichilominus in irritum ꝛuocātes q̄cūqꝫ post inhibicōꝫ

fes intelligere qꝺ hic dicit· et ꝭ· qui si sunt legi· platū· hic bn̄ liquebat de crimine absentis p cōtumaciā· et ita nō estꝫ aliqꝺ ɔtrariū ꝭm canones· si nō liquet de crimine tunc excōicatur reus et sic intellexit ·xi· q· iij· rursus· et quicūqꝫ· nec distinguebat an sit lis ɔt· vel nō· vn̄ nr̄i moderni doctores dicūt q nūq̄ ē ꝓcedendū ɔtra absentē lit· non cōtest· et intelligūt illud· c· decernimus· cū lis erat ɔtestata· ʒ si lis nō est cōtestata· vel si est ɔtestata et nō liquet de cā tūc locū hꝫ· xi· q· iij· rursus· et quicunqꝫ· et ita contradicunt huic decre· qꝫ hic lis nō fuit ɔtestata· et tn̄ fertur sententia absentē ᵭ crimie· nec expectatur p annū et teste ...

In ꝑsonali vero actione ꝭm omnes ꝓprie dicitur cā rei seruande siue causa custodie· talis enim custos est et nō possessor· ff· de acquir· pos· possideri· ¶ ul· et· l· si quis ante· nec tūc eicietur possessor de possessione· ff· de dā· infect· si finita· ¶ si quis aūt· et· ff· ut in pos· lega· is cui· i· ʒn· ʒ tmmo ꝺ ꝭm decretū eicit ꝑmū possessorē· ff· de dā· infect· si finita· ¶ vbi vēo· et ita vterqꝫ erit in possessione diꝰ iso tn̄ respectu possessor qꝫ colet agrū et colliget fructꝰ· ʒ alter eos custodiet ne distpētur ab isto· ff· ut i pos· lega· is cui· ¶ qui legato rū· In reali actione secus ut ᵭ i ultima notula huius· c· tn̄ iudex nō multuꝫ festinabit ad missionem in possessionē ...

apostolice sedis seu factā suspensionem ⁊ excōmunicacōeꝫ de rebus eccie alienare presūpsit· Idē in ɔci· generali.

Contingit interdū q cū actori ob contumaciam aduerse ptis aduidicatur causa rei ſuande possessio ꝓpter rei potentiam siue doluꝫ actor infra annum rem custodiendā nancisci non potest· vel acquisitā amittit· et sic cū ꝑ multorū assertionem verus nō efficeretur post lapsum āni possessor ꝛportet ɔmodū de malicia sua reus· ne igitur ɔtumax melioris q̄ obediens ɔdicōnis existat· de canonica equitate sancimus ut i casu ꝑmisso actor verus ɔstituatur elapso anno possessor. Grego· nonus archiepiscopo burdegal·

Venerabilis f· n· et ꝭ· volētes finem imponi litibus ne inmortales existant· M· q· ad inīciū ꝓxime venture quadragesime q tibi pemptoriū terminū duximus assignādū super iure ꝑmacie q bituricen· archieps in te ac in ꝓuincia tua se habere proponit per te vel procuratorem idoneum sufficienter

aliquo et reus infra annum non ɔpareat ut post annū actor verus sit possessor ut sic ꝑscribat ecciam vel ꝑbendā cū actor nūq̄ institutus fuit forte in eccia· dico q si petatur eccia tanq̄ ꝓprietas vel aliud spūale elapso anno verus ē possessor· et ꝑscribē pt ꝭ· t· ꝓx· c· i· si vero petatur eccia tanq̄ beneficiū siue ꝑbenda nō hꝫ ibi locū ꝑscriptio qꝫ titulus non ꝑscribitur· sola eni possessio nō facit aliqueꝫ decurionem· ʒ canonica electio· ff· de decur· herēmus· et ꝭ· de insti· ex freqn̄tib· q̄ eni dicit se ꝑlatū eccie vel canonicū nō ꝓdest ꝓbare ꝑscripcōeꝫ nisi ostendat tituluꝫ siue libellū siue ordinacōnis· ·ij· q· i· legū· et ꝭ· de ꝑben· dilecto· et· s· de ꝓcura· ex insinuacōne· nec obstat ꝭ· de iure pa· cura qꝫ ꝑscribitur ibi eccia tāq̄ ꝓprietas ut dixi nō tāq̄ ꝑlatura· nūq̄ eni ꝭm iura canonica p scōm decretum datur ius ꝑscribendi nisi assit bona fides· ꝭ· de ꝑscrip· vigilanti· et· c· quoniā oīe· ʒ cū aliq̄s mittitur in possessionē bn̄ficij qui nullū titulū hꝫ nunq̄ pt habē bonā fidē et ideo nō ꝑscribit· qꝫ i huiusmodi spūalib bona fides et iustus titulus ꝛquirūtur ·s· de ꝑscrip· si diligenti· Quid ergo opatur secūdū decretū i hmōi spūalib· forte ut possit vti fructibus et ut possit ꝑscribere ɔtra oīem agentē si habēt bonā fidem et aliquem titulū· non tn̄ ꝑscribit ius ꝑlature· ʒ ꝑscribit ɔtra agentē tm̄· hodie vero ille q̄ agit ɔtra aliū possessorem sup dignitate ꝑsonatu vel bn̄ficio eccīastico obtinendo nō dꝫ mitti in possessionē cā rei seruande ꝓpter cōtumaciā partis aduerse ne p hoc ad eam ingressus pateat viciosꝰ· sed in eo casu lit· non ɔt· liceat iudici negociū terminare· ut in cōcilio lug· ᵭ· de eo qui mit· in pos· cā rei ſuande· c· eū qui· et illud scias q ...

instructum ad litem cōtestatā. et ad alia omia negocia p agēda que necria decisioni negocij videbūtur nr̄o se cōspectui repsentes. Nos vero nlominus arc̄. transm gen̄. et magistro M. canonico turon̄. dedimus in mādatis. et ut ipi ad eūdē terminū añcte nr̄a iuxta p̄missam formā te pemptorie citare pcurent. et si nō poteris inueniri faciāt ut citacōnis edictū p ipos vel alios apd ecclesiam tuā publice pponatur.

De eo qui mittit̄ in possessionem causa rei seruande.

Alexander. iij. priori a fratribus de guiseburg.

Cōstitutis i p̄ntia nostra R. canonico vr̄o a rn̄salibꝫ ipositi de berit̄. sup possessione ecc̄ie de lamento i quā cā rei suande fueratis inducti binc inde fuit corā nob aliquā diu disputatū. tādē ex utriusqꝫ ptis assercōne tenuim9 q licz cā rei suande tantum in eiusdē cāe possessionē inducti fueritis infra ānū tn̄ altera ps stādi iuri non p̄stitit cautionē. licet volūtatē p̄standi habueit et vos eaꝫ parati recipe fuissetis. Ideoqꝫ decernimus ut amodo possessionem p̄scripte ecc̄ie saluo iure q idē prepositus in petenda eccīa habē dinoscatur absqꝫ otradictione qualibꝫ habeatis ut an nr̄e diffinicōnis sn̄ia inuiolabiliter obseruetur eā apostolico duximus p̄rocinio roborandā.

Clemens tercius episcopo et archid̄ abor.

Cum sicut accepimus int̄ P. subdic. et abbatissam et cōuētū s. trinitatis sup eccīa de capit. q ō vertētur thaur. et de ot. abbates ac archid̄. chimen̄. a se ap. delegati moniales ipas rei seruande cām possessionem rei petite miserunt. vn̄ cū h ad subdecani noticiaꝫ puenisꝫ ad archidi. p̄dictū accessit et offerens ei sistendi iudicio cautionē qm̄ abbas de corinth. pfectus in angliam et abbas thesaurien. viam fuerat vniuerse carnis ingressus possessionem infra annū sibi resignari cū instantia postulauit sꝫ nō potuit obtinere. et J. Discre. v. M. q. si est ita sistendi iudicō ab eo cautione recepta ei possessionē restitui faciatis. nec obstare volumus q annus elapsus esse pponitur. si p eū non steterit quo minus infra annum et possessionez recepeit et dedeit caucōꝫ.

Inno. iij. vrb. et seno

Cum ve galien̄. epis. missent ad apost. se. abbas sancti angli. et P. galli. idem P. pposuit q p̄dict9 abbas eū sup quadā possessione corā J. ap. se. le. traxit in cām. et J. Verū legatus ipe cām omisit iudicibꝫ sm̄ ius et bonā terre osuetudinē terminādā. q cū sm̄ ius tn̄ vellent pcedere p̄fatus P. nr̄am audien. appellauit. sꝫ iudices nichilomin9 partē aduersaꝫ in possessionē reꝝ petitaꝝ inducēdā causa custodie decreuerīt. ita q si usqꝫ ad annū et diem p̄staret sistendi iudicio cautionem et pti alteri .xxx. libras restituēt p expēsis recipet possessionē eādē. cūqꝫ D. ap. se. le. infra ānū fuisꝫ terrā illā ingressus. ipe cautionez stādi iuri obtulit corā eo et possessionē sibi restitui postulauit. paratus expēsas restituē fcās in lite q. vi. lib. sūmā sicut asserit nō excedūt. sꝫ abbas .xxx. lib. sibi restitui petijt q̄ntitatē. et J. Nos igitur ipm P. caucōne p̄stita in possessionē credim9 reducēdū. h ec decernentes ut si osuetudiez quē allegat laudabilē eē cōstiterit q ex h sequitur eū rationabiliter appellasse ad restituendas expēsas nullatenus opellatur. alioqn cū ex h appareat eū frustratorie appellasse ad restitutionē cogat̄ expensaꝝ illaꝝ quas abbatez ostiteit pter hoc necr̄ias in lite fecisse.

Grego. ix.

Si aduersarius tuus post citacōnis edcm̄ ad remota loca se transferens pcuratorē legitimū nō dimisit. et denūciatione publice fcā domi nō apparet q defendat eūdē iuē pcte potes ut i possessiōe terrarū de qbus qō v̄tit̄ cā custodie inducaris.

Ut lite pēdēte nich innouet̄.

Alex. iij. ebor. arepo.

Memoria nr̄a nō excidit. et J. statuim9 ut lr̄e phibicōis quas ad peticōnez arepi cātuar. t. f. direxim9 nullū tibi p̄iudiciū faciā quo min9 et successoribus tuis liberū sit queadmodū vobis ē bn̄ficio p̄uilegioꝝ. ap. se. indultū et tu et p̄decessoēs tui osueuistis facē an vos p totā angliā deferre crucē quousqꝫ diffinitiua sn̄ia decernatur an eccia tua de iure h debeat habere.

Clemens. iij.

Laudabilem et J. queris quando matrimonium accusari contingit an statim sit carnale cōmerciū suspendendū. et J. Ad qō bꝫiter rn̄dem9. q cōiugū alterut̄ accusatus an pbatam accusacōez iure qō habet in altero priuari non possit.

Inno. iij. abbati et couētui.

Ecclesia s. s. siluestri. marie in via lata cotra J.

possessiones illas cōcessit alij titulo locationis. vltimo corā innoc. papa petebat eccia sancte marie restitucōem illaꝝ possessionū quibus iniuste fuerat spoliata ꝑ quendā ꝯsiliariū capitolij. dñs papa reuocauit in irritū quicquid factū fuerat ab alijs postq̄ Celestinus reuocauit negociū ad curiā suam. et restituit ecclesiam beate marie et q2 possessiones ille fuerūt obligate. alij titulo locacōnis post restitucōnem factā ab io. de atey a. nec monasteriū poterat recupare. illas nisi eccia restitueret p̄cepit papa q2 mōchi aliquas possessiones eq̄ualentes p̄orib9 substituerent loco p̄orū. et q2 factū fuit arbitrio bonoꝝ viroꝝ et ille substitute erant pignori obligate et papa fecit illas liberari a creditorib9 qui dño pape instā pignoris reddiderūt. demū monasterium petijt restitucōnē illarū possessionū ꝯtra sentētiā senatoris. et inno. ipm monasteriū restituit ꝯtra sentētiā senatoris p̄cipiens ut possessiōes ille sb̄stitute nō debeant alienari ut eccia si voluerit agē de ꝓprietate vel de vicio litigiosi ꝯtractus sit q2 euincere valeat et habē.

b ¶ Successerūt. hoc ideo dicit q2 possessiones super quib9 ꝯtra io. de ateia mouit eccia questionem monasteriuȝ sancti silues stri locauerat alij locationis titulo quas monasteriū r̄cepat a io. de atheia lit. penden. ut. ī. c. ꝓx. et hic dr. vnde monasteriū q2 nō potuit illas possessiōes reuocare. alias possessiōes equiualentes p̄orib9 sb̄stituit in locū illarū. et ē hic ar. q2 res que succedit in locū alterius eodē iure censetur cū illa ar. ī. de vsur. cū tu in fi. et .xciij. di. c. ul. et .xciij. di. c. i. et ff. de l. iij. l. fidei cōmissa. §. si rē suā. et ff. de l. ij. impator in fi. et l. se. et .ff. de donac. int vi. et vx. vxor marito. ar. ꝯtra. ff. de furt. qui vas. §. ul.

b ¶ Litigiosi. pena litigiosi ꝯtractus est q2 ēptor sciens rem litigiosam p̄ciū amittat et rem restituat nō ut cedat lucro alienatori ȝ p̄ciū et alia tota quātitas ab eo qui alienauit exigitur et applicatur fisco. et ignorans p̄cium recupat a venditore. et terciā partē p̄cij q2 ei non manifestauit rē litigiosam fuisse et eodē mō punitur donator et donatarius sciens vel ignorās secundum q2 traditur. C. de litig. l. ul. viciū litigij dicitur cū quis rem litigiosaȝ ī iudiciū deductā de cuius dominio mouetur questio inter actorē et reū transfert in aliū lit. pēdē. siue sint res siue actiones. C. de litig. l. ul. in pñ. et in aut. ibi posita. tñ in quibusdā casib9 qui ponuntur in ipa lege. p̄t res litigiosa alienari. scȝ nomine dotis donationis ante nup. transactionis et diuisionis reꝝ hereditariaꝝ facte vel ꝑ legati vel fideicōmissi. cām. et hec locū habēt ī specialib9 iudicijs. in vniuersalib9 vero cū agitur de hereditate p̄tor pmittit quādoqȝ fieri alienacōnē scȝ ꝓ impensis funeris ꝓ solutione debiti ꝓ cibarijs familie. ff. de pet. hered. diuus. et ita eccia sancte marie poterit agere de vicio litigiosi ꝯtractus ꝯtra io. de ateia qui transtulit possessiones illas in monasteriū lit. pend. ad penaȝ et ad ipam rē ꝯtra monasteriū. ut in. l. p̄dicta. C. de litig. l. ulti.

de ateia qui quasdam possessiones ipius dicebatur ꝯtra iusticiam detinere. mouit sub L. iudice questionē. et ī. Prohibemus ne possessiones q̄ successerūt in locū et ius illaꝝ quas ab ī. de ateya eccia sancte marie petierat in monasteriū vestrū ab eodē ī. lite pē. translatas alienare interim p̄sumatis ut si eccia sancte marie de vicō litigiosi ꝯtractus vel de ꝓprietate voluerit experiri. ne si obtinuerit in iudicio inuanū laboret monasterio vestro minime possidente sit q2 euincē valeat et habere. Idem.

Ecclesia sancte marie et ī. Possessioneȝ qua fuerat p̄termisso iuris ordie p̄dicta ecclesia spoliata sibi restitui postulabat. et ī. Nos quicq̄d ab alijs factū fuit postq̄ p. n. ad curiā suā idē negociū reuocauit irritū decernimus et mane. et ī. verū qm̄ p̄fatā possessiōeȝ post restitucōnem vobis fcām ab ī. de ateya alij locationis titulo assignastis. neqȝ restituē poteratis eccie spoliate loco ipius tātūdē possessionē equiualentiuȝ ad arbitriū bonoꝝ viroꝝ ipi eccie fecim9 assignari quas cū alij fuerant pignori obligate per vos liberari fecimus a creditorib9 qui nobis instrumentū pignoris resignarunt. Dñ. iij. cācellario cātori et A. canonic. parisien.

Dilectus fi. mgr A. psona eccie de basseuilla exposuit coraȝ nobis q2 cū inter p̄decessorē suū ex pte vna et priorē ac monachos de basseuill. ex altera sup decimis noualiū infra fines prochie sue ꝯsistentium questio emersisȝ. ea pēdēte corā iudicibus delegatis abbas et ꝯuentus maioris monasterij turon. quib9 subsunt p̄or et mōchi sup̄dicti ꝓ se ac mēbris suis obtinuerūt a se. ap. indulgentiā sup pceptiōe hmōi decimarū cuius p̄textu p̄or et monachi supradictas decimas sibi vendicare ꝯtendūt lȝ ī indulgentia de dicta questione facta mentio nō fuissȝ. Ideoqȝ mādamus q̄. eisdeȝ iudicibus iniūgatis ut indulgentia nō obstante p̄dicta in negocio ipo ꝓcedāt iux̄ traditā sibi formā

c ¶ Laboret. ȝ qualiter p̄t esse q2 si mōsteriū offerat se liti ac si possideret in expens ꝯdēnabitur. ff. de rei ven. is qui se. et ff. de peti. hered. qui se liti. et cū dolus ꝓ possessione habeatur. ff. de reg. iur. parē dic q2 cessant ille leges in ecclesiasticis negocijs. et ne delictum psone. rc. xvi. q. v. si episcopum. lau.

Eccia. reuocauit. tāq̄ a non suo iudice feaȝ q2 senatores nō debuerūt se postea intromittere. s. de off. legati. lȝ. et. ij. q. i. nomē. iij. q. vi. multum stupeo. ar. ꝯtra. s. de offi. or. significauit. ȝ illud ideo fuit q2 delegatus nō ꝓcedebat et altera ps remanebat in manifesto delicto.

e ¶ Assignastis. et sic monasteriū incidit in viciū litigiosi ꝯtractus. ut. s. ti. ꝓx. ut io. fecit. vnde ne monasteriū cōueniretur de vicio litigiosi ꝯtract9 ꝓpa equiualentes possessiones fec. illis substitui. et ita non p̄iudicatur ecclesie sancte marie cum monasteriū paratum sit suscipe iudiciū in re eq̄ualenti. si. ff. de alie. mu. iudi. cā fac. q2 etiā in fi. et ex officio suo inflixit eis hanc penā et merito q2 dolo desijt possidere monasteriū. dolus eni facit eū haberi ꝓ possessore. ff. de rei ven. qui in petitorio. et ff. ad exhibē. iulianus. i. Ren.

e ¶ Potestatis. q2 forte ꝯductores potētes erāt.

f ¶ Assignari. a monasterio et cauere etiā debebant q2 nō essent alij obligate. ar. ff. de pig. act. si creditor. ff. de rei ven. si post acceptū.

g ¶ Resignarūt. eo enim ipo videtur res liberata. ar. s. de pac. cū pridē. ff. de l. iij. qui cirographum. ff. que res pig. ob. pos. l. ij. ff. de pact. l. ij. ī fi. C. de sol. pecuie. C. de donat. l. i. et C. de remis. pig. credi tricem. ar. ꝯtra. s. de renunci. sane. et c. veniens. et. ff. de pact. l. iij. vbi dicitur q2 licet pignus restituatur non videtur remitti debitū. ȝ secus est si restituatur cirographuȝ ut in p̄mis cōcor. q2 ille cui fit restitutio utilitatē dȝ inde habere. ex cirographo ꝯsequeretur nullaȝ vtilitatē. si debitū nō intelligatur remissum. sed ex pignore sic. q2 p̄t uti pignore. vnde pignus sepe restituitur p̄cario ꝓpter utilitatē ȝ cirographū nūq̄. et ideo debitū qd̄ ibi ꝯtinetur intelligitur esse remissuȝ.

Dilectus. indulgentia. sic ergo pȝ q2 lite pend. p̄uilegiū siue indulgentia sup re litigiosa veritate tacita impetrata non tenet nec valȝ. si c. ī. de testi. cām. ij. et ī. de p̄uil. dudū. et. s. e. a memoria. ar. et in aut. ut in medio li. sacras iussiones nō fieri. §. si vero. et. §. illd̄ vero. coll. viij. sic et p̄uilegiū nō valet tacita ꝯpositōe obtentū. ī. de deci. ex multiplici. et p̄uilegiū post sentētiā impetratū sup re iudicata nō tenet vel R̄ptū ad eā retractanda. C. ut lit. pend. l. i. Item nec cōfirmatio de re litigiosa. ī. de cōfir. uti. vel inuti. si quis rei. sic et res ipa litigiosa in nullā dȝ transferri psonam. xi. q. i. q2 res qd̄ tamen

De seq̄stracōe poss. et fructu.

Innoc. iij. mediolanen. arepo.

Ad hoc vnxit nos deus et ī. Abbas de stregula nob exposuit q2 cū M. p̄decel. tuus sup causa q̄ int ipm et monasteriū suū fuerat agitata obtinuisset veroñ. epo litteras destiari. et ipe sup iudicio possessorio partim ꝓ monasterio ptim ꝓ archiepo sentētiā ꝓtulissȝ ꝓ curatore ipius monasterij questionē de ꝓprietate postmoduȝ intentare volente archiepus iurisdictionem epi opposuit exspirasse asserēs cāȝ possessionis tm̄ et non ꝓprietatis fuisse ꝯmissam. et q2 sup possessiōe ꝓnūciauerat semel functus officio suo sup questione ꝓprietatis deinceps cognoscē non valebat. et ī. Si iudex actorē in possessionē que fuerat ꝑ ipm arepo adiudicata ꝓpter eiusdē ꝯtumaciā mitti decreuit a qua tamen archiepus monasteriū violenter eiecit. et ī. C. p̄p. p. n. sic suū interp̄tatus fuit rescriptuȝ q2 tam causa possessionis q̄ ꝓprietatis fuerit iudici delegata cui absolute et indistincte ꝯmissa fuerit et eius cōtinētia diuidi non deberet. p̄libatā q̄ȝ possessionem ꝓ suo arbitrio sequestrari precepit iniungens reg. et mutiñ. epis ut de cā possessionis et ꝓprietatis plenius ꝯgnoscentes eam debito fine deciderent. et possessionē ei pti postmodū resignarent q̄ obtineret de ꝓprietate triūphū. et ī. In eū statū ꝯtinentiam cause reducimus in quo fuerat cū p̄dict9 p̄. n. cām ꝓprietatis et possessionis regiñ. et mutiñ. cōmisit et mandato sequestracōnis penitus reuocato. et ī. Ne autē monasterio videamur ī suo iure deesse moderatas expensas ex quo epus veroñ. ipm in possessiōȝ induci decreuit usqȝ ad satisfactionis tempus oblate ꝓpter hoc factas sibi restituendas esse censem9 et a te sufficientē p̄beri stādi iudicō cautionem. Dñ. iij. p̄ori deben. et decano de caliñ.

Dilectus. f. R. rector ecclesie de betuspa sua nobis petitione mōstrauit q2 cū inter ipm ex parte vna et abbatē et ꝯuētū de cesteria ex altera sup eadem eccia corā abbate de sibitoñ. et eius collegis q̄stio verteretur iudicis ipi p̄dcōs abbatē et ꝯuentū in possessionē ipius eccie causa custodie induxerūt q̄ fructus medio tpe pceptos ꝓ sue distrahūt libito volūtatis. Quo circa M. q. si est ita facientes fructus sequestrari p̄dictos. si quid de ipis p eos distractum inueneritis in statuȝ p̄stinū reuocetis. Gregor. ix.

Ab eo qui a sententia ꝓuocauit fructus possessionis si dissipentur ab ipo pñt lite pen. rōnabiliter sequestrari.

De ꝯfessis

Clems.

Cum monasteriū. et ī. Eos quoꝝ suggestione scelus homicidij se p̄sb̄r perpetrasse ꝓponit nisi alijs modis verū ēe ꝯstiterit nulli censemus pene subdendos cū s̄m utriusqȝ iur statuta de se ꝯfessi sup alioꝝ ꝯscientijs interrogari nō debent crimine maiestatis excepto de reatu ꝓpo cōfitentis piculosa ꝯfessio nō ē aduersus quēlibȝ admittēda. Si tñ eos infamia hmōi laborare ꝯgnoueris singulis eis adiunctis tribus socijs sui ordis purgationē iniūgas. Inno. iij. canoīcis de bethleeȝ.

Cum sup electione bethleem. eccie ī R. et P. questio verteretur. et ī. Quoniā W. canonicus bethlem. fuit in iure ꝯfessus

a Fallit in casibus qui no. s. e. ecclesia. et. C. de litig. l. ulti.

b In hoc. officio. allegabat legē illā. ff. de re iud. iudex. et. s. de off. del. in lris. et male q2 illud locū habet cū ꝓnūciatur sup ꝓprietate et non sup possessione. vel si hoc tantū esset ei ꝯmissum.

b ¶ Eiecit. ȝ nūquid anno elapso erit possessor. dictū ē de hoc. s. de dolo. et ꝯtu. ꝯtingit. Itē nūquid possȝ petere restitucōnē tanq̄ spoliatus. et ibidē de hoc dicitur.

c ¶ Indistincte. nota q2 si ꝯmittitur cā simpliciter puta ꝯmittimus tibi causam que inter tales vertitur sup talibus tūc tā causa possessionis q̄ ꝓprietatis cōmissa intelligitur ut hic dr. et ar. C. de rei ven. ordiarij. et s. d cā possessi. pastoral. et ī. de testi. significauerūt. ȝ si causa possessionis tm̄ ꝯmissa est nō pñt ꝯgnoscere de ꝓprietate. q2 cui cōmissa ē cā violentie tm̄ de ꝓprietate ꝯgnoscē nō p̄t. et vno et eodē tpe causa possessionis et ꝓprietatis diuersis iudicibus cōmitti non dȝ. q2 cōtinētia cāe diuidi nō dȝ. ut hic dicit. C. de iudi. nulli. et. s. de cā possess. c. i. sicut cā ꝓprietatis et vsufructus apd eundē iudicē sunt tractāde. ff. de lib. cā. si pariter. et. ff. de quib9 re. ad eun. iudi. eatur. l. i. et. ij.

d ¶ Arbitrio. in hoc ipm celestinus peccauit q2 nō debuit facere sequestrationē nisi in casibus q̄ no. ī. e. c. ꝓx. et ulti. vnde reuocauit sequestracōnem ut ī. patet.

e ¶ Sequestrari. ȝ ideo fecit q2 cū res apud sequestrū deponitur neuter litigantiū possidet illā rē. ff. deposi. l. lȝ. §. i. nisi ȝ dictū sit ī seq̄stracōe ut tm̄ cā custodie deponatur apud seq̄strū. ff. de acquir. pos. interesse puto. et sic possessio postea restituitur illi qui obtinet in ꝓprietate ut sequitur quia ꝓprietas trahit ad se possessionē. s. de cā pos. cū dilectus. et seq̄stratio ista facta fuit apud v̄cellen. et nouarī. episcopos.

f ¶ Expensas. sic. s. de eo qui mit. in pos. cū venissent. et. s. de dolo. cū dilecti. et. c. fi. vbi satis de hac materia.

g ¶ Oblate. corā regiñ. et mutiñ. epis. nam arepus mediolanen. obtulit cautionem stādi iuri infra ānū sup possessionib9 illis de quib9 abbas fuit missus in possessionē cā rei seruande ꝑ epm veroñ. ȝ archiepus abbatē expulit de possessione ut dictū ē.

h ¶ Propter hoc. i. ꝓpter viciū ꝯtumacie. C. de iudi. sancimus.

i ¶ Sufficienter. nota q2 in casu isto sufficiens cautio ē p̄standa. scȝ pignora vel fideiussores. ff. man. si mandato. §. ultimo. et nō nuda. i. sola ꝓmissio. ut dixi. s. ut lit. nō ꝯtest.

Dilectus. distrahūt. nō q2 ille q̄ mittitur in possessionē cā custodie siue agatur reali actione siue etiā psonali infra annū nō fac. fructus suos. ȝ custodire eos dȝ nō distrahere. ut si infra annū reus recupare voluerit possessionē restituātur ei fructus. expense tamē necessarie ꝓ fructib9 pcipiendis facte p̄mo debent deduci q2 ille ī nullo casu ꝓhibētur. ff. fam. h̄cis. fundus. i. Ren. in fi. Si vero non veniat infra annū tūc p̄mo anno elapso lucratur oīes fructus. de h̄ dictū est. s. de dolo. cōtingit. et hoc in reali.

n ¶ Sequestrari. nota q2 possessor lit. pend. nō dȝ r̄moueri de possessione nec ab ea sequestrari. ut. s. c. ꝓx. et. xvi. q. iiij. volum9. et. viij. q. iiij. nōne. et. C. de ꝓhibi. sequestra. l. ij. et. s. c. ij. ꝑ totū. et. C. de ꝓhibi. sequestra. l. vna. q̄nqȝ tñ fit sequestratio in casibus ut cū quis dilapidat fructus q̄s seruare dȝ. ut hic ēt in. c. se. Itē cū appellatur ab executore mero tunc sequestratio fit rei immobilis et fructus etiā immobiles sequestrātur apud possessorē remanente iure etiā possessionis. C. quoꝝ ap. nō reci. ab execu. Itē cū psona a qua res mobilis petitur suspecta ē. ff. qui satisda. co. si fideiussor. §. ul. Itē si timetur de dilapidacōe. ff. de ap. impatores. in fi. Itē si quis ꝓclamat in libertatē sequestrant res eius. C. d asser. toll. l. ij. §. i. et. C. quib9 ad li. ꝓcla. non lȝ. l. ij. et. iij. et. C. de or. cog. l. ul. Itē si colonus velit possessiōes cōductas deserē. C. de agri. et cen. l. litib9. §. si aūt colonī. li. xij. Itē si maritus vergat ad inopiā sequestratur dos. ff. so. mr̄i. sed cū dotē. §. si maritus. v̄. si vero dotem. et. ff. de iure dot. in reb9. in fi. et in autēn. de equali. dot. §. illud q̄ȝ. coll. vij. Itē si timetur de seuicia viri. nec potest ei caueri. s. de resti. spol. lras. aut etiā cū timeret spōsaȝ corrūpi. ī. de spō. cū locū. Itē cū aliquid est ablatū illi qui ē de familia iudicis. ff. de offi. p̄si. senatus ꝯsultus. ī fi. Itē ꝓpter ꝯtumaciā. s. de do. et cōtu. ex lris. et hoc fit ut mitius agatur cū ꝯtumace. ut ibi dicitur.

Ab eo. si dissipentur. C. q̄ꝝ. ap. nō r̄ci. ab executore. et. ff. de ap. impatores. in fi. vnde hec dec. sup̄ta ē. de hoc satis dicit. s. c. ꝓx. et s̄m hāc dec. intellige qd̄ dicitur. ij. q. vi. quotiens. et hoc ideo q2 si ꝯfirmabitur sentētia dȝ fructus pceptos post litē. cōt. restituē cū ipa re. C. de rei ven. cētū.

Cum monasterium. modis. s. legitimis et euidentissimis ꝓbationibus et luce clariorib9. C. de ꝓba. l. ulti. ij. q. ul. sciāt. et. v. q. vi. epiphanīū. vel ꝑ ꝓpriam ꝯfessionem in iure factā ī. c. ꝓx. et. ij. q. i. vos in quenq̄. vel euidentiaȝ facti ī. de cohabi. cle. et muli. c. ul. et. s. d resti. spol. cum ad sedem.

m Confessi. nulli g̃ de se ꝯfesso sup crimie aliorum creditur sic ī. de testi. veniens. et. xv. q. iij. nemini. et. iij. q. xi. neganda. et. C. de accu. et inscrip. l. fi. et hoc gñale est p̄terq̄ de crimine lese maiestatis. ut hic et in p̄dicto. c. nemini. et. c. veniens. Itē auditur ꝯfessio vnius latronis ꝯtra aliū. C. de fer. ꝓuinciaꝝ. et. C. de fal. mone. l. i. et. ff. de custo. et exhi. reoꝝ. l. diuus. et. ff. de qō. l. i. §. si quis. Istis qui de se cōfitentur creditur nō quātū ad cōuincēdū ȝ quantū ad p̄sūpcōnem. vñ si adsūt alia p̄sūptiones valent. alias ꝑ se non sufficerent.

n ¶ Infamia. de qua debent se purgare cū tercia manu sui ordis qui sint honesti et cōuersationē ipius agnoscant alias si defecerint tanq̄ ꝯuicti puniantur ī. de pur. ca. cū pe. et. c. cū dilect9. et ī. de simo. insinuatū. alias si infamati nō essent nō indiceretur eis purgatio ꝓpter talē ꝯfessionē. ij. q. vi. si legitimi. vbi de hac materia plenī9 tractatur. ut ī. de pur. ca. cū p. et. c. cū dilectus. et. ij. q. v. p̄sbiter si a plebe.

Cum super. cōfessus. et corā iudice suo. s. de iudi. at si clerici. alias g̃ ꝯfessio nō p̄iudicat quantū ad penā vl ꝯdemnacōem. p̄iudicat tñ quātū ad suspitionē ī. de exces. pla. q̄ sit graue. ȝ nonne iste fuit testis qualiter ergo punitur pena ordinaria ꝯtra illud. s. de or. cog. cū dilectus ī. de excep. deniqȝ. i fi. et p̄terea

q̄ p prestādo alterius electi-
omo sensu quingētorum sarrace-
norum obligacōnem receperat
et mediator extitit simoniace
prauitatis. Nos quīviciū hu-
iusmodi psequi volum9 ut de-
bemus ipm p diffinitiuā sentē-
tiam duximus ab omi bn̄ficio
et officiō ecc̄iastico deponēdū.

Greg. ix. b. iudici biterbiē.

Ex parte abbatis et cōuē-
tus monasterij. s. M. fuit
ꝓpositū q̄ cū inter ipos ex pte
vna et w. nomine sue vxoris
ex altera corā te questio verte-
retur yconomus mōsterij me-
morati quedā p errorem facti
fuerit in iure ꝯfessus ex quib9
timet sibi p̄iudicium generari
cū igitur negocio nōdū finito
nemini noceat error facti. M.
q. si de hmōi potuerit errore
docere puideas ut nullum sibi
sup hoc p̄iudiciū g̃nētur.

De pbacōnib9. Gregor. ta-
taredo regi. wi.

Ex ep̄le verbis. et j.
Tua excellentia po-
stulauit ut imperatori scriberē
quatenus pacta in cartho phi-
latio requireret que dudū in-
ter iustinianū principē et p̄de-
cessores tuos fuerūt emissa ut
ex hijs colligeret quid tibi ser-
uare deberet. s ad hoc facien-
dū vehemēter obstitit q̄ nul-
li dicendū est ea que ꝯtra te sūt.
apud temetipm debes documē-
ta requirere in mediūq̄ pferre.

Alexan. tercius.

Sicut cōsuetudo laudabi-
lis. et j. Sane qm̄ ap̄d vos cō-
suetum esse didicimus ut cū a-
liquis intencōnē suā fundaue-
rit instrumentis aut testib9 ei
sacrm nichilominus deferatur.
q̄ si subire noluerit fides pba-
tionibus non habetur. Nos cū
tūc demum ad hmōi sit suffragi-
um recurrendū cū alie legitīe
pbationes deesse noscūtur ta-
lem ꝯsuetudinē reprobamus.

Ex lr̄is tu. Lucius. iij.
is intelleximus te et ar-
chidiaconū ꝯfines hr̄e p̄ben-
das in villis quas singuli sin-
gulas possidetis et p̄textu ter-
minorum int̃ vos ꝯtrouersiā agi-
tari. eo q̄ dicas eū antiquos fi-
nes egressum ptēq̄ tui fundi oc-
cupasse illo ꝯtrariū asserēte se
partem eandē fundi possedis-
se. xl. annorum spacio inconcusse
tu aūt q̄ p idem tps quiete illā
possedisse asseueras. quare u-
trū incūbat petitori vel possesso-
ri pbatio quesiuisti. ad qd̄ sci-
re debes q̄ iudiciū finiū regū-
dorū tale est. ut in eo utraq̄ p-
sona vices duorum habeat vide-
licet actoris et rei. vnde hmōi in-
de testes pducā pñt ad ꝯgñtiōm

iudicis instruendā quib9 exa-
minatis iudex quos p̄cellē in-
tellexerit ad fidē sibi faciēdam
admittat. q̄ si ambarum ptiū te-
stes sint eque idonei possessoris
testes p̄ferentur cū pmptiora
sint iura ad absoluendū q̄ ad
cōdemnandū p̄ter q̄ in libera-
li cā in q̄ si utriusq̄ ptis testes
equales fuerīt p libertate sen-
tentia pferetur. nā possessori p-
bationē aliq̄n dari iuris mani-
festi ē. cū iure cautū sit q̄ q̄ ob-
iecerit p̄scripcōnē longissimi
tpis quā nemo recte obicit ni-
si qui possidet et eā pbauerit in
causa debeat obtiné. Greg.
viij. ꝑposito sancti cataldi.

Proposuisti q̄ causa m̄ri-
monij que inter o. de ca-
sa noua et S. mulierē vertitur
tibi fuit de mandato apostoli-
co delegata. cūq̄ ptes essent i
tua p̄ntia ꝯstitute mulier ꝓpo-
suit se nec a viro ꝯg̃tā nec po-
tuisse ꝯgnosci qd̄ tā ꝓprio iura-
mento q̄ testimonio. vij. muli-
erū pbauit q̄ p aspectū corpis
eā esse virginē asseuerāt viro
p iuramentū suū ꝯtrariū asserē-
te. et j. videtur igit̃ nob q̄ iura-
mēto puelle et testimonijs illa-
rū. vij. mulierum fides ē poti9 ad-

hibenda. Clemēs. iij.
Tercio loco fuit a nob ita
q̄situ: ecce q̄dā regl'aris sigillo
capituli qd̄ dā instrm cuidā a-
mico suo signauit in quo facta
ei alienacō quarūdā rerum ecc̄ie
immobiliū ꝯtinetur. Quo exhi-
bito in iudicō pcūtor vniūsita-
tis illud asseruit de assensu cō-
uētus nō fuisse ꝯfectū et adulte-
rinū vel furtiuū eē sigillū. Cūq̄
fratres ad phibēdū testimo-
niū pduxiss; iurati dixerīt q̄ q̄-
tiens ad h inter frēs aliq̄ erat
mētio ꝯsiliū toti9 ꝯuētus et vox
fuit vnanimis q̄ nolebāt alie-
nacōnē rerum illarum. s res domus
integras ꝯseruari volebāt. s qm̄
ꝯtra h nichil ps aduersa pba-
uit. s'm9 s'm assercōm testiū tīn-
modo iudicādū. Idē.
Iurauit quidā ut asseris
se quādā in vxorē legitimā ac-
cepturū quā cū vellet traducē q̄-
dā iuramētis s'm morē exhibitis
legitime pbauerūt ipos in q̄n-
to ꝯsanguinitatis g̃du sibi in-
uicē attinere. Quia vero re-
quisisti a nob q̄d agēdū sit cū
quidā alius velit pbare ꝯtra p̄-
dcām pbacōnē fcām iuramen-
tis canonicis et ptib9 publicatā
nullo eos sese consang̃nitatis

gradu ɔtingē. rū9 ꝙ standuȝ est ꝓbatiom priori. In° nocē.

P iij. archidiac. parisieñ. Post cessionē. et. ꝗ. Cū igitur p lrās iudicis ordiarij q̄b' stādū ē donec ꝓbetur ɔtrariū nobis ɔstiterit ꝙ. w. erat excommunicatus cū ꝓcurationis officiū assumpsit ipm tāq̄ ꝓcuratorē nō duximus admittēdū. Vā abbati ꝛ ɔuentui cas

T Rꝑ psentia ꝭ. san sen. Sti adriani diaco. card. ꝭ. et ꝭ fratres vestro sindico cōstituto corā ipo fecere ꝓponi. ꝙ cū quondā A frater ipoꝝ ɔderet testamentū O). filium suū sibi hedē instituit ꝛ p̄cepit ut si absq3 libeis decederet ad eos bona deuoluerētur ipuis. vnde illa que de bonis ipius vestrū monasteriū detinebat sibi restitui postulabant ꝛ petebant vos sup hoc a sua molestatione ɔpesci. Verū sindic9 ipe ꝓposuit ex aduerso ꝙ p̄dictus O). mōsterio vestro obtulit se ꝛ sua. vñ vniuersa q̄ habuerat erāt ad monasteriū deuoluta quare vniuersa que ipi de bonis eius inuaserant restitui monasterio vestro petebat et super ceteris silētiū impoi illis. ad ꝭ autē pars altera replicauit. ꝙ dictus O). oblationis sue tēpore fuerat minor. an. et ꝙ fcā penitens qð feruore infirmitatis fecerat post cōualescentiaȝ reuocauit et. ꝗ. vnde cū sine liberis decessisset ex testamto patris ad ipos erat eius hereditas deuoluta. Verū sindicus respondere curauit. ꝙ licet dictus O). de monasterio fuissꝫ egressus eidē postmoduȝ se et sua obtulit humiliter et deuote et ꝙ nec ɔtra oblacōnē suā venire iuramento firmauit. quare cū ɔstet ꝙ idē O). bis mōsterio vr̄o ɔtulit se ꝛ sua nec ex adūso ꝓbet' ꝙ utriusq3 oblacōnis tpe fuerit minor. an. ꝓbationē vestrā hmōi excepcōis ꝓbatio non elidit. cum et si p̄me oblationis tpe fuerit minor an. secūde tamē potuit maior extitisse an p̄terea cū v'bū illud minor an. duob' modis poterit intelligi. cū ꝛ qui minor est. xiiij an. et q̄. xxv. dici soleat minor an. intentioni vr̄e verbū dubiū nō nocebat cū infra. xxv. an. teneret donatio iuramento firmata. ꝭꝛ si teneret qð factū fuerat a dcō O). qꝛ tñ intelligendū non erat sine herede decedē qui monasteriū sibi heredē instituit ꝭ monasterio non nocebat. et. ꝗ.

Dilect. fi ꝗ. sancti eustachij cardinal. attendens ꝙ sindicus vester intētionem suā plene fundassꝫ. et ꝙ nichil fuissꝫ ex adūso sufficienter ꝓbatum. cū et si ostensū essꝫ p testes. ꝙ O). sue oblacōis tpe fuerit minor an. utrum tam p̄me vel scōe oblationis tempore minor fuerit et quot annis minor nō fuissꝫ expssuȝ. de mādato nr̄o sniaȝ ptulit et p̄dcīs ꝭ. et ꝭ. silentiū imponens sup hijs que a monasteio postulabāt eos ad restitucōnem illoꝝ que de bonis p̄dicti O). ꝓpria temeritate inuaserāt ɔdēnauit. Nos igitur sententiam ipam auct. ap. cōfirmamus. In° dem.

L Icet cām que inter ecclesiam raueñ. et ɔue fauētinū super iurisdictōne honore ac districtu in villa sancti p. et castro arioli qð de iure ad se spectare dcā eccia ꝓponebat. et. ꝗ. Porro attestacōnib' publicatis sindicus fauentiñ. ꝓposuit se velle in psonas testiū ex pte altera ꝓductoꝝ quedam obicere ac ꝓbaē. iconomo ecclesie asserēte id fiei nō debere. sup quo interloqñdo decreuimus ipm nullatenus audiēdū, cū infra triū mensiū spaciuȝ in nr̄is lrīs ɔphensū testes hmōi ꝓducē nō curauerit infra quē terminū ps utraq3 testes ꝓducere potuit tā in psonas testiū q̄ sup negocio principali. p9 hoc idē obiecit in testes ꝓductos ꝙ corrupti falsa dixissent. vnde qꝛ talis exceptio nō solū ante ꝭ etiā post sententiam p̄t opponi. licet nōnulli crederēt fauentinoꝝ ptē exceptionem hmōi p cogitatā maliciam ad impediendū ꝓcessum negocij obiecisse. qꝛ tñ nolum9 a iuris tramite declinari magistris O). et P. p̄cepim9 ut testes q̄s sup hac exceptione ꝓcurator fauētiñ. duceret ꝓducendos infra mensem recipe et examinare curarent de singulis circūstātijs subtiliter inquirētes. extūc indulto altero mense procuratori eccie supradicte infra quē si vellet ad reprobacōeȝ testiū illoꝝ ꝓduceret corā eis. et. ꝗ. Quanq̄ autē pars fauentinoꝝ testes multos ꝓduxerit sup negocō p̄ncipali vix tñ ex illis .vi. remāserūt concordes cū alij sibimet in serie sui testimonij ɔtradicāt. et quidā alij sūt iudicio sui testimonij singlaēs. ad reprobādū vēo quosdā testiū eccie raueñ. et si ex pte fauentinoꝝ quidā sint testes inducti. plēs tñ illoꝝ reprobātur qꝛ sibi inuicē euidentissime ɔtradicūt. quidā vero alij pauci nūo q̄uis nō reprobētur expresse ideo tamē male fame sūt ꝛ leuis opinionis ꝙ eoꝝ dcīs nulla vel modica ē fides habenda. Idē q̄ꝫ testes fauent. gñaliter repelluntur. qꝛ nō ꝓbant illud ad qð ꝓbādū eoꝝ sindicus se astrinxit videlicet ꝙ corrupti

de ꝑhato

de hoc dixi. s. de re[scri]p. ex parte. Modo. bn̄ dicit eodē mo do. ff. de acquir. pos. possideri. § a contrario, nā vnus p̄t habere ciuilem et alius naturalē possessionē. ff. de p̄car. et h[ab]z. § eū qui sic, ff. omodati. si ut certo. § ulti. sz otra. ff. uti possi. l. iij. in p̄n. vbi dicitur q[uod] vnus iustam h[ab]z possessionē et alius iniustam. et. ff. qui sat'da. cog. sciens. et. ff. de iur. do. q̄uis. et. C. de iure do. in reb[us]. ex quib[us] colligitur q[uod] maritus ē dn̄s re[rum] dotaliū et vxor sili[ter]. sz v̄bū eodē modo soluit otrarietatem.

b Titulū. sed quare tenentur isti ostendere titulū cū p[ro]bēt se possedisse. et possessor nō tenetur dicere titulū sue possessionis. ij. q. v. § i. et. vi. q. ul. actor. p[ro]pter h[oc] dicūt q̄dā q[uod] vbi possessor petit se non inquietari d[e]z p[ro]bare titulū. ar. j. de p̄scrip. si diligenti. et. j. de dec. duduz. et. C. de p̄scrip lō. tēp. diutina. sz hoc nō ē verum ad hoc eni valet assignare titulū cū agitur iurisdictō uti possidetis. ut per hoc videatur habere potiora iura. q[uia] qui potiora iura h[ab]z obtinet in h[oc] interdicto. cū eni habeat titulū p[ro]z q[uod] nec vi nec clā nec p̄cario possidet. vnde obtinebit ...

hionū non ferat sententiam vn̄ si uterq[ue] dicit se in solidū possidē naturaliter [et] ciuiliter et uterq[ue] p[ro]bat. si etiā vnus p[ro]bat melius iudex p[ro]ferat p[ro] eo sententiā, ar. h. Si vero p[ro]bacōes pares sint videtur iniuste lr̄a ista q[uod] iudex ita debeat p[ro]nūciare uti possidetis ita possideatis ut dicunt quidā, sed nō videtur hoc habere racōnem. q[uia] scit q[uod] impossibile est q[uod] p[ro]bauerūt. s. utrūq[ue] in solidū possidere. ut h[ic] et. ff. de p̄car. duo. ff. de acquir. pos. possideri. § econtrario. ergo cum nō sit maior ratio quaē vn[us] possideat magis q̄ alter non constat ei quis possideat. sup[er]sedeat itaq[ue] q[uia] de re incerta nō p̄t certa sententia ferri. xxxiij. di. habuisse. et. xi. q. iij. ...

falsa dixissent. q[uonia]m [et] si de corruptione videantur aliquid dicere de falsitate penitus nichil dicūt [et]. j. Ex p̄missis igitur euidenter apparet q[uod] eccl[es]ia per testes numero plures quibus potius lux veritatis assistit qui etiā aptiora negocio et nō p[ro]ximiora i[n] suis testimōijs exp̄sserūt sufficienter ostendit q[uod] a lx. annis et citra cum omni iurisdictione honore atq[ue] districtu loca supradicta possedit p[er] q[uod] patet q[uod] si ōue fauent. a .l. an. et citra sicut videntur testes eo[rum] deponē aliqua seruicia in locis p[er]ceperūt supradictis illa p[ro]cul dubio si nō titulo iusto p[er]cipe inceperūt cū duo in simul eandē rē et eodē modo in solidū possidere non possūt. maxime cū idem fauentiñ. iustum possessionis titulū nō ostendant et ex priuil. imperatorum [et] ro. pon. eccl[es]ie rauennaten. concessit euidentissime colligatur possessionē ipsius eccl[es]ie i[n] p̄dictis locis iustā fuisse. Cū ergo ōstet fauentiñ. ab eo t[em]p[or]e quo se possedisse p[ro]bare cōtendūt minus iuste ac sine titulo aliquo in p̄dictis locis temeritate p[ro]pria occupasse et iconomus eiusdē eccl[es]ie p[ro]tierit a vi turbatiua seu inquietatiua super p̄missis ōue fauent. p[ro]hiberi. nos recognoscētes in hoc casu nō sic locū esse interdictō uti possidetis ut dicē debeam[us] uti possidetis ita possideatis cū p[ro]bacōes eccl[es]ie lōge sint potiores [et] ideo sit i[n] in[ter]dicto sup[er]ior ōue fauenti. sibi o[n]dēnamus sup[er] iurisdictione [et] honore atq[ue] districtu [et] alijs ad hoc generaliter p[er]tinentib[us] in locis p̄dictis quo ad possessoriū iudiciū quo tm̄modo actū est. p[er]petuū silentiū imponentes [et] p[ro]hibentes eidē ut neq[ue] p[er] se neq[ue] p[er] alios sup[er] hijs p̄sumat rauenatē. eccl[es]iaz aut habitatoēs p̄dicto[rum] locorū aliquatenus molestare. Idem.

Per tuas nobis l[itte]ras intimasti q[uod] cū T. tibertinus ciuis quandā p[er] septennū habuerit ocubinā nec p[ro]lē susceperit interim ex eadē ac ipa postmodū diuertēs ab eo ad ip[su]m nō post multū t[em]p[or]us rediss[et] filiū quē reuersa in domū ip[s]ius peperit ex eo se asseruit suscepisse. et. j. Qua vero mulier illa de dicto T. suscepisse. R. de quo agitur primitus ōstanter asseruit. q[uod] idē T p̄fate mulieris p̄cipue deuictus instantia ip[su]m suū filium publice recognouit et filius eius nominatus cōmuniter fuit et habitus ab amb[ob]us eiusdez mulieris postmodū iuramento in otrariū p̄stito nō ē stādū cū nimis indignū sit iuxta legitimas sanciones ut q[uod] sua quis q[ui]s voce dilucide p[ro]testatus est in eundē casum p[ro]prio valeat testimonio infirmare. vnde apparet p[er] cōsequens q[uod] p̄dictus R. sophiaz neptē memorati T.

mobilis. Itē l[ice]z dictū sit q[uod] possessori soli datur hoc interdictū uti possidetis datur etiā p[ro] iurib[us] incorpalib[us] ...

Potiores. qui potiora iura h[ab]z obtinere ...

j. qui si fuit legi. p[er] tuas. et. ff. de p[ro]bac. etiam. Sed nōne potius p̄sumendū ē p[ro] p̄mo dicto p̄ris qui p̄mo negauit illū esse filiū suū ut p[ro] integra quā p[ro] scd̄o cū nō sit verisile q[uod] in filiū suuz tā g[ra]ue quid dixiss[et]. ar. j. de p̄sūp. l[itte]ras. vbi nō statur scd̄o iuramento q[uod] si fuiss[et] filius illius nō potuissent viscera eius nō fuisse mota sup[er] eo. j. de p̄sūp. afferte. et. xxiij. q. iiij. ea vindicta. sic [et] p̄mo dcō testis credi d[e]z et nō se[cun]do in otrariū p[ro]lato. j. de testi. cū in tua. p̄terea p[at]ris affcūs omnē vincit affectū. C. de cur. fur. l. ulti. sz vidz q[uod] potius scd̄o dcō matris stādū sit q̄ p̄mo q[uia] potius iura[mento] q̄ simplici v̄bo creditur maxie cū alia p̄sūptio p̄cessit q[uod] de alio ...

cuius prima facie p̄sumitur cōsobrin[us] nō p̄t h[ab]re aliq[ua]tenus i[n] vxorē. Idē i[n] ocī. gn̄ali.

Quoniā otra falsaz assertionē iniq[ui] iudicis innocēs litigator q[uando]q[ue] nō p̄t verā negacō[n]ē p[ro]bare. cū negātis fcm̄ p[er] rerū naturā nulla sit directa p[ro]bacio ne falsitas veritati p̄iudicet aut iniquitas p̄ualeat equitati. Statuimus ut tā in ordinario iudicio q̄ extraordiario iudex semper adhibeat aut publicā si p̄t h[ab]re p[er]sonā aut duos viros ideneos qui fideliter vniuersa iudicij acta ōscribāt videlicet citacōnes dilacōes recusationes excepcōes petitiones r[espo]n[si]ones [et] interrogacōes ōfessiones testiū depositiones instrumēto[rum] p[ro]ductiones int[er]locucōes appellacōes renūciacōes oclusiōes. [et] c[etera]. q[ue] occurrerint opetēti ordine ōscribēda. loca desig[n]ādo t[em]pa [et] p[er]sonas et oīa sic ōscripta p[ar]tib[us] tribuāt[ur]. ita q[uod] orig[in]alia penes scriptores remaneāt. ut si sup[er] p[ro]cessu iudicis fuerit suborta otētio p[er] h[oc] possit veritas declarari. q[ua]tenus hoc adhibito moderamine sic honestis [et] discretis deferatur iudicib[us] q[uod] p[er] improuidos [et] iniq[uo]s innocentiū iusticia nō ledatur.

Iudex autē q[ui] ōstonē ipa[m] neglexerit obseruare. si p[ro]pter eius ...

et hic p[ro]prie appellat exceptiones que p[ro]ponuntur cōtra aduersariū vel otra re[scri]ptū q[uia] p[ri]ncipaliter p̄misit de recusacōne iudicis p[ro]posita exceptione p[ro]babili iudex nō d[e]z p[ro]cedere in q[uesti]one p[ri]ncipali. donec de ipo ōstiterit. s. de offi. del. prudentiā. § sexta. nec simul de exceptione [et] p[ri]ncipali q[uesti]ōe ognoscēdū est. q[uia] ordo iuris p[er]uerteretur. s. d[e] iur[amento]. exhibita. et ex ordine isto[rum] v̄bo[rum] notatur qualiter exceptiones p[ro]ponantur. Recusacō eni iudicis naturaliter p̄cedit. et ido p̄mo p[ro]ponenda est et expediēda. et si illa non p[ro]betur p[ro]ponātur excepcōes postea et ille corā delegato p[ro]bari debent [et] p[er] ip[su]m examinari. s. de re[scri]p. sup[er] l[itte]ris. et. s. de fo. ope. ex p[ar]te. b. si v[er]o iudex statuat terminū ad omēs excepcōes dilatorias p[ro]ponēdum. et q[uod] facere p̄t [et] d[e]z. j. de excep. pastoralis. p[ro]ponere debes omēs tā otra iudicē q̄ otra alios. eis p[ro]positis p[ro]cedetur statim p̄mo loco sup[er] iudicis recusatione pēdētib[us] alijs quousq[ue] expedita sit q[uod] recusacōnis. cū illa sit p̄iudicialis. q[uia] ea p[ro]bata alie postea locū nō h[ab]n̄t.

i Peticōnes. ideo petitio siue libellus dari deb[e]z in scriptis. q[uia] s[ecundu]m formā petitionis formari d[e]z sententia. j. de simo. licet heli. et si inepta fuerit succumbit. s. de iudi. examinata. et ut sciat reus an velit cedere vel cōtendē deliberacōe habita. iij. q. iij. afferatur. ar. s. de dilac. preterea. Item si certa sit petitio non citabit iudex reū. ut. v. q. ij. si. p̄mates. et. iij. ...

Idem est in omib' cōmunibus instrumentis. secus in ꝓprijs ꝑuile gijs. j. de fide instru. cōtingit. ff. de edendo. l. i. C. de his nisi aduersa rius illud vellet ꝓbare falsū. j. de fide instru. inter dilect. C. de ctra. et comit. stipula. optimam. vel negligentia iudicis ꝓs aliqua dam
a ❡ Negligentiā. si culpā ... nisi incurrat index totum ... j. de sen. ex. sacro. C. de testi. si qm. ... si iudicī sancimus ... et in ... qui ne gligit insticiam facere litē facit suam. xxiij. q. ij. si dns. Idem est si p
uiniria iudicis facta est j. de emp. et vē. c. ul. et C. de euic. emptor fundi.
a ❡ Presumatur. sz nūquid correcta sunt intra q' dicit q' semp ꝑsumatur ꝓ hijs que a iudice facta sūt. s. de elec. bone. et s. de renū ci. in ꝑsētia. et s. e. p' cō fessionem. et j. de re iudi. sic. et insti. de fideius. ❡ ul. et ij. q. vi. hoc etiā placuit. ar. dixit io. sup hoc. q' sp creditur sentētie iudicis vbi constat de processu cause. sz vbi reuocatur in dubiū de processu iudicis non ē ꝑsumēdū ꝓ iusto ordine nisi ꝓbetur p acta nam et victores nō aliter potientur sententijs nisi eas ostenderint recte la tas. in aut. de hijs qui in gre. ad ap. ❡ si illud. si a cta sunt pdita ꝓbet' pdi tio et sufficit. vel etiā ꝓces sus ꝓbetur p testes. ar. j. de ꝑuil. cū olim. et j. de te sti. albricus. et j. de re iu di. sic et. C. de testa. publi cati. tñ si epus denunciet aliquē excōicatū standū est sententie sue lz nō as sit subscriptio testiū. xi. q. iij. cure. et s. e. p' ces sionem. vbi de hoc. si tamē dicat se inordiate vel in iuste excōicatū iudex aut etiā aduersarius dz ostē dere q' debito modo excōi catus ē. j. de sen. ex sacro. in pn̄. sz pone q' si psone ille que debent acta cō scribere appareant sub scripsisse omib' actis nun quid ꝑsumitur intm p eis

negligentiam quid difficulta tis emerserit ꝑ superiorē iudicē animaduersiōe debita castige tur. nec ꝓpt' eius ꝑsumatur ꝓ cessū nisi quatenus in causa le gitimis documentis cōstiterit.

Honorius iij. archiepo ludēn. et eius suffraganeis.

Ad nostram noueritis au dientiā ꝑuenisse q' sacerdotes et clerici dadae legi regni per quā negatiua ꝓbatur temere inmitentes a criminib' que ꝓ bari testibus fide dignis pos sunt legitime cōtra eos repu tātur insontes si se super hijs purgare valeāt quoquo mō. et j. volētes igitur ut h' pestis cōtraria omni iuri penitus ex tirpetur a clero. M. q. in huiusmōi ꝓbatione negatiue dū tamē possit affirmatiua ex aduerso ꝓbari nemine audiatis.

Dē aur. et lameten. epis.

Quum causam que inter co lubrien. et egitan. epos super suarum limitacōne dioc. verti tur vobis duximus cōmitten dam. M. q. sm diuisionem que p libros antiquos vel alio mō

tio s. c. p x. et s. de elec. bone. et C. de ꝓba. actor. et vi. q. ul. actor. si hac negatiua dictum est. s. de elec. bone.
e ❡ Affirmatiua. illa enim ꝑmo ꝓbari dz. q' ei qui dicit incumbit ꝓba tio. ff. de ꝓba. l. i. tñ si postea ꝓbato crimine vellet reus ꝓbare nega tiuā indirecte audiētur. j. de testi. ex tenore. sz cōtra probacōnē testiū non admittitur purgatio. ut hic patet.
q ❡ Sm causam. antiquos. nota ergo q' scriptura antiquorū libro rū facit fidem. j. de ꝑscrip. ad audientiā. Itē credit' instrumento ꝓducto ex archiuo publico. etiā si subscriptionē nō habe at. xxx. q. i. ꝑuenit. et in aut. de hijs q̃ ing. ad ap. ❡ illud. et C. de fid instru. aut. ad hoc. et s. de im resti. tū ex lr̄is. et ff. de ꝓ bac. celsus. et C. ar. tutele l. ul. et C. qui po. in pig. ha. scripturas. itē si repe riatur scriptura in aliqua colūna vel lapide ei stat' xxxiij. q. ij. sane. Itē scri ptuē que olim fiebat in albo ꝑtor' fides adhibe batur. ff. de iurisdic. om. iudi. si quis id. et ff. de al bo scri. l. i. et ij.
f ❡ Testes. p testes enim antiquos utriusq; prochie ꝓbatur huiusmōi diuisio. xvi. q. i. plures. et rusticis senib' p̄cipue in antiqs creditur. ff. de ... iij. si cho rus. et famam in talib' ꝓd pue valet quorū memo ria non habetur. ff. de ꝓ bac. si arbiter. ff. de aqua plu. ar. in suma. ❡ itē la beo. p se tñ nisi alia ad minicula adsint non ꝓ bant. iiij. q. iij. item in cri minali. ❡ sepe fit. et ff. de testi. l. iij. ❡ que argum ta. et j. de ꝑsup. illud. xx xv. q. vi. si duo.
g ❡ Adminicula. admi nicula g' et si per se nō ꝓ bant tñ adiuuant. j. de h mo ptuas. et j. de frig. ab intest. cū dilectus. et j. de testi. ꝑterea. et j. de ꝑsup. lr̄is. et c. iij. et sic ē ar. q'

melius ꝓbabuntur. necnon et testes famam et quecunq; alia adminicula in negocio ꝓceda tis.

Dē epo et archid. senon.

Causam matrimonij q̄ in ter V. iuuenem et H. puel lam senon. que se virginē et mo nachā ꝓfitetur noscitur agita ri. et j. M. q. eandem puellam ponatis interim in illo monaste rio qd intrauit. ut ibi secure va leat cōmorari donec iudiciali sententia quid agi debeat de cernatur. recepturi postmodū non solū ꝓbacōes viri quas in ducere voluerit contra mulie res illas que ad inuestigādum signa virginitatis ex pte pu elle fuerint introducte. verū e tiā ꝓbationes alias hoc ne gocium ꝯtingentes q̃s ptes utra q; duxerit ꝓducendas. et quia ut dicit canon sepe manus fal litur et oculus obstetricū. vo lumus. M. ut adhuc honestas matronas ꝓuidas et pruden tes depute curetis ad inqui rendū utrū dicta puella virgi nitatis ꝑuilegio sit munita.

Greg. ix. preposito sancte M.

ut in ꝯtrariū ꝓbari nō possit. dico q' admittit' ꝓbatio in ꝯtriū. s. e. post cessionē. et j. de testi. cū a nobis. q' etiā ꝯtra instrumentū quan tūcūq; publicū sit recipiūtur testes. C. de ꝓbac. cū ꝓcib'. et j. de fid. in stru. cū io. nam et ptes pn̄t ꝯtradicere actis. C. de rela. l. i. et ij. q. vi. ❡ biduū. v. verendum ē. etc. et bn̄ ꝯtradicere pn̄t. q' qn̄q; ꝯpertum ē eulogia ex mala fide scribi. ut. ff. de custo. et exhi. re. l. diuus. ar. j. de accus. cū dilectus. et hoc verū ē dūmodo p plures et meliores ꝓbet' ꝯtrariū. de hoc dictū ē. s. e. tercio. ex ordine verborū istius dec. debes colligere qualiter iudex debeat ꝓcedere in negocio alicuius cause a ꝑncipio usq; ad finē. q' ꝑmo loco dz citare. et ita p ordinē ut lr̄a dic ꝓcedere dz. Innoc. iiij. dicit. q' si sententia lata ē utraq; pte pn̄te vel ꝓcuratorib' ptiū a qua nō ē appellatū. et sentētia in scriptis appare at intantū ꝑsumitur ꝓ ipa q' si aliqua ptiū vellz eam impugnaē ra cōne ꝓcessus non dz audiri q' ꝑsumendū ē q' omia sint legitie acta ex quo tpe sententie nichil dixit nec appellauit. tñ credo si sententia detur q' taciturnitas ptiū non possit facere sententiā aliquā q̄ nulla est. ut si bis ꝯtestata non sit. aut si die feriata esset lis cōtest. h.
Ad nram. ꝗquo. i. p viles et criminosos et sibi sil'es qd esse non dz. imo debēt esse bone fame et opinionis. j. de pur. can. ꝯstitutus.
b ❡ Omi iuri. et vere q' accusatorib' et testib' et ꝯparentib' audienda est accusatio. ut j. de accusa. lz. et c. vemens. et quasi p totū. g' cōtra riū erat iuri q' purgacō admittebatur sup hijs que legitime ꝓbari poterant ꝯtra illos. que tūc demū admitti dz cū aliquis infamatus est et nullus appereret accusator. j. de simo. de hoc. et j. de pur. ca. nos in ter alia. et c. ex tuarū. et c. cū dilectus. et xv. q. v. c. i. et ij. q. v. omni bus. et j. de accus. accedens. et q' lex illa ē ꝯtraria omi iuri est q̄ cici' extirpanda. viij. di. mala ꝯsuetudo. lex aūt dz esse honesta. iiij. di. erit aūt. Itē ꝯtraria erat iuri. q' negantis factū nulla ē directa ꝓba

q̄ nō ꝓsūt singula multa iuuant. C. de testa. sancim'. et ff. ex qb' ca. maio. nec non. ❡ si quis sepius. et iudicia etiā ꝓbāt. C. de rei vē. iu dicia. ber.
Causam matrimonij. ponatis. sed quare non restituit mulier viro suo si habuit possessionē illius. s. de resti. spol. ex conquestione. et c. ex transmissa. et c. litteras. et j. de rapto. cām que. hoc ideo fuit q' illa dicebat se virginem esse. et sup h' indu xit muliēs ad ꝓbandā virginitatē. qd si verū esset tenebat mōcha tus. vñ non debuit sibi restitui ne ab eo corrumperetur. ar. j. de spon sal. cū locū. et ē casus iste qui impedit restitucōnem. vñ ponenda ē in eodē monasterio quousq; plene ꝯstet de cā ne possit pati aliquā violentiā. q' iudex hoc ꝓuidere dz. xxxiij. q. ij. siue de cōiugij fede. et iij. q. ix. hortamur. ff. de re. dubi. vbi. et. s. de resti. spol. ex transmis sa. et c. litteras. et j. de ap. ex parte.
i ❡ Mulieres. vir nolebat ꝑproba re mulieres illas que illam in spexerant q' erāt male fame et criminose. cū ille debeāt esse ꝓuide et honeste ac pite in facto illo. j. de frig. et malefi. fraternitatis. et ff. de ven. insp. l. i. h' enim ꝓbatio cōfes sioni viri ꝑfertur. s. e. ꝓposuisti. alias enim statur ꝯfessioni viri dicen tis se ꝯgnouisse vxorē. j. de despons. impu. ꝯtinebatur. et xxxij. q. ij. si quis acceperit. qn̄q; tñ oculus obstetricū fallitur ut h' dicit. et xx xvij. q. i. nec aliqua.
k ❡ Pars. nō q' oia que ꝯtingūt cām et p que possit melius instru tui sunt inquirenda. sic. s. de iudi. exhibita. et. s. de elec. scriptū. et s. c. p x. et nota h' ar. q' in causa matrimonij et s sū pertis attestacōib' adhuc alij testes sunt inducendi. q' inducte erūt mulieres. et adhuc alie inducūtur ut sequitur. ad idē inducunt' j. de sponsa. sicut. et j. de ꝯsanguinita. et affi. ex lr̄is. et j. de testi. seri es. q' sententia ꝯtra mr̄imoniū lata non transit in rem iudicatā. j. de re iudi. lator. et c. ꝯsanguinei. ar. ꝯtra. s. e. iurauit.
l ❡ Priuilegio. ꝑuilegiū v'ginitatis maximū est. q' replet paradisū

xxxij. q. i. nuptie. que sola potens est deo animas hoīm pn̄tare. in aut. de lenonib'. ❡ sancimus. collā. iij. et est illa principiū aliarū vir tutū. in aut. quō oportet epos et alios p̄latos et religiosos ad ordi nem religionis adduci. ❡ neq;. aut. sacris. et virgo sola que ad legē ꝓmotionis reputatur et inter virgines corrupta inuita etiā ꝯsecri non pt. xxxij. q. v. de pudicicia. et sole virgines aureolā habebūt. xxxij. q. v. si paulus. pauci tñ habebūt hoc ꝑuilegiū. ut dic greg. l. di. q' tua. vnde versus.
Aureolam virgo martir fideiq; magister. Preter ōēm dicuntur habere coronam. ber.
a ❡ Sm bone. iudices. originalia acta semp apud iudicē siue scripto rē remanere debent. s. e. qm̄. et si cā ad alios iudi ces manauerit. postea il lis tradere tenetur. ut hic dicit. et j. ti. p x. cām que. et sic patet q' attestacō nes in vno iudicio rece pte valent in alio in aut. de testi. ❡ qm̄ multe. coll. vij. et C. de arbi. l. pnl. in fi. et C. de testi. l. ul.
b ❡ Proponenda. nam si testes corā ꝑorib' iudi cibus recepti et publicati fuerant alij nō recipient' vlterius. j. ti. p x. ꝯstitu tis. ad fi. instrumenta vl' ꝯfessiones poterūt reci pere. vel si aliq̄ fuissent capitula sup quib' testes non fuissent recepti sup illis poterūt testes reci pere. j. ti. p x. cām que.
c ❡ Alioquin. si non pote rūt acta inueniri tūc reci piantur ꝓbacōnes de no uo sup statu monasterij et spoliacōe abbatis su per quib' de lit. ꝯt. facta non reuocabatur i dubiū. imo illud ꝯfitebātur par tes. et si testes aliqui rece pti fuissent et ꝯcluse. alias attestacōes clause essent corā ꝑmis iudicib'. si vo luerint ptes ꝯputabūtur in numero aliorū. j. de te sti. cū cām. in fi.
d ❡ De ꝯpositiōe. ad quā iudices ꝑmo dn̄t dare o peram. sic. s. de mu. pe. c. i. vbi de hoc. et ē ar. q' sup re spūali. s. sup statu mo nasterij ꝑt ꝯposicō inter uenie. s. de ar. cū tpe. et c. ꝯtingit. vbi de hoc. tñ hic ꝯposicōnem ꝑfi cere non possent sicut nec causam diffinie. q' papa utrūq; sibi reser uauit.

magdeburgen. et decano mi nden.

Cum bo. me. et j. fin. Cū acta originalia dicā tur apud ꝑores iudices remā sisse. M. q. ea cū omi diligētia requirentes ipa si potuerit in ueniri et si qua ptes duxerint legitime ꝓponenda in scriptis redacta ad nram ꝑ. remittatis. Alioquin cū nō reuocetur i du biū de ꝯtestacōe litis sup statu bigam. monasterij in quibus dam spoliationib' ꝯtra abba tē eius factis a mersburgn. epo recipiatis ptiū ꝓbacōnes de nouo. et audientes si par tes audire noluerint de cōpo sicōne tractatuum. tam qd su per hoc inueneritis q̄ causam sufficienter instructā ad nos remittere procuretis.

De testibus et attestationibus.

Ex cōci. maticen. Placuit secundo com uentui ut testes non cōducantur ꝑcio. et ut quicun q; idonei et fideles in testimo niū assumantur. ac nullus te stimoniū dicat nisi ieiunus.

Gre. iohi defensori eūti in his.

In nomine do mini. et j. Qd aūt dic epi pamā. q' se absente eē vilissim sūt te stes exhibiti nulli' momēti le ginoscēdū est ꝯstōis nouelle

q̄ de testib' loquitur in h' verba. ne postea obiciatu reis q' per vnam partē gesta et ꝯfecta sūt oportet ut testimonia dētur illo admoito a iudice aut defensoē venire et audire testes. Si ve ro noluerit venire et nō ex ineui tabili quadam necitate venire non possit sancimus hmōi te stimonia ita valere tanq̄ si nō ex vna parte ꝯsisterent sed eti am ipo p̄sente facta fuissent. ec ce admonendus est aduersari us semp ut ad audiendos te stes veniat. q' q' hoc omissum ē necesse est ut qd contra legem actū nō ē habeat firmitatem.

Dē sabino defensori sard.

Quoniam aliqua nobis de psona epiphanij p̄sbite ri sunt facinora nūciata necē ē ut cūcta diligentius pscruteis et seu mulieres cum quibus pe gisse dicitur seu alios quos de causa scire aliq̄d senseris huc festines adducere. q̄ ecclastica districtione liquide possint q̄ vera sunt apiri.

Pascal. ppa.

In omni negocio pricipalis p sona dicens veritatē de re sibi nota rectissime habenda ē p teste. cui adhibito vno efficiūt duo testes adhibitis duobus efficiuntur tres. qd patenter o stēdit dn̄s cū dicit si peccaueit

dicta eorū poterūt. et hoc seruatur exēplo danielis qui secreto exa minauit illos falsos testes sacerdotes qui falsū tulerūt testimoniū cōtra susannam. hoc regulare ē cū agitur in forma iudicij. sz aut. vn̄ verba ista supta dicūtur dicūt doctores q' loquitur in causa publi cationis. s. ut lit. nō ꝯt. qm̄. ❡ sūt et alij. j. e. significauit. et tunc vide tur q' aduersarius possit interesse receptioni testiū et ipos audire p iura ista. sed tñ expone testes. i. attestacōnes. ut in aut. ꝑdicta. de te sti. ❡ hec vero. vbi dicit attestationes et depositi ones.
o ❡ Venire. tūc enim reci pientur et valebūt ac si ꝑsens. esset C. de testi. si qn̄. et hoc intellige lit. nō ꝯt. aliter nō. s. ut lit. nō cōt. p totum.
p ❡ Ineuitabili. si enim non ꝑt venire iusta cau sa detentus nō reputatur cōtumax. et si tunc recipi antur non valent si cau sa absentie ostendatur. quia etiā sentēntia reuo caretur. j. de re iudi. cū b. toldus et. ff. de dā. infec. si finita. ❡ si forte. ff. de iu di. si ꝑtor iusserit. in fi.
q ❡ Admonendus. alias enim nō valeret nisi ad moitus pn̄s fuerit. iij. q. ix. carte. et ij. q. i. i ꝑmis. C. de fi. instru. iudices. idē est i accusatione. iij. q. ix. c. i. et in sentētia. e. causa. et q̄. caueat. et pluribus c. se. et generaliter omia que aduersus absentes non p ꝯtumaciā statuun tur nō valēt. iij. q. ix. oia.
r ❡ Legem. ꝑdictā. que dicit q' aduersario ꝑsen te recipi debent in aut. e. ❡ et hoc vero. C. de legi. nō dubiū. et x. di. vides. et xxv. q. ij. impiali.
Quoniā muliēs. sic mulier admittitur i testimoniū ꝯ ecclasticā psonam. ut. j. e. tā litteris. et mulier bn̄ admittitur. in testomiū. xv. q. iij. ex eo. ar. ꝯtra. xxxiij. q. v. mulierē. Illd sic intellgi dz vbi agitur crimialiter non recipitur mulier ad testimoniū ꝯ aliquē. cū vēo agitur ciuiliter. aut in modū inquisicōis seu exceptionis tūc admitti tur mulier. in quo casu loquitur hoc. c. j. e. tam litteris.
f ❡ Precio. quorū testimoniū nō valet q' ꝑcio sūt corrupti. iiij. q. iij. ❡ itē in criminali. et s. de ꝓba. licet et j. e. sicut. xiiij. q. v. nō sa ne. et j. e. quotiēs. et xxxv. q. vi. episcopus in sinodo.
g ❡ Idonei. idoneus reputabitur ex quo p aliquā exceptionē non repellitur. quia quilibet ꝑsumitur idoneus nisi ꝓbetur ꝯtrariū. j. de ꝑsump. dudum. et edictū de testib' ꝓhibitoriū ē ut quilibet admit tatur qui nō repellitur. ff. de testi. l. i. i. Ren. e. l. i. et ij. q. vij. nō pos
h ❡ Fideles. q' infideles nō admittuntur. ff. test. et c. sihēticus. sic nec ad accusandū. e. cā. et e. q. aliem pagani. et c. querendū.
i ❡ Ieiunus. hoc de honestate dcm̄ ē nō de necitate. sic. xxij. q. v. ho. nestē. h.
In nomine domini. h' ē ps illuis. c. ij. q. i. in ꝑmis.
l ❡ Vilissimi. quibus nō ē credendū. ij. q. i. in primis. quedā cō siderantur in testibus que hijs versibus notantur. Conditio sexus etas discretio fama. et fortuna fides in testib' ista requiras.
m Re postea. ista verba sūt aut. i aut. de test. ❡ et hec vēo. coll. vij.
n ❡ Audire. et non ē ita intelligendū ut audiant testes cū deponūt di ctū suum cū in secreto et sigillatim sint ꝑcipiendi. j. e. venerabili. C. de testi. nullum. j. de accusa. inquisitionis. ❡ i. sed audire debēt testes. i. videre et audire eos iurantes et post publicatiōē videre et audire
t ❡ Peregisse. et sic videtur q' socij criminis admittantur. sic. lxxix. di. si quis papa. et vi. q. i. ❡ si quis cū militib'. ꝯtra. j. e. vemens. et s. de ꝯfes. c. i. et xv. q. iij. nemini. hic non recipiūtur socij ad plenā ꝓbacōnem. sed ad ꝑsūptionem tantum sicut serui quandoq; ad ꝑ sumptionem recipiuntur. iiij. q. iij. ❡ item serui.
In omni negocio. q' dicit in omni negocio generalitas ista re stringitur in causa denūciacōnis. vbi dz ꝑcedē fraterna monicō. ad hoc ut admittatur ad denunciandū. s. de iud. nouit. et j. de accusa. c. ij. et c. cū dilectus. ij. et j. de simo. licz hely. et ar. ad hoc. ij. q. vij. accu satio. et c. si quis erga. in eodē casu loquitur h'. c. et hoc patet ex ipa littera. et hoc idē dicitur. ij. q. i. si peccauerit. alias i causa sua nemo idoneus testis intelligitur. iiij. q. iij. ❡ Item nullus et ff. e. nullus. et j. e. de cetero. Item consueuit dubitari vtrum criminosi et infames admittātur ad denūciaudū aliorū crimina. et ē dicendū q' nō. iij. q. vij. qui siue. et c. postulatus. et ❡ porro. in fi. et i. q. i. multi. in pri. q' tales debent esse bone fame. xxxv. q. vi. epus in sinodo. et j. de testi. co. ꝑterea. ❡ i. et j. de sponsa. cum in tua. vbi de hoc.
x ❡ Peccauerit. h. dixit q' h' auctoritas extenditur ad oēs sine disti ctione psonarū. ar. ꝓ eo. ij. q. vij. quapropter. et xxiiij. q. iij. tā sacerdo tes. Alij dicūt q' tantū ad p̄latos. ar. xxiij. q. iiij. ita plane. alij dicūt et videtur melius q' extēditur ad eos tñ q̄ aliquā hn̄t admistracōē.

in te frater tuus corā e. inter te et ipm solū q si te nō audierit adhibe tecū vnū vel duos testes ut ī ore duorū vel triū stet o. verbū. Itē alibi affirmat dicens ego sum qui testimoniū phibeo de meipo. et testi. phibet de me pr. nā ī lege vrā scriptū est q duorū hoim testimoniū verū est. Vrge. tercius.

Quotiēs aliqui pter cognacōnem ppinquitatis separari petunt duob vel trib testib adhibitis qui de eadē osanguinitate sint vel totidē senioribus et melioribus loci eiusdē id debet legitime oprobari. Probatio aūt testiū debet fieri duplici iuramēto ut iurēt se nō puato odio neqz amicicia neqz p aliq comodo qd habuerint vel qd habent vel habituri sunt ad hoc iurādū inductos et sicut ipi dicūt rei veritatē accepisse a maiorib suis et credere ita esse. Idem priori fratrib scē trinitatis.

Insuper statuimus ut liceat vobis ī causis ecclesie vestre ferre testimoniū dūmodo vnus ex vobis vel duo ad agendū vel rñdendū instituantur quorū testimoniū ī causis in quib actores vel rñsales sunt instituti nō debent admitti. Idem. H. herforden. episcopo et abbati sarō.

Ex pte. A. psbri ad nos est querela plata q cū ecciam de cluno ō. canonice fuiss adeptus. et. xxx. an. et amplius pacifice possedisss. miles quidā H. noie tacito qd laicus ess ad iudices lras impetrauit. q si dictus psbr filius ess illius q pximo in eadem eccia ministrarat vel publice focariā habēt ipm a pdicta eccia amouerent. tādem cū miles p interpositā psonam eū corā pfatis iudicib traxiss in causam quosdā laicos infames ī notabiles ad testimoniū dicitur pduxisse. Licz aūt psbr assereret illos non esse recipiendos p eo q quidā eorum latrones et raptores manifesti essent qdā vero ī cā alia fuissent conuicti de periurio et se hoc diceret pbaturū. nichilominus iudices testib talibus receptis eidē absenti ap. pscriptā abiudicauerūt ecciam quā nunc militis dapiferi filius detinet occupatā. et. I. M. q. si vob ostiterit q pdictus psbr nō fuerit legitime p testes idoneos pscripta eccia spoliatus eorūdē iudicū cassata sententia litteris etiā ofirmacōnis si q sunt sup eadem eccia impetrate nō obstantib ecclesiam illā psbro restituatis eidem ipmqz nō permittatis exinde molestari. Si vero res aliter se habēt causā audiatis et fine debito termine tis. Testes aūt si quos idem A. in sue assertionis testimonium inuocauerit curetis monere ut corā vob sup hijs phibeant testimoniū veritati. Idem exon. et wig. episcopis.

Si qui testiū valitudiarij sūt et senes vel debilitate cōfecti ā pauptate depssi. ita q nō possint ad viam pntiā adduci ad ipos recipiēdos mittatis psonas idoneas ī discretas. Alexā. iij. beluacen. epo.

Sicut nobis est intimatū quidā accepta pecuia de parētela inter virū ī vxorē exhibent iuramenta p que inter ipos diuorcij sententia pmulgat. postea vēo puati nullā inter eos osanguinitatis lineam asserentes se corruptos dicūt testimoniū phibuisse falsitati. sup quo. t. r. q si vir et vxor aut alter eorū ad scda vota transiuerit. testibus de piurio et adulterio vno pluribusue quibus cām dederūt pnia indicatur. Si vero ad secūda vota idem vir ī vxor nō migrauerint diligenter inquirendi sunt coram quib corruptio interessit. et si tales exhibeātur p quos possit pdicta corruptionis veritas cōprobari recepto eorū testimonio est sententia reuocanda. nō enim testimoniū pdictorū cū piuri sint est in hoc casu aliquatenus admittē.

Veniens dum. Idem.

Veniens ad nos L. psbr. sua relatione monstrauit q ei obiectū fuit q in ecclesia de ouen. canonicum non habuiss ingressum q pmisiss vnicuiqz parrochianorū quinqz barillos vini rmittere qui sacerdoti ibi p tpe seruienti osueuerant p bnficio dari. verū cū duo apparuissent q iurati deposuerūt pdcm psbiterū talem fecisse pmissionem et cū altero illorū pactū illud factum fuisse. tu de psbitero p ut ordo rationis exigit iudicasti. et nos tuā sententiam omendamus eo q ille qui eodem erat infectus crimine. inde otra eum testificari non poss. nulliqz de se ofesso aduersus aliū in eodē crimine sit credendū. nec vni9 testimoniū ad odemnacōnem sufficiat alicuius. Idem abbati s. L. et priori s. C.

Causā que. et. I. discre. v. M. qua. susceptis attestationibus utriusqz partis que ab alijs

ſi tes vni extra iudiciū. xxiiij. q. iiij. innocēs. dictū vnius in iudicio ꝑſumptiōem inducit. lex illa theopompus intelligitur cū teſtator voluit ei fidem adhiberi. s. de ꝓbac. c. ul. et ſic atteſtacōes et acta

Auſam. iudicibꝫ. ſic. in vno iudicō recepta valent in alio. in aut. de teſti. §. qm̄ multe. colla. vij. et atteſtacōes corā arbitris recepte valent corā alijs iudicibꝫ. j. e. ꝓſentata. et. C. de teſti. l. ulti. et. C. de arb. l. pnl. in fi. iudex ad quē cauſa defferꝰ dꝫ habere acta oia ꝓoris iudicij. s. titu. px. qm̄. et. c. ulti. et ſi teſtes apud primū iudicē nō ſūt publicati adhuc alij pn̄t induci. j. e. cū cām. j.

Cm nūcius. repellēdi. imo ſunt admittendi. xiiij. q. ij. ſuper prudentiam. et. s. e. in ſup. vbi de h.

iudicibus ſunt recepte cauſaꝫ ipam fine debito terminetis.

Idem cant. arepo et wigorñ.

Cum nunciuſ. et epo. Et infra. Non lateat prudētiaꝫ veſtram ꝙ clerici nō ſūt a ferēdo teſtimonio ſup negocio eccleſie ſue ñ alia rōnabilis cauſa impediat repellēdi. Idem

Super eo ꝙ cant. arepo. quesiuiſti utrum teſtes ſint reprobandi i cauſa criminali vel ciuili quibus ab aduerſa parte crimina opponuntur. rn̄9 ꝙ ſi etiā ante non ſunt cōuicti vel ꝯfeſſi de criminibꝫ illiſ dūmodo inde ouincantur in teſtimoniū nō debent admitti.

Idē ſalernitano arepo. De cetero laicos i accuſatione vel teſtimoniū ꝯtra clericū in criminali cauſa nō eſſe aliquatenus admittendos cenſura ſacroꝝ canonū manifeſtius edocet niſi forte ſuā vel ſuorū iniuriā ꝓſequantur. nec tūc etiā ad teſtimoniū ſꝫ ad accuſationem pn̄t admitti. Idē

In cauſis eccleſiaſticis vel ciuilibus ultra terciā ꝓductionem non debēt teſteſ ꝓduci niſi adhibita quadam ſolemnitate que in legibꝫ inuenitur expꝛeſſa et ſup dictis teſtiū cū fuerint publicata publice pt diſputari. Idē ꝓpoſito et canonicis embruden. eccie.

Cum tu fili prepoſite cum quibuſdā canonicis tuis et arepus veſter eſſetis in n. ꝓ. ꝯſtituti. et infra. Cū ꝯſtet teſtes veſtros iuraſſe ꝙ poſt ap. excōicationis ſententiā tulerit et archiepi teſtes ſimiliter iuraſſe ꝙ an̄ ap. Nos dicta teſtium benigne interꝑtari volentes ne ꝑiurij reatu notentur. qꝛ utrūqꝫ eſſe potuit. et ꝙ poſt primā ap. et an̄ ſcdam ſentētia lata fuerit eandem ſententiā decernimus nō tenere. Idē epo placeñ.

Fraternitatis tue litteris nos ꝯſulere voluiſti utrū recipiendi ſint noui teſtes ſup queſtione iudicata in qua teſtibus renūciatū cōſtet utrūqꝫ et an teſtibꝫ in prima cā receptis ꝓpter cām ap. liceat ſup queſtionibus iudicatis aliquid noui ꝓponē. et infra. Duxim9 tibi rn̄dēdū ꝙ in appellacōnis cā ſi nouā otigerit emergere capl'a ſup quibus aliq̄ ptiuꝫ voluerit nouos teſtes inducē vel p iā receptos aliquid ꝯꝓbare eos credimus poſſe rcipi ſup nouis dūtaxat capitulis receptis prius ab ipis ſm̄ formam recipiendoꝝ teſtiū iuramentis. Idē

Oxoñ. epiſcopo. Intimauit. R. ꝙ w. clericꝰ capellanū eius et alios q̄ꝫ plures de teſtibꝫ ſuis iuramēto cōſtrinxit. ꝙ teſtimoniū ꝯſilium et auxiliū ꝯtra ipm nō ꝑberent eidem Ideoqꝫ iniūgimus ut ſi teſtimoniū eoꝝ publicatum nō eſt. nec eſt abrenūciatū teſtibus eos qui ſūt iuramēto aſtricti et alios ſi neccē fuerit idoneos in teſtimoniū recipere nō poſtponas. Idem abbati et fratribꝫ de martura.

Cauſaꝫ q̄ vertitur inter voſ et plebanū et clericos s. M. de martu. ꝯmiſimus iudicibꝫ terminandā. cūqꝫ utraqꝫ ps in eoꝝ eſſꝫ pn̄tia ꝯſtituta et teſtes eſſent hīcinde recepti et eis ab utraqꝫ pte renūciatū atteſtationes etiā publicate quoddaꝫ ꝓuilegiū nup a nobꝫ impetratū in mediū ꝓtuliſtis. et infra. Iudicibus ipis mandauimus ut ſup alijs capl'is ſi qua alia fuerint ab hijs ſup quibꝫ teſtes recepti ſūt et eoꝝ atteſtacōes publicate teſtes ſi qui idonei ꝓducti fuerint recipiant. et nulliſ capitulis nouiter a nobis p veſtros nūcios impetratis q̄ cōtineātur in ꝓuilegio veſtro vel in alijs litteris quas vobis in dulſimus poſtq̄ cauſam ipaꝫ ꝯmiſimus eiſdeꝫ ꝓdicte plebi in hac cā impedimentū pſtantibus ꝯcordia vel iuſticia mediāte decidāt. Quia vēo florēti. epus intimauit quedā capitula eidē priuilegio eſſe inſerta que obuia rationi videntur. illud ad nr̄am pn̄tiaꝫ cū veſtro nūcio tranſmittatis. Idē no.

Perſon. uiceñ. epiſcopo. Perſonas eccīaꝝ. et infra. Verum ſi corā te vel alio quolibꝫ negocia ventilentur nolumus ut aliqui morbo ꝯſimili laborantes ſi certū ſit aut legitime ſup hoc poſſint ꝯuīci. ſi ab alterutra pte teſtes adducti fuerint in teſtimoniū admittātur. Idē in oci.

Iudei ſiue ſarra. lat. cem. et infra. Teſtimoniū q̄ꝫ xp̄ianoꝝ aduerſus iudeos i oībus cāis cū illi aduerſus xp̄ianos teſtibꝫ ſuis uti ꝓſumāt recipienduꝫ eſſe cenſemus. et anathemate decernimus feriendoſ. quicūqꝫ iudeos xp̄ianis voluerint ꝓferre in hac pte. Cū eos xp̄ianis ſubiacere oporteat et ab eis ꝓ ſola humanitate foueri. Idem matheo cardinali.

Super eo qd̄ a nobꝫ tua deuotio poſtulauit utrū viro negāte ſe mulierez affidaſſe ipiꝰ mr̄ mulieris et altera mulier poſſint ad teſtimoniū rcipi Cōtra. ꝙ cū mater filie incrementū et honorē videtur diligē vbi vir ſupioꝛ eſt diuitijs et nobilitate potentia vel honore teſtimoniū videtur eſſe ſuſpectū et ideo nō eſſe aliquatenus admittendū. Sup illa vero q̄ſtione quā feciſti an mulier ꝯiūgenda non ſit viro ꝓ eo ꝙ ſola mater alterutrius eos eſſe cōſanguineos ꝯfitetur. Rn̄demus ꝙ ſi non eſt firmatū mr̄imoniū int'

ſemp q̄rta ꝓductio ſi iudex viderit eā denegandā ut effrenatam multitudinē teſtiū ꝯpeſcat. j. e. ſignificauerūt. imo ex eadē cā poſſꝫ denegare terciā et ſcdam dūmodo in ꝓma dilacōe ſufficientes teſtes ꝓduxerit. j. e. de teſti. et ñ quarta ꝓductio detur ceſſante cā ꝓdcā ſcꝫ effrenata multitudine appellatio ꝓpter hꝫ emiſſa tenet. ut in ꝓdicta dec. ſignificauerūt. vel dic ꝙ tercia ꝓductio fieri dꝫ ſub vna dilacōe tn̄ qd̄ ꝓus dixi ꝓuatur de facto. et ita ꝯſuetudo interꝑtatur ꝓmā expoſicōnē q̄ eſt optima legū interpres. s. de ꝯſue. cū dilectus. B. et hoc notat dn̄s. azo. ſcdm̄. ia. B.

Cum tu. benigne. no. C. e. t. l. ul. b. ta ꝙ teſtes ſi pt fieri ad ꝯcordiā ſūt reducēdi. ne

ſtvbi eſt eadem racō idē iudiciū habendū eſt. s. de tranſla. inter corporalia. ff. ad. l. acquil'. illud. et alibi q̄tiēs viciū ex vna radice naſcatur ꝯſequens ē ut eadē. l. tollatur. C. d nup. ſi libertā. vn̄ dicendū eſt ꝙ aptis atteſtationibꝫ ulterius nō recipiantur ſup eiſdē articulis alij teſtes et. leges ꝓdicte recte pn̄t intelligi. ut habeant locum ſup nouis articulis pēdentibꝫ ex ꝓoribꝫ. et ſic ꝯcordabūt iuri canonico. et aut. ꝓdcō. §. qꝛ vero. in quo nō diſtinguitur utrū in cā ꝓnci pali. vel i cā appellacōis.

a Iuramētis. aliter enī non admitterentur niſi a ptibꝫ remiſſum fuerit. j. e. tuis. Forma vero ſcdm̄ quā iurare debent talis eſt. iurabunt enī ꝙ dicēt totā veritatē

F Cōmiſimus. ar. ꝙ poſtq̄ cā cōmiſſa eſt iudicibꝫ res ꝓſumitur eē litigioſa. ut indulgentia ſiue ꝓuilegiū ſup ea impetratū non valeat. ff. de excu. tu. tutor petitus. in pn̄.

g Rationi. ſꝫ quare dicit obuia rationi cum ꝓuilegia indulgeantur ꝯtra ius ꝯue. et ita ꝯtra rationē. iij. di. priuilegia. et. vij. q. i. petiſti. et. xxvi. q. ij. non ſtatim. et. c. non exemplo. xvi. q. i. hinc eſt. et. c. di. cōtra morem. et. C. de leg. l. iij. in fi. ff. ad munici. l. i. C. de thezaur. l. vna. li. x. vnde ſic debꝫ expom obuia rationi. i. cōſuetudini. et rationabili curſui priuilegioꝝ obuia rē videbantur qd̄ eē non dꝫ. nec valent priuilegia que nimiū ledunt.

---

ferre teſtimoniū ꝯtra eccīam ſuā. tn̄ ſi eccīa ipm inducit ꝓ ſe tūc tenetur et cōpellitur dicere ꝓ aduerſario. ff. de edē. l. i. §. edēda. et ſic intelligitur ꝙ dicitur teſtis ꝓ utraqꝫ pte dꝫ ferre teſtimoniū. Alij dicūt ꝙ verius videtur ꝙ hn̄ debeat ꝯpelli ad hꝫ nō obſtantibꝫ ꝯrijs ſigtis qꝛ non tāgūt hunc caſū. qꝛ cauſa eccīe nō ē ꝓprie clerici et tacere veritatē pccm̄ eſt. xi. q. iij. quiſquis. ar. j. e. veniēs. in fi. vbi de hoc.

Sup eo. cōfeſſi. ſi an̄ accuſacōnem inſtitutā ꝯtra eos cōuicti vel ꝯfeſſi fuerūt ſi adhuc in crimine ꝑſeuerant repellūtur. j. e. teſtimoniū. vbi hec materia plenius expeditur. ꝯtrariū ſignatur. iiij. q. iij. §. itē lege iul. §. j. et. ff. qui. no. infa. atletas. §. calūniator. ſm̄ leges dānatus tm̄ repellitur a teſtimonio. ſed ſcdm̄ cauones repellitur ſiue iam ꝯdemnatus ſit ſiue ei ꝓbari poſſit et ꝓbetur.

De cetero. canonum. q̄s hēs. ij. q. vij. c. i. ij. et. iij. et. vi. q. i. beatus. et. xi. q. i. c. ij. et. j. de accu. cū p. mā conella.

e Suā. et in exceptis criminibus vbi admittūtur laici ꝯtra clericos etiā viles qn̄qꝫ. j. de ſimo. tanta. Quanto et qualiter laici admittātur in accuſationē vel teſtificacōꝫ clericoꝝ. dicitur. j. de accuſ. cū p.

In cauſis. ꝓductionē. i. dilacōnē. qꝛ in vna dilacōne plurēs poſſet ꝓducē teſtes quolibꝫ die dilacōis poſſꝫ ꝓducē hodie vnū craſ aliū. et ſic uſqꝫ ad ultimam diē dilacōis. finita ꝓma dilacōe inſta cā allegata iudex ſcdam dilacōnē dabit et iterū terciā. quartā nō dabit niſi cū iur' ſolēnitate ꝓut traditur. j. e. ultra terciā. et in aut. e. t. §. qꝛ vēo. v. ſi vere. coll'. vij. et hꝫ intellige an̄q̄ renūciauerit ꝓductioni teſtiū. qꝛ nō poſſꝫ poſtea audiri. j. e. de teſti. in fi. nec danda ē

ſo teſtimonio. non habentur. s. de oꝛ. d g. cū dilec. no. infa. lucius. ſꝫ tamē re ipa et opinione hoim notā. ff. de ob. a lib. et libertinis. pa. ꝓſb. l. ij. et. j.

---

putantur. xxxv. q. iij. §. hac auctoritate. et. C. de impu. et alijs. ſub. l. ulti. in fi. inſti. de inuti. ſtipul'. §. ei qui. ar. cōtra. xxxv. q. vi. ꝯſanguineos. et. j. qui ma. accuſa. poſ. videtur. ſolu. pater et mater et ceteri ꝯſanguinei bene admittuntur ad ꝯiungendū matrimoniū ſiue etiā ad diſiūgēdum ꝓpter ꝯſanguinitatē fauore matrimonij ut dicūt duo ul. cōtraria. Illi etiā ſūt ceteris ꝓferendi. ut ibi dicitur. et qd̄ hꝫ hic dicitur intelligitur de hijs parentibꝫ qui ſuſpecti ſūt ut lr̄a dicit. ut ſi alter ſuperioꝛ ē potentia diuicijs vel honore. pater vel mater alterius non ē admittendus. alias vbi equalitas ē vel modica etiā excellētia admittuntur. ut dicunt ultima cōtraria. et hoc in matrimoniali cauſa. in alijs vēro cauſis pater ꝓ filio vel econuerſo non recipitur. ut dicūt iura ꝓdicta. et illa dec. videtur. in fi. que tn̄ loquitur. in ꝯiūgendo vel diſiungendo ꝓpter cōſanguinitatē. ut ibi dicitur.

eos mr̃e asseuerante ipos esse
cōsanguineos non debent diiū-
gi quia p̄sumptio est non mo-
dica q̄ se linea cōsanguinita-
tis attingant. Si vero matri-
moniū est firmatum nō debet
sine pluriū iuramento dissolui

Licet vniuersis. Idem.

Licet .J. Quia nō est licitū a-
licui xp̄iano et multo min9 cru
cis xp̄i inimico ut cause sue vni
us tantū quasi legitimo testi
monio finem imponat. M. q. si
inter vos et quoscunq3 iudeos
emerserit questio in qualibet
causa xp̄iani et maxime clerici
non minus q̄ duorum vel triū vi
rorum qui sūt pbate vite et fidelis
cōuersationis testimonium ad-
mittatis. iuxta illud dn̄icum in
ore duorum vel triū testium stat
omne verbū. q2 licet quedā sint
cause que plures q̄ duos exi-
gant testes. nulla est tamen q̄
vnius testimonio q̄uis legiti
mo terminetur. Idem firman.

IN litteris. et .J. epo.
quidam nobilis tui epi-
scopatus quandam sibi legiti
me copulans. cū eam in domo
fere p septennīū tenuiss3 cōso-
brinam patris eius ante q̄ du
ceret se asseruit cognouisse ad
qd̄ pbandum testes de familia
sua tres pduxit. Rn̄9 igitur ut
si res ita se habet p illorum testi
monio ipm ab vxore nulla rati
one diuidi patiaris. nec contra
ipos aliquos audias nisi pro-
bate essent vite et opinionis de
quibus verisimile non esset q̄
deberent p aliquo deierare.

Urbanus tercius.

CUm venisset ad ap. se.
m g̃r M. nobis exposuit q̄ lu-
cius papa p. n. cām q̄ inter ipm
et abbatem de sicolañ. vertebā-
tur cōmisit iudicibus fine debi-
to terminandā. et .J. M. q. si sen-
tentiam illorum noueritis cano-
nice pmulgatam eam auctori-
tate ap. cōfirmetis. nec appella
tio illa impediat que interposi-
ta dicitur occasione mortis. p.
.n. cū postea egerit et rn̄derit
testesq3 duxerit p ducendos.
questiones q̄s alias sup quib9
testes fuere pducti et depositi-
ones publicate eorum vel renun
ciatū fuit testib9 hinc et inde nul-
lis aliis ab alterutra pte super
eodem receptis s̄m tenorē ipa-
rū mediante iusticia terminetis
Si que vero fuerint sup quib9
vel testes nō fuerint pducti vel
renunciatū eisdē audiatis. si q̄
hincinde pposita fuerint finem
illis debitū imponētes. Clemens.

SEries tui scripti tercius.
nobis aperuit q̄ cū nup
inter filios quorūdā nobilium
tue ciuitatis cōiugalis questio
tractaretur. et .J. pars que mr̃i
moniū accusabat testes pdu-
xit legitimos qui cōsanguini-
tatē inter p̄dictos esse firmi-
ter asserebant in p̄mo gradu
ponendo duas psonas B. vi-
delicet. et .J. dicētes illos eē fra
trem et sororē. pars aūt oppo-
sita id falsū dicebat. B. sc3 esse
sororē J. ad corroborandam as
sertionem suā tam testes offe
rens q̄ publicum instrumen-
tū. vnde q2 pars accusantium
testes illos non esse recipien-
dos pponit et tu non esse cōsue-
tudinem ecclesie affirmas ut
post receptos testes qui cōsan
guinitatē s̄m formam canonū
cōputant alii ex opposito ad-
mittantur. presenti pagina re
spondemus q̄ si non est aliud
canoīcum qd̄ obsistat non ob
stante illa cōsuetudine ut pote
iuri cōtraria testes recipe non
omittas. Celesti. iii.

PReterea cū quis accusa
tur aliquam cognouisse an sint
testes interrogādi de visu aut
sola vicinie fama sufficiat vel
si iuratis testibus sit credēdum
qui se carnalis copule conscios
esse fatentur. sed de visu nichil
affirmant. rn̄9 q̄ si testimoniū
conueniens de visu reddatur vel
etiā de auditu et p̄sūptionē vio
lentā fama consentiens submi-
nistret ac alia legitima admi-
nicula suffragentur standum
est testimonio iuratorū. etenī cir
cunspectus iudex atq3 discret9
motū animi sui ex argumentis
et testimoniis que rei aptiora
esse repererit cōfirmabit. Inno
cen. iii. cōsulibus et populo bene
uentañ.

CUm a nobis et .J. et cano-
nica et ciuilia iura sequentes di-
strictius inhibemus ne vnius
iudicis quantūcūq3 fuerit auct.
verbo credatur in causis siue su
per testamētis siue quibuslibet
aliis cōtractibus questio agi-
tetur. nec scriptū eorum nisi testiū
adminiculo fulciatur eā obtine
at firmitatē qui ei possint et de-
beant duorum vel triū testiū bo-
norum testimonia p̄ualere salua
in omnibus se. ap. auct. Idem

Dertoñ. episcopo

DE testib9 et .J. cōsul. t. t. r. q̄
si testes sint inducti ad exce-
ptionem dilatoriā solummodo
pbandam cū sup ea tm̄ iuraue-
rint dicere veritatē sup princi-
pali nec debent audiri nec co-
gi testimoniū phibere ut pote

De testi' et atte

sup quo deponerent nō iurati Si vero cū ad pbādā excepti onē pēptoriā ab alterutra pti um inducitur reliqͥ ps sup pn̄ cipali negocio etiā eos depo- nē forte petiēit ⁊ ut cogātur su per toto negocio dicē veritatē sacramēto eos postulaueit ob- ligari ad id sūt sine dubitacō ne cogendi. nisi forsan suffici- ens pductō testiū sup pn̄cipa li iam fcā fuerit. vel renūciatū testib; vel deposicōes testiū fu erint publicate. De elien̄ et cistren̄ epis ⁊ ar̄d. de norhan̄.

Constitutus in p̄. n. pcu- tor mgr̄i r. pposuit q̄ cū decanus ⁊ capl̄m eborac. ei tum auct. later̄. cōc. tū p̄uilegij ppij rōne ar̄diaconatū richemūdie canonice ōtulissent. mgr̄ h. q̄ ar̄diacon9 richimūdie noiat̄ ipm eo post ap. ad nos interposi tā spoliauit. Cūq; p̄. R. ad iudi ces sup restōe sua ōmissionis lr̄as impetrassz memoratus h. lr̄as reuocatorias impetrauit. et .j. inter alia postulabat p̄di- ctus h. ut facēmus deposicō nes quorūdā testiū apiri. sz p- curator p̄dcūs apiendas eas nō eē dicebat cū nō in hac cā fu issent inducti. sz in ea q̄ inter e- bor̄. ar̄epm ⁊ eūdē R. vertebat̄. et .j. Nos eas apiē noluimus sz cām duxim9 vr̄o examini ōmit- tēdā. ita q̄ si vobis ōstiterit p̄- fatū h. testes p se corā ep̄o et decano lincon̄. et te fili ar̄diaco. delegatis iudicib; pduxisse et testacōnib; apō eū depositis sit ōtētus. alioquin eo nō obstante q̄ testes illi coraz iudicib; ip̄is et te fili ar̄chid. fuere pducti p dicto h. si pducti fuerit ad te- stimoniū admittātur. Idem.

Presentiū auct. statuimus ut si q̄s post deposicōnes testiū publicatas obicē volue- rit in psonas eorz. et tunc tandē id liceat cū iuramēto firmauerit q̄ ad h ex malicia non pcedat nisi forsan an̄ publicacōnē id fu erit ptestatus. vel ostendē po- terit q̄ p9 pu. didicerit qd obi cit in psonas. Ceterū cū q̄s pso nas testiū se velle post publica- tionē deposicōnū repellē fuerit protestatus si quid p ip̄o dixe rint de facili nō credatur.

Idē lond. ⁊ elien̄. epis. Enr̄a. p̄. et .j. Cum igitur

hinc plures in de vero sint te- stes nūo paucōres pducti q̄s nō solū diuersa sz aduersa peni tus in q̄busdā ōstat testimoīa reddidisse. q̄ etiā ad multitu- dinē tm̄ respicē nō optet. sz ad testiū q̄litatē ⁊ ad ipoz depo- sita quibus potius lux veritatis assistit ex q̄b; motū animi sui. ōuenit iudicē informare. M. .q. si testes utriq; pducti eius- dē honestatis ⁊ extimacōis ex- titerint. cū ōstet testes mona- chorz eē testib; ar̄d. nūo pauti ores p ar̄d. sententiā pferatis. Si vēo testes ex pte mōchorz pducti tāte p̄eminētie fuerit q̄ eoz auctoritas alioz sit me rito multitudini p̄ferēda ab im peticōe archid. absoluatis eos dē. Idē priori. s. fridiani lu- can̄. et mgr̄o h canonico pisa.

Tam lr̄is vr̄is q̄ deposti- onib; testiū intelleximus nil eē ōtra lucanū elcm̄ sufficien ter ostensū nisi de auditu tm̄ et fama cū sup alijs si qua forte vi deātur eē pbata testes vel soli vel tales qui nō potuert illa legitie ōprobare. q̄ vero sup mr̄imo- nio qd idē elcūs dicitur ōtraxis- se cū vidua testes nō fuere re- cepti pter ap. ob. ne laici vel fe mine in tali recipentur articulo ōtra ip̄m. nos ut tāte irregula- ritatis obiectio nō remaneat indiscussa. M. q. testes siue lai- cos siue feminas dūtaxat ido- neos qui ad hoc fuerint pban- dū inducti recipiatis legaliter et examietis prudēter excōmu nicātes solēniter si q̄s eos im- pedire p̄sūpserit quominus te- stiomū phibeāt veitati Demū

laicos. et. c. ipi apli. et. c. testes. et hec omia cotraria loquuntur cum criminaliter agitur. a Excoicantes. videtur q testes opelli pnt vbi odiosa ppomitur exceptio. ar. s. de elec. cu dilecti. vbi electores opelluntur detegere fraudé. sed hic nl dicitur de testibz s de impedientibz testes. et ideo dicas q no debent copelli. sup hoc dicit no. j. de testi. cog. dilectoru. vbi de h. in fi. notul. et dixi. j. de accus. super hijs. in quada notula. que incipit. et tn. vbi de hoc.

b Purgaconé. ar. p illis qui dicut semp accusato indicéda purgacoñez. qd no é veru n ex h infamatus fuiss. vi. q. ul. qd aut. et. ij. q. v. psbiter. [illegible]

attestationibus publicatis. si forte ostiterit irregularitatez hmoi no esse pbata. indicatis eidé electo purgacoñé canonicá de obiectis p septe canonicos maioris eccie vel pores ecciaz ciuitatis lucañ. psbros seu diaconos bone fame pstá dá qua recepta pfigatis ei terminu quo oscradus nro se cospectui repñtet. Si vero vel irregularitatis impedimétu fuerit pbatu. vel infra terminu costitutum no pstiterit purgationé indictá. vos eu a plaçone lucañ. eccie amouentes. mádetis ex pte nra capitulo. ut electioné de alio no differant canonice celebrare. Arpsbrm aut lucañ. et h. sacristá qotra pdictu electu lras nob sub nomine maioris ptis capi. destinarut. cu ostet p attestationes pdictas longe maioré pté capituli no fuisse oscia hmoi lrarú ab officio et bñficio denúcietis esse suspensos donec mereantur nram indulgentiá obtinere. De dulien. epo et decano et priori scé trinitatis eb. Cum oli arô. menen. aduersus cant. arepm sup statu menen. eccie pposuit qdnem. et j. M. q. nisi ps aduersa pdem arô. per excepconem legitimam repellere valeat ab agédo. ptibz si poterit fieri vel pcuratoribz eaz ad locu securu et idoneu ouocatis. et lite legitime cotestata testes quos archiepus in anglia et quos arô. duxerit pducendos in wallia recipe pcuretis. Verú si areps citatus legitime vel per se vel p pcuratoré idoneu noluerit opa rere aut lité etiá otestari vos testes maxime senes et valitudiarios quos arô. duxerit pducédos. sub. ap. ob. admittatis et depositióes eoz oscriptas ad se. curetis ap. destinare. statuentes ptibz terminu pemptorium quo per se. vel rñsales idoneos nro se ospectui repsentét senté tiá recepture. De priori de bolune. et. J. rectori eccie de bo. Ex tenore vraz ac rell. accepimus lraz q cu vobis cám q vertitur inter R. militem et M. mulieré omiserimus fine debito termináda. et. J. pars mulieris pposuit q dictus miles prius corporale pstitit iuramentu q ipsam duceret in vxorem. postmodu carnaliter ogmitá traduxit in domu. miles vero h inficiebatur omino adiciens q et si hec vera essent eá tam de iure habere no potuit eo q aliá tuc viuenté prius duxerat i vxoré

entiam. et. s. de transla. inter corporalia. h multum videtur huic lre obstare cu dicit senes et valitudinarij. cu illi cosueuerut recipi lite non cot. ut in. c. qm. vñ si papa intelligebat q in casu isto possent recipi lite no ot. ex pte actoris simplr dicere debuit rcipiatis testes quos archidiaconus duxerit pducendos hm q pcepit in casu osimili cu actor absens é otumaciter et re9 psens. s. de dolo et otu. cam que. ideoq verius videtur q loquatur hic d senteti a interlocutoria. et testes senes et valitudinarij rcipiátur ne copia subtrahatur pbaconum ex eoz defectu. ut. s. ut lite non ot. qm. et hm h dixit maxime. i. tm. uel dixit [illegible]

[illegible]

cu p testes militis videretur eé pbatu q ipe an festu purificationis bté vginis. B. mulieré solémiter accepit vxoré. et testes M. mulieris dicerent q i septimana paschali seqnte festu pdictu de ea ducéda pstiterit iuramétu. p dictus miles ab impetione ipius absolui. cu instátia postulabat. verú ex pte sepedicte mulieis extitit replicatu q eo tpe nec no et ante quo testes dicti militis dixerant eu cu alia mrimoniu otraxisse fuerat semp in ebor. puincia omoratus. cu testes ipi dicerent h longe extra dictá puiciá actu esse determinantes tps et locu q p testes idoneos erat pbaé pata. h ecotra fuit ex aduerso respósu. q cu attestationes iá eént hincinde solémiter publicate locus pductoni testiu iá non erat. qr igitur dubitatis utru post publicacóez attestationuz sup illo articulo deberent testes admitti. Nos inquisicóni vestre auctoritate presentiuz rñdemus. testes mulieris ad pbandum illum articulum admittendos. De priori sancti victoris. Significauerut nobis. et j. Cu cá q vertitur inter abbaté et monachos sancti dionisij ex vna parte ac abbatis saz et moiales de forcell. ex altera tá sup pprietate q sup possessione poratus de argentorio iudicibz a nob omissa fuiss et moniales sup cá pprietatis pus lité ingsse testes pduxissent in illa postmodu possessionis iudiciu suspéso petitorio intentarut. et j. vñ in cá possessionis quá moniales petebant ea róne q ille quibz ipe successerát inde fuerát violenter eiecte. testes fuerut ab utraq pte pducti et eousq pcessuz ut publicatio iá fieri debét. et j. M. q. si vobis ostiterit abbaté et monachos qrtá pductioné testiu cu iuris solémitate sup possessorio petiuisse. et pter h infra. x. dies post interlocutoriá sniam appellasse. nisi forte iudices qrtá productioné negauerit p eo q voluerut effrenatá multitudiné testiu refrenaé. vos ad qrtá pductioné adhibita solémitate legali admittatis eosdé ipos si in pbacoe defecerit i expensis legitimis odénátes. et nisi adeo sit in petitorio iá pcessu ut plene possit de pprietate liquere. vos cám possessióis ad quá de iuris bñficio abbatissa et moniales habuere recursuz pmitus terminetis i cá pprietatis postmodu pcessur. alioqui qonem terminetis simul utráq. De epo placentino. Cum cám q int arepm rauenat. ac oue fauen. et j. Quia vero utriq pti nimis existeret onerosu ut testes pduceret coram nobis. M. q. recipias testes quos utraq ps tá sup pricipali negocio q in psonas testium duxerit producendos ac eos diligéter examinaé procures. et de singulis circustátijs prudéter inqrés de cáis vicz psonis

et. xvi. q. vi. si epm. et intellige qn datur otra heredem iuris. C. si. ex delict. defunc. l. vna. non aut otra heredé rei. q no omis ad qué res puenit tenetur interdicto vñ vi. s. d resti. spol. cu ad sedé. et. ff. de vi et vi. ar. cu ad te. si tn sciéter ré illá rcepit a deiectore tenet. s. de resti. spol. sepe otingit.

a Deberet. monachis petentibz quartá pductioné testiu cu solémitate legali sup iudicio possessorio quá cu iudices denegarut mochi appellauerut ab interlocutoria otra eos lata. ut j. patet.

b Solémitate. quá hés j. e. c. pnl. et in aut. e. t. C. et q vero. colla. vij.

d Dies. idé tps dat ad appellandu á diffinitiua. ij. q. vi. áteriorú. et sic pz q j. x. dies dz appellari ab interlo[cutoria] [illegible]

ut hic dicit. q postea debent pcedé in iudicio pprietatis. h hm hoc videtur q fecerunt sibi piudiciu circa fructus pceptos. et post lit. cot. sup pprietate si monachi postea obtineát in iudico ppetatis.

Cum cám. in psonas. sed cu exceptio q opponitur in psonas testiuz debeat reseruari in tpus disputacóis post publicationem testiu. ut. s. e. psentiu. qre papa dicit q statim h faciant. io. ideo fecit ne differatur negociu q psuptio erat otra fauentin. ne cá protrahendi negociu obicerent in psonas testiu p9 publicacóem. vñ papa voluit sup h puidé. et ideo non fuerunt admissi ad hoc. s. de pba. licz in [illegible]

ne liqueat nisi postq renunciatu fuerit et oclusuz cu ante renúciacóez possint ptes adhuc pduceré testes sup nouo articulo et instrumenta. ar. s. de elec. dudu. et j. de fide instru. cu dilectus.

g Recursuz. h esto q moniales obtineant in possessione g habebut ré cu fructibz a tpe deiectionis. s. de resti. spol. guis. et. ff. de vi et vi ar. l. i. C. qui vi deiectus est. h pone q monachi obtineant postea in petitorio g habebut ré cu fructibus a tpe lit. cot. sup pprietate. et imputét sibi moniales q pmo intéta rut iudiciu pprietatis. q lit. ot. exequat omes possessores. et p lit. ot. fiut male fidei possessores. et ideo fructus. p9 lit. ot. omes restituendi sut cu ipa ré. C. d rei vé. certu est. et. ff. de pet. he. h et si lege. C. si an lité. sed forte inspicitur lit. ot. d nouo facta sup pprietate. et quia moniales pmo ouenie bant modo oueniuntur. et hoc veru é hm legistas qui dicut q ex toto renúciatur iudicio pprietatis anq admittatur ad possessoriu. h iura canonica no renúciatur iudico pprietatis

tur q sic. q iste sut circustantie. de quibz queritur. ff. e. l. ij. et. iiij. q. iij. C. si testes. et q testis in cá criminali et ordinandus equiparatur. ij. q. vij. ipi apostoli. et. c. testes. h ordinandus tenetur dicere crim suu. l. di. ex penitentibz. et. xxiiij. di. c. ul. op. ar. j. de excep. demq. sed otrariu no inuenitur g stabimus legibz pdictis qd eni no mutatur quare stare pbibetur. C. de testa. sancimus. h cotra videtur q no teneatur respódere q nemo tenetur cofiteri otra se. de pe. di. i. non tibi dico. hec aúctas loquitur de eo qui in iudicio anime confitetur. et ille non tenetur crimen suu occultu publice ofiteri. quid g dicemus satis pt dici q dz rñdere salté ad ea de quibus traditur. iiij. q. iij. C. si testes. et. ff. e. t. l. iij. et op. ar. et j. de accu. inquisitionis. C. i. si de alijs interrogantur no tenentur respondere. sed de osuetudine no interrogantur. et satis videtur honestu q no interrogentur nisi de hijs

[illegible]

in peioré statum. xij. q. ij. non liceat. etiá alijs otradicétibz. ff. de lib. cau. l. i. ij. et. iij. licet alias ouicta psona repellatur. si agat otra volutaté. ff. de pcur. popomius. C. ul. sed hic no é ita. ná quilibet agé tenetur p eccia. ij. q. vij. qua pter. et. v. q. v. no nos. et sic vnus iuste resistit omibz. xxxi. di. nicena. et j. de hijs que fi. a ma. p. ca. cu in cuctis. ar. otra. ff. qui et a quibz ma. li. no fi. si quis hac lege. C. qties. et ita intellige de alia exceptione puta rei iudicate. vel q ess excoicatus vel aliá osilem. io. Ité ar. é hic q exceptio pemptoria an lit. ot. pt obici et pbari et sic repellitur actor ab agendo. qd veru é in tribus casibz. s. de lit. ot. c. exceptionis. in oci. lugd.

f Valitudinarios. sic. s. ut lit. no ot. qm. i. sen. pcedi usq ad sen

g Recepture. sic videtur q otra otumacépt tetiá etiá lit. no ot. si hec é vera lra. et loquitur de diffinitiua sic no solum senes h omes indifferenter sut recipiendi. et hoc videtur dicere satis lra. testes maxime senes. et sic istud maxime pprie ponitur. et sic é iste vn9 casus in quo fauore libertatis recipiutur testes lite no cot. et sentétia pfertur sicut otinetur in electione plati vel matrimonio carnali. s. ut lit. no cot. qm. et é ar. ad hoc. C. de ingenu. ma. l. diffamari. et sic intelligebat. t. alij exponut istá lram sententiá. i. interlocutoriá scz de missione in possessioné. si altera ps no venerit. vel si ptes venerint lité pmo cotestabutur. h prima lectura ex ipa pz lra. nam si pp avellz intellexisse de interlocutoria de éa mentioné fecissz. j. de deci. ad audi.

. s. se vé didisse filiu ingenuu. C. de li. cá. l. i. Ité ex eo q dic tuc viuété ps q h no poterat esse vxor. h si prima ess defuncta. et hec sciebat illuz aliá habé anq cotraxit cum eo eá postea hre non possz. j. de eo qui dux. in ma. sup hoc. et. c. ex tuaz. et. c. cu haberet. si vero credebat eu esse solutum qn cotraxit cu eo bñ possz eu hre. j. de eo qui dux. in ma. c. i. et. c. vemens. b. hes expsse q post publicationem testiu

l Admittendos. hic ha. etiá in eadé instátia iudicij testes recipiuntur sup nouo articulo vel exceptione. s. e. de testi. vbi de h. et. s. e. series. et. C. de excep. siquidé. C. de pba. excepcóné. et j. de excep. de hoc inq. sup veteri vero no sut recipiendi. s. e. fraternitatis. vbi de hoc. sed certe licitu é mulieri pbare absentiá viri. ergo et eodé modo licitu est viro pbare pñtiam q mos utriq gerendus est. ff. de pbac. cta eu. q no dz actori licere qd reo no liceat. ff. de re. iur. no dz. et ideo est ar. q postq didici testificata no possum inducere testes sup eodez articulo. sed alius est modus inducédi. et ad aliud nuc q pmo. j. e. veniens. et. c. cu in tua. vnc. tn dixit. q ista dec. no hz locu nisi incotinenti post publicacóné voluerit pbare cotrariu.

Significauerut. intentarut qd eis licuit. s. de cá posses. pastoralis. et. ff. de vi. et. vi. ar. cu fundu. C. ul. et. ff. de acq. pos. naturaliter. C. nil.

n Ratione. hec ratio bona erat. q interdem vnde vi datur heredi. et bonoz possessori. ff. de vi. et vi. ar. l. i. C. hoc interdictu. et dat in heredé in id qd ad eu puenit. ff. de vi. et vi. ar. l. i. C. pnl. et. l. sequ.

De testi. et atte.

de quibus fit mentio in .l. p̄dictis. q2 talia non sūt amplianda ħ re-
stringenda. p̄terea testes debent ɔgnoscē litigātū psonas a q̄bꝰ
et ɔtra quos inducūtur qñ agitur de ɔtractib9 alias non videtur q2
possint ɔgrue testificari. ar. in aut. et .ti. c.i. colla. viij. et in aut. de in-
stru. cau. circa pñ. ℭ. si quis vigitur. C. de iur. deli. sancimus. ℭ. sin au-
te dubius. in fi. et si dubitetur an testes ɔgnoscant ɔtrahentes
habendi sūt ipsis testibus ut eos recognoscāt. et in eadē forma i[?]
esse obseruāt. q2 mutata
forma substātia q̄si mu
tata videt. ff. ad exhi. l. iuli
anus. ℭ. si q̄s ip̄m [?] istō fre-
quenter fit p̄cipue vbi fa
ctū suspectū p̄sumitur. ħ.
a ℭ Loco. exēplo damel.
b ℭ Tempore. q2 si diuer
si fuit siue in loco siue i te
pore nō valet eoꝝ dictū
.iij. q. ix. hōmius [?] nec in
tellige de tpe. i. de qualita
te tpis nisi eēt suspectus
testis. vel ex tpe. i. ex mo
ra et ex hoc etiā redditur
testimoniū suspectū. iiij.
.q. iij. ℭ. itē in testib9 cōsi-
derandū ē. Cū eni testis p̄
sumitur suspectus quib9
modis p̄t inquirēda est
veritas. ar. xxx. q. v. iudi
cantē. et. xxxv. q. ix. gra-
ue. et. C. de eden. is apud
quē. in fi. iudex ꝰ discret9
in oib9 istis et aliis p que
possit melius veritas p-
scrutari dꝫ interrogaē a-
liter eni ad veritatē non
possumus puenire. xxiij.
.q. viij. occidit. t.
c ℭ Testis aūt etc. clausu-
la ista nō respicit oia su-
periora. q2 testes illi qui
inducūtur sup criminib9
non ɔpellūtur. j. t. px. di-
lectoꝝ. vbi de hoc.
d ℭ Cōpellas. p excōica-
tionē. s. e. ta līris. et ħ bñ
p̄t q2 p̄stat impedimētū
cause. et q2 iurisdictio ad
oīa extenditur sine qui
bus cā expediri nō p̄t. s.
de offi. del. p̄terea. prudē-
tiam. ℭ. sexta. ad fi. et. c.i.
et. c. suspicōnis. et. s. e. tā
līris. et. ff. de iur. o. iudi. l.
.ij. et si nullo modo p̄t cō
pelli et ita testes nō pñt
inde dicere veritatē quid
erit. videtur ꝙ debeat ha
bere p pducto. ac si de-
posuissꝫ ɔtra illū qui fac
illū impediri vel ɔsentit
q2 si vellet p̄hibē ne talit
impediētur bñ possꝫ. j. e.
cōstitutis. et. ar. iij. q. vij.
.ℭ. tria. v̄. si q̄s aūt. ar. ɔ.
.i. q. iiij. q2 p̄sulatus. ħ.

loco te pe visu auditu sciencia
credulitate fama certitudine
cuncta plene ɔscribas. et. j. te
stes autē. ℭ. ꝙ si forte fauen
tium vel aliꝫ eos quos dict9 ar
chiep9 ad phibendū testio
mū veritati duxerit pducēdos
p̄sūpserit impedire tu ipos ab
hmōi p̄sumpcōne cessare com
pellas. Volentes aūt effrena
tam multitudinē testium refre
nari. volumus ut hincinde q̄-
dragenariū nūm testiū excede
re nō pmittas. ita videlicet ut
si fauent. testiū deposicōes ra-
tas habē voluerint q̄ a ferra-
rien. epo et abbate pompoñ. re
cepte fuerint testes ipi ɔputē
tur in nūo p̄libato. alioquī cū
attestatiōes ipe sint clause idē
testes si necē fueit iterato p du
cantur. Idem de nouo fonte
et case dei abbatib9.

Ueniens ad ap. se. C. ar-
diac. remoñ. huiliter supplica-
uit ut sententiaꝫ sup decanatu
claremoñ. eccie p eo lataꝫ que
iam fuerat in pte execucōi mā
data faceremus in totū execu-
tiom mādari. Cū aūt pcurato-
res capituli claremont. i nr̄a p̄-
sentia p posuerint sniam illā cō
tra iusticiā. et post ap. ad nos
interpositā pmulgatā. et. j. Et
idē archid. ipos tāq̄ pcurato-
res admittere noluerit vel di-
ctis eoꝝ aliquatenus rñdere
P. subd. nr̄ se ipi oppo suit ex
aduerso asserens canonice se
in decanū claromoñ. electū p-

pter qð dictus ar̄d. in sua peti-
tione non erat aliquatenus au-
diendus. q2 decanatus ipse non
ad illum sed ad se ponus per-
tinebat et. Cū igitur sup hīs
aliquādiu disceptassent inter-
locuti fuim9. ut dictus P. si pos-
set incōtinenti suā intencōeꝫ fun
daret. q̄ cū sup ħ testes et instr̄a
p duxerit interloq̄nda p nūcia
uimus ꝙ sua interat ut se pos
set opponere archid. memorato
Lite igitur inter eos tā sup ele
ctione q̄ sup sententia ɔtesta-
ta quesitū fuit ab ipo archid. u-
trū attestacōnes p̄us exhibi-
tas in articulo supradicto in ħ
iudicō vellet admittere qui re-
spondit ꝙ vellet dūmodo possꝫ
obicere tā in psonas testiū q̄ i
dca. quo audito ps aduersa re
spondit ꝙ attestacōib9 illis i ħ
iudicō uti nolebat cum non su-
per principali negocō sed sup
articulo incidēti fuissent lite nō
ɔtestata recepte. vnde sup toto
negocio alios volebat testes
pducē vel eosdē. ps aūt rñdit
aduersa ꝙ cū testes illi tā sup
sententia quā sup electione di-
xissent et eoꝝ attestationes fu-
issent in iudicio publicate nō li
cebat eidē postq̄ testificata di
dicerat sup eisdē articulis te-
stes pducē. p̄stim cū in ħ iudi
cio attestacōib9 illis vsus fu-
isset subd. p̄libatus nos igitur
iusticia pnūciauimus exigēte
ꝙ testes essent recipiendi sup
toto negocio quos utraqꝫ pars

a ℭ Ueniens de hac materia loquit. j. de ap. ɔstitutus.
b ℭ Appellacōnem. bene allegabant isti pcuratores si hoc p-
bare possent sed q2 cōtra iusticiam. q2 execucio p hoc suspēditur [?]
i ℭ Voluerit. q2 dicebat q2 erāt ɔstituti pcuratores ab excōicatis [?]
pater in integra. et in fi. inter me te nō ē execucōni mandādū [?]
k ℭ Audiendus. snia lata [illegible] ius alterius ptis leditur. j. de re iudi. cū [?]
per. et. s. e. ff. de ap. a sen-
tentia lau.
l ℭ Incōtinenti. nō senē-
tiam execucōi mandādū
nisi statim. pbetur exce-
ptio. s. de resti. spol. [illegible]
.C. de ɔpensa. l. ul. in fi. C. [illegible]
.C. de or. cog. l. ul. C. [illegible]
.j. de re iudi. cū super.
m ℭ Fundaēt. qð audiri
deberet cōtra illā senten-
tiā q̄ lata erat p archid.
n ℭ In articulo. ad qð p
bandū fuit admissus se[?]
ꝙ tua interat.
o ℭ Vellet. ad ħ cognō
poterat cum ob aliud p
bādū fuissent inducti. j.
.e. cū cām q̄. et ar. s. e. cō
stitutus. j. e. cum i tua. ex
ɔsensu tñ valuissent. ut ħ
.et. ar. C. e. t. l. ulti.
o ℭ Pars. ħ q̄re hꝫ necē
isste p. ɔ sentētiaꝫ illā in-
ducere testes cū illa sen-
tētia ei nō debeat obesse
q2 res inter alios acta a
liis obesse nō dꝫ. j. de fid.
instru. inter dilectos. et
.j. de re iudi. c. pnl. in pri.
ħñ. q2 de ħ agebatur an
setētiam ei p̄iudicassꝫ qui
sciebat rē ad se ptinētem
tractari. q2 si p̄mo sibi a
ctio eius rei ɔpetebat et
permisit sequentē agē
p̄iudiciū sibi fecit. j. de re
iudi. c. pnl. ff. de re iudi.
sepe. q2 ħ ipo tacite re-
nūciare videtur iuri suo.
.j. de hīs q̄ fi. a ma. p. ca.
ex ore q2 q̄cito sciuit cau
sam illā tractari stati de-
buit ɔtradicē et se oppo-
nere qð cū nō fecerit p̄-
sumitur ɔsentire. s. de of.
del. cū olim. et. liiij. di. si s
uus. et. j. qui ma accusa.
pos. insup. secus si nescī-
uissꝫ cām agi. ar. ff. de ac.
cu. si cui. ℭ. eidē. p̄tea ad
hoc idē vel alii testes sup
ħ sunt admittēdi. et ita
sup eodē articulo et int
easdem psonas testibus
publicatis idēꝫ vel alii
testes iterū rcipiūtur. vn

e ℭ Effrenatā. sic. s. e. c. px. et. ff. de testi. l. i. i fi. et si cultra. xl. dicit eē
effrenata multitudo. sic. j. de cle. ex. mi. latores. sed ħ potius ɔsidera
tur ħm magnitudineꝫ cause et psonaꝝ qualitatē. nā q̄nqꝫ. xxiij. milia
dicuntur pauci. xl v. di. disciplina. distinctionē illius. l. C. e. ti. l. ul
f ℭ Voluert. ħ līa p̄t intelligi ħm .j. e. pñtata. vl dic. ut dicebant
io. et. lau. ꝙ q̄diu attestacōes sūt clause pñt adhuc idē testes itera
to induci. ut addant. q2 forte tūc nō habebāt oīa in memoria. in
aut. e. t. ℭ. q2 vero multi. et. ar. ff. de questi. repeti. vel ut corrigāt er
rorē suū. sed illud non credo q2 hoc debent facē incōtinenti et nō ex
interuallo. j. ti. px. p̄terea in fi. et ar. ad ħ. xxxv. q. vi. de parentela.
in v̄. discordasse. sed si quis testis secundo inductus dicat cōtrariū
eius ꝙ p̄mo dixit tūc dictū suū non valꝫ. nec creditur ei ar. j. e. cum
in tua. j. de ap. sollicitudinē. in fi. nisi forte ita essꝫ ꝙ p̄me attestatio-
nes nō valuissent puta ab eo recepte qui nullā habebat iurisdicti-
onem vel potius quia pro nō scriptis debent haberi nec debent
publicari ħ potius incidi. ħ.

de cōtra. s. e. fraternitatis. cū suis cōcor. ħ iā solutū est illud cōtigit
pter diuersum modū agendi. j. e cū in tua. et. c. cum cām que. sed si
illi etiā qui primo inducti fuerūt cōtrariū dicāt in secundo iudicio
quid erit. nō credo valere dcm̄ eoꝝ lꝫ aliud sit iudiciuꝫ et alius mo-
dus agendi. j. e. cū in tua. et. j. de p̄sup. līras. et. s. de pba. p tuas. ħ.
p ℭ Canonicos. q̄ eni in caplo fiūt p alios pbari nō pñt cū alii ad
capitulū non vocentur. sic et q̄ domi fiūt p alios nō de facili explorā
tur. C. de repud. ɔsensu. ℭ. sup plagis. C. de questi. interrogari. ff. ad
sill. si quis in graui. ℭ. si pupill9. et. ℭ. se. et. l. iij. ℭ. si vir aut vxor. licet
alios apud domesticos facile quid ɔfingatur. C. de donac. datā. ar.
cōtra. s. e. in līris. Itē ē ħ ar ꝙ excōicatus post absolucōnē suā resti
tuitur p̄stino statui. iiij. q. i. c. i. itē ea que in caplo agūtur p alios p
bari debent ut hic dicit. et hec ē cā quare cōpellitur canonicus fer
re testimoniū ɔtra ecciam suā sup cōtractu inito cū caplo suo nō de-
beat ideo pdere bñficiū suū q2 hoc facit cōpulsus. ff. de bo. lib. q̄ cū
maior. ℭ. pnl. secus essꝫ si assumeretur ad officiū in aduocatione vel

pcuracōe q2 tūc pdere dꝫ bñficiū suū. s. de postul. c. ul. hic ideo ab-
soluūtur ad cautelā ut possint testificari. q2 dicebatur ꝙ erāt excōi-
cati post appellacōnem alias nullus absoluitur ad cautelā nec intel
ligas ꝙ quilibꝫ excōicatus vocatus ad testimoniū debeat absol-
ui. et hic ideo absoluūtur ad cautelā q2 non poterāt pbari p alios
q̄ p illos de capitulo ut littera dicit.
a ℭ Uis oōmib9. iuramenti. sed cū iuramento bñ. alias quantūcūqꝫ
religiosus sit aliq̄s in p̄-
iudiciū alterius nō est ei
credēdū. j. e. nup. et sic tā
mōchi q̄ clerici pñt fer-
re p eccia sua testimoiuꝫ
.s. e. insup. et. c. cū nūtius
et. j. de iuriur. et si xp̄s. i fi.
et. xiiij. q. ij. sup prudētiā.
b ℭ Remittatur. et sic pꝫ
ꝙ iuramentū testis p̄t re-
mitti. et hoc ideo q2 v̄bo
aduersarii possum totuꝫ
ius meū relin quē. ut. C. d
fideicō. l. ul. sed videtur ꝙ
nō possit remitti q2 intro
ductuꝫ ē ut veritas dete-
gatur. ut religio iudican-
tis nō circūueniatur et sic
vidꝫ ꝙ in fauorē iudicā-
tis. ergo testes nō pñt il-
lud sibi remittere. so. iura
mentū illð iudicis aūcte
remittitur et istud iuram-
tū p̄ncipal ter in fauorē
ptis p̄statur vñ pñt illð
sibi reimttē ptes. ħ nūq̄d
iuramtū p̄t remitti in cā
matrimoiali de ɔsensu ptiū.
dico ꝙ nō. q2 nec eoꝝ ɔfes-
sioni statur in causa mri-
moniali etiā si fama ɔsen
tiat siue rumor. et ħ ideo
ne colluderent ad inuicē
ɔtra matrimoniū. j. de eo
qui ɔgno. ɔsang. vx. sue
sup eo. ħ in ɔiugēdo vi-
detur ꝙ possit remitti. q2
ibi creditur ɔfitēti dū nō
fit in alterius matrimo-
nii p̄iudiciū. j. de clādest.
desp̄osa. c. ij. ħ quid dices
de iuramento calūnie an
possit remitti a pte par-
ti. videtur ꝙ nō. q2 nec cō
suetudo valet de ipo non
p̄stando. s. de iur. calū. ce
terū. et videtur exp̄ssuꝫ. C. de iur. cal. l. ij. ℭ. ħ q2 veremur. ħ eadem ra
tione q̄ iuramentū testi remittit quia in fauorem p̄tium prestatur
ut veritas eliciatur et non occultetur. xiiij. q. ij. q̄ q̄. p̄t iuramentū ca
lūnie remitti. q2 illud p̄statur in fauorē ptiū ne calūniose aliq̄d fiat
et ut veritatē vel saltē ħm qð estimat ɔfiteatur. C. de iura. calū. l. ij. ℭ.
sin autē. ad fi. dicūt quidā ut io. et. ħ. et alii sequaces ꝙ iuramentuꝫ
istud de calūnia exp̄sse remitti nō p̄t. ħ tacite remitti bñ p̄t. nec sen
tētia pter ħ cassaretur. ar. ff. d. pcur. filiusfamilias. ℭ. veterani. et. C.
e. ti. ita demū. vbi excepcō pcuratoria ɔtra militē exp̄sse remitti nō
p̄t. tacite vero bñ p̄t. ff. de iuriur. l. iusiurādū. ℭ. qui iusiurandū. sicut
aliquādo tacita p hibicō plus opatur q̄ exp̄ssa. ar. ff. d sol. vero p
curatori. ℭ. alia. et. l. si quis stipulatus in mille. ℭ. i. alii dicūt. ut. M.
et eius sequaces ꝙ nō p̄t nec tacite nec exp̄sse cū nō tm̄ i fauorē pti
um ħ p ɔui vtilitate introductū ē ut dicit lex. ꝙ ex dissimulacōe re
mitti nō p̄t. C. de iuram. cal. l. ij. ℭ. ħ q2 veremur. ħ.
bat litē ɔtestari. s. de or. cog. cū dilectus. p̄ter istū videtur ꝙ non
d ℭ Domicū. ħ nūquid essꝫ idēꝫ si hr̄et duos. q2 duo testes sufficiūt
.s. e. lꝫ. et. j. de testa. relatū. et. iiij. q. iij. ℭ. itē vbi numerus. et. ij. q. iiij.
.ℭ. i. adhuc credo ꝙ remoueri debeat a iudicio. et p̄cipue si illi duo
sint viles. et q2 testes nō habent oīa in memoria semp. et sic veri-
tas occultaretur et pbacōnis copia taliter depiret. ar. op. s. ut lit.
non ɔtest. qm̄. i. ħn. et curare debent magistratus ut etiā salua sit re
rū pbatio. ff. e. ti. curent. et in aut. e. t. ul. colū. collati. vij. et. ff. ad. l.
acquil. in lege. i. si aūt plures haberet non debent remoueri q2 vbi
aliq̄s hꝫ sufficientes testes alii nō ɔpelluntur. s. e. ti. c. de testib9. in
fi. ħ nūquid esset idem in causa criminali. videtur ꝙ nō. q2 in crimia
li nō cōpellūtur testes. j. t. px. d. lectoꝝ. adhuc credo ꝙ sit remo-

ducerent pducendos. Quo cir
ca M. q. receptis testib9 et rati
ombus ptiū intellectis causaꝫ
ipam tam sup principali q̄ e-
tiā incidenti fine canonico ter
minetis. Quia vero que in ca-
pitulo agūtur nō facile. pñt ñ
p canonicos ipos pbari volu
mus ut ad cautelā absoluatis
eosdem ut vocati ad testimo
niū libere valeāt p utraqꝫ par
te testari. De bisuntino ar-
chiepo.

Uis qōmib9
q. j. Monachi vero de su
is fratrib9 ac ɔuersis testes in
causis pprīis pducere absqꝫ
iuramenti exhibicōe nō pñt ni
si forsitan apte remittatur ad-
uersa. De atrebaten. et de
dimerien. et vrsi capia bbatib9

Dilecto filio arieñ. ppoi
to nobis innotuit expo-
nente ꝙ cū cām que inter ipaꝫ
et comitissaꝫ flandreñ. sup do-
natione. vi. p̄bendarū sacerdo
taliū agitatur uob epe ac ab-
bas dedinerieñ. et attrebatē.
decano duximus ɔmittēdā. idē
prepositus citra litis ɔtest. p-
posuit. ꝙ testimonium decani

necēriū erat sibi in cā p̄dicta cū
de iure suo non nisi p ipm̄ et a-
liū vnicū tm̄ testem facē fideꝫ
posset. vnde postulauit ut in cā
ipa eo p cederetur excluso. vel
sup sederetur negocio quousqꝫ
substitueremus aliū loco eius
vos aūt peticōꝫ ei9 admittē re-
cusastis quinimo post ap. a p̄-
bendaꝝ ipaꝝ donacōe suspē-
distis eūdē. Ne igitur ob testis
defectū eius iusticia valeat de-
perire te abbas ursicāpi loco
ipius duxim9 subrogādū mā
dantes. q. si ē ita suspensiōe p̄-
positi relaxata in cā iuxta p̄o-
ris mandati tenorē ratione p̄-
uia pcedatis. Idē iudici sa-
bin.

Significauit nob
p̄sbiter sancti. n. sabiñ. di-
oc. ꝙ fundatores eiusdē eccie li
berā eā esse volentes fundatio-
nis tpe se in ea nichil iuris reti
nere dixerūt. vnde timens ne p
cessu temporis probationis co-
pia valeat depire prouideri su-
per hoc idem presbiter postu-
lauit quo circa M. q. testes ido-
neos quos ipse super hoc du-
xerit producendos examines

ued9 nō ob. eo ꝙ nō p̄t ɔpelli. q2 p̄cib9 induci possꝫ ut testificaēt. ħ
si oino nollꝫ testificari non debēt remoueri etiā i cā ciuili si iudex vellꝫ
iurare ꝙ nil scit de cā illa nō dꝫ remoueri. Itē credo tenendū si aliq̄s
in fraudē pcuret ut cā talib9 cōmittatur lꝫ habēt alios plures. q2
fraus ei pdesse non dꝫ. ar. op. j. de simo. nobis. et. c. sicut. et. s. de rēp.
super litteris. hꝫ locū qñ clausula illa ꝙ si non omēs. etc. ponitur
f ℭ Excluso. hoc in rescripto.
g ℭ Recusastis. et male
q2 etiā p tor testimoniū di
cere dꝫ. iiij. q. iij. ℭ. itē i cri
miali. v̄. si res exigit. nec
eni artāda ē copia pba
cōnū. ff. de incē. rui. nau
fra. l. ne q̄d. ℭ. de hīs. ħ
quid si impetres illuꝫ in
iudicē q̄ volebat esse ad
uocatus meus in illa cau
sa. ob hoc nō remouetur
cū aliū possim hr̄e aduo
catum nisi dolo feceris ut
michi subtraheres copi
am aduocati p̄iti. ar. j. e.
cōstitutis. et. iij. q. vij. si
q̄s aūt. ħ q̄d si ei rueclaui
secreta cāe mee. non suf
ficit ad rmouendū eum
q2 non dꝫ iudicare ħm cō
scientiā ħ ħm allegata.
.iij. q. vij. iudicet. ħ quid
erit si iudex iste d q̄ que
ritur omittat stati vices
suas alii nichil sibi reti-
nendo. nūquid tenet ta-
lis omissio. et si tenet nun
q̄d p̄t iste eē testis corā il
lo. ꝙ dixit iohannes non
potest coram eo ferre te-
stimoniū. quia fungitur
vice eius qui delegauit.
et idē est iudicare p aliū
qð per se ar. s. d offi. del.
corā. et lꝫ modo nō sit iu
dex sufficit ꝙ fuit ut nō
possit esse testis. ij. q. vi.
statuēdū ē. satis honestū
putarē ꝙ possit omittē
et ꝙ possit eē testis coraꝫ
illo et. c. illud statuendū.
loquitur de iudice qui co
gnouit de causa et hoc p̄t
dici per dec. istam. quia
iste iudex fuit et tamē ad
mittitur ad testimonium
inno pter ħ remouetur. et si ordinarius peteretur in testē corā offi-
ciali suo nunquid deberet testificari. credo ꝙ sic si necessitas immi-
neret.
h ℭ Defectum. et sic eo remoto poterit ferre testi-
monium in causa. sed nunquid aduersarius poterit obicere in per
sonam istius decani. ut a testimonio ipm repellat. non. cum ipsum
approbauerit in iudicem eū eligendo. ħ in dicta bene poterit ħ obi
icē. iiij. q. iij. ℭ. si q̄s testib9. iij. q. iij. ℭ. offerat. et. xxxij. q. v. horrēdus.
i ℭ Subrogandū. cū vnus iudex alii subrogatur totū tps hꝫ qð alii
cōcessum fuerat. ff. de iudi. si iudex. et ħ cū res ē integra. si vero non
est integra. tūc si est delegatus hꝫ residuū tpus. si ordinarius nō mi
nus anno. ff. de iudi. edictū. C. de iudi. pperādū. ℭ. sin aūt. i medio. io.
k ℭ Relaxata. de facto. quatenus de facto pcessit. ij. q. vi. arguta.
ar. j. de ap. ad p̄sentiā. et. s. de offi. or d. c. pnl. quia si appellatio fuit le
gitia excōicatio vel suspēsio nulla. j. de sen. ex. p tuas. s. de offi.
or d. c. pnl.
l ℭ Significauit. deperire. ar. ꝙ futuris casibus pru-
denter debemus occurrē. sic. s. ut. lit. non cōt. qm̄. i. ħn. et. s. e. si qui
testiū. et. j. e. albericus. et. j. de ɔfir. uti. vel inuti. cū dilecta. et. ff. loca.
si quis domū. ad fi. ff. ad. l. aquil. in. l. aquilia. ff. de vsufruct. l. i. in. fi
et. C. de vsur. pupil. l. ul. ff. de furt. qui tabulas. et. l. qui vas. et. xxiij.
di. in nomine dñi. et. s. de elect. licet. et instrumenta oīa pter hoc
fiunt. i. q. vij. saluberrimum.
l ℭ Idoneos. inter hanc receptionem testiū et illā que fit cū timetur
de morte testiū vel absentia diuturna. s. ut. lit. nō ɔt. qm̄. i. ħn. multi
plex est dr̄a. hic eni recipiūtur omēs testes indifferenter tā iuuenes
q̄ senes. sed in casu illo non recipiūtur nisi illi tm̄ de quoꝝ morte ti-
metur puta quia sūt senes vel infirmi de quorū absentia diuturna
timetur. ut ibi dicitur. Itē ħ statim publicantur ad petuā memoriā
ibi non publicantur ħ ɔsignantur. illi nō valent post annū nisi infra

c 19

De test. et atte

diligenter. et eorum dicta in publica redigi facias munimē ta denunciādo fundatoribus an dictis vel eorum heredibus ut receptioni testiū si velit intersint et sup denūciacōe sic facta cōfici facias publicū instrumētū.

Ide episcopo aretino. urbeneti.

Cum causa que inter L. canonicū monasterij sancti M. de monte. et .J. Cū igitur abbas et fratres eiusdē loci pbare intē dant quāti pcij vendicōis tpe possessiones pdicte fuere. M. q. recipiatis testes quos alter utra ptiū sup h duxerit pducē dos. et .J. Si vero ps monaste rij ad hunc articulū eosdē testes pduxerit quos ad aliud pbādū pduxit. vos nichilo minus eos recipe pcuētis. qm aliud est pbasse deceptionis excessuz. et aliud pbare quan titatē valoris. **Idem.**

Albericus miles nob insinuaē curauit. q cū olim inter ipm et B mulierez rauenatē. coram capitulo rauenatē. matrimonij questio verteretur tandē lata fuit diuortij sentē tia inter eos. postea vero dcūs miles timens sibi et filijs quos de legitima vxore suscepit. ex eo posse piudiciū generari. q in scriptis redacta nō fuit snīa memorata. supplicauit ut testes q sententie interfuere pdicte reci pi faceremus. Ideoqz M. q. testes curetis recipe ān dictos depositiones ipoz in scripturā publicā redigi facientes. **Idē**

Abeluac. episcopo.

Cum in tua diocesi. et .J. Vtrū aut si accusatore idoneo cōparente p tres vel quatuor testes inter iam diūctos paretela pbetur p depositiōes eorūdē posteriorū testiuz derogetur fidei. xi. vel. xij. ppinquoz q antiquiores tpe ac pstantiores meritis ante ptractū mrimoniū in otrariū iurauerāt distinguēdo psonas et gradus a quibus directe hij de quoz copula agitur descenderūt. an primi posterioribus pferātur nō immerito queri possz. q q aūt ad aliud et ob aliud iurauerint illi q isti tam si in secūdo iudicō pores psone iurate deponerēt illa eadē q p o dixerūt absqz dubio eoz testimonia pualerēt. nec eo possent ptextu repelli. q ptes testificata didicerāt cū talis exceptio locū

nō hēat in hoc casu. **Idem.**

Constitutis in pñtia nra arepo et M. canoico furentiñ. dū ipe illū de crimine simonie deferret. et .J. Ceterū qm a principio ptestatus ē pfatus M. ipius arepi ōsanguineos multa impedimenta p suā potētiā pstitisse quominus pbationū copiā in nra psentia secū haberet. cū quosdā induxerit ad iurandū ne aduersus archiepm aliquid diceret et alios minis et terroribus a testimonio phibēdo arcē nitātur. nos ex officio super h puidere volentes. M. ut generalē feras ex cōicacōis sniam in omes q impedimtū aliqd ipi M. pstaē p supserint in testibus pducēdis illos ā quos ut dcm ē iurasse ostiterit. q otra arepm nichil diceret denūcies iuramēto huiusmodi nō teneri. Si qs aūt de ōsangneis archiepi aliquē de testibus psupseit impedire q verisile nō videtur. ut eo inuito talia fierēt. et ob h nō caēt scrupulo societatis occulte eo q si voluerit potuerit pbibē cū sm legitias sanctōes iniquā ostē dat se cām foueē et expiri debeat iudicis aūctatē elusaz q defensionis copiā subtrahit aduersario eūdē arepm ab officō pōtificali suspēdas et facias manere suspēsū donec illū feceit a tali psūpcōne cessare. **Idem**

magdeburg. ar. et ppōsito se.

Constitutis i p burg. sentia nra pcuratoē a. sororis nobilis viri marchionis misineñ. et nūcio illustris pricipis bohemoz. et .J. p gen. eps ad peticōez eiusdē pricipis ipa volēte ad ipm accedē ut suas corā eo pponēt actiones. h a satellitibus eiusdē pbibita q ei bis vel tercio pbibuerūt ingssum p9 ap. ad nos interpositā duoz ej sniam pmulgauit a q ipa fecit ad nraz pñtiaz puocari. et .J. M. q. ptibus ad locū idoneū duocatis recipiatis testes quos vel nobilis ipa p se vel priceps p pte sua cū nō dū testificata didicerint sup p cessu p gen. epi vel posterioz iudicū duxerit pducendos. et nobilis ipa vel testes quos induxit p9 vel alios si voluerit inducē nō vetetur cū non renūciauerit testibus pducēdis.

Ide in oci. generali.

Licet ex quadā necitate pter oūem formā oli fuerit institutū in osanguinitatis et affinitatis gdibus oputādis valē testimoniū de auditu cū ppter breuē hoim vitā testes de visu deponere nō valerēt usqz ad gdū septimū oputādo. q tn pluribus exēplis et certis expimētis didicimus ex h multa picula otra legitia puenisse cōiugia. statuimus ne sup h recipiātur de cetero testes de auditu cū iā qrtū gdū pbibicō nō excedat n sor te psone graues extiterint quibus fides sit merito adhibēda et ante litem motam testificata didicerint ab ātiquioribus qdē suis nō utiqz ab vno cū nō sufficeret ille si viuēt sed duobus ad minus nec ab infamibus et suspectis. h a fide dignis et omi excepcōne maioribus cū satis videret

absurdū illos admitti quoꝝ repellerentur autores. nec tamen si vnus a pluribus vel infames ab hominibus bone fame acceperūt ꝙ testantur tam ꝙ plures et idonei testes debēt admitti. cū sm ordinē solitū iudicioꝝ non sufficiat vnius testis asserciō etiā si p̄sidiali p̄fulgeat dignitate et actus legitimi sint infamibus interdicti. Testes autem huiusmodi ꝓprio iuramento firmantes ꝙ ad ferendū testimoniū in causa ipsa odio amore timore vel comodo non ꝓcedant. psonas expssis noīnibus vel demonstratione vel circūlocucōne sufficienti designent et ab utroqȝ latere singulos gradus clara cōputatione distinguant. et in suo nichilominus iuramento cōcludant se accepisse a suis maioribus ꝙ deponūt et credē ita eē sed nec tales sufficiāt nisi iurati deponant se vidisse psonas vel saltē in vno p̄dictoꝝ graduū cōstitutas ꝓ consanguineis se habere. tolerabilius est enī aliquos contra statuta hominū dimittē copulatos ꝙ cōiunctos legitime contra statuta dñi separare. Bonōī. iij. p̄posito monasterij firmañ. dioc.

Per tuas nobis lr̃as intimasti ꝙ cū causa que sup quibusdā terris vertitur inter canonicos sancti petri ex parte vna et. H. simonis ex altera. tibi fuisset ab apostolica sede cōmissa. dictus. H. tribus mensibus post testiū publicationem elapsis testes suos interrogari postulat iterato. et. ī. Nos igitur respondemus illū non esse sup hoc de cetero audiēdū. nisi forsan a principio illos interrogari sup certis capitulis postulasset idqȝ malicōse vel neglig̃ēt fuerit p̄termissum. Dez vall. oleti et sacramenie abbatibus palentine et segobieñ. dioc.

Licz dil. f. n. L. titli. sancte crucis p̄sbr card. quē ꝓcuratoribus burgieñ. epi et clericorū sancte marie de castro soret dedimus auditorē. ea que ꝓcuratores epi ꝓponere voluerunt audierit diligenter. qr tñ ꝓcurator dicti epi contra psonas testium ꝓductoꝝ in principali adhuc se velle dicere ꝓponebat et. ī. M. q. recipiatis testes quos contra psonas ꝓductoꝝ sup principali negocio ptes duxerit ꝓducēdos qs si rursus ps altera vel utraqȝ voluerit r̃probaē cōtra illos ꝓbacōes admittē ꝓcuētis ita ꝙ ultra nō liceat ptibus ad r̃probacōē testiū aspiraē. ne si ꝓducendi quartos cōtra tercios. et sic deinceps ptibus licentia tribuatur negociū diutius ꝓtelari contingat. Dē p̄posito et mgr̃o. H. et. R. lodoñ. cano.

Presentata nobis suessioneñ. arc. petitio cōtinebat ꝙ cū inter quōdā R. p̄decessorē suum ex vna pte et capl̃m sancti p. suessioñ. ex altera sup iurisdictione quā idē arc. se in dicta eccia ratiōe archidiaconatus proponebat habere questio verteretur. tandem cancellariū parisieñ. et magistros. R. remeñ. et. P. britoñ. clericos. super hoc arbitros elegerunt. qui cū suscepto arbitrio adeo in negocio ꝓcessissent ꝙ ꝓductis testibus et deposicōibus publicatis r̃ceptisqȝ allegacōibus utroruqȝ et actis omibus redactis in scp̄tis sigilloꝝ suorū impssione signatis arbitrium ꝓferre deberent vnus ipsorū viaz fuit vniuerse carnis ingressus. et alius i archiepm ebreduñ. assumptus qui distat p. xij. dietas et amplius ab eisdem. vnde cum p̄dicto. R. solo minime arbitrari valente videatur arbitriuz expirasse. dis. v. M. q. cāz iuxta huiusmodi acta fine debito terminetis cōpcōe capitulo refuata. ut vel recipiāt deposicōnes eoꝝ qui supsunt ꝓductoꝝ testium cōtra eos vel eas respuentes cōsentiāt ut iidem testes admittantur iteruz saluo iure qd̄ in utroqȝ casu eidem capitulo cōpetit tam in psonas testiū ꝙ in dicta.

Idem penñ. episcopo. Nper nob a p̄sbro suppli cante innotuit. ut cum ipe ordinem fratrū minoꝝ causa ꝓbationis intrassz custos ad ꝓbādum qd̄ idem p̄sbr fecisset ꝓfessionē quosdam ordinis sui testes induxit qui deposuerūt super hoc contradicente dicto p̄sbitero non iurati. et. ī. rñdemus ꝙ nullius testimonio quantumcūqȝ religiosus existat. nisi iuratus deposuerit in alterius p̄iudiciū debet credi. Dē corisopiteñ. et trecoreñ. epis

Venerabili. f. n. epo et capitulo corisopiteñ. ac vniūsis abbatibus apud cisterc. in generali capitulo congregatis. et. ī. dis. v. M. q. testes quos abbas et mōchi sancti martini cisterciēn. ordinis sup vita et miraculis pie memorie. M. abbatis monasterij supradicti duxerint ꝓducendos examinare sigillati curetis cū ea diligentia que solet et debet in receptione testiū adhiberi. Greg. nonus.

Cum clamor validus cōtra archerotiñ. epm sup simoīa et alijs criminibus ascendisset mesiteñ. et rubeñ. epis dedim9 in mandatis ut super hijs veritatem inquirerent diligenter. et. ī. verū qr aptis attestationibus. L. et. D. sup simonia ita deposuere cōfuse ꝙ ex dictis eorū non p̄t veritas declarari. M. q. examinetis eos iterū diligēter. et tam eoꝝ ꝙ illoꝝ quos recepitis testificata sub sigillis vestris nobis fideliter referatis.

Testimoniū eius. Idem. Cui ab aduersa pte opponitur crimen et merito reprobatur in criminali causa siue ciuili si i ipo crimine pseueret siue rosit de crimine emendatus et euz

De test et atte

ita q ex illo nō remāserit sub nota infamie acta penitentia q repellitur tunc ꝓpter infamiā.ij.q.i.ꝑx.ꝑterea puta si esset condemnatus de furto suo nomine q non pt facere index quin condemnatum de furto suo nomine nō sequatur infamia.ff.de furt.nō pt.et alijsmodis potest notari.ut.ij.q.vij.§.porro.in fi. q licet p pnias animas saluare possumus infamiam tamen abolere non possumus.ij.q. .iij.§.hinc colligitur.et sic pnia non ꝓdest eis quantū ad hoc q a-

non comitetur infamia non ē in causa ciuili vel etiā cū de crimine ciuiliter agitur preter q ꝓ reatu piurij repellendus. in crimiali aūt si ī alio iudicio instituta accusatione cōtra ipm de crimine cōuictus extitit vel ɔfessus. vel si p exceptionē exinde ɔuincatur aut grauata sit eius opinio ꝓ eo q quandoqꝫ fuit tali modo repulsus quamuis h casu nō excludetur ī causa ciuili potest a testimonio licet egerit penitentiam remoueri. Idem.

Vltra terciam ꝓductionem nō debent testes ꝓduci ī causa nisi ꝑstito ab eo qui h postulat iuramento q neqꝫ per se neqꝫ p aliū testificata subtraxerit vel fuerit ꝑcontatus nec per dolum aut artem aliquā quartam ꝓductionem exposcat sed quia quos desiderat de nouo ꝓducere prius habere nequiuit.

Idem.

NOn debet quis in criminibus nisi forsan in exceptis ad testificandū admitti pendente accusatione de crimine cōtra ipm cū etiam accusati nisi prius se ꝓbauerint innocentes ab accusatione ac susceptione ordinū repellantur

De testibus cogendis vel nō.

Lex.iij. papien. electo.

CAusam matrimonij q̄ inter M. mulierē et filium R vertitur commisimus iudicibꝫ terminandam Ideoqꝫ mandamus qua. testes ab alterutra partium in sue assertionis testimoniū inuocatos ne veritatem occultent diligētius moneas et inducas. si autem odio vel gratia vel timore se subtrahāt. eos ad ferenduꝫ testimoniū corā ꝑfatis iudicibus vel nūcio quē ad hoc miserint ecclesiastica districtione compellas. Idem presbiteris potentie.

CVm super causa que vertitur inter prenestiñ. episcopū et subl. abbatem sit testimonium vestrum necessarium. M. q. ꝑhibituri testimonium veritati apostolico vos ɔspectui ꝑsentetis. si vero non veneritis sciatis vos ab officio et beneficio ecclesiastico apostolica auctoritate suspensos. et si nec sic veneritis excōmunicationis sententiam et depositionis poteritis formidare. Idem ianuen. archiepiscopo.

SVper eo. et. J. consulta. t.t. rñdemus. q si factum est notorium non eget testium depositionibꝫ declarari. cū talia ꝓbationem vel ordinem iudiciariū non requirant. verum si nō est notorium et is qui ɔuenitur factum negauerit testes qui interfuerūt facto monendi sunt non cogendi ad ferendum testimonium veritati. nisi forte timore aduerse partis ɔstiterit iudici eos a ferendo testimonio reuocari. lꝫ ad h passim possint de iuris humani rigore ɔpelli.

et hac de. patet q testimonium in criminali actione et ordinū susceptio et accusatio pari passu incedunt ex eo q accusatus pendente sua accusatione repellitur a testimonio ab accusatione et ordinū susceptione. preterea ex eo q dicit in prin. in criminalibus patet q secus est in ciuili. q tūc non obstante accusatione videtur q interim possit admitti in testem in causa ciuili. s.e. testimoniū. et ē verum si fit emendatus de crimine. et eū non comitetur infamia. ut ibi

guitur. C. de fide instru. aut. apud eloquentissimū. ex. igitur enim ut in criminali sint corā iudice et nō solum ex dictis sed etiā ex gestis

Vtatur. Fomet motum anim sui. ff. de testi. l. iij. §. Item diuus.

Cum super veneritis in termino constituto supple et tūc sufficit ut veniant ea hora qua possunt expedire officium suum. s. de offi. del. consuluit. et ar. ff. de codi. et demon. l. iiij. in fi.

e Ab officio. is est ordo. cum culpa incipit a contumacia. tūc debet

Peruenit. astrinxit. qd fuit temerariu et illicitum et ideo no seruadu. vnde no obstate tali iuramento opelli debet ferre testimoniu super negocio principali. s. t. px. intimauit. et c. ostitutis. et debet denuciari non teneri illo iuramento. ut in. c. ostitutis. et. j. de accus. olim. in quibus de hoc dictum est.

b Debet. hec verba habuisti. s. t. px ostitutis. et. iij. q. vij. §. sunt autem. v si quis aut. et. C. de postul. puidendum. h.

c Instrumta. qd qui fecerit tenetur ad interesse. xij. q. ij. si quis de clericis.

d Ostendit. psuptiue. sicut psumitur otra illu quia ad pecunie corruptelam descedit. C. de pe. iudi. qui male iudi. l. i.

e Elusam. qz instrui iudex no poterat super causa illo pcurante. ff. de ofsi. pcosul. nec quanq. §. ulti.

f Commentu. ex h videtur. q non sit cogendus dicere veritate sup principali. sed tmmodo reuelare hac fraudem. et h dicebat laurentius. et debebat pcedi in causa tanq deposuiss otra illu. et sic habebat illu p pducto fraude reuelata. et sic seruabit iste iuramentu suu et hoc colligi videbatur ex antiqua decretali. alij dixerunt contra. sed hoc non est verum. ut dicit h. et qd dictum est ad detegendum tante fraudis. etc. supple et nichilominus super principali debent copelli ut dicut illa iura. ar. s. t. px. intimauit. et c. costitutis. et ar. j. e. c. ul. et ar. otra. j. e. dilector. vbi soluitur. et in odiu illius opellitur qui eu astrinxit ne deponet otra se. alias no est copellendus. ut ibide dicitur. vel tu dic q no copellitur super principali. ut dicebat lau. h ad fraudez detegendam dz copelli ut postea denuncietur no teneri illo iuramento. postea poterit iurare sup pricipali si voluerit h no dz copelli. et sic planum est et nullum contra. ut dicit laur.

Peruenit. ecclesiasticis. nomine reru ecclesiasticar intelligo clericos. et ita videntes clericum ledi testificari copelluntur. xij. q. ij. ecclesiar seruos. et. j. de vita. et honest. cle. c. ulti. et ita pt intelligi. quia iniuria crime est. nam qui de iniuria codemnatur infamis efficitur. j. de re iudi. cu te. ff. de hijs qui notan. infa. athletas. §. ulti.

b Recusant. attede ofultationem et responsionem. et sic videbis q non directe respondet ad interrogata. si. s. de testi. cu in tua. vbi ita indirecte rndet. sed dicas q eoipo q rndet ut super rebus ecclesiasticis compellendi sut a contrario sensu rndet q super illa iniuria no sut opellendi ferre testimonium. qd enim de vno cofitetur de altero negare videtur. j. de psup. nonne. et. xxv. di. qualis. et hoc ido qz in criminalibus testes non copelluntur. j. e. dilector. ar. contra j. e. super hijs. et. c. se. soluitur hec otrarietas. j. e. dilector. vel dic q psecutio iniurie appellatur h res ecclastica. et intellige q ciuiliter hic agebatur pro suo interesse de iniuria alias non copelluntur testes. qd intelligo de iniuria facta ordini clericali. h.

Ceterum. scriptu. tam canonicu q ciuile. xiiij. q. ij. quanq. et s. e. per totu. et. C. de testi. si quando.

i Actibus. est aut ut h satis apparet consuetudo ius quoddam moribus vtentiu approbatum qd p lege suscipitur cu deficit lex. di. i. osuetudo. et osuetudo e optima legu interps. s. de osue. cum dilectus. et sic opellendi sut testes tam iure scripto q non scripto. s. de cosue. cu dilectus. ut hic patz.

Peruenit ad audientiam nostram q cu. J. prior sancti laurentij coraz te fuisset de simonie et adulterij crimine accusatus queda qui contra eum ducendus erat in testimoniu iuramento astrixit ut non deponeret otra ipm. et. j. Nos igitur attendentes q nemo debet aduersario instrumenta quor appellacoe testes continentur subtrahere. et qd tam ille qui subripit instrumeta q qui aduersario pare aduocationis seu defensionis copiam subtrahit iniqua ostendit a se litem foueri et experiri debet in se iudicis auctoritate elusam. Rndemus ad detegendum tante fraudis et calliditatis comentum ipm testem merito compellendu. Clemes .iij. segobien. epo.

Peruenit ad nos q cum a laicis enormis et intolerabilis iniuria clerico multis astantibus et videntib inferatur iniuriantes in causam tracti negat se tm facinus comisisse et cum lesus eor testimonio qui psentes extiterant hoc pbare desideret illi nolunt veritati testimonium phibere. et. j. Consul. t. t. rndemus. q hij qui de rebus ecclesiasticis testificari recusant si aliter veritas nequiuerit elici ad illud sunt p censuram ecclesiasticam compellendi. Ide.

Ceterum q super osanguinitate cogedus sit testis phibere testimoniu veritati no dubitatur a nobis cu id ta ius scriptu approbet q consuetudo actibus utentium approbata

m Constiterit. et qs p habit. iam dictum est q eoipo q monitus non vult testificari psumitur otra ipm ut statim copellatur. nec est alia necessaria pbatio. et hec leuis psuptio sufficit. ar. ff. de peti. here. si quis libertatem. §. plane. h.

n Timore. timor pt referri ad multa siue odio psone vel timore hoc otingat opelli debent. s. t. px ostitutis. et. c. intimauit. et. s. e. puenit siue etiam odio ipius sacram ti qd quidam tenui religione abhorrent. C. de si de instru. l. ul. et. j. de simo et si questiones. et tunc fortius debent opelli ali as si nollent iurare dam nando iuramentum tam q heretici debent odemnari. j. de heret. excomunicamus. §. si.

Preterea. et. j. finodales. de quib hes. xxxv. q. vi. eps in sinodo. j. de accu. sicut olim.

o Iterato. iuramentum enim istor testiu ad totu tempus debet extendi du durat in officio illo si postq iuramentum illud in sinodo pstiterunt siue cora ordinario siue coraz delegato ca illa tractetur. ut h innuit. sicut iuramentu calumnie ad oia q in ca otingut extenditur. C. de iura. calu. aut. i h iuramto.

p Aliter. et si aliter non fiat fides innuit hec littera q iterum iurare debeant coram delegato etiam pro eadem causa. sed non videtur q iterum iurare debeant. vnde satis potest suppleri maxime sicut et testis ex quo semel iurauit ferre testimoniu in aliqua causa no debet amplius iurare super illa nisi emerserit aliquid de nouo.

q Questionis. tuc enim debet iurare sup articulo illo noue questionis. qz primum iuramentu non extenditur ad illum articulu noue questionis. qz cu pstitit illud in sinodo vel coram epo non cogitabatur de illo. et q iterum iurare debeat pbatur. s. ti. px. fraternitatis. vbi nouus articulus pbatur tam p antiquos q p nouos pus pstito ab oib iuramto. ut. s. ti. px. c. de testib. et. C. de tp. ap. p hac.

r A perhibendo. nota ergo q testes huiusmodi sinodales apt infamiam superuenientem remouentur a testimonio phibendo non autem a phibito. qz infamia vel delictum superueniens no vitiat q legitime factum est. j. de eo qui cogno. cosang. vx. sue. discretionem. et. c. tue. et. c. iordane. ar. C. de testa. l. i. et. iij. q. vij. §. verum. ff. de offi. pto. barbarius. sic rsptum pape non cassat ea que legitime facta sut. s. de resti. spol. audita.

a Remoueri. habes hic q infamis repellitur a denuntiacone. ut j. de sponsa. cum in tua. et. j. de accus. cum dilectus filius. et. c. sicut olim. et. ff. de popul. ac. popularis actio. hug. cotra. b.

b In omuni. i. in sinodo vel auditorio coi. xxxv. q. vi. epus in sinodo.

c Incontinenti. i. in eadem instantia iudicij anteq loquatur partibus. vel anteq recedat a presentia iudicij qz postea subornatus psumitur. sed hoc posset intelligi habito respectu ad qualitate psone. ut sic possit corrigere vel addere etiam ex interuallo. qualit intelligatur incotineti pbatur. ff. de v. ob. otinuus. actus. ff. de adult. qd ait lex. §. ul. i fi. C. de erro. aduo. l. ul. et. xxxij. q. i. apd misericordem. et melius. s. e. qz apter. ibi inuenies multas expositiones huius verbi incotinenti siue mox. ar. otra. xxx v. q. ix. qd quis omisit. sed illa otraria non tangunt hoc.

Super hijs. hec dec. est pars illius quam habes. j. de accus. sup hijs. de fine illius decisa est. et de hac materia loquitur. s. ti. px. ta lris. in quisitionis.

d Articuli. ex hoc loco potes sume casu tam illius dec. tam litteris. s. t. px. q illius sup hijs. j. de accus. quida electus fuit in epm lucan. quidam se opponebant electioi illius dicentes q erat male fame. et q matrimoniu otraxerat cu vidua. Item isti qui opponebant se litteras otra electum nomine capituli domino pape miserunt quas tam electus q caplm falsas dicebant et caplm nesciuisse de lris illis et de istis articulis mandat papa inquiri. et ad hec pbanda testes sunt opellendi.

f Cogatis. hic opelluntur testes in criminib vel irregularitate. j. e. c. px. et sic est otra. s. e. peruenit. et. j. e. dilector. vbi soluitur.

Quomodo otra. compellere. dubitacois causa fuit. qz videbatur q in criminibus no sunt copellendi testes in aut. de testi. §. qm. coll. vij. ar. et. C. e. si quando. in prnci. ex eo q dicit ibi. in pecuniarijs causis testes cogendos. videtur q non in criminibus. h cotra h mandat papa scilicet q opellantur. et. s. c. px. et in sequenti. c. dicit q in criminibus no opellatur. h ibi habetur contrarioru solutio et quando copellantur et quando non.

Dilector. criminib. circa copulsione testiu. no. q in causa ciuili vbi aliter veritas haberi non potest indistincte sut opellendi tam clerici q laici. ne veritas occultetur. xiiij. q. ij. oq. et quia mortaliter peccant qui veritatem occultant. xi. q. iij. quisquis. vnde monicone pmissa indistincte copelli debent testes. s. e. sup eo. et eoipo q monitus non vult testificari psumitur q etia malicose hoc faciat. ut superius dictum est. s. e. cam. quandoq tamen in pecuniarijs causis non copelluntur. ut in mediatorib qui non opelluntur ferre testimonium in contractib in quibus mediatores fuerut nisi de osensu partiu. in aut. e. §. qm. Item in alijs casibus qui quasi piulegiati sut. iiij. q. iij. §. item in criminal. v. item inuiti. et tribus. c. se. in criminibus vero patet hic q opellendi non sut. et ar. ad h. C. e. si quado. i pn. vbi dicitur q in pecuniarijs causis debent compelli ergo non in criminali. et. s. e. puenit. in cotrarium q hii sunt copellendi. s. e. sup hijs. et. c. cum otra. in quibus expresse opelluntur. et ar. s. ti. px. cum causam. v. testes aut. etc. sed ibi versus ille soluitur et ad pncipales testes illd restringitur. et. iiij. q. iij. §. ite in criminali. v. Item lege iulia pu. indicior. ex eo enim q certe persone ibi no copelluntur d atur intelligi. q alie copelluntur. qz qd de vno negatur de alio. etc. xx v. di. qualis. ff. e. l. iul. ille enim psone priuilegiate sunt apt connexietatem. vnde alie omes copelluntur. sed per hoc dicunt quidam q si agatur directe i modum accusacois no sut testes copellendi. si vero ciuiliter agitur de crimine in modum exceptionis vel denutiacois aut etiam inquisitionis tuc copelluntur. s. e. super hijs. et. j. de simo. licet heli. sed huic distinctioni contradicit expsse hec dec. qz non poterat agi criminaliter. in hac dec. h ciuiliter tantu duab rationib. pmo qz hic agebatur causa couentionis et recouentionis inter epm et capitulum. ut patet in antiqua. et qz p pcura. ut ista lra dicit pcuratorib costitutis causa agebatur. sed pcurator no interuenit in causa criminali. j. de accus. veniens. et. ff. d pub. iud. l. pnl. §. i. et. v. q. iij. in criminibus. et in crimine non fit mutua accusatio vel denunciatio qz non relacoe criminu sed innocentia reus purgatur. ff. de pub. iudi. is qui. et. iij. q. xi. neganda. et sic necesse est ut dicamus q hic obiciebantur crimina testibus ut a testimonio repellerentur. et ideo

si ipsum otiterit odio vel gratia veritatem supprimere aut timore. Celesti. iij.

Preterea si testes publici quos tua ciuitas nuncupat sinodales sup causa matrimonij coram te vel tuo capitulo semel testimoniu reddiderint non debent opelli ut in psentia alicuius delegati iudicis super eadem causa iterato prebeant iuramentum dummodo aliter fiat fides iudici delegato nisi forte articulus noue questionis emergat. Homines vero testes publico iure possunt apter infamiam a phibendo testimonio remoueri si ea post q in comuni recepti fuerat contigerit cotraxisse. quor testimonia si quandoq non studiose sed in pferendo errauerit et se incotinenti correxerint reprobari non debent. secus aut erit si correctioni sue interposuerint interuallum. Innoc. iij. priori sancti fridiani et magistro. P. canonico pisano.

Super hijs et. j. Ceteru volumus et mandamus ut super inquisitionis articulis tam de fama electi q lris contra eum sub nomine longe maioris et sanioris partis capituli destinatis cogatis testes qui nominati fuerint phibere testimoniu veritati. Ide archiacono mediola.

Cum otra magistrum. R. sup eo q dicitur falsas de sede apostolica litteras reportasse ac p se vel p pcuratorem suis se usum eisdem tibi direximus scripta nostra postulasti per sedis ap. oraculum edoceri. utru super pfato vicio falsitatis testes copellere debeas nominatos. Nos igitur respondemus q testes pdicti si se gratia odio vel timore subtraxerint p censuraz ecclasticam debes ap. re opellere veritati testimoniu phibere. Honor. iij. abbati. s. eugenij. et mgro. H. cano. genen.

Dilector filior vulterani

de testi co ul nd

dicit cogatis testes scilʒ cet qui nominati fuerint preterq̄ super cri mimbus. ideoqʒ dicendum est ꝙ super crimimbus testes copellēdi non sunt. siue directe agatur de crimimbꝰ siue ciuiliter. ut hic pʒ et. s. e. puenit. et hec ē ratio qꝛ in infamiam alterius nemo debet facile ꝓsilire. qꝛ tales scilicet qui volunt infamare detractores dicūtur. vi. q. i. ex merito. et. c. tribus se. ergo multo fortius nec cōpelli. qualiter respondebis capitulis scʒ ꝓximis. ad illud. super hijs. dicas ꝙ ibi ꝯpelluntur testes ad ꝓbandum infamiam siue irregularitatem contra electum ne indigna ꝑsona ad apicem digtatis ꝓmoueatᷣ p surrepcōeʒ qꝛ vilᷣ ꝑsona ad tātā digtatē p surrepcōeʒ ꝓmoueri nō dʒ. et iudex ex officio suo h̄ facē debʒ ꝓpter publicā utilitatē. qꝛ ille oībꝰ de sua plebe ꝑficitur et sic ē q̄si speciale i cā inq̄sicōis. et. j. de simo. lʒ heli. et inq̄sitio nō fit nisi vbi infamia ꝑcessit. vnde ibi nō ꝯpelluntur testes in infamiā alicuius. h̄ ex tali copulsione si ꝓbentur crimina oritur infamia. s. ti. ꝓx. testimoniū. et qꝛ ibi agebatur de falso p inquisitionem. ideo ꝯpelluntur testes ne talis falsitas remaneat impunita ex defectu testium. in quo casu intelligitur ꝓximum ca. cū cōtra. qꝛ dico illd̓ speciale in crimine falsi. et ꝑcipue in lr̄is pape in quibus multa specialia sūt. j. de fal. ad falsarioꝝ. et idem in casu sequentis. c. dicas ergo ꝙ vbicūqʒ agitur actione odiosa vel excepcōne p quam ad infamiam alicuius ꝓcedatur nō sunt ꝯpellendi testes ut dictum est in casibus predictis. ꝭm legem cōpelluntur nisi in casibus vbi spālr̄ nō debent ꝯpelli. ut dictum est. et hoc dicūt tanč. et vinč. et alij cōtrariū dicunt ꝓut ut dictum est. sed supradictis oibus rationibus pt̄ de facili r̄nderi ꝭm illos qui dicunt ꝙ semp cōpellendi sūt testes nisi agatur criminaliter tm̄. dic ꝙ nulla criminalis erat questio inter ep̄m ⁊ capitulū sed ciuilis tm̄. ut patet in integra in quinta cōpilacōne scilicet cōuentio et recōuentio. et ꝙ dič testes qui nominati fuerint cogatis veritati testimoniū ꝑhibere. si gratia odio vel timore se subtraxerint ꝑterq̄ super crimimbus sic debet intelligi. testes in ciuilibus questionibꝰ sunt ꝯpellendi. h̄ i criminabus non debent cōpelli et sic papa ꝑuidit hoc nouum ius. et sic ꝯtrarium nullum cōtra istos. et sic nō oportet ut dicant ꝙ h̄ erat cōtrouersia inter episcopū et capitulū super pluribꝰ artitulis ciuilibus ⁊ super criminalibus. et ꝙ isti erant ꝓcuratores ad excusationes tantum allegandas vel ꝙ dati erant litᷣ. cōtᷣ. ista stare non possunt. ut patet in antiqua decretᷣ. et p iura ꝑdicta. ciuilis enim ⁊ criminalis questio non cōcurrūt simul. imo criminalis ꝑiudicat ciuili. in. q. ulti. ℣. aliquando. sed magis equū videretur ꝙ semper cōpellerentur qualitercunqʒ agatur ne crimina remaneant impunita dum tamen non criminaliter directe. ne p viles ꝑsonas quis cōdemnetur. ar. j. de sen. ex. ut fame. cū suis cōcor. ibi positis. et ar. j. de collu. c. i. et. ij. et ul. et. s. ti. ꝓx. cum causam. ℣ testes aūt tem. ⁊c̄. et. s. e. sup hijs. et. c. cū ꝯtra. et. j. c. ꝓx. in nocē. iiij. dicit ꝙ vbi nō est peccatuʒ tacere id super quo testes inducuntur nō sūt ꝯpellēdi. sed si peccatum ē tacere cōpelluntur.

capituli ex parte vn̄a ⁊ episcopi vulterani ex altera. ꝓcuratoribus in nostra ꝑsentia constitutis. et. j. Testes qui fuerit nominati preterq̄ super criminibus si se gratia vel timore subtraxerint vel odio p censurā ec. cogatis veritati testimonium perhibere. Idem epo bonon. ⁊ magistro. B. epo.

Venerabilis frater. n. archiepiscopus rauenatē. ꝓposuit ꝙ ciues cremon. cū. M. et R. quōdam clericis ecc̄ie rauēnatē. quādā ꝑsumpserūt cōiuratio nem facere ꝯtra eum nichilominus in detrimentū eius dantes eis quandam pecunie q̄ntitatem et ad hec zelanda se astringentes vinculo iuramēti vnde humiliter supplicaunt ut cum causam super hijs ⁊ quibusdam articulis vobis duxerimus ꝯmittendam. et ip̄e intentionem suam ꝓbare non possit nisi testimonio ciuium ꝑdictorū ꝓuidere ei ne p defectu testium pereat sua iusticia dignaremur. Ideoqʒ. M. q. mo. ꝑmissis per cen. ec. ap. re. cogatis illos quos videritis cōpellendos ut ab hmōi iuramento absoluant quos idem archiepiscopus ad testimonium duxerit ꝓducendos. eos nichilominus. si se gratia vel odio vel timore subtraxerint districtōe simili cōpellētes ad ꝑhibēdū testiomiū veritati.

Venerabilis. cōiurationem. clerici enim q̄ cōtra episcopum suum faciunt cōiuracōnē vel insidias ei parauerint deponendi sūt ⁊ tradendi curie seculari. ut pūmātur. xi. q. i. si quis sacerdotū. et tribꝰ et. c. cōiurationū. et ꝯtra. c. se. laici vero qui ꝯtra episcopum suū cōspirationē faciūt sunt excōmunicandi et ꝯmunione ꝑuandi. xi. q. i. cōspirationum.

b Absoluant. sed videtur ꝙ non debeāt absolui. cū iuramentū nō tenuerit. vn̄ potius denunciandi sunt nō teneri huiusmodi iuramento ligati. s. ti. ꝓx. cōstitutis. et. c. intimauit. et. j. de accus. olim. et ita hec absolutio potius dicitur fieri ad cautelam siue de facto. sic quandoqʒ absoluūtur aliqui ut possint testificari. s. ti. ꝓx. veniens. in fi. ꝑterea et alia ratione iuramentū hmōi nō tenuit qꝛ cōiuracōnes hmōi illicite sūt. xi. q. i. si q̄s sacerdotū. et. c. cōiurationū. et. c. sequentibus ergo tale iuramentū nō ē seruandū cū vergat in dispendiū salutis eterne. j. de iureiurᷣ. si vero. et. xxij. q. iiij. si aliquid. et in multis. c. eiusdē q̄onis. et quia nō habuit tres comites scʒ veritatem ⁊ iudiciū. ⁊c̄. et. e. cā. q. ij. ai aduertēdū. vel licet sit illicitū aūcte ꝓpria. nō debʒ q̄s venire cōtra. ar. s. de elec. venerabilem. Itē habes h̄ ꝙ socius criminis admittitur ad detegendā cōspirationē. imo certe tenetur illā cōspirationeʒ manifestare ⁊ denūciare. vi. q. i. ℣. si quis cū militibus. i si. et. lxxix. di. si q̄s ꝑpa. Itē in defectū ꝓbacōis minus idonei testes admittuntur qui alias nō admitterētur. C. de heretᷣ. l. pnl̓. et. iiij. q. iij. ℣. itē serui. r̄nsio. et ꝓpter defectum testium admittuntur qui alias admitti non debent. s. de elec. cum dilecti.

c Eos. cū fuerint absoluti et voluerint ferre testimoniū propter iniurandum. nichilominus. ⁊c̄.

Si scripturā autēticā. xxv. q. ij. sancimus. Autentica scriptura est que p manū publicaʒ vel p iudicē cū triū testiū vel duoꝝ adminus subscriptione vel testimonio facta ē. i aut̓. de instru. cautel. ℣. sed instrumenta. coll̓. vi. vel duoꝝ viroꝝ. s. de ꝓbač. quoniam ꝯtra. vel que habet sigillū autēticū. j. c. ꝓx. et. s. de ꝓbač. post cessionem. Et etiā scriptura quā facit ꝑuatus in pn̄tia triū testium vidr̄ autētica. in aut̓. de instrumētoꝝ cautela. ℣. si tn̄ quisq̄. coll̓. vi. et. C. qui potio. in pig. ha. scripturas.

b Exemplaria. C. de edendo. aut. si q̄s i aliquo. n̄ ip̄a exēplaria sūpta et publicata sint iudicial̓ auctoritate. C. de testa. publicati. et. j. e. c. ulti. ar. C. de iu. emphitheo. l. ul. ℣. et si quidē dn̄s. circa fi. et. C. de re iudi. gesta. h̄ pone ꝙ ita papa mādat ꝓcedatis ꝭm tenorē prioꝝ liraꝝ. et prime lr̄e non ꝯparēt nūquid poterūt ꝓcedē. Dicas ꝙ non nisi ꝑma forma ꝑꝰ appareat p iura ꝑdicta vel n̄ ꝓbeatur tenor ꝑoris scripti. nō cancellati nō viciati. j. de ꝑuil̓. cū olim. nā p lr̄as ultimas nō datur iurisdictio. vel si datur nō constat p eas de ꝑori forma et ideo non pt̄ ꝓcedi per ip̄as. sic nō tenetur quis exequi sentētiaʒ nisi fiat fides de iurisdictiōe. s. d̓ offi. del̓. cū in iure.

Scripta vero autētica. Instr̄a publica ꝓpetua firmitate inituntur ad dānū et comodū vtriusqʒ ꝑtis. ar. liiij. di. c. ij. xij. q. ij. si q̄s de clericis. et. s. de pact. cū pridē. et. iiij. q. ij. ℣. itē sepe fit. C. de fide. instru. in exercēdis. priuata vero ab aduersario scripta ita ꝙ ꝯstet vel a quocūqʒ dūmodo ꝑtiū vel testiū subscriptione fulcita sint in actione ꝑsonali robur optinent firmitatis. in aut̓. de instru. cau. ℣. h̄ et si quis. Et talis scriptura dicitur autētica ut h̄ pʒ. In reali véo actione instr̄m manu publica ꝯfcm̄ ꝑponitur tali instr̄o ꝑuato n̄ priuatū instrumentū hēat triū vel āplius sbscꝑcōeʒ testiū. C. qui pot̓. in pigno. ha. scripturas. ꝑuata véo instr̄a valent i ꝑiudiciū illoꝝ q̄ ea scribūt. C. de nō nu. pe. gn̄alitᷣ. ⁊. ff. depos. publica. ℣. ulti. ad ꝯmodū vero eoꝝ minime. C. de ꝓbač. instr̄a. ratiōes exemplo. lau.

d Publicā. manū. i. p notariū qui seruus publicus dicitur. ff. rē pupilli saluā fore. l. ij.

e Appareant. ratione subscriptiōis. i aut̓. de fid̓ instr̄o. ℣. ij. coll̓. vi. vmč.

f Sigillū. h̄ qd̓ dicimus autēticū. sigilluʒ autēticū dicitur sigillū ep̄i et ei creditur q̄diu cōtrariū nō ostendatur. s. de ꝓbač. post cessiōeʒ. et. xi. q. iij. cure. Itē sigillū capl̓i. s. de ꝓbač. c. tercio. lxxiij. di. in noie domini. in fi. Itē sigillū alicuius principis secularis cui creditur. d̓ cōsuetudie. j. e. cū dilcū̓. itē ar. xix. q. iij. statuimꝰ. et. ff. de custo. et exhibi. reoꝝ diuus. in aut̓. d̓ instru. caut̓. ℣. sed et si quis. et talis scriptura dicitur autētica.

g Ex lr̄is. postulauit. qd̓ de iure petere potuit. cū sit ꝯōe instrumētū imo iudex tenetur illud ptibꝰ exhibē. s. de dila. ꝑterea. qd̓ si nō fecerit appellari poterit. j. e. g. ꝑpetuus. nam et ꝓpria instrumta tenetur quis alteri pti exhibē ex quo vtitur illis i iudicio. j. e. c. ꝓx. et. c. ꝯtingit. et. C. e. l. ul. cū ea vult arguere falsitatis. ut ibi dicitur.

h Abrase sunt. vn̄ videbatur dubitādū qm̄ scriptū debʒ apparere nō viciatū nō cancellatū. C. d̓ edic. diui adri. tol. l. ul. et sine rephensiōe bulle ⁊ carte vel lr̄e. j. de ꝑuil̓. cū oli. et h̄ intelligo verū vbi ē ius q̄onis. et vbi papa r̄ndet de iure. sed in narratione facti pn̄t abradi qꝛ hoc nō ad ius ptinet sed ad q̄onem fidei. i. facti. C. de testa. si vnus. qꝛ nō statur tali narrationi nisi illud ꝓbetur.

De fide instrumētorū.

Si scripturam autēticā non videmus ad exēplaria nichil facē possumus. Alerander. iij.

Scripta vero antētica si testes inscripti decesserint. nisi p manū publicā facta fuerit ita ꝙ appareāt publica. aut autēticū sigillū habuerit p qd̓ possint ꝓbari non videntur nobis alicuius firmitatis robur habere. Idem.

Ex lr̄is vr̄is accepimus ꝙ cū causa q̄ inter magistrum a. et. R. sup capella de ambitoria vertitur de mādato nr̄o susceperitis terminādaʒ. ꝑfatus. R. lraꝝ sibi copiā fieri postulauit. Qd̓ cū eas argueret falsitatis. qꝛ i narracōe facti abrase sūt vbi scriptū ē. iura parrochialia. ⁊. j. Didicimus ꝙ ꝓpter abrasionē illā iudicari falsē nō pn̄t. nec etiā haberi suspecte. ꝑsertim ⁊ cū ꝑuilegia in possessionibus abradātur. et lr̄e in narracōne facti si erratū est incūctanter abradi possint. Idē eboracen̄ archiep̄o.

Accepimus lr̄as q̄s abbas sci aug̃. contra cantuarien̄. archiep̄m trāsmisit. et

r 29

nec dicitur ꝓpterea viciosū scriptū si de eadē manu rasura reposita est in loco nō suspecto. si vero littere essent clause tūc non nocet. ar. C. de fide instru. ꝯpationes. et. C. de testa. si vnus. lau.

i In possessionibꝰ. i. in nominibꝰ possessionū. h̄ in nominibꝰ actoris vel rei vel iudicis ibi oīno rasura esset suspecta. Itē si esset ibi falsū latinū suspecte sunt littere. s. de rescrip. ad audientiam.

Accepimꝰ. valeāt. alias eni nec redargui pn̄t nec etiā sciri q̄d debēt ꝯuari p ip̄a ꝙ totū ex eaꝝ inspectōe deꝑhēditur. j. de ꝑuil̓. dilci. et. c. porro. et. j. c. ꝓx. et. xcvi. di. bn̄ q̄dē. nec possumus iudicare de lege nisi ea ꝑspecta. ff. d̓ legi. inciuile. et qui priuilegiuʒ vel instrumentum vult argure falsitatis. ꝑmo iurabit ꝙ calumniose hoc nō dicat alias nō audiētur nec daretur ad inspiciēd̓. C. fid̓. instru. l. ul. q̄ intelligitᷣ cū agitur de falso criminaliter tūc inscribit accusator ut ibi dicitur. Quidā intelligunt. l. istā cū agitᷣ ciuiliter de falso ꝭm ꝙ h̄ decř. intelligitur. et ꝑ h̄ bn̄ ꝓbat id ad qd̓ inducitᷣ cū quis ciuiliter vult argure instr̄m de falso et h̄ intelligo verū vbi de calūnia nō ē iuratuʒ. et ē ad h̄. ar. s. de testi. pn̄tiuʒ. et. j. de excepč. pastoralis.

j. Cū priuilegia nō inspecta non valeant argui falsitatis. et difficile sit ⁊ piculosū ea apd̓ se. ap. exhiberi ꝑcipimus ut vel exhibeantur eidē archiep̄o in claustro ꝑdictoꝝ frm̄. vel i alio loco ꝯgruo ⁊ securo usqʒ ad natiuitatē ꝓximā sci iohis baptiste. Si vero nec veīt nec sufficienteʒ respōsalē miseit ei ꝑpetuū silentiū imponatis ip̄a ulterius arguendi. interi aūt nolumus illa ꝑuilegia vacillare. sed ꝑcipimus sententiā q̄ eoꝝ obtētu sup statu mōsterij lata ē inuiolabilitᷣ obꝯuari. ⁊. j. Iubemus ut archiep̄m i inspectione priuilegioꝝ. xij. hominū numero faciatis esse ꝯtētum.

Celest. iij. abbati sci secundi.

Contingit interdū ut dicitis ꝙ q̄ncūqʒ cū aliquo litē habetis priuilegium vr̄m aduerse pti cogimini plenius exhibere. Vn̄ accidit ꝙ occasione vnius capl̓i sup quo ꝯuenimini plurima litigia suscitātur. et. j. Cōsul. v. t. r. ut q̄ncūqʒ sup exhibendo ꝑuilegio vel indulgentia seu instrumento fueritis requisiti. ꝑsente iudice aut aliq̄bꝰ prudētibꝰ uiris deputatis ab ip̄o audiente parte

l Secura. h̄ iudex debʒ ꝓuidē vtriqʒ parti. iij. q. ix. hortamur. xxxij. q. ij. siue et. j. de ap. ex pte. et. s. ut litᷣ. nō ꝯtesta accedēs. ij.

m Arguendi. Nota tēpus ꝑfigenduʒ accusare volenti vltra qd̓ non auditur. ut. iiij. q. v. c. i. et. j. qui si. sūt legi. lator. j. de accusa. licʒ. j. de clandest. desponsa. cū inhibitio. et. j. qui ma. accu. pn̄t. cum i̓tua. et. C. d̓ inge. ma. diffamari. et. C. qui. accu. nō pn̄t. si ea. sic et ad excepcōnes ꝓponendas. j. de excep. pastoralis.

n Vacillare. ar ꝙ pendente accusacōne contra aliquem interī remanʒ in statu ⁊ officio suo pristino. viij. q. iiij. nōne. ar. ꝯ. s. d̓ testi. nō debʒ. vbi de hoc. Fortius ꝯtrariū. j. de cri. fal. sup eo. et hic erat iam sententia executioni demandata ibinō.

o Obtētu. auctoritate enī ꝑuilegioꝝ sententia lata fuit sup statu monasterij absoluendo monasteriū a subiectione archiep̄i. Et ita patet ꝙ licet dicatur sententia lata p falsa instrumenta siue testes quousqʒ de hoc ꝯstet in sua firmitate ꝑdurat et ei statur. ff. de re iud̓. diuus. falsitāte véo ꝓbata nullius erit momenti ip̄a sententia. s. de ꝓcurᷣ. in nr̄a. in. fi. et. C. de ꝓcurᷣ. licet.

p Priuilegioꝝ. vel etiā i pte ip̄oꝝ. et. j. c. ꝓx. et. ff. de edē. l. i. ℣. ij. b.

Contingit. exhibere. et nonne isti erant rei quare ergo cogūtur sua instrumenta pti alteri exhibere ꝯtra illud. s. de ꝓbač. c. i. et. iiij. q. iij. ℣. itē in criminali. ℣. qui intendit. et. C. de eden. qui accusare. h̄ nō ꝯtradicūt illa quia isti vsuri erāt in iudicio illis ꝑuilegijs. Etiā ab aduersario illa edere tenebātur. ff. de eden. l. i. ℣. edenda. nam et actor reo et reus actori tenetur edere oīa quibꝰ vsurus est. C. de edē. l. ulti. de hoc dicitur. j. e. g. ꝑpetuus. b

r Suscitantur. qd̓ esse non dʒ imo potius iudex ꝓspicē dʒ ne lites ex litibꝰ oriantur. ff. d̓ arbitris. non distinguemus. ℣. quesitū. ff. si cētū. pe. l. i. et. ff. del̓. ij. fidei ꝯmissa. ℣. si quis. x. et. ff. de dam. infec. qui bona. ℣. ul. et. C. de iudi. aptissimi. et. C. de sacrosanct. ec. l. ul. vnde et ille qui petit sibi fieri editionē instrumētorū iurare dʒ ꝙ p calūniam h̄ nō faciat. ff. de edendo. si q̄s ex argētarijs. ℣. exigitur. C. queadmodū. testa. aperi. l. ij. b

r Iudice. alias nō tenetur. Nā corā iudice et pn̄te alia pte h̄ sunt faciēda. ar. ff. de inter. ac. voluit. ℣. qd̓ ait.

ẽ ↄcipiendus libellus in ꝑsonã ꝓcuratoris.

cõtraria tm̄modo recitetur. ita ꝙ si tm̄ sup vno capitulo qḋ fu erit illud solũmodo rescribat᷑. et aduerse pti copia eius fiat.

Anno.iij.mediolañ arepo.

INter dilectos filios ab batẽ sancti donati de sco tula et.b. ꝓcuratorẽ tuum sup subiectis articulis diu fuit ĩ no stro auditorio litigatũ. Pete bat siquidem abbas noĩe mo nasterij sui a p̄fato ꝓcuratore tuo noĩe mediolañ. ecc̃ie resti tui monasterio memorato por tũ scorule cũ honore districtu et iurisdictiõe loci p̄fati dicẽs ad monasteriũ ħ om̄ia ptine re. hocip̄m dicens de hominibꝫ qui habitant in ciuitate curte bineñ. et tenẽt res monasterij in gralia de quibus monaste riũ obtinuerat in iudicio posses sorio per sñiam ep̄i veroneñ. ħ oia petebat cũ oibꝫ fructibꝫ, in de pceptis saluo in oibꝫ iuẽ addẽdi vl̄ ominuẽdi satagẽs ↄprobare om̄ia q̄ p̄missa sunt ad suũ monasterium ptinere.

Primo p p̄uilegia luitardi comitis quõdã ep̄i lucani qui monasteriuȝ ip̄m fundauerat. et ei que p̄missa sũt donauerat vniuersa. Scdo p instrm̄ sen tẽtie asperti quondã mediola neñ arep̄i quã ex delegacõe lo douici impatoris tulit sup hijs p mõsterio ↄtra a p̄fati luitar di nepotẽ q̄ sup eis mõsteriũ molestabat. Tercio p p̄uile gia rõnoꝝ impatoꝝ et p̄sertim henrici qui p̄missa om̄ia mo nasterio ↄfirmabat vel etiã cõ ferebat. Quarto p instr̄a loca cõnũ quas fecerãt diuersis p sonis abbates monasterij me morati. Testes ꝙ̄ꝫ ꝓduxerat p quos intẽdebatur ꝓbare ꝙ mo nasteriũ a.lx.annis et.ↄ.a.l.an nis et sup̄ possederat sup̄dicta. et ꝙ fama publica erat ea oĩa p̄fato monasterio a.iam dicto litardo fuisse donata. Sed ↄtra priuilegiũ donacõis a ꝓ curatore tuo multa fuerũt obie cta. Primo ꝗ ibi maxĩe appa rebat ↄsumptũ videlicȝ in ãno tacõe indicõnis ubi potuissꝫ fal sitas facilius dep̄hẽdi. Scdo ꝗ cũ carta vetustissima videtur recentior apparebat scriptura. tanꝙ̄ nõ illo tp̄e facta fuisset. Tercio ꝗ falsũ sigillũ viciose videbatur appositũ eo ꝙ a me dia pte sigilli apparebat q̄daȝ imago nõ cũ mitra in capite. ꝫ cũ pilleo. nec induta pontifica libus. ꝫ regalibꝫ indumẽtis te nens in manu nõ baculũ pasto ralẽ ꝫ quasi sceptrũ regale cu ius facies nõ apparebat integ̃. ꝫ dimidia tãꝙ̄ in illa medieta te respicẽt aliam mediã que tñ tota vacua remanebat. ꝫ q̄daȝ imago videbatur ex ea fuisse de leta ꝗ cera ĩ ea pte nec in colorẽ nec ĩ planicie reliq̃ pti silis ap parebat. vñ nõ ep̄i ꝫ impatoris videbatur fuisse sigillum. qḋ in vna medietate cesaris imagi nẽ exp̄mebat et in altera medi etate p̄sumebatur vel filij vel cõ iugis imaginem habuisse. Nã et in ip̄o sigillo nulle alie litte re apparebant nisi que nomen ꝓpriũ cũ hac adiectione dei g̃ tia designabant. Sȝ cũ ꝓpriuȝ nomẽ ip̄ius ep̄i fuerit luitard9 in nomine ꝓprio qḋ exp̄mebat sigillũ delete fuerant due litte re. secunda que fuerat inter.l.et .t.et vi. que fuerat inter r.et v. ita ꝙ si scḋa o et vi. fuissꝫ.i.non luitardus. sed lotarius a lege ret᷑. qḋ eẽ inde ↄuĩci poterat. ꝙ ꝫm dispositiõeȝ aliaꝝ l̃raꝝ int᷑ .l.et.t nõ erat spaciũ. nisi qḋ po tuissꝫ vnã l̃ram ↄtinere cũ secũ dũ integritateȝ huius nomi nis luitardus inter.l.et.t. due littere sint diuerse. Preterea inter r.et v.tam modicuȝ erat spaciũ ut in eo nec ħ l̃ra d. que maius occupat spaciũ sed hec l̃ra i. que minimũ occupat vi detur formata fuisse. Rursus cũ cera sigilli ab interiori par te vetustissima esset. cera q̄ po sita erat ab exteriori pte quasi ad ↄseruacõneȝ sigilli recens erat et mollis. qḋ cũ diligẽter inuestigatũ fuissꝫ certo cercius est ↄpertũ. ꝙ sub vetusto sigil lo carta fuerat pforata ⁊ p glu tinũ noue cere q̄ fuerat posita exterius quasi ad ↄseruacõȝ si gilli viciõse fuit ip̄i carte subiũ ctũ. Eadeȝ falsitatis spẽ p nitiosam videlicȝ appositõnem sigilli cetera fere p̄uilegia ro manoꝝ impatoꝝ p̄ter p̄uile gia henrici vel falsa repta sũt vel falsata. sed ⁊ ip̄m hẽrici p̄ uilegium ad fidẽ astruendaȝ nõ videbatur sufficere. ꝗ nec erat publica manu ↄfectũ. nec sigillum habebat autenticum eo ꝙ erat ex media pte ↄsum ptuȝ. nec plus de noĩe ꝓp̄o nisi ultima medietas videlȝ ycus. nec de ceteris l̃ris nisi ħ adie ctio dei g̃ra cõparebat. ita ex l̃ris ip̄is nõ mag̃ poterat cõ probari fuisse sigillũ hẽrici ꝙ̄ lodouici. Instrumẽtuȝ ꝙ̄ꝫ sen tentie multis modis inueniẽ batur suspectũ. tũ ꝗ quedã in ip̄a apparebãt liture tũ ꝗ sub scripcõ notarij videbatur ma nus alterius fuisse ꝙ̄ ↄscriptio instrumenti cũ tñ notarius in subscriptione ꝓfiteretur se in strumentuȝ manu ꝓpria ↄscri psisse. l̃ra ꝙ̄ꝫ recẽtior videbatur ꝙ̄ carta et aqua videbatur in caustũ infectum ut antiquius appareret. In omnibꝫ aũt im perialibꝫ priuilegijs que po steriora fuerant nulla est habi ta mencõ de illa sentẽtia ꝙ̄uis in aliquibꝫ mencõ facta fuerit luitardi. qui dicebatur donati onẽ fecisse. Porro si legitimuȝ esset instrumentũ sentẽtie. per illã tñ sñiaȝ nullũ mediolaneñ. archiep̄atui p̄iudiciuȝ poterat g̃nari. cũ ip̄a sententia lata fu erit inter alios. et res inter a lios acta alij nõ p̄iudicet. nec attestationes que cõtinebãtur in instr̃o sentẽtie p quas legiti ma donatio luitardi videbatur esse ꝓbata poterant eidem ar chiep̄atui nocumẽtũ aliqḋ irro gare cũ int᷑ alias ꝑsonas ⁊ ĩ alio iudicio recepte fuissent. Ce terũ memorati henrici priuile giũ qḋ non solum ↄfirmacõis sed etiã donationis videbatur fuisse. vñ reꝝ dominiũ donata riũ intelligi forte poterat mona sterio acquisitũ ꝙ̄uis ex forma petitionis que in ip̄o p̄uilegio declaratur ↄfirmatoriũ videtur ut tñ intelligatur eo mõ q̊ ma gis possꝫ valere. distinguẽdũ videbatur ut idẽ henricus alia donauerit et alia ↄfirmauerit cũ eadem legitĩe nequiuissent ↄfirmari pariter ⁊ donari. ↄfir mari tãꝙ̄ prius habita et pos sessa donari tanꝙ̄ tunc tradita et concessa. ac p ħ illa nõ pote rãt intelligi p p̄uilegiuȝ illud donata. ꝫ ↄfirmata. Cũ iuxta le gũ sanciones qḋ meũ ẽ ex alia causa meũ fieri nõ possit nisi desi eit eẽ meũ. ⁊.ↄ. Cũ g̃ p̄uilegiuȝ hẽ rici ↄfirmatoriũ tm̄ extiterit. sal tẽ quo ad illa que deducta sũt in iudiciuȝ. si p̄ncipale non te nuit nec accessoriũ qḋ ex eo vel ob id dignoscitur esse secutuȝ et.ↄ. Per instrumenta vero locationis nec ẽ utrinꝗ ꝓba ta ꝓprietas nec ad plenũ pos sessio cũ ad ꝓbationẽ rei ꝓprie siue ad defensionẽ nõ sufficiat facta locatio. et.ↄ. Cũ auteȝ sup hijs fuissꝫ diutius litigatũ. ꝗ legitime ꝓbata nõ fuerant que petebãtur ad monasteriũ ptinere ab impetitione ip̄sius ꝓcuratorẽ tuuȝ nomine tuo et mediolaneñ. ecclesie senten tialiter duximus absoluendũ. q̄m cum obscura sũt iura partiũ consueuit ↄtra eum qui petitor est iudicari.

moccõe appellacõnis. ut dcm̄ ẽ. s. e. ex l̃ris.
... ↄsueuit poni in p̄uilegijs et instr̃is. ut ħ.
...lxxiij. di. in nomine p̄ris. in fi. et anni dom

dam ꝙ non nisi testes viuant. ar. s. e. c. ij.
r Magis. poterat tñ alio modo ꝓbari vtrum ...
douici videlicet p cronicã impatorũ ex annis dñi ...

stris. i. xv. annis. et dȝ poni in principio cuiuslibꝫ ...
incipiens a prima inditione p totuȝ annũ dicit ...
secũdo anno dicit inditione secunda. et sic usꝗ a...

... compositiõnis. ↄ. de deci. ex multiplici. Sic etiam
... ẽ mencõ de p̄uilegijs. s. de ꝟp. cũ ordinẽ. et vnũ
... ẽ exp̄ssam mentionem de aĩo ꝟpto ad hoc ut

cũm res. et. l. si mr̃. ff. de cõtra. emp. siue rei. C. de iur...
dicitur qḋ cũ patri iam ꝓuisum sit per legem ut ...
ad repetẽdam dotẽ. si pactũ faciat nõ nascitur ex ...

Jdē cātuarien. arepo.

Quod sup hys et. J. que fiuisti quid agere debeas circa cruce signatos qui dicētes se ab ap. se. redire sup absolucōne sua ignota cardinalium sigilla reportant cū eis sup impedimentis expositis non fuisset de levi credēdū. Ad qd. t. rn̄dem9. qd si qn̄ talib9 lr̄as in dulgem9 illis q̄ psonas et facultates eo₄ plenius noverit hoc mō scribimus ut sup impedimentis expositis inquisita diligentius veritate statuāt circa illos qd aīa₄ saluti et succursui terre sancte magis noverint expedire. puidētes attētius ne q̄d in fraudē voti fallaciter ofingatur. Unde si tales p suppssionez veritatis aut falsitatis expssionem lr̄as nō solū cardinaliū sed et nr̄as. nec solū dubias sed et certas ostiterit impetrasse carere volumus impetratis et eis nō obstantibus ad voti executionē opelli.

Jdē belxlienſi episcopo.

Pastoralis. et. J. aūcte p̄sentiū duximus statuendū. ut cū decretalis aliqua de qua iudex merito dubitet allegatur. si eadem iuri oūi sit cōsona fm eā non metuat iudicare cū nō tam ipius q̄ iuris oūis auctoritate pcedere videatur. Verū si iuri oūi sit dissona fm ipaȝ nō iudicet sed supiorē osulat sup ea.

Jdem epo sancte andree. et abbati de broch.

Cum dilectus. et. J. ad secūdam qōnem duximus rn̄dēdū q̄ utraq̄ ps pt instr̄m etiā post publicationē attestacōnū usq̄ ad diffinitive sentētie calculū exhibere anq̄ sit ī causa oclusū. Sup tercio vero articulo rn̄. q̄ si cōsuetudo illius patrie obtinet approbata ut instr̄is illius regis fides adhibeatur vos ea secure poteritis admittere. p̄ s̄aȝ cū supradcūs rex tante fuerit honestatis q̄ ipius instr̄a maxime aūctatis sint in partib9 scotiam̄s.

Jdē petro ciui viterbien̄.

Cum iohannes heremita a te. c. xxx. libras senen̄. ex causa mutui coram donadeo et io. iudicibus viterbien̄. petijss̄ et tu ex adverso pponens q̄ cū idē in. c. lxxx. libris tibi p p̄cio domus quā eidē vendideras teneretur. c. xxx. libras ex illis nō immerito debebat cōpensare. Tandē cū sup h̄ et quibusdaȝ aliis articulis inter vos fuisset aliquādiu litigatū iudices attestatiōib9 publicatis te sentētialiter odemnaverūt. ut cid p̄dicte domus possessionē vacuā traderes et a creditorib9 liberatā. et. J. Cū igitur ab hac sententia ad nr̄aȝ audiētiā duxeris appellanduȝ. et nos tam tibi q̄ p̄dicto. i. t. subd. et capellanū nostrū dedimus auditorē ex pte tua fuit ppositum. sup̄dicte domus vendicōnē nō purā sed odicōnalem potius extitisse ac nullaten9 te teneri ad traditionē ipius. q̄tuor michilominus testib9 ad hoc pbandū inductis. qd et si novuȝ esset capitulū pendebat tn̄ ex veteri. qui iurati deposuerūt se interfuisse cōtractui inter te et p̄dictū. J. sup eadē domo celebrato. p qua. c. lxxx. libra₄ p̄ciū tibi fuerat ostitutū. tali videlicet adiecta odicōne. ut tu domū ipam inhabitares libere in vita tua. et post obitū tuū. m. et. r. natis tuis eiusdē io. nepotib9 remanēt cuius oditionis intuitu domum ipam eidē. J. p minori p̄cio vēdidisti. cū a g. morandi p ipa. cc. libras potuisses habē. anni vero mensis et diei quo venditio facta fuit. ydē testes se dixerunt minime recordari. Dictus vero. J. vendicōnem nō oditionalem sed purā pposuit extitisse ad h̄ pbandū publicum exhibens instrumentum. et. J. Tabellionem q̄ oscerat instrumentū. et vnū ex testib9 i instrumento subscriptis ad id pbandū induxit. et. J. Porro cū dubitatio fuiss̄ exorta. utrius deberet pbacō p̄valere. p tua fuit parte ppositū. q̄ et si eandē vi obtineant instrumento₄ fides et depositiōes testiū in litib9 exercendis. nō tn̄ quodlibet instrumentū tanti dȝ esse momēti ut triū vel pluriū idoneo₄ testium deposicōnib9 p̄feratur. et. J. Ad h̄ aūt idē. io. ex adverso rn̄dit. q̄ cū intētionez suā p iam dcm̄ fundaverit instrumētū. ac tu in modū exceptionis vendicōnem ipam nō pure s̄ odicōnalit̄ celebratā pponas nec per testes ad h̄ a te inductos de certo fuerit tpe facta fides. et ideo nō appareat q̄ sup illa vendicōne deponāt quā ostat p dcm̄ instrumentū determinato tpe fuisse cōtractam. hmōi pbatio videbatur ineffi cax ad intencōnē cōtrariā elidēdam. Verū rn̄sionē istā esse pponebas invalidā qm̄ cū utraq̄ pars a nobis interrogata fuiss̄ in iure ofessa q̄ vnica tantū vendicō sup domo cōtracta fuerit. et ex depositiōib9 testium liqueat vendicōnem oditionalē fuisse. Ex utriusq̄ ofessione colligitur eiusdeȝ domus venditionem oditionalē extetisse non purā. Nō obstāte q̄ ipa interrogatio facta fuerit postq̄ a ptib9 extitit in causa oclusū. cū iudex qui usq̄ ad plationem sententie dȝ vniversa rimari. possit interrogaē de facto quotiēs dubitatiōis aliquid occurrit et. J. De cō. f. n. pnunciavimus venditionē p̄dicte domus fuisse odicōnaliter celebrataȝ. et te nullatenus obligatū ad traditionē ipius sup hoc memorato Jo. silentiū imponentes. sententiā vero iudicū p̄dicto₄. qui alias iuste pnūciasse noscūtur cū hmōi exceptio corā ipis nec pbata fuerit nec obiecta. quo ad dcm̄ capitulū infirmam9 eā quo ad alios articulos aūcte ap. ofirmātes. Honorius. iij.

Ex pte carissīe i xp̄o filie. b. quōdā āglico₄ regine fuit ppositū. et. J. q̄ rescp̄tum aplicū p eo q̄ in hac dictione spoliarūt. hec figura o deerat asserit̄ viciosū. M. q. h̄ nō obstāte in negocio ipo ratione p̄via pcedas. Greg. ix. p̄ori sancti bartholomei et decano de arcubus ludunen̄.

Perpetuus vicarius ecc̄ie de recban nobis exposuit. q̄ cū prior et oūentus de ledis eū super decimis coram iudicib9 auctoritate ap. oveīssent. et dcūs g. sup similib9 coram ipis recōvenisset eosdem. q̄ dicti iudices copiā quorūdā instr̄o₄ cōmuniū que habebat ps altera et p que intendebat intētionez suā sup principali fundare fieri nō faciebant eidē hoc cum instantia postulanti nr̄am audientiam appellavit. Ideoq̄ M. q̄. si ē ita revocato in statū debituȝ

Et cetera. Idem.

Imputari ei pt qui cōtrarias inter se scripturas in iudicio ptulit fidez sibi ad inuicem derogātes cū in ipius fueit potestate quam voluerat nō pferre. Idem.

Si cautio quā a te indebite ppōnis expositā in determinate loq̄tur. aduersarius tuus tenetur ostēdere debitū qd cōtinetur in ea. Sz si cām pter quaz hmōi scriptura pcesserit exp̄sseis in eadē ɔfessiom tue statur. nisi pbaueris te id indebite pmisisse. Idē. J. tabellioni.

Cum p. tabellio morte pueñtus quedam non pfecerit instrumēta que in nota redacta fuerant ab eodē. ad peticōnem eoꝝ ad quos ptinent auctoritate ordinarij iudicis poteris ea fideliter in publicā formā redigere habitura p hoc ppetuam firmitatem. Idem.

Si instrumenta pter vetustatē vel pter aliaz iustam causam exemplari petantur coraz ordinario iudice vel delegato ab eo spāliter p̄sentētur. qui si ea diligenter inspecta in nulla sui pte viciata repererit p publicā psonā illā p̄cipiat exemplari eandē auctoritatē per hoc cum originalibꝫ habitura.

De presumptionibus.

Salomō i parabolis.

Sicut noxius ē q̄ mittit lanceas ꝛ sagittas ī mortem. ita vir qui fradulenter nocet amico suo et cum fuerit dep̄hensus dicit ludens feci.

Idem.

Afferte michi gladiū cūqz attulissent. ait diuidite infantē viuū et date dimidiam partē vni et dimidiā partē alteri. dixit autem mulier cuius filius erat viuus ad regem. cōmota sunt quippe viscera eius super filio suo. obsecro domine date illi infantē viuūz ꝛ non occidatur. econtrario alia dicebat. nec michi nec tibi sz diuidatur. respōdit rex ꝛ ait date huic infantem viuum et non occidatur hec est enim mater eius.

Ieronimus sup parab.

Ex studijs suis intelligitur puer. quemcūqz enim virtutibus studere cum modestia cōtinentie audicōm sapientū obseruantie mandatoꝝ dei maxie simplicitati et humilitati videris huiꝰ mūda ꝛ recta opera intellige. Bonifacius papa episcopis gallie.

Nullus dubitat q̄ ita iudiciū nocēs subterfugit quēadmodū ut absoluatur q̄ ē innocēs querit. ɔfitetur enim de omībꝫ quisq̄s se subterfugere iudiciū dilacōmbꝫ putat.

Gregorius in omelia.

Nonne bn̄ dicimus q̄ samaritanus es tu. et demonium habes. r̄ndit ihus ego demoniū non habeo. Duo quippe illata fuerīt ei. vnū negauit alterū tacēdo concessit. Idem maximo episcopo.

Mandata celestia efficacius gerimus si nostra cum fratribꝫ onera partiamur. Prouide sup cunctas ecc̄ias sicilie te vices ap̄. se. ministrare decernimus. quas non loco tribuimus sz psone. Quia ex trāsacta in te vita didicimus. q̄d de subsequenti ɔuersatione tua p̄sumamus. Idem.

Quosdā et J. affrica vero qualiter mortalitate ꝛ lāguoribus vastetur. quanto vicimores estis tāto quidē subtilius cognouistis. Idem victori episcopo.

Quāto et J. latere te ī vicinio non potuit qd ad nos in longinquo peruenit. Ieronimus sup osee.

Scribam eis multiplices leges meas ex p̄us datis ꝛ neglectis apparet q̄ has negligent. Innocentius tercius decano cassien.

Quia verisile non ē q̄ . h. psonatū ecc̄ie. r. capellano ɔcesserit. et ab eo eiusdē ecc̄ie acceperit vicariam. prouideas ne sup hoc pbacōem recipias. nisi ɔuis loci fama id habeat. vl' tales psone appareant de quibus verisimile non sit q̄ debeant deierare. Qm̄ sepe ɔtingit q̄ testes facile corrupti inducantur ad falsū testimoniū pferendū. Idē ianuen̄ arep̄o.

Illud qz nobis innotuit. q̄ cū quedā libera mulier p decē annos et ultra cuidā suo scienter cohabitauerit. et ab eo fuerit carnaliter ɔgnita. nunc ipm asserit suū nō esse maritū. Verū vir eā vendicās in vxorē ostendit publicū instrumentū in quo sese ɔiuges nominānt. et p qd ipsiz ei donationē pter nuptias fecisse appaēt. mulier

a Fraudaretur. nota casus in quibus dñs fraudatur seruo. ī. de ꝯiug. seruo. licet. et ī. de natis ex libero ventre. c. vno. Itē alius casus est. C. de latia lib. tol. l. vna. §. sed et si quis hoīm. tercius ē in auten. de nupc. §. si vero ab inicō. colla. iiij. alius casus in aut. que dignitas liberat filiū a patria potestate. in prin. coll. vj.
b Desponsaturū. ħ assertio p̄sumptionē tm̄ faciebat. quia potuit postea mutare volūtatē. c Annulos. nota ꝙ si ānulus datur ec

Tercio loco. impediendū. i. separandum.
r Precogmitā. et ita affinitas p̄cessit matrimoniū ē spōsa. xxxv. q. iij. q̄ si verū ē ꝯsanguineā illius postea hr̄e nō poterat. xxxv. q. iij. de incestis. et c. nec eaʒ quā ꝯgnouerit ꝓpter publice honestatis iusticiam. ī. de eo qui cognouit ꝯsang. vx. sue. de illo. et in pluribꝯ c. eundem ti. p̄terea hic auditur allegans turpitudinē suā. ī. de sponsal. p̄terea. xxxv. q. iij. extraordinaria. ar. ꝯtra. s. de testi. sicut. et. s. de ꝯfes. c. i. et. xv. q. iij. nemini. et ī. de ꝯcess. p̄b. cū sup. q. et ī. de donac. inter. stione. et ī. de ꝯtrac. dilectos. illud verum est ꝙ allegans turpitudinē suā nō ē audiendus tamen

vero instrumentū illō̄ asserēs vicō̄ sum ut suo dñs fraudaē tur plures testes ꝓduxit. ꝙ ille ab amicis eius sepe rogat⁹ ut eam desponsaret nec despōsasse nec desponsaturū se ipam firmiter asserebat. vir aūt nō nisi p̄dcō̄ instrumēto et quibusdam testibꝯ qui viderāt eā annulos deferentē ipam ꝓbauit vxorē. ħ mulier de more illaꝝ que panes vendūt se annulos detulisse dicebat. Verū q̄ in huiꝰ dubietate fama vicinie magis debet attendi si fama loci habet ꝙ vir ipsam in lecto et in mensa sicut vxorem tenuerit cū matrimoniū sit maris et femine ꝯiunctio indiuiduā vite ꝯ̄suetudinē retinēs. cogēda ē mulier ut eidē viro affectu seruat ꝯiugali p̄sertim si p̄sc̄ptū instrumentū ab eo ꝯditū fuerit qui officiū suū fideliter adimpleuit. Idem.

Litteris fraternitatis tue receptis nobis innotuit. ꝙ cum. p. ab. a muliere quā vxorē acceperat peteret separi. accusatores mrīmonij ꝓduxerūt testes firmiter asserētes ꝙ postq̄ mulier cū p̄dicto viro ꝯtraxerat matrimoniū ꝯsanguineum viri eiusdē solū cū sola nudū cū nuda in eodem lecto iacentem ea ut credebant intētione ut eaʒ ꝯgnosceret carnaliter viderūt multis locis secretis et latebris ad hōmodis et horis electis. et ī. Cōsul. t. t. rū. ꝙ ex hmōi violenta et certa suspitione fornicacōis p̄t sen-

tētia diuorcij ꝓmulgari. ita q̄ dem ut vir licentiā habeat mortua illa ducendi aliam mulierem sine spe coniugij remanente. Clemens tercius.

Tercio loco qōis hmōi. t. f. petijt explicari. an iuuenis spōsam in quā p verba de p̄senti cō̄sensit debeat vxorē habere. ad quorū matrimoniū impediendū neptis ip̄ius sponse ꝓ filiēs se a iuuene carnaliter p̄cognitā ꝓponebat. a qua ꝓducti testes dixerūt se ꝓcerto credere ꝙ illa dicti iuuenis extiterit cō̄cubina adicientes ꝙ eos insimul viderant p plana et nemora vias et inuia pluries ꝯuagātes. et testimoniū vicinie se suꝑ ħ recepisse dicebāt. ad maiorē vēo certitudinē ꝙ minus sufficient credidisti eē ꝓbatū. ꝙ eadē mulier asserebat tā ipa q̄ iuuenis iuramentis astricti seorsū ꝯfessi sunt ꝙ se inuicē carnaliter p̄cognouerāt licʒ iuuenis nollet ab ea quā desponsauerat separi. Nos aūt que dcā sunt intelligentes p̄sertim cū ħ nō dicatur occultū ħ quasi p̄dicetur a pluribꝯ manifestū cō̄sultius esse credimus ut matrimonialiter non ꝯiūgātur. sed solutis sponsalibꝯ separentur. Nē ē iij. nummeñ. epō et archidiacono bitur.

Litteras vrās recepimus cō̄tinentes ꝙ cū causa que vertitur inter altisiod. epm et quosdam burgenses de caritate q̄s idem epus de heresi impetebat vobis et abbati collon. a se ap-

a De fratre. bene poterat testificari in hoc casu contra fratrem. Si enim frater tuus vel amicus tuus vel vxor tua que in sinu tuo dormit deprauari voluerit veritatem sit manus tua sup eos. xxiij. q. viij. legi. et q. v. si audieris. et dicere debes prī et matri nō noui vos. xciij. di. diaconi. et ī. ti. ꝓx. quemadmodū. alias in magnis criminibus nō auditur ꝯtra eū. C. qui accu. non pn̄t. si magnū. in leuibꝯ bene. C. e. ti. si sororē. et. iiij. q. iij. §. parentes. b Coguerit. i. ꝯfessus fuerit.
c Errore. et ī. sub isto ī.

i Vehementem. imo ex leui causa ꝓbatur quis hereticus. ar. C. de hereti. l. ij. §. quantū ad hoc ut suspectus de heresi habeatur. et ut ꝓcedatur quasi contra suspectū. sed non ut cō̄demnetur de heresi. itē vehemens p̄sumptio ꝓ ꝓbatione accipitur. xxxij. q. i. dixit dominus. et. s. e. afferte. liiij. di. fraternitatē. ī. de iudeis. c. ul. Ren̄. ꝙ nō vehemēs. sed violenta tm̄ de q̄ p̄ dcā. c. loquūtur. et. ff. de rebꝯ du. si mulier. et. l. p̄cedenti. nec etiā omis violenta. si ꝓbetur ꝯtrariū. xxvij. q. i. nec aliqua. s. de ꝓbac. ꝓposuisti. et. xxxv. q. iij. extraordinaria.
k Iuratoriā. ħ ideo dicit ꝙ postq̄ quis semel ꝑiurus est amplius ad iuramentum

delegata fuissꝫ utraqꝫ ps vos duos sub certa pena sibi arbitros statuerūt. delegata potestate nichilominus vob reseruata. w. aūt lator p̄sentiū vn⁹ ex illis heresim suā fuerat publica voce ꝯfessus. et de fratre suo silr̄ recognouerat ꝙ eodē secū laborabat errore et ī. Post vero p̄dcm̄. w. suspectū de heresi vehementer habuimus. tū ꝙ qō̄ ante dixerat postea se dixisse negauit. tū ꝙ vel mendaciū dixit in fratrem asserendo illū hereticuʒ vel piuriū postea omisit in deum purgando illū de heresi quorū utrūqꝫ reddit illū valde suspectū. quāq̄ verisimilius videatur ꝙ eo tempore tanq̄ vere penitens ab heresi cū reuertebatur ad fidē. tā graue mendaciū nō dixissꝫ p̄sertim in fratrē quē tanq̄ carissimū non asseruissꝫ hereticū. nisi fuisset accensus zelo fidei orthodoxe. vnde p̄sumitur ꝙ cū postea purgauit illū de heresi turpiter deierauit. Quocirca. M. q. cū ꝓpter solā suspicōem q̄uis vehementē nolumus illū de tam graui crimine ꝯdemnari. talē et tantā securitatem recipiatis ab ipo p̄ter iuratoriam cautionē ꝙ timore pene tēporalis debeat coherceri. discretā ei pniaʒ iniūgentes ex qua valeat apparere utrū in tenebris ambulet an in luce. utrum ue vere sit penitens an ficte cō̄uersus. et si eū hoc mō verū catholicū ꝯgnoueritis. nō sinatis ipm indebite molestari alioquin cū tāq̄ hereticū ꝯdēne-

tis. De cenadieñ. epo et abbati de aquorum.

Cum in iuuentute sua quis clesieñ. episcopus adeo se maturū honestuʒ et ꝓuidū exhibuerit. ut ab ecclia roma. meruit pallio decorari non est de leui credendū ꝙ postq̄ ad senilē p̄uenit etatē turpiter abiecerit iugū dn̄i fetores libidinis amplexādo. cū labes hmōi q̄ nō̄ nunq̄ in iuuentute ꝯtrahitur in senectute frequentius expietur. quis p̄terea de facili crederet ꝙ vir p̄ditus scientia litterarum ꝓprie salutis oblitus ad eā passionis ignominiā se cō̄uerteret ut cū ꝓpria nepte abhominabilē ꝑpetraret incestuʒ. cū etiam ꝑm sententias ethnicoꝝ. naturali fedus inter tales psonas nichil ꝑmittat seui criminis suspicari. Licʒ igitur rex vngarie eundē epm nobis per nūcios et lr̄as de tali crimine detulissꝫ. postulans ut malū huiusmodi pniciosuʒ exemplo de vngarica ecclia tolleremus. q̄ tū eius suggestio non de caritatis radice ꝓcedere videbatur nolumus aures nr̄as quasi malignis detractionibꝯ inclinare. sed ut ꝓbaēmus si spiritus ei⁹ esset ex deo. latinieñ. epo dedimus in mandatis ut prudenter et caute a coepiscopis indagaret utrū p̄fatū epm crederent tali labe respersum qui nobis postmodum rescripserūt ꝙ eū virū honeste ꝯuersationis esse credebant psonam illius multipliciter ꝯmendantes. De archidiacono et ꝓposito meliol.

... tat leuitate puer grauitate senectus. Inter utrūqꝫ manens stat iuuenile decus.
n Naturale fedus ī. de cohabi. cleri. et muli. c. p. C. de epi. et cle. eū qui.

l Accusatores. i. accusator. sic. ij. q. i. in p̄mis. nō enim plures accusatores admittūtur. ꝙ possꝫ ꝯtingere ꝙ vnus ꝓbaret alt nō. §. cum sint plures iudex eligat magis dignū. ff. de accu. si plures. tū qui semel apparuit inter accusatores amplius testificari nō p̄t. ī. de accusa. cum. p.
m Credebant. non dicit ut sciebant cū opus illud nō plene pateat visui. sufficit ergo ferre testimoniū de eo qō̄ inducit violentā p̄sumptionem q̄ sufficit in hoc casu. ut ħ pʒ. et. xxxij. q. i. dixit dn̄s.
n Latebris. que suspectis psonis interdicuntur. xxxv. q. vi. ab isto die. adeo ꝙ ut si post trinā admonicōnem inueniantur ꝯfabulari excōicētur ī. de cohabi. cle. et muli. si quisquā. et in aut. ut li. ma. et auie. §. hijs q̄. coll. viij.
o Diuorcij. quo ad mutuam seruitutem.
p Spe coniugij. ꝓpter incestū quē commisit. xxxvij. q. ij. si q̄s spōsam sui timeretur de sua incontinentia tūc eni daretur sibi licentia contrahendi. xxxiij. q. ij. in adolescentia. b.

de arbi. sed et si in seruum. §. ij. non sunt ꝯtraria. et iudex nō p̄t... reut in eum ꝯpromittatur sicut ibi dicitur. sed si ptes voluntate compromittere bene pn̄t. si. ff. de tu. et cur. da ab hijs. ... auten. ut differ. iudices. §. si vero ꝯtingit. coll. ix. Itē ē ar. hic ... bitrum possit de crimine ꝯpromitti. vn̄ signatur ꝯtra. ff. de arbi. ... distinguemus. §. iulianus. et. s. de in integ. resti. c. pn̄. in fi. ...
Itē ar. ꝙ possit. v. q. ij. si primates.
p Statuerunt. cum agitur de crimine. aut illud infamat et tūc ... gatur criminose nō p̄t cō̄promitti. ff. de arbi. non distinguemus. §. iulianus. si ciuiliter ad cō̄fiscacōnem bonoꝝ bene compromittitur. ut ħ. aut nō infamat et tūc potest ꝯpromitti. ff. de hijs ... fa. quid ergo. §. ex compromisso.
a Confessus. penitēdo de ea et redeundo ad ecclīam.

... necesse habeant stare religioni defuncti non tamen creditores. C. de ꝓbac. auten. qō̄ obtinet. io.
g In fratrem. p̄sumitur aliquid ratione cō̄sanguinitatis vel affinitatis. s. e. afferte. ī. de testa. requisisti. ī. de simo. sicut. et. s. de eta. et quali. tuam. ff. de ritu nup. non solū. §. i. C. de rei vx. ac. l. vna. §. sileat. ar. iij. q. v. accusatores vel testes. ꝙ semp est standum p̄mo dicto
h Purgauit. hoc est notabile alicuius si postea ꝯtrariū dicat in alio iudicō. s. de testi. cū in tua. et etiam extra iudiciū. s. de ꝓbac. p tuas. et sic piurus reputatur qui vnū in vno iudicio vel eodem dicit et postea aliud. Item hic vna p̄sumptio preponderat alteri. ff. de in integ. resti. dimus. ar. cō̄tra. s. de elec. cū inter. R.

o Detulissꝫ. denūciando. q̄m laicus nō p̄t clericū accusare. ī. de accusa. cū p. et. s. de testi. de cetero. nec pn̄s absenteʒ. iij. q. ix. c. i. et. ij. et. ij. q. vij. ipi apostoli. nō debuit admitti. ī. de accu. cū oporteat. et. c. meminimus.
q Caritatis. vnde
r Delacōibꝯ. i. detractionibꝯ. et ē ar. ꝙ ꝓpter infamiam a maliuolis ortā non ē inquisitio facienda vel purgatio indicēda. ī. de purcano. cū in iuuentute. q̄ ē ps illius. et. xi. q. iij. in cunctis. ī. de accusa. qualiter et quando.
s Rescripserūt. bn̄ debuit eis credi cū essent ad ħ deputati a domino papa. ar. s. de ꝓbac. post cessionem. et. xi. q. iij. cure. et. s. de fide. instru. c. ij. et p̄terea p has lr̄as nulli fiebat p̄iudicium. t.

Ad dñi archidiacono mediolañ. dedimus ĩ mãdatis. ut. c. scolarem a pſbro ſancti victoris ĩ clericũ eiuſdẽ eccleſie r̃cipi faceret. ⁊ in fratrem et. ꝭ. Sꝫ pſbiter memoratuſ archid. declinans examẽ aſſeruit q̄ nequaq̄ ſufficiebant duobus clericis facultates eccleſie memorate adiciens q̄ p̄dictus. C. nõ erat idoneus ad illius eccie beneficium obtinendũ. et. ꝭ. Cauſaꝫ vob duximus omittendaꝫ. ita ut ex illa clauſula ſcꝫ ſi pſona fuerit idonea que nr̃o ſcp̄to repitur inſerta eidẽ ſcolari pbandi ſe idoneuꝫ nulla neccitas imponatur. cum p̄ma facie pſumatur idoneus niſi aliud in otrariũ oſtẽdatur

De iureiurãdo. Greg.

Ex ãminiſtrationis. et. ꝭ. M. q. creditores ad iuramẽta ſup vſuris ſibi ſoluẽdis pſtita relaxãda ecc̃liſtica diſtrictõe cogatis. Greg. ex regiſtrio.

Peruenit ad nos laudiceñ. epm ab ar. comite reb⁹ ſuis ſpoliatũ. et iurare cõpulſuꝫ q̄ nõ repeteret ſic ablata. Cognita igitur cõtumelia valde doluimus aſſerẽtes ipm epm nullius iuramenti vinculis ſuper hoc poſſe cõſtringi. quẽ tamẽ abſoluim⁹ q̄ nefandiſſima coactione iurauit.

Idem regi francoꝝ.

Peruenit ad nos. et. ꝭ. nõ enim ꝓpoſitum aut promiſſuꝫ infringit qui in melius illd̃ cõmutat. nec tu ei etiã ſi ꝓmiſſuꝫ tuum iuramento vel fidei obligatiõe interpoſita firmaſſes cõditione aliquatenus teneris ſi cõſtat eum oditiom minime paruiſſe. Idẽ petro ſubdia.

Ego. M. epus ab hac hora in antea fidelis ero ſancto petro ſancteqꝫ ro. eccie dñoqꝫ meo pape g. eiuſqꝫ ſucceſſorib⁹ canonice intrantibus non ero neqꝫ in cõſilio neqꝫ in facto ut vitam perdat aut mẽbrũ vel capiatur mala captione. conſiliũ qd̃ michi aut p ſe aut p litteras aut p nunciũ manifeſtabit ad eoꝝ damnum nulli pandam papatum roma. ec. et reglas ſcõꝝ p̄rm adiutor ero ad defendendum ⁊ retinendum ſaluo ordine meo contra omnes homines. Vocatus ad ſinodũ veniam niſi impeditus fuero canonica prepedicõe. legatum ap. ſe. quem certum eſſe ognouero in eundo ⁊ redeundo honorifice tractabo. et in ſuis neceſſitatib⁹ adiuuabo. Limina apoſtoloꝝ ſingulis annis aut per me aut per certum nunciũ viſitabo niſi eoꝝ abſoluar licentia ſic de⁹ me adiuuet et hec ſancta euangelia.

Urbanus papa.

Nullus epiſcopus clericos ſuos niſi forte quib⁹ ecciaſticarũ reꝝ omiſſa fuerit diſpẽſatio ſibi iurare compellat.

Alexãder. iij. epo vigilieñ.

Debitores ad ſoluendas vſuras ĩ quib⁹ ſe obligauerant cogi non debent. Si vero de ipaꝝ ſolucõne iurauerit cogendi ſunt dño reddere iuramentũ. et cũ vſure ſolute fuerint creditores ad eas reſtituendas ſunt eccĩaſtica ſeueritate ſi neceſſe fuerit opellendi.

Idẽ rothomageñ archiepo et eius ſuffraganeis.

Ad nrãm noueritis audiẽciam puemiſſe. q̄ cũ p. quibuſdã hominibus certã ſummam pecunie mutuaſſet quaſdam ab eiſ poſſeſſiones et redditus recepit in pignore ipos iuramenti religione aſtringens. q̄ ſuper illis donec ſoluerẽt ſibi pecuniam nullũ ei grauamen inferrent. licet aũt de poſſeſſionib⁹ illis et redditib⁹ nõdum ſortem deductis expenſis receperit. tu tamẽ frater archiepiſcope eũ ꝓpter h̄ excommunicationis vinculo aſtrinxiſti. Ideoqꝫ M. q. recepta a p̄fato p. ſufficienti cautiõe q̄ vr̃o debeat parere mandato abſoluatis eũdem. Deinde debitores eius qui p̄dictas poſſeſſiones ⁊ redditus contra iuramtum ſubtraxiſſe dicuntur. ſi ita eſſe inueneritis eos eccle. cen. cogatis ut hec reſtituant. nec ſibi moleſtias inferant donec ei pecunia pſoluatur. cum aũt ei pecuniam ſicut iurauerũt pſoluerint vos ipm ad reſtituẽdum quicquid deductis expẽſis ultra ſortẽ recepiſſe oſtiterit inducere ſtudeatis. et ſi cõmonitus non fecerit in eandeꝫ excõmunicationis ſententiã reducatis eundem. Idem ſenoneñ archiepiſcopo.

Si vero aliquis quenq̄ g̃uiſſimo metu ſub religione iuramenti ſuum ius refutare coegerit ipmqꝫ ſibi retinuerit q̄ nos cõſulere voluiſti an alter eorum vel neuter id habere debeat duximus tibi reſpondendum q̄ non eſt tutũ quemlibꝫ cõtra iuramentũ ſuũ venire niſi tale ſit qd̃ ſeruatũ vergat ĩ interitum ſalutis eterne. nec noſ alicui dare materiam volumuſ veniendi contra iuramentũ p̄prium ne auctores piurij videamur. Verũ alioquin in ro. ec. a plurib⁹ p̄. n. factum eſſe recolitur q̄ clerici qui coacti miniſterium eccleſie abiurarunt de iuramento abſolucõnis beneficium meruerũt. et ad cohercẽdam iniquitatẽ eorum qui eccleſiaſticos viros ad preſtandũ illud cõpulerant pmiſſi ſũt in eadem eccleſia miniſtrare.

Idem ſardiñ. epis.

Ex reſcripto qd̃ nobis ẽ p̄ntatũ innotuit abbatem tremeñ. cũ p. ſup ſumma. viij. M. ſolid̃ taliter ouemiſſe. et. ꝭ. ſup hec p̄dictus abbas quoſdam ex monachis obſides dedit q̄ de obſuãda ouencõe iurauerit

ut si ipi deficeret alij monachi loco eorum in obstagio ponerētur. insup si fidē dicti monachi non seruarent. abbas dedit eidem. v. et eius vxorē fideiussores qui similiter fidem p̄stitisse dicuntur. Ideoq3 .M. q. tā abbatē q̄ monachos q̄ v. et vxorem ipius monere curetis. ut sicut iurarunt eandē ouencōnē faciāt adimpleri. alioquin abbatia monachis ingressum interdicatis ecclie. et in terra p̄fati v. et vxoris eiusdem usq3 ad dignam satisfactionem inhibeatis diuina officia celebrari. Idez lundoñ et wigorieñ. episcopis.

Querelam .R. canonici lincolnieñ. accepimus q cū v. clericus duos bisancios nomine ecclie de statera se annuatim soluturum interposito sacramēto firmasset p biennium ab huiusmodi pensionis solutione cessauit. Rñ igitur non merētur eccias regere qui sunt crimine piurij irretiti. M. q. si vobis cōstiterit memoratū. v. cōtra iuramētū suū nō necitate s; volūtate ab eiusdē pensionis solutione cessare ipm a p̄scp̄ta eccia remouētes eā p̄fato. R. restituere minime differatis. Lucius. iij. norwiceñ epo.

Quanos duxit fraternitas osulendos. cui stādū sit iuramento cū clericos religiosi iurisiurādi religione cōstringūt ad maiorē solito pēnsionem soluendam vel prestandum aliquid beneficij preter solitam pensionē. cū aūt instituuntur ab episcopis iurāt q antiquam pensionem a solitā non augebūt. Tue igitur osul. breuiter rñdem9. q cū posterius iuramentū ratione et lat. cōcil. auctoritate iuuetur. primo p̄iudicat q de cupiditate p̄cessit Ceterū iustū est. ut clerici p piurio qd vitare non possunt ab eccis ppetuo excludantur: Urban9. iij. archiepo pisano

Cum q̄dā. et .J. o. t. t. rñde9 q̄ episcopos qui suū trāsgressi sunt iuramentum est tanto grauius vindicandum quanto maiori p̄eminent dignitate. et eorū exemplo facilius alij poterunt ad similia puocari. Illi vero qui iurant non loqui patri vel matri sorori vel fratri aut eis humanitatis subsidiū nō exhibere absoluendi sūt ab illius obseruantia iuramenti. cū illicitum sit et contrarium rationi. iniūcta tamē eis de hoc q male iurauerāt penitentia cōpetenti. Idem.

Sicut ex lr̄is tue discretionis ognouimus. R. p̄or monasterij tui iracundie calore succensus iuramento firmauit q in claustro eiusdē monasterij quo se vinculo p̄fessionis astrixit non esset cū g. monacho ulterius moraturus. et .J. rñde9 q non licuit monacho supradcō temerariū iuramentum facere maxime cū fidē p̄fessiōis frangēt. et stabilitatis sue p̄positū euacuaret. Ideoq3 circa eū tua sollicitudo p̄uideat q talis ei penitentia iniūgatur ut alius quilibet exemplo eius deterritus simile aliquid facere ptimescat. ipe vero in claustro qd licite abiurare non potuit cum stabilitate perpetua suā penitentiā exequatur. Clemens .iij.

Ueritatis amica simplicitas. et .J. rñdem9 ut heredes tui qui nobis vel alicui successorū nrōrū iurauerit alijs iurare minime opellantur. catholicis tñ successoribus nrīs qui p tpe fuerint et homagij et fidelitatis puritatē nichilominus ac si iurassent omni tēpore teneantur absq3 tergiuersatione aliqua fideliter obseruare. Celesti. iij.

Uerum in ea questione q̄ quinto loco ponitur an a sacramenti vinculo absoluantur. qui illud inuiti p vita a rebus seruādis fecerūt. nichil aliud arbitramur q̄ q antecessores nostri ro. pon. arbitrati fuisse noscuntur qui tales a iuramēti nexibus absoluerūt. Ceterum ut agatur consultius a auferatur materia deierandi non eis ita exp̄sse dicatur ut iuramēta non seruent. s; si nō ea attenderint nō ob hoc sunt tanq̄ pro mortali crimine puniendi. Innocenc. iij. b. s. et m. ciuibus venetis.

Ueniens ad p̄. n. a. nobis exposuit q olim cum. M. maureñ. alternatim cōuicia inferendo certauit p̄pter qd cū graues inimicicias incurrisset q̄dā qui partis utriusq3 amatores extiterant suggesserēt p̄dicto a. ut in satisfactione iniuriarū vestro iuraret obedire mādato. Cunq3 idem non crederet se tale quid omisisse p̄pter qd ei aliqd graue deberet impo[ni]. iuramentū illud sub tali confidentia p̄stitisset ipi sub iuramenti debito p̄cepistis ut nūq̄ curiam ducis intraret nisi cū omes p edictū ipius generaliter ad curiam vocarentur. et .J. Uerū q idem a. qui dicti ducis ē osiliarius et in iure suo multis ecclesijs quarū ē aduocatus ex p[ro]misso tenetur adesse. nequaq̄ taliter iurasset. si mandatū illud sibi otrarium p̄sciuisset. noueritis nos patriarche grandeñ. mandasse. ut si mandatū priori iuramento licite facto repugnet ipm auctoritate nr̄a denunciet non seruandū. Idem mgr̄o apollinari.

Breui salciatus es questione utrū ille qui iura alicuius ecclie fuare ac p posse defendere iuramento tenetur si necitate imminente sup hoc sub iuramēti debito requisitus duxerit appellādū piurij reatū incurrat rñdem9 q in h articlo appellatē

De iure iur

ꝑiurio talis ap. non excusat immo nisi difficultas existat ꝓpter quã requisitus nõ possit ecclie subuenire culpa piurij potius irretitur.

Idẽ illustri regi aragonie.

Quãto psonã tuã ⁊ .J. qui dã osiliarij tui immo potius deceptores tuũ aĩm induxerũt ut iurares irrequisito assensu ꝑpli usqꝫ ad certum tp̃us patris tui oseruare monetaꝫ q̃ tñ circa mortẽ eius fuerat legitimo põdere defraudata. Cum aũt adeo sit dimmuta ⁊ minoris valoris effecta ꝙ graue propter hoc scandalũ ĩ ꝑplo generatur. tu qđ egeras indiscrete discrete cupiens reuocare ac nccitati ꝑpli satiffacẽ ab obseruacõne iuramẽti p̃dicti postulasti suppliciter a nobis absolui. sup quo diligẽs indagator potuissꝫ facile intueri ꝙ nõ tam erat absolucõ necessaria q̃ȝ interp̃tacõ requirẽda. qm̃ cum iuramentũ fecisti monetã aut falsam aũt legitimã esse credebas. si falsam. iuramẽtũ fuissꝫ illicitũ et nullatenus obſuãdũ et ꝓ eo essꝫ tibi pemitẽtia iniungenda. cũ iuramentũ nõ ut essꝫ iniquitatis vinculũ fuerit institutũ. si vero legitimaꝫ esse credebas. iuramentũ licitum fuit. et usquequaqꝫ seruandũ. et ut irreprehensibiliter obſuetur cõsulimus. et. M. ut reprobata moneta q̃ a legitimo pondere fuerat defraudata alia sub nomie p̃ris tui moneta cudatur quã ad legitimũ põdus reducas ſm eũ statuꝫ quẽ tp̃e p̃ris tui habuit meliorẽ ita ꝙ antiq̃ moneta que ab illo statu falsata nõ fuerat cũ ea pariter expẽdatur. per qđ ⁊ dispendium vitari poterit et iuramẽtũ seruari. verũtamẽ si monetã ip̃am in p̃stacõne iuramẽti credebas a legitĩo pondẽ diminutã ⁊ tua sup hoc osciẽtia te remordeat tuũ humiliter confiteri pccm̃ et satiffactõem iniunctã tibi ꝓ illicito iuramẽto studeas adimplere.

Idem cõsulib⁊ ⁊ ꝑplo tudertino.

Uẽniẽtes ad se. ap. osules vr̃os sup hijs q̃ ad nos de vobis sepius referũtur et omonere curauimus et aliquantulũ asp̃ere ouenire. cũ eni ⁊ appellationib⁊ interpositis ad ap. se. teneamini hũiliter ⁊ deuote deferre. cũ ⁊ leges etiã seclares post sentẽtiã bñficiũ appellacõis nõ denegẽt aggrauatis vos sentẽtias ap. suspensas executioni mandatis. verum idem osules nobis exponere curauerunt ꝙ cũ aliqui vr̃m vocãtur ad officiũ osulatus firmant ꝓprio sacramẽto ꝙ sup mutuis ⁊ plagiarijs ſm vr̃e ciuitatis osuetudinẽ iudicabũt ⁊ .J. xxviij. dies q̃ iudicauerũt exequãtur. vñ saluo hmõi iuram̃to vos nõ posse sup hijs appellacõnib⁊ deferre dicebãt. quia vero non minus iudices ſm leges q̃ȝ osules vestri ſm osuetudinẽ vr̃e ciuitatis iudicare iurarũt. et ideo sicut iudices otra leges sic ⁊ osules vr̃i contra osuetudinẽ possent subditos aggrauare. M. q. appellationib⁊ ad nos interpositis deferatis. cũ p̃dictũ iuramẽtum vos excusare non possit in quo debꝫ intelligi iũs supioris exceptũ. Cũ ergo postq̃ȝ .S. lator pre. ad se. ap. a sentẽtia. H. iudicis appellauerit sniam ip̃sam duxeritis execucõni mandandam in possessionẽ rerũ de q̃b⁊ q̃stio vertebatur appellãtis aduersariũ inducẽtes volumus et. M. ut possessionem ip̃am restituatis eidẽ. alioquin noueritis nos ep̃o micerio mãdasse ut vos ad illud ec. cen. opellat.

Idem pisañ arep̃o.

Ad nr̃am noueris audiẽtiam ꝑuenisse ꝙ cũ .J. et H. petro vsuras nõ modicas psoluissent iuram̃to firmauert ꝙ nec p se nec p aliũ p̃dcãs vsuras repeterẽt vel apud eccĩasticum iudicẽ seu etiã seclarẽ sup hijs deponerẽt qõnem. Cũ qꝫ creditor odiderit testamẽtũ suis p̃cepit heredib⁊ ut omnibus q̃ ꝓbarent se dedisse vsuras eidẽ. ip̃as eisdẽ restituere ꝓcurarẽt. vñ cũ p̃dicti .J. et H. usuras repetẽ nõ attẽptẽt propter hmõi iuramentuꝫ et heredes p̃dicti. p. eis negligãt satiffacere de vsuris. M. q. sub pena excõmunicacõis publice in ecclia ꝓponi facias vel ꝓponas ut qui super hoc nouerint veritatẽ ꝓcedãt ad testimoniũ ꝓferẽdũ. et si p dicta testiũ vel alia documẽta tibi cõstiterit de p̃missis. heredes illius vt vsuras quas a p̃dictis pr̃ eoꝝ accepit restituãt vniuersas ec. cẽ. compellas.

Idem neapol archiep̃o.

Ad n. noueris audiẽtiam ꝑuenisse ꝙ a te quasi per extorsionẽ tale fuit p̃stitũ iuramẽtũ ꝙ in omi causa debẽs ordinẽ iudiciariũ obseruare. verũ qm̃ ſm tradicões canonicas manifesta accusacõne nõ indigent. nec in eis est ordo iudiciarius obseruãdus qui dꝫ ĩ alijs obseruari. nec tu qñ sub p̃misso tenore iurasti habebas in mente ut ꝓpterea venires cõtra canonicas sanctões. alioquin non iuramentũ ꝫ piuriũ potius extitissꝫ nec esset aliqua racõne seruãdũ. Nos iuramentuꝫ tuũ benignius interp̃tari volentes. ita ꝙ osonet canõicis institutis fra. t. aũcte p̃ntiuꝫ intimamus ꝙ in manifestis ⁊ notorijs ratione iuramẽti p̃missi nõ credimus te teneri seruare sbtilitatẽ ordinis iudiciarij quã in hijs nõ seruari p omia ip̃a iuris racio postulat et requirit. vnde videbitur subtiliter intuenti de ordine iudicioꝝ ꝓcedẽ ut in p̃missis nõ p omia ordo iudiciarius obſuetur. quãq̃ȝ ⁊ scd̃m approbatũ intellectũ recte possit intelligi qđ iurasti ut in oĩbus causis ordinẽ iudiciarium obseruares in illis videlicꝫ in quibus ẽ ordo iudiciarius obseruãdus. sic ergo faciẽs ⁊ iuramẽti tenorẽ seruabis et instituta canonica nõ obmittes.

Idẽ iudici karolitano.

Ea te credimus discrecõe vigẽ ut intelligas p teip̃sũ ꝙ onus nõ remittit̃ ꝫ augetur cũ cuiq̃ȝ improuide soluitur qđ alij ex debito est p̃standũ. sane

soluitur vni ex pluribꝫ quoꝝ cuilibꝫ in solidū quid debebatur. ff. de duobꝫ re. de. consti. l. iij.
a Archiepus. de hac materia tractatur. j. de pscrip. si diligenti.
b Prestitū. pisano archiepo. ꝯorū ē bonū reliquū ē malū. viij. q.
c Cōtrariū. qꝛ si vnū ꝯtrariꝫ .i. sciēdū. 2. xxxij. di. hospiciolū. lau.
d Illud. scꝫ quod pstitisti archiepo. fuit intelligēdū. ff. de
Quintauallis. iuramentū. qd ciuili mōꝫ seruit. si cui. et. s. e. veniens. vbi de hoc.
f Exhedaret. ad hunc casū iuramentū nō extendebatur nec debuit extēdi ar. s. e. quāto. et melius i .c. veniens. xxij. q. iiij.

dicitur infringere iuramentū qui in melius illud cōmutat. s. e. c. iij. et. j. de vo. et vo. redemp. c. scpture. et iuramētū illud benignius est interptandū. s. e. ad nram. et. c. qnto. auctate debꝫ redire ad virum
i Reuertatur. hic dicerē qꝛ ꝓpria nec exspectare supioris auctē
k Vtrimqꝫ. sic. j. de regula. veniēs. j. de diuor. significasti. j. de adul. .c. pnl. et ul. j. de excep. cū ecciastice. et. xxxij. q. vi. nichil. et. ff. de cō pen. si ambo.

cum archiepus turitanus a te nomie nro iuramentū fidelitatis sicut a nobis mandatū acceperat exegisset illud exhibere in cuius manibꝫ distulisti asserens qꝛ pisano archiepo saluo ap. se. honore hmōi pstiteras iuramentū. cū igitur nobis et ecclie romane fidelitatē facere tenearis si pstitū iuramētū ei qd a te nobis tanqꝫ debitum est pstandū ꝯtrariū reputes illud illicitum iudicabis et illicito non obstante qd licite immo ex debito petitur exhibebis vel si pstitū prestādo ꝯtrariū non existit illud sine difficultate pstabis. De alatrino episcopo.

Quintauallis nris auribus intimauit qꝛ pro offensa quā filie ipius alijs mulieribꝫ irrogarāt qꝛ earū mādato pareret pstitit iuramentū. que tale illi sub debito iuramti dedere mandatū qꝛ si qñ filij aut vxor illius aliqd factuꝫ vel verbū ꝯtumeliosū mulieribꝫ illis obicerēt idē filias et filios exhedaret et a se ꝓpriā remoueret uxorē. quocirca. M. q. cū licitū fuerit iuramentū ꝫ mandatum illicitū pdictis ut reuocēt mandatuꝫ illud iniūgas. alioquin eū ad mādati obseruacōnē illius denūcies non teneri. Idem archiepo terraconeñ.

Gvanos duxit f. ꝯsulendos quid tibi sup hoc sit faciendū qꝛ b. et a. vxor eius adinuicē iurauerūt se nunquā mutuo petituros. idēvero nūc repetit illā instanter ea ecōtrario affirmāte qd pꝰ se facēt sarracenā qꝫ rediret ad eū et j. nos igitur f. t. rñdentes. M. q. vtrūqꝫ ad ꝯtinentiā seruādaꝫ moneas et inducas quā si pmittere voluerint et seruare vtrūqꝫ dimittas sine alio ꝯmorari. alioquin si vir noluerit cōtinere tu illā ut reuertatur ad ipm et tanqꝫ vxor cū viro moretur per excōmunicacōnis sniam ap. re. ꝯpellas. cū et temerariū fuerit huiusmōi iuramentū et adulteriū vtrimqꝫ sit commissum. Idem ianueñ. archiepo.

Qvemadmodū si vir mulieri iurassꝫ qñ cōtraxit cū illa qꝛ eam sp p legitima vxore teneret et p fornicacōne quam mulier antea ꝯmisisset nō possꝫ eam dimittere ꝫ p fornicatione quā postea ꝑpetraret eā dimittere posset non obstante hmōi iuramento qm in eo talis erat subintelligēda ꝯditio si videlꝫ illa in legē ꝯiugij non peccaret ita si quis iurauerit se ducturū aliquā in vxorē nō pt ei fornicationē oppone pcedentem ꝫ sub seqñtem. ut illā nō ducat in coniugē. qꝛ in illo iuramēto talis dꝫ cōditio subintelligi si videlicꝫ illa ꝯtra regulā despōsationis non venerit. alioquin si post hmōi iuramentū publica meretrix fieret teneretur eam ducere in vxoreꝫ qd est prsus absurdū. nam si post ꝯtractum ꝯiugiū vir ꝑpter fornicationem licite pt uxorē a sua cohabitatione dimittere longe fortius

Qvanos. petituros. temerariū fuit hmōi iuramentū. et ideo nō fuit obligatoriū. xxij. q. iiij. inter cetera. et. C. de nup. aut. qd eis pmittitur. et dicūt quidā pñiam imponendā tanqꝫ p veniali. ar. s. e. verū. et. xx v. di. .C. crimis. ꝑmo ad minus vnus anni pñia imponitur p temerario iuramēto. xxij. q. iiij. qui sacramēto. t. ꝯdā dicūt ar. j. de cōuersione
b Cōmorari. nō tñ in seculo ut qui ꝯiugatorꝫ. ad aplicaꝫ. ꝫ v idz qꝛ i seculo. xxxiij. q. v. qd deo pari. ꝫ si alter vellet intrare monasterium hret locū qd ipi dicūt. ꝫ quid si iurauerunt qꝛ nunqꝫ diuerterent ab inuicē nūquid ē seruandū iuramentū tale cū possit seruari sine interitu salutis eterne. nō vidꝫ qꝛ nec penalis stipulacō teneret ut si culpa alterius diuorciū factuꝫ fuerit dabis centū. ff. de v. obli. si stipulacō facta fuerit. sic enī libera debēt esse mrīmonia i cōtrahēdo ita in dissoluendo. C. de inuti. sti. libera. et. C. de nup. neqꝫ. ar. ff. de donac. inter vi. et vx. ea que. et ff. de v. ob. ticia. et. j. de spon. gēma. Jo. hoc nō determiat. sed credo si vellēt intrare religionē possent qꝛ nō

Qvēadmodū. aliquis iurauit se aliquā ducturū i vxorē q post spōsalia fornicata ē. queritur an teneatur ipam ducere in vxorē. ad qd rñdit ipa quēadmodum et c.

legatā condicōnali a. l. semel pbauit mores ipius non pt postea ex sup
o Precedētē. qꝛ exq reprobare. xxxij. q. v. horrēdus. nisi ex supueniēti cā. ut. s. de eta. et quali. accepimus. et. s. de offi. dele. insinuāte. et. iiij. q. iij. C. si quis testibus. Jo.
p Fortius. nam cui damus actōem multo fortius excepcōnem. ff. de re. iur. inuitus. C. cui damus. et. ff. de supficiebꝫ. l. i. C. plane. et. s. e. debitores. qñqꝫ tamē consequimur excipiēdo qd agendo petere nō possumus. ff. de neg. g. l. iij. C. pupillus. et. ff. de cōpē. si cū filio familias. qñqꝫ quedā ꝯseqmur agēdo que nō ꝯsequimur excipiēdo. s. e. debitores. et. s. qꝛ me. cā. ad audientiā. Iteꝫ potest depositū repeti ꝫ non compensari. C. de compen. l. ul. et. j. de depo. bona fides. C. si quasi
q Sponsam. nā et sponsus pt sponsam accusare de adulterio quasi mrīmonio iā iniciato. ar. C. de adult. ꝑpter. nisi in casu. ff. de adulte.

miles. C. cōquerebatur. qꝛ et iniuria ei facta est. ff. de iniurijs. Item apud. C. sponsum. quia nec mrīmoniū nec spem mrīmonij violare pmissum est. ff. de adult. si vxor. C. diuus.
a Dicitur. deterior namqꝫ dolus eius cognoscitur qui interruptam iterū litem deseruit qꝫ qui semel ceptam dereliquit in aut. de litig. C. omem in fi. coll. viij. et minus malū est viam dñi non agnoscere qꝫ post agnitā retroire. j. de apostatis. quidam.
b In alterutro. i. i vxore dimissa et sponsa non admissa.
c Ad vtrūqꝫ. scꝫ ut eam recipiat vel nō recipiat.
d Oculos. sic pꝫ qꝛ iuramentū

.l. ij. C. ij. et. ff. de furt. qui vas. C. i. ar. et j. de adult. si vir.
n Ethnica. ethnos id ē gens inde ethnica id est gentilis.
o In ꝫ casu. ultio scꝫ ubi iurauit nō accusare eā de adulterio. et ita pt quis se obligare pacto ad nō accusandū. j. de accu. veniens. ar. cōtra. ff. de pact. si vnus. C. illd. et. C. pacta. et. ff. de pac. dot. ꝯuenire. hoc solutū est. s. in notula. nam illud. valet quatenus tenet rē familiare nō in eo qꝛ publicaꝫ ut dixi in notula. nā illd.
p Desistat. et ita pactū et iuramentū
q Denūciare. ꝫ quid si nollet corrigi nec curaret de excōicacōe. dicit Jo. qꝛ tūc licite pt eam deserere qꝛ iā est ꝯtumeliosa creatori

ante coniugiū celebratuꝫ propter eandem cām spōsus licite potest in suā cohabitacōnē nō admittē sponsaꝫ. qꝛ turpius eicitur qꝫ nō admittitur hospes. nō obstāte in alterutroqꝫ casu vinculo iuramti qd quidem propter sbintelligendā ꝯdicōem est tale ut is q iurauit ad utrūqꝫ sine trāsgressione se possit habere qꝛ si post hmōi iuramētum mulier fieret nō solum leprosa ꝫ etiā paralitica vel oculos vel nasū amitteret seu quicqꝫ ei turpius eueniret. nūquid vir tenētur eā ducere in vxorem. pfecto ductā non posset dimittere ꝫ nūquid nō ductaꝫ admitte tenētur quāuis inter dū ꝯtractū nō dirimat qd impedit ꝯtrahēdū. Illd aūt iuramentū est pculdubio temerariū si vir iuret uxori qꝛ eā super nullo crimīe accusabit quia si mulier fieret infidelis et nollet cohabitare viro absqꝫ ꝯtumelia creatoris vel ut illū ptrahēt ad infidelitatis erroreꝫ tūc incūctāter deberet illā impetere apud iudicē suū ut eā nisi penitus resipiscēt omnino dimitteret scdm canonicas sanciones. Qd si expsse iurassꝫ qꝛ eā sup adulterio non impetēt esset ne seruādū hmōi iuramentū cum scptura testetur qꝛ prōnus est turpitudinis qui celat crimen vxoris. et fm regulā euāgelij si pmo et scdo correcta resipiscere nollet dicendū esset ecclie ut tanqꝫ ethnica et publicana deinde vitaretur ne p hoc libera pberetur ei peccādi facultas ꝑpter impunitateꝫ pcci. ꝫ nunquid vir nō pt dimittere vxori peccati nō solū septies ꝫ etiam usqꝫ septuagies septies scdm euāgelicā veritatē. tutius ergo in hoc casu vidꝫ ut ꝑpter iurisiurādi religionē vir accusare desistat vxorē ad diuorciū celebrādum quāqꝫ denūciare eā possit ad pniam pagendā. De abbatia capso castellionis.

Et si xpus pceperit fm euāgelicā veritatē sit sermo vr est est. nō nō. ut affirmatio vel negacō sic pcedit ex ore ita pcedat ex corde. qꝛ tñ hoim excrescēte malicia simplici assertiōi vel negacōni vix creditur idcirco prudēter adiūxit qꝛ amplius ē a malo ē. a malo quidē nō tā culpe qꝫ pene nec exhibētiū ꝫ exigentiū iuramentū nam incredulitas hmōi magis est pena qꝫ culpa. vñ nō dixit malū. sed dixit a malo. licꝫ enī iuramentū phibuisse dñs videatur nusqꝫ tñ p creatorē ꝫ p creaturam iurare phibuit ne p hmōi iuramentū trāsferretur ad creaturā honorificentia creatoris. quare cū in euāgelio pmisissꝫ. dico vobis nolite iurare oīno. stati subiūxit. neqꝫ p celū quia thronus dei est. neqꝫ p terram qꝛ scabellū pedū ipius est. neqꝫ p ierosolimā qꝛ ciuitas est regis magni. neqꝫ p caput tuum qꝛ nō potes vnū capillū facere albū aut nigrū. et quāuis non sit p creaturā iurādū si tñ iuret p creaturā seruandū est quidē

Crimie. nam pactū illud nō valet si quis paciscatur ne aliū accuset de crimie nondū perpetrato. ff. de pac. si vnus. C. pacta. et. C. illud. tñ de crimie iā omisso paciscī potest ne de eo agatur. ff. de pact. si vnus. C. pacta. et j. e. c. v. nō solū septies et c. nec illud pactuꝫ tenet ne dolus pstetur. ff. de reg. iur. ꝯtractus. talia pacta ꝯtra publicā vtilitatē esse videtur qꝛ p ea inuitātur hoies ad peccādū impune. si. ff. de pac. dota. ꝯuenire. et. s. de ꝯsue. c. pnl. et qꝛ publice vtilitatis est ne crimia remaneant impunita. j. d sen. excō. ut fame. et. ff. de solu. stichū. C. i. et. ff. ad. l. acquil. ita vulneratus. in fi.
l Dimitteret. quia frater aut soror nō ē suituti subiectus i hmōi. xx viij. q. i. si infidelis. et. j. de diuor. quāto. ista illud. spernas spernētē vel blasphemare volentē vel te credētē in scelus ad mortale trahentē. nam fuit absqꝫ mora sic vincl'a rupta po ta. vinc.
m Patronus. xxxij. q. i. c. i. et. ff. ad. l. iul. de adulterijs.

.xxij. q. v. qui piurat. per euāgeliū. xxij. q. i. si aliq. p ordinē. ut. i. q. vij. quotiēs. p salutē pncipis. ff. de iuriur. q p saluteꝫ. l. iij. .C. ult. iste due ꝯcordantie nō multū faciūt ꝫ melius facit. ff. e. l. si duo patroni. et. C. e. l. ij. C. si. p altare. xxij. q. i. habemus. aliter enim iurare non debꝫ. vnde nō licꝫ iurare p membra dei. in aut. ut nō luxurientur contra naturā. col. vi. C. et qm. et. xxij. q. .i. si quis. p capilluꝫ. vbi pena ponitur.
x Omnino. id est ex leui causa vel per omia. simile omnino habetur i lege ut si fideiussor intercedat p maiori sūma qꝫ pncipalis. debitor omnino non obligatur. ff. de fideiuss. grece. C. illud. vinc.
y Seruandum. qualitercūqꝫ iuratur si licitū est quod iuratur seruādum est iuramentū. xxij. q. i. monet te. et. ff. de iuriur. non erit. C. i. qꝛ multa fieri nō debēt facta tñ tenēt. xx vij. di. si vir. et. x vij. q. ij. nos nouimus. sicut iudex vltima die sue iurisdcōnis iudicare non debꝫ. ff. de iurisdict. omi. iudi. eum qui. si tamen sniam dixerit tenet. ff. de offi. procon. meminisse. in fi. t.

a Nolite. i. nō habeatis volūtatē iurādi. cōnecitate. ſ3 hec necitas
b Necessitas. et ita nunq̄ iurādū est nisi in includit etiā sub se v-
tilitatē. xxij. q. i. tu non malum. et. c. ita ergo. l.
c Comites. de q̄b9 habes. xxij. q. ij. aīaduertēdū. et. q. i. et iurabūt.
d Propheta. scz ieremias. e Iurabūt. ſ3 hēs. xxij. q. i. et iurabūt.
f In veritate. oſciētie. g Iudicō. i. discrecōe. vel deliberacōe.
h Iusticia. scz ut qđ iuratur sit iustū et licitū. et isti sūt tres comites
qui debēt interuenire in
quolibz iuramēto et si ista
defuerint nō iuramentū ſ3
piuriū est dicēdū ut in. c.
aīaduertēdū. xxij. q. ij.
i Cōtrouersie. qꝛ post

dūmodo sit licitum qđ iuratur
qꝛ teste veritate qui iurat in ce
lo iurat in throno dei et in eo q̄
sedet super eū. Iacob9 q̄3 nō
simplr̄ ꝓhibet iuramentū3 sed
volūtatē3 iurandi cū ait. ante
om̄ia fratres mei nolite iurare
q̄m ad iurandū nō deb3 queq̄
spontanea volūtas inducere
ſ3 necitas trahere importuna et
tūc potest sine culpa iurare dū
modo illos tres comites ha-
beat iuramentū de quib9 ꝓpħa
ait. et iurabūt viuit dn̄s in veri-
tate et iudicō et iusticia. qꝛ autē
iacob9 subdit neq3 p celū neq3
p terrā neq3 p qđcunq3 aliud
iuramentū3 iurare vetat p quā
lib3 creaturā qđcunq3 sit illud.
alioquī non dixiss3 apl̄us ho-
mines p maiorē suū iurāt et oīs
ꝯtrouersie eorū ad confirma-
tionē finis ē iuramētū3. in quo
patēter ostēdit p quē sit iurā-
dū cū ait. hoīes p maiorē suū iu
rant id ē p deū. et cur sit iuran-
dū ut videlic3 om̄is ꝯtrouersie
finis sit iuramētū. Angelus q̄3
quē vidit in apoc̄. iohes stan-
tem supra mare et sup terrā le
uauit manū suā ad celū et iura-
uit p viuentē in secula seclo℞.
Xp̄us etiā plus legitur dixis-
se in euāgelio q̄ est est. nō nō.
cū sepissime dixerit amē dico
vob. qđ ip̄e ſm lucā exponēs
cū p̄misisset amen dico vobis
qꝛ nemo ꝓpħta acceptus est
in patria sua ꝯsequēter adiū-
xit in vitate dico vobis quia
multe vidue erāt in dieb9 he-
lie in israhel. Apl̄us q̄3 iurabat
cū diceret testis ē michi deus.
et iterū. coti die morior p glori-
am nr̄am fratres q̄ greca exē-
plaria manifestissimā iuracō3

bentur q̄ sequūtur ex illo. s. de ꝯsti. nā ꝯcupiscētiā in aut. de insti.
q Cōfirmacō. sic falsitas ē immutacō veritatis. cau. circa pn̄a
r Ex causa. ar. qꝛ potius ꝯsiderāda ē cā facti qꝛ ip̄m fa- coll. vi
ctu. xv. q. vi. c. i. in fi. et. xxiij. q. viij. occidit. ī. d̄ accu. cū dilcis. et. ff.
de furt. l. verū. vmē. de con. di. v. sint tibi. ar. qꝛ licet hr̄e curā cor-
s Modico vino. poris moderatā ad exercitū virtutū. xliiij. di.
multis. alias incipit. cōuiuia. de conse. di. ij. corporis.
t Cessante causa. ꝓpter
quā excludēdam introductū ē ne iuretur scz ꝓpter
piuriū. si eni ess3 cā ꝓpter
quā habēdā aliquid fie-
ret l. cessaret illa nō ideo

esse ostēderūt. Si eni p se malū
esset iurare ꝑfecto dn̄s non iu-
rass3. cū tn̄ in veteri testamēto le-
gatur. quia iurauit dn̄s et non
penitebit eum. et rursus. iurauit
dn̄s dauid veritatē et nō frustra-
bitur eū. imo et p̄cepit in veteri
testō. redde deo iuramēta tua.
Quedā eni ꝓhibētur qꝛ per se
mala sūt ut furtū adulteriū3 et
hmōi q̄ nō sūt aliquatenus fa-
cienda. Quedā vero ꝓhibētur
ex causa nō qꝛ p se mala sunt ſ3
qꝛ si fiāt frequenter et multū3
ex hijs mala sequūtur. ut vinū
p se malū nō est et tamē ꝓhibet
apl̄s dicēs. nolite inebriari vi-
no in quo ē luxuria q̄m ex fre-
quētia et immoderata potatione
vini luxuria generatur. sic et iu-
ramentū p se quidē malū nō ē
cū sit ꝯfirmatio veritatis sed tn̄
prohibetur ex causa. q̄m ex fre-
quētia et incauta iuracōne piuriū
sepe ꝯtigit sic in eccīastico legi
tur. vir multū iurans replebit̄
iniquitate et non discedet a do-
mo eius plaga. Quēadmodū
ergo paulus indulsit ꝓpter ne
cessitatē discipl̄o suo timotheo
ut vtatur modico vino ꝓpter
stomachū3 et freq̄ntes infirmi-
tates. sic ꝑfecto cū necitas ex-
igit ꝓ re vera licita et honesta
p̄t secure iurari qꝛ cessante cau-
sa cesset effectus. Licet ergo
debeatis esse viri ꝑfecti ut quā-
tū potestis iuramēti vinculū3 e-
uitetis volentes tn̄ indēnitati
vr̄i monasterij ꝓuidē ne pro-
pter defectū testiū sui iuris su-
stineat lesionē p̄nti vobis pa-
gina indulgemus quatinus
vos et monasterij vr̄i conuersi
possitis in causis eiusdē deficiē-
tibus alijs testib9 p ip̄o ꝓhibē

mulieres essent aduocatrices quia calfurnia p...
stendebat iudici vnde calfurnia fuit causa impu...
aduocarent. vnde ea mortua mulieres non adu...
habetur in. l. ff. de postul. l. i. ß.
t Indulgemus. id est indultū esse ostendimus...

ᵭ ep̄us qui ꝯmittit mortale pecc̄m non remouetur ut qui sine causa
vult renūciare. s. de renūci. nisi. et ē ꝯtra illud. lxxxi. di. quicūq3. et. c.
p̄cedēti. et. xxxiiij. di. c. ult. et. l. di. ex penitētib9. et sic hmōi temeraria
iuramēta nō repellūt a ꝓmocōne nec a testimonio. s. de testi. intima
uit. et. c. cōstitutis. et. s. de testi. cog. c. ul. vel dic qꝛ potius cōsulitur
eccīe q̄ ꝑsone. s. de ac. cog. cum dilectus. Itē3 in mortali pecco exn̄s
admittitur ad accusandū. v. q. i. quidam. et hoc fuit ad declarādā in-
nocentiā illius infamati
p libellū occulte piectū.
ſ3 isti sic ꝓmoti nō remo-
uētur qꝛ hmōi crimina le-
uia sūt q̄ nō deiciūt ordi-
natos. lxviij. di. c. i. pro
quib9 imponuntur...

testimonium veritati.
Idem ep̄o amelien.
Sicut nr̄is est aurib9 inti
matū eccīa tudertina vacante
ip̄ius canonici et ep̄us cū eis
dū ess3 in minorib9 ordinib9 cō
stitutus iuramēta quedā in dā
nū ep̄alis iuris fecerunt p̄usq̄
de pontificis elcōne tractatus
aliquis haberetur et. I. Pro iu-
ratione incauta iniūxim9 fecimus
ep̄o p̄niam ꝯgruētē et. I. Quia
non iuramenta sed piuria po-
tius sūt dicēda q̄ ꝯtra vtilita
tem eccīasticā attēptātur. Mā-
. q̄. ab ip̄is canonicis inquiras
sup p̄missis diligētius verita-
tē et si ea inueneris esse vera qꝛ
in dānu3 ep̄alis iuris reperis
taliter attēptatū in statū debi-
tum appellacōe remota redu-
cas. Idem.
Cum cōtingat interdum
qꝛ ꝯstante mr̄imonio mlieres
alienacōib9 sup reb9 dotalib9
et donationib9 ꝓpter nuptias
ꝯsentiāt ne ulterius ꝯtrouenī
ant ꝓprio sacramēto firmando
ac soluto ꝓcessu tpis mr̄imo-
nio ꝯtrauenire intātur vtrum
hoc eis liceat a nobis. t. f. req̄
siuit. Nos autē. f. t. t. R. qꝛ et si
mulierū ꝯsensus in talib9 nō vi
deat̄ obligatorius ſm limas
sane. ne tali tn̄ p̄textu viā ꝯtū-
gat piurijs apirt mlieres ip̄e
seruare debēt hmōi iuramenta
sine vi et dolo spōte p̄stita cū in

possit ꝯsulere aliūde sibi siue non nō potest venire ꝯ iuramētū spō-
te p̄stitū et sine dolo vel metu. et lic3 ꝯtractus talis nō videat̄ obliga-
torius quātū ē de sui natura tn̄ sine aliqua turpitudine p̄t suari iu-
ramentū sup eo p̄stitū vn̄ hic ꝯsideramus potius accessoriū q̄ pn̄ci
pale ꝓpter periculū aīe ut hic dꝛ sicut alias obligacō non tenet tn̄
iuramentū sup hoc p̄stitū d3 seruari. s. e. debitorēs. p̄terea ꝓhibicō
hmōi alienacōnis fundi dotalis nō est ꝑpetua. qꝛ si scđo post bienni
um consentiat mulier be
ne tenet. in aut. p̄dcā siue
a me. vn̄ multo fortius
iuramentū p̄t cōfirmare
qđ p̄us nō valebat et q̄i
ꝓ ꝯsensu scđo habeatur

alterius p̄iudiciū nō redūdēt
nec obseruata vergāt in dispēdi-
um salutis eterne. Idem.
Sicut et. I. si ꝯstiterit qꝛ p̄di
ctus. H. iniuste bellū mo
uerit ꝯtra. I. ip̄m H. studeatis in-
ducē. ut vniūsa p hmōi violē-
tiā occupata restituat ꝯquerē-
ti eū a p̄stito sibi iuramēto p̄rsus
absoluētes. qđ si acquiescē no-
luerit ip̄m ad hoc si p̄missa veritate
nitūtur cogatis p sniam excōi-
cationis et terra3 eius interdicti
snie supponētes. Iuramētū aūt
qđ. I. se asserit p̄stitisse si de assen
su factū est vtriusq3 eū nō ligat
q̄ p̄stitit dū ille cui p̄stitum fue-
rit suare negligit qđ ꝓmisit.
Idem in ꝯcil. generali.
Nimis de iure diuino q̄dā
laici vsurpare nitūtur cū
viros eccīasticos nichil tpale
obtinētes ab eis ad p̄stādū si
bi fidelitatis iuramēta ꝯpellūt. qꝛ
vero ſm apl̄m seruus suo dn̄o
stat aut cadit. sacri aūct. ꝯcil.
ꝓhibemus ne tales clerici p-
sonis seclarib9 p̄stare cogan-
tur hmōi iuramenta. Bono.
iij. a. et. c. canonicis antiocenis.
Petitio vestra nobis exhi-
bita continebat qꝛ eccl̄ia
antiocena vacante princeps
antiocenus timēs ꝯspiracōnes
aliquas fieri contra eū a vobis
iuramentunm extorsit qꝛ con-
tra ipsum non essetis de cetero
et. I. Interpretatione congrua

Nimodū. ar. cōtra. xxxiij. q. v. qđ deo. sed illud...
Nimis. tpale. si tpalia possiderētur a laicis...
illis. s. de ma. et obe. solite. x viij. di. si ep̄us. b.
m Fidelitatis. ymo nec clericis ſ3 iuramētū prest...

declaramus vos iurameto huiusmodi no teneri qui p iuribus et honoribus ipius eccie ac etia spiritualibus vris legitime defendendis otra ipm principe stare libere valeatis cohercendo vos a machinacone dutax at p qua idem princeps debet lesione psone vel sui amissione incurre principatus. I De archio. et magistro. g. ca. tulen.

Ex lris vris accepimus q sup causa vsurax vob p g. otra. e. ab ap. se. omissa no potuit p testes ab ipius g. pte pductos de sortis quantitate lique lz de obligacoe pignoris costitisse. vn si expedire videtis q exigatur de dicenda veritate a ptibus iuramentu cum ex fama quasi notoriu habeatur pfatum. e. ex quadaz terra ipius. g. sibi titulo pignoris obligata sortem z aplius percepisse. Ne igitur ex hmoi iuramenti defectu iusticia occultata veritate succumbat. M. q. partes ad pstandu huiusmodi iuramentu p cen. ec. apre. cogatis. I Dem colloceni. archiepo et eius sufraganeis.

Intellecto iam dudu q carissimus in xpo filius noster vngarie rex illustris alienationes quasdam fecerit in puidiciu regni sui et contra regis honorem. Nos eide regi dirigimus scripta nostra ut alienationes pdictas non obstante iuramento si qo fecit de non reuocandis eisde studeat reuocare. q cum teneatur z in sua coronatione iurauerit iura regni sui et honore corone illibata seruare illicitum pfecto fuit si pstitit de no reuocandis alienationibus hmoi iuramentu et ppterea penitus no suadu. Greg. ix. epo cenoman.

Mulieri que in iure prestito iuramento asseruit virum talem in ipam p verba de presenti matrimoialiter consensisse pbationes alias non habenti viro ab eius impetitione p sententia absoluto nec debes licentiam dare cu alio matrimoniu otrahendi ne auctor piurij videaris. nec hoc ei dicimus phibendu ne forte si falsum iurauerit matrimoniu contingat legitimu impediri sed sue osciencie e potius relinquenda. I Dem.

Clericus qui iurauit se statuta in eccia sua edita suaturu pmittes p ide iuramentu statutu qo postmodu subsecutu e fidelit obsuare lz transgredi no debuerat qo pmisit no tenetur ad illius obsuatiam ex debito pstiti iurameti. De h. iudici.

Iuramentu a te pti delatu n iusta de ca no potuit recusari. q iuis qo i iudico a pte pti defertur rcusari possit licite ac referri. nec liceat couento famosa actone referre hmoi iuramtu. Sane si actor oino i pbacone defeceit. reus dz et si nil pstiterit obtinere. psuptione vero faciete p illo reo deferri pt ad ostendeda sua innocetia iuramentu nisi iudex inspectis psonax et cause circustatijs illud actori videat deferendum.

De excepconibus. Celesti. iij.

Deniqz q in dca et psonas. testiu. et. J. Si crimina testibus obiciutur de quibus no fuerat hactenus accusati s tm p exceptione opponutur. pbaco illox crimnu exhibenda e anq ca p sniam terminetur. cu sic canonica instituta declaret testes absqz ulla infamia vel suspicoe vel maifesta macula m feredo testimoio requratur. No si sola crimia de qbus alio tpe ouicti vel ofessi fuerut testibus obiciutur a testimonio repelli pnt. q sic stephanus ppa alij potifices mstiro. testatur no e credendu otra alios eox ofessioni n pus se pbauerit innocetes. Ceteru si de crimibus

534

ad solam excepcōez obiectis testes cuicti fuerit siue cōfessi pena ordinaria multari nō debent cū accusatio in ipos fm iuris ordinem nō pcedat. sufficit ergo si a phibendo testimonio repellantur. pserti ubi crimē qd eis obicitur cām de qua agitur ōtingē non videtur.

Innocen. iij. archidi. riche.

Nobis ex pte mulie tua fuit quesitū utrū is q̄ excōicato in locutione vel oratione scienter cōicat excōicatū ipm a sua possit accusatiōe repellere. cū ille cōiōnē hmōi replicet cōtra eū. Nos igitur inquisicōni t. t. rñdemus q ipe ab accusatione illius poterit remoueri. cum primus a communiōe fideliū sit exclusus. secūdus vero a sacramentorū tm participatione remotus.

Idem laudiceñ. epo.

Cum ecclesiastice puisionis officium. et j. Man. q. ia. faciatis pbende illius de q̄ per .C. p. n. noscitur inuestitus pacifica possessione gaudē. cū exceptionē illā q pfatus J. in alia eccia beneficium possidet ei non possint opponere quos constat varia beneficia in diuersis ecclesijs obtinē. Idem episcopo elienſi.

Pastoralis. et j. qm p dilatorias exceptiones maliciose nonnunq̄ causaꝝ terminatio progatur. Inquit. t. rñdēdo decrēuimus ut infra certū tempus a iudice assignandū oēs dilatorie pponantur. ita q si partes extūc voluerint aliquas opponere quas nō fuerint protestate nullatenus audiātur. nisi forte aliqua de nouo sibi cōpetēs exorta fuerit vel is qui noluerit eam opponere fidem faciat iuramento se postmodū ad illius noticiam puenisse. Idem

monachis farfeñ.

Cum inter priorem et cōuentū de argentolio ex parte vna et nobilem virū. s. de valis dioc. pictauieñ. ex altera. super dampnis et alijs corā vobis ex delegacōe vestra q̄stio verteretur pcuratore ipius nobilis vestrū volente declinare iudicium eo q duos ex vobis habebat suspectos. pcūtor monasterij allegauit pti eiusdez nobilis cū esset vinculo excōicationis astrictus excepcōis huiusmodi bñficiū interdictū. et j. Inquit. t. duximus rñdendū. q pdicto nobili legitima defensio in iudicō reſuatur et maxime iudicis recusacō. cū piculosum sit corā suspecto iudice litigare ac suspectis iudicibus se. ap. causam de certa cō. sciencia nō omittat. vñ in talibus non excōicati fauor attēditur sed equitas iudicātis. cū non debeat claudicare iudiciū ac satis videatur absurdum. si actore impugnāte reo defensionis copia denegetur. q sic cōdemnaretur multotiens absoluendus. Porro cū excōicato qñ in cā absolucōnis extitit non sit iusta deneganda sentētia. nec interdici debeat eidem. ap. remediū si ōtra iusticiā cōdemnetur qua ratiōe in vno eodemqz negocio ipi alia legitima subtrahentur suffragia nō videmus. Ceterū non sic in recōuentione sentimus nē qd in defensionis remediū sustinetur ad impugnacōnis materiam extendatur. Idem

Cum venerabilis. f. no. J. sabineñ epus corā dilec. fi. nris. R. titli sancte anastasie pſbitero card. et p. s. lucie diac. card. quos sibi et R. pcuratori vestro ocessimus auditores ecclesiam sancti viti cū suis possessionibꝫ ptinentijs petisset asserens eandē ad se in spūalibus et tpalibꝫ ptinere. Idē R. nomine dū epi intentione fundata prepropere sic rñdit. q et si dicta eccia dudū fuerit eccie sabineñ. subiecta eā tñ non poterat episcopus vendicare. quā ex pmutationis causa farfeñ. monasteriū obtinebat. ad hoc pbandū quoddā exhibens instrumentum in quo ōtineri pma facie videbatur qd theodosius epus cū suorū sacerdotū assensu pdcāz ecciam sancti viti p quibusdā eccījs et rebꝫ alijs in cābiū vestro duxit monasterio ōcedēdā. Ad hec epus pposuit memoratus intentionē suā p huiusmodi rñsionem esse fundatam. cū enim pars vestra rñdit se dictā ecciam ex pmutacōe facta p sabiñ. epm obtinere cōfiteri p consequens videtur se credere q dicta eccia tēpore pmutationis ptinuit ad ecclesiam sabiñ. cū pmutacō inter cōtractus bone fidei cōputetur

De excep

...ut usure ex tpe more. ff. de ac. emp. et ven. ... ff. de usur. mora. et . § in bone fidei. Itē i acti... n venit interesse si rem dari michi ē in obli...

nec cū alio q̄ cū dn̄o vel cū eo qui habebatur loco dn̄i legiti. q̄ e vaclat celebrari. et infra. ¶ Porro memoratus ep̄s ad pbādū q̄ iam dicta eccīa ad se in tpalibꝫ ptinebat quosdā testes induxit p quos ntebatur ostendere q̄ tam dcām ecclesiam q̄ molendina terras et alia bona eius sabiñ. ep̄i diutius posséderunt de illis p sue volūtatis arbitrio disponendo. et .j. ¶ Intelleximꝰ supradictū ep̄m intentiōem suā minime fundauisse p testiū depositiones vel curatoris supradicti rn̄sionē. quia exceptionem obiciens de intēcōne ptis aduerse nō intelligitur fuisse cōfessus. vel p instrm ex aduerso exhibitū. cū in eo theodosius ep̄us a quo pmutatio fcā ꝓponitur nō dicatur ep̄s sabiñ. q̄m in trāscp̄to quo pcurator utebatur appositū fuit sabiñ. per vicium falsitatis. lꝫ aūt nimis excesserit qui transcp̄tū illius instrumenti falsauit. Quia tamen delictū psone in dānū ecclesie redundare nō dꝫ. ac nō solū ante sententiā verū etiam post obici p̄t exceptio falsitatis. cū falsoꝝ instrumtoꝝ p̄textu lata sententia usqꝫ ad. xx. annoꝝ spacium valeat retractari veritate ɔpta nolumus ut p id monasterio vestro p̄iudiciū generetur. ¶ Quia vero nobis ɔstitit sup̄dictā eccīaꝫ sancti vitio ɔstitutā esse in dioc. sabiñ. ep̄ale ius in om̄ibus eidē ep̄o adiudicauimus i eadē istis dūtaxat exceptis que p autētica scp̄ta ei noscuntur esse subtracta. cū p priuilegiū vel p̄scriptionē legitimā nullatenus pbaretur exempta. verū q̄ dictus ep̄us qui eandē eccīaꝫ vēdicabat munitū se p̄scp̄cōe legitima nō ostendit. q̄ q̄ pbauerit ep̄m sabiñ. bona eiusdeꝫ eccīe aliquanto tpe possedisse. vos ab impeticōe ep̄i quo ad tēporalia eiusdē eccīe sententialiter duximus absoluēdos.

Honorius. iij. abbati sancti hubti ⁊ sancti martini leodieñ.

Olim et .j. Sup ex pte w. fuit ꝓpositū q̄ litteris p̄. dec. n. treuereñ. archiep̄o presentatis idem excipiendo ꝓposuit q̄ aūcte ip̄aꝝ minime respōdere tenebatur. q̄ vltra duas dietas extra suaꝫ diocesim trahebatur in cām. et quia dcūs archiep̄us hanc exceptionem admittere recusabat voce ad nos ap. emisit. et .j. Porro pcurator partis aduerse respondit. q̄ idem w. ultra duas dietas extra suā dioc. minime trahebatur cū ip̄e archiep̄us terminū in tali loco statuerit qui remotus ab illo non erat ultra q̄ pmisū est p ɔsti. cō. ge. et .j. Dis. v. M. q. si pcurator dicti w. pbare poterint excepcōꝫ quā coram archiep̄o ꝓposuit sepedicto videlicet se in causam trahi ultra duas dietas ɔtra cōsti... ...oci. gr̄a. vos appellacōnē dicti w. legitimā decernētes ne gocio supersedere curetis.

Dē archid. trislig. officiali. et .j. c. turonen.

Dilā filij. s. et p. ac. c. canonici eccīe sancte marie trāsmissa peticōe monstrarūt. q̄ cū m. canonicus eiusdeꝫ eccīe ipos corā delegatis a nobis traxissꝫ in cām sup eo q̄ se opponūt electioni a quibusdaꝫ canonicis gradeñ facte de ip̄o in prioreꝫ eccīe supradcē. ij dē ꝓposuert q̄ dcūs. M. non debebat audiri eo q̄ excōicatus erat et piurij crimine irretitus. Cūqꝫ dcūs M. p̄fatis g. et p. piuriū et excōmunicacōnem in modū exceptiōis ⁊ replicacōis obiciēs eoꝝ excepcōeꝫ elidē niteretur pcurator eoꝝ ꝓposuit q̄ eius sup hoc pbatio recipi nō debebat q̄ ⁊ si obiectū p̄fatis canonicis piurium pbaretur nō essent ꝓpter hoc a defensiōe sue ecclesie repellendi. Adiecit etiam q̄ ɔtra excōicatiōem dicto M. in modū exceptionis obiectā excōicacō sup̄dicti s. replicari nō poterat. q̄ exceptio ip̄i M. oppōsita ⁊ pbata eundē repellēt ab agēdo. replicatio vero sepedictū s. nequaq̄ a defendendo repelleret si etiā probaretur et .j. Ip̄i vero iudices interlocuti fuerūt q̄ prius pbatiōes reciperent sup replicatione p̄missa. ꝓpter qd̄ ad n̄ram audientiam fuit appellatū. Quo circa M. q. si res ita se hꝫ reuocato in irritū ⁊ c.

Greg. ix. J. et M. canon. Apostolice se. pragen.

Ad aures. et .j. Sane vobis apd̄ se. ap. ɔstitutis quedā suspēsionis et amotionis a bn̄ficijs setentie sūt in modū exceptiōis obiecte quas lꝫ ꝓponētis vos posse nullas esse p testes idoneos et instr̄a pbare. ne tn̄ ordinatiōnē p̄geñ. eccīe ꝓpter q̄ venerātis hmōi obiectionis obstaculo cōtingēt retardari sn̄ias ip̄as relaxamꝰ ad cautelam.

Dē decano lincolnieñ.

Dilcē in xp̄o filie p̄orissa ⁊ ɔuētus de cāpessia nob̄ significare curarūt q̄ cū inter ip̄as ex...

...ɔbiꝫ. h des q̄ toli excep. apd̄ celsū. § marcell... e. cū eccīastice. et .j. de diuorc̄. significasti. et .j. de adult... s. se. et. xxxij. q. vi. nl̄ iniquus. ff. sol. mr̄i. viro. ꝫ veri...

béat de suo adulterio si replicacō mulieris nō admittetur ... neret maritus in lucro de dolo suo et vxorē repellēt ... adulteriū alteri vero nō qd̄ esse nō dꝫ. et sic intellig...

Iecte. sufficienti. si. s. ut. lit. non ob. accedens. s; dic grauamine scz expsso corā iudicibꝰ. alias aūt appellacō nō admittitur. in si cā pbabili allegata q̄ si esset pbata debeat legitima reputari. j. de ap. ut debitꝰ. et. c. interposita. et. c. cū spāli. et. c. cū cām. et. c. cū dilcō

b Denegarunt. et bñ ut sequitur. j. in fi. qz licz excōicati essent etiā ab inicō. et ab aliis iudicibꝰ nlominus poterant appellare. si grauerē tur. et lrās impetraē. s. e. cū inter. et. j. e. c. px. et ul. vñ lre sup hoc i. impetrate valuerūt. ut. j. se quitur.

c Recipent. et male fe cerunt qz debebāt illā ad mittere. qz ut supius di ctū ē excōicati a sua defen sione repelli non debent qd isti facē nolebant. et ideo quicquid fecerūt pꝰ appellacōez reuocatur in statū pstinū.

d Si est ita. scz q̄ por de gernemoe nō recepat ex ceptionē porisse.

d Gernemoe. qd fuit pri mū respectu istius man dati. s; fuit terciū mādatū respectu pmi directi ad abbatē sancti bñdicti. et iste lincomien. decanꝰ pꝰ q̄ cstiterit sibi de appella cōne priorisse interposi ta corā pore de gnemoe p eo q exceptionē porisse nō recipiebat dz cogno scere sup eo de q por de gernemoe debuit scz an appellacō monachoꝝ fu erit legitima vel nō. et si iste inuenerit legitie ap pellasse monachos pce det. si minus legitime cō demnabit porē et cuentū ad expensas restituen das priorisse. et remittet ptes ad priorē de angles put s; dicit. qz ea ē forma appellacōis q interponi tur a grauamie. j. de ap. cū in eccia. et. c. ut debitus. et ille por de angles postea cgnoscet de appellacōne sibi cmissa. et si prior de angles inuenit minus le gitime appellasse remit tet ptes ad abbatē sci bñ dicti. si aūt appellacō fue rit legitima pcedet in ne gocio iuxta mādatū. j. de

Sa appel. interposita. Ignificauerūt. cfir mare. qd facere potuit si non erat idoneus. et illas potuit puare iure eligē di. vñ si hoc fuit verū te nebat archiepi institucō . s. de elec. nl ē. et. c. qz ppter. ad ipm eni ptinet examinacō et cfirma tio elci vel rprobacō. ut ibi dr. alias iusta fuit appellacō clericoꝝ. ut patuit postea p sniaz. ul ideo s; eā noluit cfirmaē. qz dicebat arcps ad ipm spectare ius eligendi. archipsbiterum in plebe. et hoc per sententiā iudicis delegati q cfirmauit electionez capli et pnūciauit ius eligendi ad ipm capitulū ptinē. solutio s; nō dr. potuit esse q ca

b Absoluit. sup quo fuit hec abso pitulū petebat a pte aduersa expensas. vel forte petebat fructus pceptos ab illo instituto qui peti poterant. vel q ulterius nō habet vocē ctradictionis in ele ctiōe et sup hoc appellauit caplm quātū ad cfirmacōez electōis. qn tū ad ius eligēdi appellauit ps altera. et sic ab eadem snia pt vtraqz ps appellaē. sic. j. d testa. ranūcius. et. c. rainaldꝰ. qz fūt i sentētia plu ra capla. alias nō haberet locū duplex appellacō ab vtraqz pte.

j Excludi. ut. s. c. px. et. c. cū inter. et. c. ul. erant rei ex eo q dicit

k Defensio. ex hac lra vidr q isti de caplo legitima defensio. s; ap paret ipo facto q erant actores qz petebant electionē suā cfirma ri. et ius eligendi ad se spectare dicebāt. in istis duabꝰ obtinuerūt in tercia peticōe succubuerūt sup q appellauerūt. et ex eo etiā q dic

partē aduersam nō esse cogendā ad rñdendū illis de caplo et sic erāt actores. s; actor excōicatus nō admittitur ad agendū. j. c. px. qliter g isti admittūtur. et sic ē ar. q excōicatus admittitur ad agēdū. dic cas g q in eo q cdemnati fuerūt quasi rei intelligūtur. ne ergo suū ius amittāt p iniqz sententiā admittūtur ad defensionez iuris qd a miserāt p sniam. et sic quicqd faciūt totū ē ad sui defensionē. et ideo admittuntur nō obstante excepcōe excōicacōnis. qz ptextu excōica

una pte. et porē et cuentū de bucelleia ex altera sup quibus dā decimis et rebꝰ aliis p quibꝰ cueiebātur ab illis corā abba te sci benedicti et eius collegis aūcte ap. questō vertētur et ipe ad nos ex sufficiēti grauamie appellassent ac nūciū suū ad ap. misserit psequēdaz. pfati iu dices postmodū tulerūt ex cōicationis sniam in easdē. no stris ergo lrīs sup app. pfata non facta mentione de excom municacōe p eūdē nūciū ad pri orē de angles. et suos cuidices impetratis ps aduersa ex eo se appellasse pponens q ipi iu dices excepcōnē excōmunica tionis pdcē cōtra ipas ab ea pte ppositā admittē denega rūt ad porē de gnemoe et suos cuidices nrās sup hoc lrās im petrauit. corā quibꝰ ex pte ipa rū fuit excipiendo ppositū. q cū post app. legitimā dcā sentētia lata fuerit. et cuilibz excōicato defensionis auxiliū competere dinoscatur. memorati iudices exceptiōez ptis cōtrarie sicut nec debebant admittere nolu erūt. s; cū dcūs prior de gerne moe et cuiudices sui talē exce ptionē nō recipent earūdē ipe nrām audientiam appellarunt. Quo circa. M. q. si est ita reuo cato i statū debitū quicqd pꝰ hmōi ap. inuenēitis attēptatū in eodem negocio iuxta poris

mādati nrī ad pfatū priorē de gernemoe et cōiudices suos directi tenorē pmia rōne pce das. Idem abbati sancti sal uatoris papien. et v cell. ppoi.

Significauerūt nobis ca pitulū de tornac. q cū p. in suū arpsbiterum elegissent mediolan. arcpus psentatā si bi electionē renuēs cōfirmare quendā zepū clericū in archip sbiterū instituit eccie supradi cte. quae ipis ad sedē ap. appel lātibꝰ pposito sancti stephani cām ipaz sup hiis dicimur cmi sisse. qui electionē ipoꝝ cfir mans et pnūcians ius eligēdi ad ipm capitulū ptinere. ptem aduersam ab impeticōe ipoꝝ absoluit. a qua snia ptes ad se. ap. appellantes cām ipam vo s; obtinuere cmitti. s; a pte altera exceptione excōicatiōis oppo sita ctra caplm memorati vos minus puide attēdētes q pte xtu excōicationis opposite a p secutione appellacōis nō debe at quis excludi. cū omis legi tima defensio excōicato in iudi cio reseruetur ptē aduersaz nō esse cogendā ad rñdendū eis dē ppera decreuistis. ppter qd dcm caplm nrāz audiētiā appel larūt. et. j. M. q. si ē ita excepti one hmōi nō obstante in eodē negocio pcedatis. Idem.

Exceptionē excōicatiōis in dilatoriis pponendis

tionis non ē aliquis cō demnādus iniuste aut cō absoluendus. p talē eni sentētiaz iniquā amitte rent isti ius suū si nō ad mitterentur ctra senten tiā. et sic transiēt in rē iu dicatā qz ex eadem ratiōe nō possent appellare. sed quilibz cdēnatus pt ap pellaē. ut. s. e. cū inter. et psequi appellacōnē suā. j. e. c. ul. secus esset si esset lata p eo sentētia. qz tūc non vidr valē snia si ē ex cōmuicatꝰ actor. j. e. pia. sed cā ppterea non piret qz ipo absoluto agē posset. sic ergo isti fūt audi endi. quid faciāt iudices si inuemāt sniaz iniquā. s; debent eā cassare. sed nū quid cōdēnabūt alteram ptē ipi excōicato vidr q sic. qz s; ad officiū eius q cgnoscat de appellacōne ptinet. et sic fertur sentē tia p actoē excōicato et ctra. j. e. certa scientia. s; ctra. j. e. c. px. i si. forte posset di ci q cdemnacō differtur in tps absolucōnis exq iam releuatū ē grauamē in casu illius capli credo q caplm fuit excōicatum post appellacōez p alia cā et ab aliis iudicibus. et sic minus ctingēt dubi tacōnis. s; nō est verū q feratur sententia p exco mmunicato. qz non cōstat illū excōicatū esse in more pellitur excipiēs nec au ditur volens reprobare excōicationē. et sic pt iu dex ferre sniaz p tali. sed si post sniam latā vellz p bare q actor erat excōi catus audiretur. qz exce ptio excōicatiōis i qua libz pte litis admittitur ut. j. c. px. sed sententia que pcessit nō minus ro bur obtinet et executio so la impeditur si postrem iudicatā excōicatio pbe tur. ut in dec. innoc. iiii. que sic incipit. pia csideracōne. in fi.

l Procedatis. s; remittitur cā ad eos a quibꝰ fuit appellatū. s; hoc voluit appellans. alias nō remitteretur. j. de ap. accepta. et. c. inter posita. Cn.

Exceptionē. in dilatoriis. ad intelligētiā huius nota q exceptionū. alia ē dilatoria alia pemptoria. Item dila toriaꝝ exceptionū alia ē declinatoria iudicii alia ē dilatoria solutio nis. Declinatoria iudicii duplex est. siue pponatur cōtra iudicē siue ctra rescriptū siue ctra impetrātē inter quas pmo loco pponēda ē recusatio iudicis. ar. s. d pba. qm ctra falsam. vbi de hoc. et qui eam dimittit transeūdo ad alias ad illā postea nō videtur posse redire. qz litigādo corā ipo sup aliis psonā iudicis approbaē videt. item alie dilatorie ante ingressum litis debent pponi. j. de re iudi. inter mona sterium. et. C. de excep. l. ul. et. j. de ap. cū cām. et. C. de pcur. ita demum ad hoc etiā facit. C. de iudi. sancimus. in fi. vñ post litē ct. aut etiam post terminū statutū ad dilatorias pponendas ppoi nō pnt. s. e. de offi. del. in pastoralis. nisi de nouo orta fuerit. ut ibi dicitur. et. s. de offi. del. in sinuante. dilatoria solucōis ante lit. cōt. ppoi dz. sed pbanda est post q actor fundauerit intentionē suā. C. de pba. exceptioz. et. in

. q. vi. C. exceptiōem. et qnqz potest pponi etiā in cā appel. s. de fi. in stru. cū iohānes. C. de excep. siquidē. exceptio vero pemptoria ppo ni pt qncunqz āte sentētiā siue etiā anq sit i causa cclusū. et pt etiam ptestari an lit. ct. ut s; et. C. de pba. exceptionē. et. j. de pscrip. audi tis. et. s. de testi. c. de testibꝰ. in fi. et post sentētiā i causa appellacōis. C. sen. rescin. nō posse. l. ii. Est et alia dilatoria que ptim accedit natu ra pemptorie sic ē exceptio excōicationis. qz pponi pt qncūqz et an lit. ct. et etiā post senten tiā etiā si non appellaret qz qnqz fac retro iudiciuz nllm. ut s; et. j. d re iud. ad pbādū. et vere dilatoria est qz ea pbata iudiciuz siue pcessus ē nullus sed actio remanet salua. ut i pdicta dec. ad pbanduz. Nnqz tñ nō facit iudiciū nullū. ut in dec. pia. ut dr in glo. ad finē. et est spe ciale in hac exceptiōe p pter piculū anime ut hic dicit. Itē quoddām ō sile est huic exceptio falsi p curatoris. qz et illa pt ppo ni qncūqz ec pꝰ sniam. s. de pcur. i nra et. C. e. ti. l.

a Omiserit. nota quod dā speciale in hac exce ptione qd in aliis nō ser uatur. qz si ex certa scien tia illā omittat nlominꝰ pt eam opponere qncun qz postea. s; in aliis non ē ita. s. de offi. del. insinuan te. et. j. de re iudi. inter. et iii. q. v. qz suspecti. puni tur tñ in expensis lit. p pter dolū suū. Itē est s; ar. manifeste q nemo iuri pu blico pt derogare seu re nūciare. s. de fo. cpe. si di ligenti. vbi de s; et. s. de fer. c. ul. et. ar. j. de sen. ex. c. ctingit.

b Cōdemnādus. si ex cōicatio pbata fuerit et pcessus habitus nō va lebit et s; innuit lra ista ut actor laboribꝰ et sumpti bus fatigetur alias qua si punietur in expensis reus si pcessus teneret. sed p dec. nouā. j. e. pia csideratione. si instantia iudicii durante excōicationis excepcō opponatur et pbetur pcessus habitus valebit. s; in seqntibꝰ actor non auditur donec fuerit absolutus. et p hoc obuiatur maliciis illo rū qui scienter obmittūt excōicationis exceptionē ab inicō dolose. et sic bona fuit puisio illius dec. pia. et idē intelligo etiā si p malici am non obmitatur. secus credo de illa exceptione que pponitur cō tra iudicē publice excōicatū in quez nulla cadit iurisdictio. vñ dum sic ē excōicatus non tenet pcessus illius. j. de re iudi. ad pbādū. de s; notaui in dec. pia. in glo. que incipit. sed mirū. b.

c Publice. nota etiā istud qz in hoc ē ar. qd nulli licet ignorare qd publice factū est. xvi. di. q dicitis. et. s. de postul. p. ad hec. Et ideo non pdest alicui si dixerit se ignorasse. ut in. px. c. sile publice. j. de re iudi. ad pbādū. vnde collige si occulte quis excōicetur q postea nō reuocaretur sententia siue pcessus. op. ar. j. de cle. ex. mi. aposto lice. vbi de hoc. qz de occultis nō cogimur diuinare. j. ut ec. bñfi. ut nrm. et. ff. ad. l. acquil. si putator. et. ff. man. si fideiussor. C. si cū debi tor. qz nec tenemur ad eius obseruacōem nisi post publicacōnem. s. de csti. cgnoscentes. vbi dicitur rem que culpa caret. et. lxxxii. di. pposuisti. et dico eam publice latā si iudex tulerit sententiā illaz in loco vbi publice iudicare csueuit pñtibꝰ officialibꝰ suis et parti bus vel altera absente p ctumaciā. C. quō et qn iudex. si ut pponi. l. ii. et. l. i. alias si occulte non obesset quantū ad hoc. multa argumenta possunt induci ctra ea que occulte fiūt. xix. di. anastasius. et. s. de offi. del. csuluit. ff. de ritu nup. palam. et de of. pfec. pto. barbarius.

d Officio. sic platus ex officio suo examinare dz electū sibi pre sentatū. s. de elc. nihil ē. et. c. cū nobis olim. et. c. venerabilē. et ptoꝝ quos phibet in totū phibz etiā si pars nō opponat. ff. de postul. quos phibet. et. ff. de pcur. filiusfamilias. C. veterani. sic etiā iudex admittat cpensationem licet ps hoc non petat. ff. de petic. heredi.

reus scienter omittēs in quali bet pte litis opponere minime phibetur. qd est i hac excepti one spāliter obseruandum ne quisquā in piculum anime sue excōicato cōmunicare cogatur. qui si eam omiserit ut actor la boribꝰ et sūptibus fatigetur in expensis est legitimis cdem nandꝰ. Excōicatus aūt pu blice et si huiꝰ exceptio nō op ponitur nichilominus est off cio iudicis repellēdus. Idē.

Aduersario tuo p iudicez absoluto qm tpe mote litis rē petitā ab ipo sine dolo desierat possidere si eam modo possideat tibi petenti denuo rei iudicate exceptio nō obsistat.

Venerabilē f. n. Idem.

archiepiscopuz narbo nen. qui a iudicibꝰ ex sufficien ti grauamine ad apostolicam se appellans ad vos sup appel latione sua nrās litteras repor tauit. et si ex causis aliis tēpo re impetrati rescripti vinculo fu erit excōmunicacōis astrictus

de quibus ibi mentio non ha beatur ad psequendā p easdez lrās appellacōnē pdictā decer nimus admittendū. qz nichil excōmunicato appellare pdesset si nō posset appellacōz suā pseq et super ea lrās impetrare.

De pscriptionibꝰ

Ex cōcilio affricano.

Placuit ut si quisq aliquē locū ad catholicam vnitatē cuerterit si eū p triennū ne mine repetente tenuerit ulteri us ab eo nō repetatur. si tamē p ipm triēnū fuerit eps qui pos set repetere et tacuit. si aūt non fuerit non piudicetur matrici ecclesie. sed liceat cū locus ac ceperit episcopuz ex ipo die intra triennū repeté. Itē si fu erit episcopus ad catholicā fi dem ex donati pte cuersus non ei piudicet pfinitū tēpus. s; ex quo die cuersus est habeat p triennium potestatē repetendi locum qui ad ipam cathedram ptinebat. Ex registro grego rii italie patricie

. l. ul. et. ff. de iniur. apud labeonē. C. si quis. alias ius publicū offen deretur qd esse nō dz. s. de fo. cpe. si diligenti. C. d pcur. militē. et. ff. locati. milites. iudex eni qui scit actorē excōicatū nō dz ei participare et sic tam p se q p aliis illū repellat ex officio suo. sic et quedaz pos sūt obici post sententiā. C. de iur. et. fac. ig. l. i. et. ff. ad maced. cū tñ

a Duersario. litis. nota q ad hoc ut sequatur cdemnacō reus de bet possidere tpe litis ct. et qd possideat cū res iudicatur. sed si tpe lit. ct. possideat cum res iudicat sine dolo ma lo amisit possessionē ab soluitur. ff. de rei ven. sin aūt. C. i. vl suffic possidē cū res iudicatur. ut ibi dr.

o Sine dolo. s; q̄s pba bit qd sine dolo. lex dicit q idē q desiit possidē. ff. de excep. rei iudi. si rē me am. et. l. si a te. d q lege su pta ē s; dec. s; ctra vidr q aduersarius. nā q dolum allegat dolū pbaē dz. ff. de pba. q tic. C. q dolo. q liter rñdebis legi pdcē q dicit q ipe debeat pbaē rñdet q hoc ipo q ctrariū non pbatur satis pbat ipe q sine dolo desiit pos sidē. C. q mi. nō pos. sup puis. li. xii. et ar. C. d testa. oim. sic pbatur hñm ei tus eo ipo q nō pbat de meritus. ff. de l. ii. l. cū pat. C. rogo. ideo dicit sine do lo quia si dolo desiit possi dere cdēnabit tāq possi deret. qz dolosus p pos sessore habetur. ff. de re. iur. q dolo. l. parē. et. ff. de rei vē. q si dolo. et. l. sin au tē. C. s; et hiis. ff. de pet. he redit. nec ullaz. C. is qi. et. l. etiā. C. itē si quis. et. l. s; et si lege. C. sin aūt. et. C. p inde. vel dic q eo ipo q tpe lit. ct. possidebat si postea dicit se nō possi dere ad hoc ut absoluat psumitur ctra ipm q do lo desiit possidere. et ideo tenetur pbare q sine do lo desiit possidē. ad s; ut absoluat. ut dic lex pdcā si rē meā. alias cō denaē tāq possidēt. Itē si q̄s nō possideat et offerat se liti. actore ig norante cōdemnabitur ac si possideret. ff. de rei ven. sin aūt. in pñ. et. l. is qui se liti. s; si actor sciret illū nō possidere secus esset. ut in. l. is qui se. Itē si agat ad exhibendū si absoluatur reus qz non possidebat et interim incipiat possidere non obstat excepcō rei iudicate. ff. de excep. rei iudi. si q̄s ad exhibēd. ad hoc ut excepcō rei iud. obstet oportet ad minus q tria cōcurrant. scilicet q idem sit corpus siue eadē quantitas et idem ius siue cā petendi. et eadem cdicō psona rū. ff. de excep. rei iudi. cū queritur. et. l. se. et. l. cū de hoc. Itē q ille q absoluitur possideat rē tempore snie. ut hic dic. et. ff. de excep. rei iu di. si rem meam. et. ff. de rei ven. sin autem. C. i. s;.

Venerabilem. ex sufficienti. sic. s. e. dilecte. et intelligē q exp sit cām grauaminis corā iudice a quo appellauit. ut ibi dixi. alias nō admittitur appellatio. j. de app. ut debitus.

g Impetrati Scpti. nota q. s. sepius dcm est q reus excōicatus siue a iudice suo siue ab aliis tpe impetrati Scpti nō phibetur p se qui appellacōnem et appellare. ii. q. ix. reuera. et. j. de sen. ex. p tuas. et. s. e. cū inter. et. c. dilecte. et. c. significauerit. et lrās impetraē et omnia facere que ptinent ad suā defensionē. ut hec omia patent p iura p dicta. lz non faciat mentionē de sua excōicatione. et sup ipa appel latione pt lrās impetrarē. ut dicit in fi.

Placuit. per triennū. signatur. ctra. xvi. q. iii. placuit ut qui cūqz. vbi dr q q post sex menses negligit plebes cuertē ad catholicā vnitatē qui postea potuerit eas conuertere habeat ipas. So. illud. c et istud sunt eiusdē cōcilii. et illud dz intelligi p supplecō nem istius et econuerso. scz ut vicini epi admoneant epm ut plebez suam cuertāt ad fidē catholicā. et si negligens fuerit p sex menses a tpē cōmonicōnis cōputandos qui potuerit eā postea cōuertere habeat eā cōputato isto triennio post illos. vi. menses. et sic hēt

[illegible]

Nichil ꝓ deest. et .j. Nichil cū scandalo nichil cū forali strepitu vobis cū nos velle de cāis pauperū diffiniē vobis scripsisse meminimus. Sȝ illud scire vos credimus taciturnitatē atqȝ pacientiā nr̄am futuris post me pontificibꝫ ī rebus paupm p̄iudiciū nō factu ram. Gregorius.

Sanctorum patrū sanctiones statuentes ɔfirmauerunt et nos irrefragabiliter cōfirmamus ut om̄es possessiones ad singulas ꝓuīcias nr̄orum fratrū ptinētes a quibꝫ p .xxx. annos possesse sūt quiete ⁊ sincere absqȝ sinodali ꝓclamacōe ꝑpetuo teneantur. Alex. iij. Salomitano archiepo.

De quarta decime ⁊ oblatiom̄ defunctorum clericus ab impetiōe epi quadragenaria p̄scriptione tpis se posse tueri videtur. nisi forte interi pastoralis sedes carui[ss]ȝ pastore qui iura eccīe sue exigere debuissȝ. nā ro. ec. tricennalē p̄scriptiōȝ ɔtra eccīam nō admittit. Idē.

Uigilāti studio cauēdū ē ne male fidei possessores simus in p̄dijs alienis. qm̄ nulla āti qua dierum possessio iuuat aliquē male fidei possessorē n̄ resipuerit postq̄ se aliena nouerit possidere. cū bone fidei possessor dici non possit. Ephisinus eni legislator solū ꝓpter vitandam miserorum segniciē ⁊ longi tpis errorē ⁊ ɔfusiōem. p̄mus tricēnali vel quadragenali p̄scriptionē in vigorē legis imposuit. nos aūt tā in rebꝫ ɔgnitis q̄ latētibus placuit nō hr̄e vigorem.

Idem mauritano epo.

Ad aures nr̄as puenit duas eccīas litigasse sup decimis quas vna earum in alterius prochia annis .xl. possedit. et .j. tue fraternitati tenoē p̄nitiū innotescat. q de iure melior ē ɔdicō possidētis q̄ q̄dragenalis p̄scptio om̄em prsus actionē excludit. Idē parmēsi episcopo.

Causam que inter regiñ. archidiac. et nobilē virum B.

[illegible]

[illegible]

sup decimis vertitur. et .j. Ideoqȝ M. q. cām ipam debito fine decidas non obstante p̄scptione tpis vel ɔcessione eccīastice secularisue ꝑsone. si idē B. eā obtinē voluerit. quia cū laici decimas detinere nō possint eas nulla valent p̄scribē rōe.

Illud aūt te scire. Idem.

Uolumus ⁊ tenere q ad uersus eccīas minorē p̄scriptionem quā .xl. an. ro. ec. nō admittit. licet quidā canones cōprobant tricennalē. et eccīa se p̄t aduersus eccīam quadragenaria tpis p̄scripcōne tueri de re illa quā inconcusse .xl. an. noscitur possedisse verum si de p̄scriptione et interruptiōe inter ptes fuerit mota questō ab utraqȝ pte testes recipi debent. et si ꝓbata fuerit interruptio p̄scptio nō tenebit. Idē.

Quia indicante abbate C. opimus inter eū ⁊ abbate scē lucie exortā de finibus questionem agrimessoris diffinitiōe illā ꝑspeximus finiendā. hortamur igitur ut ad loca de quibꝫ est contentio accedentes eā in via faciatis p̄sentia terminari .xl. tm̄ annorum p̄scripcōne utriqȝ pti seruata.

Lucius tercius.

Ex transmissa ɔquestione abbatis ⁊ mōchorum de baben. accepimus q cū eccīa de camenone ad ius eorum ptineat et hoies de .S. et W. nichola. eccīarum prochiani sint ipius ecclesie clerici qui p̄dictas habēt eccīas minutatim om̄e ius prochiale preter ius funerādi matrici eccīe subtraxerūt. et .j. Dis. v. M. q. decimas et oblacōnes cū alijs obuentionibꝫ memorate matrici eccīe p̄scriptiōe hostilitatis tpe non currente restitui faciatis. Innocē. tercius abbati de cirieco.

Accedentes ad p̄. n. ꝑpositus S. nazarij. et A. canonicus sancti stephani sindici ⁊ ꝓcuratores primicerij ⁊ clerici mediolañ. de ordiarijs maioris ecclesie grauiter sūt ɔquesti q cū ipi legatos ⁊ nūcios ap. se. deuote recipiāt et ꝓcurent. dicti ordinarij ꝓcurare ipos renuunt et ꝓcurantibꝫ ad expensas subsidium impartiri. et .j. Volētes aūt ut qd̄ om̄ibꝫ imminet ab oībus comportetur. M. q. nisi dicti ordinarij p speciale priuilegiū ap. se. a p̄standis ꝓcurācōmibus ostenderint se immunes etiam si longissimo tpe ꝓcurationis obsequiū nō impenderit

[illegible]

de prescrip

cū in talibus p̄scriptio sibi locū nequeat vendicare ipos ad ꝓcuratōis sarcinam ordīe debito subeūdā teneri decernas.

Idē de costa et de. s. donato

Cum nō liceat a capite membra recedere non sufficimus admirari ꝙ sicut referente brácharen. archiep̄o nobis est intimatū licz ecc̄ie vr̄e in ipius sint dioc̄. cōstitute vos tñ obedire sibi tā ꝙ ep̄o vr̄o ɔtumaciter recusatis. et .j. Ideoqz M. q. p̄fato archiep̄o et ecc̄ie brácharñ. obedientiā et reuerentiā debitā sicut alij clerici sue dioc̄. faciunt impendatis p̄scriptione tp̄is nō obstante.

Idem nobili viro matafelom.

Ad audientiā ap. n. ꝑuenit et .j. ꝓponebatur ex parte tua alex. pp̄. p̄d. n. tibi in castro palacioli ɔcessisse singulis annis .xl. sol. denarioꝝ papieñ. quos ro. ec. ibi ɔsueuit recipe ānuatim. insup ɔmestiones banna placita forisfacta ⁊ omnia iura que ibi ap. se. habebat. sed ea tibi nulla ratione deberi castellanus eiusdē castri cōstantissime asserebat ad qđ ꝓbandum inducebas p̄d. pp̄e ꝑuilegiū et librū ec. ro. cēsualē hoc etiā nitebaris ꝓbare p testes qui dicebant se vidisse p̄sc̄ptuz censū uūc̄ys ro. pon. a .l. annis et .j. fuisse solutū. Sz inter alia fuit ex aduerso respōsū. ꝙ nec priuilegiū nec liber censualis tibi aliquid comodi afferebat cū priuilegio vsus non fueris spacio annoꝝ .xxx. et liber censualis suspectus existeret quia non fuerat ī camera nostra receptus. ac scrinarius alio modo scripsissz dicta testiū ꝙ dixisset. Nos igitur magis aūc̄tē p̄uilegij ꝙ deposicōes testiū attēdentes ɔsiderantes etiā librum censualē. quē non suspectū habuimus licet non in nr̄a sz in cardinalis. s. adriani camera sit inuentus quia cū qñ camerarius fuerat de camera beati petri suscepit. nec credentes ip̄m scriniariū cū iuratus sit officiū suuz fideliter exequi aliud scripsisse ꝙ a testibꝫ diceretur. respicientes insup ꝙ est longe validiꝰ ip̄m negociū tangere p̄ncipaliter ro. ec. ɔtra quā nō nisi centenaria p̄scriptio currit. in solutione p̄dicti censūs ⁊ alioꝝ p̄titorū ɔdemnauimus p̄tē aduersam iniūgentes eidē ut tibi non tāꝙ tibi sz tanꝙ ec. ro. cuius aūc̄te debes percipe. cuius

etiā ꝓpter p̄dcā beneficia vasallus ex istis sine difficultate ꝑsoluat.

Idez hel. w. et abbati

Cum vobis. et .j. ibus. licet tā legali ꝙ canonica sit diffinicōne statutū ut cōtra ro. ec. que gaudet priuilegio spāli non nisi .c. annoꝝ p̄scriptio locū sibi valeat vendicare. tp̄a tñ intercidentiū scismatū que s̄m iuris ordinē cursum p̄scriptionis impediūt nolumus aliquatenus ɔputari. sz diligenti ɔsideratione adhibita de ip̄a supputacōe deduci.

Idē helieñ. ⁊ roseñ. ep̄is

Nouitis ⁊ intellc̄is meritis cāe que v̄titur inter vigoī. ep̄m et abbatē de heuesbā sup ecc̄ijs in valle de heuesham q̄s ep̄s asserit ad se diocesana lege spectare. abbas autē eas esse ab eius iurisdictione p̄rsus exemptas. et .j. Verum tāto tp̄e probantur p testes ab abbatibꝫ de heuesham pleno iure possesse ut videātur ī eis episcopale ius legitime p̄scripsisse. et .j. Quo circa. M. q. inspectis priuilegijs the. et of. regum que abbas sup p̄missa libertate asserit se habē. si per illa ɔstiterit ꝙ vallis de heuesham sit ille locus quē .C. p̄. n. libertati donauit. absoluatis abbatem ab impetitione ep̄i sup ecc̄ijs memoratis. et adiudicātes illas abbati pleno iurē subiectas ep̄o sup illis silentiū imponatis ꝙ si abbas ī hac ꝓbatione defecerit audiatis ꝓbationes sup tp̄e quo infra .xl. annos sedes ep̄alis vacauit. et si p tantū tp̄is vacasse cōstiterit ut illo subducto non sit q̄drágenaria cōpleta p̄scriptio vos in illis ecc̄is ius ep̄ale adiudicetis ep̄o et sup illo ꝑpetuū silētium imponatis abbati. si autē exceptionem hmōi ep̄s non ꝓbauerit ꝙ tñ interruptionem ꝓbauit circa ꝓcessionē pentecostalē in villa ⁊ ecc̄ia de mortona et receptiōem ac ꝓcurationem arc̄d. necnon solutionez denarioꝝ .s. petri i valle de heuesham. circa ɔgnicōnem quoqz causarū matrimonialium et capellani suspēsionē in p̄dicta villa de mortona et interdictū capellarū in p̄fata villa de euesham vos sup hijs ius episcopale adiudicetis eidē. si tñ ēca suspēsionez et interdcm̄ hmōi infra .xl. an. interruptio fcā fuit i ceteris ei silentiū imponētes que

abbas p̄scripsisse ꝓbatur.

De parisien. episcopo.

Cum ex officij sui debito senon̄ ꝓuinciā visitaret archiepus senon̄. p parisien. dioce. transitū faciens ad abbatis. s. magloꝛij prioris de castres et quoꝝūdā alioꝝ eccīas eiusdez dioce. necce habuit declinare a quib⁹ cū ꝓcuracōnem sibi debitam postularet ipi eā inhumaniter negauerūt ad sue negociacōis defensionē hoc solū allegantes ꝙ non meminerit se ꝓcuracōnem hmōi p decessoribus eiusdē archiepi exsoluisse. nec ab eis aliqñ fuisse petitam. et. J. Nos igitur p̄missam allegationem eoꝝ nullā penitus reputantes cū ɔtra ꝓcurationem que ratione visitationis debetur p̄scribi nequiuerit quemadmodū nec ɔtra visitacōez ipam potest aliquomō p̄scribi et si alius ɔtra eū p̄scribere poss utrāqȝ. Ideoqȝ. M. q. sententiā quā in hmōi cōtēptores de antiqua metropol. cōsuetudine tulit archieps memoratus usqȝ ad satisfactiōȝ cōdignā facias obseruari. Quia fm aplm̄ q̄ spūalia seminat nō est magnū si metat carnalia. cū nemo cogatur suis stipēdijs militare. Si quid enī aliud ꝙ̄ superius fuerit allegatū ɔtra intētionem archiepi obicere voluerint ꝛ ꝓbare nos eis faciemus iusticiam exhiberi. I De pisano archiepiscopo.

Diligenti. et. J. cū iudicatus calaritanus ad ius ꝛ ꝓprietatē beati petri ptineat sicut tota sardinia nullo ptinet mediāte tibi non licuit pro te vel ecclesia tua a marchione masse iudice calaritano fidelitatis exigere iuramentū. et. J. Nos igitur que nuncius tuus ꝓponere voluit plenius circūspectis nō intelleximus te vel ecciam tuaȝ super hoc aliquo iure, submixā cū auct. se. ap. non ostendas p quā a iudicib⁹ calaritanis tu et antecessores tui fidelitatis exigeretis iuramenta. nec p̄scp̄cōne aliqua muniaris cū fm ɔfessionem tuā nec ecc̄ia pisana vel tu fueris in quasi possessiōe iuris exigendi hmōi iuramtū. ꝙ p se. ap. ab ipis iudicibus receptū fuisse fateris p qd̄ cōstat ecciam ro. semp in quasi possessione fuisse cū p ea ministerio tuo et ancessorū tuoꝝ exactū fuerit et p̄stitū iuramentū. et is etiam

possidere dicatur cuius nomine possideatur. si dicatur ꝙ nomine tuo ꝛ antecessoꝝ tuoꝝ et non noīe nostro. et ec. ro. fuerit iuramtū exactū poss inferri ꝙ iuramentū p̄stitū de ɔseruando iure et honore se. ap. fuerit violatū. vn̄ licite retineri nō poss ꝙ ɔtra iuramentū huiusmodi fuerit scienter obtentū quia etiā fm hoc locū p̄scriptio habere nō poss cū in p̄scriptione reꝝ eccīasticaꝝ bona fides et iustus titul⁹ exigātur et si etiā locū potuiss habere p̄scripcō non credimus cētenariā p̄scriptionem que sola currit aduersus ro. ec. posse ꝓbari. De epo lucano.

Cum olī frater epe cū abbate et monachis. s. saluatoris de sitheo sup plebe salmazane ꝛ adiacentib⁹ capellis illius in nostra p̄ntia litigādo institucōem in eis ꝛ alia ad ius ep̄ale ptinentia vendicares ad fundādā intentionē tuam ius ɔūe principaliter alle gabas cuius auctē dicebas vniuersa spūalia in p̄dictis locis que sunt in dioc̄. tua ɔstituta ad te tāꝙ̄ ad diocesan̄. episcopū ptinere. arbitriū p̄terea sup h ꝓmulgatū a pistorien̄. epo archip̄sbro ac primicerio lucanis allegans. ad elidēdā aūt intentionē tuā abbas grego. vij. pp̄. p̄uilegiū exhibuit qd̄ p̄dictū arbitriū multo videbatur tpe precessisse per qd̄ tā mōsteriū ꝙ̄ plebs et capelle p̄dicte videbātur libertati donate. et. J. alioꝝ q̄ȝ ro. ponti. dict⁹ abbas priuilegijs utebatur post arbitriū ꝓmulgatū obtentis qui libertatis priuilegia sibi cōcedere videbātur et. J. Quia p̄dictus abbas sufficienter ostendit monasteriū suū sup institutiōnib⁹ destitutiōnib⁹ ꝛ oꝛdinacōnib⁹ plebani et clericoꝝ baptismo pn̄ia in leuiorib⁹ culpis sepultura decimarū pceptione at diuinis officijs celebrandis tam in plebe ꝙ̄ in capell' predictis in excōicando atqȝ interdicēdo et etiā absoluendo legitima p̄scriptiōe munitū abbatē ipm ab impetione tua sup iam dictis articulis duximus absoluendū. sup illis tibi ꝑpetuū silentium imponēdo sup alijs omnib⁹ que ad ius episcopale spectaē noscūtur iuxta tenorē arbitri eundē abbatē quo ad plebem et capellas p̄dcās sententialiter ɔdēnātes.

De. Ueniens ad p̄. n. abbas. s. martini de panoīa et. J. Petijt a nobis postmodū idem abbas ut vesprimen̄. eps non impediat vel faciat impediri quo minus oēs qui in simagien̄ parrochia vel comitatu ɔsistūt de oībus que possidēt decimas sibi soluāt sic in priuilegijs pascalis ꝑp̄e. p̄. n. et. S. stephani regis ɔtinetur. p̄fatus vero eps postulauit ut decimas simagien̄. comitat⁹ infra sue dioc̄. terminos cōstitutas quas detinet idem abbas sibi restitui faceremus nisi aliquo iure speciali scipas possidere mōstraret. et. J. Crisma vero oleū sanctū ɔsecratiōes altariū seu basilicarū oꝛdinacōes clericoꝝ qui ad sacros oꝛdines

540

de p̄sc̄p

sed quomodo de ipsis pnunciauit non habemus. sed si abbas pbauit de iure suo sup ipsis obtinuit alias succubuit. qr actore nō pbāte reus absoluitur. s. de iurīur. c. ul. b. a Crisma. h incip sententia.
b Pascalis. idē videtur de iure cōi q ab alio posset petere. et si illa clausula nō esset apposita qr ppter maliciā siue desidiam iudicis delegati deuoluitur ptās ad eū qui iudex nō est. s. de offi. ord. significauit. et s. de fo. cpe. ex transmissa. et c. ex tenore. et lxv. di. si forte.
c Clementis. dato super predictis articulis ut illa sacra recipent a quo vellent qd nō valuit.
d Nullam. sic pz exp̄sse q scdm priuilegiū debz facere mentionem de p̄mo ad hoc ut reuocet illd de h dcm est plene. s. de resp. c. i. Quidā tn dicūt aliud esse in priuilegio q in rescripto. cū priuilegiū sit lex p̄uata. iij. di. priuilegia. et vna lex non debet de alia facere mentionem. h illud obtinet in legib cōmunib quas princeps habz in scrinio pectoris sui. C. de testa. omniū. secus in legib p̄uatis quarū nō hz memoriā. s. de offi. del. ex pte. sicut nec habz memoriā rescptorum.
e Opponebat. sup premissis sacris recipiēdis ab alio epo.
f Renunciasse. nota q priuilegiū et p̄scriptio ōtraria sunt exquo simul haberi nō pnt ut dixi. s. e. si diligenti. et c. auditis. qr ingressus vnius alterius opatur egressum. si. xxxij. q. i. cū renūtiatur. c. di. cōtra morē. ff. de sepa. l. i. § illud sciendū. ff. de minori. in cause. ij. in pn. et ff. ad municipal. l. i. ff. del. j. si qn. C. de thezaur. l. vna. li. x. sicut ecōuerso vtendo iure cōi renūciatur priuilegio. s. de ōsti. cū accessissent. et j. de p̄ben. pillorum. et j. de priui. si de terra. et c. accedentib. et C. de iure dot. impetrādo. l. ij. et ff. rem ratā haberi. l. iij. § falsus pcūtor. sed videtur q iure cōi et priuilegio possit quis simul vti. s. de ōsue. cū dilcūs. nec renunciat qs iuri militari. lz vtatur iuri cōi. ff. de mili. testa. l. iij. et xxiij. di. q q in prin. et ff. de priuil. cre. l. antepnl. sic iuri cōi et ōsuetudini aliquis innititur. xcv. di. olim. et j. de censi. sopite. pt dici q h recessum fuit a iure cōi s. p̄scriptione. qr impetrauit abbas priuilegiū donationis. et ex diuersis cāis nō pt haberi dominiū. s. de fi. instru. inter dilectos. et ff. de acquir. pos. l. iij. § ex pluribus. sed si ipe impetrassz priuilegiū cōfirmacōis illud nō obstaret qr cōfirmaret ius quo vtebatur scilicet prescriptione.
g Intentioni. dicebat abbas q licebat clericis ecclarum suarum recipere sacra ab epo quo vellent iur p̄scripcōis et priuilegio alexādri. dicebat q p̄mo a diocesano suo et ita priuilegiū quantū ad hūc articulū ōdicit. et ita impetrando ōtrariū priuilegiū renūciauit p̄scripcōni. et p̄cipue qr vsus ē in iudicio priuilegio alexā. et idē essz si priuilegio nō fuissz vsus. qr eo ipo q impetrauit priuilegiū renunciabat p̄scripcōi et ita habebat malā fidē et ido nō poterat p̄scribere post impetratū rescriptū. si nōdū erat ōpleta p̄scriptio ut lra dicit. sed si nullū priuiligiū allegassz sed solā p̄scriptionē nunquid alter eps posset p̄scribere collacōnem istorum sacrorum ex hac lra videtur q sic. ōtra videtur. s. e. si diligenti. qr in talib que sūt ōtra ius cōmune titulus necerius videtur ut ibi dicitur. ut j. de dec. dudū. et c. venerabilium.
h Cōtradic. si. j. de ōcesl. p̄b. ex tenore. et s. de fid. instru. inputari.
i Omniā ome. ex fide. i. ex ōscientia. sic exponitur de pe. di. iij. ad si. § illud quasi in me. et s de resti. spol. lras. xxviij. q. i. § ex hijs.
k Bona fide. ar. ōtra j. de iur. pa. cura. qn quis dicatur habere bonā fidē dcm ē. s. e. si diligenti. in notula. illud generaliter. et quilibet p̄sumitur habē bonam fidem. sed quid si aduersarius etiā vellet pbare ipm nullo titulo possedisse sed potius p violentiā et sic mala fide incepit possidere. videtur q debeat audiri exquo vult pbare origine p̄scp̄cōis viciosam. C. de pig. act. nec creditores. et C. de p̄scrip. lon. tēp. in aut. male fidei. C. de distrac. pigno. et qui sub imagine. et xvi. q. iij. si sacerdotes. et c. se. et c. licet. et c. i. in si. et xciij. di. illud. C. de p̄scp̄. xxx. an. si quis ēptionis. § sz hec. ar. ōtra s. e. ad audientiam res. qr ut ibi dicitur quadragenalis p̄scp̄cō omnem tollit actionē. et C. de p̄scp̄. xxx. an. l. pnl. et ul. Ad hoc pt dici q bn dz audiri q vult pbare malā fidem ab initio habuisse. qr postea p̄scribē nō potuit. s. c. px. in si. et c. vigilāti. et c. si diligenti. et si nūqd tenētur hic docere de titulo cū hic tm dicatur d fide. de hoc dictū est. s. e. si diligenti. i notula. ex hoc videtur.

pmouendi fuerint clerici ecclesiarū vel capellarum ipsius mōstery qd est in vesprimeñ. dioc cōstitutū a vesprimeñ. epo postulabūt. siquidē catholic9 fuerit et gratiā se. ap. habuerit et ea gratis sine prauitate aliqua voluerit exhibere. alioquin ab alio quē maluerint p̄side catholico suscipiendi ea liberam habeāt facultatē sicut in priuil. dicti pascalis et alex. pape p̄. n. pspeximus ōtineri. non obstante priuilegio clem. pp p qd priuil. suorum p. non extitit derogatū cū de ipsis nullā fecerit mencōnem. p̄sertim cum et ipe clemens priuilegiū illd ōcesserit saluis institucōnibus non solū roma. ec h ipius etiā legatorum. Nec obstare poterat p̄scriptio quā idem abbas in suū subsidiū opponebat. qr si cōsūmata erat quādo ab alexan. pp priuil. impetrauit iuri p̄scriptionis renūtiasse videtur. presertim cū coram nobis priuilio illo sit vsus qd sue intētioni quantum ad hunc articulū cōtradicit. si vero nondū cōsummata erat p̄scriptio [illegible] erat i p̄scribendo post impetratum hmōi priuilegiū bonā fidem non habuit. et ideo scdm canones nō p̄scripsit. Idem in concilio generali.

Quoniam ome qd nō est ex fide pccm est. sinodali iudicio diffinimus ut nulla valeat absqz bona fide p̄scp̄cō tā canonica q ciuilis cū generaliter sit omni ōstitutioni atqz ōsuetudini derogandū que absqz mortali peccato non potest obseruari. vnde oportet ut qui prescribit in nulla tēporis pte rei habeat conscientiam aliene.

De sententia et re iudicata.

Gregorius.

Sententia contra leges canones ve plata licet non sit appellatione suspensa nō potest tamē subsistere ipo iure. Idem.

Porgantiū controuersias celeri sententia terminare et

l Quā ciuilis. ex eo qd dicit tam canonica q ciuilis. videtur q papa voluit p̄iudicare p̄scriptioni laicorum que p̄scp̄cō locū habz vbi etiā habent malam fidē in p̄scp̄tione. xxx. vel xl. an. s. e. vigilanti. et xvi. q. iij. § pt. et § q si mala. dicebat io. q rōne pcci statuit hoc ppa de p̄scriptionib laicorum. qr omnis cā ratione pcci saltē indirecte ptinz ad ecclam. s. de iudi. nouit. et hm hoc omia ciuilia iura que tractant de p̄scriptiōe xxx. vel xl. an. in male fidei possessorib non tenēt hodie. sed hoc non credo q per istam ōstitucōnem papa voluerit p̄iudicare legib. sed quo ad ius diuinū verū est illd qd sine pcco mortali laicus malefidei p̄scribens talem rē retinē non pt. xiiij. q. vi. c. i. et littera ista sic intelligitur tā canonica. i. tam d re spūali q ciuili. et hoc fuit dicere ille qui p̄scribit bonam fidem habere dz siue res quā p̄scribit spūalis sit vel ciuilis hm iura canonica. et sic nichil statuit ō leges. vel dicas h q dixit io. et lex aliud ōsiderauit q canō. lex enim cōsiderauit negligentiam non petentis rem suā. s. e. vigilanti. sed canon ōsiderauit pccm p̄scribentis mala fide q non excusat negligentiam non petentis rem suā. et ideo dich q nulla valet p̄scp̄tio siue canonica vel ciuilis que sine pcco mortali ōseruari nō pt. vnde potius standū est canoni q legi in hoc casu qr p̄scribens non excusatur a pcco p rationem legis. et ideo canon voluit ppter piculum animarum in hoc leges corrigē licet non p̄uetur in iudicio seculari. sic dicitur de legib pmittētib vsuras que hodie non tenent. ut no. j. de vsur. qr in omnib. et ōstitucō ista tm respicit futura cū de p̄teritis nil dicat. s. de ōsti. c. ul. vbi de hoc. sed quid dices vbi eccia hz vtraqz iurisdicōnem nūquid iudicabit sup laicos hm canones de hmōi p̄scriptione. videtur q sic. auctoritate illius ōstitucōis. et qr non debet impugnare qd statuit obseruandū et qd alias phibz. j. de na. ex libe. ven. c. vno. et qd exigit in alijs multo fortius in se exigere dz. ff. de neg. g. si pupilli. § si. et ff. de admi. tut. quotiens. § ite si tēporali. sed certe ōtrariū credo cū habeat iurisdictionē ab impatore. ar. viij. di. quo iure.
o Temporis. scz ipius p̄scriptionis. si enim post cōpletā p̄scriptionez sciat rem alienam nō ideo dicitur mala fide possidere. de hoc dr. s. e. vigilanti. sed quid si tpe p̄scriptionis habuerit cōscientiam lesam postea incipiat habē non lesam nunquid ppter hoc ē interrupta p̄scriptio. non videtur qr erronea fuit. vñ eam deponē dz. j. de simo. p tuas. et xi. q. iij. cui est illata. Itē quid si dubitat an res sit sua et hz iustam cām dubitacōis adhuc dicitur bone fidei possessor et vtitur fructib. ff. de vsur. qui sat. § bone fidei. et i h casu p̄scribit lz habeat ōscientiā dubiā nō tn lesam qr nescit adhuc an res sit aliena. debet inquirere ab alijs de re illa ut sic perueniat adveritatem. ar. xxxvij. di. § ul. et xxiij. q. ul. occidit. Itē quid si platus habeat lesam cōscientiā alicuius rei quam possidet lz eccia habeat bonā fidē nūquid tenetur dimittere illam rñdeo nō h significabit illi cuius ē ut petat et sic purgabit cōsciam suam nec in hoc videtur fraudem facere. ff. de nego. g. at qui natura. § cū me absente. et ff. man. quintus. sed si ille veniat et petat in iudicio et platus ōfiteatur nūquid p̄iudicat eccie quē hz bonā fidē. Si enim prelatus constitutus a collegio ad defendendum cōfiteretur tanq sindicus in iudicio bene preiudicabitur ecclesie quia tunc sustinet psonam totius capli. alias nō credo q confessio plati p̄iudicet eccie nisi forte ōfiteretur de eo q ipemet fecissz. ar. xxv. q. ij. post q. de hac materia dixi. s. de elect. dudū. § ij.

Sententia. dec. ista loqtur de materia illa. xvi. q. i. frater nr. et ex illa lra pt colligi casus huius dec.
b Contra leges. que dicunt q sentētia a non suo iudice lata non tenet. C. si a nō ōpe. iu. l. i. et ij. et ul. et ij. q. i. in p̄mis. v. de psona. xi. q. i. c. pnl. et s. de iudi. at si clerici. et xvi. q. i. frater nr. ut h patz. Itē sententia lata ōtra leges i. ius cōstitucōis ita q h i sentētia exp̄matur nulla est ipo iure. et citra appellacōem rescinditur ut h pz et j. e. cū inter vos. i si. et j. e. inter ceteras. et ij. q. vi. § diffinitiua. v. itē si sententia ōtra ius scriptū. et ff. de ap. l. si expressū. itē si calculi error i sententia sit exp̄ssus sententia nō tenet. ff. que sen. si. ne ap. rescidi. l. i. § i. et j. de sen. ex. p tuas. nec efficitur aliqua p appellacōz ut in. l. p̄dicta. si exp̄ssuz. ar. ōtra q efficiatur aliq p appellationē. ff. rem ratā ha. l. iij. § falsus. et ff. de iudi. lz. sed nō est ita. ibi enim sententia lata ē in psona falsi pcūtoris. vñ ab inicio tenet sententia q diu cōstet de falso pcuratore. et si dns recurrat ad ōsue auxiliū appellacōnis intelligitur approbaē falsi pcūtoris. et ido p appellacōnē efficitur aliqua q p excepcōez poterat irritari. secus vbi ab inicō nulla ē vbi ē defcūs in iurisdictione ibi p appellationem nō ōfirmatur. ut h. et in cōcor. ibi positis. sed in. § falsus. et in. l. licet. nō fuit defcūs in iurisdictione.
Porgantiū. celeri. si. ij. q. i. sic. et C. de iudi. pperandū. i pn. et s. de dolo et ōtu. finē. et c. venerabilis. ar. ōtra. xi. q. iij. cū apud illd intelligitur qn sentētia lata ē ad mortē ibi differtur executio ex cā ut ibi dr. nec tn cū nimia festinatiōe ferenda ē sentētia anq iudex possit esse instructus. s. d in int. rest. tū ex lris. qr ipm oportet cūcta rimari. xxx. q. ul. c. ul. alit eni ad veritatē puenire nō possz. xxiij. q. ul. occidit. h nec moratoria cūctacōe cām examiabit. ff. de admi. tu. tutor q. § i.
Non pt. ōcors. qr plurēs optet esse. sic. s. de transla. inter corporalia.
e Sacerdotū. i. epōrum trīū in cā diacomi in cā p̄sbri. vi. ad minus xv. q. vij. si aūt. et c. Felix. Sed nūquid debent omes ōcordare ad hoc ut teneat sentētia videtur q sic ex eo q dicit ōcors. s. de transla. inter corpalia. h sufficit q maior ps cōcors det in vnā sniam. et satis dicetur tūc ōcors. qr qd maior facit ps valet. ff. ad municipa. q maior. lxv. di. c. i. ij. et iij. sed in cā epi non tenet snia nisi omes cōcordauerint iudices quib cā p ppam ōmittit. vi. q. iiij. si quis epus criminaliter. et c. i. et est spāle in cā epi. aliud spāle vbi nō tenet sententia pluriū. no. s. de resc. pastoralis. i pn.
Aque morē. i. hm canones.
g Roborēt. si postulatū fuerit ea roborari. ut xxxv. q. ix. pac. qties. et s. de trāsac. c. i. et h qdē ōfirmacō si facta fuerit ex certa sciencia et cū cāe ōgnicōne nō poterit postea inferior iudex de illa iudicare. j. de ōfir. vti. vel inuti. c. i. et ij. vbi de hoc.
De cetero. Fraus. s. circa negociū p̄ncipale quia obtinuit sentētiā per fraudez puta p falsos testes vel p falsa instrumenta. si hec obiciantur corā executore ut execucō differatur nō ē ei facultas de h cognoscendi ut hic dicit. qr sic assumeret ptes iudicis qd esse nō debet. C. de execu. rei iud. si ut ppomis. nec sniam dz mandare executōi sed hec referre dz supiori. ut hic dr. et j. de fal. sup eo. ar. ōtra hoc habes q iste executor possz de hmōi ōgnoscē. xxv. q. ij. et si nō ōgcō. So. hoc. c. de mero executore intelligitur qui nullā hz ōgnicōnem annexam nisi solā executionē. sic intelligitur j. de fal. sup eo. lex p̄dcā intelligitur de illo executore q hz cognicōez. de hac materia plene tractatur. s. de offi. del. pastoralis. § quia vero.

equitati ōuenit et rigori. Idē.

Non pt quēq a sacerdotali gradu nisi iustis ex causis ōcors sacerdotū sententia submouere. Leo papa.

Ea que iuxta ecclasticum morē iuste et rationabilr fuerit diffinita nra qz sen etiā roborētur. Lex. iij. eborac. arepo.

De cetero noueris q si sententiā a nobis latā p̄cipimus p aliquē executioni mandari et fraus interuenerit nō ē facultas executori de toto negocio ōgnoscēdi sed deferri qōnes que inciderint ad se. ap. oportebit. Idē norwicē. episcopo.

Cum aliquibus ē adiudicata possessio nō sufficit eis dari pignora nisi corporali possessione letētur. Idem eidem et. v. archidiacono.

Dator p̄sentiū sua nob insinuatione monstrauit q cum quandā mulierē legitime desponsassz et carnalis essz copula subsecuta inter eos scandalū est subortū cuius occasione debitū ei subtraxerit. ōsanguinei vero mulieris h molestum habentes qōnem mouerūt pponentes q mulierem inuitaz et renitētē nec etatis apte matrimoio existentē duxissz vxorem. et qm idē vitam cupiebat agere dissolutā demū vtriusqz studio interueniēte fuerūt minus rationabiliter sepati. Nolentes igitur matrimonia canonice ōtracta leuitate quadam dissolui. M. q. si vob cōstiterit eos p iudiciū eccie nō fuisse legitime sepatos ecciam qz deceptam ipos faciatis sicut viruz et vxorē insimul pmanē. Dē.

Cum causa que vertitur inter vos et B. et A. laicos sup domo quadā eis ab archip̄sbitero vestro vendita ad examen J. ap. se. legati delata fuisset. post ap. ad nos interpositaz et receptas inducias qm infra terminū tibi si. t. ad eā psequendam p̄fixum iter nō arripueras ōtra te sententiā pferens. memoratis B. et A. ptaxataz domū hm veroñ. ciuitatis consuetudinē adiudicare curauit. deinde cū causa fuissz ad nos p ap. delata brixieñ. epus delegatus a nobis sententiam cōtra vos spreta forma canonum hm eandem ōsuetudinez sicut p̄fatus legatus fecerat pmulgauit. nos aūt cōsiderantes q

Cum aliqb. pignora. sic ff. de ōsti. pecu. promissor. § cōstituto. et ff. de pigno. act. nō est. vbi dicitur pignus nō aliter cōstituitur nisi ventū fuerit in possessionē. si. ff. de acquir. pos. possideri. in prin. et h ideo ne lites ex litib oriātur. ff. d re iudi. l. iiij. ait p̄tor.
Dator insinuatione. Nō colligi ex h loco q i causis ex qb vertitur periculū anime. potest quis venire ōtra sēm suū ut reuocetur sentētia quā ferri pcūuit. et si cōstiterit ecciam fuisse deceptā reuocabitur sentētia j. e. cōsanguinei. et s. de testi. sic. et xxxv. q. ix. hijs ita. i si. alias turpitudinē suā allegans nō auditur j. de donac. inter dilectos. et j. de ōcesl. p̄b. cū super.
k Remitentē. hec violētia transiuit postmoduz in consensū p carnalē copulā subsecutā j. de spō. adid.
l Etatis. et hoc cōtradicit ei qd p̄misit d carnali copula et h fuit allegacō et ex alia cā fuit mrimoniū separatum.
m Permanere. nō obstante snia p̄us lata. qr contra matrimoniū non currit p̄scriptio. xxxiij. q. v. q eo. etiā si ab illa sententia nō fuit appellatū. quia sententia lata cōtra mrimoniū non transit in rem iudicatā quin reuocetur sententia qncūqz error sententie detectus fuerit ut h patet. et j. de frig. et malefi. fraternitatis. et xxxv. q. ix. graue. et § hijs ita. sic nullo tractu tpis matrimoniū ōfirmatur in gradu phibito cōtractū j. de cōsang. non dz. et q dici ōsueuit sententia cōtra matrimoniū nō trāsit in rem iudicatā. verū ē vbi bn ōiūcti indebite sepantur. qr quos deus cōiūxit homo separe nō potest. et ido qncunqz cōtrariū legitime constiterit sententia retractabitur. Item ē cū i gdu phibito aliqui sunt cōiūcti vel aliquo alio ppetuo impedimēto qr nullum ē ibi matrimoniū. vñ nullus cōsensus pt mrimoniū inducē inter eos. h vbi snia fertur p matrimonio vbi nullū subest impedimētum si ab ea nō fuerit appellatū transit in rem iudicatā. qr iudicatis acquieuisse videtur j. e. qd ad cōsultacōnē. vnde postea nō audietur immo ōpelletur alter altēi adherē.
Cum cā arripueras. ex quo aliquis nō psequitur appellacōnem infra terminū sibi p̄fixū extūc iudex pcedere pt tāq citatus pemptorie nō venissz j. de ap. sepe cōtingit. qr pinde ē ac si nō appellassz j. de ap. cū sit romana. vñ in hoc nō peccauit iudex. b.
o Promulgauit. ec ce hic obtinuit cōsuetudo bis cōtradictorio iudicio. ergo debuit valē. ff. de legi. cū de ōsuetudine. et j. de v. sig. abbate. So. hec cōsuetudo fuit cōtraria iuri et mala in p̄iudiciū eccie et ideo nō fuit seruanda. vnde ad ultimū cassatur sententia. alias si bona fuissz cōsuetudo seruaretur. s. de eo qui mitti in pos. cū venissent. forte talis erat cōsuetudo illa q qui emit a plato eccie solo tenet vendicō lz non pbet p̄ciū in vtilitatez eccie

licet vsus vel ɔsuetudinis non minima sit auctoritas nunq̄ tñ veritati aut legi p̄iudicat. prescriptã sniaz r̄uocauim⁹ et vos ab impeticõe absoluentes illoꝝ vobis et ecc̄ie nr̄e domuz adiudicauimus supradictam

Idez eboracen̄. ar̄epo.

Inter ceteras. et .j. Itẽ cũ aliqua causa ap. re. ɔmittitur ⁊ sententia fertur iniqua eã euacuari oportet. nec ei debet stari si iniquitatẽ cõtineat manifestam.

Clemens .iij.

Genoꝛ liraꝝ tuaꝝ ostẽdit qꝫ cũ inter R. et M. mulierẽ q̄stio mr̄imonij verteretur. et thecaño ep̄o ɔmissa fuissꝫ. idẽ eũdẽ R. muliere absente ab impetitione ip̄ius absoluit. Ceterum eadẽ mulier a nobis ad te litteras impetrauit ut de causa cognosceres et eam fine debito terminares. et .j. Dc̄us vero R. a te vocatus ad causaz infirmitate p̄tenta non affuit. sed qꝫ nocte sequente aliã sibi copulare p̄sumpsit in eũ excõmunicationis sententiã ꝑmulgasti. a qua postmodum absolutus ad te veniens ostẽdit, litteras ep̄i memorati quibus eũ ab inquietatione ip̄ius absolutũ fuisse patebat. Quia igitur mulier suos testes offert ad ꝑbãdũ qꝫ idem R. eam desponsationis anulo pu. subarrasset. tu quid sup hijs agẽ debeas postulas edoceri. Ideoq3 inquisitioni t. t. rn̄demus qꝫ nõ obstante illicita absolucõne quã ep̄us fecit in causa ꝑcedas. eidem R. sub pena excõmunicationis artius interdicens ne ad eam quã sup induxit accedat p̄usq̄ fuerit causa decisa.

Idẽ.

Consanguinei. E. latricis ɔ̄sentiũ sic tuis litteris intimasti ɔpaternitatẽ inter ip̄az et virũ suũ legitime probauerũt ita qꝫ inter eos sententiã diuortij ꝑtulisti. predcã vero E. cũ sit tibi postomodũ ɔfessa qꝫ eius ɔmater in veritate an̄ sententiam nõ fuissꝫ. sed post separationem cõpaternitatẽ cũ eo ɔtraxit et tandẽ ad secundas nuptias ɔuolauit. et .j. F. t. rn̄demus qꝫ ꝑpter solã ɔfessionẽ mulieris non ẽ recedendũ a sententia p iudiciũ ecc̄ie racõnabiliter ꝑmulgata. nisi legitime in cõtrariũ ꝑbaretur.

Innocen. iij. ar̄diac. et sacriste magdalonen̄.

Cum olim magalonen̄. ep̄us P. de castro nouo ad vacantẽ archidiaconatũ eiusdẽ ecc̄ie nominassꝫ I. preposito ut nullus ibi nisi prius duplici sibi voce ɔcessa insti tueretur p ap. interpositã inhibente. ep̄us dcm̄ P. de archidi. p suũ anulũ inuestiuit. Prepositus vero aliũ ad eundẽ archidiaconatũ nominare p̄sumpsit. Tandem. C. p̄. n. qđ factũ fuerat ab utraq3 parte cassauit ꝑnũciãs qꝫ aliquibus scriberet ut tam ep̄m q̄ p̄sonas ad ordinãdũ ɔcorditer archidiaconatuz monerent. et eoꝝ forte monitis nõ admissis hoc ip̄i exequi nõ different. Post hec vero dictus p̄ de. n. H. qui nõdum ad diaconatus erat promotus officium p̄ter ɔsciẽtiã procuratoris ep̄i apud se. ap. tũc morantis ip̄m archidiaconatũ ɔtra pronunciationẽ suã ɔtulit sicut credimus circũuentus. Nos igitur inherentes vestigijs p̄de. n. dicentiũ sententiã ro. se. cũ aliq̄d fuerit s̄breptũ posse ĩ melius ɔmutari qđ de p̄dcõ H. fcm̄ est nõ obstante donacõe quã ab eodẽ ep̄o in elusiõem donationis apostolice nup dr̄ recepisse in irritũ reuocamus. et eidem absenti cũ de subrepcõe liq̄do cõstet sup dicto archidiaconatu ꝑpetuũ silentiũ imponẽtes p̄cipiẽdo M. q. sepedictũ ar̄diaconatuz plena oĩm vr̄m qui p̄sentes fuerint in ecc̄ia interueniente ɔcordia ordinare curetis.

Idẽ abbati et ɔuentui. S. zenon̄. veron̄.

Cum inter vos ꝑ ecc̄ia vestra ⁊ archip̄sbiterũ et clericos S. ꝑculi sup subiectõne eiusdẽ ecc̄ie questio verteretur ex parte vr̄a fuit ꝑpositũ qꝫ dicta ecc̄ia monasterio vr̄o pleno iure dꝫ esse subiecta videlicet in institutione destitucõne inuestitura ar̄presb̄ri ⁊ eiusdẽ fidelitate ip̄ius ⁊ fratrũ obediẽtia correctione rep̄sentacõne ad ordines tonsoratione susceptione crismatis letanijs ⁊ alijs similib᷒ p q̄ plena subiectio declaratur. ad qđ ꝑbãdũ instrumentũ publicũ cõcessionis B. q̄ndã veron̄. ep̄i ps vestra in mediũ ꝑducebat. quã ɔcessionez successor eius H. rataz habuit et etiã cõfirmauit. sup hijs et̄ tã ro. pon. q̄ p̄triarchaꝝ aquileg̃. priuilia ⁊ ɔfirmacões induxit quoꝝ vnus subiectiõe plenaria in p̄uilegio suo euidenter exp̄ssit qꝫ sub testimonio R. quondã veronen̄. ep̄i q̄ eiusdez ecc̄ie ar̄presb̄r extitit factum fuerat ⁊ ɔpletũ. et in eo a priore S. zenonis mãdauit sua vice subscribi. Adiecit etiã ps vr̄a qꝫ inter quõdã abbatẽ eiusdẽ monasterij et S. ꝑculi ar̄p̄sbiterũ ⁊ fratres ip̄ius ꝑcedente tp̄e de fidelitate et obedientia manuali ɔtrouersia fuit exorta ad q̄ duo illi se duntaxat teneri negabant. et sup hijs testes ꝑducti fuerunt. tãdẽ p̄fatus H. veronen̄. ep̄s quõdã card. sequens a quo idẽ fuerat iudicatũ qꝫ vel ar̄chip̄sbiter dimitteret ecc̄iaz aut abbati obedientiã repromitteret sentẽtialiter diffiniuit. cuius sententia cũ nulla fuerit appellatione suspensa in rem transijt iudicatã. et .j. Quamuis forte dicto instrumento donationis non sit p̄linũ innitẽdũ. nec ɔfirmationib᷒ vel p̄uil. que de ip̄o causaz et originẽ acceperũt. attẽdẽtes tñ qꝫ quãtũ ad litigantes ip̄os ius ex snĩa factũ fuit postq̄ in rẽ transijt iudicatã etiã si cõtra ius litigatoris lata fuissꝫ cũ cõtra ius ɔstõis exp̄sse lata non fuerit veritate gestoꝝ s̄mo omib᷒ p̄ualente q̄ p̄sumitur rite p oĩa celebrata. diffinimus ut archip̄sb̄r S. ꝑculi qui p tp̄e fuerit fidelitatẽ et obedientiam p̄stet abbati sancti zenonis.

Idẽ canonicis nouarien̄.

Causam que inter vos et A. clericũ sup p̄bẽda nouarien ecc̄ie vertebatur lauden̄. ep̄o de ɔsensu p̄tiũ ɔmisim⁹ terminandã. q̄ ꝑ vob cõtra dictuz A. diffinitiuaz sententiã ꝑmulgauit a qua fuit ad nr̄am audientiã appellatũ. et .j. Licꝫ ex p̄te ip̄ius A. fuissꝫ ꝑpositũ qꝫ cõtra formã mandati nr̄i dc̄us ep̄us sententiã ꝑmulgauit sic p attestationes nitebatur ꝑbare. qꝫ tñ iudicis animus nõ semp ad vnã ꝑbacõnis sp̄em inclinat

de sen et re iu

et ipa snia nichil cōtinebat iniquum et eidē iudici de cōsensu partium assensu fueāt causa cōmissa qui ut sententiā ferret post examinationem cause ab utraqʒ pte fuerat requisitus sententiaʒ ipam curauimus confirmare.

Idem cōstantino episcopo.

Quod ad cōsultationē et .j. Quia postulasti utrū ap. sit clerici deferendū q̄ purgationem indictam sibi p sententiā et ad ipius receptioneʒ terminū cōpetentē puta .xx. dies vel amplius sine cōtradictione recipiens ⁊ ad diem veniēs cōsequenter appellat cām nō exprimens appellandi. nec sit locus nisi suscipiende purgationi ⁊ execucōni snie. a cuius platione ⁊ purgacōe iniūcta ultra decendiū dicitur effluxisse taliter duximus rn̄denduʒ. q cū post .x. dierꝫ spaciū sententia in aūctē rei transeat iudicate. qui ad puocacōis subsidiū infra id tpis nō recurrit appellādi sibi aditū denegauit. cū per hoc videatur p interptacōneʒ iuris late sententie paruisse. psertiʒ ubi cā nō redditur appellandi. sed nec execucōnem ipsius snie ideo cōuenit retardari. licet ad hoc agēdū quadrimestre tps regulariter sit statutū qꝛ id artari potest nōnūq̄ a sedente in medio et etiā p rogari. et qui ab inicio sponte recepit terminū breuiorē imputare sibi ptꝫ debʒ. cū ex hoc videatur amplius bn̄ficiū contempsisse. unde talis nō audietur appellās nisi forte aduersus eū modus execucōis canonicus excedatur.

Idē decano scācell. et .c. cañ. lund.

Sicut nob intimastis cum causa que inter W. subd. et W. pσbiterū sup .v. modijs frumēti vertebatur ipi subd. p annos singulos exsoluendis vob cōmissa fuissꝫ et restitucōnē sibi fieri postularet. subdiac. supdidictus aduersarius se ad hoc non teneri rn̄dit. cum alia vice sup hoc cōuentus fuerit sententialiter absolutus. qđ ostendē voluit duorꝫ testimonio ex quorū depositione cōstitit q magr A. auctoritate epi lund. ipsum absoluit ab impeticōe subd. memorati. verū qꝛ testiomū iporꝫ quasi nude platum fuerat cū de causis que iudicē mouere solēt ad sententiā pferendā nichil dixerint quid tenēdū sit se. duxistis ap. cōsulēdam. Cū aūt in plerisqʒ locis in quibus copia prudentū habetur id moris existat q omia que iudicē mouēt non exprimantur in sententijs pferendis. Vobis taliter rn̄demus q cū ex deposicōnib testium pdictorꝫ cōstiterit sententiā a iudice suo platāʒ ppt auctoritatē iudiciariā psumi debēt omia legitime processisse.

Idem astoricen. episcopo et abbati s. isidori legionen.

Cum sup cōtrouersia q̄ int̄ aurien. epm ⁊ monasteriū celle noue super statu ipius vertebatur p epo diuerse snie late fuissent nuncius cōuetn. episcopi p eas cōuetn. ecciam lesam grauiter quēbatur ad quam ppnebat monasterium ptinē. et .j. Cū ex pte monasterij nichil racōnabile fuerit ppositūʒ et ostensū quaē sententia pro epo pmulgata debuerat irritari eam quantū ad monasteriū duximus cōfirmandā. et .j. M. q. si cōstiterit ap. p eccia cōuetn. rationabiliter interpositam et ad eam psequēdā nūciū eius infra tpus legitimuʒ destinatū fuisse execucō sententie differatur ne circa possessionem cōuetn. eccia detrimentum incurrat. alioquin sicut ius postulat executioni absqʒ cōuetn. eccie piudicio demandetur cui que pmissa sunt non piudicēt quo minus suā valeat cōsequi rationē cū res inter alios acta nō noceat regulariter alij iuxta cōstitutiones canonicas.

Et ciuiles. Idem.

Cum bertoldus miles curiā suam B. militi pignori obligassꝫ eodē B. sublato de medio A. nepos eius qui successit eidē vacāte eccia eiusdē loci asserens q ius pronatus cū uniuersitate transissꝫ in eū. D. clericū eiusdem loci archidiacono ad supradictā ecciam presentauit qui de cōsensu epi ipm instituit in eadē in possessionē eū induci faciens corporalē. Predict9 vero B. dn̄s fundi T. sacerdotē memorato epo psentauit. ꝫ ipm epus non admisit Cum aūt dictus T. aduersus memoratū D. sup pdicta ecclesia deposuit questionē. rem. episcopus ap. se. le. iudicib negociū delegauit. ad quē cū attestacōes utrimqʒ receptas p partes postmodū remisissent. et pfato D. cū suis attestacōib accedēte dcis T. nec p se nec p rn̄salē idoneū cōparere curaēt ipe attestatiomb inspectis clerici memorati ipm ab impeticōne sepedicti T. sententialiter reddidit absolutū eideʒ T. imponens silentium sup eccia memorata. postmodū aūt idē psbr ad archiepi psentiā infra breue tpus accedens iustam causam absentie allegauit. archiepus vero argentino electo et alte silue et tudebernon. abbatibus dedit lrīs in mandatis ut si iustam absentie cām ille ostēderet coram eis pdictā sententiā nullius decernerent esse valoris et causam fieri debito terminarent alioquin facerēt sententiaʒ obseruari. verū dicto electo et pfatis abbatib cōmitētib alijs vices suas ipi subdelegati testes sup pdicto articulo receperūt a quib dictus clericus vocē ad nos ap. emisit. et .j. Licet aūt iustam causaʒ absentie minus sufficienter psbiter pbauissꝫ ne tn̄ piudicaēt opinio veritati R. diac. card. eis cōcessimus auditorē qui cū nobis omia fideliter retulissꝫ ex tenore sententie archiepm inuenimus circumuentū. tū qꝛ cōtinebatur in illa q p attestationes ipius clerici fuerat sufficienter pbatū. q pfatus A. in possessione iuri patronatus extiterat cū eūdem ad pdictā ecclesiam

qꝛ talis sententia bene tenet quousqʒ fuerit reuocata.

p̄sentauit· cū tñ p attestacões illas nl ostēsū aliud fuerit nisi q̄ p quodam iuē q̄ð de illa eccīa ɔsueuit exhiberi p̄romis p̄dicti P. et a· annuatim· x· sol· accepe runt· tū qȝ in eadē sententia di citur q̄ dictus T· in p̄batione defecit cū p attestacōnes suas appareat ip̄m suam intencōnē sufficiēter p̄basse· tū etiā quia cām nō recepit sufficienter in structā cū vnius tm̄ ptis atte stationes recepit, que parū fa ciebant ad causam· vnde sentē tiam ipsam duximus irritādā memorato. T. adiudicantes ecc̄iam supradictam cum p at testacōnes nobis ɔstiterit eui denter ip̄m a vero patrono fu isse ad sepedictā ecc̄iam p̄sen tatum. Idem.

In causis que summi pō. iudicio decidūtur· et ordo iuris et vigor equitatis ē subtiliter obseruādus cū in similibus ca sibus ceteri teneātur similiter iudicaē· nisi forte cum aliquid causa nec̄citatis et vtilitatis in specta dispēsatiue duxeit sta tuendū. Idē ɔuētui· s· leod.

Inter monasteriū· s. A. rothom· et vr̄m sup mo do eligendi abbatē i mōsterio vr̄o fuit questio agitata· et ·j. cū ɔstiterit nobis p̄mā ɔmissi onem nō fuisse p ultimā reuoca tā· tū qȝ cause suspicōnis in iure ppposite friuole videbantur· q̄s etiā tanq̄ dilatorias ante litis ingressuȝ opponere debuissent. quib9 corā delegatis eisdē sub eundo iudiciū renūciasse videt̄ tum eē qm̄ de p̄uil· ap· se· et pces su negocij corā primis iudici bus nichil in secundis litteris dicebatur· q̄ð si fuisset exp̄ssum obtinē minime potuissent nō ob stante sententia q̄ p monaste rio sancti A· dicebatur fuisse p lata que tñ nobis ostensa non fuit· cū si p̄dictis iudicib9 fuiss ostensa ea p9habita contrari um statuissent alioquin eā obi cientib9 imputetur cū sub p̄te xtu nouorum instrumētorum li tes non debeant instaurari fa ctum p̄orum iudicium ratum et firmū habemus et eoꝝ senten tiā ɔfirmātes electo a vob nos ipi munus benedictōnis saluo

iure dioc̄· curauimus exhibe re. Idem ep̄o decano et can cell· parisien.

Suborta inter melden· ep̄m et mōsteriuȝ actrabaten· sup ip̄ius monasterij subiecti one materia questionis et pcu ratorib9 ptium litigantib9 co ram nobis· qȝ p ɔfessionē par tis aduerse ɔstitit eūdeȝ ep̄m quasi possessionē obedientie in eodē monasterio habuisse ip̄m restituenduȝ decreuimus ad eandē. Verū qȝ p̄uil· inno cen· pape p̄· n· libertatē mona sterij plenariam exprimebat decano suesion· et suis conudi cibus dedimus in mādatis ut ep̄o quasi in possessionem obe dientie restituto· nō ɔtra priui legiū rationabile aliquid obi ceret et pbaret sup subiectiōe monasterij sibi silentiuȝ impo nē p curarent· et ·j· Iudicib9 au tē causam instructā nobis re mittentibus qȝ cognouim9 ef ficacioēs ep̄i rationes subiecti onē eidē adiudicauimus me morati monasterij· ut ibidē ha beāt tāq̄ dioc̄· ep̄s ptātē ita tamen ut nullū p hoc ap· se· p̄iudi cium generetur quo minus si voluerit suam iusticiā p sequa tur· nimirū si p̄fati innoc̄· p̄uil· alexandro fuit in iudicō p̄sen tatū· et ip̄e tulit sentētiā ɔtra il lud itelligit reprobasse· si vēo non fuit exhibitū p̄textu p̄uil· de nouo repti p̄dicta nō dicit̄ sententia retractari. Idem· s· marie in cagivall·

Cum J· et A· canonici· san cti dionisij rem· ex pte q̄rūdam canoicoꝝ eiusdē ecc̄ie nr̄o apl̄a tui reserarunt q̄ abbas eoꝝ su per dilapidatione piurio simo nia et quibusdā alijs erat mul tipliciter infamatus· nos catha lan· episcopo et eius collegis dedimus in mandatis ut ad ec clesiā p̄sonaliter accedētes tā i capite· q̄ in mēbris corrigerēt

corrigēda. ⁊ statuerēt que sta tuenda viderent. et ·j· iudices, aūt abbatis ⁊ canonicoꝝ iura menta recipientes abbatē ab administracōe ip̄ius eccīe per sententiam remouerūt correctōne mēbroꝝ dilata quā tūc non poterant expedire. a quā sententia cū ꝓcurator p̄dictus ad n. audientiaꝫ appellauit ꝓposuit dictam sententiā reprobandā tū q2 iudices lite nō cōtest. in ip̄o negocio ꝓcesserūt. tū q2 iuramenta ꝯspiratorū cōtra ip̄m recipientes deposicōnibus coraꝫ ptibus minime publicatis nec ostensis eisdē ad sententiam ꝓcedere p̄sumpserūt. et ·j· Quia vero de ꝯspirationis articulo nobis nō potuit fieri plena fides. M. quatenus si vobis ꝯstiterit q illi cōspiratores fuerint quorū ꝯstat a iudicibꝫ iuramenta r̄cepta. et q hoc ip̄m abbas probaē voluit corā eis et q eoꝝ dicta iudices secuti tm̄modo cū p alios ea ꝓbata nō essent sentētiā ꝓtulerūt vos irritantes processū eoꝝ i negocō iuxta p̄dictā

formā cōp̄hensam in prioribus litteris procedatis. Si vero eos ꝯspiratoēs fuisse nequiuerit cōprobare. vel licet de hoc ꝯstaēt appareat tñ illos nichil sup hijs deposuisse pro quibus idē abbas fuit amotus. vel etiam si aliqua sup hijs deposuerint ea tamen p alioꝝ dcā fuerant sufficiēter ostensa processum ip̄oꝝ iudicū ꝯfirmetis. q2 licet aduersus abbatē non debuerint ꝯspiratores admitti iuramenta tñ ip̄oꝝ de veritate dicenda sup statu ip̄ius domus recipi potuerīt ut p ip̄oꝝ dicta sup alijs fides possit haberi q̄ abbatē minime ꝯtingebāt presertim cū tūc probatū non esset eos ꝯspiratores fuisse. Idem

Id. de castro warti.

Cum te ab E. iniuriarum occasione ꝯuento eo q dicēs equū tuū non esse minoris p̄cij q̄ capillos ip̄ius. iudices q̄ super hoc ꝯgnoscebāt te in ·x· sol. ꝯdemnassent tu timens ne ip̄orū sententia te notaret infamia bn̄ficiū restitutionis ad famaꝫ a se. apostolica implorasti. Nos

considerantes q nulla fuerit vel minima facta iniuria volumus p p̄dictā sententiā te infamia non notari. Idem.

Approbanduꝫ q ꝓcurator domine et ·j· Vos aūt interim agnoscatis de cōfirmationis sententia que lata est a iudicibus delegatis de electōne custodis ut eam sicut de iuē fuerit faciēdū ꝯfirmare vel infirmare curētis. ita ut si ꝓ eo q vnus ex delegatis iudicibꝫ q̄ eādē sententiā ꝓtulerūt excōicationis vinculo esset publice innodatus qñ sn̄ia lata fuit sicut p metropolitani lr̄as ꝓhibetur aut alia iusta causa eandē sn̄iam cōstiterit infirmandam ip̄a cassata de ip̄ius electione custodis iterū ꝯgnoscatis

Gregor. nonus.

Quamuis regulariter alijs nō noceat res inter alios iudicata ei tñ qui cum sibi primuꝫ de ea re actio vel defensio ꝯpetebat sustinuit sequentem agere ac illi etiam qui passus

est eum a quo causam habuit experiri est p̄iudiciū gn̄atū.

Nobus iudicibꝫ. Idē.

Cum ut accepimus diuersas sententias ꝓferentibus si ex iurisdictione ordinaria ꝓcesserunt tenet ꝓ reo nō pro actore sententia nisi in causa fauorabili puta matrimonio libertate dote seu testamento ꝓ ip̄o fuerit promulgata. Si vēo ex delegata potestate utraqꝫ pēdet sententia ex arbitrio delegātis q si ex ꝯpromisso neutr̄ dꝫ hr̄e vigorē. De appellacōibꝫ recusacōnibꝫ et relacōibꝫ.

Alexan. iij. exoñ. episcopo et

Dilecti decano lund. F. prior et clerici de gisebergeñ. graue querimoniā transmiserunt q eboraceñ. archiepiscopus apostolice sed. lega. eundem priorem post appellationem suspendit suas eccīas interdixit et canonicos si eidē tāq̄ priori obedirēt excōicatos denūciauit. et ·j· Sup q̄bꝫ si veritate p idoneas

psonas a famā loci sollicite in quisita inueneritis ecciaȝ cō cessiōes fcās nisi p̄ioꝛ a canoīci malicōse distulerint eas q̄ntū ad se pertinet ordinare in irri tū reuocetis easdē. Idem ar chiepiscopo remeñ.

Inter cetera et .ꝫ. Super eo ꝙ abbas sancti apollinaris in claustro a te appellacōnem interposuit generalem sup o mni cā que aduersus eū posset moueri ipm exinde redargui mus. nec hmōi appellacōnem duximus admittendā. Idē abbati sancti petri.

Ad nostram. et .ꝫ. Quia ve ro remediū ap. nō ideo ē inuen tū ut alicui a religionis a ordi nis obseruantia exorbitāti de beat in sua nequicia patrocini um exhibere. M. q. si quando quilibet subditoꝝ tuoꝝ ad re mediū appellacōnis ɔuolaue rit nō ideo minus eū iuxta te noꝛē mandati qd̄ in p̄dicta re gula cōtinetur et institutionē ordinis corrigas et castiges.

Idē norwiceñ. episcopo

Personas ecciaꝝ et .ꝫ. Si quis ad nr̄aȝ audientiā appel lauerit et appellōi sue p̄fixū ter minū p̄fixerit tu ei diē infra quē ap. se. ɔuenienter possit adire assignes ad quā si venire cōtē pserit tu illū ex tūc iudicio tuo sup hijs que in questione ver tuntur sine ɔtradictōne aliqua stare compellas. Si aūt quisꝙ ap. sue p̄figat terminū ɔgruē tem. nec causam ad diem ap. fu erit p̄secutus ipm nichilominꝰ ex tūc sententie tue sicut de alio diximus ap. re paréo ɔstringas.

Idem rem̄. archiepiscopo.

Cum sit romana. et .ꝫ. f. t. duximus r̄ndendū. ꝙ si ante sententiam vel postea fu erit appellatū hmōi appellanti bus annus indulgetur aut ex necessaria et euidenti causa bi enniū nisi forte iudex a quo ap pellatū fuerit ɓm locoꝝ distan tiam a p̄sonarū et negocij qua litatē recisius tēpus fuerit mo deratus infra qd̄ si is qui appella uerit cām ap. non fuerit p̄secu tus tenebit sententia. si post sen tentiam appellauerit et a causa sua cecidisse videtur. nec āpli us sup eodē negocio audietur appellans. Si vero a grauami ne et an̄ litis ingressuȝ fuerit ap pellatuȝ hmōi audiet appellās

qm̄ sacri canones etiā extra iu diciū passim appellaé p̄mitūt nec solent hmōi dici appellati ones ȝ p̄uocacōnes ad causaȝ si aūt āte sententiā quis appel lauerit cogitur illius stare iu dicō ad quē noscitur appellas se. Preterea si raptoꝛ sit vel violentus detētoꝛ alienī rei q̄ appellat. hmōi appellacō fcā i iudicō apud ecciasticas p̄so nas solet audiri. n̄ forte maife stꝰ raptoꝛ vl' fornicatoꝛ existat sic ille quē absentē a irreq̄situ ap̄ls excōicauit. Idem eidē.

Ad h̄ si i vna cā quis appel lauerit et pendēte appel. aliqd̄ crimen ɔmittat. vel p̄us ɔmisisse dicatur vel etiā mō ac cusetur aut cōueniatur de alia re sup qua non sit appellatū et illam p̄ferri ɔtingat ad audi. iudicis a quo in aliquo nego cio appellauerit eū p̄t si volue rit tāꝙ suspectū vitare. alioq̄n debebit eius stare iudicō max ime si suus ordinarius iudex existat. Idem.

Si duobꝫ corā suo iudice litigantibꝫ alter ad nr̄aȝ alter ad sui iudicis audientiā super eodē nogocio appellauerit et ille qui ad suū iudicē appella uit ad diem ap. veniens se ad eū appellasse p̄ponit eo tacito ꝙ aduersarius eius ad audi. ro. pō. appellauit. si legitie ci tatus nec venit n̄ec p se talem misit aut etiā parere ɔtēnit. te nebit excōicationis sententia in eū p ɔtumacia sua p̄mulgata. nisi iudex ɔgnouerit eū ad au dientiā ro. pō. appellasse. De mūꝫ ꝙ queris si a ciuili iudice ante iudiciū vel post ad n. aud. fuit appellatū an hmōi appella tio teneat. tenet quidē in hijs qui sunt nr̄i tpali iurisdictioni subiecti. in alijs vero et si de cō suetudīe eccie teneat. ɓm iuris rigoreȝ credimus non tenere.

Idē plebano a clericis. s. na. zarij de albia.

Ex racōe et .ꝫ. verū si appellationeȝ biēnio elapso interpositā a sen tentia cōtra vos p̄lata p̄secuti non estis dūmodo p̄secutionē ipius p impotentiā nos ɔstite rit omisisse nolumꝰ ꝙ iustiae vr̄e debeat p̄iudiciū generare.

Idem wigorieñ. episcopo.

Meminimus et .ꝫ. Ceterum cū aliquā cām ɔtigit tibi ap. re. ɔmitti et aduersa ps post cita tionem iter arripuerit ad sedē ap. veniendi nō minus poteris in negocio ɓm iuris formā p̄ cedé. quia si ante citationē iter arripuerit nō ē aliquatenus p̄ cedendum. Idem

Super eo ꝙ sollicitudo tua requisiuit prudētie tue duximꝰ r̄ndēdū ꝙ si de aliq̄ excepcōne qd̄ oritur et exinde appellacōȝ

si ꝓpter hͦ appelletur iudex vel nō dʒ ꝓcedere vel remouē grauamē. ī. e. ut debitus. et. c. cū cessante. alias reuocabitur totū qͦd fecerit. de hoc habes multa exempla. ī. e. ex pte. significauit. significātibꝰ. vbi infi inta exēpla inuenies sup hoc post lit. ɔt. et eodē modo pone exemplū. s. de or. ɔg. c. i. ita non ꝓcedetur sup principali. et in pīudicia a Principalis. et libus exceptionibꝰ hoc hʒ locū. plura exempla ponūtur. iij. q. ix. ¶. aliqñ. b Simeilla. puta pactū de nō petēdo pscripcō et ɔsimiles.

c Terminari. ḡ videtur q̄ si principalis cā posset expediri sine illa q̄ nō obstante illa appellatione ꝓcedē possit in pñcipali. et ita videtur q̄ tene

quens. ar. ɔtra. ff. de vbo. obli. cōtinuus actus. et. l. i. ¶. qui psens. Peruenit. notorius. q̄ si essʒ notorius iudex dʒ ꝓcedē ɔtra ipm. s. de iur. iur. ad nīam. et nullam appellacōnē admittat. s. e. cum sit romana. ¶. ul. natue. s. ut vel psequatur appellacōnē in termino. k Cōpellas. alt. nō ɔstituto a iudice. vel eo elapso corā te respondeat. sic. ī. e. c. px. et. ī. e. ad. hoc. ij. et sic intellige. s. e. cū sit romana. vel siuē eo añ. alias nemo pt ɔpelli psequi appellacōnem. ut. C. e. t. cos. in si.

l Notorius. s. e. cū sit romana. et. ī. c. px. et habes ex hac. dec. ar. q̄ excōicatus appellaē pt. iij. q. ix. reuera. et. s. de ex cepti. cū inter.

fieri ɔtingat. eidē exceptioni erit merito supsedendum. et si principalis cā sine illa terminari non poterit ei nichilominus supsedeatur. Si aūt aduersa pars de falsi suggestōe ī ap. ꝓrupit non est sententia super hoc differenda. Idem.

De appellacōībꝰ ꝓ causis minimis interpositis volumus te tenere q̄ eis ꝓ quocūqʒ leui causa fiant non minus ē q̄ si ꝓ maioribꝰ fierent deferendū. Super eo et. ī. Idem.

Sacri canones āte ꝛ post lit. cōtest. et in ꝓlatione sententie et post singulis facultatem tribuūt appellandi. leges autē seculares ap. nisi in casibꝰ añ sniaʒ nō admittūt. in causis q̄ʒ eccīasticis vbi ap. remediū tollitur sicut ap. ita recusacō in nō est aliquatenus deferendum. Si aūt infra certū tpus lis decidenda ɔmittitur. ex tūc terminus incipit. cū iudices cōtigerit litteras accepisse. Idē.

Peruenit ad nos q̄ cū clerici se ɔquerantur ab aliquibꝰ vulneratos vel alias esse lesos qui impetūtur ap. se. appellant. et. ī. f. t. m. q. si eoꝝ excessus publicus nō sit ꝛ notorius. eos ec. cen. ɔpellas ut infra ɔueniens tpus ap. interpositā psequātur. Si vero publicus est ꝛ notorius ap. obtētu non ptermittas q̄n eos excōmunicatos denūcies ipōsqʒ facias sic excōicatos cautius euitari donec passis iniuriā satisfaciant et cū litteris tuis ap. se ɔspectui representent. Idem

Carchiepiscopo tole.

Consuluit nos f. t. et. ī. cō. t. duximus taliter respōdēdū q̄ si aliqui quos maifestū sit ꝛ notoriū vxorē alterius detinere aut iniecisse manus violentas in clericū appellauerit eorū appellacōi nō est aliquatenus deferendū. Sʒ cū multa dicantur notoria que non sunt ꝓuidere debes ne qͦd dubium ē ꝓ notorio videaris habē. Illos aūt q̄ appellant a pñtia tua cogere debes infra tpus ɔueniens ap. interpositam psequi aut iudicio tuo ap. re. parere.

Suggestū ē au Idem.

Sribꝰ nr̄is q̄ cū oppressi ad psidiū ap. se. recurrūt. et appellatione facta iter arripuīt aduersarij eoꝝ ap. interpositam ɔgnoscentes nec ad psentiam nīam accedūt nec rñsalē transmittūt. cū aūt senserint illos nostras lr̄as reportasse in vocem app. ꝓrumpunt. et iter ad nos arripiūt remēdi ut sic eoꝝ sollicitudinē a quibꝰ impetūtur eludāt. Tue ɔsul. t. r. ut si quis depꝛhensus fuerit hoc ex fraude vel malicia facē ap. eius non deferas. neqʒ ob id cām tibi cōmissam postponas terminare q̄ decretalē eplām qua tales muniri videntur nō ad depmēdā cuiusqʒ iusticiā. ʒ ad remouendū grauamen nos fecisse ɔgnoscas. Idē eboraceñ. archiepo.

Apñtiā nr̄am. ʒ. psbro vemēte epo tusculano et. p. scē susanne carð. tuā et ipius cām ɔmisimus audiēdā qui ad obiectōnē tuā lʒ

ro. sic etiā ī minima re furtū ɔmittitur. xxiij. q. ul. c. ul. q̄ non furtū ʒ furantis affectus ɔsideratur ut ibi dʒ. et ē ar. q̄ in modicis dandus ē libellus.

Super eo. litis ɔtestacōnē. de appellacōne que fit antē sentētiā intellige sm illā decre. ī. e. ut debitus. post sniam vero indifferenter appellatur nulla causa expssa. ʒ sufficit dicere ab iniqua sentētia appello. ij. q. vi. ¶. forma. ij. g In casibꝰ. ut. ij. q. vi. ¶. añ sententiā. h Appellacōni. sicut appellatio cā ꝓbabili nō expssa nō admittit. ī. e. ut. debitus. sic nec recusacō admittitur cā recusationis ꝓbabili non expressa. ī. e. cū speciali. et melius. ī. e. nouit. i Recepisse. die receptionis non numerata. ff. si quis cauc. l. i. ff. de requir. reis. l. ānus. et. iiij. q. v. quisquis. sic dies in quo excōicacōnis exceptio ꝓponitur que infra octo dies ꝓbari dʒ nō ɔputatur i illis octo diebus. s. de excep. pia ɔsideratione. que est inno. iiij. et. c. fre.

maliciose. ʒ hodie non valet appellatio talis. ī. e. ut debitus. et. c. cū speciali. ꝓphensus. ʒ quis ꝓbabit istū malicō se appellasse. ad libus. r De sarius qui hoc obicit. ff. de ꝓba. ab ea. et. l. in exceptionibus. q̄ qui fraudē allegat eā ꝓbet. ff. de ꝓba. quoc. ¶. qui dolo ipso facto videtur q̄ sit ꝓbata malicia. hec sicut asseris. Quod t Eplām. s. e. meminimus. et. ī. e. ad. cū speciali. ¶. porro. u Remouendū. s. c. ad nīam. et. ī. e. eni ꝓuisū ē ad cordiā non dʒ vergēre ad noxaʒ. xlv. di. lʒ. ij. et iuris occasio ad iniquū dispendiū trahi nō dʒ. C. de vsucap. ꝓ emptore. cū qui. et. ī. de puil. q̄ nonnullis in si. et. s. de sp. nonnulli.

A psentiā. absolui. ad cautelā. sic. s. ð testi. veniēs. in si. et istud

sepe sit. licet excōicatio de iure nō teneat. ī. de sen. ex. p tuas. et. c. venerabili. et. c. solet a nonnullis. et. s. de offi. del. cū ɔtingat. xxiiij. q. i. audiuimus. si. ff. de remis. l. vna. C. de ingenuis. l. ij. a Appellacōnem. s. legitimā vñ nō tenuit excōicatio. qͦð ex eo ita absolutus. vñ cessare a diuinis non debuit. ī. de sen. ex. p tuas. et. c. solet a nōnullis. bone. et. s. de offi. del. sup qōnuʒ. et. ij. q. vi. ap. b Statī. sic. ī. e. pellatione interposita. et. ff. michil innoua. ap. pel. interposita. l. vna. et. s. de iur. iur. venientes. et. s. de elc. cū inter canoicos

hoc tantum allegabat. et ptere a debuit ire et allegare puilegiū suum. ff. de iudi. si quis ex aliena. et. s. e. si duobꝰ. maxime si in sua legatione inueniebatur. ff. de iur. o. iudi. l. ul. a ɔtrario sensu. i Ostensurus. ʒ quare papa mandat q̄ veniat ad curiā cū cardialis excipiat ɔtra eū. ut videtur p id quod dicit in principio paratus erat petitiones illius admittere. sed p exceptionē repelli tm̄ debuit nō puniri. s. de or. ɔg. c. ij. Cardinalis nō excipiebat etiā simpliciter imo denūciabat dño pape ɔtumaciam suā et excōicatiōē suā ut inde puniretur et repelleretur a peticōībꝰ suis tāq̄ excōmicatus quare ꝑpa ipsuꝫ

S. psbr nō essʒ excōicatus de iure de fcō tñ cū absolui fecerūt. Ideoqʒ mandamus. q. pdictū psbiterū ꝓ eo q̄ post excōmunicationem ɔtra ap. factā diuina cantauit. nullatenus inquietes sed ad eū statum reducas oīa in quo erant tēpore ap. emisse. Idē catuaē. archiepo.

Cum teneamur et. ī. Cum nos cōsulē voluisti utrū si eoꝝ possessio qui ad au. n. appellant turbata fuerit tibi eā sibi liceat reformare eo de quo appellatio ē interposita pter misso. p. t. t. rñ. q̄ si inde ad te querela puenerit id ordie iudiciario tibi licebit. Idem epo.

Cet archidiac. de bonoñ. Consuluit. et. ī. ɔs. v. t. r. q̄ si gnaliter ap. quis interponeret ab oīi grauamine qͦð sibi possʒ ɔtingere. hmōi app. tenere nō debet. Si vero ab aliquo iudice sup oīi grauamīe qͦð in vna causa sibi possit inferri. quanq̄ generalis ap. sit interposita appellationi tñ eius est ab eodem iudice deferenduʒ.

Idem zamorieñ episcopo.

Cum parati essemus tuas petitiones admittere io. diacoñ. cardi. olim ap. se. le. ꝓposuit q̄ cū ad eius vocacōnē ɔtēpsisses accedere ī psonā tuam excōicationis sententiā ꝓmulgauit. et. ī. Cumqʒ N. canonicus beati iacobi firmiter asseueraēt q̄ in legatione regis esses et ideo nō potuisses ad vocationē pdicti carð. accedere. carð. ecōtra asseruit q̄ nō in legatione regis ʒ ī salamantina eccīa te suus nūcius inuenisset et. ī. Nos vero attendentes q̄ te nō decuit ɔtēnere obtētu ap. ad vocationem venire legati pcipimus. q. vel in psona ꝓpria vel p nūcios idoneos ap. ɔspectui te repsentes innocentiam tuam si poteris ostensurus.

Idem cantuarieñ. archiepo.

Ad hec. et. ī. Preterea de hijs qui iuramentū pstāt q̄ eccīe stabunt iudicio et postea appellant id tua sollicitudo ꝓuideat. ut eos seruare qͦð iurant. vel infra. xl. dies post appellationē interpositā iter arripere ad ipām psequendam ɔpellas. Idē carnoteñ. epo

Questioni quā facis utrū appellationi illius sit deferendū qui sicut moris est pstito iuramento absolui meretur et anteq̄ ei mandetur aliqͦð vel mādato recepto cā subterfugij appellauerit. rñ. q̄ appellacōi q̄ iuramento eiꝰ debeat derogaē non ē in aliquo deferendū. sed statim erit in eandem reducēdus sniam qui donec mandatū

fu. et. c. rep h ensibile. xxv. q. i. oīe. et. xij. q. ij. quicūqʒ militū. so. si mādatū regis puenīat mandatū cuiuslibet plati post dñm ꝑpam tunc regi obtēpandū ē. si ab ipo teneat regalia. xxiij. q. ul. ¶. ecce. Quod si ꝑpa vocat eū postea exēplo petri relictis oībꝰ regalibꝰ sequatur ꝑpam. vñ iste eē si ibi fuissʒ debuit venire ad cardialē exēplo petri q̄ vicem pape gerebat. xciij. di. c. ul. et. xciij. di. c. i. f Nūcius. ar. q̄ simplici nūcio credēdū ē eē in alterius pīudicium. ff. de re. eo. qui sub tute. vel cura. l. mag. ¶. illud. ar. ɔtra. s. de offi. de. leg. prudentiā. q̄ dicitur ibi p certuʒ nūciū lr̄atorie destinatum et vni testi in alterius pīudiciū credi nō dʒ. s. de testi. veniens. ī. et. c. lʒ. nuntio tñ publico iurato fideliter exequi officiū suū bñ creditur circa citationes aliter nō crederetur. ar. s. de psump. illð. s. de pscrip. ad audientiam. et. ar. pdicte. l. b Appellacōīs. et sic duplici defensione defendebatur iste. auctoritate regis et p appellacōē. q̄ nemo ꝓhibetur pluribꝰ defensioibꝰ uti. ff. de excep. nemo. et. s. ð pscp. auditis. pterea si appellatio tenuit et cardinalis sciuit illū appellasse sententia cardialis nō tenuit. s. e. si duobꝰ. quare ḡ papa nō admittit talē appellacōnem. q̄ nō ɔstabat q̄ appellassʒ. vel q̄ iusta fuissʒ appellatio lʒ allegaēt. et potius debuit credi cardinali ꝛ nūcio suo q̄ illi qui

clesie. ʒ stati añ mādatū vel mandato facto q̄ illā ulterius dimitteret incōtinenti appellauit tali appellacōi non ē aliquatenus deferēdū. q̄ pīudicat iuramēto suo. et hoc satis potest colligi ex ipā littera vbi dicit appellacōni que iuramento eius debeat derogare. q̄ sine iuramento tali appellationi nō est deferendū p quā in sua iniquitate remaneat. ī. c. px. et. s. e. ɔsuluit. et. c. cū sit romana. in si. p Reducendus. sic. ī. de sen. ex. sacro. versus si. s. de offi. or. ad reprimendā. in si. ʒ nunquid iterū recipietur iuramentū ab eo standi mādato ecclesie cū iam semel deierauerit. lau. dixit. q̄ sic. et est ar. op. s. de maio. et obe. cū in eccīs. ar. cōtra. xxij. q. v. paruuli. et. vi. q. i. quicunqʒ. et. s. de psump. lr̄as. ʒ ibi nō admittitur ad iuramētum ut possit testificari ꝓ aliquo in obprobriū ipoꝝ qui piuri sunt. sic. s. de testi. testimoniū. Itē ar. ɔtra. ij. q. vij. nō pt. sed illud intelligitur anteq̄ peniteat. t. dicebat q̄ aliā cautionem debeat ab isto recipe pter iuramentū scʒ fideiussoriā cautionem vel pignoraticiā. ff. manda. l. si mādato. ¶. ul. et. ff. de fideicō. liber. l. iij. ¶. adici. ar. illius dec. lr̄as. sed illud loquitur cū suspectus ē de heresi. vnde eccīa recipit fideiussoriam cautionem ad dānū illius. et ala. hoc idē sentiebat. ar. s. de ꝓcur. c. i. et. s. de psūp. scribam. dico cū lau. q̄ iterū isti iurabūt in ɔfusionem ipoꝝ. et q̄ forma est talis q̄ cū iuramento absoluatur. ī. de sen.

suscep(er)it et susceptu(m) p(ro)posse fuerit p(ro)secutus debet firmiter obseruari. Idē vintoñ ep(iscop)o.

Preterea de hijs q̄ ad se. ap. appellāt (et) postea grauia omittentes dū ouemiuntur se appellacōe tueentur duxim(us) respōdendum q(uod) eos appellatio non debet in sua iniquitate tueri quo minus eo(rum) excessus censura canonica puniantur. Idē gradeñ. patriarche et sancti vital. p(re)sb(yte)ro cardina.

Constitutis in p(rese)ntia. R. abbate sancti felicis (et) p(re)sbitero R. p(ro)trouersia que de electione tortelane eccl(es)ie ē sub orta. et (c). Ideoq(ue). M. q. si archidiac. post ap. et denūciationē excōicationis ad nominacōe(m) sepedcā. C. p(ro)cesserit. et p(ri)micerius cū canonicis (et) plebanus cū assensu cleri ep(iscop)atus vel maioris et sanioris p(ar)tis prenominatū (c). in ep(iscopu)m (et) pastorē elegerint nō obstante ap. p(re)fati archidiac. si ap. prius facte non detulit electionem de p(re)fato (c). factam auc. ap. ofirmetis. Idē eborac. archiepiscopo.

Proposuit nobis. M. clericus tuus q(uod) sepe otingit ut cū aliquis super aliqua causa appellat in alijs causis in quibus non est appellatū rn̄dere recusset super quo cō. t. t. rn̄. q(uod) l(ice)t p(ro) illa appel. nō minus teneatur in alijs sup quibus appellatū nō est rn̄dere iudex tn̄ a quo appellatur q(ui) illi omnino suspectus est eū nō debet ad rn̄dendum sup alijs opellere nisi p(ro) crimine adeo graui (et) maifesto quo ipo actu merito sit dānādus. Idē cantuarieñ archiep(iscop)o.

Ua frōte nos osulé valeas nō videmus cū dicaris ordinē iur(is) puertere. iam enī nō in eccl(es)ia sicut ē canonicum (et) honestū nō etiā in palatio nō i camera tua s(ed) in camera regis otra debitū iuris (et) pontificalis officij dignitatē epo(rum) electōnes clericis ofirmare. et (c). Sane si q(ui)s p(ro) otumacia vel alia causa qualibet interdicto vel excōicatione tenetur astrictus (et) offert se ad iusticiā de hijs p(ro) quib(us) sententiam ipam excepit iudex eū ne in excōicatione decedāt absoluere poterit etiā si pars aduersa ne absoluatur app. obstaculū interponat. ab ipo tn̄ ante absolucōe(m) sufficienti caucōne recepta. q(uod) vel i p(rese)ntia ro. pon. ad cuius audientiā appellatur si maluerit aduersarius vel corā iudice cui cām delegaueit iuris pareat eq(ui)tati. De hijs etiā qui oquerūtur se irrationabiliter excōicacōe(m) vel interdicto suppositos illud ide(m) dicimus etiā si hij qui h(uius)mōi p(ro)tulerūt sentētiā ad se. ap. duxerint appellandū. Idē in o. lat.

Reprehensibilis. et (c). presenti decreto statuim(us) ut nec p(re)lati nisi canonica omonitione p(re)missa susp(en)sionis vel excōmunicationis sentētiā p(ro)ferat in subiectos nisi forte talis sit culpa q̄ suo genere suspensionis vel excōicacōnis penā inducat nec subiecti otra disciplinā ecc(les)iasticā in vo cē app. erūpāt. Si vero q(ui)sq(ua)m p(ro) sui necitate crediderit appellandū opetēs ei ad p(ro)sequendā appellacōnē terminus p(re)figatur infra quē si forte prosequi neglexerit tūc ep(iscop)us libere sua auctoritate utatur. Ubi aūt i quocūq(ue) negocio aliq(ui)s appellaueit (et) eo q̄ appellatus fueit veniente q̄ appellat venire neglexeit. si q(ui)d proprīū habuerit opetētem illi recōpensationē faciat expensarū ut hic saltē timore territus i grauamē alterius nō facile q(ui)s appellet. Precipue vero h(oc) i religiosis volumus obs(er)uari ne religiosi cū p(ro) aliquo excessu fuerint corrigendi otra regulam p(re)lati sui et capli disciplīa(m) appellare p(re)sumant. sed humiliter ac deuote suscipiāt q(uo)d pro salute sua fueit eisdē iniūctū.

Idem. et (c). Cū a te Idem. Asup aliqua cā fueit appellatū fas tibi sit appellātes appel. re. opellere ut appellacōe(m) interpositam prosequātur. vel cora(m) te iuris pareāt equitati. Aut si alterutra p(ar)tiū te suspectū habueit te insistente iudicem eligant. qui p(ro)positā inter eos valeat dirimere questōe(m). Idem salesberieñ. episcopo.

Peruenit ad nos q(uod) cū v. eccl(es)ie tue canonic. ut in ea residentiā faceret monuisses in appellationē p(ro)rupit. et (c). Cum aūt frustratorie dilacōnis causa videatur dictus canonicus appellasse. M. q. eum studiose moneas ut in eadē eccl(es)ia residētiā faciat vel infra terminū ap. eam prosecuturus iter ad nos arripiat veniendi. Interim vero alicui honeste p(er)sone vices eius in eccl(es)ia p(ro)taxata omittas. et ei de bñficijs illius assignes vnde possit ogrue sustentari. q(uod) si p(re)libatus w. alterū istorum adimplere neglexerit de p(re)bēda sua p(ro)ues eūdem et alie idonee p(er)sone concedas. Idem.

Consuluit nos t. f. utrum sit appellationib(us) deferēdū a rege francorū p(ro) iudeis interpositis ut māncipia detineāt. xp(ist)iana (et) (c). nō oueit. ut p(ro) h(uius)mōi appellacōnib(us) ab obs(er)uacōe decreti debeas abstinere. Idē ian(uen). archiep(iscop)o.

Ad h(oc) sic nueñ. archiep(iscop)o. asseris. et (c). rn̄. q(uod) si ei cōstiterit appellātē anteq(ua)m p(ar)tes essent citate vel delegacō cāe p(re)uenisse ad ipm qui ap. interponit obstaculū nūciū ad se. ap. destinasse facte deferre ap. debet s(ed) si post citacōem fuerit destiatus satis p(ot)t exequi q(uo)d mā(datur).

De priore datur. Idē.

Et (c). ceterū si p(re)fatus canonicus p(ro)pē p(ro)pter suas enormitates manifestas que ipm notabilē reddūt. ad se. ap. appellauit. et ipe tali ap. deferre otēpsit eū cū litteris tuis veritatē otinētib(us) de tāto excessu satisfcurū ad se. ap. venire opellas. Idē

Quia nos. et (c). Ut abbates qui de aliqua publica infamia publice respersi aut ouicti. et deinde in omuni capitulo omoniti p(re)latiom cedé noluerūt appellandi nō habeant facultatem. Idem.

Ad aures nostras. et (c). appellanti ad p(ro)secutionē ap. terminus ogruus p(re)figatur infra quem si ap. nō fuerit p(ro)secutus extūc cō(m)pellatur stare iudicio delegati. Idē abuleñ ep(iscop)o.

Ad audientiā nr̄am noueris puenisse q(uod) cū zamoreñ. ep(iscop)s B. p(re)sb(yte)r(u)m eccl(es)ie sancti

De appel

iacobi zamoreñ. multipliciter molestaret tandē idē p̄sbiter se et ecclesiam nr̄e ꝓtectioni sb-iecit. et ꝫ. Licet aūt p̄dictus p̄sbiter ex simplicitate forte verbū app. non exp̄ssit. qꝛ tñ post q̄ se et sua nr̄e ꝓtectioni subiecerat non debuit sine cāe ɔgnicōne aliqua sententia ɔdēnari. M. q. si ita tibi ɔstiterit sententiam quā p̄fatus epus ī eūdem p̄sbr̄m tulit denuncies nō tenere. Idē ar. terrachoñ.

Acceptaɔquestiōe canonicoꝝ papilloñ. et ꝫ. Nō debet ad eos causa remitti nisi partes cōsenserint a quibꝰ noscitur appellatū. Lucius. iij. waltero lincoñ. ep̄.

Postremo f. t. litteris p̄sentibus intimamus. q̄ si causa alicui fuerit delegata qui cōsangne9 sit illius q̄ lr̄as impetrauit ā in eoꝺ negocio aduocati officiō functus. vel ex alia iusta cā suspect9. hmōi delegatus nō immerito recusari poterit q̄uis ap. re. fuerit ei negociuꝫ delegatū. Idē norwiceñ. ep̄o.

Ad hec qm̄ sub interdcō aliqui ɔstituti appellant et deinde illud suare ɔtēnūt q̄d in hoc casu suandū sit ɔsulere voluisti. Noueris igitur q̄ sicut post ap. excōmunicari non possunt sic interdcī nequeūt cui ante ap. eos cōstat suppositos declinare. Clemēs. iij.

Cum ī eccīa. et ꝫ. Accepimus q̄ quidā clerici de gual. occasiōe iudicij tui qꝺ vel le obseruare se iactant. lincolneñ. epi. iudicis ordinarij sine causa rationabili cognicōnem euitant. Vnde M. q. si qñ cōtigerit aliquē de clericis ap̄fato ep̄o ad tuā audiētiam appellaē non ante appellacōem admittas q̄ tibi cōstiterit eam vel a grauamine vel iniusta ɔdēnatione fuisse porrectā. alioquī ip̄m ad p̄dicti epi audientiā remittas ap. re. ei9 iudiciū paritur̄.

Directe nobis tue Idē.

Directe nobis tue Idē. Lre demōstrāt q̄ cū in tua p̄ntia causa cuiusdaꝫ matrimonij tractaretur ī qua ps viri cōsanguinitatis vinculū oppone-bat et ps mulieris ad se. ap. appellassꝫ. nec ap. suā p̄fixo termino fuerit ꝓsecuta. postmodum ea renunciāte ap. quā fecerat tu in cāe ɔgnitione ꝓcedēs de parentela testimoīa recepisti. verū qꝛ in lr̄is pars iterū appellauit. postulas utrū ad calculū sententie ꝓcedere valeas edoceri. Rñ9 igitur q̄ lꝫ iuxta decretū lat. ɔci. post q̄ in termino ꝓsequende ap. statuto appellās suam ap. nō fuerit ꝓsecutus auctoritate tua libē possis uti. tñ qꝛ iteruꝫ appellauit cū s̄m iura ei licuit in eadē causa appellare scꝺo a iurisdictione tua se fecē exemptā p̄sertim cū hic ad separationē matrimonij qꝺ ē res fauorabilis intentio viri ꝓcedebat.

Pretere. dat. Celesti. iij. Pterea requisiti sumus si q̄s iudex ita protulerit sententiam nisi sempronio infra. xx. dies satisfeceris te excōicatū vel suspensum aut interdictū esse ɔgnoscas. ille ī quē fertur sententia medio tp̄e appellās ad diē statutū minime satisfeceit utrū ille sententia tali ligetur aut interposicōe. ap. tutus exi-stat. videtur aūt nobis q̄ huiusmodi sententiā ap. obstaculū debeat impedire. Idē.

Secundo requiris cū pluribus articulis in vna cōmissione positis in vno tm̄ cōtingit appellacōnem exp̄sse exprimi utrū appellatio teneat. si sup alijs fuerit appellatum. Inquisi. t. t. respon. q̄ s̄m beatum greg. verba intencōni deseruiant. et h̄ sit mentio ut de omnibus articulis qui in ɔmissione ponūtur iusticia suū ɔsequatr̄ effcm̄ in omībꝰ ap. intelligitur interdcā. Nichil enī interest utrū inhibeatur p̄mo an secundo medio an ī fine. cū sicut utriusqꝫ iuris argumenta nos docent ea que in pricipio ad mediū et ad finem. illa vero que in medio ponūtur ad finē atqꝫ principiū sepe referre ɔtigat.

Tercio postulas edoceri et ꝫ. Cō. t. t. rñ9. q̄ cū aliq̄s iudicem ꝓponit se hr̄e suspectuꝫ suspicōnis cām corā eodē allegare tenetur. s̄ꝫ partes ut in aliquos non valde remotos cōueniant p eūdē iudicem debēt cogi corā quibꝰ si causa suspitionis infra terminū cōpetētem ꝓbata nō fuerit. tūc demū auctoritate sua iudex utetur. Nō si corā ip̄is cā suspitionis ꝓbata fuerit. cāe cognitioni supsedere tenebitur recusat9. ip̄a nāqꝫ ratio dictat q̄ suspecti et inimici iudices esse non debent.

An sit deferendū Idem. Ap. illius quē aduersarius de expoliatione post ap. legitime interpositā sibi fcāꝫ paratus est incōtinēti ɔuincē nos duxisti p tuos nūcios ɔsulēdos. rñ9. q̄ cū ī eo puniēdus sit in q̄ deliquit qui ap. deferre neglexerit se bn̄ficio reddidit ap. indignū. Inno. iij. illustri regi frā.

Nouit ille qui in corū. Nichil ignorat. et ꝫ. Preterea interdicti sentētiā cardō. nō edidit. s̄ꝫ potius publicauit nec fuit dictator ip̄ius s̄ꝫ verius executor. vnde cū s̄m ius ab executoribꝰ appellari nō possit nisi forsan modꝰ excederet exeq̄ndi

habet ɔgnicōnem sed tantū execucōem·s·de offi·del'·pastoralis·§·
quia vero·vbi de hoc·et·s·t·px·de cetero·talis fuit iste·
a Excederent·sic·s·t·px·q' ad ɔsultacōnem·vbi de hoc·
b Debuisset·ex hoc videtur q' sicut nō possit appellari a mero execu
tore ita non p̄t recusari·s·e·sup eo·et·c·ij·§·iij·s; si nō esset merus exe
cutor·bn̄ posset appellari ab ip̄o et recusari·io·sed videtur potius di=
cere l̄ra ista·q' si quis appellat a suspecto q' ꝓp tēa nō debeat dimit=
tere quin ꝑcedat·q' pri=
mo recusatio ē ꝓponēda·
et si iudex illam nō admit
tat si sit iusta tūc ē appel=
lādū q' tūc ip̄m ḡuat·sus=
picō eni ꝓponenda ē f̄m
formā illi⁹ dec·s·e·t·sc'do
reqris·et·j·e·cū sp̄ali·§·
Epe ɔtingit·alteri=
us·s·appellantis·
d Rn̄salis·sic videtur q'
negligentia siue dolus ꝓ
curatoris noceat dn̄o·de
hoc dcm̄ ē·s·ut·lit·nō ɔt'·
e Questio·de hoc ·c·i·
potes hr̄e plura exēpla
·s·utrū laicus vel aliquis
in minoribꝰ ordinibꝰ ɔsti
tutus eligi possit ad dig=
tatē·vel minor·xxv·an·
vel aliquis possit habē
plura bn̄ficia de iure ɔīi
de hoc nulla ꝓbatio apd'
papā ē necc̄ria·cū ip̄e ha=
beat ius in scrinio pecto
ris sui·C·de testa·l·oīm·
f Facti qō·qō facti qn̄=
q; p̄ntibꝰ ptibus de leui
posset ꝓbari puta p ɔfes=
sionē ptiū vel p instr̄a q̄
haberent vel testes pre=
sentes·
g In lateranen̄·s·e·re=
prehensilibis·
h Appellauērit·istd' nō
q' qui appellat si appella=
tio sua recipiatur a iudi=
ce vel aduersario appro
betur·tenetur illā ꝓsequi
sufficienter quātū ad to
tū negociū·alias si nūciū
mittat ad impetrandum
tm̄·vel nullū mittat pte
altera ꝓsequente ɔdēna=
bitur i expens alteri pti
·j·e·nicolao·et·c·interpo
sita·§·i·alias si nō appro
betur a ꝓpl'o a iudice aut
ab aduersario suffic̄ mit
tere ꝓcuratorē ad impe=
trandū·l; altera ps sit p̄=
sens·ut in dec·interposi=
ta·§·i·secus est de appel=
lato q' ei nō imponitur
ꝓsequendi necc̄itas·n̄ ve
nire velit vel solus vel cum aduersario·ut·ij·q·vi·appellatore·et p̄t
negligē cām si vult·cū sine ip̄o possit cā appellacōis tractari si cō=
tumax fuerit·C·de tp·ap·l·ul·§·illd'·eo p̄us citato·j·e·p tuas·et no
ta q' qui appellat a grauamine cām in scriptis assignare tenetur·et
petat apl'os in quibꝰ iudex cām exp̄mat appellacōis·et cur appella
tio nō sit admissa·vel si forsitan appellatiom sit delatū postea statu
at terminū appellanti·et si appellatus voluerit ptes debent p se vel
ꝓcuratores suos instructos ad cām ɔtractandā accedē·q' si appel
lans nō fecerit reputabitur non appellans·et ad p̄mū iudicē remit
tetur·et in expensis pti alteri ɔdemnabitur·et si appellatus hoc ɔtē
pserit ip̄e in expensis ɔdemnabitur·ut·j·e·t·in dec·innoc·iiij·cordi
nobis est·
i Obtineat·ip̄a appellacō·siue terminus statutus a iudice ad
ip̄am ꝓsequendam erit loco pemptorij·ut eo elapso ꝓ=
cedat iudex in causa si non fuerit appellationē ꝓsecutus·
k Absentē·hoc potest intelligi de appellante et appellato·
l Peremptorie·ut si lis nō ē ɔtestata excōicetur reus absens qui
appellauit·vel mittatur actor in possessionem cā rei seruande·si lis
est ɔtestata p̄t ferri diffinitiua sententia si liqueat de cā·vel si nō li=
queat ɔstituatur verus possessor·s·de do·et·ɔtu·ꝓut·et·s·ut·lit·nō

Nos etiam in litteris super hoc
directis ad ip̄m·ap·curauimus
obstaculū inhibere appellati=
oni ab eo interposite non fue=
rat deferenduz·De suspicōnis
aūt causa obiecta l; eū merito
tibi suspectū non fuisse creda
mus·non tamē et si fuisset ꝓpter
appellacōnē interpositā ab eo
desistere debuisset ad qd' nō pro
prio motu s; nostro potius p̄=
cepto ꝓcessit·Idem.

SEpe ɔtingit q' cū ad no
strā audiētiā appellatur ꝓpter
defectū ptis alterius neq; p se
neq; p responsalē idoneū ap·
interpo·ꝓsequentis·vel forsi=
tan ex malicia rn̄salis manda
tū procuratorū occultantis li
tes que de facili poterūt termi
nari remaneant indecise cū fre
quenter iuris questio moue=
atur·cuius apud nos ꝓbatio
nes necc̄rie nō existūt et inter=
terdū facti questio de leui pos
set partibus p̄sentibꝰ ɔproba
ri·Vn̄ licet in lat·ɔci·fuerit cō
stitutū·ut si in quocūq; nego=
cio aliquis appellauerit in eo
qui appellatus fuerat veniente
qui appellauerit venire negle=
xerit ɔ petētem illi recōpensati
onem faciat expensarū·ut hic
saltē timore deterritus i graua
men alterius nō facile q̄s ap=
pellet·Quia tn̄ ꝓpter h' que
stiones nichilominus proḡā
tur·p̄nti decreto statuimus ut
si hmōi appellatio vel a iudice
recepta vel a parte fueit appro
bata post tm̄nū ap·p̄fixū edi=
cti p̄eptorij vires obtineat·ita
videlicet ut extūc in absentem
perinde procedatur ac si pem=
ptorie vocatus ad iudiciuz ex=
titisset·quod si forsitan interpo=
sita ꝓuocacō maliciose r̄cepta
vel approbata nō fuerit tn̄ cō=
stiterit legitime prouocatū ni=
chilominus eā vigorem volu=
mus obtinere saluis ɔstitucō=
nibus de prouocationibꝰ post
sententiā promulgatis·quibꝰ
ap·suas prosequi nō curātibꝰ
post terminū ap·ꝓsequende p̄=
fixū rata maneat sententia q̄ fue=
rat ap·suspensa·Quicquid aūt
ɔtra citacōnem pemptorie pos
set ab absente ꝓponi aduersus
appel·hmōi valeat allegari.

Si aūt quis terminū ap·p̄=
ueniens tacita veritate litteras
impetrauit et careat impetratis
et penā ɔtumacie nō euadat·h'
aūt in litibꝰ siue iudicijs exer=
cendis volumus obseruari.

De lunonicen̄·et caturcen̄·e=

COnstitutis· piscopis·
in p̄ntia nr̄a ard'·clarem·
nobis exposuit q' clarem·deca
natu vacante quidā canoīci vo
ta sua in ep̄m transtulerūt et e=
piscopus cū quibusdā alijs ex
p̄sse ɔsentientibꝰ in eūdū ard'·

ei ɔtulit decanatū·xi·canonicis
prius appellantibus ne quis
assumeretur p̄ter assensū oīm
in decanū cū electiōi eius·xxv·
tū p se tū ep̄o medio ɔsentirēt·
Cūq; sancti marcelli p̄sbr car=
dinal·tūc ap·se·le·p partes il
las transitū faceret·nō ut ap·
interpo·derogaret·s; ut instru
ctam trāsmitteret ad nos cau=
sam sancti illudij et sancti an=
dree abbatibꝰ examinacōnez
delegauit ip̄ius ꝛ mādauit e=
isdē ut partes ɔtradicentē ele=
ctioni decani citarent ad ip̄sū·
ɔtradictōnis sue cām in ei⁹ p̄=
sentia ostensurā·et·j·Intellcō
igitur p assercōnē card·q' sub
ea forma fueāt appellatū·ne si=
ne assensu oīm ꝓcederetur i e=
lectione decani·et q' appellan=
tes ap·infra annū nō fuerāt ꝓ
secuti·nec erat ꝓpter qd' eis es=
set biēniū indulgenduz·cū sic
bis infra tpus legitimū simpli
cem nūciū ad se·ap·destinarūt
sic potuissent saltē semel ꝓcura
torē idoneū destinasse·Nec tam
pemptorias excepcōes ex eo
rū pte ꝓpositas videantur sub
silentio p̄terire·M·q·si vobis
ɔstiterit·ard'·fcō ep̄i exquo ni
titur sponte renunciasse vel p̄=
dictū ep̄m ꝓcessisse ad electio
nem ip̄ius p̄termissis p̄dictis
sine quibꝰ ne p cedēt i illa trās
latione volūtatū ex qua mitit'
archid'·ꝓponitur esse actum ei
sup decanatu silentiū impona=
tis·Alioquin nominacōez seu
electionē taliter factam de a=
lia ꝛ quicquid fuerit secutū ex
ip̄a denūcietis irritū ꝛ ināne.

Dē cancellario meten̄.

COnstitutis in p̄ntia vestra
decano sancti saluatoris
et cātori meten̄·et·j·Meten̄·inti
mauit ep̄us q' sancti saluato=
ris ꝓpositura vacante die electi=
onis p̄fixo p patrē et filium et
·s·s·in virtute obedientie ac sub
anime piculo canonicos adiu=
rauit·ut f̄m deū ꝛ iuxta ɔscien=
tiā suam vnū eligerent de duo
bus in quos ptes videbantur
oculos extendisse·quē ecclesie
et magis utilē ꝛ idoneū repu=
tarent·decanus aūt cū duobus
diacoībꝰ ꝛ s̄bdiac·tribꝰ dcm̄ cā
torē in ꝓpositū nominauit·cātor
vero ip̄e qui p̄sbiterali officio
fungitur ꝛ custos cū scolastico
et magistro·B·sacerdotibꝰ le
uitis duobꝰ ꝛ sudiac·v·te cō=
corditer elegerūt·cuius electi=
onē tāq̄ a maiori ꝛ saniori pte
capituli factaz cū de p̄sone sue
honestate cōstaret p̄dictus e=
piscop⁹ ɔfirmauit et cū tibi vel
let donū et inuestiturā porrige=
re ut moris est·decanus ad se·
ap·appellauit ɔtra te impotēti=
tiam dūtaxat allegans ꝓponē=
do te in ptibꝰ illis quasi penitus
impotētez in quibꝰ prepositure
possessiones existūt addēs q'
alia tibi obiceret in p̄sentia no=
stra que tunc in p̄sentia iudicis
suspecti noluit explicaē·Nos
ergo q' ɔstitit euidenter illaz
ap·cām q̄ fuit exp̄ssa rōnabi=
lem nō fuisse·aliā aūt tūc non
exp̄ssit·et si dixeit idē decanus
q' alia vellet obicē corā nobis

ptionem ꝓmoueatur·ar·s·de elec·cū dilecti·sic·C·de ap·l·ij·in fi·In
hmōi electionibꝰ p̄cipue valet officium iudicis·s·de elec·cū nobis
olim·et·c·nichil est· licuit·vij·q·i·q̄ piculosū·et·C·de pact·si q̄s
p Renūtiasse·qd' ei in scribendo·vn̄ āplius nō ē audiendus·ar·
·j·de insti·cū venissent· do fines cōpromissi·et ita nichil egit·s·de
q Processisse·excedē= elec·cū dilecti·et·j·de ɔfir·examinata·et·ff·
de arbi·pedius·
r Pretermissis·p̄dictis
·xi·canonicis·et sine qui
bus ꝓcedē nō debeāt ꝓ
ut exp̄ssum fuit in trāsla
cōne volūtatum·ut dicit
hec l̄ra·
s De alio·ab illis·xi·pē
dente electione decani de
qua et si dubitaretur an
teneret nō est alia faciē=
da·ar·C·qui dare tut·vl'
cura·pos·l·i·secus si noto
riū esset·s·e·ɔstitutis·et·j·
de iur·pa·c·illud·vinc·
Onstitutis·meten̄·
ex vna parte·
u Adiurauit·talis ad=
iuratio loco iuramti ha=
betur·ij·q·v·si quis p̄sbr
·j·de pur·ca·c·i·
x Vtilem·ad hoc qui=
dem de iuē tenētur·ille e=
nim qui est doctior ꝛ san=
ctior ē eligendus·viij·q·
·i·l; ergo·cuius ɔpacōne
ceteri grex dicātur·xxv·
di·nūc aūt·ēt·i·q·i·vilissi
mus·et·lxi·di·in sacerdo=
tibus·l; talis sit eligen=
dus sufficit si est idoneus
q' ɔueniens scientia to=
leratur in p̄lato·s·de elc·
cū nobis olim·et sufficit
q' nō sit malus·xvi·q·v=
ij·monasteriū·s·d' p̄ sup·
dudū·
x Saniori·q̄i a duabus
ptibꝰ electus·vn̄ merito
debuit p̄ualere q' sp obti
net in electionibꝰ·s·de e=
lec·q' ꝓpter·et i alijs ec̄
negocijs ecc̄ie n̄ a pauci
oribꝰ aliquid rationabi=
le ostendatur·j·de hijs q̄
fi·a ma·p·ca·c·i·
z Impotētiā·impoten
tia ꝓueniēs ex nimia se=
nectute vel corpis debili
tate bn̄ nos repellit a ꝓ
mocōe·lxxxv·di·archi=
diaconi·s; hic nō obicie=
batur talis impotentia
ut p; ex l̄ra·s; nūquid est
habenda ratio potentie
in electionibꝰ siue diuici
arū siue nobilitatis sicut
habetur ratio dignita=
tis·ar·q' sic·iiij·q·iij·in
testibus·xxx·di·hoc scri'
psimus·xcvij·di·nobilis
simus·xli·di·nō cogant'·
·xxiiij·q·i·qui ɔtra pacē·
in aūt·de defenso·ci·§·i·colla·iij·et·j·de p̄ben·de multa·ff·de custo·et
exhibi·re·l·i·et·ff·famil'·h'c·si que sunt·et·ff·de fide instru·l·ul·et·C·
qui bo·ce·pos·l·ul·s; ɔtra videtur ut pauptas p̄ficiatur·xij·q·ij·glo
ria ep̄i·v'·socrates·xv·q·i·illa·in fi·ff·de var·et extraord·cog·l·i·§·ē
quedā res sanctissima·so·si omes alie circūstantie pares essent hic
inde satis p̄t recurri ad diuicias seu potētiā ut p eas sublevētur ec=
clesia p iura p̄dicta·Itē patet hic q' nō recurritur ad dignitatē cum
numerus ē longe maior ab alia pte·s·de elec dudū·j·
a Rationabilē·ex hoc p; q' ep̄us nō tenebatur deferre appellacō
ni p̄dicte·q' l; alius sit potentior nō fuit iusta cā appellādi dū tn̄ al
ter sit idoneus·et sic potentia hmōi vel nobilitas nō p̄fertur·s; ideo
detulit quia dicebat se velle aliā ꝓponere corā papa·
b Vellet·ex hac l̄ra satis colligitur q' aliā exceptionem siue aliam

decreuim⁹ tue ɔfirmacōis ef-
fectū non debere p ea que sunt
ꝓposita impediri. Si quid ta-
men ɔtra te nō in modū exce-
ptionis ad impediendū electi
onis et ɔfirmacōis effectū sed
in modū denūciacōnis vel ac-
cusationis duxerit ꝓponendū
postq̄ pacificā ipius prepositu
re possessiōez fueris assecutus.
ꝓponendi licentiam nō nega-
mus. Idem wigorñ. epo.

Ex pte tua. et. j. Presen-
tium pagina rñ⁹ q cū excu
setur honeste qui ad p̄ntiā de-
legatoꝝ iudicū non p̄t secure
venire citatus tu vel tui quoti-
ens ad illos iudices vos euo
cari ɔtigerit ad quoꝝ p̄senti-
am vobis periculosū ire ne li-
bere poteritis appellare etiā si
in litteris ɔmissionis ap. fueit
remediū interclusum nisi iudi
ces vobis assignent locū ido-
neū ⁊ securū. Idem epo decā-
no ⁊ p̄centori herforden.

Significauit nob magi-
ster hospitalis eboracen. et. j.
Preterea caplm eboracen. au-
ctoritate quarūdā litteraꝝ in
quaꝝ sigillo ɔtinebatur sigil-
lū capituli ad citacōnes tantū
cū aliud sigillū capituluz illud
noscatur habere quendā sta-
tuebat actorē. s; lz idē magi-
ster allegauerit q occasiōe lit-
teraꝝ illaꝝ actor nō debēt ad
mitti et insup adiunxiss q au-
ctoritate litteraꝝ quarundā a
nobis ad alios iudices obtē
taꝝ p̄us cōuentus non debuit
per litteras posteriores in qui
bus nulla fuerat mentio de pri
oribus ɔueniri. iudices tñ exce
ptiōnes hmōi admittere nolūt
ꝓpter qd vocē ad nos ap. emi
sit. Quo circa M. q. si vobis cō-
stiterit ob dcās causas vel eaꝝ
aliquā ad nr̄am fuisse audien-
tiā appellatū reuocato in irritū
quicquid post ap. hmōi noue-
ritis esse factū p cen. et cetera.
Idem magistro H. archidi.
et W. normanno canonicis suel-

Significantibus sionen.
T. et R. fratribus nostro
fuit apostolatui declaratum q
cū inter ipos ex vna pte. et W.
ex altera sup quadā terra corā
iudicibus delegatis questio v-
teretur. ipi cū plures terras ha
berēt ut terra illa sup qua que
stio vertebatur ostenderetur
eisdē a iudicibus postularunt.
qd cū ipi facere denegarēt ad
nr̄am audi. ꝓuocauerūt. Quo
circa M. qua. si est ita reuocato
in statū debitū si qd post ap. no
ueritis attemptatū. ⁊ c. Idez
eboracen. epo. et de luc. et de
montemolli abbatib⁹.

Ex insinuacōe p̄oris et ca-
nonicoꝝ. s. barbaē nobis in-
notuit q cū inter ipos ex vna
pte ⁊ W. camerariū de tamgar
ex altera sup quodaz manerio
coraz iudice ordinario questio
verteretur et idez camerarius
ad nr̄am audientiā appellaue-
rit appellationi terminum non
p̄figens. dictus iudex qui cau
sam illius videbatur fouere ꝓ
eo qd quidam clericus ɔmen-
salis suus dicti camerarij in e-
adem causa fuerat aduocatus
hūc terminuz ap. p̄fixit. ut ad
festū purificacōnis utraqz ps
esset ab ap. ꝓsecutione reuer-
sa. licet nō potuit legē nob im
ponē ut eam tenemur infra di
ctum terminū expediē. cū et se
cūdū legitimas sanciones lis
que iɔsistorio principis spera-
tur inferri absqz damno more
intacta pmaneat donec ip̄am
faciat introduci et a ꝓceribus
dirimi iuxta morē. interim aūt
nuncius camerarij p̄ueniēs nū
ciū eorūdē. nec ipo usqz ad ter
minū legitimū exspectato im-
petrauit lr̄as ⁊ recessit. Quia ve
ro fraus et dolus alicui patro-
cinari nō dz. M. q. si est ita p̄ti-
bus ɔuocatis audiatis cām ⁊ c.
Idē rofen. ⁊ londonen. epis.

Bone memorie. O. de ca-
mera psona eccie de fam-
viaz vniuerse carnis ingresso
abbas sancti aug. cantuarien.
eiusdez eccie quā ad se asserit
ptinē p̄mo p quosdaz mōchos
secūdo p seip̄m possessionē in-
gressus ad nos pluries vocē
ap. emisit. ne quis eū sup pos-
sessione ipius eccie p̄sumeret
molestare. cūqz aliq̄ diu p̄di-
ctam ecciā pacifice possedisst.
quidam laici cantuarien dioc.
ip̄m abbatem ⁊ monachos de
possessione ipius eccie p violē
tiā eiecerūt ⁊. j. Procurator ve-
ro archidia. ꝓposuit ex aduer
so q defuncta psona eccie ar͛d.
tm̄ datur eius custodia mo ar
chid. qui fuerāt ꝓ tpe tā de iure
ɔūi q̄ de generali ɔsuetudine
tam in illa eccia q̄ in alijs vni-
uersis euisdē dioce. hoc iure sp
usi fuerunt. Preterea p̄fatus
O. nomine archid. ecciam pos
sedit eand. utpote q ei vnā ꝓ-
curationē. et. v. sol. nomine ec-
clesie annis singulis exsolue-
bat. et. j. Premissis igitur dili-
genter inspectis p̄dictos ab-
batē ⁊ monachos in eū statum
in quo tpe ap. facte ex verisimi-
bus et ꝓbabilib⁹ cāis ad nos
legitime interposite fuisse no-
scuntur ꝓprietatis pti utrilibet
saluo iure decreuimus reducē-
dos ac fructus medij tempo-
ris censuimus pariter assignā
dos eidē. Idem. s. aug. et. s.
greg. prioribus.

Dilecti f. J. et. W. prioris et
monachoꝝ cantuarien ecclesie
nuncij retulerūt q cū ꝓ causa q̄
inter dictos p̄orē ⁊ monachos
et cantuarien. archiepm super
capella de lamede vertebatur ab
ipis ad se. ap. mitterentur idē
archiepiscopus post iter arre-
ptum in eos excōmunicacōnis
sententiam ꝓmulgauit. Cū aūt
plus sit ad se. ap. facto ꝓuoca-
re q̄ verbo et ipsis ꝓpter dictā
cām ad ro. ec. venientib⁹ intel-
ligit ad se. ap. ꝓuocatuz. M. q.
si e ita dcōs J. et W. denūcietis

de appel

excõicationis vinculo non teneri. Idem epo elien.

Pastoralis officij diligētia. et .j. Quesiuisti utrū qñ inhibetur ap. in rescripto frustratoria tātū inhibita videatur. Nos igitur attendentes q p appellationem frustratoriā etiam si non fuiss; inhibita nego ciū nō debeat impediri. rñ9 q quelibet ꝓuocatio intelligitur remoueri que a iure nō indulgetur expsse. Sz si appellans fuerit grauatus iniuste grauamen hmōi p supiorē poterit emendari. Verū q multotiēs quis ad tps p ap. legitimam a iudicis sui quo ad aliquem certū articulū eximitur potestate. consuluisti nos utrū si quis excõicationis sententia innodatus ante denūciationē ipius ab ea tanq minus racōnabiliter ꝓmulgata in eo casu i quo añ sententiam ap. vires obtinuisset curauerit ꝓuocare. eo q p ap interpo. excõmunicātis videtur iurisdictio dormitasse ipe denūciare possit eūdem. et ad tempus ecciasticis beneficijs clericum spoliare. Nos itaqz rñ9 q cū executionē excõmunicatio secū trahit. et excõmunicatus p denuntiacōnez amplius nō ligetur ipm excõmunicatū denūciare pt ut ab alijs euitetur. et illi ꝓuētus ecclesiastici merito subtrahūtur cui ecclesie comunio denegatur.

Idē episcopo parisien.

Sollicitudinē pastoralis. et .j. Sane cū sicut recepimus duobz coram suo episcopo litigantibus alter eoz ad sedē ap. appellass; epus appellantez reputans otumacē. ipm excõmunicacōis vinculo innodauit qui corā metropolitano de epo sibi petijt iusticiā exhiberi asserens. q post ap. legitīe ad nos interpositā ipm excõicauerat et petēs se ad eū statū in quo fuerat ap. tempore a metropol. reduci denunciari videlicet absolutū. adijciēs etiā q ap. nō renunciabat obiecte s; ꝓsequi volebat eandem. et .j. Nos igit inuiqui. t. t. rñ9. q sicut metropolitanus de ap. ad nos interposita ognoscere omnino nō valet sic nec de hijs que post ap. fuerant innouata. dūmodo de alijs cognosci nō possit nisi de ap. pariter cognoscatur vel de hijs q appellationis cām otīgē dinoscūtur. i quo casu si metropol. ad cognoscendū ptes suas interponē forte psumēt. episcopus poss; ad ap. bñficiū cōuolare. nā ad officiū eius qui

de ap. ognituruś ē ptinet prudenter corrigē que otra ipam inuenerit attemptata. si vero notoriū existeret q mandatū epi indiscretum fuerat vel iniustū cui non tenebatur subditus obedire. ac p osequentiaz ei liqueat euidenter subditum legitime ꝓuocasse pt archiepiscopus auctoritate metropoli. declarare subditū irrationabiliter extitisse anathematis mucrone peussum. cū aūt excõmunicatus qui appellauerat iuxta pscriptam formam coram archiepo deponit otra episcopū questionem metropol. ad recognoscendū de causa pt interponere ptes suas cū ille appellationis ꝓsecutioni renūciare tacite videatur. s; si verbo vel facto ap. se. velle ꝓsequi ꝓtestetur. non ē tanq aduersa petens et sibi cōtrarius audiendus.

Idē epo et cantori tre. Dilectis filijs decano altisiodoren. ac magistro. R. altisiodoren. episcopi ꝓcuratore i nostra psentia cōstitutis idem magister ꝓposuit q cū dictus eps psbrm domus dei i qua dispositionē plenariam obtinere dinoscitur detineri faceret vinculis mācipatū p eo q bona quedā eiusdez domus que furtiue subtraxerat restituē detractabat. ꝓpter qd etiā ab eodem epo fuerat excõmunicacōis vinculo innodatus. et supradictus decanus episcopū monuiss; ut ei restitueret vel saltē redderet psbiterū memoratū quē ad iurisdictionem suā spectare firmiter asserebat. episcopus metuēs ne decanus aliquod in suū piudicium attemptaret se ac sue statū eccīe ac ciuitatis ꝓtectioni metrpol. supponens ad eius audientiam appellauit. verū decanus post modicū tempus interdictuz hmōi ꝓmulgauit ut episcopo in ciuitate pñte a diuinis in altisiodorensi ecclesia cessaretur. postomodū vēocū die appella. pfixo oparuissent ptes corā officiali curie senonen. decanus allegans q ap. ab episcopo interposite ideo nō duxerat deferendū qm psbr supdcus

adhuc ī vīculis tenebatur ad nos vocē ap. emisit. officialis aūt iudicauit irritū interdictū a decano post ap. episcopi ꝓmulgatū. et .j. ua vero idē epūs diuersos modos expssit ſm quos decano patus fuerit sup captione pſbri iusticiā exhibere ad metropol. sedē appellans decanus nō potuit post hoc ferre sententiam interdcti. et ideo sententiam ipam ab eo post appellacōnem legitime ꝓmulgatam irritā decreuimus et inanē. non obstante ꝙ decanus ad excusationem suā quasi variando ꝓposuit ꝙ priusꝙ epūs appellationis sententiaȝ tulerat cuius effcm̄ ad tempus duxerat suspendendū. cū interim ap. interposita ꝓcedē nō debuit ad sententiā exequendam. officialis ꝓcessum q̄ post ap. hmōi sententiā interdicti irritam et inanem decreuit. temerariū iudicans. cum ap. ad nos intposita nl debuit innouari. reterea lȝ excōicationis sn̄ia in decanū p epm ꝓmulgata rite lata prima facie videbatur. cū p dictū officialē esset ꝓhibituȝ ne seruaretur in eccia interdictū et decanus ne celebrarent in eccia ꝓhibēdo dīnū videretur officiū ꝑturbare q̄ tn̄ p ap. ad nos interpositā ex pte decani. cui etiā officialis duxerat deferendū apłos ɔcedendo. non solū pn̄cipale negociū ȝ accessoria eē ad nostrū referebatur examē eādem sententiā post ap. ꝓmulgatā decreuimus viribꝫ caruisse. Verū lȝ arepūs post ap. p̄dcāȝ de qua sibi p official. lr̄as innotuerat decanū denūciauerit euitādū senon̄. tam canōicos q̄ samiori ducti ɔsilio ɔmūicauert eidē. ut ap. ad nos interposite magis ꝙ denūciacōni ab archiep̄o facte deferrēt inculpabiles iudicamus. Idē mediolan̄. arep̄o.

Tu nr̄m prodeat de vultu dei iudiciuȝ. et .j. Judicibꝫ dedimus in mādatis ꝙ si post scdm̄ mandatū p qd totius cognitionē negocij ad nr̄m iudiciū reuocauimus traditionem sigilli dicto h. a te ɔgnoscerēt esse factā. eā decernerēt irritaȝ et inanē. inhibētes illi ne quolibet eo vti p̄sumerēt. cum plus sit ro. pon. ad se aliqd reuocaē negociū ꝙ ad eum sup aliquo negocio ꝓuocaē. Idē abbati sci felicis et B. canon̄. bonon̄.

Hblate nobis vr̄e littere ɔtinebant. ꝙ cū quidā iudices quibus cā q̄ inter sambr. et rinocoꝛ. plebes vertebatur fuerat ab ap. sede ɔmissa ꝓ plebe sambricū sn̄iaȝ ꝓtulissent ac ꝓcuratores plebis de rinocoꝛ. ad nos fuerit sine termīo appellatū nec delatū ap. fuisset. nec ad ꝓsecutionē ip̄ius terminus a iudicibꝫ ptibꝫ assignatus plebanꝰ de sambri sup obſuacōe p̄dcē sententie sicut rōnabiliter lata erat nr̄as ad vos lr̄as et alias ꝓ se ɔmissiōis litteras a nobis sup infirmanda eadem postmodū ad alios iudices impetrauit nulla in posterioribꝫ litteris de prioribꝫ habita mentione. vn̄ in dubitacōne reuocato an posteriores iudices vel vos de illa debeatis ɔgnoscere. nos sup hoc ɔsulere voluistis. et .j. licet igitur appellanti legitime a sententia indulgeatur annꝰ a lege aut ex iusta causa biennīū ad ap. interpo. ꝓsequendam. qꝛ tn̄ huiusmodi terminus p̄t restringi nō solū a ꝓuocante verū etiā a iudice a cuius sententia ꝓuocatur. cū ideo sit ɔstitutū nō ut terminus ip̄e p̄ueniri non possit. sed ne valeat ꝓrogari credimus distinguendū in quo casu littere impetrantur. equidē quādo certus terminus ab appellāte vel a iudice ap. p̄figitur ꝓsequēde si eo tacito appellatus lr̄as impetrauerit. hmōi littere tāꝙ tacita veritate subrepte obtinere nō debent aliꝙ firmitatē. Si vero nō sit aliquis terminus a iudice vel ab appellante p̄fixus pars appellata infra terminū ɔstitutū a lege dūmodo minimū nō p̄currat ut appellātē in ɔmissione impetrāda supplantet ɔmissionis lr̄as poterit impetraē q̄ꝛ auct. in ap. cā legitīe ꝓcedatur. ita ꝙ si appellans voluerit in cā ap. ꝓcedere oportebit eū agere sub iudice sic obtento nisi possit euȝ legitime recusare. ꝙ si agere noluerit appellatus potest nichilominus ꝓsequi cām ipaȝ maxime si sentiat sibi ex dilacōe imminere grauamen. superior qȝ iudex si viderit ex dilatiōe piculū imminē p̄t et dȝ neutro ꝓseqn̄te ap. occurrere ut pīculū euitetur. puta si a sententia lata super ɔfirmatione alicuius electi fuerit prouocatū. et utraqȝ pars velit etiā ad annū prosecucōnē ap. differre p̄t utiqȝ immo dȝ superior iudex ad quē fuerat appellatū terminū prouide moderari ne gregi dominico diu desit cura pastoris. Ex hijs igitur ɔ. u. noueritis eē rn̄sum. qꝛ p posteriores nō derogatur p̄oribꝫ legitime impetratis p q̄s ad cōfirmandā sn̄iam vel infirmādā p̄ma p̄t ratione procedi. Idē.

PEr tuas lr̄as requisisti utrū si post latā sententiā vel saltē post deposicōes testiū publicatas fuerit ad se. ap. ap. hij quibꝫ sup h delegātur a nobis si altera ptiū eoꝝ se noluerit ɔspectibꝫ p̄ntaē cām sibi delegatā iudiciali possint calculo t̄iminaē. Nos g̃ ɔ. t. t. r. ꝙ cū lis sit sup eodē negocio corā p̄mis iudicibꝫ legitīe ɔtestata potuerūt iudices delegati eo qui cōuenitur se p ɔtumaciā absentāte cū eis de meritis cāe liquebit ɔmissuȝ sibi negociū diffinire. Idem in ɔcilio gn̄ali.

UT debitus honoꝛ deferatur iudicibus et litigatoribꝫ cōsulatur sup laboribus et expensis statuimus ut si quis corā idoneo iudice ɔuenerit aduersariū. ille an̄ sententiā ad supiorē

et ita p remotionem appellationis non possit hodie appellari in casibus non expssis. sed in alijs possit. ex vi remotionis hmoi pt appellare vbicunq; quis grauatur. lz grauamē nō sit expssuz in iure. et qz iniquū erat q aliquis euidenter grauatus nō possz appellare q habebat pbabilē cām appellandi cū casus ille nō essz expssus in iure. emanauit ista cōstitutio qua cauetur q quicunq; hz pbabilē cām appellandi talem que si essz pbata. rc. lz illud grauamē nō sit expssuz in iure possit appellare. et ita hec ostitutio ad alia extenditur q illa dec. pastoralis. quotiens eni noua lex cōstituitur ad eas species ptinere non videtur quibz specialiter ipa lege pena addita ē. ff. de pen. sancio legū. et ita cōstitutio ista pmittit appellare vbi remotio appellacōnis pbibebat. g siue sit remota appellatio i litteris siue nō i dem iuris ē. Si enim nō est remota appellatio pt appellaē vbicūq; pmittitur appellatio p iura spālia. ut. s. e. postremo. et. c. ex pte. et. c. significātibz. et in omibus

iudicem absq; rationabili causa nō puocet. sz corā illo suam iusticiam psequatur. nō obstāte si dicat q ad supiorē iudicē nunciū destinauerit. aut litteras impetrauerit ab eodē prius q delegato fuerint assignate. Cum aūt ex rationabili putauerit cā appellandū coraz eodē iudice causa pbabili ap

cōsimilibz vbi expmitur in dec. q possit appellari. et bñficio istius ostitutionis potest appellari in omibz alijs casibus nō expssis vbi expmitur talis causa que si foret pbata legitia essz. lz illa nō sit scripta in iure. et ita patet q remotio appellacōis que ad veritatē michil opatur sz potius apponitur ad cautelā. qz plus timeri solet qd specialiter pbibetur q qd generaliter impatur. xxiij. di. q q. et osuetudo ē ecclie. et tam in pncipalibus questionibz q incidentibz remota est appellacō p istam ostōnē. et corā quo cūq; iudice vbicunq; quis grauatur in casibz expssis vel nō expssis. et sic papa remouet id qd iā remotū est de iure. sic ocedit ppa qd de iure oūi ocessum ē. s. de iur iur. et si xpus. in fi. remota est p istam ostitucōnē quelibz appellatio q absq; rōnabili causa appoint̃

a Rationabili cā. sic g

Quid g opatur clausula de remotionē appellacōis que tota die apponitur i scptis. Dicūt quidā q nl sz appoitur ad cautelā quia solet plus timeri qd specialiter inugitur q qd generaliter impatur. j. de heret. si aduersus. et. xxiij. di. quanq. sz otra istos opponitur q sm eos ista clausula frustra membranas occupat otra illud qd legitur. xix. di. si romanoꝝ. Itē p michilo est facta decretalis que distiguit an pdicta clausula ponatur in medio lraꝝ. et sm sz tm pmissa amplectitur. an ponatur i fine ut sic omia pmissa ophendat. j. e. inquisitioni. que post hanc ostitucōnē emanauit. Idcirco alij dixerūt q hec ostō etiā tm in ordinario locū habet. otraria aūt in delegato loquūtur. sz ppter hoc nō ē soluta questio quid pdcā clausula operetur. Tercij dicūt q ante sentētiaz michil opatur qz remota ēst appellatio quelibet nisi ex cā pbabili fiat p istam cōstōnem. sz post sententiā impedit execucōnem etiā sententie si ppter cām expssam i iure fuerit appellatū. s. e. pastoralis. p ista snia facit op. s. de offi. del. sup eo. in fi. ibi eni dicitur q si ille cui ē cā omissa ap. re. suā sentētiā velit executioni mandare in piudiciū alterius ptiū inter quas causa vertitur poterit appellari. vñ tenet ibi appellatio facta ab episcopo vel archidiacono. Et subiūgitur ibi ratio qz non illis scz. epo vel archidiacono. sz partibus inter quas causa vertitur appellacōis remediū ē sublatū. et sic auditur ibi epus vel archidiaconus appellās qz non ē eis appellatio interdicta. Ergo p oppositū ptes inter quas cā vertitur nō poterūt appellare qz eis appellacōis remediū ē sublatū et sic non obstante ptiū appellacōe sententia mandabitur execucōi qz pbibite sūt appellare. cū alias appellacōe pendente n essz pdicta clausula non possz sententia executioni mandari. s. de iur iur. venientes. s. e. t. dilectis. istoꝝ snia impugnatur in eo q dicūt q an sniaz michil opatur. Est eni repire casū in quo hz ncrio opari. nā sm canones omissis omibz medijs pt ad papā appellari. s. e. sollicitudinem. et. c. si duobz. ij. q. vi. ad romanā. cū duobz. c. pced. et duobus seqn. pone g q michi a papa ē cā omissa ap. re. omitto tibi lit. ot. tantū michi ceteris reseruatis. facta lit. ot. corā te. tu vis testes recipere et sic finē mandati excedis. et sic pt a tua audientia appellari. sz ad quē appellabitur nūquid ad ppam. cum ad eum omibz omissis medijs appellari valeat. ut dcm̄ est. s. certe nō. et si fieret appellatio nō valeret. qz ex virtute pdicte clausule ad me ē tmmodo appellandū. qz michi de iurisdictone reseruaui. s. de offi. del. sup qōnū. q. porro. v. si cā sit ei appellacōe rmota omissa. rc. ergo a otrario sensu si cā nō essz ap. re. omissa possz appellari ad ppaz p iura pdcā. nec opponas de pntio ostōe qz nō pt n ex cā pbabili ibidē appellari. qz ego posui q ex causa pbabili appellatur. qz fines mādati excedis. et sic sm hanc ostōnem appellatur. sed non pt appellari ad ppam qz inhibita

est appellatio in scpto. et appellatur hic ante sententiam diffinitiuā. vñ p istū. q. tam ista sentētia q pma etiā impugnatur. vñ dicit qr ti q ante sentētiam r post sententiā idē opatur. videlicz q non possit appellari n ex cā i iure expssa. p istis ē casus dec. s. e. pastoralis. quē intelligo q nō possit appellari nisi ex causa expssa in iure quātū ad hoc q pcessus iudicis p appellacōnem valeat impediri. sz grauatus ex causa pbabili poterit appellare. et si de grauamine cōstiterit poterit p supiorē remoueri ut ibi dicitur. nec obstat hec dec. nam hic dicit q ex causa pbabili appellari pt. et illa dicit idē. sz dicit illa q iudex non tenetur appellationi deferri ex quo causa nō ē expssa in iurē nec ista dic q tenēatur. et ideo nō otradicunt. pz ex pmissis q oibus omissis pt appellari ad principē. et tñ recipit instantiā in pallegato. q. porro. vnde ut illa materia planius r plenius pateat. ita ē distinguendū. quia appellatur qñq; a delegato qñq; a subdelegato qñq; ab ordinario

pellationis exposita tali videlicet que si foret pbata deberet legitima reputari supior de appellacōe ognoscat. Et si minus eū rationabiliter appellasse cōstiterit illū ad inferiorē remittat. et in expensis alteri pti cōdemnet. Alioquī ipē p cedet saluis ostitucōnibz de maioribz causis ad se. apostolicā referendis.

to. si ab ordinario planissim est q ad pxim supiorē est appellandū. ij. q. vi. placuit. et. l. canonizata. anterioꝝ. q. ad hoc. cū ocor. tñ nlominus omissis medijs pt appellari ad papā. s. e. si. duobz. et. c. sollicitudinē. ij. q. vi. ad romana. cū duobz. c. pced. et duobz seqn. Si autē appellatur a delegato subdistingue. qz aut ē delegatus ad vniuersitatē causaꝝ aut ad vnā causam tm. Si ad vniuersitatē causaꝝ ut est vicarius epi nō appellabitur ad epm. sz ad eum ad quē appellaretur ab epo scz ad archiepm. ut in ostitutione innoc. iiij. eiusdē. t. romana. tñ omisso archiepo r alijs medijs possz appellari ad ppam. ut dictum est supra. Si aūt appelletur a delegato ad vnam cām tm. Si ē delegatus a pncipe tm ad pncipē appellabitur. si est delegatus ab alio appellabitur ad eū qui ipm delegauit. ff. quis. et a quo. ap. l. i. in pn. Si vero appellatur a subdelegato sed r illo omisso appellari possz ad pncipē. ut dictū ē. s. Si vero appelletur a subdelegato. subdistingue quia aut ē subdelegatus delegati a pncipe. Si ē subdelegati a pncipe. aut subdelegatus delegati a nō pncipe. Si ē subdelegatus delegati a pncipe. aut ille delegatus subdelegauit totā causam et tunc pt appellare tm ad pncipē. aut sibi aliqd d iurisdictioe retinuit. et tūc si sit remota appellatio in scpto. nō pt appellari ad papā vel ad pncipem sz ad delegatū tm qui subdelegauit. Sz si nō ē remota appellatio posset appellari ad delegatū qui subdelegauit. et nlominus ad papā eo omisso. ut. s. de offi. del. sup questionū. q. porro. et q iura pmissa qbz pbatur q oibz omissis pt appellari ad papā. Si aūt appellatur a subdelegato delegati a nō pncipe pt appellari ad eū qui delegauit. ff. si quis et a quo ap. l. i. in pn. et. l. ul. et nlominus eo omisso ad papā. ut p iura pallegata pz. Si queras quomodo delegatus a nō pncipe pt alij cām delegare. otra id qd legitur in dec. cū causam q. s. Rndeo. illd intelligo qñ alicui caꝝ vniuersitas est omissa. sicut ē vicarius epi qui pt alij causam delegare. ff. de iudi. cū ptor. et osti. innoc. iiij. s. de fo. ope. romana. q. nec a otrario sensu qd aūt sepius dictū est q omibz omissis pt ad pncipem appellari intelligo sm canones esse verū. sed sm leges si fuerit omisso medio ad pncipē appellatū remittit pnceps causaz appellacōnis ad eum ad quē debuit appellari. ff. de ap. impatores. Itē q dictū ē. s. q a sub delegato delegati a principe qui totā causam subdelegauit. vel cui erat causa. ap. re. omissa pt appellari ad pncipē intellige sm canōes non sm leges. ut in vtroq; casu appellaretur ad delegatū qui subdelegauit. C. qui p sua iur. da. pos. l. i. ad fi. vel solue otrarietatē illius. l. ut notatur in pdicta dec. sup questionū. q. porro.

b Si dicat. et si appellauit non admittitur eius appellatio. ij. q. vi. q. eius qui. ff. de ap. eius qui. et sic correcta sūt iura illa. s. e. meminimus. et. c. ad hoc sicut. et. s. de offi. del. cū causa. qz nō pdest nūciū pmisisse ad supiorē. nec pdest etiā habē lras q plus ē q nondū sūt causa dici pntate. ut hic dicit. ratio huius ostōnis fuit ne quis sine causa declinet examē ordinarij iudicis. ut pus honor debitus iudicibus deferatur. C. qn. puo. non ē ncc. omem honorē. vñ sicut non pt tediari iudiciū eius p ap. frustratoriā. sic nec p missionez nūcij. qz p missionem nūtij intelligitur puocasse facto vel verbo cū causa nōdū esset mota nec omnata nec ad iudicē aliquo modo insinuata. vñ licitū est aduersario ad iudiciū puocare et ius suū p sequi corā ordinario. et ita pueniere aduersariū. nec pdest illi lras allegaē si nōdū sint iudici pntate. et ita quasi puentus oportet eū corā ordinario recepisse cum effectu nisi cū eis lre pntentur. s. e. sup eo. ij. in fi. lz cū qs citatur si postea pendente citacōne mutauerit domiciliū quasi puētus oportebit

eum respondere. s. de fo. ope. c. pnl. sic et iste qui iam habebat litteras in archa sua preuentus ēst. ptereа cū p secūdū scptū non tollat iurisdictio delegata. nisi de ea fiat mentio. multo fortius videtur q nō tollatur ordinaria nisi de ipa fiat mentio. facilius eni tollit̃ extraordinaria q ordinaria. iij. q. iij. q. ei aūt. sup hz dicas q si iurisdictio ordinaria iam cepta ē p solam citacōnē. amodo nō pt tolli quantū ad cām illā p lras pape. nisi de hoc fiat mentio in scpto sicut r in delegata. sed si ordinaria iurisdictio non ē cepta p citationem puenitur hñ per scptū put qtidie fit nec est ncce fieri mentionem in scpto de ordiaria. et hz ideo ut dixit io. qz ordiaria iurisdictio gnalis est vnde tollitur p specialez. quantū ad illā spēm que delegatur. s. de scp. pastoralis. ar. j. e. t. c. i. et eoipo q papa scienter omittit cām eam transfert a potestate ordinarij. s. de offi. del. pastoralis. q. ptereа. et tu dicas aliā rationem meliorē. cū eni dñs papa sit iudex ordinarius hominū oim. ut. ix. q. iij. cūcta. potest quilibz ipm adire p simplicē querelā re integra. et ipē pt ognoscere vel delegare. nec ē ncce q faciat mentionē de iurisdictione minoris. et p ap. itur ad ipm sicut in legato otingit de quo minus videtur. s. de offi. lega. c. i. Itē r hic corrigitur istud. s. de scp. plerūq; ut statim quis possit aliū puenire habentē pores lras que nō sunt iudici pntate. de hoc tñ dixi. s. de scp. c. i. et ita pz q ille qui pmo suas lras exhibet iudici siue puenit aliū in citacōe facienda p ordinariū vel p delegatū. ille obtinebit. ad hoc facit. s. de scp. caplm sancte crucis. et ita nō refert que sint pme vel scde re integra existēte. et sic intelligitur ostitutio ista re non integra existente locū habent alia iura in quibz cauetur q nō valet scōm scptū qd nō faciat mentionē de primo.

a Assig. te. et ita si pme lre delegate sint assignate nō poterit p uemiri ab oridario vel delegato p scdas nisi fiat mentio de pmis. sz quid si nō pcedant pmi iudices. nūquid valebūt secūde vel qdiu debent exspectare secūdi si nō pnt primi pcedere impediti iusta de causa. pt dici q in hoc casu locū habeat dec. illa plerūq; s. de scp. ut si non pcedant pmi iusta cā cessante valeāt scde. sed si non curāt pcedere tunc moneantur p ordinariū. vel p scōm delegatū ut pcedant infra terminū opetentē. qz vnus iudex ppter negligentiam amittit iurisdictionem et alter postea pcedit in cā. s. de offi. ordi. significauit. et. s. de offi. del. prudentiā. in fi. et. s. de fo. ope. licz. et. c. ex tenore. ne de dolo et malicia pars altera comodū osequatur qz dignū est ut ppter negligentiā siue dolū pdant iurisdictionē. ista notula intelligitur cū prime littere sūt iudici pntate nulla citatione facta p eas. sed nō ē curandū de hijs que in illa dicūtur. qz lra ista p usq; rc. dz intelligi put dicitur in seqnti notula que incipit. sz nūqd. et in fi. illius notule. et si ppterea. qz non dicitur puenta iurisdictio p solā pntacōnem. lz lra ista hoc innuat.

b Assignate. sed nūquid sola pntatio lraꝝ siue assignatio suffic ut non possit pueniri ab ordiario siue alio delegato. ex hac lra vid q sic. sed otra potius videtur q sola pntatio siue assignatio non sufficiat qm video q si duo sint ordinarij possum aduersariū meū puenie corā altero quē voluero eligere. non obstāte si aduersarius dicat q volebat et deliberauerat me ouenire corā alio. nisi ipius citatio puenissz et idem credo in legatis siue delegatis siue delegato r ordinario re integra. rem intelligo integrā ante citacōnē p quā iurisdictio ppetuata ē. vñ q dic pusq; rc. supplendum est maxime. qz idem post pntacōnem et ante citationē nisi aliud viderem. et hz dicitur in fi. illius no. et si ppterea. p solam pntacōnē vel adicōnem ordinarij nulla etiā facta citatione nō ē puentus aduersarius. sz per citacōnem puentus ē. s. d fo. ope. c. ul. et p solā citacōnē iurisdictio ppetuatur. et nō p solā pntacōnē si alibi inueneris vbi dicatur q sola pntatio sufficiat reducas illa ad id qd hz dicitur. hz.

c Causa. colligitur euidenter ex hac lra q semp sit causa appellacōis talis que si essz pbata legitima essz apponenda est cora iudice a q appellatur. et. j. e. cū causam. i fi. vbi dicitur de hoc. sz pt queri que cā dicatur pbabilis. utrū illa que videt iudici vel alijs. videtur q hz nō sit referendū ad opinionē iudicis. j. de sen. ex. sacro. sicut nec ad opinionē iudicis refertur quid dicatur manifestū. sz ad ipam rei veritatem. j. de v. sig. cū olim. ad id facit. iij. q. vij. iudices. sentētiabit eni iudex in hz sm q sibi videtur. habita tñ collatione sapientū si nō ē certus. ar. ff. de arb. qualez. et iudex estimabit ex opinione animi sui ea que pponūtur. ar. iiij. q. iij. q. itē sepe fit. Si vero iudex dubius remanet qz iudex nō pt certificari an sit pbabilis vel non. in tali dubio deferat appellacōni. j. de sen. ex. sa

c 74

cro. ad fi. quicūq; enim appellat a grauamine siue in iudicio siue extra cām rōnabilē dz allegaē i scriptis sm tenorē ostitucōis inno. iiij. j. e. cordi nobis. alias reputabitur non appellās ut ibi dicitur. hz.

d Rationabiliter. qz cām quā pposuit in appellando nō fuit pbabilis. ut ex euentu cāe apparet. quid aūt debeat pbaē appellās in cā appellacōis dicitur. j. e. interposita. vbi de hz. sz qliter remittitur ad illū a q appellauit cū habeat eū suspectū. s. e. ad hec. sed nō potest dicere illum suspectū cū ex ppria culpa pcesserit illa suspitio sicut ille qui non prosequitur appellationez. s. e. psonas. et. c. cū sit romana.

e In expensis. hoc generaliter obtinet q qui deficit i appellacōe punitur i expēsis. s. d testi. significauerūt. de expēsis istis plene dicitur. s. de do. et otu. finem. et. s. de scp. c. ulti.

f Alioquin. sz pz q si iudex appellacōnis pnūciat appellacōnē tenē. q p hoc non expirat eius officiū sz quiescit et poterit postea ognoscere de causa pncipali. C. de rebz creditis gnaliter. q. finaūt. et in aut. de sanctis epis. q. si quis otra aliquē. in pma colū. dicas q hoc locū hz qñ appellatur a grauamine ante sententiā. qz tūc iudex datur quasi sub cōdicōne quo ad pncipalē causam. vñ pmo ognoscit de grauamine et si inueniat legitimam appellationē tūc pnūciabit legitime appellatū fuisse et postea pcedet sup principali. si male appellauerit pronūciabit male appellatū et remittet ptes ad pores iudices i expēs appellantē odemnando. ut hic dicitur. et sub hac forma semp rescribitur quādo appellatur a grauamine. Si vero appellatur a sentētia diffinitiua tūc iudex dz cognoscere de meritis cause. et videre an bene vel male sit iudicatū. et si bene sit iudicatū cōfirmabit sentētiā. vel cassabit si male iudicatū fuit. ut. ij. q. vi. in fi. et. C. de ap. eos. in quibus dicitur q iudex tm pnūciare debet sententiā iustam vel iniustā. si vero plura capitula sint in sententia siue plures articuli. iudex p parte potest cōfirmare et pro pte cassare. et reformare sententiā sm qd iustū fuerit. j. de testa. raynucius et raynaldus.

g Causis. ille eni semp sūt referende ad sedē apostolicā. j. de bap. maiores. q dicantur maiores cause. no. s. de offi. lega. q translacōez.

Idem in eodem.

Cum cessante causa cesset effectus. statuimus ut siue iudex ordinarius siue delegatus aliquid ominando vel interloquēdo ptulerit quo executioni mandato alter litigātium grauaretur et sano vsus osilio ab hmōi interlocutionis vel ominacōis effectu destiterit: libere in cause cognicōe pcedat. non obstante si a tali ominatione vel interlocutione fuerit appellatū. dūmodo nō sit ex alia legitima causa suspectus. ne processus negocij friuolis occasionibus retardetur.

Idem in eodem.

Cum specialiter sit pbibicōe prouisū ne quis in aliquā excōicationis sententiā nisi cōpetēti monicōne pmissa promulgaē

Qsm cessante. cōminando. videtur ergo q si iudex cōminatoria verba proferat pti q ex hoc possit appellari nisi de hoc satisfaciat iudex qd tamen nō ē verū. qz ex officio suo ominari debet. ff. de iudi. in pemptorio. et. s. de resti. in integ. tū ex lris. in fi. nec etiā dz statim quis moueri ppt asperitatē verboꝝ. s. de scp. si qñ. Sed qliter iudex potest mutare cōsiliū suū in alterius iniuriā otra regulaz istā. ff. de re. iur. nemo. sed certē eodē modo quo appellans pt mutare osiliū. ut. ij. q. vi. si quis libellos. sic et iudex. et intellige si appellans adhuc nō fecit sūptus ad psequendā appellacōnē. ff. de cōdi. ob cau. data. si pecuniā. i pn. sz si sūptus vellet reficere pt adhuc reuocaē gramauen. qz iam non interest illius. j. e. interposita. q. ij. sed nūquid iudex post. x. dies potest mutare suam interlocutoriā. videtur q non. qz postea transit in rē iudicatam. sicut etiā diffinitiua. s. de elec. cū dilecti. et. s. d testi. significauerūt. ad fi. ar. otra. ff. de re iud. q iussit. potest dici q licz transeat in rem iudicatam quo ad hoc q post. x. dies nō possit appellari. nō tñ quo ad iudicē quin possit reuocare suā interlocutoriā. qz et appellans post. x. dies possz renunciare appellacōni. qz ipō facto renūciat quis eo q nō pseqtur ipaz. s. e. psonas. aduertat tñ qualiter corrigat suā sententiā siue errorē qz si ita dicat. Ego reuoco sententiā meā siue corrigo errorē meum sic fatetur se errasse. et sic ille habuit pbabilē cām appellandi. et sic videtur q iurisdictio ab illo trāslata sit. et sic canō nō possz sibi reddere iurisdictionē cū fateatur causam a se translatā. curialius g dicat nō credo te grauasse. sed si grauaui te in aliquo illud reuoco. ar. colligitur ex hac dec. q interlocutoria non transeat in rem iudicatam. sed verum est q non transit ut dictum est. quin iudex illam bñ possit reuocare re integra. sed quantū ad illū otra quē lata ē snia si non appellet infra. x. dies bene transit et sibi imputetur q nō appellauit qz sententie acquieuisse videtur. ar. s. ti. px. q ad osultacōnem. io. Item hic est ar. q actio semel extincta reuiuiscit. ar. ff. de bo. pos. sm tabulas. l. pnl. q. qui testamento. et est otra illud. de ose. di. iiij. q. ris. et. ff. de soluc. qui res. q. aream. sed hoc ē beneficio huius cōstitutionis. et qz iudicis est corrigere qd minus legitie fecerit. j. de accusa. qualiter r quando. et alia iura plura hoc dicunt.

a Qsm speciali. probibitione. quam habes. j. de sen. ex. sacro.
b Competenti. trina scilicet. ut. xvi. q. vij. omnes decime.

de appel

·xvij·q·iiij·de p̄ſbiterorū·et·xxiiij·q·iij·de illicita.
a Codē·s·e·ſecundo·
b Suſpicōis·quid ſi dubitetur an ſit iuſta·cū nō ē in iuē expſſa, et alias dubitaretur·rn̄deo arbitri electi ad hoc ɔgnoſcant p̄mo an ſit iuſta cū oīa que ad hunc articulū ptinent ad arbitros ptinent·s·de offi·del·c·ſuſpicōis·
c Iudice·h̄ intellige qn̄ iudex ordiari⁹ pcedit ex officio ſuo ſ̄ aliq̄ ad famā vel clamorē·j·de accu·q̄liter ⁊ qn̄·et ſic loq̄tur iſta ɔſtō in ordiario ut bn̄ declarāt ſeqn̄tia alit̄ intelligi nō p̄t et ita tā in ordiario iudicio q̄ ex ordinario inquirēdo p̄t iudex recuſari.
d Terciū·ſub hac forma non poſſ̄ ɔpromitti in duos ut ſi diſſentiāt terciū eligāt·s·de arb·innotuit·et·ff·de arb·itē ſi vn⁹.

p̄ſumat volentes etiam puidere ne forte ɔmonitus fraſtratorie recuſationis vel appellacōis obtentu monentis poſſit declinare examē. Statuimus ut ſi allegauerit ſe iudicē habere ſuſpectū corā eodē cauſā iuſte ſuſpicōis aſſignet·et ipſe cū adūſario vel ſi forte adūſariū nō hēat cū iudice arbitros ɔūit eligat ā ſi ɔūit ɔuenire nō poſſint abſq̄ malicia ipe vnū et ille aliū eligat qui de ſuſpicōis cauſa ɔgnoſcant·et ſi nequiuerint in vnā ɔcordaē ſententiam aduocēt terciū ut qd̄ duo ex ipis decreueirt robur obtineat firmitatis·ſciātq̄ ſe ad id fideliter exquēdū ex iniūcto a nobis in virtute obediencie ſub obteſtacōne diuini iudicij diſtricto p̄cepto teneri·cauſa vero ſuſpicōis legitima corā ipis infra ɔpetētē terminū nō pbata ſua iuriſdictione iudex vtatur·at ipa pbata legitime de recuſatoris aſſenſu pſone idonee ɔmittat negociū recuſatus vel ad ſuperiorē tranſmittat ut in eo ipo pcedat ſm q̄ fuerat pcedendū. Porro ɔmonito ad ap·obſtaculū ɔuolāte ſi eius exceſſus euidentia rei vel ipius ɔfeſſione aut alio modo legitimo fuerit manifeſtus cū appellacōis remediū non ſit ad defenſionē iniquitatis·ſ̄ ad p̄ſidiū innocētie inſtitutū nō ē puocacōi huiuſmodi deferendū·exceſſu q̄ dubio exiſtente ne friuole appellationis diffugio appellans iudicis pceſſum impediat corā eodem pbabilē cauſam appellacōis exponat talē videlicet que ſi foret pbata deberet legitima reputari·et tūc ſi habueirt aduerſariū infra terminū ſm locorū diſtantiā ⁊ tpis qualitatē ⁊ naturā negocij ab eodē iudice moderandū ap·cām pſequatur·quā ſi pſequi nō curauerit extunc ipe iudex ap·non obſtāte pcedat·nullo aūt adūſario ɔparēte tūc iudex ex ſuo officio pcedat·ap·cā corā ſupiore pbata ſupior ſue iuriſdictōis officiū exequatur·ſ̄ ſi appellās in eius probatione defecerit ad eū a quo ipm maliciōſe appellaſſe ɔſtiterit remittatur·ceterum has duas ɔſtitucōes p̄miſſas nolumus ad regulares extendi ɔtra ſuas ſpeciales obſuātias. Hono·iij·decano cancell·et cātori lincolnien.

Cum cām que inter abbatē ⁊ fratres de valle ſancti iohis ex pte vna ⁊ priorē et canonicos de nouo loco ex altera ſup eccīa de holiſeth vertitur R. ſancti āgeli diacono cardiali ɔmiſim⁹ audiēdā. et j. pcurator p̄dictorū p̄oris et canonicorū ppoſuit q̄ cū corā ſubdelegatis iudicū delegatorū inducias ad pponendū exceptiones dilatorias petijſſ̄·cū aduocatus ipius ductus errore rn̄dit q̄ eccīa de nouo loco eccleſiam de qua erat queſtō per ·xl·annos et āpli⁹ pacifice poſſederat·licet ipe eadē die aduocati errorē corrigens ipius rn̄ſionem que ſue peticōni contradicere videbatur ne p eam aliqd̄ ſibi poſſ̄ p̄iudiciū generare p eo q̄ an̄ lit·cōteſta·ſūt exceptiones dilatorie ppōnēde coram eiſdem iudicibus reuocauit·iudices tn̄ p hmōi reſpōſionē erroneā aduocati lit. ɔteſt·fore credentes ad receptionē teſtiū ptis alterius pceſſerūt et j. M·q·ſi dicti prior ⁊ canonici legitime probauerint q̄ p procuratorē iporum eodē die aduocati rn̄ſio extiterit reuocata cū ſic p ɔſeqn̄s lit ɔteſt·nō fuit·vel q̄ delegati teſtes receptos a ſubdelegatis ſubdelegatorū ſuorū approbauerint cum nō niſi delegatus a pricipe cām alij valeat delegare quicquid ab ipſis poſt appellacōem factū ē dūmodo h̄ in appellatione ipa expſſa fuerint. nūcietis irritū ⁊ inane. Idem decano ⁊ theſaurario ſ·petri canonico zamoren.

Ile·ſi·D·cappellano noſtro·D·pſbro et J·capituli ſalamantini procuratori a noƀ auditore ɔceſſo pcurator capituli ppoſuit corā eo q̄ cū dictus pſbr ſup recepcōne ſua in ſalamātina eccīa executorias a nobis ad ar̄d·ciuitatē ⁊ collegas eius l̄ras impetraſſ̄ corā eis fuit ex pte capli allegatū·q̄ cū i ipa ſit eccīa certus nūs canonicorum iuramēto firmatus de quo in l̄ris ad eos directis mēcō nō fiebat p eas nō debebant cōtra ipos pcedē et ne aliter facerēt fuit ad nr̄am audiētiā appellatū·et j. Rm̄ igitur et ſi p ɔfeſſionē pſbri fcām corā auditore p̄dcō cōſtiterit ſalamātina eccleſiam hr̄e cētū nūm canoīcorum iuramēto firmatū·et hmōi exceptionem coram executoribꝰ fuiſſe ppoſitā·et q̄ appellatū extiterit ab eiſdē cū tn̄ non ɔſtitit q̄ pter excepcōnē hmōi non admiſſā aliāue legitimā fueit appellatū·M·q·ſi vobꝰ ɔſtiterit p̄fatā exceptionē hmōi de certo canonicorum nūo iuramēto firmato·vel alias excepcōes legitimas fuiſſe ppoſitas corā ipis executoribꝰ nec admiſſas ac ideo ptē capli appellaſſe iporum executorum pceſſum denūcietis irritū ⁊ inanē. Idē s·andree ar̄d·et mgro J·canonico de meltēn.

Jcolao militi ac fratri E. mōcho mōſterij ſcē M·s·s·adriani diac·car·ɔceſſim⁹ auditorē in cuius p̄ntia cū dictus monachus nō niſi ad impetrādū et ɔtradicendū pcūtor fuerit inſtitutus ſupplicauit humiliter idē miles ut ɔtra ipos tā q̄ ɔtumaces pcedē debēmus. et j. M·q·ſi vobis ɔſtiteit dcōs abbatē ⁊ ɔuentum appellacōi ſue terminum p̄fixiſſe cum ad

dr̄ appel

prosequēdā eandē sufficiētem procūtorē nō miserint memorato milite ipam psonalr prosequēte. ipos ad restituendas expensas a tpe ap. factas eidem militi odēnetis. **I**dē epo mantiñ. et p. canonico tuscañ.

GRa nobis R. tutor filio Grū quodā b ciuis tuscañ. petitione mōstrauit q cū inter ipsuz ex vna pte et .F. pro se ac p. tutore quodā filij. b. ex altera sup quadā sūma pecunie coram iudice tuscañ. qstio vteretur. idē diffinitiuaz sniam pro eodē. r. tuscañ. promulgauit. q bis fuit p iudices delegatos a se. ap. ofirmata. et. J. Sz pars altera q semel et iterū appellauerat tercio vocē appellacōnis ad nos emittēs p. et eius collegeo gnicōnem ipius sententie a nob obtinuit delegari. et. J. Cūqz R. scē marie in cosmed. diac. card. super ap. tercio ad nos emissa utriqz pti a nobis datus auditor interlocutus fuerit illos nō potuisse de iuē tercio appellaē nos pdcō p. et ei9 college dedimus in mandatis ut in negocio ipo nequaq pcedere attēptarent. **I**dē magistro. H. arō. et offi. lemoñ.

DIlecti filij por et ouentus de lacu rubeo transmissa nobis peticōe monstrarunt. et J. Ex pte dcō p oris et ouētus fuit excipiēdo ppositū q cū omisso dioc. epo fuissz ad archiepm appellatū ad quē grada tim fuerat appellanduz in causa ipa de iure pcedē nō debebat. Sz q officialis archiepi hmōi excepcōnē admittere denegabat ipi ad nram audientiā appellauerūt. et. J. Quo circa M. q. sentētias post hmōi ap. latas in eos denuncietis penitus nō tenere.

GRego. ix. magistro scolarū H. et H. de rupe canonicis sancti andomari moriñ. di.

EX pte. M. dñe de cobb. nob fuit oblata qrela q cū nobil mlier dña de bellebrō. sup quibusdā terris ipam corā iudicib nomie filioz suoz auctoritate n. traxissz in cām. eadē in iudiciū ipoz excipi fecit psentia. q cū res de quib in iudicio agebatur et pdicti filij eius sb potestate et tutela ipius minime pmanerent. cū iam ad secunda vota trāsissz sup hijs ei nō tenebatur ipoz nomine quoz tutrix esse desierat rndere. Sz q dicti iudices hac exceptione neglecta nichilominus ad hoc opellebant eandē ipa sentiens se grauari nram audientiā appellauit. Ideoqz. M. q. si ita est reuocato in irritū quicquid p9 ap. inueneritis attēptatū audiatis hicinde pposita. et c. **I**dē mgrō. et fratrib dom9 morieñ.

EStimasti. et. J. Preterea hospitalarijs ignorātib et non facta eis copia de inquisitionis pcessu ad nos relationē transmisisse noscūtur cū iuxta legitīas sanciones quotiēs relaturū se iudex quilibet pollicetur ilico litigatorib apud acta osultacōis exemplū edere teneatur. **I**dē archiepo archi. et. H. cano. turoñ.

SIgnificante aurelianeñ. epo nos noueritis accepisse q cū decanus et capitulū magō. ipm sup eo q dicebant alibi q in stallis decani et capli pdictoz carnifices carnes vēdere nō debere corā iudicibus auct. ap. ouenissent. petentib tādē decano et cap. noiatis iudicū officiū implorādo. ut cū idē epus post citacōnez carnes in stallis alijs vendi fecissz q per eū sup hoc factū fuerat in statum pstinū reuocarent. p pte ipius fuit ppositū. q cū lis presertim nō fuissz sup negocio cōtesta. locū imploratio hmōi nō habebat. adiciens q cū de cōsensu ptiū corā dictis iudicib ad litigandū sup ipo negocō certus dies statutus fuissz. quā tū ad illā diem solutū fuissz iudiciū eorūdē puenire diē ipm ac audire ptem aduersam ita li imploratione absqz cōsensu ptiū non debebāt et q sup hijs nō audiebāt eūdē ad nraz audientiā appellauit. et lz p curatorē suū infra annū ad hmōi ap. miseit p seqndā. q tn dcūs pcūtor ut credit circūuētus otra inhibicōez ipius epi nras sup h ad quosdaz iudices certa rōne suspectos lras impetrauit. dictus eps vti noluit lris sic obtentis petens nō obstāte lapsu anni ad psecucōnem appel. admitti. Ideoqz mādamus. q. si de inhibicōne hmōdi et pmissis causis ap. vel eaz altera cōstiterit reuocato in irritū et c. usqz attemptatū in iā dcō negocio iuxta priorū otinētiam lraz et c.

INterposita appellacōe **I**dem. ex causa pbabili nō sufficit appellāti pbare qd ex cā hmōdi puocauit si eā non doceat esse veram. nisi hoc se offerens probaturum non fuisset admissus.

Eidem quoqz permittitur si nō recipiatur ap. a iudice nec ab adusario approbetur super psecucōne ap. p pcuratorē ad impetrandū et otradicēdū cōstitutū lras impetrare. lz ps altera p se vel p pcuratorē idoneū iudiciū sup hoc apud se aplicam

recipe sit parata. Ille demũ q̃ qui vocẽ ap. emisit cuius nõ dum est alij cognitio delegata ad petitionem eiusdem ad eũ a quo puocauit de iure remittitur cõtradicõne ptis alterius nõ obstãte in legitĩs expensis aduersario quas eũ propter hoc fecisse ostiterit cõdẽnandus. Sane parato aliquo pbaẽ grauamẽ propter qd duxerat appellandũ et pte aduersa se otumaciter absentãte pt sup hoc lite non otestata pcedi l3 nondũ li. otesta. fcã fuerit ĩ ipo ap. articulo vel negocio principali. q2 cũ in hoc casu iniquitas principaliter prioris iudicis arguitur nõ est rigor iuris ex quo sequi posset cause pplexitas requirendus.

Inquisitioni. t. t. Idem.

Irrũ q quotiẽs clausula p quã tollitur appellacõis remediũ in medio lrãz ponitur si sũt plura negocia se minime otingentia tm̃ pmissa oplectitur. nisi forte in fine lrãz pdicta clausula iteretur. Idẽ.

Una sententia pluribz cõdẽnatis. si vnus solũ ad ap. bñficiũ ouolauerit illius victoria iuẽ oñi ceteris suffragatur. si oũi iure iuueñtur idẽq3 negociũ 7 eadẽ causa defensionis existat. Idem.

Iniustus metus quo minus appellaueris te excusat ad ap. reputaris bñficiũ ouolasse dummodo infra tpus quo licite puocatur coram iudice a quo appellasse volueras. vel si habere ipius copiã nequiuisti in p̃sentia bonoz viroz otestacõne sup h pposita causas ap. duxeris exprimendas.

De peregrinationibus.

Celest. iij. abieñ. epo.

Conquerente J. pr̃bro intelleximus. et J. Licz pr̃br idem res suas 7 eccie sue in ptectõe nrã nõ posuerit qñ ad nos accessit. tñ cũ hij q̃ accedunt ad p̃. n. cũ rebz eoz debeant esse sub ap. ptectione securi. M. q. quicquid eidẽ pr̃bro post iter arreptũ ad nos veniẽdi subtractũ est vel ablatũ sibi restitui faciatis.

De cõfirmacõe utili vel inutili.

H. ex. iij. oxoñ. episcopo.

Si quis rei litigiose cõfirmacõnẽ impetrauit ab ap. se. nõ minus potest iudex de causa cognoscere et eam fine debito terminare. sz si rem tunc pacifice possidebat cũ inde ofirmationem obtinuerit nõ ẽ licitũ iudici de questione postea exortã decernẽ aut eã diffinirẽ absq3 se. ap. mãdato. Idem wigoz. epo.

De cõfirmationibz autez romane ponti. volumus te tenere q contra illas nisi nouũ ap. se. pcedat mandatum. aut certum sit q sint per falsi suggestionem illicite nõ ẽ aliquatenus iudicandũ. Celesti. iij.

Bone me. J. canonicus vester pposuit sententiaz a delegatis iudicibus platã fuisse infra x. diem ille otra quẽ sententiatũ fuerat ab illa sentẽtio appellauit. iudices tam nichilominus sententiã executioni mãdarunt. Ceterũ appellans itinẽ statim ad ap. se. arrepto litteras de retractando sententiam impetrauit. aduersari9 aũt ipm caute p̃ueniens ofirmationis pmulgate sententie rescriptũ fuerat assecutus in quo nulla de facta appellatione mentio habebatur Ideoq3 requisisti que quibus litteris p̃iudiciũ faciãt. rñde9 igitur q posteriores debẽt p̃oribus p̃iudiciũ generare. verũ si dicatur in illis lrĩs veritati et iusticie p̃iudicantibus vel sub alia forma verboz dũmodo nil diceretur de litteris confirmationis expsse dicimus q prime tam diu suũ debent habere vigorẽ donec de iniqua sententia cognitio plenioz habeatur.

Innoc. iij. decano padeburñ.

Cum dilecta in xpo filia abbatissa et sorores eccle sie de gardeuẽ. sua cuperẽt priuilegia innouari ppter viarum discrimina. iij. epis 7 abbatibz totidẽ ut ea inspicerent diligẽter 7 tenorẽ ipoz fideliter trãscribentes sub sigillis suis nobis remitterent duximus iniũgendum. et J. Nos autẽ tam legato qui sub sigillo pprio ea nostro fecit ospectui p̃sentari quã inquisitoribz ipis fidẽ debitam adhibentes licet non

vel non vnde debet intelligi. ¶ iste in eo casu cum primo valent cum appellatus non puenit diligentiam appellantis. sed exspectauit legitimo tpe et sunt lre sine aliquo vicio. et sic pcedent primi iudices ad ofirmandam vel infirmandã sententiam. ut. s. de ap. oblate. ad fi. quia p talẽ gñalitatẽ non reuocãtur pme legitime impetrate. ut dicitur in. px. notula. in pmo casu nõ valent prime qz appellatus puenit diligentiã appellantis. nec fecit mencõem de appellatione ut patet ex ipa littera. vel dic q iudices supradicti sup appellatione debent ognoscere de iniquitate sententie. et littere confirmationis tam diu valebunt quousqz ostet de iniqua sententia. et si sententia ofirmetur remanebit cõfirmatio in statu suo si vero cassetur cõfirmatio non valebit. ar. s. de fide instru. accepimus. ¶ interim. et in. c. px. in fi. ar. ad hunc sensum littera ista competẽtius adaptatur. et ita fuit simplex ofirmatio sententie quã fecit papa in forma oũi sicut iuste lata erat alias quare fuisset postposita. hec dec. in titulo isto potius debuisset poni in titulo de appellacõibus si debe ret intelligi sm illam dec. oblate. et ex littera utriusqz dec. patet intellectus iste. in illa. oblate. dicitur plebanus de sambro super obseruatiõe sententie lras ad iudices impetrauit omissiõis sicut rationabiliter lata erat. et hic dicitur ꝑptũ ofirmationis fuerat assecutus i forma cõmuni. et sic nõ intelligitur ista sm illaz. et littere ofirmatiõis nõ mittuntur hic iudicibus sed illis qui cõfirmationem impetrant. h.

a ¶ De iniqua. ut dic appellans.

Q om dilecta. videre nus. nec poterat videri qd nõ erat. ut. xxxv. q. v. ad sedẽ. ultra vnaz colũnam. v. hic ergo euigilent. ꝛc. et hoc ideo non poterant videre quia innouacõ nichil noui iuris tribuit. j. d. puil. ex parte. et. c. quia intencõis. et si originale cassatur similiter ꝛ innouacõ siue cõfirmatio. ut. s. de fide instru. inter dilectos. et. s. de re iudi. cũ inter vos.

c ¶ Ciuili. in aut. de testi. ¶ qm multe. et. ¶ hec vero colla. vij. ff. ad l. aquil. in. l. acquilia. ff. de testi. in integ. diuus. et. C. de vsur. pupillari. l. ulti. et iure canonico. s. ut. lit. non ot. qm. i. ꝛn. et. s. de testi. significauit. et. c. olim.

d ¶ Similitudinem. similis enim equitatis ratio similia iura suadere videtur. ar. s. de osti. cũ cõcupiscentiã. et. C. ad. l. fal. l. ul. ff. ad. l. aquil. illd. et. s. de trãslã. inter corporalia. et. C. de osti. pec. l. ul. itẽ ar. eandem esse rationem in testibus ꝛ instrumentis. C. de fide instrumẽ in exercendis. et. s. de testi. cogen. puenit.

videremus quare non deberẽt eadez priuilegia innouari qz tñ C. maioris eccie et J. sancte crucis canonici pposuerũt hildesem. ecciaz in possessione subiectõnis ipius monasterij per centũ annos ꝛ amplius extitisse puil. ipa tũc nõ duximus innouanda. vnde iudicibus dedimus in mandatis ut ad locum idoneum accedẽtes citatis qui fuerint euocandi inquirẽnt super hijs diligentius veritatẽ a quibus pars hildesem. ecclesie ad apostolicam sedem appellauit. ¶ Sup aũt iterato pdcã petijt abbatissa qtenus deberemus puilia sue eccie renouaẽ ex aduerso vero fuit postulatũ ut causam ipam discretis viris omittere dignaremur qui testes reciperent quos otra puilegia monasterij et ad pbandũ pscriptionem legitimã inducere pponebãt. ¶ Nos igitur attendentes q iure sit ciuili statutũ ut qñ piculũ testium formidatur ne veritas occultet et pbãdi copia fortuitis casibus subtrahatur etiam lite non cõtest. testes valitudinarij

et alij de quibus ex aliqua racõnabili causa timetur ad testimoniũ admittantur eiusdẽ equitatis similitudine puocati pdicta priuilegia quasi iam nimia vetustate osumpta. cũ fuerint nõ in pergameno sz in papiro cõscripta duximus innouanda. nolentes q ex innouacõne huiusmodi nouum ius monasterio acquiratur. sz antiquũ si qd habet p innouacõnem priuilegij conseruetur. ¶ Quia vero pfatum monasteriũ ad ius ꝛ pprietatem ap. se. p puil. p. n. ptinere mõstratur. ne ius ecclesie romane remaneat indefensũm eandem abbatissam pcuratricẽ ipius duximus statuendam. ut cũ aduersus ro. ec. possessiões et iura non nisi centenaria currat pscriptio ipa super hoc ꝛ alijs vice nostra pcuret que corã te in iudicio fuerit pcurãda. ¶ Nolẽtes igit q de statu eiusdẽ mõsterij diutius dubitetur M. q. locũ tutũ ꝛ omodũ eligẽs recipias testes quos ad pscptionem pbandaz hildesem. ecclesia. vel ad interrupcõnẽ ostẽdẽdã cenobiũ duxeit pducẽdos

e ¶ Innouanda. ne si vetustate osumantur nulla fides eis adhibeatur. ar. s. de fid. instru. inter dilectos. ar. otra. q instrumentis vetustate cõsumptis vel a muribus rosis sit adhibẽda fides. ff. de bonorum pos. sm tabulas. l. i. ¶ si rose. et. s. de fid. instru. c. ul.

f ¶ Nouũ. simile. xij. di. pceptis.

g ¶ Procũtricẽ. sic ergo femina pt esse pcuratrix sic et arbiter. s. de arbit. dilecti. similiter et iudex. xij. q. ij. cũ deuotissimã. nam ꝛ monachus de mandato abbatis pt esse pcurator. xvi. q. i. mõchi. vel dic q ratione administrationis pt esse pcuratrix. sicut ꝛ abbas. s. de transact. otingit. et. j. de censi. sopite. vel ideo potuit esse pcuratrix ecclesiẽ sue. sicut miles in cã cõsnumeri sui. ff. de pcur. filiusfamilias. ¶ veterani. vel dic q verius ẽ q papa ex certa sciẽtia cõstituit eã pcuratricez vñ de h nõ ẽ disputãdũ. xvi. q. iiij. ¶ qui aũt. et. C. de crimine sacrilegij. l. ij. ff. de re. iudi. quidã cõsulebant. et. s. de offi. del. cũ vicesimum. alias femina non pt esse pcuratrix. iij. q. vi. ¶ tria. et. C. de pcurator. alienã. ff. de re. iur. l. ij. sz sed si papa i sua psona vellet agere corã quo agere debet. super h debet arbitros eligere vel delegarẽ causam alij. ar. ff. de iurisdict. om. iudi. ptor. vel posset esse iudex in causa ecclesie sue. de hoc dictum est. s. de iudi. cum venissent.

b ¶ Ad interruptionem. sic. s. de psc p. illud. et. c. auditis. vbi de h.

i ¶ Legitimam. s. c. annorum que sola currit cõtra romanã ecclesiam. ut. s. de pscrip. cum nobis.

a ¶ Diocesi. ut. xvi. q. vij. omnes basilice. et. xviij. q. ij. monasterijs. et. j. de relig. do. constitutus.

A d audiẽtiã. psonaliter. s. tacita veritate q sit regularis et si exprimeretur sunt false lre. qz in talibus psonis ãministratio nõ cõfirmatur. j. c. px. secus esset si realiter aliqua concedantur seu ofirmentur. qz tũc valent. fauore eni religionis multa eis cõceduntur. j. de puil. ex parte. et. c. pastoralis. et. c. dudũ. et summa ẽ ratio que p religione facit. ff. de relig. et sump. funer. psone.

P orrecta nobis. impetrasse. tacita veritate qz tales porratus non ofirmantur. s. c. px.

c ¶ Credamus. qz oim habere memoriam et i nullo peccare potius ẽ diuinitatis q humanitatis. C. de vet. iur. enu. l. ij. ¶ si quid aũt.

d ¶ Confirmantur. licet enim prioratus aliquando ppetui sũt. j. de sta. reg. monachi. nec pñt remoueri sine ordine iur. ut ibi tñ non cõfirmantur. ut h et. s. c. px. similiter nec episcopatus cõfirmari cõsueuerũt. licet sint perpetui. est enim ratio quare non ofirmantur qz regulariter verũ est q non sũt perpetui. j. de statu regul. cũ ad monasteriũ. ¶ tales. vnde remouentur p voluntate abbatis. ut ibi dicitur. et qz de facili huiusmodi regulares etiã si sint perpetui remouentur. j. de simo. p tuas. in fi. sz si administratio ex certa scientia et cũ cause cognitione esset alicui cõfirmata nõ posset inde remoueri sine mandato pape ut. s. e. c. j. et. ij. et. xvi. q. i. puenit. sed si ofirmentur et i lris fiat mẽtio de ipis prioratibus nõ valent lre imo sũt false. ut hic dicit. et sunt puniendi tanq falsarij nisi euidenter appareat q ex certa scientia domini pape h pcesserit. si vero nõ fiat mentio de poratibus tacita veritate sũt impetrate. et ita utroqz casu non psunt. ut h patet.

e ¶ Falsitatis. qualiter falsarij puniendi sunt habebis. j. de falsar. ad falsariorum.

¶ Examinata. opromissi. duplici ergo ratione nõ valuit arbitrium. primo qz contra ius fuit latũ arbitriũ. forte p sordes vel p gratiam et ideo nullum. C. de arbi. l. iij. sic etiã obtinz in alijs iudicibus si ferãt sententiã cõtra ius scriptũ. nõ tenz. ij. q. vi. ¶ diffinitiua. v. itẽ si otra ius. sz cõtra ius litigatoris lata bene tenet sententia a qua non est appellatum. ut ibidez dicitur. et. s. de re iudi. cũ inter vos. et idẽ intellige in arbitrio quia otra formã opromissi nichil potest facere arbiter. s. de arbi. cũ dilectus. ff. de arbit. l. pedius. in fi. et. l. nõ distinguemus. ¶ de officio.

et si legitimam prescriptionẽ pbauerit ut intendit nisi pbata fuerit interruptio ex aduerso subiectionem ipius monasterij ad iudices episcopo memorato cum ostet ipm i sua dioc ostitutũ. priuil. qd monasterio innouari fecimus corrũpendo. alioquin eidem super hoc perpetuum imponens silentium monasteriũ pnuncies perpetua libertate gaudere nostro sibi priuilegio resignato. ¶ Dẽ epo ꝛ pposito uticeñ.

A d nram audientiaz ppo sito nemaneñ. eccie significante peruenit q quidam canonici nemaneñ. eccie a nobis lras cõfirmacõnis sup administrationibus suis obtinere laborant religionis sue odicione suppressa. cũ igitur regularibus psonis non cõsueuerit ap. se. aliqua psonaliter cõfirmare. M. q. confirmacões qs ab ipis canonicis cum regulares existant noueritis taliter impetratas denuncietis irritas et inanes. ¶ Idem.

P orrecta nobis ex parte tua petitio cõtinebat q plures ex religiosis qui prioratibus et alijs administracõnibus psũt a nobis super ipis quoad uixerint possidendis confirmacõis lras se asserunt impetrasse et. J. Cũ igit a cãcellaria nra hmõi lras emanasse nõ credamus M. q. illos qui tales litteras exhibuerint in quibus prioratus vel administrationes tanq religiosis ofirmãtur eosdem punias tanq falsitatis actores. si vero in eis nõ sit mentio religionis ipor illas tãq tacita veritate subreptas denuncies nõ valere. ¶ Dẽ nobili viro matheo de

E xaminata cau riuaria. sa qvertitur inter te ꝛ milites campanicos sup eccia sancti angeli perpendimus arbitriũ q vicedñs sabiñ. diceba tur sup eodem negocio pmulgasse otra formam iuris ꝛ compromissi fuisse dictatum. vnde cũ nõ obstante ofirmatione C. ppe. p. n. qui ofirmauerat illud sicut pui de latum fuerat et ab utraqz pte receptũ decernimus ipm irritũ ꝛ inane.

g ¶ Confirmatione. et ita pz q confirmatio nichil vel modicũ opatur qz si quid inuenit cõfirmat illud alias nichil operatur. j. de oces. pben. qz diuersitatem. et sic patet q ofirmatio sub forma omuni non impedit peticõnẽ alterius nec cognicõem iudicis. de hoc dictum ẽ. s. e. c. i. ar. q si pñcipale cassatur ꝛ accessoriũ. s. de fid. instru. int. et. s. de re iudi. cum inter vos.

h ¶ Prouide. hec eni verba sicut pui de in confirmacõnibus posita cõditionaliter intelligũtur ut h patet. et. j. de oces. pbẽ. qz diuersitatẽ. ar. otra. j.

Honorio. iij. illustri regi baronibus et militibus et aliis hominibus cipri.

Venerabilis frater n. archieps nichosien. et suffraganei eius transmissa nobis petitione monstrarūt. quod inter ipsos et vos sup quibusdā decimis mediante alban. episcopo tunc ap. se. legato amicabilis compositio interuenit expsse. adiecto quod quanto citius eā aucte. ap. confirmari continge ret statim deberet executioni mādari. verū licet sit p nos cō firmata et ad maiorē rei euidentiam litteris confirmationis tenor cōpositiōis insertus ipsam tamen renuistis obseruare occasionem friuolam p̄tendentes. tum ex eo quod in litteris verbū confirmationis iuxta stilum ec. ro. p̄cedat. tum quia clausula consueta scilicet sicut sine prauitate p̄uide facta est in eisdem litteris continetur. et ī. M. q. si p̄missis veritas suffragatur compositionē eandē adimplere curetis.

Demum vniuersis abbatibus et p̄latis ac conuentibus et clericis in constantinopol. dioceSi cōstitutis.

Qua nobis patriarcha cōstāti. conquestione mōstrauit quod cum quidam vestrū sumētes occasionem ex eo quod I. p̄sbiter card. tūc ap. se legatus quibusdā aliis ecc̄iis et clericis in spiritualibus et tpalibus contulit monasteria eorundem ipsi patriarche obediē recusant et ei de iuribus patriarchalibus rūdere in sue p̄sumptionis adiutoriū inducentes confirmationes hmōi collationū a se. ap. impetratas. Cū igitur iura que diocesanis debentur nolumus per collacōnes seu confirmacōes p̄dcās minui seu ledi. M. q. occasiōe hmōi nō obstāte ipi patriarche reuerentiā et obediētiā exhibē curetis eiqz de iusticiis suis integre rūdere.

Expl. liber. ij. Incip. tercius.

De vita et honestate clericorum

Ex concilio maguntino.

Ut laici secus altare quā sacra misteria celebrātur stare vel sedere inter clericos nō p̄sumant. sed pars illa que cācellis ab altari diuiditur tm̄ psallētibus pateat clericis. ad orādū vero et cōicādum laicis et feminis sic̄ mos est pateat sancta sanctorum.

Ex concilio pictauien.

Clerici arma portātes et vsurarij excōicentur.

Ex concilio maticen.

Ut quisqz p̄sbr qui plebem regit clericū habeat qui secū cātet et ep̄laz et lectōnem legat. et q̄ possit tenē scolas et admonē suos p̄ochianos ut filios suos ad fidem discēdā mittāt ad ecc̄iaz quos ipe cum omni castitate erudiat.

Gregorius.

Si quis ex clericis comā relaxauerit anathema sit.

Ex conci. cartaginen.

Clericus neqz comā neqz barbā nutriat. Ex conci. tribu.

Clericus si tōsura dimissa vxorē accepit q̄ quidez sit sine gradu neqz monasterio a p̄entibus traditus vxorē p̄mittatur habere et iterū tōdeatur. nec in vita sua vxorem dimittē audeat. Alexan. iij.

Cantuar. archiepo.

Clericis et ī. clerici qui comā nutriūt et barbā eē inuiti a suis archidiaconis tondeantur. Idē in conci. lat.

Monasteria sanctimonialium si quisq̄ clericus sine manifesta et racōnabili cā frequētari p̄sūpserit p epm arceat. et si nō desieit ab officio ecc̄iastico reddatur immunis. si laicus excōicatōni subdātur et a cetu fideliū fiant penitus alieni.

Gregorius. ix.

Omnium ut ait scriptura et ī. statuimus ut facultatibus ecc̄iarum viarum. puētibus et expensis diligēter inspectis certū ī eis valeatis ponē numerū clericorum et statuē ut bona eorum veniant in comune. in vna domo vescāt

viuūt ꝛ c̄· qui simul in eodē refectorio ɔmedē et in eodē dormitorio dormire debēt ·ī· de sta· regu· cū ad monasteriū· ·stūr h̄ caplm̄ de re·
a ¶ Qui simul viuūt· ex hoc videtur ꝙ loqua· gularib9 qui simul viuūt et dormiūt quib9 tm̄ ɔcessum est ut a suis p̄latis absolui pos sint ·ī· de sen· ex· monachi· et· c· cū illoꝝ· et h̄ idē p̄uilegiū ɔcessuz est hospitalariis ierosolomitanis ut p suū p̄orē qui sacerdos ē absol uātur ·ī· de sen· ex· canoni ca· in fi· alij vero p̄lati se cularium ecclīaꝝ h̄ p̄uiliuz nō habēt ꝙ cū regulari bus tm̄ ɔcedatur ut pa tet p iura p̄dicta alijs de·

atqꝫ sub vno tecto dormiant et quiescāt. Si qui vero ɔtradictores extiterint licitū vobis sit p suspensionē officij et bn̄ficij· aut grauiori etiaꝫ pena si opus fuerit ad hāc obseruātiā eos appellacōe cōpellē non obstāte. ¶ Indulgemus etiā ut si quisqꝫ eoꝝ qui simul viuunt p manuū iniectōne i socium a ɔmunione meruerit fieri alienus· recōciliādi eū penitētiam imponēdi p̄tātē plenariam habeatis nisi forte atrocitas facti penā grauiorē expectet. Innocen· iij·

Cum ab omni spē mali p̄cipiat aplus abstinē et· ī. Sane ad audiētiā ap̄latus n̄ri p̄uenit ꝙ cū ex delegacōne n̄ra cās suscipitis pertractandas more seculariū sup decima litis vel pte alia p diuersa terrarū ɔsuetudie p̄ter expensas victualiū cū litigāb9 receptis pignoribus pro salario ɔuenitis· non attēdētes ꝙ ad h̄ vobis et alijs clericis sint ecclesiastici redditus deputati· ut ex ipsis honeste viuē debeatis et ·ī· ¶ Ideoqꝫ mā· q̄tenus ab hmōi exactōib9 de cetero abstinētes vigorē iudiciariū gratis studeatis litigātib9 imptiri nō obstāte qō i fraudeꝫ a quibusdā pponitur ꝙ id exigatur nomine assessoꝝ· cum nec iustū iudici iudiciuꝫ vēdē liceat· et venales snīe ab ipsis ec secłarib9 legib9 reprobāt. Idem lugdunen· ep̄o ꝛ eis qui cum ipso fratrib9 sunt.

Deus qui ecciam suā no·

sitat p̄uīciā suā ·ī· de censi· cū ap̄lus· et· c· sopite· et· c· cum nup. Item si ordinarius alius a p̄p̄a dat delegatū tunc ip̄e debet ei facē expensas· s· de offi· ord̄· inter cetera· licꝫ quidā ep̄i ɔtrariū faciāt qd̄ tn̄ facere nō debēt vn̄ posset ab eis repeti tanq̄ indebitū· ar· ·ī· de m̄gris· ꝓhibeas· et ·ī· de censi· ꝓcuraciōes· in fi· et· xviij· di· q̄m· et· c· se·
f ¶ Studeat· gratis ergo dꝫ iudex iudiciariū ordinē impertiri nō tn̄ ꝓpterea reprobātur ex p̄ēse· testis enim gratis debet ferre testimoniū ꝛ tn̄ recipit expensas· iiij· q· ·iij· ¶· v ēturi. sic ꝛ ꝓcuratori nō ꝓhibētur sūptus

ua semp̄ ꝓle fecundāt et ·ī· ne igitur si dispar in vobis obsuantia fuerit et dissilis habitus apud eos quib9 vnū euāgeliū p̄dicatis scādalū suscitetur· m· q· eo nō obstante ꝙ inter vos monachi sūt et canonici regulares vel alij etiaꝫ regularē vitā sb alia districtōne ꝓfessi oēs pariter i vnū regulare ꝓpositū et honestū habitū q̄tū ad hoc spectat offi·

ciū cōformetis. Idem. Cum decorem domus dei et ·ī· interdū ludi fiūt in ecclijs theatrales et nō soluꝫ ludibrioꝝ spectacula introducuntur in eis mōstra laruarū verū etiam in aliquib9 festiuitatibus diacōi p̄sbri ac subdiacōi insanie sue ludibria exercē p̄sumūt et ·ī· f· t· m· q· ne p hmōi turpitudinē ecclīe inquinetur honestas· ꝓlibatā ludibrioꝝ ɔsuetudinē vel potius corruptelā curetis a vr̄is ecclijs extirpare. Idē in ɔcilio gn̄ali.

Ut clericoꝝ mores et actus in melius reformētur ɔtinēter et caste viuē studeant vniūsi p̄sbtim in sacris ordinib9 ɔstituti ab oī libidinis vicio p̄cauētes maxīe illo ꝓpter qō venit ira dei in filios diffidētie q̄tenus in ɔspectu oīpotētis dei puro corde ac mūdo corpe valeāt ministrare. Ne vero facilitas venie incētiuum tribuat delinquēdi statuimus ut qui ɔp̄hensi fuerint incōtinētie vicio laborare ꝓut magis ā minus peccauerit puniātur scd̄m ca· sanc· quas

dei· ij· semel· et· di· iiij· queris· versus finē· et qd̄libet festū ē signū et repn̄tatio p̄teritarū rerū. lxxv· di· quod die dominico·
a ¶ Festiuitatib9· scꝫ sancti steffani sancti Johannis innocentum·
b ¶ Corruptelā· turpis ɔsuetudo potius dr̄ corruptela q̄ ɔsuetudo que citius ē extirpāda· viij· di· mala ɔsuetudo· et· s· de ɔsue· cū inter nos· et· c· cū venerabilis· et ·ī· de exces· p̄la· c· inter dilectos·
c ¶ Ut clericoꝝ· supple statuimus. d ¶ Ira dei· ut ·ī· de exces· p̄la· clericia· et· xxxij· q· vij· flagicia· et in auten· ut non luxoria· na· colla· vi· ¶· sinautem· et tales ultimo supplicio puniūtur. C· de adulter· cū vir.

efficatius et districtius p̄cipimus obsuari· ut quos diuin9 timor a malo nō reuocat tpalis saltē pena cohibeat a pecco. Si quis igitur hac de cā suspēsus p̄sūpserit celebrare diuina non solū ecclīasticis bn̄ficijs spolietur verū etiā ꝓ duplici culpa perpetuo deponatur. Prelati vero qui tales p̄sumpserit in suis iniq̄tatib9 sustinere maxīe obtētu pecunie vel alterius comodi tpalis pari subiaceāt ultioni. Qui autē secūdū regionis sue morē non abdicarīt copulā ɔiugalē si lapsi fuerint grauius puniantur cū legitimo mr̄imonio uti possint. Idem in eodem.

A Crapula ꝛ ebrietate oēs clerici diligenter abstineāt· vn̄ vinū sibi tempent et se vino nec ad bibēdū quispiam incitetur cū ebrietas ꝛ mētis inducat exiliuꝫ ꝛ libidis ꝓuocet incentiuū· vnde illū abusum penitus decernimus abolendū quo in quibusdā ptibus ad potus equales suo modo se obligant potatores ꝛ ille iudicio taliū plus laudatur qui plures inebriat ꝛ calices fecūdiores exhaurit. Si quis autem sup hijs se culpabileꝫ exhibuerit nisi a supiore cōmonitus satisfecerit ab officio et bn̄ficio suspendatur. Idem.

Clerici officia vel cōmercia secularia nō exerceāt maxime inhonesta· mimis ioculatoribus et hystriomb9 nō intendāt ꝛ tabernas ꝓrsus euitēt nisi forte causa necitatis in itinē cōstituti· ad aleas et taxillos non ludant· nec hmōdi ludis intersint· coronā et tonsurā habeāt cōgruētem· et se in officijs ecclesiasticis et alijs bonis studijs exerceāt diligēter· clausa deferāt desup indumēta nimia breuitate vel longitudine non notanda. pānis rubeis aut viridib9 necnō manicis aut sotularibus cōsutitijs frenis sellis pectoralibus calcarib9 deauratis aut aliam supfluitatem gerentib9 non utātur· cappas manicatas ad diuinū officiū intra ecclīam non gerant ꝫ nec alibi qui sūt in sacerdocio ꝛ personatibus ɔstituti nisi iusta causa timoris exegerit habitū trāsformari· fibulas oīno non ferāt neqꝫ corrigias auri vel argenti ornatū habētes· ꝫ nec annulos nisi quibus cōpetat ex officio dignitatis· pontifices autē in publico et in ecclīa sup indumētis lineis oēs utantur nisi monachi fuerint quos oportet ferre habitū monachaleꝫ pallijs diffibulatis nō utantur in publico ꝫ vel post collū vel ante pectus hincinde connexis. Honorius· iij· ambien· ep̄o.

Ex lr̄is pontini comitis intelleximus ꝙ q̄dā clerici terre sue potius secularib9 negociacōib9 q̄ officijs diuinis intendunt· et gaudere volentes priuilegio clericali nolunt statutis patrie quib9 quotiēs expedit sic laici se tuētur i negociacōnū suaꝝ questibus subiacere· et ·ī· Man· q· si tales tercio a te cōmoniti ab hmōdi nō resipuerint ꝫ p̄termissis diuinis officijs negociacōib9 institerint sup dictis cū scd̄o

dilectos. Sꝫ nūquid p̄t repeti qd̄ pditur in alea· Dicūt quidā ꝙ non ꝫ pauperib9 est eroganda pecunia illa· ar· xiiij· q· v· non sane· nam cū turpitudo versatur ex utraqꝫ pte melior ē ɔdicō possidentis. ff. de ɔdi· ob tur· cām· l· si ob turpē· ¶· porro· et· l· vbi autem. hec fuit opi· plac· alij dicūt ꝙ possit repeti ꝛ melius· ff· de alea· l· ul· in fi· vbi dicit ꝙ si huius vel filiusfamilias amiserit pecuniā sic ludendo patri vel dn̄o dabitur repeticō et usqꝫ· l· ānos ut dicit greca cōstitucō· C· de alea· que incipit· alearꝫ ludus· et si quis existēs in alea rē suā vēdiderit nō tenetur de euictiōe· ff· q̄rū reꝝ ac· non da· l· ij· ¶· i· et· C· de reli· et sūp· fu· in

nnplorat eccie auxiliũ qui omittit in eã·ut·in eodez·c·otingit·ij·qꝛ frustra implorat legis auxiliũ qui omittit in legẽ·j·de vsur·qꝛ frustra·et seipos reddũt indignos p̃uilegio suo·fi·j·de immu·ec·c·ul·et fi·xvij·q·iiij·c·frater ꝛ coepus·sic ipo facto appellatur·s·de ap·dilecti·j·et·c·ut nr̃m·et facto renũciat quis appellacõni·s·de offi·de lega·gratũ·et·j·de hijs·q̃ fi·a ma·p·ca·exore·ƺ ipo v̾bo clericus p̃uilegio suo renũciare nõ p̃t·s·de fo·ope·fi diligenti·et·j·de sen·ex·contingit·j·

a Facultatib₃·bñ d̾ suis·qꝛ ꝓpter h̾ facultatib₃ eccie nõ fiet p̃iudiciũ·qꝛ delictuz psone ꝛc̃·xvi·q·vi·si ep̃m·et nota q̄ dicit dũ hijs se implicant·q̃si dicẽt si non implicãt

p̃uilegiũ abiciant clericale·tu quo minus dũ hijs se implicãt de suis facultatib₃ statutis et consuetudinibus patrie subiaceant non defendas eosdẽ.

Ex oci·maguntiñ.

Prohibendũ est ut nullus sacerdos feminas de quibus suspitio potest esse retineat. ƺ neqꝫ illas quas canões ocedũt matrẽ amitã ꝛ sororẽ qꝛ instigãte diabolo in illis scelus ꝑpetratum reperitur·aut etiã in pedissequis earũdẽ· sed si qua de hijs necẽitatez habuerit p̃sbri habeãt in vico aut in villa domũ lõge a sua ouersacõe ꝛ ibi eis q̃ sũt necẽaria subministrẽt Prohibendũ q̃ꝫ est ut nulla femina ad altare p̃sumat accedere aut p̃sbro ministrare aut infra cancellos stare siue sedere. Ex decreto eugenij ꝑpe.

Si quisq̈ sacerdotũ id ẽ p̃sbr diacon⁹ subdiaconus de quacũqꝫ femina crimine fornicacõis suspectus post primam secundã ꝛ terciam ad monitionẽ inueniatur fabulari et aliquo modo conuersari cum ea excõicationi subdatur. femina vero canoĩce iudicetur. Alex·iij·salarñ·arepiscopo

Clericos in sacris ordinibus ostitutos qui publice detinẽt ocubinas ad eas abiurãdas nolumus a tua fraternitate opelli ne in eandem fornicationez instictu diabolice fraudis redeũtes piurij reatuz incurrant· verũ ipos p suspensionis et interdicti sñiam debes artius cogẽ ut mulieres ipas a se ita remoueant q̄ de illis sinistra suspicõ non possit haberi· et si qui eoꝝ ad ipas redire vel alias accipe forte p̃sumpserint in aliquos ipsoꝝ debes ꝑpetuã excõicacõis sententiam pferre ut alij eoꝝ exemplo a similibus arceantur. Idem cãtuar·arepo et ei⁹ suffraganeis.

Sicut ad extirpandas et ·j·ff·v·m·q·clericos v̾re iurisdictionis qui in subdiaconatu et supra fornicarias habuerint studiose monere curetis ut a se illas remoueãt eas ulterius minime admissuri· si vero acquiescere contẽpserint eos ab eccĩasticis beneficijs usqꝫ ad satisffactionem congruam suspẽdatis· et si eas suspensi p̃sumpserint detinẽ ipsos ab eisdez bñficijs ꝑpetuo remouẽ curetis Idem eboraceñ·arepo.

Super eo vero q̄ asseris A p̃sbrm fornicariã detinentẽ ꝓpter hoc ab officio suo suspensũ·et·j· Porro si lr̃as a nobis obtinuerit q̄ facti seriem nõ otineant nolumus sibi illas pdesse. Idẽ lũdoñ·epo·

Si aũt clerici tue iurisdictõis siue in sacris ordinibus siue in inferiorib₃ cõstituti fornicarias detinẽt nisi eas ad scdã vel terciã commonicõnem a se dimiserint easdem de cetero cõtẽpturi·liceat tibi eos eccĩjs vel eoꝝ portionibus app̃ostposita spoliaẽ officio ipsis nichilominus interdicto.

Si quisq̈·sacerdotũ·nomine sacerdotis intelligi tur inferiores ut patet hic·qꝛ inferiora intelligũtur in supiorib₃·ut·xciij·di·legimus·in fi·et·xiiij·q·i·penale·et·ff·de re·iur·in toto·fi·ij·di·c·et econuerso appellacõe clericoꝝ supiores intelligũtur·xi·q·i·te

g Admonicõez·sic in auten·ut li·mr̃i·et a·§·p·et ul· sona·ad fi colľ·viij·et·j·de sen·ex·in p̃ntia·et·c·in audiẽtia·et·c·otigit·ij·et·s·

b Iudicetur·i·monasterio ponatur·xxxiij·di·c· ti·p xi·c·ul·

fraternitatis·Alij expo nũt·i·in seruitutẽ rediganur·ut·xxxij·di·eos·imo et ipa cõcubina si ƺ publicũ est debꝫ excõicari·j·de sen·ex·si cõcubine·

vñ vid̾ ·xxxij·di·nullus·et·c·p̃ter·hec·solu·q̃ꝺ tem·intelligitur de hijs qui adhuc tolerãtur ab eccia nõ sũt suspẽsi·q̃ꝺ d̾ in contrarijs locũ habꝫ qñ facti qñ sunt odẽnati p sentẽtiam alias q̄tũcũqꝫ sit aliq

brẽ clerici osang̾neas·ut·lxxxi·di·cũ omi ẽdẽti videtur q̄ usqꝫ ad quartũ gradũ qꝛ extendi pmissio q̄ in collaterali·

... l Nõ diffitetur·imo ofitetur in iure ꝛ sic ẽ notoriũ iuris·Et sic duobus modis d̾ notoriũ iuris p ofessionẽ ꝛ sñiam·j·e·c·ul·ut d̾ i notula ad intelligẽtiam·et ƺ· casu nullus debꝫ audiẽ officiũ illius·q̄

m Cõdemnatus·in quo etiã casu loq̄tur p̃ma aũctas·null⁹ audiat·ꝛc̃·

n Occultũ·ƺ distiguitur put sequitur·

o Talium·scꝫ qui pene occulti sũt seu ab eccia tolerati ab officijs taliũ abstinẽ bono zelo ut p hoc ad p̃niam reũtatur pmittitur ƺ ex otẽptu abstinẽdũ non ẽ qꝛ licꝫ in fornicacõne iaceant nõ sũt otẽnẽdi ut sequitur·aliud ẽ si tanq̄ iacẽtiũ·

Vrucius·iij·

Vestra duxit deuotio inquirẽdum et·j· Alicubi dicit nullus audiat missam sacerdotis quẽ scit indubitãter cõcubinã habere·alibi vero legitur·nõ potest aliquis q̄tũcũqꝫ pollutus fuerit diuina polluere sacramẽta que purgatoria cũctaꝝ otagionũ existũt Qualiscũqꝫ enim sacerdos sit que sancta sunt coinquinari non p̃nt·sumite ergo ab omi sacerdote xp̃i misteriã qꝛ oĩa in xp̃i fide purgãtur. Ceterũ aliud ẽ crimẽ notoriuz aliud occultũ·notoriũ diffinitur de quo p̃sbr canonice odẽnatur· occultũ q̃ꝺ ab eccia toleratur ceterũ aliud ẽ qñ crimẽ notorium nõ diffitetur p̃sbr vel de ipso ẽ canonice cõdemnatus· aliud ẽ pene occultũ q̃ꝺ ab ecclesia toleratur. Itẽ aliud ẽ a taliũ officijs abstinẽ ut peccandi licẽtia ceteris auferat et hmõi ad p̃nie fructũ trahãtur· atqꝫ aliud si taliũ tãq̄ in fornicacõne iacẽtiũ ministeia respuãtur. Omne dubitacõne itaqꝫ teneatis q̄ a clericis et p̃sbiteris tanq̄ fornicarijs quãdiu tolerãtur ab ecclesia nec hñt opis euidentiã licite diuina misteria audiantur et alia recipiãtur sacramẽta ecclesiastica. Innoc·iij·oxoñ·epo.

Uia nos duxit fraternitas osulendos si de clericis publice cõcubinas habentibus quando a te cõueniũtur se esse ocubinarios diffitẽtur nec apparet contra eos legitimus accusator credendũ sit testimonio bonoꝝ viroꝝ inter quos viuere dinoscuntur Nos igitur·o·t·t·r·q̄ si crimen eorum ita publicũ est ut merito debeat appellari notorium in eo casu nec testis nec accusator est necẽarius·cũ huiusmodi crimẽ nulla possit tergiuersacõe celari·si vero publicũ est non euidentia ƺ ex fama in eo casu ad odẽnationem eorũ sola testimonia nõ sufficiũt cũ nõ sit testimonijs ƺ testib₃ iudicandũ·sed si de clericis ipsis talis habeatur suspicio ut ex ea scandalum generetur in ꝑplo licet contra ipsos nõ apparuerit accusator eis tñ est canonica purgatio indicẽda quã si prestare noluerint vel defecerint in p̃standa eos canõica debebis aĩaduersione punire. Idem pistoriensi epo.

Nobis tua fraternitas requisiuit et·j· Cũ clericis q̃ꝫ non pmittas mulierculas habitare nisi forte de illis psonis existãt in quib₃ naturale fedus nichil pmittat seui criminis suspicari.

Gregorius·ix·

Quesitum est de clericis in fornicacõnẽ plapsis si eorum sit officiuz priusquã penituerint audiẽdum· verũ et si quelibet pro mortali peccato quoad seipsum constet esse suspensum non debet tamen in officijs euitari·quia quãtum ad alios etiam in casu

q̄ ꝓpter solã suspicõnez siue famã non ẽ indicenda purgacõ nisi scadalũ oriatur·ar·ij·q·v·p̃sbr·et ·iij·q·ij·audiuimus·et·ij· ·q·i·nomẽ et·j·de accusa·

Iqualiter ꝛ quando· Nobis·mulierculas·xxxij·di·i̾terdixit·et·lxxxi·di·cũ omibus·

d Personis·ar·s̃·s·e·c·i·dic sup hac materia ut ibi notatũ est·

e Naturale·sic·s·de p̃sũp·cũ i iuuẽtute·et·C·de epi·ꝛ cle·eũ q̄·

Quesitũ·q̄ ad se·nota q̄ aliq̄s d̾ suspẽsus q̄ ad se tm̃ ꝛ nõ q̄ ad alios ut q̄lib₃ in mortali pcc̃o ostitutus ut·vi·di·testm̃·et·i·q·i·sacerdotes·in fi·s·de tẽp·orꝺ·c·ul·et ƺ·et·s·e·vr̃a·qñqꝫ tñ q̄tũ ad se ꝛ q̄tũ ad alios·xxxij·di·null⁹·p̃ter hec·et·j·de simo·tãta·et ƺ in fi·et ·s·e·vr̃a·qñqꝫ aliq̄s d̾ suspẽsus ꝛ nõ q̄ ad se ut cũ ciuitas vl̾ villa ẽ interdicta p delictũ ciuiũ vel secularis p̃tãtis tũc clerici nõ sũt suspensi q̄ ad se qꝛ in alio loco p̃nt celebraẽ nõ interdcõ·s·de cle·pe·

g Euitari·et ita licꝫ aliquis sit criminosus nõ debꝫ i officijs tue·

c 61

ꝓposito suspensus non est nisi pctm hmōi sit notoꝛiū p sententiā seu ↄfessionē factā in iure ā p euidentiā rei q̄ tergiuersacōe aliq̄ celari nō possit.

De clericis coniugatis. R

Alexander tercius.

SI qui clericoꝝ infra sbdiaconatū acceperint vxores ipos ad relinqueda bn̄ficia ecc̄iastica et retinēdas vxoresᷤ dis. ec. cōpellatis. sed si in subdiaconatu et alijs supioꝛib ordinib vxores accepisse noscūtur eos vxores dimittē et pniam agē de ↄmisso p excōicationis et suspensionis sniam ↄpellere pcuretis. Idē herfoꝛd. epo.

SAne et c. prouideas attentius ne deinceps clericus ↄiugatus ad ecc̄iastica bn̄ficia vel sacros oꝛdies aut administratiōes ecc̄iasticas admittatur nisi foꝛte castitatem vouēt ꝑpetuā qui vnicam et virginē habuisss vxorem.

Idem verulan. epo.

QVod a te et c. vtrū clerici infra subdiaconatus oꝛdinem ↄstituti quiↄtinere carnis deuicti vicio nō valētes vxores accipiūt ecc̄iastico bn̄ficio canonice debeant spoliari. Id volumus te tenē q cū simul voluptatib et carnalib desiderijs ac diuinis et ecc̄iasticis obsequijs vacare nō valeant ob immūdiciā suā ecc̄iasticis sacramētis indigni tractandis ecc̄iasticis pcul dubio bn̄ficijs sūt puandi. Sane si ecc̄ijs quib intitulati fuerint de possessionib ā alijs bonis aliqua ↄtulisse noscūtur cū ab earūdez ecc̄iaꝝ ministerio fuerit et bn̄ficio sequestrati ad ipos recta via debēt absq ↄtradictōne redire. de.

SAne sacerdotes illi qui nupcias ↄtrahūt q nō nupcie ß ↄtubina sūt poti9 nūcupanda post longam pniaz et vitā laudabilē ↄtinētes officio suo restitui poterūt et ex indulgētia sui epi eius execucionē habere. Innoc. iij. noꝛuicen. epo.

DIuersis fallacijs et c. accepimus aūt q cū quidā clerici tue dioc. qui mr̄imoniūↄtraxerūt ecc̄iastica bn̄ficia detinere ↄtēdūt in quoꝝ ↄuersacōne citara cū psalterio male ↄcoꝛdat. Cū ergo vir cogitet quō placere possit vxori et ideo minus que dei sūt valeat cogitare cū q̄si diuisus in duo plenā sui nō habeat ptātem ut ei a quo stipendiū recipit plenius famuletur. Mā. q. hmōi clericos bn̄ficijs ecc̄iasticis que in tua diocesi sūt adeptis priues ap. re. ꝑ tim cū

rerum ecc̄iasticaꝝ soleat depire p tales nisi foꝛte talib scienter contuleris ecc̄iastica beneficia quib eos non p te ß p supioꝛem decernimus spoliandos. Idē acherōtino epo.

CVm olim ad nr̄am auō. puenisset q canonici āgloꝛien. cantoꝛē tricariceñ. sibi elegerant in pastoꝛem. et c. Licet tibi de foꝛma electionis canonice ac ydoneitate psone in alijs cōstetisset mouit te tn̄ q cū pater eius grecus fuit et iuxta ritū grecoꝝ vxorem duxit in minoꝛibus oꝛdinib ↄstitutus cantoꝛē ipm ex vxore legitima in sacerdotio suscepisset. Nos igitur attendētes q oꝛientalis ecc̄ia votū ↄtinētie non admisit qm̄ oꝛientales in minoꝛib oꝛdinib ↄtrahunt et in supioꝛibus utūtur mr̄imonio iam cōtracto. M. q. nisi p eo q inter latinos greci huiusmodi conuersantur regionis consuetudo repugnet si aliud non obsistat ad cōfirmationē et ↄsecrationem eiusdēm e dubitacōne pcedas. Idez epo.

IOhannes nobis. picta. ↄquerendo mōstrauit q tu eū quā q̄ iam dudum vxorē legitimā duxerit p eo q pus in acolitū fuerat oꝛdinatus ↄpellē niteris ut tonsurā deferat clericalē ex qua inter ipsum et vxorē suam posset scandalū generari cū de cōsuetudine terre sue clerici vxoꝛati nō cogātur inuiti portaē tonsuram. Qm̄ igitur idez etiā tonsuratus nō pt puilegio clericali gaudere M. q. ipm super tonsuratione hmōi non molestes dūmodo nullū pcipiat bn̄ficiū ecc̄iasticum cuius ratione teneatur clericalem deferre tonsuraz q cum eū opoꝛteat secularibus negocijs immisceri tonsura ipsius secularia exercentis videtur pfecto in ministerij nr̄i vitupiuz

Credūdare. Honoꝛ. iij.

CVm decoꝛem. et c. Eos qui fuerint publice vxoꝛati non admittatis de cetero ad ecc̄iasticas dignitates dimissis ab eis quas non possunt sine prauo exemplo et graui scādalo retinē. Honoꝛius. iij. h. quondam regine angloꝛū.

EX pte tua fuit ꝓpositū q nonnulli litterati terre tue habitu et tonsura clericali relictis publice ducunt vxoꝛes et c. ut tn̄ consuetis iusticijs et debitis obsequijs te defraudēt tonsuram resumunt abiectam et c. quidam etiā accepta pma tonsura similiter cōtrahūt et eandem tonsuram deferūt ut eodem ptextu excusari valeant a pdictis et c. Cū igitur reddenda sint que sunt cesaris cesari et que sūt dei deo equanimiter duximus tolerandum ut a talibus iusticias debitas velut ab alijs vxoꝛatis exigas et ꝑuicia ↄsueta. Idem.

CTo. t. t. satisfiat breuiter rn̄dem9. R. miles tue diocesis qui cū olim in minoꝛi esset constitutus etate tonsurā tm̄ et coronam clericalem assumpsit nō

est cogendus deferre habitū clericalem.

De clericis nō residentibꝫ in ecclesia vel prebenda. R.

Ex conci. sardocensi.

Non liceat episcopo de ciuitate sua transire ad aliaz. manifesta est enim causa pro qua facere hoc attēptat. cum nullus sit inuentus epūs qui ad minorem de maiori ciuitate transiret.

Ex gestis Leo. iiij. et .J. in sinodo anastasius p̄sbr cardi. ti. beati marcelli abꝫ omnibꝫ canōice est depositus eo, ꝙ parrochiam suā p annos .v. ꝯtra canonuz instituta deseruit et in alienis usqꝫ hodie demoratur. Ex cōcilio lateran̄.

Quia nōnulli modū auaricie non ponentes digtates diuersas ecclīasticas et plures ecclīas prochiales cōtra sacroꝝ canonum instituta nitūtur accipe ut cū vnū officium vix implere sufficiāt stipēdia sibi vendicent plurimoꝝ. ne id decetero fiat districtꝰ inhibemus. Cū igitur ecclīa vel ecclesiasticum ministerium cōmitti debuerit talis ad hoc p̄sona queratur que residere in loco et curam eius p seipsam valeat exercere. ꝙ si aliter actū fue't et qui recep̄it qd cōtra sacros canones accepit amittat et qui dederit largiēdi potestate p̄uetur. Alex. iij. eboracen̄. arepo.

Relatū est nobis ꝙ cū in latera. ꝯci. statutū sit ut p̄sone tali ecclīa vel bn̄ficiū ecclīasticum ꝯferatur que residere i loco et curā eius p se valeat exercere nōnulli ad ecclīas p̄ntati hoc se posse affirmant ꝗ efficere ꝯtradicūt et .J. Cū igitur vba accipiēda sint cū effectu tales si p̄ntati fuerint non debēt admitti et admissi poterūt amoueri nisi forte de licētia suorum vel studio lr̄aꝝ vel p aliis honestis causis ꝯtigerit eos abesse. nec p̄rocinari debꝫ eis appel. diffugiū si ꝯtra huiusmodi intencōnē decreti fuerit interiectū. Idem.

Fraternitati .t. et .J. p̄terea clericū alterius diocesis absqꝫ ꝯmēdaticiis lr̄is sui episcopi nō debes recipe nisi p eo recepis ab ap. se. mādatū.

Conquerēte nobis. Idem. R. p̄sbro accepimꝰ ꝙ .g. clericus ab eo p ecclīa sua de qua vite necaria vix p̄t pcipe ānuatim .xx. solidos extorquere conatur asserēs bn̄ficiū istud in eadē ecclīa sibi fuisse collatuz et .J. F. t. m. q̄. si tibi cōstiterit ꝙ dictus .g. habeat ecclīastica bn̄ficia sibi sufficiētia vel ꝙ eidem ecclīe non deseruiat sibi sup p̄scripto beneficio silētium sublato impedimēto appellacōis imponas.

De cetero et .J. Idem. Statuimus ne canonicis donec in seruicio tuo fuerit quicquā subtrahi debeat vel auferri qd de cōitatis sibi bn̄ficio debetur. nisi forte sint victualia que nō ꝯsueuerūt absentibꝫ exhiberi.

Celestinus. iij.

Ex pte vr̄a nr̄o fuit ap. referatum ꝙ ecclīe vr̄e decanus q̄ in ptibꝫ gallicanis sibi potius habitacōnez elegit iā p. x. annoꝝ spaciū ecclīa vr̄a ipsius p̄ntiam hr̄e nequiuit. Quia nolumus ergo ut eadē ecclīa decani officō defraudet .M. q. scribatis eidē ꝙ suū ibi dem officiū ut decanus debeat exercere. ꝙ si vocatus venire noluerit eligēdi aliū qui p̄esse ecclīe vr̄e valeat et p desse vobis extūc ꝯcedimus liberā facultatē. Innoč. iij. c. ragu.

Qualiter arep̄s smo. vester temeritate ꝓpria recessit ab ecclīa ragusinensi nec iam vltra quadriēniū expectatus redierit p lr̄as etiā vr̄as reuocatus et .J. dis. v. m. q. nisi forsitā iam redieit vos post mēsem a recepcōne p̄sentiū p̄sonā vobis ydoneā in archiepm eligatis. Idē ꝯstāt.

Inter quatuor aialia p̄riar. et .J. de cleicis qui ecclīas vel p̄bendas sibi ꝯcessas sine iusta et necaria cā deserūt tuo p̄sertim non accedēte consensu. hoc tibi duximus rn̄dendum ꝙ postq̄ ꝯgruo tpe fuerint expectati nisi redierint ad illas p̄nt eis iuste p̄uari. dūmodo nō sint iusto impedimento detēti. Idez arep̄o panormi.

Ex tue deuocōis et .J. in ecclesiis eoꝝ qui se fraudulēter absentāt nec ad ip̄os valet citacō peruenire trine citationis edictū facias publicari et si nec sic curauerint obedire et vltra sex menses suas deseruerint ecclīas eis debent merito spoliari. ꝯtra eos etiā ꝓcedatur ut ip̄os p suspensionis et excōicationis sniaz ad tuā obediētiaz venire ꝯpellas et si nec sic eoꝝ malicia poterit emolliri eos. b. ti. scē susanne p̄sbr car. d. ap. se. le. a spūaliuz āministracōe remoueat et q̄bus p̄sunt ecclīis de p̄sonis idoneis faciat ꝓuideri. ꝗ in eos degradacōnis sniam nō promulget ut cū eis misericordit' si expediat facilius agi possit Idem altisiodoren̄. epo.

Ex fraternitatis dil. postulauit et .J. quesiuisti p̄terea ut cū interdū canonici quibꝫ studioꝝ grā est indultum ut in absentia sua fructꝰ pcipiāt p̄bendaꝝ suaꝝ accepta licētia se ad villas trāsferūt vel castella in quibꝫ nullum ē vel minus ꝯpetēs exercitium studioꝝ vtrū p̄bendaꝝ suaꝝ fructus sint talibꝫ ꝯferendi. Ad quod bre. r. eis q̄ hmōi fraudē ꝯmittūt. cū fraus et dolus nemini debeat p̄rocinū impartiri p̄fatam indulgētiam cōpetē non debere.

Inno. iij. ꝓposito de valeriis.

Ex pte tua fuit ꝓpositū ꝙ tpe quo recepisti ꝓposituram de valsiis p̄stitisti de facienda residētia iuramentū et .J. P. t. t. r. ꝙ si te nō absentādo in fraudē ꝓpositure tue iura fideliter p sequaris cū ex hoc censeri debeas residēs piuriuz non incurris. Idē. c. meten̄.

Cum dilcũs filius mḡr Otto et .J. M. q. nõ obstã te ↄstitutione que ↄtra absen tes canonicos inter vos dici tur emanasse fructus p̄bẽde sue assignetis eidẽ in nr̃o s̄uicio ↄmorãti. cũ familiares nr̄i qui circa nos se obsequiales exhibẽt vniuersis minori non debeãt p̄rogatiua gaudẽ q̄ vestrũ singuli quoꝝ negocia p ipsos sepius ꝓmouẽtur.

Idem melden. epo.

Ad audiẽtiã nostrã puenit q̄ cũ in melden. eccia que dam sit ↄstitucõ vallata iuramento et aũctate se. a p. ↄfirmata ut canonici qui nõ resident in eadẽ. suaꝝ p̄uẽtur fructib̄ p̄bendaꝝ illis exceptis quos infirmitas excusaret siue in aplice se. s̄uicio ↄtingẽt detineri et .J. Decernimus ut duo ex canonicis eccie mẽorate in tuo s̄uicio existẽtes suarũ fructus integre pcipiãt p̄bendaꝝ. cum absentes dici nõ debeãt s̄ p̄ntes qui tecũ ꝓ tuo et ipius eccie seruicio cõmorãtur. Greg. ix. p̄triarche a. aplice se. legato.

Cum ad hoc sint eccia stica b̄n̄ficia deputata et .J. sane nobis innotuit q̄ ecclesia anthiocena multis ex s̄uitori bus eius absentib̄ est fere destituta ministris. Vnde. M. q. nõ obstãtib̄ aplicis indulgẽtijs ⁊ p̄decessoꝝ tuoꝝ licẽtia absentes canonicos ⁊ assisios reuoces ad residendũ i eccia sup̄dicta et si nõ venerint tu de ipoꝝ b̄n̄ficijs dũ absentes fuerint ipi eccie facias ↄgrue deseruire in vtilitatẽ eiusdẽ q̄ ex p̄fatis b̄n̄ficijs supfuerit ↄuertẽdo. Idem.

Clericos in eccijs tue iurisdictiõis b̄n̄ficia que residẽtiam exigũt assecutos si ad alterius diocesim absq̧ licẽtia tua morãdi causa trãsierint liceat tibi si moniti nõ redierit dictis b̄n̄ficijs nisi excusacõꝫ racõnabilẽ ostẽderit spoliaẽ.

De p̄bendis et dignitatib̄

Vrbã. Ex ↄci. pictauien.

Ut nullus de clero siue p̄pĺo eccia stica bona iure ↄsanguinitatis sibi req̄rat habenda. In corpe cano num.

Non liceat vlli epo ordinaẽ clericos et eis nullas alimonias p̄stare s̄ duoꝝ alterũ eligat. vel non faciat clericos vel si fecerit det illis vnde viuere possint.

Greg. antheno s̄b diacono.

Ratio nulla permittit ut q̃d ꝓ cõi vtilitate datuꝫ esse ↄgnoscatur ꝓprijs cuiusq̄ vsib̄ applicetur. Alex. iij. in ↄci. lateran.

Episcopus si aliquẽ sine certo titulo de quo necẽaria vite pcipiat in dyaconũ vel p̄sbiterũ ordinaueit tãdiu ei necẽaria s̄bministret donec in aliqua eccia ei ↄuemẽtia stipendia milicie clericalis assignet nisi talis ordinat9 de sua p̄t̃na hẽditãte subsidiũ vite possit habẽ. Idem in eodẽ.

Quia in tantũ quorũdaꝫ ꝓcessit ambitio ut non duas vel tres s̄ plures eccias p̄hibẽantur hr̄e cũ nec duab̄ possint debitã ꝓuisionẽ impendẽ. ꝑ frẽs et coepos nr̄os s̄ emẽdari p̄cipim9. et de multitudine p̄bendaꝝ canonib̄ inimica que dissolucõis materiam et euagacõis inducit certum q̧ ↄtinet piculũ aiaꝝ coꝝ q̃ eccijs deseruire valeãt indigẽtiam volum9 subleuari. Idẽ.

Cum teneamur et .J. Si mandatũ nr̄m ꝑ alicui9 ꝓuisione recepis q̃ aliud b̄n̄ficiũ hẽat de quo valeat cõmode sustẽtari nisi forte i lr̄is ipsis de hoc mẽtio habeatur. aut si nõ potes ei sine scãdalo ꝓuidere equanimiter sustinemus si ꝓ eo mãdatũ nr̄m nõ duxeris exequẽdũ. Idem.

Referente .J. p̄sbro accepim9 q̄ cũ duas haberet eccias ar̃diaconus tuus ipsũ altera spoliauit. ⁊ cuidã p̄sbro. g. nomie assig̃uit eandẽ. p̄dictus aũt .J. sentiẽs se in hac pte g̃uari ad metropolitanũ videlicꝫ remen. arepꝫ appellauit. cũq̧ de mãdato eiusdẽ arepi in p̄dcã eccia restitutus fuiss̄ p̄fatus ar̃diaconus eũdem .J. ꝓ eo q̄ ad p̄ntiã suã vocatus veniẽ ↄtẽpsit vinculo excõicacõis astrixit. nos aũt ipsũ a snĩa qua tenebatur facientes absolui tibi. m. q. p̄rescripto .J. de p̄dictis eccijs vnã quã maluerit relicta alterã p̄fato. g. si ecciam nõ hꝫ non differas assignare. alioquin ipsam alteri p̄sone ydonee beneficio eccĩastico carẽti incũctanter assignes.

Idem in ↄci. turon.

Maiorib̄ eccie b̄n̄ficijs in sua integritate manẽtib̄ indecorũ nimis videt ut minoꝝ clericoꝝ p̄bẽde patiãt̃ lectõnem. idcirco ut sic in magnis ita q̧ in minimis mẽbris suis firmam eccia hẽat vnitatẽ diuisionẽ p̄bẽdarũ ã dig̃tatũ ꝑmutationẽ fieri ꝓhibem9. Idẽ.

Relatũ cãtuar̃. arepo. Est ⁊ .J. Qm̃ igit̃ dignũ ẽ ut p9q̃ mḡr .J. i eccia tua canonicus ẽ institutus et a te habuit in ꝑmissis de conferẽda

sibi prima ꝑbenda cū in ecclīa ipsa vacaret ut debeat ꝑbende integritate gaudē. M. q. si idem .J. in ecclīa tua est canonice institutus et in choro et capitulo ⁊ aliis quorum vsus est cōis potestatē sicut canonicus habet ei ꝑbendam si qua nunc vacat vel cū ibi primo vacauerit scdm̄ ꝓmissionē tuā concedas liberaliter ⁊ assignes. quia non est ɔgruū ut ꝑbenda careat qui in canonicū noscitur eē receptus. Idē canonicis reglaribus ⁊ monachis ebor. dioc.

Auaricie que ē ydolorum seruitus ⁊ .J. Intelleximus q̄ in ecclīis vestris de quibus certas pensiones ɔsueuistis ꝑcipere portiones vel antiquos redditus minorastis quos nonnulli clerici ecclīarum ipsarum olim habuisse noscuntur ⁊ .J. Inde ɔq3. m. q. si quas porcōnes vel antiquos redditus clericorum sine ɔsensu archiepi vr̄i minuere vel prochias diuidē p̄sumpsistis ad integritatē pristinam reuocetis. Idem ꝓposito et capitulo insul.

Significatū est q̄ cuidā sacerdoti ꝑbendā vnam i ecclīa vestra cōi voluntate dedistis ita q̄ missam de sancta maria nisi corporis infirmitate grauatus debeat cotidie celebrare et ecclīam vr̄am non nisi comūi

tam ꝓpositi q̄ capituli assensu possit dimittē vel cuiq̄ ꝑbēde illius āniuersariū delegare. Quā siquidē institucōnē eatenus ɔfirmamus ut p̄dcūs sacerdos nisi infirmitate corporis fuerit ipeditus assidue debeat obsequiū suū impendē ecclīe memorate. et quāto frequentius p̄t salua honestate sua et debita deuotiōe missarum solēnia celebrare. nec sibi liceat hoc illi subtrahē siue cā voluptatis siue se ad aliā ecclīā transferēdo. de wigoren. archiepo.

De monachis qui vicarios prochialium ecclīarum ḡuant ut hospitalitatē tenere nō possint eam puidētiam habeas q̄ ad p̄sentationē monachorum nullū recipias nisi tm̄ eis de prouētibus ecclīe corā te fuerit assignatū vnde iura ep̄alia possint p̄soluē ⁊ congruā sustētationē habere. Idē salernitan. archiepo.

Ad hec licet .J. Illud ē omni racōi ɔtrariū ut vnus clericus in vna vel diuersis ecclīis plures dignitates vel p̄sonatus obtineat. cū singula officia in ecclesiis assiduitatē exigāt p̄sonarum. Idē burdegalen. arc.

Preterea de .g. qui in tua et tolosana ecclīa est archidiaconus ɔstitutus ⁊ in vtraq3 ecclīa regulariter ꝓfessus. m. q. eūdem altero quē maluerit archidiaconatu facias eē contentū. Idē cātuarien. arep̄o.

Cum nō ignores q̄ vna ecclīa vnius debeat esse sacerdotis et .J. Cum igitur nūcius p̄sbri qui in duabus ecclesiis locū habere cōtēdit et quidam clerici alterius ecclīe ad nostrā p̄ntiam accesserint ɔtra cū. Nos attēdentes non esse ɔuemēs ut idē p̄sbiter locum habeat in duabus ecclesiis .m. q. ipsum bñficio qd̄ habet facias manē ɔtētum. qd̄ si forte ar̄ p̄sbiter ⁊ clerici alterius ecclīe in eū ɔsenserint eis nūc dissentiētibus cū ipsorum scādalo non debet locū in ipa ecclīa q̄rere vel habere. Innoc. iii. zamor. epo.

Cum scdm̄ apl̄m qui altari seruit viuē debeat de altari et qui ad onus eligitur repelli non debet a mercede patet ā simili ut clerici viuē debeant de patrimonio ihū xp̄i cuius obsequio deputātur ut ipsa nominis ratio p̄suadet. cū eni a cleros qd̄ est sors vel hereditas clici appellētur q̄ i sui ordinacōe vel assumūtur i hereditatē dn̄i vel assequūtur hereditatē in ipso ut vere possint p̄sallē cū ꝓpha dicēte. dn̄s ps hereditatis mee. dignum ē ut ecclīasticis stipēdiis sustētur in qua et p quā diuinis obsequiis ascribūtur. Licet aūt p̄decessores nr̄i ordinacōnes eorum qui sine certo titulo ꝓmouētur in iniuriā ordinātium irritas esse voluerint et inanes. nos tñ benignius agē cupiētes tamdiu p ordinatores vel successores eorum ꝓuideri volumus ordinatis donec p eos ecclīastica bñficia cōsequātur. Inde est q̄ cū .g. lator p̄ntium a p̄decessore tuo fuerit ad subdiaconatū nullo p̄ntāte ꝓmotus. M. q. si cū hiis quibus examinationē ipsius duximus ɔmittēdā te citato legitiē ut p teipsū vel ydoneum nūsalem interfis et tam super ydoncitate p̄sone q̄ etiam sup quātitate ac qualitate bñficii ꝓponē tibi liceat quicquid racōnabiliter duxeris ꝓponē dum ydoneū esse reperint tādiu ei vite necāria ɔgrue sbministres donec p te in zamoren. ecclīa vel alia fuerit ɔpetēs bñficium ecclīasticū assecutus. Scituros p certo q̄ si p examinationē eorum fuerit repertus idoneus et tu ei iuxta mādatū nostrū neglexeris p̄uidē. cū hoc nobis p lr̄as eorum innotuerit ad id exequēdū te p dis. ec. cōpellemus. Idem arep̄o se.

Inter cetera ⁊ .J. fcā non. resignacōne a. w. quondam canonico laudun. de ꝑbenda

de preben di

suarū p̄bēdaꝝ. affectātes eas in manus ꝑꝑe renūciauerūt posteā mādauit ꝑꝑa decano remeñ. ut de p̄benda. w. inuestiret. h. ß eps̄ loci hoc intelligēs ɔtulit eā mḡro. p. vñ orta lite inter mḡrm. p. et. h. dn̄s ꝑꝑa reuocauit p̄fatā renūciacōnē et vtriq3 restituit bñficiū suū et ne mḡr. p. remanēt frustratus spe sua mādat ꝑꝑa ep̄o ut p̄bēdā alicui nō ɔferat donec assignauerit mḡro. p. bñficiū p̄bēdale in eadem ecc̄ia et si ɔtrafecerit illud cassat ne fraudulēter visus sit illi cōtulisse p̄bendā.

a Debebat. ex quo. w. resignauit tali modo ut daretur. h. nō fuit ei data ß mḡro. p. nō videbatur ei renūciasse nec videtur eā pdidisse. sicut nec amittit possessionē qui eā sub modo alij tradidit ñ modus existat. vid3 enī sub ɔdicōe eā tradidisse. s. de resti. spol. olim. et. ff. de acqui. pos. qui absenti. §. si quis. et qui sb ɔdicōne tradit possessionē et recedit a possessione nō pdit eā. ff. e. si cum me. vñ ille nō videbatur amisisse possessionē bñficij sui. ß certe verū ē q amiserat p renūciacōe3 ß ꝑꝑa potius postea ex officio suo vtrūq3 restituit ꝓpter discordiā suscitā

b Irritū. si. C. de tam. legibus. nō dubiū. et. C. de rebus. alie. vel non alie. l. sancimus. et. x. di. c. vides. §. i. si ß vbū nō ɔtinētur in lr̄is et ip̄e ɔferret vid3 q ɔcessio tenēt licet eēt facta ɔtra mādatum ꝑꝑe. j. e. dilcūs filius. ubi

c Assignauit. h de ß. expsse hēs q si ep̄s cōcessit michi bñficiu3 qd̄ cōcedē nō potuit tenet michi ad aliud cōsimile. vij. q. i. c. pñtiu3. de ß dz. s. c. pxi. si. s. de fil. p̄s. veniēs. et ar. ff. de pig. ac. l. elegāter. §. q̄ reprobos. ff. ad vell. l. q̄uis. §. si cōuenerit. ff. q̄ satisda. cog. l. quotiēs. ff. de l. j. l. filius. §. si quid alicui. et. ff. de leg. ij. l. mortuo. §. labeo. q adiuuari nos bñficiō oportz non decipi. ff. comodati. l. in comodato. §. sicut. in fi. et. j. como. c. vno. in fi. et sic ē ɔtra id qd̄ dic lex q donator nō tenetur de euictōe. ff. de edil. edic. l. ad res donatas. ß h in veritate nō

eiusdē ecc̄ie que p ɔmutācōnem p̄bendaꝝ. h. tūc siclunē. canonico aūcte ap. assignari debebat. mḡr. p. p laudunen. episcopū de p̄benda fuit inuestitus eadē. sup quo cū inter mḡrm ip̄m et dictū. h. ɔtrouersia sb orta fuiss3 p. c. ꝑꝑa3 p. no. oīa retractata fuerit et. j. supdicto ep̄o dedim9 in p̄ceptis ut donec idē mḡr in ecc̄ia fuerit p̄bendale bñficiū assecut9 nulli alij p̄bendā assignaē p̄sumat. q si forte p̄sūpsit id irritū decernimus et inane. dec3 enī ut q p̄bēdā ei quā de iure nō potuerit assiḡuit eā quā de iure p̄t assignet ne p̄bēda3 ei fraudulēter visus sit assig̃sse.

Idem ep̄o et cātori tornaceñ.

Cvm iam dudū et. j. de erū qm̄ ab. r. siclunen. canonico. j. de bituinia quedam obiecta fuere multitudo videlic3 tam dignitatū q etiā p̄bēdaꝝ ambicōis et auaricie viciū cui nō dū finē imponēs cōtra diffinicōis nr̄e tenorē et lateraū. ɔci. statuta ad obtinēdam ꝑpositurā siclunen. se ingerit et ingessit. et q die intrusionis sue añ ɔfirmacōnē p̄sūpsit mīstrare et sic postɔfirmacōnē cassatā. m. q. si inueneritis p̄dc̄m. j. h̄re plures alias dignitates atq3 p̄bendas aut aliq̄d aliud p̄missoꝝ qd̄ ad cassacōe3 eius sufficiat in-

ueneritis eē veru3 ei sup iam dicta ꝑpositura silētiū imponatis ab impeticōne ip̄ius siclunen. ecc̄iam absoluētes. cum multa p paciētiā tolerātur q̄ si deducta fuerint in iudiciu3 exigēte iusticia nō debeāt tolerari.

Ide arep̄o et arc̄d. senoñ.

Dilcūs filius. t. canonic9 lincomeñ. ꝑposuit q cū de mādato. C. ꝑꝑe p̄. n. lincomiensis ep̄s quādā p̄bēdam assiḡuit eidē in ecc̄ia lincomeñ. q capl̄m ip̄sū ad eandē recipe ɔtēnebat et. j. Ad instātiā remeñ. arep̄i tūc ep̄i p̄nestineñ. ap. se. le. et auctoritate ip̄ius talis inter eū et ep̄m et canonicos lincomeñ. ɔpositio intercessit q ip̄so ab eis recepto i canonicū et ɔcesso sibi stallo i choro et pticipatiōe qualibet ɔmoꝝ idē fructus pcipe p̄bēde nō debēt nisi loco pxio vacature et. j. Cū ergo dc̄m. t. in canonicū recipi canonicis nō obuiet institutis et vacaturam expectaē p̄bēdā later. ɔci. nō sit dubiū obuiaē. Nos facto legati eiusdē illicito reprobato qd̄ est licitū approbantes. q videtur indignū ut receptus in canonicū p̄bēde bñficio defraudetur. m. q. dictos ep̄m et canonicos ut ei p̄bendā cū se facultas obtulerit nō differant assignaē ap. postposita compellatis. facientes eidem

i Prebendas. de ß dictū ē. s. de elec. c. dudū. ij.

k Premissoꝝ. s. q añ ɔfirmacōnē ministrauerit. s. de elec. qualiter. vel q post cassacōnē ɔfirmacōis q ꝑꝑa etiā totū cassauit quicq̄d factū fuit p iudices p̄ores et posteriores.

l Ecc̄iam. et ita vidz q ecc̄ia que ip̄sū e[legit sciēs ip̄sū h̄re plu]res dignitates atq3 p̄bēdas nō possit ip̄sū repellē ar. s. e. cū nō ignores. ar. ɔ. s. de excep. cū ecclesiastice. et melius. s. de elec. cū inter canonicos. viij. q. ij. c. dilcissimi. et. xxxij. q. v. c. horrēdus. j. de ɔces. p̄ben. cum sup. et. s. de cle. ɔiu. c. diuersis fallacijs. et. j. de donac. c. inter dilcōs. ß hec [illegible]

[illegible]

nomie sed receptos caturas.

p Approbantes. ar. q snia siue donacō tenet p pte et p pte non. sic. s. de arbi. cū tpe. et. xij. q. ij. si

quos. ēt. x vij. q. iiij. questi. ēt. xxij. q̄. iiij. inter cetera. et. j. de testa. raynūcius. et. c. raynaldus. caueas tñ qualiter fiat electō si dicatur eligimus te ad pximā vacaturā nulla ē electō. j. d ɔces. p̄ben. c. nulla. et. c. relatū. et. c. ex tenore. si vero dicatur eligim9 te in frēm et sociū et pmittimus tibi ɔferre bñficiū cū p̄mū vacauerit tenet electō talis. s. e. relatū. et. s. de ɔces. p̄ben. cū sup. assignādo eidē cotidianas distribucōnes alias ɔpellēntur ad ß ut dz hic in fi. et ille intelligit electus ad quoddā ius de nouo creatū. j. e. dilcō. et illud ius perit q̄ cito assignatur bñficiū vacās. non enī diu poss3 manē tale ius sine re corpali. i. q. ij. si quis obiecerit. et talis canonia auget numerū canonicoꝝ ß non p̄bendaꝝ. ut in. c. cū. m. S3 nunquid plures pñt taliter eligi. si duo pñt eligi eadē racōne et plures sc3 tres vel q̄tuor et quotcūq3. Dixit Jo. q ḃm numerū p̄bendaꝝ plures vel pauciores eligi pñt. ß certe nō vidz q tot pñt eligi quot sūt ibi canonici ꝓpter diutinā expectacōnē ß sufficit q pauci eligātur saltē duo vel tres vel q̄nq3. s. de ɔsti. cū. m. ferr.

q Defraudet. sic. s. e. relatū.

r Facultas. ß idē erat ei pmissum in illa ɔposicōne ß arep̄s etiam aūctate3 p̄stare non potuit immo illud solū cassatur q michil pcipe

debet ibi. lau. Itē ex eo quod dicitur h patz q legatus nō p̄t dispēsare ɔtra ɔciliū. j. de ɔces. p̄ben. nulla. ß solus ꝑꝑa. Itē aliud ē dicē cū facultas se obtulerit et aliud cū bñficiū vacauerit ut h patz et. j. de ɔces. p̄ben. accedēs. [ɔ]poterat ɔsequi ex illa ɔposicōe ut videtur.

a Assignare. h idē. [ɔ]dicit Jo. q nō q tpe ɔposicōnis vacabant ibi bñficia et volebāt ip̄sū expectaē pximā vacaturā. Itē aliud a[d]dicitur cōposicōni q ip̄se hēat cotidianas distribucōnes siue victu alia que de cōi cōferūtur que tm̄ pñtibus dātur. s. de cle. nō resi. de cetero. et. j. e. lic3. pcep cō enī taliū p̄bendaꝝ nō facit canonicū q sola fallariū [illegible]

[illegible]

[ß] p̄bēda diuidi nō deb3 ut sub nomie vnius p̄bēde cēseatur vterq3 quasi dimidius canonicus q vnitas non recipit diuisionē. xxiiij. q. i. c. loquitur. nulla enī

portiones cotidianas que fiunt i ecc̄ia memorata sine diminucōne qualib3 assignari.

Idē ep̄o brixieñ.

Tve fraternitatis deuotio et. j. Cū sepe cōtigat q ad vnā p̄bendā duo clici ꝓpter importunitatē petētiū eligāt. Nos attēdētes q si duo vnā p̄bendā tenēnt illud ess3 ɔtra ɔciliu3 turoñ. qd̄ p̄bendarum ꝓhibet sectionē et si vnus ip̄sorū ip̄am obtinēt p̄bendā sb expectacōne alius ɔtra lateraneñ. ɔci. statuta remanēt. Inqui. t. t. r. q talis electō de rigore iuris penitus ē cassanda.

Idē.

Nisi eēnt vi[ri] p[ro]uidi et honesti tam qui ordinacōnē fecerūt q̄ illi circa quos ē facta ordinatio in ecc̄ia vr̄a sup negocō p̄oratus ordinationē illā valde suspectā ꝓpter exēpli pniciē haberemus. qd̄ ergo post ɔcertationē diutina3 ordinatū est circa vnū de duobus electis ut ip̄e habeat p̄oratum ß ex iurisdictōne delegata ḃm iusticiam videtur eē statutū. qd̄ autem ordinatū est circa reliquū ut ip̄e. xx. lib. de redditibus capituli et. xl. de puētibus p̄orat9 pcipiat ānuatim hoc ḃm prudentiā intelligitur eē p̄ceptu3 ex arbitraria ptāte cū in delegatos fuerit ɔpromissu3 qui

auctoritatē sibi retinēdo ɔmissam se p bono pācis et vtilitatis hoc ordīasse fatētur. q igitur ß ordinacō ab oīb9 est recepta. pñt q3 licite p̄or et capitulū de puētibus suis ꝓpt cās p̄dcās nō quidē ex pactōne ptiū ß ex iussione iudicū puisionē hmōi exhibē. nos eam hoc adhibito moderamie toleram9 ut ad p̄stacō3. xl. lib. non dignitas p̄oratus maneat onerata ne forte circa prouentus aliq̄ videatur fcā sectio p̄oratus ita q ip̄o p̄ore defuncto successor ip̄ius ad p̄stationē. xl. lib. minime teneatur.

Idē vadeñ. ep̄o et abbi vatieñ.

Pro illoꝝ prouisione et. j. burdegal. arep̄o mādauim9 ut mḡro. p. in aliqua ecc̄iaꝝ suaꝝ ubi ei expedire ɔgnoscēt ɔpetēs facēt bñficium assignari. cōtradictores ec. dis. ɔpescens. qui decano et capitulo sanctoneñ. aūc. nr̄a mādauit ut ip̄m admittēnt i canonicū et in frēm. cūq3 ij de reluctarētur canonici ac indulgētiam de q̄dragesimo canonicoꝝ numero ei opponēnt. q arep̄us ɔgnouit eos in elusionē mādati nr̄i indulgētia ɔcessa eis irreuerēt abuti p̄dictū mḡrm de p̄benda et canonia sanctoneñ ecc̄ie inuestiuit. cōtradictores vinculo

ptātis adiudicauerūt alteri p̄oratū scd̄m ß q ɔstabat eū canonice electū esse qualiter g̊ p arbitriū potuerūt eū ɔdemnare ad soluēdū alteri pti indebitū. cū alij solui non possit qd̄ est alij debitum. s. de iuriur. eam te. q si p̄oratus fuit isti debitus cōstat q solucō pecūie ē indebita. potest dici q isti nō fuerūt arbitri. ß arbitratores et cōpositores quoꝝ arbitriū si iniquu3 sit p̄t retractari aūcte supioris. s. de arbi. nō sine. uel reducitur ad arbitriū boni viri. ff. p socio. si societatē. S3 nū q̄d racōe talis arbitrij possunt ip̄i adiudicaē alteri p̄oratū. ar. q sic. s. de trāsac. c. de cetero. ß nō ē verū q talia spūalia possideri nō pñt nisi ex iusta institutione canonica. ij. q. i. legū. sic et in mr̄imonio nō p̄t interuenire arbitriū. s. d trāsac. c. ult. et. s. de in integ. resti. c. pnl. in fi. et ß. v. ß ex iurdictōe delegata et c.

h Ex iussione. ex pactione ptiū nō liceret nec illam tolerass3 ꝑꝑa. ut. s. de pact. cū p̄dē. ß q iudicis aūcte factū fuit et ad tēpus sustinetur. s. de trāsact. c. de cetero. sic enī excusat ab infamia q iussu iudicis paciscatur de furto. ff. de hijs q̄ no. infa. l. furti. §. q̄ iussu. et q ꝑꝑa ß tolerat hmōi ɔposicōe3 ß fecit ꝓpter cās p̄dictas p bono pacis et vtilitatis q placuit omibus. et si ꝑꝑa ɔposicōem nō tolerasset aūctas iudicis nō sufficiebat q de iure hoc facē nō poterat. vñ dicit ꝑꝑa. nos eam ß adhibito moderamie toleramus et ad tpus. tm̄ ut sequitur. et occasione hmōi ɔpromissionis assumūt q̄nq3 aliq̄ aliquā cām male faciendi.

i Prioratus. nisi ß esset appositū ɔfirmatio talis siue tolerantia fuiss3 real. ar. s. de trāsac. veniēs. et. j. de insti. cū venissent.

k Prouētus. qm̄ sic ius diuidi nō p̄t sic nec puētus. ut. i. q. ij. c. ult. et. j. ut ec. beñ. ut nr̄m. et. x vi. q. i. c. si monachus.

o Pro illoꝝ. suarū. sb hoc termio ecc̄iaru3 suarū ɔphēdūtur oīnes ecclesie ip̄ius puincie et

seruitus diuiditur licet vsufructus diuidatur. ff. ād. l. fal. l. i. §. si vsufructus. et. ff. de vsu et habi. vsus ps. S3 nōne ß mō p̄t diuidi p̄bēda q idē ius apud vtrūq3 pmaneat q et iura incorpalia apud plures pñt in solidū residere. j. de iur p̄onatus. c. i. et. ff. de ḃuit. l. uie. ff. de bonis libtorū. l. libertus. in fi. In p̄bēda ß esse nō p̄t ut dc̄m ē. j. e. dilecto. lic3 enī dicatur idē ius esse apd̄ ples. reuera tñ quilib3 speciale et sepatū ius h3. ff. quēadmodū ḃuitus amit. l. aquā. et nota q sic de vna p̄bēda pñt due fieri si facltates sufficiāt. sic ex cā nec̄ia pñt et debēt diminui p̄bēde. j. de v. sig. c. si. et. s. de ɔsti. ex pte. a ɔtrario sensu.

e Concilij. j. de ɔces. p̄. c. nulla.

f Iuris. h innuit q de patiētia possit tolerari et ɔfirmari q̄i dispēsando. qd̄ satis p̄t ɔcedi. q talis dispēsacō nō ē ꝑpetua. sed ad tpus nec ꝓprie dz facē ɔtra ɔciliū. Ad quid g̊ dicēt de rigore iuris. alias simplr respōdiss3 dicēdo q talis ē cassanda. et multe tales electōes tolerātur et ex cā poss3 iuris rigor relaxari. ar. op. j. e. c. vacāte. et. c. cū iam. ubi tenetur integrare p̄bēdā tali mō collata3 nec mādatur cassari.

Nisi essent. honesti. ex qualitate p̄sone p̄sumitur licitū qd̄ alias ess3 illicitū. ar. ix. q. ij. c. lugduneñ.

g Arbitraria. et ita aliq̄s p̄t simul vti et arbitraria et delegata ptāte. sic. s. de arbi. p̄sump. c. lr̄as. S3 illud nō vidz posse stare q si racōne delegate

ep̄ales. ut hic patz. et. s. de vsu pallij. c. i. siue habeāt ius conferēdi siue nō. sed in aliqua p̄latura p hāc formā puidere non poss3. j. e. c. vlt. et hoc in quibus ius hab3. secus in alijs. secus si dixiss3 in aliqua ecc̄iarū tue puincie q tūc nō refert vtrū ius ibi habeat uel non. racione ordinarie ptātis cū aūctas talis generalior est q̄ alia. tñ ꝑꝑa in ß nō reprobat factū archiep̄i. et sic large sumitur q dic. suarū.

l Cōtradictores. hac sentētia nō ɔphendūtur nisi ptes et alij etiā qui de facto ɔtradicūt et non de iure.

m Elusionē. multe enī vie sūt hominibus hodie ad malicia3. in aut. de nupc. §. minores. in fi. colla. iiij.

n Inuestiuit. p talē inuestituram nō adipiscatur quis possessionē nisi corpaliter i possessionē mittatur. j. de donac. p tuas. de tali inuestitura habetur. s. de re iudi. cū olim. et. j. de hijs q̄ fiūt a ma. par. c. ex ore. et hoc pbatur ex hoc q papa mandat solūmō q sententia lata in eos obsuetur donec dictū magistrū recipiant in fratrē. si enī in possessionē missus fuisset papa mādass3 q in possessionē inductus defendētur. et sic p hāc dec. nō pbatur q p hāc formā mādamus ut talē facias recipi in canonicū et in frēm talis ecc̄ie cōtradictores p censurā ecc̄iasticā et c. vel facias ɔpetēs bñficiū assignari q possit mitti in possessionē ip̄ius ecc̄ie. vel inuestiri cū hoc ei non

r 66

de preb. et di

mādatur cū certa forma scđm quā pcedē debꝫ sit p̄fixa·quidā tam̄ p hanc decre·dicūt ꝙ p hāc formā p̄t mittē in possessionē siue inue-stire qđ ego nō credo put no·j·de ocel·p̄ben·cū nostris·ar·ō·s·de excep·cū ecc̄iastice·non ē otra·ꝙ ille ia·fuit p ꝑpam inuestitus et in corpalem possessionē de mādato ip̄ius inductus ut pꝫ in integra et ꝙ dixit ꝫ inuestiuit fecit ultra formā sibi datā qđ patꝫ p rn̄siōeꝫ ꝑpe que de inuestitura nullā fecit mētionē ꝫ de excōicacōe quā p̄ci-cipit obſuari quſqꝫ ip̄m recepit et ideo dicit pui-

a Prouide·excu- de·sauit eū ꝑpa ꝫ reuera non bn̄ pcessit inuestiendo ꝫ refert utrū mādetur facias [illegible]

excōicacōis astringēs ꝛ·J·ꝙ vero qđ p dc̄m arep̄m de me morato mg̃ro auc̄te nr̄a pui de factū ē firmitatem volum9 obtinē·m·q·si vobis ostiterit p̄dictos canonicos indulgē-tiam quā hn̄t de certo canoni coꝝ numero nō fuasse ꝛ ali-quē vltra ostitutū numerū in canonicū auc̄te ꝑpria recepis se·cū nobis legē impone nō debeāt quā ip̄i negligūt obſ-uare latā in ip̄os excōis sen-tentiā a p̄dcō arep̄o tam diu denūcietis sub·ap·ob·obſuā dam donec sepedc̄m mg̃rum recipiāt in canonicū ꝛ ea que ad canonicatū ptinēt cū stal-lo chori ꝛ loco capituli ei stude ant assig̃re. Idē bisūtin·are.

Quis qōmibꝫ rn̄dem9 ꝙ clericos in minoribꝫ or dinibꝫ ostitutos de p̄rimonia libꝫ bonis hn̄tes vnde possint ogrue sustētari et si nōdū fu-erint bn̄ficiū ecc̄iasticū asse-cuti dūmodo aliud canonicū nō obsistat ad sacros poteris ordines pmoue. Idem ep̄o

Accedēs ad latomen· ap·sedē ꝛ·J·inqui·t·t·r· ꝙ clericus absens p aliuꝫ vel alius magis p ip̄o poterit de bn̄ficio ecc̄iastico inuestiri.

Dilcē trecen·ep̄o. Ilcō filio·p·scē prudēti ane p̄sbro cardiāli cellerario trecen·ꝛ·R·pcuratori tuo au-ditore ocesso Idē cellerarius pposuit corā eo ꝙ cū in mani bus remē·arep̄i tūc ap·se·le· intēdentis puidere·g·nepoti suo in trecen·ecc̄ia p̄bendam

Quis·de p̄rimonialibꝫ·hn̄t g̊ isti p̄rimoniū p titulo·sic·s·e·c· ep̄us si aliquē·nec debēt ab ep̄o bn̄ficiū petē ex quo tali modo intitulati sūt et iudiciū sibi māducāt ꝛ bibūt qui de suo hn̄t ꝛ alienū recipiūt·xvi·q·i·qm̄ quicquid·et·xii·q·ii·c·et si illi·et·i·q·ii·clericos· Sꝫ quid si p̄rimoniū illoꝝ piret casmate vel alluuione nūqd tene-bitur istis puidere·dn̄icalis q̄stio osueuit eē tn̄ satis vidꝛ hodie ꝙ ep̄us debeat eis puidere in bn̄ficio ecc̄iastico ꝙ cū isti ad seculum redire nō p̄nt redūdaꝛ in opprobriū ordis cleri calis ar·xciii·di·diaconi et ar·s·de cle·oiu·iohes· et·s·de renū·ad supplica-tionē· e Sustētari· [illegible]

quā ibi obtinebat liberaliter resignauit dc̄us legatus p̄fa tum·g·et eūdeꝫ cellerariū i ca nonicos trecen·instituit et ā-bobus caplm̄ trecen·stallū in choro ꝛ locū in capitulo·et idē arep̄us sup dc̄e p̄bende fructus diuidendos cōiter assignarūt donec idē·g·integrū esseꝫ p̄ben dale stipēdiuꝫ assecutus ꝛ·J· quoꝝ recepcōnem pcurator generalis p̄decel·t·in ptibꝫ o-stantinopolitanis tūc agētis postmodū approbauit·dc̄us qꝫ cellerarius lectōꝫ ꝛ euāge liū i ebdomada sua legisse di noscitur et tam decani ꝙ ep̄i e-lectōni et alioꝝ negocioꝝ tractatibꝫ sic canonicus tre-cen·interfuit ꝛ domū quādaꝫ p caplm̄ mēoratū obtinuit q̄ non nisi canonico osueuerat assignari·tu qꝫ cū ad eādeꝫ ac cessisses ecc̄iam osecratus eū cū canonicis aliis ad osculuꝫ recepisti cū tūc nō nisi canonici ad osculū admittātur ꝛ eideꝫ sup p̄dictis nō mouisti p bi-enniū qōnem ppter qđ petiit ut te ab ip̄ius sup hoc mole-stacōne indebita opescē dig̃-remur et·J·Procurator tuus pposuit ex aduso ꝙ ad vni-cum ius sp̄uale qđ vacabat ibidē insimul duos canonicos instituē p̄dicto legato nō li-cuit·nam si duo vnicā p̄bēdaꝫ haberēt id eēt otra turon·oci-liū qđ p̄bendaꝝ inhibet sectō nem·si vero duobꝫ receptis v-ni tm̄ p̄benda daretur sub ex pectacōne alius otra lateran· ocilū remanēt·p̄terea licꝫ in

[illegible]

acquirē dn̄iuꝫ absenti tūc est ei quesitū et sic loquitur·ff·de acquir· re·do·si p pcuratorē·ff·de donac̄·qui michi donatū·ꝫ si neuter ꝫ intē dat nō stati acquiritur dominiū·et sic loquitur·ff·de acquirē·re·do· res ex mādato·dominiū tn̄ vel possessio nō acquiritur p gestorem

Dnegocii·ff·de neg̊·g̊·si ego·Jo. Ilecto·resignauit·pure sine ali- -qua odicōe ꝛ modo alias si-moniac9 fuissꝫ·i·q·ii·q̄ pio· e·s·de pac·pactōnes·

a Gn̄alis·vn̄ videbaꝛ ꝙ dn̄s otra factū pcura toris venirē nō debebat· ar·s·de of·del·cū olim·ꝙ factū pcuratoris q̄ gn̄a-lem habꝫ [illegible]

ecc̄ia in q̄ non est c̄tus nume-rus p̄bendaꝝ nulla etiaꝫ va-cāte i canonicū quis possit as-sumi cū intelligatur ad quod dam ius eligi qđ ex electoꝝ assensu de nouo creatur et cū electo in canonicū nascitur et desinit cū defuncto·in ecc̄ia tn̄ que determinatū habꝫ nume rū p̄bēdaꝝ vno indiuiduo iure vacante duo simul eligi non p̄nt ad illud eo ꝙ hmōi sp̄uale ius diuidi seu oūicari nequeat inter eos q̄ ꝙ inter dum hii ad quos spectat ele-ctio de cōi assensu augmēta-re valeāt numerū p̄bendaꝝ et quoddā ius sp̄uale de no-uo creādo nisi forte statutū ali quod obuiaret qđ esset iura-mento firmatuꝫ vel cui se·ap· ofirmacō accessissꝫ·hmōi cl̄a phibicōis abiecta ut si quic q̄ ꝙ otra id fieret nō valēt ppt quod institucōeꝫ p̄fatā nullā fuisse dc̄us asseruit pcurator· cū in trecen·ecc̄ia certus sit p̄ bendaꝝ numerus quē capi-tulū vel legatus augmētare minime intēdebat vel ius ali-quod de nouo creare·vnde dictū cellerariū ad restitucōꝫ eoꝝ que ratiōe p̄dicte insti-tucōnis tenebat sn̄ialiter du-ximus odēnandū·ei sup p̄bē da ip̄a vel eius pte silētiū im-ponētes ita ꝙ p hoc p̄dcō·g· nullū p̄iudiciū generetur·cū res

[illegible]

finitiua·v̊·qn̄qꝫ·et·s·de ap·c·pn̄l·et·ff·si s̄ui·vēn·loci·C·ii·ꝫ non est ita ꝙ illa intelligūtur cū sn̄ia pcessit otra om̄es in cōi·tn̄ lex illa·lo ci·C·ii·loquitur de s̄uitute que cōis est et indiuidua·et p pte quis a gere non p̄t·p decre·illā bn̄ vidꝛ solui ista q̄stio qua queritur duo fratres ex eodē p̄re ꝛ matre eadē otraxerūt m̄rimoniū cū duabꝫ so roribꝫ ex eodē p̄re ꝛ matre eadē·fuit lata sn̄ia otra m̄rimoniū inter vnū virū et eius vxorē ppter osang̊initatē queritur vtruꝫ sn̄ia ista p̄iudicet alteri fratri et eius vxori qui nō fuerūt in lite·dicas ꝙ nō fit eis p̄iudiciū.

Vacāte·turon̄sis·s·e· [illegible]

inter alios acta regulariter aliis non obsistat. Idem.

Uacante quadā p̄benda in ecc̄ia tua duas ex ea ostituēs ad illas de assensu ca pituli tui duos canonicos as-sumpsisti quoꝝ altero viā vni-uerse carnis ingresso p̄bēdā quā defunctus habuēat quī-dam clericus nomīe ypolitus fuit auc·se·ap·assecutus·verū cū idem·J·te sup integ̃tate p̄bē de p quasdā nr̄as lr̄as inquie-tet et alius idē ius aduśus te se habē pponat quid facē de beas requisisti·sup quo sic du ximus rn̄dēdū ꝙ cū turon·sta tuta oci·sectionē inhibeāt p̄-bendaꝝ teneris vtriqꝫ de hiis que vacare otigerit integraē p̄bēdā nisi racōnabili cā de va cāte p̄beda sup̄dicta due fue-rint ostitute ac tot sint vtrius-pue̊tus ꝙ p vtrāqꝫ sit vtriqꝫ puisū in bn̄ficio opetēti. Idē vercellen·ep̄o.

Dilcūs filius·g·clericus nobis exposuit oquerēdo ꝙ cū p eo ꝙ ad nouarien·capi-tulū mandatū ap̄licū misisse-mus ut eū in canonicū recipe-rent ꝛ in frēm p̄bēdam si qua tūc vacasset oferētes eidē ꝛ·J· ·f·t·m·q·si tibi ostiterit ꝙ in nouarien·ecc̄ia p̄bēda vaca-ret tpe quo eiusdē ecc̄ie cano nici nr̄as lr̄as receperūt cū eā alii in elusionē mādati nostri

et postea bn̄ficiū oferre·vel stati·i·q̄ cito p[illegible]

n Receperūt·hic osideratur tps recepcōis [illegible]

de preb et di

duxerint oferēdam cūdez cle ricū si nō h3 sufficiēs bñficiū3 ecc̄iasticū i canonicū recipi facias. ⁊ sibi de redditib3 ecc̄ie singulis āmis assignari puētus donec ei sit in bñficio pbēdali puisū. Idē in oci. gñali

De multa pudentia fuit in lateran. oci. p hibitū ut nullus diuersas dig̃tates ecc̄iasticas vel plures ecc̄ias prochiales recipet cōtra sacro4 canonū īstituta alioqñ recipiēs sic acceptu3 amittēt et largiēdi ptāte oferēs p̄uaretur. q2 vero pter psūptiōes et quorūdā cupiditates nl's hactenus aut rarus de p̄dcō statuto fructus puenit nos euidentius ⁊ expssius occurrē cupiētes p̄nti decreto statuimus ut q̄cūq3 recepit aliqd bñficiū curā hñs aīa4 ānexam si p̄us tale bñficiū hēbat eo sit ip̄o iure p̄uatus. et si forte illd retinēo tēderit etiā alio spolietur. Is q3 ad quē p̄oris spectat donacō illd post receptionē alterius libere oferat cui merito viderit oferēdum. et si vltra sex mēses oferre distulerit non solū ad alios fm lateran. oci. statutu3 eius collacō deuoluatur. verū etiā tm̄ de suis cogatur puētib3 in vtilitatē ecc̄ie cuius illud ē bñficiū assignaē q̄tū a tp̄e vacatiōis ip̄ius ostiteit eē pceptū. hoc idē etiā in psonatib3 esse decreuim9 obs̄uādū addētes ut in ecc̄ia eadē nullus plures dig̃tates ā psonatus hr̄e p̄sumat etiā si curā non hēant aīa4. circa sublimes tm̄ ⁊ litteratas psonas q̄ maiorib3 bñficijs sūt honorāde cū racō postulauerit p se. ap. poterit dispensari. Idē in eodē.

Graue nimis ē et absurdum q2 quidā ecc̄ia4 p̄lati cū possint viros ydoneos ad ecclesiastica bñficia pmouē assumē nō verētur indignos q̄bus nec moru3 honestas nec lra4 scia suffragātur carnalitatis sequētes affectū nō iudiciū racōis. vnde q̄ta ecc̄ijs dāna puemūt nemo sane mētis ignorat. Volentes igitur huic morbo mederi p̄cip̄imus ut p̄termissis indignis ydoneos assumāt qui deo ⁊ ecc̄ijs velint ⁊ valeāt gratū impēdē famulatū. fiatq3 de hoc in p̄uīciali ocilio diligēs inq̄sitio ānuatim ita ut qui post p̄mā ⁊ s̄cdam correctōnē fuerit repertus culpabilis a bñficijs oferēdis p ip̄m oci. suspēdatur. instituta in eo dē ocilio psona pudā ⁊ honesta q̄ suspensi suppleat defectū in bñficijs oferēdis. et hoc ip̄sū circa capitula que in hijs deliquerit obs̄uetur. metropolitani vero delictū sup̄ioris iudicio relinquatur

ex pte ocilij nūciandū. vt autem hec salubris p̄uisio plenioꝛē oseq̄tur effectū hmōdi suspensiōis snīa p̄ter ro. pon. aūctatē aut pprij p̄triarche minime relaxetur ut in hoc q3 q̄tuor p̄triarchales sedes specialiter honorētur. Idē in eodē.

Extirpāde osuetudinis viciū qd in quibusda3 ptib3 inoleuit q2 sc3 prochialiū ecc̄ia4 p̄rom et alie quedam psone puētus ip̄a4 sibi penitus vēdicātes p̄sbris earūdē s̄uicijs deputatis relinquūt adeo exiguā porcōnem q2 ex ea nequeāt ogrue sustētari. nam ut p certo didicim9 in quibusdā regiomib3 prochiales p̄sbri p sua sustētacōne nō obtinēt nisi quartā q̄rte. i. sextam decia3 decimarum vñ fit ut in hijs regiōib3 pene nullus inueniatur sacēdos prochialis qui nullā vel modicam hēat peritiam littera4. Cū igitur os bouis ligari nō debeat triturātis s3 qui altario s̄uit de altari viuē debeat. statuimus ut osuetudie qualib3 ep̄i vel p̄rom seu cuiuslib3 alterius nō obstāte portio p̄sbiteris ip̄is sufficiēs assignetur Qui vero prochialē h3 ecc̄ia3 nō p vicariū s3 p seip̄m illi des̄uiat in ordie quē ip̄ius ecc̄ie cura requirit nisi forte dig̃tati vel p̄bende prochialis ecclesia sit ānexa. in quo casu ocedim9 ut qui talē h3 p̄bēdā vel dig̃tatē cū oporteat eū in maiori ecc̄ia des̄uiē in ip̄a ecclesia prochiali ydoneū ⁊ ppetuum habeat vicariū canonice institutū qui ut p̄dictum ē ogruētem habeat de ip̄ius ecclesie puētib3 portione3 alioquin illa se sciat aūcte huius decreti p̄uatū libere alij oferēda qui velit ⁊ possit qd dictū est adimplē. illud aūt penit9 interdicimus ne quis in fraudem de puētib3 ecc̄ie q̄ cura3 habere deb3 pprij sacerdotis pensionē alij quasi p bñficio oferre p̄sumat.

Idem in eodem.

In lateranēsi ocilio nōscitur fuisse p hibitū ne quilib3 regulares ecc̄ias seu decimas sine ep̄orum osensu de manu laici p̄sumāt accipe nec excōicatos vel nomiatim interdictos admittāt aliquatenus ad dīna. Nos aūt id fortius inhibētes transgressores digna curauimus aīaduersione puniē. statuentes nichilomin9 quatenus in ecc̄ijs q̄ ad ip̄os pleno iure nō ptinent iuxta eiusdem cōcilij statuta ep̄is instituendos p̄sbiteros rep̄sentēt ut illis de plebis cura r̄ndeāt ip̄sis vero p reb3 tp̄alib3 racōnem exhibeāt cōpetentem. institutos vero remouere non audeāt ep̄is incōsultis. Sane adicimus ut illos rep̄sentare pcurent quos vel cōuersatio notos reddit vel cōmēdat probabile testimonium prelatorum. Honorius. iij. abbati ⁊ priori sancte genouefe.

de preb

Licet nobis·distribucões·si·s·de cle·nō resi·decetero·vides q̄liter ista decretalis interp̄tatur illā constōnē·sup specula·ī·de mḡris·q̄ licz dicat integre pcipiāt fructus suaꝝ p̄bendaꝝ tñ nō pcipiūt integre q̄ de hmōdi distribucōibꝫ seu denariis qui dātur illis qui intersūt horis statutis nō intellexit pp̄a ſʒ de corpe p̄bende siue quā alii de iure cōi in absentia sua pcipe nō debēt clerici ar·s·ō osti·cū oīes·et sic intelligitur ista indulgētia et ita p̄ textu hmōi in dulgētie pñt hr̄e integrā p̄bēdā ac si eēnt pñtes ñ sint hmōi distribucōes· in quibusdā eccīis osue tudo ſuatur ut p̄ter p̄bē dam qui horis intersunt

Licet vobis direxerim⁹ scripta nr̄a ut mḡro·n· eboracen̄·ar̄diacono in sacra pagina cupienti studere p uē tus suos eccīasticos facētis integre mīstrari·nolum⁹ tñ ut cotidianas distribucōes que tm̄ residentibꝫ in eccīis et hiis qui intersūt horis cano nicis exhibētur ei tribui facia tis. I dē vesprimen̄.

Ex posuisti nobis q̄ ec clesie tue canomici diminuta ipoꝝ puisione a tpe ɔci·ge· cū eis ex tūc nō fuerint ad eo rum sustētacōez ɔcesse capelle sicut ante fieri ɔsueuit de red ditibꝫ p̄bēdaꝝ suaꝝ nequnt sustētari ꝛ·ī· Si euidēs necī tas vel utilitas exigat p̄bēdas eccīe tue poteris de capellis in ppetuū ānectēdis eisdez sicut discretiōe p̄uia expediē vide ris augmētare reſuata con grua capellaꝝ portione p̄sbi teris. I dē epo ꝛ p̄ori ar̄di.

Dilcūs filius de her. g·clericus nobis ppo suit q̄ cū decano ꝛ caplo an de grauen̄. p̄ces direximus ꝛ p̄ cepta ut ipsū q̄cito facultas se offerret in canomicū recipēt et in fratrē vobis sup hoc exe cutoribꝫ sibi datis q̄ decani ꝛ capituli pcurator ex capiēdo p posuit lr̄as nō valē p eo q̄ in eis mētio nō fiebat q̄ p̄fatus decanus ex donacōne regis

p̄bendaꝝ eiusdē eccīe colla tionē hr̄et vos mādati nr̄i ex ecutores non eē interloquen do dixistis et sic due p̄bende q̄ medio tpe vacauerunt aliis sūt collate ꝛ·ī· M·q·occasiōe hmōdi quā reputam⁹ friuo lam nō obstāte mādatū nr̄m exequi pcuretis. Greḡ·ix·ar gentinen̄·epo.

Sup inordinatā ordia tione ꝛ·ī· Cū aūt illi sint in ec clesiis ydonei reputādi qui ſ uire pñt ꝛ volūt in ipis·ɔ·t·t· ·r·q̄ pueri ꝛ bñficiati qui nō pñt in eadem eccīa deſuire in ea nō debent ydonei reputari. I dē ar̄epō ꝛ mḡro·R·turon̄.

Cum cām que inter aure lianē·epm et ·ī·de blesis canonicū sancte crucis sup in tegracōne p̄bende ipius cano nici vertebatur vobis duxim⁹ ɔmittēdam ꝛ·ī·ɔ·t·t·r·q̄ nr̄e intētionis nō existit ut p inte gratiōe p̄bende sup̄dci cano nici p̄bēda de nouo aliq̄ scin deretur. I dem.

Venerabilis frat̄ noster portuen̄·eps supplicauit ut cū quādam p̄bendā que in argē tinen̄·eccīa tam diu vacauēat q̄ donacō eius erat ad se.ap. deuoluta ·ī·clerico contulerit dū in illis ptibꝫ legacōis offi cio fungētur suā collationez benigno psequēmur effectu· verū argētini capli pcurator

pposuit ex aduerso q̄ idē ca pitulū hoc audito ɔsuetudinē allegās antiquā inuiolabili ter obſuatā iuxta quā nullū nisi nobilē ꝛ liberū ꝛ ab vtro q̄ pente illustrē honeste ɔu sationis ac eminētis sc̄ie in su um ɔsortiū hacten⁹ admise rāt ne cōtra hoc fieret maxīe cū nulla tūc p̄benda vacaret anteq̄ monitorias vel execu torias lr̄as recepisset ad se·ap· appellauit ꝛ·ī· Nos igitur at tēdētes q̄ non gn̄is ſʒ ꝟtutū nobilitas viteq̄ honestas ḡ tum deo faciūt et ydoneū ſui torē ad cuius regimē nō mul tos ſm carnē nobiles et potē tes elegit sed ignobiles ac paupes eo q̄ nō est psonaꝝ accepcō apud ipsū·et vix ad culmina digtatū nedū ad p̄ bendas viri eminētis sc̄ie va leāt repiri excepcōnes hmōi nō duximus admittēdas ꝛ·ī· dis·v·m·q·si vobis ɔstiterit p̄ dictā p̄bēdā vacasse qñ ipam dicto ·ī·epus ɔtulit mēoratus ipsū ad eā recipi faciatis.

Cum olim p̄ori I dem. scē·M·dedimus in man datis ut·w·diacono ī aliqua eccīa ciuitatis vel dioc̄·luc̄·au toritate ap·puidēt idē p̄fatū ·w·eccīe sancti pe·de vico re ctorē aūcte hmōi misus ē de signare in qua rector ab eius dem eccīe clericis eligi ɔsue uit excōis sn̄iam nichilomi⁹ pferēs in rebelles. Cū igitur mādatū hmōi se ad talia nō

extendat nec ad rectoriā vel digtatē nr̄a feratur intētio cū p simplici bñficio iussio nr̄a manat·m·q·tam institucōnez hmōi q̄ excōis sn̄iam pter h latam denūcies nō tenere.

De clerico egrotante vel debilitato.

Greḡ·cādido epo urbeuetanen̄.

Cum pcussio corpa lis et ·ī·f·t·hortamur q̄·latorē pñtiū ad pcipiēda q̄ ɔsueta sūt ab eccīa·t·egritudo sua non debeat impedire·q̄ si alii eius eēnt exēplo deterri ti forte nō posset qui militaret eccīe inueniri ſʒ ſm eius ordi nē quecūq̄ ei si sanus eēt po terāt ministrari de ipa exigui tate q̄ eccīe pt accedē·f·tua p̄beat egrotāti. Eugem⁹ ii̅.

Presbrm cuius duos di gitos cū medietate pal me a p̄done abscisos signifi casti missam nō pmittimus ce lebrare q̄ nec secure pter de bilitatē nec sine scandalo pt̄ deformitatē mēbri h fieri pos se ɔfidim⁹·ipsū autez ceteris officiis sacerdotalibꝫ fungi minime phibem⁹. Lucius·iii·

De rectoribꝫ eccīaꝝ le pre macula vsq̄ adeo i fectis q̄ altari ſuire nō pñt nec sine magno scādalo eoꝝ qui sani sūt eccīas ingredi h volumus te tenē·q̄ eis dan dus ē coadiutor q̄ curā hēat aīaꝝ et de facultatibꝫ eccīe ad sustētacōez suā ɔgruā re cipiat porcōnē. Clemēs·iii·

m Scādalo·pter scādalū enim multa sūt dimittēda·ī·c·pxi·et ·s·de tēpo·orō·ad aures·et·s·ti·pxi·cū teneamur.

n Deformitatē·ex hoc ꝟba apparet que deformitas impediat or dinandū cū suspēndat ordinatū hoc tñ p̄t ipso facto melius ppen di q̄ aliquo statuto exp̄mi·ī·de conac·aplice·B.

o De rectoribꝫ·scādalo·nota ñl cū scādalo esse faciēdū·s·c·pxio· dūmodo sine pccō mortali possit obmitti·ī·ō no·o·nū·cū ex iniūcto· Coadiutor·ꝛ ita vid̄r q̄ pter leprā nō remoueatur p̄lat⁹·ſʒ ō· ·ī·c·pxi·vbi de h d̄r· ille coadiutor vid̄r eē p̄latus ex quo hʒ curā

p Curā animaꝝ· ḡ animaꝝ·ī·e·c·pxi·

q Porcōnē·et sic puidebitur ei de bonis eccīe·ī·e·c·pxi·ſʒ pone q̄ eccīa nō possit sufficē vtriq̄·rn̄deo·ille qui seruit eccīe hēbit reddi tus et illi infirmo puidebit eps·lxxxii·di·C·i·et·c·i·t·et ex h verbo est ar·q̄ nō sit p̄latus ex eo q̄ dicit ɔgruā recipiat portionē·

c 69

Q a nos. scandalo. s. c. px. [...]tetur q ppter morbū lepre sit re
a Administracōis. ex h vi/ mouēdus platus. h otravidz. s.
.e. c. px. et ita sine culpa puitur quod eē non debz. l vi. di. satis puer
sum. et. xvi. q. vij. inuentū. Sup h est diuisitas inter doctores. hug.
dixit q nūq sbstituitur aliqs viuo n eo renūciante et in hac opi
nione fuit laur. et dādus ē ei coadiutor ut. s. c. pxi. et. j. e. c. pe. et ul.
et q dicit hic admistracōis officō debz remoueri. dicit laur. ab
officō quod ē in actu h
quo ad ius retinebat of
ficiū. ba. distixit vtrum
morbus sit curabilis vel
incurabilis. dicas cū vin.
et tan. q q diu aliqs pt

rum ut hm eos clerici instituātur in eis. s. de vi. et ho. cle. qm ut ait
ubi de hoc. ita etiā q hospitalitatē huare possint et solue iura epa
lia. s. de pben. de monachis. et. s. de supplen. ne. pla. sicut nobis. et
ecōuso tot sūt ponēdi quot ex ipis facultatibo possint comode su
stētari. s. de osti. cū m. et. j. e. aūcte. a otrario sensu. j. de cēn. cū insta
tia. ar. xij. q. i. pcipimus. xvi. q. vij. omnes basilice. tn ppter minui
um incremētū non credo recedēdū a numero osueto. ar. C. d alluui.
. l. penl. et ulti. ergo tm d
esse augmētū de quo ali
equale stipēdiū cū alijs
bēat vel saltē sufficiēs et
honestū. de osti. cū m.

Q Va nos duxit frater m. Gtas osulendos et. j. de sacerdote q diuino iudicio lepre morbo repcussus in prochiali eccia placōis officō fungitur dicimus q p scādalo et abhominacōne ppli ab āministrationis debz officio remoueri. ita q iuxta facultates eccie sibi necāria q diu vixerit ministrētur. Inno. iij. arelatan.

Ex pte tua fuit arepo ppositū q cū aurasien epus grau morbo et incurabili fere p quadriēniuz laborauit ita q pastorale officiū nō pt vllatenus exercere. pnceps terre illius ac ciues ciuitatis eiusdē a te postulāt incessanter ut ipis cū his metropolitanus eoz studeas puidē. Verū cū ipsū ad cessionē opellere nō possis nec debeas vllo modo. nec afflicto afflictio sit addēda imo potius ipius miserie misandū eo q idem vir bonus extitit et ecciam salubter sibi omissam gubnauerit. Nos volētes tā epo q eccie puidē. m. q. illi coadiutorē associes virū puidū et honestū p quez tam epo q ppl'o utilit osulatur. Honor. iij. epo ad.

C Onsultacōibo ūsmo. et. j. ardia. aūt quē morbo palitico laborātem officiū lingue asseris amisisse. coadiutor ē merito adhibēdus.

De institutionibo.

N Ex oci. arelaten.

Non āplius suscipiātur i monasteio monachoz á clericoz seu etiā puellaz q se regē de bonis eccie abs q penuria possint. Augem9.

In eccia vra certū numeruz canonicoz sicut nobis innotuit cōiter institué curauistis et. j. Cū laici nō debeāt in canonicoz numero oputari nec vos debeatis differre quo minus statutū numeruz de alijs clericoz psonis idoneis suppleatis tales ad supplenduz numerū inuenire curetis per quos deo in diuinis officijs per ecciasticos ordines ogrue huiatur. Lex. iij. cant. arepo et eius suffragan.

Ex frequētibo querelis didicimus in ptibo vris osuetudinē prauaz a multis retro tpibo inualuisse q clerici ecclesiastica bnficia sine assensu epi dioc. vel officialiū suoz qui h de iure pnt recipiūt minus q deceat cogitātes quō id patrū scōz ē institucōibo alienū et eccliastice otrariū honestati. Vnde cū tu frater arepiscope ex officō tibi omisso tam iniquā osuetudinē de puincia tua velis sicut debes radicitus extirpare tam in illos qui eccliastica bnficia taliter occupata sciēter detinēt q in eos qui de cetero occupaē psūpsint excōicationis sniaz ptulisti. Nos itaqz eandē sniaz ratā hntes et eā auc. ap. ofirmātes. m. q. clericos ipos q ipam sniam incurrerit nisi cōgrue satisfecerit absolué minime psumatis. Clemēs. iij.

A clero ostantino.

Autoritate ap. sedis et. j.

e Coadiutorē. sic. j. e.
pxi. et ita patz q ppter
infirmitatē supueniētez
nō puatur platus q ecclesiastica bnficia nō sūt
tpalia. lv. di. pcepit. et
. ff. de adop. si tibi. ff. de
hre. insti. hreditas. ff. de re. iur. actus ltimi. sic. ff. de manumis. tes. libertas. ff. de peculio. peculiū. §. ij. qd verū est. ar. ō. ff. de offi. p si. si
forte. et. vij. q. i. pastoralis. xij. q. ij. nobis. so. verū est q bnficia ecclesiastica ppetua sūt et ideo ppter casū supuemētez sine culpa nō puatur platus h datur ei coadiutor ut h patz. et. c. se. in casu tn alius viuēti sbstituitur hm quosdā. s. c. pxi. ubi de h. et. vij. q. i. pastoralis. omni tn casu puidebitur infirmo de bonis eccie. et coadiutor ille datur etiā inuito. ar. j. de ec. edi. ad audiētiam.

C Onsultacōibo. officiū lingue. idē est si amisisz officiū oculoz. ar. lv. di. si euāgelica. et q ē ocul9 epi. xciij. di. diaconi eccie.

f Coadiutor. et de h dictū est in pxis duobo caplis.

N On ampli9. penuria. semp eni osiderādi sūt redditus eccia

di. sanctoz. q ibi capelle sbdite sūt pposito quo ad sustētacōnē nō quo ad institucōnē et admistracōnē. laur.

l Ex officō. legacōis q tū ad suffraganeos dioc. s. de of. leg. c. i.

m Detinēt. vn nullā pt hre excusacōnē q tocūqz tpe ea tenuerit q diuturnitas tpis pccm nō minuit h auget. j. de simo. nō satis. et. c. cū in eccie corpe. et. xxiiij. q. i. scisma. et. s. de osue. q to. secus si ignorāter. q ignorātia n sit crassa et supina tales excusat. s. de ord. ab epo qui renū. epa. c. i. et. viij. di. cōsuetudo.

n Cōfirmātes. post quā ofirmacōz areps sniaz relaxaé nō posit nisi illud qd sequitur fuisz appositū. s. de ofir. c. i. et. ij. et de ose. di. h. ij. c. ul. et. s. de tēpo. ord. cū in distribuēdis. h.

A Uctoritate. facultates. hee sp sūt osiderāde ut. s. e. c. i. ubi de h.

et. s. de vi. et ho. cle. qm. vbi silr de h. mic in eccia vel in eccliastico
a Instituatur. institué est ius cano bnficio tribué. j. de hreti. cum
ex iniucto. Inuestié est qsi possessionē illius iuris oferre. indrnter
tn vnū accipitur p altero. ala. vbi gra. institué est spualis bnficij
vel digtatis possessiōz corpalē tradé. s. de of. ard. ad hec. c. ad nos
stru. qd spectat de iur cōi ad ardiaconū ut ibi dz et sic. j. e. c. ij. et inuestié ius canonie vel digtatis tribué qd pt fieri p ānulū vel librū
h p h non adipiscitur qs
possessionē n postea cor
poraliter instituatur. j. l
ti. px. cū nris. et. s. de pb.
b Inuitis. p illoz.
nullus epus ē dandus
inuitis.

statuimus insup ut nullus in eccēijs vris ultra q facultates eaz sustineāt vobis instituatur inuitis. Honor. iij. scā marcelli. et scē susanne car. ap. se.

P Ro decorē et. j. sicut le. nris auribo ē suggestū ostātinopol. priarcha aliarū nationū clericos spnēs venetos tm in cōstātinopolitanis eccēijs satagit collocaé. nō attendēs q in omni gēte qui facit iusticiā acceptus ē deo nec scūariū dei ouenit iure hreditario possideri. Quocirca mādamus. q. moneatis eūdez ut viros lrātos et alios idoneos vndecūqz originē duxerit in pdictis eccēijs et maxie i maiori institué nō postponat. alioquin indignū se reddet ut vos nacōnū clericos aliaz ad eius obediētiaz opellatis. nec dissimulaé potestis quin hoc nris auribo intimetis vt ex h ipo an veruz sit qd sup h venetis dr pmisisse cōncé valeamus. Idē elyen. epo. et ardiacono norwicen.

C Vm venissent ad ap. se. ardiacon9 richimūdie et pcuratores eboracen. arepi. ex pte arepi fuit ppositū q institutio psonaz et custodia ecclesiaz vacātiū ad eū i dioc. sua spectat tam de iure cōi q de osuetudine gnali. verū qdam pdecessores ipi9 quibus daz ard. richimūdie tam institucōnē q custodiā psonaliter cōmiserūt et. j. inter alia vero ard. ipe rndit q areps tam institucōes q custodias nō psonaliter ardiacono qui tūc erat h ppetuo de osensu capituli ardiaconatui reali ocessione donauit. cū aūt ardiaconatus ipe in otinua possessiōe tam istaz q aliaz libtatum multoz arepoz et ardiaconoz tpibo extitisz et arepus sine odicōne qualibz ocessisz ipm eidē. post ocessionē asseruit q ipm ocesserat institutionibo et custodijs vacātium ecciaz exceptis. ipe vero timens ne si negaret expsse cū nondū eēt ardiaconatus possessionē adeptus vel impediētur penitus factū eius vel diutius differretur rndit q nō solū de illo h de omibo redditibo suis facēt qd sibi placēt et. j. Nos igitur interlocuti fuim9 ardiaconū eē in plena libtatū eiusdē ardiaconatus possessione tuēdū donec pbatū lītime fueit ex aduerso libtates ipsas ardiaconis ab arepis psonaliter fuisse ocessas cū in hoc casu tam ante q post et in ipa etiā ocessione areps eas retiné potuerit licite tāq suas vel donec lītime pbatū fueit easdē libtates ardiaconū abiurasse. h in h casu si ocessio illa fuerit realis arepo nichil iuris vel utilitatis accedēt quia

m Ipm. s. archidiaconatū. n Ipe. s. archidiaconus. o Interlocuti. nota q archidiaconus petierat se tueri. ut i fi. glo. obiciebatur. egi. p batū. h quare incūbit onus pbandi archiepo cū de in re oui hec spectent ad ipm ut h vidr. vn eo ipo videtur fundata eius intentio. xvi. q. vij. oēs basilice. C. de pbac. siue. et. j. de cens. olim. rnderi pt hic due fuerunt psūptiones bone p archidiacono otra arepm q ardiacon9 et ipius antecessores fuerūt i pacifica possessione. vn psumitur ocessionē fuisse realem. et q archieps cōfessus fuit q antecessores sui cōcesserūt illas dignitates licet psonaliter. et

et est h ar. culpam culpe opēsandā. xcv. di. esto. ff. ad l. aquil. Itez
mela. i. Rxn. j. de diuor. sigficasti. j. de adul. c. pnl. et ul. et. j. de pen. ostitutus.
f Cōpellatis. et h pmo petierat priarcha a dno ppa.
g Potestis. i. debetis. sic. xxij. q. ij. faciat homo.
h Promisisse. qd esz iniquū q nullo pacto nulla odicōe bnficia ecclesiastica sūt oferēda. i. q. ij. q pio. s. de pac. pactōnes. j. ut ec. bn. ut nrm. vn simoniacū esset. s. of. ord. cū vos. et. lxx. di. c. ij. ar.
Q Cum venissent. spectat. s. de otra. lxiij. di. si in plebibus.
k De iure oūi. i. q. iij. c. iij. et. c. res ecciastice. et. c. puenit. et. xvi. q. vij. nullus omnino. h otrariū est verū. q de iure oūi institutio psonaz et custodia vacātiū ecciaz spectat ad archidiaconū. s. de of. archid. ad hec. et. c. ut nrm. et. lxiij. di. si in plebibo. nisi osuetudo repugnet. ut hic vidr ad fi. capli. et ex ofessione archidiac. h pt intelligi. et h loqtur de institucōe corpali q collatio dignitatū et pbēda rum ptinet ad archiepm. j. ti. px. q diuersitatē. et. c. post electōnē. et hic ut pz ex ofessione archi. b. secus obtinet alicubi de osuetudine ar. s. de ap. bone. l Custodiā. s. vacantiū ecclesiaz.

r Abiurasse. obiciebat ardiacono q abiurauerat hmōi libtates vnde otra iuramtū non fuerat audiēdus. h quaé nō auditur ardiacon9 licz abiurauerit hmōi libertates cū iuramentū illud temerariū fuerit et in pindiciū archidiaconatus et ideo nō seruādū. s. de iur iur. sicut. ij. et. c. intellecto. lau. dicit quatenus iuramentū tāgit rem familiare obseruādū est ut nichil utilitatis vel honoris ad ipm pueniat ratione illarū dignitatū si eas abiurauit. ar. s. de iur iur. queadmod. vel dic q bn potuit renūciare iuri instituēdi ut nunq vteretur eo. et tn dignitati ppter hoc nō pindicaretur q eccia possz tunc vti suo iure ut hic colligitur et sic pt seruari iuramentū sine pindicio eccle et sine interitu salutis eterne. s. de iur iur. si vero. simile. j. de sponsa. omissum. abiuracō talis siue renūciacō nō tenz in dānuz eccie. Tria notabilia notantur hic pmū q factū plati nō pindicat eccie. scdm q iuramentū pstituz a plato in damnū eccie seruatur ab ipo plato qd ē otra id. s. de iur iur. sicut. terciū ēst q eccia habens platum sine ipo agé pt qd ē otra id qd dici osueuit quia nec platus sine osensu capituli agere potest. s. de pcur. c. i. et. s. de iudi. cām. j. et. s. de Rept. edo ceri. ubi de hoc. et notatur q agenti interdicto vti possidetis nō pt opponi q rem illam abiurauerit p qua agit sicut nec agenti

c 10

nos vel ad peticōez ebotaceñ. eccīe vel p nosipos sup h archidiaconatu ɔsulem9. si ergo alterutrū ipoꝝ fueit legitime approbatum archidiacono sup libtatib9 ipis. si neutrum arepo silentiū imponatur.

Idem epo trece. ñet archia. Oparisiensi.

Cvm ad nr̄am ꝛc. Illud aūt nolum9 vos ignoraē q post q̄ .m. fuit abbas effectus custodiā de iure nō potuit obtinere q cū racōe abbatie ad ipm ptineat donacō tā custodie q aliaꝝ dignitatū ac etiam pbendaꝝ in eccīa patranen. custodiā ipam recipe nō potuit a seipso. cū inter dantē et accipiētem debeat cē distinctio psonalis. ȝ nec ab alio cū ius ɔferēdi ali9 nō habet.

De cōcessione pbende. Q eccīe nō vacātis

Gelasius pp. ad ro.

Dvi in viuoꝝ sacerdotū loco ponūtur hoc ipo sūt ab eccīastica ɔmūione pellendi quo se passi sunt successōres viuis sacerdotib9 adhiberi. Ex ɔci. lateraū.

Nvlla eccīastica ministeria seu etiā bñficia vel eccīe tribuātur alicui seu pmittantur anteq vacēt. ne desiderare q̄s mortē pximi videatur in cuius locū et bñficium se crediderit successurū. cū enī in ipis etiaȝ legib9 gētiliū inueniatur ibibitū turpe est et diui plenū animaduśione iudicij si locum in eccīa dei future successiōis expectacō hēat quā ipi etiaȝ gētiles ɔdemnare curarunt.

Cū vero pbēdas eccīasticas seu quelibȝ officia in aliq̄ eccīa vacare ɔtigeit non diu maneāt in suspēso ȝ infra sex mēses psonis que digne āministraē valeāt ɔferātur. si aūt epūs ubi ad eū spectat ɔferre distulerit p capitulū ordictur. qđ si ad capitulū ptinuerit et infra pscriptū terminū h non fecerit epūs fm deū hoc cū religiosoꝝ viroꝝ ɔsilio exeq̄tur. vel si omēs forte neglexerint metropolitanus de ipis fm deuȝ absq̄ illoꝝ cōtradictione disponat. Alex. iij. eboraceñ. arepo

Relatū est aurib9 nr̄is et ꝛc. ɔ. t. t. r. q cū in lateraū. ɔci. pmissiōes facte de eccēijs nō vacantib9 sint cassate ptextu ap. eoꝝ qui dictis pmissionibus inuitūtur obmitti nō dȝ qn̄ eccīe cū vacauerint de psonis ydoneis ordinētur. Innoc. iij. ppositō ꝛ caplo camerac.

Proposuit nobis .t. psbr q cū .C. pp. a p. nr̄ p receptione ipius in frēm et assignatione pbēde ad donationem vr̄am spectantis in eccīa vr̄a pximo vacature mandatum ap. vobis destinassȝ decano remensi executoē ɔcesso. decan9 ipe vos ɔtumaces inueniēs ipm de pbenda pmo vacatura i ecclesia vr̄a que ad donatiōem capli ptinȝ auc. ap. inuestiuit. et ꝛc. ȝ cū pbēda que ad donatiōnē vr̄aȝ spectabat in eccīa cameraceñ. vacassȝ eā alij assignastis ꝛ ꝛc. idem aūt p. n. qđ ab eo dē decano factum fuerat ratū volēs haberi collacōneȝ factā pbēde a vobis penitus irritauit et eū de ipa p anuluȝ inuestiuit. licȝ autē intētionis nr̄e nō sit inuestituras de vacaturis fcās ɔtra canonū instituta ratas hr̄e qui fm plenitudinē ptātis de iure possumus supra ius dispēsare. attēdentes tn̄ q idē psbr non de vacatura ȝ de vacāte p p. n. fueit inuestitus utpote qui post cassationē cōcessionis a vobis fcē intelligebatur vacaē. in. q. amoto ab ea pbenda quolibȝ detentore eam ipi cū plenitudine honoris canonici assignetis. Idē. p. fcē. m. in via lata

Q dyacono car. ap. se. le.

Via diuersitatē corporum diuisitas sepe seq̄tur aioꝝ ꝛ ꝛc. Cōquerebatur int̄ cetera eboraceñ. areps q cū ad eum in eccīa eboracē. et alijs suis eccījs collacō ptineat pbendaꝝ tpe suspēsionis ipsius et postmodū etiā quidā pter eius aūctē se intruserūt in ipas ꝛ ꝛc. m. q. eos qui pbēdas vel digtates eccīe eboraceñ. vel aliaꝝ ad donacōnem eius spectātes pter aūctē acceperūt ipius ad eas resignādas mo. p. per excōicationis sniam ꝛ sbtractōez alioꝝ bñficioꝝ nō obstāte ɔfirmacōe a se. ap. obtēta sub forma cōi que ɔfirmat bñficia et pbendas sicut iuste et pacifice possidētur ap. re. ɔpellas. nisi forte aliqui ea vel ex spēali mandato ap. se. vel aūcte lateraū. ɔcilij ab eboraceñ. caplo sint adepti sic tn̄ ut tps suspēsionis in sex mēsib9 nullaten9 cōputētur cū illa lateraū. ɔci. ɔstitutio ɔtra negligētes tm̄ fuerit pmulgata et tūc si voluerit nō valuit areps ipse in ɔferēdis pbēdis vti ppria ptāte. a qua et si fuerit sua culpa suspēsus nō tn̄ ad ipm caplm ex illā culpa pbendaꝝ erat donatio deuoluta ȝ ad illū tpe suspensiōis illius pbēdaꝝ donatio ptinebat qui pter eius desidiā et negligētiam poterat pbēdas donare. tps etiā quo ad ap. se. accessit ꝛ ap̄d illā pmansit vel recessit ab illa infra sex mēses nullatenus ɔputet semestre aūt tps nō a tpe vacacōis pbēdaꝝ ȝ noticie potius ipius volumus ɔputari. Idez basilieñ. epo et abbati

Sancte marie.

Cum nr̄is fueit olim auribꝰ intimatū q̄ ꝑpositura ecclesie lausañ. tpe tāto vacassꝫ ut ſm statuta lat̄. ↄci. ad nos esset eiusdē donacō deuolutā episcopo et canonicis lausañ. mādauim⁹ ut ꝑpositurā ipsaꝫ thesaurario lausañ. oferrēt q̄busdā sup h̄ executoribꝫ deputatis ⁊ .J. verū p̄fati ep̄s et canonici lr̄is receptis ꝑpositurā p̄dcām nō vacaē dixerīt q̄ lꝫ ille qui ꝑposit⁹ fuerat ī ep̄m fuissꝫ assumptus ad ip̄aꝫ tam̄ ꝑpositurā post ↄsecracōeꝫ suā denuo fuerat ab ipsis canonicis elcūs et eā sicut antea possidebat qđ dicti executores dicētes ↄtrariū esse iuri ip̄aꝫ ꝑpositurā de iure vacāteꝫ auc. ap. p̄fato thesaurario assignarunt ⁊ .J. Auditoꝛ sup h̄ datus a nobis de mādato nr̄o decreuit ut qđ a mēoratis executoribꝫ factū fuerat obtētu lr̄aꝝ nr̄aꝝ eo q̄ p falsi suggestionē ⁊ veri suppꝛ̄ssiōꝫ fuerāt impetrate cū ꝑpositura illa nō vacaret de facto q̄ talis possessio plus habꝫ facti q̄ iuris haberetur irritū ⁊ inane. Nos vero sniām eiusdē rataꝫ hn̄tes .m. q. nisi p̄dcūs ep̄s sufficiēt' oñderit q̄ vel ex indulgentia se. ap. speciali vel ex alia iusta cā et nccāria sibi p⁹ ↄsecrationē suā ꝑpositura ↄcessa fuerit mēorata ip̄m ad resignacōeꝫ ip̄ius si sponte noluerit ↄpellatis. deīde lausañ. capitulū ad oferēdam eā thezaurario sup̄dicto diligēti⁹ inducē ꝑcuretis.

Ide. h. arc̄. richemūđ.

Post electōnē et ↄfirmationē ep̄i elieñ. vacāte arc̄diaconatu richimūđ. quā tenuerat eboraceñ. arc̄ep̄s eū tibi ꝓpria libalitate concessit dans eboraceñ. capl̄o in mandatis ut te in arc̄diaconū recipere ꝑcurarēt cuius noluerūt mādato parē q̄ p̄. n. iter alia que decano ⁊ capl̄o eboraceñ. suo p̄uilegio noscitur indulsisse ordinacōꝫ canonicoꝝ seu psonaꝝ liberā esse decreuit ut videlicꝫ ydonea ⁊ honesta psona cui arc̄ep̄s vacāteꝫ in ecc̄ia eboraceñ. p̄bendā vel dig̃tatē duxerit ↄferēdam ſm āntiquā ip̄ius ecc̄ie ↄsuetudinē p̄ntaretur decano ⁊ capl̄o sup̄dcīs ⁊ .J. si q̄s ↄtra ↄsuetudinē huiusmodi in ecc̄ia ip̄a essꝫ p aliquē introductus nec p psona nec p canonico habētur q̄ si arc̄ep̄s infra terminū lat̄. ↄci. ſm formā p̄scriptā psone ydonee nō ↄferret licēt decano et capl̄o auc̄te ap. iuxta eiusdē ↄci. statuta ↄferre. Cū igitur in lr̄is arc̄epi directis capl̄o de decano mētio nullaten⁹ haberetur p cuius manū debebas in capitulo inuestiri eius mādato extitit ↄtradictū ⁊ .J. Ipsi⁹ igitur institucōne ꝑpter p̄missas racōes a capl̄o reprobata ip̄i intelligētes arc̄diaconat⁹ donationē ad eos tam auc̄te lat̄. ↄci. q̄ īdulti sibi p̄uilegij deuolutā. R. de scō eadmūdo illū vnanimiter ↄtulerūt inuestiētes eūdeꝫ de ip̄o et solēnit' installātes. ꝑcessu vero tpis p̄fatūs arc̄ep̄us p⁹ religionē et abiuracōnē a te factā et receptam ab ip̄o eidē. R. arc̄diaconatū ↄtulit antedcīm qui arc̄diaconatū ipsū tam racōne p̄me q̄ scđe ↄcessionis sibi assignatū p se. ap. petijt ↄfirmari ⁊ .J. Rm ↄstitit nobis arc̄diaconū p̄dictū tibi p eboraceñ. arc̄ep̄m p̄mitus fuisse ↄcessum et q̄ institutiōe fcā p ip̄m ſm iuris ordinē minime reprobatā. arc̄diaconatus nō vacans nō potuit nec debuit in aliū rite trāsferri. memorato. r. qui ↄtra iusticie regulā in arc̄diaconatū alterius ꝑuchi se ↄsensit sup eo duximus silētiū imponēdū sn̄aliter decēnētes ut institucō facta p arc̄ep̄m de te sortiatur effectū. exinde si sup renūciacōne vel abiuratiōe vl' aliquo p̄missoꝝ aliquis qui velit ⁊ valeat adūsus te quēq̄ duxeit ꝓponēdū ordine poterit iudiciario expiri. Dēꝫ

C. canonico tridentino.

Cum sup qōne trideñ. p̄bende ⁊ .J. Cū aūt ↄstet te in canonicum trideñ. ecc̄ie fuisse' receptū licꝫ recepcōnē tuā factaꝫ ↄtra lat̄. ↄcil̄. ps adūsa ꝓponat q̄ tñ ꝓbatū nō extitit nec ip̄i canonici videbātur tibi h̄ opponē posse de iure qui se fatentur te ↄtra statuta p̄fati ↄci. recepisse. sn̄aliter decēnimus ut tibi q̄ cito se facultas obtuleit p̄bēdale bn̄ficiū in trideñ. ecc̄ia ↄferatur. cum ex quo recept⁹ es in canonicū nō debeas carere p̄benda.

Ide ep̄o ⁊ ingro. p. canonico hildesemeñ.

Litteras vr̄as accepim⁹ q̄ cu ꝑ. d. clerico vobis scripserimus ut eū de p̄bēda vacāte scī wiscardi bremeñ. quā dicebat ad donacōnē nr̄am fuisse iuxta lat̄. ↄci. statuta deuolutā curaretis auc. ap. inuestire ⁊ .J. de facto fuit ꝓpositū corā nobis q̄. h. ꝑpositus quondā simplex canonicus eiusdē ecclesie de ip̄a in maiori ecc̄ia in canonicū ē elcūs et postmođ anni spacō euoluto in ip̄a ecclesia sancti wiscardi in ꝑpositū est assumptus p̄orē p̄bēdaꝫ nilominꝰ retinēs quā in ip̄a ecclesia tunc hēbat sed ꝑpositus allegabat econtra q̄ erat ex ↄsuetudīe gn̄ali q̄ vnus in eadē ecc̄ia plures hr̄et p̄bēdas et cū arc̄ep̄s bremeñ. ꝑpositum ip̄m de ꝑpositura in plena sinodo inuestiret tam p̄posituram illam q̄ p̄bēdam ei de canonicorum confirmauit assensu ⁊ .J. vnde cū vobis dubiū vidētur vtrū cū aliq̄s de vna p̄benda eligitur ad aliā statī p̄ or vacare incipiat an p sn̄iaꝫ debeat abdicari eidē an ꝑpter ↄfirmationē hmōi que supius ē exp̄ssa p̄bēda illa dici debeat nō vacaē nos ↄsulē voluisti. Cū igitur si ita ē p̄benda illa et si nō de facto de iure tñ vacare noscatur. m. q. dictū p̄positūꝫ ut illā sine difficultate resignet ap. re. cogatis. quā cū de

facto vacauerit clerico mēo-rato ɔferre curetis. Jdē epo et ar̄pſbro papien̄.

Ex pte aſten̄· eccīe nr̄is ē auribꝫ intimatū q cū quedaꝫ p̄bende in ip̄a p quatuoꝛ ān̄os et āplius vacauiſſent aſten̄ ep̄s quoſdā ibidē īſtituit crede̅ns ſibi ħ ex lateran̄· ɔcilio licē· inſtituti aūt ſciētes nō cē firmā inſtitucōꝫ hmōi ad mediolan̄· arep̄m recurrerūt qui eoſdē in canonicos aſten̄· eccleſie ordinauit et in corpalē poſſeſſiōꝫ p̄bendaꝝ induxit capitulo eiuſdē eccīe p̄bente aſſenſū tribꝫ tm̄ exceptis qui ſe inſtitucōi hmōi oppone̅ curauerūt ⁊ c̄. tandeꝫ vtraqꝫ ps ocorditer ē ɔfeſſa q in p̄dcā eccīa nō erāt diſticte p̄bende nec canonicoꝝ numer9 erat certus. Nos igitur intellexi9 euidēter ſtatutū lateran̄· ɔciliꝫ de bn̄ficiꝫs ultra ſex mēſes vacātibꝫ locū in ħ articulo nulla ten9 habuiſſe. ⁊ ſi forte aſtē· eccīa canonicoꝝ patētur defectum vnde inſtitucō p arep̄m vel ep̄m facta occaſione ɔcil. mēorati carē debꝫ robore firmitatis. q vero, totū capitulū tribꝫ exceptis p̄dcōꝝ receptionē affectat nec ab illis tribus aliquid racōnabile ɔtra ip̄os obiectū eſt et oſtenſuꝫ ·M· q· ſi aſten̄· eccīe ſuppetāt facultates ſm ɔſuetudinē hactenus obſuatā p̄dcōs clericos p canonicis faciatis haberi. Jdē ep̄o ⁊ caplo laudonen̄.

Constitutus in p̄ntia nr̄a ·h· eccīe vr̄e canonicus hūilr̄ intiauit q tu frater ep̄e ptātem ei dediſti ſacerdotalē ɔferēdi p̄bēdā q̄ p̄mo in eccīa vr̄a eſſet vacatura· et remen̄ ar̄ep̄s tūc ap· ſe· le· vobis filiꝫ capituli aūcte nr̄a p̄cepit ut cū p̄benda ip̄a vacaēt pſonā illā cui vellet eā· h· ɔferre ſine interpoſicōne alterius pſone recipetis ad ip̄aꝫ ⁊ c̄. Quocirca· m· q̄· pſonā illā cui mēorat9 ·h· ſacēdotalē p̄bēdā cū ɔtigerit eā vacare duxerit canōice ɔferēdam ſine ɔtradictōe q̄libet admittatis· et tu interim frater ep̄e p̄bendā hmōi ɔtra formā ɔceſſionis tue ɔferre alicui nō p̄ſumas ⁊ c̄. Quia vero ɔceſſiones tales ſi ad ɔſequētiā trahēntur fieri poſſent in fraudem canonice ſanciōis p quā phibētur eccīaſtica bn̄ficia ɔcedi ſiue pmitti anteq̄ vacēt nolumus q hmōi occaſione mādati qd̄ gr̄am ɔtinet pſonalē fraudē adhibere volētibꝫ licētia ɔcedatur.

Dilcūs filius mgr̄. J. dē ·w· canonicus veſter nobis ſuggeſſit q ep̄o vr̄o viā vniūſe carnis ingreſſo ar̄ep̄s ſcē ſeuerine aſſerēs q pp̄ter negligētiā vr̄am ad ipſū erat eligendi aūctas deuoluta in ep̄m veſtrū elegit eūdē. Nos igitur attēdentes q canon lateran̄· ɔciliꝫ ab alexandro pp̄a ɔtra negligētes editus ad ar̄ep̄atū vel ep̄atū nō ſolꝫ extēdi ſꝫ ad pſonatus alios et minora eccīaſtica bn̄ficia coartaī electionē hmōi iuſticia caſſauimus exigēte. Jdē p̄ori ⁊ conuen̄· et ſubp̄ori ſcī fridiani.

Ex tenore lr̄aꝝ vr̄aꝝ accepimus q cū cām q̄ inter J· clericū ex vna pte et abbatē et ɔuentū de bello ex altera ſuper pnſione vertebatur ip̄iuſ et J· dcūs clericus poſt litem ɔteſtatā cartā quādaꝫ monachoꝝ exhibuit ɔtinētē q p̄mam eccīam ad donacōnem ſuā ſpectātē aſſignarēt eidē et J· Nos igitur attēdētes q pmiſſio p̄dicta nō tenꝫ ut pote ɔtra ſtatuta lateran̄· ɔci· attēptata· m· q· mēorato cleīco ſup hoc ſilētiū imponētes ab impeticōne ip̄ius dictos abbatē et monachos abſoluatiſ

Accedēs ad ap· J· dem. ſe· R· clericus ſua nobis inſinuacōne monſtrauit q cū pmiſeritis vos pniſuros eidem in eccīaſtico bn̄ficō cum poſſetis ſicut p lr̄as iudiciſ de legati inde ɔfectas liq̄do apparebat ⁊ c̄. Nos aūt ɔſiderātes q aliud eſt p̄latū pmittē collacōneꝫ cū poteit aliud cū vacabit cū in multis caſibꝫ ſe facultas offerre poſſꝫ in quibus collacō non eſſꝫ in expectacōne vacaturi bn̄ficiꝫ diffe̅rēda· m· q· mēorato· R· cū poteritis eccīaſticū bn̄ficiū aſſignetis. Jdem.

Poſtulaſtiſ p ſe· ap· edoceri ut cū ad vos ⁊ ad ar̄ep̄m vr̄m ſimul donacō p̄bendarū eccīe vr̄e ptineat vtrū p̄bēde vacātis donatio penes ar̄epiſcopū ipſū remaneat ſi eā infra ſemeſtre tps neglexeitis ordinaē· Ad qd̄ bre· r· q ſi vos et ar̄ep̄s infra tps p̄ſcriptū circa hoc negligētes extiteritis ſic nec ab illo ad vos ita nec a vobis ad illū ptās deuoluitur ɔferēdi· ſꝫ ſm ſtatuta lat· ɔci· ad ſupiorē trāſit donatio· niſi forte ar̄ep̄s nō ut p̄latus ſꝫ ut canonic9 vobiſcū ius habeat ɔferēdi· et in ħ caſu cū doloſe impedierit dolus ei ſuffragari nō debꝫ. Honoꝛ· iꝫ· ep̄o et pp̄oſito ⁊ capi· cameracen̄.

Cum dilecta in xp̄o filia comitiſſa flandren̄· fecerit pmiſſiones de nō vacātibus bn̄ficiꝫs eccīaꝝ in quibus ius obtinꝫ p̄ronat9 ⁊ donatiōes coꝝ in manibꝫ poſuerit alienis· M· q· id irritū decernētes inhibeatis eidē ne ſilia decetero attēptare p̄ſumat.

Ne ſede vacante aliquid innouetur. Rub.

Nouit Inno· iꝫ· p̄ori et ɔuētui glaſton̄. ille q̄ ſcrutatoꝛ ē cordiū q licꝫ ·C· p̄· n· eccīam vr̄am erexit cathedralē ip̄am bathomen̄· eccleſie vniendo ut ideꝫ eſſꝫ ep̄s vtriuſqꝫ· q tn̄ hec vnio aſſerebatur a vobis in graue p̄iudiciū glaſton̄· eccīe redūdaē

cum per ipsam dissolueretur rleigio et fraudaretur elemosina et hospitalitas tolleretur. Nos ad releuandū eccie nr̄e statū cepim⁹ intendē diligēt et .J. vos aūt post obitū batomen̄. epi huius postulastis ut q. tpus aduenerat quo sine scādalo eccie vr̄e ruina poterat releuari cū et batomen̄. ecclesia idipsū piter postularet. rex q̃z cū regni magnatib⁹ et quidā epi cum multis abbatibus deposcēnt illud idē ut vnione penitus dissoluta mōasteriū vestrū reducēmus i statum antiquū sub abbatis regimie gubnādū. Attēdētes igitur q. epali sede vacante non deb3 aliq̄d inouari cū nō sit qui epale ius tueatur maxime ne plus fauisse psone q̄ eccie videmur si qd eo viuente ocessimus post obitū eius sbito mutaremus peticōez vestrā nequiuim⁹ exaudire/ auctoritate p̄dcā indulgētes ut cū batoñ. eccia de psule fuerit ordinata ius vr̄m apd se. ap. p sequēdi facultatē liberā habeatis. interim aūt sub cura p̄oris idē monasteriū gubnetur.

Honor. iij. epo calmen̄. et magistris. v. et. s. canoñ. suession.

Illa deuocōis sinceritas et .J. ecclesiā scī leucim de qua mgrm .R. dona cōis nr̄e gr̄a pcedēte p̄bende nomie de mādato no

stro capuanus arepus inuestiuit sibi duxim⁹ ofirmādā nō obstāte ocessione p capitulū facta alii seu ofirmacōne nr̄a si qua in forma cōi apparet obtēta cū nusq̄ inueniatur cautū in iure q. caplm vacāte sede fungatur vice epi in collacōibus p̄bendaꝝ/ nec in eodē casu pt dici ptās oferēdi p̄bendam ad caplm p supioris negligētiam deuoluta cū nō fuerit ibi supior qui eas possit de facto vel de iure oferre. Idē epo burgmen̄.

Constitutis corā .J. p. n. pcuratore eccie scē marie de castro forti et burgmensi epo p̄decessore tu : dcūs pcurator petebat ab eodē epo restitucōnem sup libtate libere eligēdi sibi platū. Nos igitur deposi tiones testiū qui vacante burgen̄. eccia et carente ltimo defensore fuerint recepti duximus reprobādas.

De hijs que fiunt a prelato sine consensu capituli.

Ex oci. ap° valent. Irrita erit epoꝝ donatio vel vēdicō vel omutatio rei ecciastice absq3 collaudatione et subscripcōne clericorum. Alex. iij. norwicen̄. epo.

Continebatur et .J. o. t. t. .r. q. ocessio decime ab abbatissa fcā pus sn̄ ouētu sciente et non cōtradicēte fcā est

robur firmū deb3 habē. verū si ignorāte ouētu aut otradicēte decimā p̄us p̄dcō .h. ocessit et nō post multū tpis de assensu ouētus eādez decimā dedit eidē fa ocessio deb3 p̄iudicare p̄ori. Idē wigor. epo.

Cum nos iā pridez et .J. Certū est de rigoē iuris ocessionē illā nō tenē quā reclamāte caplo p p̄dc. tuū constat fcām fuisse nisi eā ratā postmod habuissz. Idē ierosol.

Nouit tue p̄riarche. discrecōis prudētia q̄liter tu et frēs tui vnū corp⁹ sitis ita q. tu caput et illi membra eē pbātur vnde non decz te obmissis mēbris alioꝝ osilio i eccie tue negocijs uti cū id nō sit dubiū et honestati tue et scōꝝ patrū institucōib⁹ otraire. Innotuit siquidez auribus nr̄is q. tu sine osilio frm̄ tuoꝝ abbates et abbissas et alias ecciasticas psonas istituis et destituis et .J. Ideoq3 id aūcte ap. pbibemus et .J. nos enī tales institutiōes et destitutiōes carē decēnimus robē ofirmitatis. Idez eidē.

Quāto et .J. f. t. m. q. in ocessionib⁹ et ofirmationib⁹ et alijs eccie tue negocijs frēs tuos requiras et cū eoꝝ osilio vel sanioris ptis cadē pagas et ptractes et q̄ statuēda sūt statuas et errata corrigas et euellēda dissipes et euellas. Absentiū q3 frm̄ nomia inscribi nō sinas q. talia mūimēta sūt irrita et falsa et tu exinde qōnez falsi poteris merito formidare. Celestin⁹. iij. A noscatur et .J. Cū in p

uincia tua sepe otingat q. ad eccias i quib⁹ collegia ius p̄ntandi hr̄e noscūtur eoꝝ abbates q. p se q. p lr̄as psonas ydoneas epis dioc. p̄ntant et eis p̄ntatis et receptis aliqñ ante aliqñ post monachi cōtradicūt. Rñdem⁹ q. in p̄ntationib⁹ platoꝝ intelligi deb3 q. fiat de collegioꝝ suoꝝ assensu sine quo nō obtinēt firmitatē vnde si ostiteit ouētus vel maioris et sanioris ptis nō affuisse cōsensū institucōnes hmōi ouenit euacuari nisi ex ātiqua et approbata osuetudine vel ocessa libtate aliqui eorum pbauerint omissi sibi collegij nō debē in ecciaꝝ seu bn̄ficioꝝ collacōib⁹ requiri cōsensū. Inno. iij. arepo et magistro scolariū bituricen̄.

Cum aplica se. et .J. Sane sicut accepimus cū ex vna pte capitulū scī steffani et altera pte monachi de platea super decima q̄dā in vr̄m opromisissent arbitriū dicti monachi pponebāt donationē ip̄i⁹ deci e sibi a quodā milite factaz et bituricen̄. arepi dioc. eius accedēte osensu ofirmatam fuisse seq3 aūcte ieronimi munitos existē qui scribēs ad damasū ait. si aliqñ fuerint a laicis male detēta q̄ dīni iuris esse noscūtur et in vsū transierint monachoꝝ epo loci p̄bēte osensū ostabūt eis oīa ppetua firmitate sbnixa. ecōtrario ps allegabat adūsa osensum epi sine cleri osensu min⁹ sufficē aūcte leonis ppe dicētis. ne q̄s eps de reb⁹ eccie q̄cq̄ donaē vel omutaē vel vendē

audeat nisi forte aliquid horum faciat ut meliora pspiciat cū totius cleri ɔsensu atq; tractatu id eligat qđ nō sit dubium eccľie pfuturū. Quia vero nos ɔsulē voluistis vtrū qñ decīa tenetur a laico si ɔferatur ecclesie ad ɔfirmādā donatiōeʒ ɔsensus epi sine cleri cōsensu sufficiat. talr̄. rñ. q̄ monēdus est laicus qui decimā detinʒ ut eā restituat eccľie ad quā spectat qui si forte induci nequiuerit et eā cū dioc. ɔsensu alteri eccľie assignauerit pbtim religioso ɔuētui ɔstabit ipa donacō ppetua firmitate subnixa auctes enī pmisse licʒ diuerse sint non tñ aduse cū aliud sit alienare qđ ab eccľia possidetur et aliud qđ detinetur a laico ad vsū eccľiasticū reuocare In alienacōe quippe iuxta leonis ppe decretū cōsensus epi sine clericoꝝ ɔsensu nō sufficit. In reuocacōe aūt iuxta scpturaȝ ieronimi sufficit ɔsensus epi cū p vtrūq; utilitati eccľie ɔsulatur. Nā et in latañ. ɔci. ē inhibitū ne qlibet religiosa psona eccľias et decimas de manibꝫ laicoꝝ sine ɔsensu epoꝝ recipiat p qđ indircē datur itelligi q̄ suffic ɔsensus epi ut licitū eccľie sit decimas de manibꝫ recipe laicoꝝ. ħ autē de illis decimis itelligim⁹ q̄ laicis in feudū ppetuo sūt ɔcesse. Idē

Ga. meteñ. ar̄dia. Gnup et c̄. adiecisti etiā vtrū epo vel electo cū solo ar̄d. pter assensū maioris eccľie cū ab ipa eligatur epus et ar̄d. assumatur de ipa cenobijs vel eccľijs ɔuētualibꝫ ad q̄s ius ptinet pronatus liceat ɔferre ppetuo vacātes eccľias baptismales et c̄. Alterius etiā qōis solucō ex epľa leonis ppe colligitur euidēter in qua legit̄. ne quis eps de rebꝫ eccľie q̄cq̄ donare vel pmutaē vel vendere audeat nisi forte aliqđ horum faciat ut meliora pspiciat et totius cleri tractatu atq; ɔsensu id eligat qđ nō sit dubiū eccľie pfuturū. Irrita enim epoꝝ donacō vēditio et ɔmutatio rei eccľiastice erit absq; ɔniuētia et subscp̄ cōe clicoꝝ. p ħ enī noueris solutā scđo loco ppositā qōnem cū ɔcessiones eccľiaꝝ ppetuas ad alienacōnes nō sit dubiū ptinē. Idē

Pastoralis epo elyen. officij diligētia et c̄. pterea quesiuisti cū auctē dyomsij fuerint prochie limitate q̄tenus singulaꝝ prochiaꝝ puētus in vsus eccľie cederent necc̄arios et stipēdia ministroꝝ. si epo liceat sine auctē sūmi pon. vel saltē sine sui capli voluntate viris religiosis ɔferre obuētiones alicuius prochialis eccľie sustētacō e vicarij reuata. et cū lat. ɔcilij statuta pbibeāt eccľijs nouā imponi vel augeri veterē pensionē postulas edoceri an eps valeat religiosis ɔsentiēte pronotota eccľiam vel de nouo ɔferre aliq̄ portionē. Ad qđ. b. r. q̄ salua ɔstōne canonica de ɔcedenda pijs locis q̄nquagesima portione neq; pmū neq; bm potuit facē epus nisi de licētia ro. pon. pter sui capli voluntatem.

Innoc. iij. arepo senonen. et eius suffraganeis.

Et si mēbra corpis et c̄. puīcie senoñ. capľa cathedraliū eccľiaꝝ ad nos q̄rimoniā trāsmiserūt q̄ arepus senoñ. et eius suffraganei pcuratoēs eoꝝ nup ad puīciale ɔciliū ɔuocatos ad tractatum eoꝝ admittē noluerunt et c̄. visū fuit nobis et fribꝫ nostris ut capľa ipa ad hmōdi ɔcilia debeāt inuitari et eoꝝ nūcij ad tractatū admitti maxime sup illis q̄ ipa capľa ɔtīgere dinoscuntur.

De his q̄ fiūt a maiori pte ca.

Ex ɔci. lateran.

Cum in cūctis eccľijs qđ pluribꝫ et saniorībus fribꝫ visū fuerit incūctāter debeat obsuari grue nimis est et reprehensione dignissimuȝ q̄ p quasdā eccľias pauci qñq; non tam de racōne q̄ de ppria voluntate ad ordinacōeʒ eccľiasticā pcedē non pmittunt. Quocirca pnti decreto statuimus ut nisi a paucioribꝫ et inferioribꝫ aliquid racōabiliter obiectū fuerit et ɔstēsū ap. re. preualeat sp et suū ɔsequatur effectū qđ a maiori et saniori pte capli fuerit ɔstitutū. nec ɔstitucōnē nr̄am impediat si forte aliq̄s ad ɔsuādā eccľie sue ɔsuetudinē se iuramēto dicat astrictū nec enī iuramēta s; potius piuria sunt dicēda q̄ ɔtra utilitatē eccľie et scōꝝ prm venūt instituta. si q̄s aūt hmōi ɔsuetudines q̄ nō rōne iuuāt nec sacris ɔgruūt institutis iurare psūpsit donec dignaȝ egerit pniam a pcepcōne sit dnici corpis alienus. Cele.

Qstinus. iij. clarem. epo Quesiuit et c̄. Sup eo q̄ eccľiam tuam quidam ex canonicis etiā minimis q̄ pensio eccľie debita non redditur vel clericus aliq̄s a prochianus deliquit sine tuo et alioꝝ canonicoꝝ assensu interdcō suppōnūt et c̄. f. t. r. q̄ interdcm in aliqua eccľia p aliquē vel p aliquos de canōicis tuis sine tuo et alioꝝ frm̄ assensu positum obsuare nō debes nec etiā sustinē ut ab alijs obsuetur et c̄. s; si quis in hijs deliquerit eccľiastice cohercōni subiaceat cū pccā suos auctoēs tenere debeāt nec pena sit ulterius ptrahēda q̄ delictū fuerit in excedēte reptum. Inno. iij. augusten. ppōsito.

Ex ore sedētis et c̄. accedētibꝫ ad p. n. te. ac. b. augustē. canonico p qōne q̄ inter vos sup ppositura augusteñ. eccľie vtebatur. ex pte ipius. b. fuit ppositū q̄ pater eiusdē a. C. p. n. decano et capitulo augusteñ. lr̄as obtinuit destiari ut infra spaciū mēsis vnius eundem eligēnt et assumēnt in ppositū augusteñ. in signū iuestiture ānulo aureo destiato et quibusdā mādati aplici executoribꝫ ɔstitutis capitulum mēoratū cū audissʒ q̄. e. quōdam eoꝝ ppositus in epm bxineñ. elcūs et ɔfirmatus fuissʒ licʒ dictas lr̄as recepissent in ɔtēptum tñ eoꝝ assigto pus termio infra quē ipi deberent sup mandato aplico rñdē. hūic augusteñ. decanū in ppositū elegerūt et c̄. q̄ vēo l. time ɔstitit q̄ pdcūs. b. de ppositura nō fuit aliquatenus inuestitus et si mādatū fuit ut de ea inuestiretur de qua etiā si inuestitus

fuisset inuestitura eius p p̄.n. c̄ta fuit racōne cassata q̄ nec etiam si cassata fuiss; p h̄ q̄ dicto .b. reuērentiā exhibuit q̄ debetur ip̄osito iuri suo renūciasse videtur. Nos attēdētes sibi de iure nō potuisse opetē ut p appellacōnē ob id ītpositā; omunē ordinacō; eccie impediret· intelligētes etiā te a maiori pte tam dignitate q̄ numero eo; quos eligēdi ius cōstabat hre electū fuisse canonice ī ip̄ositū· electōnem tuā auc· ap· ofirmamus p̄fato .b. sup ip̄ositura silētiū iponētes.

Ex pte tua nobis dez. fuit frat̄ arep̄e intimatū q̄ ad restaurādā fabricā rothomagen· eccie tractatū oūi ter habuistis te postulāte ut quilib; canonico; tecū pariter aliquā suo; redditiū portionē opi tam pio ꝯ nec̄ario deputaret ꝯ ·J· statuimus ut si q̄ vestrū tuis frater arep̄e ꝯ maioris ꝯ sanioris ptis capli statutis sup hoc duxerit resistendum obtineat snia plurio;.

Vt ecclesiastica beneficia sine dimmutione conferantur.

Innoc· iij· mediol. Cum nr̄m p arep̄o. deat de vultu dei iudiciū ꝯ ·J· p̄terea ꝓponebas q̄ cū nullus debeat sine accusacōe dānari nec aliq̄d circa negociū illud fit actū in forma iudicij deposicōes testiū nō poterāt tibi p̄iudiciū gn̄are· q̄ vero hec allegacō psonā nr̄a; tāgē videbatur dignū duximus cām cōmisse inq̄sicōis et ordinē plenius explicare ne q̄s quolib; suspicetur q̄ nos in h̄ negocō ꝓperā ꝓcesseri9 p̄sertim cū ratio assignāda debeat eē posteris ꝓ futura· cū enim iuris sit explorati q̄ actore nō ꝓbāte is qui ouenitur etiam si nil p̄stiterit deb; absolui· videri poterit q̄ nos tibi q̄ ouenicbaris a nobis malicōse vel indiscrete onus ꝓbacōnis sup trib; p̄missis articulis imposuim9 videlic; ut ostēderes q̄ p̄dcām cācellariā; psone ydonee modo canonico et tpeopetēti donasses. Porro cū donacō fuiss; occulta ꝯ ideo suspitiōe nō careat et elapso iā anno nullus cācellarius omino appareēt nō immerito credebamus q̄ fm lat'ā· oci· statuta ad nos eēt ipius cācellarie donatio deuoluta ꝯ ideo potuissemus ipam sine culpa oferre. qm̄ ꝯ si locū dei teneam9 in terris nō tn̄ de occultis potuim9 iudicare. Quia ergo otra illō qō p̄ma facie iuste p̄sumebatur ꝓ nobis p̄s tn̄ cū r̄ndcris p̄ma vice q̄ cācellariā alicui non otuleras facultatē tibi ꝓ te ꝓbandi ocessimus nō fuit grauamē s; grā nec ex malicia s; ex benignitate ꝓcessit qō etiā de modo canonico fidē nobis fieri mādauimus· tu cām p̄stitisti mādato q̄ sepe nobis p lr̄ās tuas intimasti et tandē ꝓbasti p testes q̄ retētis tibi ꝓuētib; officiū ocesseras memoratū ex quo non imerito in talē ocessionē fuimus suspicati· et ideo nos qui non tam ex plenitudie ptātis q̄ ex officij debito possumus ꝯ debemus de subdito; excessib; ad correctōnē inquirē vitatē te maxime cām ꝯ occasionē p̄stāte inquisicō; omisimus faciēdā.

Ommib; ergo diligenter auditis te in trib; opimus fuisse culpabilē circa otrarietatem rn̄si q̄ nō solū nobis sed nec cuiq̄ debuisses ex cēta scīa otraria rn̄dere circa carnalitatē animi q̄ nō ex affcū carnali s; discreto iudicio debuisti ecciasticū officiū ꝯ bn̄ficiū in psona magis ydonea dispēsare et circa inhonestatē facti q̄ nō licuit ex pactōe vel cōuencōne quacūq; sb modo vel tenore p̄scpto ocedē nudum officiū ꝯ tibi retinē ꝓuētus cū in lat'· oci· ꝓhibitū sit ne quis oferēdo ecciasticū bn̄ficiū ptem ꝓuētuu; suis vsib; retinē p̄sumat· et alibi cautū repiat in canone q̄ ecciastica bn̄ficia sine diminucōne debēt oferri· vn̄ credim9 distinguēdū vtrū qui dat spūale bn̄ficiū ꝓuētus ipius an donacōe; pcipiat· nā si ꝓuētus an donacō; nō pcepit ipe s; alius et ex donacōne osequitur ut ipe ꝓuētus pcipiat nō est dubiū intcedē simoniacā p̄uitātē. si vero an donatiōe; pcepit ipe ꝓuētus credimus distinguēdū vtrū ante donationē ostituat ut ipsi ꝓuētus retineātur ad tpus ꝓ cā iusta ꝯ nec̄aria aut ouemāt cū eo qui accepit bn̄ficiu; seu cum mediatore quocūq; ut officio illo ocesso retineat ipe sibi ꝓuētus· p̄mū enī membrū credimus esse licitū· scōm autē dicim9 non licē ne viam apiam9 hijs qui p̄uitatem suam satagunt palliare.

De reb; eccie alienādis vel nō

Ex ocilio lugd· iiij· Non lic; ep̄o vel abbati terrā vnius eccie ꝯ tere ad aliā q̄uis ambe in ei9 sint ptāte tn̄ si omutare voluerit terras ea; cū osensu ābarum ptiū faciat. Ex eodē.

Qui res eccie petūt a regib; et horrende cupiditatis impulsu egētiū sbam rapiunt irrita habeātur q̄ obtinent et a oūione eccie cuius facultatē auferre cupiūt excludātur. Ex oci· tol.

Consensus totius ocilij diffiniuit ut sacerdotes qui aut eccie sua relinquūt ā michil habētes aliq̄ p̄dia vel familias ecc̄ijs suis acquirūt liceat illis aliquos de familia eiusdē eccie manumittē iuxta rei collate modū quē antiq̄ canones decreuerūt ita ut cū peculio ꝯ posteritate sua sb p̄rocinio eccie maneāt vtilitates

muictas sibi iuxta q poterūt psequētes. Ex eodē.

E Piscopi qui nichil ex p prio eccie xpi oferūt liberos ex famulis eccie ad ōdēnatiōnē suā facē nō psumāt. impium ē enī ut qui res suas eccie nō attulerit dānū inferat. tales igitur libos successor eps absqz aliq oppositōne ad ius eccie reuocabit. Ex ocī. apō

N Ulli liceat siluañ. alienare rē immobilem eccie siue agrū siue rusticum mācipiū neqz spēalis ypotece titulo obligare. alienacōnis aūt vbū otinz odicōez donatiōnē vēdicōz pmutacōez ꝛ emphitheoticū ppetuū otractuz. vnde oēs sacdotes ab hmōi alienacōe abstineāt penas timētes quas leonina ostitucō ominatur. Symachus ppa.

S I quis psbroꝝ diaconoꝝ seu defensoꝝ alienāti pdiū eccie sbscpsit quo iratus de9 aīas pcutit anathemate feriatur nisi forte ꝛ alienator ꝛ qui accepit celeri restitucōe sibi pspexerint. qd si minore anime sue cura remediū oblatū neglexerint pter penā sup h ascriptā ofectum exinde documētū viribꝰ q̄uis ab inicio nullas habuerit vacuetur sed etiā licz quibuscūqz ecciasticis psonis vocē otradictōis offerre et ut cū fructibus possint alienata reposcē et ecciastica aūcte fulciri.

A Lex. iij. wigor. epo. D aures et .ꝛ. illas terras que de siluis extirpate sūt arabiles fcē eis hreditario iure poteris ocedē sb ānuo censu tenēdas a quibꝰ suo vel pentū suoꝝ labore ostiterit extirpatas nisi forte tūc aliis possint ad maiorē eccie vtilitatē cum eodē labore et onē conferri. Celestin9. iij. rauen. arepo.

C T sup aliq et .ꝛ. Sane quesiuisti a nobis si possessiones siue redditus regaliū decima cōnū ꝛ aliūde ex certis locis puemētes quos p. t. quousqz diē clausit extremuz ad manus suas tenuit ꝛ in pprīū vsū excepit nec aliis infeudauit de mēsa sint arepi intelligēdi. et de eis cū ex sacro fidelitatis tenearis ap. se. nichil alienare cōtractus alienationis cuiuslibz possit interuenire. tue ergo inq. t. r. q siue intelligātur de mensa siue non ut nō alienētur osulti9 estimamus. Possessiones vero q eccie tue minus sūt vtiles p aliis vtilioribꝰ de frm tuoꝝ ꝛ saniorís ptis osilio et assensu alienādi seu omutādi liberaz ocedimus facultatē. Idem

A D audiē. oxon. epo. Etiam nrām noueris puenisse q quidam de canonicis oxon. eccie quedā pdia eiusdem incōsultis aliis fribꝰ i dānum eius in ppetuū locauerūt Ideoqz. O). q. si verū est quod

asseritur locacōnes illas legitime reuocaé pcures ita q si eadē pdia nō aliter reuocari poterūt eos quos noueris harū locationū auctoés ad susceptā inde pecuniā oductoribus refundēdā ap. re. opellas. Anno. iii. arepo mōtis rega

P Ossessiones ad lis. mensam tuā vel capli ptinētes alienaé nō debes á eccias in quibꝰ monachi ministraé osueuerūt clicis vel laicis assignare. Idez epo maurieñ et ppositō ulcoñ.

A D nrām noueris audiētiaz puenisse q cū tu sieñ. monasteriū depssuz eēt onē maximo debitoꝝ abbas ꝛ ouentus eiusdē villā quādā necitate coacti. b. laico ocesserūt in feudū tali odicōe apposita q idē. lxxx. lib. psoluēt p quibus eadē extiterat obligata. qd nō distulit effectui mācipare et .ꝛ. vñ huilr supplicarūt ut feudū pdcm facēmus ad utilitatē monasterii reuocari pstim cū idē laicus pmo āno de ipius puētibꝰ ultra sūmaz pcepit ptaxataz et p multos postmoð ānos supfit ei9 fructus et .ꝛ. Quocirca. m. q. si pdictū monasteriū pter hoc inueneritis enorme dispēdium icurrisse dictū laicū ut pecuniā quā p exoneracōe feudi seu etiam p vtilitate ipius monasterii expēdisse noscit ab eisdē abbe ꝛ ouētu receptā cū sibi frcūs pcepti sufficē debeāt p labore pfatū feuduz eidē monasterio dimittat liberum ꝛ quietū ap. postpo. opel.

C Latis. Idē in ocī. gñali. Um laicis q̄uis religiosis disponendi de rebꝰ eccie nulla sit attributa ptās quos sbsequēdi manet nēcitas nō aūctas impandi dolemus in qbusdā ex illis sic refrigescē caritatē q immūitatez eccíastice libtatis quā nō tm̄ sci patres h etiā pncipes sclares pūulegiis multis muniuerūt nō formidāt suis ostōnibꝰ vel potius destitucōibꝰ impugnare nō solū de alienacōne feudoꝝ ac aliaꝝ possessionū eccíaꝝ ꝛ vsurpacōe iurīdictōnū h etiā de mortuariis necnō ꝛ aliis q iuri spūali ānexa vidētur illicite psumēdo. Volētes igitur super hiis indēnitatibꝰ osulé ecclesiaꝝ ac tātis gūamibꝰ puidere ostōnes ꝛ vēdicōes hmōi feudoꝝ seu alioꝝ bonoꝝ ecclesiasticoꝝ sine ltimo psonarū ec. assensu psūptas occasione ostitucōis laice ptātis cū nō ostō h destitucō vel destructio dici possit necnō vsurpatio iurisdictōnū sacri approbacōe ocilii decēnim9 nō tenē psūptoribꝰ p cē. ec. opellēdis.

De precariis.

P Ex ocī. apō beluac. Recarie de qnquēnio in qnquēniū fm aūctem ꝛ āti quā osuetudinē renouētur.

P Ex ocī. cartagineñ. E pcariis irracōnablr factis a rectoribꝰ eccíaꝝ se suosqz successores pena graui obligātibꝰ ut facta ipoꝝum dissoluē neqant. pcipim9 ut nemo successor antecessoris sui pena sit obligatus sed sue

agnouit tractatū soluē nō tenetur. ff. de pig. ac. si pignore. ℂ ul. ff de euic. illud. ℂ ul. ar. ↄ̄ ff. de iur̄ fisci. si p curator cesaris. ala.
a ℂ Ab eo. et etiā ab eo q̄ alienauit si toleratur. s. de re. ec. nō alie. si quis p̄sbroꝝ. ita successor p̄t reuocare qđ p̄decessor illicite fecit. xx. v. q. ix. qđ quis. aūt ut dictū ē in. c. i. qđ p̄cibꝫ ad vtēdum

Precariū. p̄carium ē datur et tā diu durat q̄ diu patitur qui ↄcessit ut h. et. ff. e. l. i. et est sile in comodato qui eni comodat rē suā sic comodat ut nō faciat eam accipiētis h ut pmit tat ei uti re comodata. et sic reuocatur p̄cariū ꝛ comodatū ut. ff. e. l. i. h dis stāt in h q̄ comodatum nō reuocatur intēpestiue. ff. comodati in comoda to. ℂ sicut. n̄ p⁹ vsū ↄple tum. j. ti. p xi. c. vno. ℂ. i. precariū vero qn̄cūq; reuocatur ec si ad c̄tū tpus sit ↄcessuꝫ. ff. e. cū p̄caria. ℂ Cōsistit aūt p̄cariū tam in re mobili q̄ immobili et in s̄uitutibꝫ ut si mero gaueris ut p fundū meū ire vel agē tibi liceat vel ut in tectū meū vel in aream eduū meaꝝ tignuꝫ. vel stillicidiū immissum hēas. ff. e. l. ij. ℂ ul. et. l. iij. et. iiij. in pn̄. Itēꝫ in re p pria nō ↄsistit p̄cariū. ff. e. l. iiij. ℂ. Itē si rem. n̄ cū debitor pignus rogat p̄ cario a creditore possi dere. ff. e. si debitor. ꝛ racōe

puidētie sit cōcessum ut si antecessor eius res ecc̄ie irracōnabiliter distribuit ab eo ad ius eiusdē ecc̄ie reuocētur.

Precariū vtē. Greg. ix. Duꝫ ↄceditur q̄ diu patitur qui ↄcessit soluitur q̄ꝫ obitu eius cui ↄcessum ē nō ecc ↄcedētis ā cū ipsū alienari ↄtingit alicui hoc reuocare volenti q̄ p ↄuētionē hmōi nō licꝫ rem alienā inuito dn̄o possideri. ℂ Porro p̄carie q̄ qn̄q; de ecc̄iaꝝ possessionibꝫ fieri solēt non sunt pro voluntate concedentiū reuocande.

De commodato

Qvm grā. Greg. ix. Sui tm̄ quis comodatum accepit de leuissima etiā culpa tenetur licꝫ casus fortuitus n̄ acciderit culpa sua vel interuenerit pactū seu in mora fuisset sibi nō debeat imputari ℂ Contra eū q̄ꝫ recte comodati nō agitur nisi post vsum expletū cuius grā res fuerat comodata cū nō decipi bñfi- cio nos oporteat h iuuari.

De deposito.

Alex. iij. lūdon. epo. Grauis illa querimonia vsq; ad nos sup deposito tuo tibi hactenus denegato puenit et. j. Cū eni non ↄstet pecuniā tuā quā ille vir belial furatus ē in ecc̄ie vtilitatē ↄūsam nō debem⁹ de iure ↄtra canonicos eiusdē ecc̄ie p̄cise mātare iussionis instātiaꝫ ut tibi eandē reddāt pecuniā psone nō ecc̄ie ↄmēdatā. Quocirca suademus ut in illū furē tuā dirigas actōnē eo q̄ ut audiuimus loculos habꝫ et ea q̄ tibi sbrepta sūt asportauit. nam et iudicibꝫ dedim⁹ i mādatis ut illū iniquū sub qōmibꝫ ad racōnē ponāt etiā si oportuerit vinculis alligatū ut dictā pecuniā reddē ↄpellatur et. j. si aūt cū eis amicabiliter poteris de redditiū pcepcōne pacisci noueris id nobis acceptū.

Bona fides. Greg. ix. Abesse p̄sumitur si rebꝫ tuis saluis existentibꝫ depositas amisisti. de culpa q̄ꝫ teneris si teipsū deposito obtulisti vel si aliquid p custodia recepisses pacto vero culpa vel mora p̄cedētibꝫ casus ec fortuitus imputat᷑. ℂ Sane depositori licuit p volūtate sua depositū reuocaē ↄtra qđ ↄpēsacōni vel deductōi locus nō fuit ut ↄtractus q̄ ex bona fide oritur ad pfidiā minime referatur licꝫ ↄpensacō admittat᷑ in alijs. si cā ex qua postulat᷑ sit liquida ita q̄ facilem exitum credatur habere.

De emptione et venditione.

Ex ↄci. apō valen. Placuit ut p̄sbri plebes suas āmoneant ut ꝛ ipsi hospitales sint et nō carius vendāt trāseūtibꝫ quā mercato vēdē pn̄t alio quū ad p̄sbrm trāseūtes hoc referāt ut illius iussu cū hūanitate sibi vendāt. Ex ↄci. magunt. Ut mēsure ꝛ pondera iusta fiāt et. j. Si quis iustas mēsuras ꝛ iusta pondera cā lucri mutare p̄sūpsit. xxx. dies i pane ꝛ aqua peniteat.

Alex. iij. attrebaten. epo. Cvm dilecti filij beluacen. canonici ↄtra abbēꝫ et frēs cariloci pponerēt querimoniā q̄ siluaꝫ q̄ in gualis dr̄ a quibusdā eoꝝ ignorāt capl̄o p x. lib. xl. marcas tunc valētem ↄparassent cām ipaꝫ morisien. epo ꝛ decano remen. ↄmisim⁹ terminādā. adicientes q̄ si vtq; cause ↄgnicōni interesse nequiret alt᷑ in eodē negocio pcedē nō differrꝫ et. j. Tandē decanus i illius cause ↄgnicōne pcessit et cū ei p testes ↄstitisꝫ q̄ p̄dicti frēs siluam minus dimidia iusti p̄cij ↄparassent vendicōeꝫ nō tenere et siluā beluacen. ecc̄ie adiudicans canonicos in possessionem induxit ꝛ. j. Quia vero in arbitrio emptoris est si velit supplē iustū p̄ciū ā vēdicōꝫ rescindē cū res minus dimidia iusti p̄cij ↄpatur. sn̄iaꝫ ipsam tanq̄ iuriotrariā irritātes possessionē mōachis iudicauim⁹ eē reddēdaꝫ salua qōne canonicis sup decepcōne p̄cij vel ↄsensu capl̄i in vendicōne nō habito ꝛ alia cā rōnabili quā

Placuit. hospitales. pn̄t eni ad h ↄpelli p excōicacōeꝫ. xlij. di. ℂ hic ec. ala.

canonici ɔtra monachos dux erint ꝓponēdā. [C]elesti. iij.

[P]Eruenit ad nos q̄ p. miles. a. uxori sue quandam domū in donacōnē ꝓpter nuptias assignataȝ muliere ipsa expssum dāte ɔsensuȝ. b. mulieri vēdidit ꝑ c̄ta pecunie q̄titate et. J. ꝑnominato vero milite viam vniūse carnis ingresso relicta eius venire cōtra hoc p̄sumit allegās dc̄ām domū titulo donacōnis ꝓpter nuptias sibi ɔcessam alienaē non potuisse licȝ eius ɔsensus ipsi noscatur ɔtractui accessisse. p̄fata vero. b. ex eo nititur se tueri q̄ p. xxx. ānos ɔstāte illoꝝ mr̄imonio domū ipam bona fide tituloqȝ iusto possedit. et q̄ in ɔīes vsus viri et uxoris illius p̄ciū est ɔuersuȝ ac facte vendicōnis tpe vn̄ sibi p̄fata mulier ɔsulē potuissȝ in viri facultatibꝫ cōsistebat. Quia igitur sup hijs nos ɔsulē curasti. rn̄dem9 p̄dc̄āȝ emptricem si vera sūt q̄ p̄misim9 p̄sc̄ptis occasiōibꝫ sup ip̄a domo nō debē ulteri9 fatigari. [I]nno. iij. caplo pallionen̄.

[A]D nr̄am noueris audiētiam ꝑuenisse q̄ cū. r. laicus ab. m. mutuū recipe voluisset creditor ne ꝑ canonē cōtra vsurarios editū possȝ in posterū ɔueniri domos ⁊ oliuas recepit ab eo de titulo emp cōnis. cū reuera ɔtractus vsurarius agētur. qd̄ patȝ ex eo q̄ creditor debitori ꝑmisit q̄ qn̄cūqȝ a septēnio ad nouēniuȝ daret. lx. vncias caracten oꝝ. q̄ vix dimidiā iusti p̄cij ɔtīgebant domos eius restituēt et oliuas. q̄ igitur fraus et dol9 cuiq̄ p̄rocinari non debēt. m. q. si res ita se habȝ instr̄o vendicōnis ɔfecto in fraudē canonis ꝓmulgati ɔtra vsurarios nō obstāte p̄dictuȝ. m. ad restituēdas domos et oliuas ei ad quē debēt hreditario iure deuolui cū debitor sit viā vniuerse carnis ingressus ꝑ penā in latan̄. ɔci. ɔtra vsurarios ꝓmulgatā ap. re. ɔpellas. [I]dē epo ⁊ ar̄chiacono vrbinaten̄.

[C]Um causa q̄ inter ꝑ conomū mōasterij sancti martini de monte ex pte vna. ac ciues viterbienses super casam ētis ex alterā v̄tebatur fuisset aliq̄ diu vētilata. cū cōstitisset nobis monasteriū in vendicōe ultra dimidiā iusti p̄cij fuisse deceptū sniando decernimus ut p̄fati ciues á recepto p̄cio possessiones restituerēt meōratas á supplerent q̄tū ɔstaret tūme vendicōnis tpe iusto p̄cio defuisse. [G]re.

[S]I venditori post ix. institutū ɔtra se iudiciū quis omisit ut rem vēditā sibi defendēt nūciare vel ɔtūaciter absuit tpe snie ꝓmulgate seu ꝑ iniuriaȝ snia lata fuit de euictōne iuxta lūmas sanciones agere non valebit.

De locato et conducto.

[E]X rescripto lraꝝ tusculan̄. epi nobis ino tuit q̄ cū ciuitatē bon̄. tpe sue legacōnis intrassȝ et. J. [C]lemens. iij. Cōstōnem fc̄ām ab epo portuē. ap. se. legato et a p̄dcō tusculan̄. epo postmod ɔfirmatā videlicȝ ut nullus mḡroꝝ seu scolariū sup ɔducēdis alioꝝ hospicijs in lesionē ⁊ p̄iudiciuȝ habitātiū audeat hospitē ɔuenire n̄ p̄us ɔstiterit tps ɔductōnis elapsū vel inquilini in hoc suū fauorē p̄stiterit ⁊ cōsensū cū idē portuen̄. sb excōicatione hoc ꝓhibuit et alter sb pena anathematis idez decreuit obſuanduȝ ratū eē decernim9 ⁊ auc. ap. ɔfirmam9 statuētes ut a te frater epe et tuo quolibȝ successore hoc singulis ānis in ɔīni audiētia magistroꝝ atȝ scolariū recitet̄. [I]nno. iij. abbi ⁊ ɔuētui sc̄i petri de p̄tell. lond. dioc.

[U]Estra nob relacō declarauit q̄ cū ad firmā fructus vr̄arū dare ɔsueueritis decimaꝝ et. J. dioc. epoꝝ statuto ɔtrario nō obstāte vr̄aꝝ decimaꝝ ꝓuētus illis libe locare potestis cū quibꝫ ecc̄ie vr̄e ɔdicōȝ poteritis facē meliorē ita tamē q̄ hmōi locacō ad feuduȝ vel alienatiōeȝ nō videat̄ extēdi.

[P]Ropter steri- [G]reg. ix. litatē afficiētēȝ magno incomodo ɔductoēs vicio rei sine culpa coloni siue casu fortuito ɔtingēte colonis ecc̄ie tue ꝑ rata pēsionis remissio ē faciēda nisi cū ubertate p̄cedētis vel sbsequētis anni valeat sterilitas ɔpēsari. verū inuito inq̄lino domū inhītare vel reficē potes si necēitas que tū nō immiebat locatiōis tpe id exposcat remissa sibi ꝑ residuo

tpe pensione. qui etiā inde ra-
cōnabiliter amouetur si puer
se ibi fuerit ꝯu̅satus. vel cū ca-
nonē p biēniū nō soluisset si-
bi satisfactōne celeri nō puī-
derit. Idem.

Potuit emphiteota ec-
clesia pmitus requisita eidē-
qȝ nūciato quātū sibi ab alijs
offertur si nolle se emē dixeīt
vel a denūciacōnis tpe duoꝝ
spaciū mensiū sit elapsū meli
oracōnes ⁊ ius sibi ꝯpetēs a-
lijs vendē qui ab empcōe hu-
iusmodi mīme phibētur. em-
phiteota qȝ secus p̄sumēdo
vel cessando in solōne canōis
p biēniū nisi celeri satisfactō-
ne postmodū sibi ꝯsulē studuis-
set iuste potuissȝ expelli nō ob
stāte q̄ ei ut canonē solueret
nō extitit nūciatū cū in h casu
dies statuta p dn̄o interpellȝ.

De rerum pmutacione

Ex ꝯcil. apud sil.

Si pnceps voluerit rē
immobilē sacis locis
pstare et accipe ab eis aliam
immobilē eoqȝ modo de ꝯui
volūtate pmutacōnē ꝯtrahē
liceat ei hoc facē si cā racōna-
bilis id exposcat et res quam
p̄stiterit maior fuerit vel equa
lis pragmatica sanctōne sup
hoc pmulgata. Ex ꝯ. heluat.

Comutacōnes rerum
eccīasticaꝝ que ab an-
cessore incōsulte facte sūt ab
eo qui successor ē emēdent.

Ex ꝯci. apd̄ siluanū.

Mancipia eccīastica nisi
ad libtatē nō ꝯuenit ꝯmutari
videlicȝ ut mācipia q̄ p eccīa-
stico hoīe dabūtur in eccīe s-
uitute pmaneāt et eccīasticus
homo q̄ ꝯmutatur fruatur pp̄e
tua libtate. qđ enim semel deo
ꝯsecratū est ad hūanos vsus
trāsferri nō decet. Ex eodē.

Iniustū videtur ⁊ impium ut
mācipia que fideles deo ⁊ san
ctis eius p remedio anime
sue ꝯsecrarūt cuiuscūqȝ mune
ris mancipio vel ꝯmutacōis
ꝯmertio iterū in suitutē secu-
larīū redigantur cū canonica
aūctas suos tm̄modo pmit-
tit distrahi fugitiuos et ideo
eccīaꝝ rectoēs sūmope ca-
ueant ne elemosina vnius al-
terius pccm̄ fiat. et ēst absur
dū ut ab eccīastica dig̃tate s
uus discedēs humane sit ob
noxius suituti. Urbanus. iij.

Quesitū est ex pte tua si
ꝯmutacōnes fieri vale
ant p̄bendaꝝ cū ꝯmutacō di
gnitatū in turoñ. ꝯcilio fuit in
terdicta et ī. Qualiter itaqȝ
teneas q̄ ꝯmutacōes p̄bēda
rum de iure fieri nō pn̄t p̄stiȝ
cū pactione pmissa que circa
spūalia vel ꝯnexa spūalib9 la
bem ꝯtinet sp simonie. si autē
epus cām inspexerit necessa-
riaȝ licite poterit de vno loco
ad aliuȝ trāsferre psonas ut
que vni loco minus sūt vtiles
alibi se valeāt utilius exercē.

Ad qōnes. Clemēs. iij.

Soluēdas ⁊ ī. intellexi9
ex lrīs tuis q̄ due ꝯuētuales
eccīe sūt in tua dioc. cōstitute
quarū vtraqȝ prochialem hȝ
eccīam cū possessiōib9 magis
alteri q̄ sibi vicinā. Illis autē
desiderātib9 pmutaē eas cum
illaꝝ altera respectu melioꝝ
puētuū plus abūdet ⁊ ideo si-
bi postulet adici certā sūmaȝ
pecunie enumerate ut sic ad
equalitatē pmutacōes vale-
ant puenire vtrū possit id li-
cite fieri extitit dubitatū et ī.
Rn̄demus q̄ cū de dictis pro
chialib9 eccījs p se queat ꝯ-
mutacō celebrari et in pmuta
tione possessionū p se nō sit in
hibitū si altera racōne possessi
onū alteri ꝑpondēt pecuniaȝ
posse refundi de ipaꝝ possessi
onib9 ad inuicē put visū fue-
rit expedire refusa certe pecu-
nie q̄titate poterit ꝯtractus
pmutacōnis iniri. tn̄ sic q̄ illi
ꝯtractus nequaq̄ sibi inuicē
misceātur. Inno. iij. senonē.

Quōm olim arepo.
mḡr. s. et. b. arčdiacona
tū ⁊ ꝑposituraš ad inuicē ꝯmu-
tassent et ī. licet p̄dcūs mḡr
ab inicō spōte fuerit de pmuta
tione ꝯfessus idē tn̄. b. eam in-
ficiebatur omnio ꝑponēs q̄
ipse ꝑposituraš sine ꝯdicōne q̄-
libȝ resignauit ⁊ post resigna
tionē p̄dicti mḡri arčdiacona
tū fuerat assecutus et ī. Cū er
go nobis ꝯstaret q̄ ipe. b. su
um p̄stiterit pmutatiōi ꝯsensū
p̄dictus aūt mḡr suū publi-
ce fatētur errorē et hūc ꝑpo-
situra et illū arčdiaconatu cura
uimus spoliare sup hoc diffi-
nitiuā ꝯtra eos snīaȝ pferētes.
Idē arč. et. p. scī andree co-

Cum vniuersoꝝ lomien.
et ī. intelleximꝰ. g. cano
nico referēte q̄ cū ipe ⁊ l. cleri
cus de pmutatiōe p̄bendaꝝ
suaꝝ inter se tractaē cepisset
quā vtilitatē vtriusqȝ imminē
credebāt. tandē idē. l. p̄benda
eiusdē. g. cuidā cōsanguineo
suo assig̃ta p̄bēdā suā ei sicut
promiserat noluit resignare.

et .J. Cū igitur deceptis ꝛ nō decipiētibꝫ iura ſubueniāt licet ipi p ſe de iure nō poſſent eccīaſtica bñficia pmutare ut tñ ſimplicitati venia tribuatur .m. q̄. ſi oſtiterit ꝑtaxatū .g. taliter fuiſſe deceptū amoto a ꝑbenda ſua oſanḡneo ipius .l. vel quolibꝫ alio illicito detētore eā reſtitui faciatis eidem.

Greg. ix. decan. ꝛ ſungiē. ab

Exhibita nob batibꝫ. abbis ꝛ ouētus ſcī martini de panoma peticō otiebat ꝙ cū ſup cā que inter ipos ex vna pte et ꝓpoſitū alben. ex altera ſup quibuſdā decimacōibus ꝟtebatur ad .C. capellanū nr̄m tunc in vngaria omorantē nr̄as lr̄as impetraſſent. ipe ac mḡr. m. in quos vtrimqꝫ tāꝙ in arbitros extitit oꝓmiſſuꝫ arbitrati fuerit ꝙ ſi dictus ꝓpoſitus obtinēt .x. milia ſol. regaliū a rege vngarie ocedi monaſterio mēorato ipi ab earūdē decimacōnuꝫ peticōne ceſſarēt et .J. Quocirca .m. ſi vob oſtiterit de ꝓmiſſis cum pmutacō de ſpūalibꝫ ad tpalia improbetur. ꝓdcm arbitriū et quicqd ſecutū eſt ex eo vel ob id irritū decernatis.

De feudis. Anno. iij. mariensi epo.

Inſinuatione pñtiū declaram9 ꝙ gageria quā de feudo eccīe tue ab .M. dīnoſceris recepiſſe a te ꝑt libere detineri fructibꝫ nō oputatis in ſortē ita videlicꝫ ut ꝙ diu frcūs illos cepis in ſortē minime oputādos .idē .m. a fūtio in quo tibi ꝛ eccie tue pro feudo ipo tenetur interim ſit immūis. A. de mediol. arcepo.

Ex pte .t. nr̄o ē apſtatui reſeratū ꝙ ſepius dubitaſti vtrū cū otigit vaſallū tuū decedē ꝛ ad te feudū ipius redire. feudū eius alij liceat tibi dare ꝙuis iuramto tenearis aſtrictus nō infeudaē de nouo ro. pon. inoſulto. Adhuc ſi vaſallū tuū feudū alienare otigit an ipius filiū vel oſanḡneum eiuſdē feudio ſortē de ipſo valeas inueſtire. Alia qꝫ dubitacō otinebat ut cū feuduꝫ alienatū reperis qd̄ ꝑ te faci le recupare nō potes vtrū poſſis alicui laico in feudū illud ocedē qui ꝛ illd̄ recupet et in feudū pecuniā recognoſcat et .J. In ꝑmo ergo caſu feudū decedētis libere ſi videris expedire oceedas. atqꝫ in ſcd̄o filiū vel oſanḡneū alienātis inueſtiens. In tercō feudū alienatū poteris ei licenter ocedē ꝑ quē ipa eccia valeat rehabē.

De pignoribꝫ ꝛ alijs cautiōibꝫ

Ex oci. remeñ.

Nullus pſbr̄ pſumat calicē vel patenā vel veſtimētū ſacēdotale ā librum eccīaſticū tabñario vel negociatori ā cuilibꝫ laico vel femīe in vadiū dare ñ iuſtiſſima neceſſitate vrgente. reg. iij.

Lator pñtiū Gexon. epo et .J. lex habꝫ ut hō liber ꝑ debito nō teneatur et ſi res defuerint que poſſint ꝑ debito adici. Alex. iij. epo oxonie.

Ex pñtium latoris inſinuacōne accepimus ꝙ ſacerdos eccīe de offic. calicē argenteū ꝛ medietatē vnius breuiarij eiuſdē eccīe ꝑ ſua necitate pignori obligauit ꝛ ea morte ꝑuent9 minime recollegit. vñ qm̄ indignū ē ut eiſdē eccīe res ſue ꝑſtim q̄ ſacis miniſterijs deputate ſūt talr debeāt deꝑire .m. q̄. ſi veruꝫ eſt qd̄ aſſeritur filiū eius qui ex ſucceſſiōe ipius pr̄imonij ius dicitur obtinē moneas ꝛ opellas ut ea recolligat ꝛ reſtituat eccīe mēorate.

Innoč. iij. g. ſbdiacono nr̄o et .p. canonico piſano.

Illo vos credimus ſāc dono vigē et .J. Sane inſīaſtis nobis ꝙ cām q̄ vertitur inter .h. et .b. filios .B. de coſa ex vna pte et .g. filiā .t. et hredes ipius ex altera ſup quibuſdā t̄ris ꝑfatis pſonis ꝑ. xxiij. libris pignori obligatis vob duxim9 omittēdaꝫ et .J. ex pte ꝑdcē .g. ꝛ hredū eius fuit ꝓpoſitū terras quas idē .h. et .b. repetebāt ab eis nō eſſe pignori obligatas ſꝫ pure vēditas ſicut i inſtr̄o ofecto exinde otiebatur. ꝑfatus vero .h. ꝑ ſe ac fratre ſuo firmiter aſſerebat terras nō eē pure vēditas ſꝫ pignori obligatas cū vēditiom ꝑdcē talis fuerit adiecta odicō ut ſi a tpe otractus vſqꝫ ad duos ꝓxios ānos ꝑfato .t. empcō diſplicēt .g. pr̄ .h. abinde vſqꝫ ad ānū .xxvi. lib. pceptis fructibꝫ oputatis in ipſis dare debēt. verū qꝛ ābigitis vtrū pura ſit et abſoluta vendicō an ꝑfatus otractus pignus debeat iudicari. ſñdemus ꝙ qualiſcūqꝫ fuerit intencō otrahētiū et ex formā otractus vēdicō nō appareat odicōnalis ſꝫ pura ꝙuis ꝑ cō dicōnē poſſit reſolui ex duobꝫ tñ que in pacto fuerint expſſa videlicꝫ ꝙ fructus pcepti deberēt in ſoluēda pecunia numerari et ꝙ vltra ſūmā receptam .lx. ſol. deberēt pſolui otra ipm emptorē ꝑſumitur vehemēter ꝑſtim cū vſuras oſueuerit exercē. Idem epo aquinati.

Ex lr̄is .f. t. accepimus ꝙ cām q̄ ꝟtitur int̄ .r. et .a. mlierē tibi duxim9 omittēdā et .J. ſi quidē ꝓbatū ē ꝙ ꝑ facinore ā marito ꝑdcē mulieris omiſſo eo fugā petēte tam frater mariti ꝑfatus videlicꝫ .r. ꝙ ipa mulier licꝫ min9 iuſte a regio iuſticiario capti fuerit et de ipius mādato bonoꝝ oim delinquētis fcā diſtractio ꝛ ſoluta pecunia mercatori q̄ a marito mulieris vulñatus fuerat et rebꝫ ꝓprijs ſpoliatus ſꝫ q̄dā poſſeſſiōes illi9 penes eūdē .r. remāſerāt quas idē de mādato curie retinuit ſoluta ꝑ eis pecunia ꝑdicto mercatori qꝛ emptor alius ꝓpter poſſeſſionū inimicicias nō extabat. ps vero mulieris eſtimacōneꝫ dotis inſtātius petebat ſibi reſtitui vel in poſſeſſiones q̄ mariti fuerāt ex officō delegacōis induci ꝛ .J. M. q̄. ſi tibi oſtiterit ex hijs que in pñtia tua fuere ꝓpoſita ꝛ ꝓbata ꝙ mulier dicit viro dediſſe in dotē et ꝑdictū .r. de bonis fratris aliqua poſſidere. cū mulieribꝫ fauor multus i recupandis dotibꝫ debeatur et cautū ſit in iure ꝙ ꝓpter maleficiū viri mulier remanē non debeat indotata cū etiā bona viri mulieri ſint ꝑ dote tacite obligata cū ſuo onē trāſierint ad quēlibꝫ poſſidentem

·r·p̄dictū eidē mulieri ad re-
stitucōnē3 dotis eatenus ɔdē
nes quatenus de bonis fris
sui p̄fati noscitur possidere.
Idē. R. de mōte fortino.

Cum ɔtra·g·ciuē anagi
nen̄·sup quibusdā pos-
sessionibꝰ quas quondā pat'
tuus·l·de saul ꝑ certa q̄ntitate
pecunie obligarat ⁊ ipiꝰ cre-
ditoris hredes p̄dicto·g·pi
gnorauerant mouisses in nr̄a
p̄ntia qōnē·lt̄ime ꝓbauisti ꝙ
ex earū ꝓuētibꝰ tantū fuerat
tam ab eodē·g·q̄ ab alijs q̄
eas tenuerant a tp̄e quo fue-
rant obligate ꝑceptū in quo
frcūs sorti poterāt adequari.
Nos igitur attēdētes ꝙ ī ta
libꝰ ꝑceptō fructuū in solucō
ne sortis accedat·cū s̄m cano
nicas sanctōnes frcūs resti-
tui ⁊ in sortē debeāt ɔputari.
considerātes etiā ꝙ possessio-
nes ipe iam extenuassent pe-
nitus totū onus ⁊ debitū ānul
lassent ipas tibi restituēdas
esse decreuimꝰ ⁊ te ꝑ nūcium
nr̄m in possessionē induci feci
mus corporalē. Idē.

Significāte·R·ciue pisa
no nob̄ innotuit ꝙ cū domum
suā·g·pisano ciui ꝑ·cc·l·lib̄s
pignori obligass3 ac ꝓmisis-
set p̄stito iuramēto q̄ñ domu3
ipam statuto termio recolli-
geret creditorē vlterius sup
eo minime molestaret infra sta
tutū tp̄us ꝑ ētum ⁊ fidelē nūci
um ꝓut ei videbatur creditori
pecunia3 numeratam remisit
quā idē nūcius infidelit' agēs
sicut ei iniūctum fuerat nō p-
soluit et postmodū idē·r·ab im
patore detētus dicto·g·satis-
facē nō potuit ut debebat et ꝯ.
Cū igitur pactū legis ɔmisso
rie sit in pignoribꝰ improba
tū et p̄dcūs·r·q̄ntū in eo fuit iu
ramēti debitū adipleuit·cū ꝑ
eū quē certū nūciū esse spera-
bat pecuniā remiserit termio
statuto s3 in capcōne detentus
satisfacē non potuit creditori
·m·q̄·si ēita p̄dictū creditorē
ut sorte ɔtētus p̄ceꝑtionibꝰ pig
noris ɔputatis ī eā illō p̄fato
·r·omi dilacōe postposita resi
gnet pacto tali vel iuramēto
neq̄q̄ obstāte cē·ec·cogatis.

Cum ɔstet Greg·ix.
mulierem vxorē ogerij
quo ad vsūfructū filio suo suc
cessisse in bonis quoꝝ ꝓprie-
etas ad·M·mulierē vxorē·c·
dinoscitur ptinē·m·q̄·ea3 ad
caucōnē ydoneā exhibēda3 ꝙ
vtatur ⁊ fruatur salua rerum
sb̄a in rebꝰ immobilibꝰ q̄ vsu
non ɔsumūtur ad arbitriū bo
ni viri·pecuniā vero si quā ha
buit vel habebit ad extimacō3
bonoꝝ que ɔsumūtur vsu ⁊ in
hreditate inuēta fuerit ī mor
te dcē mlieris vel hredibꝰ eiꝰ
restituat ꝑ cen·ec·ɔpellatis.

De fideiussoribus.

Ex ocil'·cantuarien̄.
Clericus fideiussioni
bus inseruiēs abiciatur.
Lucius·iij·ep̄o ⁊ ar̄diacono
Peruenit norwicen̄.
ad nos ex ɔquestione
·r·clici ꝙ cū ip̄e ꝑ·c·et·f·clicis
mercatoribꝰ bononiē·fideius-
serit illis p̄scp̄ta3 pecunia3 nō
soluētibꝰ coactus ē satisfacē
de eadē. Ne igitur dispēdium
patiatur vñ videtur p̄miū me
ruisse·bonon̄·ep̄o dedimꝰ in
mandatis ut sup debitis illis
instr̄a que sūt apō creditoēs
inspiciat et eoꝝ scp̄ta suo si-
gillo signata vobis mittē nō
postponat. M·itaq3 discrecōi
vr̄e·q̄·si ex ɔfessione p̄dcoꝝ
clicoꝝ vel alias lt̄ime vobis
rem ita se hr̄e ɔstiteit monea
tis eosdē ut mēorato·r·pecu-
niā quā ꝑ eis soluit restituāt·
ipsūq3 fuēt indemnē alioquī
de redditibꝰ eoꝝ p̄scp̄ta de-
bita faciatis exsolui et dāna
etiā que ꝓpter h̄ ptulit resarci
ri aut p̄dictos redditus sibi
assignetis tamdiu sine mole-
stia detinēdos donec ipa dam
na resarcita fuerit ⁊ debita si-
ne diminucōne soluta·p̄fatos
vero clericos si religionez fi-
dei ⁊ iuramti sui eos violasse
ɔstiterit ab officō ⁊ b̄n̄ficio su
spēdatis. Idē cātuar·ar̄ep̄o

Constitutus in p̄ntia nr̄a
mḡr·s·sua nob̄ asserti-
one mōstrauit ꝙ ꝑ cācellaio
tuo tp̄e latan̄·ɔcilij in quadā
sūma pecunie intercessit q̄ ꝙ
vsq3 modo debitor nō ꝑsoluit
se asserit plurias a creditori-
bus bon̄·molestias ptulisse ⁊
debitū augmētatū·Ideoq3·m·
·q·si lt̄ime tibi de hmōi asserti
one ɔstiteit p̄fatū debitorē ut
eū a p̄dicta intercessione sine
dilacōne ꝑrsus absoluat ec·
cen·ɔpellas. P̄ntiu3 q3 auc̄te
iniūgimꝰ ut si debitū vel acces
siones ille negaueit ɔsuetudi
ne que ē legi ɔtraria non ob-
stāte iuramētū calūnie sb̄ire
cogatur·p̄terea ꝙ difficile fo
ret intercessori suos testes in
angliā ducē iudicibꝰ bonon̄·
satisdacōne ydonea a cācella
rio ip̄o accepta ꝙ ad testes
audiēdos vadat vel mittat i-
fra terminū ɔpetētē lr̄is tuis
significes ut eos vice tua re
cipiāt et examinēt diligēter
et deposicōnes eoꝝ trāsmittē
tes inclusas significēt quāta
fides possit instr̄is vel testibꝰ
adhiberi. Inno·iij·ī ɔ·gn̄ali

Quod quibusdā religi
osis a se·ap·ē ꝓhibitu3
volumꝰ ⁊ mādamꝰ ad vniū
sos extēdi ne quis videlic3 re-
ligiosus absq3 maioris ptis
capituli ⁊ abbis sui licētia ꝑ
aliquo fideiubeat vel ab ali-
quo pecuniā mutuā accipiat
vltra sūmā ɔūi ꝓuidētia ɔsti-
tutā·alioq̄n nō teneatur ɔuē-
tus ꝑ hijs aliq̄tenꝰ r̄ndere n̄
forte in vtilitatē domus ipius
manifeste ɔstiteit redūdasse
et qui ɔtra istud statutū venié
p̄sūpsit ḡuiori disciplīne sb̄-
datur. Greg·ix.

Cum ꝑ quo te fideiusso-
rem obligasti si diu in debiti

solucōne cessauit á dissipare bona sua cepit seu super hoc ɔ dēnatus fuisti iure poteris ɔuemē ut te a fideiussiōe debeat libare

De solutionibus.

Alex. iij. decano et capitulo norwiceñ.

Ad h̄ in aplice et .ɉ. sicut filius debita pr̄is soluere tenetur ita p̄latus sui p̄decessoris ꝓ ecc̄ie nec̄citate contracta. Greg. ix.

Si quorūdaȝ et .ɉ. firmiter inhibemus ne q̄s p̄sumat ecc̄iam sibi ɔmissam ꝓ alienis grauare debitis á l̄ras alicui seu sigilla cōcedē quib⁹ possent ecc̄ie obligari. decñētes si secus fuerit attēptatū ad solucōnē taliū debitoꝝ ecc̄ias non teneri. si quis aūt ɔtra p̄missa decetero venē p̄sūpſit ab āministracōe spūaliū ⁊ tēporaliū nouerit se suspēsum.

Ide decano ⁊ ɉ canōico tullē.

Dardus clericus ꝓposuit q̄ cū p. clicus .d. laic⁹ et quidā alij ipm corā officiali ar̄diaconi remē. sup quibusdam debitis ɔuenissent idē in eū recognoscentē hmōi debita ſ ꝓpter rerū inopiam soluē nō valētē exɔ̄icacōnis sn̄iaȝ ꝓmulgauit et .ɉ. M. q̄. si ɔstiterit q̄ p̄dictus .o. in totū vel ꝑ pte nō possit soluē debita sup̄dcā sn̄iam ipam sine difficultate qualib3 relaxetis recepta p̄us ab eo ydonea caucōe ut si ad pinguiorē fortunā deuenerit debita p̄dcā psoluat.

§ qui cōnqueritur. Idem.

Indebitā pecuniā se soluisse ꝓbare tenetur q̄ indebite sit soluta nisi eius adūsarius solutionē inficiās exinde ɔūicatur tūc eni diffidēti onus incūbit ꝓbandi q̄ debitū recepisset.

De donationibus.

Greg. a. p̄ricio gal huděnis et .ɉ. loꝝ.

Pia hanc sibi quodāmō nobilitas legē imponit ut deberere se q̄d sponte tribuit existimet ⁊ n̄ in bn̄ficijs suis creuerit nichil se p̄stitisse putet.

Alex. iij. parisieñ. epo.

Fraternitatē tuā credim⁹ nō latere q̄ cū ep̄s ⁊ quilibet p̄latus ecc̄iasticaꝝ rerū sit ꝓcurator nō dn̄s ɔdicōeȝ ecc̄ie meliorare p̄t. facē vero deteriorem nō deb3. Accepim⁹ autē q̄ p̄de. tuus ḡues donacōes in reb⁹ ep̄atus fecit in detrimētū ecc̄ie suis canōicis inɔ̄sultis. vn̄ q̄m donacōes hmōdi de iure nō tenēt indulgemus tibi ut liceat donacōes hmōi tam a cleicis q̄ a laicis l̄time reuocare. Ide wigoꝛ. epo.

Ceterū si abbatē donacōnē cū p̄ore ⁊ quibusdaȝ de conuētu vel solū abbatem facē cōtigeit ⁊ postea ɔuētus ps reclamauit date rei q̄titas ⁊ illi⁹ terre ɔsuetudo q̄ tn̄ sacris canonib⁹ nō obuiet est diligēti⁹ attēdēda ⁊ ſm hoc est donū ratū vel irritū iudicādum. Ide abbati scī albti.

Consultacōib⁹ et .ɉ. donationes vero vel ɔcessiōes ecc̄iaꝝ si q̄ fiant p̄uatis psonis viuētib⁹ illis q̄ ipas ecc̄ias possidēt nullius debēt esse momēti. si religiosis fiāt locis ab ep̄o vel eius aūcte debent rate h̄ri ita q̄ p̄sone q̄ iā dcās ecc̄ias possidēt sine ipoꝝ assēsu eis ĭ vita sua nō debeāt spoliari. Inno. iij. ep̄o florētino.

Per tuas l̄ras ꝓponē p̄curasti q̄ cū q̄dā nobiles floreñ. tpe scismatis ep̄m florēti. in domo sua retinuerit idē ep̄s sedata scismatis tēpestate de mādato alex. p̄pe quatuor modios terre in feudū ɔcessit eisdē et successoꝛ ip̄ius ꝓut est moris de certo feudo p̄fatos nobiles inuestiuit. verū cū ipsi assig̃tā terrā mensurari fecissent nō n̄ duos modios inuenerūt feudū integrari cū instantia postulātes. sup quo dubitas eo q̄ nō sūt in possessione ip̄ius ne de nouo videaris illud ɔferre et .ɉ. Nos igit̄ attēdētes q̄ ecc̄ia ĭ actib⁹ suis fraudē nō d3 aliquā adhibē Rn̄dē⁹ q̄ feudū ipm secuē poteris integre cū terra illa q̄tuor modioꝝ ipis fueit assig̃ta Ide .h. deburg̃. ⁊ .g. bburg̃.

Cum dilc̄i filij abbib⁹. abbas ⁊ mōachi de melios ꝓposuerit corā nobis q̄ nobilis vir alanus quasdaȝ terras a p̄re ip̄ius eoꝝ ecc̄ie in elemosinā assig̃tas violēt redigē cupiat in forestā et .ɉ. .m. q̄. ad sn̄iaȝ ꝓ ipo mōsterio ꝓferendā ap. post. ꝓcedatis

cum ex tenore instrumenti euidenter apparet quod hec fuit mens et intencio donatoris ut clausula de foresta que in fine ponitur instrumenti non ad superiorem donationem que tam libera et pura fuit ut immunis esset ab omni exactione et consuetudine seculari sed ad inferiorem concessionem que pensionem et determinacionem habet insertam iuxta sanum debeat referri intellectum. quia in contractibus plenam in testamentis pleniorem in beneficiis quoque plenissima est interpretatio adhibenda. Idem episcopo he.

Pastoralis offi Cliensi.

cii et cetera. tua nos duxit discretio consulendos si episcopus consentiente prepositio viris religiosis aliquam ecclesiam concedendo hac vtatur simplicitate verborum. concedimus vobis illam ecclesiam. vtrum eo ipso videatur in eorum vsus fuisse concessa vel ius tantummodo patronatus. Nos autem inquisitioni tue ducximus respondendum. quod si episcopus ecclesiam illis conferat de consensu prepositi perfecto patronus quod suum est videtur conferre ius videlicet patronatus et episcopus quod temporaliter obtinet in eadem ut si fructuum ecclesie eiusdem aliquam recipiat porcionem in eorum vsus illa porcio conuertatur. quod si ex ipsis prouentibus nullam porcionem debeat habere omnes prouentus preter cathedraticum in eorum vsus credimus conuertendos. sed ut episcopi donacio sit legitima consensus est sui capituli requirendus. Idem floren. et fesu

Alter dilectos Clan. episcopis filios hospitalarios sancti sepulcri ac fratres hospitalis sancti allucii super eodem hospitali questione suborta cum idem hospitalarii super possessorio quod semel et iterum ex causis tamen dissimilibus intentarunt contrariam sententiam reportassent demum ad petitorium recurrentes proponere curauerunt quod cum .g. quondam rector et fratres ac patroni eiusdem hospitalis habito communi tractatu delibassent hospitale ipsum hospitalariis supponere supradictis commiserunt in hoc tribus procuratoribus vices suas communiter statuentes ut quod per ipsos fieret acceptarent. qui cum eisdem taliter statuerunt ut ad ipsum hospitale aliqui mittentur qui eorum nomine recipent assignationem ipsius. cum autem duos illuc de suis fratribus transmisissent ipsi donacionem hospitalis et assignacionem tam a magistro quam supradictis procuratoribus et aliis eiusdem domus fratribus receperunt et cetera. procurator autem partis alterius ex aduerso rndit quod predicta donacio debebat non immerito retractari quoniam multis ex fratribus inconsultis a predicto rectore ac paucioribus fratribus excommunicatis et periuris de re litigiosa in fraudem plebani de piscia qui super eodem hospitali mouerat questionem fuerat celebrata et cetera. Attendentes igitur quod fratres et patroni sancti allucii pro se immo potius contra se turpitudinem suam allegabant videlicet piurium excommunicacionem et fraudem non vtique contra ipsos sed ab ipsis commissam. et intelligentes donacionem ab eis hospitalariis factam puram ac simplicem extitisse. quia non deceptoribus sed deceptis iura subueniunt. vnde per ea que superius proposita sunt se contra factum proprium legitime defendere non valebant hospitale predictum cum pertinentiis suis hospitalariis sancti sepulcri adiudicare curauimus. ita quod per hanc sententiam diocesano episcopo et plebano de piscia nullum preiudicium generetur. cum res inter alios acta non debeat aliis preiudicium generare. Idem episcopo sancti andree

Apostolice sedis oraculo et cetera. Inquit et cetera. quod licet in canone diffinitum ut si quis episcoporum in parochia sua monasterium construere voluerit et de rebus ecclesie cui presidet ipsum dotare non amplius ibidem quam quinquagesimam ecclesie vero quam monasticis regulis informare vel pro suis magnificare voluerit sepulturis non amplius quam centesimam partem census ecclesie cui preest debet elargiri. quia tamen in eodem canone consequenter adiungitur ut hec temperamenti equitas obseruetur quod cui tribuitur petens subsidium conferat et cui tollit dampna grauia non infligat. ea quidem cautela seruata ut vnam tantummodo quod placuerit ex hiis duabus remuneracionem assumat. hec semper est obseruandum quod vnus episcopus vel alius non solum non debet amplius sed nec tantum nec minus cum graui ecclesie sue detrimento conferre siue simul et semel id facere velit siue pluries successiue eisdem vel diuersis ecclesiis conferendo. vnde cum graue detrimentum siue de possessionibus siue de prouentibus ad episcopalem mensam vel cathedralem ecclesiam pertinentibus in quam talibus porcione constiterit esse collatum poterit legitime reuocari nisi prescriptione vel alia excepcione legitima actio huiusmodi excludatur. nam et si prima facie presumatur quod collacio quinquagesime vel centesime partis graue non inferat detrimentum. quia non solum si sepe sed etiam si semel id fiat ex variis circumstantiis deprehendi potest interdum valde dampnosum. quod quidem magis potest ex ostensione facti quam expressione alicuius statuti cognosci. nec quinquagesima nec centesima semel aut successiue debet cum graui ecclesie dampno conferri. si vero intantum abundet episcopus ut sine dampno possit ecclesie sue amplius etiam quam per quinquagesimam vel centesimam partem necessitati alterius ecclesie subuenire quamuis per se non debeat summam excedere a canone prefixam per quam incaute largiri volentibus est occursum. de superioris tamen auctoritate potest etiam in maiori summa inopie alterius prouideri.

Propter eius Greg. ix.

ingratitudinem in quem liberalitas est collata donatoris persona de rigore iuris eam potuit reuocare si forte in ipsum impias manus iniecerit aut sibi atroces iniurias seu graue rerum suarum dampnum vel vite periculum inferre presumpsit quod tamen ad donatoris qui hoc tacuit non extenditur successores.

De peculio clericorum.

Ex concilio arelatensi.

Inuestigandum est si nichil patrimonii habens presbiter quando promotus est ad ecclesiasticum ordinem postea emit predia cuius iuris sint quoniam ecclesie ad quam promotus est nichil habens esse debet iuxta canonicam auctoritatem.

Ex eodem.

Presbiter cū diocesim tenet de eis q̄ supemerit ad ipius eccie nomē scptură faciat aut ab eius ordiacōne discedat. Ex epla p ij ppe.

Et vnusquisqz pſbr res quas post dies ɔſecracōis acquisierit pprie eccie reliquat. Iniquū redū. Ex ɔci. remeñ.

est si quis pſbroꝝ de redditibus eccie vel oblacōib; vel votis fideliū alieno noie res cōparauit. qꝛ sic nec suo ita nec alieno noie pſbr fraudē facē de facultatib; eccīasticis deb; qm hoc sacrilegiū ē et par crimini iude furis qui sacras oblacōnes asportabat et furabatur. Ex ɔci. toletano.

Si quis sane cleicoꝝ agella vel vineolas in terra ecclesie sibi fecisse pbabitur sustētande vite cā vsqz ad diem obitus sui possideat. verū p9 suū decessum eccie restituat. nec testamtario ā successorio iure cuiq̄ heredū p heredūue reliquat nī forsan cui eps p seruicijs a pſtacōe eccie largiri volueit.

De testamentis et vltimis voluntatibus.

reg. antonio sb diacono.

Quorūdaz relacōne ad nos puenit qꝛ atellane ciuitatis eps condito testamto in octo vncijs sue sbstātie nurū suā heredem instituit ecciam suā in residuis quatuor. hortamur igitur ut sollicite h discutias et quicq̄d ipm habuisse patuerit a qualibet psona detineri nullatenus patiaris n hoc solū qd eū ante epatus ordinē pprium habuisse ɔstiterit. q̄cquid vero eccie an ipius ɔsectionē fuisse ɔgnoueris vel in epatus ordine p̄dcm epm acquisisse in eiusdē dnio eccie conseruetur. Idem.

Quia ingredientib; et I. Habina abbatissa ɔquesta ē .s. quōdā abbissam mōstrij sui postq̄ regēdi suscepit officiū ɔdito testamēto legata quibusdā reliquisse dicēs eā usqz in diē obitus sui nō induisse habitū mōchalē sz in vestibus quib; vtūtur loci illius pſbiteri pmāsisse sic et illa q̄ an fuerat abbissa et hoc pene ex ɔsuetudine licuisse et I. Necessariū ergo visū ē postq̄ abbatissa ordiata ē et in mōsteio p ānos plurimos vsqz ad obitum pſuit vestis q̄litatē ad culpam forte epi ptiné qui eā sic esse pmisit nō tn potuisse piudiciū mōsterio irrogaé sz res ipius eidē loco ex quo illic ingressa et abbissa ɔstituta ē de iure ɔpeté. Idem.

Nos quidem et I. puenit ad nos. s. de hac luce migrāte supme voluntatis eulogio monasteriū pcepisse fundari cuius desideriū a. t. religiosa femia eius herede ptrahitur. Quāobrē te hortamur ut eaz ɔmoneas. q. infra annū mōasteriū qd iussumē debeat ordinare et cūcta sm volūtatē defuncti sine altcacōne ɔstrué. qd si infra p̄dictū tps siue in loco quo ɔstitutū fuerit seu si ibi non pt et alibi placet ordinari tecū implé neglexeit tūc p te edificetur et oia p te loco ipsi sine diminucōne qualibet assignētur. sic eni sm piissimas leges dilatas defunctoꝝ pias volūtates epali decēs est studio adimpleri. Idē petro sb diacono.

Indicāte et I. cognouim9. r. referēte qꝛ moriēs vxor redēpti cōchā argēteā nudis vbis iussit venūdari et suis dari liberis. et scutellā argēteā cuidā mōsterio reliquisse. i quib; volūtatez eius p oia volumus adimpleri. Idē. t. epo.

Filij9 noster .f. ɔquestus ē qꝛ quondam. p. pater eius aliq̄ eccie vre sepulture sue grā iuris aliemi reliquit. et quidez leges seculi hoc habēt ut heres ad soluēdū cogatur si actor eius rem legauerit alienā. sz qꝛ lege dei nō aūt lege huius seculi viuis valde michi videtur iniustū ut res tibi legate q̄ cuiusdā eccie esse phibētur a te teneātur q̄ aliena restitué debuisti. Ex ɔci. magūt.

Si heredes iussa testatoris nō adimpleuerit ab epo loci illius ois res que eis relicta ē canonice interdicatur cū fructib; et ceteris emolumētis ut vota defuncti adimpleantur. Ex ɔcil. lateran.

Cum in officijs caritatis pmo loco illis teneamur obnoxij a quib; bnficiū nos ɔgnoscamur recepisse. ecōtra q̄dam clerici cū ab eccijs suis multa bnficia pceprint bona p eos acquisita in alios trāsferre psumūt. h igitur qꝛ ātiquis canōib; ɔstat inhibitū. nos indēnitati eccīaꝝ puidé volētes siue intestati decesserint siue alijs ɔferre voluerit penes eccīas eadē bona pcipimus remané. Lex iij.

Ad h pntib; innotescat qꝛ clerici de mobilib; q p eccīaz sūt adepti de iure testari non pnt. viuētes tn et sui cōpotes moderate valēt aliq̄ de bonis ipis nō racōne testamti sz elemosine intuitu erogaé in egritudine ɔstituti. Idē vigiliēsi epo.

Quia nos et I. ɔsul. t. t. r. qꝛ licz clici de hijs q pne successiōis vel cognacōis intuitu ā de artificio sūt adepti seu dono ɔsanguineorū ā amicoꝝ non habito respectu ad eccīaz puenerūt ad ipos libere disponé valeant. de hijs tn q̄ ɔsideracōe eccie pceperūt nullū de iure pnt facere testamētū. Idē ostiensi epo.

Cum esses in nra psen. ɔstitutus ɔposuisti talē in tuo epatu ɔsuetudinez obtiné qꝛ testamta q̄ fiūt in ultima volūtate penitus rescindātur nisi cū sbscripcōne. vij. vel. v. testiū fiāt sm qꝛ leges hūane decreuerūt. Quia vero a dia lege et scōꝝ patrū institutis et a gnāli eccie ɔsuetudine id esse noscitur alienū cū scptū sit. qꝛ in ore duoꝝ vel triū testiū stet oe vbū. pscptam ɔsuetudiez improbam9.

et testamēta que prochiani
corā p̄sbro suo et trib9 vel du
abus alijs p̄sonis ī extrema
fecerint volūtate firma decer̄ni
mus pmanē. sb intermiacōe
anathatis phibētes ne quis
hmōi audeat rescindē testam
ta. Idē iudicib9 vellenen̄.

Relatū est q cū ad vr̄m
examē sup relictis ec-
clesie cā deducitur vos n̄. vij.
vel. v. idonei testes interuene
rint inde postpomitis iudicaē
et J. O). q̄. cum aliqua cā talis
ad vr̄m fueit examē deducta
eā non fm̄ leges ƺ fm̄ decre-
toꝝ statuta tractetis trib9 ā
duob9 lḡimis testib9 reqsitis.
qm̄ sc̄ptū est. in ore duoꝝ vel
triū testiū stat om̄e verbū.

R. dē elcō et ca. cassan̄.
Relatū est aurib9 nr̄is q
q statuim9 in lat. ocī. ut bo-
na p ecciaꝫ acquisita ad eā in
clicoꝝ obitu deuoluātur. du-
bitatis an ƺ sit de īmobilib9
tm̄ vel de mobilib9 sentiēdū ꝛ
J. Rn̄. q gn̄aliter bona q̄lib3
p ecciam acquisita eis debēt
iuxta latan̄. ocī. post acquirē
tis obituꝫ remanē. noīe eccie
nō ep̄us vel successor clici mo-
riētis ubi ē collegiū cleicoꝝ
ƺ cōis ogregacō intelligitur
que rerū illaꝝ deb3 canonicā
distribucōꝫ et curā habē. ubi
aūt in loco defuncti tm̄ vnus
est ordinādus is ea bona hu
iusmodi ficē ꝛ alia ip̄ius eccie
in dei timore dispēset. Lic3 aūt
mobilia p ecciaꝫ acquisita de
iure in alios p moriētis arbi
trio trāsferri nō pn̄t cō̄suetu
dinis tn̄ ē nō improbande ut
de hijs paupib9 et religiosis

locis et illis q̄ viuēti fuierūt
siue osangnei sint siue alij a-
liqua iuxta fuicij meritū ofe-
ratur. Ceterū que ex hredita
te vel artificio ā doctrina pue-
nerint distribuētur p arbitō
decedētis. Quia vero nōnulli
in diuersis eccijs bn̄ficia pos-
sidēt diuidātur q̄ habuerat p
estimacōnē ogruā inter ip̄os.

Om̄ tibi de Inno. iij.
bemgtate et J. In scda
qōne dicimus q q̄ extremaꝫ
volūtatē in alterius disposicō
nē omittit non videtur decedē
intestatus. I. dē. C. ti. sā lau-
rentij in lucina p̄sbro card.

Officij ꝛ J. scdo quesiui-
sti cū quis in testamēto
relinquit ep̄o pp̄am porcōꝫ et
alia multa mōsterijs vel ec-
clesijs vtrū ep̄s ex illis limaꝫ
possit petē porcōnē et J. osul.
. t. t. r. si porcōnē illā cū odicōe
legauit ep̄o ut essꝫ illa sola cō
tentus ꝛ ep̄us acceptauit q
p hec alijs renūciare videtur
de ceteris nō poterit exigere
portionē. q si eā ipsi absolute
reliquerit porcōnē sibi debitā
poterit michilomin9 de cetris
vendicaē. si vero ostiterit q in
fraude modicū cōstituit mor-
tuariū ut in ceteris ep̄us por
tione debita fraudaētur. quia
fraus ꝛ dolus alicui p̄ocina-
ri nō deb3. ep̄s porcōnē ex illis
poterit exigē a canone ostitu
tam saluis indulgentijs ro.
pon. q quibusdaꝫ regularib9
sūt ocesse. Idem.

Requisisti de hijs q̄ testa
tor p aīa sua legat in vltima
volūtate q̄liter sint int̄ ep̄m
et ecciam diuidēda. Et quidē

regulariter verū est q ep̄us
deb3 de hijs fm̄ diuersas cō-
suetudines terciā vel quartaꝫ
portionē hr̄e. ƺ osideradū est
diligēter utrū testator leget
hoc modo. relinquo istd̄ ep̄o
ā relinquo istud eccie. ā relin
quo istud ep̄o et eccie. ā reli-
quo istd̄ ep̄o ꝛ illud eccie. In
p̄mo casu distiguēdū ē vtrū
relinquatur ep̄o ab ex̄neo ā
ppinquo. si ab extraneo gn̄a
liter verū ē q p̄sumitur eē reli
ctū intuitu eccie nō p̄sone vn̄
cathedralis eccia de illo p̄t ca
nonicā petē porcōꝫ queadmo-
dū ep̄o opetit sua porcō si ali
quid eccie relinquatur ꝛ hoc
verū est n̄ testator exp̄mat q
velit illud tm̄ eē ep̄i nō eccie.
in quo casu fuāda ē disposicō
testatoris. secus autē si exp̄-
mat q velit esse illd̄ tm̄ eccie
nō ep̄i q p̄uata disposicō te-
statoris nō p̄t gn̄alē ostituti-
onē canonis immutaē. nec ē
otrariū qd̄ in canone legitur
videlic3 q pōtifices quib9 ab
extraneis aliq̄d aut cū eccia
aut sequestratī dimittitur ā do
natur q ƺ ille qui donat p re
dēptione aīe sue nō p omodo
sacdotis p batur offerre nō
quasi suū pp̄riū ƺ quasi dimis-
sum eccie inter facultates ec
clesie oputabūt. qm̄ ƺ est ve-
ruꝫ cū testator ita sequestratī
legat illd̄ ep̄o qd̄ nō exp̄mit
vtrū velit ad ep̄m tātū nō ad
ecciam ptinē. Si vero relinq̄-
tur illud ep̄o a ppiquo p̄sumi
tur eē relictū nō intuitu eccie
ƺ p̄sone nisi forte otrariū p ba
retur et de isto nichil p̄t eccia
petē in vita eius. Qd̄ si reliq̄-

tur ep̄o ꝛ eccie de illo canōica
inter ip̄os ē diuisio faciēda.
Si vero istud ep̄o ꝛ illd̄ eccie
relinquatur siue equalia siue
inequalia sint relicta reducē
da sūt ad diuisionē canonicā
inter ep̄m ꝛ ecciaꝫ cathedralē
nisi ambo velit esse testatoris
dispositiōe otēti quā pp̄ter ul-
time volūtatis fauoreꝫ satis
decens est obfuare vbi neq3
fraus neq3 dolus interueneit
nec quisq̄ nimiū defraudatur
debita portiōe. Secus aūt ē si
aliquid legetur ep̄o ꝛ aliqua
capellis vel mōsterijs ā alijs
pijs locis. nā in ƺ casu qd̄ le-
gatur ep̄o eius ē p̄cipuuꝫ cū
eccia cathedrali queādmodū
si cuilib3 alij legaētur ꝛ de hijs
que illis legātur portionē ca-
nonicā n̄lominus obtinebit.
qm̄ non est tāta omūio inter
ep̄m ꝛ inter capellas ꝛ mōste
ria seu alia pia loca quāta est
inter ep̄m ꝛ ecciaꝫ cathedralē
cui ē sp̄uali oiugio copulatus
vnde q̄ acquirit ep̄us nō illis
ƺ isti tm̄ acquirit. Illd̄ aūt
est gn̄aliter obfuandū circa
eū qui p̄t pp̄ruꝫ possidē pla-
tionē vel āministracōnē eccie
non habentē q si ei aliquid
relinquatur specialiter nō so-
lum a ppiquo verū etiā ab ex-
traneo intelligitur eē relictū
nō intuitu eccie ƺ p̄sone nisi p
batio in otrariū appareret et
idcirco de illo nec ep̄us nec
eccia p̄t in vita ei9 sibi aliq̄d
vēdicaē. ꝛ ƺ intelligitur eē ve-
rū cū fraus nime p curat q̄ si
detecta fueit p̄ocinari nō d3.

R. Idē ep̄o tuscano.
Ramucius de clera duas

tercia clere et .x. p tercia adelasie. que omia sūt .xxv. Itē in .xxiiij. que remanebāt p hreditate .r. quelibꝫ soror hēbat sua terciā debi tam iure natuē que ē q̄tuor. modo alterocha pt sibi cōputaē p do- mo orto et de illa q̄tuor p sua ltīma si tātū valuerūt et tutor p ad- iectā tm̄ recipiet scʒ alia q̄tuor modo remanēt hreditas .R. xvi. scʒ que restituēde sūt alteroche. tñ tutor extrahet inde quartā p trebel lianū .s. q̄tuor et h verū est qñ nl est in fructibꝫ q̄ si aliquid ē in fru ctibꝫ tutor exhet falcidi am tm̄ p rata fructibꝫ cō putatis in ea et residuū dabitur alteroche et ita remanēt .xij. p hreditate .R. extractis ltīmis ꝛ q̄r- ta p trebellianū ꝛ illa .xij. reddēda sūt alteroche. habuit g̃ alterocha .xij. ex hreditate .R. q̄ erant .xxiiij. extractis tercijs matris ꝛ auie ꝛ q̄tuor ha buit p sua ltīma in illis .xxiiij. ecce .xvi. et habu it ex tercijs mr̄is ꝛ auie .v. que oīa sūt .xxi. que .xxi. tm̄ habuit altero- cha. tutor vero habuit ex tercijs clere ꝛ adelasie .xxv. et .iiij. ex hreditate .R. p ltīma adiecte et q̄- tuor p trebell. que oīa .x- xxiij. modo adde .xxi. sūt liiij. et hec ē tota hredi- tas .R. et sic ē plana de- cretalis ista .h.

a Adelasiā. matrē pu- ellaꝝ de quibꝫ sequitur.

b Dotē. ꝛ p h intelligit dos legata. ff. del. iij. si sic.

c Relinquēs. si nl sibi in testamto reliquissꝫ nō valuissꝫ testamētū. C. de inof. test. omi modo. et l. se. et tā dotē q̄ legatū cō putabit in ltīma. C. e. ti. qm̄. et l. si qñ. et l. gñali- ter. et si non sufficēt agē possꝫ ad supplemētuꝫ ut i legibꝫ pdcis. h. et q̄ dic

soror remittē sorori licʒ sit otra volūtatē testatoris. C. de pac. l. i. et l. cū pponas. et h ppter votū captāde mortis. C. de trāsac. de fideicō- misso. nec pt alienaē taliter grauatus. C. cōia del. l. ul. §. h q̄ nra. et §. h in omibꝫ. et in aut. ibi posita. res que mīsi in casibꝫ in aut. ibi positis. libtatē tñ pstare pt pcio soluto. ff. ad trebell. quidā. §. ul. nec dicētur mori sine liberis si mōsterio dederit se ꝛ sua .s. de pba. in pñtia. ubi de hoc. vm.

e Filiū ex eo qui decess it vel si filiū naturalē di mittat. ff. ad trebel. hre- dibꝫ. §. ticius. ea vita. et ita pinde ē ac si nō fuissꝫ ꝑ. de v. sig. nam ꝛ ego cū mortis tpe liberos non

habēs filias alterochā vide- licʒ ꝛ adiectā matrē insup cle ram et vxorē noīe adelasiā. In extremis positus cōdidit te- stamētū. alterochē filie pube ri vltra dotē quam ei dederat domū ꝛ quedā ortū in eo de te stamēto reliquēs. adiecte ve ro impuberi reliquit cetera bo na sua. adiciēs ut alterocha et soboles q̄ gestabatur v- tero eidē impubi succederēt si absq̄ liberis moreretur. Mor tuo itaq̄ testatore tutores im puberis eā cū omībꝫ bonis ei dem relictis a psēcie lobar do cuidā p. noīe tradiderūt ꝗ filiū ex eo suscipiēs tandē si- ne liberis ē defuncta. eiusq̄ bo naidē p. marit9 eius suprstes aliq̄to tpe possedit in pace ꝗ cū alia muliere mrīmoniū otra hens ꝛ filios suscipiēs ex ea- dē diē clausit extremū. Post- modū inter alterochā ꝛ filiū eius ex vna pte ꝛ filios eius-

dem p. ꝛ rameriū tutorē eorꝫ ex altera sup bonis pdcīs e- iusdē adiecte suscitata mate ria q̄stis ceperūt corā iudi ce tuscan. ad inuicē litigaē. co ram quo alterocha filius eius bona quodā ramuch tāq̄ ex cā fideicōmissi vel substitucōis sibi debita petierūt. tutore filij oꝝ pdicti. p. ex adūso dicēte q̄ obstabat illis ānalis pscp tio vsucapiō p dote ac longi tpis silentiū diuturnū. Insup al legabat q̄ de bonis illis tam tercia clere mr̄is testatoris et tercia adelasie vxoris eius q̄ quarta p trebellianū noīe ipsius adiecte erāt in oīa de- ducēde. Dictus vero iudex su- pdictū rameriū tutorio noīe pupillorū in restitucōe bono rum ramuch odēnauit. tercia clere pmo deducta quā adie cte ac viro suo donauerat ꝙ in substitucōe quā fecit ramuci us nō vid̄r aliq̄ten9 cogitasse

hoc nō ē necessariū ... minus pñt ouemiri hre- des lite nō cont.

i Suscitata. nō dicit or ta ꝫ suscitata q̄ petro viuēte fuit orta. suscitaē

relinquēs. intellige q̄ instituit eā hrēdē sibi in illis rebꝫ als nō va- luissꝫ testamtū iure nouissimo in aut. ut cū de ap. cog. §. aliud q̄ꝫ. et §. h autē. coll. viij. et in aut. de triē. et semis. §. frequēter. coll. iij. cō cordat pdcis legibꝫ veteribꝫ. ꝫ stādū ē illi aut. cū de ap. cog. tāq̄ posteriori. C. de inoffi. testa. sūt ille due aūt. et tales qui i certis re- bus instituūtur loco legatarij habētur nec tenētur creditoribꝫ. C. de hre. insti. q̄tiēs. et si nō sufficēt agē possꝫ ad supplemtū ut in l. p

d Liberis. ex h vid̄r q̄ h substitucō fuerit opēdiosa. dictis. h. scʒ qñcūq̄ decedēt sine liberis ei succedēt soror cū sobole. Sꝫ nō q̄ est quedā substitucō vulgaris. quedā pupillaris. quedā exēpla ris. quedā opēdiosa. et tales substitucōnes dicūtur dircē. Itē est et alia fideicōmissaria substitucō ꝛ hec ē indircā. ꝛ alia reciproca vl breuiloqua. C. de impub. et alijs substi. pcibꝫ. Substitucō vulgaris est que ab omibꝫ vulgaribꝫ fit et fit sb hac forma. instituo te hrēdē et si tu nō eris hres ille sit hres. insti. de vulga. sbsti. i pñ. et expirat adita hreditate. C. de impu. et alijs sbsti. l. post aditā. Pupillaris est q̄ fit talibꝫ vbis. filius meus michi hres esto et si tu nō eris he- res et ī tpus pubtatis decesseris ille sit hres. insti. de pupill. sbsti. in pñ. hec aūt expirat adueniēte pubtate. insti. e. §. masculo. Exē plaris est q̄ fit ad exēplū pupillaris q̄ fit furioso in hijs vbis. si fi- lius meus decesserit pus q̄ puenēit ad sanā mentē ille sit hres. C. de impub. et alijs sbsti. huamtatis. insti. de pupil. sbsti. §. i. hec simi liter expirat eo redeūte ad sanā mentē insti. de pupil. sbsti. qua ra- tione. Cōpēdiosa fit talibꝫ vbis. qñcūq̄ filius meus decesserit ille sit hres. C. de impub. et alijs sbsti. pcibꝫ. fideicōmissaria dr̄ que fit sic. instituo te hrēdē et rogo te ut hreditatē restituas ticio tali die. vel sb tali odicōne si decesseris sine filijs. et ita sbstitucō pt fieri p volo mādo vel rogo. et hec sbstitucō pt fieri a quocūq̄ et cuicūq̄ añ pubtatē ꝛ post. insti. de pupil. sbsti. §. ul. et. ff. de vulga. sbsti. l. co hredi. §. cū filie. talis enī fuit sbstitucō ista. et sbstitucō vulgaris ex pirat q̄ cito adita ē hreditas. C. de impub. et. alijs sbsti. p9 aditā. Pupillaris stati expirat p9 tps pubtatis. insti. de pupil. sbsti. in pñ. et. ff. de vulga. sbsti. in pupillari. hec fuit. s. in casu huius dec. fi- deicōmissaria sbstitucō fuit pcaria. Jo. et h incertū odicōis potuit

est ortū aliquid mortuū suscitare. petē nō potuerūt q̄ sbstitucō euanuit stati post tpus pubta

k Sbstitucōnis. ꝫ vid̄r q̄ istud tis q̄ pupillaris videretur fuisse sbstitucō. dico q̄ nō q̄ sbstitucō facta talibꝫ vbis. qñcūq̄ ista decesserit sine liberis sbstituo altero cham. in h casu etiā post tps pubtatis tenꝫ sbstitucō q̄ illud vbū sbstituo trahitur ad fideicōmissariā sbstitucōꝫ. ff. ad trebell. sceuo la. si aūt sbstitucō fuissꝫ facta talibꝫ vbis. si ista nō sit hres altero cha sit hres. vel sic pt fieri. qñcūq̄ adiecta filia mea impubes de- cesserit ei alterocha sit hres tūc ñ adiecta decedēt infra pubtatem alterocha nō succedēt ei ñ testator fuissꝫ miles. ff. de vulga. sbsti. cē turio. et l. vbis. et. C. de impub. et alijs sbsti. pcibꝫ. q̄ talis sbstitu tio nō pt fieri ñ a milite ut in l. cēturio. vel dicas ut dcm̄ ē in notu la ex h q̄ fuit fideicōmissaria sbstitucō ut innuit h lr̄a tāq̄ ex cā fi- deicōmis. vel sub. Jo. ...gacō hodie cessat insti. de vsuca. circa pñ.

l Prescpcō. hec alle... et. C. de anna. excep. l. i. in pñ.

m Pro dote. tūc pdest vsucapio p dote qñ res inestimata tradit p dote et sequitur inde mrīmoniū de iure et de facto. ꝫ si res estiate tradūtur tūc ē empcō ꝛ vendicō. ut. ff. de iur. dot. l. plerūq̄. §. si aūt. et. l. quotiēs. et. C. de iur. dot. l. quotiēs. et tūc vsucapitur res p emp tore. ff. de vsuca. p dote. l. i. et. ij. et. iij. C. e. ti. l. vna. Jo. ꝫ quaēnō p hu it hec pscpcō. Rñdeo actō psonalis q̄ cōpetit ex testamto psona lis est ꝛ realis. C. cōia del. l. i. et. insti. de lega. in pñ. et actō psonalis nō tollitur ñ spacō .xxx. ānoꝝ. C. d osti. pecu. l. ij. nec currit pscpcō otra eū ñ ex quo cepit cōpetē. i. ex quo potuit agē ex testamto. C. cōia del. l. i. et insti. de lega. in pñ. C. de pscp. xxx. an. sic in rem. et. C. de iur. dot. in rebꝫ. t.

n Tpis. longū tpus dr̄ spaciū .x. annoꝝ inter pñtes vel .xx. inter absentes. C. de pscp. lon. tē. sup lōgi.

o Clere. ꝫ quid ad matrē vel vxorē de bonis ramuch cū descendē tes sp excludāt matrē. in aut. de hre. que ab intesta. defe. in pñ. col. ix. similiter ꝛ vxor excluditur. C. vñ vir ꝛ vxor. l. vna. ꝫ dic q̄ istud erat fm osuetudinē ciuitatis q̄ matri ꝛ vxori defert terciā in bonis mariti etiā si filios hēat. qñq̄ tñ datur vxori quarta ps in bonis mariti si ipa est inops. C. vñ vir ꝛ vxor. et in aut. pterea. Itē cū vir ā sine causa dimittat. C. de repub. iubemus. §. i. Jo. verius dicas

q̄ iste tercie nō deducūtur fm ius ciuile ꝫ fm ius lombardū ut h dr̄ .s. in lr̄a. ubi dr̄ iure lombardo. nā cautū ē in lōbardia q̄ si marit9 moriatur añ q̄ vxor lucratur terciā ptē bonoꝝ mariti. vñ tā vir q̄ vxor deducꝫ illas tercias fm legē lōbardā ꝛ in ciuitate tuscana hua tur lex illa ꝛ osuetudo ē fm illā. l. ut dr̄ i pñ. glo. libꝫ nō deducēnt. l.

a Cōsuetudinē. forte osuetudo erat q̄ de mobi... et. C. de ap. l. ul.

b Prouocauit. sic ī. e. ramald9. s. d ap. si duobꝫ.

c Deducēdas. peterat enī alterocha lti- mā i bonis mrīs ꝛ auie in quibꝫ ipa ꝫ ltimā hre de- bebat insti. d exhre. li. §. mat. im aut. d hre. ꝛ fal. §. i. et. §. itaq̄. et. ff. de in offi. ...

bell. iubemus. et hic dr̄ q̄ fructus debēt oputari in quartā. Dicas q̄ lex illa. iubem9. loquitur de fructibꝫ añ litē ot. pceptis et illi nō imputātur filijs pmi gradus ꝫ pcepti post litē ot. oputātur in q̄r tam q̄ post litē ot. dr̄ male fidei possessor vñ illos tenetur restituē. C. de rei ven. certū est. et ita non otradicit.

b Predicto. p h tollitur q̄ cū ipo. p. litis otestacō facta fuit ut di

i Potuit. C. de inoffi. testa. qm̄ in poribꝫ. xi. s.

k Legitimaꝫ. retinebūt ergo isti duas falcidias vnā debitā iure natuē et alterā trebelliamcaꝫ. q̄r- tam scʒ quā retinꝫ quilibꝫ exneus restitucōne grua- tus. ī. e. ramaldus. Et q̄ etiā de iure ciuili h facere possit pbatur pluribus argumētis. et pmo pat dū rogat filiū de restituē da hreditate nō grauat e- um in ltīma q̄ nō pt. vñ fideicōmissum in illa lti- ma nō tenꝫ ipo iur. q̄ in ea nullū grauamē pt ipo- ni filio. C. de inoffi. testa. qm̄ in poribꝫ. et ideo in a lio rogatus vid̄r et de eo in quo ē rogatus debꝫ q̄r tam deducē. in aut. de re sti. et ea q̄ pa. §. q̄obrē. coll. iiij. in autē. d resti. §. nobis aūt. colla. viij. et est ar. ad h. ex eo q̄ dic lex q̄ si legatū relinquit alicui ultra id q̄d capere possit ꝛ lex falcidia locū habeat pmo deducitur lex falcidia ac si totū ca- peret postea detrahitr q̄d cape p legē nō pt ut illud post falcidiā hēat hres et si id q̄d remanet excedit sūmaꝫ quā cape pt totū debetur id q̄d ca- pere non pt. de residuo

deducta quoq̄ tercia adela- sie quā ipa p. vēdiderat sup- dicto. p cepit eā idē iudex de hijs rebꝫ illas tercias dedu- cendas de quibꝫ poterat fm tusculane osuetudinē ciuita- tis deduci. pterea quartā p trebellianū idē iudex mūxit cū eā quilibꝫ exneus restitucō- ne grauatus eā deducē potuis set. Et vtraq̄ ps ab illa sñia p uocauit. Cū aūt corā g. diacono card. auditore a no bis cōcesso fuissꝫ diutiꝰ litiga tū ipe de mādato nro sniaꝫ su pdicti iudicis in eo q̄ dixit terciā clere et terciā adelasie integraliter deducēdā pnū ciauit iniustā ab ea aūt p uocatū diffinies sic illas terci as deducendas ut ltīma por tio iure nature debita alteroc che illi salua sit ꝛ vtraq̄ ad eu-

ius restitucōne dem rameriū cōdemnauit. In eo vero q̄ quartā p trebellianū ide iudex censuit retinēdā sniaꝫ ofirma ut eiusdē ita videlicʒ q̄ fru- ctus de bonis ipius a tpe lit. ot. pcepti a pdicto p. et filijs eius post mortē adiecte opu tātur in ea qui si suffecerit ad quartā et fructus eius eo no mine alia deductō nulla fiat aliōq̄ iuxta q̄titatē fructuū pceptoꝝ oputacōis racō ha beatur. Qa vero pater adie cte ipam in ltīma non potuit aggrauaē legitimā ipam vi delicʒ q̄ sibi debebat ab intestato deducēdā censu it et eā retinēdā ita q̄ dedu ctio fiat tm̄modo de hijs rebꝫ de quibꝫ fm tuscane osuetudi nem ciuitatis fieri consueuit. In eo autē q̄ pnominatus

...ubi enumerātur exhe redacōnis cause et huic q̄rte nullū grauamē pt im poni. C. e. ti. omi modo. et duabꝫ. l. se. et h hodie ē reducta ad triētē et semissem fm numerū filioꝝ ut si sint q̄tuor filij ꝛ infra debēt hre terciā ptē. si sūt .v. vel ultra debēt hre medietatē eius q̄d ei debeba tur ab intestato. C. e. ti. aut. nouissima. et in autē. de triē. et semis. §. hec nos. coll. iij. et in autē. de resti. et ea q̄ pa. §. q̄obrē. colla. iiij. et in hac veniūt omia q̄ pfecta sūt ab eo cuius fuit hreditas et opu tātur in ipsa. C. de inoffi. testa. qm̄ in nouella. et. l. si qñ. §. et gñalit. et. C. de coll. l. pnl. Itē ē et alia quarta q̄ dr̄ trebelliamca ut cū aliq̄s est institutus hres ꝛ rogatus ut alij restituat hreditatē si moriatur sine liberis ut h fuit. Iste taliter institutus pt retinē quartā ptē de tota hreditate p trebellianū et sic appellata ē trebelliamca a trebel liano auctore. de hac hēs. insti. de fideicō. hre. §. ꝫ q̄. C. ad trebell. p totū. et hec detrahitur de vniūsitate hreditatis et in hac imputā tur legata et donacōes. ff. ad. l. fal. in quarta. Est ꝛ alia quarta q̄ de- betur iur. institucōnis ut cū aliq̄s est institutus hres ꝛ illa hreditas est exhausta p legata vel fideicōmissa tūc institutus hres pt detra hē quartā ptē de singulis legatis vel fideicōmissis. C. ad. l. fal. p to- tū. ī. e. ramald9. ad si. v. et saluo. Est et alia q̄rta q̄ debetur arrogato in bonis arrogatoris. ff. de adop. l. si arrogator. in ista sola hredita ria iputātur nō donata vel legata seu fideicōmissa. ff. ad. l. fal. nese- mus. et. l. id q̄d. et. l. q̄d autē. et. l. in quartā. vñ vsus. Tunc trebella bis cū reddē cūcta grauabis. Tunc defalcabis cū p legata grauā bis. Olim quarta fuit semis vel tercia nūc est Quatuor aut infra dāt natis iura triētem. Semissem vēo dāt natis qñq̄ vel ultra. Ar- bitrū sequitur sba cetera patris.

g Cōtestacōnis. ex quo a tpe li... tis ot. fuit in mora cōputat fru ctus in quartā et quicquid ex his habꝫ sup quartā restituit similiter ꝛ cū in mora nō est ꝫ pcipit fructus ex volūtate defuncti ut q̄ post tpus rogatus ē restituē hre- ditatē eos oputat i quartā ꝫ q̄d sup quartā hꝫ nō restituitur. si aūt hres pcipiat fructus negligētia sua nō petētis fideicōmissuꝫ tūc non oputat fructus in quartā nec r̄stituit eos. hec pbātur. ff. ad trebell. in fideicōmissaria. et. l. mulier. §. si hres. et. l. ita tñ. et. §. hres ex asse. Sꝫ obicitur otra dec. istā. nō ne hic filia pmi gradus rogata restitu ere hreditatē sorori et dic lex q̄ ubi q̄s pmi gradus rogatus ē re- stituē hreditatē filijs suis vel fratribꝫ si decesserit sine liberis debet retinē quartā p oputacōꝫ fructuū licꝫ h testator rogauerit ꝫ in ip sis hreditarijs rebꝫ retinebit quartā ꝛ do drās restituit. ut. C. ad tre

quarta deducitur. ut. ff. ad. l. fal. quotiēs quidē. et. l. q̄ aūt dr̄. et. ff. ad trebel. cū hres. Itē ltīmā iure nature capit ut debitū quoddā. in aut. de hre. et fal. §. pmū itaq̄. et. §. si quis aūt nō plures. et h. s. v- bi dic. iure nature debita alteroche. et ī. e. ramaldus. vñ de residuo vid̄r q̄ detrahat quartā scʒ falcidiā vl trebellianā. ar. C. ad. l. fal. irritam. et in hac opione fuit innoc. h. et greg. ī. e. ramaldus. et est ar. ad h. ff. ad trebel. l. petita filia. et ita tenēdū ē fm canomcā equi- tatē in qua opione fuit dn̄s. M. ꝫ dn̄s Ja. bel. dicebat q̄ de iure ci uili filius tm̄ falcidia dꝫ eē otētus hac racōne q̄ si elegit hre quar tam trebelliamcā illā habꝫ de bonis pr̄is ut hres ipam g̃ tenetur imputare in ltīmaꝫ q̄ iure natuē debetur nā i ea oputat ea q̄ capit de bonis pr̄is iure hreditario ꝛ etiā alio modo. C. de inof. testa. qm̄ nouella. rursus si eligit illā ltīmā que iure natuē debetur illā dꝫ cō putare in quartā trebelliamcā nam si eligit illā que iure nature si- bi debetur negari non pt qñ iure institucōis capiat eā q̄ in ea fu- it institut9 sicut in alijs bonis. sic. C. de inoffi. testa. cū queitur. et. l. si pactū. et. l. ex tribꝫ. cū igitur cōstet q̄ eā capiat iur. institucōis cō stat p osequēs q̄ eā debꝫ in quartā trebelliamcā imputaē q̄ in ea oputātur ea q̄ iure institucōis capiūtur. ff. ad. l. fal. in quartā. et. l. acceptis. et. ff. ad trebel. deducta. §. nūmus. nec obstat q̄d dr̄ q̄ il- lam ltīmā capit ut debitū q̄ ñlominus verū est q̄ ipam capit ut he res et in ea tenꝫ institucō. nō ē enī debituꝫ a patre ut p h sit aliqua actō que opetat filio otra pr̄eꝫ ꝫ ex natura debitū dr̄ ita etiā q̄ pa ter filiū nō defraudet ñ iustā ingr̃tutidis cām omittat filius vñ insti tui pt in ea et tenꝫ institucō. cū g̃ vna in alia oputetur manifeste ap paret q̄ ambabꝫ deductōnibꝫ vti nō pt. Itē dicit etiā lex q̄ in te- stamēto pr̄is ꝛ filij vna sola quarte deductō sufficit. ff. ad. l. fal. in bone. §. q̄d vulgo. et. ff. de inoffi. te. papinian9. §. si odicō m. et. §. si quis de impuberis. et. ff. ad trebel. mulier. §. si hres. et. l. scribit cel sus. tñ si eligit trebelliamcā ñlomin9 et illā q̄ debetur iur. natuē hre pt scʒ quatenus plus ē in eo q̄ in trebelliamca ꝛ ecōūso. hec ē cōis opio doctorū legū ꝫ magis equa vid̄r opio canomca put h dr̄ et ī. e. ramaldus. in qua opione fuit dn̄s. m. et eius sequaces. Alij vo- luerūt distinguē vtrū pure ꝛ simpliciter filius rogetur ad restituē dam hreditatē aut sb odicōne vel dic. ut si pure tūc vnā falcidiaꝫ tm̄ hēbit. si in diem vel sb odicōne vtraq̄ habebit. h.

l Cōsuetudinē. ut si osueuit deduci in ipis rebꝫ hreditarijs et nō

c 96

iudex odenauit rainerium nomie pupillorum ad residui restitucone alterocbe ac eius filio faciedam ipius sniaz ofirmauit. Nos igitur eiusde cardinalis sniaz rata habetes ipsam auc. apsica ofirmamus

Greg. ix. nomon. epo

Ua nobis. f. intimauit q nonulli ta religiosi q clerici sclares et laici pecuniam et alia bona q p manus eorum ex testametis decedetiu debent in vsus pios expendi no dubitat alijs vsibus applicare. Cum igitur in omibus pijs volutatibus sit p locorum epos puidedum ut fm defuncti volutate vniusa pcedat licz etia a testatoribus id otiget interdici. M. q. executores testametorum hmodi ut ipa fideliter et plenarie in vsus pdcos expendant mo. p. opellas. Ide.

Rainaldus peponis filius hres ab ipo institutus hoc modo ut patruis suis hreditate restituet si absqz filijs masculis moreretur cu eis pepone mortuo sup quibusda bonis hreditatis eiusdem in tres arbitros opromisit quorum duo mortuo reliquo put ex forma opromissi poterat pcedetes taliter arbitrati fuerut q neutra ps habet licetia trasferedi quocuqz modo i alium res pdcas n in eorum filios masculos ex ipis lime descedentes et qd otra hoc fiet non valeret. Porro dcus. R. plem no habes odidit testametum i quo medietate ptis sue de rebus pdictis quibusdaz auunculis suis. alia vero medietate et reliqua bona paterna vni ex patruis suis et eius filijs legauit adiciens ut bona in quibus ex testameto vel ab intestato dci hredes. r. posset succede. si venire otra legatu dcis auunculis suis debitum ad ipos p determiatis porcoibus deuenire. Demu eode. R. nature debitu psoluete ac vno ex patruis hreditatem adeute pdcam cu dicti auunculi adusus eude patruu ac filios eius cora iudice coi vrbe netan. mouerut qone petedo p rata q ipos otigit legatum pdictu et restitui eis si cotra ipsu illi venire quecuqz occasione testamti eiusde. r. ad ipsos puenerat vel poterat puenisse. pfatus iudex ab illorum impeticone sup legato ipsos absolues ad restitucoz aliorum bonorum snialiter odenauit eosde. a cuius snia cu ambe ptes nram audietia appellasset petete vtraqz pte dicti iudicis sniam infirmari qtenus otra se fuerat pmulgata et qtenus p se faciebat execucoi mandari. Dilcus. f. n. o. sci nicolai in carce tullian. diac. card. lite cora se lime otestata qm ide. R. habebat in bonis quoda peponis fris sui tercia pte debita iure nature in q guari nequit necno qrta trebellianica qua quilibz extane9 restitucoe grauatus deduce potuisset ppt qd i rebus pdcis auunculis legatis porcones easdez habebat

ar. C. famil. hercis. filiu. et. ff. de l. j. pt. et. ff. ad. l. fal. si ex pluribus. h vc
rum est q de singulis rebus dz fieri deductio. et illa lex. filiu. no ob. q
illud fuit ex volutate pris. et illa lex. pt. no obstat q illud fuit ex
volutate heredis q illd ibi loquitur cu legata erat ps hereditatis
vn vnu legatu cesetur. vel illud otingit de volutate legatarij et here
dis vel ex officio iudicis ut ibi dz. Illa ex pluribus pt intelligi qn v
ni plures legate sut tuc si soluat aliqs integraliter in alijs falcidia
retine pt p doli excepcoz

a Eas. s. ptes tercia et
b Expsserit. quarta.
et no legauit tercia et qr-
ta expsse dicedo de tercia
et qrta imo ec dixit de di
midia vn si recta fuit co
putaco tn facit tercia et
quarta qtu dimidia et
ecouso. verbi gra. heredi
tas diuiditur in. xij. vn-
cias. insti. de here. insti. §.
hereditas. si fili9 detrahit
tercia iur natue detrahit
. iiij. vncias et remanent
viij. in quibus vidz q tene
at fideicomissuz. et de illis
detrahitur quarta. s. due
vncie et tercia et quarta
faciut sex et sic hebat di-
midia totius hereditatis
pepomis. sic intellige. s.
c Pro- . e. ramucius.
nuciauit. s. cardialis.
d Ipsu. s. patruu.
e Dictos. q quide rata
virilis e na cum vna res
pluribus legatur quilibet
habz ibi virile porcone
nisi alia mens appaeat te
statoris. ff. de l. j. si pluri-
f In residuo. bus.
de quo residuo absolue-
rat iudex patruu et filios.
nam pimus iudex in totu
absoluit patruu et filios
in legato et male h q ad filios bn. h cardialis odenauit patruu p
pte fideicomissi scz in dimidia ipius legati tercie et quarte p rata et
in h infirmauit poris sniam iudicis in residuo aut ofirmauit. et to-
tum intellige qtu ad legatu possessionu q legate fuerunt de quibus
copromissuz fuit. in alia aut pte snie stati sequitur qualiter pcessit
cardinalis ibi. ceteru et c. tebat iure legati medietate bonoru de q-
g Residuo. auuculi pe- bus fuit copromissum. residuu istud co
sistebat sm intetione poris iudicis in illa medietate a qua medie-
tate absoluit patruu et filios no habito respcu ad testamtu pepo-
nis et h pp ter pceptu arbitroru qd tn no impediebat legatu et co
sistit in. xvi. scdm oputacone nram et male pnuciauit in eo q pa
truu absoluit in totu h qtu ad filios bn pnuciauit. h postea cardi
nalis ostenso testamto pepomis correxit p pte sniaz pimi iudicis co
denans patruu p pte sua scz in qtuor et in residuo. s. in. viij. qtu ad
filios et in. iiij. qtu ad patruu confirmauit et tn in sequeti articulo
pdit patruus illa qtuor pp ter pena vno reteto p. l. falcidia et sic in
veritate in. viij. osistebat legatu racone tercie et quarte. alia. viij. p
tinebat ad patruu et filios ex testamto raimaldi et h sm oputacoz
g Articulo. duo fuerut articuli. pimus q petebatur pdicta in-
res legate. scdus in q petebatur oia q ad patruu et filios poterat p
uenire ex testamto raimaldi si veniret o legatu auuculo relictu.
h Pronuciasse. quantum ad psonas filioru male pronunciauit
q no venerat otra volutate testatoris in aliq. male etia pnuciauit
cotra patruu q odenauit eu de omibus alijs q puenerat ad eu ex te-
stameto pepomis et raimaldi q in hijs q sbiacebat restitucoi ipsu
no debuit odenare h de hijs q tm cotigebat eu racone tercie et quar-
te p qua pte cofirmatur snia p alia q debebat restitui ei infirmatur
h De petitis. et ita h est bona raco q h agebatur rei ve ut. j. dz.
dicacoe salte q ad legatu ut. s. dem e. vn cu isti nl possideret no po-
terat coueniri rei vedicacone. C. de alie. mu. iudi. ca fac. l. vna. et. s.
de iudi. examiata. q sic agetur pz ex eo q dicit q patruus fuit co-
fessus se possidee q in reali actone queredu est an possideat quis
vel no. ff. de rei ven. qui petitorio. et. l. officiu. et si dixerit se no pos-
sidere cu possideat et h pbetur trasfertur possessio in actore qtuis
no pbet rem sua esse. ff. e. l. in rem acto. et q nodu adiuerat heredi
tate no poterat coueniri et ante lit. cot. dz queri ne deluso nu sit iu
i hebat. racoe illi9 institucois qua fec. R. de ipo. diciu ut h pz.
k boins. s. in alijs bonis et rebus exceptis rebus legatis ut possit i-

R. pfatus eas(que) potuit in vlti
ma volutate legare ac p hoc
legatu tenuit usq(ue) ad tercia
et quarta pfatas licet ipsas
no expsserit in legado pnuci
auit no obstate pmisso arbi-
trio q nec legatu tenet non
poterat impedire iudice ipsu
in eo q sup h dictu patruu i
totu absoluit q ofessus est se
pro medietate possidee pdca
pperam iudicasse. odenauitq(ue)
ipsu ad restitucone medieta-
tis tercie et quarte ptis ipius
legati p rata quos auucu-
los de ipo otigit i residuo
pfati iudicis sniaz ofirmauit.
Ceteru in eo q iudex dictu
patruu et eius filios totaliter
in alijs q in scdo articulo peti
ta fuerat odenauit male ipsu
pronunciasse decreuit q filij
eius otra volutate testatoris

telligi de omibus. gulis eni bonis habuit tercia et quartam ut dici-
l Eiusde. i sin- g vidz q in sola tercia et quarta teneat institucio-
m Institutio. quod falsu e imo tenz in omibus. C. ad. l. fal. irriti.
sed dz in eis tene q in eis pt institutus patruus guari. in eo vero
q sbiacet restitucoi guari no pt imo illud deducitur tanq es ali
enu residuu vero diuiditur inter patruu et filios eius. fidei eni omis-
sum hereditatis ex testamto pepomis soli patruo debebatur non

no inueniutur aliquid omissi
se cu nichil de petitis repti fue
rint possidee. Veru i porcone
qua patruus habebat in bo-
nis illis racone quarte vel ter
cie pdictoru quas R. habuit
in bonis eisde i quibus eius in
stitutio et legaco et adiectio
pene tenebat p rata eosdem
auuculos otigete de pdicto
legato ofirmauit sniaz iudi-
cis supdci eode patruo et eius
filijs in residuo absolutis et
saluo nilominus ei ex iure in-
stitucionis bnficio legis falci
die in restitucone legati psti-
ti cu infra tpus luimu volunta-
ti paruerit testatoris. cuiq(ue) in-
uentariu fecerit otra volunta
tem testatoris lex falcidia in-
ducat. Nos itaq(ue) ipius card.
sniaz rata habetes ea auc. ap.
ofirmamus. Idem.

aute ei9 filijs. Raimald9
aut instituit patruu cui
hereditate pepomis resti
tue tenebatur cu illud qd
e patruo restituedu ex te
stamto pepomis illd hz
pcipuu et illud pmo de
ducitur sicut es alienum
ut in. l. pdca. irritu. In q
aut adiecto pene no te
nuit. illud aut qd raimal
dus restitue no tenebat
et in quo guari no potu
it qd est tercia et quarta
illud diuiditur inter pa
truu et filios eius quos
raimaldus instituit sibi
heredes. C. ad. l. fal. quaq
et in h solo. s. tercia et qrta
ea tenuit adiecto pene
n Eosdem. ut hic dz
quasi dicat p q pte lega
tu otigit quelibz de auu
culis p ea pte quemlibz
otingit illd qd pene ca
dimitur illi patruo quia
patruus nolebat pare
testatori dado legatu a
uuculis ideo pde dz illud
qd cape poterat ex testa
meto raimaldi.
o Legato. qd amittit
patru9 noie pene. i. xij.
p In residuo. vncias
scz in eo qd dz hre ex te
stameto pepomis. illud
residuu pt itelligi dupliciter. q ad bona pepomis qtu ad patruu
q i illis odenaco iudicis no tenuit q otigebat patruu p restitucoi
ne ex testameto pepomis in quibus nulla pena potuit impone rai-
naldus et ideo absoluitur patruus. Ite quo ad bona raimaldi qtu
ad filios quos raimaldus instituit et q no venerat otra volutate
testatoris et nichil inueti sut possidee de rebus petitis odenari no de-
buerut vn absoluti fuerut p cardiale.
q Nichilominus ei. s. patruo. gedu patruus id qd sibi restitue
r Falcidie. Istud est ita intelli- du est pmo ut es alienu ut dixi
deducit de rebus illis de quibus copromissum fuit que cotinebatur in
pmo articulo. de residuo quod est tercia et quarta tenetur prestare
legata et de illis detrahet quarta trebellianica p legem falcidiam.
. C. ad. l. fal. imponeda. et. l. irritu. et. l. quaq. et. ff. ad. l. fal. qd de bo
nis. §. qd fidei. et. C. de bo. auc. iud. pos. l. i. deducz aut falcidia de re-
bus legatis. et forte intellexit cardinalis q deduceret etia de alijs q
causa pene adimutur eide q et illa legata sut illis auuculis h fiet ci
otrouersia de alio relicto. et ideo forte dic. j. de falcidia qd inducitur
cotra volutate testatoris. h h no e veru q id qd pene ca accreuit
no icidit in. l. fal. ff. ad. l. fal. cu pater. in fi. et. l. se. ar. op. et qd puisu
est ad pena no dz trahi ad gram. s. de trasla. inter corporalia.
s Restitucone. i. pstacone. tps oputa du est a iussu iudicis si
t Ultimu. qd dz tpus am hoc aut. j. illd tps no paruerit tuc non
pt uti bnficio falcidie imo pdit omia excepto illo qd sibi debetur
ex fideicomisso. in aut. de here. et fal. §. illud q.
u Inuetariu. aliter eni bnfico legis fal. uti no pt ut dic aut. de here
et fal. §. si vero no fecerit inuetariu. lutate testatoris vidz h reti-
x Testatoris. h ideo dic q otra vo- neri falcidia de rebus specialis
ter legatis q illas voluit omnino testator pstare illis auunculis
ita q nulla otradicto fiet eis vn otra eius volutate testatoris idu
tur et tn nilomin9 falcidia retinetur q otra volutate testatoris aufertur
citur falcidia. ff. ad. l. fal. ticia. h in alijs rebus que ca pene auferutur
si veru est q quarta retineatur inducitur o volutate testatoris h
no videtur q quarta retineatur in hijs q ca auferutur pene ut dixi
. s. in notula. istd e. et c. na testator ca pene oia voluit auuculis psta
ri inducitur g falcidia otra volutate defuncti. C. ad. l. falci. si ut alle-
gas. et. l. pnl. et. ff. e. qd de bonis. §. ul. hodie vero falcidia non pt
induci otra volutate testatoris expssam si testator etus de qtitate
primonij sui h phibeat. in aut. de here. et fal. §. si veo expssim. h o

voluntate tacita bn inducitur ut dicut. l. pdicte. si ut allegas. et se
Obanes. locis. in quibus sufficit minus ltima volutas quetes.
. s. e. c. cu esses. et. c. relatum.
a Omis. pprijs. s. q de rebus eccie nl poss legare nisi queadmodu
pmissuz est. s. e. c. q nos. susape nemo cogitur susceptu veo ne-
b Mandatu. madatu- cesse e adimpleri. ff. comodati. in omo-
dato. ff. madati. si qs alicui. §. q madatu. C. de pcur. inuitus. ff. de
arb. l. iij. §. i. B.
c Per diocesanu. sic in-
tellige. s. e. si heredes. et
. c. tua nobis. ubi de h.
d E hijs. p orco. por
tio ista diuisimode
deducitur sm varias co-
suetudines locoru. j. de se
pul. certificari. et. s. e. requi
sisti. qnq e tercia et qnq
media. j. de sepul. c. i. et. ij.
et. x. q. i. de hijs. et. c. an-
tiquos. et. c. decreuim9.
et qnq quarta. j. de sepl.
e In fraude. cu sup.
tuc no p dess. s. e. officij.
f Deduci. h dictu e pp t
reuentia diui cultus. mul
ta eni pp t religione co-
mitti solet. na suma e ra-
tio q p religioe fac. ff. de
relig. et sup. fune. sut p-
sone in fi. vn in casu isto
minus ltima voluntas
sufficit. s. e. cu esses. et. c.
relatu. sic et in hijs q ad
pias cas relinquutur. ces
sat falcidia. C. ad. l. fal.
aut. si mulier. et in aut.
de ec. ti. §. si aute. vn sup-
tum e aut. pdictu. si mu-
lier. et cessat falcidia in
testamto militis puile-
gio militari. C. de testa.
mili. in testamto. C. ad. l.
falci. in testamto. Ite ces
sat deducto istius ptis
in equis et armis et fauo
re terre sce. j. de sepul. in
nra. et h ide qd h dz hes
j. de v. sig. ex pte.
g Ed hoc. psone.
sic. s. t. px. q nos.
h Sanctificet.
. i. sancta ab oibus depute
tur. s. o re. pmu. macipia.
. xij. q. ij. de laicis. et. q. iij.
quicuq. ala.
i Tradatur. intellige h
cu no habet osangneos
qui eis ab intestato suc-
cedat illi eni admittene
et no eccia. xij. q. ul. c. ul.
et. q. iij. quicuq.
k Ancto ocilio. mori
entu. decedit platus de
omibus ta ante pmocoez
q post acquisitis intui-
tu psone libera hz ptatez
. s. c. px i. et. s. de testa. q
nos. et. xij. q. iij. quicuq.
et. q. v. fixu. in aut. de ec. ti. coll. ix. §. interdicim9. si veo decedat in-
testatus si sut disticte res eius osangnei succedut sibi. xij. q. i. sunt
manifeste. si veo res plati sut pmixte cu rebus eccie tuc distigue q
aut dubitatur an habuit ppu aut certu e q habuit. si dubitetur sp
p eccia e psumedu et totu vendicabit eccia. ar. xij. q. iij. quicuq. ff.
de rebus du. ciuibus. sic in vxoe. ff. de dona. inter vi. et vx. quit9 muti9.
et. C. e. ti. etiaz. si vero certu e q aliquid habuit h nescitur quatu ob
tinet huius. c. distincto. nec immerito q null9 heres nobis pximis
or est q qui nos deo sociauit. j. de penis. psbri. licz cotradice videa-
tur. xij. q. iij. c. i. ubi dz q si sit dubiu q eq debeat fieri distribucoi in
ter ecciaz et heredes sacdotis. h dic q i alio casu loqtur h. c. q illud.
h. e. intelligitur de illis psbris q ex huis fci sut psbri qd vidz veri9.
ut dic lau. no creto q hodie habet locu tlis diuisio imo creto q h

Obanes clericus et p. laicus
executores ultime volutatis
. o. clerici sce crucis q venabi-
libus et pijs locis de bonis suis
in ultima voluntate legauit.
madas insup satisfieri credi-
toribus p eosde. post madatuz
susceptu p diocesanu cogi de
bet testatoris exple ultimam
volutate. Idem.

De hijs que in ornamen
tis vel p eis seu fabrica lumia
ribus anniuersario. septimo. xx.
. xxx. siue alijs ad ppetuu cul
tu diuinu legatur ecclesijs vel reli
quis pijs locis porco canoica
dumo in fraude non fiat ut ea
eps seu prochialis eccia de-
beat defraudari deduci no dz.

De successione ab intestato.

Ex ocilio apd altinen. habito.
Ed hoc ibide inuetuz
e de epis psbris et cle
ricis si p hereditatez
vel alio mo intuitu psone ali-
quid acqsierit donac eis lic
cui voluerit du viuit. h aut
obierit q h fecerit altari cui
fuiut oia ipeuio sacificetur
in ius eius tradatur. Ex ocilio tribur.

Ancto ocilio tribur.
Sallatu est q quida laici
improbe agut otra psbros
suos et in demorientiu p
sbiteroru sba ptes sibi vendi
cent sic ppris suis. Interdici
mus itaq(ue) ne hoc vlterius fi
at h sicut liberi facti sunt ad
suscipiedu gradu ad agedu
officiu diuinu ita nil ab eis pter
diuinu officiu exigatur. peculiu
vero ipsoru diuidatur in qtu

aliquid hret intuitu psone q osangnei ei succedut ab intestato si
osangneos s no hret tuc eccia ei succedet. xij. q. ul. c. ul. et. j. c. p xi.
l Diuinu. ar. q pronus pt tene opas spuales in libro que mau-
mittit ad clicatu. ar. s. de ser. no or. nullus. liiij. di. freques. ala.
m Idonei. puta heretici. xiiij. q. ij. sane p fert. j. d here. si qs eps.
n Dm dilcus. pticipacone. pp t h no fuit mochus nec ec stetit i
habitu mochali ut appaet ex atiq cu h no sufficiat ad mochatu.

or ptes. quaru vna epo. alte-
ra eccie. tercia paupibus. qrta
pentibus assignetur. et si non
sint pdonei pentes eps ea re-
cipiat et in vsu eccie diligeter
distribuat. et si quis otra hoc
venire psupsit anathatizetur.

Anno. iij. Floreti. epo.
Um dilcus filius ab-
bas de brusia p ca qua aduer
sus epm eduen. habebat di-
utius expectasset. abbas ppo-
suit andcus q arpsbr de ale
rio ad pticipacoz oronu mo-
steio de brusia obtulit se et sua
et j. Sufficieter intelleximus
ee pbatu q dcus arpsbr ages
in extremis velut ultima exp-
miens voluntate asseruit se et
sua monsterio otulisse vn cu re
quisitus esset ut facet testame
tum rndit se no posse testari
q se et sua otulerat monsterio
sepedicto. et licz vnus testis
solus dixerit se vidisse qn se
et sua obtulit monsterio q tn
alij testes dixerut se audisse
ipsu abbatis ptita qd p di-
ctum e ofitetem no tanq suf-
ficieter pbates h tanq vehem
ter adminiculates assercoez
abbatis plurimu adiuuabat
Aiaver ps epi asserebat se
velle pbare q dictus arpsbr
in extremis laboras taq fre
neticus alieanus erat a mete
vnde non valuit qd asseruit.
Nos ca illa tibi sb hac for
ma duxim9 omittedam q n p
fatus epus ltime pbaueit se-
pedictu arpsbrm sue mentis
copotem no fuisse cu ultimam

o Se et sua. et postmod
in extremis ages ofite-
bat pblice q no pote-
rat face testamtu q se et
sua otuleat monsterio et
h ultimu pbauit abbas
p testes pmu articulu no
pbauit n p vnicu testez
qd no sufficit h.
p Ultima. quasi dicat.
et si hec vba no expsse h
dicat tn tacite vim obti-
net ultime volutatis. B.
q Monsterio. p hac p-
bacone obtiebit abbas
si epus no pbaueit arp-
sbiteru vba ista alieata
mente dixisse. nec intelli
gas q ex hijs vbis p-
batur arpsbrm fuisse ob
latu deo monsterio cu suis
rebus siue mochu fuisse h
pbat q voluit sua bo-
na ad monsteriu puemisse
ut quelibz vba p q decla
ratur intetio testatis suf-
fice videtur. ff. de fun. in.
et le. cu de laniomis. §. asi
na. ad fi. et. ff. de sup. le.
. l. labeo. ad fi. nemo eni
estiand9 e dixisse qd no
mete cogitauerit. B.
r Monsterio. vn ex tuc
cessat ei9 iudiciu. xix. q.
ul. aute. si q mulier.
s Testis. vnus testis
solus no sufficit ad pba
cone. s. de testi. licz vniu-
sis. iiij. q. iij. §. iurisiuran-
di. tn si alie psupcoes as
sint sufficit ut h dz. et. s.
d testi. ptea. et. s. d p sup.
lris. et. c. iij. h no videtur
suffice hmodi admicula
ad pbadu intecoz abba
tis. s. q dcus arpsbr mo-
sterio obtulit se et sua cu
lra dic no tanq sufficiet
pbates h admiculates
et c. vn no debuit admit-
ti epus ad pbadu q ar-
psbr fuiss mete alieatus
qn in extremis ages di-
cebat q no poterat face
testametu. vel dic q ista
admicula sufficiut cu v-
nico teste et ideo audiri dz
epus ad pbandu q iste
arpsbr erat furios9 cu v-
ba illa expssit q pbato
sol9 testis remanz et sic
obtiebit eps als succubet q si obtulit se pbaturu pdca mos ei ge
redus fuit. ff. de pba. eca eu. B. sio debet suffice ad h ut testat9 de-
t Cofitete. vidz q talis ofes- cessisse dicat lz nlluz aliud testamtu
restaet. ff. o dona. ex hac scptura ubi. oino statur vbis testatis qre
g reqrit h alia pbaco. rnderi pt q lex illa loqtur i eo casu qn p tlia
vba aliqs expmit ultima volutate als talibus vbis no e cretedu n
h iurass in testamto. C. de pba. aut. h obtiet. et tuc heredes nece hnt
stare illi volutati. C. de fideico. aut. aplius h. vin. scptura illius legis
solemniter fca fuit du viuebat testator q fecit testametu h ille arpsbr
du viuebat nulla fecit scptura de vbis istis et ideo p9 morte illa co
fessio dz pbari p testes put abbas dicebat i sua peticone. ad h ut
sufficet vn9 testis et tn p se sufficent. B. u Probates. s. q obtulit
x Copote. h ideo dic q furios9 no pt face testamtu se et sua. B.

volūtatē exp̄ssit sup impeti-
tione mōsterij ppetuū ei silen
tiū imponatur ꝛ ↄpellatur re-
stitué mōasterio q̄cūqꝫ de bo-
nis ip̄ius ar̄p̄sb̄ri vel etiā mō-
sterij occupauit. si vero ltime
pbauerit ar̄p̄sb̄rm sup ultīa
volūtate q̄ p̄missa sūt aliena
ta mēte dixisse ad faciēdam
ei noīe prochialis ecc̄ie cui9
administracōnē gesserat dū
vixiss̄ restitucōꝫ bonoꝝ q̄ ip
sius ar̄p̄sb̄ri fuerāt mōsteriū
ↄdēnetur cū ide ar̄p̄sb̄r ab inte-
stato decesserit ip̄iqꝫ mōsterio
sup impeticōe ep̄i silētiū impo
natur De sepultur.
Leo .iii.

Nos instituta maiorū
patrū ↄsiderātes statuim9 v-
nūquēqꝫ in maiorū sepulcris
suoꝝ iacere ut p̄riarcharum
exitus docꝫ. nulli tn̄ negam9
ppam sibi eligé sepltură ꝛ éé
alienā. dn̄s enī ꝛ mḡr alienā
elegit ut ppriā. ſꝫ ꝙ dignus
ē oparius mercede sua terciā
ptēꝫ sui iudicij illi ecc̄ie dari
cēsemus in qua celesti pab̄lo
refici ↄsueuit. ut iuxta apl̄m
sint ↄsolacōnū socij ut fuerūt
passionū. et sic demū ubicūqꝫ
libitū fuerit eligāt sepulturā.
aliter ne fiat aūc. dn̄i nr̄i q̄ p
pp̄ham locutus est dicēs. ne
trāsgrediaris termīos anti-
quos quos posuerūt p̄res tui
sb̄ anath̄atis vinculo detesta
mur ꝛ ↄtradicim9. Leo ppa
oīb̄ fidelib̄ p dardaniā ↄsti

Relatū ē aurib̄ tutis.
nr̄is ꝛ .J. M. ut quicūqꝫ
amodo in mōasterio ↄuerti

voluerit siue in morte siue in
vita oīm rerū ꝛ possessionum
quas p salute aīe sue decre-
uerit dispōné medietatē ecc̄ie
ad quā dinoscitur ptiné reli-
quat. Inno. iii. ianuē. ar̄ep̄.

Fraternitatē tuā nō cre
dimus ignorarē mortu-
orū sepulcra ꝛ cimiteria apō
illas ecc̄ias ꝛ mōasteria et ex
ātiquo eē disposita ī quib̄ re
ligiosoꝝ fr̄m ↄuētus sūt ↄsti
tuti et orōnes atqꝫ missaꝝ so
lēniatā p viuis q̄ p defunctis
frequētius celebrātur. vn̄ ip-
soꝝ deuocōni ꝛ extreme volū
tati q̄ apud hmōi ecc̄ias sepe
liri desiderāt minime ↄtradicē-
dū est. Qui vero relictis ā
tiquis ecc̄ijs ꝛ patrū aliorūqꝫ
pentū suoꝝ sepulcris ↄtra cō
suetudinē patrū veteris testa-
mēti qui cū p̄rib̄ suis sepulti
esse legūtur ad noua ꝛ min9
religiosa loca se trāsferūt irra
cōnabiliter ꝛ ↄtra antiquā in-
stitucōnē facé videtur. vn̄ si. p.
de castello ↄtra ātiquā ꝛ racō-
nabilē ↄsuetudinē aliquid de
corpe suo sepeliēdo mādauit
ſꝫ nō p̄iudicat racōni ſꝫ virib̄
debꝫ caré. Quocirca. m. q̄. cor-
pus ip̄ius mōachis sā steffa
ni reddi facias et cū suis p̄ri-
bus sepeliri. Alex. iii. ep̄o spa
len.

De hijs q̄ in infir-
mitate vel sanitate cū bo
nis suis ad religiosa loca se
trāsferūt nichil tibi vel ecc̄ijs
a quib̄ receperūt salutis pa-
bula relinquētes. ſꝫ tue volu-
mus pru. innotescé ꝙ si in eg̃
tudīe ip̄a ad religioꝫ trāseāt

dūmodo de egtudine illa de-
cedāt de bonis suis ip̄is ec-
clesijs a quib̄ assumpti fuerit
canonica dꝫ porcō exhiberi. si
vero ad r̄ligiosa loca se in sa
nitate trāstulerit de hijs que
locis ip̄sis ↄferūt cogi nō pos
sūt aliq̄d p̄sc̄ptis ecc̄ijs imp
tiri ꝙ liberū est eis tunc bona
sua non solū religiosis ſꝫ etiā
quibuslibꝫ p̄uatis ↄferre p̄so
nis. Idem.

Ex pte canonicoꝝ obri-
gen. nobis ē intimatū ꝙ p̄or
de insula quedā prochianuꝫ
suū post appellatiōeꝫ ad nos
fcām in sua ecc̄ia sepeliuit ꝛ .J.
.M. q̄. p̄fatū p̄orē ↄpellas ut
mēoratis canonicis p̄dcā pro
chiani corpus restituat et ex
inde amicabiliter ↄueniat cū
eisdē. Idē decano ꝛ mḡro. r.

Cum liberū rauenatē.
sit ꝛ .J. ad audiētiā nr̄aꝫ
puenit ex ↄquestiōe abbatis
et fratrū sā martini laudiñ. ꝙ
cū p̄sb̄r quidā corp9 cuiusdā
mlieris put in ultima volūta
te disposuit ad eandē ecc̄iam
sepeliendō deferret. mōachi sā
vincētij laudiñ. corpus ip̄ius
violēter rape ꝛ in ecc̄ia sua se
pelire minime dubitarūt ꝛ .J. m.
q̄. si ita eē inueneitis p̄fatos
monachos ↄpellatis ut ossa
p̄fate mlieris ꝛ bn̄ficia q̄ oc-
casione sepulture ip̄ius cū in-
tegtate r̄cepisse noscūtur me
moratis frīb̄ restituant ꝛ de
cetero similia nō p̄sumāt.
Lucius. iii.

De uxore vero vtrū quē
admodum vir liberam
debeāt habere sepulturaꝫ no
bis videtur ꝙ nulla sup hoc
inter virū ꝛ mulierē sit facien
da distīctio ſꝫ utriqꝫ in casu i-
sto equalē eē credim9 facul
tatē. cū electō ista ad eū po-
tius statū ptineat in quo mu-
lier soluit a lege viri. Utrū
aūt pater quo magis voluit
minorēs filios valeat sepelire
nō inuenimus a sāis p̄rib̄ dif
finitū ꝛ ppterea terre ↄsuetu-
dini relinquēdū decēnimus.
Idē p̄posito ꝛ capi. fauenti.

Cum sup quodā cap̄lo
et .J. p̄ntiū aūc. statuim9
ut si aliquē prochianoꝝ vr̄o
rū alibi ↄtigerit eligé sepultu
ram de testamēto ip̄ius quarta
vobis porcō relinquatur.
Clemēs. iii.

Certificari voluisti a no
bis quō illa clausula q̄ in p̄ui
legijs solet appōni salua iusti
cia illaꝝ ecc̄iaꝝ a quib̄ mor
tuoꝝ corpora assumūtur intel
ligi debeat ꝛ expōni. Cū au
tē sup hoc articulo diuersa an
cessoꝝ nr̄oꝝ manauerit insti
tuta. leone iusticiā illā q̄nꝫ ter-
ciam ptē q̄nꝫ mediā. ꝛ urbano
quartā fore cēsentib̄. Nos ta
le p̄bem9 in hac varietate re-
sponsū. ut sic btūs Jeronim9
inquit. vnaqueqꝫ p̄uincia in
suo sensu habūdet ſm racōna
bilē ↄsuetudinē regionis illa
iusticia ēē medietatē vel ter-
ciam aut quartā pro locoꝝ

In nostra. prochianos. nam et monachi habent ꝓpl'm. xvi. q. i. agapitus. vnde nō potuerūt sibi eligere sepulturā quia b Legitimos. nec testamētū facere potuissent. ut. s. de ꝓbac. in pn̄tia. et. ij. q. vi. §. diffinitiua. ſ; pater p̄t eligē filio sepulturā ut dictū est. s. e. de vxore. quia p̄t ei facere testamētum insti. de popul'. sb̄sti. §. igitur. qd̄ verum est si ip̄e faciat sibi. nec filio impuberi facere p̄t. insti. de pupill'. subsṫi. §. liberis. et. ff. de inoffi. testa. papinianus. §. sed nec impuberis. tan.
c Parrochia. hic. s. c. prox. b.
d Armis. hoc inductū fuit fauore terre sancte

gerūt sepulturā apud hospitalarios ⁊ ideo quartā debēt restitue prochiali ecc̄ie. l Annos. isti nō elegerūt sepulturam nec eligē potuerūt. vn̄ restituere debēt hospitalarij p̄dci quicquid ip̄orum occasione receperūt. b. m Sponte. si spōte nō essʒ sepelieda i cimiterio ecc̄ie ... Ex pte. sponte. qꝛ. xxiij. q. v. placuit. sed si sic credebat euadere posse nō imputaretur ei ec̄ si sponte se p̄cipitassʒ de ponte ubi vidㄝbatur ꝙ euadē possʒ. ar. xiij. di. nerui. cū ꝓ bono aut licito hꝫ facē possʒ. vn̄ si q̄d cōtrariū faciat vel inde euēniat non imputatur. xxiij. q. v. de occidēdis. n Comunicabatur. vl

diuersitatibus attendatur.

Innocētiꝰ tercius ep̄o claremōteñ. et abbati maurieñ.

In nostra p̄sentia cōstitutis priore ecc̄ie montis ferrandi et ꝓcuratore hospitalariorꝫ claremonteñ. dioc̄. idē prior ꝓposuit ꝙ p̄dicti hospitalarij quosdā prochianos suos quorꝫ duo erāt infra ānos legitimos receperunt ad ecc̄iasticā sepulturam ecōtra p̄dictus ꝓposuit ꝓcurator ꝙ tam ex priuilegio q̄ꝫ ex indulgētia speciali licet hospitalarijs om̄es passim p̄ter excōicatos et interdictos ad ecc̄iasticam sepulturam recipe qui apud illos elegerit sepeliri. fidei quoqꝫ omissa in vltima volūtate relicta possunt licenter accipere soluta tātummodo quarta prochiali ecc̄ie de cuius prochia mortuorum corpa assumūtur p̄ter q̄ꝫ de equis et armis que indulta sūt ipsis in subsidium terre sancte de quibus quartā deducere non tenentur et. j. talem super hijs duximus sententiam ꝓferendam quod p̄dicti hospitalarij de cetero nō recipiāt prochianos ecclesie supradicte ad ecc̄iasticam sepulturā nisi apud eos elegerint sepeliri et tunc prochialis ecc̄ia de oblacōnibus lectis et alijs q̄ defunctus pro anima sua i vltima dispositione reliquit preter q̄ꝫ de equis et armis recipiat quartam partem et hospitalarij residuum habeant nisi dolo vel fraude eorū defunctus inductus fueit ad dispositionem hmōi faciendam. nichilominus ip̄is hospitalarijs iniungētes ut de quarta trium milium solidorꝫ priori satisfaciant memorato cū cōstet eos a prochianis eius illos solidos recepisse ñ sit sufficienter ostensum ꝙ eorꝫ oblati vel cōuersi fuissent. eisdē p̄terea duximꝰ iniūgendū ꝙ nisi ꝓbauerint ꝙ. w. prochianus p̄oris qui fuit interfectus in campis apud ip̄os elegerit sepulturam vniuersa que ip̄ius intuitu receperunt priori restituant memorato. alioquī quartam ptē solūmodo restituere teneantur. ꝓ illis vero quos constat infra ānos legitimos decessisse que sepulture eorūʒ gratia receperūt restituāt vniuersa.

Idē archiep̄o turoñ.

Ex pte parētum. M. nobis est intimatū ꝙ cum nobilis vir dn̄s de insula eidē posuisset insidias quā sollicitauerat sepe de stupro et ip̄sa garcionibus qui eam rapere nitebātur super quendam pontem occurreret tandē fugiens manus illorum in amnem de pōte cadens fuit casu submersa. Quo circa mandamus q. cū illa non sponte p̄cipitauerit se de ponte ſ; sicut superius est exp̄ssum casu ceciderit corpus eius tradi facias ecc̄iastice sepulture p̄sertim cum ex honesta causa fugisse noscatur et cui cōmunicabatur viuenti cōicandū sit iā defuncte.

Idē midrosieñ. arep̄o.

Sacris est canōibꝫ institutū ut quibꝫ non cōmunicauimus viuis non cōmunicemus defunctis et ut careāt ecc̄iastica sepultura qui prius ab ecc̄iastica vnitate p̄cisi nec in articulo mortis ecclesie reconciliati fuerint. vnde si cōtingat interdū ꝙ vel excōicatorū corpora ꝑ violentiā aliquorū vel alio casu in cimiterio ecc̄iastico tumulentur si ab aliorū corporibꝫ discerni poterunt exhumari debēt et ꝓcul ab ecc̄iastica sepultura iactari. ꝙ si discerni non poterunt expedire non credimus ut cū excōicatorū ossibus corpora extumulentur fideliū cum licet non obsit iustis sepultura nulla vel vilis. impijs tn̄ celebris vel speciosa non prosit.

Abolende. sepultura. sepultura dicitur locus siue terra ī qua fit sepultura. si in tali terra nullus vnq̄ꝫ fuit sepultus nec alias ē locus sacer ut cimiteriū licite p̄t vendi et ex ea p̄ciū recipi qꝛ nemo ꝯpellēdus est de suo bn̄ficiū facē. x. q. ij. p̄carie. et quilibꝫ rei sue moderator et arbiter est. C. manda. in re mādata. et iustū est vnicuiqꝫ sua ꝯmittere. C. de iudeis. nemo exterius. p̄t gͦ talis terra vendi cū non sit religiosa vel sacra. ſ; purus dꝫ talis locus. ff. de relig. l. ij. §. purus aūt. et. C. e. ti. l. locū. et. xij. q. ij. aurū. si enim tali terra aliquis sepultus fuerit et deuolūtate eius cuius erat locꝰ ammodo sacer factus ē

Innocē. iij. ep̄o magaleñ.

Abolēde consuetudinis puersitas apud mōtem pessulañ. ut dicitur inoleuit ut decedētibus non prius ꝑmittatur effodi sepultura q̄ꝫ pro terra i qua sepeliendi sūt certum precium ecc̄ie ꝑsoluatur et. j. M. q. cum loci diocesanus existas inhibeas clericis ne quicquā omnino p̄sumāt exigere hac de causa.

Gregorius. ix. episcopo. N.

Parrochiano tuo qui excōicatus ꝑ maifestis excessibꝫ videlicet homicidio incēdio violēta manuū iniectōe i psonas ecc̄iasticas ecc̄iarꝫ violacōne vel incestu fuit dum agēt in extremis ꝑ p̄sbr̄m suū iuxta formā ecc̄ie absolutus non debēt cimiteriū ⁊ alia ecc̄ie suffragia denegari. ſ; eius hēdes vel ꝓpinq̄ ad quos bō puenerūt ip̄ius ut ꝑ eodē satisfaciant. cen. sunt ec. compellēdi.

De partochijs et alienis parrochianis.

Ex cōcilio afric.

Si ep̄us ex donatistis ad catholicā vnitatē est cōuersus equalit' inter se diuidāt eas q̄ sic inuēte fuerit ubi ābe ptes fuerit id est ut alia loca ad illū alia ad aliū ꝑtineant ita ut ille diuidat qui amplius tpis in ep̄atu habet et minor eligat. qd̄ si forte vnus fuerit locus ad eū ꝑtineat quē plebs elegerit. ſ; si antiqui catholici suū voluerint ep̄m et illi suū qui ex donatistis ꝯuīsi sūt pluriorꝫ volūtas paucioribꝫ p̄feratur. si autē ptes equales sūt maioris tpis ep̄o deputetur. Si autē illa plurima loca inuenuntur in quibꝫ ambe ptes fuerint ut nō possint equaliter diuidi velut si in impari nūo fuerint distributis locis qui parē habent numerū. quicunqꝫ locus remanserit hꝫ in eo seruetur qd̄ dcm̄ est. cū de vno loco superiꝰ tractaretur.

Ex cōci. maguntiñ.

Ut dn̄icis vel festiuis diebꝫ p̄sbri anq̄ꝫ missam celebrēt plebē interrogent si alterius prochianꝰ in ecc̄ia sit q̄ ꝓprio ꝯtēpto p̄sbitero ibi velit missaꝫ audiē quē si inuenerint statim ab ecc̄ia abiciant.

Adrianus papa.

Nullus ep̄s alteriꝰ prochianū iudicaē p̄sumat et. j. nā q̄ eū ordinare nō potuit nec iudicaē p̄t.

Urbanꝰ. iij.

Super eo vero ꝙ apud vos intelleximꝰ dubitatū an qd̄ de finibꝫ et hijs q̄ finibꝫ coherēt nō prescribēdis

item pc̄co israhelitarꝫ. v. maxime. cū ex eo vtilitas deferatur ignorāti. tn̄ scd̄m leges nō tenetur heres ex delicto defuncti nisi inq̄ꝫtum ad ip̄m puenerit. vel nisi lis ꝯtestata fuēit cū defuncto. C. si ex delic. defunc. l. vna. ſ; ex ꝯtractu vel quasi defuncti heres indistricte tenetur. ff. de acti. et oblig. ex depositi. et. ff. de reg. iur. ad ea. in fi. §. in cōtractibus. nisi in duobus casibus. vnus est. ff. si mes. fal. mo. dix. l. si duobus §. ulti. alius est. ff. de tributor. illud. §. ulti. bernhar.

... Ecc̄iasticas. isti ip̄o iure sūt excōicati. xvij. q. iiij. si q̄s suadēte. e Violacōne. violatores ecc̄iarū nō sūt ip̄o iure excōicati ſ; tāq̄ꝫ sacrilegi excōicādi. xvij. q. iiij. sicut antiquitus. et. c. si quis domū. idē est si quis res ecc̄ie inuadat tāq̄ꝫ sacrilegus excōicetur. s. de fo. cō. conquestus. f Iuxta formā. de qua habes. j. de sen. ex. ex tenore. et. c. cū desideres. i. sen. et. c. a nobis. g Denegari. qꝛ ex quo cōmunicauimus ... care debemus. s. e. ex pte. et. xxiiij. q. ij. sana. Itē est hꝫ ar. cui vnū sacramētū ꝯceditur vel negat' et alia intelligūtur ꝯcessa vel negata. v. di. ad eius. xcv. di. illud. et. xxiij. q. ij. c. ul. ꝯtra. j. de torne. c. i. et. j. de rap. sup eo. vbi ꝯceditur penitētia ⁊ eucaristia ⁊ tn̄ denegat' ecc̄iastica sepultura. ſ; illd̄ fit ad terrorē aliorꝫ. h Hēdes. similē casū hēs. j. de rap. in lr̄is. et ita ex hꝫ c. et illo patet ꝙ hēdes ꝯueniūtur ex maleficio defuncti licet nichil inde puenerit ad eos q̄ꝫuis lis ꝯtestata non fuerit cū defuncto cū ad eos bona defuncti puenerint ut hic dicit. et. xvi. q. vi. si ep̄s. j. de vsur. tua nos. et intellige hēdē esse hēdis heredē. ff. de ver. sig. hēdis. sic hēs hēdis testatoris est heres. C. de heredi. insti. l. ult. nā et hm̄ legē heres tenetur ꝯdicōne furtiua. ff. de ꝯdic. fur. si ꝓ fure. §. si cōdicō. in casu etiā tenetur filius ꝓ p̄re licꝫ nō sit heres. C. de p̄uil. cū ex sola. li. xij. quelibet eni actō ad hēdē et adūsus hēdē trāsmittitur. C. de ꝯtra. et cōmit. sti. veteris. et. l. ul. C. ut ac. ab hē. et cō. hē. l. vna. et in delictis licꝫ ad hēdē nichil puenerit. ar. i. q. iiij. §.

200

ꝯuenēt inter se. alternis annis p̄cipient redditus. ff. ꝯmu. diuid. l. cōmuni diuidūdo. §. cū de vsufructu. vincentius.
u Ut domicilis. si alterius. alienus prochianus dicitur licꝫ cōparauerit domū nō cā habitādi. solā eni habitacōnē cōpare in aliena ciuitate nō facit domiciliū. ff. ad municip. libtus. §. solā. secus si in vtraqꝫ cā inhabitādi. ff. e. assumptio. §. iuris prudētibꝫ. vincētiꝰ.
x Cōtēpto. bene dixit ꝯtēpto qꝛ ex iusta cā absens bene potest audire diuina in ecc̄ia ad quam venerit. ar. vij. q. i. episcopi vel p̄sbiteri. xxij. di. c. ulti. et est si. de pe. di. vi. placuit. lxxi. di. si primatus et. ix. q. ij. per totum. bernhardus.
y Nullus. presumat. nisi eo domicilium transtulerit. C. de incol. et ubi quis domi. ha. si in patria. li. x. et nisi ibi deliq̄rint. j. de rapt'. c. i.
z Ordinare. sic. ix. q. ij. ꝑ totum. ar. contra. xxv. di. plectis. vbi dicitur ꝙ archidiaconus potest iudicare ſ; non ordinare. illud sic expone. sicut episcopus non potest alienū prochianum ordinare sic nec iudicare. secus est de inferiorbꝫ iudicibus sicut sunt archidiaconi et ceteri p̄lati qui pn̄t iudicare sed nō ordinare. et ita ar. habes hꝫ ꝙ sententia a nō suo iudice lata nō tenet. s. de iudic. at si clerici. ubi de hoc. et. C. si a nō cōpe. iudi. l. iij. et. s. de cōsue. ad nostram. nisi i casibus qui notantur. s. de fo. compe. cū sit generale.
Super eo. coherēt. p̄ncipaliter sic intelligitur illd̄. q̄ religiosꝫ adherēt religiosa sunt ut. ff. de rei ven. que religiosis. et. ff. de cōtrahē.

statutū p canones esse dinoscitur sit in prochiarū limitibꝫ sicut in puincialibꝫ admittēdū. rn̄demus qꝫ hīc videtur in vtroqꝫ seruādū si fines legitima pbacōne vel alias indubitata fide cōstitit ecclīastica ordinacōne statutos. Ele.

Significauit nobis acon̄. eps qꝫ cū post recupacōe acon̄. ciuitatis ad habitandū in ea se qꝫ plurimi otulissent qui an̄ gn̄alē occupationē terre sancte i aliis ciuitatibꝫ regni ierosolomitani elegerāt māsionē et .j. f. t. m. q. p̄dictoꝝ locoꝝ p̄latos ut si bi nullā in p̄dictos acon̄. habitatores usurpēt iurisdictionē nec ab eis tēporalia exigant quibus spiritualia non ministrāt districtōne qua cō uenit cōpellatis ita qꝫ si de agris in eoꝝ prochia ostitutis fructus pcipiūt et in vltra marinis ptibꝫ rōne p̄dioꝝ decime psoluētur deinceps eis ipas cum integritate psoluāt deō vero acon̄. tāqꝫ diocesano suo cogantur de ceteris rn̄dē.

De decimis primiciis et oblationibus.

Nero. sup ezech.

Decimā ptē omniū frugū leuitice tribui populus ex lege debebat. rursus ex ipis decimis leuite hoc est inferiorū ministrorū gradus decimas dabāt sacerdotibꝫ. erāt qꝫ et alie decime quas vnusquisqꝫ de pplo israhel i suis horreis sepabāt ut omederet eas cū iret in tēplū in vrbe ierusalē et in vestibulo tēpli sacdotes et leuitas ad conuiuiū inuitaret. erāt aūt et alie quas paupibꝫ rectō debāt

āt vero primicie quas de frugibus offerebāt nō erāt speciali noīe diffinite sꝫ offerentiū arbitrio derelicte. traditionem qꝫ accepimus ebreoꝝ nō lege pceptā sꝫ arbitrio magistroꝝ inolitā qꝫ qui plurimū .xl. ptē dabāt sacerdotibꝫ qui minimū .lx. inter .xl. et .lx. licebat quodcūqꝫ voluissent offerre. qꝫ igitur i pēthateuco dubiū derelictū est hic specialiter diffinitur ppter sacerdotum auariciā ne amplius a pplo exigāt in primiciis offerendis. Paschalis .ij.

Nouū genus exactōnis est ut clerici a cleicis decimas exigant cū nusqꝫ i lege dn̄i sꝫ legamus. nō eni leuite a leuitis decimas accepisse legūtur illi pfecto clerici qui a cleicis spūalū ministeioꝝ labores accipiūt decias eis debēt. Adrian.

Ewigoř. et herfoř. epis.

Ex multiplici oquestione .v. p̄sbri accepimus qꝫ cū inter abbatē de brudeia de consensu totius ouētus et p̄dictū p̄sbiterū talis intercesserit cōuentio scripto mōchoꝝ autētico roborato qꝫ monachi dicto p̄sbro et ecclie sue de blado et vniuersis legumīnibus qꝫdiu viueret decimas psoluerent exceptis minutis decimis quas idem p̄sbiter quietas clamauit idem abbas a nob priuilegiū obtinuit ut de laboribus quos pprijs manibꝫ ac sūptibꝫ excolūt nulli decimas soluē tenerētur et .j. vnde qꝫ nō fuit nostre intentionis p priuilegiū nr̄m ouētiom derogare p̄dicte. M. q. abbatē et mōchos ut eandem

cōuentionem nō obstāte dicto priuilegio nisi de ipa cōtineatur in eo inuiolabiliter teneant et obfuēt vel ex inde secum pacifice conueniāt appostpo. ōpellatis. A. de thome

cantuarien̄ archiepo.

Commissum est et .j. puenit ad nos qꝫ monachi de bosse ecclie sancte marie in cuius prochia omorantur decimas ex integro nō psoluūt. Ea pꝫ pter .m. q. eos ut decimas de terris cultis in quibꝫ olim domus ostructe fuerāt p̄fate ecclesie cū ea integritate psoluāt qua priusqꝫ in eadē eccīa vel prochia morarentur solebāt psolui compellas. et sicut etiam de pascuis olim decime soluebantur ita nūc de eisdem ad frugū fertilitatem trāslatis decimas volumꝰ absqꝫ diminucōne psolui. Alexāder .iij. cātuř. arepo et eiꝰ suffrag.

Peruenit ad nos et .j. m. q. prochianos vestros monere curetis et si opus fuerit sub excōicacōnis districtione ōpellere ut de puentibus molēdinoꝝ et piscariarū feno et lana decimas ecclesijs quibus debentur cū integritate psoluāt. Idem witomeń. epo.

Nuncios et .j. m. q. prochianos tuos de apibꝫ et de omni fructu decimas psoluere ec. dis. cōpellas. Idē

Oxomen. episcopo.

Cum homines de hortoń. de frugibꝫ .ix. ptibus sibi retētis decimā ecclie cuius prochiani sūt sine diminucōne psoluere teneātur et anteqꝫ id faciant seruientibus et mercēnarijs suis de frugibꝫ nō decimatis debita totius anni p seruitio suo impendāt. tūc demū de residuo decimā psoluētes. m. q. eos cogatis ut decimam statim fructibus collectis psoluant atqꝫ de subtractis et retentis dignā satisffactōnē exhibere pcurēt. Idē

de monachis de neucleń.

Dilecti filij abbas et fratres sancte crucis sua nobis conquestione monstrarūt qꝫ p̄dia vnde decimas et in magna pte sustētacōe cōsueuerāt habere a plerisqꝫ laicis oduxistis et recepistis ad firmā vn̄ qm̄ idē fratres ex hꝫ grauantur enormiter nec fuit intentionis nostre aut antecessoꝝ nostroꝝ ut de possessionibus quas cōducitis decimas nō soluatis. m. q. de p̄dijs que oduxistis in prochijs suis de quibus osueuerūt decimas pcipere plenarie soluatis eisdē vel cū ipis amicabiliter opponatis. Idē abbati et fratribꝫ

Suggestum est dolen̄. ex pte vestra qꝫ abbas et fratres monasterij de vrsin̄. decimas a vobis auferre conantur et .j. Dis. v. m. q. cū p̄dicto abbate et fratribꝫ sup ipis decimis cōponatis nam quādo romana eccīa ordini vestro p̄uilegia de decīs dederat ita erāt rare abbatie vr̄i ordis qꝫ exinde nulli poterat de iure scādalū suboriri. sꝫ nūc intm̄ augmētate sūt ac possessioībꝫ ditate qꝫ multi viri ecclīastici de vobis apud nos q̄relā sepe pponūt.

Ex pte tua . p decessores . scz pascalis . ij . et . gg . xvi . q . i . decimas . xij . q . i . qz tua b Laborũ . h intellige de pprijs possessionibz et non de conductis ad firmã . s . e . dilecti . quia vero de decimis monachorũ varie loquũtur iura . ideo nota q monachi in primitiua ecclesia decimas dabãt de pdijs et laboribz suis tanq̃ laici de conductis . ar . xvi . q . i . alia causa . et . c . gñaliter . et . xij . q . i . duo . in fi . usqz ad tẽpus pascalis . ij . postea vero idem pascalis et conciliũ mogũtinũ statuerũt q nec mõchi nec religiosi nec aliq̃ õuiter viuentes decimas de suis laboribus soluerent . xvi . q . i . questi . et . c . decimas . tpe vero p cedente adrianus papa solis ei:

et . J . de sen . ex . inter alia . et . s . de iudi . cũ venissent . xi . q . iij . ¶ . ex hijs . et priuilegiũ aliquid debet ocedẽ alias inutile esset . J . de priui . i hijs . b Intelligeremus . ar q a forma verborũ sine certa scientia non est recedendum . xxxi . di . omnino . ff . de l . iij . non aliter . et . xxxi . q . i . ¶ . si qs quõ virginibus . C . de cadu . tol . l . vna . ¶ . si vero . et de cõ . di . iiij . si qs psbr . et . s . de trãsla . inter corpalia . et . C . de pecu . eius qui libertatẽ meruit . l . vna et . xxx viij . q . i . sic eni . v . cũ vero dic . ego dico nõ dũs

Idem terracoñ . archiepõ.

Ex pte tua ad nos noueis pueisse q albi monachi et nigri et alij religiosi eccie tue iurisdictionis reddi tibus decimarũ occasione priuilegiorũ que sibi ro . indulsit ec . spoliare psumũt . sane nolumus te latere q p decessores nostri fere omnibus religiosis decimas laborũ suorũ ocesserant . sed p decessor noster adrianus solis fratribz cisterciẽñ . ordinis et tẽplarijs et hospitalarijs decimas laborũ suorũ quas pprijs manibz vel sũptibz colũt indulsit . ceteris vero ut de noualibz suis q̃ pprijs manibz vel sũptibz excolũt et de nutrimentis aĩaliũ suorũ . et de ortis suis decimas nõ psoluant quẽ sumus super hijs imitati . quare hij quibus indultũ est hac occasione decimas de alijs rebus eccie sue nõ pñt subtrahere vel sibi aliq̃d vlterius vẽdicare. Idẽ.

Licet de benignitate se . ap . sit vobis indultũ ut de laboribz q̃s pprijs manibz vel sũptibz colitis nemi decimas soluere teneamini . ppter hoc tñ nõ est licitũ vobis decimas de terris vr̃is subtrahẽ quas traditis alijs excolendas.

Ad audientiã nr̃am Idẽ et . J . illud priuilegij capitulũ praua quidam interptacõe puertẽtes quo cisterciẽñ . indulgetur ne de laboribz quos pprijs manibz aut sumptibus excolũt quis decimas ab eis exigat asserunt q pro laboribus noualia intelligi debent et . J . m . q . nõ pmittatis h

fieri . nã si intelligeremus tãtummodo de noualibus ubi ponimus de laboribz de noualibz poneremus. Idẽ brixieñ . epõ.

Quoniam a nobis sollicitudo tua requirit q̃d de decimis noualium tue dioc̃ . tibi sit statuẽdũ . rñdemus ut si terre que arabiles sunt intra certã alicuius ecclesie prochiam fuerint decimas earum tua parte retenta eidem ecclesie facias assignari . alioquin ipsas scdm discretionẽ a deo tibi datam alij ecclesie deputare vel ad opus tuum poteris retinẽ. Idẽ remeñ . arepõ.

Parrochianos et . J . cum decime non ab homine sed ab ipo domino sint institute quasi debite exigi possunt.

Idem ambianeñ . epõ.

Ad hec donationẽ decime quã abbas sci . s . de mõsterijs cuidam laico concessit per successionem tenendam . qm sanctuarium dei iure hereditario possideri nõ debet viribus carerere decernas et laicum nisi decimam ipsam ipi ecclesie libere resignauerit vinculo excõicationis astringas. Idẽ marsilienñ episcopo.

De terris quas iudei coluñt tue prudentie rñdemus ut eos ad decimas psoluẽdas vel possessiones penitus renũciãdas cũ omni districtõe cõpellas ne forte occasione illa ecclesie valeant suo iure fraudari. Idem.

Quamuis sit graue nimis et diuini dignũ animaduẽsiõe iudicij habeatur q laici quidã qd sacerdotũ est in ecciasticis rebz

Cõcesserit . laici eni sine pcco nõ pñt retinere . i . q . iij . puenit . et . J . e . phibemus . sed nũquid pñt dari laicis in feudũ . dicendũ ẽ q nõ qz decime sũt oibus in domo dñi . xvi . q . i . reuertimini . et . q . vij . decimas . debent eis dari a q̃bz spũalia recipiũtur . xiij . q . i . ¶ . hijs ita . et pterea feudũ trãsit ad hẽdes h decime nõ . s . e . ad hoc . et ita laicis ocedi nõ pñt in feudũ qz eas possidere nõ pñt . s . de pscrip . cãz q̃ . et . xvi . q . vij . c . i . et . q . iij . ¶ . pt . in . v . itẽ decime deo mandãte . zc̃ . et h ideo qz dãtur intuitu diuini obsequij . xiij . q . i . ¶ . hijs ita . et . xvi . q . i . questi . et . s . e . nouum . et . J . e . tua nos . vñ in laicũ cadere nõ pñt sicut nec ius e:

certis . qz si decime ille sint infra limites alterius epatus nõ adherẽtes limitibz pñt tũc pscribi dũmodo habuerũt titulũ ex quo cãs habeãt pscribẽdi . J . e . dudũ . s . de pscrip . ad aures . q̃ sic intelligitur si vis intelligere difficile id est impossibile quasi nõ possit pcipere decimas in alieno epatu tũc intellige de decimis in limite positis et limiti adherẽtibz qz ille pscribi nõ pñt qz sic p osequẽs z fines pscribi posset qd fieri nõ pt ne fines epatuũ ofundãtur ut hic dicit et . xvi . q . iij . quicũqz . et . c . licz in regulis . et . c . inter memoratos . et idẽ ẽ in prochijs limitatis . s . de prochi . sup eo . et sic intellige qd h dicit . b.

vsurpant maiorẽ tñ formidinem incurrũt q fomitẽ sui erroris dicitur in ipo clero aliquotiens inueniri dũ quidã platorũ eccie decimas z eccias disponere eis indulgẽt et cos in deuia mortis impellũt qui p dicacõne eorũ ad viã vite fuerant reuocãdi . et . J . Statuimus ut si quis alicui laico in seculo remanẽti ecciam decimã oblacõneqz ocesserit a statu suo sicut arbor que inutiliter terraz occupat succidatur et donec emendet dolore sue iaceat prostratus. Idem.

Cum sint homines in prochia vnius eccie sicut asseris qui terras in alia prochia excolũt . t . dis . nos sbsuluit cui eccie de terris illis decimas soluere debeãt et . J . Sane nõ est nobis facile sup hoc certũ dare rñsũ cũ aũctes sanctorũ patrũ etiam sint diuerse . et ideo in hmõi dubitacõne ad consuetudinẽ duximus recurrẽdũ et attẽdẽdũ etiam si ille ecclesie in vno sint vel in diuersis epatibus ostitute . qz difficile nimis videtur ut vna eccia in epatu alteri9 recipiat decimas cũ ex h fines epatuũ ofundi nõ immeito viderẽtur. Ex oci.

Prohibemus ne lateraň . laici decimas cũ animarũ suarum periculo detinentes in alios laicos possint aliquo modo trãsferre. Si quis vero recepẽit et eccie nõ reddiderit xpiana sepultura priuetur. Lucius tercius strigoniensi archiepiscopo.

Ad apostolice sedis regimen et . J . Intelleximus q quedã osuetudo in vngaria inoleuit ut multitudo ipsi plerũqz de prochia vnius episcopi in dioc̃ . alterius transferatur in qua licet p multa tpa morã traxerit . vterqz tamẽ eporum tã is cuius prochiã reliquerũt q̃ is cuius prochiam sunt facti decimacõnẽ requirit. Ideoqz tua nos duxit fraternitas osulẽdos cui potius decime sint reddẽde. Noueris igitur q equũ est ut illi eccie decime psonales reddentur ab eis in qua ecciastica pcipiunt sacramenta . decimas vero messium vel fructuũ arborũ si coluerint in alia prochia q̃ in ea in qua habitant quoniã a diuersis diuisa osuetudo tenetur . tu eligas in hoc casu qd psuetudinẽ diu obtẽtam ibidẽ noueris obseruatũ. Clemens tercius.

Ex pte canonicorũ eccie tue nobis est querela pposita q q̃dã agricultores cũ simul vel diuersis tpibz anni in eodẽ orto vel agro diuisa semina sparserunt nõ nisi de vnius illorũ seminũ fructibz decimas illi psoluũt et . J . m . q . si rẽ noueis taliter se hre agricultores

illos ut de omnibus pdiorum fructibus decimas absq3 diminutione psoluāt ec. cē. compellas.

Celestinus tercius.

Non est in ptāte hoim cū plātāt arbores vel aliq̄ semina terre mādāt et c. Reuera sicut sancti pres in suis tradiderūt scripturis de vino grano fructibus arborum pecoribus ortis negociatione de ipa etiā milicia de venacōe et de oibus bonis decime sūt mistris eccie tribuēde ita ut q̄ de hijs eas soluere neglexerint eccliastica districtione debēt pcelli et c. voluimus ergo et districte pcipimus quatenus anq̄ deducatis de bonis pdcis expēsas decimas eccijs ad quas ptinēt cū integritate debita psoluatis. Idē.

Ex trāsmissa q̄rela rectoris eccie de. n. intellexi mus et c. Quia fidelis hō de oibus q̄ licite pt acquirere decimas erogare tenetur. m. q. h. militē ad solutionē decimarum de hijs q̄ de molēdino ad vētū puemūt sine diminucōe aliq̄ opellatis. Innocentius. iij. pistorien. episcopo.

Nobis. t. f. requisiuit et c. Cū igitur quilibet decimas solué teneatur n̄ a pstacōe ipsarum specialiter sit exēptus. f. t. t. r. q a dātibus et recipiētibus possessiones ad firmā de fructibus quos pcipiūt decie sūt soluēde, nisi ab eis ostēdatur q̄liter ab hmōi sint immunes.

Idē vercellen. epo.

Tua et c. porro cū laicis nulla sit de spūalibus cōcedēdi vel disponēdi facultas imperialis ocessio q̄ticūq3 gnalit' fiat nemine pt a solucōne decimarum eximé q̄ diuina ostitucōne debētur nec occasione decimacōis ātique licz in feudū decime sint ocesse sūt decime noualiū vsurpāde cū in talibus nō sit extēdēda licētia s3 potius restringenda. Idem eidē.

Tua nobis. f. intimauit q̄d quidā laici decimas eccijs et clericis tuis puersis machinationibus subtrahere moliuntur. quidam enī ex eis semen et sumptus qui fiūt in agricultura dicunt primitus deducendos et de residuo impendendam decimam asseuerant. Alij vero de portione fructuum quam a colonis accipiūt partem decime separātes eā cappellis suis aut alijs clericis

aut etiā paupibus cōferūt vel in vsus alios p sua volūtate cōuertūt. nōnulli etiā vitā clericorum tanq̄ abhominabilē detestātes decimas eis ob h̄ subtrahé nō verētur et c. Verum si ad deū a quo cūcta bona pcedūt assertores hmōi debitū respectū haberēt ius eccliasticum diminuere nō otēderēt nec decimas que tributa sūt egētiū aīarū psumerēt detiné. Cū enī deus cuius ē terra et plenitudo eius. or. ter. et vni. qui ha. ī eo deterioris odicōnis esse nō debeat q̄ dñs tpalis cuius statutū de terris quas exhibet alijs excolendas nō quidē deductis sūptibus aut semine sepato necessario cū integritate psoluitur. nimis pfecto videtur iniquū si decime quas deus in signū vniuersalis domini sibi reddi pcepit suas esse decimas et primicias asseuerās occasione pmissa vel excogitata magis fraude diminui valeāt cū deo debita sit solutio decimarum in tm̄ ut ad eas clericis exhibendas quibus eas ipe p suo cultu ocessit laici si moniti reddé noluerint ecclesiastica sūt districtōne cogendi ut cū de cūctis omnino puētibus decime sint reddēde sicut colonus de pte fructuum q̄ sibi remanet rōne culture. sic et dñs de porcōne quā pcipit rōne terre decimā reddé sine diminucōe tenetur. p textū vero nequicie clericorū nequeunt eas nisi quibus ex mandato diuino debētur p suo arbitrio erogare cū nulli sit licitū aliena cuiq̄ ocedé pter dñi volūtatē. et c. Nos igitur pati nolumus ut eccliarū et clericorum iura psūpcōne qualibet minuātur. M. q. omnes qui rōne psonarū aut etiā pdiorum decimas eccijs et clericis tue dioc. exhibere tenētur ad eas cū integritate reddēdas ap. re. cōpellas. Idē abbati scē colūba

Ex pte tua et c. Ne sen. cū tibi q̄d maius ē sit cōcessum ut videlicet decimas de laboribus terre prochiarū tuarū cū integritate pcipias de noualibus eas exigé satis potes quia ubi maius ocedituг minus cōcessum esse videtur.

Idem helien. episcopo.

Pastoralis officij et c. explicari postulasti utrū quis possit de molēdinis et piscarijs necessarias expēsas deducere priusq̄ soluat decimas ex eisdem sicut est in negociatione concessum. ad q̄d rñdemus q licz circa res acquisitas vel factas de pecunia decimata cū ipe vendūtur credamus deducēdas expensas et de residuo quasi de lucro decimas persoluendas ut si vendatur domus ager vinea clibanus molendinum grex aut qualibet

dare debet. alij dicūt et melius q̄ de immobilib⁹ nō tenetur q̄s sol
uere decimā q̄ res ad quēlibet possessorē trāsit cū onē suo. ut .ī. e.
non sit. qm̄ cū deus alienā terrā dederit filijs israhel tm̄ de fructib⁹
sibi dari decimas mandauit. et si de possessionib⁹ decima daretur ci
to possessiones deuoluerentur ad ecc̄ias. sed nūquid doctor de col
lecta et aduocatus de aduocacōne mercenarij de mercede tenētur
soluere decimā. vtiq̄ .xvi. q. i. decime. a Emptas. causa merce
monij de pecunia deciata
b Deducendas. quia
tunc intelliguntur p̄diales decime esse.
c Qm̄ illud qm̄ poti⁹ illatiue q̄ causatiue po

[illegible]

merces. expensas tn̄ q̄ fiūt p fructibus pcipiēdis ex illis de quib⁹ fructib⁹ puenīūt nō credimus deducendas. etiaz si fuerit decimate. qm̄ salua decima fructus efficiuntur coꝝ qui faciūt ipas expensas. fructus autē ipos alienari posse nō credimus nisi cū onere decimarū nec p restaurādo detrimēto quarūlibet rerū ex q̄bus decime psoluūtur credimus deducēdas expensas de puētib⁹ decimādis q̄ penes dn̄m res pmanent restaurate ut si pars aliqua moriatur armēti deterioretur vinea. porcō mercis depereat vel totus clibanus destruatur. Idē.

Cum otingat interduz in tua dioc̄. et .ī. cū i quibusdaz prochijs ad quasdaz ecc̄ias vel psonas ecc̄iasticas ab antiquo ptineat pceptio decimarū ꝛ de nouo fiāt noualia in eisdē queris a nobis ad quē hmōi noualiū decima incipiat ptinere. Vn̄ inqui. t. t. r. q̄ cū pceptio decimaꝝ ad prochiales ecc̄ias de iure ōmuni ptineat decime noualiū q̄ fiūt in prochijs eorūdem ad ipas pculdubio ptiné noscūtur. n̄ ab hijs qui alias pcipiāt decimas rōnabilis causa ostēdatur p quā appareat noualium ad eos decimas ptiné. Idē

Episcopo beluacensi.

Cum in tua dioc̄. quedā monasteria et ouētuales ecclesie in multis prochijs maiores decimas pcipiāt et mi

loquitur de osuetudine ut ibi notatur in. fi. illius glo. q̄ incipit. sic
n Noualiū. h̄ ad aliū ptinent noualia et ad aliū decime. vn̄ signa
tur otra. s. e. ex pte. in. illud intelligitur cū aliquis obtinet decimas
p p̄uilegiū in quo casu dz habē noualia. q̄ ex quo cis ocesse fuerit
decime simpliciter ꝛ noualia que postea ibi surgūt. ī. de priuil. q̄
q̄ circa. nā verbo gn̄ali simpliciter posito significabit decimas p
sentis tpis et futuri. ff. de seruit. vr. p̄di. si seruitus. et. C. q̄ res pig.
ob. pos. l. ulti. et. xix. di. si
romanoꝝ. sed h̄ loquitur
cū hz decimas ex p̄scp̄cō
ne q̄ p h̄ nō p̄scribit no
ualia et sic intelligitur.
sequēs. et h̄ intellige al
legato titulo ꝛ pbato. ī.

[illegible]

nutās de quibusdā fructib⁹ annuatī pceptis nō fuerūt decime psolute et .ī. rn̄demus q̄ si fructus p̄dicti de illa terra puenīūt de qua monasteria vel ouētuales ecc̄ie aliquos pcipiebāt rōe decimarū puēt⁹ eis pculdubio decime fructuū debētur eoꝝ cum ipis terra illa ab āntiquo fuerit decimalis et nō debeat vna eadēq̄ ecc̄ia diuerso iure cēseri. alioquī prochialib⁹ ecc̄ijs exsoluātur ad quas de iure oūi spectat pceptō deciaꝝ. Idē vesprimien.

Ordū adūsus fra epō tres ierosolomitanos hospitalis sci stephani de pponēte in nr̄a p̄ntia qōnē q̄ ipsi decimas de laborib⁹ rusticoꝝ suoꝝ vesprimien. ecc̄ie debitas nō pmitterēt tibi decimas solui et .ī. oparētib⁹ igitur te ac ipis statuto tmīo corā nob. h. p̄sb̄rm car̄d. tibi et eis ocessimus auditorē coraz quo decimas terraꝝ q̄ p rusticos hospitalis vesprimien. dioc̄. excoluntur ꝛ de sirogan. et de nouacularia ecc̄ias q̄ p ipsos hospitalarios detinentur intēcōe tua de iure oūi fundata petisti. prior aūt hospitalis in p̄dcis decimis et ecc̄ijs p̄scp̄cōez allegās pposuit se nō teneri tibi sup hijs rn̄dē. qō cū p auditorē ad nr̄az audiētiā peruēissz mādauim⁹ q̄ idē p̄or p̄scp̄cōis titulū quē allegauit pbaret q̄. b. regis ac regine vngarie p̄uilia exhibuit q̄ ecc̄iam sci stephani ad quaz

[illegible]

a Predictā. quā si pp̄a ex certa sentētia vel scientia ofirmasszvale
issz et ex ea supsissz vigorē licet ex se nulla fuerit. ar. s. de pac. quoti
ens. s. de transac. c. i. xcvi. di. bene quidem. et. ij. q. i. in primis. B.
b Laicali. ut. xvi. q. vij. si quis deinceps. vnde titulus talis habe
tur p non titulo. c Alijs. i. q. vij. daybertū. et .ī. de donac̄. inter vi. et vx. nup. q̄ p
non dato habetur qō ab illo donatur qui nō p̄t
de iure donare. ī. de iur. pa. qō aūt in fi. ar. otra. ff. de acqui. re. do. nō
est nouuz. ff. de vsufruc.
qō nostrū. ff. de otrahē.
emp. rem alienā.
d Possidē. xvi. q. vij.
c. i. et. s. de p̄scrip. cāz q̄.
quia spūalia nō cadūt in

[illegible]

dicte ecc̄ie cum eisdē decimis ptinebāt in ppetuā elemosinā hospitali donacōnis titulo cōcesserūt ofirmacōnis. C. pp̄. p. n. scriptū exhibēs p qō pbaē volebat ocessionē p̄dcāz plenum habere vigorē et .ī. Cetērū ex pte tua fuit ppositū q̄ in decimis et ecc̄ijs a rege ꝛ regina donatis p̄scriptionē nō poterat opponere pars adūsa q̄ nec a donacōne ipoꝝ initium habere poterat nec a ofirmatione p̄fata tm̄ effluxit tpis q̄ possit p̄scriptio ofirmari et sic donatiōis regis ac regine allegatus titulus null⁹ erat cū sacrilegij crimen incurrat qui ecc̄ias vel ecc̄iasticuz aliquid de manu receperit laicali et .ī. Nos igitur cū donatores p̄dicti oferre nō potuerint alijs que ipi de iure nō poterāt possidere et per ofirmationē p̄dicti clementis sup ecc̄ia sancti S. hospitali cū decimis et alijs ptinētijs ad se factā ec̄ si autēticū appareret iuri ep̄ali nullatenus derogaret sentētialiter phibemus ne fratres hospital p̄sumāt vlteri⁹ impedire quomin⁹ decimas pcipias memoratas et pacifice possideas in fuarū. Idē i oa. ge.

In aliquib⁹ regionib⁹ q̄dam pmixte sunt gētes que s̄m suos ritus decimas de more nō soluūt q̄uis cēseantur nomine xp̄iano hijs nonnulli dn̄i p̄dioꝝ ea tribuūt excolēda ut decis defraudātes ecc̄ias maiores inde redditus assequantur. Volētes igitur super hijs ecc̄iaꝝ indēmitatibus puidē statuimus ut ipi dn̄i talib⁹ psonis ꝛ taliter sua p̄dia excolenda cōmittāt qō absq̄ otradictōe ecc̄ijs decimas cū integritate psoluant et ad id si necesse fuerit p cen. ec. cōpellātur. ille quippe decime necessario soluēde sūt que debētur ex lege diuina vel loci cōnsuetudine approbata.

tū eciq̄ lōga. s. de p̄scrip. qm̄ omne. sed h̄ non p̄t habē bonā fidē
quia de iure diuino debentur et ita nō possz p̄scribē ergo nec osuetudo ibi locū habere p̄t. hoc dico in laicis quia clerici vel ecc̄ia cōtra clericos nō solū ptē p̄scribē p̄t sz ec̄ totā decimā. vn̄ dicit decretū. qui minus dedit decimas modo emēdet. xvi. q. vij. quicunq̄. B.
a Cum non sit. solucō. quia ut hic dicitur illas sibi dn̄s in signuz
vniuersalis dominij reseruauit. s. e. tua nobis. et ideo sine ali
qua diminucōne expen
sarum sunt soluende ut
ibi dicitur. et c. cum ho
mines. sz nō refert multū
utrū p̄cedat solucō deci
maꝝ exactōnē tributo

[illegible]

Idem in eodem.

Cum non sit in homine q̄uid semen serēti rn̄deat. qm̄ iuxta verbū apl̄i neq̄ qui plātat est aliquid neq̄ qui rigat sed qui incrementū dat deus ipm quidē mortificato semine plurimū fructū affert. nimis auare quidā in decimis defraudare nitūtur cēsus et tributa que interdū indecimata p̄tereunt de frugibus p̄mitus deducētes. Cū aūt in signū vniuersalis dominij quasi quodā titulo speciali sibi dn̄s decimas reseruauerit nos et ecc̄iarū dispēdijs et aīarū periculis obuiare volētes. statuim⁹ ut in prorogatiuā dominij gn̄alis exactōnē tributoꝝ et censuū p̄cedat solucō decimaꝝ. vel saltē hij ad q̄s cēsus vel tributa indecimata puenerint qm̄ res cū onē suo trāsit. ea p cē. ec. decimare cogātur ecc̄ijs q̄b⁹ de iure debētur. Idē in eodem.

Sup abbates cisterciēn. ordinis in gn̄ali cōcilio ogregati ad omonicōnē nr̄am p̄inde statuerunt ne de cetero fratres ipi⁹ ordinis emāt possessiones de quibus decime debeātur ecc̄ijs nisi forte p monasterijs nouiter fundandis. et si tales possessiones eis fuerint pia fideliū deuotione collate aut empte p mōsterijs de nouo fundādis cōmittātur alijs excolēde a quibus ecc̄ijs decime psoluantur ne occasione priuilegioꝝ suoꝝ ecc̄ie ulterius p̄grauētur decernimus ut de alienis terris et amodo acquirēdis etiā si eas pprijs manib⁹ aut sūptibus excolūt decimas psoluāt ecc̄ijs quib⁹ rōne p̄dioꝝ antea soluebātur nisi cū ipis ecclesijs aliter duxerint oponēdū. et h̄ ipm ad alios regulares qui gaudēt similib⁹ p̄uilegijs extēdi volumus et. m. ut ecc̄iaꝝ p̄lati pmptiores et efficacōres existāt ad exhibēdū

[illegible]

eis de suis malefactoribꝰ iũsticie ɔplementũ eorũqꝫ priuilegia diligẽtius et pfectius studeant obseruare. Greg. ix.

Interdicimus vniũsis psonis ecclesiasticis ut decimas detentas a laicis ad alienas eccĩas ptinentes in pignus recipere ab eisdem laicis non presumant.

De regularibꝰ ꝛ transeũtibꝰ ad religionem.

Ex. ɔ. mag.

Nullus tondeatur nisi legitĩa etate ꝛ spõtanea volũtate. Ex codẽ.

Si quis ante annos legitimos tõsoratus est sine ɔsensu parẽtũ suorũ si pentes ipsius infra ãnum non reclamauerint ad principem aut ꝓpriũ epm vel ad missũ dñicũ in clericatu pmaneat si vero post legitimos annos p vim clericus factus ẽ et nec ipe nec parẽtes eius infra annũ ad memoratas psonas reclamauerint in clericatu pmaneat sicut is de quo supius dictũ est. Ex ɔcilio toletano.

Ut clerici qui se fingunt habitu et nomine monachos et nõ sũt cogãtur ut veri monachi sint vel veri clerici. Ex cõcilio arelateñ.

Uidua si spõte velũ ouersionis quamuis nõ sacrũ sibi imposuerit et in eccĩa inter velatas oblacõnẽ deo obtuleit velit nolit sanctimonie habitũ vlterius debet habere licet sacramento firmare velit eo tenore velamẽ sibi imposuisse ut deponere possꝫ. Greg. ãth.

Iohãnes fratri sb diac. et ꝛ. Pñti missiõe. m. ut neqꝫ monachũ de monasterio in mõsteriũ temẽ migrare liceat. nec eoꝝ aliquẽ peculiare quicquã habẽ. ꝗ si ꝗ psũpserit monastelo ĩ quo ab inicio ouersatus est sub abbatis sui regula ɔpetẽti cohercõne reddat. Ex registro. h.

Quia in insulis dura est ɔgregatio mõchorum pueros in eoꝝ monasterijs ante. xviij. annũ suscipi ꝓhibemus. Alexander. iij. archiepiscopis et alijs eccĩarum platis p galliã ɔstitutis.

Non est nobis dubiũ et ꝛ. vniuersitati vrẽ. m. q. monachos vel ouersos cisterciẽ. ordinis post ꝓfessionẽ sine licẽtia abbatum suoꝝ p epatus vestros recipi nullatenus pmittatis et si qui ex eis sine licentia abbatũ suorũ de monasterio exire psũpserint et cõmoniti celeriter nõ redierint eos regredi cõpellatis. Idẽ magistro. f. c. ciuiteñ.

Ad nostrã noueris audientiam puenisse q heremite de monte fo. quosdã pueros seduxerũt intm q quidã suasionibꝰ eoꝝ assensũ pbẽtes statim religionis habitũ in ipsorũ monasterijs susceperũt quorũ vnus. t. n oĩe statim pcm tuit q habitũ induissꝫ et ꝛ. Quocirca. m. q. si ɔstiterit q pfatus. t. añ ɔsũmacõnem. xiiij. anni susceptũ habitũ deposuerit. ã si post. xiiij. annũ habitũ ipsuꝫ sine ꝓbacõne suscepit et infra triduũ deposuerit cũ ab impeticõne pdictorum heremitarum denuncies absolutum et eam quam post q exiuit iurauit accipe in vxorem libẽ posse traducẽ si alia causa racõnabilis nõ obsistat. Idẽ elieñ.

Sup eo qd quesitũ epo. fuit de clericis qui religionis habitũ susceperũt et añ ꝓfessionẽ ad priorẽ statũ sũt reuersi. rñdemus q si austeritatẽ religionis ad quam migrasse se noscũtur suare noluerint ad minorẽ religioneꝫ sũt cogẽdi trãsire. nec amplius in eccĩjs secularibꝰ debent assumi ne ɔtra votũ qd dño fecerũt venire ꝓbentur. Veruꝫ si añ susceptũ hmõi habitũ positi in ꝓbatione recedẽ voluerint fm regulã bti bñdicti nõ videntur ꝓhiberi ad porẽ statũ redire q̃ videtur pcipe ut in eadẽ veste in qua venũt reuẽtãtur. Idẽ ambianeñ. epo.

Sane de canonico qui in eccĩa aromateñ. ꝓfessionẽ fecerat et fugerat ab eadẽ in monachũ a quodã abbate recepto. id. t. f. significamus qd si locus ubi nunc pmanet maioris religionis q ecclesia aromateñ. existit ipm in eodẽ loco cũ pura ɔscientia remanẽ pmittas alioquin eũ ad priorẽ eccĩam redire compellas. Idẽ belũ. episcopo.

Significatũ est nobis et ꝛ. M. q. si inueneris q. h. nõ fuissꝫ a parẽtibꝰ oblatus ꝛ infra. xiiij. annũ facti voti penitẽs a religione recessiit ab illo voto ꝓfessionis qd fecit denũcies absolutũ. Si aũt a parẽtibꝰ fuerit oblatus seu. xiiij. annum ɔpleuerit cũ religionẽ intrauit seu post. xiiij. annũ ꝓfessionẽ a se prius factã ratã habueit eũ ad eãdẽ vel ad aliã religionẽ trãsire ɔpellas.

Clemens tercius.

Cum virũ et ꝛ. utrũ ea q̃ infra discretionis annos a parẽtibꝰ mõsterio tradita habitũ religionis induẽs bñdcõꝫ accepit ꝛ exiẽs postmodũ se cuidã militi copulauit ad mõsteriũ rediẽ cogatur. cõ. t. t. r. q cũ iux ɔci. tol. cẽsuram mõchuꝫ ã pñra deuocõ aut ꝓpria ꝓfessio faciat quicquid hoꝝ

fueit allegatū tenebit reūtēdi ad seculū aditu pximis interdicto. nō enī videtur illa monastice pfessiōis a se posse iugū excutere cū eā nō ostet euidēter cōtradixisse cū bndictōnē acceperit quā nō nisi in etate discretionis recipiant q velātur psertim si ratihabicōe sequēti et si eā qnqz otradixisse ostiteit qđ an gestū fuerat roboratur. nec obloquitur qđ de p. n. leonis ppe ostitucōe p otrariū sensū sumitur ut puelle que coacte parētū imperio v'ginitatis habitū susceperīt ipm possint sine puaricacōne deserere cū de ea possit intelligi que in etate nubili noscitur ostituta. tūc enim q liberū habet arbitriū in electōne ppositi sequi parētū nō cogitur voluntatem. Idem.

Porrectū nob ex pte tua petitoriū otinebat q I. canonicus acheronntinus infirmitate grauatus votū ut fieret monachus se asserit emisisse. vñ metuens ut voto decederet nō opleto iunctis manib9 tibi se reddidit in monachū et ī fratrē. et I. Inqui. t. t. r. qđ cū monachū nō faciat habitus sed pfessio regularis ex quo a cōuertēdo votū emittitur et recipitur ab abbate talis ut fiat monachus a reddat dño qđ pmisit erit utiqz opellendus. Clemens tercius.

Cum sinius et I. sane nostris auribɜ est relatū qđ cum .b. miles se cū suo filio discretionis annos nullatenus attingente ad qđdā monasteriū cū bonis suis etiā cōtulissz dictū filiū suū fecit habitū suscipe monachalē et I. Dis. t. t. r. q si dictus puer ad annos discretionis puenerit et habitū retinē noluerit monachalē si ad h induci nequiuerit non est vllatenus opellendus. q tūc liberū sibi erit eū dimittere et bona paterna que ipi ex successione puenīūt postulaē. Innocē. iii. epo et c. targin.

Sicut tenor lrarū et I. cō. t. t. r. q licet ista duo inter se repugnātia videantur ut quisqz. s. sit extra se positus et de pñti vita desperet si tñ eo tpe quo. p. sacerdos lator psentiū positus extra mētem ut asseritur indutus fuit habitu monachali. cū alienatus non sentiat ac p h nō valeat osentire eū denūcies ab obseruacōe monastici ordinis absolutū nisi postqz mentis sue factus est opos spōtanea volūtate pfessionē fecerit mōchalē. Idē pisano arepo.

Ad aplicā sedē et I. cū monachū fieri añ vnius anni pbationē regularis institutio interdicat et I qōmbus. t. t. r. q licet tpus pbacōnis a sanctis patribɜ sit indultū nō solū in fauorē ouersi h etiā monasterij ut et ille asperitates istius q istud mores illius valeat experiri qđ vtrūqz diligēter ē obseruādū psertim cū ab utroqz de reliquo certa noticia nō habetur. si tñ añ tpus probacōis regulariter pfinitū is qui ouerti desiderat habitū recipit q professionē emittit abbate p se vel p aliū professionē recipiēte monasticuz et monachalē habitū ocedēte vterqz renūciaē videtur ei qđ p se noscit introductū. ideoqz obligatur p pfessionē emissam pariter et acceptā ad obseruātiā regularē et vere monachus ē censendus q multa fieri prohibentur que si facta fuerint obtinēt firmitatē. Prohibendū ē aūt abbatibus ne passim añ tēpus probacōis quoslibet ad professionē rrcipiāt et si cōtra formaz pscriptā quoslibet indiscrete receperint aniaduisione sunt debita corrigēdi cū in subsidium fragilitatis hūane spaciū probacōis sit regulariter institutū. Idē acon. episcopo.

Sicut nobis fuit ppositū quidā clericus cū egritudine nimia laboraēt quasi de morte securus et recipiēda sanitate desperās habitū canonicoꝝ regulariū petyt et accepit. h nec ad ecciaz trāsīt nec bonis suis uti cessauit vidētibus et scientibɜ epo et canonicis eccie nazareñ. a quibɜ habitū susceperat regularē et I. f. t. t. r. qđ si regularē habituz se postulāte suscepit et ad obseruacōnē religionis canonice sua se professiōe ligauit ad resumendū habitū ec. ē dis. cogendus. cū qđ tāto tpe extra canonicā mansit nō in excusacōnē eius h i maioris trāsgressionis augmētū merito valeat allegari. Idem priori et cōuentui dimolhensi.

Licet quibusdā monchis et canonicis necnon et hospitalarys et teplarijs a se. ap. sit indultū ne postqz aliquis pfessus fueit apud eos ad aliū locū possit ipis inuitis artioris et religionis obtētu trāsire ut vnusquisqz fm aplm in ea vocatione pmaneat in qua dinoscitur esse vocatus. quia tñ ubi spūs dei est ibi libertas et qui dei spū agūtur nō sunt sub lege quia lex non est posita iusto. ea rōne videtur h illis fuisse ocessuz ne quis ex temeritate vel leuitate i iactuirā vel iniuriā sui ordinis sub ptextu maioris religionis ad aliū ordinē trāsuolaret sicut frequēter a multis ostat esse psūptū nō ut ei transeūdi licentia denegetur qui eā cū humilitate ac puritate duxerit postulādā ut nō ficte sed vere ad frugē melioris vite valeat trāsmigrare. talis ergo postqz eē a plato suo trāseūdi licētiaz postulauerit ex lege puata q publice legi piudicat absolutus libē pt sanctioris vite ppositū adimplē nō obstāte pterua indiscreti otradicōe plati. q priuilegiū meretur amittē qui ocessa sibi abutitur ptāte. cū etiā ro. pon. qui supmam in eccia obtinet ptātem archiepis et epis cedēdi licētiā ex iusta causa petētibɜ sine difficultate ocedat. Quo circa nouerint vniūsi quibɜ hmōi priuilegiū est cōcessum se ad ocedēdā licētiā trāseūdi taliter postulātibɜ de iure teneri q sicut subditus a plato cum humilitate et puritate debet transeūdi licētiā postulare ne bonū obedientie otēnē videatur sic pfecto platus sub dito sine difficultate et puitate qualibet debet trāseūdi licētiā indulgē ne videatur ppositū impedire diuinitus inspiratū. Si vero pbabiliter dubitetur utrū quis velit ad ordinē artiorē an laxiorem ex caritate an ex temeritate transire supioris est iudiciū requirēduz

ne forte angelus sathane i lucis angelū se trāsformet. Illa semper regula inuiolabiliter obseruata ut nullus absqʒ licētia ro. pon. p̄sumat occasiōe quacūqʒ deserere p̄sulatū. qm̄ sicut maius bonum minori bono p̄ponitur ita omunis utilitas speciali utilitati p̄fertur. et in hoc casu recte p̄ponitur doctrina silentio sollicitudo ōtēplacōni et labor quieti. ad qd̄ utiqʒ designādū unigenitus dei filius ihesus xp̄s nō de rachele ſm carnem natus ē. sed de lya. nec legitur eū in domū suā maria recepisse ſʒ martha. unde quando potest ep̄s p̄esse pariter et p̄desse nō debet cedendi licētiā postulare aut etiā obtinere. Cū ergo. R. monachus vester ad fratres cistercien. ordinis transmigrauerit. nō ut ordini vr̄o aliquatenus derogaret ſʒ ut apō eos vitā ducēt artiorem. M. q. sup eo qd̄ de corde puro ⁊ ōsciencia bona et fide nonficta fecisse dignoscitur eū nullatenus molestetis. qʒ caritas est fons p̄prius cui nō cōmunicat alien9. Idē p̄posito et decano et scolastico demiren. colon.

Uenies ad ap. se. dioc. .H. mulier supplici nobis insinuatione monstrauit qʒ cū matrimoniū cum. O. in facie ecc̄ie ōtraxisset et diutius cohabitasset eidem orta est dissensio inter ip̄os i tm̄ ut qd̄ deinceps alter nō requirēt alterū uterqʒ corporaliter p̄stitit iuramtū hāc vir ip̄e dmor cū cāʒ assignās qʒ quādā ip̄ius mulieris amitam ōgnouissʒ anq̄ eā duceret in vxorē qd̄ licʒ assererēt q̄ plurimi nō fuit sup h̄ ecc̄ie facta fides. cū autem postmodum ad secūda vota

dū olassʒ uterqʒ sc̄dō viro viā vniuerse carnis ingresso priore sup̄stite dicta mulier se fecit in arto loco ad penitētiam agendā includi postulans ut ei dignaremur impendē cōsiliū salutare. Nos igitur attēdentes qʒ illud fuit illicitū iuramentū. m. q. p̄fatū virū mo. p̄. cogatis ut ea quā supduxit exclusa p̄fatā mulierē recipiat audituri postmoduʒ si quid fuerit questionis. si vero ōtra matrimoniū nichil fuerit ostensū et vir seculo derelicto maluerit ad regularē vitā migrare vos ei super hoc licentiam tribuatis ut et illa possit in suo p̄posito p̄manere. Idē abbati de affligen. et magro .R. et .H. canonicis traiecten.

Consulti sumus frequēter a multis utrū is qui monasteriū ingressus est habitū sumēdo nouicij si an̄ p̄fessionē emissaʒ infra tps p̄bacōis exire voluerit licite possit absqʒ apostasie nota vel noxa p̄sertim cū debita morū correctōe ad seculū remeaē. Licʒ aūt sup h̄ senserint diuisi diuersa nos tñ credimus distiguēdū utrū is qui ōuertitur p̄posueit absolute vitā mutare ut sub habitu regulari oi potēti deo de cetero famuletur an cōdicōnaliter experiri obſuātiā regularē ut ita demum si sibi placēt p̄fiteatur ordinis disciplinā aut si forte nō placueit moribꝫ emēdatus ad statū reuertatur pristinū. In p̄mo casu debet ut regulariter viuat ad laxiorē saltē regulā ptrāsire. i sc̄do p̄t ad seculū nō tñ ut viuat seclariter remeaē. ut ergo q̄ sit ei9 intēcō plenius agnoscat p̄positū suū in principio protestetur. Idem.

Postulasti et .j. tercio q̄ si iusti utrū illi qui in annis minoribus ōstituti nouicioꝝ habitū susceperūt et .j. annum postmodū nō facta p̄fessiōe ad seculū sūt reuersi ⁊ ep̄is suis h̄ scientibꝫ ad sacros ordines sūt promoti sustineri debeant in illis ecc̄ijs ministraē in quibꝫ sūt ab eisdē ep̄is instituti. Nos. f. t. t. r. qʒ p̄pter h̄ nō sūt ab ecc̄ijs ip̄is amouēdi. ſʒ in eis p̄nt libē ministraē. Honorius. iij. vencten. ep̄o.

Ex p̄te tua fuit p̄positum qʒ nōnulli sunt qui licet pluribꝫ annis gestauerūt habitū monachalē. p̄fessionē tñ monasticā nō fecerūt. vñ cum sup hoc qd̄ habent p̄priū et alias irregulariter viuunt a te vel ab alijs arguūtur nō erubescūt dicē se ad carētiaʒ p̄prij et ōtinentiam ac alias regulares obseruantias non tenei cū habitus non faciat monachū sed p̄fessio regularis ⁊ .j. Ideoqʒ. f. t. m. q. quoslibet tibi lege diocesana sbiectos q̄ p̄dicto modo terrā duabꝫ vijs ingredi nō verentur ut postq̄ p̄ annuʒ gestauerūt habitum monachalē regulā ſm formā

ordinis p̄fiteātur et seruēt ec. cē. ōpellas. Gregorius. ix.

Statuimus nouicios in p̄bacōne positos ante susceptū religionis habitum qui dari p̄fitētibꝫ ōsueuit vel an̄ p̄fessionē emissam ad priorē statū redire posse libē infra annū nisi euidēter appareat qʒ tales absolute voluerit vitaʒ mutare et in religione p̄petuo dño deseruire cū quilibet renūciaē valeat iuri qd̄ p̄ se noscitur introductū. nichilominus statuentes ad omnē ambiguitatē penitus amouēdam qd̄ cū in quibusdā locis religiosis nouicioꝝ habitus nō distinguatur ab habitu p̄fessoꝝ. professionis tp̄e bñdicantur vestes que profitētibꝫ ōcedūtur ut nouicioꝝ habitus a professorum habitu discernatur. Idem.

Ne religiosi vagādi occasionē habentes salutis p̄prie detrimētū incurrāt et sanguis eoꝝ de p̄latoꝝ manibus requiratur. statuimus ut p̄sidētes capl̄is celebrādis ſm statutū ōcilij gn̄alis seu patres abbates seu p̄ores fugitiuos et eiectos de ordie suo reqrāt

sollicite annuati q̄ si in monasterijs suis recipi p̄nt fm̄ ordinē regularē abbates seu p̄ores eo♃ mo. p̄. p cē. ec. ɔ pellātur ad receptionē ipo♃ salua ordinis disciplia. ꝙ si hoc reg̃laris ordo nō patitur aūc. .n. puideāt ut ap̄d eadē monasteria in locis cōpetētib♄ si absq̄ graui scādalo fieri poterit alioquin ī alijs religiosis domib♄ eiusdē ordinis ad agēdā ibi pniaȝ talib♄ vite necessaia mistrātur. si vero hmōi fugitiuos vel ciectos inobedientes inuenerit eos excōicēt et tādiu faciāt ab eccia♃ plātis excōicatos publice nūciari donec ad mādatū ipo♃ humiliter reuertantur.

De cōuersione coniugato♃ū.

Alexād. iij. vlgeñ. epo.

Preterea utrū laicus vxoratus qui p̄ntib♄ sacēdotib♄ et mōchis ignorāte epo de licentia et p̄missione vxoris mōsteriū ingressus pfessionē fecerit vxore in seculari habitu remanēte nec trāseūte ad religionē ā ppetuā ɔtinētiā vouēte ab epo suo possit ad tho♃ reuocari vxoris an illa ɔpellenda sit ɔtinētiā obseruare. dicim9 ꝙ nisi vxor ad religionē transierit aut ppetuo castitatē seruare pmiserit vir p̄t et debet de mōsterio reuocari. Ide salernit. arepo

Verū post ɔsensū legitimū de p̄nti licitū ē alteri alto ec repugnāte eligē monasteriū sicut sancti quidam de nupcijs vocati fuerūt dū modo carnalis ɔmixtio nō interuenit inter eos et alteri remanenti si ɔmonitus ɔtinētiā seruare noluerit licitū ē ad secūda vota transire. ꝙ cū nō fuissent vna caro simul effecti satis p̄t vnus ad deū transire et alter in seculo remanē. Idez

Pisano archiepiscopo.

Quidā intrauit monasteriū inuita vxore qua ipm repetēte coactus est ad eā redire ea mortua queris an ipse cogatur reuerti ad monasteriū an aliā possit ducē in vxorem. Questioni tue taliter r̄ndemus ꝙ votum nō tenuit vñ rōne voti ad monasteriū nō tenetur rediē. vlterius vero non poterit vxorem accipe pmisit eni se nō exigē debitū qd̄ in eius ptāte erat et ideo quo ad hoc votum tenuit. nō reddere aūt non erat in eius ptāte sed mulieris ptāte. vñ apl's vir nō habet ptātem sui corporis sed mulier. Idem

Oxonen. episcopo.

Cum sis p̄ditus scientia lra♃ ignorare nō debes scō♃ prm ɔstōm esse ɔtrariū ut vir vxore sua aut vxor viro eius nō assumēte religionis hitū debeat ad religionē trāsiē et. J. inde ē ꝙ aūc. ap. phibemus ne ī epatu tuo virū vel vxorē ñ uterq̄ ad religionē migrauerint trāsire pmittas. verum si vxor ita senex ē ꝗ sterilis ꝙ sine suspicōe possit eē ī seclo dissimulaē poteris ut ea ī seclo remanēte castitatē pmittēte ad religionē trāseat vir eiusdez

dez strigoneñ. et coloceñ.

Coniugat9 archiepis et. J. nullus ɔiugato♃ ē ad sacros ordines pmouendus nisi ab vxore ɔtinētiā p̄fitēte fuerit absolut9. Ide eis.

Sane si ɔiugati con desenserint ordinari vxoris volūtas prius requirēda est et. J. f. v. aūc. ap. phibem9 ne vxoratū p̄sumatis in epm ordinare nisi vxor prius pfessa ɔtinentiā sacrū sibi velamē imponat et religiosam vestez assumat. de brixieñ. epo.

Ex publico instrumēto nobis innotuit ꝙ cū veroñ. epus cām matrimonij q̄ inter. A. virū et. M. mulierez vertebatur suscepisset terminādā iudiciali sentētia matrimoniū approbauit et eidē mulieri p̄cepit ut ad virum rediēs exhiberet eidē ɔiugalē affectū. qd̄ cū renuerit fuit vinculo excōicatōis astricta. Ceterū ꝙ licz a p̄fato viro despōsata fuit adhuc tñ sicut asserit ab ipo est incognita. m. q. si p̄dictus vir ipaȝ carnaliter nō ɔgnouit ⁊ eadē ad religionē trāsire voluerit recepta ab ea sufficienti caucōe qd̄ vel ad religionē trāsire vel ad virū suū redire infra duo♃ mēsiū spaciū debeat ipam a sentētia qua tenetur absoluas ita ꝙ si ad religionē transierit vterq̄ restituat alteri qd̄ ab eo noscitur recepisse et. J. Sane ꝙ dominus in euangelio dicit non licere viro nisi ob causam fornica cōnis vxorē suā dimittēre intelligendū est fm̄ interp̄tacōnem sacri eloquij de hijs quo♃ū matrimoniū carnali copula ē ɔsūmatū sine qua ɔsūtari non p̄t. Idem priori et

Fratrib♄ sancti iohānis.

Uxoratus sine licētia vxoris inter vos nullatenus recipiatur que integre opinionis existat ita ꝙ nulla marito suspicō habeatur eā ad scd̄a vota velle migrare vel ꝙ minus cōtinenter debeat viuē. que si talis extiterit marito eius in ɔsortio vestro recepto ipa publice in ɔspectu eccie ɔtinētiā pfessa in domo ppria cū filijs suis et familia poterit pmanē. si aūt talis fuerit q̄ suspitione non careat voto ɔtinētie celebrato a seculariū hominum se ɔuersacōne remoueat et in loco religioso ubi deo famulat ppetuo ɔmoretur. nullus vestrum mulierē aliquā tonsorare vel ad habitādū secū p̄sumat assumē. Urban9. iij. priori scē cru

Ex pte abbatis sci cis. ptri ad audiētiā nrām puenit qd̄ cū. D. in infirmitate positus ɔsentiente vxore votū vouēs castitatis monachalē hitū suscepisset postmodū ab ipius infirmitatis molestia liberatus vxorē retinuit et aliam ea defuncta sibi temē copulauit. quia vero licz predictus. D. vxore sua remanente in seculo de iure ad religionē nequiuerit proficisci ea tamē sublata de medio votum sine fieri nō debēt facta tñ manent.

.xxvij.q.ij.agathosa.et.xxxiij.q.v.qui vxorem.quidam dicunt q licentia vxoris non sufficit nisi ipa conuertatur. et.c.qui vxorem, loquitur de consilio.et.c.agathosa.exponitur ita q huic dicto cōcordat.alij dicūt q sufficit licentia vxoris.et dādo licētiam intelligitur solemnizare votuz.ar.xxxij.di.feriatim.xxviij.di.diaconi. et.c.si qua vidua.et h.c.et similia loquuntur de licentia extorta.tā. quidam alij dicūt q hoc intelligi debet scđm distinctōnez illius.c.s.e.cum sis.et.j.e.ad apostolicam.sed hec distinctō non videtur habere locū.nam si fuit iuuenis nō sufficiebat dare licentiam nisi ipa cōuerteretur ut ibi dicitur.

salutis sue periculo non pōtuit violare. mandamus quatenus si veruz est qđ asseritur p̄dictum. H. per excōicationem compellas ut muliere dimissa ad suum monasterium reuertatur sub regulari habitu de cetero domino seruiturus.

Clemens tercius.

Consuluit nos. H. sacerdos utrum vir ad religionem transiens et in ea per annum et amplius morā faciens vxore sua postq̄ ad domum trāsierat regularem de p̄senti vita sublata secularem habituz resumere valeat et aliam ducere in uxorem vel si ductam ei liceat retinere. Consultationi huiusmodi taliter rn̄demus q predictus vir nec habitum potest abicere quem assumpsit nec aliquā sibi in matrimonio copulare. q si contraxerit matrimonium ipsuz decernimus dirimendū.

Celestinus tercius.

Carissimus et.j. fraternitati vestre mandamus quatenus si inueneritis vxorem regis sueue graui infirmitate depressam vouisse continentiam et virum eius ad tempus prebuisse consensum maxime si non idem vir continentiam vouit pp̄etuam eandem viro cohabitare faciatis et utrūqz inuicē maritali affectione tractare.

Idem.

Placet nobis et.j. sollicitudo tua nos consuluit utruz mulier que credens mortuuz maritum habitum religionis assumpsit et eo reuerso de monasterio educta fuerit post obitum viri sit ad regularez obseruantiam compellenda. Super quo rn̄demus q licz votum eius usquequaqz non tenuerit. eatenus tamen fuit obligatoriū quatenus se poterat obligare. promisit enim intrando monasterium se nō exacturaz carnis debitum qđ erat in potestate ipius. redire vero ad seculum in eius potestate non erat sed in potestate mariti. et ideo q̄tum ad ipsam tenuit votum qđ post viri obitum tenere non desijt cum ad eum casū a quo efficax habere poterat principium peruenisse noscatur. consultius itaqz dicim9 et ei ɔgruētius ad salutem ut ad monasterium redeat ubi bona ducta intentione professionem fecit et habitum religionis accepit. si vero ad hoc induci non poterit ipam inuitam credimus non cogendā.

Innocentius tercius pisano archiepo.

Ad apostolicam sedē et.j. cum autem vir et vxor vna caro sint per copulam cōiugalem effecti nec vna pars conuerti possit ad deū et altera in seculo remanere profecto nō est alter coniugum recipiendus ad obseruantiā regularē nisi reliquus pp̄etuā ɔtinētiā pmittat s3 et vitā debet mutare. nisi forte sit eius etatis ut sine suspicōne incontinētie valeat in seculo remanere.

Idem lug̃đ. archiepiscopo.

fens clericus.j.de sta.mo.q dei timorem.

c Dirimendū.ergo votum eius fuit solemne exquo dirimit matrimonium.j.qui cle.vel vouen.rursus.quod verum puto quia de licentia vxoris intrauit et ita tenuit ingressus alias esst contra.j.e.placet.in fi.

Carissimus.consensum.ar.q sufficit alterius consensus ad h ut alter possit intrare religionem.de hoc dic ut dictum est.s.e.c.i. et ex eo qđ dicit ad tempus videtur si simpliciter licentiam dedisset qđ sufficeret.et ex eo q dicit maxime si vir eius continentiam vouisset qđ verum est quia vir et vxor cōmuni consensu possunt continentiam vouere pp̄etuo et remanere...

monachatus nō tenuerit. vnde mortua vxore compelli debuit ad monasteriū redire et ita cōcordat cum ista et h p̄batur.s.q me.cā.c.i.hu. dixit q decre. illa non tenet quia consensit marito et debebāt cōpelli ad castitatē vel monasterium intrare si iuuenis essz.et p̄terea nō dicitur ibi q mulier possit reuocare maritum.sed epus ex officio suo rc̄.put sequitur.h.tn̄ cōpellitur redire pp̄terea q dixit.illa.j.e.placet.non cōtradicit qa ibi similiter non fuit solemne votum quia nec ibi habetur q fecerit professionem nec habuit licentiam viri. vnde nec illa compellitur redire ad mōsteriū vel pmisit vitā mutaē.xxvij.q.ij.agathosa.

Consuluit. transiens.de consensu vxoris que senex erat vel pmisit vitam mutare.xxvij.q.ij.agathosa.vel ipse post mortē vxoris ratū habuerit qđ prius fecerat.ut.s.qđ me.cā.platum.h.

b Regularem. ipe maritus et ita dico idem in canonico regulari quod in monacho cum parua sit differentia inter eos.xx.q.iij.p̄.

k Poterat. sic econtra soluitur iudicium quod firmum erat si ad eum statum peruenit a quo incipere non potuit.ff.de iudi.si a me.et .l.si alter.secus ē in matrimonio.xxxij.q.vij.illi qui sam.et.c.neqz furiosus.j.de eo qui cogno.ɔsang.vxo.sue.discrecōnem.

l Cogendam. sed nūquid tēnet matrimonium si mulier ista cōtraheret.dicut dictum est.s.e.quidam intrauit.hic non fuit votū solemne quia non colligitur q fecerit professionem nec habuerit licentiam viri. vnde non compellitur redire ad monasterium sic.s.e.quidā intrauit. vel dic verius q non habuit viri ɔsensū in suo ingressu.s3 de pfessione emissa ɔstat p rn̄sionē dn̄i pape.

Ad apostolicā. suspicōne.sic.s.e.cum sis.et.c.vxoratus.et h est ps illius decre.quā habes.s.de regul.ad apostolicam.

Ex parte. viduitatis.id est velum quod datur viduis.ar.xxvij.q.i.viduas quoqz. nec dicit hic qđ votum emiserit. vnde postea distinguitur circa fi.i.§.porro.nec dicit velum professionis.licet enim hic assumat habitū siue velum religionis. presumitur tamen q vouerit sed non sufficiens p̄sūptio nisi deuoueat se alicui religioni ut dicitur in fi.laurentius.

b Internunciis. nota q matrimoniuz potest contrahi per nūcios inter absentes ut hic videtur.et.xxxij.q.ij.honorātur.ff.de spon.suffic.et.l.

Ex p̄te tua est intimatum q cum quedam mulier velum viduitatis coram duobus abbatibus assumpsisset benedictōi solēni cū celebracōe misse ac letania sic debuit accedente quidam nobilis pponebat se prius mulierem ipsam mediantibus internūcijs p verba de p̄senti arra etiam interposita desp̄osasse et.j. at illa se in illum cōsensisse cōfessa dixit q audierat euz esse lepra percussuz. et ob hoc eius fuerat abhominata complexus et.j. Nos autē inquisicōi tue taliter rn̄demus q et si possit non inconsulte videri q exquo matrimoniū inter legitimas psonas p verba de p̄senti contrahitur illis viuentibus in nullo possit casu dissolui ut viuente reliquo alter ad scđa vota transmigret etiā si vnus fideliū inter quos est ratum coniugium fieret hereticus et nollet pmanere cum altero sine cōtumelia creatoris nisi forte secus fieret ex reuelatione diuina q̄ supat omnem legem sicut a quibusdaz sanctis legitur esse factū. nos tn̄ nolentes a p̄de.n. vestigijs declinare qui rn̄dere consulti anq̄ matrimoniuz sit per carnalem copulam ɔsūmatum licere alteri coniugum reliquo inconsulto ad religionē trāsire itā q reliquus extūnc legitime poterit alteri copulari s3 ipsum tibi consulimus obseruanduz i articulo prenotato quāuis falsa sit causa per quā ad susceptionem veli p̄dicta mulier ē inducta cū sine qualibet tali causa idip̄m religionis obtentu facere potuissz.

Porro licet predicta mulier videatur in veli suscepcōne religionis habitum assumpsisse. si tamen velit in domo pp̄ria remanere quasi pp̄ositum castitatis i seculo seruatura nichilominus consummandum est matrimonium iam contractū nisi se voto astrinxit ad obseruantiam regularez in quo casu compelli potest ut relicto seculo religionis propositū exequat̃.

Idē budmen̄.epo.

Constitutus in p̄n̄.n. H. nobis sua confessione monstrauit q i acolitatus ordine constitutus quandā puellam. R. nomine in facie ecclesie duxit vxorem quam cū carnaliter cognouisset orta discordia inter eum et amicos puelle ipa fuit cuidam alij. v. nomine copulata et tu memoratum. h. usqz ad gradum sacerdotij ordinasti. cum aūt eum sua conscientia remorderet habituz cistercien̄. ordinis assumpsit et.j. Ideoqz mādamus.q. si res ita se hab3 p̄dcāz

...rem alienam. nec viciat dispensacōnē .j.de consang.quia circa. et ita nō cōsideratur que fuerit cā impulsiua.ar..s.de iur.iur.quemadmodum.§.ulti.ar.contra.j.de vo.et vo.redemp.magne.in fi.nā in huiusmodi spūalibus etiam dolus aduersarij non viciat contractum .s.de hijs que vi metu sue.cā.fi.c.cum dilecti.et.j.e.dudum.et.c.ac...

cedens.nec consideratur causa vel intencō cōtrahentis.C.de cont.ob cau.da.si repetendi.et.s.de regula.vidua.xxvij.di.q interrogasti.tan.

i Suscepcōne.sic.j.qui cle.vel vo.consuluit.xxxiij.q.v.quod deo pari.tamen solus habitus non facit monachum sed professio.s.t.prox.porrectum.nisi feratur per annum.s.de regula.ex parte.vel nisi sit habitus professionis qui datur profitētibus.s.t.px.statuim9.et.c.vidua.et.xx.q.i.quē progenitores. Jo.et est hic ar.q susceptio veli siue habitus non facit monachum.

k Castitatis. bene dicit pp̄ositum quia si vere castitatis...

Constitutus. sacerdotij.qđ bene fieri potuit.cū illa vxor sua publice fuit adulterata.vnde amisit ius quod habebat in eum.j.de diuor.significasti.item si fuissz vidua vel ab alio ɔgnita anteq̄ eā habuissz vxorē pmoueri non debuit.xxxiiij.di.curāduz.si cuius.

de gust gen

mulierem ut a dicto . v . recedat cui p adulterium est coniuncta nec predictum monachum impetat quo minus votum valeat adimplere p censuram ecc(les)iasticam cogere nō obmittas. Idem episcopo pictauiensi et abbati de boribard. pictauien. dioc.

Veniens ad p(re)n(tia)m nostram . L . nobis intimauit q(uod) cum olim intrandi monasterium p(ro)positum concepiss(et) pluribus sacerdotibus presentibus apud vxorem suam institit ut sup hoc suu(m) impertiretur assensum et c. Ipa demu(m) tam ip(s)ius q(uam) multorum astantiu(m) precibus fletibusq(ue) deuicta caput ei(us) altari supposuit manu sua qui ea p(rese)nte tonsoratus ibidem monasterium adiit et finito p(ro)bationis t(em)p(or)e p(ro)fessionem fecit solēniter monachalem . illa vero i(n) seculo remanēs inhonestos amatores admisit et c. Quo circa mandamus quatenus si ita est predictu(m) . L . in monasterio qd intrauit p(er)seuerare libere p(er)mittatis . licet enim in hoc videatur non modicum deliquisse q(uod) capcio se asseruit quia nisi sibi eadē mulier consentiret tam sibi q(uam) toti mundo se inutilem redderet . et cum presbiteros exorauit ne p(re)dicte mulieri exponerent q(uod) eandem relinquere seculum oporteret si forte licentiam daret viro . ex quo tamen eadem caput viri altari sponte supposuit et postmodū non continuit super reuocatione ip(s)ius non est aliquaten(us) audienda cum ip(s)ius intentio exceptione possit cōmisse fornicationis elidi maxime cum anteq(uam) fuerit fornicata ipsum non duxerit repetendū. Idē.

Accedens ad p(re)sentiam nostram et c. mulier proposuit q(uod) cum . v . vir eius eam sibi matrimonio copulasset volens tandem idem vir habitum assumere monachalem postulabat humiliter ab eadem ut tam pio proposito faueret ip(s)ius . que p(ro)pter multa verbera et alia grauamina que dictus vir inferebat eidem se ipsam asserens dimissurū annuit votis eius . cumq(ue) idem in domo deuendere cisterciēn. ord. religionis habitum assup(s)isset mulier i(n) domo monialiū nullo ibi habitu religiōis assumpto vel voto cōuersiōis emisso p(er)mā(n)sit . p(ro)cessu vero t(em)p(or)is cum idē vir ad seculū rediēs religiōis habitū reliq(ui)sset eadē mulier se instanter ab ip(s)o petiit reassumi et c. Quo. cir. dis. v.

mandamus quatenus si res ita se habet dictum virum ut eam recipiat eiq(ue) affectū exhibeat coniugalem appellacōe remota cogatis. Innocentius tercius episcopo et decano et thesaurario lincomensi.

Significauit nob(is) . a . mulier q(uod) cū ip(s)a . f . viro suo coram decano sancti quiriaci vices archiepiscopi senonen(sis) in hac p(ar)te fungente licentia(m) concesserit religionem intrandi continentie tum voto eide(m) iniuncto et recepta fide ab ipsa q(uod) p(er)petuo contineret idē decanus post factam professionem a viro predicto in monasterio in quo habitum assump(s)erat monachalem asseruit ipsam debere religionē intrare quāq(uam) id primo non exp(re)ssisset eidē et hoc exp(re)sso illi licētiam non dedisset et c. Quo circa mandamus quatenus si est ita et ē talis etatis de qua suspitio haberi non possit ipa(m) votū cōtinentie obseruantem intrare monasterium compelli nō permittas inuitam. Gregorius nonus.

Gaudemus in domino et c. mulieres vero que relicto maritali thoro lapsu carnis ceciderūnt si mariti earum ad te diligenter commoniti cas ad frugem melioris vite cōuersas noluerint recipe p(ro)pter deum in claustris cum religiosis mulieribus studeas collocare ut p(er)petuam penitentiam ibi agant. Idem . I . moniali monasterii de plauda.

Dudum . a . c . laico mota otra te quā vxorē suam dicebat materia questionis . R . sancte . M . in comesō . diac. cardi. dedimus auditore(m) corā quo dictus . c . conquerendo p(ro)ponens q(uod) indebite recusabas eidem cuius vxor eras p consensum de p(rese)nti et carnis copulam subsecutam matrimonialiter adherere te sibi restitui postulauit . ad qd fuit responsum q(uod) ip(s)e p anime sue remedio pura et spontanea voluntate presentibus duobus religiosis sacerdotibus et adhibitis . v . testib(us) fide dignis omni iuri qd i(n) te habuerat renunciauit omnino resignando illud in manibus alterius ex sacerdotibus supradictis qui in p(er)sona ecclesie resignatiōnem huiusmōi recipere p(ro)curauit et qd idem . c . se castitate(m) seruaturu(m) p(ro)misit . pauperu(m)q(ue)

210

de gu gm

hēs·s·de re p·cū ꝯtingat·ff·de fideiuſ·l·grece·§·illud·vbi d̄r fideiuſſor in duriorē cām nō obligatur omnino· ꝯuendo ſe religioni illi·
a ¶ Deuouit·et ſic ſolēnizauit votū deuo ꝯ us hoſpitalis·vn̄ ꝯpelli debet ut relicto ſeculo ſuū ꝓpoſitum exequatur·s·e·ex pte·j·in fi·
b ¶ Iracūdie·ſi h̄ eēt verū nō tenēt votū q2 incōſult⁹ calor iracūdie vicio nō caret·ij·q·iij·§·notādū·et·c·ſi quis iratus·tpe eni furoris iuſtū putat eſſe qđ facit·xi·q·iij·illa ꝓpoſitorum·et ita ſepe innocētes ad crimē adducit·e·cā·et·e·q·ita ſepe·et lubricum lingue ad ꝯſequētiā trahi nō d3·ff·ad·l·iul·ma·famoſi·C·ſi q̄s impa·ma·l·vna ar·ꝯtra·xvij·q·iiij·ſūt q̄·opes·et h̄ verum eſt niſi poſt calorē iracūdie ꝯſentiat ut in·c·ſi quis iratus·et·s·de regul·ſic·in fi·
c ¶ Veritatis·h̄ erat ſatis bona defenſio q2 nichil obſtat narrādi diuerſitas ubi eadē dicūtur·ut·j·de·v·ſig·nl obſtat·ſic quolib3 loquēdi gn̄e formata inſtitucō val3 ſi mō p eā liq̄bit volūtatis intētio·C·de teſta·qm̄ indignū·in pn̄·et ē ar·p teſtibus diūſo mō narrātibus dūmō in ſubſtātia facti nō diſcordēt·viij·q·i·in ſcripturis·de cō·di·ij·cotidie·b·
d ¶ Spes·nō h̄ ar·immo q̄ſi expſſum ē q2 in hmōi ſpūalib9 dolus aduſarij nō viciat ꝯtractū·ſic·s·d̄ his q̄ vi metuſue cā fi·cū dilecti·s·e·ex pte·iij·et·c·veniēs·alias ſi dolus dat cā3 ꝯtractui nō ten3 ꝯtractus·ff·de dolo·eleganter·h̄ quare i hmōi ſpūalib9 l3 dolus alteri⁹ interueniat nō viciatur talis ꝯtractus·q2 talis dol⁹ bonus dolus ē et bonus dol⁹ nō ꝓhibet·ff·de dolo·l·i·dolus calliditas ad decipiendū d̄r ut i·l·p̄dcā·§·fuit·h̄ p talē dolū nō decipitur nec ad malū inducitur homo·immo cōdicōnē ſuā facit meliorem·ēt ideo nō viciat contractum·
e ¶ Tempore·nō q2 ſi quis renūciacōis tpe nō habeat metū vel violentiā l3 p̄ceſſerit vis vel metus nō aget interdicto qđ vi·ff·q2 vi metuſue·cā·l·ij·et h̄·b· ꝯ ab inicio deceptorie inductus fuiſſ3 ex quo
f ¶ Volūtario·et ſic l3 ꝯ poſtea ſponte hoc fecit pria cā turpitudinis ablata eſſe videtur·ſi·j·de deſpon·impu·de illis·in fi·et fi·C·qđ

hoſpitalis de ponte obſeq̄oſe deuouit ꝓmittēs voto ſolēni oīa ⁊ ſingl'a ſup̄ dcā et tribuēs tibi licētiā ad mōſteriū trāſeūdi te verſa vice ſiliter ꝓmittēte ac tribuēte illi licētiā ⁊ ius qđ lib3 reſignāte ſic h̄ oīa dicebātur p publicū inſtrumētū eē ꝓbata manu·b·notarij aretin·cōfectū·verū p̄nominatus·C·ꝓpoſuit q2 caſu amiſſo inſtrumento p̄fato illud i pſona p̄ma quod prius erat in tercia inſertis pluribus i vno aliter q̄ in alio fuit ab ip̄o formatū et cum tibi iratus fuiſſet ſicut verba et verbera indicabāt nōdum calore iracundie quieſcēte quidam ip̄m deceptorie allexerunt ꝓponentes eidem q2 in hoſpitali p̄dicto cibis ad libitum poſſet vti ac ꝓprium retinere p̄fato·b·ſibi nichilominus ꝓmittente q2 non ſolū ardorem ſed etiam appetitū libidinis extingueret in eodem ꝓpter qđ quicquid in hac pte feciſſe dignoſcitur iratus ſeductus pariter et illectus et ſb̄ ſpe ꝓmiſſionis ac ſub eadē cōne vel modo ſi poſſ3 ꝯtinētiā obſeruare aſſeruit eſſe factū a ſe. S3 ad iſta rn̄debat' ecōtra q2 an tabellio in tercia pſona inſtrumētū ꝯficiat vel i prima dūmodo nō mutetur ſubſtātia veritatis nichil intereſſe videtur·inſup q̄uis aliq̄n ſpes memorato·c·data fuiſſ3 p quā ad h̄ ſe ꝓpoſuit in ducētū eo tn̄ tpe quo talia facta fuerūt pure ſimpliciter ac voluntarie p amore dei et remedio anime ſue id tantūmodo ad votū et ad alia ſupradcā noſcit' ꝓceſſiſſe ꝓpter qđ a cōſorcio ſeculariū hoīm debet diſcedē vitāq3 mutare cū ſe illi⁹ etatis eſſe ꝓponat ut ſine ſuſpicōne incōtinentie nō valeat in ſeculo remanē. Nos itaq3 habito·f·n·ꝯſilio te ab impetione dci·c·ſentētialiter duximus abſoluēdū ꝑpetuū illi ſup h̄ ſilētiū imponētes. ¶ Idē

Mulier q̄ in fide remāſit poſt nolēte viro q̄ ab infidelitate reuītitur ꝓpter quā ab eo fuerat iudicō eccīe ſepata ad religionē libere ꝯuolare.

me·cā·l·ij·ff·de ꝯdi·ob tur·cau·l·ſi ob turpē· ꝯ·s·e·ſignificauit·maxime·
g ¶ Suſpicōis·vn̄ ꝯpelli deb3 vitā mutaē· cū h̄ ꝓmiſerit·ut p3·s·
¶ Mulier·remāſit·viro trāſeūte ad infideles puta ſarracenos vel iudeos vel eē hēticos·
i ¶ Eccīe·ecōtrario ſenſu vid̄r q2 ſi nō fuit iudicio eccleſie ſeparata qđ eo inuito religionem intrare non poſſit·et ita aliud eſt qn̄ iudicō eccleſie fuit ſeparata ab illo ⁊ aliud quādo non fuit ſeparata ſed ab illa ꝓpria aūctate receſſit·ſi·j·de diuor·de illa·ſi nollet intrare religiōes ꝯpelli d3 ad ip̄m redire vtroq3 caſu ſiue fuerit iudicō eccīe ſepata ſiue nō·j·de diuor·q̄to·in fi·non obſtante illa ſpūali fornicacōne cū iam ſit emēdatus ⁊ incipiat eſſe qđ nō fuit·l·di·ferrū·ſecus in carnali fornicacōne ſiue iudicio eccīe ſit ſepata ſiue publice fornicata nō tenetur illā recipe q̄uis emēdata ſit niſi velit·s·e·gaudemus·t·et h̄ ſepacō ſit tm̄ q̄ ad mutuā ſeruitutē quia vinculū matrimonij nō diſſoluitur in h̄ caſu cū alter infidelū tranſit ad infidelitatem ut in·c·predicto quāto·h̄ que eſt rō quare in fornicatione carnali non compellitur maritus recipere vxorem etiam emendatā ſed in ſpirituali compellitur·hec poteſt eſſe ratio ſi maritus cognoſceret vxorem poſt carnalem fornicationem poſtea promoueri non poteſt ea mortua ꝓpter defectum ſacramēti et ſic preiudicium ei ſieret·xxxiiij·di·ſi laici·et·c·ſi cuius vxor·ſed hoc non contingit in fornicacōne ſpirituali quia per penitentiam purgata ē

Item alia eſt racō·in fornicatione carnali anima et corpus polluitur·ſed in ſpirituali tantum anima·et in carnali fornicacōne nō tantum ſit i anima qđ diſpliceat marito·ſed etiam in corpore·qđ non ſit in ſpirituali et vir magis ſcandalizatur ex eo qđ ſit i corpore et magis offenditur q̄ ex eo qđ ſit in anima·et ita cauſa maioris ſcādali illatiui viro ſit ut poſt carnalem fornicationem non compellatur·ſed poſt ſpiritualem fornicationem compellitur niſi ad maiorem religionem tranſire voluerit ut hic dicitur·

¶ Laudabilem·triburien·ꝯcilij·qđ habēs·xxxi·q·i·ſi quis viuēte·q2 eas nō pn̄t habē ſi in mortē ip̄orum aliquid machinate fuerunt ut hic dicit·Idē eſt ſi fidē dederūt·ut·e·cā·et·q·e·relatū·j·de eo qui dux·in matri·c·i·vel ſi de facto ꝯtraxit·ut·j·e·ſup hoc·et·c·cū habēt·ita q2 poſt fidē datā ꝯgnouit eādē uxorē uxore ſua viuēte alias ſola fides data nō impedit mr̄imoniū·j·de eo qui duxit in ma·quā pol·p adul·c·ul·
b ¶ Lucro·ſic·xiiij·di·q2 ait·xxxiij·q·v·ſi dicat·ſi·i·q·i·nō eſt putāda·j·de vſur·ſup eo vero·xxij·q·ij·ne quis arbitretur·
c ¶ Et xp̄iani·ſiliter pugnātes p pr̄ia et fide ob quā patriā pater in filium ⁊ filius in pr̄em inſurgere d3·ff·de reli·et ſup·fune·minime·et maritus in uxorē·xxviij·q·iij·uxorem·in fi·xxiij·q·ul·legi ſiromaſten·
d ¶ Non ꝓcurauerit·ex eo qđ h̄ dicit·et·xxxi·q·i·ſi quis viuēte·j·de eo q̄ dux·in ma·c·ul·Ad h̄ ut mr̄imoniū impediatur duo exigūtur ſc3 affectus cū ope ſubſecuto·et eſt ſi·ff·de ꝯdi·et demō·l·ij·in fi·hic eni tūc puniūtur cū ex corde ad h̄ ꝓcedūt·xv·q·v·c·i·in fi·et·c·ſi q̄s iratus·q̄nq3 tn̄ punitur oꝑus ſine effectu quo ad legē ꝓmocōis·xv·q·i·ſi quis non iratus·q̄nq3 affectus ſine ope·ut·i·q·i·qui ſtudet·s·de bigamis nup·ibi tn̄ interuenit oꝑus non cū effectu·quid ergo ſi iratū habuit eū in̄terfectū eſſe·Itē vid̄r q2 i maleficijs ratihabicō retrotrahitur ⁊ mādato cōparatur·ff·de vi·et vi ar·l·i·§·h̄ et ſi cū quis·ꝯtra credo ar·j·de ſpon·cū apud·cū edictū de mr̄imonio ꝯtrahēdo ſit ꝓhibitorium ut ibi·
¶ Ex lr̄is·p ducendus·Iuſta fuit cā peticōis et ita ſumitur h̄ ar·q2 cā peticōis ſp inſerēda eſt in ip̄a peticōe al's repellit·s·de libel·ob·c·ij·et·iij·vbi de h̄·S3 no·q2 pater pt petē filiū in ptāte ſua ꝯſtitutū p interdictū de liberis exhibendis ꝯtra mr̄em et ꝯtra quēlib3 detinētem·mater tn̄ q̄nq3 h3 excepcōnē cōtra maritu3 puta ſi eſt minor triēnio cū apud eam tūc debeat educari vel eē ſi iudicatū eſſet in ꝯtrariū·ff·de libe·exhi·l·i·§·ſi vero·Et in alio caſu habet excepcōnē ob nequiciā patris ut ſine diminucōne pr̄ie ptātis apud eā filius moretur·ff·e·de inde·§·etiā ſi maxime·Circa hoc diſtingue aut filius a nullo detinetur aut ab aliquo·ſi ab aliquo et tūc volēs aut inuitus·p̄mo caſu petere poſſum p officiū iudicis·ff·de libe·exhi·l·iij·§·h̄ aūt·ſi ab aliq̄ volens detinetur pt peti rei vendicacō adiecta cā de iure quiritū ꝯgnicōne p̄toria·ff·de rei ven·l·i·§·i·qđ ius ꝓprie romanorum eſt·inſti·de patria po·§·i·In tercō caſu locū habet interdictū de lib·exhi·ut·ff·de libe·exhi·l·i·i·ſin·et·ff·de rei·ven·l·i·§·i·Nota q2 filius condicionē pr̄is vel mr̄is ꝯuerſi ad fidē ſequi debet·xxviij·q·i·iudei·Et in hoc caſu filius infans nō doli capax ſequitur meliorē ꝯdicōnē alias ſi doli capax eēt nō debēt baptizari niſi ſp̄ōte·xxiij·q·v·ad fidē·xlv·

De conuerſione infidelium.

Celeſtinus·iij·
Laudabilē et·j·interrogaſti de ſarracenis qui dū in captiuitate eſſent q̄rūdā xp̄ianarum viros earū inſidijs et machinacōib9 occiderūt·utrū q2 poſtea p ip̄as ad fidē xp̄ianā ꝯūſi ſūt eas de iure poſſint accipe in vxores vel ſi duxerint ꝯiugiū teneat earūdem. Hic triburien· cōcilij regula ꝯtenti ſumus aſſerentis q2 ſi in mortē ip̄orum malicioſe fuerit machinate licet earum ſtudio ad fide3 acceſſerint nec tamen eis adherere debent nec ſunt ſi adheſerint etiā tolerandi·cum tale dampnū tali lucro eccleſia compenſare non velit. ¶ Ad h̄·ſarracenī quidam in bello ſūt xp̄ianos interfeciſſe notati·et xp̄iani ſimiliter ſarracenos·poſtea vero ſarraceni ad fide3 conuerſi vxores eorum quos in belli certamine occiderūt ſibi matrimōialiter copularūt·et i dipſū xp̄iani de ſarracenis mulierib9 ꝯuerſis ad fidem feciſſe noſcūtur q̄ poſt q̄ de p̄orū virorum morte cōpererint veritatē diuorciū ꝯſtanter expoſcūt. ¶ In hijs igit' rn̄demus q2 cū tales nō ꝓcurauerint virorum interitū defunctorū mr̄imonium inter hmōi pſonas licite pt ꝯtrahi·et taliter copulati diuorciū nequnt poſtulare. Greg·ix·argentinenſi epiſcopo.

Ex lr̄is tuis accepimus q2 quida3 de iudaice cecitatis errore ad xp̄m verū lumē adductus uxore ſua in iudaiſmo relicta in iudicō poſtulauit inſtanter ut eorum filius quadriennis aſſignaretur ei dē ad fidem catholicā quā ip̄e ſuſceperat p ducendus·ad qđ illa reſpondit q2 cū puer adhuc infans exiſtat ꝓpter qđ magis materno indiget ſolacō q̄ paterno ſibiq3 ante partū oneroſius doloroſius in ptu poſt ptu3 laborioſius fuiſſe noſcatur ac ex hoc legitima ꝯiūctio maris et femine magis mr̄imoniū q̄ pr̄imoniū nūcupetur dcūs puer apud eā deb3 ꝯuenientius remanere·et·j· ¶ Cū aūt filius in patris ptāte cōſiſtat cuius ſequitur familiā et nō mr̄is·et in etate tali quis non deb3 apud eas remanē pſonas de quibus poſſit eſſe ſuſpitio q2 ſaluti vel vite inſidiētur illius·et pueri poſt triēniū apđ pr̄em nō ſuſpectū ali debeant ⁊ morari·materq3 pueri ſi eū remanē ꝯtingēt apud eā poſſ3 illū adducē ad infidelitatis errorē·In fauorē maxīe fidei xp̄iane rn̄demus pr̄i eūđ puerū aſſignādū.

De voto ⁊ voti redēpcōe.

Alexander tercius Oxonen·epō.

De peregnacōnis votis an elemoſinis redimi poſſent vel p neccītate in aliud ꝯmutari rn̄demus q2 ab eius q̄ p̄ſidet pendet arbitrio ut cōſidēt diligētius qualitatē pſone ⁊ cām cōmutacōis ſc3 an ex infirmitate ſeu affluētia diuiciarum aut alia cā ꝓbabili peregrinacō an recompenſatio melior fuerit et

di·de iudeis·q̄nq3 tn̄ ſequitur deteriorē cōdicōnē ſc3 matris ſi ſerua ſit·xxxij·q·iiij·c·ul·
f ¶ Paterno·s·de p̄ ſup·illud·
g ¶ Legitima cōiūctio·mr̄imoniū d̄r legitia ꝯiūctio maris et femine indiuiduā vite ꝯſuetudinē retinēs·xxvij·q·ij·§·i·inſti·de pa·po·in pn̄·et hec ē rō q̄ ꝯſueuit aſſignari a doctorib9 quare potius dicatur mr̄imoniū q̄ pr̄imoniū illa ꝯiunctio·
h ¶ Ptāte·pater eni d̄r hr̄e filiū in ptāte ⁊ nō mr̄·inſti de pa·po·§·ul·et·C·de adop·mulierē·vn̄ fili⁹ pr̄is familiā ſeq̄tur et nō mr̄is·inſti·de leg·ag·tu·§·i·vn̄ iſta v̄ba fuerunt ſūpta ⁊ expone familiā·i·agnacōnē l3 alias hoc nomen familias multas habeat ſignificacōes·ff·de·v·ſig·ꝓnūciatio·§·familie·et facit ad h̄ inſti·de pa·po·i fi·et·C·d·v·ſi·l·ul·nō eni denomīatur filius a ꝯgnacōe mr̄is ſed pr̄is·ar·ff ad muīci·l·i·
i ¶ Inſidientur·nota qđ mortuo pr̄e pupillus educari nō deb3 apud illas pſonas q̄ ipſius pudicicie poſſunt inſidiari·ff·vbi pu·edu·de·vel mo·l·ult·p̄tor eni decernē d3 ut ſine ulla ſuſpicōne alatur ptus etiā ꝯtra volūtatem pr̄is·ff·e·l·i·et extimabit ex affcū ſingulorum q̄s magis ad ſuſpicōnē ⁊ ſpem ſucceſſionis ſit p̄or·C·e·l·ij·verūtn̄ educatio pupilli nulli magis ꝯmittēda ē q̄ matri niſi vitricū ei inducat·C·e·l·i·ſi vero viuo pr̄e qđ ē apud quē educetur filius facto diuorcio olim extiabat p̄tor an apđ pr̄em an apđ mr̄em alatur·C·de diuor·l·vna·hodie diſtinguit' ut ſi pater cām diuorcij p̄ſtitit tūc ali deb3 apud mr̄em·ſi vero mater cām p̄ſtitit diuorcij tunc ali d3 apđ pr̄em·C·e·aut·ſi pr̄·g hic ali deb3 apud pr̄e3 q2 mater p̄ſtat cā3 diuorcij·j·de diuor·gaudemus·et·c·quāto·q̄ nō ſequitur maritū cōuerſū ad fidem quem ſequi deb3·xiij·q·ij·vnaqueq3·et q2 inſidiaētur vite ipſius ut h̄ d̄r et p iura p̄dicta·
k ¶ Triēniū·filius minor triēnio apud mr̄e3 debet ali maior triennio apud pr̄e3·C·de pa·po·nec filium·ar·C·de infan·expo·l·ij·et·j·e·ti·c·vno·
l ¶ Errorē·hac de cā et ſi eſſet minor triēnio vel pr̄ vellet eū pducē ad fidem cū ſit in eius ptāte pr̄i debuit aſſignari in fauorē fidei xp̄iane cū alias ſi eſſet maior et ꝓclamet ſe velle fieri xp̄ianū debeat de manib9 illorum eripi·ar·j·de iudeis·ſic·iudei·
¶ De peregnacōnis·arbitrio·ar·de pe· ꝯ ne ꝯmutacōe·lxxxij·di·p̄ſbr·xxij·q·iiij·innocēs·de pe·di·i·medicina·xxxvi·q·i·de raptorib9·xli·di·nō cogātur·j·de maledi·c·ij·xij·q·ij·fraternitas·ar·ꝯtra·xvi·q·i·decime·et·c·de decimis·xxxij·q·ul·c·ul·ſo·ꝯmutacō pene adhibēda ē q̄nq3 hac cōſideratione p̄habita ut illud qđ vice ꝯmutacōis p̄ſtatur intm̄ vel amplius ſit deo acceptū ut h̄ in fi·et·j·e·ſcripture·et ē ar·q2 epī pn̄t diſpenſare in voto·
n ¶ Cōmutacōis·cauſa ſp ꝯſiderari deb3 quare fiat ꝯmutacō·ar·j·e·magne·in fi·et·c·qđ ſup hijs·
o ¶ Cōpenſacō·in omni voto ſiue ꝯſiſtat in faciēdo ſiue nō faciēdo

siue sit solēne siue sit simplex p̄t hr̄e locū ɔpēsatio. dūmō ante votū fuerit libere volūtatis ꝫ ōr ꝓpter articulos fidei quos vnusquisq; vouit in baptismo. q2 illud votū an̄ baptismū ē necessitatis. ꝫ in voto ɔtinētie secus ē cui eque bonū vel maius inueniri nō p̄t. ar. xxxij. q. ul. c. ul. Et castitas sola ē que potēs ē deo aīas p̄ntare. in aut. de leno. §. sancimus. colla. iij. et que suaderi p̄t impari non potest. xxxij. q. i. integritas.

di. i. §. hijs aūctatibꝫ. sic nō frangit ꝓpositū qui illud in melius ɔmutat. s. de iur̄iur̄. peruenit. ij. et ita ē ar. q intrāti monasteriū nō ē imponēda pnia ꝓ pc̄cō ante ɔmisso. sic eni remittitur astulpho pnia publica si monasteriū voluerit ingredi. xxxiij. q. iij. admonē. v. ingredere monasteriū. et ꝫ ꝓpter cōtinuacōnē pnie et exercicij in quo sp debent esse monachi. ar. xvi. q. i. nos autē. si vero postq̄ monasterium ingressi fuerit delinquūt bn̄ subiciūtur pnie disciplīne abbatis s̄m regulam illius loci. s. de regular̄. c. ul. et. j. de sen. ex. cū illoꝝ.

deo magis accepta et s̄m hoc debet exinde dispensare.

Idem norwicen̄. epō.

Ementis ad nos. ß. narratione accepimus q in puerili etate ɔstitutus ierosolimaꝫ disposuit ꝓficisci. cuidā q̄ꝫ qui sepulcrū dominicū ꝓposuerat visitare fidē dedit et suā recepit ab eo q sibi inuiceꝫ in via socij fideles existēnt. et. j. Nos autē ipm a voto qd̄ in etate tenera facilitate potius q̄ ex arbitrio discrecōnis ꝓmisit absoluimus. ita tn̄ q idē votum elemosinis redimat et iuxta consiliū nr̄m toto vite sue tpe vni pauperū xp̄i dūmodo ad hoc sue facultates sufficiāt debeat ꝓuidere. Idem magistro A. de mandeforde.

Literaturā tuā et. j. Cū ex quadā minucōne nimio fuisses mortis pauore ꝑterritus hec verba ꝓtulisti. nō diu hic morabor ꝓponēs in aīo q religionis habitū esses aliqn̄ suscepturus. et. j. Tibi igitur respōdemus q si plus nō ē in voto ꝓcessum trāsgressor iudicari nō poteris si nō impleas qd̄ dixisti. Idem.

Scripture. et. j. Reus fracti voti aliquatenus nō habetur qui tpale obsequiū impetuam noscatur religionis obseruantiā ɔmutare. Innocē. iij. strigon̄. arepō.

Non ē voti dicēdus trāsgressor qui q vouit aūcte. se. ap. distulit adimplere. Sane significauit nobis rex vngarie q cū in regni ꝑturbatione ɔsiliū et auxiliū tuuꝫ tibi senserit hactenus ꝓfuisse vtilitati eius nō modicū derogaret si ierosolimā sicut ex voto teneris regno ꝑgēs i pacato et. j. Ideoqꝫ. m. q. nō p̄us iter arripias ierosolimā adeūdi q̄ regnū ipm fuerit trāquillitati p̄stine restitutū vel sup hoc recepis ab ap. sede mandatum. Idem andree duci.

Licet vniuersis liberum sit arbitrium in vouēdo usqꝫ adeo tn̄ solucō necessaria ē post votū ut sine ꝓprio salutis dispendio alicui nō liceat resilire. Accepimus siquidē q cū rex vngarie pater tuus agēs in extremis votū qd̄ vouerat domino ierosolimitanā ꝓuinciaꝫ in forti manu hūili corde visitare sub interminacōne maledictionis p̄rne ɔmiserit tue fidei exequendū. et tu assumpto crucis signaculo te id adimpleturū sine dilacōne qualibꝫ ꝓmisisti et. j. M. q. postpositis ceteris sollicitudinibꝫ usqꝫ ad festū exaltacōnis sancte crucis debitum accepte crucis exsoluēs ꝓpositū iter arripias et humiliter ꝓsequaris ne si onꝰ tibi a p̄re iniunctū et a te spōte susceptū occasione qualibꝫ detractaueris paterna te reddas successione indignū et hereditatis emolumento p̄ueis cuius recusaueris onera supportare sciturus extūc anathematis te vinculo subiacere et iure q tibi si dictus rex sine ꝓle decedēt in regno vngarie cōpetebat ordine geniture priuandū. et regnū ipm ad minorem fratrē tuum ap. postposita deuoluēdū. Idem trecen̄ epō.

Magne deuotionis et. j. Cū trecen̄. eccīa cōtra libertatē eccīasticā grauaretur nec p aliū q̄ p cāpanie comitē in vltramarinis ptibꝫ constitutū eidē ecclesie crederes posse defacili subueniri ad ipsū ꝓposuisti accedere ac insignū peregrinacōnis et deuocōnis terre orientalis crucem dominicā assumpsisti. et. j. Quāuis aūt audita morte ipius intētionē tuā ɔspicēs iam frustratā. noluisti tamē sine consilio ap. se. ad ꝓpria remeare ꝫ ingressus urbem intentionis tue ꝓpositū ac statum trecen̄. ecclesie nobis humiliter exp̄ssisti et. j. Et quidē tria p̄cipue duximus in hoc negocio attendenda quid liceat secundū equitatē. quid deceat s̄m honestateꝫ et quid expediat s̄m utilitatem. Sane nō videbatur ɔtra votū licituꝫ ut venires cū vox clamet ꝓphetica. vouete et reddite dn̄o deo nr̄o ut p̄mū ad cōsiliū s̄m ad imperiū referatur ꝫ nec decēs videbatur cū sit scriptū in euangelio. nemo mittēs manū ad aratruꝫ et respiciens retro aptus est regno dei. Preterea nō videbatur expedire cū ex absolucōne tua scandalum posset laicoꝝ mentibꝫ generari dicentiū ubi ē deus clericoꝝ. et ꝫ exēplo credentiuꝫ se ad voti obs̄uātiā nō teneri. qd̄ enim agitur a p̄latis facile trahitur a subditis in exēpluꝫ iuxta q dn̄s monuit ad moysen in leuitico si sacerdos qui est vnctus peccaueit faciet delinquere populuꝫ. verū etatis vite senescentis defectus atqꝫ canicies que vix labores et dolores suos tolerare p̄nt in cōtrariuꝫ allegabāt et eccīe trecen̄. suspiria cui vīculo pastoralis sollicitudinis es ligatus sine cuius assensu votū pegrinacōnis emittē forsitan nō debueras et. j. Ipsū etiā votū qd̄ ex sui forma sanctū et honestū erat ex ꝑsona vouentis minus licitum videbatur. cū eni iuxta canonica instituta clericus absqꝫ sui ep̄i licētia pegrinari nō debeat et ep̄us nō minus imo potius se. ap. sit astrictus videri merito poterat q absqꝫ generali vel speciali licentia votū peregrinacōnis qua te tādiu absentares emittere nō deberes. et. j. Cum igitur in lege veteri in qua nō minus p̄ceptum dn̄i obligabāt q̄ votum obliget hodie in eccīa p̄mogenita que dn̄o mandabātur offerri quedā dn̄o redderentur ut p̄mogenita leuitaꝝ q̄dam redimerētur ut aliaꝝ tribuū. quedam ɔmutarentur in aliud sicut pigmentū azini qui ꝓ oue ɔmutabatur ex hoc attendentes q votū commutari possit in opus aliud pietatis nō curātes quid os loquentiū iniqua loquatur dū tn̄ nō recedamus a tramite veritatis de illius aūctate securi qui cū audisset a discipuls. nonne scis quia pharisei audito hoc verbo scandalizati sūt rn̄dit sinite illos ceci sūt et duces cecorum tibi ꝓ te et famulis tuis licentiam cōcedimus votū pegrinationis taliter cōmutarē ut expensas quas fueras ineundo morādo et redeūdo facturus alicui religioso viro cōmittas in necessarios usus terre illius sine diminucōne qualibꝫ transferendas. et. j. Laborem etiaꝫ laboribꝫ recompenses sollicitius instando vigilijs deuotius vacās oracōnibꝫ et in ieiunijs fortius te exercens. Ad hāc autem indulgentiā tibi faciēdam specialiter nos induxit q cū ꝓ libertate trecen̄. ecclesie p dictū comitem assequendā precipue votū pegrinacōnis emiseris eo sublato de medio quia cessauere cause facilius cessare potuit et effectus.

Idem cantuar̄. archiepō.

Quod sup hijs et. j. quesiuisti de hijs qui ꝓ succursu terre sancte signo crucis assumpto ꝓpter infirmitatem vel paupertatē vel aliam iustā causam votum nō possunt vtiliter adimplere cū sine distinctione recepis in mādatis ut eos qui signū crucis assumptum abiecerint ad resumptionem ipsius et executionem voti ɔpellas. Nos autem inquisitioni. t. t. rn̄. q debiles et inopes magis illuc in defectuꝫ q̄ ad ꝓfectum accedūt cū isti pugnare nō possunt et illi mēdicare cogantur nisi forte sint nobiles vel magnates qui suis secū expensis bellatores adducunt vel artifices et agricole q̄ de laboribꝫ suis sibi possint acquirere necessaria et terre subsidia ministrare. q̄uis nō multi taliū ꝓpter breuitatē possessionū et paucitatē inhabitantium ibi sunt oportuni. vnde credimus distinguendum inter illos qui temporalem et eos qui perpetuam impedimēti causam creduntur habere q primis est indulgenda dilatio secundis autem est redēptio iniungenda. ac rerum facultate pensata quas possunt aut quas facturi essent expensas. personaꝝ preterea compensato labore in subsidium terre sancte transmittāt

exequētes p alios qd p se nē queūt adimplē. Rursus int illos q̄ p defensione terre sancte votū pegrinacōis emittunt et eos quib9 p satisfactione suorū criminū iter pegrinacōis iniungitur credimus distinguendū q circa primos plus terre sancte succursus et circa scdos plus labor itineris fm intētionē vouētis vel penitentis debet attendi. vnde si quis hoc modo vouentium est inutilis ad pugnandū q̄uis abilis ad eundum. melius est redimere votū q̄ expensas consumere qd et de penitente qui pter debilitatem non pt iter iniūcte pegrinacōis implere sane pt intelligi. nō autem de illo qui q̄uis sit impotens ad bellandū potēs tamē est ad eundū. et ī. De mulieribus aūt h credimus obseruādum ut que remanere noluerint viros suos sequantur cetere vero nisi forte sint diuites q̄ secum in suis expēsis possint ducē bellatores votū redimāt quod vouerūt. Idem eidem

Ex multa tue sollicitudinis puidētia. et ī. Ex cōsultacōne quā ad inquisicōnē tuā super negocio cruce signatorum olim edidimus viā inuenisti ad alias questōnes et utrū qd in ea dicitur ius constituat gnāle ut passim plātis q̄buslibz illos fm formā expssam absoluere liceat qui eorum sūt iurisdictioni cōmissi sollicite requisisti. Ad h igitur respondemus q in cōsultacōne nostra ius editur et licet ad q̄les ad quos tn̄ specialiter spectat eius executio nulla tenus explicatur. illis aūt solūmodo ius hoc exequendū incumbit qui sup hoc mādatū receperit a sede ap. speciale. sic ergo illi est inquisitioni rn̄sū. qua consequenter tua .f. requisiuit de quib9 religiosis intelligendū hoc esset utrum scz ibi religiosi vocētur hij tm̄ qui religionis habitū susceperūt quorū plures p deote sūt et iuris ignari an epi qui sicut digtate pcellunt sic et religione debēt alijs peminere. nam ad neutros executio iuris illius spectat nisi p aplicaz se. eis specialiter delegetur. Scdo quesisti utrūm qd dicatur si quis vouentium ē inutilis ad pugnandū quāuis sit abilis ad eundū melius est q redimat votum q̄ cōsumat expensas gnāliter accipi debeat ut nobiles et magnates qui sūt ōsilio strenui et multos secum possunt trahere bellatores an minores tantūmodo vbum hmōi comprehēdat verum si ad supiora oculū tue ōsiderationis extendas qōnem istam inuenies in serie cōsultacōis nr̄e solutā vbi dr̄ q debiles et inopes magis in defectū terre sancte q̄ ad eius pfectū accedunt et c. Quāuis possit aliter rn̄deri q non sunt inutiles ad pugnādū qui et si p se pugnare non pn̄t maturitate tn̄ ōsilij ad esse valēt pugnantib9 et psone defectū p alios releuare. et ī. Qd autē supius ponitur mulieres que remanē noluerint et cū de illis intelligendum esse vidr̄ que se ad pegrinacōnis ppositum nullius voti vinculo astrīxerūt. et ī. In tāta q̄z necessitate ppli xpiani ne terre sancte impediatur subsidium viri pter uxorum assensū huius pegrinationis ppositū vouē valēt et qd vouerit libē adimplē. ut autē ōsentiāt sūt attētius cōmonēde. De clericis vero duximus rn̄dendū q cū clericatus officiū eos reddat inabiles ad pugnandum nisi vel consilio strenui vel officio predicacōis instructi aut magnatū sint obsequio deputati aut usq̄ adeo diuites fuerint et potentes ut in expensis suis aliquos secum ducere valeant bellatores magis ab eis expedit redempcōnē accipe q̄ ad votū illos cogē psequēdum si necessitas exigit vel vtilitas psuadet. hec aūt de vouētib9 dicimus nō de hijs quib9 labor pegrinacōis in pnia ē iniunctus. Idem.

Per tuas nobis lr̄as intimasti te in grationopolitana eccīa suscipiendi habitū regularem votum solēniter emisisse et postea pmisisse in manibus plāti eiusdē eccīe te infra duos menses postq̄ ab ap. se. redisses votū qd emisisti impleturum. Cumq̄ termino ipso transacto nō curasses qd nōueras adimplē tandē existēs voti transgressor vocatus fuisti ad regimē eccīe gebēn. et ī. Nos igitur. t. di. ōsulim9 ut si tuā sanare desideras ōsciētiā regimē resignes eccīe memorate ac reddas altissimo vota tua. Qd si caplm gebēn. eccīe te postmodū canonice duxerit eligēdum electionem recipe poteris de te factam. Honor. iij. baresbēn. et bengad ppositis.

Postulastis a nobis an pfessis ordinē regularē quorum alter cruce signatus est et reliquus caractē crucis desiderat insigniri liceat vicesimam puētuū eccīarum vrarum deputatā succursui terre sancte deferre vobiscū et ī. D. v. t. r. q si eccīe vr̄e p absentiā vrāz enormiter nō ledātur et vos utiles fueritis terre sancte verbo pit er exēplo qd ōsciē vestre duximus relinquēdū dimissis pcuratorib9 ydoneis in eccījs vr̄is potestis et tenemini votū pegnacōis implere et sic pt in vsus vr̄os trāsire vicesima eccīarum vrarum terre sancte subsidio deputata. Greg. ar. epo neapol.

De statu monachorum et canonicorum regularium.

Theodosius et ī. alicui mōasterio nec tu nec psbri tui pter diligētiam discipline aliquid molestie inferatis. aut si quid illic p diuersorum deuocōne accesserit vos b vēdicari estimetis cū monachis ibi fuientib9 debeat pficere quicquid a fidelib9 taliter offerri contingit.

Ex oci. lateran.

Monachi nō pcio recipiantur in monasterio nec peculium pmittantur habere nec singuli p villas et opida per quascunq̄ prochiales ponātur eccīas h in maiori ouentu aut cū aliquib9 fratrib9 maneant nec soli inter seculares homīes spūaliū hostiū cōflictum expectēt salomone dicēte. ve soli q cū ceciderit nō est qui subleuet eū. Si quis aūt exactus p sua redēptione aliquid dederit ad sacros ordines nō ascendat. Is vero qui eū recepit officij suspensione mulctet. Qui vero peculiū habuerit nisi ab abbāte fuerit ei p iniūcta administracōne pmissum a cōione remoueatur altaris et qui in extremis cū peculio inuētus fuerit et digne non penituerit nec oblacō p eo fiat nec inter fratres accipiat sepulturam. qd etiā de vniuersis religiosis pcipimus obsuari. abbas aūt qui diligenter ista nō cauerit officij sui iacturā se nouerit incursurū. Prioratus q̄z seu obediētie pcij donacōne nulli tradātur. alioquin dātes et accipiētes a ministerio fiant eccīastico aliem. Priores aūt cū in eccījs cōuentualibus p electionem capitulorum suorum canonice fuerint instituti nisi pro manifesta et racōnabili causa non mutentur videlicet si fuerint

dilapidatores si incōtinēter vixerint aut tale aliq̄d egerint p quo amouendi merito videātur aut si etiā p nccītate maioris officij de ꝯsilio frm̄ fuerint transferēdi. Alex. iij. abbatib⁹ et ꝯuētib⁹ cisterci. ordinis.

Recolētes q̄liter hec sancta plātacō et .ꝛ. dolētes dicimus q̄ et si nō ab omnib⁹ neq̄ȝ in omnib⁹ a plerisq̄ȝ tn̄ ꝓ in plurib⁹ ab illa sancta instiƚutione d̄r declinatū in tm̄ ut aliqui ex vobis p̄me instituƚionis obliti ꝯtra ordis v̄ri regulam villas ecc̄ias et altaria possidēt fidelitates ⁊ homima suscipiūt iusticiarias ⁊ tributorias tenēt et .ꝛ. Ideoq̄ȝ p̄cibus et monitis exhortamur quaten⁹ domus ille que a p̄ma sui origine i ip̄o ordie sūt fundate ꝯstitutis termis sint cōtente et .ꝛ. Si enim relictis originalib⁹ ordinis institutis ad cōia volueritis aliorum monasteriorum iura diuertē oportebit vos cōi iure censeri. quia dignū est ut qui similē cū aliis vitā suscipiūt similez sentiant in legib⁹ disciplinā. Ceterum domus ille que de alijs institucōnib⁹ ad vestrū ordinem se trāstulerint v̄ris omnino se satagāt cōformare et relictis possessionib⁹ vel etiaȝ ꝯmutatis quas institutio v̄ra non recipit sic se in omīb⁹ religioni v̄re coaptent ut quēadmodū gaudent se in societatem ordinis et habitus idemptitatē assumptas sic etiam in paupertate secularium rerum se letētur v̄ris institutionib⁹ ꝯformatas. Clemēs .iij.

Super quodā canonico regulari qui in articulo mortis agēs licȝ a p̄ore suo cōmonitus ꝓprium qd̄ ꝯtra regulaȝ latēter habuerat noluit resignare ⁊ sic diē clausit extremū ⁊ fuit inter alios frēs traditus sepulture et .ꝛ. Inquit .t. r. q̄ ille canonicus nō tm̄ fuit xp̄iana sepultura p̄uandus verū etiā si sine maximo scādalo potuit fieri de ipsa ꝓici dignus est ecc̄ia. hoc aūt cū forte ꝯtigerit in similib⁹ est agēdū. Innoc. iij. .v. plebano sancti gauini.

Quod dei timorem pre oculis habeas ex fructibus tuis colligitur euidēt cū opa que facis testioniū p̄hibeāt veritati. Sane quondam desiderās ad frugem melioris vite transire officium plebani resignās corā frib⁹ sancti victoris bon. p̄missiones de tua ꝯūsiōe fecisti neq̄ȝ ꝓfessiōeȝ solēnē emittēs neq̄ȝ habitū religionis assumēs s̄ȝ prochiam plebis eiusdē attendētes te laudabiliter p̄fuisse a florētino ep̄o impetrauerūt ut ministrares ibidē. hoc etiā p. p̄sb̄r cardinalis tūc ap. se. le. ꝓponitur ānuisse q̄ iam dicti prochiam a nobis ratū haberi suppliciter postularūt p̄stim cū de licētia p̄oris sancti victoris noscaris hactenus id fecisse. Licȝ aūt in lateran. ꝯci. de monachis caueatur ne singuli p villas et opida p quascūq̄ȝ prochiales ponantur ecc̄ias ⁊c. q̄ tn̄ istud de canonicis regularib⁹ specialiter non cauetur qui et si a scōrum monachorum ꝯsortio nō putētur seiūcti regule tn̄ inseruiūt laxiori. et p antiquos canones etiā monachi pn̄t ad ecc̄iarum prochialiū regimen in p̄sb̄ros ordiari. ex quo debent p̄dicacōnis officiū qd̄ p̄uilegiatū est exrcē. sic ānuendum duximus postulatis ut exercēs plebani officiū si comode fieri poterit vnū canonicum regularem tecū habeas ad cautelā. cuius in hijs q̄ dei sūt et regularis obs̄uātie tā ꝯsorcō q̄ solacō pfruaris.

Idem abbati et conuentui sublacen̄.

Cum ad monasterium sublacen̄. et .ꝛ. Firmiter inhibuimus ne quis decetero monachorum lineis camiseis vtereƚur ⁊ .ꝛ. Prohibemus q̄ȝ districte in virtute obediētie sub obtestacōne diui iudicij ne quis monachorum ꝓprium aliquo modo possideat s̄ȝ si q̄s aliquid habeat ꝓprij totū incōtinēti resignet. Si vero post hec ꝓprietatē aliquā fuerit deꝓhensus habē regulari mo. .p. de monasterio expellatur. nec recipiatur vlterius nisi peniteat s̄m monasticā disciplinam. Qd̄ si ꝓprietas apud quēquā inuenta fueit in morte ipsa cū eo in signū pdicōnis extra monasteriū in sterquilinio subterretur s̄m q̄ beatus. g̃g̃. narrat in dialogo se fecisse. vn̄ si quicq̄ alicui fuerit specialiter destinatū nō p̄sumat illud accipe s̄ȝ abbati vel p̄ori vel cellerario assignetur. In oratorio vero refectorio et dormitorio ꝯtinuū semp silentiū obs̄uetur. in claustro q̄ȝ certis horis ⁊ locis s̄m āntiquā ꝯsuetudinez monasterij laudabiliter obs̄uatā. In refectorio vero nullus oīno carne vescatur. nec in quibusdam solēnitatib⁹ sicut aliqn̄ fieri cōsueuit ꝯuētus exeat cū abbate paucis ibi relictis ut extra refectoriū edant carnes cū illis dieb⁹ p̄cipue regularis disciplina sit studiosius obs̄uāda. s̄ȝ nec extra refectoriū nisi in infirmatorio esum carnium credāt sibi licē q̄q̄ ex indulgētia possit abbas interduȝ aliquos fratrū nūc hos nunc illos put nccītas postulauerit aduocaē ipsosq̄ȝ secū in camera sua melius ⁊ plenius exhibere. porro debiles et infirmi qui minucōne indigēt vel aliqua medicina nō seorsū in cameris s̄ȝ oīnes i infirmatorio que necc̄aria fuerit sibi tam in carnib⁹ q̄ i alijs recipiāt cōpetenter. Qd̄ si quis eorum debilis fuerit aut etiā delicatus ut nō possit cōib⁹ cibis esse ꝯtentus sic ei p uideatur sine scādalo aliorum ut si abbas vel prior voluerit in refectorio misc̄dam facē. specialē cibū aliquē ꝯpetētem nō ante illū s̄ȝ añ se faciat aportari. de quo ipe illi faciat pitāciā p sustētacōne nature. Tales aūt ad agēda officia monasterij deputētur, qui fideles fuerint ⁊ discreti nec alicui ꝯmittatur aliqua obediētia ꝓpetuo possidenda tanq̄ in sua sibi vita locetur s̄ȝ cū oportuerit amoueri sine ꝯtradictōne qualibȝ reuocetur. Prior aūt p̄ ceteris post abbatem potēs sit in ope ⁊ s̄mone ut exemplo vite v̄boq̄ȝ docere frēs suos et instruere possit in bono et a malo etiam reuocare zelū religionis h̄n̄s s̄m sciētiam et delinquētes corripiat ⁊ castiget obediētes foueat et ꝯfortet. Abbas vero cui omnes in oīb⁹ reuēnter obediāt q̄to frequētius poterit sit cū fratrib⁹ in ꝯuētu vigilem curā ⁊ diligētem sollicitudinē gerēs de oīb⁹. ut de officio sibi ꝯmisso dignam deo possit reddē racōnem. Qd̄ si p̄uaricator ordinis fueit āꝯtēptor seu negligēs á remissus ꝓcerto se nouerit nō solū ab officio deponēdū s̄ȝ et alio modo s̄m regulā castigandū. cū offensa non solū ꝓpria verum etiā aliena de suis manib⁹ requiratur. Nec estimet abbas q̄ sup habēda ꝓprietate possit cū aliquo monacho dispēsare q̄ abdicacō ꝓprietātis sicut ⁊ custodia castitatis adeo est annexa regule monachali ut ꝯtra eā nec sūmus pontifex possit licētiam indulgere.

Idem in ꝯcilio generali.

In singulis regnis siue p̄uīcijs fiat de triēnio in trieniuȝ saluo iure diocesanorum pontificum cōmūe capitulū abbatū

et correctõibus. et ẽ ar. ꝙ ꝓtestacõ nec͡caria sit. ix. q. iij. saluo. et. vij. q. i. põtifices.
a Cõsueuerũt. ꝑ hoc vid͛ ꝙ abbates exẽpti teneãtur venĩe ad tale caplm quod verũ est. ꝫ. e. ꝫ. pxi. §. si vero. et §. ꝙ si abbas.
b Aptũ. habita racõne distãtie quo ad omnes. lxiij. di. cũ longe.
c Quatuor. quid iuris sit qñ plures sũt iudices et in pari vel impari numero discordant. d͛. s. de re iudi. c. ul. ꝫ isti delegati nõ videtur ꝫ potius ordinarij auctate hui⁹ cõstitucõnis a sede aplica. vñ scdm ꝫ si dissentiunt in numero pari tenꝫ snĩa eoꝝ qui absoluũt. ff. de re iudi. inter pares. et. s. de re iudi. c. ulti.
d Remota. inquisitio ista fit cã correctõis et reformacõis quare locum nõ habꝫ appellacõ. s. de ap. rep̃hẽhibilis. et. c. cũ speciali. in fi. et. s. de offi. ord. irrefragabili. ñ forsan modũ excedẽnt ut ibi vbi de hoc. nec etiã recusare pñt ꝙ cũ eos elegerũt eoꝝ ꝑsonas approbauerũt. iij. q. iij. offeratur. et. s. de cã pos. cum olim. nisi ex noua cã superuenĩete. s. de offi. dele. insinuãte. ꝙ iusta recusatio nulli ẽ denegãda. iij. q. v. quia suspecti. C. de sen. et int̃. o. iud. l. ul. ar.
e Proporcõnaliter. i. ꝑ numero ꝑsonaꝝ ꝛ scdm facultates cuiuslibꝫ sicut in naui fit collo scdm ꝓporcionẽ ẽstimacõnẽ rerũ. ff. ad. l. rod. de iac. l. ij. §. cũ in eadẽ. v. si iacture.
f Abbatias. et sic exẽptas. sic. ꝫ. e. pxi. §. qđ si abbas. v. hec eadẽ.
g Vice nr̃a. tãꝙ delegatus auctẽ huius cõstitõis. si. s. de offi. ord. irrefragabili. nũquid ꝑ ꝫ fit p̃iudicium epo loci vid͛ ꝙ nõ ꝑ hoc ꝙ dicit in pñ. saluo iure ꝛc̃. vnde satis ꝑt dici ꝙ isti tũc demũ corrigent cũ epus ẽ negligẽs ꝙ alias nulla visitacõ vl correctõ nec͡caria est immo grauarẽtur monasteria ex eoꝝ accessu et alioruꝫ iurisdictõem vsurparẽt cũ sua iurisdictõ epo nõ suatur vnde ordo epoꝝ ꝯfunditur. xi. q. i. ꝑuenit. vid͛ enĩ ꝙ si eps esꝫ negligens ꝙ ꝑmo debeat admoneri ar. s. de offic. ord. quanto. et. ix. q. iij. nũc vero. ꝫ verius vid͛ ꝙ sine aliqua admonicõ ne possint visitare et ꝙ melius sciũt ꝫ ꝙ̃ epi nec epo fit p̃iudiciũ ꝙ si inuemãt aliquẽ amouẽdũ denũciant epo ut illũ amoueat et ita saluo iure epi ꝫ officiũ exercẽt tñ si epus vellet visitare locũ ipi ꝓponẽntur epo ꝙ vi- deretur ꝙ epus hoc facẽt mali cõse cã impediẽdi eos. monasteria nõ exempta sine aliqua distinctõne visitabũt. ꝫ. e. c. pxi. imo non obstãte visitacõne epoꝝ ipsi exercẽt officiũ suũ ut dicit infer. ꝫ. e. c. §. porro.

atqꝫ ꝑorum abbates ꝓprios non habẽtiũ qui nõ cõsueuerũt tale capitulũ celebrare ad quod vniũsi ꝯueniãt ꝓpeditionẽ canonicã nõ habentes apud vnũ de monasterijs ad hoc aptũ hoc adhibito moderamine ut null⁹ eoꝝ plus ꝙ̃ sex euectõnes ꝛ octo ꝑsonas adducat. aduocẽt aũt in huiusmodi nouitatis ꝑmordijs duos cisterc. ord. vicinos abbates ad ꝓstandũ sibi ꝯsiliũ et auxiliũ oportunũ cũ sint in hmõdi capitulis celebrãdis ex longa ꝯsuetudiẽ plenius informati qui absqꝫ cõtradictione duos sibi de ipsis associent quos viderint expediẽ at ipsi quatuor ꝑsint capitulo vniuerso ita ꝙ ex hoc nullus eoꝝ sibi auctatẽ placõis assumat. vñ cũ expedierit ꝓuida possit deliberacõe mutari. hmõdi vero capitulũ aliquot certis dieb⁹ ꝯtinue iuxta morem cister. ord. celebretur in quo diligẽs habeatur tractatus de reformacõne ordis et obsuãtia regulari. et qđ statutũ fuerit illis quatuor approbantib⁹ inuiolabiliter obseruetur omni excusacõe et contradictõne et appellacõne remotis. ꝓuiso nichilomin⁹ vbi sequẽti termino debeat capitulũ celebrari et qui ꝯuenerint vitã ducãt cõem et faciãt ꝓportionaliter simul omnes omnes expensas ita ꝙ si nõ omnes poterũt in eisdẽ saltez plures simul in diuersis domibus ꝯmorentur. Ordinentur etiã in eodẽ capitulo relgiose ac circũspecte ꝑsone que singulas abbatias eiusdez regni seu ꝓuincie nõ solũ monachoꝝ ꝫ etiã monialiũ scdm formam sibi ꝑfixam vice nr̃a studeant visitaẽ corrigẽtes ꝛ reformãtes que correctõis et reformacõis officio viderit indigere. ita ꝙ si rectorẽ loci ꝯgnouerit ab ãministracõe penitus amouẽdũ denũcient epo ꝓprio ut illũ amouẽ ꝓcuret. qđ si nõ fecerit visitatores

hoc referãt ad aplice se. examen. hoc ipsũ regulares canonicos scdm ordinẽ suũ volum⁹ et ꝑcipimus obsuare. Si vero in hac nouitate quecquã difficultatis emerserit qđ ꝑ ꝑdictas ꝑsonas nequeat expedire ad aplice se. iudiciũ absqꝫ scãdalo referatur ceteris irrefragabiliter obsuatis que ꝯcordi fuerint deliberacõe ꝓuisa. Porro diocesani epi monasteria sibi subiecta ita studeãt reformare ut cũ ad ea ꝑdicti visitatores accesserũt plus in illis inueniãt qđ comẽdatione ꝙ̃ qđ correctõne sit dignũ. attẽtissime ꝑcauentes ne ꝑ eos dicta monasteria indebitis ꝯneribus aggrauẽtur ꝙ sic volumus supiorũ iura obseruari ut inferiores nolum⁹ iniurias sustinẽ. ad hoc districte ꝑcipimus tam diocesanis epis ꝙ̃ ꝑsonis que ꝑerũt capitulis celebrãdis ut ꝑ cẽsuram ecc͡lasticã appellatiõe remota compescãt. aduocatos patronos vicedños rectores et ꝯsules magnates et milites seu quoslibet alios ne monasteria ꝑsumãt offendẽ in ꝑsonis ã reb⁹ et si forsitan offenderint eos ad satisfactõnem compellẽ non obmittãt ut liberius et quietius deo valeãt famulari. Honor. iij. abbatibus ꝛ monachis in lombardia et marchia teruisana ꝯsti- tutis.

Ea que ꝑ religionis honestate et ꝫ. Porro cũ visitatores scdm statutũ gñalis ꝯcilij ordinati a generali abbatũ caplo ꝓcesserint ad visitationis officiũ exequẽdũ de statu mõachoꝝ et obsuãtijs regularib⁹ diligẽter inquirãt et tam in spũalib⁹ ꝙ̃ in tpalib⁹ corrigant et reforment que viderint corrigenda ita tñ ꝙ monachos delinquẽtes ꝑ abbatẽ loci corrigi faciãt eisqꝫ iniũgi pñiam salutarẽ iuxta beati bñdicti regulã et aplica instituta non scdm normã praue ꝯsuetudinis q̃ quasi ꝑ legẽ i quibusdã

.e. c. §. porro.
h Propo. sic. ꝫ. e. pxi. §. si vero.
i Visitatores. ꝫ patꝫ ꝙ visitatores isti pñt visitare etiã si epi nõ fuerit negligẽtes.
k Sustinẽ. ne inde nascatur iniuria vñ iura nascuntur. ꝫ. de accu. qualiter et quando. et. C. vnde vi. meminerint.

Ea que ꝑ abbatem correctõ monachi ꝑmo loco spectat ad abbatẽ. s. de offi. or. ꝙ̃to. qđ si negligẽs fuerit deuoluitur ꝑ tãs ad supiorẽ ut ibi. et alias puniuntur de negligẽtia ut sequitur. ꝫ. e. pxi.
m Culpe. ut i quo maior fuerit culpa maior exerceatur vindicta. l. di. ꝙ tua. et. xxiij. q. i. nõ aufe ramus. in fi. et si stultus fuerit in culpa sapiẽs sit in pena. xxx viij. di. ꝙ ea. nec pena amplius extendatur ꝙ̃ delictũ fuerit in excedẽte reptum. s. de hijs q̃ fi. a ma. p. ca. quesiuit. C. de peñ. sancimus.
n Defectu. sic. s. de iud. nouit. et. s. de pbẽ. c. pe. ar. ꝯ. ꝙ pl⁹ puniuntur qñ vnus ꝙ̃ alter. xxiij. q. i. qui ꝯtra pacem. xl. di. hõ xpianus. xi. q. iij. ꝑcipue. xxv. q. i. nlli. et. C. de mo de mulc. eos. in fi. hic ꝫ non habꝫ locũ distinctõ ꝑsonaꝝ cũ omes sint equales nec aliq̃s censetur a modo nobilis vel potẽs ꝙ iam non habꝫ ꝓpriam volũtatẽ. xij. q. i. nõ dica tis. xx. q. iij. pñs clericus. et. xx vij. q. ij. scripsit. et ideo sine delectu ꝑsonaꝝ sũt ꝓcellẽdi qui ibi deliquũt. ar. tñ ꝯ. s. e. c. cum ad monasteriũ.
o Rebellib⁹. ꝙ in ꝯtumacia ꝑsistẽtib⁹ nos cõuenit esse seueros. ij. q. v. quãto. s. de postul. c. i. si vero sine scãdalo ꝫ fieri non posset referatur ad aplice sedis iudiciũ. ar. s. e. c. pxi. v. si vero i hac nouitate.
p Morbidã. ꝙ resecãde sũt putride carnes. xxiiij. q. iij. resecande. ꝙ vna ouis morbida toti gregem ificit. xl v. di. ꝫ illd̃.
q Seipsis. ꝑmo enim debẽt seipos corrigẽ abbates deinde monachos. xlij. di. C. i. et. xl vij. di. C. necce. si. ff. de neg. ge. si pupilli. C. ulti. et. ff. de pac. cũ in eo. ff. ꝯ si tutor. et a quo debꝫ suos monachos ꝓhibẽ multo fortius et seipsũ. ff. si fui. ve. altius. nec potest alios corrigẽ cũ tacitus rñdeat sibi eadẽ que corrigit ꝯmisisse. xxv. di. primũ. et. xxvi. di. vna tm̃. ꝙ ꝑmo debꝫ eicẽ trabem de oculo suo ꝙ̃ vestucaꝫ de oculo fratris. iij. q. vij. §. tria. v. ꝑ ꝯro. in fi. et. i. q. i. multi. vñ versus. Extersis oculis alioꝝ dãna videmus. Ad discernendum ꝓpa sensus ebet.
a In capitulo. ꝙ publice deliquerãt et ꝙ admoniti fuerãt negligentes. ar. ij. q. i. si peccauerit
b In exẽplum. ut. ij. q. vij. qua ꝓpter. et. C. ad. l. iul. rep. e. l. i. et. ff. de pe. l. capitaliũ. §. famosas. ff. depositi. bona fides. i. responso. in fi.
c Strepitu. ꝙ ꝯ plano et sine iudicioꝝ strepitu ꝫ. de accu. olim. et ꝫ ideo ꝙ hmõi regulares desa cili amouẽtur a suis administracõib⁹ ꝫ. de simo. ꝑ tuas. et ideo nõ est ordo iudiciarius vsqꝫqꝫ seruãdus in hmõi inquisitionib⁹ regulariũ ꝫ. de accusa. qualiter ꝛ qñ. i fi. et in casu isto nõ est ãplius querẽdũ de talib⁹ cũ iam cõstet ꝑ inquisicõez visitatoꝝ ꝙ de delicto vnius hõis sepius nõ est querẽdũ. ff. nau. cau. sta. lic. in fi. Itẽ habes ꝫ ꝙ index ꝑt de cã ꝯgnoscere nõ tñ ꝑt snĩaꝫ ferre si in cã epoꝝ. iij. q. vi. ꝙ̃ tis dudũ. ꝫ ꝫ ideo fit ne p̃iudicetur epo ꝯ dyocesano et in ꝫ casu saluũ est ius eoꝝ. s. e. c. pxi. in pñ. Itẽ est etiã in exẽptis ꝙ rum depositõ sedi aplice reseruatur ut ꝫ. ꝯ. ꝫ.
d Cõtribucõne. si. ff. ad. l. ro. l. nauis. in pñ. et. §. cũ autẽ iactus. et. l. i. et. ij. in pñ.
e Negligẽtias. et sic aliquis post depositũ officiũ tenetur red dẽ racõez de hijs q̃ gessit vel q̃ male administrauit sic curator tenetur de sua administratione et ꝯuenitur p⁹ depositũ officiũ. C. ꝯ trãsac. l. iij. et sic etiã magistratus rei publice de lata negligẽtia tenetur. ff. de admi. re. ad ci. pti. magistrat⁹.
f Seculares. ꝙ in vno eodẽqꝫ officõ dispar nõ debꝫ esse ꝓfessio nec esta rãdũ in boue ꝛ asino. xxvi. q. vij. in noua. et. s. ꝯ elec. cũ ĩ tam.
Nunc aũt. dedicãda. i. ꝯsecrãda. tũc enim ꝓprie appellatur ecc͡ia sicut electus in ꝯsecracõe nomẽ assumit epi sicut monachus tũc cõsecratur deo cũ facit ꝓfessionẽ. xxvij. q. i. virginib⁹. et. c. si q̃s sacro.

ecc͡ijs inoleuit. ipsi etiaꝫ visitatores monachos quos ꝯtumaces inuenerit ꝛ rebelles iuxta moduꝫ culpe vice nr̃a regulari cẽsura ꝓcellãt absqꝫ ꝑsonaꝝ delectu nõ ꝑcẽdo rebellib⁹ ob suã ꝑtinaciã vel potentiam amicoꝝ quin ouẽ morbidã eiciãt ab ouili ne inficiat sanas oues. Si vero abbates in corrigẽdis iuxta visitatorũ mandatũ et regularia instituta se ipsis seu monachis inuẽti fuerit negligẽtes ꝓclamentur ꝛ corripiãtur ꝛ ita puniantur publice in caplo generali ꝙ pena ipsoꝝ sit alijs in exẽplũ. Qđ si abbas nõ exemptus fueit a visitatorib⁹ minus negligẽs et remissus inuentus id loci diocesano denũcient sine mora et ꝓ illũ detur ei fidelis et ꝓuidus coadiutor usqꝫ ad caplm generale. si aũt dilapidator inuẽtus fueit vel alias merito amouẽdus ꝑ diocesanuꝫ postꝙ̃ hoc sibi a visitatorib⁹ denũciatum fueit amoueatur absqꝫ iudiciorũ strepitu a regimĩe abbatie. ac monasterio ꝓuideatur interim administrator ydone⁹ qui tpaliũ curã gerat donec ipso monasterio fuerit de abbate prouisũ. ꝙ si forsan eps ꝫ adimplẽ noluerit vel neglexerit visitatores vel ꝑsidentes capitulo gñali defectuꝫ epi apostolice sedi nõ differãt intimare. hec eadẽ circa exẽptos abbates fieri ꝑcipim⁹ ꝑ visitatores vel ꝑsidẽtes capitulo gñali depositõne ipoꝝ se. ap. reseruata ita ut abbate q̃ amouendus videbitur interim ꝑ visitatores vel in caplo ꝑsidẽtes ab ãministracõne suspẽso administrator ydoneus monasterio deputetur. Illoꝝ autez excessus et alia q̃ visa fuerint intimãda caplo ꝑsidẽtes nob denũciẽt ꝑ fideles nuncios et prudentes quib⁹ de cõi ꝯtributione abbatũ iuxta cuiuslibet facultatẽ sufficiẽter ministretur expẽse. Sequẽtes autem visitatores ꝓcurãt ꝑorũ visitatoꝝ vestigia diligẽter et eoꝝ negligẽtias ꝛ excess⁹ referãt sequẽti capitulo gñali. ut iuxta culpã publice debitam penã portẽt. Ideꝫ et de abbatib⁹ ꝑsidẽtib⁹ gñali caplo ꝑcipim⁹ obsuari. Precipim⁹ quoqꝫ ut in nullo monasterio ad ꝑbẽdas recipiãt decetero abbates ꝛ monachi clericos sclares nec hij qui iam recepti sũt locũ vel vocẽ in caplo dormitorio vel refectorio seu claustro sibi vendicaẽ ꝯtẽdãt seu monachoꝝ cetib⁹ importune se ꝑsumãt iniscere ꝫ bñficijs sibi ꝯcessis ꝯtẽti ꝯuersent honeste oportuna obsequia i monasterijs fideliter impẽdẽtes nichil qꝫ vltra in spũalib⁹ aut tpalib⁹ exigãt in ipis monasterijs vel vsurpẽt. Si qui vero taliũ a visitatorib⁹ inuẽti fuerint crimiosi ꝑ dioce. in nõ exẽptis et ꝑ visitatores vel ꝑsidentes gñali caplo in exẽptis bñficijs ꝑuetur eisdem. Hec aũt omia etiã in monasterijs que nõ habẽt abbates ꝓprios ꝫ ꝑores necnõ in monasterijs monialiũ quo ad articlos abbatissis ꝛ monialib⁹ ꝯgruẽtes ꝑcipim⁹ obsuari.

De religiosis domibus ut episcopis sint subiecte.

Nos Greg. victori arep. Nunc aũt neapol. ad basilicã que dedicãda ẽ dꝫ disquiri cuius ciuitatis epus anꝙ̃ fundaretur baptizaueit incolas et ad cui⁹ ꝯsignacõꝫ sub ãnua deuocõe ꝯcurrerint. nõ enĩ termĩs ꝫ aut locis cõuenit diffiniri ꝫ ille ad ꝯsecrationẽ vocetur cui ꝑ hũc modũ quẽ scripsimus ꝯstat debẽ ꝑmitti. Idez agapito abbati.

Quia monasteriũ qđ in fundo marciano situ est hostilitate faciẽte dicitur desolatũ illud tuo monasterio cũ omnib⁹ reb⁹ suis vel que ei competũt actõib⁹ ꝑspeximus vniendũ et ꝫ. Ipsũ aũt monasteriũ sic tue nos ordinacõni cõmisisse ꝯgnoscas. ut tñ iurisdictõem illic nõ epus surrentinus in cuius ciuitate monasteriũ tuũ est situ ꝫ nucerinus cuius ẽ diocesis habeat. nam sic huius loci ordinacõnem dispomm⁹ ut tñ iura sua singulis epis inuiolata fuerimus. Ex decreto euge.

De xenodochijs ꝓpe. et alijs sibilib⁹ locis ꝑ sollicitudinẽ epoꝝ in quoꝝ diocesi

b Cõsignacõnẽ. ex istis duob⁹ scꝫ ꝙ dic baptizauerit et ad cuius cõsignacõeꝫ scꝫ ꝫ ãnua deuocõne ꝯcurrerit apparebit ad cui⁹ iurisdictõꝫ debeat ꝑtinẽ. xvi. q. iij. licet in regul. et. q. v. possessio territorij. et ꝫ videtur habẽ locũ vbi limes certas prochias non distinguit ꝫ si limes distinctus esꝫ nõ vid͛ eẽ dubitacõ quis eã ꝯsecraret ñ alter ꝑscripsisset ꝓpsm.
i Terminis. distinctis inter ciuitates ꝑ ciues. x. di. lege. et. iij. q. vi. ꝫ quippe. vel terminis nouis scꝫ qm̃ ãtiquis bene diffiniũtur. ar. s. ꝯ proch. sup eo. et. xvi. q. iij. inter memoratos. dilecto. Jo.
k Locis. i. ꝓpetate locorum ꝙ ꝓpetas loci non facit diocesanuꝫ. xvi. q. iij. lic. et. q. v. possessio. et. c. si quis epoꝝ. eius ꝫ auctate consecrabitur ecc͡ia q̃ ꝓ ꝑo hec duo sacramenta sub ãnua ꝯsignatione ꝯtulit.
l Vocetur. et si ei q̃stio moueatur intermi i possessione defenditur. viij. q. iiij. nõne. et. s. ut lite pen. a mẽoria. et. c. se.
Quia monasteriũ. vniendũ. de hac vnione dic ut. s. ne. se. va. n Diocesis. ꝑ . c. i. hac vnionẽ nõ fit p̃iudicium epo in cuius territorio est et sic ẽ ar. ꝙ ꝓpa non intẽdit iuri alterius derogare ꝑ suũ ꝑuilegium. s. de ꝯsue. cũ olim. et. s. de vsu pal. ex tuaꝝ. et. s. de of. ord. lic. et. ff. ne quid in lo. pu. l. ij. §. si q̃s a ꝑncipio. et. §. merito. et. s. de ma. et obe. cũ inferior. ꝙ sic vnicuiqꝫ epoꝝ rum sua iurisdictõ nõ suatur ecc͡lasticus ordo cõfunditur. xi. q. i. ꝑuenit. si. s. de dona. inter dilcõs.
De xenodochijs. sibilibus locis. i. monasterijs. et ꝑt suppleri statuimus. ut planior sit lr̃a. vnde versus. Pomitur i bepho gethon orpho pochoꝫ zenon. Infirmus vetulus puer orphanus et pegrinus. xx iij. q. ul. §. q̃uis.
p Dyocesi. ꝫ manifeste patet ꝙ monasteria ꝛ alia loca religiosa ꝑtinent ad epm loci de iure cõi. xvi. q. v. si quis epoꝝ. et. q. vij. omes basilice. et. xviij. q. ij. monasteria nisi ostẽdãt exempcõnẽ. xviij. q. ij. abbatib⁹. et ꝯ de ꝑscp. cũ non liceat.

cta·vel ex vinitacone·s·de p̄scp·cũ ex officiꝫ·
·i·ordinate exponãtur vel regãtur·b·
ficis·ꝫ ideo dicit q̄ ꝓuatus locũ nõ facit sacrũ·ff·

existũt ad easdem vtilitates quibꝫ ɔstituta sũt ordinẽtur.

Urbanus·iij·ãmineñ·epõ.

Ad hec et ·J·inqui·t·t·r·q̄ si locus ad hospitalitatis vsũ et pauperũ ꝓuisionez fuerit sicut moris ẽ auc·pon· destinatus cum sit religiosus nõ debet mũdanis vsibꝫ deputari sicut de vestibꝫ et ligneis vasis ⁊ aliis vtẽsilibꝫ ad cultum religionis p pontificẽ deputatis antiqua ɔsuetudo indubitãter obꝯuat ⁊ veñabilium patrũ edocẽt sanctiões.

Anno·iij·ɔstatinopo·p̄riar.

Alter quatuor ⁊ ·J·Quãdiu monasteria p regulaẽs potuerint ordinari nõ sũt ad sclares clericos trãsferẽdi·ꝫ si regulares defuerint ꝓpter eoꝝ defectuꝫ in eis sclares clerici poterũt ordiari. De abbati et fratribꝫ cripte.

Constitutus in p̄ñtia nostra epus albañ·ĩ eccĩa castri qd̓ pauli dr̄ in qua ius p̄rona tus monasterio vr̄o recognoscebat a vobis ius ep̄ale petebat qm̄ sita erat in diocesi albañ· et ideo de iure cõi ei tenebatur in ep̄alibꝫ r̄ndere ⁊ ·J· Verũ yconomus vr̄ ꝓposuit ex aduerso q̄ ⁊ si eccĩa sita esset in dioc̄·albañ·ei tñ non tenebatur in aliquo r̄ndere·cũ dominicus lauitanus ep̄us q̄ fuerat eps albañ· vniuersas eccĩas ad vestrũ monasteriũ ꝑtinẽtes in dioc̄·eius sitas et quicquid iuris tam in monasterio vestro q̄ ĩ eis hẽbat in emphitheosim sb̓ annua octo deñ·vsualiũ pensione monasterio vestro ɔcessit ita videlicet ut licẽt abbati et fr̄ibꝫ a quocũqꝫ vellẽt ep̄o tam ordinacõnẽ cl̓icoꝝ q̄ ɔsecracõeꝫ altarũ in monasterio ip̄o et p̄dictis eccĩis obtinẽ in quibus etiã vob̓ terciã ꝑtem mortuarioꝝ indulsit·et· C·ꝑꝑa·p̄· ·n·qd̓ ab eo factũ fuerat ɔfirmauit· verũ et si eccĩa ipsa fuisset aliqñ eccĩe albañ·sb̓iecta monasteriũ tñ vr̄m ñlomin9 lĩma se poterat p̄scripcõe tueri cũ p·xl·ãnos eam pacifice possedissꝫ. Ceterũ yconomus ep̄i ɔcessionẽ ep̄i lauitani nõ tenere dicebat utpote ɔtinentem simoniacã ꝓuitatẽ·cũ eni terciã mortuarioꝝ monasterio ɔcessissꝫ et tam in ordiacõibus cleicoꝝ q̄ altariũ ɔsecratiõibꝫ indulsissꝫ ei plenariã libertatẽ non ẽ dubiũ quin cũ spũalia ꝫ existãt coip̄o q̄ sũper hiis recompẽsacõꝫ certe pensionis accepit ɔmiserit viciũ simonie vñ ɔtract9 hmõi nullã obtinet firmitatẽ·ɔfirmatio aũt ap·se·fuerat p sb̓reptionẽ obtẽta cũ in ea de pensione nulla mẽtio hẽatur ⁊ ·J· cũ aũt nec insolitũ sit nec nouum ut cũ ep̄i eccĩas ɔcesserit piis locis aliquid sibi reꝯuent in eis nomĩe pensiõis·nos q̄ꝫ cũ libtatis ꝓuilegiuꝫ vel ꝓtectõis p̄sidiũ aliqbꝫ eccĩis indulgemus gratis accipiam9 censũ gratis oblatũ et in lr̄is nr̄is ad successoꝝ vr̄oꝝ memoriã census exp̄mam9 etiã quãtitatẽ auditis propositis yconomũ monasterii vr̄i yconomo eiusdẽ ep̄i eccĩe nomine in solucõe pensionis p̄dcẽ iuxta ratã que ɔtigit eccĩam p̄dictã et restitucõeꝫ sb̓tracte a·xl·ãnis ꝯm ratã eandẽ p diffinitiuã sñiam condemnamus et eũdem yconomũ nostrũ ab impeticõne eiusdeꝫ ep̄i sup aliis reddimus absolutũ ꝑpetuũ illi silẽtium imponẽtes.

De abbati ⁊ ɔuẽtui farbeñ·

Cum venerabilis·f·n·J· sabineñ·eps eccĩaꝫ sancti angeli de cauceia cũ suis ꝑtinẽtiis ⁊ possessiõibꝫ ꝑetiisset asserẽs eã ad se tam in spiritualibꝫ q̄ in tp̄alibꝫ ꝑtinẽ. allegauit añ omnia ius cõe. q̄ cũ ɔstituta sit in diocesi sabineñ· sub ip̄ius debebat ɔsistere ꝑtãte·in tp̄alibus qꝫ ad se dictã eccĩam ꝑtinẽ nitebatur ostendẽ p publicũ instrumentũ in quo ɔtinebatur expresse·J·sabineñ·ep̄m·b·farbeñ·abbati et duabꝫ ꝑsonis post ip̄sũ dictã eccĩam cũ suis ꝑtinẽtiis locauisse ꝓ annua quatuor solidoꝝ papieñ·pensiõe· ꝫ ps vr̄a ꝓposuit instrumẽto p̄dicto nullã fidẽ penitus adhibendaꝫ ꝓpter suplinearem scripturã ⁊ rasuram loco suspecto factã vbi videlicꝫ ãnotatio tp̄is recẽsetur ⁊ ·J· Quia igitur nobis cõstitit eccĩam sup̄dictã ɔstitutã in dioc̄·sabiñ· ep̄ale ius in omnibꝫ spũalibꝫ eidẽ ep̄o adiudicauim9 in eadem illis tm̄ exceptis q̄ p autẽtica scr̄pta ei dinoscũtur esse sb̓tracta ⁊ ·J· Quia vero instrumentũ p̄dictũ p qd̓ eps eccĩã intẽdebat quo ad tp̄alia vendicare ad faciẽdã sup hoc fidem inualidũ eẽ ɔgnouimus utpote ꝓpter p̄dicta de iure suspectũ vos ab impeticõe ipsius quo ad tp̄alia eiusdem eccĩe duximus absoluẽdos.

Cum dilcũs fi· Idem.

Alius ⁊ ·J· Quia cũ nõ poterat in nr̄a p̄ñtia terminari cũ nũcius monasterii sup ꝓcuratione vel ratihabicõne lr̄as nõ habẽt eam vr̄o duximus examini ɔmittẽdam mãdãtes q̄tenus si ɔstiterit abbateꝫ ad se·ap·anteq̄ ep̄us in eũ suspẽsionis vel excõicacõis et ĩ monasteriũ interdcĩ sñias tuleit lĩme appellasse vel monasterium a iurisdictõe ep̄i eiusdẽ exemptũ eo nõ obstãte q̄ abbas ab eo circumuẽtus p̄ter fratrũ suoꝝ assensũ ei obedientiam repromisit cũ fraus et dolus ei p̄rocinari nõ debeãt. iudicetis illas sñias nõ tenẽ. Rõ si abbas in exempcõnis ꝓbatiõe defecerit nec lĩma se poterit p̄scripcõe tueri licꝫ ꝓbet se ante p̄dictas sñias appellasse nichilomin9 tñ monasteriuꝫ iudicetis aurieñ· eccĩe subiacere in cuius diocesi est fundatũ·similiter eo in ꝓbatione appellacõis deficiẽte si vobis ɔstiterit de exempcõe vel lĩma p̄scriptiõe tam abbatẽ q̄ monasteriuꝫ ab impetitione ep̄i absoluatis.

De eꝫ in ɔci·g̃nali

Ne nimia religionis diuersitas grauem in eccĩa dei ɔfusionẽ inducat firmiter ꝓhibemus ne q̄s decetero nouam religiõeꝫ inueniat ꝫ q̄cũqꝫ ad religionẽ ɔuti voluerint

terueñit ꝓcurator in ꝑsonã ep̄i debet formari sñia de ...
dicut dixi·s·de elec·querelã·sñia tñ mãdabitur exec...

non sũt ɔtrarie in eo casu si nõ ꝓponit omes scꝫ in...
stea nõ auditur·et sic intelligitur·C·insti·de excusa...

vnā de approbatis assumat. Similiter qui voluerit religiosam domū de nouo fundare regulā et institucōnem accipiat de approbatis. Illud etiā prohibem⁹ ne quis in diuersis mōsterijs locū monachi habere presumat nec vnus abbas pluribꝫ monasterijs presidere.

De capellis monachorū et aliorū religiosorū.

Urbanus. iij.

In ecclesijs vbi monachi habitāt plus per monachos non regatur sed capellan⁹ qui plebem regat ab epo per consiliū monachorū instituatur ita ut ex soli⁹ epi arbitrio tam ordinacō eius q̄ depositio et totius vite pendeat conuersacō. Innoc. iij. ar. presbro

Et clericis sancte cecilie. Dilcūs filius. m. sindicus ecclie vre ab yconomo sancti laurētij de piscinula in scrutinijs baptismate et capitulis et similibꝫ subiectōnē postulās possessorū et petitorū intētabat. cū eni ecclia sancti laurētij sit in prochia vra sita debꝫ de iure cōi ecclie vre in predcis omnibꝫ subiacere q̄ nec priuilegiū exempcōis habet nec prescripcōnē pro se poterat allegare cū illa ecclia scē cecilie prescripsisset sic p testes dicebat lūme oprobatū. Preterea cū coram. c. ppa p̄. n. sup predictis inter vraꝫ et predcām eccl'aꝫ q̄stio verteretur. m. presbr eiusdē ecclie fuit sponte confessus q ecclesie sancte cecilie scrutiniuꝫ et baptisma debebat. cūqꝫ ps vra testes qui se illū diuersis tpibꝫ ad caplm̄ vocasse ipsiūqꝫ venisse asserebāt in mediū produxissꝫ eis iurare paratis predictus presbr se vocatum iuisse ad caplm̄ est confessus. vnde predictus p̄. n. eccl'am vram capitulo quo se conquesta fuerat spoliatā saluo iure proprietatis ecclie scā laurētij reuestiē curauit sicut in eius lrīs continetur. p hoc ergo proprietatē quo ad scrutiniū et bapma et possessionem quo ad caplm̄ vester voluit sindicus coprobare. Ad hoc sancti laurētij yconom⁹ ex aduerso rn̄dit q ecclia illa nullo medio ad romanā eccliam ptinebat. cū eni monasterium monialiū fuerit et gn̄aliter fuetur in vrbe ut nullū monasteriū titulo sit subiectum incōgruū videbatur ut regulares secularibꝫ supponātur. preterea vsqꝫ hodie nos in eam institucōnē et destitucōnē liberā exercemus. et. j. Nos igitur auditis propositis yconomū scā laurētij sindico vro in bapmo et scrutinio condēnamus ita ut p hoc ecclie romane nullū preiudiciū gnetur si qn̄ forte ius suum duxerit prosequēdū. In institucōne aūt et destitutiōe et caplo yconomū ipsū ab impetitione sindici vri prsus absoluimus sindico vro sup hoc perpetuū silentiū imponētes.

Honor. iij. epo veneteñ.

Ex pte tua fuit propositū et. j. abbas et cōuētus riueñ. veneteñ. dioc. occasiōe lrarū apostolicarū asserūt sibi eē concessum ut in singulis ipsorū prioratibꝫ singuli monachi morētur si pluribus facultates nō suppetūt eorūdem. Cū autem id obuiet lat. con. de quo nulla mētio ē in litteris antedictis. f. t. b. r. q hmōi lrās ab aplica se nō credim⁹ emanasse. q si p occupacōnē forsitan emanauerint nolumus p hoc derogari concilio supdcō. Idē burdegaleñ. arepo.

Ad audiētiā nrāꝫ puenit q nōnulli monachi lege tibi diocesana subiecti in quibusdam prioratibꝫ habitāt solitarij contra statutū gn̄alis concilij. Ideoqꝫ. m. q. ipsorū abbates seu priores ut vel ipsos ad claustrū reuocent faciētes in ipsis ecclijs deseruiri p clericos seculares vel alios monachos eisdem associēt cū quibꝫ vitam possint ducē regularē mo. premissa p censurā ec. compellas.

De iure patronatus

Lucio. mediomatricis.

Relatū est et. j. Nobis visū ē q ecclia int' heredes proni diuidi nō debeat et si simultates inter eos surrexerint propter q̄s sacerdos ibi officio suo canōice fungi nō possit si aliter prouideri nō poterit precipiatur ab epo ut nullo modo ibi missarū solēnia celebrētur donec ad concordiaꝫ redeant et ecclia sacerdotē canōnice hēat qui libere suū misterium valeat exercere.

Ex conci. triburieñ.

Decuiqꝫ ecclia et. j. si contigat p ecclia dissidē pronos ut eā nolint sub vno presbro procurari. epus si aliter nō poterit ipsi consulē tollat inde reliquias atqꝫ eiusdē ecclie claudat hostia ut sacrū misteriū null⁹ in ea celebret anq̄ vnū eligant presbiterū qui sacrosancta sit ydoneus procurare.

Ex cōcilio lateranensi.

Quoniā in quibusdā locis fundatorēs eccliarū aut heredes eorū ptāte in qua eos ecclia hucusqꝫ sustinuit abutūtur q cū vna ecclia vni⁹ debeat eē rectoris p sua dissēsione plures repn̄tāt. pn̄ti decreto statuimus ut si forte in plures ptes fundatorū se vota diuiserint ille preficiatur ecclesie qui maioribꝫ iuuat' meritis et plurimorū eligitur et approbatur assensu. si aūt hoc sine scandalo eē nequiuerit ordinet āntistes eccl'am sicut meli⁹ eā sm̄ deū viderit ordinādaꝫ. et idipsū etiā faciat si de iure pronatus q̄stio emerserit int' aliquos et cui spectat infra. iiij. menses nō fuerit diffinitū.

Preterea q. Ex eodē.

Pmtm̄ quorūdam laicorū processit audacia ut eporū auctoritate neglecta clericos instituāt in ecclijs et remoueāt cū voluerint. possessionē q̄ꝫ atqꝫ alia ecclastica bona p sua volūtate plerūqꝫ distribuāt ipsos anathemate decernimus feriendos. clericus aūt qui eccl'aꝫ p laicos sine proprij epi aūcte recepit cōiōne priuetur et si persstiterit a misterio ecclastico vel ordine deponatur. Alex. iij. eboraceñ. arepo.

Quod aūt consulis si clericus ydoneus ad vacātē eccl'aꝫ pn̄tatus nō fuerit ab epo diocesano admissus et postmodū alius ydoneus pn̄tatus et institutus ab epo possessionem tenuerit corpalē an primo clerico eccl'am petēte debeat posterior remoueri vel posterior priori preferri. dubiū non ē quin in casu isto melior sit condicō possidētis. qm̄ anq̄ presentacō

p diocesanū epm approbetur ratū non ē qd a pſono fuerit inchoatū. De cetero tue pru. r. q ſi laici clicis vel collegijs deo ceſſionib vel donacōib inſtrumēta ɔceſſerint in h vba ſi milia. ɔceſſi vel dedi eccīaz et pn̄ti carta ɔfirmaui. ſi ɔſenſus epi nō acceſſerit nichil agi videtur q p non dato hētur qd ab illo datur qui nō pt de iure donaē. Idem oxon. epo.

Quia clici quidā aduocatias eccīaz ɔpant vl' quocūq modo pn̄t acquirūt ut poſtmod eoꝝ filij vel nepotes ad eaſdē eccīas pn̄tētur. pcipimus ut id artius inhibere pcures eoſdē aduocacōnib taliter acquiſitis appellatione poſtpo. ſpoliādo. Idem hforden. epo et abbi de forde.

Ex lris. J. ſalebien. epi accepimus q defuncta pſona eccīe de laton. g. miles qui villā in qua eccīa ſita ē a monaſterio de vinc. ad firmā tenebat ad eādē vacātē. w. clericū pdicto epo pn̄tauit. poſtmodū abbatiſſa pdicti monaſterij aliū pn̄tauit eidē ad eccīaz ſupſcriptā quo nolēte pn̄tatū ab ea recipe apd cātuarien. arepz grauē de ipo depoſuit qōnez et J. m. q. ſi vobis ɔſtiterit q pfato militi pſcripta villa fuerit non excepto iure pſonatus ad firmaz ɔceſſa vel an̄q de iure pſonatus inter abbatiſſam et militē ɔtrouerſia eēt ſuborta pfatū w. in pſcpta eccīa p epm ad pn̄tacōnē militis inſtitut9 fuiſſet ei dūmodo alias ſit ydoneus adiudicetis eccīam ita q ſi abbatiſſa obtineat adūſus militē illi de tpalib debeat rn̄dere. Idē vinton. epo.

Illud ptereūdū nō duximus q ſi laicus epo icōſulto eccīā nō vacātē ɔcedit religioſe domui et poſtea cū vacauerit ad pn̄tacōem eiuſdē laici cleric9 ibi fuerit p dioc. epm inſtitutus pōr ɔceſſio ſcdam inſtitutionē quo minus hēatur rata et firma nō pt āliqtenus impedire cū illa ɔceſſio de iure nulli9 poſſit eſſe momēti tū q de re nō vacāte fcā eſt tū q laicus ſine aūctate epi nemini pt eccīas dare licz religioſo loco ius patronatus ɔferēdi liberā hēat facultatē ſi vero ius pſonat9 vacāte eccīa religioſo loco ɔtulerit et aliqs ſine pn̄tacōe

fratrū eiuſdē loci fuerit in ipa eccīa inſtitut9. eius ſm rigorem iuris ē inſtitutio irritanda. Idem eidem.

Quoniam verimoniā et J. abſurdū videtur omnino ut ad ſingulas pſonoꝝ ſm hūanā ɔditionē mutacōes eccīaruz ordinatiōes mutētur et viciſſitudines eccīaꝝ ab aduocatis vel alijs pſumātur. Idem ebozacen. arepo.

Quoniam laici epis neſcientibus aut nō ɔſentientib eccīas clericis ɔcedūt in quib hn̄t ius pſonatus et poſtea pnia ducti alios ad eaſdē epis repſentāt et illi ad eorum preſentatiōem in eiſdē eccījs ab epis inſtituūtur eorū debz inſtitutio ſtare qui autoritate ſūt epi inſtituti ɔceſſiōe priori que nulla ē omnino euacuata. non eni licz laicis cleicos in eccījs pſūptiōe ppria ordiare.

Idem abbatib prioribus et clericis p epatū eboracen. ɔſtitutis.

Cura paſtoralis et tis. J. M. q. ex donatiōe laicoꝝ niſi autoritas dioc. epi et ɔſenſus aſſit nullus vrm aliquas ſibi eccīas vēdicaē pſumat vel retinē taliter acqſitas niſi longa fuerit pſcriptiōe munitus aut diocesani epi habuerint poſtea ɔſenſū. cū eni laici nō pn̄t in alios niſi ius qd habent trāſferre hmōi ɔceſſiones irritas penitus eē cēſemus. Idē lingon. epo.

Si vero ordinacō alicui9 eccīe ad tuā inſtitucōnez ſpectat et p ɔtrouſia laicoꝝ de iure pſonatus inter ſe diſceptantiū progatur. fas tibi ſit appel. remota in eādē pſonaz ydoneā inſtituē ita q repn̄tetur ab eo qui ius euicerit pſonatus. Idē hoſpitalarijs.

Quoniam ſclm reliqueritis et J. phibemus ne cū ratiōe feudoꝝ emptoꝝ aliterue acqſitoꝝ vel etiā alio mō ius pſonatus i eccījs prochialib acqſieritis epo ius prochiale minuē pſumatis. Idē.

Ex inſinuacōe. o. clerici accepimus q cū ei frater eius ius pſonat9 qd i quibuſdam eccījs hēbat liberaliter ɔtuliſſz eas quidā ſine ipius aſſenſu occuparūt et detinent occupatas et J. m. q. ſi ē ita earū detētores ut eaſdē pdicto clerico reſtituāt p eū libere ordinādas mo. p. ɔpellas. Idē

Conſuluit adon. epo. nos et J. cū ſcūarū dei iure hreditario teneri nō poſſit nō decz aliqten9 ſuſtineri ut clerici eccīas a pentib ſuis fundatas ppria aūcte detineant at laici filijs vel aliqb alijs ɔcedāt eaſdē. Idem.

·ff·de re·di·sacra loca·in fi·fi tñ res sacra ab
interesse agitur ex otractu·ff·de cõtra·emp·l·
quis hẽbit ius illud nũquid ille qui vẽdidit

O E iure vero pronatus et ·J· M·q·fi·r·illõ cõparuit cũ mouemẽs sit vendi ius pronatus qd̃ est spũali ãnexum otractũ illũ irritũ esse decernas. Idem.

N Ullus laicus decimas aut ecc̃iam aut quicquid ecclesiastici iuris est sine ocessione sui põtificis monasterijs vel canonicis offerat·et si qs ep̃us improbitatis vel auaricie cã osentiẽ noluerit ro·põtifici nũcietur·et qd̃ offerẽduz est tũc eius licẽtia offeratur.

S Ignificasti ·J· Idez. Si epi post promocõem suam pñtacões psonarum ad ecc̃ias a pronis earum p ecc̃ijs sibi omissis adepti fuerint psone ydonee quas ad eas vacãtes pñtauerint sũt admittende. Idez abbati scĩ albti.

C Onsultacõibus ·J· si aliquis clericus ab ordiario iudice in ecc̃ia fuerit institutus ad pñtacõem illius qui eusdẽ credebatur eẽ pron9 et postea ius pronatus alius euicerit i iudicõ institut9 nõ debet ab ip̃a ppter hoc remoueri si tpe pñtacõis sue ille q̃ eũ pñtaueit ius pronatus ecclesie possidebat cũ ex h ei qui de iure debz habere nullum in

n Subsecutus·ar·qd̃ ab inicõ erat inualidũ p si ofirmatur et fit validũ·s·e·cura·et·xvi·q·i·c·ul·
si·o·ca·cũ nos·et·s·de dona·pastoralis·et·s·e·cura·

posterũ p̃iudiciũ gñetur·si vero nõ possidebat s tm̃ credebatur eẽ pronus cũ non esset poterit ab eadẽ ecc̃ia remoueri. Idẽ eboracen̄·arep̃o.

S Vggestũ ẽ q cũ ecc̃ie quedam de assensu dñi fundi et de aũcte eboracen̄·ar epi ecc̃ie btĩ·p·ebora·ocesse et assignate sint in p̃bẽdam·canonici de nouo burgo ocessione illã irritare nitũtur occasiõe donacõis quã sibi asserũt p̃us factã·vnde licz in donationibus ecc̃ie requirẽd9 sit et expectandus pronorum osensus q tñ ecc̃ie nisi aũctas interuenerit põtificalis canonice ocedi nõ pñt significam9 q p̃or ocessio si cũ assensu proni et autoritate diocesani facta est aut eius assensus fueit postea sbsecutus posteriori concessioni p̃fertur alioquin illa debz p̃ferri q̃uis posteri9 fcã que osensu dñi fundi et epi autoritate fulcitur. Idẽ arep̃is et ep̃is p angliã ostitutis.

R Elatũ est q nõnulli occasione laice recognicõnis nõ requisita epi audiẽtia bñficia ecc̃iastica sibi p̃sumũt in vr̃is prochijs vendicaẽ·qm igitur hmõi psone nõ intrãt p ostiũ s aliũde conscendũt·

·e·qm·et·J·e·cũ ppter·quibus standũ ẽ ut dicit

ac p hoc indigni sũt pastoris nomie vel progatiua gaudẽ ·M·q· eos si omoniti p̃dcã minime resignauerint nisi ep̃ali ocessione muniti fuerint ab officio reddatis et bñficio alienos ·J· Ad h qm quidã laici ecc̃ias possessionibus spoliãt ut sic viros ecc̃iasticos faciãt corã sc̃lari iudice litigare vobis iniũgimus ut id publice sb interminacõe curetis anathematis p̃hibẽ·si quis autẽ p̃hibicõis vr̃e otẽptor extiterit eũ excõicacõni sbdatis.

H Am te decz et ·J· Idẽ. Illas aũt ecc̃ias de quarum pronatu otrouẽsia fuerit si infra sex mẽses postq̃ vacauerint nõ fuerit termiata licitũ tibi sit de psona ydonea ordinare. Lucius·iij·

P Reterea qm̃ aduocati ecc̃iarum ius aduocacõis donatiõis vel empcõis titulo alijsq̃ p sua volũtate otractibus in alios trãsferre p̃sumũt fodrũ albgarias et regiũ et siliatanq̃ a pprijs rusticis ab ecclesijs extorquẽtes. Pñti decreto statuimus eos siue aduocati siue proni vel vicedñi siue custodes vel guardias hñtes seu quocũq alio noie cẽseantur a grauaminibus ecclesiarum cessare nichilq̃ in ipsis p̃ter antiquos et moderatos redditus a locorum ep̃is institutos exigẽ aut si aliud exegerint excõicationi sbdãtur otractus q̃z hmõi quos fecerunt vel faciẽt in futurũ vim aliquã decernimus non hr̃e.

Idem norwicen̄·ep̃o.

C Vm aũt aduocatus clericũ ydoneũ ep̃o pñtauerit et postulauerit postmod̃ eo nõ refutato aliũ eq̃ ydoneũ in eadem ecc̃ia admitti quis eorum alteri p̃feratur iudicõ epi credimus relinquẽdũ si laicus fuerit cuius opetit pñtandi·verum si collegiũ vel ecc̃iastica psona pñtacõnẽ hr̃et qui p̃or est tpe iure potior eẽ videtur.

N Obis fuit Clemẽs·iij· et ·J· inqui·t·tale dam9 rñsum q si quis ecc̃iam cũ assensu diocesani cõstruxit ex eo ius pronatus acquirit. Ceterũ in oũetuali ecc̃ia non electiõni p̃lati faciende s iam facte honestius proni postulat assensus·nisi aliter de sua iurisdictõne obtineat ut ptes suas interponẽ debeat electõni tractãde·secus tñ ẽ i capella in qua vnus p̃sbr a prono eligitur et p institucõe habẽda loci ep̃o pñtatur·p fundacõe

Obis·dyocesani·al' nõ p̃t de cõ·di·i·ne· nach
l Cõstruxerit·et ita ex ostructõne acquiritur ius
·q·vij·frigẽtius·et·c·pie mẽtis·et·c·filijs·

Fodrũ·Fodrũ est collcã quã imponebãt isti ...are lũbardorum· o Albgarias·i·pactões q̃

quã ocessionẽ oñdẽ debz ar·c·di·cõtra morẽ·et ab
potuit scz dño p̃pa q ep̃us nõ possz ocedẽ sic crea

quoq3 honor pcessionis fundatori fuatur et si ad inopiā vergat ab ecc̄ia illi modeste succurritur sic in sacris est canonib9 institutū. Innoc. iij. Prothomagen. arepo.

Er nr̄as postulasti lr̄as edoceri vtrū clericus ad vacantē ecc̄iam in qua ius obtinet p̄ronatus seipsū si ē ydoneus valeat p̄ntare. Cū igitur nullus se ingerē debeat ecclesiastice plac̄ois officijs r̄ndemus q nullꝰ se p̄t ad p̄sonatū alicuius ecc̄ie p̄ntare quātūcūq3 ydoneus sit et quibuscūq3 meritis ꝛ studijs adiuuetur. Id̄e cōuētren. epo.

Cum ꝑpter discordias laicoꝝ ꝛ. J. f. t. m. q. si de iure p̄ronatus q̄stio emerſit inter aliquos et ab eo cui cōpetit intra quatuor mēses nō fuerit diffinitū extūc ecc̄iā ipsam de p̄sona nō differas ydonea ordīare. itaq3 illi ex h̄ nō debeat in posterū p̄iudiciū generari qui ius euicerit p̄ronatus. Id̄e ar̄dia. ꝛ cācellario altissiodoreñ.

Cum dilc̄us filius ꝛ. J. cū ostieñ. ep̄s tūc ap. se. le. ar̄diacono carnot. mādauerit ut ecc̄iam quā in ar̄di. suo p̄mo vacaē otīgēt donacōni sue ꝓuaret inhibēs ne alicui cōferret eādem de qua. w. clico disposuerat ꝓuidē ꝛ ecc̄ia de berouilla ibi vacassꝫ id̄e ar̄diac. otra mādatū eiusdē legati ad ip̄am. g. s̄bdiaconū p̄ntauit cuius ſc̄o ab eod̄e legato cassato ip̄e p̄fato. w. ocessit ecc̄iam sic vacātem ꝛ. J. vacāte vero quadā p̄benda in ecc̄ia sc̄i martini carnoteñ. dioc̄. ep̄us d̄cām ecc̄iam ad p̄ntacōnem ar̄diaconi. h. clico. p̄bēdā vēo p̄fato. w. assigr̄e curauit. vñ ip̄e. h. supplicabat eādem sibi ecc̄iam cōfirmari ut pote quā ad p̄ntacōnē ar̄diaconi veri p̄roni se dicebat adeptum ꝛ. J. Nos attēdētes q et si p̄fatus ar̄diaconꝰ mēoratū. g. tanq̄ laicus ad illā ecc̄iam p̄ntassꝫ. q tñ p diocesanū admissus nō fuit ſꝫ dc̄us. h. ab eod̄e ar̄d̄. p̄ntatus a diocesano ep̄o institutus iuxta statutū alexādri ꝑpe nō p̄mus ſꝫ ſc̄dus ius est assecutus in ecc̄ia mēorata. et si ar̄diaconꝰ p̄fatū. g. tāq̄ clericus p̄ntauit qm̄ in eo q tāq̄ clericus faciebat s̄berat iurisdictōni legati vñ postq̄ idem legatus donationē illius ecclesie sibi decreuerat reſuādā ad eā tāq̄ clericus nō potuit quēpiā p̄ntaē p̄ntacōnē ip̄ius minus canonice factā decēnimus et ea nō obstāte ocessionē eiusdē ecc̄ie factaꝫ p̄nominato. h. ꝓnūciauim9 canonicā extitisse adiudicātes eidem p̄fatā ecc̄iam cū fructib9 medio tp̄e pceptis ex eā plene ac pacifice possidēdā p̄dicto. g. sup hoc ꝑpetuo silētiū imponēdo. Id̄e elieñ. epo.

Pastoralis officij ꝛ. J. postulasti edoceri an clericus ad aliquā ecc̄iam a p̄rono laico p̄ntatꝰ si diocesanꝰ ep̄us ipsū nō duxerit admittendū ex hm̄oi p̄ntacōne aliquid iuris assequatur in illa. ꝛ si forte id̄e ad se. ap. appellauerit et post appellacōnē ab ip̄o interpositam idē patronus aliū curauerit p̄sentare ac ſc̄m instituit ep̄s p̄ntatū idē ab ip̄a ecc̄ia debeat amoueri. Nos igitur alex. ꝑpe. vestigijs inhēntes qui inter p̄sentatos a clico et laico p̄ronis distiguēs inter p̄ntatos a laico oditiōē possidētis cēsuit meliorē dicūꝰ q institutio p̄ntati ſc̄o loco a laico p̄rono robur obtinet firmitatis. verūtamē ostituimꝰ ut ep̄us qui p̄ntatū ydoneū maliciose recusauit admittē ad ꝓuidēdum eidē in opetēti bn̄ficio opellatur. ut puniatur in eo in quo ip̄sū non ē dubiū deliq̄sse. Id̄e aurieñ. epo.

Postulasti p sedē ap̄licā edoceri ut cū rectoēs prochialiū ecc̄iaꝝ quosdā p̄ntent ad suaꝝ ecc̄iaꝝ titulos ordinādos vtrū electō taliū ad ip̄sos rectores ptineat vel ec̄ ad p̄ronos. et si in hijs p̄ronorū non ē requirēdus assensus vtrū ius maneat illis saluū eligēdi ut cū ip̄as ecc̄ias vacare otigerit intitulati huiusmodi nō sūt alijs p̄ferēdi. Ad qd̄. bre. r. q p intitulacōē hm̄oi nullū p̄ronis p̄iudiciū gn̄etur quin possint alios ad illas ecc̄ias cū vacauerit p̄ntare nisi de p̄ronoꝝ ꝓcessissꝫ assensu. Greg. ix. ar̄e. ebora.

Transmisse ad nos tue lr̄e otinebāt q cū caplm eboraceñ. ecc̄iam de gamefordē vacātem in qua ius obtinēt p̄ronatus. R. cleico ocessissent ipsi postmod̄. l. clericū tibi ad eādē ecc̄iā p̄ntarūt pꝰ appellātionē ab eod̄e. r. ad se. ap. interiectam ꝛ. J. osultacōi. t. t. r. q cū ex vi iuris p̄ronatus non occessio ſꝫ p̄ntatio ptineat ad p̄ronū p̄ntatū si ei aliq̄d non obsistat canōicū instituē i ip̄a ecc̄ia poteris utpote potiorē.

De censi. exactōib9 ꝛ ꝓcur
Ex oc. apud guarmaciā.

Sancitū ē ut vnicuiq3 ecc̄ie vnus mās9 integer ꝛ absq3 vllo ſuico tribuat. et p̄sbri i eis ostituti non de decimis neq3 de oblationib9 fideliū non de domibus neq3 de areis vel de ortis iuxta ecc̄iaꝫ positis neq3 de p̄dicto manso aliquod ſuiciū faciant p̄ter ecc̄iasticum et si

aliquid amplius habuerint inde senioribus debitum servitium impedant. Hugo. sup epl'az ad romanos.

Omnis anima sublimioribus ptātibus sub dita sit et c. et vos sbditi esse debetis. ideo enī tributa pstatis q' hec ē pbacō sbiectōnis. Greg. steffano can tori.

Scientes et c. asserruit pdcūs abbas presbiterū masse nouas mōasterio osuetudines velle imponē et c. M. q. si ab inicio h nō fuerit etiam labētibus tpibus aliqd nouiter nō pmittas impom. Idē ostātinopol. epo.

Licet multuz et c. Dixit qz pdictus cecus q' ad collcās inter alios picer opellatur qd fieri nō pmittas q' eū quē cecitas sua grauat inhūanuz ē nimis in collectōne affligere cui debuerat ex collcās si esset necitas miseri. Pascalis. n. comitisse matilde.

Peruenit ad nos et c. in. t. t. r. q' cēsus ignorātie nec dīnis nec hūanis legibus iue nitur. oportz quippe ut omnis census ad quid et qn psolui debeat pscīatur. Ex oci. later.

Cum apls se ac suos p. prijs manibus decreuerit exhibēdos ut locū pdicandi auferret pseudo aplis et illis quibus pdicabat nō existēt onerosus. graue nimis esse dinoscitur q' quidā platoz ita in pcuracōibus graues existāt ut interdū eccīastica ornamēta subditi exponē opellantur et lōgi tpis victū breuis hora osumat. Quocirca statuimus q' arepi prochias visitantes p diuersitate pūciaz et facultatibus eccīaz. xl. vel. l. euectōnis numerum. epi aūt. xx. vel. xxx. cardiales. xxv. nūq' excedāt. ardiaconus vero. v. a. vij. decani ostituti sb ipis duobus equis otēti existant. nec cū canibus venatorijs et auibus pficiscātur sz ita procedāt ut non q sua sūt sz que ihu xpi querē videātur. nec suptuosas epulas querāt sz cū graz actione recipiāt qd honeste ac opetēter illis fuerit mīstratū.

Prohibemus etiā ne sbditos suos tallijs et exactōnibus epi grauare psumāt. sustinemus autē pro multis necitatibus q aliquotiēs superueniūt ut si manifesta ac racōnabilis cā extiterit cū caritate moderatū ab eis valeāt auxiliū postulare. Cū eni dicat apsus. non debēt filij thezaurisare pentibus sed pentes filijs. multū longe a prna pietate vid si ppositi sbditis suis gues existāt quos in cūctis necitatibus pastoris debent more foué. Ardiaconi vero siue decani nullas exactiones siue tallias in psbros seu clericos exercere psumāt.

Sane qd de pdicto numero euectōnis sm tolerātiā dictū ē in illis locis poterit obseruari in quibus āpliores sūt redditus et eccīastice facultates in paupioribus aūt locis tātaz volumus tenere mēsurā ut ex accessu maiorūz minores non dolcant se grauari. nec sb tali indulgētia illi qui paucioribus equis vti solebāt hactenus pluriū sibi credāt ptātez indultā. Ex eodem.

Prohibemus insup ne ab abbatibus epis vel alijs platis noui cēsus imponātur eccījs nec vetēs augeātur. nec ptez reddituū suis vsibus appropare psumāt sz libtatez quā sibi maiores osuare desiderāt minoribus suis bona volūtate cōseruent. si quis vero aliter fecerit irritū qd egerit hēatur. Alex. iij. vigor. epo.

Preterea illi qui epo ignorāte aūcte sua pensionē ānuā de eccījs quadā illusione soluerint siue receperint eis defunctis in recepcōne pensiōis nō sūt aliqtenus audiendi si pōtificis a alterius qui de iuē id facē potuerit aūctem et assensū sup h nō interuenisse ostiterit. nō eni simplices sacērdotes vel clerici pnt eccīas q̄bus psunt aūcte sua psertim post decessum suū efficē cēsuales. Idē carnoten. epo.

Eccījs quas de nouo episcopi de manibus laicoz eripuit pter cathedraticū et iura oīa q alijs eccījs imponūt exactōnē phibemus imponi. Innouamus et c. Idem.

Nec quisq' alicui nouas pedagioz exactōnes sine aūcte et osensu regū et pncipum statuē aliquo modo psumat. si quis aūt otra h fecerit et commonitus nō destiterit donec satisfaciat cōione careat xpiana. Idē cantuar. are. et eius suffrag.

Cum clerici et c. Ad h q' clerici quidam cū religiosis collusione facta citra aūc. dioc. epi eccīas quas tenēt eis ostituūt cēsuales ut post decessum eoz eedem eccīe p repntacōz eorundē religiosoz ad filios vl nepotes clericoz ipsoz possint trāsferri pcipimus ut si q inuēti fuerint facē talia eos a pscriptis eccījs nō differatis ap. postpo. remoué. Idem.

Ea que de auaricie et c. Cū autē pter btī petri visitacōnē denarioz collcām p ar d. vros feceritis eccīas vel prochias nō grauetis. q' si secus psūpseritis id qd videmini hrē auferetur a vobis.

Significauit Lucius. iij. nobis. c. rector eccīe de fulcig. q' cū a monachis de caustig. ad regimen ipius eccīe fuiss elcūs de soluēdo eis annuo cēsu triū marchaz. quas pdecessor eius soluerat pstitit sacramētuz. postmo d eps dioc. ne iqsū censū monachis solueret nisi pus ostaēt q' epali auctoritate fuiss impositus in periculū ordinis interdixit et c. Quo circa. m. q. si pfatū censū aūcte psulis et nō de nouo impositum fuisse constiterit epo

in fundacōne ipius eccīe xviij. q. ij. eleutherius. et. s. de iur. pa. p̄terea. vel qui nō ē p̄stitus tāto tp̄e ꝙ ad ltimā p̄scripcōnē puenit ꝫ multū refert vtrū quis alleget p̄scripcōnē ꝙ ea ꝓbata obtinet licȝ in veritate fuerit nouus. an vēo censū ab inicō ꝯstitutū ꝙ tunc nō inuatur tp̄e ñ cōstet ꝙ ltime fuerit constitutus vel p̄t appellari nouus qui impositus fuerit post latañ. ꝯciliū. j. e. ḡuis. laur.

a ¶ Aūcte epi. ꝫ euidēter apparȝ ꝙ epi nouū censū nō p̄nt imponē et tu supple verū est sine racōnabili et iusta cā ut no. s. e. ꝓhibem⁹. dic ut

¶ Sopite. ibi. ꝓcurator. et tñ ꝯstitutus erat ab vniūsitatibus pluribꝫ. ꝫ ꝓcurator ꝓp̄e dr̄ qui mādato dñi res ipius tractat. ff. de ꝓcura. l. i. non ē dña in nominibꝫ s̄m canones dū tñ ꝯstet ꝙ ei detur ptās agēdi. s. de ꝓcur. peticō. vbi de hoc. et in auten. de sanc. epi. §. aliū aūt. et. §. si vero epi. coll. ix. et. i. q. iij. saluator.

b ¶ In aliis. ḡ et in monasteriis bon. ꝙ idē ius debȝ hr̄e in hiis ⁊ in aliis. s. e. eccīis. s. e. sup eo. ꝙ vna et eadē res diuerso iure cēseri nō debȝ. xij. q. ij. cognouimus. et. s. de deci. cū in tua. et ita ē hic ar. ex eo qꝺ alij faciūt q̄ cēsentur eodē iure et sub dño et tu facē debes ñ ꝯstēdas ꝯtrariū. c. di. cōtra morē.

c ¶ Iure cōi. qꝺ solū sufficit et ꝫ ius ē. x. q. i. decernimus. epm̄. et. c. placuit. nec obstat qꝺ dr̄. xviij. q. ij. luminoso. ꝙ illꝺ intelligitur de exēpto.

d ¶ Cōsuetudine. et sic duplici iure cēsetur vnde fortius debuit ꝓ ipo iudicari cū vtrūqȝ p se sufficeret. C. de edic. di. adri. tol. l. fi.

e ¶ Facultates. qꝺ quidē sp ꝯsiderādū est. s. e. cum apl's. x. q. iij. cauēdū. in' cetera. et. c. ul. j. e. quāto. et. c. cū nup. et ꝫ intellige qñ cā correctōis et visitationis accidit. j. e. cū nuper. ꝫ si ex alia cā puta ꝓ negociis ꝓpriis tunc nō hēbit ꝓcuracōnē ar. x. q. iij. relatū. et. j. e. ti. ꝓcuracōnes. ꝫ.

¶ Grauis. ꝯcilij. s. e. ꝓhibemus. et. c. p̄terea.

f ¶ Iuratoria. qꝺ potius piuriū q̄ iuramētū p̄t dici. s. de iuriur. sicut nr̄is.

g ¶ Fideiussoria. hec fideiussio nō tenȝ cū sit accessoria ei qꝺ nō tenȝ. sic. C. de leg. nō dubiū. s. de fo. ꝯpe. si diligēti. et. s. de re. pmu. c. ul. s. ꝺ fide instru. inter dilcōs. C. de sacrosanc. ec. sancim⁹. nemini. ff. de ꝯdi. si. cā. āmiculū. j. de dote p⁹ diuor. resti. et si ncce. fallit ꝫ. s. de iuriur. debitores. et. c. cū ꝯtigat. C. si aduſus ven. l. i. ff. quibꝫ mo. vsuf. amit.

h ¶ Constōnes. ar. ꝯstōnes ad futura tm̄ extedi. quid tñ. i. ꝫen. s. de ꝯsti. cognoscētes. ñ dicatur in eis ꝙ p̄terita respiciāt. s. de cōsti. c. ul. ubi de ꝫ. et de ꝫ hēs. lxxxij. di. c. ij. et. iij. et. xxxij. q. iiij. dixit

i ¶ Absolui. ar. ꝯ. s. de iuriur. tua nos. hic vēo vnū tm̄ fuit sacramentū et temerariū. ibi vēo duo ita ꝙ piuriū vitari nō poterat et ideo ibi ab eccīa remouētur. et dic absolui. i. absolutos nūciari.

k ¶ Puniētes. pena vero illoꝝ qui ꝯtra canones veniūt multiplex est, put no. s. de elec. ñl est. et. s. de of. ord. ad rep̄mēdā. ꝫ qualit' pu

p̄cipias ut ꝓhibicōnē sine dilatione relaxet. si vero census sit de nouo impositus siue autoritate epi ꝫ factū fuerit siue nō eosdē monachos ut clericū a iuramto absoluant ap. re. ꝯpellas. Idē rauen. arepo

Sopite ⁊ .j. Sane cū in' te et monasteria bononie sup ꝓcuracōnibꝫ quas ab eis exegeras ꝯtrouſia verteretur ⁊ .j. abbas sancti ꝓculi oīnmū alioꝝ ꝓcurator sicut ex lr̄is quas portauit apparuit sup ꝫ diutius litigauit et .j. ꝫ tu ꝓcuracōes ipas in aliis monasteriis tue ꝓuincie asserēs tibi sine ꝯtradictōne p̄stare eas p̄decessoribꝫ tuis in mōasteriis bonoñ. exhibitas p testes ydoneos ꝓbauisti. inde vtiqȝ vidimus intencōēȝ tuā iure ꝯūi ⁊ p̄decessoꝝ tuoꝝ ꝯsuetudie iuuari. eapropt' monasteria sup̄dcā ꝯdēnauimus ad ꝓcuracōēȝ s̄m facultates eoꝝ tibi tuisqȝ successoribus exhibendā. Clemēs. iij.

Grauis admodū ⁊ .j. ecclīastice psone cū eccīas vacaē ꝯtīgit nō aliter quēq̄ ad ipoꝝ regimē volūt vocare nisi aut nouū censū eccīis illis imponāt āvt veterē ꝯtra cōstitutiōēȝ ꝯcil'. lat'. augmētēt ad ipius solōnē instituēdam p̄sbrm iuratoria vel fideiussoria cautiōe cogentes ⁊ .j. dis. vr̄e. m. q̄. quecūqȝ ꝯstiterit ꝯtra ꝯstitucōēȝ p̄dcām sup eccīesiis vel eaꝝ cēsu a tp̄e ꝯstitutionis huius attēptata in irritū reuocātes. p̄sbros quos

sup hiis iuramēta illicita p̄stitisse noueritis ꝯgrua satisfactione iposita faciatis absolui eos q̄ decetero ꝯtra formā canonū sup hiis venie p̄sūpserint canonice punientes.

Innoc. iij. abbi et ꝯuētui bel

Quāto creauille.

Quāto ⁊ .j. Accepim⁹ ꝙ ab ipo dom⁹ vr̄e p̄mordio de fundatoris voluntate ꝓcessit ut fr̄ibꝫ sancti yrenei ꝓcuracōēȝ vnā āniis singulis libaliter exhibēt. cū nichil teneatis ab eis ꝓpter qꝺ hmōi ꝓcuratio ipis debeat exhiberi. verū tūc ꝓpt' fratrū ⁊ fidēliū paucitatē talis ꝓcuratio nō grauabat sed nūc intm̄ excreuit numerus eorūdēȝ ꝙ ad ꝓcuratiōēȝ vix quatuor marce sufficiēnt que ꝓ vna fieri ꝯsueuit ⁊ .j. Indulgemus igitur ne vltra p̄mā mēsurām in ꝓcuratione ipa sitis ulterius p̄dcīs fr̄ibꝫ obligati ꝫ expēsis que ꝯsueuerūt sufficē sint ꝯtēti nisi facultates eccīe intm̄ excreuerint ꝙ sine ḡuamine āpliato fratrū numero ad soluēdū debitū procurationis extēdi possit q̄titas expensaꝝ. Idē p̄miceriō ⁊ clero mediolañ.

Cum instātia vr̄a cotidiana ⁊ .j. postulationi. v. t. r. ꝙ cū omēs eccīe legatis et nūciis se. aplice procuracōes impendē teneātur ab eaꝝ p̄stacione nullā hr̄e volum⁹ excusatā nisi forte p speale p̄uilegium se. aplice qꝺ nō credim⁹ sit exēpta et si longissimo tp̄e procuracōis obsequiū non

miūtur in casu isto. p̄t dici ꝙ eccīa p̄uabitur ex eo ꝙ scienter p⁹ ꝓhibicōēȝ ꝯtrariū facit. ꝫ.

¶ Quāto. p̄mordio. i. añ ꝯsecracōnē. xvi. q. ul. filiis. ¶ patȝ ꝙ ab inicō de volūtate fundatoris p̄t

l ¶ Voluntate. sic ḡ impoñi cēsus. s. de iur. pa. p̄terea. xviij. q. ij. eleutherius. et ar. xvi. q. ul. filiis. decernimus.

m ¶ Teneatis. et ita sine cā ꝯstituta vidr̄. vñ nō vidr̄ ꝙ teneat. s. e. puenit. ꝫ bñ suāda ē hmōi libalitas. ar. s. de donac. p tuas. C. de donac. si quis argētū. §. sin aūt.

n ¶ Indulgem⁹. in ꝫ fuit indulgentia ꝙ ꝯstituta fuit simpliciter nulla ēta q̄titate taxata ꝓ illa ꝓcuracōe vñ simpliciter tenebātur ꝓcurare fr̄es illos quotcūqȝ essent. ar. j. de p̄uile. ꝙ certa. et. ff. de hui. ur. p̄di. si ꝫ nitus. ubi vbū simplicit' positū ḡnaliter intelligēdum ē ut ibi. et. xix. di. si romanoꝝ. ꝫ ex eo ꝙ nō determinatur debebatur cōueniēs siue mediocris. ff. de auro ⁊ ar. le. quilā cem. ff. de edil'. edic. sciendum. §. illud. ff. de l'. iij. nimis. C. cōia de l'. duobꝫ. §. ꝫ et si quis. so. ꝙ grauabatur eccīa dabitur tm̄ ad p̄mā mēsurā ⁊ tot frēs ꝓcurabūt modo q̄t ab inicō ꝯsueuerūt. siue ro certa q̄titas cōstituta fuiss; ꝓ illa ꝓcuracōne illa non augētur etiā auctis facultatibꝫ ar. x. q. iij. relata. ludibriū enim essȝ si quod statutū fuit ab inicō momēto quolibet mutaretur ar. C. ꝺ bonis q̄ li. l. ul. §. vbi autē puell'. nō eni qꝺ rite ⁊ s̄m leges ab inicō actū ē ex alio euētu suscitari debȝ. C. de admi. tu. sancim⁹.

o ¶ Excreuerint. quociēsqȝ modo. s. de ꝯsti. cū. m. si vero parū excrescēnt nō augētur ꝓcuracō nec modicū lucrū aufertur ꝯductori ꝙ ⁊ modicū dānū sustinet. ff. locati. si merces. §. vis maior. est ḡ euidens ar. ꝙ si excrescāt res debet ꝓcuracō crescē sicut ecōuerso diminuit' ꝓpter sterilitatē. ff. loca. sivno. et. s. e. t. ꝓpter sterilitatē. ꝯtrarioꝝ eni est eadē disciplina. ff. de ver. obli. inter stipulātē. §. sacrā rem. ar. idē melius insti. de hiis q̄ sui vel alieni iuris sūt. in pñ. ar. ꝯ. C. ꝺ allu. l. ul. C. de fun. rei p̄. l. ij. li. xi. so. illa locū hn̄t cū diligentia cultoꝝ res vel fruct⁹ augmētant'. ꝫ cū dei ꝓuisiōe ⁊ fideliū oblacōe res augmētatur sic ꝯtingit cū casu fortuito res deteriorantur merces remittitur si vero vicio rei siue culpa colom puto ꝙ minimum acuit vel si segetes herbis corrupte sūt cōductori obest. ff. locati. l. ex ꝯducto. §. i. vicio rei tñ sine culpa colom dānū ꝯtigēs nō obest colono. s. e. ti. ꝓpter sterilitatē. Itē est ar. o. p. ꝙ crescentibꝫ facultatibꝫ eccīe crescē debȝ numerus etiā si sit numerus canōicoꝝ statutus. s. de cōsti. cū. m. que nō admittit hāc distictōnē vtrū facultates crescūt ꝓuisione dei an diligētia hoim que etiā nec in casu isto debȝ admitti sufficit eni ex quo res augmētate sūt. laur.

¶ Cum instātia. cotidiane. ꝙ ꝓ re publica noctes ducit insomnes. in autē. ut iudi. sine quo. suf. in pñ. colla. ij. et voluntarios labores appetimus dicit imperator ut quietē aliis pparemus. in autē. ut

di. iuss. coll'. ix. in pñ. ꝫ. romana eccīa nō solet aliquē p̄uilegiare ꝯtra se. ar. C. de sacrosanc. ec. iubemus.

a ¶ Nō credimus. quia

b ¶ Nullā. ar. s. de p̄scp̄. cū ex officij. et ibi etiā dr̄ ꝙ in ꝓcuracōe nō currit p̄scp̄tio. ꝫ. illud sp est obſuādū ut scd̄m facultates eccīaꝝ

c ¶ Pregrauari. ꝓcuratio exhibeatur. x. q. iij. inter cetera. et. c. ul. s. e. cū apl's. j. e. cū nuper. et. c. pxi. si eni tenuis est pr̄ia exordiario auxilio iuuāda est. C. ne no. vec. l. i. imo a paupi nō dȝ exigē. i. q. ij. placuit. ꝙ nec iudex exigit sportulas a paupibꝫ in auten. de man. pñci. §. sit tibi quoqȝ. coll'. iij. nec etiā tenuis vite hoies ꝫ aduētu officialiū iniuriis affici debēt. ff. de of. p̄. si. illicitas. §. ij. et. s. e. ea que. dabitur eni legatis lac ad bibēdū ut dic Io. ne rubentibꝫ buccis p̄dicēt ieiunioꝝ doctrinā. xxxv. di. sexta die. et. c. eccīe. nec bibēt ultra terciā vicē. xliij. di. in illa palea. qñ. et comedēt lardū vel carnes cū aceto. C. de eroga. mi. an. l. i. li. xij. ar. ꝯ. xli. di. nō cogātur. cui statur et in ꝫ casu essȝ eis denegandū si vltra vires peterent. j. de excess. p̄la. cū ad quorūdā. ff. de aqua coti. et esti. l. i. §. trebatius. et. x. q. iij. ꝙ cognouim⁹. et. s. de of. orꝺ. ꝯquerēte.

d ¶ Procuracōes. j. e. ꝓcurationes.

e ¶ Ab aliis. cessis actōnibꝫ sibi a legato. ar. ff. de censi. cū possessor. vel ꝯdicōne ex ꝫ canone ar. ff. de ꝯdi. ex lege. l. vna. dabit eni legatus lr̄as suas illi qui eū ꝓcurauit ut ab aliis recipiat qꝺ vltra ptem suā expēdit sic obſuatur de facto. ar. l. p̄dicte. cū possessor.

f ¶ Requisitus. etiā in ꝓuincia in qua nō est legatus in eūdo et redeūdo. s. de iuriur. ego. n.

g ¶ Cōpellātur. qm̄ particularis exactō et solucō non modica hȝ incomoda. ff. famil'. hr. l. plane. ar. ꝯ. ff. ad. l. fal. lineā. et l. plautius. et. ff. de pac. l. ep̄la. §. ul. et. C. de pac. debitori.

¶ Ex pte. vota. ab hispanis tp̄e cladis ꝓmissa. laur.

h ¶ Paruissimam. qꝺ facē nō debent qm̄ omes ad cōem mēsuram terre solué debēt. ff. de ꝯtrahē. em. in pato ēs.

i ¶ Primo casu. s. cū oms ad eandē mēsurā soluūt et ita qꝺ maior ps facit illi fuare tenētur. c. di. ꝯtra morē. s. de. capel. mo. dilcūs. et ar. s. e. sopite. Itē ar. ē ꝙ in dubiis seruāda ē ꝯsuetudo vicinoꝝ. ar. s. de ꝯsue. cū olim. et. j. e. sup eo. et. s. e. eccīis. ff. de l'. j. si hu⁹ pluriū. §. ul. Itē i dubiis nō seq̄mur qꝺ maxim ē ꝫ qꝺ minimū. ff. de l'. iij. minimis. ff. de re. iur. semp i stipulacōnibꝫ. ar. tñ est ꝫ ꝙ mediocritas est sequēda. de ꝫ notat' ar. plura. s. e. q̄to. in notula. in hoc. plures sint non soluentibꝫ. s. de

k ¶ Cogēdi. supple si soluentes hiis que fi. a ma. p. ca. c. ul. et. s. de elec. dudū. j. et. xix. di. in canonicis. ff. de pac. et siue ꝫredē. in fi. vl etiā pares digtate p̄cellētes. s. de testi. in nr̄a. et. ff. de pac. maioreꝝ. verius vidr̄ ꝙ siue sint plures. siue paucioēs ex quo nō apparet de mēsura añcessoꝝ sequi debēt mēsurā soluētiū. illā eni p̄sumo fuisse institutā et ad eos a suis maioribꝫ puenisse. vinc.

l ¶ Ab inicō. s. s. de vo. et vo. re. licȝ. in pñ. ideo pro eis bona fit interp̄tacōne ipoꝝ munificētia erga eccīas retardetur. C. de bo. q̄ li.

impenderit cū in talibꝫ p̄scriptio sibi locū nequeat vendicare ꝙ nos a ꝓuisione pastoralis sollicitudis circa omēs eccīas nūq̄ omino cessamus. Sane in hiis exigēdis eū modū ⁊ ordinē volumus obſuari ut nulla eccīa vel plat⁹ se indebite p̄grauari racōnabiliter ꝯqueratur. Si vero de ꝯūi collecta legatoꝝ et nūciorū nr̄oꝝ expensas duxeritis faciēdas qꝺ vobis nō dux'i⁹ inhibendū ex ꝫ nobis et nostris nullū p̄iudiciū volumus gn̄ari quo minus possint a q̄cunqȝ maluerint ꝓcuratiōes sibi debitas postulaē. ita ꝙ si exactus ultra suā fueit grauatus facultatē sibi ab aliis restauretur. Nunciis tñ nr̄is in eccīis exhibēdis pareat quicūqȝ fuerit requisitus ita ꝙ in fraudē nichil penitus attēptetur nec p cōes ministros ꝓcurationis obsequiū si noluerit recipe ꝯpellātur. qui vero ꝯtumaciter eis duxerint resistēdum dis. sūt ec. ꝯpellēdi. Idē zamoreñ. et salamātino epis.

Ex pte ꝯpostellani arepi fuit ꝓpositū ꝙ cū hij qui vota beati iacobi ꝯtinue p̄soluerūt ad ꝯmunē terre sue mēsuram cū qua videlicȝ emūt et vendūt ipa p̄soluerit hactenus et p̄soluāt. quidā ꝙ quibusdaȝ tp̄ibꝫ ab eoꝝ solutione cessarūt nūc quandā mensurā exhibent paruissimā et ignotam ut .j. Cū ergo nō constet ad quā mensurā antecessores eoꝝ p̄dicta vota p̄soluerint credimus distinguendum vtrū habitatores regionis ipius qui ea ꝯtinue p̄soluerint ad vnā et eandē mensuram hmōi vota p̄soluerint an ad varias ⁊ diuersas. in p̄mo eni casu ad eādēȝ et illi soluere sūt cogēdi. in s̄o volētes soluē ad minorē nō sūt cogēdi ut ad maiorē p̄soluāt. qm̄ cū hmōi vota gratuita fuerit ab inicio benigm⁹ sūt a viris eccīasticis exigēda ne tanq̄ exactores videātur lucris tēporalibꝫ inhiare. Idē cesarauguſtañ. epo.

Cum olim et .j. ꝙ nobis fides facta fuit ꝙ eccīe de luna et de bel. in tua sūt dioc. cōstitute non solū p alia verū etiam p hoc ipm̄ ꝙ in instrumentis ꝯposicōnū ꝯtinetur exp̄sse ut abbas sancti iohis p̄lacen. tam de quarta decimaruȝ q̄ de ceteris ep̄alibꝫ tibi debeat respondere abbatē ipm ad integrā solucōnem quarte omniū decimaꝝ nullis factis deductōnibꝫ et ad p̄stationē ꝓcurationū et alioꝝ ep̄aliuȝ iuriuȝ in p̄dictis eccīis ꝯdēnamus. licet enim ex forma secūde ꝯpositionis deductōnes essent alique faciende quia tamē ꝯpositionē idem abbas nullatenus approbauit ꝫ studuit multipliciter impugnare ex ea nō debuit bñficiū ꝯsequi cui renūciasse tacite videbatur.

·l. ij. alias dona plenius sūt interp̄tāda. s. de donac. cū dilcūs. in fine excogitata fraude aliq̄s possit obuiaē sue donacōi. xvi. q. ij. visis. xvij. q. iiij. sūt qui opes. C. de donac. si q̄s argētū. §. ul. ꝫ.

¶ Cum olim. ¶ Ca. ep̄s cesarieñ. ꝯquest⁹ ē dño p̄pe ꝺ abbate sci iohānis qui eū defraudabat sup quartis deciaꝝ et quibusdā aliis q̄ hr̄e debebat i eccīis quibusdā que spectabāt ad ipm ep̄m quo ad ius p̄ronatus q̄ oīa abbas sibi denegauit dicēdo illas non eē in sua dioc. quaē dict⁹ ep̄s de dioc. eē ꝓbauit et idēȝ abbas induxit q̄dam instrumēta ꝓ se in quibꝫ ꝯtinebatur ꝙ idē abbas ꝯposuerat cū ipo ep̄o sup p̄dictis tāq̄ diocesano eccīaꝝ dictaꝝ quaē dñ⁹ p̄pa de ꝯsilio frm̄ suoꝝ ꝯ' dēnat dictū abbēm i omnibꝫ petitis ab ep̄o sine deductōibꝫ aliq̄bꝫ faciēdis ab abbate in p̄dictis eccīis q̄uis enim abbas potuissȝ aliq̄ deducere de petitis occasiōe ꝯposicōnis cuiusdā inite iter episcopū p̄dcm ⁊ monasteriū ipm ꝙ tñ abbas nō approbauit dcām ꝯpositioēȝ ꝫ impugn̄auit sic potuit quare vidr̄ illi tacite renūciasse ⁊ nullū dȝ inde comodū sentiē. p̄ negaē non poterat ꝙ non eēnt de dioc. epi illius eccīe sup quibꝫ instrumēta oñdebat ꝙ ille eccīe ꝯcesse fuerant a p̄decessoribꝫ epi monasterio p q̄ petebat abbas ꝓ ep̄o et ꝓ eo ꝓbabat nō ex ꝓposito vel directē ꝫ p quādā ꝯsequētiam.

m ¶ Per alia. forte p testes.

n ¶ Instris. q̄ abbas ꝓduxit ꝯ ep̄m ꝫ poti⁹ fuit ꝯtra se ex quo ꝯtinet' in aliqua scp̄tura publica de finibꝫ alicuius ep̄atus ei stādū ē donec ꝓbetur ꝯtrariū licȝ illa scp̄tura p̄ncipalit' facta sit ob aliud ar. C. de ꝯtrahē. et ꝯmit. stipl'. optimā. C. de iur. deli. cū aliq̄s. et. s. de p̄sūp. illꝺ. et p libros ātiquos ꝓbātur fines ep̄atus. s. de ꝓbac. cū cām. ubi de ꝫ.

o ¶ Oīm. ꝫ ius diuersū ē qñȝ eni dr̄ medietas. x. q. i. ātiquos. qñȝ tercia ut. e. cā. q. i. de hiis. qñqȝ q̄rta. xvi. q. i. ꝯstitutū. s. de p̄scp̄. de quarta. et ꝫ. qñȝ dr̄ ꝙ ñl dȝ hr̄e. x. q. iij. c. i. laur. dixit ꝙ. c. illa loquūt' s̄m diūsa tp̄a. ep̄s dȝ hr̄e medietatē omniū reddituū ep̄alis eccīe. de prochialibꝫ eccīis terciā postea ista t'cia mutata ē in q̄rtā. xij. q. ij. q̄tuor. ꝯcesso. de redditibꝫ. demū statutum fuit ꝙ ñl pciperent ñ velint subire on⁹ fabrice. x. q. iij. c. i. et. c. vnio. hodie potius locū hȝ ꝯsuetudo sic dr̄ de quarta vl' tercia vel medietate testamtoꝝ ꝙ ibi fuatur cōsuetudo loci. s. de sepult'. certificari. quid iur' sit de decis dr̄. s. de deci. cū ꝯtigat. cū in tua. et. c. dudū.

p ¶ Deductōibꝫ. ꝫ ꝯtigit culpa abbatis q̄ reprobauit q̄tū i eo fuit instrumētū quo ꝯtiebatur ꝙ deductōes fieri poterāt ut. j. sequit'.

q ¶ Licȝ. rñsio tacite qōnis. fructū ex eo ꝯsequi non dȝ qꝺ nititur reprobaē ar. xiij. q. ij. q̄ ꝓposterū. s. de testi. pñtiū. qꝺ verū est si vsqȝ ad sniaȝ pseuerauerit. ff. ꝺ inof. testa. papinian⁹. §. meminisse. C. de hiis q̄bꝫ ut indig. alia ē. Itē hēs ꝫ ꝙ instrumētū qꝺ quis approbat ꝓ se tenetur recipe ꝯtra se. iiij. q. iij. §. si q̄s testibꝫ. xix. di. si romanoꝝ. C. de re. cre. l. ḡnalit'. ar. ꝯ. xxxvij. di. si quid veri. ij. q. vij. si hreticus.

r ¶ Cōsequi. nota ꝙ aliq̄s

s ¶ Tacite. C. de de rebꝫ cre. l.

iniurādū. C. ad. l. cor. de fal. qui falsas. s. de hijs q̄ fi. a ma. p. ca. q̄ fi- uit. et. c. ex ore. ubi de h. /eni abbas ille otrarius fibi et ideo nō erat
a ¶ Oſtendebat. erat/ audiēdus ſaltē in eadē inſtātia iudicij ar. .s. de ap. ſollicitudinē. in fi. et in inſtris iſtis otinebatur q̄ eps ecci am iſtā cōceſſerat monaſterio vel aliq̄d iuris oceſſerat in eccia vn̄ p hoc apparebat q̄ eſſz in eius dioc̄.
b ¶ Petebat. alias patebat et melius.

c ¶ Olim cām. ꝓteſtat9. hic ḡ colligitur q̄ nō ꝓ- deſt ꝓteſtacō cū aliqs in cōtrariū fac̄ p id qd̄ dr̄ i fi. q̄ ſi pſcp̄cō opleta fuiſ ſet clerici obtinuiſſēt nō obſtāte tali ꝓteſtacōne ſi. s. de cōſti. cū. m. et. s. de ap. ſollicitudinē. ad fi.
c ¶ Reuocata. et ſic patz q̄ ofeſſio aduocati ſicut etiā ꝑpa ofeſſio piudicat n̄ fuerit reuocata ut h pz et. s. de ap. cum cām. que tn̄ confeſſio reuocari pt̄ q̄ncūq3 an̄ ſniaz. C. de iur. et fac. ig. l. error facti. et .s. de ofeſ. c. ul. et h intelli- ge ſi ꝓbz quis ſe erraſſe .ff. ad. l. aquil. in de nemi ci us. ç. ul. ff. de ofeſ. non fa tetur qui errat. h ſi cōfeſ- ſio aduocati fuerit incō tinēti reuocata ſiue eadē die q̄ tūc nō videor eam ratam hr̄e ex quo eadem die cōfeſſio reuocata eſt ſuffic̄ reuocacō ſimplex ut in decre. pallegata. cū cām que. h vid̄r q̄ an̄ lit. oteſ. poſſit indiſtricte er- ror reuocari puta ſi nega uit huū in ſua ptāte eſſe pt poſtea cōfiteri an̄ litē oteſtatā. ff. de noxa. ac. l. electō. ç. pnl̄. et etiā poſt ſi nulla captio eſt adūſa- rij. ff. de interro. ac. de eta te. ç. ul. q̄nz etiā p9 ſentē- tiā reuocatur error ꝓba- bilis. ff. q̄n ac. de pecu. eſt an. l. ij. alias ē. ç. ul. In p̄ ma. l. nō obſtat qd̄ dr̄ de triduo. C. de errore aduo ca. l. ij. q̄ ſic ibi otigit de facto et nō ponit ius. io.
d ¶ Trigintaſex. ex hoc colligitur q̄ ſi luceñ. rece pti fuiſſent ꝓ papienſ. .xl. ānis qd̄ pſcp̄tū eſſz in ſolucōne papieñ. et ſic ꝓteſtacō nō valuiſſz ut dixi. s. in p̄ma notula. nā ſi quis vtitur alia aqua q̄ inter ptes ouenerit p ſcp̄tū eſt in illa. ff. queād. ſui. amit. ſi qs alia. et. l. ſi cōem. ç. i. et ſi quis pau tioribz iuribz vtitur pro pluribz pſcp̄tum eſt pro pluribz. ff. de ſui. ur. pd̄. vna ē via. s. s. de pſcp̄c. auditis. h otra vid̄r q̄ nō eſſz pſcp̄tū in papieñ. ill- lis. nā qui aliqd recepit loco alterius recipe vid̄r illud. xxi. di. i nouo. et. xc.

Abſonū erat p̄terea ut nega ret illā eccīam in tua dioc̄. cō- ſtitutā ſup qua inſtra p̄deceſ- ſoris tui oſtēdebat in iure mo naſterio fuiſſe oceſſa p q̄ epa le ius petebat expſſe. Idem
Spoletano epo.
Olim cām quam adūſus clericos plebis rupine ſup ſi nodatico ꝓponebas tudertiñ. epo et collegis ſuis omiſim9 terminādam coram quibz ex pte tua fuit ꝓpoſitū q̄ cū idem clerici p̄deceſſoribz tuis tres in feſto natiuitatis et tres i. fe- ſto reſurrectōis dn̄ice ꝓ ſi- nodatico ſoluerit deñ. papieñ. pſoluebāt cū tn̄ deñ. papieñ. valeat. vi. luceñ. vn̄ petebas eos ad papieñ. ſolucōnē cō- pelli cū et ſi tu luceñ. p̄mo āno recepis ſp tn̄ ius tuū poſtmo- dum fueris proteſtatus et c.
Cū igitur oſtet q̄ papieñ. o- lim ꝓ ſinodatico ſoluebātur q̄ ex eo etiā ſeq̄tur q̄ luceñ. ſoluti ſūt poſtmod̄ ꝓ eiſdem cū ex dictis teſtiū et ofeſſione aduocati alterius ptis nō re uocata poſtmod̄ appareat e- uidenter q̄ tpe. l. p̄deceſ. t. ꝓ ſinodatico papieñ. fuit mone ta ſoluta et a tpe dicti. l. non niſi. xxxvi. an. ad plus tūc ef fluxerint et ſit lūine oproba- tum q̄ tres luceñ. qui ꝓ vno papieñ. poſt mortem ipius. l. ſoluebātur. v. vel. vi. valebāt ex illis qui hodie ſunt in vſu. intelligētes ex h q̄ p mone- te declinacōnē acciderit ut uſ q3 ad tpus tuū luceñ. dati fue rint ꝓ ſinodatico ſicut erant in vſu ꝓcuratorez adūſe ptis nomine clericoꝝ plebis p̄di cte tibi ad ſolucōez deñ. papi enſ. vel extimacōez eoꝝ ꝓ ſi- nodatico p diffinitiuā ſniam odemnam9. Idē p̄ori ſcī ſtef

Cum venabilis fam. f. n. fauen. eps et c. cog nouimus q̄ p̄fatus eps ſpal las quas ab eadez eccīa tam ipe q̄ p̄deceſſores ſui recipe oſueuerāt eccīe p̄fate remiſit et ſtatuit q̄ aliud ei ſuiciū nō imponēt ſibi et eccīe ſue ānua- tim triū librāꝝ cereo penſio- nis noie reſuato. Qua ergo viſitacōni annexa ē ꝓcuracō et eps racōne epalis iuriſdi- ctōnis quā hz in ea teneatur cā correctōis eccīaz viſitaē p fatā. nec intelligatur q̄ſi no- uū imponi qd̄ ab ipa fundacō ne de oūi fuerat iure impoſitū decernimus q̄ idē epus cū ad ipam eccīam cā correctōis ac ceſſerit moderatā ab ea ꝓcura tionē accipiat bis in anno h nichil aliud p̄ter pēſionē et ꝓ- curationes pſcp̄tas ab eadez eccīa exigē vel extorq̄re pſu- mat. Idē opoſtell. arepo.
Super eo q̄. f. t. nos oſulē voluit ut q̄ fere tota ꝓ uincia opoſtell. de nouo eſt ad iuriſdictōez eccīe tue oūſa q̄- liter tibi ꝓuinciā vel ptē ꝓuī- cie viſitāti obſequi debeat et ſuire necnō et in ꝓcuracōibz ꝓuidē tibi duxim9 rn̄dēd. q̄ illd̄ obſuaē tenetur qd̄ in vi- cinis prouīcijs obſuatur.
Idē in oci. ḡnali.
Procuratiōes que ratiōe viſitatiōis debentur epis vel ar̄diacōis vel quibuſlibz ali- is etiā apl̄ice ſe. legatis a nū- cijs abſq3 manifeſta et necāria cā nullaten9 exigātur niſi q̄n pſonaliter officiū viſitatiōis impēdūt et tūc euectōnum et pſonaꝝ medio c̄tatē obſuēt

trahen. emp. impatores. idē eſſz ſi moneta mior ſit modo in vſu q̄
g ¶ ſoluē debet extimacōnez antique ut h dr̄.
¶ Cum venabilis ꝓcuracō. otra quā nō currit pſcp̄cō. s. e. cū in- ſtantia. et. s. de pſcp̄. cū ex officij. /cūq3 ḡnalibz v̄bis eps eximat
f ¶ Correctōnis. h pz q̄ quibuſ/ aliquā eccīam tn̄ ſp retinz cathe- draticū et ꝓcuracōnē et viſitacōz alias eni eſſz otrariū qd̄ hēs. xvi. .q. ij. viſis. in fi. s. de donac̄. paſtoralis. nec ob. illd̄ otrariū qd̄ hēs .s. de reli. do. oſtitutus. ubi vid̄r q̄ ḡnalit̄ poſſit eximē q̄ illud fuit ofir- matū aūcte p̄pe ſicut eni ſbditus nō pt a ſe reicē ſi ue eximē iuriſdictōnem epalem. s. de fo. cōpe. ſi diligēti. s. de renū. admo net. ſic nec p̄latus ſuā iu- riſdictōnez. ita nec puto q̄ p̄ronus q̄tūcūq3 v̄biſ ḡnalibz vtatur aliq̄ iura tn̄ retinz i libto. ff. de bo. li. l. ij. Io.
g ¶ De cōi. ḡ de iure oūi ꝓcuracō peti pt̄. s. e. ſo- pite. et ita nō fuit remiſ- ſa ꝓcuracō p v̄ba illa ali ud ſuiciū nō imponēt. et ita nota ar. q̄ i ḡnali re miſſione nō veniūt ea q̄ ſpēaliter nō remittūtur ſicut in obligacōe ḡnali . C. que res pig. ob. poſ. . l. i. ff. de pig. obligacōe.
h ¶ Moderatā. s. e. cum apl̄s. et. c. cū inſtātia.
i ¶ Bis in āno. h nouūvi detur q̄ ſemel in āno ſuf ficit viſitare. s. de of. ar̄d. mandam9. et h ſiue liq- at eē necce ſiue nō ut vid̄r .x. q. i. decernimus. epm. placuit. vim. h non credo q̄ ſi certus ē q̄ eccīa nō indigeat viſitacōe nō dz eam viſitare q̄ cā corre- ctionis viſitare debz ut h dic̄ ḡ ceſſante cā ceſſabit effcūs. ḡ qd̄ dic̄ h bis in āno intelligo ſi totiēs o- pus fuerit. x viij. q. ij. vi- ſitandi. nō ſemel. et. x. q. .i. regenda. et ſolēnis ꝓ- curatio ſemel tm̄ in anno dari dz videlicz cū eps ſo lito ordine an̄ceſſorū ſuo rū viſitat. ff. de offi. ꝓcō. obſuaē. alie dabūtur nō cū tāta ſolēnitate q̄ eti- am dātur hoſpitibz ar. s. de p̄ben. de monachis. vel forſitan impoſita fu- it hec ſuitus ab ipa fun- dacōne. ar. q̄ ex illa lra nec intelligitur impoi q̄ſi nouū qd̄ ab ipſa fun- dacōne de cōi iure fuit i- poſitū et cū eam nō viſi- tauerit n̄l recipiat. j. e. ꝓ- curacōnes. et. x. q. i. rela.
k ¶ Super eo. ſta. b.
l ¶ In vicinis. nota q̄ i ꝓcuracōibz faciēdis et alijs ſuicijs ſi certū quid ſtatutū nō ſit cōſuetudo vicinaꝝ eccīaꝝ eſt obſ- uanda. s. e. eccīijs. et. s. e. ſopite. et. s. de capel. mo. c. ij. s. de oſue. cū olim. s. de elec. cū eccīa vulterana. j. de o gna. ſpi. ſup eo. ar. d. xij. d. illa. et. c. illud. lxx vi. di. vtinā. de oſe. di. ij. cotidie. p̄ma ps vera eſt otraria vēo ſignata nō otradicūt q̄ ibi vnuſquiſq3 locus ſuā hz o- ſuetudinē h h non erat certū quid fuerit ſtatutū vel de oſuetudie ob
m ¶ Procuracōes. viſitacō/ tentū et ita nō obſtāt. /tionis. h ideo forte dic̄ q̄ triplex ē ꝓ- curacō vna q̄ racōe viſitacōis debetur

ut hic. et. s. e. cū venabilis. et. j. e. cū nup. alia racōne cōſuetudis. x- viij. q. ij. ſuiciū. tercia racōe pacti qd̄ appoſitū fuit i ipa fundacōe. .s. ti. pxi. p̄terea. ij. et. c. q̄n. et. xviij. q. ij. eleutherius. et. s. e. q̄ to.
a ¶ Debētur epis. h ideo dicit ad drām ꝓcuracōnū q̄ dātur racōe cē ſus ut ſūt albgarie. ut. s. ti. pxi. p̄terea. /interēſſe nō poſſit ꝓpter
b ¶ Perſonaliter. vel etiā p aliū cū ipſe/ latā et diffuſam dioceſim. .s. de of. ord̄. inter cetera. et ꝓcuracō exigi nō dz n̄ cū viſitat. s. e. cū venabilis.
c ¶ Cōcilio. s. e. cū apl̄s.
d ¶ Nō que ſua ſūt. lxiij. di. noſſe. et. viij. q. i. ſūt in eccīa. et. x. q. iij. q̄ ognoſ- cimus. et. c. cauēdū. et. s. de renūci. quidā.
e ¶ Impendat. ſic ḡ qui grauat eccīam in ꝓcura- tione punitur in duplū et qui grauat eā in exen nijs punitur in q̄druplū xviij. di. qm̄. d. j. de imu. ec. q̄ plerīq3. ibi ſoluit.
Venabili. villa. hec allegacō erat poti9 otra monachos q̄ ꝓ eis q̄ ſi monaſteriū ſitū erat in dioc̄. cenomañ. ſiue in ciuitate cenomañ. ḡ iure cōi ſberat epo. xvi. q. ul. omes baſilice. et. xviij. .q. ij. monaſteria. et. s. de reli. do. de zenodochijs.
f ¶ Soluerūt. h allegacō vel excuſacō nō valebat q̄ in ꝓcuracōe que racō ne viſitacōis debetur nō currit pſcp̄cō. s. de pſcp̄. cū ex officij. s. e. cū inſtā- tia. ſic nec otra ip̄am viſi tacōnē. alius tn̄ p̄latus poſſz pſcribē vtrūq3 cōs tra epm ut ibi dr̄. ſic et o- tra ꝓcuracōez que debet legatis dn̄i p̄pe nō pſcri- bitur. s. e. cū inſtātia. et ideo dixi racōne viſitacō- nis q̄ et in ꝓcuracōe q̄ opetit racōne inſtitucō- nis ſiue oſuetudis bene currit pſcp̄cō. ar. xviij. q. ij. eleuterius. et. c. ſuiciū.
g ¶ Racōnabile. puta p̄ uilegiū. s. e. cū inſtātia. vl̄ ſi allegarēt pſcp̄cōnē no mine alterius et ꝓbarēt .s. de pſcp̄. cū ex officij. alias ſe tueri nō pn̄t vel ſi allegarēt tātam paup tatē q̄ ipm ꝓcurae non poſſent tūc eni ſuis ſup tibz dz viſitaē ar. x. q. iij. cauēdū. et. xx viij. q. i. iā nūc. de h dr̄. s. e. cū inſtā.
h ¶ Cum nup. ſta. aūcte ꝑpa. qd̄ ei cō petit de iur. s. e. ſopite. et h intellige cū eps ē negli gēs alias ſe intromittē nō dz. ar. ix. q. iij. cū ſim9 et. c. cōqueſtus. in quibz caſibz arēps poſſit ſe in- intromittere autoritate metropolitica de ſubditis ſuoꝝ ſuffraganeoꝝ no. s. de of. ord̄. pa-
g ¶ Noſtra. in quo caſu pt ſe intromittē q̄ncūq3 aūcte ſtoralis. pui legij et tūc pt adiri tā p appellacōnē q̄ p ſimplicē querelā qd̄ non pt in alio caſu. ſic. s. de of. lega. cū nō ignoretis.
h ¶ Viſitacōis. alias nō tenetur. s. e. ꝓcuracōnes. et. c. venabilis.
i ¶ Facultates. que ſpm hijs oſiderāde ſūt. s. e. ſopite. ubi de hoc.
Cum canonicis. āīs. vid̄r q̄ duo ſufficiāt q̄ pluralis elocu- tio duoꝝ numero otenta eſt. iiij. q. iij. ç. ubi numerus. et de o. di. i. hec. q̄. et ſi poſt ānos liber eē iuſſus ē poſt bienniū lib erit. ff. de ma. teſ. libtas. ç. ul. et ſi data fuerit odicō in diebz ſi n̄l adiciatur

in lateraū. ocilio diffinitā hoc adhibito moderamīe circa le gatos et nūcios ap. ſe. ut cū oportuerit eos apd̄ aliquē lo cum morā facē necāriā ne lo- cus ille ꝓpter illos nimiū ag grauetur ꝓcuracōes recipiāt moderatas ab alijs eccīijs vel pſonis q̄ nondū fuerāt de ſu- is ꝓcurationibz ag̃guate ita q̄ numer9 ꝓcuracōnū nume- rū dieꝝ quibz hmōi morā fe cerint non excedat et cū aliq̄ nō ſuffecerit p ſeipaz due vel plures ouīgantur in vnam.
Porro viſitacōnis officiū exercētes nō querāt que ſua ſūt h que ihu xp̄i p̄dicacōi et exhortacōni correctōni et re formacōni vacādo ut fructuz referāt qui nō perit. Qui aūt otrauenīē tēptaueīt et qd̄ ac cepit reddat et eccīe quā tali ter ag̃guauit tātūdez impen- dat. Honor. iij. de tiron et de
Ioſaphat abbatibz.
Venabili frē nr̄o cenoma- neñ. epo accepim9 oq̄ren te q̄ cū cā que inter ipm ex p te vna et abbem et ouētū de cul tura ex altera ſup ꝓcuracōibz quas ab eis petit idē eps no- ſcitur agitari vobis fuerit ab ap. ſe. omiſſa dicti abbas et o- uētus ex eo fruſtrari intēcōez eiuſdē epi moliūtur q̄ eorum monaſteriū in cenomanenſi villa ſitū eē dinoſcitur et ipſi ꝓcuracōez hacten9 nō ſolue rūt et. j. diſ. v. m. q. niſi aliud ra tionabile oſtēderint vos eos ad exhibitēdū eā ſic ius dicta
Quierito pellatiſ. reg̃. ix.
Cum nup arēps bn̄uen- tanus bn̄uentanaz ꝓuīciam viſitaēt et. j. m. q. cū eūdez ar- epm ſiue aūcte ꝑpria ſiue nr̄a bn̄uentanā ꝓuīciā otīgeīt vi- ſitare ꝓcuratiōes ratiōe viſi- tatiōis debitas iuxta faculta tes eccīaꝝ vr̄aꝝ exhibeatis eidem alioquin ſniam quā ip- ſe rite tuleīt i rebelles ratā ha bebimus et faciemus autore dn̄o inuiolabiliter obſuari.
Cum canonicis. Idem. maioris eccīe quādā ſū mam pecunie ꝓ penſiōe eccīe tue debitā aliquot annis pſol- ueris. et idē ſummā illā ex in- tegro de meliori moneta exi- gant ſibi ſolui. tibi dam9 no- ſtris lr̄is in mādatis ut cano- nicos illos ſolucōe p̄ oris pe- cunie vel ſi nō ſit in vſu extima tione pēſionis ātique facias
Amanē otētos. Idem.
Autoritate pn̄tiū inhibe mus ne q̄s ꝓ eo q̄ in oratorijſ que in grangijs vr̄is habetis interdū aliq̄ vr̄m celebrāt ꝓ- curatiōes que racōe viſitacō nis debētur a vobis exigē vel extorquere pſumat.
De oſecracōe ec. vel altariſ.
Alexā al. Alex. iij.
Altare motū fueīt a la- pis ille ſolūmō ſuppo ſitus q̄ ſigillū otinz ofractus ā etiā diminutus dz denuo oſe crari. ꝓpt̄ h vero nequaq̄ rei- teraē ſuā oſecrationē eccīa o- ſueuit lz id q̄dā canōes innuē videāt. Inno. iij. tornac̄. epo.
Sua f. et. j. inquiſi. t. t. r. q̄ in dioc̄. tua licz tibi ec cleſijs dedicacōz impēdē tam diebz dn̄icis q̄ priuatis.

biduo odicōem impleri opoītz. ff. de v. ſig. inter illā. in fi. imo exi- gitur q̄ ltimo tpe pſtita ſit ad h ut in futurū teneātur n̄ cauſa eſſz in euidēti. de h dr̄. s. e. puenit. /fuit oſtituta et nō ad nouā q̄ maior ē
k ¶ Pecunie. que ab inicō/ nā ſi moneta diminuta fuiſſz illā reci- pere nollēt. s. e. olim. cū ḡ minorē recipe nollēt maiorē exigē nō de bent. ff. de dam. infec. qui bona. ç. ſi quiſq3. et. C. de ſoluc̄. l. penul.
l ¶ In vſu. tūc extimacōz illius ātique ſoluāt. ut. s. e. olim. in fi. ſed nūquid p̄ma poſſz ſolui ſi inuenietur. ſi nō minus valet. ſi vero min9 valet et nō ē in vſu nō pt ſolui q̄ reproba moneta non liberat ſoluētē. ff. de pig. ac. elegāter. ç. qui repro bos. ſi. ff. ad vell. q̄uis. .ç. ſi ouenerit. et. ff. qui ſa
Autoritate. viſitacō nis. talis ꝓcuracō nunq̄ datur n̄ q̄n pſonaliter vi ſitāt locū cā correctōnis .s. e. ꝓcuracōes. h in grā- gijs iſtis nulla ſit viſita- tio licz ibi q̄nz monachi celebrēt h ad caput acce- dit p̄latus cā viſitādi et ibi nō oſueuerūt morari monachi h ouerſi cā co- lēdi agros et ita cū nulla fiat ibi viſitacō nulla ꝓp- ter hoc q̄ ibi aliq̄n cele- brāt dz pſtari ꝓcuracō.
Ad hec. altare. id eſt mēſa altaris. ſic exponitur de oſe. di. i. ſi motū. q̄nq3 ta- bula oſecrata de loco ad locū mouetur nec tn̄ oſe cratur. de oſe. di. i. ocedi- mus. et q̄ dicit motū. i. mutatū quo ad formam ita q̄ formā amiſit. vel diminucōz vel augmētū cū hec ſit forma rei ar. x. .q. ij. ç. h ius. idē eſt ſi mē ſa altaris ſit enormit̄ fra cta q̄ oſecrādū eſt altaē .j. e. q̄ in dubijs. et. c. lig neis. oſecracō altaris p- cipue intelligitur in oūi- ctione mēſe. ſ. lapidis ſu- perioris et ſtructure in- ferioris et ita ſi menſa fu erit mota vel aliquid de lapidibz tāgēs menſam ipam execratū ē altaē et debz iterū oſecrari h ſi ali quid addatur altari non cōſecratur h ſacrū trahit ad ſe nō ſacrū. j. e. q̄ i du
m ¶ Sigillū. qd̄ ſ bijs. in lapide ſit in oſecracōe
n ¶ Diminutus. enormit̄ .j. e. q̄ in dubijs.
o ¶ Cōſecrari. ipm altaē et nō eccīa. alia ē eni oſe cracō eccīe et alia oſecra- tio altaris ut ſequitur in
p ¶ Canones. de ſ lra. oſe. di. i. ſi motū. ubi innui tur q̄ eccīa debeat cōſec- ri dū dicit. ſi motū fuerit altare denuo oſecretur eccīa. h exponitur altare. i. mēſa ſiue tabula eccīe. i. altare qd̄ eſt dicē ſi mota fuerit ta
q ¶ bula oſecretur altaē. b. /die pn̄t fieri oſecracōnes eccīarum
Sua. ꝓuatis. quolibz ḡ/ vel altariū. virgines etiā ꝓpter necī- tatē diebz ꝓuatis velū ſacrū accipe pn̄t. xx. q. i. deuotis. q̄ necītas legē nō hz de oſe. di. i. ſicut. et ſic magna necītas h inducit ut ibi dr̄. et. j. de re. iur. qd̄ nō eſt. ordies vēo ſacri nō oferūtur n̄ certis diebz. .s. de tēp. ord̄. c. i. et. ij. et. lxxv. di. c. ul. et criſma ē to tpe cōficitur de oſe. di. iiij. omi tpe. qd̄ in ſupficie poti9 otradicit. h exponitur omi tpe. i. omi āno ante paſca certo die. et q̄ iſta ē is tpibz oferuntur

Q. Itē mediolanēn. epo.

Quod in dubijs ⁊ c. Altare vero in quo tabula cui ɔsecratiōis bñdictio pōtificali misterio adhibetur si mota vel enormiter fracta fuerit debet nō immerito ɔsecrari nec negamus quin oleū nō ɔsecratū ɔsecrato possit oleo ɔmisceri.

P. Itē cōpostell. arepo.

Proposuisti q veniētib9 ad ecclesiam sancti iacobi ex diuersis regionib9 pegrinis ⁊ volentib9 alijs ab alijs potētiones ⁊ rixas altaris de nocte custodiā vēdicare homicidia ɔtingūt iterdū ⁊ aliqñ vulnera inferūtur ⁊ c. f. t. b. r. q manēte ecclesia et altari ipa recōciliari poterit p aquā cū vino ⁊ ciné bñdictam. Idem.

A. Sym fis ⁊ c. Noueris igitur q plura in ecclesia vna altaria et plures epos simul poteris ɔsecraé. Idem.

L. Ligneis edificijs ecclesie vre casu ɔsūptis pietib9 tñ illesis ac mēsa pncipalis altaris in sua extremitate modicam passa fracturā ⁊ c. mq. t. t. dux. rñ. q cū pietes in sua integtate pmāserint et tabula altaris mota vel enormiter lesa nō fuerit ob cām pdcām nec ecclesia nec altaé dz denuo ɔsecrī. Itē senonē. epo.

Q. Consuluisti ⁊ c. cimiteria in quibus excōicatorū corpora sepeliri ɔtigit recōciliāda erūt asprsione aque solēniter bñdicte sicut in dedicacōibus ecclesiarum fieri ɔsueuit.

Honoī. iij. regine vngarie.

C. Cum sicut ex relacōne capituli oradieñ. nobis innotuit q eorum feceris ecclesiam ɔsecrari ⁊ c. cū nō sit ecclesia nisi de dote puisū ei fuerit ɔsecrāda. eo liberalius ad dotādū pdictā ecclesiaz apire man9 munificētie tue debes quo ad hoc fortius tanq ex debito iam teneris. Greg. ix. astoriceñ.

A. Qua pepm epo. Abñdicta ecclesiaz recōciliari posse p aliū epm nō negamus p sacdotes simplices h fieri decetero phibētes non obstāte ɔsuetudine puincie bracharen. que dicēda est potius corruptela q licz epus ɔmitté valeat que iurisdictōis existūt. que ordinis epalis sūt non pt inferioris gdus clericis demādaé. Qd autem mādātib9 epis sup recōciliacōe factū ē hactenus p eosdem misicorditer toleram9.

S. Si ecclesia nō Itē eidem. ɔsecrata cuiuscūqz fuerit semine aut sangīnis effusione polluta aqua ptinus exorcizata lauetur ne diuine laudis organa suspēdantur. est tamē q̄cati9 fieri poterit ɔsecrāda.

De celebracōe missarum et sacro eucaristie et diuinis officijs.

P. Ex ɔci. agaten.

Presbiter mane matutinali officio expleto pensū huitutis sue videlicz pmā terciā sextā nonā vespam qz psoluat ita tñ ut horis cōpetētib9 iuxta possibilitatez á se á a scolarib9 publice ɔpleantur. deinde pactis horis et infirmis visitatis si voluerit exeat ad opus rurale ieiunus ut iterū necitatib9 pegrinorum et hospitū siue diuersorum ɔmeantiū infirmorum atz defunctorum succurrere possit usqz ad statutā horam p tpis q̄litate pphā dicēte. septies ī die laudem dixi tibi. qui septenarius numerus a nobis impletur si matutini pme tercie sexte none vespe ɔpletorij tpe nre huitutis officia psoluam9. nā de nocturnis vigilijs ipe pphā ait. media nocte surgebā ⁊ c. ergo hijs tpib9 laudes creatori nro sup iudicia sue iusticie referamus. Ex ɔci. tribur.

Q. Quidā laicorum hñt in ɔsuetudie ut si p singl'os dies audiāt euāgeliū. in pncipio erat verbū. et missas peculiares hoc ē de sancta trinitate et de sancto michaele. et ideo sancitū est in eodez ɔcil. ut ulterius hoc non fiat nisi suo tpe et nisi aliqs velit pter feuerētiam scē trinitatis non p alia deuocōne audié h si voluerint ut sibi misse cātētur de eadem die missas audiāt p salute viuorum ⁊ etiā defunctorum.

Inno. iij. vigoreñ. epo.

C. Consuluisti ⁊ c. rñdem9 q excepto die natiuitatis dñice nisi cā necitatis suadeat sufficit sacerdoti semel in die vnā missam solūmodo celebraé. Itē arepo bracareñ.

C. Consiliū nrm ⁊ c. requisisti vtrū in dieb9 pfestis in quib9 ad honorem scī spūs btē vginis ⁊ scē crucis missaz celebrari ɔtīgit ymn9 angelicus simbolū ac pfacō ppria decātari ⁊ c. in q̄si. t. t. r. q apd nos in dieb9 pfestis cū missarum solēnia in honore btē vgis celebrātur neqz ymnus āgelicus neqz simbolū decātat licz i missa ppria pfacō decātet ut inter ɔmēoracōez ⁊ solēnitatē differētia ostēdatur vñ te deū laudam9 regularius dimittitur q dicatur in laudibus matutinis. Itez clericis

E. Ex pte scī. p. magal. Cvrā ⁊ c. postu. v. t. r. q sp sacdos vino pfundé dz postq totū accepit eucaristie sacramentū nisi cū eodez die aliam missam debueit celebraé ne si forte vinū pfusionis accipet celebracōne aliā impediret.

migis affirmatiue vidẽ poni ꝙ cõsuetudo interp̄tatur qꝫ sic obs̄uabatur que optima est legũ interpres.s.de ↄsue.cũ dilcũs.sic ponitur.xxxiiij q.ij.admoné.et.s.de pcur̄.tue.et sic est hic ar.ꝙ non est ieiunus quis postꝗ̃ bibit.sed post medicinã sũptam vidẽ ꝙ nichilominus possit celebrare qꝫ medicina nõ ↄputat̃ inter alimenta.ff.de pe.lega.nõ omne.qđ non ẽ verũ qꝫ si non debꝫ post pfusionẽ multo minus post medicinã qꝫ in honore tãti sacramẽti pus sumi debꝫ corpus et sangͥs dñi de ↄ.di.ij.liquido.et.vij.q.i.nichil.et anteꝗ̃ cibus digest⁹ sit corp⁹ xp̄i sumi nõ debꝫ de con.di.ij.trib⁹.qđ si ↄficeret sacerdos post aliquẽ cibũ vel potũ sũptũ male faceret.tñ ↄficit.de cõse.di.ij.liquido.hugo dixit cõtrariũ sup decreto illo.lxxv.di.qđ a patrib⁹.

bis.et dñs qñꝙ diminute dixit.xvi.q.vij.et hoc dixim⁹ et ip̄si⁹ facta supplemus.et ↄtraria suis factis facimus et iuste p vsũ eccĩe diu factũ ad hoc ut iustũ p̄sumi debeat de ↄse.di.ij.liquido.et suffi cit ꝙ aliquid sit diu fuatum ad h̃ ut p̄sumi debeat vel apl̃m vel aliũ iustũ auctorẽ habuisse.xi.di.ecclasticaꝝ.xij.di.illa

Cum marthe.i.quodã arepo.lug.

Cum marthe.i.quesiuisti quis forme v̄boꝝ quã ipe xp̄s exp̄ssit cũ in corpus ⁊ sangñẽ suũ panẽ transsbauit ⁊ vinũ illud in canone misse quo eccĩa vtitur gñalis adiecerit qđ nullus euãgelistaꝝ legitur exp̄ssisse. Cũ enim ĩ euãgelio sic legatur.accipiẽs calicẽ grãs agẽs bñdixit et dedit discipulis suis dicẽs.bibite ex h̃ omes hic ẽ enim sangͥs meus noui testamẽti qui p vobis et p multis effundetur in remissionẽ pccõrum in canone misse s̃mo iste videlicꝫ misteriũ fidei v̄bis ip̄sis interpositus inuenitur. vñ cũ non euãgelista xp̄m h̃ dixisse testetur miraris ꝙ aliqs asseuerarẽ tẽptauerit cũ aliqd plus dixisse ꝗ̃ aliqs euãgelistaꝝ asseuerat. verũ si formã ip̄ius canõis inspiciat diligẽter p̄ter hoc de quo tua fraternitas requisiuit alia duo videlicet.eleuatis oculis ĩ celũ.et eterni testamẽti.in ip̄o canone poteris reperire q̃ in textu euãgelico non legũtur. Sane multa tam de v̄bis ꝗ̃ de fc̃is dñicis inuenim⁹ ab euãgelistis omissa q̃ apl̃i vel suppleuisse verbo vel facto exp̄ssisse legũtur. Paulus enĩ a actib⁹ apl̃oꝝ sic ait.meminisse nos oportꝫ v̄bi dñi nr̃i ih̃u xp̄i q̃ dixit.beatius ẽ magis dare ꝗ̃ accipe.hec nullus q̈tuor euãgelistaꝝ descripsit nullus eẽ hoꝝ exp̄ssit ꝙ paul⁹ de xp̄o ad chorinth.scribẽs ait.visus ẽ plus ꝗ̃ qͥgẽtis frib⁹ sil' deinde visus ẽ iacobo nouissime aũt tanꝗ̃ abortiuo visus est et michi.Ip̄si eẽ euangeliste mutuo inter se suppleuisse legũtur q̃ ab eoꝝ aliquo vel aliquib⁹ sunt omissa.vnde cũ tres euãgeliste posuerĩt hoc est corpus meũ sol⁹ lucas adiecit qđ p vobis tradetur. et cũ matheus ⁊ marcus dicãt p multis lucas dic̃ p vobis matheus aũt i remissiõeꝫ pccõꝝ adiũxit. Ceterũ ea q̃ addũtur in canone misse p̄nt ex alijs locis euãgelij ↄprobari. Johes enĩ suscitacõeꝫ lazari describẽs ih̃esũ sursũ oculos leuasse asserit et dixisse.pater grãs ago tibi qm̃ audisti me et.i.si tũc igitur in celũ ocl̃os leuauit ad p̃rem cũ ad corp⁹ exanime aĩam lazari reuocabat p babilius eẽ vidẽ ꝙ tũc oculos leuauerit ad p̃rem in celũ cũ panẽ ⁊ vinũ in corpus et sangñẽ p̄priũ cõmutauit. Ceterũ sicut supius ẽ exp̄ssuꝫ cũ in textu euãgelico noui testamẽti ponatur h̃ interponit̃ et eterni.nam vetus testamẽtuꝫ ꝙ hircoꝝ ⁊ vituloꝝ fuit sanguine dedicatũ tp̄alia p mittebat.nouũ aũt quod ẽ xp̄i sanguine ↄsecratũ pmittit eterna.et ideo testamẽtũ illđ fuit vetus et trãsitoriũ hoc aũt nouũ est ⁊ eternũ.vel ut vtamur alia racõne vnde nouũ.i.ultimũ esse describitur inde eternũ id est p̄petuũ cõprobatur.nouissimũ etenĩ hoĩs testamẽtuꝫ immobile pseuerat qꝫ testatoris obitu ↄfirmatur iuxta qđ apl̃us testamẽtũ ĩ morte asserit ↄfirmatũ alioquĩ nõ valet dũ vixerit qui testatur. Preterea nõ solũ scriptura h̃ etiã p̄missio dẽ testamẽtũ iuxta qđ apl̃s ip̄e scribit ideo noui testamẽti mediator ẽ ut repromissionẽ accipiãt qui vocati sunt hereditatis eterne.sic ergo intelligi debꝫ ꝙ in ip̄o canone repitur.hic ẽ enĩ sangͥs meus noui et eterni testamẽti id est noue ac eterne p̄missionis scꝫ ↄfirmator sicut dñs repromittit qui mãducat in quiens carnẽ meã et sangñẽ meũ bibit hꝫ vitã eternam. Ex eo aũt v̄bo de quo mouit.f.t.qđ nẽ videlicꝫ misteriũ fidei muniměntũ erroris quidã putauẽ trahẽ dicẽtes in sacramẽto altaris non eẽ corp̄is xp̄i ⁊ sanguinis veritatẽ h̃ ymaginem tantũ ⁊ sp̃em ⁊ figurã p eo ꝙ scriptura interdũ ↄmẽorat id qđ in altari suscipitur eẽ sacramentũ ⁊ misteriũ et exẽplũ h̃ tales ex eo laqueũ erroris incurrũt ꝙ nec aũctes scp̄ture ↄueniẽter intelligũt nec sacramenta dei suscipiũt reuẽnter. si enĩ qꝫ figura est sacr̃m altaris veritas eẽ negat̃ ergo nec mors nec resurrectõ xp̄i cum figura sit veritas ẽ credẽda. siquidẽ mortẽ ⁊ resurrectõneꝫ xp̄i silitudinẽ ⁊ ymaginẽ esse apl̃s manifestat xp̄s in quiẽs mortuus est p delictis nr̃is et resurrexit p̄pter iustificacõeꝫ nr̃am.apl̃oꝝ etiã p̃nceps petrus sic ĩ epl̃a sua scribit.xp̄s passus ẽ p nobis vobis relinquẽs exẽplũ ut sequamini vestigia eius sic ergo tã mors ꝗ̃ resurrectõ xp̄i ẽ exẽplũ ut et nos pccõ mortui iusticie iã viuamus.quare si nõ fuit veritas qꝫ fuit exẽplũ ergo nec vere mortuus fuit xp̄s nec vẽ a mortuis resurrexit h̃ absit a fideliũ cordib⁹ error iste cum p̄pheta de ip̄o testetur ꝙ vẽ lãguores nr̃os ip̄e tulit et dolores nr̃os ip̄e portauit. Dicit̃ tñ misteriũ fidei qm̃ aliud ibi creditur ꝗ̃ cernatur et aliud cernitur ꝗ̃ credatur.cernitur sp̃es panis ⁊ vini et creditur veritas carnis ⁊ sangͥnis xp̄i ac virtus vnitatis ⁊ caritatis et.i. Distinguẽdũ est tñ s̃btiliter inter tria q̃ sũt in h̃ sacramento discreta videlicꝫ formã visibilẽ veritatẽ corp̄is ⁊ v̄tutem sp̄ualem.forma ẽ panis et vini.veritas carnis ⁊ sangͥnis.virtus vnitatis et caritatis.p̄mũ est sacr̃m et nõ res. scđm est sacr̃m ⁊ res.terciũ ẽ res et nõ sacr̃m.h̃ p̄mũ est sacramentũ gemine rei.s̃m ẽ sacramẽtũ vni⁹ et alterius res ex istit.terciũ est res gemini sacramẽti.credim⁹ igitur ꝙ formã v̄boꝝ sic in canone repit̃ et a xp̄o apl̃i et ab ip̄is eoꝝ accepint successores. Quesiuisti etiã vtrũ aqua cũ vino in sangñẽ ↄũtatur.sup h̃ aũt opiones apđ scolasticos variãtur aliqb⁹ enĩ vidẽ ꝙ cũ de latẽ xp̄i duo p̄cipua fluxerĩt sacra redẽpcõis ĩ sangñe ac regñacõis in aqua.ĩ illa duo vinũ ⁊ aqua q̃ ↄmiscẽtur ĩ calice diuina v̄tute mutãtur ut in hoc sacr̃o plene sit veritas ⁊ figura.alij vero tenent ꝙ aqua cũ vino trãs̃batur in sangñem cũ in vinũ trãseat mixta vino licꝫ phĩci ↄtrariũ asseuerãt q̃ aquã a vino p artificiũ posse asseũt separi.p̄terea p̄t dici ꝙ aqua nõ trãsit in sangñẽ h̃ remanet p̄oris vini accidẽtib⁹ circũfusa ita ꝙ vini saporẽ assumit qđ inde ↄuĩcitur qꝫ si p⁹ calicis ↄsecracõeꝫ aliud vinũ mittatur in calicẽ illud quidẽ nõ trãsit in sangñẽ nec sangͥni commiscetur h̃ accidẽtib⁹ p̄oris vini ↄmixtũ corp̄i qđ sub eis latꝫ vndiꝗꝫ circũfunditur nõ madidãs circũfusũ ip̄a tñ accidẽtia vinũ appositũ videtur afficẽ qꝫ si aq̃ fuerit apposita vini saporẽ assumit ↄtigit igit̃ accñtia mutaẽ s̃biectũ sicꝫ ⁊ s̃biectũ ↄtigit accidẽtia pmutaẽ cedit,q̃ppe natura miraculo et v̄t⁹ sup̄ ↄsuetudinẽ opatur.h̃ nec incõueniẽs creditur ãabsurdũ si aqua in corp̄e xp̄i eẽ credatur cũ legatur de ip̄ius corp̄e p cessisse et.i. verũ inter opiones p̄dcãs illa pbabilior iudicatur q̃ asserit aquã cũ vino in sangñẽ transmutari ut exp̄ssius eluceat p̄prietas sacramẽti. Nam cũ aque multe sũt p̄pl̃i multi iuxta ꝙ alibi legitur.bt̃i qui seminãt sup aq̃s Ideo vino aqua vnit̃ ut xp̄o p̄pl̃s adunetur p h̃ enĩ qđ suscepit ip̄e de nr̃o ⁊ accepim⁹ ip̄si de suo tam ĩsolubili nexu ↄiũgimur ut qui est vnũ cum p̃re p ineffabilẽ vnitatẽ fiat vnũ nobiscũ p admirabilẽ vnionẽ ac p hoc ip̄o cõiter mediãte cũ p̃re vnũ efficimur.p̃r inquit scẽ s̃ua eos quos dedisti michi ut sint vnũ sic et nos nõ p hijs rogo tm̃ h̃ p eis q̃ crediturĩ sũt p v̄bũ eoꝝ ĩ me ut et ip̄si in nobis vnũ sint et mũdus credat qꝫ tu me misisti. Tercio loco.f.t.requisiuit q̈re fuerit mutatũ ꝙ ĩ secreta bti leonis s̃m tiquoẽs co dices ↄtĩetur sic videlicꝫ.ãnue nobis dñe ut aĩe famli tui leonis h̃ p sit oblacõ.cũ ĩ modĩs sacmẽtarijs hẽat̃.ãnue nob̃ qs̃ dñe ut intercessiõe btĩ leonis hec nobis p sit oblatio. sup quo rñdemus ꝙ cũ sacre scp̄ture dicat aũctas ꝙ iniuriã fac̃ martiri q̃ orat p martire.idẽ est racõne cõsili de sc̃is admixta sũt ar.ff.đ acq̃ rẽ.re.do.adeo.ꝙ.cũ q̃s.et de ↄse.di.ij.cũ om̃e.v̄sus

Cum marthe.misterium.istđ est v̄buꝫ de quo quesiuit scꝫ quis adiecit illud in canone missa
a Dixisse.ar.ij.q.se.v.cõsuluisti.s.de trãsla.inter corpalia h̃ h̃ cũ ratione ẽ additũ.xxxiij.q.ij.quos deus.et.i.e.ꝙ.ex eodẽ.in fi.
b Alia duo.s.eleuatis oculis in celũ.et eterni testamẽti.put sequitur.
c Multa.multa enim s̃uat eccĩa q̃ ab apl̃is nõ sũt tradita que tñ cũ sint longa ↄsuetudine approbata nõ sũt minoris autoritatis.ut.xi.di.ecclasticaꝝ.xij.di.illa.
f Beatius ẽ dare.xvi.q.i.p̄dicator.qꝫ dando placꝫ hõ accipiẽdo displicꝫ.vñ v̄sus.Tp̄ib⁹ nostris quicũꝗꝫ placẽ laborat.Det capiat q̃rat plurima pauca nichil.
g Abortiuo.paul⁹ appellat seip̄sũ abortiuũ qꝫ sicut fetus abortiuus cũ labore ⁊ angustia ⁊ attractiõe ad lucẽ attrahitur ita paul⁹ cũ attractione venit ad fidẽ.xxiij.q.iiij.displicꝫ.et.c.quis nos.
h Sũt omissa.nam qđ legib⁹ obmissuꝫ ẽ supplẽdum ẽ a iudice.ff.de testi.quesitũ.et.s.de elec.cũ no
i Probabili⁹.nota ar' ꝙ ex quo qñꝫ leuauit ꝙ postea leuauerit.i.q.i.iudices.in fi.et est ar.ex eo ꝙ quis facẽ cõsueuit.xxviij.di.qꝫ sũt culpe.i.de pig.illo nos.ff.de v.sur̃.qui semisses.i.s̃ñ.ff.de trit.vi.et oleo leg.ex vsu.cũ.ꝙ.p̄cedenti.ff.de pecul'.leg.dñs sticho.ꝙ.testamẽto.ff.de fun.instru.cũ delamionis.ꝙ.asinã.et.ff.del'.j.si s̃uus plurui.ꝙ.si numer⁹ nũmoꝝ.et.ff.ad maced.iter.ꝙ.qđ tr.Jo.
k Et eterni.h̃ ostendit quare adiectum fuit et eterni.B.
l Perseuerat.C.de sacrosanc.ec.l.i.C.de testa.qm̃ indignũ.xiij.q.ij.c.ul.
m Non valꝫ.deãbulatoria enĩ est volũtas defuncti vsꝗꝫ ad sup̄mũ exitum.ff.de adimẽ.le.l.iiij.ff.de dona.iter vi.et vx.cũ hic status.ꝙ.p niam.et.C.de codicill.l.iij.et.C.qui testa.fa.pos.si quis.vnde p̄t mutari testamẽtũ etiã si pactum interuenit ne possit mutari.C.đ pactis.pactũ.qđ dotali.ecc si fuerit p p̃ncipẽ confirmatũ.C.de testa.oim.qꝫ nemo hãc legẽ sibi dicẽ p̄t ut a p̄ori testamẽto sibi recedẽ nõ liceat.ff.del'.iij.si quis.in p̄ñ.i.s̃n.
n Dicẽtes.de ↄse.di.ij.ego berẽgarius.
o Veritatem.de corp̄e xp̄i tres sũt opiniones. Vna dicit ꝙ illa s̃ba que p̄us fuit panis et vinuꝫ postea fit corpus et sanguis xp̄i.de ↄse.di.ij.panis in altari.et.c.qꝫ corpus. Scđa tenꝫ ꝙ s̃ba panis ⁊ vini desinit eẽ et tñ accidẽtia ip̄oꝝ remanẽt scꝫ color ⁊ sapor ⁊ pond⁹.et sub illis accidẽtib⁹ est corpus xp̄i et hoc approbatur.s.de sũ.tri.et fi.ca.c.i. Tercia dicit ꝙ remanet s̃ba panis ⁊ vini et in eodẽ loco et sub eadẽ sp̄e est corpus xp̄i.Jo.
a Exẽplũ.de con.di.ij.nõ oportꝫ.nos enĩ.et.c.forte dicas.et.c.in quib⁹.et.c.semel mortuus ẽ.
b Sacramentuꝫ.i.q.i.multi secularũ.de ↄse.di.ij.sacrificiũ.
c Veritas.sic ip̄i heretici dicũt.
d Misteriũ fidei.de ↄse.di.ij.forte dicas.et.c.in q̃b⁹.et.c.semel mortu⁹.et h̃ ostẽdit quare dicatur misteriũ.
e Sacr̃m.i.sacre rei signũ.de ↄse.di.ij.sacrificiũ.
f Scđm est sacr̃m.ũ.de ↄ.di.ij.h̃ est qđ dici⁹.et.c.dupliciter.
g Sed p̄mũ.scꝫ forma panis ⁊ vini ẽ sacr̃m gemine rei.i.corp̄is xp̄i et vnitatis et ita ẽ figurãs
h Scđm.i. tantũ.corpus xp̄i est sacr̃m scꝫ vnitatis et ẽ res sacramẽti scꝫ specieꝝ panis ⁊ vini et ita signãs ⁊ signatũ
i Terciũ vero.s.vnitas est res siue signatũ gemini sacramẽti.i.duoꝝ sacramentoꝝ p̄cedẽtiũ.i.corp̄is xp̄i qđ ẽ sacr̃m vnitatis et sp̄eꝝ panis et vini que sũt sacr̃m corp̄is xp̄i et ita istđ terciũ est tm̃ signatũ p illa duo sacra sp̄es panis et vini ⁊ corpus xp̄i.p̄mũ vero ẽ tantũ sacr̃m signãs ⁊ signatũ terciũ est signatũ tm̃.
k Credim⁹.ↄclud t ex p̄missis solucõnẽ p̃ncipalis q̄stionis et de hac hẽs.xi.di.ecclasticaꝝ.
l Illa duo.sacra q̃ fluxerũt de latẽ xp̄i.s.aquã et sangñẽ.i.e.in quadã.
m Veritas.i.caro ⁊ sanguis.
n Et figura.i.sp̄es panis ⁊ vini.
o Trãs̃batur.ita ꝙ desinit ibi eẽ aqua ⁊ vinũ.
p Phĩci.qui dicũt ꝙ aqua ⁊ vinũ nõ ↄmiscẽt̃ p minima.i.nõ ita ꝙ inseparabilia sũt h̃ talis separatio impossibilis vel difficilis vidẽ postꝗ̃ bñ
q Potest dici. sine.hec est tercia opinio.
r Trãsit.cõtra istos est qꝫ si quis sũp̄sit hãc aquã cũ sangñe iam nõ erit ieiunus et ita illa die non poterit cõficẽ.s.e.ex p̄te.h̃ ↄtra de ↄse.di.ij.relatũ.et.s.e.ti.ↄsuluisti.et.c.ex p̄te.
s Accidẽtib⁹ p̄oris.licꝫ loici dicãt ꝙ accñtia nõ possint pmutaẽ s̃biectũ qđ verũ est s̃m naturã h̃ h̃ natura cedit miraculo ut l̃ra dicit.
t Et infra.s̃bꝫ.i.ponit̃ alia opio in antiq cõpilacõne.i.e.ti.in quadã.
u Probabilior.nũqđ h̃' diffinit ut p̄pa nobis p hibẽs alias opiones an ut doctor ut nõ imponat nobis nc̃citatẽ eius ergo opio est ãplectẽda ut.s.de fer.capellanus.et tñ non vidẽ aliquã reprobare.s.de resti.spol'.
x Cũ vino.i. l̃ras.vinũ aquaticũ non enĩ trãseũt duo in sangñem h̃ vinũ qđ aquã sibi icorporauit et ita expone aquã cũ vino.i.ↄpactũ vl' ↄpositũ ex eis s̃m illã opinionẽ que asserit ꝙ aqua cũ vino trãs̃batur in sangñẽ et illa pbabilior est ut dicitur hic.
y Eluceat.alias eluceat.
z Populi scꝫ.multi.de ↄse.di.ij.cũ omne.et di.iiij.p̄pe.
a Suscepit.ip̄se.de cõ.di.ij.in xp̄o.
b Leonis.qꝫ oli orabatur p ip̄o hodie ip̄e orat p nobis ⁊ ita mutatũ ẽ.
c Codices.i.libri misse.alias l̃ra oratorij.
d Iniuriã.quasi dicẽt superfluũ.h.s.de maiori.legebatur.
e Racõne.ar.ubi eadẽ est racõ dꝫ eẽ idem ius.ff.ad.l.aquil'.illud.equitatis enĩ racõ silia suadere vidẽ.C.ad.l.fal.l.ul.et.s.de cõfir.utili.cũ dilecta.vbi de hoc.

a Inuestiget. ꝫ quare ꝑpa pomt hunc casū in hāc dubitacōe; vtrū habeat locū h illa distinctō vel nō cū aug9 dicat ꝙ nō ꝓ valde malis ꝓpiciationes sūt. xiij. q. ij. tpus. Forte ideo ꝙ dubiū est q̄ mediocriter mali appellentur si enī illi tm̄ appellātur mediocriter mali q̄ nō decesserūt in aliq̄ mortali pccō ꝫ tm̄ in venialib⁹ pccīs ꝫ h idez est ꝙ mediocriter boni. si autē appellat illos mediocriter malos qui decesserūt in aliq̄b⁹ mortalib⁹ peccatis nō tñ valde magnis obstat. xiij. q. ij. ꝓ obeūtibus. vbi dr ꝙ ꝓ nullo est orādū qui decesserit ī mortali pccō. Itē si p̄ces valēt ꝓ illis qui decesserūt in mortali pccō pone ꝙ aliq̄ elēosine ꝛ orōnes valeāt ad tollēdam ptem illius pnīe scđm h pñt tot orones ꝛ elemosine fieri ꝙ pena tollatur tota et ita dānatus saluabitur. ad h possz dici ꝙ mediocriter mali dicūtur q̄ hñt multa venialia. mediocriter boni q̄ panca. vel melius ꝙ mediocriter mali dicuntur qui mortalia commiserūt pccā licz leuia ꝛ in q̄b⁹ non ē nccāria inscēptio. ff. de accusa. leuia. ꝛ in q̄bus ꝓcurator ↄstitui pt ff. an ꝑ aliuz cāe ap. ex. posſ. l. i. et fm h dicas ꝙ si vnus denarius aliq̄taz penā tollat siue quartā siue terciaz scđus tollat tm̄. tm̄ dico in ꝓporcōne nō in q̄titate fm h etiā si totus mūdus effunderet sp aliquid remanēt idem p̄t dici de indulgētijs q̄ fiūt in dedicacōib⁹ eccliarum. b.

De homie. nccitatez. ꝙ Forte dies festus imminet vel funus alicuius.

b Quālibz. i. aliquā q̄cūqz illa sit. xvi. q. i. mulier. et. i. q. vij. si q̄s omez.

c Suppssis. i. tacitis. ꝙ nō dicit illa v̄ba quibus oficitur corpus xp̄i.

d Pretēdit. i. fingit se celebrare.

e Falsa. ꝙ ꝑpls vana simulacōne nō ē fallēdus. xxvij. di. qđ interrogasti. et. C. de la. li. toll. l. vna. C. h ꝛ qui.

f Periculis. Jo. sic expont. i. maifestis pīclis.

a Grauiora. q̄si dicēt grauius est peccare occulte q̄ manifeste. xij. q. ij. certe. xi. q. iij. p̄cipue. s. in h enī piculosius ē ꝙ occulte peccās nō hz eū q̄ corrigat. alio aūt respectu magis peccat q̄ publice peccat q̄ occulte ꝙ p̄

aliis sentiēdū ꝙ orōib⁹ nr̄is nō indigēt ꝓ eo ꝙ cū sīnt pfecte btī oīa eis ad vota succedūt ꝫ nos poti9 orōib⁹ eorū indigemus quos cū miseri simus vndiqz mala nr̄a pturbāt vñ qđ in plerisqz oratiōib⁹ ↄtinetur ꝓ sit vel ꝓficiat huic scō vel illi talis oblatio ad gloriā ꝛ honorē ita debet intelligi ut ad hoc ꝓ sit ꝙ magis ac magis a fidelibus glorificetur in terris. licz plerīqz reputēt nō indignū sanctorū gloriā usqz ad iudiciuz augmētari et ideo ecciam interim sane posse augmētū glorificacōis eoꝝ optare. Verum vtrū in hoc articulo locū habeat illa distinctō qua docetur ꝙ defunctoꝝ alij sunt valde boni alij sūt valde mali alij mediocriter boni alij mediocriter mali vñ suffragia q̄ fiūt a fidelib⁹ in eccīa ꝓ valde bonis actōes sūt graꝝ ꝓ valde malis ↄsolacōnes viuoꝝ expiacōes vero ꝓ medioc̄ter bonis et ꝓpiciacōes ꝓ mediocriter malis tua discretio inuestiget. Idē rectorib⁹ nomē.

De homie ꝛ. J. fri.

Quesiuistis q̄d de incauto p̄sbro videatur qui cū se sciat in mortali crimie ↄstitutū missaꝝ solēnia que nō p̄t ꝓpter nccitatē quālibz intermittere ꝓpter sui facinoris ↄsciaz dubitat celebraē pactisqz ceteris circūstātijs missam celebrare se fingit et suppssis verbis quib⁹ ↄficitur corp9 xp̄i panē ꝛ vinū tātumō pure sumit ita credēs ꝓ id qđ p̄tendit ꝑpso satisfacē ut ꝑ hoc qđ intēdit deū nō debeat ꝓuocaē. Cū ergo falsa sint abiciēda remedia que veris sunt piculis grauiora licz is q̄ ꝓ sui criminis ↄsciā reputat se indignū peccet grauiter si se ingerat irreuēnter ad illud. grauius tñ vidr offendē q̄ sic fraudulēter illud p̄sūpsit simulare. cū ille in solius misacōis dei manus incidat. iste vero non solū deo cui nō reuētur illudē ꝫ ꝑpso quem decipit se astringat. Idem ferrarien. epo.

In quadaz nr̄a decretali epl̄a asseris te legisse illud eē nephariū opiari qđ quidā di

cere p̄sūpserūt in sacro videlicet eucaristie aquā in fleuma ↄuti nāꝛ de latē xp̄i nō aquā ꝫ hūorē aq̄ticū mētiūtur exisseꝛ. J. Nos igitur ad tue supplicacōis instātiaz rn̄dem9 ꝙ quidā dixerūt ꝫ errauerunt xp̄m nō fuisse verū deū ꝫ adoptiuū ut miseri arriani. alij xp̄m nō fuisse verū hoiez ꝫ fantasticū ut impij manichei. ꝫ aduſ9 hmōi hreses iohes aplus in epl̄a sua loquitur dicēs. tres sūt qui testiomū dāt in celo. pater verbū ꝛ spūs scūs et hij tres vnū sūt. ꝑ hoc intēdēs ostēdē ꝙ xp̄s sit verus de9. et tres sūt qui testiomū dāt in terra spūs aqua ꝛ sang̃s. ꝑ h intēdēs ondē ꝙ xp̄s sit ver9 homo. nā ad esse hoīs duo pn̄cipalit exigūtur videlicz corpus et aīa ex quoꝝ ↄiūctōne verus hō subsistit. ꝑ h aūt ꝙ in articulo mortis xp̄s incliato capite tradidit spm̄ de quo voce magna clamauat. pat in manus tuas ↄmēdo spiritū meū manifeste ꝓbatur ꝙ ip̄e spm̄ hēbat nō solū flatū vitalē ꝫ aīam rōnalem de qua p̄dixerat. tristis ē aīa mea vsqz ad mortē. ꝛ ptātē habeo ponēdi aīaz meā ꝛ iterū sumēdi eam. ꝑ h aūt ꝙ vnus militū lācea latus eius apuit ꝛ ↄtinuo sanguis exiuit ꝛ aqua ꝓbatur a pte ꝙ xp̄s verū corpus hēbat nam de fantastico corpe nec sang̃s nec aqua potuissz exiē. vnde ille q̄ vidit testiomū phibuit et testiomū eius est verum ꝙ tres sūt qui testiomū dāt in terra spūs aqua ꝛ sanguis. Qđ videlicz xp̄s sit ver9 hō ex aīa rationali sbsistēs ꝓbatur ex eo ꝙ spm̄ vitalē emisit et vero corpe ꝓbatur qm̄ ex eo sanguis exiuit ꝛ aqua. racōnalis q̄ꝑpe aīa nō posset viuificare nisi corpus hūanū ex quib⁹ verus hō ↄsistit. Ceterū sicut fuit verus spūs ꝛ verus sang̃s ita ꝓcul dubio vera aqua cū xp̄s sit veritas et a veritate oīs fallacia sit penit9 aliena. nā si nō fuissz aqua sed fleuma qđ de latē saluatoris exiuit ille q̄ vidit et testiomū veritati phibuit ꝓfecto non aquā ꝫ fleuma dixisset nec in hoc veruz regn̄acōis sacrm

stat aliis exēplū deliquēdi ut in dcō. c. p̄cipue. tñ ꝙ pccm̄ suū tuetur racōibus et sic illud intelligit. xxxij. q. iiij. nemo. et. xiij. ij. q. v. penale. t. itelligit ut iacz lr̄a qm̄ grauius peccat sacdos crimiosus q̄ simulat celebraē ꝛ nō celebrat q̄ si crimiosus celebraēt ꝙ in p̄mo casu i pluribs deliquit. deū eni offendit et ꝓximuz decipit. in scđo casu solū deū offendit et iste ē bonus intellcūs ꝙ talia remedia nullus debz inuenire ꝙ falsa sūt ex eo ꝙ non cōficit cū videatur ↄficē et ideo grauiora sūt q̄ vera picula pccōris qui ↄficit et h innuit bñ lr̄a sequēs.

b Grauiter. sic patz ꝙ quicūqz ē in mortali peccato celebraē nō debz. v. di. testamtū. et de ↄse. di. ij. cotidie. et. i. q. i. sacdotes. sacroscā. et oīs talis suspcūs ē quo ad se. s. de coha. cle. et mul. c. ul. ꝫ nō quo ad alios ut ibi nisi sit simoniacus vl̄ notorius fornicator qm̄ illi suspēsi sūt quo ad se et q̄ ad alios ut. xxxij. di. C. verū. null9. et. c. pter s. et. J. d simo. tāta. ꝫ nū q̄d talis sacdos p̄t celebrare si hēat ↄtricōz cordis ꝙ forsitan dū istat nccitas celebrādi nō p̄t hr̄e cui ↄfiteatur satis p̄t dici ꝙ sic dū tñ hēat ꝓpositū satisfaciēdi et illđ postea q̄ cito p̄t ↄfiteatur ut. J. de sen. ex. de cetero. et. c. a nobis. et. c. q̄uis. et. xvi. q. vi. qui recedūt. de ↄse. di. ij. cotidie.

In quadam. nr̄a. s. e. cum marthe. ꝫ illa opio rmota est modo inde.

i Respōdem9. ad qōez mgri hugo. epi ferrarieñ qui opionē p̄dcām secutus fuit. dicebat eni hugo si illa fuit vera aqua q̄ de latē xp̄i exiuit nō intelligebat qualiter ꝑ illā ꝓbatur ꝙ xp̄s sit verus hō nec itelligebat fm h aūctem illam iohis apli nec glosam ibi positam. tres sūt qui testimoniuz dāt i terra spūs aqua et sang̃s ꝛ hij tres vnū sūt. et glosa sup illo loco sic se hz spūs. i. hūana aīa quē emisit in passiōe aq̄ et sang̃s que effluxerunt de latē xp̄i ꝫ dato ꝙ illa aqua nō fuissz aqua ꝫ aquaticus hūor humani corpis tā aūctas apli q̄ glosa itelligibilia sibi vidēbātur vñ quesiuit a domio ꝑpa ut exponēt sibi p̄dcās aūctes et glosaz. et ip̄e rn̄det.

k Arriani. ꝛ bonosiani. xxiij. q. iij. quidam. vñ

bonosiani. ꝫ arriani sūt illi qui dixerūt filiū nō coeternū patri. xxiiij. q. iij. quidā. v. arriam. de secta manicheoꝝ nō hētur. xxiiij. q. iij quidā. imo dic ꝙ ibi in. v. manichei. ꝫ de ista secta n̄l ibi ↄtietur ꝫ

a Verbū. pater dedit testiomū deitatis qñ dixit. Forte alibi. b. hic ē filius me9 dilcūs in quo michi bñ ↄplacui. filius dedit testiomū deitatis qñ in mōte trāffiguratus potētiā deitatis ꝛ spēz eterne btitudis ostēdit. spūs etiā scūs dedit testiomū deitatis qñ sup baptizatū in specie colūbe requieuit vel qñ ad inuocationē nois xp̄i corda credētiū adimpleuit.

b Principia. et ita xp̄s est duo neutri gn̄is ꝙ et ē deus ꝛ hō. J. de hret. cum xp̄us.

c Cōiūctōne. i. ex quib⁹ ↄiūctis inuisibiliter.

d Vitalē. fm ꝙ phisici diuidūt spm̄ vitalē scz et aīam. laur.

e Hūanū. cū nō possit habitare in sicco. ar. xxxij. q. ij. moyses. nec corpus hūanū vegetari p̄t n̄ ꝑ aīam nam si aliqñ spūs malignus corpus mortui hoīs sbitret ut. xxvi. q. v. nec mirū. nō tñ illđ viuificat nec vnū cū illo efficitur ꝫ illđ mouet ad instar vēti qui laruā sbintrat ꝛ mouet ipsam.

f Dixissz. sic. s. de trāsla. inter corpalia. et. s. de deci. ad audiētiā. et ē ar. nō esse recedēdū de facili a forma v̄boꝝ. J. de spon. ex lr̄is. et. C. de lib. p̄te. l. iij. ff. de iur. do. pmittēdo. et h si iuri cōi ↄsonat al's ad iurispiti interp̄tacōz recurrēdū ē. ff. de vsufru. legat. si alij. ar. s. de consue. ex lr̄is. J. de v̄. sig. p̄terea. et. ff. de l. iij. nō aliter.

g Moyses. sic de cōse. di. ij. reuera. h g̃ exigitur exp̄ssa silitudo inter ea q̄ sūt in nouo testamto et ea q̄ sūt i veteri alibi nō exigitur diūsitas ne videamur iudaizaē ar. s. đ sa. vnc. c. vno. v̄. verūtam vnctōnis ꝛc. laur.

h Illis. s. in frigiditate ꝛ caliditate siccitate et hūiditate quā ↄueniētiam phisicoꝝ ē assignaē non iurispitoꝝ.

Volētes. sincopa. de ↄse. di. iiij. retulerūt. vn v̄sus. Sincopa de medio tollit qđ epēthesis auget. de istis figuris dr. J. de v̄. sig. forus.

i Sub pena. et ita non est canō late snie ꝫ poti9 ferēde. s. de iur pa. relatum. ubi de hoc.

k Diuinū officiū. ad qđ etiā sine isto p̄cepto tenetur. s. e. p̄sbr. et ita qui ↄtra h p̄ceptū faciūt iobediētiam incurrūt vnde vidr ꝙ sint suis bn̄ficijs p̄uādi ꝓpter inobediētiam ar. s. de maio. et obe. illud. ꝙ pccm̄ paganitatis incurrit q̄squis sedi aplice obediē ↄtēnit. lxxxi. di. si qui sūt p̄sbri. et

infidelis eē ↄuīcitur etiā si fidelis videatur. viij. q. i. sciēdum. ꝫ h esset verū. imo ꝙ est multi puniretur de inobediētia q̄ est grauissimū peccatū ut pz ꝑ iura p̄dicta. ꝫ dicas ꝙ qui canonis inobediētiā icurrit cū eo mitius agitur q̄ qui iudicis inobediētiā incurrit ar. J. de cle. ex. mi. si celebret. et. ff. de arb. celsus. b.

Mane. ↄseruetur. sb fidelib⁹ clauib⁹ ne sinistra man9 ad ea possit extēdi. J. de custod. euca. c. i.

l Incliner. flexis genubus. et p̄t dicē v̄ba ista. Salue lux mūdi v̄bū pr̄is hostia vera viua caro deitas integ̃ verus hō. vel ista. Transbstātietur res iste in corpus ꝛ sang̃nē tuū dn̄e ad honorē ꝛ laudē nomis tui ad ↄfessionē pccōꝝ ꝛ ad salutē aiaꝝ nr̄aꝝ. vel dicatur oracō dn̄ica. verba ista. transbentur res iste. ꝛc. debēt dici anteq̄ hostia eleuetur añ illa v̄ba. hic est sang̃s meus ꝛc. postea non debēt dici cū iam sint trāsbate in corpus ꝛ sang̃nē.

m Punire. ad arbitriū iudicis puniēntur qui h non suauerūt cū pena cta h nō statuatur. s. đ of. delega. de causis. et. ff. de iur deli. l. i. i si. vbicūqz enim pena non statuitur ad arbitriū iudicis inponitur.

Qm̄ creatura. āniūsarijs. āniūsariū dr qđ ꝓ defuncto fit āno reuoluto a die mortis sue ꝫ dr h āniūsariū officiū scz qđ fit cotidie ꝓ defunctis ꝙ facē debēt sacdotes ꝙ animę defunctoꝝ soluūtur aut orōib⁹ ꝛ sacrificijs sacerdotū aut p̄cib⁹ scōrum aut ieiunijs ꝛ elemosinis cognatoꝝ. xiij. q. ij. aīe defunctoꝝ. et ꝙ nescimus quib⁹ ꝓsūt ꝓ oīb⁹ hec sunt facienda. e. cā. et. e. q. nō estimem9. n̄ pro illis quos ↄstat in mortali pccō decessisse. xxiij. q. v. placuit. isti enī negligētes erāt i officijs mortuoꝝ vñ mandat ꝑpa ut torporē negligētie abiciant et missaꝝ solēnia celebrēt ꝓ āniūsarijs defunctoꝝ ↄuētualiter et ꝓ defuncto cum aduenerit et missaz de ferijs celebrēt qñ non ē festū ita ꝙ non dimittāt officiū mortuorum et in cōuētu nō singulariter cū paucis forsitan nolebāt plures missas dicē.

fuisset ostensū cū ꝑ sacramtuz baptismi nō regn̄emur ī fleumate ꝫ in aqua. Neqz ꝑ h posset vero argumto ꝓbari ꝙ in sacro eucaristie admiscenda sit aqua vino si de latē xp̄i nō aqua ꝫ fleuma cū sang̃ne ꝓfluxissz ꝫ nec vera fuissz figura que sup hac re p̄cessit in veteri testamēto qñ moyses v̄ga pcussit silicē et ex ea nō fleuma ꝫ aqua manauit. restat igitur ut q̄liscūqz fuit illa aq̄ siue naturalis siue miraculosa siue de nouo ↄma v̄tute creata siue de ↄponētib⁹ ex pte aliqua resoluta ꝓcul dubio vera fuit cū naturaliter possit ꝛ ↄpositū in ↄponētia ꝛ elemētatū in elemīta resolui. quēadmodū verus extitit sudor ipius sicut gutte sang̃nis decurrētis in terrā. Cū aūt ad ↄposicōnem hūani corpis q̄tuor elemīta ↄcurrāt videlicz terra aqua aer et ignis ꝛ ad vegetacōz eiusdem corpis q̄tuor hūores ↄsimiles illis ↄueniāt videlicet sang̃s colera fleuma ꝛ melancolia ut veritatē hūani corporis exp̄ssius demōstraēt vnū ex illis ꝛ vnuz ex istis iohes exp̄ssit illā potius ex illis et istis que magis misterioↄgruebant ex elemētis aquā et ex hūorib⁹ sang̃nē ī quib⁹ duo maxime sacra redēpcōis videlicz ꝛ regn̄acōnis elucent. Idem in oci. gn̄ali.

Nolētes referim9 ꝙ nō solū quidā minores clerici verum etiaz aliqui eccīaꝝ plati circa ↄmessacōes supfluas et ↄfabulacōes illicitas ut de alijs taceam9 fere medietatez noctis expendūt et somno residuum relinquentes vix ad diurnū ↄcentū auiū excitātur trāscurrendo vndiqz ↄtinua sincopa matutinū. sūt ꝛ alij q̄ missaꝝ solēnia vix celebrant quater in āno et qđ deteri9 ē interesse ↄtēpnūt et si qñ dum hec celebrātur intersint chori

silentiū fugiētes intēdūt exterius collocucōib⁹ laicoꝝ dūqz auditū ad indebitos sermones effundūt aures intentas nō porrigūt ad ↄina. hec igitur ꝛ silia sub pena suspēsionis penitus inhibem9 districte p̄cipiētes in v̄tute obediētie ut ↄinū officiū nocturnū pit et diurnū q̄tū eis dederit de9 studiose celebrēt ꝛ deuote.

Sane cū olim Honor. iij. ꝛ. J. ne ꝓpter incuriā sacerdotū ↄina indignatio grauius exardescat districte p̄cipiēdo. m. q̄. a sacdotib⁹ eucaristia in loco singulari mūdo et signato sp honorifice collocata deuote ac fideliter ↄsuetur. Sacdos vero q̄libz frequēter doceat plebē suā ut cū in celebracōe missaꝝ eleuatur hostia salutaris se reuēnter inclinet idē faciens cū eā portat p̄sbr ad infirmū quā in decēti habitu supposito mūdo velamine ferat ꝛ referat manifeste ac honorifice āte pectus cū oīni reuēntia ꝛ timore sp lumie p̄cedēte cū sit cādor lucis eterne ut ex hoc apud oēs fides et deuocō augeatur. Prelati aūt hmōi mādati grauiter punire nō differāt trāsgressores si et ipi ↄinā ꝛ nr̄am volūt effugere vltionē. Idē vniūsis ecclesiaꝝ platis.

Qm̄ creatura nō habeat quid rn̄deat ꝓ meritis creatoris ꝛ. J. m. q. nullū in vobis torporē negligētie obrepe ꝑmittatis quominus et ꝓ āniūsarijs mortuoꝝ et ꝓ festo vel feria fm tēpoꝝ ↄgruētiā missaꝝ solēnia ↄuētualiter celebretis. Idem.

Ne referētes ꝛ. J. Cū cuilibet sacerdoti quacūqz dignitate p̄fulgeat vnā in die celebrare missam sufficiat. nam et valde ē felix qui celebrat digne vnam. F. tue man. q. die cene dn̄i in eccīa sipontina dumtaxat in qua teneris crisma

226

Ne referēte. sufficiat. de ↄse. di. i. sufficit. et. s. e. ↄsuluisti. n̄ in natiuitate dn̄i ut ibi dr.

n Digne vnā. ꝛ melius est celebraē illā de die q̄ aliā. s. e. quidā.

o Sipontina. arep̄s sipontin. i die cene dn̄i de antiqua ↄsuetudie ↄficē tenetur crisma in eccīa sipontina ꝫ idē arep̄s mane de cōsuetudie accedit ad garganicā ecciam ut recipiat ibi pegnos ip̄i9

de cel miss

confice missaꝝ studeas solē-
nia celebrare. Idē arepo ab-

Ermicōsus lasen.
I tuis ptib9 inoleuit ab
usus videlicꝫ ꝙ in maiori q̄ti
tate de aqua ponitur in sacri-
ficio q̄ꝫ de vino cū sm racōna
bilē ꝯsuetudinē eccie gnālis
plus in ipso sit de vino q̄ꝫ de
aqua ponēdū. Ideoqꝫ. f. t. m. q̄
tenus id nō facias nec in tua
puīcia fieri patiaris. Idem

Itteras epō brixineñ.
tuas recepim9 ꝯtinētes
ꝙ cū sup excessibus pſbri ec-
clesie. s. brigide brixieñ. inqui
reres ꝯfessus est ꝙ cū quadā
die hostiā ⁊ calicē non hr̄et in
pane fermētato et cipho lig-
neo missaꝝ solēnia celebrare
psūpsit ⁊. J. Intellcō iteruꝫ ꝙ
pdicta eccia p maliciaꝫ dicti
pſbri multipliciter ledebat
in quisicōis officiū iterans ex
eius confessiōib9 inuenisti ꝙ
idem sine igne sacrificabat et
aq̄. Cū igitur vl' ex apta mali
cia vel nimia desipiētia peccas-
se pbetur. m. q̄. officiō ⁊ bn̄ficiō
ppetuo ipsū pues. Lex. iiij.

De baptismo ⁊ eius effectu.

Iquis pueruꝫ ter in
aq̄ imersit in nomie
pris ⁊ fi. ⁊. s. scī amen
et nō dixerit ego baptizo te ī
nomine. p. et. f. et. s. s. non ē pu
er baptizatus. Idem.

E quib9 dubiū ē an ba
ptizati fuerint baptizātur hijs
verbis pmissis. si baptizatus
es nō te rebaptizo sꝫ si nondū
baptizat9 es ego te baptiso
nno. iij. arelateñ. are. ⁊c.

Aiores eccie cās pstim
articulos fidei ꝯtigētes
ad petri sedē referēdas intel
ligit qui euꝫ quereti dño quē

discipuli dicēnt ipsū eē rn̄disse
se notabit. tu es xp̄s filius dei
viui. et p eo dn̄m exorasse ne
deficiat fides eius. Quibusdā
igitur qōnib9 quas ꝯtra catho
licos hretici mouerāt nos po
stulas rn̄dē. asserūt enī puu-
lis inutiliter baptisma ꝯferri
ꝙ mitūtur pbare illō pmo et
pcipue inducētes ꝙ cū sm v'-
bū iacobi apli dicētis in epl'a
sua. caritas opit multitudinē
pccoꝝ. et iuxta illud testio-
niū veritatis in euāgelio de pec
catrice q̄ ipius pedes lauerat
phibētis. dimissa sūt ei pcca
multa qm̄ dilexit multū. non
nisi p caritatē ⁊ in caritate cri-
mina dimittātur puulis q̄ nec
sentiūt nec ꝯsentiūt et carita-
tem nō habēt q̄ sentiētib9 ⁊ ꝯ-
sentiētib9 tm̄ infunditur pecca
tū nō dimittitur in baptismo
et. J. Ad id aūt. t. r. ꝙ cū bap-
tismus successerit circūcisioni
absit enī ut in illā dānatā hre
sim incidam9 q̄ ppetrā affirma
bat legē cū euāgelio ⁊ circūci
sionē cū baptismo suādā. qm̄
sm apl'm dicēteꝫ ad galatas.
si circūcidimini xp̄s nichil vo
bis pdest. cū ergo circūcisio
tam adultis q̄ꝫ puulis ex pce
pto dn̄i ꝯferretur ne bap̄mus
qui successit loco ipius et ge-
neralior tn̄ existit et tā viri q̄ꝫ
femine baptizātur minoris vi
deatur effectus tā adultis q̄ꝫ
puulis ē ꝯferēdus. sicut enim
sine distinctōe qualibꝫ mosa-
ica lex clamabat. aīa cuius p-
pucij caro circūcisa nō fuerit
pibit de pplō suo. ita nūc indi
stincte vox intonat euāgeli-
ca. nisi quis renatus fuerit ex
aqua et spū scō nō introibit ī
regnū dei. ab hac gnālitate

nec sexū nec etatē excludēs.
Caute tn̄ notādū ē q̄ꝫ tū plus
baptismus hodie ꝯferat xpi-
anis q̄ꝫ quōdā iudeis circūci
sio ꝯtulisse dictū ē in fine pdi-
cte aūctatis inducte de vete
ri lege. pibit de pplō suo. in e-
uāgelica vero veritate subiū-
ctum est. nō intrabit ī regnuꝫ
dei qm̄ ⁊ si originalis culpa re
mittebatur p circūcisionis mi
nisteriū et dānacōis piculum
vitabatur nō tn̄ pueniebatur
ad regnū celoꝝ qō vsqꝫ ad
mortē xp̄i fuit oīb9 obsera-
tū sꝫ p sacr̄m bap̄mi xp̄i sang
ne rubcati culpa remittitur vi
tatur piculū et ad regnū celo
rū etiā peruenitur cuius ianuaꝫ
xp̄i sang's fidelib9 suis miseri
corditer refauit. absit enī ut
vniūsi puuli peant quoꝝ co-
tidie tāta multitudo moritur
qm̄ ⁊ ipsis misicors deus qui
neminē vult pire aliqō reme
diū pcurauerit ad salutē. Ce-
terū ex vi l're satis patꝫ pdcās
aūctates intelligēdas eē tm̄
modo de adultis qui hn̄t mul
titudinē pccoꝝ cū de puulis
nō possit intelligi qui pccō tm̄
originali tenentur filr̄ et illa
aūctas ē soluēda qui creō. et
bap. fueit ⁊ c. cum nō possint
credē puuli sꝫ adulti et ob h
tota aūctas hec ītelligēda ē
de adultis ne ad alios pma ⁊
ad alios scōa clausula refera
tur q̄uis nōnulli ꝯcedant ꝙ
puuli credāt nō p vsū sꝫ p ha
bitū fidei quē suscipiūt in ba-
ptismo sic et alia multa v'ba
sm cōem vsū loquēdi non ad
actū sꝫ ad aptitudinē referū-
tur. Illud vero qō opponētes
inducūt fideꝫ aut caritatē ali-
asqꝫ v'tutes puulis utpote nō

cōsentiētib9 nō infundi a ple-
risqꝫ nō ꝯceditur absolute et
ppter hoc inter doctores the
ologos q̄stio referatur alijs
asserētib9 p v'tutē bap̄m puu
lis quidē culpā remitti sꝫ graꝫ
non ꝯferri nōnullis dicentib9
dimitti pccm̄ ⁊ v'tutes infundi
habētib9 illas quo ad habitū
nō ad vsū donec pueniāt ad
etatē adultā. Verū quidam
ex hac solōne inuenisse se cre
dūt viā ad alias qōnes argu
mētātes ex eo qō dicimus p-
uulis i baptismate pccm̄ ori-
ginale dimitti qō et adultis
dormiētib9 vel amētib9 pccm̄
si baptizētur racōne sili dimit
tatur. cū enī neutri sentiāt tūc
vel ꝯsentiāt dicūt idē in ꝯsilib9
iudicādū. Hic vero dicim9 di
stiguendū ꝙ pccm̄ ē duplex
origiale scꝫ ⁊ actuale. origia-
le qō absqꝫ ꝯsensu ꝯtrahitur
actuale qō ꝯmittitur cū ꝯsensu
origiale igitur qō sine ꝯsensu
ꝯtrahit' sine ꝯsensu p vim re-
mittitur sacri. actuale vero qō
ꝯsensu ꝯtrahitur sine ꝯ sensu
minime relaxatur. Sꝫ adhuc
queritur quare non saltem o-
riginale pccm̄ amentib9 et
dormientib9 in baptismo sicut
paruulis dimittatur. Ad hoc
taliter est respondēdū ꝙ dn̄s
qui totū hominē saluū fecit in
sabbato opus impfectōis nō
nouit et ob hoc pcca nō ex p-
te sꝫ ex toto dimittit. pterea pe
na originalis pcci est carētia
visionis dei. actualis vero pe
na peccati est gehenne ppetue
cruciatus vnde si dimittetur a
licui pmū altero non dimisso
talis non carēt visione dei p-
pter origiale dimissum ⁊ cru
ciaretur in gehenna ppetuo

cũ postea actuale supuenit tanq̃ maius de quo nõ penituit q̃ q̃ pecat in vno factus ẽ oĩm reus. ĩ. de re. iur. defleat. ꝫ puli nullũ peccatũ hñt actuale et ideo nõ ẽ sile de amẽtib9 ⁊ dormiẽtib9 q̃ originali et actuali gũatur et ideo etiã originale nõ tollitur q̃ non ꝑdesset nec dꝫ ꝓbari quo ꝓbato nõ ꝑdest. C. de ꝓbac. ad ꝓbacõez. et. s. de of. del. cũ ↄtingat. in illa glo. q̃ incipit. nota q̃ nõ debꝫ ⁊c.

a ¶ Impossibilia. ar. q̃ eadẽ res non opatur ↄ̃rios effcũs. lvij. di. ſi quis in egritudine. ꝓsumitur enim ibi q̃ pcca nõ sũt dimissa ei qui timore egtudinis baptizatur q̃ ꝓsũptio nõ tollitur p bap...

fuit vnde racõe illius indircẽ volũtatis cogitur ↄtinẽ. Io. dixit q̃ nõ cogitur q̃ integtas corpis res ẽ voti et nõ p̃cepti. xxxij. q. i. integritas. et. s. q̃ me. cã. platũ. nam ↄtinẽtia non ẽ ñ volũtaria. xxxi di. ante triẽniũ. et. xx. q. iij. p̃ns clericus. et sic ordinatus nõ dꝫ p̃uilegiũ clerici si tñ vult uti eo p̃t. secus dic̃ i bap̃mo q̃ illd̃ ẽ sacr̃m necessitatis. silr̃ nõ valꝫ testamtũ eius q̃ inuitus testatus ẽ vel si testes teneãtur inuiti. ff. de testa. qui testamto. ꝗ. ulti.

ꝓpter reatũ criminis actualis ꝫ hec tanq̃ ipossibilia sese minime patiũt imo sibi inuicem aduersantur. ¶ Ite querit vtrũ dormiẽtib9 ⁊ amẽtib9 sacr̃i saltẽ caracter in bap̃mate imprimatur ut excitati a somno vel ab egtudie libati nõ sint denuo baptizãdi. Sũt aũt nõnulli q̃ dicũt q̃ sacr̃a q̃ p se sortiũtur effectũ ut bap̃mus ⁊ ordo ceteraq̃ silia nõ solũ dormientib9 ⁊ amẽtib9 ꝫ inuitis et ↄtradicẽtib9 ⁊ si nõ q̃tuꝫ ad rẽ q̃tũ tñ ad caracterẽ ↄferũt cũ nõ puuli solũ q̃ nõ cõsentiũt ꝫ ficti qui q̃uis nõ ore corde tñ dissentiũt recipiãt sacr̃m. sed ↄ̃ponitur talib9 q̃ q̃ fuissent inuiti et reluctãtes vniũsi saltem racõe sacr̃i ad iurdictõꝫ eccĩasticã ptinẽnt vñ ad suã dam regulaꝫ fidei xp̃iane forent racõnabiliter ↄpellendi. verũ id ẽ xp̃iane religioni ↄtrariũ ut sp̃ inuitus et penitus ↄtradicẽs ad recipiẽdã ⁊ suã dam xp̃ianitatẽ aliq̃s ↄpellatur ꝓpter qd̃ inter inuitũ ⁊ inuitũ coactũ ⁊ coactũ alij non absurde distiguũt. q̃ is qui terrorib9 atq̃ supplicijs violẽter attrahitur et ne detrimẽtum incurrat bap̃mi suscipit sacr̃m talis sic̃ et is qui ficte ad bap̃mũ accedit caracterẽ suscipit xp̃ianitatis imp̃ssum et ip̃e tanq̃ ↄditionalr̃ volẽs licꝫ absolute nõ velit cogẽd9 est ad obsuãtiã fidei xp̃iane. in quo casu dꝫ intelligi decẽtum ↄcilij tole. ubi d̃r q̃ qui iã p̃dẽ ad xp̃ianitatẽ coacti sunt sic̃ factũ est tpib9 religiosissimi p̃ncipis sisibuti q̃re iam ↄstat eos sacr̃is d̃inis associatos ⁊ bap̃mi grãm suscepisse ⁊ crismate vnctos eẽ ⁊ corpis dñi extitisse pticipes oportꝫ etiam ut fidẽ quã necẽitate suscepũt tenere cogãtur ne nomẽ dñi blasphemetur ⁊ fides quã susceperunt vilis ac ↄtẽptibilis habeatur. Ille vero q̃ nũq̃ ↄsentit ꝫ penitus ↄtradicit nec rem nec caracterẽ suscipit sacramẽti. q̃ plus ẽ exp̃sse ↄtradicẽ q̃ minime ↄsentire. sicut nec ille notã alicuius reatus incurrit qui ↄtradicẽs penit9 et reclamãs thurificaẽ ydolis cogitur violẽter. Dormiẽtes aũt et amẽtes si p̃usq̃ amẽtiã incurrẽnt ã dormirẽt in ↄtradictione pstitẽnt q̃ in eis intelligitur ↄtradictõis ꝓpositũ p durare si fuerit imersi caracterem non suscipiũt sacr̃i secus aũt si p̃us cathecumini extitissent ⁊ habuissent ꝓpositũ baptizãdi vnde tales in necẽitatis articulo ↄsueuit eccĩa baptisare tũc ergo caracterẽ sacramẽtalis imp̃mit opacõ cũ obicẽ volũtatis ↄtrarie nõ inuenit obsistẽtẽ. Ide meten. epo.

D Ebitũ ⁊ ĩ. Sane intimasti q̃ q̃dã iudeus i mortis articulo ↄstitutus cũ int̃ iudeos tñ existẽt in aqua seip̃m immersit dicẽdo. ego baptiso me in noĩe p̃ris et. f. et. s. sci amen et ĩ. R̃ndem9 q̃ int̃ baptizantẽ ⁊ baptizatũ debeat esse discrecõ sic̃ ex ṽbis dñi colligitur dicẽtis ap̃lis. baptizate oĩes gẽtes in noĩe. p. ⁊. f. ⁊. s. s. memoratus iudeus est denuo ab alio baptizãdus ut ostẽdatur q̃ alius ẽ q̃ baptizatur et alius q̃ baptizat. Ad qd̃ etiaꝫ designãdũ ip̃e xp̃s nõ a seipso ꝫ a ioh̃e voluit baptizari. q̃uis si talis ↄtinuo decessissꝫ ad p̃riaꝫ ꝓtinus euolassꝫ ꝓpt̃ sacr̃i fidẽ et si nõ ꝓpter fidei sacramẽtũ. In bap̃mo q̃ppe illa sp̃ũalis gñacõ. celebratur de qua veritas ait. oportꝫ vos nasci denuo q̃ ñ quis renatus fuerit ex aqua ⁊ sp̃ũ scõ nõ intrabit in regnũ celoꝝ. sic̃ ergo i carnali gñacõne qua ꝓles ex viro ⁊ femina nascitur alius ẽ qui carnaliter gignit et alius est q̃ carnaliter gignitur sic et in sacramẽtali gñacõne q̃ soboles ex aq̃ ⁊ sp̃ũ scõ r̃nascit̃ alius dꝫ esse qui sp̃ũaliter generet ⁊ alius q̃ sp̃ũaliter gñetur. Sane cũ corpus exterius siue cũ cor interius baptizat̃ oportꝫ ut utrobiq̃ p̃rnitas et filiatio valeat inueniri quib9 baptizãs ⁊ baptizatus ad inuicẽ referãtur. Idez morosin.

N On ut ap ensi epo. ponẽs ⁊ ĩ. postulasti vtrũ puuli sint p xp̃ianis habẽdi quos in articulo mortis ↄstitutos ꝓpter aque penuriã et absentiã sacẽdotis aliquorũ simplicitas in caput ac pectus ac inter scapulas p baptismo saliue ↄsp̃sione liniuit. R̃ndem9 q̃ cũ i bap̃mo duo sp̃ videlicꝫ ṽbũ et elemẽtũ necessario requirãtur iuxta qd̃ de ṽbo veritas ait. eũtes i mũdũ vniũsũ p̃dicate euãgeliuꝫ oĩi creature ⁊ baptizate oẽs gẽtes in noĩe. p. ⁊. f. et. s. s. eademq̃ dicat de elemẽto. ñ quis renatus fueit ex aqua ⁊. s. scõ nõ intra. in re. ce. dubitare nõ debes illos verũ nõ hr̃e baptismũ in quib9 nõ solũ vtrũq̃ p̃dictoꝝ ꝫ eoꝝ alterũ ẽ omissum. In ↄcil. gñali.

L Icet grecos dieb9 nr̃is ad obediẽtiaꝫ se. ap. reuẽtẽtes fouẽ ac honoraẽ velimus mores ac ritus eoꝝ inq̃tũ cũ domino possumus sustinẽdo. in hijs tñ illis deferre nõ volũ9 nec debemus q̃ piculũ gñant aĩaꝝ ⁊ eccĩastice derogãt honestati. postq̃ eni grecoꝝ ecclesia cũ quibusdã ↄplicib9 ⁊ factorib9 suis ab obediẽtia se. ap̃lice se sb̃traxerint in tñ greci ceperũt abhominari latinos q̃ inter alia q̃ in derogacõnẽ eoꝝ impie cõmittebant si qñ sacẽdotes latini super eoꝝ celebrassẽt altaria nõ p̃us ipsi sacẽficabãt in ip̃is q̃ ea tanq̃ p hoc inquinata lauissent. baptizatos etiã alacrius ip̃i greci rebaptizare ausu temerario p̃sumebãt. ⁊ adhuc sic̃ accepim9 quidã h̃ agere non verẽtur. Volentes igitur tãtũ scãdalũ ab eccĩa dei amouere sacro suadente ↄcilio districte p̃cipim9 ut talia decetero nõ p̃sumãt ↄformãtes se tanq̃ filij obediẽtie sacroscẽ ro. ec. matri sue ut sit vnũ ouile ⁊ vnus pastor. si q̃s autẽ tale q̃d p̃sũpsit excõicacõis mucrõe pcussꝰ ab oĩi officiõ ⁊ bñficiõ eccĩastico deponat̃.

De presbitero non baptizato.

S Ex ↄci. apõ ↄpend. I q̃s p̃sb̃r ordiatus deprehẽderit se non eẽ baptisatũ baptizet̃ ⁊ iterũ ordinetur. Inno. iij. epo cremon.

A Plicam sedẽ ↄsulẽ decreuisti et ĩ. in q̃. t. t. r. p̃sbiterũ quẽ sine vnda baptismatis extremũ diẽ clausisse sig̃sicasti q̃ in scẽ matris eccĩe fide ⁊ xp̃i nominis ↄfessione pseuerauit ab originali pccõ solutũ et celestis p̃rie gaudiuꝫ esse adeptũ asserim9 incũctãter. lege sup. viij. librũ aug. de ciuitate dei vbi inter cetera legitur. bap̃m9 inuisibiliter ministratur quẽ nõ ↄtẽptus religionis ꝫ terminus necẽitatis excludit. librũ etiã bti ambrosij de obitu valẽtiniani idẽ asserẽtis reuolue. sopitis igit̃ q̃onib9 doctoꝝ p̃rm sniaꝫ teneas ⁊ in eccĩa tua iuges p̃ces hostiasq̃ deo offerri iubeas p p̃sb̃ro meorato. Inno. iij. fer.

V Eniẽs rarien. epo. ad ap. se. ĩ lator p̃. nob̃ exposuit q̃ cũ ad g̃dũ sacẽdotij ascẽdissꝫ cõpit tandẽ q̃ nõ fueit sc̃m formã euãgelij baptizatus vñ nos eũ rite fecimus baptizari. cũq̃ sup ordib9 fuisset diutius disputatũ quidã in eã declinauerũt sniaꝫ ut cũ bap̃mus sit fundamẽtuꝫ oĩm sacr̃oꝝ añ suscepcõnẽ baptismi nõ suscipiatur aliud sacramentũ. qm̃ ubi fundamẽtũ nõ est sup edificari non p̃t. Porro ecõtra videri possꝫ. nam cũ quis nõ solũ p sacr̃m fidei ꝫ p fidẽ etiã sacr̃i efficiatur ꝓcul dubio mẽbrũ xp̃i et qui xp̃m habꝫ p fidẽ etiã si bap̃mũ non hẽat hꝫ vtiq̃ fundamtũ p̃ter qd̃ aliud poni non p̃t qd̃ est xp̃s ih̃s sup edificaẽ posse videtur sic̃ salutifera opa sic et quelibꝫ eccĩastica sacr̃a cũ illd̃ non sit gñaliter verũ neq̃ de nouis neq̃ de veterib9 sacr̃is q̃ bap̃mus sit fundamtũ illorum qm̃ ⁊ sacr̃m ↄiugij ⁊ eucaristie a non baptizatis recipi p̃t. ¶ Preterea sacr̃m ordis nõ solũ põtificalis ꝫ sacẽdotalis etiã et leuitici ex institucõe

in quib9 d̃r q̃ sine baptismo nullus saluatur qd̃ verũ ẽ de eo q̃ p̃t baptisari ⁊ nõ baptizatur. iste vero credebat se baptisatũ et in fide illa saluat̃ et iste non ↄtẽpsit. Et est triplex bap̃mus. s. fluminis flamis et sangũis. h̃ aũt bap̃mo flamis inuisibili baptizatus fuit p fidem quã habuit de baptismo. s. ti. pxi. debitũ.

s ¶ Augustini. put hẽs de ↄse. di. iiij. bap̃mi vicẽ et. c. cathecuminuꝫ. et. c. non dubito.

t ¶ Ambrosij. legitur beatũ ambrosiuꝫ dixisse de valẽtiniano q̃ dũ ꝓperaret in itinẽ decessit vẽtreꝫ meũ doleo q̃ quẽ regñaturus eram pdidi. ille tñ grãm quam poposcerat nõ amisit. lau. sic g̃ patꝫ q̃ iste p solã fidẽ quam hẽbat de bap̃mo saluus est. Iste credebat se sacẽdotẽ fuisse ꝫ nõ erat in veritate. s. e. c. pxi. ĩ. e. c. px. nũquid ↄficiebat. nõ in veritate ꝫ quo ad se bñ cõficiebat et q̃ ad alios qui h̃ credebãt ⁊ tanq̃ verũ sacr̃m cõficẽt sibi et recipiẽtib9 ab ip̃o credo q̃ ꝓficiebat. de hac materia d̃r. s. de elc. dudũ. ij.

V Eniẽs. euãgelij. Ite in mũdũ vniũsum baptizate omnes gẽtes in nomĩe patris et filij et sp̃ũs sancti. quã habes. s. ti. pxi. nõ ut ap ↄnẽs. et. c. debitũ. de ↄse. di. iiij. ꝓprie.

x ¶ Sacramentoꝝ. xxxij. di. ꝗ. verũ.

y ¶ Fidei. in cuius pcepcõne grã ↄfertur secus i sacramẽto mr̃imonij qd̃ est etiã apd̃ infideles ĩ. de diuort. gaudem9. et. xx vi. di. deinde oppomitur.

z ¶ Fidem. quã quis habꝫ de ip̃o sacramẽto licꝫ ip̃sum sacr̃m nõ hẽat ꝫ credat se hr̃e. s. e. c. pxi. et. s̃. ti. pxi. debitũ. et ita talis bap̃mus d̃r flamĩs. idem est in bap̃mo sangũis p quẽ saluati sũt innocentes.

a ¶ Supedificari. i. q. i. cũ paulus.

b ¶ De nouis. i. de sacr̃is noui testamti.

c ¶ De veterib9. i. de sacramentis veteris testamti.

d ¶ Cõiugij. ĩ. de d̃iuorc̃. gaudemus. et. c. quãto. et. xx vi. di. deinde.

e ¶ A non baptizatis. s. baptismo flammis cum isti quo ad grãm baptisati intelligãtur et accipe possunt sacramentuꝫ eucaristie.

sua pcessit bapmū p qd forsitan videtur q ante baptismū hmōi ordines possent rite cōferri maxie hijs q baptizati credūtur. Quia vero in ocilio apud opēdiū legitur ostitutum q si qs in psbrm ordinatus dephendeit se nō esse baptizatū baptizetur et iterū ordinetur. nos circa latorē pñtiuz in hoc dubitabili casu qd tutius ē sequētes. m. q. ipsū p singulos ordies vsq3 ad sacēdotiū pmoué pcures et pmittas eū in sacēdotio mīstraé. qr nō intelligitur iteratū qd ābigit esse factū. nec male de sacramēto sentitur cū illd nō religionis otēptus s3 articulus nccitatis excludit. et ēte de illo q natus de xpianis pentib9 int xpianos est fideliter oūsatus tam violēter psumitur q fuerit baptizat9 ut h psūptio p ctitudine sit habēda donec euidētissimis forsitan argumētis contrariū pbaretur.

De custodia eucaristie crismatis et aliorū sacramentorum.

Inno. iij. in o. gnāli
Statuimus ut in cunctis eccījs crisma et eucarist a sub fideli custodia clauib9 adhibitis osuētur ne possit ad illa temeraia man9 extendi ad aliq horribilia vel nefanda exercenda. si vero is ad quē spectat custodia ea incaute reliqrit trib9 mēsibus ab officio suspendatur. et si p eius incuriā aliqd nefanduz inde otigerit grauiori sbiaceat vltioni. Idē in eodē.

Relinqui nolumus incorrectū q quidaz clerici eccīas sic exponūt suppellectilib9 pprijs et etiā alienis ut poti9 domus laice q dei basilice videantur non osiderantes q dns nō sinebat ut vas trāsferetur p templū. sūt et alij qui non solū eccīas dimittūt incultas verum etiā vasa ministerij et vestimenta mīstroz ac pallas altaris necnō et ipa corpalia tam imūda relinquūt q intdū aliquib9 sūt horrori. qr vero zelus nos omedit domus dei firmiter phibem9 ne huiusmōi suppellectilia in eccījs admittātur nisi pter hostiles incursus ā incēdia repentina seu alias nccitates vrgentes ad eas oporteat hri refugiū sic tñ ut nccitate cessante res in loca pstina reportētur. Precipim9 q3 ut oratoria vasa corpalia et vestimēta pdcā mūda et nitida osuētur. nimis enim videtur absurdum in sacris sordes negligé que dedecerent etiam in prophanis.

De reliqijs et venēcōn scōz.

Ãdiun. Alex. iij.
Audiuimus q quidā inter vos diabolica fraude decepti hoiez quēdā in potacōne et ebrietate occisū qsi scm more infidelīū venerantur cū vix p talib9 i ebetatib9 pemptis eccīa pmittat orare. dicit eni apls. ebriosi regnū dei nō possidebūt. illū ergo nō psumatis decetero colé cū etiā si p eum miracula fierēt non licét vobis ipsū p scō absq3 auc. ro. ec. venāri. Inno. iij. in oci.

Cum ex eo q gnāli. quidā scōz reliqas exponūt venales et eas passim ostēdūt xpiane religiōi detractum sit sepius ne in posterū detrahatur pñti decreto statuimus ut ātique reliquie extra capsam nullaten9 ostendantur nec exponātur venales. inuētas aūt de nouo nemo publice venāri psumat n pus auc. ro. pon. fuerint approbate. plati vero nō pmittāt eos q ad eoz eccīas cā venācōis accedunt figmētis aut falsis documētis decipi sic in plerisq3 locis occasiōe qstus fiei osueuit

De obseruatione ieiuniorum.

Inno. iij. clericis. s. pe. magos.
Ex pte vrā quesitū fuit vtrū si natiuitatē dñi vel assūptionē btē marie vel festiuitatē alicuius aploz in scda feria otigerit euenire die sabbati pcedētis vigilia debeat ieiunari. et utrū in vigilia btī mathie apli sit ieiunū iniūgēdum. ad qd. h. r. q die sabbti festiuitates plibatas scde ferie pcedētis et btī mathie apli dz vigilia ieiunari. Idē bracha.

Consiliū ren. arepo.
nrm et. ī. o. t. t. r. q oim aploz vigilie sūt in obfuatione ieiunij celebrande pter vigilias aploz philippi et iacobi et btī iohis euāgeliste qm eoz solēnitas infra solēnitatem pascalē. isti9 autē infra natale dñi celebratur. ieiunū ec apd nos in aduētu dñi agitur. Scōz q3 vigilie quoz festiuitates oportet secūda feria celebrari in pcedēti sūt sabbo ieiunāde. de festiuitate vero btī bartholomei apli de cuius celebracōe dubietas oritur apd quosdā. rñdemus q in h osuetudinē tue regionis obfues et. ī. Cū autem quesieris q sit illis pnia iniūgēda qui dieb9 qdragesimalib9 tpe quo tāte famis inedia ingruebat q magna ps ppli ppter inopiaz annone piret carnes comedé sūt coacti. Rñdemus q in tali articlo illos nō credim9 puniēdos pces tñ dño p illis et cū illis effundas ne ipis aliqten9 iputetur. qr bonaz mentiū est ibi timé culpā ubi culpa minie repitur. Itē de illis q ppter debilitatē in sabbato carnes sumūt qd in ptib9 tuis nullatenus fieri osueuit cū hoc ab alijs moleste feratur et oriatur inde illis occasio detrahendi. Rñdemus q sup hoc cōsuetudinē tue regionis facias obfuari sic tñ q debilib9 et infirmis sup hoc piculū nō emergat. Preterea de illis q in quadragesima vel alijs ieiunijs solēnib9 infirmātur et petūt sibi esum carniū indulgeri. Rñdemus q cū non sbiaceat legi nccitas desideriū infirmoz cum vrgēs nccitas exigit supportare potes et debes ut maius piculū in eis euitet.

Honor. iij. pragē. epo.
Explicari p se. ap. postulasti et. ī. Rñdem9 q illi q nec voto nec rglari obfuātia sūt astricti i sexta feria si festū natiuitatis dñice die ipo venire otigerit carnib9 ppter festi excellētiā uti possint fm osuetudinē eccīe gnālis nec tñ hij repbendendi sūt qui ob deuotionem voluerint abstiné.

De purificatione post partum

Inno. iij. armacañ. epo
Volens et. ī. lic3 fm legē mosaicā cti dies determinati fuissent quib9 mulieres post ptū a tēpli cessarēt ingressu. qr tñ lex p moysen data ē gra et veritas p ihesuz xpm facta est. inqui. t. t. rñ. q postq vmbra legis euanuit et illuxit vitas euāgelij si mulieres post plem emissaz actu re gras eccīaz intraé voluerit nulla pinde pcci mole grauāt nec eccīaz ē eis aditus denegād9. ne pena illis oūti videatur i culpā. si tñ ex venācōe voluerit aliq diu abstiné deuocōz eaz nō credi9 iprobādā.

De ecclesijs edificandis vel reparandis.

Ex ocilio magūt.
Quicūq3 eccīasticū bñficiū hnt oino adiuuēt ad tecta eccie restituenda vel ipas eccīas emēdādas.

Cum dicat Ex oci. lata.
aplus et. ī. ostitutum9 ut vbicūq3 tot simul leprosi sub omuni vita fuerint ogregati q eccīaz cū cimiterio sibi ostitué et pprio gaudé valeāt psbitero sine otradictōne aliq pmittātur habé. caueāt tñ ut iniuriosi veterib9 eccījs de iure p 'rochiali nequaq existāt qd enim eis pietate oceditur ad alioz iniuriam nolumus redūdaé. Statuimus etiā ut de ortis et nutrimētis aīalū suorum decimas tribuere non

Rogantur. Alex. iij.
Audientiā nrām noueris puenisse q villa q̄ dicitur .h. tm̄ phibetur ab eccia prochiali distaē ut tpe hyemali cū pluuie inundāt nō possint prochiam sine magna difficultate ipam adire vn̄ nō valent ōgruo tpe ecciasticis officijs interesse. q igitur dcā eccia ita dicitur redditib9 abūdare q pter illius ville prouētus minister illius ouenienter valeat sustētacōnē hr̄e. m. q̄. si res ita se h3 ecciam ibi edifices et in ea sacdotē sblato ap. ob. ad pn̄tacōe3 rectoris eccie maioris cū canonico fundatoris assensu instituas et ad sustētacōe3 suā eiusdē ville obuēcōes ecciasticas pcepturū puideas tn̄ ut opetēs in ea honor pro facultate loci ecclesie matrici fuetur q̄d quidē fieri posse vid3 cū eiusdē ville dn̄s. xx. acras tr̄e frugifere velit ad vsus sacdotis offerre. si vero psona matricis ecclesie virū ydoneū pn̄taē distulerit vel opus illō voluerit impedire tu nichilominus facias idē opus ad pfectōne3 deduci ⁊ virū bonū ap. cessa. diffugio instituē non omittas.

Idem lexion. epo.
De hijs q̄ prochiales ecclesias hn̄t duxim9 rn̄dendū q ad repacōnē ⁊ institucōe3 eccia3 cogi debēt cū op9 fuerit de bonis q̄ sūt ipius eccie si eis supsint oferre ut eorum exēplo ceteri inuitentur.

Ad audiē. Urban9. iij.
Audientiam nr̄am puenit q tu in eccia de qua in epm vocat9 fuisti regulaēs canonicos desideras ordiare. inde siquidem est q h3 deuocōm tue auc. ap. indulgemus. si tibi eps diocesanus osenfit i hac pte. verū si clerici sclares i ea adhuc supesse noscūtur volum9 eis dū vixerint ibi vel alibi necaria puideri. lic3 aūt nobis instanti9 supplicaris ut eccie p̄dicte ofirmacōis p̄uilegiū faceremus tibi nō possum9 de iure deferre cum nulli canonici adhuc existāt quib9 p̄uilegium ocedatur. Celestinus. iij.

Grauanos duxit et ꝯ. p̄terea q occasiōe iuramēti q̄d de reb9 eccie nō alienandis te asseris p̄stitisse in locis tui ep̄atus in quib9 ppli habitātes oratorijs egere videtur ne p̄textu nouarū eccia3 cōmissa tibi eccia destitui videat̄ eccias formidas erigere. f. t. m. q. illi9 iuramēti occasiōe nullaten9 p̄termittas qn̄ pplo indigēti sup basilica3 istitucōe studeas salubriter puidere.

De immunitate eccia3 cimiterij et rerū ad eas pertinentiū.

Nec ex smodo iohis ppe. Cum in domib9 eccia3 neq3 missus neq3 comes vel iudex publicus vel minister q̄si p osuetudie placitū vel hospiciū vendicēt h3 in publicis locis domos ostituant in quib9 placitū teneāt ⁊ etiā hospitētur. Greg. anguello ter.

Peruenit racon. epo. Et ꝯ. fraternitas tua nullu p nr̄e vel eccie sue nomen ā alio modo excusari a muro3 vigilijs patiatur h3 omēs ad h gn̄aliter opellātur q̄tenus cūctis vigilātib9 melius valeat ciuitatis custodia p cura ri. Idē vitali defensori sard.

Iudicatū est et ꝯ. dictu ē nobis q rustici eccie rura eius deserētes i p̄uato3 possessionib9 culturā exhibeāt q̄d expiētia tua fieri nō pmittat.

Nec ex ocil. lateran.
Non minus et ꝯ. in diuersis mūdi ptib9 osules ciuitatū ⁊ rectores necnō ⁊ alij qui ptātē hr̄e videntur tot onera frequēt imponūt eccijs ut deterioris odicōis factū sb eis sacdotiū videatur q̄ sb pharaōe fueit q legis dime noticiam nō hēbat. ille quidē oib9 alijs fuituti sbactis sacdotes ⁊ possessiones eo3 i p̄stina libtate dimisit ⁊ eis alimoniā de publico admīstrauit. isti vero onera sua fere vniūsa iponūt eccijs et tot angarijs eas affligūt ut eis q̄d ieremias deplorat opetē videatur. pn̄ceps pūicia3 fcā est sb tributo. siue quide3 fossata siue expedicōnes seu alia quelib3 sibi arbitrētur agēda de bonis eccia3 ⁊ clerico3 ⁊ paupum xp̄i vsib9 deputatis volūt fere cūcta opleri. iurisdictōnē etiā et aūctatē plato3 ita euacuāt ut michil ptātis eis in suis videatur hominib9 remāsisse. Quocirca sb anathematis districtōne fieri decetero talia phibemus nisi eps ⁊ clerus tātā nccitatē vel utilitatē aspexerint ut absq3 ulla coactōe ad releuādas cōes utilitates vel nccitates ubi laico3 non suppetūt facultates sbsidia p eccias extimēt oferēda. si aūt osules ā alij decetero ista cōmiserint ⁊ omoniti desistē noluerint tam ipi q factoēs eo3 rū excōicatiōi se nouerit sbiacere nec oūiom reddātur donec satisfactōe3 fecerint opetentem. Lucius. iij.

Cum eccia dei fm euangelicā veritatē domus oīonis esse debeat nō spelūca latronū ā sangnis forū sclares iudices cās ubi de sangnis effusione ⁊ corpali pena agitur in eccijs vel cimiterijs agitaē sb interminacōne anathematis phibem9. absurdū eni est et crudele ibi iudiciu3 sangnis exerceri ubi est tutela refugij ostituta. Innocē. iij. illustri

Inter alia ⁊ ꝯ. regi scotie. tuis qōnib9 rn̄dētes iuxta sacro3 statuta canonū ⁊ tradiciones legū ciuiliū ita duxi9 distinguēdū q fugiēs ad ecclesiam ā liber ā fuus existit. si liber q̄ tūcūq3 grauia maleficia ppetrauerit nō ē violēter ab eccia extrahēd9 nec inde dānai d3 ad mortē vl ad penā h3 rectores eccia3 sibi obtinē debēt mēbra ⁊ vitā. sup hoc tn̄ q̄d inique fecit ē alias lūme puniēdus. et hoc verū ē n̄ publicus latro fuerit vel nocturnus depplātor agro3 qui dū itinera frequētata vel publicas stratas obsidet aggressionis insidijs ab eccia extrahi pt impūitate nō p̄stita fm canonicas sanctōnes. si vero fuus fuerit qui ofugerit ad eccia3 postq̄ de impūitate sua dn̄s eius clericis iuramtu3 p̄stitit ad fuiciū dn̄i sui redire opellitur etia3 inuitus. alioquin a domino poterit occupari.

Idem in ocilio gn̄ali.

Aduersus consules et rectores ciuitatū vel alios qui eccłias ⁊ eccłiasticos viros tallijs seu collectis ⁊ exactōibꝫ alijs aggrauare nitūtur. volēs immūitati eccłiastice latañ. ocilīū puidē p̄sūpcōnez hmōi sb anathematis districtōne ꝓhibuit trāsgressores ⁊ fautores eoꝝ excōicacōni sbiacere p̄cepit donec satisfactōz impenderit ɔpetētē. verū si qn̄ forte eps simul cū clericis tātaz necitatē ⁊ vtilitatē ꝑspexerit ut absqꝫ ulla coactōne ad releuādas vtilitates vel necitates ɔīes ubi laicoꝝ nō suppetūt facultates sbsidia p eccłesias duxerit ɔferēda p̄dcā laici hūilr ⁊ deuote recipiant cū gr̄aꝝ actōne. ꝓpt imprudentiā tn̄ quorūdā romanus pōtifex p̄us ɔsulatur cuius interest cōibꝫ vtilitatibꝫ puidē. Quia vero nec sic quorūdam malicia ɔtra dei eccłiaz cōquieuit adicim⁹ ut ɔstōnes ⁊ snīe que a talibꝫ vel de ipoꝝ mandato fuerint ꝓmulgate inanes ⁊ irrite habeantur nullo vnq̄ tpe valiture. ¶ Ceterū qꝛ fraus ⁊ dolus alicui pꝛocinari nō debēt nullus vario decipiatur errore ut infra tpus regiminis sustineat anathema q̄tenus post illō nō sit ad satisfactōnis debitū ɔpellēdus nam ⁊ ipsū q̄ satisfacē recusauerit ⁊ successorē ipius n̄ satisfecerit infra mēsem manē decēnim⁹ eccłiastica cēsura ɔclusū donec satisfecerit ɔpetenter. cū succedat in onē q̄ in honore sbstituitur. I dē in eo dē.

Quia plerīqꝫ p̄lati ut ꝓcuracōez aut seruiciū aliqō impendāt legato vel alij plus extorqueāt a sbditis q̄ soluant et in eoꝝ dānis lucra sectātes querūt p̄dam potius q̄ sbsidiū in sbiectis id decetero fieri ꝓhibemus. qō si q̄s forte p̄sūpserit ⁊ sic extorta restituat et tātūdē cogatur paupibꝫ elargiri. supioꝛ aūt cui fuerit querela deposita si negligēs fuerit in hmōi execucōne statuti canonice sbiaceat vltioni.

Greg. iij. astoreñ. epo.

Ecclesie in qua dīna misteria celebrātur licꝫ adhuc nō extiterit ɔsecrata nullo iure p̄uilegiū immūitatis adimitur. qꝛ obsequijs dīnis dicata nullius ē temeritatis ausibus ꝓphanāda. I dē toleta. et ɔpostellano arepis.

Immūitatē eccłiasticā et ·J· nōnulli impūitatē suoꝝ excessuū p defensionē eccłie obtinē sperātes homicidia ⁊ mutilationes mēbroꝝ in ipis eccłijs vel eaꝝ cimiterijs ɔmittē non verētur q̄ n̄ p eccłiaz ad quā fugerint credēnt se defendi nullatenus fuerāt ɔmissuri et ·J·. Cū in eo in quo deliquit pūiri quis debeat. et frustra legis auxiliū inuocat q̄ ɔmittit in legem. M. q̄. publice nuncietis tales non debere gaudē immunitatis p̄uilegio quo faciunt se indignos.

Ne clerici vel mōchi secularibꝫ negocijs se immisceāt

Ex ɔcil. maguntiñ.

Multa sūt negocia secularia de quibꝫ pauca pstrīgamus ad q̄ ptinꝫ omnis carnalis ɔcupiscentia. q̄cquid plus iusto appetit hō turpe lucrū est. munēa iniusta āccipe vel etiā dare ꝑ aliquo seclari questu. aliquē ɔducē p̄cio. ɔtētiones vel lites vel rixas amare. in placitis sclaribꝫ disputaē excepta defensiōe orphanoꝝ ā viduaꝝ. ɔductores sclariū rerū ā ꝑcuratoēs esse turpis ꝟbi vel fcā eē ioculatorē vel iocū secularē diligē aleas amare. ornamētū in cōuenīēs ꝓposito suo querē. in delicijs viuē velle. gulā et ebrietatē sequi. pondera iniusta vł mēsuras hr̄e. negociū iniustū exercē. nec tn̄ iustū negociū est ɔtradicēdū ꝓpter necitates diuīsas qꝛ legimus scōs aplos negociatos fuisse ⁊ in regula btī bn̄dicti p̄cipit ꝑuideri p quoꝝ manus negocia monasterij ꝑcurentur. canes ⁊ aues sequi ad venādū ⁊ oībꝫ quibuslibꝫ causꝫ supfluis interesse. ecce talia et hijs similia mīstris altaris dn̄i nec nō et monachis oīno ɔtradicimus de quibꝫ ait apłus. nemo militās deo implicat se negocijs sclaribꝫ. Eugenius ꝑpa luceñ. epo.

Sacerdotibꝫ et clericis tuis denūcies publice ne ministri laicoꝝ fiāt nec in rebꝫ eoꝝ ꝑcuratoēs existāt. qō si postmoō facē p̄sūpsint et occasione ipius āmmistracōnis ꝓpter pecuniariā cām dep̄hendantur ī fraude. indignū ē eis ab eccłia sbueniri p quos ɔstat in eccłia scādalū gn̄ari.

Alex. iij. in ɔci. turoñ.

Non magno ope āntiqui hostis inuidia ⁊ ·J· inde mirumest qꝛ in angelū lucis se more solito trāsfigurās sb obtentu languētiū fratrū ɔsulēdi corporibꝫ et eccłiastica negocia fidelius ꝑtractandi regulares quosdā ad legēdas leges et ɔfectōnes phisicales pōderandas de claustris suis educit. vnde ne occasione scīe spirituales viri mūdanis rursus actōnibꝫ inuoluātur statui⁹ ut nulli omnino post votū religionis post fcām ⁊ in aliquo loco religioso ꝑfessionez ad phisicam legē siue mūdanas legēdas ꝑmittantur exire. si vero exierint ⁊ ad claustrum suū infra duoꝝ mēsiū spaciū nō redierint sic excōicati ab omibꝫ euitētur et ī nulla cā si p̄rocinīū p̄stare voluerit audiātur. reuersi aūt in choro. capitulo. mēsa ⁊ ceteris ultimi fratrū existāt. et nisi forte ex misicordia se. ap. totius spem ꝓmocōnis amittāt. I deꝫ in

Sed nec ɔcil. lateran.

Procuracōnes villaꝝ aut iurisdictōnes sb aliquibꝫ pn̄cipibꝫ ⁊ secularibꝫ viris ut iusticiarius eoꝝ fiat clericoꝝ quisq̄ exercē p̄sumat. si quis aūt aduersus hⱺ vetitū tēptauerit qꝛ ɔtra doctrinā apli dicētis. nemo militās deo implicꝫ se secularibꝫ negocijs seclarit agit ab eccłiastico fiat misterio alienus ꝑ eo q̄ officō clericali neglecto fluctibꝫ seculi ut ptātibꝫ placeat se inuīgit. Districtius aūt decēnim⁹ puniendū si religiosoꝝ quisq̄ aliquid p̄dictoꝝ ausus fuerit

Clericis toletano·xxiiij·q·ul·h̄ijs a quib᷒·ī·e·sniā·ī·de rapt·in
a ar̄ep̄atu·et·xxiiij·q·iij·illud sane· platus aut clericus quidem
b Judicet·p se quidē iudicaē nō dȝ· qȝ qui hȝ iurisdictōnē vel p
semet inferre vel ɔsiliū dare aut sniam dictare nec etiā interesse·ī·e·
sniam·qꝛ efficētur irregularis et deponētur·ī·de exces·pla·ex lr̄is·
et hic·debȝ ꝗ platus h̄ns iurisdictōeȝ tpalē ɔmittē ḡnaliter alicui
laico ut faciat de om̄ib᷒ malefactorib᷒ vindcām iuxta illud·homi
cidas ⁊ maleficos nō pa
tiaris vivē·xxiij·q·v·rex
debȝ·qui homicidiū·qui
malos homicidas·q̄m
multa licēt in ḡnē q̄ non
licēt in specie·s·de of·or·

attēptare. Idē cātua·ar̄ep̄o.

Clericis in sacris ordinib᷒ ɔstitutis ex ɔcil·toletano iudiciū sanḡnis agitare nō licȝ·vnde p̄hibemus ne aut p se trūcacōes mēbrorū faciāt ā iudicēt inferēdas qd si quis tale quid fecēit honore p̄uetur ⁊ loco. ¶ Iubem᷒ etiaȝ sb intermiacōne anathematis ne quis sacdos officiū habeat vicecomitis ā ꝑpositi secularis·si quis aūt ɔtra hoc venire p̄sūpserit et ɔmonitus emēdare noluerit exɔūicacō̄i sbiaceat. Idē lūdoñ·ep̄o.

Secūdū instituta p̄decessor nr̄oꝝ sb intermiatione anathatis p̄hibemus ne monachi vel clerici causa lucri negociētur et ne monachi a clericis vel laicis suo nomie firmas habeāt·neqȝ laici eccias ad firmas teneāt. Idem

Relatū est qꝛ mo eidē. nachi de·h·seculariter viuūt ⁊ alios exēplo suo corrūpunt·Jdeoqȝ·m·q̄·eos ad obsuātiā regule ap·re·ɔpellas·vel si tibi restiterit ausu temerario eis eiectis frēs alterius ordis si nō pt p̄scriptum monasteriū in suo ordine reformari in illō inducas ut labores impioꝝ iusti edāt et illi tādē ruboē pfusi ad sui ordinis obsuātiam reuertantur.

p̄la·ex lr̄is·et·s·e·clericis·ubi de h·nec dare ɔsiliū nec interesse nec
dictare nec scribē sniam ut h dic·et·xxiij·q·iiij·illud·ȝ alijs debent
vices suas ɔmittē ut dictū est·s·e·clericis·et ar·p̄dicti decreti·illō·
et·ij·q·vij·sicut·licȝ hm·l·nō possit delegaē n̄ cū iudex nccariā hēat
cām p̄ficiscendi·ff·de of·eius cui mā·ē in l·i·ȝ si interest tm̄ nūquid
ꝓpter h efficitur irregularis ut ꝓpter h deponatur·nō vidꝛ q debe
at deponi ȝ alias dȝ puniri qꝛ interfuit ɔ̄ p̄ceptū huius canonis·
n ¶ P̄ncipuū·s·e·clericis·
et·c·ȝ nec·
o ¶ Adustionē·ex h vide
tur q eccia penā adusti
onis infligē nō dȝ·et sic
est ɔtra illō·ī·de falſ·ad

Innoc·iij·estul·ep̄o.

Sicut te accepim᷒ referēte et·J·f·t·m·q̄·clicis in sacris ordinib᷒ ɔstitutis tabellionatus officiū p bn̄ficioꝝ sbtractōnē ap·postpo·interdicas.

Idem in ɔci·ḡnali.

Sententiā sanḡnis null᷒ clericus dictet ā p̄ferat ȝ nec sanḡnis vindictā exerceat ā ubi exerceatur intersit·si quis aūt hmōi occasiōe statuti ecclesijs vel ecciasticis psonis aliqd p̄sūpsit inferre dispēdiū p cēsurā ec·ɔpescatur·nec quis q̄ clicus lr̄as dictet ā scribat p vindcā sanḡnis destinādas vnde in curijs pn̄cipū h sollicitudo nō clericis ȝ laicis cōmittatur. ¶ Nullus qȝ clicus ruptarijs vel balistarijs aut hmōi viris sanḡnū ꝑponatur nec vllā cirurgie artē sbdiaconus dyaconus vel sacdos exerceat q̄ adustionē vel incisionem inducit·nec quisq̄ purgatiōm aque feruētis vel frigide seu ferri candētis ritū cuiuslibȝ bn̄dictōnis ā ɔsecrationis impēdat·saluis nilominus p̄hibitioib᷒ de monomachijs siue duellis antea p̄mul

gatis Honorius·iij·

Sup specula et·J· Cōtra religiosas psonas exeuntes ad audiēdū leges vel phisicā ·A·p̄decessor nr̄ olim statuit i

dioceſi expellē tenētur intm̄ q si negligētes exti
stracōne remoueātur·ī·de hreti·excōicamus·in fi·
z ¶ Presbros·ad om̄es p̄dcās psonas pena ista

ɔstitucōnis qꝛ añ publicacōnē nemo tenētur·s·de ɔsti·c·ij·ex quo
enim ɔstitucō publice p̄mulgata est et publicata quilibȝ tenetur
ad eius obsuātiā post duos menses in aut·ut fac·non·ɔsti·circa
pn̄·colla·v·xvi·di·quod dicitis·s·de postul·c·i·ȝ ante non·ar·xx
xij·q·iiij·dixit sara·lxxxij·di·ꝓposuisti·ȝ cū ista constitucō sit iam
diu publicata null᷒ habet excusacōnem·ȝ nunquid ep̄i possunt tales
absoluere·credo q sic qꝛ cōditor huius ɔstitucō
nis non retinuit sibi absolucōnē·ī·de sen·ex·nup·ī·de falſ·dura·et·s·de p̄ben·de multa·in fi·

a ¶ Extēdi·s·p̄missas penas de quib᷒ supius fcā

ɔci·turoñ·ut infra duoꝝ mensiū spaciū n̄ ad claustrū redierint sicut exɔūicati ab oib᷒ euitentur et in nulla causa si p̄rocinū p̄staē voluerint audiātur·reuersi aūt ī choro mēsa capitulo ⁊ ceteris ultimi fratrū existāt·et nisi forte ex misericordia se·ap·totius spem p̄motionis amittāt. ¶ Verū qꝛ nōnulli ex talib᷒ ꝓpt quorundam opiones diūsas excusacōnes aliqui assumebāt· Nos volētes ut decetero ipo facto sniam exɔūicacōis incurrāt districte p̄cipi᷒ ⁊ mādam᷒·q̄·tā a diocesanis ⁊ capitulis ipoꝝ q̄ a ceteris ep̄is in quoꝝ diocesib᷒ hmōi studēt tales exɔūicati et p̄dictis penis obnoxij pblice nūciēt. ¶ Quia vero theologie studiū cupimus ampliari ut dilatato sui tētorij loco funiculos suos faciat lōgiores ut sit fides catholica circūcincta muro inexpugbili bellatoruȝ quib᷒ resistē valeat ascēdētib᷒ ex aduūso·ad archiaconos decanos plebanos ꝑpositos cantores ⁊ alios clericos psonatus h̄ntes·necnon p̄sbros nisi ab hijs infra spaciū p̄scp̄tum destiterint h extēdi volumus et appellacōne postposita firmiter obsuari.

Expl· liber·iij· Incip·qrtus·

De francia·lege·i·ɔsuetudie· b ¶ Legib᷒·i·ɔsuetudinib᷒·
c ¶ Francoꝝ·quā putabat esse de sba mr̄imonij·ar·xxx·
·q·v·aliter·ubi vidꝛ q mr̄imoniuȝ ōmissis solēnitatib᷒
nō valeat·ȝ non ē verū qꝛ illa q̄ dicūtur in·c·aliter·poti᷒
ad solēnitates referūtur q̄ ad veritatē que tn̄ suande sūt ȝ q̄uis
nō suētur tenȝ mr̄imōiuȝ
qꝛ solus ɔsensus fac mr̄imoniū·xxvij·q·ij·sufficiat
d ¶ Dimissaqȝ·qd at
facē non debuit aūctate
sua ut·xxxiij·q·ij·seclares·et·xxxv·q·vi·multorum·etiā si impedimētuȝ
manifestū sbesset·ī·de di

Ex ɔcilio triburien.

De francia q̄dam nobilē mulierē de saxonia lege saxonum duxit ī vxorem· verū qꝛ nō hisdē vtūtur legib᷒ saxones ⁊ franci causatus est q eā nō sua idest non francoꝝ lege despōsauēat dimissaqȝ illa aliā sup duxit·diffiniuit sup h scā sinodus ut ille trāsgressor euāgelice legis sbiciatur pn̄ie ⁊ a scdā ɔiuge sepetur ⁊ ad p̄orē rediē cogatur. Innō·iij·exoñ·ep̄o

Preterea hij q̄ de mr̄imonio ɔtrahēdo pure ⁊ sine om̄i ɔdicōne fidē dederūt ɔmonēdi sūt ⁊ modis oib᷒ inducēdi ut p̄stitā fidē obsuēt·si aūt se ad inuicē admittē noluerint ne forte deterius inde ɔtigat ut talē·s·ducat quam odio hȝ vidꝛ q ad instar eoꝝ q̄ societatē interposicōne fidei ɔtrahūt

omnis res p quascūq3 causas nascitur et c̄. I. de re. iur. ois res. et. ff. de re. iur. nichil tā naturale. q in tali casu fide p̄stita siue iuramento sb intelligēda est odicō sc3 si in eadē volūtate pmāserit ar. s. de iur. iur. queadmodū. et. xxii. q. ii. ne q̄s arbitretur. hec fuit opio. t. dicentis q h decre. otinebat ius cōe. h. dicebat et bn̄ q loquitur de cōpatiua pmissione ut. I. qui cle. vel vo. c. veniēs. qd̄ et michi vidr̄ et loquitur dispesatiue et h apte indicāt ista v̄ba. hoc possit in paciētia tolerari. ne deteri9 inde otigat. nā multa p paciam toleram9 et c̄. s. de p̄ben. cū iam dudum. als de iure mero debēnt opelli ut fidē siue iuramētum suarēt. de h dr̄. I. e. ex litteris. ii. b.

Iuuenis. duxit. s. i domū. et sic cessat illud otrariū. s. de resti. spol. ex pte. b Dubia. sic g pat3 q in dubiis sp certius ē tenendū. de pe. di. vii. c. ii. Itē si. vbi dr̄. tene certum et dimittē incertū. et I. de homici. ad audiētiā. et. xiiii. di. sicut. et i re dubia certa nō p̄t ferri sententia. xi. q. iii. graue. et. xxxiii. di. habuisse. et. xxxii. q. ul. ul. et insti. de rerū diui. illud quesitu3. insti. de ac. curare. qn̄q3 tn̄ cū obscura sūt iura p̄tum certa fertur snīa. s. de fi. instru. int' dilectos. in fi. s3 non dr̄ dubia res ibi q actor non pbauit clare et ita p possessore iudicari deb3. s3 quare dicit in hiis q̄ dubia sūt q si ex toto an̄ septēniū ducta fuit et post. vii. ānos nō osensit vel ante recessit res nō est dubia s3 certa q nō impeditur mr̄imoniū cū osanguinea etiā cū matre. I. ti. pxi. lr̄as. accessit. si post. vii. ānū cōsensit sponsalia tenuerīt et ita non ē res dubia. I. e. sponsam. et. I. ti. pxi. otinebatur. si vero so. sic intellige. puella ista post. vii. ānos nō osensit vel nō ostabat de cōsensu q stati recessit ab eo vel mortua est. verūtn̄ q tēptauit forsitan qd̄ cōplē nō potuit p̄sumit' q erat doli capax siue q malicia supplebat etatē quo ad spōsalia sic supplet malicia quo ad mr̄imoniū. I. ti. pxi. de illis. et. c. ul. vn̄ ppter hoc dubiū q s3 plene nō ostabat tn̄ etiā ppter vtilitatē eccīe non p̄t hr̄e osobrinā illius. I. e. pxi. ar. alias nō vidr̄ q possz stare illa lr̄a si dicēmus q post. vii. ānos osensit ut dixit. t. q sic non essz res dubia.

et postea eandē sibi remittūt hoc possit in paciā tolerari.

Iuuenis q̄ Eugenius ipā puellā nō dū septēnem duxit q̄uis etas repugn̄ret ex hūana tn̄ fragilitate forsan tēptauit qd̄ oplē nō potuit. Quia igitur in hiis q̄ dubia sūt qd̄ certius estimam9 tenē debemus tū ppter honestatē eccīe q ipa ouīx ipius fuisse dr̄ tū ppter p̄dictā dubitacōz. M. q̄ osobrinā ipius puelle quā postmodū duxit diuidas ab eodē. Alex. iii. papien. epo.

Ad audiētiā nr̄i aplatus puenit q cū h. papieñ. ciuis filiā suā cuidā filiorū .l. vellet dare vxorē iurauit q si ille habere eā casu aliquo interueniēte non possz alteri filio quē de alia vxore genuerat eandē mr̄imonio copularet. cōtractis aūt a filio p̄ore spōsalibus quidā osanguinitatē inter eos esse iuramētis interpositis firmauerūt. Ideoq3 p̄fatus h. eandē dare alteri filio mittitur ut iurauit. s3 qm̄ sc̄ptu3 est q spōsam fr̄is frater hr̄e nō p̄t. M. q̄ eū suū implē ppositū nō p̄mittas s3 ut priam agat de illicito iuramēto moni-

c Coniux. i. sponsa. d Diuidas. ar. ō. xxxv. q. iii. ex ordinaria. so. ibi ex naturalia eā polluit et nō maritali affectu. s3 vere tēptauit in naturalibus et maritali affectu. Hfuit q ex quo despōsa. D audiētiā. qd̄ si ille. hec odicō nulla. tur vni fratrū alius ea3 habē non p̄t. xxvii. q. ii. si quis vxorē. et. c. se. n̄ forte an̄ septēnium otracta essent spōsalia. I. t. pxi. lr̄as. et. c. accessit. et. c. duo pueri. cessante eo qd̄ dr̄. s. e. c. pxi. xxvii. q. ii. si quis despōsauerit.

g Sponsam. xxvi. di. Johēs. xxvii. q. ii. si quis despōsauerit. ar. ō. viii. q. i. olim. et. I. de diuor. c. ulti. so. illud misticū fuit et obtinuit in fratre sine sobole defuncto. hodie secus.

f Habere non p̄t. s3 vidr̄ q hec racō nulla fuerit q inter eos nullum obligatoriū vinculū de iure fuit otractū osanguinitate impediēte q impossibiliū nulla est obligacō. insti. de inuti. stipula. si impossibilis. et. ff. que sen. si ap. rescin. paulus. s3 impossibile ē id qd̄ otra bonos mores est. ff. de odi. insti. filiusfamilias. et. xxii. q. ii. faciat homo. et eius qd̄ non ē vel eē non p̄t nulla est pmissio. insti. de inuti. stipl'a. i. et ar. op. in decre. greg. s. de pac. c. ul. g hic nulla sponsalia fuerūt q̄ sūt pmissio futurarū nuptiarū. xxx. q. v. nr̄ates. ff. de spon. l. i. g nulla fuerūt p̄dcā spōsalia g non p̄stāt impedimē-

tum quo minus illa possit otrahē cū alio fratre. I. ti. pxi. lr̄as. et. c. accessit. s3 otra mr̄imoniū plerūq3 attēditur osiderato facto nō iure. s. de biga. nup. et. C. de adult. eū qui. plus eni in talibus osideratur qn̄q3 opio q̄ veritas. I. qui fi. sint le. cū inter. Jo. quid g respondes. p̄t dici q publice honestatis iusticia impedit ut. s. c. pxi. et. xxvii. q. ii. si quis desponsauerit.

b Propositū. qd̄ illicitū fuit et ideo nō suādū. xxii. q. iiii. i malis.

tione p̄missa ec. districtione opellas. Idem panormitano

De illis aūt q̄ arepo. p̄stito iuramēto pmittūt se aliquas mulieres ducturos et postea eis incognitis dimittūt terrā se ad ptes alias trāsferētes. h tibi volum9 innotescere q liberū erit mulieribus ipsis si nō amplius in facto est pcessum ad alia se vota trāsferre. recepta tn̄ de piurio penitētia si p eas stetit quo min9 fuerit mr̄imoniū osūmatum. Idē paduaneñ epo.

De muliere que est inuita tradita viro et detēta cū inter vim et vim sit dr̄a vtrū postea osensus intercesserit certū nobis nichil postea exp̄ssisti nichil inde tibi possum9 rn̄dē. Idē cātuar. arc̄epo.

Ex lr̄is et. I. de h autē q osuluisti quid debeat obseruari qn̄ inter aliquos sponsalia otrahūtur nec intelligit alter qd̄ alter pponit. Rn̄demus q inspiciendū ē iudici si mr̄imoniū otracturi ad id faciēdu3 sint idonei sciā et etate quo cōgnito si alter nō intellexerit qd̄ alter pposuit ad cōem verbi intelligētiam recurratur et

i Cōpellas. ar. q quis opelli p̄t ad satisfaciēd de quolib3 crimie. xxiiii. q. iii. itaq3. et. vi. q. i. illi qui. et. xxii. q. i. p̄dicādū. et ad eccīa3 ptin3 decernē de quolib3 pccō et corrigere quēlib3 xp̄ianu3. s. de iud. nouit. b.

De illis. trāsferētes. vn̄ nō tenētur sequi spōsum vagabūdū. ff. de operis lib. qd̄ n̄ fiat. ex puīcia. et sic de spōsa itelligūt quidā illud. c. xxxiii. q. ii. si quis. s3 non est verū imo de vxore iam cognita.

l Liberū erit. p9 tres ānos s̄m leges. C. d̄ repu. l. ii. et h intellige de spōsa de futuro. de qua h loquitur. secus in spōsa de p̄nti. I. e. in p̄ntia. et. I. de scōis nup. dn̄s noster.

m Steterit. vn̄ i culpa fuerūt quare imponitur eis pnia. s3 si p eas stetit quare dat eccīa licētiam otrahēdi. R̄ndeo ne deterius inde otigat sc3 piculū fornicacōis. si. I. q̄ cle. vel vo. veniēs. s3 si p eas nō steterit quo min9 matrimonium cōpleuissent nō imputaretur eis piuriū. I. e. sicut. si h certū essz si vero dubiū essz ppt' tale dubiu3 imponitur eis pnia saltē ad cautelā. habes g vnū casū in q̄ spōsalia de futuro soluūtur. aliū hēs. s. de iuriur. quēadmodū. Itē si cōtrahit cū aliq̄ p v̄ba de p̄nti. I. e. si inter virū. et. I. de sponduo. c. i. b.

De muliere. et vim. s3 ideo dicit q duplex est vis siue metus q̄ cadit in ostātē virū et ille metus excusat n̄ postea osentiret. I. ti. pxi. de illis. ii. et alius metus vanus siue vis et illa vis nō excusat. I. e. veniēs. et. c. osultacōni. et. s. de hiis q̄ vi metusue cā. ii. fi. cū dilecti. et. ff. de re iudi. si q̄s ab alio. et. ff. qd̄ me. cā. l. itelligi. ii.

o Certū. q nesciuit q̄ violētia fuit illata vn̄ certū nō potuit dare responsū. xi. q. iii. graue. et. xxx. q. ul. ulti. et. s. e. inuenis. poterat tn̄ si voluissz distiguēdo rn̄dere inter vim et vim. ut. I. e. veniēs. ii. et. c. osultacōni. sic. s. de eo q̄ renū. epi. c. i. vn̄ dic lex. ut cōgruū possis habē rn̄sum insere pacti exēplū. C. de trāsac. ut responsū.

Ex lr̄is. scia. i. discrecōne. nam furiosus otrahē non p̄t q nō hab3 osensū. xxxii. q. vii. neq3 furiosus. et. I. e. dilcūs. n̄ p interualla dilucida laboret. vii. q. i. q̄uis triste. iii. q. ix. indicas.

q Etate. xii. ānorū in muliere. et. xiiii. ānorū in viro. I. ti. pxi. attestationes. et. c. otinebatur. vel cū malicia supplet etatē. I. ti. px. de illis. ii. et. c. ul.

r Intellexerit. i. dicat se nō intellexisse siue p se siue p interp̄tem. ff. de v̄. ob. l. i. in fi. cū tn̄ ōriū p̄sumatur cū sint eiusde3 vulgaris.

s Proposuit. nō q s̄m canōes si actor tm̄ dolū adhibuit dolū. xxii. q. v. Itē obicitur. et. c. quecūq3. si vero reus tm̄ tūc s̄m q actor intelligit. xxii. q. v. ex hiis. et. c. quecūq3. et. q. ii. ne quis. si g vterq3 dolū adhib3 locū hab3 qd̄ h dr̄ ut v̄ba plata in suo ppo sensu intelligantur. et sic ē ar. q non ē recedēdū a sigficacōne vborū n̄ cū constet testatorē aliud voluisse. ff. de l. iii. non aliter. et. I. de v̄. sig. intelligentia. ar. de ose. di. iiii. retulerūt. et. ff. qui et a quibus ma. l. pspexit. q nō ex opionibus singulorū s3 cōi vsu nomia sūt intelligēda. ff. de

suppel. le. l. labeo. et. s. de deci. ad audiētiā. ar. ō. de v̄. si. cū quidā. et de ose. di. ii. in calice. sambiguitas vborū qn̄ incidit in iudiciis

a Intelligētiā. hmōi. qn̄ in otractibus. in iudiciis circa litis exordiū plus creditur actori q̄ reo. ff. de v̄. ob. inter stipulātē. i. post eam ofessionibus vrgeri d3 ofitēs ut certū ofiteatur alioqn̄ id accipietur qd̄ magis expedit aduersario suo. ff. de osel. certū. ff. de inter. ac. de etate. michil. In otractibus et pactis distiguitur aut certū est q osenserūt et tūc valet qd̄ agitur. aut q nō osenserūt et tūc nō valet qd̄ agitur. ff. de otrah. empc. et ven. in vendicōibus. et. xxx. q. ii. ubi. aut dubitatur quid senserint et tūc sb distigue. q aut valet intellcūs s̄m vnā ptē aut s̄m vtrāq3. si s̄m vnā ptē comodius ē id accipi ut res de qua agitur magis valeat q̄ pereat. ff. de re. iur. quotiēs idē s̄mo. et. ff. de v̄. ob. l. quotiēs. et. s. de fi. instru. inter dilectos. et. I. de v̄. sig. ab bate. si s̄m vtrāq3 tūc id qd̄ verisili9 est accipiendum ē. ff. de v̄. ob. eū qui kalēdas. et qd̄ qn̄q3 cōsueuit accidē. xxviii. di. de siracusane. vel otra eū sit interp̄tacō q̄ pactu3 apposuit q̄ debuit legē. i. pactū aptius apponē sc3 pactū apti9 exponēdo. ff. de pac. veteribus. plac3. et scōm pmissorē sit interp̄tacō q liberū fuit stipulatori v̄ba late ocipe. ff. de v̄. ob. quicquid. de hac materia notatur. ff. de v̄. ob. quotiēs i stipulacōnibus. b.

Sponsa3. nubili. illd̄ maxie ponitur ppe opatiue q ex quo h3. vii. annos tenēt spōsalia et ita null9 cōsanguineorū p̄t eā hr̄e. I. ti. px. lr̄as. accessit. g multo forti9 impedit cū est pxia nubili etati. Itē vidr̄ si est pxia septēnio et doli capax. s. e. iuuenis. b.

Ex pte. tenēt. et sic cōtractū fuit mr̄imoniū int' eos. s3 nūq̄d p ista v̄ba tm̄ otrahitur mr̄imoniū. Jurō q decētero hēbo te p ltima cōiuge. et ecōuerso et c̄. nō vidr̄. q ista v̄ba tm̄ futurū tps respicē videtur. hec qd̄ ponitur. xxx. q. v. si quis dimis. et dic Jo. q ē mr̄imoniū s̄m q ex illa nouella satis pat3. et h vidr̄ hug. alit' intelligē illa verba. s. q p9 mr̄imoniū otractū de p̄nti accedant illa v̄ba. et nōtur ibi

cogatur vterq3 verba plata in eo sensu retinē quē solēt recte intelligētibus gn̄are. Idē vigilien. epo.

Sponsam alterius maxime si est nubili etati pxima null9 osanguineorū aliqn̄ sibi p̄t matrimonio coplare. Idē abbatibus admūdi et de mer.

Ex pte. c. mulieris nobis intimatū est q andreas iuramentū p̄stitit q eā ab eo tpe p coniuge tenēt et ei sicut vxori sue fidē suaret ipa q3 eidē andree iurauit se illu3 p marito habiturā et fidē ei tanq̄ viro pprio suaturā. quo facto p̄nominatus .a. reliquit eande3. q igitur nemini lic3 vxorē suam sine manifesta cā fornicacōnis dimittē et tūc eā sibi reconciliare oportz ā ipa viuēte cōtinē. M. q̄ eūdē ut sup inducta dimissa ad vxorē suā redeat et eam maritali affectōne ptracte et moniceōne p̄missa p eccīasticā censurā cogatis. Idem pictauien. epo.

Ex lr̄is filuani epi accepimus q cū duo nobiles viri sui epatus .w. s. de monstra. et .b. filios et filias impubescentes hr̄ent int' se ouenerūt q

d Eandē. supple et cū alia otraxit. ar. ō. s. e. de illis.

e Manifesta. pbata sc3 et snīa sb secuta q als nō lic3 dimitté. xxxiii. q. ii. sclares. et. in h. et. xxxv. q. vi. multorū. et. I. de diuor. porro.

f Cōtinē. q nō p̄t cū alia otrahē. xxxii. q. i. dixit. et si cū alia postea fornicaētur opellētur postea rediē ad ipm non obstāte snīa. I. de diuor. c. ex lr̄is.

g Cogatis. et supinductā si nollet abeare. Sucedē vel si impedimētū p̄staret possz excōicari. I. e. veniēs. i fi.

Ex lr̄is. tam p̄res. si. xxxi. q. ii. si qui parētes. s3 vidr̄ q istd̄ iuramentū nō valeat et sic anceps piuriū cū sit de facto alterius. ff. rerū amota. marcellus. i. et. ff. de in lit. iur. videamus. et ar. ad h. ff. de v̄. ob. stipulacō ista. q ut ibi dic qui alienū factū pmittit nō obligatur. tn̄ h factū suū poti9 pmiserūt ut pcurarēt bona fide ut filii otrahēnt ut. e. l. et in. l. in illa stipulacōne. nō tēnuit iuramētū. xxii. q. v. puuli. et. c. pueri.

i Sub iuramēto. isti erāt impubes vnde … et. iiii. q. iii. c. i. s3 illa sitelligūtur cū ad testiomū phibēdū inducūtur. s3 alias si sint doli capaces bn̄ ten3 iuramētū. I. de delic. pue. pueris. s3 posuit laur'. tlem qōnē. aliq̄s iurauit accipe in vxorē vnā de filiabus ticii et postmod̄ dormiuit cū vna illarū queritur an p̄cise debeat cōpelli eā ducē cū aliā ducē nō possz. ar. q sic. ff. de otra. emp. si i emptione. si empcō. et. ff. de soluc. stichū. aut. pāphilū. et ipe se ad h

artauit. ff. si quis cau. l. ii. ul. xv. q. i. si quis insaniēs. imo vidr̄ q stati sit mr̄imoniū. I. de odi. ap. de illis. et. I. e. is q̄. ar. ō. ff. de ri. nup. gn̄ali. et. ff. si q̄s cau. s3 et si. q̄situ. et. ff. de vsufruc. q̄tiēs. quidā dixerūt eū non opellēdū. q inuite nuptie et c̄. xxxi. q. ii. i. et. c. i. et. s. e. p̄terea. s3 otrariū ē verū q debeat opelli lic3 illd̄ mr̄imoniū p̄sūptum solūmodo videatur. otra quā p̄sūpcōnē pbacō nō admittitur in otrariū. I. e. is qui. s3 vidr̄ q nō sit opellēdus eā recipe q in veritate nec spōsalia p̄cesserūt nec mr̄imoniū. q dūtaxat dixit iuro accipere vnā de filiabus ticii nulla cū aliq̄ illarū spōsalia cōtracta sūt q in psonam certā osentiē debuit et in certa spōsalia non sunt spōsalia ar. xxx. q. v. nr̄ates. ar. ff. de testa. tute. l. duo sūt ticii. et si dico ex herede vnū de filiis meis cū plures hēam null9 est exhredatus. ff. de lib. et postu. nomiatim. et certus d3 eē hres alias nō valet testamētū. ff. de hre. insti. l. in tpus. q̄tiēs. et. ff. de manu. testa. cum ex pluribus. dic q nō cōpellitur ex vi spōsaliorū s3 ppter iuramētū forte d3 opelli lic3 ad illā recipiēdam nō se obligauit directe n̄ deterius inde otingeret ut no. s. e. p̄terea. et. I. in glo. q̄ incipit. ar. otrariū. b.

eos ad inuicē mr̄imoniis copularēt et hoc tam p̄res q̄ filii sb iuramēto se pmisere facturos inter quos si qui x̄. g. filiā alterius osentiēte patre se iurauit ducē in vxorē. quo volēte ad alia vota migrare eū eps opellē voluit ut qd̄ iurauerat adimplēt et. I. Quia igitur p̄dicto. g. piculosū est otra suū iuramētu3 venire. f. t. m. q̄ si h tibi ostiteit eū moneas et si nō acquieuerit moniēs ec. cen. opellas ut ipam nisi racōnabilis causa obstiterit in vxore3 recipiat et maritali affectōne ptractet. Idem archiepis et aliis p̄latis p angliā ostitu

Non est vobis sic tis. arbitramur incognitu3 qualiter rex anglorū p discordiam que inter ipm et filios suos est suborta vxores eorū detineat et. I. Nos itaq3 attēdentes iustū et honestū esse ut viri suas petāt vxores. m. q. eūdē regē ad eas restituēdas sollicite moneatis. et si iuxta omonicōnē nr̄a3 filiis suis vxores suas infra terminū nō restituerit ex tunc in quacunq3 puinciarū vr̄arū detinentur vel transferuntur donec ibi

k Acq̄euerit. ar. q admonicō sp d3 p̄cedē vindictā. xii. q. ii. indigne. et. I. de sen. ex. sacro.

l Cōpellas. ar. ō. I. e. requisiuit. s3 osueuit itelligi pluribus modis. qd̄ h dicit de rigore intelligit'. ibi de misicordia ne deterius inde otigat ar. s. e. p̄terea. vel odicōnaliter sūt cogēdi ut de nolētibus fiant volētes. s3 nō finaliter. xxiii. q. vi. vides. s3 neutra solucō vidr̄ sufficere q iste mortalit' peccat veniēdo otra iuramētum g p̄t opelli finaliter. xxiii. q. iii. tā sacerdotes. et. c. ecce crimia. s3 quō p̄t iste excōicari q nondū venit otra iuramētū. p̄t dici q illē q̄ iurauit de iure cōi cōpelli d3 ut iuramētū suet lic3 nō dū sit trāsgressus q post trāsgressionē otrahendo cū alia p v̄ba de p̄nti nō possz ulterius cōpelli cū iā fortius vinculū supuenerit. et eccīa nō solū pcca ommissa punié d3 ut dicūt iura p̄dicta s3 etiā omittēda phibē ut si videat aliquē vicinū p̄cipitio vel paratū ad peccādū. xciiii. di. diaconi. xxiii. q. iiii. ipa pietas. et. xxii. q. v. h vidr̄. alioqn̄ osentire vidr̄. lxxxiii. di. quasi p totū. et sic d3 eccīa excōicare et facē qd̄ p̄t q excōicacō ē medicialis. ii. q. i. multi. et. xxiiii. q. iii. corripiātur. et. c. notādū. et h solū bn̄ agitur ut vita hoim corrigatur. xxiii. q. v. pdest. s3 quidē ius cōe ē. casus tn̄ p̄t esse vbi nō cōpellit finaliter eccīa ut in. c. requisiuit. I. e. et cā redditur in lr̄a ipius. c. requisiuit. et. s. e. p̄terea. ex cā qn̄q3 detrahitur seueritati. ut. l. di. ut cōstituētur. vel p̄t exponi lr̄a ipius. c. requisiuit. potius monēda q̄ cogēda. i. p̄us monēda et postea cogēda n̄ acquiescat. et nō otradic isto modo imo ocordat cū ista. tn̄ si cōtrahat cū alia ten3 cōtractus et absoluetur nec cōpellitur finaliter.

m Racōnabilis cā. puta osanguinitas vl' affinitas vel aliqd̄ aliud pretuū ipedimētū.

Non ē vobis. vxores. p̄nt eni filii regis petere vxoēs suas p interdcm de libe. exhibēdis. imo de vxore exhibēda. ff. de lib. exhi. imo. et. C. e. t. ad instar. et. C. de nup. c. si inuita. et h3 h locū cū inuita detinetur vxor sicut h. si vēo volēs detinetur tūc p officiū iudicis vel epi loci. cū eni volēs detinetur aliq̄s nō datur interdcm de lib. exhi. n̄ iter duos q̄ dicūt se eē p̄res vel dn̄os otrouersia essz. ff. de lib. exhi. l. ul. mus tota puincia interdicit' ut

o Prouinciarū. sic g p delicto v. s. de offi. del. sane.

fuerint nulla diuina officia p̄t baptismuȝ puulorum et pn̄ias morientiū celebretis vel p̄mittatis aliquatenus celebrari.

Idem ep̄o sancte agathe.

Preterea de mliere q̄ a viro impetitur cuius ɔsanguineus cū ea se deliquisse p̄ponit ꝫ ꝫ publice ɔfiteri recusat ꝓpter metū ⁊ potētiā mulieris talr̄ r̄ndem9. ut mr̄imōiuȝ ipsū fieri nisi iuramētū interuenisset districte p̄hibeas ne deterius inde ɔtīgat. Idē p̄curatori ⁊ ca. sor.

Veniēs ad ap. se. mariota supplici insinuacōne monstrauit q̄ quedā adolescentē adamauit intātū q̄ vterq̄ de mr̄imonio ɔtrahēdo sb' triuȝ p̄sonaꝝ testimonio p̄stiteit iuramentū q̄ pentes mlieris ipsius ignorātes eā inuitā ⁊ reclamātē in vxorē alij tradidērūt quē ita exhorruit q̄ se ab eo nullo modo ɔgnosci p̄misit. cūq̄ publice fateretur q̄ a p̄ori viro ɔgnita esset atq̄ iurata ep̄s soran. ɔgnito q̄ p̄xima inter eos esset linea ɔsanguinitatis ip̄os ab inuicem separauit. Ceteruȝ cū causa ip̄a tractaretur ⁊ viro cui tradita fuerat a pentib3 ɔsentiē nollet et ip̄e aliā in vxorē traduxit ⁊ illa cuidā. t. noīe publice ī ɔspectu eccīe nup sit. tandeȝ cū de illo filiū genuisset pater ip̄sius. t. ei opposuit q̄ filiū suū nō potuit ī virū hr̄e eo q̄ ab alio qui defunctus ē p̄us desponsata fuisset ⁊. J. m. q̄. si inueneritis q̄ p̄dicta mlier a p̄ori viro iudicō eccīe fueit sepatā et ab eodē. t. sine ɔtradictōne in ɔspectu eccīe in vxorē traducta ⁊ ille cui a pentib3 fuit copulata de p̄nti vita decessit p̄dictū. t. mo. p̄misl. ɔpellatis ut p̄fatā mariotā recipiat et studeat maritali affectōe tractare. alioq̄n eū ⁊ supiductā et p̄rem eius si huic rei restiterit exɔīcatōm sb'datis.

Idem papien. ep̄o.

Cum locū nō habeat cōsensus ubi metus vel coactio intercedit necē est ut ubi assēsus cuiusq̄ requiritur coactōnis materia repellatur. Mr̄imoniū aūt solo ɔsensu cōtrahitur ⁊ ubi de ip̄o queītur plena deb3 securitate ille gaudē cuius est anim9 indagādus ne p timorē dicat sibi placere qd̄ odit et sequatur exitus q̄ de inuitis solet nupcijs puenire. Quocirca. m. q̄. puellā de cuius mr̄imonio questio vētilat' in domo in qua nichil eū timē oporteat facias honeste teneri donec p̄dicta causa termiata fuerit et sn̄ia sine ɔtradictōne cuiusq̄ valeat execucōni mandari. Idem.

Veniens ad nos. w. sua nobis relacōne mōstrauit q̄ in domo sua mulierē quandā recepit de qua prolē habuit et cui fidē corā pluribȝ p̄stitit q̄ eā ducēt in vxorē. Interim aūt cū apd̄ domū vicini sui pnoctauerit eius filia nocte illa secū ɔcubuit quos pat' puelle simul in vno lecto inueniens ip̄sū eā p verba de p̄senti desponsare coegit. Ideo q̄. m. q̄. si inueneris q̄ p̄mā post fidem p̄stitā ɔgnouerit ip̄sum cū ea facias remanē. alioquī scdē nisi metu coactus q̄ posset in virū ɔstantē cadē eā desponsaueit adherē facias ut vxori. Idē exon. ep̄o.

Commissum et. J. significauit nobis frat'ntas tua q̄ quidam cuidaȝ mlieri de ɔtrahēdo mr̄imonio fidē dedit ⁊ se cū ea infra biēniū p v'ba de p̄nti ɔtracturū p̄stito iuramēto firmauit. nunc autē p̄uata lege ductus ad frugē melioris vite suspirat et. J. F. t. t. r. q̄ tutius est ei religione iuramēti seruata p̄us ɔtrahē et postea si elegerit ad religionē migrare. si tn̄ post desponsacōȝ copula nō dmōstratur interuenisse carnalis. Lucius. iij. rapulē.

Requisiuit a no epo. bis tua frat'ntas q̄ cēsura mulier ɔpelli debeat q̄ iurisiurādi religione neglecta nubere renuit cui se nupturā int' posito iuramēto firmauit. et. J. Ad qd̄. b. r. q̄ cū libera debeāt esse mr̄imonia monēda ē potius q̄ cogēda. cū coactōnes difficiles soleant exitus frequēter habē. Urbānus. iij.

Cum in ap̄lica et. J. intelleximus q̄ cū inter villicū de. N. et vxorē ei9 mr̄imonij q̄stio tractaretur an publicacōnē testiū villicus reūsus ad ꝓpria p blice inter se ⁊ vxorē suā ꝓposuit sn̄iaȝ diuorcij iudicō eccīe p̄mulgatā et sic falsitate suggesta quādā aliam facti nesciā sibi copulaē p̄sumpsit. postmodū vero sup p̄oris mr̄imonij qōne l'ris impetratis delegati iudices sn̄iaȝ diuorcij ptulerūt. verū q̄ villicum ⁊ mulierē quā supinduxit pendēte lite p̄oris vxoris inuicē asseris ɔsensisse. ɔsul. t. t. r. q̄ imposita viro pn̄ia ɔpetēti et infra pn̄ie tp̄s carnali cōmertio interdcō postmod̄ in maritali copula poterūt remanere. Clemēs. iij. cesaraugu

In p̄sentia stensi ep̄o. nr̄a quesiuisti q̄d agēdū sit de mlieribȝ q̄ viros suos cā captiuitatis vel pegnacōis absentes vltra septēniū p̄stolate fuerint nec c'tificari p̄nt de vita vel de morte ip̄oꝝ. licȝ sup ꝫ sollicitudinē adhibuerit diligētem. et p iuuenili etate seu fragilitate carnis neq̄unt ɔtinē petētes alijs mr̄imonio copulari. ɔsul. ergo tue. t. r. q̄ q̄tocūq̄ annoꝝ numero ita remaneāt viuētibȝ viris suis nō p̄nt ad alioꝝ ɔsortiū canonice ɔuolare. nec aūcte eccīe p̄mittas ɔtrahē donec certū nūciū recipiāt de morte virorum. Idem.

Inter opa caritatis nō minimū ē errātē ab erroris sui semita reuocare. et. J. Statuim9 ut oibȝ qui p̄blicas mlieres de lupanari extraxerit ⁊ duxerit ī vxores qd̄ agūt i remissiōȝ p̄ficiat peccoꝝ. Idē.

Ad id qd̄ p tuas l'ras insinuasti de q̄dā prochiana tua quā su9 vitricus cuidā theutonico mr̄imōialit' copulauit. t. r. q̄ q̄uis. xi. ānos hn̄s

ab inicio inuita fuisset ei tradita et remitens. tn̄ q postmod p annū et dimidiū sibi cohabitās ꝯsensisse videtur ad ipsū est cogēda redire nec decetero recipiēdi sūt testes si quos memorata mulier ad pbandū q nō ꝯsensit in eūdē nominauerit p ducēdos cū mora tāti tpis hmōi pbacōez excludit .M. igitur ut ꝑpter h non obmittas quo min9 vtrūq cōpellas ad alterū maritali affectiōe tractādū n forte vellēt ad religiōez p iter ꝯuolaē penitētia eis iniūcta p eo q ad alienos et illicitos ꝯcubit9 vterq trāsiuit. Inno. iij. ferna tinati epo.

Sicut ex lrīs tue. f. accepim9. cū .l. prochianus tuus. p. mulierem se ducturum in ꝯiugē in manu pr̄is eiusdē. p. iurātis q eā sibi tradēt in vxorē ꝓpo iuramto firmauit nec p viruz steteit s p mulierē poti9 quominus inter eos mr̄imōialis solēnitas sit secuta. Quatuor postmod vel quīq āmis elapsis idē .l. e. mlierē p vba de p̄senti ut eius ꝯsanḡnei asseēt despōsauit et .J. postul. t. t. r. q si tibi ꝯstiteit q idē .l. p. p verba de futuro. e. vero desponsauerit p vba de p̄nti imposita ei p̄nia ꝯpetēti q p̄mā fidē irritam fecit nisi forsan in iuramēto suo certū terminū infra quē dictā. p. ducēt in vxorez p̄fixit nec p eū stetit quin ad statutū terminū mr̄iomiū ꝯsumauerit. mr̄imōiuz scd̄o loco ꝯtractū lūmū iudices et ad illud fuandū ꝯpellas eūdē. qd si forte p vba de futuro sponsalia cū vtraq ꝯtraxit iuramētum p̄mū sic licite factū ē ipsū fuare ꝯpellas. de scd̄o ei p̄niaz iniūcturus. q si de hijs nō cōstat ad plenū tādiu adhuc ꝯgnoscas de cā donec sup hijs sufficiēter instruaris. Idem

Carlaten. epo.

Cum apud se. ap. et .J. Sane ꝯsuluisti nos vtrū mutus et surd9 alicui possint mr̄imonialiter copulari. Ad qd .t. r. q cū p̄hibitoriū sit edcm de mr̄imonio ꝯtrahēdo ut quicūq nō p̄hibetur ꝯsequētiā admittat. et sufficiat ad mr̄imoniū solus ꝯsensus illoz de quoz quarūq ꝯiūctōmb9 agitur. videtur q si talis velit ꝯtrahē sibi nō possit vel debeat denegari. cū qd vbis non p̄t signis valeat declarare. Idē

Dilcūs fi vercel. epo.

Dilus. R. ꝓposuit q filiaz suā cuidā mr̄imōialit' copulauit et .J. Cū aūt eadē mlier cū ipo viro qui ꝯtinuo furore laborat morari nō possit et ꝓpt' alienacōnē furoris lūmus nō potueit interuenie ꝯsensus. m. .q. si rem noueris ita esse p̄fatas p̄sonas cures ab inuicem separe. Idē bxien. epo.

Tue fra. et .J. postulasti vtrū ex solis vbis et ex quibus mr̄imoniū cōtrahatur. Nos igitur inq̄. t. t. r. q mr̄imoniū in veritate ꝯtrahitur p legitimū viri et mlieris ꝯsensū. s necc̄aria sūt q̄tū ad ecc̄iam vba ꝯsensū exp̄mētia de p̄nti.

Nam surdi et muti p̄nt ꝯtrahē mr̄imoniū p ꝯsensū mutuū sine verbis et pueri ante ānos lūmos p verba sola nō ꝯtrahunt cū intelligātur minime ꝯsentire. Idem.

Tuanos duxit. f. ꝯsulēdos et .J. Cōsequēter quesiuisti cū quādā mulierē quidaz aliter inducē nequiuisset ut sibi cōmiscētur carnaliter nisi desponsasst eandē nulla solēnitate adhibita vel alicuius p̄sentia dixit illi. te iohes despōsat. cū ipe iohes nō vocaretur s finxit se vocari iohem non credēs eē cōiugiū eo q ipse nō vocaretur hoc noie nec haberet ꝓpositū ꝯtrahēdi s copulam tm̄ exequēdi carnalē. vtrū inter p̄dcōs sit mr̄imoniū celebratū cū mulier ꝯsenserit in eūdez et ille dissenseit et dissentiat nec aliud aliq̄d egeit q̄ superius ē exp̄ssum nisi q cognouerit eandē. Sup quo .t. r. q cū p̄fatus vir p̄dcāz desposauerit mulierē in ꝓpria p̄sona et sub nomie alieno quo tūc vocari se finxit et inter eos sit carnalis copula subsecuta videtur forte p cōiugio p̄sumendū nisi tu nobis exp̄sse scp̄sisses q ille non ꝓposuit nec ꝯsensit illā ducē in vxorē qd qualiter tibi ꝯstiterit nō vidēm9. Nos aūt quid iuris sit rescribentes dicimus. q si res ita se habueit videlicz q ille eā nō ꝓposuit ducē in vxorē nec vnq̄ ꝯsensit in p̄dcāz p̄sonā nō dz ex illo facto ꝯiugiū iudicari cum in eo nec sbā cōiugalis ꝯtractus nec forma ꝯtrahendi ꝯiugiū valeat inueniri. qm ex altera pte dolus solūmodo affuit et defuit omnio ꝯsensus sine quo cetera nequeūt fedus p̄ficē cōiugale. Idē epo beluacen.

Cum in tua diocesi et .J. Sane q ꝯtigit interd q aliquib9 volētib9 mr̄imōiuz ꝯtrahē hāmis ut tuis verbis vtamur i ecc̄ijs editis ac nullo ꝯtradictore publice ꝯpente lic; fama p̄uatū impedimētum deferat parētele. cū ex pte ꝯtrahētiū iuramēta maiorum de sua ꝓpinq̄tate ut suspicōis tollatur materia offerūtur q̄d tibi sit faciendū in casib9 huiusmodi quesiuisti. Ad qd. t. r. q si p̄sona grauis cui fides sit adhibenda tibi denunciet q hij qui sūt mr̄imonio copulandi se ꝓpinquitate ꝯtingāt et de fama vel scādalo doceat aut etiā p teipsū possis certificari de plano. non solū debes iuramenta parentū spōte oblata non recipe verū etiā eos qui sic ꝯtrahē nitūtur si moniti induci nequiuerint cōpellē ut a tali ꝯtractu desistant. vel ꝯtra famā hmōdi sm tue discretionis arbitriuz iuramēta exhibeant ꝓpinquoz. alioquin si p̄sona denūcians non extiterit talis ut diximus vel de fama vel de scādalo nō poterit edocē ad desistēdū monere poteris nō ꝯpellē ꝯtrahētes. Honor. iij. epo berguen.

Consultacõi tue. B. rñ[-]demus q̄ mulieres q̄ venit ad valuas ecc̃ie bñdicẽde cũ sponsis ⁊ ibi reclamãtes affirmãt se nũq̄ in eoꝝ mr̃[-]momũ ꝯsensisse audiri spõsis[-]lũme ꝓbãtibꝰ ꝯtrariũ nõ opoꝛtet cũ lũmis ⁊ ydoneis testibꝰ nõ debeat illaꝝ simplex assertio ꝑualẽ. ¶ Sane illis q̄ benedictõe accepta mox a spõsis aufugiũt an̄ carnis copulam sb̄secutã asserẽtes se nũquã in illos veraciter ꝯsensisse ꝫ metu illato ꝯpulsas v̄ba ꝓtulisse ꝯsensus licꝫ aĩo dissentirẽt non statĩ est audiẽtia denegãda ꝫ de illato metu ẽ cũ diligẽtia inquirẽdũ et si talis metus inuematur illatus qui cadẽ potuit in ꝯstantẽ virum erũt nõ immerito audiẽde.

Emma muli. Greg. ix. Er nob̄ exposuit q̄ cũ .t. filia eius cũ .c. ꝯtraxit mr̃imomũ .b. de alferio ea occasione q̄ inter .p. filiũ suũ ⁊ p̄dictaꝫ puellã infra septẽmũ cõstitutos spõsalia ꝯtracta fuerũt penam soluẽdaꝫ a pte q̄ ꝯtrauenirẽt in stipulacõne appositaꝫ ab ipa nititur extoꝛquere. cũ itaqꝫ libera mr̃imonia esse debeant et ideo talis stipulatio ꝓpter pene interposicõneꝫ sit merito improbãda. m. q̄. si ẽ ita eũdẽ .b. ut ab extoꝛsiõe p̄dicte pene desistat ec. cen. cõpellas. I. de epo cenomeñ.

S qui fidem dedit. M. mlieri sup mr̃imonio ꝯtrahẽdo carnali copula sb̄secuta et si ĩ facie ecc̃ie ducat aliã et ꝯgnoscat ad p̄mã redire tenetur. q̄ licꝫ p̄sũptũ p̄mũ mr̃imõiuꝫ videatur ꝯtra p̄sũpcõnẽ tamẽ hmõi non ẽ ꝓbatio admittẽda. ex quo sequitur q̄ nec verum nec aliqd̄ cẽsetur mr̃imomũ qd̄ de facto ẽ postmodũ subsecutũ. I dem.

Si inter virũ ⁊ mulierem legitimus ꝯsensus interueniat de p̄nti ita q̄ vnus alterũ mutuo ꝯsensu verbis ꝯsuetis exp̄sso recipiat vtroqꝫ dicẽte. ego te in meã accipio et ego accipio te in meũ vel alia v̄ba ꝯsensũ exp̄mentia de p̄nti siue sit iuramẽtũ interpositũ siue non nõ licꝫ alteri ad alia vota trãsire. qd̄ si fecerit secũdũ mr̃imomũ de fcõ ꝯtractũ etiã si sit carnalis copula sb̄secuta separi debꝫ et p̄mũ in sua firmitate manẽ. ¶ Verũ si inter ipos accessit tm̃mõ ꝓmissio de futuro vtroqꝫ dicẽte alteri. ego te recipiã in meã ⁊ ego te in meũ siue v̄ba similia si alius mulierẽ illã p v̄ba de p̄nti despõsauerit etiã si inter ipam ⁊ p̄mũ iuramentũ interuenerit sic diximꝰ de futuro huiusmodi despõsacõis intuitu secundũ mr̃imomũ nõ poterit separi ꝫ eis ẽ de violacõne fidei p̄nia iniugẽda. I dem.

Adolescens q̄ despõsatã sibi p v̄ba de futuro licꝫ sepe misus fuerit carnaliter nõ cognoscens cũ alia postmod̄ p v̄ba de p̄nti ꝯtraxit. nõ primã cũ qua nec fuit verũ mr̃iomũ ex foꝛma ꝯtractus nec p̄sũptũ cũ conatus nõ habuissꝫ effectũ ꝫ scdam dꝫ h̄re vxoꝛẽ

De despõsacõe impuberũ.

Honoꝛ. eusebio epo.

Tua. f. requisiuit de filio adulto quẽ pater mr̃imonium vult ꝯtrahẽ si sine volũtate adulti filij facẽ p̄t. Ad qd̄ dicimꝰ si aliquo modo nõ ꝯsentit filius fieri nõ posse. p̄t aũt filiuꝫ nondũ adultũ volũtas cuius discerni nõ p̄t pater cui vult mr̃imomo tradẽ et postq̄ filius puenerit ad pfectã etatem om̄mo debꝫ ꝫ adimplẽ.

Nicolaus ppa.

Ubi non ẽ ꝯsensus et .ꝫ. districtius inhibemꝰ ne aliqui quoꝝ vterqꝫ vel alter ad etatẽ legibꝰ vel canonibꝰ determinatã nõ pueneit ꝯiũgant̃ nisi foꝛte aliq̄ vrgẽtissima necessitate interueniẽte utpote p bono pacis talis ꝯiũctõ toleretur. I sidoꝛus.

Puberes a pube sũt vocati id ẽ a pudẽtia coꝛpis nũcupati q̄ hec loca p̄mo lanugĩe ducũt. quidã tñ ex ãnis pub̄tatẽ existiant id ẽ eũ esse puberẽ qui .xiiij. ãnos impleuerit q̄uis tardissime pubescat. Certũ aũt ẽ eũ puberẽ eẽ qui ex habitu coꝛpis pub̄tatem ostẽdit ⁊ gñare iam p̄t. et puerpe sũt que in ãnis puerilibꝰ pariũt.

Alex. iij. herfoꝛdeñ. epo.

Litteras tue fraternitatis accepimus ex quarũ tenoꝛe ꝑpendimꝰ q̄ cũ quidam essꝫ pfecte etatis quãdã puellaꝫ in cunabilis despõsauit. ꝓcedẽte vero tpe matreꝫ puelle ꝯgnouit et eã in vxoꝛem accepit et .ꝫ. ꝯsul. t. t. r. q̄ si p̄fatus vir matrẽ puelle anteq̄ septimũ annũ cõplessꝫ in vxoꝛẽ accepit mr̃imomũ nõ dissoluas. cũ despõsacões huiusmodi nulle sũt q̄ in cunabilis fiũt. verũ si postq̄ puella septimũ annũ ꝯpleuit p̄dcũs vir matrẽ eius accepit vxoꝛẽ cũ spõsalia ex tũc placẽ ꝯsueuerit inter eos sñiam diuoꝛcij nõ differas ꝓmulgaẽ nec ipam filiaꝫ seu matrẽ h̄re p̄mittas. I dẽ eboꝛaceñ. arepo

Accessit ad p̄ntiam nr̃aꝫ et .ꝫ. F. t. m. q̄. si tibi ꝯstiterit q̄ puella nõ essꝫ septẽnis qñ .w. despõsata fuit ⁊ postea in eũ nõ ꝯsensit ⁊ q̄ idẽ .w. ab hmõi despõsacõne p te fuerit absolutus mr̃imomũ inter eundẽ .w. et matrẽ puelle celebratũ p̄cipias inuiolabiliter obs̄uari ⁊ eoꝝ plẽ denũcies esse lĩmaꝫ. q̄ despõsacões et mr̃imõia an̄ septẽ annos fieri nõ p̄nt si ꝯsensꝰ postea nõ accedit. ¶ Sane si p̄fata puella an̄ despõsacõnẽ septimũ annũ ꝯpleuerat licꝫ p̄dcũs vir a desponsacõne ipius puelle ipso iure fuerit absolutus cum ea in eum consentire noluerit.

inhonestū tñ vide ut matrem habeat cuius filia fuit sibi despōsata. I de norwicen. epo.

Continebatur in lr̄is tuis q cū quedaz puella infra nubiles ānos cuidaz in vxorē tradita fuerit 7 ab ipso traducta. hec ad nubiles annos pueniēs alij nubēdi licētiam postulauit asserens se in eūdem nullatenus ɔsensisse. et .j. ɔsul. t. t. r. q cū in decretis habeatur expssuz q si vir dixerit q vxorē suā ɔgnoueit mulier negauerit viri stādū est veritati. pfato viro q dicit se mulierē ipam ɔgnouisse fides ē adhibēda si id firmauerit iuramēto. si aūt fuerit etati pxima ut in .xi. vel circa .xij. ānum 7 cū suo assensu despōsata 7 cognita ab eodē viro separi nō deb3 pptim cū pentes eius ipaz fuisse etatis lītime fatērentur. Si vero puella infra nubiles annos alicui despōsata fuerit nō lic3 alicui de ɔsanguinitate ipius cui despōsata fuerit eā ducē in vxorem. nec fas ē eidē sponso de ɔsanguinitate spōse sibi aliquā coplare. I de barthonien. epo.

De illis q infra ānos aptos mr̄imonijs spōsalia ɔtrahūt siue vterq3 siue alter reclamet anteq ad ānos mr̄imonijs aptos puenerint et postulēt separi nō sūt vllatenus audiēdi. si vero alteruter istoz ad ānos pubtatis puenerit infra eosdē annos altero existēte cū spōsalia ɔtrahūtur si is q minoris etatis ē cū ad ānos illos pueneit reclamauerit nec in alterū voluerit ɔsentire iudicio ecclie poterūt ab inuicē separi. mlier autē q postq ānos nubiles attingit ei cui nondū ad annos aptos mr̄imonijs veneat nupsit. cū in eū semel ɔsenseit amplius nō poterit dissentiē. nisi ipe cui nupsit postq ad lītimaz etatē puenerit in eam suū negaueit pstare ɔsensū.

Nobis tua discre I de. tio requisiuit vtrū hijs qui infra ānos nubiles mr̄imonij nomie ɔiugūtur vel eorū alteri anq ad ānos aptos mr̄imonio puenāt liceat matrimonio tali discedē. Ad qd rn̄dem9. q p eo q an nubiles annos ɔiugalē ɔsensū nō habent vsq3 ad lītimam etatē expectare tenētur et tūc a cōfirmetur mr̄imoniū a si simul eē noluerint sepentur. n carnis ɔmixtio an interueneit cū interdū illa tpus āticipare soleat pubtatis. I de ianuensi

De illis qui in arepo. minori etate despōsant et .j. rn̄demus. q si ita fuerint etati pximi q potuerit copula carnali ɔiugi minoris etatis intuitu separi nō debēt si vnus in aliū visus fuerit ɔsensisse. cū i eis etatē suppleuisse malicia videatur. s3 cuiuscūq3 sint etatis se pñt p illatā violētiā excusaē nisi post violētiam ɔsensus accedat. Urbanus cenomon. epo.

Attestacōnes sup causa mr̄imonij q inter .h. iuuenē et .g. mulierē vtitur accepim9 et ipis inspectis nobis innotuit q pdcūs iuuenis nondū duodecimū ānū attigēat cū pfatā .g. accepit vxorē et licet nisus fuiss3 sic vterq3 ɔfessus ē ipam corrūpe mulier tñ credit se vgine euasisse. verū ipse anteq ad ānū .xiiij. puenisset a mēorata mlīere recessit q cū .xvij. ānos habeat eadē3 p viro sibi vēdicaē ɔtēdit 7 .j. Cōsul. t. t. r. q si mlier p ydoneos testes pbaē nequiuerit q post .xiiij. ānū etatis sue vl circa finē .xiiij. āni pdcūs iuuenis ɔsensiss3 in eā ab ipo iuramēto recepto q postq ad lītimaz etatē puenit ipam hr̄e nō ɔsensit vxorē ab impeticōe mlieris eū potes et debes absoluere 7 ad alia vota vtriq3 dare licētiā trāscēdi. I de pi.

Ex lr̄is .t. f. sano arre. accepim9 q puella quedam āno .xij. iurata fuit 7 despōsata cuidā puero .ix. vel .x. ānoz. 7 tpe pcedēte de voluntate parentū potius q de sua sicut asserit ad domū pr̄is pueri adducta vbi nolēs 7 inuita minis pentū impulsa morā fecit p annū 7 amplius et tandē inde recedēs ad domū ppriam est regressa et .j. Cū autē dcūs puer nōdū ad .xiiij. an. puenerit nec ad eādē carnaliter accessuz habuit. dis. t. t. r. q si puella ɔmonita ut donec ɔpleat idē puer annū .xiiij. expectet nō duxerit expectādū ei fm ea q pposita sūt accipiendi aliū virū liberā tribuas facultatē. Clemēs .iij.

Duo pueri wilhelmus 7 wilhelma mr̄imonialiter sūt ɔiūcti puero .vi. puella vero .vij. ānū agēte qui simul p tres annos mānserūt tūc pater puelle subtrahēs eā spōso ipaz alteri. M. noīe coplauit cū quo p .vij. ānos quiete pmāsit ipe vero tūc reliquit eandē q credebat eā aliū virū habere illū .s. cui pus fuerat despōsata. pter aūt spōsus ad ānos discretionis pueniēs a pde. tuo ɔtrahendi cū alia licētiā impetrauit q quādaz nomie .s. ɔsobrinā poris in vxorē accepit et cū ea p aliqd tps existēs eā ut ipe fatetur carnalit nō ɔgnouit lic3 illa se ab eo ɔgnitā asseueret. cū aūt pater mēorate .w. eā vidiss3 a scdo viro relictā pnomiatū .w. cui pus eā despōsaueat ɔpulit ut .s. neptem suā oīno dimittēt et ad .w. suā despōsatā rediret qui postmod p bienniū cohitauit eidem. Quia igitur quid tibi faciēdū sit postulas edoceri. Br. r. q impediēte puerili etate mr̄imoniū int wil. et wil. nō fuit et lic3 idē postq illa nupsit alij potueit aliā ducē in vxorem tñ q dictā .s. duxit ɔsobrinā mlieris eiusdez siue eā ɔgnouerit siue nō nō deb3 tñ cū eadē .s. pter publice honestatis iusticiā remanē. nec ad pmam hr̄e regressum q alteri fuit lītime copulata et .j. Cū vero vir caput sit mulieris et .w. dicat se nō ɔgnouisse pus .s. supdictā aliā si voluerit poterit ducē in vxorē et .s. viro lītimo copulari. post sepacōz vero p vitādo ppli scādalo vtriq3 ad tps ē pnia iniūgenda. si vero lītime ɔstaret ipam .s. ab eo siue post siue antea ɔgnitā extitisse neutri viuēte altero dabitur licētia ɔtrahendi. remāebit ergo wilhelma cū .m. imposita ipi .m. ad tps

de desp. impu

pnia ↄpetēti q̄ ꝑ sua opinio͂e sola willelmam iudicio͂ ecc͂ie no͂ requisito dimisit. Innoc. iij. c. et. p. quo͂daʒ filijs male

Ad dissoluēdū bräte. q͂ꝺ factū fuerat inter. ꝛ. et. s. et. ꝛ. accusatio͂e ꝑ puella sup ↄsang͂nitate ꝓposita p̄fatus. ꝛ multas exceptio͂es ꝓposuit p quas nitebatur vos ab accusatio͂e multiplicit͛ remouere ꝛ. ꝛ. interloquēdo ꝓnūciauim⁹ inter iuuenē et puellā nec mr̄imoniū nec sp͂osalia fuisse ↄtracta cū ↄstet puellam nondū ad septēniū puenisse quocirca nec accusatio locuʒ habebat cū non esset q͛ posset lītime accusari. denūciari tam̄ poterat ↄsang͂nitas ut interdicētur mr̄imoniū ↄtrahēdū. ad denūciationē ergo lītime ꝓbandā terminū assig͂nmus saluis exceptio͂ibꝫ no͂ solū ꝓpositis ſ; etiā ꝓponēdis. Ne vero quicq͂ in puellā interim attēptetur auc. ap. interdicimus ne i negocio de nouo ꝓcedatur vlterius donec vel a denūciatio͂e cesset͛ vel ea ꝓbata ordie iudiciario ꝓceda tur. q͂ꝺ si ↄtra interdictū nr̄m in p̄iudiciū ip͂ius aliquid fuerit attēptatū id irritū esse decēnimus ꝛ viribꝫ omīno carere.

Idē epo abaten.

Uenobis exhibite lr̄e continebāt q͛ quidā filiā suā circiter. xij. ānos habēteʒ cuidam nobili desp͂osauit qui sb͂arrauit eādē ↄsensu mutuo accedēte et. ꝛ. Quia vero nobis ↄstare no͂ potuit cuius etatis

esset puella cū eidē viro extitit desp͂osata cū dicatur q͛ circiter. xij. annos habebat vtrū ne prudētia tūc in illa supplēt etatem. sūndem⁹ q͛ si puella nubilis no͂ erat etatis cū sepe fatus vir desp͂osauit eandē ꝛ etatem in ea prudētia non supplebat ꝓcul dubio inter eos no͂ ↄiugiuʒ ſ; sp͂osalia ↄtracta fuerūt q͛uis ab ip͂o viro eadem fuerit subarrata.

De clādestina desponsatione.

Ex ↄci. arelatēsi.

Si quis clam desp͂osauerit aliquā ꝛ mlier vel vir negat hm͂oi desp͂osaco͂nem viro incūbit ꝓbatio.

Alex. iij. beluacē. epo

Quod nobis ꝛ. ꝛ. Si matrimonia occulte ↄtrahūtur q͛ exinde lītima ꝓbaco͂ no͂ appareat hij qui ea contrahūt ab ecc͂ia no͂ sūt aliquatenus ↄpellēdi. verū si p͂sone ↄtrahētium ſ; voluerit publicaē mr̄i raco͂nabilis cā ꝑpediat ab ecclesia recipiēda sūt ꝛ ↄprobāda tāq͂ a p̄ncipio i ecc͂ie ↄspectu ↄtracta. Inno. iij. in ↄci.

Cum inhibico͂ gn̄ali. copule ↄiugalis sit in ultimis tribꝫ gradibꝫ reuocata eā in alijs volum⁹ distri cte seruari. vn̄ p̄de. nr̄oꝝ vestigijs inherēdo clādestina ↄiugia penitus inhibem⁹. ꝓhibētes etiā ne quis sac͂dos talibꝫ interesse p̄sumat. quaē specialē quoꝝdā locoꝝ ↄsuetudinē ad alia gn̄aliter ꝓroganda statuim⁹ ut cū mr̄imonia fuerint ↄtrahēda in ecc͂ijs

p p̄sb͛os publice ꝓponātur ↄpetēti termino p̄finito ut. ꝛ. illū qui voluerit et valuerit lītimū impedimētū ꝓponat. ꝛ ip̄i p̄sb͛ri nichilominus inuestigent vtrū aliq͂ꝺ impedimētū obsistat. cū aūt apparuerit ꝓbabilis ↄiectura ↄtra copulā ↄtrahēdam ↄtractus interdicatur exp͂sse donec quid fieri debeat sup eo manifestis ↄstiterit documētis. si quis vero hm͂oi clādestina interdcā ↄiugia inire p̄sūpserit in gradu ꝓhibito etiā ignorāter soboles de tali ↄiūctio͂ne suscepta ꝓrsus illītima cēseatur de pentuʒ ignorātia nullū habitura sb͂sidiū cū illi taliter ↄtrahendo non exptes sc͂ie vel saltē affectatores ignorātie videātur. pari modo ꝓles illītima censeatur si ambo pentes impedimētū sciētes lītimū p̄ter omne interdictū etiā in ↄspcū ecc͂ie ↄtrahē p̄sūpserunt. Sane si prochialis sac͂dos tales ↄiūctiones ꝓhibē ↄtēpserit aut quilibꝫ etiā reg͂laris qui eis p̄sūpserit interesse p triēniū ab officio͂ grauit͛ puniēdus suspendatur si culpe q̄litas postulauerit. ſ; hijs qui taliter p̄sūpserint etiā in gradu ↄcesso copulari ↄdigna pnia iniūgatur. si quis aūt ad impediendā lītimaʒ copulā maliciosum impedimētū obiecerit canonicā no͂ effugiet vlcio͂nē.

De sponsa duorum

Dubium de fide pactio͂is ꝛ co͂sensus. Dobꝫ modis dicitur fides pacto͂nis ꝛ ↄsensus. si aliquis alicui mulieri fidē fecerit pacto͂nis no͂ debꝫ aliā ducē si aliā duxerit pniaʒ dꝫ agē de fide mētita maneat tn̄ cū illa quā duxit. no͂ eni resciendi debꝫ tm̄ sacr̄m. si aūt fecerit fidē ↄsensus no͂ licʒ ei aliā ducere si autē duxerit dimittet ipaʒ ꝛ adherebit p̄ori. Est autem fides pacto͂is qn̄ aliq͂s ꝓmittit alicui fidē q͛ eā ducet si ꝓmiserit eū rem secū habere. vel etiā ꝑ ↄsensu. Fides autē ↄsensus ē qn̄ ꝛ si no͂ stringit manū corde tn̄ ꝛ ore ↄsentit ducē et mutuo se ↄcedūt vnus alij et mutuo se suscipiūt. Ex brocardo libro. xxx.

Accepisti illā in vxoreʒ tibi quā alter sibi desp͂osatam

habuéat dimitte illā q̄ nūq̄ p̄t tibi fieri lr̄ima ⁊ .xl. dies in pane ⁊ aq̄ qd̄ carenā vocāt cū .vij. sequētibꝫ annis peniteas. Lex .iij. salerni. ep̄o.

Licet p̄ter solitū ⁊ .j. ꝯ. t. t. r. q̄ si inter virū ⁊ vxorē lr̄im⁹ ꝯsensus interueniat de p̄n̄ti ita quidē q̄ vn⁹ alterum in suo mutuo ꝯsensu verbis ꝯsuetis exp̄sse recipiat vtroq̄ꝫ dicēte. ego accipio te in meam et ego accipio te in meū siue sit iuramētū interpositū siue nō nō licꝫ mulieri alij nubē et si nupserit etiā si carnalis copula sit secuta ab eo separi debꝫ ⁊ ut ad p̄mū redeat ec. distric. ꝯpelli. q̄uis aliť a quibusdā p̄decessoribꝫ nr̄is sit aliq̄n iudicatū. Idē ianuē.

Tua fraternitas nos ꝯsuluit et .j. de hijs vēo qui corā te sup desp̄osacōne facta p ꝯsensū mutuū de p̄n̄ti ꝯtrouersiam mouent et appellacōne pendēte quā ante sn̄iam vel ꝯgnicōnē cause ad se. ap. interponūt acciperūt alias in vxores h arbitramur. agēdū ut si amodo ī tali casu duxerint appellādū eis in ecc̄ia p̄blice interdicas ne an̄ decisionē cause aliud cōtrahāt m̄rimoniū. et si ꝯtra interdictū ecc̄ie publice factū venire p̄sūpserit m̄rimoniūꝫ tam p̄sūptuose ꝯtractū poteris irritaré. Inno. iiti. ep̄o.

Quas dudū ⁊ .j. de ꝯsuetudine q̄ diu in mutinē. obtinuit ciuitate vtrū si quis iuraret aliquā ducturū ⁊ citra carnis copulā desp̄osassꝫ si cōsequēter desp̄osasset aliā ⁊ ec cognouissꝫ p̄mo cognita adiudicaretur viro nō que p̄us extitit desponsata ⁊ .j. Nevero turpis sit ꝑs q̄ suo nō ꝯgruit vniūso et ecc̄ia mutin̄. tenē debeat h̄uiliter et suare qd̄ b̄ti petri sedē ⁊ suā metropolī sequi viderit et docē. in m̄rimonijs de cetero ꝯtrahēdis illō te volumus obsuare ut postq̄ inter lr̄imas p̄sonas ꝯsensus lr̄imus interuenerit de p̄senti q̄ sufficit in talibꝫ iuxta canonicas sanctōnes et si solus defuerit cetera etiā cū ip̄o coitu celebrata frustrantur. si p̄sone iūcte lr̄ime cū alijs postea de facto contrahāt prius quod de iure factū fuerat non poterit irritari.

De cōditionibꝫ appositis in desp̄osacōe vel in alijs cōtractibꝫ

Rex. ꝯci. affricano.

Quicūq̄ꝫ sb̄ ꝯdicōis nomine aliquā desp̄osauerit ⁊ eā relinquē voluerit dicimus q̄ frāgatur ꝯdicō et desp̄osacō irrefragabiliter teneatur. Greg. ep̄o spoletan̄.

Cum sit p̄priū et .j. h. p̄sbiter conquestus est

diaconē quendam manumisisse duo mācipia sub hac cōditiōe ut monachi fiēnt et in eo mōsterio ubi ip̄e fuerat p̄manerēt adiciēs ut si q̄s ꝯtra facēt suituti iterū sb̄ dētur atꝫ vnū ex hijs hac ꝯdicōne despecta mōsteriū deseruisse et se inter clericos sociasse. tu ergo si ita esse repereris sic te exhibe ut nec illi mōsteriū deserendi sit facultas et manumittētis volūtas nō valeat p̄teriri. Alex. iij. panormitano

De illis et .j. ar̄ep̄o.

Si vero aliq̄s sb̄ hmōi verbis iuramētū alicui mlieri p̄stitit. ego te in vxorē accipiam si tātū michi donaueris reus piurij nō habebitur si eaꝫ nolētē sibi soluē qd̄ sibi dari petijt nō accepit in vxorē nisi ꝯsensus de p̄n̄ti ā carnalis sit inter eos ꝯmixtio sb̄secuta.

Uerum cū alicui Idem. ecc̄ie possessio quelibet interposita ꝯdicōe donatur a donatore donū postea reuocari non p̄t nisi forte tali sit ꝯditione collatū q̄ ea cessante debeat reuocari. Urbanus .iij.

Sup eo vero qd̄ postulasti vtrū ille q̄ in quādam mulierē ꝯsensit si pater eius suū p̄staret assensum sit ad ꝯsūmandū m̄rimoniū ꝯpellendus. R̄ndem⁹ q̄ cū ꝯsens⁹ liber dici nō possit q̄ in alienō arbitrio reseruatur ac ꝯdicōeꝫ ip̄am canōica nō improbēt instituta nisi volūtas p̄ris post

modū intercedat nequaq̄ cogendus ē ad m̄rimoniū cōtrahēdū. nā licꝫ alex. p̄p̄a r̄nderit q̄ sp̄osalia interposita cōditione cōtracta ip̄a nō iplēta si ꝯsensus de p̄senti intercedat vel carnalis copula sb̄seq̄tur dissolui nō debēt ꝫ firmiť obsuari nequaq̄ ē nr̄e diffinitioni adūsū cū hmōi ꝯsens⁹ nō sit de p̄n̄ti habēdus licꝫ p verba de p̄n̄ti euidētius exprimatur qui in alieno arbitrio nō habito ꝫ habēdo ꝯsistit.

Innoc. iij. masican̄. ep̄o.

Per tuas lr̄as intimasti q̄ cū quedā mulier. p. noīe. n. postulaēt in virū asserens inter se mutuū de p̄n̄ti cōsensū interuenisse et carnalē copulā accessisse vir ip̄e q̄uis ꝯtracta sp̄osalia ⁊ carnis copulā nō negaret asserebat se tn̄ illā in vxorē ducē nō teneri q̄ sp̄osalia inter ip̄os sb̄ hac fuerūt ꝯdicōne ꝯtracta si p̄r eius ⁊ patrin⁹ sp̄osalibꝫ ꝯsentirēt. ꝫ ip̄i q̄ cito nouerūt ⁊ sp̄oso ꝯtradixerūt ⁊ sp̄ōse. veruꝫ mlier replicabat q̄ licꝫ fides p̄stita fueit ab vtroq̄ꝫ sb̄ ꝯditione p̄scp̄ta nō tn̄ sibi fuerat a p̄re viri vel p̄rino aliq̄n ꝯtradictū ⁊ an̄ tpus ꝯtradictōis exp̄ssuꝫ a testibꝫ ⁊ post dicebat inter se carnalē copulā accessisse et .j. ꝯ. t. t. r. q̄ cū liq̄do ꝯstet q̄ post ꝯtracta sp̄osalia carnalis ē inter eos copl̄a sb̄secuta p̄ m̄rimonio ē p̄sumēdum q̄ videtur a conditione

ostposita recessisse nam et si probatū sit q post q̄ pater et patruus viri otradixere spōsalibus idē vir mulierē illā carnali ouīctōne ognoueit nō ē tñ aliquo modo pbatū q anq̄ ipe ognouisse eandē pater eius et patruus otradicē curauissent. Greg. ix.

Si odicōnes otra sbam ouīgij inserātur puta si alter dicat alteri otraho tecū si generacōnē plis euites. vel donec inuemā aliā honore vel facultatibꝰ digniorē. aut si p questu adulterādam te tradas. mr̄imonialis otractus q̄tūcūq3 sit fauorabilis caret effcū. licz alie odicones apposite in mr̄imonio si turpes aut impossibiles fuerint debeāt ppter fauorē eius p nō adiectis hrī.

Qui clerici vel vouentes matrimoniū contrahere possunt.

Alex. iij. remē. are.

Vt diacono q̄m sabbato scō aliū diaconem vulnerauit et vxorē accepit. hoc. t. pru. r. q si otrito et hūiliato corde ad ecciaz redire voluerit dimissa illa quām accepit in vxorē et absolucōe obtēta inūcta sibi pñia de vtroq3 excessu post eā pactam dispēsatiue poteris ei diaconatus officiū reddē et si pfecte vite et ouīsacōis fuerit eū in pr̄sbiterū ordinare. Sub diacono nū autē siue hoīem interfecerit siue nō mr̄imoniū nō posse otrahē sacroꝝ canonū cēsura demōstrat. Idē cenoma. epo.

Ex lr̄aꝝ tuaꝝ tenore accepimꝰ q lator pñtiū in sb diaconatus officō ostitutꝰ quādā sibi in ouīgiū copulauit quā eūdē p. abiurare fecisti. sup quo pru. t. in dño omēdamus mādātes. q. si ad ordinē trāsire voluerit et tibi post laudabilē ouīsacōz ipius visū fuerit eū ad maiores ordies p mouerī ocedas. q si ad religionē se trāsferre noluerit eū neq3 in sb diaconatu mīstraē neq3 ad vlteriores pmittas ordines pmoueri. in mīoribꝰ tñ ordinibꝰ poterit mīstraé.

Idem wigorié. epo.

Memimmus et J. Rñ. q si quisq̄ qui se religioni deuouit et habitu suscepto pfessionē fecit postmodū sibi aliquaz copulauerit est cogēdus ab ea recedē et ad ecciaz cui se cōtulit sine otradictōne trāsire. verum si nec habitū suscepit nec pfessionē s3 votū solūmō fecit et se ad religionē trāsiturū pmisit licet postea mr̄imomū otraxerit nō ē cogendus ad religionē trāhē et mr̄imoniale votū rescindē. Idē

Consuluit lucen. epo. nos. t. f. quid faciēduz sit de nobili mliere q̄ vestibꝰ p̄ciosis abiectis mutauit habitū et de manu p̄sbri velamē assūpsit s3 nō renūciauit pprijs nec intrauit claustrum nec in manu alicuiꝰ epi abbatis vel abbatisse aut sup altare pfessa ē vl obediētiā pmisit. postmodū vero elapso anno abiecto religionis habitu cuidā p. nobili nupsit. osul. t. t. r. q sic simplex votū mr̄imoniū impedit otrahēdū et nō dirimit cōtractū. ita habitus sine pfessione susceptus ne cōtrahatur impedit s3 otractum nequāq̄ dissoluit. Idem.

Veniēs ad pñtiam nr̄am .m. heremita pposuit q .J. mulier cuidā viro absenti fide data se nupturā pmisit s3 postmodū audiēs plura de seueritate ipsiꝰ et noluit copl'ari. cū itaq3 timēt ne illi nubē cogētur in manibꝰ suis votū otinētie pmisit nō tñ locū aut vestem mutauit quo audito vir sibi aliā copulauit. Nos itaq3 attēdētes tutius ēē ut p̄fata mulier post fidē et votū simplicit' oblatū mr̄imoniū otrahat q̄ fornicacōnis reatū incurrat. .m. q̄. si plus nō pcessit sibi de fide mētita et voto violato congruā satisfactōnē indicas et ei cui vult in dño nubēdi licētiam tribué nō postponas.

Celestinus. iij.

Rursus quidē votū castitatis emittēs iurauit se quandam ducturū postea in vxorē Vnde a. f. tua requisiti arbitramur q cū simplex votū apud deū non minus obliget q̄ solemne p eo q iurauit temere

pniam agat et votū qδ deo fecit studeat obſuaē. qδ ſi poſt ꝙ hmōi pſtitit iuramentū ad nuptias motu ꝓprio ouolaſſʒ cū votū ſit ſimplex mr̄imomū impediat otrahēdū nō tn̄ diri mat iam otractū nichil ābiguitatis queſtio tua otinē vidr̄.

Anno. iij. litoneñ. ⁊ lubiceñ.

Inſinuāte] nobili epis. mliere nr̄o eſt aplatui reſeratū ꝙ a quibuſdā curialibꝫ ſuit regi legioñ. ꝓ ipius copla ſupplicatū. qδ cū ad oſangne orū eius noticiā puemiſſet ut maritū recipet ei ſb obteſtatione regia ſuggeſſerūt. ipa vero ꝙ tūc nollet nubere ꝓteſtans oſilū accepit ab eis ꝙ votū ꝓmittēt caſtitatis qδ in manibꝫ cuiuſdam de fribꝫ ſcī aug⁹. eo fecit adiecto tenoē ut in domo ꝓpria cū omī ſba ſua remanēt. Pane in eiuſdē oedis habitu biennio poſt ꝑmanſit licʒ id ſe inuitā feciſſe aſſerat ⁊ coactā nō tam metu regio ꝙ pentū ⁊ .J. Tandē attendēs ꝙ inuita votū emiſeit eo dimiſſo de pentū oſilio. p. michaeli publice fuit mr̄imomaliter copulata de quo ꝗtuor ſuſtulit filios tpe ꝓcedēte et .J. Nos igitur attēdētes ꝙ in emiſſiōe voti qδ pceſſit nulla vel modica coactō affuiſſet quā pacīa ⁊ pſeuerātia ſequētis tpis penitus effugauit et ꝙ ſbſequēs oiūctō potius ini qua fuit ⁊ violēter extorta. m.

q. ſi pmiſſis veritas ſuffragatur pfatā mulierē ad male dimiſſum religiōis habitū reſumēdū ⁊ ſuādū qδ vouit monere ⁊ inducē ꝓcuretis et ſi opus fuerit ꝑ cen. ec. cohcere.

De eo qui duxit in matrimonium quā polluit p adulterium

Alex. iij. abbati ſcī albani.

Propoſitū ē nobis ꝙ vir quidā vxorē habens ſibi aliā hmōdi rei inſciā copulauit ſʒ pma mortua nititur diſcedē a ſcda ⁊ .J. Licʒ aūt in canōibꝫ habeatur ut nullus copulet mr̄imonio quā pus polluēat adulterio et illā maxie cui fidē dederat vxore ſua viuēte vel q̄ machinata ē in mortē vxoris. qr tn̄ pfata mlier erat inſcia ꝙ ille aliā hr̄et vxorē viuētē. nec dignū ē ut pdcūs vir q̄ ſciēter otra canones venerat lucrū de ſuo dolo reportʒ. oſul. t. t. r. ꝙ niſi mulier diuorciū petat ad peticōnē viri nō ſūt aliq̄tenus ſepādi. Idē abbati de fontibꝫ

Significauit nobis. o. andegaueñ. ⁊ .J. M. q̄. ſi tibi oſtiterit ꝙ eidē. o. tāta vis illata fuerit ꝙ nō ſpōte i pmā oſenſerit nec poſt pſtitū iuramentū ipam carnaliter ognouerit ꝓpter h nō dimittas q̄n ad aliā quā poſtea in vxorem accepit reuertēndi liberā tribuas facultatē. alioq̄n ſibi ne ad ſcdaʒ reuertatur ſb interminacōne anathātis inhibēs

des ei licētiā ducēdi aliam in vxorē. Idē baraň. epo.

Super eo qδ q̄ſiuiſti an liceat alicui cū ea otrahē mr̄imonū quā vxore ſua viuēte ſibi de fcō mr̄imonio copulauit. t. r. ꝙ ſi adultera eſt in mortē vxoris aliq̄d machinata ſiue fidē dedit ꝙ ea defuncta hāc eēt ducturus ſm canones ab eius oſorcō ꝓhibetur ⁊ ſi ꝓhibicō ꝑpetuo ē ſuāda. Clemēs. iij.

Ex lr̄aꝝ tuaꝝ inſinuacōne accepimus ꝙ. t. uxorē ſuā in adulterio depħēſam de tui āñceſſoris aſſenſū abiecit q̄ poſtmoδ accepit habitū mōchalē. ſʒ dcūs. t. añꝙ illa dece deret aliā ſupinduxit ⁊ plureſ ſuſcepit filioſ ex eadē ⁊ .J. f. t. t. r. ꝙ illos debes ab inuicem ſepare. idē vir vero indicta ei de adulterio pnīa aliā ducē

poterit in vxorē. Idē.

Cum hr̄et vxorē lmaʒ. a. noie. J. lator pn̄tiū cū. m. adulterīū ꝑpetrauit. cūqʒ ſuper hoc ſuiſſʒ in ius vocatūs abiurauit adulterā ⁊ poſtmoδ iuramēto otēpto viuēte lr̄ma cū ea mr̄imomū otrahē ⁊ ipi diu cohabitaē pſūpſit. demū p dicta. a. de pn̄ti luce ſubtracta meoratus .J. cū adultera p decēniū ē moratus de qua. x. filios ꝓcreauit. Tale ergo damus oſul'. t. rn̄ſū ut ſepentur ōnino ⁊ eis iniūcta pnīa ꝑpetua otinētia indicatur pſtī cū in dies ſuos ābo pceſſerit et tam diu publice i adulterio ⁊ piurio ex ēta ſcīa pdurantes eccīam i graui ſcādalo ꝑturbauerit. Noſti eni ꝙ leo ꝑpa ſtatuit ut null⁹ ducat in mr̄imomū quā adulterio polluit. et ꝙ ſʒ plus ꝓceſſuʒ fuit ꝗ ſi fides pſtita dūtaxat fuiſſʒ adultere ut defuncta lr̄ma eam ducēt in vxorē cū eadē etiā viuēte ꝗſi mr̄imomaliter mechꝫ mechus adherē pſūpſit ⁊ ſacramētū ſuū temē violaē. qδ utiqʒ onubīū ubi etiā nulla interceſſit religio iuramenti tā gg̃. ꝑpa ꝗ tribur. ſmod⁹ deteſtatur ⁊ vtrūqʒ hoc mō oiūctum pcepit publice pnīe ſbici ac ꝑpetuo ſine ulla ſpe cōiugīj pmanē nec aliqδ eiſdē .J. et. m. admiculū afferunt ut ſil' maneāt q̄ decēnio cohabitauerit ad inuicē ac. x. filios ſuſceperint. cū multiplicitas ꝓlis ita ſuſcepte magis eorum crīmē exaggēt. ⁊ diuturnitas tpis pccm nō minuat ſʒ augmētet. ſollicitudīs tn̄ tue intērit ut uterqʒ liberis ſuis ſm ꝙ eis ſuppetūt facultates neceſſaria ſbminiſtret. Inno. iij.

Epo ſpoletano.

Significaſti nobis ꝙ cū. p. ciuis ſpoletanus quādaʒ mlierē duxiſſʒ lr̄ime in vxorē ea relicta cuidā mētrici adheſit ⁊ .J. verū cū vxor iphius viā eēt vniūſe carnis ingreſſa mētricē cui adheſerat deſpōſauit. Nos igitur inq̄. t. t. r. ꝙ ñ alt' eoꝝ i mortē vxoris defuncte fuit machinatus vel ea viuēte ſibi fidē dederit de mr̄imonio cōtrahēdo lr̄imū iudices mr̄imonū ſupdictum. excōicato munus abſolucōis ſi petierit iuxta formā eccīe impēſurus.

Ite mesan. capitulo.
Uenies ad p̄ntiaʒ nr̄am .S. laicus humili insinuacōne mōstrauit q̄ cū in ciuitate le= monicen. quādā sibi m̄rimo nialiter copulasset ab ea rece= dens mesanā aduenit ubi .M. mulierē inscia͂m q̄ aliā h̄ret uxorē sibi solēniter copl̄auit verum cū eidē fuisset p̄nia iniū= cta ut ad l̄timā rediret vxo= rem et ipe ꝓpter h̄ in suā p̄riaʒ rediisset vxorē suā inueniens carnis debita p̄soluisse ad me sanā rediit ciuitatē et sup̄dcē .M. tāq̄ l̄time cohitauit vxo ri et c̄. licʒ autē viuente vxore l̄tima p̄dcām .M. sibi copl̄are nequiuerit in vxorē. q̄r tn̄ vxo re defuncta utpote a lege ipsi us solutus in eādeʒ .M. de no= uo potuit m̄rimonialiter ꝯsen tire dūmodo nō p̄stiterit fideʒ adultere vel machiatus fuerit in mortē vxoris .M. q̄. si ē ita ei dem .S. ut sup̄dcē .M. affecū ad hereat ꝯiugali licētiā ꝯceda=

Significatis. Greg. ix. fratri .R.
Si quis vxore viuēte fi de data p̄misit aliā se ductu= rū vel cū ipa de facto ꝯtraxit si nec ante nec post l̄tima eius sup̄stite ꝯgnouit eādē q̄uis utriqʒ ipoꝝ ꝓ eo q̄ in h̄ g̃ui ter deliquerit sit p̄nia iniūgē da nō ē tn̄ m̄rimoniū q̄d cum ea ꝯtraxit post vxoris obituʒ dirimēdū. Ceterū tolerari nō debʒ si p̄us vel postea dum vixerit vxor ipius illā adul= terio polluisset.

De coniugio leprosorum.

Alex. iij. cātuar. arc.
Peruenit ad nos q̄ cū hij qui lepre mor= bū incurrūt de ꝯsuetudie g̃nali a ꝯūsacōne hoim̄ sepentur nec vxores viros nec viri vx ores taliter egrotātes secūt̄. q̄m igitur cū vir et vxor vna ca ro sit nō debʒ alter sine altero esse diutius. M. q̄. ut vxo͂es vi ros et viri vxores q̄ lepre mor bū incurrūt sequātur et eis cō iugali affectōne mīstrēt solli citis exhortacōib; inducē nō postponas. si vēo ad h̄ induci nō poterūt arti9 eis iniūgas ut utrq̄ʒ altero viuēte ꝯtinētiā s̄uet. q̄ si mādatū tuū s̄uaē cō tēpserint viculo excōicatiōis astrīgas.

Alex. iij. de baron.
Quoniā nemini licʒ exce pta cā fornicacōnis vxorē di= mittē ꝯstat q̄ siue mulier lep̄ p̄cussa fuerit seu alia graui in firmitate detēta nō ē a viro ꝓ= pterea sepanda vel etiā dimit tenda. leprosi aūt si ꝯtiné no= lūt et aliquā q̄ sibi nubē velit in uenerint liberū ē eis ad m̄ri= moniū ꝯuolare. q̄ siue virū si= ue vxorē leprosū fieri ꝯtige rit et infirmus a sano carnale debitū exigat g̃nali p̄cepto apli q̄d exigitur ē soluendū. cui p̄cepto nulla in h̄ casu ex= ceptio inuenit̄.

Urbanus. iij.
Litteras epo floretī. et c̄. q̄r postulasti vtruʒ si post spōsalia de futuro inter l̄timas p̄sonas ꝯtracta anq̄ a viro m̄lier traducatur alter eoꝝ lepre morbū incurrat a= lius ad ꝯsūmādā copulā ma ritalē ꝯpelli debeat. R̄ndemus q̄ ad eā accipiēdā cogi non dʒ. cū nōdū inter eos m̄rimo niū fuerit consūmatū.

De natis ex libero ventre.

Adrianus p̄pa salczburgen. arep.
Dignū ē et c̄. Sane iuxta v̄bū a= postoli sic in xp̄o ih̄u neq̄ʒ lib neq̄ʒ s̄uus ē a sacris ecc̄ie remouēdus ita nec int̄ seruos m̄rimonia debēt ulla= tenus ꝓhiberi. et si ꝯtradicē tib; dn̄is et inuitis ꝯtracta fu erint nulla racōne sūt ꝓpter h̄ dissoluēda. debita tn̄ et ꝯsueta s̄uicia nō debēt minus ꝓpriis dn̄is exhiberi.

Alex. iij. ep̄o et p̄ori mortarien.
Proposuit nobis .M. mu lier q̄ cū vir eius cū ea diuti9 p̄mansisset notā ei ꝯdicōis ob iecit asserēs eā esse ancillam quā liberā eē credebat cū eaʒ duxit in vxorē et c̄. M. q̄. si cō stiterit q̄ idē vir p̄fatam m̄li erem post q̄ istā audiuit esse ācillā carnaliter ꝯgnouit ip= sū monicōne p̄missa ꝯpellas ut eā sic vxorē maritali affe= ctione ptractet. si vero aliter fuerit et s̄niam diuorcij p̄ferre ꝯtingat mulieri pecuniā quā p̄fato viro p̄ dote ꝯcessit resti= tui faciatis.

Urbanus. iij. ari minen. epo.
Licet et c̄. Sane sup̄ eo q̄d fuit ꝓ= posituī an mulier possit diuor= tiū postulare ꝓ eo q̄ vir cū q̄ ꝯdicōis sue ignara ꝯtraxit s̄= uus mōsterij ꝓponatur. cū e= cōtra ideʒ vir p̄rem suū cuius ꝯdicōnē s̄m leges ꝓiucie se= quētur tp̄e mortis ꝓ libero se gessisse et iā elapso decēnio nec p̄ris nec suo noīe se stat9 ꝯtrouersiā passum ꝯstanter affirmet. videtur nobis racō= ne tp̄is et fauore lib̄tatis ꝓ p̄= te viri securius iudicādum.

Innoc. iij. h. epo.
Ad nr̄am noueris audiē tiam p̄uenisse q̄ .G. p̄sbr. card. ap. se. le. R. militeʒ a muliere quadā ꝓpter ꝯditionis sepa uit errorē. Ideoq̄ʒ .M. q̄. si ꝯsti= terit q̄ miles ignorāter ꝯtra= xit cū ancilla ita q̄ post q̄ in= tellexit ꝯditionē ipius nec fa cto nec v̄bo ꝯsensit in eandē ꝓpter q̄d p̄ card. eūdē ab eius fuerit ꝯsortio sepatus ꝯtrahēdi cū alia liberā ipi ꝯcedas aūcte apostolica facultatem.

De coniugio seruorum.

Greg. ix.
Ad decēs esse cre= dimus ut ꝓ genitī ex lib̄ta si= ue libera filij ad s̄uiciū retra= hātur. Propterea tibi p̄cipi9 ut si documenta nulla sint ab ecc̄ie p̄te q̄ documētis hmōi de beāt obuiaē ab eius molestia sine aliqua retractatiōe ꝯpe= scas eandē. durū est eni ut si a= lij ꝓ mercede lib̄tates tribuūt ab eccl̄ia a q̄ tueri debēnt reuo cētur.

Alex. iij. salernita. epo.

et qui defendē me tenetur me nō dʒ impugn̄re. ff. si ꝓuītꝰ vē. l. altiꝰ. ff. de odic. indebi. frater a frē. et. xxvi. di. vna tm̄. et. xxv. di. c. ul. et. xi. q. i. siluester. ff. de fideiuſ. tutor. et. xlij. di. ℭ. i. ff. de adm. tu. q̄tiens. ℭ. ij. ff. de neg. g̃. ſi pupilli. ℭ. videamus. ſecus in marito q̄ alioſ ab vxore ꝓhibē dʒ. iij. q. vi. q̄ꝑuis. ſo. in p̄miſſo gn̄ali ſupꝑpletur n̄ ſit tale factū qd̄ ſibi ſoli ex officō ꝯpetebat.

a Trū autem filij. ſcʒ duoꝝ cōpatrū.

b Poſterius. p̄mus canon ē. xxx. q. iij. poſt ſuſceptū. et dʒ eē paſcalis p̄mi. licʒ in quibuſdā libris dicatur paſcalis ſecūdi. canō poſterior editus ē. e. cā. et. q. e. ſup quibus. qui corrigit p̄mum ut h̄ dic̄. ſʒ canon iſte ita p̄t legi q̄ teneat ꝓut ibi exponitur. ſʒ alex. aliter illū intellexit ut h̄ pʒ.

De cognacōne ſpirituali.

Utrū autez filij an̄ vel poſt ꝯp̄rnitatē geniti poſſunt ad inuicez copulari canones ſm̄ diuerſorum locoꝝ ꝯſuetudines ꝯtrarij inueniūtur. et licʒ p̄mus canon exinde editus poſt ꝯp̄rnitatē natos ad inuicē copl̄ari ꝓhibeat alter tn̄ canon poſterius editus p̄mū videtur corrigē p quem ſtatuitur ut ſiue ante ſiue poſt ꝯp̄rnitatē geniti ſūt ſimul p̄nt ꝯiūgi excepta illa pſona dūtaxat p quā ad ꝯp̄rnitatē puenitur. vnde nobis vid̄r ut ſm̄ poſteriorē canonē debeat obſeruari niſi ꝯſuetudo ecc̄ie q̄ ſcādaluʒ generet aliter ſe hr̄e noſcatur.

Idem eidem.

Si vir vel mulier ſcienter vel ignorāter filiū ſuum de ſacro fonte ſuſcepit an ꝓpter h̄ ſepari debeāt nos ꝯſulē voluiſti. ꝯſul. t. t. r. q̄ q̄ꝑuis gn̄alit̄ ſit inſtitutū ut debeant ſepari. quidā tn̄ hūanius ſentiētes aliter ſtatuerūt. Jdeo nobis vid̄r q̄ ſiue ex ignorātia ſiue ex malicia id fecerint non ſūt ab inuicē ſepandi nec alter alteri debitū debʒ ſb̄trahē niſi ad ꝯtinētiā ꝯſuandaʒ poſſint induci q̄ ſi ex ignorātia fcm̄ id eſt eos ignorātia excuſaē vid̄r. ſi ex malicia ei ſua fraus p̄rocinari nō debʒ nec dolus.

Dē vigilien. epo.

c Scādalū. hug̃. dicit q̄ alexander male dixit h̄ q̄ innuit h̄ q̄ lĩme cōiūcti debeāt ſepari qd̄ eē nō dʒ ꝓpter iniquā ꝯſuetudinē vel ſcādalū q̄ a deo ſūt ꝯiūcti et quos deus ꝯiūxit hō nō ſepat. xxxiij. q. ij. quos deus. et ē ar. p eo. s. d̄ ſpō. du. c. ul. ubi nō ſtatur ꝯſuetudini ſʒ potius iuri. ar. ꝯ̄. q̄ cōſuetudo reddit pſonas lĩmas ad ꝯtrahēdū illegitias. j̄. e. ſup eo. et. s. de cle. ꝯiu. cū olim. et ar. xxxij. di. placuit. ſo. p̄t dici q̄ h̄ locū hʒ ī mr̄imonio ꝯtrahēdo ut ꝓpter ſcādalū ipediatur mr̄imoniū qd̄ al's lĩmū ē ſʒ nō dirimitur iā ꝯtractū ꝓpt̄ ſcādalū et h̄ ſatis pʒ ex ꝯſultacōne. et nō dic̄ alex. q̄ ꝯiūcti ſepentur. ſʒ rn̄det q̄ ꝯiūgi nō debēt ſi ſcādalū eſt. nā multa fieri ꝓhibētur facta tn̄ manēt. s. de iur̄iur̄. quēadmodū. et. s. de regul̄. ad aplicā. et. xxx. q. v. ℭ. ſʒ obicitur. et ar. xv. q. i. ℭ. ul. vel dic q̄ ꝓpter ſcādalum derogatur iuri ut ꝓpter ſcādalū ſepentur licʒ de iure nō debēnt ut j̄. e. ſup eo. ſʒ p̄mū veriꝰ vid̄r q̄ ꝓpter ſcandaluʒ mr̄imoniū qd̄ deo auctore in paradiſo inſtitutū fuit p ecc̄iaʒ diſſolui nō dʒ. xxvi. di. deinde opponitur. et ita remanʒ cōtraria illa dec̄. ſup eo. ſʒ intellige h̄ ꝓut ibi ſoluitur.

d Si vir. inſtitutū. xxx. q. i. c. i. et. ij.

e Statuerūt. xxx. q. i. dictū. de eo. ad l̄imīa.

f Subtrahere. ſʒ nunquid p̄t exigere. p̄t dici q̄ ille qui hoc fecit ignorāter poterit reddere et exigere q̄ non peccauit. qui vero ſcienter ſatis vid̄r q̄ nō dʒ exigē ſʒ reddē tenetur. tn̄ nō inueniꝰ ꝓhibitū in hoc caſu q̄ non exigat g̃ nec nos ꝓhibeamꝰ.

g Ignorātia ꝓbabili al's nō excuſaretur a pc̄co. s. de eo q̄ fenūs epi. c. i. in fi. et j̄. de cle. ex. in. apl̄ice. et ē ar. h̄ q̄ ignorātia excuſat ut ibidē. et. i. q. iiij. ℭ. ul. et. viij. di. ꝯſuetudo.

h Patrocinari. s. de eo q̄ dux. in mr̄i. c. i. et j̄. de collu. audiuimus. xxx. q. i. dictū. et. s. de R̄e p. ſedes aplica.

i Sup eo alterū. s. e. c. i. et. xxx. q. iij. ſup quibꝰ.

k Separe. q̄ ꝯtra canōes ꝯiūcti ſūt vn̄ ſepandi ſūt. x. di. vides. et ℭ. de le. nō dubiū. et. xxxv. q. iij. cōtradicimus.

l Metropolitane. ſic. xij. di. de hijs. ſʒ ꝯ̄ vid̄r q̄ ꝯſultacō romane ecc̄ie potius ſit ſequēda. de ꝯſe. di. iiij. de trina. xi. di. qui neſciat. in fi. ꝯ̄ria intellige de forma ſacr̄oꝝ ſuāda quā quilibʒ tenetur ſuare et credē ꝓut tenʒ romana ecc̄ia j̄. de h̄reti. ad abolēdā. i. R̄n. Jtē eſt ar. q̄ p̄us recurrendū eſt ad cōſuetudinē metropolitane ecc̄ie q̄ aliaꝝ ad quarū cōſuetudinē recurrendū eſt. s. d̄ cenſi. ſup eo. de mū ad romanā. ar. ff. de le. de quibꝰ. vel potius ad ius ſcp̄tū p̄mo. s. de trāſac. c. ul.

Super eo quod a nobis tua fraternitas requiſiuit de duoꝝ cōpatrū filijs. R̄n̄demus q̄ ſi tales filij fuerint per quoꝝ alterū vel utrūqʒ parentes ad ꝯp̄rnitatem venerint eos coniungi nulla ratione ſuſtineas et ꝯiūctos pontificali autoritate non differas ſeparare. Ceterum ſi per neutrū illoꝝ ad cōpaternitatē ventū fuerit de hijs te volumus conſuetudinē tue metropolitane eccleſie vel aliaꝝ circūpoſitaꝝ inquirere et diligentius imitari. ita q̄ ſi eiuſdem eccleſie cōſuetudo habet inter eos non ſuſtinere coniugiū fieri nec factū firmitatis robur habē. tu ſimili modo in ecc̄ia tibi ꝯmiſſa ꝯiugiū hmōi fieri nō pmittas. et ſi quos taliter ꝯiūctos inueneris iuxta earūdem ecc̄iaꝝ conſuetudinē ipſos ſeparari ab inuicē nō dimittas. Uerum ſi de ꝯſuetudīe habeatur ut talia coniugia pmittantur id in eccleſia tua diſſimulare poteris ita q̄ nec contradicē nec tuum videaris p̄ſtare aſſenſū. q̄ ſicut graue eſt antiquā ꝯſuetudinem circūadiacentiū eccleſiaꝝ ſup hijs cōtēnere ſic quoqʒ grauius videtur ſi propter eas huiuſmodi coniugijs tuū indulges aſſenſuʒ cum poſſet ſic in exemplū aſſumi. Clemens. iij.

m Conſuetudo. et intellige de tali cōſuetudine que ſcandalum generet niſi fuerit obſuata. s. e. c. i. in fi. et ſurgit cōſuetudo iſta ex quadam affinitate ꝯtracta ex cōpaternitate vnius filioꝝ ut etiā alij ꝯiūgi nō poſſint ꝓut olim obſeruabatur ſcd̄m intellectū alexā. ut. s. e. c. i. et. xxx. q. iij. poſt ſuſceptū. licʒ illud ius immutatū fuerit ut om̄es poſſint ꝯiungi p̄ter illas pſonas quibus mediātibꝰ cōp̄rnitas ꝯtracta fuerit. xxx. q. iij. ſup quibꝰ. et. s. e. c. i. et ſic ſi ſcandalū magnū ſit in aliquo loco q̄ tales ꝯiūgātur vel remaneāt ꝯiuncti adhuc ꝓpt̄ ſcandaluʒ ſuabitur ibi illud nō obſtāte ꝯſtōne q̄ emanauit p oſtea in cōtrariū vn̄ forte ſi modo p̄t dici ſi in aliquo loco eſſʒ magnū ſcandaluʒ et horror q̄ aliqui cōtraherent in q̄nto gradu illud nō tolerarettur nō obſtāte ꝯſtōne illa j̄. de ꝯſang̃. et affi. nō debʒ. q̄ ꝓpter ſcandalū multa etiā ꝯtra ius obmittūtur ergo mlto fortius ubi alia racō ſbeſſe vid̄r et ita h̄. et. s. e. c. i. in fi. Scādaluʒ ipedit mr̄imoniū ꝛ dirimit. et eſt ſil̄e q̄ cōſuetudo facit aliquē illĩmū ad eligendū. s. de cle. ꝯiug̃. cū olim. In ꝓhibicōne talis matrimonij nullū eſt pc̄cm ergo ſi ſcandalū ē q̄ coniūgātur ꝓpter ſcandalū ꝓhibentur. ar. j̄. de noui ope. nūci. cū ex iniūcto. ſʒ ſi nulla ꝓhibicō vn̄q̄ fuiſſʒ inter tales pſonas contractū mr̄imoniū non debet diſſolui ꝓpter ſcandalum q̄ talis diſſolutio ſine peccato mortali fieri non poſſet. ar. p̄dicte dec̄. cum ex iniuncto. B. quidaʒ tamen volunt intelligē verſiculū iſtum. ita q̄ ſi eiuſdem ecc̄ie ꝛ c̄. de p̄mis pſonis de quibus p̄miſit in p̄ncipio capituli q̄ inter eos de quibꝰ ſecūdo dicitur licitū eſt mr̄imoniū. ut. s. e. c. i. nec de tali mr̄imonio dic̄ alex. q̄ ſit diſſimulādū ne i exēplū trahat̄ cū ecc̄ia tl̄ia mr̄imonia approbet. ſʒ verius credo p̄mū dictū. verūtamē ſi ꝯſuetudo habet ut poſtq̄ ꝯtracta ſūt tolerētur poterit iſte diſſimulare ita q̄ nec ꝯſentiat nec ꝯtradicē videatur ꝓpter racōʒ q̄ j̄. ſeq̄tur tacite hētur et merito cū nullū ſbſit impedimētū.

n Diſſimulare. talis diſſimulacō loco approbacōis ēt neqʒ ꝯſentit neqʒ negat. ff. d̄ re. iur̄. q̄ tacet. q̄nʒ tn̄ taciturnitas hētur ꝓ ꝯſenſu. de ꝯſe. di. iiij.

o Cōtradicē. nō q̄ ta. liiij. di. ſi ſuꝰ. s. de p̄ſūp. nōne. et aliq̄n ꝓ ꝯtradictōne. de ꝯſe. di. iiij. cū ꝓpuulis. ff. de ꝓcur̄. filiuſfamilias. ℭ. in uitū. lxv. di. ſi forte.

p Circūadiacētiū. ꝛ ita viciōꝝ locoꝝ nō ē ꝯtēnēda ꝯſuetudo imo ſuāda ne ſi ꝯtrariū fiēt ſumētur inde exēplū q̄ cū iſta ꝯſuetudo ſit honeſta nō dʒ iſte videri auctor ut alij recedāt ab iſta ꝯſuetudine et ita taceat ſi ſine ſcandalo id ſuſtineāt.

q Aſſumi. ab alijs qui talia ꝯiugia nō ꝯtrahūt de ꝯſuetudine.

a Martinus. p ꝯnubiūʒ. i. p carnalē copulā. xxvij. q. ij. agatoſa.

b Caro. xxx. q. iiij. ſciſcitatur. et. c. ſi quis ex vno.

c Eius. i. lotarij. d Cū quo. ſcʒ lotario.

e Noſcitur. ſ. q̄ poſt mr̄imoniū carnali copula ꝯſūmatū in quo intellige quod d̄r h̄ ſi alter ꝯiugū ſuſcipit filiū alteriꝰ de ſacro fonte ambo ꝯiuges cōp̄res efficiūtur pentibꝰ infantis et ita vir ſuſcipieō filiuʒ alterius de ſacro fonte vxor mediāte viro cōmater efficitur pentibꝰ infantis et mater ſp̄ualis efficitur illius et ecōūſo. xxx. q. iiij. ſciſcitatur. ſi q̄s ex vno. ſi vō ꝯp̄rnitas mr̄imoniū p̄ceſſit ſiue carnalez copulaʒ puta ſuſcepiſti filiū berte ꝛ martini de ſacro fonte et poſtea ꝯtraxiſti cū teberga ꝛ eā cognouiſti vel licʒ ꝯtraxiſti nōdū tn̄ carnaliter illam cognouiſti q̄ꝑuis illā poſtea ꝯgnoſcas vxor tua nō efficitur ꝯmater pentibꝰ illius infantis q̄ nōdū eras effectus vna caro cū ea q̄ p vnionē carnis ꝯſequētē ꝯp̄rnitatē nō trāſitur ad vnionem ſp̄us p̄cedētē mr̄imōiuʒ vn̄ te mortuo ꝛ mortua vxore martini quoꝝ filiū anteq̄ hr̄es tebgam de ſacro fonte leuauēas martinus poterit habē tebergā in vxorē. xxx. q. iiij. qui ſp̄ualē. et. c. poſt obitū. et ſic teberga p̄t hr̄e duos ꝯp̄res vnum poſt aliū. vn̄ nota v̄ſus Que michi vel cuiꝰ mea natū fonte leuauit. hec mea cōmater fieri mea non valet vxor. Si q̄ mee natū nō ex me fonte leuauit. hāc poſt fata mea nō inde vetabor hr̄e. Sic q̄nq̄ facto ſuo alter ꝯiugū ſolemzat votū alterius puta vir q̄ volente vxore ordinem ſuſcepit. xxviij. di. q̄ ſūt.

Martinus bertā duxit vxorē tebergā ſibi copulauit lotarius q̄ berte et martini filiū de ſacro fonte ſuſcepit. l. vero et. b. ſb̄latis de medio. m. cū. t. p̄fata contraxit. Nos autē ꝯſul. t. t. duximus rn̄. q̄ cū ſm̄ verbū dn̄i vir et mulier efficiātur p ꝯnubiū vna caro liquidū ē tebergam nō poſſe mr̄imōialiter copl̄ari martino qui ꝯpater eius fuerat cū quo vna caro teberga noſcatur extitiſſe. Idem.

Contracto mr̄imōio inter. p. et. a. vxorē ſuam quidā ꝯſangnei eiuſdē. a. cōtra mr̄imonium obiecerūt q̄ eadē in p̄mo ſacrati ſalis pabulo filiū quōdā ꝯcubine ipſius. p. tenuit et. J. verū ſi conſtaret vera eſſe q̄ diximus nō ideo tn̄ ꝯtractū mr̄imoniū ſolueretur que res vix ꝯtrahēdo mr̄imonio impedimētū afferret. Jdeoqʒ. M. q̄ p̄fato. p. autoritate nr̄a iniūgas ut mēoratam. a. ſicut vxorē maritali affectōne ptractet et q̄ carnale debitū ab ea licēter exigat et pſoluat ſiue ipaʒ āte mr̄imoniū ꝯtractū cū. p. ſiue poſtea ꝯſtiterit hoc egiſſe dū tn̄ ſi in fraudē h̄ fecerit cā mr̄imonij ſepandi pn̄iam p p̄ſūpcōne accipiat mr̄imonio in ſua firmitate durāte. Jnno. iij. epo et ar̄diacono lincomen̄.

f Contracto. ſalis. de ꝯſe. di. iiij. ſal celeſtis.

g Cōcubine. quidam dicūt q̄ ille filius tm̄ erat filius ꝯcubine ipſius. p. de alio viro dicētes q̄ cōp̄rnitas cōtrahitur ꝓpt̄ illud ſacr̄m ſacrati ſalis ſʒ ſm̄ h̄ nulla fuiſſʒ q̄ſtio.

h Cōtrahēdo. ex h̄ videtur q̄ p illa q̄ p̄cedunt bap̄ma nō ꝯtrahatur cōpaternitas. ar. xxxij. di. ℭ. verū. in fi. ubi d̄r q̄ bap̄mus eſt ianua oīm ſacr̄oꝝ. Jtē ꝓpter cathecíſmū nō fit aliquis aptus ꝯtrahē mr̄imoniū. xxviij. q. i. caue. Jtē ſi quis decedēt ſine bap̄mo nō ꝓdeſſʒ ei cathecíſmus q̄n ꝓpetuo dānaretur. de pe. di. iiij. firmiſſime. et. c. nulla. et ſic ē adhuc membrū diaboli g̃ non p̄t eē ſp̄ualis filius. ar. ꝯ̄. q̄ ꝯtrahatur cōp̄rnitas p cathecíſmū. xxx. q. i. c. i. ubi d̄r q̄ a p̄mo pabulo ſacrati ſalis uſqʒ ad ꝯfirmacōnē ꝯtrahitur ꝯp̄rnitas p cathecíſmū ut. e. cā. q. iiij. ſi quis ex vno. de ꝯſe. di. iiij. in cathecíſmo. nā ꝛ xp̄iana d̄r poſtq̄ ē cathezizata. xxviij. q. i. caue. hug̃ dixit ſup illo. c. ꝓuenit. xxx. q. i. q̄ ſicut ſeptē ſūt dona ſp̄us ſancti ꝛ ita ſeptē dona bap̄mi et p q̄ōlibet illoꝝ ꝯtrahitur cōp̄rnitas ita q̄ impedit ꝛ dirimit. p̄mū ē collacō ſacrati ſalis. de ꝯſe. di. iiij. ex hinc. ſcd̄m aurū ꝛ narū linicō cū ſputo. di. e. poſtea tāgūtur. terciū in frōte ꝛ in pectore crucis ſig̃cō. di. e. poſtea ſignatur. quartū olei ſacri punctio. di. e. deinde. quintū ablucō baptiſmi. di. e. venit. ſextū in v̄tice criſmatis punctō a ſacerdote. di. e. poſtq̄ aſcendit. ſeptimū ꝯfirmacō criſmatis in frōte p epm. di. e. p̄ſbri. Et illi qui ſequūtur hug̃. dicūt q̄ ille filius nō fuit filius petri ſʒ tm̄ ꝯcubine. et dicūt hāc dec̄. nō tenē dato q̄ fuerit filius petri. Alij dicūt q̄ p tria ſacr̄a tm̄ ꝯtrahitur ꝯp̄rnitas videlicʒ p cathecíſmū baptiſmū ꝛ cōfirmacōnē. de ꝯſe. di. iiij. in cathecíſmo. xxx. q. iiij. ſi q̄s ex vno. et hec mlier nō tenuit illū filiū ad totū cathecíſmū ſʒ tm̄ ad immiſſionē ſalis qd̄ ſatis apparʒ p hāc l̄rām. alij dicūt q̄ licʒ ꝯp̄rnitas ꝯtrahatur p cathecíſmū p illā tn̄ nō dirimitur mr̄imoniū ꝯtractū ꝓut innuitur p hāc l̄rām tali racōne q̄ bap̄mꝰ ē ianua ſacr̄oꝝ oīm ut dictū ē in. ℭ. verū. xxxij. di. et. s. de p̄ſbi. non bap. c. i. et. ij. g̃ ſi ianua nō ē apta nullū ſacr̄m recipitur. Jtē alia racōe q̄ an̄ baptiſmū nō ē filius ecc̄ie q̄ ſine eo nullꝰ ſaluatur ut dictū ē. g̃ ſi non eſt filius ecc̄ie non ē filiꝰ ſp̄ualis et ſi nō eſt filius ſp̄ualis nulla p eū ſp̄ualis ꝯgnacō ē cōtracta g̃ p h̄ non dʒ mr̄imoniū ſepari. ſʒ certe etiā ꝯtra eos qui dicūt q̄ p catecíſmuʒ nō dirimatur mr̄imōiuʒ manifeſte faciūt illa duo. c. ſi q̄s ex vno. et. c. in catecíſmo. q̄ ibi eq̄pantur iſta tria catecíſmꝰ baptiſmus ꝛ ꝯfirmacō. vnde credo in hoc caſu cū. hu. q̄ ſi q̄s teneat aliquē in toto catecíſmo in q̄ vnus patruus dʒ eſſe q̄ ille ſit ꝯpater effcūs parētibꝰ infantis ſʒ hec mlier nō tenuit illū infantē n̄ in p̄mo pabulo ſacrati ſalis nec exp̄ſſe dic̄ l̄ra q̄ fuerat filius. p. et ideo dico q̄ catecíſmus ipedit ꝛ dirimit. Tan. dixit q̄ ꝯp̄rnitas p catecíſmū cōtracta inualida ē ad ſepacōnē mr̄imonij qd̄ ſatis p̄t tolerari racōe p̄dcā.

Ueniēs ad aplicam ſedē. c. anglicus et. J. m. q̄ ſi ꝯſtiterit. b. mulierē p̄dcā viri filiū de ſacro fonte leuaſſe an̄q̄ eā deſpōſaſſet vxorē vos inter eos diuorciū ap. poſt. celebretis. Jdē mg̃ro. s. canōico Hyſpanos herforden̄.

Duxit diſcreciō ꝯſulēdos an natus an̄ ꝯp̄rnitatē filiam ꝯpatris ſui vel ꝯmr̄is ſibi poſſit mr̄imonialiter copulaē et ſi ꝯtraxit an debeāt ſepari. et an ꝯſcij talis mr̄imonij teneantur illd̄ in publico accuſaē. ſup quo R̄n̄demꝰ q̄ hmōi pſone nō p̄nt mr̄imoniū ꝯtrahere et ſi ꝯtraxerit p̄nt ab inuicē ſepari et q̄ ꝯtractū ſcuerint debēt ecc̄ie illd̄ nūciare.

Ex l̄ris veſtris. Greg̃. ix. accepimus q̄ cū. m. mlier corā officiali cātuar̄. alanū petēt in virū et ſe affidatā ab eo ac carnaliter ꝯgnitā p teſtes ydoneos ꝓbauiſſʒ dcōrū tandē teſtiū depoſicōibꝰ publicatis idē. a. excipiēdo ꝓpoſuit q̄ eā habē nō poterat in vxorē p eo q̄ ipſū pater mlieris eiuſdē q̄ ſacerdos extitit baptiſauit. ſʒ cū idē officialis exceptione hmōi nō admiſſa diffinitiuā tulerit ſn̄iam ꝯtra ipſū et idē ad ſedē aplicā appellauit. M. q̄ ſi ē ita eūdē. a. ſup hoc ab impeticōe mlieris abſoluatis ipius eidem mulieri

i Ueniēs. de ſacro fonte. idē ſi tenuiſſʒ euʒ in catecíſmo vel in cōfirmacōne ut. s. e. px. dictū.

k Anteq̄. hn̄ dic̄ eſt. an̄q̄ q̄ ſi pꝰ ꝯtractū mr̄imoniū h̄ feciſſʒ nō ſepaētur mr̄imoniū ꝯtractū. s. e. ſi vir. et. xxx. q. i. ad limina. dictū. de eo.

l Hyſpanos. ſp̄ualē. p quā ꝯp̄rnitas ē ꝯtracta. s. e. c. i. et. xxx. q. iiij. qui.

m Poſſunt. ſp̄ualē. i. debet de iure. s. e. c. i. et. c. ſup eo. in p̄n.

n Nūciare. nō ar. q̄ denūciacō criminū ad oēs ſpectat et nō tm̄ ad p̄latos. Jtē pſone ille q̄ ſcīuerāt ꝯtrahi mr̄imōium nō admittūtur ad accuſacōnē mr̄imonij aut eē ad teſtificacōnē j̄. qui ma. accu. p̄nt. cū in tua. nō tn̄ repellūtur a denūciacōne ut h̄ pʒ et tn̄ h̄ ꝯſequitur idē p denūciacōnē in h̄ caſu qd̄ p accuſacōnē. non enī p̄t penitere ille cui denūciatur tale crimē n̄ remota vxore. xiij. q. vi. ſi res. ar. Jtē alia via excluditur et alia admittitur. ſic. s. de iureiur̄. quēadmodū. s. de deſpon. impu. ad diſſoluēdū. ar. ꝯ̄. s. de ꝓcura. tue. ubi de hoc.

o Ex l̄ris. baptiſauit. et ita fuit filius ſp̄ualis ipius ſacdotis. xxx. q. i. om̄es quos. ubi d̄ h̄. et. c. nō dʒ. et. q. iiij. ſi quis ex vno. ar. g̃ et filia illius viri effcā ē ſoror ſp̄ualis viri ac ſi ipſū ſacdos de ſacro fonte leuaſſʒ q̄ tūc illā hr̄e in vxorē non poſſʒ q̄ ea mediāte ꝯp̄rnitas eſſʒ ꝯtracta. s. e. c. i. et. c. ſup eo. et. xxx. q. iij. ſup quibꝰ. g̃ multo fortius cū ſit pater ſp̄ualis illius. ſʒ quid mouit iſtū officialē ad ſn̄iandū ꝓ mr̄imōio. hec potuit eē cā q̄ edictū de mr̄imonio ꝓhibitoriū ē. s. de ſpō. cū apd̄. ſʒ h̄ nō inueniebatur ꝓhibitū exp̄ſſis v̄bis de hijs q̄ baptizāt q̄ filij eorum cū talibꝰ nō poſſent ꝯtrahē ſʒ licʒ exp̄ſſe nō eſſʒ ꝓhibitū ſatis videbatur ex quo pater ē ipius ſp̄ualis. q̄ in eo qd̄ minus ē ꝓhibicō inuenitur in filio illius q̄ aliā de ſacro fonte leuauit. ſil̄e eſt qd̄ dicit

vrbanus nulla racōne ꝓhibitū eē inuenitur φ vir ⁊ vxor simul nō possint filiū alterius de sacro fonte suscipe·xxx·q·iiij·qȯ autē·ħ est verū vbis expssis ħ in gn̄e ꝓhibitū ē dū ꝓhibetur φ plures simł nō suscipiāt puerū de sacro fonte·de ɔse·di·iiij·nō plures·et ꝗ ꝓhibetur ɔmisceri filie spūali ut p̄dcō·c·nō deb;·S; nūq̄d filius sacerdotis p̄t ɔtrahē cū filia illius quā recepit ad pniam·vid̄r φ nō ꝗ et illa filia spūalis ē sicut illa quā baptizat·xxx·q·i·om̄es quos·ħ non ē ita ꝗ nō ɔtrabitur tāta affinitas p pniam sic in bapmo ꝗ p pniaȝ nō efficiūtur filij sacerdotis affines filijs eoꝝ quibus pniam inniūgūt·nec vsq̄ q̄; inuenitur ꝓhibitū directē vel indirectē ǥ intelligitur eē ɔcessuȝ·s·de spon·cū apō·

Si qua·q̄d in·fie·xxx·q·iij·ita diligere·ǥ ea finita cum ea possum ɔtrahē·insti·de nup·¶·ħ si qua·Itē ar·ħ φ cā cessante cessat effectus·s·de renū·post trāslacōnem·s·de iniur·et ħ xp̄s·ad ħ·et·lxi·di·¶·hijs omib;·ff·de ritu nup·p adopcōnē·Nō ad intelligētiam hui⁹ decr·φ cognatio quedā ē spūalis de q̄ dr·s·ti·pxi·quedā etiam legalis de q̄ ħ dr·Legalis fit duob; modis vel p adopcōnē vel p arrogacōnem·Dicimur aūt arrogare illū q̄ sui iuris ē et p arrogacōē trāsit i nr̄aȝ ptātem·et fit arrogacō p̄ncipis aūcte·adoptio aūt p quelib; magr̄atum·insti·de adopc̄·¶·ij·et·iij·nec trāsit in ptātē adoptātis·C·de adop·l·ul·et insti·e·ti·ħ hodie·ħ remanet in ptāte sui pr̄is·et tā arrogati q̄ adoptati dicuntur filij adoptiui sic ue Frēs et inter Frēs adoptiuos siue naturales ⁊ lti̇mos ipeditur mr̄imōiuȝ q̄ diu durat adopcō ut ħ·et·ff·d ri·nup·p adopcōnē·et·xxx·q·iij·ita diligē·ħ inter ascēdētes ⁊ descēdētes·i·inter adoptātē ⁊ adoptatū sp ipeditur mr̄imomū·ff·de ritu nup·adoptiuus·licȝ soluatur adopcō·ff·e·ti·quinetiā·Itē possȝ dici φ filius adoptatus possit copulari filie adoptātis cū adoptatus nō trāseat in ptāteȝ adoptātis ut insti·de adop·¶·ij·sic etiaȝ p̄t dici φ fili⁹ illtim⁹ p̄t copl̄ari filie adoptiue ꝗ illtim⁹ nō ē i ptāte pr̄is·insti·de nup·¶·ul·Illtim⁹ nō p̄t copl̄ari filie spūali·alij dicūt φ adoptat⁹ nō p̄t copl̄ari filie adoptātis ꝗ lȝ adoptatus nō trāseat i ptātē adoptātis acq̄rūtur tn̄ ei q̄dā iura p adopcōȝ q̄ dissoluūtur p emācipacōȝ·C·de adop·l·pnl̄·¶·sm aūt·et ħ idē vid̄r p decr·istā q̄ indistīcte loq̄tur de adopcōe nō distiguēdo inter arrogatū ⁊ adoptatū·et ħ ipedimtū eē desinit p emācipacōnē alterutrius·ff·de adop·in omni·ff·de ritu nup·in omi·ff·de ritu nup·p adopcōȝ·S; nūquid filij adoptiui p̄nt ɔtrahē inter se·dici p̄t φ sic ꝗ nō inuenitur ꝓhibitū·Itē quid si adoptiuus durāte adopcōne ɔtrahat cū ltimā·dicūt q̄dā φ nō dissoluitur mr̄imomū cū illud impedimētū nō sit tpale·hu·dic φ nō ē mr̄imōiuȝ nec obstat φ tpale sit ipedimētū·et induc̄ sil̄e·hodie nō possuȝ ɔtrahē cū illa q̄ h; virū tn̄ cras p̄otero mortuo viro suo·hec decr·fac ꝓ hug·

ꝑpetuū silētiū imponētes.

De cognatione legali.

Nicolaus ad ɔsulta bulgarorū.

Si q̄ p adop. Sicōnē soror michi esse cepit φ diu durat adopcō inter me ⁊ ip̄am nuptie consistē non possunt.

De eo qui cognouit consanguineā vxoris sue vel sponse.

Ex ɔci·apud metram.

Si q̄s cū filiastra sua scienter fornicatus fuerit nec a matre debitū petere nec filiam vnq̄ hr̄e p̄t vxorē·nec filiastra nec ille vllo vnq̄ tpe alij se poterit mr̄imomo copl̄are. Alex·iij·

Pictauien·epō.

Ueniēs ad nos p̄ntiū lator et·I·inquisi·t·t·r·φ si matrē spōse sue ɔgnouit si spōse nūq̄ carnaliter adhesit imponēda ē ei pn̄ia paulo maior q̄ p adulterio qua peracta vel pte ip̄ius poterit ex dispensatione cū alia mr̄imomū ɔtrahere·ceterū si spōsaȝ ɔgnouit ante q̄ mr̄em vel post nūq̄ eā vel aliā p̄t accipe in vxorē.

De illo q̄ vxorē Idem. fratris anq̄ ei mr̄imōio iūgētur se ꝓposuit ɔgnouisse Rn̄dem⁹ φ nisi hoc publicuȝ et notoriū fuerit ā idoneis testib; ɔprobatuȝ p̄dictū mr̄imomū occasiōe illa ipsum impeté nō pmittas. Clemēs·iij·

Transmisse nobis tue lr̄e Demōstrarūt φ·s·vxore sua defuncta filiā eius priuignā videlicet ꝓpriā copula carnali ɔgnouit·postmoduȝ aliā accipiēs in vxorē cū p̄uigna publice tā q̄ camis advinitū rediēs illicitā rem omittere nō expauit. Quia vero super hijs ɔsiliū r̄equisisti p̄nti pagina rn̄dem⁹ φ ltime vxori cohabitās ⁊ necc̄aria sb̄ministrās nō ɔgnoscat eā q̄ diu vixerit n̄ ab ea fuerit requisitus·⁊ tūc ad ip̄am nō sine ḡui cordis dolore accedat·qui etiam p incestu ⁊ adulterio donec cū ea pmāserit iuxta moderamen tui arbitrij pniam agens postmodȯ si supuixerit ei ꝑpetuo sine spe ɔiugij pmanebit. Idem.

Sup eo qȯ postulasti vtrū ɔiugatus qui ante ɔtractū mr̄imomū vxoris sue cōsangūneā carnali ɔmixtiōe cognouit cū id fateatur uterq; et aliqua ps vicinie hoc acclamare dicatur sit ab vxore sua iudicō ecc̄ie sepandus·t·fra·rn̄dem⁹ φ ꝓpter eoꝝ ɔfessionē tātū vel rumorē vicinie separi non debēt·cū et q̄nq; nōnulli inter se ɔtra mr̄imomiuȝ velint colludē ⁊ ad ɔfessionē incestus facile ꝓsilirēt si suo iudicio credēnt p iudiciū ecclesie ɔcurrendū·rumor autē vicinie nō adeo ē iudicādus validus φ nisi racōnabiles et fidedigne ꝓbacōnes accedant possit bn̄ ɔtractū mr̄imomū irritari. Inno·iij·ꝑposito

magdeburgēsi.

Discretionē tuā ⁊ I· Sane ex pte tua fuit ꝓpositum φ quidā cū mliere quadā lime p verba de p̄nti ɔtraxit quam

Si quis cū filiastra·xxxij·q·vij·quedā·q̄ dormierit·et·c·si q̄s
c ¶ Scienter·secus si ignorāter·xxxiiij·q·ij·i lectū· viduā·
d ¶ Petē·exactus tn̄ reddē tenetur·ꝟ·e·ti·trāsmisse·non obstāte affinitate iniqua ex post fcō ɔtracta et sine culpa p̄uari iure suo nemo d;·ꝟ·e·discrecoȝ·et·c·ul·
e ¶ Nec ille·post mortē vxoris·
f ¶ Copulare·ꝓpter incestū·xxxij·q·vij·qui dormierit·et·ꝟ·e·ex litteris·tn̄ si ɔtrahēnt tenȝ mr̄imomū et etiā si eēnt iuuenes dispēsaētur cū eis·xxxiij·q·ij·in adolescentia.

Ueniēs·spōse·de futuro·vn̄ affinitate supuenīēte illā in vxorē hr̄e nō poterit solutis spōsalib;·ꝟ·de ɔsang·et affi·c·ij·et·ꝟ·e·ex lr̄is.
h ¶ Adhesit·postq̄ cognouit matrē.
i ¶ Adulterio·quaē maior pnia imponitur q̄ p adulterio cū tn̄ publice honestatis iusticiaȝ violauerit cū illa eēȝ tn̄ spōsa de futuro·dicas φ nō solū violauit p̄blice honestatis iusticiaȝ ħ adulteriū ɔmisit cū matre sponse sue q̄ nupta erat patri suo ut p; in āti q̄·al's si mater spōse nō eēt ɔiugata nō p̄uiretur nec plus nec etiā tn̄ vn̄ iste multū plus d; punīri q̄ p adulterio·ꝓpter tria punīri d; ꝓpter honestatis iusticiā ꝓpter adulteriū et incestū etiā ꝑpetrauit in ɔgnoscēdo affinē p̄mi ḡnis ⁊ p̄mi ḡdus.
k ¶ Parte·ar·φ sufficit aliq̄d inchoare et si non sit ɔpletū·s·de elc·cū in cūctis·¶·inferiora.
l ¶ Ex dispēsacōne·incestuosi eni ɔtrahē nō debēt et ideo dispensatur cū eo ꝗ iuuenis erat al's sine pc̄co ɔtrahē nō possȝ·xxxiij·q·ij·in adolescentia·tn̄ si ɔtrahēt citra aliquā dispēsacōnē teneret mr̄imomū.
m ¶ Matrē·vn̄ stati fuit mr̄imomū p̄suptū·s·de spon·is qui·et·s·de ɔdi·ap·de illis·vn̄ mr̄em vlterius hr̄e nō possit etiā si nō eēȝ ɔiugata·et hoc idē eēȝ etiā si nūq̄ ɔgnouisset spōsam·s·de spō·sponsam.
n ¶ Eam·scȝ mr̄em ut dictum ē·vel dic eā·s·sponsam suā et sm ħ nō teneret·ꝟ·e·discrecōnē·et·c·ul.
o ¶ Aliā·post mortē illius·ꝗ ex quo eā cognouit anq̄ mr̄em nō dissoluitur mr̄imomū licȝ postea ɔgnouerit mr̄em·ꝟ·e·discrecōnē·et·c·ul·et pnl̄·ħ ea mortua cū alia ꝓpter incestū ɔtrahere nō deb;·ꝟ·e·trāsmisse·in fi·
p ¶ De illo·occasiōe·ꝗ cōfessio illa sola nō p̄iudicat etiā si rūor vicinie ɔsentiēt·ꝟ·e·sup eo·secus eēȝ in mr̄imōio ɔtrahēdo·s·de spō·p̄terea·et·ꝟ·t·pxi·e·ij·b·

Transmisse·illicitā rem·incestui adulteriū adiūgēdo et sic p; φ incestus nō impedit quominus mr̄imomū sit ltimū licet ɔtrahē non debeat sicut votū simplex·s·qui cle·vel vo·rursus·tamē alia eni crimia impediūt mr̄imomū ɔtrahēdū ħ nō dirimūt iā contractū nisi in trib; casib;·si machinatus fuerit in mortē alterius·si dedit fidē adultere·si duxit eā de fcō·s·de eo q̄ dux·in ma·cū haberet·et·c·sup hoc·
r ¶ Fuerit requisitus·et sic itellige·s·e·c·i·
s ¶ Cōiugij·xxxij·q·vij·si quis viduā·et·xxxiij·q·v·de incestis·et

Si·s·e·veniēs·eē·ꝟ·de pe·et re·c·ij·ubi de hoc·
Super eo·cōfessionē·ħ vid̄r φ cōfessioni standū sit ꝗ ɔfessus in iure ꝓ ɔuicto hētur·C·de ɔfes·l·vna·et·ff·e·ti·l·i·et·l·certū·et·s·de censi·olim cām·dicas φ in casu isto nō statur ɔfessioni cōtra mr̄imomū ꝓpter racōnē que ħ in lr̄a redditur·et est racō ꝗ ɔtra se quis testificari p̄t ꝓ se vēo minime·xiiij·q·ij·¶·i·et·ff·de interro·ac·de etate·¶·i·p̄terea iste nō ɔfitetur ꝟ se imo ꝓ se vn̄ de iur̄ cōi nō ꝓdest ei talis ɔfessio·iste petit separi ab vxore ꝗ dicit se ɔgnouisse eius ɔsangneā si ɔfiteretur aliquid ɔtra hoc ꝓpter qȯ ei p̄iudicaretur tūc videtur stādum sue cōfessioni ħ ut dixi speciale ē in mr̄imomo ubi nō creditur viro vel vxori in p̄iudiciū cōiugis siue mr̄imonij·ħ si ɔfiteatur ꝓ mr̄imōio cōtrahēdo bn̄ statur ɔfessioni puta si petā aliquā in vxorē si ip̄a ɔfiteatur mr̄imomū p̄iudicatur ei licȝ ip̄a nollet me hr̄e ꝗ modo directe ɔfitetur cōtra se·secus in ɔfessione q̄ fit q̄tū ad thori sepacōnem ꝓpter adulteriū ubi statur cōfessioni·ꝟ·de diuorc̄·ex lr̄is·ar·ꝟ·xxxv·q·vi·si duo·so·ibi ɔfitētur ɔsangūitatē eē inter eos·et fama publica cōfessioni ɔiugū ɔsentit·et tūc statur fame ⁊ cōfessioni·ħ lȝ tn̄ ē rumor·et aliud ē fama et aliud rumor ut ħ vid̄r·
b ¶ Cōcurrēdū·qȯ faciendū non ē ꝓpter racōnē ħ expssam imo ēx collusio p̄uiri debēt·ij·q·iij·si quēq̄·et·ꝟ·de collu·c·i·ij·
c ¶ Rumor·ar·ꝟ· et·iij·s·ꝟ p̄sup·illȯ·et·c·tercō·ut dixi aliud ē rumor q̄ fama·⁊ illa decr·tercō·loq̄tur ꝟ mr̄imōio ɔtrahēdo qȯ ad solā famā ipedit·ꝟ·ti·pxi·sup eo·

Discrecōnē·tradidit·et ideo nō p̄t illi opponē adulteriū·ar·xxxij·q·v·¶·i·et·c·i·et·iiij·nec adulteriū d̄r hec cōmisisse ut ibi d̄r ꝗ nō ɔsensit·et ħ patȝ ex eo φ q̄ cito potuit aufugit ut sequitur·ar·i·q·i·cōstat·secus eēȝ si occasiōȝ adulterādi ei dedisset ꝗ nlomin⁹ imputaretur ei·ar·xxvij·q·ij·agathosa·et·c·si tu abstines·ꝟ·de diuor·sig̃ficasti·ff·solu·ma·cū mulier·ff·de adul·l·ij·¶·i·ħ ɔtra vid̄r p·c·p̄dictū·si tu absties·et ar·xxiij·q·iiij·nabuchodonosor·et i aut·ut li·mr̄i et auie·¶·ꝗ vero plurimos·in fi·coll·viij·vir eni debet eē mulieri auctor colēdi bonos mores·ff·de adul·si vxor·¶·si index·et·xxxij·q·vi·indignātur·alioq̄n eēȝ detrahēda a viri ptāte·C·ꝟ epi·au· si lenones·
e ¶ Honestatē·i·affinitatē q̄ sic inique ɔtrabitur·
f ¶ Adulterij·ꝗ p̄mus ē maritus illius ⁊ nō secūdus·Et ē notabile φ adulteriū ɔmittitur cū spōsa nondū cognita a viro vn̄ si aliās ɔmisisset adulteriū possȝ accusari a spōso·ff·de adul·miles·¶·quēbatur·s·de iniur·queadmodū·ꝗ iniuria facta ē ei·ff·de iniur·Itē
g ¶ Presertim·i·tn̄·ꝗ in talib; q̄ sine pc̄co mori apȯ·¶·sponsutali ɔmitti nō p̄nt mandatū nō obligat·xxxij·q·v·ita ne·et·s·qȯ

postmodȯ a se incognitā cuidam consanguineo suo tradidit inq̄tū potuit remittētem. ille vero cū ipsa licȝ inuita matrimonij solēnia celebrauit ħ mulier q̄ cito fuit reddita libtati aufugit ab eo et se p̄ori viro restitui postulauit. Nos igitur inq̄·t·t·r·φ ⁊ viro ꝓ tā turpi facinore grauis ē pnia iniūgēda et mulier ꝓpter publicā honestatē ē monēda sollicite ut nec p̄mū repetat cuius ɔsangneus eā licȝ inuitaȝ ɔgnouit·nec redeat ad secūdum cui non p̄t ꝓpter reatum adulterij ɔmisceri·ħ in ɔtinētia maneat donec p̄or fuerit viā vniuse carnis ingressus· qȯ si forsan ad id induci neq̄uerit vir p̄or cogatur redire ad ip̄am ⁊ maritali eam affectione tractaē·cū adulteriū ei nō possit obicē q̄ eā adulterādā tradidit p̄sertim inuitā nam ⁊ si scd̄m euāgelicā veritatē nūq̄ nisi ꝓpter fornicacōnis cām aut vir vxorē ā vxor possit dimittē virū non tn̄ sp ꝓpter cām eandē vel vxor virū vel vir dimittē p̄t vxorē cum possit excepcōne vel replicatione ltima impediri·ħ nec affinitas que post ɔtractū ltime mr̄imomū inter virū ⁊ vxorē iniq̄ ɔtrahitur ei debet officē que hm̄ōi iniq̄tatis pticeps non existit·cū suo iure nō debeat sine sua culpa p̄uari·q̄ q̄ a quodā p̄decessore nostro dicatur in simili casu fuisse distictū vtrū incestus vel adulteriū manifestū fuerit an occultum·alijs asserētib; inter ḡdum pximū ⁊ remotum esse potius distinguēdū. Idem

Bisuntin·arepō

Fraternitati tue et·I·diuorcij sniam approbam⁹ quā in eū canonice pmulgasti qui illā sibi postea copulare p̄sumpsit cuius antea sororē ad hoc septēnē ɔtractis spōsalib; extraordiaria libidie noscitur polluisse. Idē epō gerundinen·

Ex lr̄is·f·t·accepimus φ·g·lator eaꝝ matrē puelle quā infra nubiles ānos despōsauerit in vxorē carnaliter sepe ɔgnouit et post carnali ɔmixtione puellā tractauit adultā et·I·Nos aūt eidē viro pniam iniūgi fecim⁹ ꝓ pc̄co·ɔsul·t·rn̄detes φ eis ab inuicem sepatis mulier alteri viro nō nubat si postq̄ nouit viri ⁊ matris delictū ei non erubuit ɔmisceri·vir etiā ⁊ mater mulieris nūq̄ debēt ad alias nuptias ɔuolare ħ semp continētiam fuare tenētur et enorme deflere delictū quod ꝓ tam nephāda libidine cōtraxerūt p̄sertim si circa psonas hm̄ōi de lapsu carnis minime timeatur. Idem arepō madeburgen·

Ueniens ad aplicam sedē laicus nobis ꝓposuit φ cū tpe infantie sue quandam puellam se ducturū iurauerit in vxorem quācito ad legitimā puenisset etatē·pater puelle ɔfederacōne hm̄ōi fideiussorū obligatiōe hinc inde firmata eū in ꝓpria domo recepit ⁊ nutriuit insimul cū puella·deinde ex ɔuersacōne diuturna soror puelle carnaliter se ɔiūxit·tandē amicoꝝ

me·cā·sacris·
h ¶ Et si r̄nsio vid̄r tacite q̄onis·
i ¶ Fornicacōis·xxxij·q·vij·omnes causacōnes·
k ¶ Excepcōne·puta φ ip̄se tradidit eā inuitā·vel ꝗ idē similit̄ fornicatus ē·ꝟ·de adul·c·pnl̄·et ul·et·xxxij·q·vi·nichil·
l ¶ Affinitas·hic reprobatur illoꝝ opio qui dicebāt φ p fornicariū coitū nō ɔtrahitur affinitas·et·ꝟ·e·c·pnl̄·et ulti·ar·xxxv·q·iij·nec eā·ar·ꝟ·ff·de gradi·nō facile·¶·sciēdū·et·¶·affines·ħ illa non obstant·
m ¶ Officē·ar·qȯ ltime factū ē non irritatur licȝ deueniat ad eū casum a quo nō potuit habē p̄ncipiū·ff·de iti·actuq;·p·non eni·ff·de postulan·l·i·¶·casū·et·xxx·q·i·ad limina·ar·ꝟ·ff·de iudic·si a me·
n ¶ Culpa·ħ ḡnale est·sil̄e·ꝟ·e·c·ul·si qua cōtraria sūt casualia sūt·
o ¶ A p̄decessore·s·alexandro·ħ illa decr·remota est de hac ɔpilacōne·

Fraternitati·spōsalib;·et sic maritali affectu cū eēȝ etiā spōsa ip̄sius eā polluit sic·s·de spon·iuuenis·et ita non est ɔtrariū·xxxv·q·iij·extraordinaria·
q ¶ Extraordiaria·i·ex naturalia cū nondū eēȝ idonea ad viriles āplexus·
Ex lr̄is·in vxorē·futuram scȝ·
s ¶ Cōmixtione·p⁹ cōtractā affinitatē vn̄ illā in vxorē hr̄e nō poterat·
t ¶ Pn̄iam·ꝓ incestu·sed maior d; impom̄ q̄ p adulterio ꝗ incestus vicit adulterum·xxxij·q·vij·adulterij·et·s·e·c·ij
u ¶ Sepatis·si ita eē cōstiterit alias fiat ut d̄r·ꝟ·c·px·Nō φ affinitas superueniēs spōsalib; de futuro rūpit ea·s·e·c·ij·et·ꝟ·ti·pxi·c·ij·secus in mr̄imomo·s·e·discrecōnē·et·ꝟ·e·c·pnl̄·et ul·xxxiij·q·ij·in lectū·
x ¶ Debēt·incestuosi ħ habere nō debēt ꝓpter enormitatē delicti ut dictū ē·s·e·c·ij·
x ¶ Carnis·si timētur de hoc dispēsaretur cū eis·s·e·c·i·et·xxxiij·q·ij·in adolescentia·

Ueniēs·infantie·Infantia eni d̄r vsq; ad septēmū·C·de iur̄ delib·si infanti·ħ tales iurare non debēt nec tenet iuramentum eoꝝ cū ip̄si non intelligāt·xxij·q·v·paruuli·nā et furtū nō cadit in infantē·ff·de fur·impuberē·secus p⁹ infantiā si sit doli capax ut ibi·et·ꝟ·de deli·pu·pueris·ħ ħ potius vid̄r sumi ꝓ etatē pueri post septimū annū·
¶ Firmata·obligacō que interuenit in mr̄imomo nō recepit pene adiectōnē·s·de spon·gēma·et·C·e·ti·l·ul·et·C·de inuti·stipula·libera·et·ff·de v̇·obli·ticia·et licȝ alienū factū in mr̄imomo ꝓmittatur tn̄ ꝓmittēs nō tenetur ad aliud n̄ ut det opam quā p̄t·ff·de v̇·obli·stipulacō ista·et·l·ticia·in p̄n·
a ¶ Carnaliter·et ideo affinitate interueniēte illā quā despōsauē at

suorū deuictus instantia quā iurauerat in vxorē accepit et nuptijs celebratis qñ se illi oportunitas ingerebat cognoscebat vtrāq;. verū licz in pñtia tua sup h fuerit accusatus cōuicti tñ nō potuit nec suū voluit cōfiteri delictū. nūc autez reuersus ad cor penitēs de cōmissis salutis sue cōsiliū requirit impendi. Cū igitur nō tm̄ a malo s ab omni specie mali pcipiat apl's abstinē. m. q̄. p dicto. e. p hmōdi enormitatis excessu iniūcta pnia cōpetenti cōsulēs ei et monens illū salubriter et inducēs ut de cetero abstineat ab vtraq;.

Idē arepo strigomiē.

Sie fraternitatis deuotio postulauit vtrū is q̄ cū sorore ltime cōiugis fornicatur cū vxore possit postmodū cōmorari et exigē debitū ac soluere requisitus. Nos igitur rñdemus q vxor ut a cōmixtione viri abstineat ppter publicam honestatē et in cōtinētia maneat donec vir viā vniūse carnis ingressus fuerit diligētius est monēda. qd si forte cōmonicōez recusans talis fuerit ut de lapsu timeatur ipsius vir eius poterit et debebit cū dei timore debitū ei soluē cōiugale. cū affinitas post mr̄imoniū inique cōtracta illi nocere nō debeat que iniq̄tatis pticeps non existit. Greg. ix. epo pictauien.

Lordane mulieris petitio cōtinebat q I. laicus cū ipa que nondū decimū etatis sue ānū cōpleuerat pverba de futuro cōtraxit et ea infra eiusdē āni spaciū carnaliter cognita matrē ipsius sibi mr̄imonialiter copulare et ad dānate cōmixtionis āplexus pcedē nō expauit et I. quare pfata I. supplicauit ut cū carnis stimulis resistere nequeat sibi ne iure suo sine sua ppria culpa fraudetur puidē salubriter dignemur. Ea ppter. M. q̄. si res ita se habet vtrūq; ipsoz ad vouēdam ppetuā cōtinētiā attente moneas et inducas et si ad eā induci nequiuerit memoratū I. iniūcta ei pmitus p cōmisso incestu pnia cōpetenti ut eidē cohabitet et cōiugale debitū reddat exactus ecclesiastica cen. cōpellas.

De cōsanguinitate et affinitate.

Alex. iij. cassinen. abbati.

Ex līs tuis accepim9 q cū quidā secreto quādam viduā sbarrasset et carnaliter cognouiss et I. tandez cū vir paratus esset eā in cōspcū eccie sbarrare surrexerūt duo pponētes q iste q̄ eam sbarrare volebat priorem virum quarto gradu cōsang̃nitatis attingit. vnus aūt ita se audiuisse iurauit alius noluit id iuramēto firmare et I. Nūc questio pma reuixit et iurauerunt duo corā arpsbro plūbarole q pmus vir fuit supstiti quīto cōsang̃nitatis gradu cōiūctus. Quocirca. m. q̄. vtrāq; ptem ante tuā pñtiam cōuoces et facias testes corā te iurare et I. Inquisita vero diligētius veritate si p testes circumspectos omni excepcōe maiores inueneris q pmus vir supstitem quarto gradu cōsang̃nitatis attingit nō differas diuortij sñiam pmulgare. eque eni sicut canones dicūt abstinēdum ē a cōsang̃neis vxoris ut pprijs. Ceterū tuā prudētiam volum9 nō latere q nō sūt cause mr̄imonij tractāde p quoslibet s p iudices discretos qui ptātem habeāt iudicandi et statuta canonū non ignorent. Urbanus. iij. burdegalensi arepo.

Super eo qd iuuenem asseris puellā quandā nōdū nubilē fide interposita despōsasse que iam facta nubilis eū repetit et ille excipit dicens se non debere eā ducere p eo q postq̄ puellā affidauit eādem carnaliter ppinquā ipsius cognouit. Inqui. t. r. q si manifestū est iuuenē cognouisse ppinquā pdicte puelle vel si non est manifestū fama tamen loci hoc habet cum esset spōsa tantūmodo de futuro idem ab eius impeticōne deb; absolui. Celestin9. iij.

Quod dilectio et I. quesiuisti vtrū is qui a stipite p descendētē lineā sexto vel septimo gradu distat possit ei q̄ ex altera pte p lineā descendētem ab eodez stipite scdo vel tercio gradu distat mr̄imonialiter copulari ppter indulgentiam aplice se. legati qua pmissum ē hominib; terre illius in sexto gradu coniungi. qd videtur posse fieri scdm regulā qua dicitur. quoto gdu quis distat a stipite et a quolibet p aliā lineā descendētiuz ab eodē. cū tñ de cōsuetudine terre si qñ talis casus emerserit incole ppter pximiorem gradū cōiunctos separant et impediant copulari volentes. Nos itaq; rñdem9 q indulgentia illa sic est intelligēda q vterq; cōiungendoz distet a stipite sexto gradu. si vero alter sexto vel septimo gradu distat a stipite alter aūt secūdo vel tercio cōiungi nō debēt. vñ in hac pte cōsultius duximus multitudini et obfuate cōsuetudini deferēdum q̄ aliud in dissensionē et scandaluz ipsi statuendū quadā adhibita nouitate. Innoc. iij. arepo et capitulo tiren.

De infidelib; ad fidē conuersis vtrū si ante cōuersionez suam scdm legis veteris instituta citra gradus cōsang̃nitatis a canone denotatos cōiuncti fuerint separi debeāt post baptismū. cōsul. t. duxim9 rñdendū q mr̄imoniū sic cōtractum non ē post baptismi lauacrū sepandum. cū a iudeis dñs requisitus si liceret vxorem ex quacūq; causa dimittē ipsis rñdit. quos deus cōiunxit homo nō separet p hoc innuens esse mr̄imonium inter eos. Idē rasanen. arepo.

Quod sup hijs et I. Super eo igitur q pater et filius cū mr̄e et filia et duo cognati cū duab; cognatis auūculus et nepos cū duab; sororib; cōtrahūt mr̄imonia. taliter tibi duxim9 rñdendū. q licet omnes cōsang̃nei viri sint affines vxoris et omnes cōsang̃nei vxoris sint viri affines inter cōsang̃neos tñ viri et vxoris ex eorūdem scz viri et vxoris cōiugio nulla prsus affinitas est contracta ppter quā inter eos mr̄imoniū debeat impediri. Ne autē infra gradus phibitos mr̄imoniū cōtrahatur debes publice inhibere et psūptores ecclastica districtōne punire nō obstāte cōsuetudine q̄ dicēda est potius corruptela. Idem.

Quia circa et I. Porro de nobili viro. N. p cuius dispensacōne indulgētia scz remanēdi cū ea q̄ ipsū quīto cōsang̃nitatis gradu cōtingit a sede ap. obtinēda falsa nobis causa fuerat allegata p(les) videlicz. cū tñ ante dispensacōnē obtētā vnica filia quā habebat viā fuerit vniūse carnis ingressa p ut tua cōsultacō

cõtinebat dissimulaẽ poteris ut remaneãt in copula sic cõtracta cũ ex sepacõe sicut asseris graue videas scãdaluz imminere. Idem.

Ga nos duxit. f. ɔsulendos vtrũ illoꝝ sufficiat testimoniũ ad mr̃imoniũ dirimendũ qui ɔsanguĩnitatis gradus ab auũculo ⁊ nepote videlicȝ fratris filio vel sororis incepint ɔputare. Nos igitur inquisi. t. t. r. ꝙ cũ ɔiugiũ multum fauoris obtineat testes qui ad diuortiũ celebrãdum pducti ɔsanguĩnitatis gradus ɔputãt a stipite debẽt incipe id est a parẽtibꝰ vel gmanis et sic p ordinẽ distinguẽ gradus nominibꝰ pprijs vel equipollẽtibꝰ in dicijs designãdo psonas. psertim cũ sepius testimoniũ phibeãt de auditu quod ꝙ minus est validum et nõ est in articulo hmõi minimũ laxãda facultas cũ qua racõne ɔputacõnẽ incipent a scõa eadẽ ab ulterioribꝰ inchoarent. Item in ɔci. gnali.

Non debet rephensibile iudicari si fm varietatem tẽporũ statuta quãqȝ varientur hũana pserim cũ vrgẽs necẽitas vel euidẽs vtilitas id exposcit. qm ipse deus ex hijs que in veteri testamẽto statuerat nõnulla mutauit in nouo. Cũ ergo phibicõnes de ɔiugio in scõo ⁊ tercio affinitatis gñe minime ɔtrahẽdo et de sobole suscepta ex secũdis nuptijs ɔgnacõm viri nõ copulanda poris et difficultatẽ frequẽter inducãt et aliqñ piculũ pariãt aĩaꝝ. cũ cessante phibicõne cesset effectus. cõstitutiões sup hoc editas sacri approbatione ɔcilij reuocantes pñti ɔstitutiõe decreuimꝰ ut sic ɔtrahẽtes decetero libẽ copulẽtur. Prohibitio qȝ copule ɔiugalis quartũ ɔsanguĩnitatis ⁊ affinitatis gradũ de cetero nõ excedat qm in vlterioribꝰ gradibꝰ iam nõ pt absqȝ graui dispendio hmõdi phibitio generaliter obsuari. Quaternarius vero numerus bñ ɔgruit phibitioni ɔiugij corpalis de quo dicit aplˢ ꝙ vir nõ hȝ ptãtez sui corpis ȝ mulier neqȝ mulier habȝ ptãtem sui corpis ȝ vir ꝙ q̃tuor sũt hũores in corpe quo d etiam ɔstat ex quatuor elemẽtis. Cũ ergo iam vsqȝ ad q̃rtum gradũ phibitio ɔiugalis copule sit restricta eã ita volumus esse ppetuã non obstantibꝰ ɔstitucõibꝰ sup hoc dudũ editis vel ab alijs vel a nobis. ut si quis ɔtra phibitionem hmõdi psũpserit copulari nulla longinquitate defendatur ãnoꝝ. cũ diuturnitas tpm non minuit pccm ȝ auget. tãtoqȝ sũt grauiora crimina quãto diutius infelicem aĩam detinẽt alligatã.

Gir qui a sti. G Reg. ix. stipite quarto gradu ⁊ mulier que ex alio latere distat quinto scõm regulaȝ approbatam qua quoto gradu remotior differt a stipite ⁊ a q̃libet p aliam lineã descẽdẽtium ex eodem licite pñt mr̃imonialiter copulari.

De frigidis et maleficiatis et impotentia coeundi.

Ex brocardico libro. xx.

Accepisti mulierẽ et p aliq̃d tpus habuisti p mensem aut p tres ã p annũ et nũc p̃mũ dixisti te esse frigide nature ita ut non potuisses coire cũ illa nec cũ aliqua alia. si illa q̃ vxor tua eẽ debuit eadẽ affirmat que tu dicis et pbari pt p verũ iudiciũ ita eẽ ut dicitis separi potestis ea tñ racõne ut si tu post aliã accepis reus piurij diiudiceris ⁊ iterũ post pactã pñiam priora cõnubia repare debetis. Illa autẽ si prior post annũ aut dimidiũ ad epm aut eius missuȝ pclamauerit dicẽs ꝙ nõ ɔgnouisses eam tu autẽ ɔtrariũ affirmas tibi credẽdũ est eo ꝙ caput es mulieris. ꝙ si pclamaẽ voluit cur tãdiu tacuit. cito enĩ et in puo tpe scire potuit si secum coire potuisses. si aũt statim in ipa nouitate post mẽsem aut duos ad epm ã eius missum pclamauerit dicens. volo esse mater volo filios pcreare ⁊ ideo maritũ accepi ȝ vir quẽ accepi frigide natuẽ est ⁊ non pt illa facẽ pter q̃ illũ accepi si pbari pt p rectũ iudiciũ separi potestis ⁊ illa si vult nubat in dño. Alex. iij. Ambien. epo.

Qvod sedẽ et. J. sicũt puer qui non pt reddere debitum non est aptus coniugio sic qui impotẽtes sũt minime apti ad ɔtrahenda mr̃imonia reputantur. Idem.

Ex lr̃is tuis accepimus ꝙ quidã sedecim ãnoꝝ q̃ndam annoꝝ tredecim duxit vxorem qui cum debituȝ reddere non posset mulier tam gauem infirmitatẽ contraxit ut omnino viro sit facta inutilis et instrumentum eius impeditum ita ꝙ vir ei cõmisceri non potest. Rñdemus igitur ꝙ si viciũ illõ mulier a natura ɔtraxit nec ope medicoꝝ poterit adiuuari viro aliã accipiẽdi liberã tribuas facultatẽ.

Lucius .iij.

Consultacōni tue qua nos ɔsuluisti vtrū femie clause impotētes ɔmisceri marib9 mr̄imoniū pn̄t ɔtrahē. et si cō traxerit an debeāt rescindi. rñdemus. q lʒ incredibile videatur q aliquis cū talib9 cō trahat mr̄imoniū. ro. tñ ec. cō sueuit in ɔsimilib9 iudicare. ut q̄s tanq̄ vxores hr̄e nō pn̄t habeāt ut sorores. Celes. iij.

Laudabilē et. ꝛ. requisi= sti q̄tū tps indulgēdū sit naturaliter frigidis ad ex perientiā copule nuptialis. et ꝛ. Nos vero in pn̄ti ɔsultacōe sentimus ut a tēpe celebrati ɔiugij si frigiditas prius ꝓ bari nō possit cohabitēt p tri enniū. quo elapso si nec tunc cohabitare potuerint ꝛ iuxta decretū greg. mulier p iustū iudiciū de viro ꝓbare potue= rit q cū ea coire nō possit acci piat aliū. si aūt ille aliā acce= perit sepetur. Qđ si ambo cō= sentiāt simul esse vir eam et si non ut vxorē saltē habeat ut sororē. Si aūt q nunq̄ se in= uicē ɔgnouerint ambo fatē= tur septima manū ꝓpinquorum vel vicinoꝝ bone fame si ꝓpi= qui defuerit tactis sacrosc̄is euāgelijs uterqʒ iurīurando dicat q nunq̄ p carnis copu= pulā vna caro effecti fuissent et tunc vid3 q mulier valeat ad scđas nuptias conuolaē. verū si ille aliā duxerit tūc hij qui iurauerāt rei piurij teneā= tur ꝛ pacta penitētia cogan= tur ad ɔnubia p̄ora redire.

Innocē. iij. altisiodoř. epo.

Fraternitatis tue lr̄as re= cepimus ɔtinētes q o. mulier cuidā viro mr̄imonia= liter nup sit cū quo p multos ānos morata nō potuit carna= liter ab ipo ɔgnosci. Licet aūt p archipsb̄rū tuū sup hoc fuis= ses edoctus. tu tñ volēs hr̄e certitudinē pleniorē quasdā matronas sue parrochie ꝓui= das ꝛ honestas ad tuā p̄senti= am euocasti districte iniūgēs sb̄ piculo aīaꝝ ut mulierē ipā3 prudēter inspicerēt et p quire= rent diligēter vtrū idonea es= set ad viriles amplexus. que tandē in fide sua tibi asserué ɔstāter q eadē nunq̄ poterat esse mater velouix cāqʒ cui na= ture deerat instrumētū. vñ mt̄ ipam et virū diuorciū celebra= sti. mulierē inducēs ut ad re= ligionē aliquā se transferret ꝓpetuā cōtinētiā fuatura. et vi= ro licētiā tribuisti ut vxorem duceret q p̄r fieri cupiebat. Cōtigit aūt q postea mulier inuenit qui seras hmōi resera= uit ꝛ abiciēs ɔtinētiā quā ꝓmi= sit w. latori p̄sentiū supnupsit. Quāuis igitur semiplene no= bis exp̄ssis quō dcā mulier se ꝓmiseit ɔtinētiā fuaturā. utrū videlicʒ simplici v̄bo an voto solēni vtrūne ad religionem trāsierit ut ꝓmisit an cōtra ꝓ= missionē in domo remāsit ꝛ q̄= liter seras illas fecerit resera= ri. utrū videlicʒ artificio medi= ci an ocubitu viri seu alio quo= libʒ mō. Nos tam pspicaciter attēdētes q impedimētū illō nō eāt ꝓpetuū qđ p̄ter diuinū miraculū p op9 hūanū absqʒ corpali piculo potuit remoue= ri sniam diuortij p errorē licʒ ꝓbabilē nouimus esse platā. cū pateat ex post fcō q ipa co gnoscibilis erat illi cuius sibi ɔmiscetur. et ideo inter ipam et primū virū dicim9 mr̄imo nium extitisse quare inter eā et p̄fatū. w. mr̄imoniū non eē censemus eosqʒ ab inuicē pci pimus separi. et si p̄dcā muli er ad religionē3 transiuit p̄= mus vir qui nō ɔgnouit eandem cū ea remaneat cum qua postmodū eccie auctate con traxit. alioqn̄ ea dimissa deb3 ad illā redire cū qua p̄mo cō traxit nisi se voto mulier illa ɔstrinxerit ad ɔtinētiā obser uandā ut intelligatur p hoc cum p̄fato. w. fornicata fuisse vel nisi se fornicario modo alij viro miscuerit ut p̄mus vir p̄textu fornicacōis eius velit ɔsortiū declinare. nam si tātū3 simplici verbo se ꝓmisit ɔtinē tiam seruaturā et postea i con spectu eccie nupsit mēorato. w. q̄ diu articulus iste dubi tabilis erat p̄sumi nō deb3 q fornicaretur cū alio ꝫ amodo non debet cū illo aliq̄tenus re manere. Per hec autē qōne3 illā noueris eē solutam qua queritur vtrū ea que adeo ar ta ē ut nulli possit carnaliter ɔmisceri nisi p incisione3 aut alio sibi modo violētia infera tur non solūmodo leuis ꝫ for te tam grauis ut ex ea mor= tis periculū timeatur ad ma= trimoniū contrahendū debet idonea ꝓhiberi. Similiter il= la que viro cui nupseāt adeo arta est ut nunq̄ ab eo vale= at deflorari. si ab eo p iudici= um ecclesie sepata nubat al= teri cui arta nō sit. et per fre= quentem vsu3 secūdi redda= tur etiam apta primo utrum ad eū redire debeat cum quo prius fedus inierat ɔiugale. de talib9 autem non est facile iudicandū cum finale iudiciū pendeat ex futuro. Honor.

Littere vr̄e us teraus. nobis exhibite cōtine= bant. q cum cām matrimonij que inter. M. mulierem et A. eius viru3 vertitur vobis fuis= set ab .J. papa p̄decessore nr̄o cōmissa. dicta M. ꝓposuit q quasi octo annis elapsis dcō A. fuiss3 mr̄imonialiter copu= lata ꝛ diu cohabitass3 eidem. adhuc integra ꝑmanebat eo q p̄dictus vir eius nō habe= bat potentia3 coeundi. quare petebat diuorciu3 celebrari. p̄= dcūs vero A. fatebatur q nun= q̄ illam cognouerat. tñ se ha= bere potentiā ɔgnoscendi ali= as asserebat. Vos vero ne id ɔtiteretur in fraude3 a matro= nis bone opionis fidedignis ac exptis in opere nupciali di= ctam fecistis inspici mulierē. que ꝓhibuerūt testimonium ipam adhuc v̄ginem ꝑmane= re. postmodū p presb̄rum de cuius parrochia vir existit fe= cistis inquiri utrū ipse aliquā cognouisset. nec p inquisitio= nem ipam vobis ɔstare potu= it aliquā esse carnaliter ɔgni= tam ab eodē. Muliere aūt re= quirēte diuorciū et dicente q mater esse volebat ꝛ filios ꝓ= creare. ꝓponēte vero viro q paratus erat stare ɔsilio eccie iniūxistis eisdē ut agerēt pe= nitentiā de omissis et sic forte placeret deo qui mr̄imonij fu= it institutor ꝛ auctor ut opus mr̄imonij ɔsūmarēt. qui post p̄fes terminos ad v̄ram reu̇si p̄ntiā ɔsona voce dixerīt q nō poterat carnalit̄ ɔmiscei. Quo= circa M. q. si ita ē et cōstiterit vobis p̄fatos virū ꝛ mulierē

infra pdictos octo annos p otinuū triēniū insimul habitasse ipsis cū septima manu ppinquoꝝ firmātibꝰ iuramēto se ommisceri carnaliter nequiuisse pferatis diuortij sniam inter eos.

De matrimonio contra interdictum ecclesie contracto.

Alex. iij. paduan. epo.

Litere quas nobis tua fraternitas destinauit expsse declarant ꝙ cū quidā sororē suā iā nubilē cuidā se daturū in vxorē ea pñte ⁊ ɔsentiente pstito iuramento firmasset et illa non post multos dies donaꝛ munera viri fm morē terre spōte suscipiens et ipsū tanꝗ pprium virū sepe āplexata fuissꝫ. tandem mortuo fratre a pprio viri sui fratre se despōsai pmisit. et ꝙ ab illo ɔgnita fuissꝫ mēdaciter asseuerat. Cūqꝫ ei phibuisses publice ne cui illorum vel alicui copularet ipsa spretis monitis tuis alij nubere nō expauit. demū cū mulieri pcepisses ut ad domum matris rediret ipsa nr̄am audientiā appellauit et. J. M. q. si est ita pfatam mulierez ne mandatū tuū ɔtēptibile videatur ad domū matris redire ɔpellas et imposita sibi de tāto excessu pnia cōdigna postꝗ in domo materna p mēsem steterit ad terciū reuerti permittas.

Idē. w. ⁊ baron. epis

Ex lr̄is cantuarien. arepi ad nos puenit ꝙ cū. g. de scō leodegario. M. filiā suā absentē cuidā. R. nomie despōsasset et. J. Postea orta suspitione ꝙ pfatus. r. ad alia desideraēt vota trāsire ad examē fuerit dicti arepi cā plata qui sub anathatis interminacōne phibuit ne anteꝗ de pdicto negocio plene cōstaret vir ad scda vota trāsiret ꝫ ipe pscripta phibicōne ɔtēpta filiā. w. in facie eccie sibi solēniter copulauit vxorē et. J. cū arepus vellet de mr̄imonio p̄mo ɔgnoscē dicta. m. appellationis vocē emisit cuius appellationi arepus deferēs eidē sb excōicationis interminacōne districtius interdixit ne cui nuberet donec cā ipsa finē debitū sortireur ipsa tn̄ de remedio appellacōis ɔfisa cuidā alij. w. nomine nupsit ⁊. J. M. q. si nichil ɔstiterit qđ impediat pter ɔsensū de futuro qui inter pfatos. r. et. m. asseitur pcessisse scda mr̄imonia inuiolabiliter obseruanda sblato ap. obstaculo iudicetis. licꝫ enim cōtra interdictū eccie ad scda vota trāsire nō debuerit non est tn̄ ɔueniēs ut ob id solū sacramētū ɔiugij dissoluatur. alia tamen pnia eis debebit impon̄i ꝙ ɔtra phibitionē eccie hoc fecerūt.

Idē

Emuli. padua. epo.

De re et. J. Illos aūt qui p ɔsanguinitate phibentur ɔiungi et post ɔtra interdictū ecclesie se recepint excōicationi debes subicē donec tādiu separentur quousqꝫ lītime cognoscatur vtrū eoꝝ mr̄imōiuꝫ possit et debeat iure stare.

Qui filij sint legitimi.

Alex. iij.

Conquestus est nobis. h. ꝙ cū quandā mulierē in vxorē accepit. R. patruus mulieris ipam exhere dare conatur eo ꝙ āte despōsacōnem matris sue nata fuerit licꝫ postea pater mulieris pfate matrē ipius accepit ī uxorē. Ideoqꝫ. M. q. si ē ita eaꝫ lītimā iudicetis. pdicto. r. inhibētes ne dicte mulieri hac occasiōe sup hreditate pr̄na molestiā inferat vel grauamē si aūt ɔtra hoc venire psūpserit eū seueritate eccīastica pcellatis.

Idem.

Cum inter J. veterē et. t. mlierē diuortij snia canonice sit plata filij eoꝝ non debent exinde sustinē iacturā cū parentes eoꝝ publice et sine ɔtradictōne eccie inter se ɔtraxsi se noscantur. Ideoqꝫ sancimus ut filij eoꝝ quos ante diuortium habuerūt ⁊ qui ɔcepti fuerāt ante latā sniam nō minus habeantur lītimi et ꝙ in bona paterna hredtario iure succedāt ⁊ de parētū facultatibꝰ nutriantur.

Idē rothomagen. arepo.

Transmisse nobis tue lr̄e ɔtinebāt ꝙ cū. N. vsqꝫ ad iuuentutē quēdaꝫ puerū nutriuisset uxore sua. M. tūc nō despōsata sibi cohabitāte postmodū ipam lītime despōsauit et filios sustulit ex eadē quibus pr̄nam hreditatē petētibus pdictus iuuenis ɔtradicit gerēs se filiū ⁊ hredē ꝗuis a vicinia que ipsū filiū eorum esse credebat spurius dicēt. pdicti vero. n. et vxor eius pfatū iuuenē spuriū suū ā lītimū filiū esse negabāt ꝫ dicebant ꝙ eū pietatis intuitu nutriuissent. Cū aūt questio coraꝫ te mota eēt et pdcūs iuuenis p eo ꝙ iuri stare nolebat vinculo sit excōicatiōis astrictꝰ Consul. t. rn̄demus ꝙ in tali casu stādū ē verbo viri ⁊ mulieris nisi certis indicijs ⁊ testibꝰ tibi ɔstiterit esse filiū iuuenē mēoratū.

Idē oxomen. vincomien. epis ⁊ abbati her

Causam que forden. et. J. si ɔstiterit ꝙ agata de anelma muliere tpe ala in viri sui ipsa cū eo tāꝗ cum viro suo morāte vel. R. patre pdcē agathe ipa a. ad hoc

p cōsequens matrimoniū. ꝭ. e. tāta. a Tenente. tāꝗ̄ vxorem. b Viri. alicet alam. the sciēti ꝙ illa hēbat aliū virū suū scꝫ ala c Alij. scꝫ. R. pri agal nū. vnde nō possꝫ esse vxor illius etiā post mortē alam viri sui quia plus est eam ducere de facto ꝗ̄ fidem dare. s. de eo qui dux. in ma. cū haberet. secus si ignorassꝫ illū habere alium virum exquo bona fide et publice otraxissꝫ cū illa filij sic susceptí iudicarentur legitimi. ꝭ. e. ex tenore. et cum ea post mortem mariti remanere possꝫ. s. de eo qui dux. in ma. c. i.

scꝫ ꝙ talis non sit legitimus ꝗ non distinguitur scilicet utrum cō scia vel non conscia. sed primum verius est. bernhardus. m Morte. ar. ꝙ licet res deueniat ad eū casū a quo incipe potuit non tn valet. ar. otra. s. d ouer. oiug. placet. ubi de hoc. item ar. qd ab inicio non tenuit tractu tpis nō valē. xxvi. q. iij. ꝯ. pt. ij. v. qd si priuatus. ar. otra hic in pn. dā filij legitimi dicūtur tm ut adoptiui siue arrogati de quibus ha n Repellendus. nota ꝙ ꝗ̄ bes. s. de cogna. lega. c. vno. alij dicuntur legitimi ꝛ naturales ut nati ex legitimo mr̄imonio vero vel putatiuo siue ab initio vel post facto isti succedūt parentibꝰ suis. s. e. cū inter. et ꝭ. e. ex tenore. et. s. e. c. i. et. C. de leg. hered. p totū. alij dicuntur naturales et nō legitimi ut nati ex ocubinis in domo isti succedūt in duabꝰ vncijs ab intestato. C. de natu. li. aut. licet patri. alij dicūtur spurij ut nati ex adulterio vel qui vulgo ocepti sūt. ff. de sta. ho. vulgo. et isti in nullo succedūt nec insti tui pnt a patre ut imp̄. dicta aut. licet patri. et. xxxij. q. iiij. dicat aliqs. nec ali debent de bonis patris. C. de incest. nup. aut. ex complexu. ar. cōtra. s. de eo qui dux. in ma. cū haberet. ibi solui tur.

d De eo qui dux. in ma. c. i. et. c. veniens.

o Atoꝛ. successorio. qd verū est si essꝫ naturalis exquo alia ples ei legitima superat. alias enim filius naturalis succedit patri ab intestato in duabus vncijs. C. de natu. li. aut. liceat patri. et in aut. qui mo. na. effi. legi. ꝯ. si quis aūt. colla. vij. de quo loquitur. C. e. ti. l. nec igitur. alias illegitimi in nichilū succedunt. e Natiuitatis. que ad iudiciū eccīe tm ptinet. ꝭ. e. cām que. et. s. e. c. i. et tanꝗ̄ pi̇udicialis pnci. pali primo debꝫ terminari anꝗ̄ intentetur qd hereditatis. s. de ordi. og. tuam. b.

f Appellatū. ex pte ipi̇us id est psequētis appellacōnē altera pte no psequente b.

g Infra duos. nota ꝙ terminꝰ certus statui pt a supiore volenti agere post quē nō auditur iusta cā cessante. s. de clam. despon. cū inhibicō. et ꝭ. qui ma. accu. pos. cum in tua. et. C. de inge. ma. l. diffamari. nec istud tpus prorogari pt pter consensu ptiū. s. de of. del. de causis.

h Probare. sed videt ꝙ iste potius debeat pbare se fuisse legitimum ꝗ p̄sumitur adulteriū nō pbetur matrimonū ut. xxx. q. v. aliter. sed ibi agitur otra clam oiūctos vn̄ p̄sumitur potius adulteriū. hic pater ipsius erat in possessione filiacōis quia habebatur p filio et possidebat bona paterna et natus fuerat de ea que credebatur vxor eo mortuo. h. iste cepit totam hereditatem possidere.

i Admittat. sed videt ꝙ iudex secularis possꝫ

habentē virum publice tenē- te nata fuit eam non fuisse legitimam eiusdē. R. filiā iudicetis. quia nō potuit esse vxor que viri sui thorum maculans alij dum ille viueret copulari p̄sumpsit. Idē oxonien. epo et abbati herford.

Atoꝛ p̄sentiuꝫ. R. et. J. cū autē idē. R. h. coram seculari iudice super hereditate aui eiusdem. R. patris dicti. h. traxissꝫ in causam ille sibi p̄sumpsit obicere ꝙ pater eius nō fuit de legitimo matrimonio natus ꝛ ideo de hereditate aui sui nichil posset successorio iure vendicare. tandem cū super questione natiuitatis coram norwicen. epo tractatum fuisset ad nostrā extitit audientiam appellatum et. J. ideoqꝫ mandamus quatenus causaꝫ sup questione natiuitatis patris eiusdē. R. infra duos mēses sb la. appellacōis obstaculo terminetis. Si vero infra duos menses p̄fatus. h. non poterit probare legitime qd obiecit extūc seclari domino sb cuius iudicō de hēditate causa vertitur intimetis ut p questione natiuitatis non dimittat quī caꝫ sup hēditate audiat et decidat. Idē oxon. epo

Tanta est vis matrimonij ut qui antea sunt geniti post otractum matrimonium legitimi habeantur. Si autem vir viuente vxore sua

aliam cognouerit et ex ea plem susceperit licet post mortem vxoris eandem duxerit nichilominus spurius erit filius et ab hereditate repellēdus presertim si in mortē vxoris prioris alteruter istorū aliquid fuerit machinatus. Idē london. wigorren. epis.

Causam que inter. R. et. F. super eo ꝙ mater dicti. R. dicitur non fuisse de legitimo matrimonio nata agitari dignoscitur vobis commisermus terminandam. verū quia litteris nostris inseri fecimus ut sepefato. R. possessionem omnium quorum possessor extitit qn̄ auus suus proficiscendi iherusalem iter arripuit ante principalis cause ingressum feceritis restitui si eadem possessione fuissꝫ per violentiaꝫ spoliatus. Nos attendentes ꝙ ad regem ptinꝫ non ad ecclīam de talibus possessionibus iudicare ne videamur iuri regis anglorum detrahere qui ipsarum iudicium ad se asserit ptinē. f. v. m. q. regi possessorium iudicium relinquentes de causa principali videlicet vtrū mr̄ predicti. R. de legitimo sit matrimonio nata plenius cognoscatis et causam hmōi terminetis licet incongruū videatur ut mr̄imoniū genitricis p̄fati. R. impetratur qd ea viuente non fuit ut dicitur impetitum.

Causam. nota ordinem huius facti. R. de quo hic habes et. s. e. causam que. et. F. iste de quo habes hic fuerūt fratres. R. iste suscepit agatham de anelina muliere vxore alam agatha ista de legitimo mr̄imonio suscepit istū. R. de quo habes hic et sic. R. fuit auus istiꝰ. R. radulphus iste scilicꝫ auus iuit vltra mare et dimisit istū. R. et agathaꝫ matrem ipius. R. filiam ipius radulphi in possessione omnium bonorum ipsius. audito ꝙ radulphus mortuus esset vltra mare iste. F. statim spoliauit ipsum. R. possessione omniū bonoruꝫ radulphi aui sui in qruꝫ possessione remāsit qn̄ iuit vltra mare. ꝗ dicebat agathā neptem suā mr̄em ipsius. R. non fuisse natā d ltimo mr̄imonio ut. s. e. cām. et sic nec ipa nec. R. eius filius debebat succedē. R. fratri eiusdē. F. sꝫ ipse. F. vn̄ iste. R. sic spoliatus ab. F. auūculo suo impetrauit līas sup restitucōne sua istis episcopis lōdonen. et wigorien. et oxonien. sb hac forma ut ante ingressum principalis cause deberent ognoscere super eo ꝙ mater ipsius. R. dicebatur d non legitimo matrimonio nata ita tamen ut ante principalis cause ingressum deberent ei restituere hereditatem aui sui. sed quia rex turbatus fuit ꝛ motus ꝙ papa iudicium possessorium cōmiserat illis ideo papa reuocauit iudicium illud de restitucōne qd ptinet ad regem et mandat ut procedant sup questione natiuitatis ipius agathe put patet in littera. postea vero quia isti episcopi forsitā nō procedebant iste impetrauit eādē cām omitti epis oxonien. wigorien. et eidem lōdonen. et quia. F. habebat epm londonen. suspectum fecit illum remoueri et loco illius substitui abbatem herfordien. ut. s. de offi. dele. causam que. et sic habes hic totaꝫ continentiam istarum decre. et hec decre. deberet p̄cedere in titulo illam. s. e. t.

cognoscere de questione natiuitatis. C. de indic. quotiens. et. C. de or. iudi. addite. quare ergo non pcessit iudex iste. dic ꝙ cū cā ista sit mere spūalis pncipaliter spectat ad ecclīam. s. de or. cogn. tuam. vnde secularis iudex nō incidenter nec alio modo pt de ea ognoscere ꝭ. e. causam. nec de annexo spirituali. s. de iudi. quanto.

Tanta. legitimi. ecce ꝗ̄ta ē vis matrimonij ut illegitimos facit legitimos. insti. de nup. ꝯ. ul. in aut. quō natu. effi. sui. ꝯ. si quis igitur dotalia. coll. vi. et. C. de na. li. cū qs. insti. de hred. q ab intest. defe. ꝯ. necnon. et. s. e. c. i. sꝫ nunquid dices tales legitimos quo ad ordines et honores. videtur ꝙ non ꝗ nō sūt nati de legitimo matrimonio. s. de elec. cū in cūctis. et ar. xxx. q. v. qualis. sꝫ credo ꝙ legitimi sunt quo ad omnia ꝗ matrimonū oia purgat p̄cedētia et sic proxima siue etiā cā p̄cedens turpitudinis sublata est. si. C. ꝙ metus cā. l. ij. ff. de condi. ob tur. cau. si ob turpem.

l Aliā. scꝫ oscīā adulterij. s. e. cām que. secus si ignoranter. s. e. cū inter. ar. ꝭ. e. ex tenore. s. de eo qui dux. in ma. c. i. sꝫ cōtrariū videtur

a Ad regē. et sic pꝫ ꝙ iurisdictō spūalis et tpalis disticta ē et diuisa. de ose. di. iij. celebritatē. in fi. et in aut. de instru. cau. circa pn̄. p vnā colūnā. et sic pp̄a nō hꝫ vtrāqꝫ iurisdictōnē. ar. s. e. lator. et. xxiij. q. v. regū. et. viij. di. quo iure. et. xxxiij. q. ij. inter hec. in fi. et. xxiij. q. iiij. quesitū. ar. ꝙ pp̄ itromittit se de hreditate. ar. s. s. e. c. i. et. x. q. iij. pns. in fi. xv. q. vi. alius. et. xxiij. q. i. loquitur. hug. dixit ꝙ impator a solo deo hꝫ ptātē i tpalibꝰ pp̄a vēo in spūalibꝰ ꝛ sic diuisa est iurdictō. p̄us enim fuit impator ꝗ̄ coronā recipet a pp̄a et gladiuꝫ ab altari. xciij. di. legiꝰ. ꝗ ante fuit impiū ꝗ̄ apostolatus. sꝫ ala. et. t. dixerūt ꝙ impator licet impiū a solo deo dicatur pcessisse execucōeꝫ gladij tpalis recepit ab ecclesia. eccīa enī ē vnū corpus ꝰ vnū solū caput debet hre. Itē deus vtroqꝫ gladio vsus ē ut no. s. de iudic. nouit. hic adde qd ibi dr. Itē moyses vtrūqꝫ gladiū habuit cuius successor ē pp̄a. p̄. pp̄a ipsū ofirmat et cōsecrat et coronat et eū deponit. s. de elec. venabilē. et. xv. q. vi. alius. sꝫ ultimuꝫ verius credo.

b Mater. s. agatha.

c Incōgruū. ꝗ crimina morte extiguūtur. C. si reꝰ vel accu. mor. fu. l. i. ij. et. iij. xxiij. di. quorū dā. et. xxxiij. q. ij. admonere. Et ideo post mortē nullꝰ accusari pt n̄ i tribꝰ casibꝰ ut de hresi. xxiiij. q. ij. sane pfertur. et forte i crimie lese maiestatis propter bona ꝛ filios. ar. vi. q. i. ꝯ. verū. v. si qs cū mi litibꝰ. et sꝫ racōne bonoꝝ queritur de delictis aliquorum pꝰ mortē. s. vtrū agatha fuit nata de ltimo mr̄imōio. dicebatur enī nata de auelina et radulpho et modo queritur vtrū inter eos fuēit ltimū mr̄imoniū. sic. s. e. lator. et de statu alicuiꝰ qnꝫ queritur propter bona. C. de li. cā. pncipaliter. et. C. ne de sta. defunc. l. ꝗ̄uis.

d Genitricis. i. mr̄imoniū de quo nata ē agata genitrix p̄fati. r. ut dixi et nō de mr̄imonio de quo natus fuit. r. ꝗ nō agitur de illo.

Idē epo ꝛ ar̄dia. vincētino.

Perlatū ē ad audiētiam nr̄aꝫ ꝙ cū. h. ad ptes cōstātinopo. trāsissꝫ ꝛ ibi morā p decēniū ꝛ āplius faciēs ad J. vxorē suā non rediēs ipa apud bone me. vincētin. epm aduersus eū querelam deposuit et ꝙ eū non possꝫ diutius expectare nlominus allegauit. eps vero sic vir pudꝰ et discretus pentibꝰ viri mādauit ut p eo mitterēt ꝛ ipsū ad ppria reuocarēt. cūqꝫ elapso lōgi tpis spacō vir nō remearet ad ppria epus in ospectu eccīe auditis racōibꝰ mlieris inter eos sniam diuorcij pmlgauit ꝛ mulieri ut aliū ducēt facultatē indulsit. Ideoqꝫ. m. ꝗ̄. si ostiterit ꝙ eps inter eos sniaꝫ diuorcij tulerit et filios quos sustulit de alio ad cuiꝰ copulā aūcte p̄dā epi migrauit ltimos iudicetis eos hac occasione ab hreditate non paciētes excludi. Idē beluacē. epo.

Quod nobis ‖ et. J. Si qui aūt de clādestino mr̄imonio postmod ab eccīa oprobato gnati fuerit eos ltimos iudices filios et hredes. Celesti. iij. ebora. arc.

Reserēte nobis ꝛ. J. f. t. t. r. ꝙ pblice honestatis iusticia p hibēte mr̄imōiuꝫ inter eos otrahi nō potuit ꝛ cōtractū debuit separi. ac p hoc cū filij nec p eccīe pmissiōꝫ nec pr̄nam ignorātiaꝫ excusentur. ad successiōꝫ bonoꝝ pr̄noꝝ nō videtur aliqtenꝰ admittēdi

Peruenit sane Idem. ad nos ex insinuacōe. l. vidue ꝙ cū inter. g. p̄reꝫ suū et. a. mr̄em illius mr̄imoniū fuisset ltime celebratū ꝛ ꝗ̄ diu vixerūt quiete pmāserint. post illoꝝ decessum quidā asserētes eā de nō ltimo mr̄imōio fuisse susceptā a pr̄na hreditate tāꝗ̄ illtimā amouē conāt. M. itaqꝫ. ꝗ̄. si ē ita dcām viduam ltimam nūcietis. Inno. iij.

Per tuas līas intiasti ꝙ. R. ex mliere quā sm opinionē maioris ptis vicinie in ocubinā habebat ple suscepta quādaꝫ post ꝛ aliā ea defuncta duxit in vxorē ꝛ ea de qua plē susceperat virū sibi aliū copulauit. pcessu vero tpis idē. r. in pn̄tia multoꝝ firmauit pprio iuramto ꝙ eā quam habē visus fuerat ocubinam p̄us affidauēat in vxoreꝫ ꝗ̄ ex ea filiū genuissꝫ ꝛ postea cū agēt i extremis eū quē ex ea susceperat in testamēto hredeꝫ instituēs ltimū filiū appellauit cū autē tue inquisicōni fuisset omissum an filiꝰ sic susceptus

neca illius ex cēta scia vtriusqꝫ cōtraxit de tali mr̄imonio nati sūt filij. quēbatur an eēnt ltimi et respondetur ꝙ nō ꝗ publice honestatis iusticia impediēte nō potuit eē mr̄imoniū inter eos nec ignorātia excusat eos ꝗ parentes sciēter otraxerūt nec dispensacō eccīe fuit secuta.

k Separi. sic pꝫ ꝙ impedimētū istd ppetuū ē exquo ipedit et dirimit mr̄imoniū iā otractum. sic. s. de spō. ad audiētiā. et. c. inuenis.

l Permissione. i. eccīa nō approbāte tle mr̄imoniū. vel pmissionē. i. dispensacōnē ꝗ postea ecclesia cū eis nō dispēsauit. p dispēsacōꝫ eccīe approbatur mr̄imoniū cā filioꝝ. s. de osang. ꝛ affi. ꝗ circa. ꝭ. e. p venabileꝫ. et. xxxv. q. viij. c. i.

m Ignorātiā. pr̄na enim ignorātia utriusqꝫ vel alterius tm excusat filios siue ltimat. ꝭ. e. ex tenore. et. s. e. c. ij. Itē sbsequēs mr̄imoniū. s. e. tāta. et. c. i. Itē ltimacō pncipis. ꝭ. e. p venabilē. hodie vēo pr̄na ignorātia non excusat filios omissa illa solēnitate. s. d clan. despō. cū inhibicō.

Peruenit. si ē ita. ar. d. s. e. cām que. ibi mādatur inquiri de mr̄imonio pꝰ mortē oiugū. hic aūt vidr denegari. ala. dicit ꝙ sꝫ lapsū erat qnquēniū a morte cōiugū ibi nō. ar. ff. de sta. defunc. l. i. et. ij. et. C. e. ti. si is qui. et p totū. vel hic mater dicebatur nata d nō ltimo mr̄imonio ipe diēte statu vn̄ pꝰ morteꝫ queri nō dꝫ. sꝫ sꝫ ē dīnāre vn̄ dicimꝰ exquo ostat mr̄imoniū i facie eccīe otractū ꝛ bona fide filij ltimi sūt ut sꝫ. et ideo dic si ē ita ꝙ ltime otractū sit et sꝫ mulier pbaē dꝫ et sic intelligitur qd dicit. sꝫ ibi non ostabat de mr̄imonio ꝗ dicebatur ꝙ agata nata fuit eo tpe quo auelina mater eius hēbat aliū virū et sꝫ adūsarius pbare debebat. ut. s. e. cām que. et sꝫ nō negatur qn alia ps possit pbaē cōtrariū si voluerit vn̄ si nl pbat eo ipo ꝙ pentes istius i facie eccīe otraxerit et approbāte eccīa simul fuerūt usqꝫ ad mortē p̄sumitur ltimū mr̄imoniū inter eos quaē filij ltimi sūt habēdi qusqꝫ ōrūi ondat. aliud ōrūi fortius signatur. s. e. lator. et. s. de ord. ogni. tuā. ibi ille q opponit adūsꝰ nō ltime natū dꝫ sꝫ pbaē. sꝫ d. ꝙ vidr iniquū. pt dici ꝙ sꝫ nō ostabat de mr̄imonio pentū istius vidue nec erat cōis opinio ꝙ illi fuissent ltime oiūcti et ideo mulier dꝫ pbare narracōnem suā. vn̄ dicit pp̄a si ē ita. ar. ad p̄dcā. ꝭ. c. p xi.

Per tuas. ea. scꝫ vxore quā duxit illa ocubina dimissa.

p Affidauerat. i. fidē dederat ꝙ eā ducēt in vxorem.

q Ex ea. quā affidauerat.

r Appellauit. eo ipo ꝙ qs nomiat filiū et hredē instituit intelligitur eū ltimasse. C. de natu. li. aut. Itē si quis. et sꝫ intellige si alios ltimos nō hꝫ. in aut. quibꝰ mo. na. ef. le. ꝯ. si vēo nō habēs. coll. ix. Itē si pater offerat filiū naturalē impatori ꝛ fiat curialis ltimꝰ erit

e Perlatū. pentibꝰ ꝛ amicis similiter mittē debuit. ff. ex qui. et edictū publice ppom dꝫ. s. de do. et otu. cām ꝗ. et. c. ul. sꝫ in casu isto nō ē taliter pcedēdū n̄ se p otūaciā absentassꝫ. s. ut lite nō cōt. qm. ꝯ. porro. et. ꝯ. se. cau. ma. in inte. resti. l. ergo.

f Promulgauit. pbato impedimēto ppetuo. sꝫ nūqd epus iste ltime pcessit lite nō ot. ar. ꝙ sic. ꝭ. ti. p xi. c. i. et illud factū vidr ex necitate ne ius mlieris piret. sꝫ d. ut li. nō ot. qm. ꝯ. porro. et. ꝯ. se. cui hodie stādū vidr. sꝫ vtrū eps bn̄ vel male pcesserit nō querebatur sꝫ tm vtrū filij nati de alio viro cū quo auctoritate epi otraxit ltimi eēnt et rn̄detur ꝙ sic ꝛ nō ad aliud. ar. ff. si quid in frau. pa. l. i. ꝯ. si qd in fraudē. et ꝗ de illo qsitū nō fuit rn̄suꝫ nō extitit. si. s. de elec. innotuit. ad fi. et ideo filij isti ltimi erūt ꝗ auctoritate eccīe ꝛ publice otraxit. s. e. c. ij.

g Quod nobis. de clādestino. quot modis mr̄imoniū dicatur clamdestinū dr. s. de clam. despon. cū inhibicō. tū mr̄imoniū ab eccīa suata solēnitate q traditur. s. de clam. despon. cū inhibicō.

h Fuerint. pꝰ approba. ꝗ ltimi erūt etiā si postea mr̄imōiu separētur iusta de cā secꝰ si an̄ approbacōꝫ gnati fuerūt d clādestino mr̄imonio ab eccīa nō approbato vel nō suata forma p̄dcā otraxerūt ꝗ filij nō excusantur si otra mr̄imoniū aliqd postea pbetur ut i p̄dcā ostitucōne. cū inhibicō. tales ꝰ filij. f. de clādestio mr̄imōio an pbacōeꝫ eccīe nas

eti post approbacōeꝫ ltimi erūt. xxxij. q. iiij. dicat aliqs. et. s. e. tāta. ar. si postea otra mr̄imoniū aliqd nō pbetur de quibꝰ sꝫ intelligit. s. de clam. despon. c. ij. cuius ps sꝫ est. et. s. e. tāta.

Referēte. casū pone p illā. s. de despon. impub. c. duo pueri. sic. Quidā otraxit spōsalia de futuro cū quadā tandē illa mutata volūtate otraxit p vba de pn̄ti cū alio et sic soluta fuerūt spōsalia p ea. ille vēo q sponsalia cū ea otraxerat mr̄imoniū cū quadā osanguinea illius

legitimus eſſ; h̄res ip̄ius. R. et ad eius p̄rimoniū admittendus. tu p̄ter id q̄d ex quadam decretali bo. mē. alexā. pp̄e p̄de. n. ſtandū eē ſup hoc verbo viri et mulieris credebas receptis teſtib⁹ a filio eiuſdē. r. p̄ductis quib⁹ l̄ime ꝯprobauit p̄dictū. r. matrē ſuā in capella ſcī ſergij affidaſſe eū ip̄ius. r. h̄redē eſſe l̄imū iudicaſti. Nos aūt attēdētes ꝙ plus ē q̄d in veritate agitur ꝙ q̄d ſimulate ꝯcipitur. licet dictus. R. cū ea dimiſſa quā ut ꝯcubinā habuēat ad alia vota trāſiuerit ⁊ videatur ip̄o facto m̄rimōiū q̄d inter eos celebratū fuerat denegaſſe. qr̄ tū deſponſacō p̄ teſtes l̄imos ꝯprobata eos m̄rimonialiter fuiſſe ꝯiūctos oſtēdit ſiue deſpōſatio ip̄a fuerit de p̄nti ut conſenſū l̄imū p̄ v̄ba de p̄nti exp̄ſſū copula m̄rimonij inter eos fuerit celebrata ſiue p̄ v̄ba de futuro carnali copula ſb̄ſecuta. nō tā decretali dcā p̄de. n. que in caſu diſſili loquitur ꝙ inductis p̄bacōib⁹ innitētes te p̄ceſſiſſe l̄ime r̄ndemus ſn̄iam tuā auc. ap. cōfirmantes. Ide nobili viro. w. montis peſſulani.

Per venabilē. f. n. arelaten. ar̄epum tua nobis hūilitas ſupplicauit ut filios tuos l̄imacōnis dignaremur titulo decorare q̄tenus eis quominus tibi ſuccedēnt natalū obiectō nō noceret. Q̄d autē ſup h̄ ap̄lica ſedes plenā habet p̄tātem ex illo videtur ꝙ diuerſis cauſis inſpectis cum quibuſdā minus l̄ime genitis nō naturalib⁹ tm̄ ſ; adulterinis etiā diſpēſauit ſic ad actus ſpūales illos l̄imās ut poſſint in ep̄os p̄moueri. ex quo veriſimilius creditur ⁊ p̄babili⁹ reputatur ut eos ad actus l̄imare valeāt ſeculares p̄ſtim ſi p̄ter r̄onos pōtifices inter hoīes ſupiorē aliū

non ꝯgnoſcāt qui l̄imādi habeat p̄tātē. qr̄ cū maior in ſpiritualib⁹ tam p̄uidētia ꝙ auctoritas ⁊ ydoneitas requiratur q̄d in maiori ꝯceditur licitum eſſe videtur ⁊ in minori. p̄ ſimile q̄ʒ id videtur poſſe p̄bari cū eo ip̄o ꝙ aliquis ad apicem ep̄alis dignitatis attollitur eximitur a p̄ria p̄tāte. p̄terea et ſi ſimplex ep̄us ſciēter ſuū alterius in p̄ſb̄rm ordinaret licet ordinator ſatiſfacē dn̄o teneretur ordinatus tn̄ iugū euadēt ſuitutis videretur ſiquidem mōſtruoſū ut qui l̄imus ad ſpūales fiēt actōnes circa ſeculares actus illegitim⁹ remanēt. vnde cū in ſpūalib⁹ diſpenſetur ꝯſequēter intelligitur in t̄palib⁹ diſpenſatuʒ. Id aūt in p̄rimonio bt̄i petri libere p̄t ap. ſe. efficē in quo et ſūmi pontificis aūctē exercet ⁊ ſūmi p̄ncipis exequitur p̄tātem. videbatur aūt ex eo trahē maiorē audaciā poſtulandi ꝙ cū rex francoꝝ. I. reginā dimiſit ⁊ ex alia poſtmodū ſupducta puerū ſuſcepit et puellā et tu ſimiliter excluſā l̄ima ſupduxeris aliā ex qua filios ſuſcepiſti. ſicut cū filijs regis euſdē ſic cū tuis credebatur de benignitate ap. ſe. diſpenſandū. Verū ſi veītas diligēter inſpicitur nō res ſilis ſ; valde diſſilis inuenitur. nā rex ip̄e a regina p̄ remen. ar̄epm ap̄lice ſe. legatū fuit p̄ ſn̄iam ſepatus. tu vero vxorē tuā a te temeritate p̄pria ſepaſti. ip̄e q̄ʒ p̄us ꝙ ad eū p̄hibicō de nō ꝯtrahēdo cū altera p̄ueniſſet aliā ſupduxit ex q̄ p̄lem geminā noſcitur ſuſcepiſſe. ſ; tu in ꝯtemptū ecc̄ie aliā ſupinducē attēptaſti. p̄terea rex ip̄e ꝯtra m̄rimoniū impedimētū affinitatis obiecit et corā p̄fato ar̄ep̄o teſtes induxit cuius ſn̄ia caſſata fuit, ſolūmodo p̄pter iudiciariū ordinem non ſeruatū. nos poſt

reſtitucōnē reginē alios cognitoēs duxim⁹ deputādos tu vero vxori tue nichil q̄d diuorciū inducēt obieciſti. cū et ſi fides thori ſit vnū de tribus bonis ꝯiugij nō tn̄ ip̄ius violacō ꝯiugale viculū violaſſ; de filijs ergo eiuſdē regis utrū l̄imi vel ill̄imi fuerint ꝙ diu pendet q̄ſtio affinitatis obiecte p̄t nō immerito dubitari. nam ſi affinitas fueīt cō p̄bata p̄dcām reginā nō eſſe regis ꝯiugeʒ apparebit et p̄ ꝯſequēs alia videbitur ſibi l̄ime cop̄lata ⁊ filios ei l̄imos pepiſſe. Inſup cū rex ſupioreʒ in t̄palib⁹ minime r̄cognoſcat ſine iuris alterius leſiōe ī eo ſe iuriſdictōni n̄re ſb̄icē potuit in quo videtur aliquib⁹ ꝙ p̄ ſeipſū non tāꝙ pater cū filijs ſ; tāꝙ p̄nceps cū ſb̄ditis potuit diſpenſaē. tu aūt noſceris alijs ſb̄iacere et. I. Racōibus igitur hijs inductis regi grām fecim⁹ requiſiti cām tā ex veteri ꝙ ex nouo teſtamento trahētes ꝙ nō ſolū in ecc̄ie p̄rimonio ſup quo plenā in t̄palib⁹ gerimus p̄tātē verū etiā in alijs regiōib⁹ certis cauſis inſpectis t̄palē iuriſdictōnē caſualiter exercemus. non ꝙ alieno iuri p̄iudicare velimus ſ; qr̄ ſicut in deuteronomio ꝯtinetur ſi difficile ⁊ ābiguū apud te iudiciū p̄ſpexeris inter ſanguinē et ſanguinē cām ⁊ cām leprā et lepram ⁊ iudiciū inter portas videris variari venies ad ſacdotes leuitici gn̄is ⁊ ad iudicem q̄ fueīt illo t̄pe qui iudicabūt tibi iudicij veritatē et facies quecūq; dixerint q̄ p̄ſūt loco quē elegeīt dn̄s. ſequeriſq; eoꝝ ſn̄iam. qui aūt ſup̄bierit nolēs obedire ſacerdotis imp̄io q̄ eo t̄pe miniſtrat dn̄o deo tuo decreto iudicis morietur. Sane cū deuteronomiū lex ſecūda interp̄tetur ex vi vocabuli ꝯprobatur ut

q̄d ibi decernitur in nouo teſtamēto debeat obſuari. locus enim quē elegit dn̄s apd̄ ſedem ap̄licaʒ eſſe ꝯgnoſcitur. cū enī petrus vrbem fugiēs exiuiſſet volēs eū dn̄s ad locuʒ quē elegerat reuocare interrogatus ab eo domīe quo vadis r̄ndit venio romā iterum crucifigi. q̄d intelligēs p̄ ſe dictū ad locū ip̄ſū p̄tinus eſt reuerſus. ſūt autē ſacdotes leuitici generis fr̄es n̄ri qui nobis iure leuitico in execucione ſacdotalis officij coadiutores exiſtūt. is vero ſup eos ſacerdos ſiue iudex exiſtit cui dn̄s inquit in petro. q̄dcūq; ligaueris ſup terrā erit ligatū ⁊ in celis. eius vicarius qui ē ſacdos in eternū ſcd̄m ordinē. mel. ꝯſtitutus a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. tria q̄ppe diſtinguit iudicia. p̄mū inter ſangnē ⁊ ſanguinē p̄ q̄d criminale intelligitur et ciuile. vltimū inter lepram et leprā p̄ quod eccīaſticū et criminale notatur. mediū inter cām ⁊ cām. q̄d ad vtrūq; refertur tā eccīaſticū ꝙ ciuile. in quib⁹ cū aliquid fuerit difficile vel ābiguū ad iudiciū ē ſedis ap. recurrēdū cuius ſn̄iaʒ q̄s ſupbiens ꝯtēpſerit obſuaē mori p̄cipitur id ē p̄ excōicacōis ſn̄iam velut mortu⁹ a ꝯiūione fideliū ſepari. paul⁹ etiā ut plenitudinē p̄tātis exponēt ad corinthios ſcribēs ait. Neſcitis q̄m āgelos iudicabitis ꝙto magis ſclaria. Licʒ igitur cū filijs ſepedā regis de quib⁹ an fuerit l̄imi ab inicō dubitatur duxerim⁹ diſpēſandū qr̄ tn̄ tā lex moſaica ꝙ canōica ſobolē ſuſceptā ex adulteio deteſtatur. teſtāte dn̄o ꝙ māzeres ⁊ ſpurij vſq; in decīaʒ gn̄ationē in eccīaʒ nō intrabūt. canone vero vetāte tales ad ſacros ordīes p̄moueri. ſclaribus q̄ʒ legib⁹ nō ſolū repellētib⁹ eos a ſucceſſione p̄rna ſ;

240

neg antibꝫ ipis etiã alimẽta. peticõni tue nõ duximus annuendũ. de. b. et. R. canonicis beneuentanis.

Ex tenore lrãꝝ vrãꝝ nobis innotuit ꝙ cum. g. vidua hreditatẽ quondã. r. mariti sui sibi et pupillo filio suo restitui postularet pars adũsa peticõez eius nitebatur excludere ꝑ eo ꝙ. r. maritũ ipsius vidue de adulterio genituꝫ asserebat et. ꝛ. Intelligentes ꝙ pater p̃dicti. r. matrẽ ipius in facie eccie ignarã ꝙ ipse aliã mrĩmonialiter sibi copulasset duxerit in vxorem et cũ ipsa ouix ipius lĩma putaretur dictũ. r. suscepit ex eadẽ in fauorẽ ꝓlis potius declinamus mẽoratũ. r. lĩmũ reputãtes. Ide epo tib.

Laudemus et. ꝛ. Ceterũ ꝓlem de infideliũ ouiũctõibꝫ natã q̃ scdo tercõ vl' ulterioẽ gradu ẜm opiniõꝫ illoꝝ mrĩmoniali contraxerũt affectu post fidẽ receptã vtilitate publica suadente lĩmam volumus reputari.

Qui matrimoniũ accusarẽ possunt vel cõtra illud testificari.

Alex. iij. parisieñ. epo.

Relatũ est ꝙ cũ pater cuiusdã puelle eam cuidã ciui parisiensi nuptui tradidisseꝫ maritus p9 aliquot ãnos quibꝫ cũ vxore ꝑmansit ꝓpter homicidiũ q̃d omisit de ciuitate timore mortis exiuit. nũc aũt dicitur posse ꝓbari ꝙ pater puelle eum de sacro fonte leuauit ẜ lris tuis quesitus nõdũ potuit inueniri licꝫ quĩ quẽnũ sit trãsactũ et. ꝛ. Ceterũ ꝯsul. tue. t. rñdemus ꝙ si manifestum est q̃d asseritur aut lĩmi accusatores ꝛ testes appareãt postq̃ꝫ iuuenis fuerit cũ omni diligentia requisitus etiã si neqũuerit inueniri testes recipere poteris et sine canonico iudiciũ terminare. Clemẽs. iij.

Nobis est quesitũ vtrũ aliqui sup accusacõne mrĩmonij nil vocẽ ꝓpria dispõnẽtes debeãt ꝑ solã cartule cõsceptionẽ admitti. Ad ẜ rñdemus ꝙ in talibꝫ ñ inq̃tuꝫ ad p̃suptionẽ nullius momẽti ẽ consceptio quo ad sñiam ꝓferendam nisi alia lĩma suffragentur. Clemẽs ꝑpa florẽt.

Videtur vobis epo. et. ꝛ. ꝙ parẽtes fratres et ꝯgnati vtriusqꝫ sexus in testificacõne suoꝝ ad mrĩmoniũ ꝯiũgendũ vel dirimẽduꝫ admittãtur tã antiqua ꝯsuetudine q̃ꝫ legibꝫ approbatur. Ideo eni maxie parẽtes et si defuerint ꝑentes ꝓximiores admittuntur. qñ vnusquisqꝫ suã genealogiã tum testibꝫ ꝛ cartis tũ etiã ex recitacõe maioꝝ scire laborat. qui eni melius recipi debẽt q̃ꝫ illi q̃ melius sciũt ꝛ quoꝝ est interesse ita ut si nõ interfuerit et ꝯsensum nõ adhibuerit ẜm leges nullũ fiat mrĩmoniũ. q̃d vero legitur pater nõ r̃cipiatur in cã filij nec filius in cã pr̃is in

criminalibꝫ causis ꝛ ꝯtractibꝫ verũ est. in mrĩmonio vero cõiũgendo ꝛ disiũgendo ex ipsius ꝯiugij p̃rogatiua. et ꝙ fauorabilis res est ꝯgrue admittũtur. Idem.

Ad sup' adiecisti ꝙ aliq̃s cũ quadã innubili puella ꝯtraxit qui tandeꝫ etatis metas attingẽs ab illo pluries cognita ꝯtra mrĩmoniũ ꝓclamauit asserẽs se sp ab inicio dissensisse ꝙ ꝑ testes ꝓbat fama et ꝯuersacõne p̃claros. In hoc itaqꝫ casu sentimus ꝙ aduũsus mrĩmoniũ audiri nõ debet q̃ ante ꝯgnicõnẽ sui lĩmũ ãnũ attingẽs cũ potuit minime r̃clamauit. sicut eni ante lĩmũ cõsensum qui in duodecimo anno spectatur potuit dissentire sic post q̃ꝫ lĩmo tpe accedẽte semel etiã copule carnali consensit ex ratihabicõe sibi sup hoc silẽtiũ nõ ãbigitur indixisse. Inno. iij. arepo ꝑposito et p̃ori scẽ marie de albanẽ. ia

Significãte M. nueñ. decanula nr̃o ẽ ap'latũ declatũ ꝙ cũ. n. duxisseꝫ sine in uxorẽ. s. mr̃ ipius misa ẽ mrĩmoniũ accusare ut ab eo pecuniã extorqueret et licꝫ intellectu suo praua non possint opa respondere nichilomin9 vult habere pecuniã ut ab accusatione desistat. Cũ igitur non sit maliciis hominuꝫ indulgendum. M. q̃. si est ita ipam ab accusatione mrĩmonij repellentes eideꝫ sup hoc silentium imponatis. Idem

Cum in tua diocesi et. ꝛ. si vero post ꝯtractũ mrĩmoniũ aliquis appareat accusator cũ non ꝓdierit in publicũ qñ banna ẜm ꝯsuetudinẽ in eccijs edebãtur vtruꝫ vox sue debeat accusatiõis admitti merito queri p̃t. Sup quo sic duximus distiguẽdum ꝙ si tpe denũciacõnis p̃missẽ is q̃ iã ꝯiũctos impetit extra diocesim existebat. vel alias denũciatio non potuit ad eius noticiã ꝑuenire utpote si nimie infirmitatis feruore laborãs sane mẽtis patiebatur exiliũ. vel in ãnis tam teneris ꝯstitutus ꝙ ad ꝯp̃hensionẽ taliũ eius etas sufficẽ nõ valebat seu alia causa legitima fuerit impeditus eius accusatio debet audiri. alioquin cũ rationabiliter p̃sumatur ꝙ denunciationem publice factã ideꝫ existens in ipsa diocesi nimime ignorauit tãq̃ꝫ suspectus est ꝓcul dubio repellendus. nisi ꝓprio firmauerit iuramẽto ꝙ postea didicerit ea que obiecerit et ad hoc ex malicia non ꝓcedit. quia tũc etiaꝫ si didicisset ab illis qui denũciationis tpe siluerũt claudi non debet eidem aditus accusandi. quoniã et si ab impetitione huiusmodi culpa de silẽtio tali contracta illos excluderet iste tam amoueri nequiret cũ culpabilis non existat.

Ex concilio apud warinaciam.

[Glosa marginalis — partial:]

· · · ri. C. de inoffi. testa. si quis in suo. ad fi. nec ꝓpter · · · re maxie cũ habeat lĩmos testes ꝛ accusatoẽs · · · pectatus et cũ diligẽtia requisitus vñ ꝓcedi p · · ·

· · · ꝯsiret ad scdas nupcias. hodie vẽo remittit · · · ꝯtra ẜ renũciãt bñficio velleiani. in autẽ. · · · C. ꝙ mulierẽ. coll'. vij. et p̃dcã aut'. matri.

· · · Publice. et ideo nullus p̃t ignorarẽ. xvi. di. · · ·

De diuorciis

Si qua mulier in morte mariti sui cũ aliis ɔsiliata ẽ et ipe aliquẽ illoꝝ se defendẽdo occiderit ꝑt ipe p9 mortẽ vxoris si voluerit aliam ducere. ipa autẽ insidiatrix penitẽtie absqȝ spe coniugii stet subiecta.

Alexander. iii.

Quesiuit a nob et. ꝛ. Nos itaqȝ. t. rñdemus ꝙ mulier ꝑ furto vel alio crimine viri sui nisi fidei sue religionẽ corrũpere velit ab eo separi non debet. verum si coniugem suam ad infidelitatis maleficiũ cõtraxerit a viro poterit separi ita ꝙ nubere alii nõ ei licebit. ꝙ licet sepentur semp tñ ɔiuges erũt. In viris quoqȝ ꝑsentis snie forma fuetur.

Idẽ ambianeñ. epo.

Porro de comite pontini qui. b. vxorẽ suã absqȝ iudicio eccie dimisit ꝙ eã ɔgnatam fuisse vxoris defuncte ꝑpõit. prudẽtia tua ɔgnoscat ꝙ si etiã parentela esset publica ꝛ notoria absqȝ iudicõ ecclesie ab ea separi non potuit quare ipsũ ad eã recipiendã que petit restitucõnẽ ipius districte ɔpellas. quã si recipe noluerit eum et supinductã vinculo excõicationis astringas. Preterea de. b. qui cognatã suam duxit vxorem rñdemus ꝙ non apparentib9 accusatorib9 et parẽtela manifesta seu publica existente quod credibile nõ est nisi essent in primo gradu vel sc̃do tu officii interest matrimonia illa adhibita grauitate dissoluere q̃ illicite ɔtracta noscũt.

Significasti ꝙ. Idem.

Quidã vxore sua sine iudicio eccie dimissa pro eo ꝙ suggestũ sibi fuerat ipam incestũ cũ quodã consangñeo suo ɔmisisse vinculo fuit ꝓpt hoc excõicationis astrictus. verũ mulier nõ ɔtinuit ȝ sobolem de alio viro suscepit. nec minus postulat viro restitui asserẽs se iniuste ab ipso dimissam ꝛ eũdẽ sibi materiã adulterãdi dedisse. ɔsul. t. t. r. ꝙ si notoriũ ẽ mulierẽ ipaȝ adulteriũ ɔmisisse ad eã recipiendã ꝑfatus vir cogi non debȝ nisi cõstaret ipsũ cũ alia adulteriũ ɔmisisse. Idem.

Ex lr̃is tuis accepim9 ꝙ. w. quãdã duxit uxorẽ qui paucis tꝑib9 fuere ɔcordes. ꝓponebat enĩ idẽ. w. ꝙ illam ꝑ violẽtiã sibi illatã metu etiã mediãte duxisset et. ꝛ. tãdẽ vir vxorẽ suã sup crimine fornicacõis in iure ɔuenit que nescitur quo ducta spũ cepit publice ɔfiteri ꝙ cũ vir negaret ei in necc̃ariis ꝓuidẽ crimẽ ɔpulsa ẽ incurrẽ meõratum. cũqȝ a te fuissȝ diligẽtius ãmonita ne ad suggestionẽ alicuius illud tã turpe ɔtra se ꝓponẽt ipa id manifestius asserebat. Sane tu ɔuocato capitulo tuo cũ ex eorũdẽ ɔsilio vtriqȝ ꝑuatim ɔtinẽtiã iniũxeris ob fuãdã ita ꝙ caste viuẽnt ad inuicẽ segregati. meõrat9. w. furti cũ alia spõsalia ꝛ nuptias temẽ celebrauit

...

verũ cũ factũ inquirẽ laborares sup̃dcũs. w. rei seriẽ explicãs ꝛ exponẽs ad audiẽtiam nr̃am dicitur appellasse. vnde. f. t. m. q̃. si res ita ꝓcesserit ꝑtaxatũ virũ ad lũmã vxorẽ redire ɔpellas. Urban9 .iii. Florẽtino epo.

De illa q̃ viro suo labẽte in hr̃esim ipius ɔsortiũ sine iudicio eccie declinauit videtur nobis ꝙ mlier maxĩe si ea intencõne discessit ut lapsus in hr̃esim tedio pñter ꝛ ɔfusione affectus se ab errore suo ɔuerteret ei cũ reuersus fuerit est reddẽda q̃ etiã si reuerti noluerit ɔpellatur. si vero iudicõ eccie ab eo recessit ad recipiendũ eũ nullaten9 dicimus ɔpellẽdã. Inno. iii. ferrariẽ.

Quanto te noz epo.

Quanto te nouimus in canonico iure peritũ ꝛ. ꝛ. Sane tua. f. intimauit ꝙ altero ɔiugũ ad hr̃esiȝ trãseũte qui relinq̃tur ad secũda vota desiderat ɔuolare q̃d vtrũ possit fieri ꝑ tuas nos duxisti lr̃as ɔsulẽdos. Nos igitur ɔsul. t. rñdentes distinguimus licȝ quidã ꝑdecessor noster sensisse aliter videat̃. aut ex duob9 infidelib9 alter ad fidẽ catholicã ɔũtatur. vel ex duob9 fidelib9 alter labatur in hr̃esim vel decidat in gẽtilitatis errorẽ. si enĩ alter infideliũ ɔiugũ ad fidẽ catholicam ɔuertatur altero vel nllo modo vel nõ sine blasphemia diuini nominis vel ut eũ ꝑtrahat ad mortale pccm̃ ei cohabitare volẽte qui relinq̃tur ad secũda si voluerit vota trãsibit et in hoc casu intelligim9 q̃d ait apl's. si infidelis discedit discedat. frater enĩ vel soror non ẽ fuituti sbiectus in hmõdi. et canonẽ etiã in quo dicitur. ɔtumelia creatoris soluit ius mr̃imonii circa eũ qui relinquitur. si vero alter fideliũ ɔiugũ vel labatur in hr̃esim vel trãseat ad gentilitatis errorẽ non credimus ꝙ in h casu is qui relinquitur viuẽte altero possit ad sc̃das nuptias ɔuolare licet i hoc casu maior appareat ɔtũelia creatoris. Nam ꝛ si mr̃imoniũ verũ inter infideles existat nõ ẽ tñ ratũ. inter fideles aũt et verũ ꝛ ratũ et firmũ existit ꝙ sacr̃m fidei quod semel est admissium nũq̃ amittitur ȝ ratum efficit cõiugii sacr̃m ut ipsũ i ɔiugib9 illo durante ꝑduret. nec obstat q̃d a quibusdam forsan obicitur ꝙ fidelis relictus nõ debeat iure suo sine culpa ꝑuari. cũ in multis casib9 hoc ɔtingat ut si alter ɔiugũ incidatur. per hanc enim responsionem quorũdam malicie obuiatur qui in odiũ ɔiugũ vel qñ sibi inuicem displicerẽt si eas possent in tali casu dimittere simularent heresim ut ab ipsa nubentib9 coniugib9 resilirent. Per hanc ipam responsionẽ illa soluitur questio qua queritur vtrum ad eũ qui ab heresi vel infidelitate reuertitur is qui ꝑmansit in fide redire cogatur. Idem tibriadensi epo.

Gaudemus in domino et c. Utrum pagani uxores accipientes in secundo vel tercio vel ulteriore gradu sibi coniunctas sic coniuncti debeant post conversionem suam insimul remanere vel ab invicem separari edoceri per scriptum apostolicum postulasti. Super quo t. respondemus quod cum sacramentum coniugii apud fideles et infideles existat quemadmodum ostendit apostolus dicens. Si quis frater infidelem habet uxorem et hec consentit habitare cum eo non illam dimittat et in premissis gradibus a paganis quo ad eos matrimonium sit contractum licite qui constitucionibus canonicis non artantur. Quid enim ad nos secundum apostolum eundem de hiis qui foris sunt iudicare in favorem precipue christiane religionis et fidei a cuius perceptione per uxores se deseri timentes viri possunt facile revocari. Fideles huiusmodi matrimonialiter copulati libere possunt et licite remanere coniuncti cum per sacramentum baptismi non solvantur coniugia sed crimina dimittantur. ¶ Quia vero pagani circa plures insimul feminas affectum dividunt coniugalem utrum post conversionem omnes vel quam ex omnibus retinere valeant non immerito dubitatur et c. Verum absonum hoc videtur et inimicum fidei christiane cum ab inicio una costa in unam feminam sit conversa et scriptura divina testetur quod propter hoc relinquet homo patrem et matrem et adherebit uxori sue et erunt duo in carne una non dixit tres vel plures sed duo nec dixit adherebit uxoribus sed uxori et c. Nec ulli unquam licuit insimul plures uxores habere nisi cui fuit divina revelatione concessum que mos quandoque interdum etiam fas censetur. Per quam sicut iacob a mendacio. israhelite a furto. et sampson ab homicidio. sic et patriarche et alii viri iusti qui plures leguntur simul habuisse uxores ab adulterio excusantur. Sane iuridica hec sententia probatur etiam de testimonio veritatis testantis in evangelio. Quicunque dimiserit uxorem suam ob fornicationem et aliam duxerit mechatur. Si ergo uxore dimissa duci alia de iure non potest fortius et ipsa retenta. Per quod evidenter apparet pluralitatem in utroque sexu cum non ad imparia iudicentur circa matrimonium reprobandum. ¶ Qui autem secundum ritum suum legitimam repudiavit uxorem cum tale repudium veritas in evangelio reprobaverit nunquam ea vivente licite poterit aliam etiam ad fidem christi conversus habere. Nisi post conversionem ipsius illa renuat cohabitare cum ipso aut etiam si consentiat non tamen absque contumelia creatoris ut eum pertrahat ad mortale peccatum in quo casu restitucionis petenti quamvis de iniusta spoliacione constaret restitucio negaretur. Quia secundum apostolum frater aut soror non est in huiusmodi subiectus servituti. ¶ Quod si conversum ad fidem et illa conversa sequatur antequam propter causas predictas legitimam ille ducat uxorem eam recipere compelletur. Quamvis quoque secundum evangelicam veritatem qui duxerit dimissam mechatur. Non tamen dimissor poterit obicere fornicationem dimisse pro eo quod nupsit alii post repudium nisi alias fuerit fornicata. Idem livonien. episcopo et eis qui cum ipso sunt fratribus.

Deus qui ecclesiam suam et c. Quia dispar est ritus livonien. de novo ad fidem catholicam conversorum a nostro propter infirmitatem gentis eiusdem. Concedimus ut matrimoniis contractis cum relictis fratrum utantur. Si tamen fratribus decedentibus sine prole ut semen defuncti iuxta legem mosaicam suscitarent cum talibus contraxerunt ne tales sibi de cetero postquam ad fidem venerint copulent prohibentes.

De donacionibus inter virum et uxorem et dote post divorcium restituenda

Ex conci. habito apud warmaciam.

Mulieres cum pro aliqua licita causa a propriis viris fuerit separate totam dotem percipimus sibi reddi.

Urbanus decano cantori et capitulo lexon.

Significavit p. mulier quod .h. quem loco viri tenebat divorcio inter eos solempniter celebrato dotem suam illicite detinet et reddere contradicit. Possessiones etiam que ipsis dum simul viverent cuiuscunque contractus titulo communiter obvenerunt ea prorsus sibi nititur vendicare. Ideoque m. q. si ita est et non est aliud quod obsistat ipsum ad restitutionem dotis et divisionem eorum que olim communiter habuerunt dis. cc. compellatis. Clemens. iii.

De prudentia vestra miramur quod cum vobis causam matrimonii que vertebatur inter. h. et .m. commisissemus terminandam et vos consanguinitatem inter eos invenientes sententiam divortii tulissetis. De dote quam a viro mulier repetebat quicquam statuere distulistis. Quia igitur vos qui de matrimonio principaliter cognovistis et de dote que est causa incidens accessorie cognoscere valuistis et sententialiter diffinire. m. q. predictum .h. mo. p. cogatis ut predicte .m. totam dotem sicut canonicum fuerit restituere non moretur. Clemens. iii.

Pleruque et c. Si mulier ob causam fornicationis iudicio ecclesie aut propria voluntate a viro recesserit nec reconciliata postea sit eidem dotem vel dotalicium repetere non valebit.

Innoc. iii. compostellan. archiepiscopo et

vniuersis epis in regno legionē· ↄstitutis.

Ex Gi ncce sit et ·ȷ· q̄ vero castra quedā que rex legionen̄· filie regis castell'·m dotem tradidisse ꝓponitur ita ut si eā aliqua occasione relinqueret ipsa cedent in ius ei9 impedimētum p̄stare videtur huius copule dissoluēde· cū castra ipsa non tā ob turpem q̄ ob nullā cām sint data utpote cū inter eos mr̄imoniuȝ nō existat ꝛ ideo nec dos nec donatio ꝓpter doteȝ ne ad comodū ei cedat qđ debet in penam eius potius retorqueri castra ipsa restitui volumus et ad id puellā p excōicatiōis sniam coartari. Idem ar̄dia cono sancti andree de scotia.

Nsp a nobis tua discretio requisiuit si aliqua terra data fuerit alicui nō in hreditatē vel feudū ȝ tantuȝ quoad vixerit possidenda et ipse postmodū terciā ptē vxori sue in dotē ↄcesserit vtruȝ eo defuncto p̄fatā dotē vxor dū vixerit habere debeat ꝛ tenere cū eccia dotes ꝓtegē teneatur viduaꝝ· Postulasti p̄terea si qua terra data fuerit alicui et hredi quē de vxore lti̅ma ꝓcrearet in hreditatem vel feudū ꝛ ipse vxori sue quadā pte ipsius in dote ↄcessa decesserit postmodū sine ꝓle an mulier dotē eandē de iure posset habere. Nos auteȝ ↄsul·t·t·r· q̄ cū regulariť nullus plus iuris in aliū trāsferre possit q̄ eū ↄstet habē vir cui terra p̄dicto modo ↄceditur non p̄t vxori relinquē qđ ei nō licuit nisi quoad vixerit possidere nec liceȝ vxori sue ptem illius terre in donacōneȝ ꝓpter nuptias ex viri ↄcessione tenere n̄ donacōm ille ad quē spectat dn̄iuȝ illius terre voluerit ↄsentire. Rō aūt de prima ↄsultacōne dicim9 ȝ rn̄demus etiā de secūda· nam liceȝ eccia in causis viduaꝝ se fauorabileȝ debeat exhibere

cōtra iusticiā tn̄ non ē eis fauor eccīasticus ↄcedēdus. Illud vero te nolumus ignorare q̄ vxor dare dicitur viro dotem vir aūt vxori donacōȝ facere ꝓpter nuptias s̄m lti̅mas sanctōnes. Idē ar̄epo

Pet ar̄diacono ianuen̄. Er vr̄as lr̄as intimastis q̄ cū mgr̄m R· sup quadā sūma pecunie p· b· paupe aūcte nr̄a curaueritis ↄuenire quā idem· b· p dote vxoris sue requirebat ab eo· Dictus· r· exceptōnē oꝓposuit ↄtra ipsuȝ q̄ vxorē suā a se repulerat et tacita veritate sup hoc lr̄as īpetrauerat q̄ cū sup eadeȝ dote alia vice corā vr̄e ciuitatis ↄsulib9 questio mota essȝ ipsi ꝓnūciauerūt ut qm̄ idē b· ad inopiā vergere videbatur dos illa nō assignaretur eidē nisi caucōnē idoneā de ipa nō peritura p̄staret vnde vos ei ut de saluāda dote caueret ꝛ uxorē suā recip et p̄cepistis et ·ȷ· Cū ergo satis possit ei modicum credi dotis cui creditū ē corpus vxoris· M· q̄· dotē assig̅ri faciatis eidē sub ea quā p̄t caucōnē p̄stare vel saltē alicui mercatori ↄmitti ut de pte honesti lucri ↄcūs vir onera possit mr̄imonij sustētare· ne occasione dotis detēte vxor a viro dimissa seu vir qui dimisit uxorē adulterij reatū īcurrat.

Donatio que Greg·ix· ↄstāte mr̄imonio inter ↄiuges dicitur esse fcā ex qua alter locupletior et paupior alter efficitur firmitatē nō habet nisi donatoris obitu ↄfirmetur que tn̄ penitus euanescit si reuocetur ab eo tacite vel exp̄sse· qui donatū accepit p̄us debitū nature p̄soluat.

Sane soluto mr̄imonio hīc dos ad mulierem sic ꝛ donatio ꝓpter nuptias redit ad virum nisi de ↄsuetudine secus obtineat vel ex pacto de lucrāda dote et donacōe ꝓpter nuptias quod equale sit cū hīcinde contrariū inducatur.

De secundis nuptijs.

Alexander·iij.

equalitas. et l. lege leonis. C. de pac. conuentis.

Appellanū. scda. scde nuptie bndicede nō sūt. ꝫ. e. vir aūt. et

O Appellanū quē bn̄dictoꝫ cū scdā ... celebrasse ab officio bn̄ficioꝫ suspēsū cū l̄raꝝ tuaꝝ testimonio ad se. ap. nullatenus destinare postponas.

Lvcius. iij. vmūsis xp̄ianis in captiuitate sarracenoꝝ po.

DOminus ac redēptor noster et ꝫ. sane sup m̄rimonijs q̄ quidā ex vob nōdū obeūtis habita ꝯiugis certitudine cōtraxerūt id vobis r̄ndemus ut nullus āmodo ad secundas nuptias migrare p̄sumat donec ei cōstet ꝙ ab hac vita migrauerit cōiunx eius. Si vero aliquis vel aliqua id hactenus nō seruauit et de morte prioris coniugis adhuc sibi existimat dubitādū ei q̄ sibi nupsit debitū nō deneget postulāti qd̄ a se tā nouerit nullatenus exigēdū. qd̄ si post hoc de p̄oris cōiugis vita cōstiterit relictis adulterinis amplexib⁹ ad p̄orē cōiugē reuitatur. Rhabanus tercius vig. episcopo.

Spa sciat talem consuetudinem alias non licet. Super. domino. ꝫ. c. prox. ergo cum apostolus nullum tempus adiciat nec nos adicere debemus. xxxi. q. i. qd̄ si. v. consuluisti. et. s. de transla. inter corporalia.

VIr aūt et mulier ad bigamiā trāsiēs nō debet a p̄sbro bn̄dici. q̄ cū alia vice benedicti sint eoꝝ bn̄dictō iterari nō debet. I. de oxon. epo.

SVp illa qōe qua q̄situ ē an mulier possit sine infamia nubē infra tp̄us luct⁹ s̄m leges diffinitū. r̄ndemus ꝙ cū ap̄lus dicat mulier mortuo viro suo soluta est a lege viri sui in dn̄o nubat cui voluerit p licētiā et aūctē ap̄li infamia eius abolet. Innocē.

Ateri⁹. p. nobili mulieri. CVm scd̄m ap̄lm mulier mortuo viro ab ei⁹ sit lege soluta et nubēdi cui vult tantū in dn̄o liberā habeat facultatē nō debet legalis infamie sustinere iacturam. que licet post viri obitum infra temp⁹ luctus scilicet vnius anni spacium nubat et concessa sibi tamen ab apostolo vtitur potestate cum in hijs presertim seculares leges nō dedignātur sacros canones imitari.

Explicit liber Quartus

non euadit penam illam qua priuatur ante nuptialem ... predicta de resti. et ea que pa. ꝗ. ul. que virum fu... honestauit ut appāreat etiā eo viuente eam non ...

FElix papa. Ilegitimus nō fuerit accusator nō fatigetur accusatus. I. de epis p galli.

SI quis ... am cōstitutis eps ab illis accātorib⁹ q̄ recipiēdi sūt accusatus fuerit. postq̄ ab eis caritatiue ꝯuētus fueit ut cām emēdet et eā corrigē noluerit nō olim sed nūc ad p̄mates cause eius canonice deferātur. Greg. duci.

VIlla p̄posito cāpanie. rū et. ꝫ. si vero aliqs est de mōasterio p̄dci abbatis q̄ possit dicē ꝙ ad culpā reatū q̄ ei⁹ ptineat vos cū eis quorum interest causam districte volumus pscrutari ut vel ꝯdēnetur vel absoluatur. Idem constātie aug.

OMnipotēs deus ꝛ. ꝫ. valde graue ē ut vir de quo tāta et talia nūciātur cū an requiri et discuti debeāt honoretur.

NPascalis papa. Nlli epoꝝ ab accusatione sua repelli liceat quos āteq̄ se ab eis impetēdum cognosceret a sua cōi familiaritate neglexerit separe.

DE ꝯcilio maguncin. DE hijs crimib⁹ de quibus absolutus est accusatus non p̄t accusacō replicari.

RStephanus papa. Repellātur ab accusacōe cohabitātes inimicis. q̄ infestacōes blasphemie affectio solet amicicie incitare. Ex

Abrocardo libro. xix. ACcusasti aliquē et p tuā accusacōnē occisus est. nisi p pace. xl. dies in pane ꝛ aqua qd̄ carena vocatur cū. vij. sequentib⁹ annis peniteat. Si aūt p tuā delaturā debilitat⁹ est p tres debes q̄dragesimas penitere. Augustinus super genesi de morte abel.

EVidētia patrati sceleis

norās accusacōnē ab alio institutā. ff. de accu. si c... telligē cū actū est in forma iudicij. si autē peniti...

nō indiget clamore accusatoris. Lexā. iij. gar. electo.

Cum p. maconella p̄sbr ex vna pte et bonus p̄sbiter et J. bonus cocti laicus frat̄ eius ex altera in nr̄a ꝯ̄nt pn̄tia ꝯstituti eūdē J. q̄ laic9 erat in dc̄i p. accusacōez nō duximus admittendū. cumq̄ p̄fatus. b. eūdē. p. sup c̄mie simonie ꝯstā tius accusaēt nos eum quia in testimoniū illius cause adductus fueāt. et q̄ p̄dc̄us J. frat̄ eius ip̄m. p. corā te prius accusauerat ab accusacōe repulimus p̄sertim cū frater. p. memoratū. b. ātea de causa ꝯsimili accusassꝫ. vnde qm̄ vnus p9 alterū p̄dictū. b. instanti vicissitudine accusabāt. neutrū ad eius accusacōez admisimus ꝫ vtriq̄ p̄sbro de obiectis criminibus purgacōnē duxim9 indicēdā. Ideoq̄ mandamus quatenus vterq̄ illoꝝ cū tribus sacerdotib9 faciat se purgare. Idē wigorn̄. ep̄o

Ex pte tua et J. prudētie .t.t.r. q̄ mōchi nisi alia rōnabilis cā impediat eo q̄ de obediētia et s̄biectōe abbatis esse nōscūtur ab accusacōe sūt nullatenus repellendi licēt alios accusare non pn̄t. Quib9 siquidem cū ꝑpriuꝫ nō habeāt de rebus monasterij expēse debent necessarie donec causa debituꝫ finē accipiat ministrari. Idē.

Si ꝯstiterit q̄ dc̄a eccl'ia nō ꝑpetuo cōcessa sed ad tēpus fuerit cōmendata et de violentia et q̄ in taberna pernoctaueit. ita q̄ altera die nulla p̄missa dormicōne missam cantassꝫ et J. Si de hoc rōnabilr̄ cōuictus fuerit in iudicō ante ep̄m suū siue accusatus vel ad rōnem positus sine coactōne fuerit cōfessus ei sup eadem ecclesia perpetuū silētiū imponatis. ip̄m ab impetitione. H. desistere ꝯpellentes. Ceterum si eidem fuit ecclesia canōice ꝯcessa et tradita et postea de crimine aliquo nō fuit conuictus propter qd̄ de iure debuit spoliari. vel post appellationem sicut aliqn̄ allegauit ecclesia illa fuerit spoliatus ip̄am ei facias restitui et in pace dimitti. Idē.

Meminimus tibi mādasse ut. e. abbatisse cuius electōnē cōfirmauimus munus benedictiōis impendere ꝑcurares. sed q̄ .h. ꝑ altera pte a te ad nr̄am audiētiā appellauit ꝑponens q̄ de simonia accusaret eandē mandatum nostrū distulisti effectui mācipaē. Quia vero te nō decet i hac pte ap. eiusdē. h. deferre cū idē illius manifestus fueit inimicus et ꝯtra eā testimoniū tulit. mādam9. q̄. cū inde fueris requisitus p̄fate abbatisse munus benedictōnis nō differas impētiri.

Innocentius. iij. archiep̄o bisuntino.

Licet i beato petro et J. sane cum ex lr̄is. H. decani sancti stephani et. t. J. et in canonicoꝝ ecclesie bisuntine ad ap. se. audientiā puenisset te varia crimina ꝯmisisse ac ab eis fuisses p easdē lr̄as sup ꝑiurio crimine simonie et ince stus delatus clemēs p̄pa p̄decessor noster fuata iudiciaia grauitate tibi certū terminū assignauit quo r̄nsurus obiectis apte ꝯspectui p̄sentares. Cum aūt iuxta tenorē citacōis ad se. ap. accessisses nec ullus apparēt qui te ita impeteret de p̄dictis ne aliq̄d de ꝯtingētib9 omittē videremur ab J. et. o. archid̄. in nr̄a p̄sentia ꝯstitu. quesiuimus diligēter si quid sup p̄missis aduersus te ꝑ se vel alios opponere vellēt et qd̄ scripserant lr̄ine demōstrare. ip̄i autē q̄ nō ꝑposito accusandi hec scripserat responderūt. ꝫ q̄ sup quibusdam incorrigibilis videbaris quedā de te ap. se. duxerāt intimāda. sed nūcius qui ꝑ lr̄is accesserat impetrādis māda ti formā excessit. Nos igitur dictis canonicis sup p̄dictis silētiuꝫ duximus imponēduꝫ ne te de cetero eis sup hijs accusaē liceat vel etiam infamare. quia vero predicti canonici citra vinculum inscriptionis desistere voluerūt. eis de iuris permissione id nō duximus imputandū. Ne autē in absolucōne tua minus canonice procedere videamur quāuis potius in odore bone opinionis coepiscopoꝝ nostroꝝ q̄ eoꝝ infamia delectemi cabilonen̄. ep̄o et abbati de firmitate inquisicōem fame tue duximus omittendā. Idem.

saltzburgensi archiep̄o.

Veniens ad ap. se. a. pragen̄. canonicus ꝯtra pragen̄. ep̄um inter alia ꝑposuit corā nobis q̄ cū essꝫ filius sacerdotis in eccl'iaꝫ fuerat pragen̄. intrusus. et cōtra eiusdē ecclesie priuilegiū homagiū duci bohemie prestitisset. sic subiciens pragen̄. eccl'iaꝫ fuituti et J. vnde p̄dictū ep̄m ad festum resurrectōnis dn̄ice p̄emptorie nos meminimus citauisse. idꝫ vero ad suā accusacōnē viarum discrimina cōsecracōneꝫ crismatis imminētem. et q̄ filius bohemie p̄ncipis esset p ip̄m baptizandus tunc tēpis p nūcios et lr̄as allegauit. Licet autē excusationes huius sicut erant friuolas estimantes ip̄m reputauimus ꝯtumacē nec ꝑcuratoēs eius in causa possemus recipe criminali. eis tn̄ concessimus auditores ut si possent illū aliq̄tenus excusarent. Cūq̄ p̄dictus. a. corā eis repetijssꝫ obiecta fuit ex aduerso r̄nsū q̄ cū olim sup h ad magdeburgen̄. archiep̄m lr̄e fuerāt impetrate. idē. a. in obiectoꝝ se vidēs ꝑbacōne deficē ad pedes eius se hūiliter ꝑsternēs veniam postulauit. et q̄ aduersus eū calūniose ꝑcesseāt ē cōfessus. Ceterū cū sup h mādato stare eiusdē archiep̄i iurassꝫ. ip̄e p̄cepit eidem sub debito p̄stiti iuramenti ut ꝯtra eundē ep̄m de cetero ꝑponē talia nō

[illegible]

audēt. Cū igitur nobis ex ip sius .a. ꝯfessiōe ꝯstaret ip̄m iu- ramētū hmōi p̄stitisse ac tale recepisse mandatū sup impeti cōne dc̄i ep̄i silētiū ei duximus imponēdū. ꝓpter ꝯtumaciā tñ eidē ep̄o citacōne᷑ et purgati onē ꝓpter infamiā indicētes.

Idem priori sancti fridiani ꝗ mḡro .b. canonico pisano.

Sup hijs quibꝰ nos cō- sulere voluistis. Inqui. .v. breuiter rn̄demus ꝙ tribꝰ modis valet crimē ꝯpponi de nūciādo excipiēdo et accusan do. qn̄ crimē in modū denūcia- cōnis ꝯpponitur nō est inscri- ptio necessaria. ƀ cū in moduz accusationis oportet inscribi qm̄ ad deposicōem instituitur accusatio. ƀ ad correctōez est denunciacō faciēda. Cum aūt excipiēdo fuerit crimē obie- ctū distiguēdū est q̄re ꝯppo- natur et qn̄. si autē obicitur ut ab accusatione et testificacōe aliq̄s repellatur non est inscri- bi necesse. sed cū ꝯpponitur ut quis a ꝓmocōe officij vel bn̄- ficij excludatur. Si ante ꝯfir- mationez obicitur nō cogitur quisꝙ̄ inscribē ꝙ crimē ƀ mō ꝓbatū impedit ꝓmouēdū sed nō deicit iā ꝓmotū. post cōfir- mationē vero cū scilicet ordi- nādus fuerit aliquis aut etiā ꝯsecrād9. ꝙ etiā ab obtinēdo repellit et deicit ab obtēto ad extraordinariā penam ƀm ar- bitriū iudicis discreti circa vi culū inscripcōnis ē excipiens astringēdus. Si defecerit i ꝓ- bādo ꝓ eo ꝙ crimine sic ꝓba- to pdit qd̄ p electōz ꝯ ꝯfirma- tionē ei fuerāt acquisitū. sed ob hoc prius hitā nō amittit. licz eni agatur de crimie nō est tñ hmōi q̄stio crimīalis. Vn̄ per ꝓcuratorē p̄t rite tractari.

Idē vercelleñ. episcopo et ab- bati de tileto.

Qualiter et qn̄. et. J. si cir- ca nouarieñ. ep̄m debitū inqui- sicōnis ordinē obſuastis. dis. vr̄az in dn̄o ꝯmendamus. Si vero qualibet occasione p̄ter- misistis eūdē adhuc ip̄m tp̄e oportuno volumus obſuai, ne inde nascantur iniurie vn̄ iura nascūtur. Ideoq3 mādamus. q̄. ad ꝯsciētie vr̄e iudiciū recurrē- tes si ꝯtra prescriptū ordinez tanꝙ̄ hoīes excessistis. nō pude- at vos errorez vr̄m corrigē q̄ positi estis ut alioꝝ corrigatis errores. qm̄ apd̄ iudicē distri- ctū in qua mēsura mēsi fueritis remetietur vobꝭ. ita videlicet ut inueniatis occasionem aliquā ꝯgruētē p quā ne vr̄a vilescat aūctas q̄to cautius et prudē- tius poteritis supsedeatis ad p̄ns. qm̄ ex hijs q̄ inordinate sūt acta non p̄t ordinabiliter agi. Si vero p̄scriptū ordinez custodistis om̄i gr̄a et timore postpositis deū solum habētes p̄ oculis via regia incedētes sine psonaꝝ accepcōne in ne- gocio ꝓcedatis. formam vero

[illegible]

iuramēti quaz a clericis noua- rieñ. sup inquisicōe faciēda in hoc negocio recepistis in si- milibꝰ volumus obseruari ut videlicet iurēt clerici ꝙ sup hijs que sciūt vel credūt i sua ecc̄ia reformāda tā in capite q̄ i mē bris exceptis oc̄ltis c̄mibꝰ me ram et plenam dicant inquisi- toribꝰ veritatem.

Idē archi- ep̄o arelatēsi ꝗ vallis magne

Cum dilecti fi. abbati lij cistercieñ. abbas ꝗ. p. et. r. mōchi fontis frigidi ap. se. le. ad ecc̄iaz agateñ. acces- sissent ut i ea legacōis officiū exercerent ꝙ de agatheñ. ep̄o p frequētē clamorē multa sibi fuerāt insinuata sinistra volu- erūt descēdē ac vidē si clamo- rē ope ꝯpleuissꝫ ꝗ. J. ꝙ vero no bis nō cōstitit sub qua forma ep̄s cū canonicis agatheñ. co rā dictis legatis p̄stiterit iura- mētū utrū videlicz ita iurauerit ut sup statu ecc̄ie plenā et me rā dicēt veritatē aut ut ad inq̄- sita veraciter respōdēt. Man- .q̄. eisdē legatis ex pte nr̄a mā detis ut sub qua forma iuramē tū p̄stiterit studeāt fideliter in- timaē. et si ƀm respōsionē eoꝝ. sꝭ scd̄a foē iurauit ā ipse suf- ficiēter ꝓbauerit se sub illa for ma iurasse aut p deposicōes te- stium quos ꝓduxit aut etiaz alioꝝ cū deposicōnes ille non fuerint publicate nec ꝓducti om̄i testium renūciare curaue- rit. qm̄ ƀm eandez nō tenētur ex debito iuramēti nisi ad inq̄si ta solūmō rn̄dē vos excusacō nes suas audiē curetis ꝗ si eas ꝓbauerit cū excusacōes hmōi ꝯfessiōes ei9 nō pimāt ƀ expo nāt q̄ tales sūt ut ad bonū ꝗ ma lū valeāt retorq̄ri et ideo iudi cai debēt ex causa eū sꝭ. ap. ob. absoluatis. cū ꝗ si reptus sit cul pabilis i quibusdā ex labore tn̄ ꝗ pudore punitus quos ꝓ- pter hāc causaz incurrit hmōi leuis culpa leuiter ei valeat indulgeri. qd̄ si excusationes illas sup dilapidacōe naufra gio et simonia ꝓbare nequiue rit aut sub p̄ma forma iuraue rit cū ƀm eādē nec veritatē ta- cere nec admiscē debuerit falsi tatē. vos nō obstātibꝰ excu- sationibꝰ quas de nouo ꝓpo- suit cū i ꝯfessionibꝰ suis nullā omnino de illis fecerit mēcōnem quāuis firmiter asseruerit ꝙ plures ex illis legatis p̄dcis exposuit cū ƀ p se ꝓbare non possꝫ tāꝙ̄ q̄ solus examinaba tur ab illis eū ab admistracōe agatheñ. ecc̄ie remoué curetis.

Idē arep̄o teracoñ. et abbati scē marie de popleto ꝗ ar̄d. bar-

Cum oporteat tinoñ. ep̄m ꝗ. J. sane venientibꝰ ad ap. se. g. et. h. canonicis in- ceñ. et multa enormia ꝯtra vi- cēt. ep̄m ꝓponētibꝰ corā nobꝭ ꝙ illa nō debeam9 sꝭ dissimulati ne trāsiē vobꝭ inq̄sicōz illoꝝ du xim9 ꝯmittēdā. Verū dc̄us ep̄s anꝙ̄ ad ip̄m nr̄a citacō pueriſſꝫ ad p̄n̄tiā nr̄az accedēs ꝓposuit ꝙ illi q̄ enormia de ip̄o sugges serāt tipo malicie potius ꝙ iu- sticie zelo ducti nobꝭ hmōi in- timarāt cū ip̄i ei9 inimici maife- sti ꝗ cū eius hostibꝰ cōuersent

[illegible]

de accusa

a ¶ Cōsanguineos. qui in causa criminali nō admittūtur ut cōsue-
uit notari .iij. q. v. c. i. ꝫ nūquid crimīosi et infames repellūtur a
b ¶ Ad denūciāduz .ꝫ denūciādo. nō videtur ꝙ quilibet tenetur ad
hoc. ij. q. vij. quā ꝓpter. et. s. de ꝯgna. spi. tua. itē hereticus admittit
.xxiij. q. i. q̄squis. et viles psone admittūtur. s. de spō. p̄terea. et qua
lecūqꝫ testimoniū videtur sufficē. xxij. q. v. hoc videtur. sed ꝯtra vide-
tur ꝙ tm̄ honeste psone admittūtur. xxxv. q. vi. eps in sinodo. et. s.
de testi. cog. p̄terea. et. s. de spō. cū i tua. et ad ꝓplares actōes nō admittū-
tur psone nō integri sta-
tus. ff. de popul. ac. l. po
pularis. credo ꝙ hone-
ste psone tm̄ debeāt ad-
mitti ad denūciādū ꝓut
hic .ꝫ. dicitur. io. dixit ꝙ
infamis psona admittit
dū tm̄ nō sit crimiosa et
irregularis. sed hoc non
credo de infami. de ħ no.
.ij. q. i. si peccauerit. et. s.
de spon. cum in tua. et .ꝫ.
.c. prox.

ꝯsanguineos suos ac ꝯplices
intēdāt ad testificādū ꝓducē
ꝯtra ipm. qui ad denūciādum
seu testificādū admitti non de-
bent utpote iuramēti p̄stiti trās
gressores et alijs criminibꝯ ir
retiti ⁊c. Dis. vre. m. ꝙ nisi su
p p̄dictis famā ipius lesaz eē
noueritis vos ad inquisicōeꝫ
illoꝝ nō subito ꝓcedatis. qd
si ad inquisicōne fuerit ꝓcedē
dū p̄dictos vel alios quos ip
sius esse ꝯstiteit inimicos nec
ad ꝓsequēdā inquisicōne nec
ad phibēdū testimoniuꝫ ꝯtra
ipm epm admittatis sed p vi
ros ydoneos sup hijs q̄ gesta
sūt inquiratis diligētius veri-
tateꝫ. et si nichil graue ꝓbatū
fuerit ꝯtra ipm vos purgacō
nē canoīca indicatis eidē. I dē

Qum dilectus filius .g.
Si vobis cōstiterit p̄-
dictos quoz nomine sūt ex-
cessus hmōi de epo nūciati pu
blice concubinarios tūc fuisse
ꝓpter qd in eos fuit excōica-
cōis sentētia pmulgata vel p̄-
fatū epm de iā dictis excessib
nō fuisse pmonitū ab eisdē vel
ipos ꝯspirasse in eū a denūcia-
cōe repellatis eosdē. alioquī
audiatis que fuerint hmōi de
ꝓposita eidē epo auctē nra ni-
chilominus phibētes ne super
hijs super quibus ad audientiaz
nram fuerit legitime appella-
tum p̄fatos clericos indebite
grauaē presumat donec causa
sup̄dicta iuxta formam mādati
nrī fuerit terminata. I Dem

Gebenensi
Inquisicōnis negocium

c ¶ Ipsius. hoc ideo dicit
quia nō est ꝓcedēdū ad
inquisicōne ꝯtra aliquē
nisi ꝯtra infamatum .ꝫ. e.
inquisicōnis. et c. quali-
ter. ubi hec materia ap-
tius explicatur.

d ¶ Inimicos. patet ħ
ꝙ inimici nec ad prose-
quēdā inquisicōnem vel
testimoniū admittūtur
vel ad denūciādū siue ac-
cusanduz. ut. s. e. c. i. et .ꝫ.
.c. prox. sed non determi
natur quales inimicicie
repellāt hic ab inquisi-
cōe vel testimonio. et vi-
detur ꝙ capitales et cō-
spiracōes tm̄ .ꝫ. de simo.
p tuas. i. et .ꝫ. c. ꝓx. insti.
de excu. tut. § itē si inimi
cicias. et. ff. de arbit. l. li-
cet. ꝙ nō quilibet inimi
cus repellitur ħ ille tātū
qui nimia familiaritate
ꝯiunctus est. ff. de v. sig.
late. § amicos. itē ꝓpter
leues inimicicias nō ex-
tinguitur legatum. ff. de
adimē. lega. l. iij. i fi. sed
ꝯtra vidr ꝙ ꝓpter leues
etiā repellātur ꝙ ꝓpter
ciuilē ꝯtrouersiā repelli-
tur quis ab actōne. s. de
testi. spo. Itē cū quis. il-
le dicūtur graues inimi-
cicie que sūt de statu ho-
minis vel de bonis eius
.iij. q. ul. § ul. et ar. op. s.
de donac. ꝓpter eius in-
gratitudinē. et. C. de reuo.
donac. l. ul. et. ff. de excu.
tut. ꝓpter litem. so. arbi-
trio iudicis relinquitur
que inimicicie repellāt
in talibꝯ. ar. i aut. de testi.
.§ si vero dicatur. colla. vij. et. s. e. sup hijs. et. s. de offi. del. de causis
et dicit lex ꝙ nō sp repellitur testis ꝓpter inimicicias sed iudex esti-
mabit an ei sit credēdū vel nō. ff. de questi. l. i. § p̄terea inimicoꝝ.
et. § questionem. io. ꝯdetur ꝙ si ille q̄ impetrauit inquisicōnē remo
e ¶ Idoneos. ex ħ vi- tus sit ꝓpter aliquā causam qd alter possit
ꝓsequi eandē inquisicōnē. ar. ff. de inoffi. testa. postumus. § i. non
enī refert p quē p̄ces sint oblate. C. de p̄ci. impe. offe. l. i. et. l. vniuis.
nec refert vndecūqꝫ crimina claruerint. xxiij. q. iiij. ecce. itē quia iudex
hic ex officio suo ꝓcedit. vnde ꝓpter inabilitatē agentis nō ipedi
tur eius officiū qd posset cōcedi forte ubi ex officio ꝓcedit sed al-
ter nō audiretur. ħ verius videtur ut dixit io. ꝙ nō possit quia ip
lrās nō dedisꝫ ad peticōnē illius si talē se dixisꝫ. et eadē ratio etiā de-

legatū mouē dꝫ q̄ moueret et delegantē. s. de rep. sup lrīs. in fi. c. t.
dixit ꝙ bñ poterat iudex ꝓcedē. io. melius dicit ut michi videtur. et
qd ħ ꝓcedē pñt nō ē vi p̄maru lraꝝ ħ scdaꝝ. b. ꝫ ꝓx. et. ff. de peis.
f ¶ Indicatis. et ita leuia p̄t leuiter indulgē. s. c. ꝫ l. respiciēdū. i pñ.
g ¶ Sm dilectus. ꝯcubinarios. si isti ꝓsequebātur suā iniuriā vel
suoꝝ quae nō admittūtur ad denūciādū cū admitteretur ad
accusandū quātūcūqꝫ crimiosi sint. iij. q. vi. omibꝯ. ħn. nō ꝓseque
bantur iniuriā ꝓpriā. vñ
cū essent publici ꝯcubi-
narij nō erāt admittēdi
ad alioꝝ pcc̄a denūcian
da cū suspēsi etiaꝫ sint. x-
xxij. di. § verū. sed viles
psone nō admittūtur ad
denūciādū ut sepius di-
ctū est. sic. s. e. c. i. et. s. e.
cum in tua.

quā de epo ⁊ canoīcis valētin.
vobis ꝯmisimus faciēdā ⁊c.
Scdo quesistis quid vob sit
statuēdū si ꝯtra quēpiā p inq-
sicōnē ꝓbatū fueit tale crimē
ꝙ deponeret accusatū crimia-
liter et ꝯuictū. in quo quidem
duximus distiguēdū utrū sit
tāle crimē qd ordinis execucō
nē suscepti aut retēcōne bñfi-
cij etiā post pactā penitētiam
impediret puta si homicidium
ꝯmisisꝫ vel adeptus esꝫ ordi-
nem aut bñficiū vicio simonie
quo casu erit sicut in accusacō
nis iudicio ꝓcedēdū. alioquī
sm psone merita et qualitatē
excessus penā poterit iudicātis
discretio moderaē. Terae du
bitacōnis articulus ꝯtinebat
utrū cū duo vel plures iurati af-
firmāt aliquē crimē eidē vi-
dētibꝯ cōmisisse de quo aliqua
infamia nō laborat aliquā illi
pēnā infligē debeatis et utruz
ad peticōne quorūdā quasdā
cedulas vobis occulte tradē-
tiū infamacōne epi cōtinētes
sit ad inquisicōne eorz q̄ ip-
sis ꝯtinetur cedulis ꝓcedēdū
et an fides eoz dictis debeat
adhiberi qui post iuramētū in-
terrogati secreto utrū sint eo-
rū de quibꝯ requiritur inimici
rndēt ꝙ non diligūt illos vel
directe inimicos se asserūt eo-
rūdē. aut etiā añ iuramētū id
publice ꝯfitētur nullas inimi-
ciciaꝫ causas ꝓbabiles ostē
dentes Ad hec rndem9 nul-
lū esse p crimine sup quo ali-
qua nō laborat infamia seu cla
mosa insinuatio nō processeit

g ¶ Premonitū. qui eni
nō ammonuit repellitur
a denūciacōne. s. e. c. ij. et
.ꝫ. e. qliter. § ad corrigē
dos. et .ꝫ. de simo. lꝫ help.
h ¶ Cōspirasse. isti nul-
latenus sūt admittēdi .ꝫ.
de simo. p tuas. et. s. de re
iudi. cum. I. et. a.
i ¶ Predicta. ꝙ tūc p̄su-
mitur ꝙ ex odio ꝓcede
ret et merito possent eū
recusare tāquā suspectū
ar. s. de appel. ꝓposuit. et
.ꝫ. c. ad ħ et. c. sicut. b.
¶ Inqsicōis. homici-
diū. ħ ꝯfirmatur qd dici
ꝯsueuit ꝙ in nullo occul
to crimē impeditur ex-
ecucō post pactā peni-
tētiaꝫ p̄terquā in homici
dio. et hoc idē ꝓbatur de
tēpo. or. quesitū. et in si-
monia. de ħ notari ꝯsue-
uit. l. di. de hijs. b.
l ¶ Accusacōis. videtur
ꝙ i casibꝯ istis denūciās
debeat se obligaē ad pe
nā talionis cū eq puniā
tur ac si accusarētur. s. e.
sup hijs. ar. sed nō credo.
itē nec videtur hic habē
locū admonicō ꝙ nō p̄t
se corrigē retēto bñficio
si quis vellet denūciare i
hijs casibꝯ. itē idē ē si q̄s
p simoniā adeptus ē bñ
ficiū sicut et ordinē ut ħ
dicit. signatur ꝯtrariū .ꝫ.
d simo. dilect9. ij. ubi dr
ꝙ si in modū accusacōis
cōuincitur quis de simo-
nia deponitur. si i modū
inquisicōis ꝯuincitur re-
mouetur ab illis eccījs
et in artioribus ponitur
ad pagēdā penitētiaꝫ .ꝫ.
de simo. de regularibꝯ. et
hic puniūtur sicut si dire
cte accusarētur. qd dicit
ita ꝓcedēdū esse sicut in
accusacōis iudicio p̄t di
cī verū esse quātū ad hoc ut p̄uētur officio et bñficio nō tm̄ quantū
ad deposicōnē ꝙ aliter agē penitētiā nō pñt ꝙ deposicō nō est ef
fectus inquisicōnis. sed p̄uacō admistracōis vel bñficij .ꝫ. e. qualit.
.ꝫ. de simo. p tuas. i. vñ illud sicut nō notat omnimodā similitudmē ꝙ
nullus debet puniri certa pena nisi ad hoc actū sit. s. de or. ꝯg. cū di
lectus. et sm formā iudicij formari debet sententia .ꝫ. de simo. licet. et
ħ intellige qd hic dr de secularibꝯ. ꝯtraria loquūtur de regularibus
circa quos seruatur qd dr .ꝫ. de simo. qm̄ simoniaca. vel possꝫ dici ꝙ
etiā p inqsicōnē deponūtur seculares ꝓpter enormitatē crimis ut ħ
lrā velle vidr. s. de do. et cōtu. veritatis. ubi deponitur epus i modū
inquisicōnis cui ꝓbatū fuit homicidiū in modū denūciacōis. de re-
gularibꝯ fiat ꝓut dr in illa cōsti. qm̄. ubi dicetur de hoc. b.

a ¶ Alioquī. id ē si aliud crimē ab istis duobꝯ sit ꝓbatū in modum
inquisicōnis ꝙ nō impediat ordinis execucōne etiā post pactam
penitētiā tūc ꝓcedat iudex scdm ꝙ sibi videbitur ħ nō in officio vl
bñficio cū in alijs duobꝯ casibꝯ nō puniantur in plus ut dixit io. in
ꝓx. notula. regulares tm̄ p̄lati bñ remouerētur qui p modicis cul-
pis remouētur ab administracōne .ꝫ. de simo. p tuas. b.
b ¶ Secreto. exēplo danielis. ar. ad ħ. C. de testi. nullū. et si. s. de elec.
ꝙ ꝓpter. et ē expssuz ꝙ
sigilatim debēt testes ex-
aminari. s. de testi. vene
rabili. b.

ꝓpter dicta hmōi puniēduz.
Quinimmo sup ħ deposicōnes
ꝯtra eū recipi nō debē cū inq-
sicō fieri debeat solūmodo sup
illis de quibꝯ clamores aliqui
p̄cesserūt. nec ad peticōnē eo-
rū qui libellū infamacōis por-
rigūt in occulto ꝓcedēdū est
ad inquisicōnē sup ꝯtētis ibi-
dē criminibꝯ faciēdā aut etiaꝫ
aduersus eos cōtra quos fit
inquisitio fides adhibēda ē di
ctis eoꝝ qui post iuramētū vel
ante tacite vel exp̄sse inimicos
se assert eorūdē nisi forsan añ
iuramētū in fraudē id facē p̄su
mātur. Quesiuistis etiā quid
statui debeat si nichil p certaꝫ
sciētiā ħ tm̄ p famā et eoꝝ qui
fuerūt inquisiti credulitatē iu-
ratā ꝯtigerit inueniri. et utruꝫ
aliquis sup eo crimie reputa-
ri debeat infamatus de quo ip
sū duo vel tres aut etiā plures
dixerint infamatū licet de ipo
nichil sinistrū in publico audi
atur. Ad qd ē nra rñsio ꝙ ꝓ-
pter famā et deponētiū credu
litatē dūtaxat nō debet ad de-
posicōnis sentētiā ꝓcedēdū. ħ
infamato poterit canonica iu-
dici purgacō sm arbitriū iu-
dicātis qui ꝓpter dicta pauco
rū eū infamatū reputare non
debet cuius apud bonos ⁊ gra
ues lesa opinio non existit.

Idē epo ⁊ decano saluatenē
Ad peticōeꝫ galteri quō-
dā corb. abbatis. r. et. p.
canonicis nouiom. a nob du-
dum correctōe ꝯmissa ⁊c. ve-
rū dilect9 filius. g. sancte ma
rie i porticu diac. card. tūc ap.
se. le. dicto. g. p̄nte nec recla-
māte sup statu monasterij ce-
pit inquirē diligēter et cū inq
sicōe finita eū p̄risius euocas-
set ꝓpositurū ꝯtra inquisicōnē
eādē si quid rōnabiliter duce
ret ꝓponēdū idē p̄ntiam eius
adiēs allegauit ꝙ i monaste-
rij correctōne ꝓcedē nō vale-
bat q̄ p̄dictis iudicibꝯ p̄us su
erat auctē nra ꝯmissa. et card.
ipm ex iustis causis se asserēs
hrē suspectū voce ad nos ap-
emisit. qm̄ card. inspectis q̄ ꝓ-
bata fuerant cōtra eū amouit
a regimie abbatie dādo fratri
bus eiusdē loci liberā faculta
tē aliū eligēdi q̄ priorē de ar-
gētolio elegerūt ꝯcorditer in
abbateꝫ ⁊c. Cū igitur nob de
talibꝯ fuerit facta fides ꝓpter
que p̄fatus. g. erat meito amo
uēdus et si restituēdus foret
ꝓpter iudiciariū ordinē nō ser
uatū ipm ꝓuidimus manē pri
uatū regimie abbatie supra-
dictū p̄orē quē p eo ꝙ p̄fato
.g. ꝓpter iuris ordinē nō sua-
tū inordinate remoto intellex-
imus ob eādē causaꝫ p ꝯsequē-
tiam minus legitime substitu-
tū p sentētiaꝫ amouentes quē
ꝙ nō ꝓpter psone viciū vel de-
fectū. ħ ꝓpter iuris solēnitatē
p̄termissam amouimus ipm
postmodū restituimus in ab-
batē. I Dem.

Accedēs ad p̄ntiā nram
.g. nepos quōdā. b. sub d. nri
sua nob ꝯquestiōe mōstrauit
qd idē. b. apud se. ap. viā vni-
uerse carnis ingressus fuisꝫ p̄-
bēdā quā decedēs habuerat i
eccīa cremoñ. ei duximus ꝯfe
rēdā ⁊c. M. q̄ nisi p̄fatus. g. su
p obiectis eidē in modū exce
ptionis criminibꝯ videlicet p-
iurio et homicidio publice fue
erit infamatus ꝯcessionē nraꝫ

c ¶ Sup illis. ex ħ hēs ꝙ
de occultis nō est inqui-
rēdū nec sup illis iuratur
.s. e. qualiter. vñ si dicāt
testes sup hijs nō valēt
talia dicta utpote nō iu
rati. ut. s. de testi. c. de te-
stibus. ꝙ ad ħ nō indu-
cūtur. si. ff. de iniuri. si du-
o. § itē iulian9. fama ē
alicuius p̄us lesa dꝫ esse
.s. e. cū oporteat. et .ꝫ. e.
qualiter. b.
d ¶ In occulto. imo talesi
sūt puniēdi. v. q. i. quidā.
et deteriores sūt tales q̄
illi qui substātias et p̄di
a alioꝝ diripiūt. vi. q. i.
deteriores. et. c. ex merito.
et illud. detrahētē secreto
ꝓximo suo hūc ꝓseque
bar. xxiij. q. iiij. nimium
sūt. et. c. qui peccat. b.
e ¶ Asserūt. iudex enī dꝫ
interrogare testē an sit
inimicus alteri parti. ut
.iiij. q. iij. § i criminali. v.
itē testium. ꝙ inimici te-
stes esse nō debēt. s. e. cū
oporteat. ubi de ħ. ħ nū-
quid debet inquiri an a-
lias sit crimiosus de hoc
no. s. de testi. cū causaꝫ. b.
f ¶ Presumātur. ꝙ forte
nollēt ferre testimoniuꝫ
et ideo añ iuramētū dicūt
se esse inimicos illorum.
quid si post iuramētū di
cat se esse crimiosum vel
alias inimicū crederetur ei.
certe nō. imo remouebi
tur sicut ordināndus qui
ꝯfitetur crimē in scruti-
nio. s. de eta. et q̄. q̄ris. b.
g ¶ Deposicōis. id ē re-
motionis ab officio et
beneficio.
h ¶ Paucoꝝ. nota ꝙ di
cta paucoꝝ nō infamāt
siue nō inducūt famam.
vnde p̄latus ꝓpter ħ nō
mouebitur ad inquirēdū.
fama enī debet esse per
villā siue prochiā ad ħ
ut fiat inquisicō .ꝫ. e. qua
liter. et. ij. q. i. deus oipo-
tēs. Sꝫ q̄t appellabis pau
cos ut non dicatur infa-
matus. pauci dicūtur. xl.
.ꝫ. de ele. ex. latores. et. xx-
iij. milia dicuntur pauci
.xlv. di. disciplina. Cre-
do ꝙ maior ps vicinie requiratur ꝙ fama loci requiritur non fama
aliquoꝝ. s. d p̄sūp. illud. et. s. de ꝯsang. c. ij. ut ex ħ scandalū gñetur
et ħ innuitur hñ .ꝫ. e. qualiter. io. ꝯhoc videbatur recessisse a bñficio
a ¶ Ad peticōꝫ. nec reclamāte. p- lraꝝ ꝯsentiēdo inquisicōni lega-
ti tacite renūciādo. s. de offi. lega. gratū. et. s. de ap. sollicitudi-
nem. ff. de ar. sed si in suū. in fi. cū legibꝯ se. et. l. si quis rem. C. ꝯmu-
nia utriusqꝫ. in. l. ij. et. C. de hijs q̄ a nō dño ma. l. ul. in fi. sed ꝯtra vi-
detur ꝙ nō ꝯsentit in iudicē qui petit inducias vel causaꝫ absentie

allegat corā ipo. s. ut lit. nō ꝯtesta. c. i. et. c. accedēs. ij. vel qui po-
stulat sibi edi genus actōnis. ff. de edi. nō vidr. p̄terea legatus ge
neralis nō p̄t se intromittē gñaliter de cā specialiter alteri cōmissa
.s. de offi. legati studuisti. vñ nō valuit qd fec iste legatus quae cas-
tur electus auctē ipius. et ē ħ ar. ꝙ qui tacet nō ꝯsentit. ff. de serui-
ur. p̄d. inuitū. et. ff. de ꝓcur. filiusfamilias. § inuitū. ar. ꝯtra. liiij. di. si
seruus. ij. et. xxvij. di. diaconus. et. xxviij. di. diacom. io
k ¶ Fides. no. ꝙ ꝓbacōes
facte corā eo qui nō ē iu-
dex faciūt fidē in alio iu-
dicio ut ħ patet. ij. q. i. in
primis. et. iij. q. vi. ħ q̄ p-
pe. et. s. de testi. c. p̄ntā-
ta. ꝯtra illd. s. de iudi. at
si clerici. itē hēs ħ ꝙ sen-
tētia q̄ nulla ē ipo iure ra
ta p̄t hri a pricipe ut ħ
patet et in. c. p̄dcis. sed ħ
est ꝓpter plenitudinē po-
testatis ꝙ ipe mutat sb-
stantiaꝫ rei. C. de rei vxo.
act. l. vna. in pñ. alias ta
lis sentētia nulla erat. vl
dic ꝙ nō ꝓpter acta que
habita sūt coraꝫ legato
voluit ipa ipm manē p̄-
uatuꝫ ꝙ nulla erāt ħ ipe
fuit facta fides de talibꝯ
ꝓpter q̄ sentētiaꝫ legati
voluit ratam hrē ut lra
innuit. b.
l ¶ Si restituēdus. hic e-
ni de iure fuerat restituē-
dus ꝓpter iudiciariū or-
dinē nō seruatū. ħ ipa de
officio sue p̄tātis voluit
eū manē p̄uatuꝫ et forte
ꝓpter scādaluꝫ restitucō
qñꝫ differtur ut dici cō
sueuit. iij. q. vi. ħ quippe
ut factū legati palliaret.
tm̄ ꝯtrariū signatur. s. e.
qualiter. ubi dicit ꝙ or-
do iuris q̄ seruatus nō fu
erit corrigatur. io.
m ¶ Seruatū. no. ꝙ i inq-
sicōnibꝯ seruādus est or
do iuris .ꝫ. e. qualit. § de-
bet. sicut in alijs iudicijs
ordinarijs. ħ ħ ē verum
circa seculares. secus i re
gularibꝯ ubi nō usqueq
ꝙ seruatur .ꝫ. e. qualiter.
in fi. quia de plano ⁊ sine
strepitu iudicioꝝ dꝫ cū
eis ꝓcedi .ꝫ. e. c. pnl. ħ ħ
pcēm fuit in alio ordine
scꝫ i iudice qui ꝯgnoscē
nō debuit. s. de of. lega.
studuisti. b.
n ¶ Prouidimus. de ple
nitudine p̄tātis sed non
de iure. b.
o ¶ Inordinate. id ē p eū
ad quē nō spectabat. cū
dictus. g. non consensit
in legatum.
p ¶ Cōsequētiam. sic ꝯ
sentētia lata ꝯtra vnū p-
iudicat alij ꝯsocio ꝓpter
cōnexitatē negocioꝝ. si.
lxxxi. di. tātis. et. iij. q. vi.
ħ quippe. et si. lix. di. ordi
natos. et. vij. q. i. p̄ntiū. ar. s. de ap. vna. si. s. de ꝓba. p tuas. ubi p p̄-
mū p̄sumitur ꝯsequēs. ar. ꝯtra. s. d p̄ben. dilecto ꝯde cā pos. cum ec
q ¶ Amouimus. quasi quadaꝫ breui manu. si. s. ꝯ clesia. et. ff. d iur.
do. c. h. § quotiēs. eo p̄us citato aliter nō ꝓcederetur d absentē. b.
a ¶ Accedēs. publice. ħ videtur ꝙ si aliqua excepcō obiciatur ele-
cto ꝙ differēda sit donec fuerit electus admissus nisi ipe sit de
eā publice infamatus. ar. s. de appel. ꝯstitutis. in fi. C. d fal. l. ij. et. C.
de edic. diui. adri. tol. l. ij. ar. ꝯtra. s. e. omipotens. lxxxi. di. tantis. et

sibi factā execucōni mandētis deinde si legitimus accusator apparuerit audiatis q̄ fuerint hincinde pposita si p̄dicta crimina vel eorum aliquod legitime pbatū fuerit ɔtra eū ipsi sup eadē p̄benda silentium imponatis Si vero ɔtra eū legitimus nō apparuerit accusator et ipe super p̄dictis criminibꝫ ɔnoscitur respersus infamia purgationē ei canonicā indicatis in qua si defecerit imponatis ei silēciū. si aūt p̄stiterit ɔtradictores ab eius molestia cōpescētes eos q̄ eū nisi sūt impedire in expēsis legitimis ɔdēnātes

Idē i ɔcilio generali.

Qualiter et qn̄ debeat p̄latus pcedere ad inquirēdū et puniendū subditorū excessus ex auctoritatibꝫ ve. et no. testamēti colligitur euidēter ex quibꝫ postea pcesserūt canonice sanctiōes sicut olim aperte distinximus et nunc sacri approbacōe ɔcilij ɔfirmamus. Legitur eni in euāgelio q̄ villicus ille qui diffamatus erat apud dn̄m suū quasi dissipasset bona ipius audiuit ab illo quid h̄ audio de te redde racōnē villicacōis tue iā eni non poteris villicare. et i genesi dominus ait descēdam et videbo utrū clamorē qui venit ad me ope cōpleuerit. Ex quibꝫ auctoritatibꝫ manifeste pbatur q̄ nō solū cū subditus verū etiā cū p̄latus excedit si p clamorē et famā ad aures supioris puenerit nō quidē a maliuolis et maledicis sed a prouidis et honestis nō semel tantū sed sepe q̄ clamor innuit et diffamacō manifestat debet corā ecclie senioribꝫ veritatē diligētius pscrutari ut si rei poposcerit qualitas canoīca districtō culpā feriat delinquētis. nō tanquā idē sit auctor et idē iudex sed quasi denūciante fama vel deferēte clamore officij sui debitū exequatur. licet aūt h̄ sit obseruādū in subditis diligētius est obseruandū in p̄latis qui quasi signū sūt positi ad sagittā et q̄ nō possunt omnibus placere cū ex officio suo teneantur non solū arguere h̄ etiā increpare. quinetiā interdū suspendē nōnūquā vero ligare frequēter odiū multorū incurrūt et insidias patiuntur et ideo sancti p̄res prouide statuerūt ut accusacō p̄latorū nō facile admittatur ne ɔcussus colūnis corruat edificiū nisi diligēs adhibeatur cautela per quā nō solū false h̄ etiā maligne criminacōi ianua p̄cludatur verū ita voluerūt puidē p̄latis ne criminarētur iniuste ut tn̄ cauerēt ne delinquerēt insolēter ɔtra morbū utrūq̄ inuenientes medicinā ɔgruā videlicet ut criminalis accusatio q̄ ad diminucōnē capitis id est degradacōnē intēditur nisi legitima pcedat inscripcō nullatenus admittatur. sed cū super excessibꝫ suis quisquā fuerit infamatus ut iā clamor ascēdat qui diutius sine scandalo dissimulari nō possit vel sine piculo tolerari absq̄ dubitationis scrupulo ad inquirendū et puniēdum eius excessus nō ex odij fomite h̄ caritatis pcedatur affectu quatenus si fuerit grauis excessus etsi nō degradetur ab ordie ab administracōe amoueatur omnino qd̄ ē s̄m sentētiā euāgelicā a villicacōe villicū amoueri qui nō p̄t villicacōis sue dignā reddē rōnem. Debet igitur esse p̄sens is ɔtra quē faciēda est inquisitio nisi se p ɔtumaciā absentauerit et exponēda sūt ei illa capitula de quibꝫ fuerit inquirendū ut facultatē habeat defendendi seipm et nō solū dcā sed etiā nomina ipa testiū sūt ei ut q̄d et a quo sit dictū appareat publicāda necnō exceptiones et replicacōnes legitime admittēde ne p suppssionē nominū infamādi. p exceptionū vero exclusionē deponēdi falsū audacia p̄beatur. Ad corrigēdos itaq̄ subditorū excessus tanto diligētius debet p̄latus assurgere quāto dānabilius eorum offensas desereret incorrectas ɔtra quos ut de notorijs excessibꝫ taceatur et si tribꝫ modis possit pcedi p accusacōnē videlicet denūciacōnē et inquisicōnē iporū. tn̄ ut diligēs omnibꝫ adhibeatur cautela ne forte per leue ɔpendiū ad graue dispēdiū veniatur sicut accusacōnē legitima debet p̄cedē inscriptio sic et denūciacōnē caritatiua monicō et inquisicōnē clamosa insinuacō preuenire. illo semp adhibito moderamine ut iuxta formā iudicij sentētie q̄z forma dictet. Hūc tn̄ ordinē ɔtra regulares psonas nō credimus usquequaq̄ fuādū que cū causa requirit facilius et liberius a suis possunt administracōnibꝫ amoueri. Idē in

Sicut olim a scīs eodē patribꝫ noscitur institutū metropolitani singulis annis cū suis suffraganeis puinciali nō omittāt cōcilia celebrare in quibus de corrigendis excessibꝫ et moribus reformandis presertim i clero diligentem habeant cū dei timore tractatū canonicas regulas maxime que statute sunt i hoc generali concilio relegentes ut eas faciāt obseruari debitā penā trāsgressoribus infligēdo. Ut aūt id valeat efficacius adimpleri p singulas dioceses statuāt psonas ydoneas prouidas videlicet et honestas que p totum annū simpliciter et de plano absq̄ vlla iurisdictione sollicite inuestigent que correctōe vel reformacōne sunt digna et ea fideliter pferāt ad metropolitanum et suffraganeos et alios in concilio subsequēti ut super hijs et alijs put vtilitati et honestati ɔgruerit prouida deliberacōne pcedant et que statuerint faciāt obseruari. publicaturi ea i ep̄alibꝫ sinodis annuatim per singulas dioceses celebrandis. Quisquis autē hoc salutare statutū neglexerit adimplere a sui execucōne officij suspēdatur. Greg. ix.

archiepõ et põri ſcẽ marie ro.

O Lim. J. w. p. ordi thom. mis ciſter. ⁊ J. Ne igitur reformatio monaſterij valeat retardari. M. q. relaxatiſ ex cõicacõnũ ſeu ſuſpẽſionũ ſentẽtijs ſi quas idem abbas protulerit vel per quoſcunqȝ iudices pmulgari fecit poſt inceptũ negociũ in eos et adherẽtes eiſdez ac eis reſtitutis q̃s idẽ abbas negocio pendente ↄtra iuſticiã ſpoliauit in negocio de plano et abſqȝ iudiciorũ ſtrepitu pcedẽtes cũ talibꝫ maxime in hoc caſu nõ deceat dei ſuos inuolui inquiratis q̃ circa pſonas et obſeruantias regulares videritis inquirendã corrigẽtes et reformantes tã in capite q̃ in mẽbris q̃ correctõis et reformacõis officio noueritis indigẽ. iuramẽtis ſi qua de tacẽda veritate abbas extorſeit relaxatis puiſo ut negocio ipõ pendẽte p̃fati monachi eidẽ abbati obediãt et intẽdãt ita tñ q̃ p h pſecutio negocij nõ valeat impediri. ſi vero teſtes ↄtra eundẽ abbatẽ pducti fuerint dcõꝝ ipſoꝝ ei copiã faciatis. Predciſ aũt mõchis expenſas factas ppter hoc et tribꝫ vel quatuor iſtis vel alijs quos idoneoſ ad dictũ negociũ pſequẽdũ duxeritis aſſumẽdos faciatis de bonis eiuſdẽ monaſterij faciendas expenſas ad pſecucõnẽ ipiꝰ negotij neceſſarijs cõputatis. ſi qua propter h receperĩt de bonis monaſterij cũ pprĩũ nõ habeãt miſtrari. ↄtradicto ẽs ⁊c. J. de epo ciſterẽ. de

P alõ. et de ſalẽ. abbatibꝫ. Relatoꝝ exceſſus ⁊ J. ſane dilecti filij. e. et quatuor aln canoĩci frigſigen. denũciãdo monſtrarũt q̃ frigſigen. epĩs bona ſui epatus quẽ ut dicunt fuit minus canonice aſſecutus adeo grauiter dilapidat ⁊ cõſumit q̃ mſi celeriter adhibeatur remediũ epatus idẽ p eũ ad irrepabile diſſolucõis obprobriũ deducetur nec ſolummodo rerũ verũ etiaȝ fame ſue pdigus et ſalutis vitã ducit enormiter diſſolutaȝ ⁊ J. Diſ. v. M. q. pſonaliter accedẽtes ad locũ inquiratis ſollicite veritatẽ ⁊ eã fideliter ↄſcribentes ſub ſigillis vr̃is nobis trãſmittatis incluſam. eidẽ epo terminũ aſſignãtes quo nr̃o ſe ↄſpectui repſentet. pro meritis recepturus. poteſtate vendendi dandi infeudãdi ſeu quõlibet alienãdi bona ipĩus eccĩe interim eidẽ penitus interdicta.

De calumniatoribus.

Regoĩ. auteñ. ſubdi.

C Vm fortius puniẽda ſũt crimina q̃ inſontibꝫ maxĩe ſacratis hoĩbꝫ inferãtur. q̃ ſitis culpabiles q̃ in cã Jo. diac. reſediſtis attẽdite ut hilariũ criminatorẽ ipĩuſ nulla ex diffinicõne vr̃a pena ↄnemẽs caſtigaẽt ⁊ J. Quia ergo tãte nequicie maluȝ ſine digna non debet ulcõne tranſire iubemus eũdẽ. h. pus ſb diaconatus quo indignꝰ fungitur puari officio ⁊ verbeibꝫ pblice caſtigatũ in exiliũ deportari. J. Innocẽ. iij. ſamoreñ. ſegobieñ. et abuleñ. epis.

C Vm dilectus filius magiſter ſcolaruȝ paleſtinuſ ad ſe. ap. acceſſiſſz ⁊ de ſuo epo exceſſus varios nũciaſſz examiacõ eȝ omiſimꝰ exceſſuũ obiectoꝝ ⁊ J. Cũ autez pceſſũ negocij examiaueimꝰ diligẽter nec intelligẽ potuerimꝰ pbatũ ẽe ſufficiẽter aliq̃d de p̃dcis eũdẽ epm abſoluẽduȝ decernimus ab obiectis. Vobis. M. q. memoratum mgr̃m ſcolarũ donec purgauerit canonice ſuã innocẽtiã ſcȝ q̃ nõ calũniãdi animo ad hmõi crimina pponẽda pceſſit ab officio et bñficio ſuſpẽdatis ut ceteri ſili pena pterriti ad infamiã ſuoꝝ facile nõ proſileãt prelatorum.

De ſimonia et ne aliquid pro ſpũalibꝫ exigat̃ vel pmittat̃

Greg. gñali ſinodo pſidenſ.

I N ordinãdo et. J. ſic nõ debȝ epĩſ manũ quã impoĩt ita nec miſter vel notarius i ordinacõe eiuſ vocẽ vel calamũ vẽdẽ. p ordiacõe igit̃ vel uſu pallij ſeu cartiſ atqȝ paſtellis cũ q̃ ordinatur omnino aliq̃d daẽ phibemꝰ.

Ex ↄcilio magũtineñ.

Q Vi aliũ in eccĩa ordinatũ p pecuniã expulerit e. inq̃ taliter vendicauerit omnino deponatur. Deodatus pp.

S J dominꝰ ⁊ mgr̃ omniũ q̃ ſine pcc̃o fuit accuſandi licẽtiã vni dedit ⁊ J. Nõ igitur quilibȝ catholicus ẽ reſpuendus ſȝ ut veritatẽ aſſerat ad ppalãdã ſimoniacã rabiẽ magnis ẽ pcibꝫ exortãdꝰ. Jdẽ.

A Ccuſatũ ſimoniacũ neceſſe habuimus phibẽ ne miſſaꝝ ſolẽnia celebraret donec q̃d eſſꝫ veius ↄſtitiſſꝫ. Jdẽ

Q Votiens ⁊ J. Peruenit ad nos q̃ p ſimoniacaȝ hereſim fueris ordĩatus ppterea neceſſe habuimus phibẽ ne miſſaꝝ ſolemnia celebrare debuiſſes donec quid ſit veriꝰ diſcerneremus. Lucius pp̃a.

S Jcut ſimoĩaca peſtis ſui magnitudine alios morbos vicit ita ſine dilacõe mox ut eius ſigna p aliquam pſonam claruerint de eccleſia dei debet eliminari atqȝ repelli.

Euſdedit.

T Anta eſt labes huius criminis q̃ etiam ſerui aduerſus dominos et quilibet criminoſi admittuntur ad accuſacõnem. Jtem omnis peccator miſſam cantare poteſt p̃ter ſimoniacum quem quilibet ut ab ordine male accepto remoueatur accuſare poteſt vel etiam

aliis criminibus. et ita plana est lr̄a ista ɔsiderato inicio cuiuscunqꝫ pccōris sic. C. ad. l. iul. ma. quisquis. ꝟ. donacōes quarumlibet postremo alienacōnes ex omi tpe. ꝛc. et ita simoniacus celebrare nō pt nisi cū eo dispēsetur. Quis possit dispēsare dictū ē. s. de renūci. c. post trāslacōnē. nec pt agere penitētiā nisi renūciet bn̄ficio ꝛ ex ecucōni. s. de accu. inquisicōis. postquā vero renūciauerit ꝛ penitētiā egerit poterit cū eo dispēsari si placuerit supiori. et sic licite poterit postea exercere officiū. ar. ff. de p̄car. certe. §. iulian⁹. iā possidet ex noua ɔcessione ar. ī. e. ex insinuacōne. ut. ff. de euicti. si seruus. §. i. in fi.

a Meretrix. q̄ alias nō est admittēda ad accusacōnē vel ad testimoniuꝫ ꝓpter vilitatē eius ut. C. de adult. q̄ adulteriuꝫ. et. ff. de testi. l. iij. §. lege iulia. eadē rōne nec ad aliū legitimū actum.

Non satis. requirat̄. aliq̄ pacto. ī. e. veniens. et. c. tua nos. tamē si sponte sine aliqua cōdicōne ꝛ pura intēcōne aliquid dare voluerit non ꝓhibetur. c. tua nos. sed si monasteriū essꝫ ita tenue q nō possꝫ sufficere ar. est q tūc possꝫ exigē hoc modo. Frater scias q nos nō possum⁹ tibi ꝓuidere si vis intrare porta tecū vn̄ viuē possis ut. i. q. ij. si quis ꝓpter hoc. in simonia eni ꝛ usura amor lucri ꝓhibetur. xiiij. q. iiij. si q̄s oblitus. vinc.

c Prioratus. i. q. i. si quis episcopus. et. q. iij. saluator. et. s. ꝺ sta. regula. c. ij.

d Pro sepultura. quot modis dicatur sepultura dictū ē. s. de sepul. c. ul. h.

e Diuturnitas. si. ī. c. ꝓx. et. s. de ɔsue. quāto. et. c. ul. ad idē. i. q. iij. c. ul. diuturnitas tpis pccm non excusat. xxiiij. q. i. scisma. et. i. q. i. nullus ēpus. grauamen. ff. de ac. et oblig. obligacōnū. §. i. ar. ɔtra ubicūqꝫ habꝫ locū p̄scp̄tio. xxxij. q. iiij. obiciūtur. so. de hoc dictuꝫ. est. s. de cōsue. c. ul. et. s. de tēpo. ordi. c. ij. h.

Cum in eccīe introducendis. i. q. iij. si quis obiecerit.

g Nubētiū. sic. ī. e. suā. ꝓ bn̄dictōnibꝫ nubētiū aliquid accipi ꝓhibetur quia p eas gratia cōfertur licet pro matrimonio aliquid dare vel recipe nō est pccm. i. q. i. quicquid. et. xxxij. q. ij. honorātur. q licet sit sacramētuꝫ. p ipm tn̄ gratia nō cōfertur. ar. xxvij. q. i. nupciarum. xxxij. q. ij. cōnubia. vnde est ar. q nō idē iur̄ est in accessorio quod in p̄ncipali. An ꝓ exequiis mortuorū licitū sit recipe ꝺr. ī. e. suā. ala.

h Cōsuetudine. videtur q talis cōsuetudo nō sit reprobanda ut ꝓ recepcōne canonica vel introductōe psone in eccīam aliquid recipiatur in aut̄. de san. epis. colla. ix. §. ꝓ ɔsuetudinibꝫ. dū tn̄ nō detur ex pacto aut exigatur. sꝫ sponte expost facto offeratur. et ē op. ar. i. q. ij. sicut ēpm. et. xviij. di. de eulogiis. et. ī. e. dilectus. sed hic requirebatur ex cōsuetudine qđ est penitus reprobādū. ī. e. iacobus.

i Infelicē. s. de cōsue. c. ul. ubi de hoc. et male adinuēte cōsuetudines nullo tpe cōfirmātur. in aut̄. ut nulli iudi. §. i. colla. ix.

k giezi. qui primo in veteri testamēto simoniam inuenit vnde fuit lepra pcussus. i. q. i. q̄ studet. et. c. cito turpeꝫ. Simoniaci dicūtur a simone mago.

meretrix. Alexāder tercius in concilio turonensi.

Non satis ꝛ. ī. ꝓhibemus igitur ne ab hiis qui ad religionē trāsire volūt aliqua pecunia requiratur. nec p̄oratus vel capellanie quelibet monachorum aut clericorum annua distractōne vendātur nec ab eo cui regimē ipaꝝ cōmittitur ꝓ eaꝝ ɔmissione ulluꝫ p̄ciū exigatur. vn̄ quisquis cōtra hoc decretū attēptare p̄sūpseit tā ille qui dederit q̄ ille qui receperit vel ɔsentit ꝑtē se cū simone nō dubitet habiturū. Pro sepultura q̄ꝫ et crismatis ꝛ olei recepcōe nulla cuiusq̄ precii exactō attēptetur. ne sub obtētu cuiusq̄ ɔsuetudinis reatū suū quis tueatur. q diuturnitas tpis nō diminuit pcca sed auget. Ex concilio lateraň.

Cum in eccie corpe ꝛ. ī. Horribile nimis ē q in quibusdā eccīis locuꝫ venalitas ꝓhibetur h̄re ita ut ꝓ episc vel abbatibꝫ seu quibuscunqꝫ psonis eccīasticis ponēdis in sedē siue introducēdis p̄sbris in eccīaꝫ necnō et ꝓ sepulturis et exequiis mortuorū et benedictōnibꝫ nubētiū seu aliis sacramētis aliquid requiratur. putant aūt plures ex hoc licē q legē mortis de longa inualuisse ɔsuetudie arbitrātur nō attēdētes q tāto grauiora sūt crimina quāto diutius infelicē animā tenuerūt alligatā. Ne igitur hec de cetero fiant vel ꝓ psonis eccīasticis deducēdis in sedē vel sacerdotibꝫ instituendis aut sepeliēdis mortuis seu bn̄dicēdis nubētibꝫ seu aliis sacramētis aliquid exigatur districtius ꝓhibemus. si quis aūt ɔtra h venire p̄sūpserit porcōnē cū giezi se nouerit habiturū. Idē vigilieň. ēpo.

Cum sit romana ꝛ. ī. ɔsul. t. t. f. q nichil ꝓ eccīarum ɔsecracōe potes vel debes p̄ter ꝓcuracōnem exigere. Idem toletano archiepiscopo.

De hoc aūt q ēps oxoň. archidiacō. bn̄ficiū et cuidam clerico aň electōnē suā p̄oratū dicitur promisisse ut utqꝫ consentiret eidē. Tue ꝓuidētie rn̄demus q si manifestum est eūdem archid. et clericū ob causam illā ꝓmissa recepisse aut exinde ɔfessi fuerunt in iure vel legitime ɔuicti ab altaris ministerio sūt ꝑpetuo deponendi. si vero id manifestū est nec cōuicti tn̄ vel ɔfessi fuerit sed tm̄ publica laborant infamia eis canonica purgatio debet indici in qua si defecerint tāq̄ auctores tāti sūt sceleis puniēdi. regē aūt et p̄ncipes eius debes inducē ut si q̄ receperint a p̄fato ēpo ut eius electōi p̄starent assensū eccīe oxoneň. sine diminutione restituant cū ea sine graui sue salutis periculo retinere nō possunt. Idē eboraceň. archiepiscopo.

Cum sit. ꝓcuracōnē. hāc ꝓcuracōnē recipit ēpus. sꝫ non ꝓ aliquo sacramēto q hoc essꝫ simoniacū. ut. i. q. i. statuimus. sꝫ potius ꝓ labore. immo nec ꝓ labore. sed ista ꝓcuracō ꝑmissa ē a iure sicut ꝛ alie ꝓcuracōnes que fiūt racōe visitacōnis. vnde nullā simoniam ɔmittit q q̄ peccat nō peccat legis auctoritate. xxiij. q. iiij. q̄ peccat. et ista ꝓcuracō p̄stari debet scđm facultates ecclesie sicut et alie. s. de cen. sopite. et. c. cū nuper. immo si eccīa ꝓcurare nō posset ēpm ipe suis sūptibus cōsecrabit eccīaꝫ. x. q. iij. cauendū. et. i. q. ij. placuit. ar. in aut̄. de man. pri. §. sit tibi. h.

De hoc. manifestū. id ēst notoriū. alias secus. xi. q. iij. eorum qui accusantur. et. iij. q. v. q suspecti.

n Recepisse. maxie. ar. s. ꝺ ɔfes. c. ij. et. ī. e. nob.

o In iure. alias ɔfessio extra iudiciū non p̄iudicat de hoc no. s. de ɔfes. c. ul. itē ar. hic q nō miti⁹ agitur cū ɔfesso q̄ cū cōuicto. ij. q. i. nos. s. de cōfes. cū sup. et. ff. de cōfes. l. i. ar. contra. l. di. p̄sbrm. xij. q. i. nō dicatis. et ar. l. di. si q̄s ꝑpostera. ij. q. i. i primis. in pn̄. so. cū spōte cōfesso mitius agitur sꝫ nō parcitur sponte cōfesso in iure timore ꝓbacōnū. nō eni est bn̄ficiuꝫ qđ fit ex necessitate. ff. ꝺ ritu nup. l. ꝓxie. sꝫ ea sūt in nr̄is officiis gratiora que cū impēdere nō teneamur causa tn̄ liberalitatis impendimus. xxviij. q. i. iā nunc. ergo q̄ inuitus confitetur nō remuneratur.

p Deponendi. hec est pena simoniacorum. sic. s. de ɔfes. cū sup. cū agitur in modū accusacōis. immo ideꝫ videtur si agatur in modū inquisicōnis. s. de accu. inquisicōnis. i. ŗn.

q Manifestū. nō tn̄ notoriū quia tunc secus ut patet. s. e. c. ubi ponitur maifestū ꝓ notorio. alia lr̄a habꝫ nō notoriū.

r Purgacō. ꝓpter infamiam. ī. e. insinuatū. s. de accu. cum. p.

s Pricipes. hic rex et p̄nceps ius habebāt in electōne tāquā patroni quorum assensus debet requiri. s. de elec. sacrosancta. et ita videlicꝫ q si nō p̄stitissent ɔsensū nō cōfirmabitur electō et sic ius habebant. vn̄ nec ante nec post electionē licitū fuit redimē ɔsensū illorum. viij. q. iij. talia. et. i. q. iij. si quis p̄bēdas. et. q. i. eos. et. ī. e. matheus.

t Restituāt. q sine piculo eā retinere nō p̄nt ut hic patet et cū pena dupli debēt restituere illā. in aut̄. de san. epis. in scđa colūna. §. si vero laicus. et. §. si autē seclaris. et. ī. e. audiuim⁹. et. s. de immu. ec. q plerique. h nota q ecclesie restitui debet cui facta fuit iniuria. ar. xvij. q. iiij. si quis in atrio et. xxvij. q. i. si quis rapuerit. et in aut̄. de san. epis. §. si quis autem. in scđa colūna. et eccīa p̄t vendicare illā pecuniā. in aut̄. e. t. §. si vero laicus. et. §. sed neqꝫ zenodochiū. ar. cōtra. ī. e. veniens. ubi restituit ei qui dedit. ala. dixit q in decre. veniens. restituta fuit ei qui dedit de misericordia. et h qđ h ꝺr est ius ɔmune. tu dicas aliter. illa. veniens. loquitur de monacho qui pecuniam dedit ꝓ sua recepcōe et illud est ius et hoc similiter. si ergo aliquis det pecuniā monasterio ut recipiatur simoniam cōmittit. ī. e. cū simoniaca. ei ergo qui dedit debet restitui pecunia tā indigne a monachis accepta ut cū ea in aliud monasteriuꝫ intret. ne sit onerosus scđo monasterio. ar. xvi. q. vi. de lapsis. et. xxvij. q. i. si quis rapuerit. et ubicūqꝫ siue monasterio siue ecclesie seculari pecunia taliter data et accepta fuerit ꝓut dicit decre. veniens. restituēda est pecunia ei qui dedit. nec eccīa vel monasteriū debet cum tali fraude esse in lucro cū ipi clerici vel monachi in hoc ita ɔmuniter delinquūt et ex eodem facto penā et p̄miū consequi nō debeāt ut. ff. de neg. g. sine heredtaria. et ex hoc ɔtingeret viam fraudibꝫ apiri qđ esse nō debet. xciij. di. puenit. ij. et. xxxv. q. ix. loci. in fi. et tale lucrū eccīa nō debet habē nec possent clēici vel mo[illegible]

[illegible] iuisset eidē bn̄ poterat eū remunerare siue p̄ntādo ipm ad aliqđ bn̄ficiū siue etiā alio modo. ar. lxi. di. quid proderit immo etiam naturaliter erat ei obligatus. ff. de peti. hered. sed si lege. §. cōsuluit. et ar. xij. q. ij. h huius placiti. potest ergo licite quilibet seruire ēpo vel alii spe future remuneracōis nec simonia ɔmittitur in tali spe. cū sine omni pactōne vel ɔdicōne seruiat dūmodo p̄ncipaliter hac intetione nō seruiat nec ēpus directe ꝓ hoc seruicio ei ꝓuidere in beneficio intendat. quia sic essꝫ immunis ab officio ꝛ obsequio. i. q. i. ordinacōnes. et. c. sūt nōnulli. alias nisi speraret inde remuneracōnē quare seruiret ei cū ex debito ei nō teneatur immo q̄ dign⁹ ē p̄t sperare ēpatū ꝛ alios honores. lix. di. si officia. lxxiiij. di. cōsuluit.

b Silētiū. et bene quia si eccīam tali modo adeptus fuissꝫ eam renūciare tenētur. ut. i. q. i. si quis neqꝫ. et in alia vera pena vel penitētia semper esse ut ibi. quā etiam agē non possꝫ ea retentā. s. de accu. inquisicōnis.

c Insinuatū. ingressum. vn̄ fures sūt et latrones quia nō intrant p ostiuꝫ. s. ꝺ iur̄. patro. relatū. et. xxiij. q. iiij. tres psonas. et. i. q. i. ordinacōes. vij. q. i. non furem.

d Notoriū. ꝺr tribꝫ modis notoriuꝫ. s. de coha. cle. et mu. c. ul. et ideo nl̄la ꝓbatio ē necessaria. s. de accu. euidētia. et. ij. q. i. de manifesta. ɔtra. ij. q. v. p̄sbiter. si. et. c. si mala. et. c. omibꝫ.

e Sexta manu. ar. ɔtra. so. regulare est q ipe ēpus debet se purgare cū. xij. p̄sbiteris. p̄sbiter cū. v. diaconus cū tribus. vn̄ uersus. pontificē parū manus expurgat duodena. quinta sacerdotē lauitā tercia pena. maior maiori minor est adhibēda minori. Q̄nqꝫ tam sūt pauciores. ut. s. de accu. cū. p. ij. q. v. omibꝫ. qn̄qꝫ plures. ī. de pur. ca. inter sollicitudines. hodie vero numerus ɔpurgatorū arbitrarius est scđm arbitriū iudicis. s. t. ꝓx. inquisicōis. in fi. et. s. e. de h. et. ī. de pur. ca. cū. p. sed purgacō indicitur ꝓpter ꝓbabilem p̄sumpcōeꝫ ortā ex fama ergo videtur q ex ꝓbabili p̄sūpcōne possit diffinitiua sententia ferri qđ est verū. sed ista ꝓbabilis p̄sumptio trāsit ad violentaꝫ ex eo q nō h; testes sue honestatis. h.

f Prīncs. nota q deficiens in purgacōne punitur ut hic patꝫ

Cum essent in nostra p̄sentia cōstituti. R. clericus et nobilis vir. w. quia idē. w. morā diutius facere nō poterat ꝓ se in causa illa sufficientē ɔstituit rn̄saleꝫ. cūqꝫ ab ore p̄fati. R. intellexerim⁹ q memoratus miles ꝓmiserat ei dare eccīam si quoddā negociū eiusdē in nr̄a posset p̄ntia ꝓmouere ac p hoc ꝓmissionē ipaꝫ cōtinere simoniacā prauitateꝫ eidē. R. eadē sup eccīa silētiuꝫ duximus imponēdum. Idem cistreň. episcopo.

Insinuatū est q in eccīiis tui ēpatus plurimi clerici p simoniam habere dicuntur ingressuꝫ ꝛ infamia inde respersi. Vnde. M. q. si qui fuerint quos in p̄dictis eccīis publicū ꝛ notoriū est simoniace intrasse eos amoueatis ab ecclesiis taliter acquisitis. Illis aūt quorū crimē nō est publicū et notoriuꝫ. si publica laborat infamia cum. v. vel. vi. manu sui ordinis purgacōneꝫ indicas in qua si defecerint beneficiis ecclesiarum ꑍpetuo p̄ues eosdē.

Nemo p̄sbrorum ꝛ. ex. Idē. Penniuꝫ vel emolumētum quodlibet tpale immo spirituale detrimētū a quocunqꝫ publice peccante accipiat ut ēpo vel ministris ei⁹ pccm illis celet nec ꝓ respectu cuiusqꝫ psone ɔsanguinitatis á familiaritatis alicis ɔuicās pccis hoc ēpo innotescere detractet. nec quēquā penitentem vel minus digne penitētē gratia vel fauore ad recōciliacōnem adducat et testimoniū recōciliacōnis ferat eidē. vel quocunqꝫ liuore digne penitētem a recōciliacōe remoueat quia simoniacū est utrūqꝫ. Idem wigorensi episcopo et priori.

Querelā monachorum de acra recepim⁹ q cū ipi quoddam maneriū cū ꝑtinenciis suis et eccīam degeneň. a monachis de cardomo sub ānuo censu. xx. librarum fuissent adepti et inde cartam ab ipis monachis habuissent. prior eorum caplo incōsulto p̄scriptū manerium et cartaꝫ monachis de cardomo accepta pecunia resignauit. vnde quia p̄fati monachi de acra conquerūtur iniuste se grauatos. M. q. partibus cōuocatis p̄scriptā causam ɔcordia vel iudicio terminetis. scituri q sicut emi non potuit ita nec redimi eccīa memorata. Si vero monachi de cardomo legitime citati ad vestram presentiaꝫ accedere et iudicio vestro stare ɔtempserint vos ipos mōchos de acra

h Celet. nota q simoniam omittit q ꝓ aliquo tpali celat pcēm alicui qđ corrigē vel [illegible] tenetur ēpo sicut simoniacum est aliquid recipere ut qui ordinādus est nō ordinetur vel [illegible] quis nō cōsentiat. i. q. i. §. qui aūt. et. c. fi. questionis. et est hic ar. q celare est aliqđ facere. si. xxxvi. di. si quis vult. ar. ɔtra. ff. ꝺ pscrip. ver. solent. et. ff. de cōdic. ob tur. cā. l. iij. Culi. so. illa nō tangūt istā materiā. h loquitur de iudicio qđ fit ad penitētiā ad quē tenetur quilibet. vn̄ nihil potest quis ꝓpter h accipe cū sit spūale. [illegible] iudicio qđ fit ad fure capiendū vel seruū fugitiuū ꝓ quo pt recipi merces laboris. h.

Nemo quodlibet. i. aliqđ de quibuslibꝫ si. xv. q. i. mulier. et. s. de cōdic. appo. verū. et. i. q. vij. si quis omnē. in primo v̄su.

i Consanguinitatis. g videtur q cōsanguineitas simoniam inducat quia nō refert an minus cōdis amor an sordide preces interueniant. i. q. i. quis neqꝫ.

k Comunicās. lxxviij. di. quidā. et. lxxxvi. di. c.

l Ad recōciliacōne. iij ne. ꝓ recōciliacōne vel absolucōne pcius exigi non debet. ī. e. ad aures.

m Vtrumqꝫ. scꝫ digne penitētem vel minus digne gratia vel fauore adducē ad recōciliacōnem aliud est digne peitentē remouere a recōcilatione aliquo liuore. vtrūqꝫ eni istorū simoniacū ē et ita respicit istos duos modos tm̄ et qđ primo dixit simoniacū est. similiter ut dicitur ibi. vel potest respicē oīa p̄cedentia ut ista duo ultima quasi ꝓ vno reputētur. et qđ primo dixit celet et innotescē detractet q̄si idem sunt et sic illud vtrumqꝫ p̄t respicē illa sic coniuncta. h.

Querelam. incōsulto. vnde nō valet resignatio. xij. q. ij. sine exceptcōe. s. de emp. et vēdi. cū dilecti.

o Concordia. v. q. ij. si primates. et. s. de trāsac. c. ul. ubi plures ɔcordantias inuenies de hoc.

p Potuit. quia nullū spūale vel spūali annexum potest vēdi vel emi. s. de iur̄. patro. de iure. s. de pact. cū p̄dē. et. c. ul. et. s. de trāsac. sup eo. et. xvi. q. vij. decimas. ergo nec redimi. sed hec ratio nō videt habere locū quia ecclesia vel spūali annexū p̄t vendi cū vniuersitate et obligari. s. de iur̄ patro. ex lr̄is. et. c. cū scđm. sed maneriuꝫ fuit ut videtur principale in quo erat eccīa et ita potuit redimi tāquāꝫ accessoriū. dicas q maneriū cū ꝑtinētiis suis et eccīa fuerūt monachis cōcessa ita q neutrū fuit accessoriū alteri et hoc colligitur bene ex lr̄a ut ibi dicit in pn̄. quoddā maneriū cū ꝑtinētiis suis et ecclesiam. et ita eccīa nō fuit ꝑtinēs manerii quia sepata fuit a ꝑtinētiis. et ita redempcō quātū ad eccīaꝫ nulla fuit ipo iure. sꝫ hec ratio nō habet locū in manerio qđ bene p̄t vēdi et redimi et ita hac via nō p̄nt reuocaē maneriū. qualiter ergo agent ꝓ manerio. dicas q

otractus siue redēptio quo ad maneriū nullus fuit ipo iure ex alia causa qꝛ h factū fuit irrequisito caplo. si. s. de. emp. et vē. cū dilecti. et. xij. q. ij. sine excepcōne. et hac eadē racōne nō tenuit redēpcō ecclesie. et ita etiā si eccia fuissꝫ accessoria ad maneriū idē essꝫ.

a In possessionē. causa rei suādē si lis nō fuerit cōtestata. s. ut lit. nō ot. qm. ꝗ. in alijs. et si lis otest. essꝫ et nō liqueret de causa adiudicaretur eis possessio salua qōne ꝓꝓetatis absentibꝫ. s. de do. et otu. put. ubi de h. quā possessionē debēt eis defendere iudices ut dic in fi. cū remaneant adhuc iudices de illa re usqꝫ ad diffinitiuam sniam. s. de testi. ex pte a. ubi de hoc. b.

e A q. crismate. p crismate nūmos accipe nō oceditur ymo simoniacū ē. ut. i. q. iij. c. ul. et j. e. intātū. et. s. e. nō satis. et. c. cū in ecce. et j. e. ad

c Appellatis. nīam. similis variacō nois habetur j. e. intātū. h bona denomiatio non excusat malū qꝛ qocunqꝫ nomen imponas simonia ē. sic in vsura. xiiij. q. iij. pleriqꝫ et. c. esca. b.

d Cōsuetudinis. osuetudo ista q̄ntūcūqꝫ longa nō excusat malum. ymo magis accusat. s. e. satis. et. c. cū in eccie. et. s. de cōsue. c. ult. cū sit otra ea q̄ in veteri testamēto ꝓhibita sūt ꝛ in sui natura mala. ut vendē sacra. i. q. i. q̄ studet. et. c. sic eunuchus. secus de illa osuetudīe q̄ inducta ē otra ius positiuū. s. de osue. c. ult. ubi

e Ordinis. scꝫ de hoc. deposicōem. qꝛ pena simoniacoꝝ ē deposicō. ut. s. e. de hoc. et. c. insinuatū. et. s. de accus. inquisicōis. i. s̄c̄ñ. b.

f Ex diligēti. obligatio. obligatio ista turpis fuit ꝛ illicita et ido neqꝫ de iure neqꝫ de facto ligat. s. de pactis. c. ult. et ē illud munus ab obsequio indebite impēso. vn̄ simoniā inducit. i. q. i. sūt nōnulli. ꝓ spūalibꝫ homagiū exigi non dꝫ. j. de re. iur. c. ulti.

g Salutis. iuramētum istud vgit ad dispendiū salutis eterne. qꝛ pstitūꝫ est ꝓ re spūali ecciastico bñficō scꝫ vn̄ nō pt suari. s. de osue. c. si. et. s. de iur. iur. si vero. et. s. q me. ca. cū dilecti. et. xxij. q. iiij. si aliquid. alanus.

h Nichilominus. al' certe pñiam agē non possꝫ.

in possessionez eoꝝ de quibus otrouersia vertitur inducatis. nec pmittatis eos exinde absqꝫ ordine iudiciario molestari. Idem.

Ea que de auaricia. et j. audiuimus q nummos pro crismate ab ecclesijs extorqūt quos nunc cathedraticū aliqn̄ pascalē pstacōez interdū epale osuetudinē appellatis. Quia vero hoc simoniacum esse cognoscitur. M. q. ptextu alicui⁹ osuetudinis vel placōis pscriptos denarios nullatenus exigatis. Pro certo sciturī q si hoc psūpseritis piculuꝫ ordinis ꝛ dignitatis poteritis nō immerito formidare. Idem.

Ex diligēti tua relacōne innotuit q. H. cant. archid. te induxit ut ei homagium facēs ꝛ fidelitatē pstares ita q ipe tibi bñficiū ecciasticum āmis singulis exhiberet. vn̄ qm̄ hmōi obligacō illicita otra tue salutis necnō ꝛ sue ꝓfectuꝫ existit absolui a nob instantius postulasti. adiciēs q ab eo deinceps nichilominus de bñficō accipes constituto. Quocirca nos tuā peticōnem honestam ꝛ fauorabilē attendentes te a pfati archid. homagio et fidelitate pserti cū h taliter pstita diuinis ꝛ humanis legibꝫ otraire noscantur. absoluimus. ita q ab epo vel sacerdote discreto pñiam inde odignā recipias. Verū ꝓpter h ne aliq̄ nota vel infamia possis respgi absolucōis nre lr̄as tibi duximus indulgendas.

quibꝫ otra latrātiū morsus tutus et pmunitus existas et q̄s in testimonio indulgentie nre valeas demōstrare. Idem Strigoñ. archiepo.

Et si questiones tuas de feruore religionis ad nos pferri nullatenus ignoremus nō tn̄ tibi est in hijs ultra q̄ oporteat dubitanduꝫ cū leges humane dicāt q quidā tenui religione sacramēta necessaria et legitima exhibere otemnūt tenuē religionē vocātes q̄ in talibꝫ hesitat ubi nō ē aliquatenus hesitādū. In hoc itaqꝫ q. p. psbr. card. ap. se. le. ꝓ electōne tua ut palliū tibi tradēt ad ptes illas accessit. et frater tuus eius pspiciēs necītatē ei equū vnū te ignorāte trāsmisit qm̄ p mare veniēs nullas aut paucas secū equitaturas adduxit te nullo mō timere oportet cū in accipiēdis vel dādis muneribꝫ tria sūt maxime attēdenda. psone scꝫ dātis ꝛ accipiētis qualitas. quātitas muneris. et donacōis tpus. q̄litas psonarum ut a quo et cui videlꝫ an a paupe diuiti. vel econuerso siue a diuite locupleti datum fuerit. extimacō muneris ꝛ donacōis tpus si magni vel minoris pcij res data existat. et an instanti necītate seu alio tēpe oferatur. si ergo pdcoꝝ card. et fratris tui psonā et qualitatem pensamus nō fuit magnū ab eodē fratre tuo card. equū vnū transmitti. qm̄ etiā ioculatori nō petēti vir tantus et tam abūdās forte donaret. verum

vult. petita ꝛ obtēta licēcia pus ꝓprij sacerdotis alias nō dꝫ fieri. j. de pe. et remis. omis. ꝗ. i. b. enī infames sūt. i. q. ij. c. ult. et hec ē ta

n Infamia. simoniacilis infamia q nisi cū eo dispensetur p pncipē vel senatū. ut. ff. de postul. l. i. ꝗ. de qua. ad aliqd ecciasticū bñficiū admitti nō dꝫ. quo ad deū acta pñia tollitur. ar. ij. q. iij. ꝗ. hinc colligitur.

o Demonstrare. alias nō credētur secū fuisse dispensatū nisi ostenderet indulgentiam. j. de scismat. c. ij. b.

Et si qōnes. religione. in lege dr q quidam sub tali reuerentia retēti ut nec verū iuramētū pstare velint. C. de fid. instru. l. ul. ad fi. q̄nqꝫ dr verecūdia uel timiditas. ff. de osti. pec. illud. in fi. ff. de condi. inst. que sub condicōne.

q Necessaria. heretici etiā veritatē nolūt iurare vn̄ eo ipo tanq̄ heretici reputātur. j. de hret. excomuīcamus. ꝗ. si qui vero.

r Hesitat. s. xxiiij. q. ij. sane q sup. in pn̄. et. s. de sepul. cū otingat.

s Muneribꝫ. aliud est munus ꝛ aliud est donuꝫ. ff. de v. sig. inter donū. vsus. Muneribꝫ dādis attēdas quatuor ista. quis dans quisue petēs q̄ res que cā petēdi laur. osiderari dꝫ quid offeratur. xix. di. scdm. quale. xlix. di. c. pnl. et ul. a quo etiā ar. iij. q. vij. in grauibꝫ. et ꝓ quo. i. q. i. dcm ē. Item anteq̄ offeratur de cōse. di. ij. et dixit. qua intentione. viij. q. i. in scpturis. quātū. xvij. q. i. ananias. et hic osideratur q̄ntitas ex psona dātis ꝛ recipiētis. vn̄ seneca quidā cinicus petijt a rege antigono talentū. respondit rex q plus est q̄ cinicus petē debeat et sic fuit repulsus. petijt denariū cinic⁹ respondit rex q̄ minus essꝫ q̄ deceret regem dare et ita turpissimā cauillacōnem inuenit q̄ neutrū daret cū possꝫ dare talentū tanq̄ rex et denariū tanq̄ cinico.

t Equū. q̄nqꝫ tn̄ mo. vi. solidi simoniā inducunt. j. e. ex tue.

u Petēti. et ido gratius. vn̄ seneca. nō gratis accipitur munus qd petenti donat. vn̄ illd apli. beatius ē dare q̄ accipe. xvi. q. i. pdicator. q̄ eni donat alium sibi naturalr obligat. ff. de pet. hre. h ꝛ si. ꝗ. cōsuluit. et ille cui donat exhibere reuerētiā donatori cōpellit. et obedire. viij. q. ij. illud quid. vn̄ vsus. Gratius ē donū qd venit an̄ p ces. vin.

.s. de accusa. inquisicōis. qꝛ venia non datur nisi correcto. xxiiij. q. ij. legatur. xxiij. q. vij. queadmodū. h penitere nō pt nisi renūciet illd bñficiū ut dixi in pdicta decre. inquisicōnis. qꝛ suspecti. et. i. q. ij.

i Diuinis. i. canonicis. sic exponit. iij. q. v. q̄ pio. et. q. iij. si quis obiecerit. et. c. saluator. vel ꝓprie qꝛ h ē otra vetus ꝛ nouū testm̄. i. q. i. q̄ studet. mis. C. de. epis. et cle. si quāq̄. et in aut. de sanc. epo. circa

k Humanis. pn̄. ꝗ. h neqꝫ. et no. ergo q crimē simonie grauissimum reputatur ex quo diuinis ꝛ canonicis et hūanis legibꝫ cōdēnatur. ar. i. q. ult. c. ul. b.

l Absoluimus. ipo iure tn̄ absolutus erat. vn̄ expone absoluimus. i. absolutū ostēdimus. et potius factū respicit talis absolucō. t. istud q discretus penitētiarius ē querēdus q̄ sciat soluē ac ligare. de pe. di. vi. q̄

m Discreto. nota v bū

x Donaret. qd de iure fieri non dꝫ qꝛ qd ioculatoribꝫ donatur arti nequissime donatur. lxxxvi. di. donare.

y Intencōne. hic interptatur papa intencōem alterius ptis per exteriora. aliter nō possꝫ diuinare de intencōe aliem cordis. qꝛ nec etiā paulus lꝫ spū dei plenus fuerit potuit diuinare. xxij. q. ij. htus. et. s. ut ecc. bñ. ut nrm. et. ff. ad. l. acqui. si putator. in fi. et qd dic hic.

z Factum. id est psumitur. et ē ar. qd p exteriora psumitur de interioribꝫ. s. de psump. c. ij. et. iij. et ita videtur p lr̄am istam a contrario q si alia intencōne equum cardinali dedisset alias nō daturus nisi ut posset facilius expediri negociū fratris licꝫ eo ignorāte pīudicassꝫ ei. i. q. v. pñtiū. nisi odio eius hoc fecissꝫ. j. e. nobis. vel nisi eo

ꝓhibente hoc fecisset. j. e. sicut. et recurrenduꝫ est in talibꝫ ad intētionē. et ex intencōe ista osiderātur ꝛ in incertis locus ē oiecturis ꝛ nō in hijs q̄ certa sūt. ff. de v. obli. otinuus actus. ꝗ. cū ita. in fi. cum enī res certa ē secus fit. ff. loc. h addes. ꝗ. i. b.

a Qui excutit. i. q. i. sūt nonnulli.

b Precij. q̄ videlꝫ ad magnā quātitatez non ꝓducātur. ff. de offi. ꝓco. solēt. in fi. et. ff. de offi. psi. plebiscita. in hijs enī interptatur eccia simoniā nō cōmitti. quia nō est verisimile q ꝓpter hmōi modica aliquis mouētur ad aliqd iniquū faciēdum. b.

c Veniens. pastu. in h nō valet osuetudo. j. e. iacobus. et talis osuetudo dicēda ē potius corruptela. j. e. sic. ꝓ certo.

d Restituēdā. ar. otra. s. e. de h. ꝗ. regē. ubi habes quid iur sit sup tali restitucōne faciēda.

e Indigne. simoniace. sic. j. e. tua. et. s. de pac. c.

f Maiores. quorū osilio abbas regit. ar. x. q. ij. eps hēat. vn̄ grauius puniunt qꝛ fuerūt actores facti q̄ debuerūt h ꝓhibere. ar. j. de ele. ex. latores. xxiij. q. iiij. q̄ alioꝝ. si. j. e. dilcūs. ubi de h.

g Suspēdas. de pena istoꝝ regl'ariū q̄ p simoniā recipiūtur ꝛ q̄ recipiunt habes. j. e. qm̄. b.

g Precipias. ex eo q dicit pcipias apparet q monachus fuit al's nō pcipet h vidr q nō deberet esse monachus qꝛ illud videtur otra sbam monachatus. ar. s. de cōdi. ap. c. ult. in tex. et i glo. que incipit. qd dr. ad fi. b.

Ex tue. sex sol. nota q q̄ntitas muneris diuisitatē iuris nō induc. xiiij. q. ul. c. ult. et. i. q. i. iudices. et. c. placuit. et. q. iij. si quis pbēdas. sic in vsura quicqd sorti accedit vsura ē. xiiij. q. iij. pleriqꝫ. et. c. esca. al's ē sub. c. pleriqꝫ. et. j. de usur. osuluit. ar. otra. s. e. et si qōes. So. intētio osiderāda ē. furtū enī sine affectu nō cōmittit. xiiij. q. ult. c. ul. sic etiā ē i simoīa ut dcm ē. s. e. et si questiones. b.

i Secreto. ij. q. i. si peccauerit. et. vi. q. ij. si tm̄. et. s. de temp. or. ex tuarū. et. c. ult. et. j. e. t. matheus. al's ꝓhiberi nō pt ut dicunt iura pdcā. et hic. h cōtra. ar. q coherceri possit. s. de tēp. or. ad aures. ubi dr q otra volūtatē platoꝝ suoꝝ subditi ꝓmoueri nō debēt. ergo eadē racōne debēt abstinere. illud loquitur de regl'aribꝫ qui contra obediētiā sui plati ꝓmoueri nō debēt. nec hnt titulū racōe cuius ꝓmoueri debeāt. hic loquitur de execucōne ordinis iā suscepti a q̄ sine manifesta cā q̄s remoueri non debet.

k Cohercere. ar. q simoniacus nō ē ipo iur suspēsus. ar. contra. s. e. tāta. et. i. q. i. repũtur. de h dcm ē. s. e. accusatum.

si tpis necītatē ꝓpendimus nō alia intencōe ostat factū fuisse q̄ ut cardinali subueniretur in articlo pnotato ꝛ j. Qd aūt scptū ē beatus q̄ excutit man⁹ suas ab omni munere de illis donis dictū est q̄ accipiētis animū allicē vel puertere solēt. qm̄ si ipa etiā psona electi oferat ordinatori vel osecratori suo electuariūꝫ aut de vino siue de alijs hmōi q̄ modici pcij fuerūt ex quo volūtatē recipiētis inclinare vel mouere non debeāt nō tn̄ ec. ro. interptari osueuit accipiētez i hijs delinquere vel donantē. Idem.

Veniens ad nos F. psbr ꝓposuit q abbas et frēs sancti. B. noluerit eū in monachuꝫ recipe quousqꝫ. xxx. solidos dare oueneit. ouētiōe aūt fcā seqn̄ti die eū monasticū habitū induerūt et idem monachi. xxx. sol. abbas vero. x. et familia. xij. ꝓ pastu asserētes h esse de osuetudine monasterij postularūt. Qm̄ ergo factum hmōi pniciosū videt. M. q. si ita esse inueneris abbatē ꝛ monachos ad restituēdā pecuniā pfato. F. tā indigne acceptaꝫ opellas ꝛ abbatē ꝛ maiores psonas monasterij ꝓ tāte prauitatis excessu ab officij execucōne suspēdēs pcipias dco. F. ut in aliquo monasterio in habitu monastico dño studeat deseruire. Idem.

Ex tue. fe. lr̄is ꝛ ex ofessione sacerdotis pñtiuꝫ latoris accepimus q cū ad sacēdocij ordinē non aliter voluisset eū eius archid. psentari sex sol. soluit eidē et sic ordinē ipm ꝓ eū psentatus accepit. Vn̄ tibi sic duxim⁹ rn̄dendū ut si h nō ē publicū h secretū eūdē sacdotē secreto oueniās monēs sine ulla coactōe ꝓpensius ꝛ inducēs ut ordinē alicui⁹ religiōis assumat et ꝓpetuo ab officio abstineat qd illicite acq̄siuit. Alioquī nō eit tutū cū sit secretus excessus ipm inuitū ab eodē officō cohercē cui tn̄ secretā penitētiā fm q tibi visū fuerit iniūgē nō postponas. Idē.

Ad nram ꝛ j. di. v. M. q. ꝓ ministerio ecciastico exercēdo siue ꝓ vicarijs assignādis seu ꝓ crismate nullatenus pecuniam exigatis. Lucius. iij.

De symoniace ordinatis certū tibi non possumus dare rn̄sum nisi plenius ognoscamus qualiter fuerint ordinati. cū quidā licꝫ fm quādaꝫ spēm simonie utpote ipis ignorātibꝫ simōiace ordinātur pn̄t qꝛ simoniaci non sūt in suis ordinibꝫ remanere. Idem.

Matheus cardinal' secreta nobis insinuacōne monstrauit q cū fuisses ad eccie tue regimē de volūtate maioris ptis fratruꝫ elcūs paucis tibi otradicētibꝫ quidā amicus tuus de osciētia tua et voluntate turbata ei qui magr discordie videbatur certe quātitatis munus exsoluit et sic otradictio oquieuit. nūc aūt dubitas q non sis a labe simonie prorsus immunis donec in administratione volueris remanere. Quia igitur osiliū requisisti rn̄dem⁹ q multū tibi consulis si administracōnem celeriter ac spōte dimittas illius verbi memor existēs. nil ꝓdest hoī si vniuersū mundū lucretur aīe vero sue detrimentū patiatur. Idem.

Ad aures nras puenisse noueris q cum. C. de senevilla ꝓpter pecuniā quā debebat vinclo fuissꝫ excōicacōis astrictus ēditoribꝫ satisfec. h excōicatoribꝫ. x. lib. ꝓ absolucōe q̄rētibꝫ nō valuit absoloīs

l Penitētiā. ar. otra. xxiiij. q. ij. legatur. et. xxiij. q. vij. queadmod. et ar. s. de accu. inquisicōis. et j. e. matheus. in fi. So. pñia quātū ad vitā eternā dari sibi nō pt nisi recedat a pcco ut dicūt iura pdcā. et de pe. di. iij. penitētes. et di. v. falsas. tn̄ dāda ē ei ne indurescat i peccato suo. j. de pe. et re. q quidā. et. xc. di. si q̄s otristatus. ar. qꝛ forsitā timore pñie citius renūciabit ad qd tenet. i. q. i. si q̄s neqꝫ. b.

Ad nram. ecciastico. s. e. nō satis. cū in eccie. ea q̄. et. j. e. in tm̄. in quibus habes plene de hijs que hic ꝓhibētur.

De simoniace. remanere. dispēsatie qꝛ de iure renūciare tenētur postq̄ h sciuerit. ut. i. q. v. pñtiū. et. j. c. d. regl'aribꝫ et. c. ex insinuacōne. et. c. nobis. et. s. de elec. c. plr. et etiā post liberaꝫ resignacōem pt eps cū talibꝫ dispensare ut in eisdē ecclesijs recipiātur ut dicit. c. pñtiū. et. j. e. ex insinuacōe. cū illis vero q̄ simoniā cōmiserūt vel eis sciētibꝫ ē cōmissa epi dispēsare nō pn̄t h solus ꝓpa. j. e. nobis. in fi. et. c. pnl. d. hoc plene no. s. de renū. post translacōnem. b.

Matheus. maioris. vn̄ valere debebat elcīo sua nō obstāte aliq̄rū cōtradictōe nisi aliqd racionabl'e opponētur. s. de hijs q̄ fi. a ma. p. c. cū i cūctis. de h no. s. de elec. ecclesia vestra. ij.

p Paucis. licꝫ pauci essent poterant tn̄ se opponere qꝛ forte erāt cōtepti. s. de elec. qd sic. et. c. venerabilē. vel aliā exceptionē poterāt opponere electo forte q erat maritus corrupte vel ita ius habebāt cōtradicēdi vn̄ nl eis dare debuit. et qꝛ eo sciēte et nō cōtradicente pecunia data est simoniacus est non obstāte voluntate turbata siue coacta quia volūtas turbata siue coacta voluntas ē. s. de elc. cū inter. R. nisi ex toto essꝫ mēte alienatus. xv. q. i. merito. et ei ē imputādum. xiiij. di. qd ait. qꝛ maloꝝ mores infirmitas aī non excusat. C. si aduersus delic. l. i. si vero ꝓhibuissꝫ q̄ cito intellexeit nō imputaret ei j. e. sic. et ē ar. q turbata volūtas volūtas ē sicut coacta. s. de elc. cū inter.

p Cōsulis. h ideo R. dic qꝛ etiā pccm occultū erat vn̄ illū expelle nō poterat ꝓhibē n̄ cōsulēdo. s. de tēp. or. ex tuarū. et. c. ult. et. s. e. ex tue. vbi de h. et lꝫ dicat' osulis necītatē tn̄ inptat si vult saluari qꝛ n̄ rnūciet saluari nō pt. ut dixi. s. e. ex tue. i fi. et h idē dic lr̄a i fi. et illd ē salubre seu salutare cō

q Celeriter. i. in silui. cōtinēti qꝛ q̄nto rē apli⁹ otrectat tāto grauius pccāt. s. e. cū i eccie. sic fur q̄ sp ē i mora. ff. de con. fur. in re furtiua. C. i. et. l. ult. b.

r Spōte. i. q. i. si q̄s neqꝫ.

Ad aures. absolucōis. bñficiū absolucōis cū sit ministerium

de simonia

beneficiũ obtinere. Cũ igitur indignũ est et ecclesiastice rõni otrariũ ut absolucõis bñficiũ redimatur dis. v. M. q. si pfatus .B. debitũ soluit ipm gratis facias absolui si excõicatores id nõ fecerit requisiti. Clemẽs

De regularibus canonicis seu monachis nos osulẽ voluistis qui p simoniã ingressũ ipis scientibus habuerũt. vñ sup hoc aũctes multe repiuntur exp̃sse nõ aliud q̃ statutũ ẽ rñdemus ut locũ quẽ taliter adepti sũt omnino dimittãt et solitudines seu alia monasteria districtiora adeãt in quibus tã execrabilez excessum sine intermissione deplorent. si aũt ignorãtibus illis pecunia data fuerit cogas eos ad renũciãduz loco eidem et postmoduz in idipm redire si ibi absq̃ scandalo potuerit remanere vel in alio qui sit de ordine ipo ad seruiẽduz deo posteris collocare. Idem.

Ex insinuacõe tua nobis innotuit q̃ pater tuus interueniẽte pecunia oli tibi p̃bẽde beneficiũ acquisiuit. cũq̃ ad annos discrecõis pueniẽs accepisses dominice crucis signũ dictam p̃bẽdã in manu ipositi et fratrũ libere resignasti. sed idẽ tibi cõpacientes de nouo te in suũ canonicum elegerũt ita videlicet q̃ p electõnez istam postremũ locũ i choro et i aliis obtinẽs. J. Rñ. ut indulgẽtia quã fratres tui misericorditer tibi fecisse noscũtur otẽtus existens rõne prime recepcõis nichil audeas in ipa ecclesia vẽdicare. Celestinus. iij.

Nobis fuit ex pte tua intimatũ q̃ cũ quatuor essent a caplo cõstituti qui debebãt quedã eligẽ in plebanuz amici eius de cuius electõe spes habebatur vni vel omnibus eligentiũ pmiserũt se pecuniã soluturos eo tamẽ ignorãte qui hmõi pmissione interueniẽte postmodũ ẽ electus. J. Quia igitur sup hoc osulẽ nos voluisti. osul. t. bre. r. q̃ nisi ostaret illos qui pmissum tale fecerũt p fraudẽ in dispẽdiũ ipius qui eligẽdus erat id malicõse fecisse quãuis ipe pmissionis cõscius nõ fuerit eius electõ tãquã simoniaca prauitate p̃sũpta est penitus reprobanda. J. Ad ultimũ qd̃ in fine cõsultacõnis tue inuenimus hoc duximus rñdendũ q̃ aliq̃s in eccĩe cuiuslibet p̃latũ electus et ut dictũ ẽ p prauitatẽ simoniacã reprobatus ab epo suo dispensacõnẽ aliquã obtinere de iure nõ p̃t. Idẽ lincolnien. epo et priori de ponte fracto

Dilectus filius. A. ppositus nob exposuit q̃ cum eboracen. archid. cũ multis grauaminibus afficẽ nõ cessaret pmisit certã quãtitatẽ pecunie se daturũ ut ab eius desisteret lesione. vñ dcũs archid. post recepcõnẽ pecunie sup dignitatibus et bñficijs suis ab eius molestia non quieuit. Ideoq̃ dis. v. m. q. si res ita se habz archid. restituere qd̃ accepit si eũ cõtra pmissionẽ suam venisse ostiterit cõpellatis. Innoc. iij. abbati de iugo dei et priori de

Sicut Frsam nobis pro- [fili.] chiani de villa franca q̃rimoniam destinarũt q̃ cappellanus eoz p exequijs mortuorũ et bñdictõnibus nubentiũ minus licite pecuniã ab eis exigit et extorquet. J. dis. v. m. q. dictuz cappellanũ ut a tãta p̃sũpcõne desistat et etiam p excessu satisfaciat opetẽter moneatis sibi si obedire noluerit penaz canonicã infligẽtes. Idem cãtuarien. archiepo.

Dilectus filius. A. nũcius tuus p pte tua pposuit q̃ cũ cant. diocesim visitãs in monasterijs et religiosis locis pullulasse repis simoiacã prauitatẽ ita q̃ i eis multi precio sunt recepti qui potius gratis recipi debuissent immo etiã ad religionis obseruãtiam inuitari. Dubitas igitur an q̃ multitudo repitur in causa seueritati sit aliq̃d detrahendũ. Nos inquisicõni. t. t. rñdemus q̃ si aduersus eos qui labe fuerit hmõi maculati accusacõ corã te fueit canoĩce instituta postquã crimẽ ordine fuerit iudiciario patefactũ tam in dantes q̃ in recipiẽtes canoĩce seueritatis exerceas vlcõnẽ. qd̃ si de hoc tibi p solã inquisicõnem ostiterit eos qui p simoniacã prauitatem in locis talibus sunt recepti ab illis amotos ad agendã penitẽtiam ad monasteria dirigas artiora abbatibus aut abbatissis p̃oribus p̃latis quibuslibet et officialibus eorũdẽ iniũgas penitentiã cõpetentẽ et donec illam pegerunt eos a sacroruz ordinũ execucõne suspendas iniungens epis tuis ut hanc formam p suas dioc. studeãt obseruare. illud tñ gratanter recipi poterit qd̃ fuerit sine taxacõne gratis oblatũ. Idẽ p̃ori sancti victoris magris J. boñ. et. L. modicen. canonicis.

Licet hely sũmus sacerdos in se bonus existeret. q̃ tñ filioz excessus efficaciter nõ corripuit et in se pariter et in ipis animaduersionis diuine vindictam excepit dum

de simonia

contesta·quoniam·§·pnl. a Filijs·scilicet ofni· et finees·
b In bello·qd̄ habuerūt filij israhel cū philisteis·t c Expira
uit·xxxvij·di·legāt· d Dānabilius·lxxxi·di·dictū est·et·s·de of
ordi·irrefragabili· ·torijs nō ē necessarius accusator vel testis vel
e Notorijs·m no· inquisicō vel denūciacō·s·de de accu· euidentia·
et·ij·q·i·de manifestā·et·c·scelus·sic·s·de accu·qualiter·ij·nec purga
tio indicenda est·j·de purga·ca·cum dilectis·t·

f Inscripcō·ex h̄ patet
q̄ ubi agitur in modum
accusacōis nō debet p̄ce
dere admonicō·ad quid
eni fieret admonicō cum
etiā post penitētiā poss
accusari et depoñi si esset
conuictus·ut·xxxiij·q·ij·
admoñē·et·xxv·di·p̄mū.
h̄ ubi de crimine ciuiliter
agitur ad penitētiā p̄ce
dere debet admonicō·et
sic loquitur illa dec·ij·q·
·vij·accusatio·et·c·se·et
·s·de accu·c·ij·Itē ubi a
gitur ad penā·excōicati
onis p̄cedere debet ad
monicō·xvi·q·vij·omes
decime·xvij·q·iiij·de p̄sbi
terorum·xij·q·ij·indigne·
et·j·d̄ sen·ex·sacro·h̄ i pe
cuniarijs causis nō ē ne
cessaria admonicō licet
sit ar·otra·C·de pig·debi
toris·h̄ illud intelligitur
ex honestate·sic possent
intelligi p̄dicta capl'a·ij·
·q·vij·accusatio·et·c·se·
si tñ agitur in modū inq̄
sicōnis nō est necessaria
admonicō h̄ sufficit sola
fama vel clamor ut hic
patet·Jo
g Descendam·ij·q·i·de
us omnipotēs·b·
h Sanctōnes·lxxxvi·
di·si quid vero·
i Iudex·nō eni p̄t quis
esse accusator et iudex simul
vel accusator et testis·ij·q·
·i·in p̄mis·et·c·multi·et
·iiij·q·iiij·c·i·et·ij·nisi cā
denūciacōnis·xi·q·iij·p̄
cipue·et·s·de testi·in om
ni negocio·et idez videt
in cā matrimonij·xxxv·
·q·vi·ep̄us in sinodo·h̄
ille tñs accusator siue te
stis nō sufficit nisi testes
inducātur·Jo·
k Formaz·sic·s·de accu·
qualiter·versus fi·et ibi
expositū est·et ita iudex
semp scd̄m finē ad quez
quis agit formabit sen
tētiam hoc est deposicōis
in accusacōne remocōis
ab administracōe in in
quisicōe penitētie pagē
de in denūciacōe·s·de or
cog·cū dilectus·et·s·de
excep·c·i·et·s·de accu·su
p hijs·et·ff·de neg·g·pō
ponius·§·in negocijs·in
fi·ff·cōmu·diui·ut fun
dus·ar·otra·s·de ocess·p̄
ben·ex pte·ubi iudex ali
ter sentētiat q̄ allegaretur·s·de accu·inquisicōnis·i·§n·ibi soluitur
ite otra·ff·de edil·edic·bouem·§·aliqñ·ibi dicitur q̄ licet sit actum
quanto minoris iudex potest odemnare ac si essz actū redibitoria·
l Detulerūt·id est denunciauerunt ut sequentia probant ibi·
m Euangelicam·s·de iudi·nouit·et·ij·q·i·si peccauerit·
n Ex officio·quo p̄latus debet purgare puinciā·s·de offi·or·c·i·
et·s·de accu·qualiter·ij·et·xxxv·q·vi·ep̄s in sinodo·et·s·de accu·si

filijs eius i bello pemptis ip
se de sella corruēs fractis cer
uicibus expirauit·ad corrigē
dos igitur subditorū excessus
tanto diligētius debet p̄latus
assurgē quāto dānabilius eo
rum offensas deserēt incorre
ctas. Cōtra quos ut de noto
rijs excessib⁹ taceatur· et si tri
bus modis pcedi possit p ac
cusacōnē videlicet denūciacō
nē et inquisicōez ipo⁊ ut tñ in
oib⁹ diligēs adhibeatur cau
tela sicut accusacōnē legitima
p̄cedē debet inscripcō·sic a de
nūciacōez caritatiua correctō
et inq̄sicōnē clamosa debet in
sinuacō puenire·descendā in
quit dn̄s et videbo utrū clamo
rē qui venit ad me ope oples
uerit·tūc eni clamor puēit ad
p̄latū·cū p publicā famā ā in
sinuacōez frequētē subdito⁊
sibi referūtur excessus q tūc de
bet descendē et vidē id ē mit
tere et inquirē utrū clamorez
veritas comitetur·nā iuxta ca
noīcas sanctōes si q̄d de quo
cūqz clerico ad aures p̄lati p
uenerit qd̄ eū iuste possit of
fendē nō facile credē nec ad
vindictā eū res accēdē debet
incognita·h̄ corā eccie seniori
bus diligenter ē veritas pscru
tāda ut si rei poposcerit quali
tas canonica districtō culpaz
feriat deliquētis·nō tāq̄ sit idē
accusator et iudex h̄ quasi fa
ma deferente vel denūciāte cla
more sui officij debitū exequa
tur·eo sp adhibito moderami
ne ut iuxta iudicij formā sen
tētie forma q̄z dictetur. Cū igi
tur de abbate pomposiano ca
nobis frequēter insinuata fu
issent q̄ ab honestate regulari
nimiū dissonabāt monachis

ad p̄ntiā nr̄az accedētib⁹ qui
dā ex ip̄is nobis ip̄m de simo
nia piurio dilapidacōe ac in
sufficiētia detulerūt otra quos
cū idē abbas excipet q̄ denū
ciacōnē hm̄oi fraterna corre
ctō f̄m regulā euāgelicā non
p̄cesserat et idē ostanter asse
rerēt q̄ correctōnē hm̄oi p̄mi
sissent licet ad pbādū h̄ duo
rū monacho⁊ iuramēta fuis
sent exhibita·q̄ tñ sup h̄ ipsi
nō dū otēdere desistebāt·nos
ut p̄diximus frequenti⁹ cla
morib⁹ excitati ex officio no
stro voluim⁹ inquirē de p̄mis
sis omēs monachos qui vel cū
ipo vel otra ip̄m accesserant iu
ramēti vinculo astringentes
ut de ꝑpositis plenā ac puram
quā scirēt exponerent verita
tē·quo⁊ deposicōnes in scrip
tis redacte cū publicitate fuis
sent sup illis ceperūt multipli
citer disputare·q̄ vero tū ex
assercōe monacho⁊·tū ex ab
batis cōfessione ognouimus
q̄ idē nō modicā sūmā pecunie
relictā a p̄decessore suo expen
derat et in alia sūma maiori mo
nasterū obligarat·nos eum
quasi de dilapidacōe suspectū
ab administratione abbatie
duxim⁹ suspēdēdū·et q̄ simo
nia m̄ltis mōis otra ip̄m abba
tē videbatur esse pbata ip̄e cō
tra testes multas excepcōnes
opposuit sup q̄b⁹ fuit multipli
cit' disputatū alijs asserētib⁹
in crimie simonie sicut in crimi
ne lese maiestatis omēs indif
ferenter tā infames q̄ crimi
nosos nō solū ad accusandū
h̄ ad testificādū etiā admittē
dos cū ad instar publici crimi
nis et lese maiestatis pcedat
accusacō simoie·alijs ecōtraio

cut olim·ff·d̄ offi·p̄si·l·iij·ff·d̄ suspec·tut'·l·iij·§·p̄terea·Et nota qd̄
dicit q̄ illi qui venerāt ad denūciādū in quisicōez teste admissi sūt
sic·s·de elec·in causis·et·s·de renū·post trāslacōnē·ar·otra·s·de ac
cusa·cū·p·et·s·de elec·innotuit·ad si·h̄ h̄ nō nocet q̄ in illa·cū·p·re
pellūtur ꝑpter inimicicias·et mutuas accusacōnes·h̄ secus q̄ h̄ nō
erāt inimici denūciatores alias nō admitterētur vñ possunt phi
bere testimoniū in inquisicōne q̄ ex quo admittuntur ad vnum et
ad aliud·vincē·
o Propositis·scz crimi
nibus p̄dictis d̄ quibus
denunciatus fuerat et cla
mor ad papā puenerat
plenā et merā debet dicē
veritatē·s·de accu·qua
liter·j·§·forma·h̄·
p De dilapidacōne·q̄
enim denūciatur de dila
pidacōe suspectus inte
rim dū ognoscitur de di
lapidacōne dz interdici
ei omē genus alienacō
nis·et si merito ē de dila
pidacōne suspectus dā
dus est ei coadiutor sine
cuius osilio nichil faciat
de hijs q̄ ptinent etiā ad
administracōnez tpalez
·s·de accu·c·ul·et·s·d̄ of
de·venerabili·ubi pla
ne hēs qualiter pcedat
in causa hm̄oi·hoc tñ sci
as q̄ talis qui remouet
ob dolū infamis efficitur
secus si ob culpam·C·de
suspec·tut·l·ul·Itē quid
si alia crimia nō pbātur
otra istū abbatē nūquid
si vellet reddē ecciam in
dēnē remaneret in admi
nistracōne abbatie·vi
detur q̄ sic·s·de re·ec·nō
alie·si quis p̄sbro⁊·et·s·
de elec·q̄ sicut·ubi h̄ qd̄
expeditur·dic ut ibi·
q Indifferēter·videtur
q̄ hec duo crimina pari
ficentur quātū ad accu
sacōnē et testimoniū·xv·
·q·iij·sane·Itez q̄ simo
nia est maius crimen q̄
heresis·i·q·i·eos·et infa
mis efficitur·ut·i·q·iij·si
quis p̄bēdas·immo ma
ius est oīb⁹ alijs crimi
nibus·j·c·px·et·i·q·ul·c·
ul·h̄ in hēsi quilibet ad
mittitur g° multo fortius
in simonia quilibet ad
mittetur·s·e·tāta·lxxix·
di·si quis ꝑp·et·C·de epis
et cle·si quēquā·De hac
materia dicitur plene·s·
de accu·cum·p·
r Pena·q̄ in crimine
lese maiestatis capite q̄s
punitur·vi·q·i·§·veruz·
·v·si quis cū·Itē iura pa
ternorū sepulcro⁊ adi
mūtur·ff·d̄ suis et le·he
red·l·i·§·interdū·Itē nō
sūt lugēdi·ff·de re·ig·et
sūp·fu·minime·q̄ pena
nō spectat ad simonias
cum h̄ depoitur cū nota
infamie·i·q·i·repiūtur·et·c·q·ij·c·ul·et·C·de epis·et cle·si quēq̄·vic·
s Distinguēdū·h̄ ideo dicit q̄ p testes crimina pbātur et nō per
accusatores·vnde nō omnes qui admittūtur ad accusandū debent
admitti ad testificādū·s·de testi·de cetero·et·s·qui ma·accu·pos·cū
in tua·ubi de hoc tangitur· t Probandas·scz cōspiracōes·et ini
micicias capitales·j·c·px·ubi hec exponuntur·
u Probate·id ē quibus pbatis·j·c·px·alias nō·habes verbū·si·

·vij·q·i·qualiter·et illud euāgelij·illi faciati cessz murmuracō eo⁊·
a Sideretur·in fi·huius·c·remote sūt ille excepcōnes scz cōspira
ciones et inimicicie furtum et adulteriū·et c̄·ut in·c·sequētib⁹·h̄·
Per tuas·casus·in p̄cedēti decre·dicitur q̄ abbas pōposian⁹
plures excepcōnes opposuit cōtra testes inductas cōtra ip̄m sup
crimine simonie·et p̄p̄a quasdā admisit quasdā vero nō·vñ vide
batur q̄ testes criminosi admitterētur in crimine simonie·quesitū
fuit a p̄p̄a q̄lit' dec·illa essz
intelligēda·rñdet p̄p̄ di
cēs q̄ illā dec·lz heli·edi
dit ad cui⁹ intelligētiā sic
distiguit p̄mo circa mo
dū agēdi utrū agatur d̄
crimie simonie crimialt'
aut ciuiliter·et si ciuiliter
agatur utrū d̄ rigore aut
equitate·Scd̄o distiguit
circa psonā otra quā p
ceditur·utrū sit regula
ris an secularis·et si ē re
gularis utrū sit inferioris
gradus aut excellētioris
dignitatis·et an ille idez
sit bone opinionis vel
male fame·et utrū etiam
possit puniri defacili an
sine scandalo non possit
cōdēnari·Tercio distin
guit circa psonas testiuz
utrū sint honesti vel emē
dati de crimie an adhuc
pseuerent i ip̄o·et an ip̄i
testificētur ex caritate vl'
odio·Quarto q̄ crimia
obiciātur testib⁹ utrū ea
dē vel minora·Quīto an
adsint alia adminicula
que adiuuēt testes·recol
lige illos quinqz modos
quātū ad alterā ptē·Si g°
agatur ciuiliter de crimi
ne simonie f̄m equitatē
et psona otra quā agat'
sit regularis et inferioris
gradus et male famē et
defacili possit puniri et
adsint alia admicula ut
otigit in abbate pōposi
ano q̄ est regularis et gra
uiter infamatus et qui de
facili potuit r̄moueri cō
tra talē psonā f̄m lau·te
stes q̄ emēdati sūt de cri
mie·vel f̄m alios q̄ ad
huc in crimie pseuerāt cū
alijs admiculis puta fur
ti adulterij q̄ sūt mino
ra crimia et qui ex carita
te deponūt et habēt alia
adminicula admittūtur
in crimie simonie ꝑpter
crimis enormitatē et te
stes tales admissi fuerūt
otra illū abbatē pōposi
anū nō obstātib⁹ excep
tionib⁹ furti et adulterij
alias vero excepcōes id
est ospiracōes et inimicicias capitales p̄p̄ admisit quia eis pbatis
patet q̄ ex odio testificātur et sic debet intelligi dec·p̄missa·lz hely·
quātū ad testiū recepcōnē otra simoniacā prauitatez q̄ ille abbas
grauiter infamatus denūciabatur simpliciter scd̄m equitatē ut re
mouētur solūmō ab administracōe et defacili poterat remoueri·vñ
ip̄e nō expectata sentētia cessit g° intellige a otrario si psona cōtra
quā taliter agit' de simoīa nō sit tlis tles testes nullo mō admittunt'
c Ad abolēdam·quam habebas olim·e·t·in scd̄a compilacōne·
d Prauitate·p̄terea idē videtur de alio crimie excepto ut h̄ distin
guitur circa modū agendi·h̄· e Simpliciter·in modū denūcia
cōnis et inquisicōis·h̄· ·ep̄us regularis cū quo nō est taliter pce
f Excellentioris·puta dendū ꝑpter maius scādalū·h̄ quare h̄ di
cit cū in iudicijs nō debeat attēdi dignitas alterius·iij·q·ix·c·ul·et
equalitas seruāda est in iudicijs·C·de px·sacro·scri·in sacris·li·xij·

respondentib⁹ q̄ licet hec duo
crimina quātū ad accusacōnē
quasi paria iudicētur differūt
tñ i multis cum alia pena pro
vno et alia p altero infeiatur
et inter psonas accusato⁊ et
testiū sit utiqz distinguēdū cū
non per accusatores sed testes
crimina oprobentur. Ne vero
vel innocentie puritas cōfusa
succūberet vel simonie prauı
tas effugēt impunita·Nos e
quitate pensata illas dūtaxat
excepcōnes oppositas pban
das admisimus que probate
non de zelo iusticie sed de ma
lignitatis fomite procedere
viderentur. Idem.

Per tuas litteras nobis
intimasti te dubitare su
per quadā ep̄la decretali quā
nos assēis edidisse de testib⁹
admittēdis cōtra simoniacā
prauitatez. Noueris igitur q̄
nos illā ep̄laz q̄ sic incipit·q̄
uis ad abolēdā·nequaquā e
didimus h̄ aliā que sic incipit
licet hely·nos edidisse fatem'
Ad cuius intelligentiā credi
mus distinguēdū utrū is cō
tra quē agitur de simoniaca p̄
uitate denuncietur simpliciter
aut crimīaliter accusetur et v
trū agatur f̄m iuris rigorem
an f̄m tēperātiā equitatis·Itē
utruz ip̄se sit regularis qui iā
renūciaueit mūdo·an secula
ris qui adhuc in mūdo existit
et an inferioris gradus an ex
cellentioris sit dignitatis·ad
h̄ utrū an fuisset clare opinio

nis et bone fame·an grauiter
infamatus et valde suspectus
et utrum defacili possit puniri
an sine scandalo nequeat cō
demnari. Preterea utrū testes
sint honesti an criminosi·et an
sint emēdati de crimine an ad
huc in crimine pseuerēt·rur
sus si crimīa sint eadē vel mi
nora an paria vel maiora·utrū
ve testes ex zelo iusticie an ex
malignitatis fomite deposuis
se credātur·deniqz utrū ad p̄
uitatē simoniacā detegendam
sola dicta testiū inducātur·an
alia etiā adminicula suffragē
tur·hec omīa sūt ad intelligē
tiam illius epistole distinguē
da. Ille quidē pomposian⁹
abbas quiam pridē renūci
auit mundo erat de simonia p
iurio dilapidacōne ac insuffi
ciētia grauiter infamatus·cū
qz per monachos qui iurauē
rant phibere testimoniū veri
tati simonia multis modis vi
deretur esse pbata·ip̄e contra
testes multas excepcōes op
posuit ospiracōnes videlicet
inimicicias capitales furtuz et
adulteriū ut eos a testimonio
remouēt. Nos vero ne inno
cētie puritas ofusa succumbēt
vel simonie prauitas effugeret
impunita illas dūtaxat exce
ptiones pbandas admisim⁹
quibus forte probatis testes
non zelo iusticie sed maligni
tatis fomite processisse con
staret ut ospiracōes et inimi
cicias capitales. Ceteras autē

Ren·h̄ ideo dicit ꝑpter maius scādalū et reuerētiā ordinis excellē
tioris·et absurdū videtur si talit' remouētur ep̄s sic abbas et nō ita
defacili pceditur otra maiorē sic otra minorē·ar·s·de accu·qualiter
et qñ·ij·et ubi maius scādalū seu piculū vertitur cautius ē agēdum
·xlij·di·quiescamus·vij·q·ij·c·ulti·et·ff·ad carbo·l·i·§·i·et aliter
puniūtur maiores aliter minores·xxiiij·q·i·qui cōtra pacē·et·xlv·
di·cū btūs·Jo· g Infamatus·si·ij·q·i·in primis·
h Scandalo·ut ex h̄ fa
cilius admittātur vel re
pellantur·ar·xxiij·q·iiij·
non potest·
i Perseuerēt·cum alijs
adminiculis tm̄·
k Minora·h̄ ideo dic q̄ si
sint eadez crimia utputa
simonia eadē de q̄ agitur
nō admittitur·s·de testi·
veniens·quia soci⁹ non
admittitur·
l Paria·h̄ ideo forte dic
q̄ lz repelli nō omnino
possint cū sint emendati
q̄to maiora crimina eis
obiciūtur tāto minor fi
des eis adhibetur·
m Fomite·h̄ dic ꝑpter
inimicos capitales et cō
spiratoēs q̄ nō debēt ad
mitti ut·j·dicitur·h̄·
n Adminicula·q̄ sine
alijs admiculis et p̄sūpcō
nib⁹ viles testes i crimie
simonie non sūt audiēdi
q̄ vilibus sine tormēto
credi nō debz·iiij·q·iij·v·
si ea rei·et·ij·q·i·in p̄mis·
et q̄ a tormētis nō ē in
cipiēdū·ff·de qō·l·i·et·j·
de re·iur·cū i otēplacōe·
o Distinguēda·h̄ est in
tēcō p̄cedētiū distinctō
nū·aut eni agitur crimi
naliter aut ciuiliter·si cri
minaliter·et tunc testes
crimiosi etiā in exceptis
crimib⁹ otra neminē au
diūtur siue accusatus sit
bone fame siue male·Si
vero agitur ciuiliter tūc
otra secularez p̄latum nō
sūt audiēdi vel admittē
di crimiosi·nisi sint emē
dati de crimie et tūc ad
mittūtur de equitate nō
d̄ rigore·nec etiā tūc au
diūtur nisi adsint alia
adminicula·h̄ otra regu
lares p̄latos infamatos
inferioris grad⁹ admit
tūtur crimiosi si ciuiliter
agitur d̄ equitate h̄ non
de rigore et cū alijs admi
niculis et h̄ intellige i te
stib⁹·ad accusandū vēo
bñ admittuntur infames
otra illū qui est male fa
me·ut·s·e·tanta·Jo·
p Insufficiētia·ꝑpter insufficientiā remouetur p̄latus ab admi
nistracōne·s·de eta·et qua·c·ul·et·xviij·q·ij·si quis abbas·
q Cōspiracōnes·ospiracō eni grauissimū crimē est ita q̄ meret'
depoñ·xi·q·i·cōiuracōnū·et·c·ospiracōnū·et ibi in subuersionē sta
tus alterius cōspirant·vñ tāquā inimici repellendi sūt et eis osen
tientes ut caplis p̄dictis·et·s·de reiudi·cum·J·et A·
r Capitales·ꝑpter inimicicias capitales·ꝑpter alias vero non
remouetur quis a testiomo·iiij·q·iij·§·itē in criminali·ibi tñ nō de
terminatur de qua inimicicia·et·ff·de arbi·licet·insti·de excu·tut·§·
inimicicie·et leuis offensa nō admit legatuz·ff·de admē·leg·l·iij·
in fi·h̄ minor fides eis adhibetur·i aut'·de testi·§·si vēo quis dicat·
colla·vij·C·de testi·aut'·si dicatur·tñ si inimici et cōspiratores rede
ant in amiciciā post recōciliacōnē videtur q̄ possint admitti quia
et legatū ꝑpter capitales inimicicias vel al' g°uissimas intuemētes

De simonia

excepcōnes ut furti et adulterij ꝓpter immanitatē heresis simoniace. ad cuius ↄpacōnē cetera crimina quasi p nichilo reputātur duximus repellendas. quoniā et si pbate fidem testiū debilitarēt i aliquo nō tamen euacuarent ex toto alijs āminiculis suffragātibus ꝑsertim cū testes de crimie fuerint emendati. Tales igitur ↄtra talē taliter duximus admittēdos nō ṩm rigorē iuris ꝟ ṩm tēꝑrātiā equitatis cū ageret nō criminaliter ut deponetur ab ordie ꝟ ciuilit̄ ut ab admistracōne amouētur tāꝙ̄ immeritus ⁊ dānosus. et utiqꝫ tales ꝑlati ex leuioribꝫ causis pñt ab admistracōnibꝫ amoueri sicut quorū dā religiosorū approbata ↄsuetudo depo scit. vñ pdcūs abbas nō expectata sentētia quasi male ↄscius sibi cessit. De abbati iebla

Sicut tuis līis blaceñ. intimasti cū in ieblaceñ. eccīa fueris monachus fuisti tandē pmotus ad regimē ecclesie florineñ. verū abbate iebla-ceñ. post sublato de medio ipsa que prius te filiū habuerat in patrē p electōnē canonicam te vocauit. et ꝙ pastore carebat leodieñ. eccīa cathedral' ad colonieñ. eccīaꝫ q̄ tua ē metropol'. pficiscēs ipi⁹ aūcte et in ieblaceñ. eccīa interi minstrasti. Ceterū postquā in leodieñ. eccīa fuit epūs institutus is a te requisitus electōnē de te factam noluit ↄfirmare. Veruꝫ cū hec fieri p extorquēda pecunia ↄperisses sub interminatione anathematis vetuisti ne p facto hmōi aliqua pecunia offerretur. sed quidā de fratribꝫ te inↄsulto et ignorāte cōtra excōicacōis a te facte sentētiā venietes pmiserūt pecuniam et etiā exsoluerūt et sic ab epo inuitatus institucōnem ab eo accepisti libere quēadmoduꝫ postulabas ⁊ ꝗ. Quāuis autem ṩm sacrorū canonū instituta ecc̄ pauli q̄ cupiditate parētū ecclesias p pecuniam sūt adepti cas dimittē teneātur. ꝙ tñ lōge diuersū est nō ꝑbere ↄsensū et expressum aliquid phibē taliter duximus rñdēdū. qm̄ ex eo ꝙ ↄtra phibicōnē et voluntatē tuā a qua post modum minime recessisti aliqs te penitus ignorāte pmisit pecuniam ⁊ exsoluit ꝑsertim cū is nulla sit tibi ↄsanguinitate ↄiunctus nichil debet tibi ad penaꝫ vel culpā sicut credimus imputari nisi postea ↄsenseris pecuniam soluēdo p missaꝫ aut reddendo solutā. alioquin ↄtingeret ꝙ alicuius factuꝫ insidias inimico parātis ei dānosū existēt cui penitus displicēt et sic aliquis de fraude sua ↄmodū reportaret. Illos aūt q̄ dederūt pecuniā vel etiā receperunt in tm̄ ↄstat esse culpabiles ꝙ si excessus eorū esset eccīe manifestus que nō iudicat de occultis pena essent canoīca feriendi. Idem decano beluaceñ.

Tua nos duxit discrecō ↄsulēdos ⁊ ꝗ. Deuocōni .t. r. r. qō si quis clericus cū cōdicōe vel pacto largiatur aut offerat bona sua ut illa postmodū p ꝑbēda retineat ⁊ i canonicū admittatur hmōi oblatio vel receptio fieri nō poterit sine vicio simonie. cū i talibus omnis pactō aut ↄuētio cessaē debeat iux̄ canoīcas sanctiōes. si vero pure ac sine pacto ex ↄdicōne qualibet offerat rogās humiliter ut in canonicū admittatur et bona sua retinē sibi liceat p ꝑbēda ⁊ clerici eiusdē eccīe pure ↄsentiāt hmōi recepcō fieri potuit absqꝫ scrupulo simoniace prauitatis. Licꝫ aūt taliter duximus rñdēdū ꝙ nobis datuꝫ est de manifestis tm̄modo iudicare. si tñ is q̄ talē donacōeꝫ facit ea intencōne ducatur ut p tpalia bona q̄ offert spūalia valeat adipisci et clerici q̄ eū in fratrē admittūt nō essent eū nisi comoda tpalia perciperēt admissuri sine dubio tā ille ꝙ̄ isti apud districtū iudicē qui scrutatorē cordiū et cognitor secretorū culpabiles iudicātur. Idē priori cātuarieñ.

Per tuas līas intimasti qō cū. H. in quadā domo cartusieñ. ordinis suscepissꝫ hituꝫ monachalē a dioc. epo fuit in subdō. ordinatus. ꝟ postmodū didicit ex relacōne quorūdaꝫ ꝙ epūs multociēs cōmiserat viciū simonie ꝓpter qō idē monachus in suscepto formidat ordine ministraē nolens ab eodeꝫ epo ad supiores ordines pmoueri ⁊ ꝗ. Nos igitur rñdemus ut idē in ordine sic suscepto secure ministret. ꝟ ↄtra

264

De simonia

cōſciētiā ad ſupiores ordines nō aſcendat ne forte edificet ad gehennā. licet ex eo ꝙ ɔſcientiā nimis habuerit ſcrupuloſam in difficultatē hmōi ſit collapſus quā utiqꝫ nō euadet niſi deponat errorē. Idem cā

Tuarien. archiepiſcopo. Nō tm̄ pccīs exigētibus corda quorūdā ſimoniaca p̄uitas deprauauit ⁊ ꝗ. Sane puenit ad audiētiā nr̄am ꝙ cū olim quidā ſuffraganei tui p criſmate certā ɔſueuerāt accipe pecunie quātitatē nō metuentes penā canonicā et correctōnē tuā eludē cupiētes tps faciēde ſolucōis anticipāt recipiētes in media. xl. qđ recipe ɔſueuere poſt paſcha. et ut cauſam recipiēdi diſſimulent nomē denariorū variāt denarios quos p̄us criſmales ſecūdo paſchales dicebāt ɔſuetudinē medie. xl. nūcupātes ⁊ ꝗ. Cū vero exp̄ſſius exp̄mat vēdicōis ſpeciez qui p̄us recipit p̄ciū ꝙ rē ɔferat p̄cioſaz et g̃tis ſit gr̄a ɔferēda. M. q. talit̄ exceſſus corrigas ſupradcōs ſuffraganeos tuos et officiales eoꝝ a tā illicita exactōne ɔpeſcēs ꝙ alioꝝ culpa tibi ob tuā negligētiā nō imputetur ad penā. prauā illā ɔſuetudinē de tua p uincia ſtudeas abolere pro qua eccīaꝝ inueſtitura archiacono marchā argēti. minores vero decam vaccam albā ſibi dari poſtulāt vel certā ſolui pecunie q̄titatē. Idē.

Per tuas nobis lr̄as intimaſti ꝙ cū. D. lator p̄ntium vellet in ſubdiac. ordinari et certū titulū nō habēt quendā p̄ſbrm exorauit ut ip̄m ad eccīe ſue titulū p̄ntaret. qđ cū ille facere recuſaret ip̄e illi firmiter repromiſit ꝙ nunquā ſi p̄ntaret eūdē in eccīa ſua aliquā peteret porcōnez et ſic ad p̄ntacōnē eius extitit ordinatus nec ſe i hoc egiſſe aliquid illicitū intellexit ⁊ ꝗ. Nos inq̄. t. t. r. ꝙ niſi cū eo fuerit miſericorditer diſpēſatū nec ad ſuperiores aſcendere nec in ſuſcepto debet ordine miſtraē. Idē.

Conſulē ⁊ ꝗ. quicūqꝫ vicedn̄atū vel aliā eccīaſticarū rerū adminiſtracōnē per pecuniā obtinē voluerit tam ementes q̄ vēdētes cum ſimone p cellūtur et ab illa eccīa in cuius ɔtumeliā dare pecuniaz et accipe voluerūt iuſte excludūntur. Idē in ɔcilio gn̄ali.

Sicut p certo didicimus in pleriſqꝫ locis a p̄leiſqꝫ pſonis quaſi colūbas in tēplo vēdētibꝫ fiūt exactōes et extorſiones turpes et praue p ɔſecracōnibꝫ epoꝝ bn̄dictōibꝫ abbatū et ordinibꝫ clericoꝝ. eſtqꝫ taxatū quantū ſit iſti vel illi quātūue alteri vel alij pſoluēdū et ad cumulū dānationis maioris quidā cupiditatē et prauitatē hmōi nitūtur defendē p ɔſuetudinē longo tpe obſeruataz. tm̄ igitur abolere volētes abuſū ɔſuetudinē huiuſcemodi q̄ magis dicenda eſt corruptela penitus reprobamus firmiter ſtatuētes ut p hijs ſiue ɔferēdis ſiue collatis nemo aliquid quocūqꝫ p̄textu exigē aut extorquere p̄ſumat. alioquin et qui receperit et qui dederit hmōi p̄ciū omnino dānatū cū giezi et ſimone ɔdēnet̄. Idē i eođ.

Quoniā ſimoniaca labes adeo pleraſqꝫ moniales infecit ut vix aliquas ſine p̄cio recipiāt in ſorores paupertatis p̄textu volētes hmōi viciū palliare ne id de cetero fiat penitus phibemus ſtatuētes ut q̄cūqꝫ de cetero talē ɔmiſerit p̄uitatē tā recipiēs q̄ recepta ſiue ſit ſbdita ſiue p̄lata ſine ſpe reſtitucōis de ſuo monaſterio expellatur in locū artioris regule ad agēdū ꝑpetuā penitētiā retrudēda. De hijs aūt que an̄ h ſinodale ſtatutū taliter ſūt recepte ita duximus p uidēdū ut remote de monaſterijs q̄ ꝑperā ſūt ingreſſe in alijs locis euiſdē ordinis collocētur. qđ ſi forte ꝑpter nimiā multitudinē alibi nequiuerit ɔmode collocari ne dānabiliter in ſeculo euagētur recipiātur in eiſdē monaſterijs diſpēſatiue de nouo mutatis p̄oribꝫ locis et inferioribꝫ aſſignatis. Hoc etiā circa monachos vel alios regulares decernimus obſeruādū. Verū ne p ſimplicitatez vel ignorātiā ſe valeāt excuſare p̄cipim9 ut dioc. epi ſingulis ānis h faciāt p ſuas dioc. publicari. Idem in eodem.

Audiuimus de quibuſdā epis ꝙ decedētibꝫ eccleſiaꝝ rectoribꝫ ip̄as interdicto ſubiciūt nec patiuntur alios in eiſdē inſtitui donec ipſis certa ſūma pecunie pſoluatur. p̄terea cū miles aut cleic9 domuz religionis ingreditur vel apud religioſos eligit ſepulturā etiā ſi nichil loco religioſo reliq̄rit difficltates ingerūt ⁊ malicias donec aliq̄d muneris manus ɔtigat eoꝝ. Cū igitur nō ſolū a maloꝝ ab omni ſpecie mali ſit ſcḋm ap̄lm abſtinēdū exactōes hmōi penitus inhibem9. ꝙ ſi quis trāſgreſſor extiteit exacta duplicata reſtituat in utilitatē locorū in quorū fuerint ſoluta diſpēdiū fideliter ɔūtenda. Idē

Ad aplicā audiē i eođ. tiā frequēti relacōe puenit ꝙ quidā clerici p exequijs mortuorū et benedictionibus nubētiū et ſimilibꝫ pecuniā exigūt et extorquēt. et ſi forte eorū cupiditati nō fuerit ſatiſfactū impedimēta ficticia fraudulenter opponūt. econtra vero quidā laici laudabilē ɔſuetudinē erga ſanctā eccīaz pia deuocōne fideliū introductaz ex fermēto heretice prauitatis nitūtur infringē ſub p̄textu canonice pietatis. quaꝑpter ſuper hijs prauas exactōnes fieri phibemus et pias ɔſuetudines p̄cipimus obſeruari. ſtatuentes ut libere ɔferātur eccleſiaſtica ſacramēta ſꝫ p epm loci veritate cognita ɔpeſcantur qui malicioſe nitūtur laudabilem ɔſuetudinē immutare. Honorius. iij. vniuerſis abbatibꝫ ⁊ fratribꝫ ciſter. orđ.

Ne dei eccīam ⁊ ꝗ. inſtallacōnis ſolēnitates i electis abbatibꝫ ordinis vr̄i fieri phibētes adicimus ut archiep̄i et ep̄i ea ſint forma pfeſſionis ɔtēti que ab origine veſtri ordinis noſcitur inſtituta. q̄ talis eſt. ego frater abbas ciſtercieñ. ordinis ſubiectōnē et reuerētiā et obediētiā a ſanctis patribꝫ ɔſtitutā ſcḋm regulaz beati bn̄dicti tibi dn̄e ep̄e tuiſqꝫ ſucceſſoribꝫ canoīce ſbſtituendis et ſancte ſe. ap. ſaluo ordine meo ꝑpetuo me exhibiturum p mitto. Gregorius. ix. priori ſancte. t. eſculano.

Iacobus canonicus eſculanus expoſuit ꝙ cū ip̄e in eccīa aprutiñ. ſit receptus in canonicū et in fratrem canonici eiuſdē eccīe p̄tē puētuum ac p̄bēdam ſibi aſſignare recuſant quādā ɔſuetudinē p̄tēdētes ꝙ pradui hr̄e debeant a canoīco recepto de nouo quocirca. M. q. ſi eſt ita dcōs canonicos ut tali conſuetudine nō obſtante ſibi ſicut vni ex alijs in puentibꝫ ⁊ p̄bēda p uideāt ap. re. compellas. Idem.

266

Si quis ordinauerit. De. seu ad ordinē pntauerit aliquē pmissionē vel iuramētū ab illo recipiēs q sup pmissione sua nō inquietet eūdē ordinator a collacōe. pntator vero ab executione ordinū p trienniū et ordinatus ab ordine sic suscepto donec dispēsacōez sup hoc p se. ap. obtinē meruerit nouerit se suspēsos. Idē.

Mandato nostro recepto ut cū monachis qui p simoniam dato aliquo locuz in monasterijs sūt adepti fm cōstitucōnē gnālis ocilij dispensares 7 .j. osul. t. b. rūdentes dicimus mandatū aplicū etiā ad abbates extēdi et ad resignationes spiritualiū et tpaliū que nullo pacto s affectu animi pcedēte utrimqz taliter acquiruntur in quo casu delinquētibo sufficit p solā penitētiam suo satisfacere creatori eos p simonia hmōi nō teneri.

Ne plati vices suas vel ecclesias sub ānuo censu cōcedant

Alexand. iij. i ocī. lateraneū.

Preterea qm quidā in quibusdaz ptibo sub pcio statuūtur q deca ni vocantur et p certa pecunie quātitate epalē iurisdictōnē exercēt pnti decreto statuim9 ut qui de cetero psūpserit officio suo priuetur et epus ofe rendi hoc officiū ptātē amittat. Idem in ocilio turoneū.

Quoniam in quibusdā ptibo decani quidā vel archipsbri ad agendas vices episcoporz seu archidiaconorū et termināda causas eccle siasticas sub annuo pcio statuuntur qd ad sacerdotū grauamen et subuersionē iudiciorum non est dubiū redundare id ulterius fieri phibemus q si quis de cetero fecerit remoueatur a clero. epus autē qui hoc sustinuerit et eccīastica iudicia sua patitur sub dissimulatione pueni districtione canonica pcellatur. Idem.

Quoniam enormis quedam cōsuetudo in quibusdā locis cōtra sanctorum patruz institutiones inualuit ut sub annuo pcio sacerdotes ad eccīarum regimē statuantur ne id fiat modis omībo phibemus. quia dum sacerdotiū sub hmōi mercede venale disponitur ad eterne retributionis pmium cōsideratio nō habetur. Idez oxoñ. epo.

Querelam magistri. w. recepimus q cum eccīam de cephaia. h. psona eiusdem ad annuū censum tenendam p septennium suscepisset ipse antequā eam p vnius anni spacium tenuisset auferre psumpsit quāquā pstita fide firmauerit q usqz ad statutū terminum nullam ei exinde molestiam vel grauamē inferret. Ideoqz. m. q. si ostiterit ita esse eum districte cōpellas ut pfatā eccīaz dcō. w. restituat et usqz ad tminū ostitutuz fm q inter se ouenerit ipm eādē permittat pacifice possidere.

De magistris 7 ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

Ex concilio lateranensi.

Quoniam eccīa dei sicut pia mater puidere tenetur ne paupibus qui parētuz opibo iuuari non pnt legendi et pficiendi oportunitas subtrahatur. per vnāquāqz cathedralē eccīam magistro qui clericos eiusdē et scolares paupes gratis doceat opetēs aliqd beneficiū pbeat 7 .j. Pro lnīa vero docēdi nullus pciū exigat. vel sb obtētu alicuius cōsuetudinis ab eis qui docent aliquid querat nec docere quēquā qui sit idoneus petita licētia interdicat qui aūt otra hoc venire psūpserit ab eccīastico fiat bnficio alienus. Dignū quippe videt ut in eccīa fructus sui laboris nō habeat qui cupiditate animi dū vendit docēdi licētiā ecclesiasticū pfectū nititur impedire. Alexād. iij. witoñ. epo.

Prohibeas ne i prochia tua p licētia docēdi exigatur aliqd aut etiā pmittatur. Si quid vero postea solutū fuerit vel pmissuz remitti pmissuz facias et restitui ap. cess. solutū sciens qd scriptū est. gratis accepistis gratis date. Sane si qs distulerit magistros in locis ogruis instituere tibi liceat ap. pos. ibi aliorz instructōni pficē viros puidos 7 discretos. Idem.

Quanto gallicana eccīa 7 .j. Dignos esse animaduersione cēsemus qui nomē mgri scolarū et dignitatē assumūt et sine certo precio eccīasticis viris docēdi alios licentiā nō impendūt. Cū autem hec praua osuetudo a cupiditatis radice pcesserit et decorē admodū ecclesiastice honestatis cōfundat. M. q. osuetudine ipsa de vrīs eccījs extirpata sub anathematis interminacōne s inhibere curetis districte pcipientes ut quicūqz viri idonei et lrāti voluerint regē studia lrarz sine molestia et exactōe qualibet scolas regē pmittātur. si qui vero hmōi phibicōnis vel pcepti extiterint trāsgressores eos officijs et dignitatibo spolietis. Innocētius iij. in concilio gnāli.

Quia nōnullis ppter inopiā et legēdi studiū et oportunitas proficiēdi subtrahit in lateraneū. ocil. pia fuit cōstitutione prouisū ut p vnamquāqz cathedralē eccīaz mgro qui eiusdē eccīe clericos aliosqz scolares paupes gratis instrueret aliqd opetēs beneficiū pberetur quo et docentis releuaretur necessitas et via

collectā et hoc nō ꝓhibetur ex ista lr̄a. sed a clericis eiusdē ecc̄ie et pauperibus nichil exigere debet ħ gratis docere ꝙ ꝓpter illos statuit bn̄ficiū ꝛ nō ꝓpter diuites. sed si ex honestate gratis omnibus fuiret honeste faceret ꝛ laudādus esset alias diuitibus gratis laborē suū impendē nō tenetur. si vero bn̄ficiū nullū sup hoc ↄstitutū est sicut bonon. doctoribus licite exigūt collectā quia suis sūptibus ħ facē nō coguntur. s. de ꝑscrip. cū ex officij. xij. q. ij. caritatē. et c. quicūqꝫ. et c. ecc̄iasticis. et. xxviij. q. i. iam nūc. in fi. sicut iurisperitus cōsiliū vendē pt. xiiij. q. v. non sane. nec obstat si dicas ꝙ gratis debet docere ꝙ nichilominus pt petere laboris sui mercedē sicut testis q̄ gratis testificatur licite petat sūptus. iiij. q. iij. ꝙ. venturis. et. s. de simo. cū sit romana. et iudex petit sūptus qui gratis debet indicarē. s. de vi. et hode. cum ab omni. licite ḡ pt petere collectā cui beneficiū ↄstitutū nō ē. Jo.

a Obseruatur. vñ instaurādū est ꝛ ꝓcurāduꝫ ut fiat. ut. viij. di. q̄ ↄtra.

b Statutū. nec tñ seruatur et ita nullus ē fruct⁹ illius statuti et alioꝝ.

c Prebēde. quid si nō vacat aliqua ꝑbēda expectetur quousqꝫ vacet. nūquid canonici tenentur aliū eligē ut numer⁹ sit plenus cū ille magister nō sit canonicus. videtur ꝙ sic. s. ð insti. cū in ecc̄ia. ff. de decur. l. gn̄aliter. ꝙ. pn̄l. et si canonici ad tpus iusta de cā retineāt fructus ꝑbēde nichilominus eligē debēt alias curreret tps. s. ut ec. benefi. ut nostruꝫ. maxime si numerus certus ē et iuratus. ħ hoc non videtur ꝙ iste electus nichil perciperet. sed spūalia sine tēporalibus diu esse nō pn̄t sicut nec anima sine corpe. i. q. iij. si quis obiecerit. et dic ꝙ canonici eligere nō debēt aliū aūcte huius ↄcilij. nec dicitur facere cōtra numerū vel iuramētuꝫ. nec currit eis tpus ad eligēdū bn̄ficiū huius ↄstitucōnis q̄ diu fuit ibi magister qui doceat et pcipiat illud bn̄ficiū quia nec dicitur bn̄ficiū illud vacare nisi ab eo tpe quo magister ibi non fuerit. secus dico cū ex cā retineretur ꝓuētus ad tpus ꝙ tūc currit tēpus ut in ꝑdic. decre. ut nostrū. ꝙ tūc electus modicū tēpus pt expectare. Itē nūquid aliq̄s magister possit eligi in canoicuꝫ sub illa cōdicōne ut doceret. nō credo quia cessare debet omnis ↄdicō. sed si vacāte aliqua ꝑbenda statueret ꝙ illud onus esset annexū illi prebēde nō credo ꝙ tūc esset simonia. ar. s. de ꝑbē. significatū. immo satis licitum. B.

d Prouentus. non tamē pcipient cotidianas distribucōnes que tantum residētibus dari consueuerunt. j. de preben. licet. B.

e Super specula. gn̄ali. s. c. px. B.

f Obseruetur. nec tamen seruātur. et ita nullus est fructus illius statuti et aliorum.

g Karitatē. qui nō habēt vnde discant bn̄ habēt excusacōnē a. l. nō. xxxvij. di. ꝙ. ul. et. ff. de iur. et fac. igno. l. regula. ꝙ. i. et. ff. de bo. pos. l. in bonorū. et quia quidā expensas nō habēt vnde ↄstituitur ꝙ beneficia habeāt ꝓut sequitur.

patēt discentibus ad doctrinā verū qm̄ in multis ecc̄ijs id minime obseruatur. nos ꝑdictū roborātes statutū adicim⁹ ut nō solū in qualibet cathedrali ecc̄ia sed etiā in alijs quaꝝ sufficere poterūt facultates cōstituatur magister ydoneus a ꝑlato cū capl̄o seu maiori et saniori pte capl̄i eligēdus. q̄ clericos ecc̄iaꝝ ipaꝝ gratis in ḡmatica facultate ac alios instruat iux̄ posse. Sane metropolis ecc̄ia theologū nichilominus habeat qui sacerdotes et alios in sacra pagina doceat et in hijs ꝑsertim informet que ad curā animarū spectare noscūtur. assignetur aūt cuilibet magistroꝝ a capl̄o vnius ꝑbēde ꝓuētus et ꝓ theologo a metropolitano tātūdē non ꝙ ꝓpter hoc efficiatur canonicus sed tamdiu redditus ipos pcipiat quādiu ꝑstiterit in docēdo. qđ si forte de duobus ecclesia metropol. grauetur theologo iuxta modū ꝑdictū ipsa ꝓuideat. gramatico vero in alia ecc̄ia sue ciuitatis siue diocesis q̄ sufficere valeat faciat ꝓuideri. Honorius. iij.

Super specula ꝛ j. volumus ꝛ mādamus ut statutū in ↄcil. gn̄ali de magistris theologis ꝑsingulas metropoles statuendis inuiolabiliter obseruetur. statuentes ut quia super hoc ꝓpter raritatem magistroꝝ se possent forsitā aliqui excusare ab ecc̄iaꝝ ꝑlatis et caplis ad theologice

h Docibiles. id ē abiles ad docēdū ꝛ isti a caplis pn̄t eligi ut mittantur ut postmodū doceant et si ꝓpria beneficia illis nō sufficiāt de bonis capl̄i suppleātur ꝓut sequitur. sed ut quid etiā mēbranas occupāt. xix. di. si romanorū. cū istius ↄstōnis quo ad hunc articulū nullus sit effectus sicut nec ꝑcedētis. leges enī iste imposite sūt verbis et nō rebus cū potius ↄtrariū sit verū. C. ↄmunia del. l. ij. i fi. sed nūquid qui docibiles sunt pn̄t petere ut suppleatur qđ eis deest ar. ꝙ sic ex hac ↄstōe. B.

i Predicti. scꝫ ꝑlati ꝛ capl̄a. ex hoc est ar. ꝙ pn̄t ad hoc ↄpelli.

k Integre. nō tñ pcipient cotidianas distribucōes q̄ tm̄ residētibus dari cōsueuerūt. s. de ꝑbē. licet. ubi de ħ.

l Annos. nūquid determinacō ista determinat omia ꝑcedētia. nō videtur ꝙ primis aliqđ tps adiciatur sed docētibus et alijs qui a caplis nō eligētur. et ꝙ illi maius tēpus requirūt ad ħ ut doceant qđ satis videtur ex hoc. ꝙ. ꝙ hic nō fit mēcō de illis. ħ ↄtra. s. ð ap. inquisicōni. ar. in fi. ꝙ hec determinacō in fi. ponit ut ibi dicitur.

ꝓfessionis studiū aliqui docibiles destinētur. qui cum docti fuerint in dei ecc̄ia velut splendor fulgeāt firmamēti ex quibus postmodum copia possit haberi doctorū qui velut stelle in ꝑpetuas eternitates māsuri ad iusticiā valeant plurimos erudire. quibus si ꝓprij ꝓuētus ecc̄iastici non sufficiūt ꝑdicti necessaria subministrent. Docētes vero in theologica facultate dum in scolis docuerint et studētes in ipa integre p annos quīqꝫ pcipiāt de licētia sedis ap. ꝓuentus ꝑbēdaꝝ et bn̄ficioꝝ suorum nō obstāte aliqua ↄtraria ↄsuetudīe vel statuto. cū denario fraudari nō debeant in vinea dn̄i ↄpantes.

De iudeis et sarracenis et eorū seruis.

Ex cōcilio math.

Presenti cōcilio sancimus ut nullū xp̄ianū mācipiū iudeo fuiat sed datis. xij. solidis p quolibet bono mācipio ipm quicūqꝫ xp̄ianoꝝ seu ad ingenuitatē seu ad fuiciū licētiā habeat redimēdi et si xp̄ianus fieri desiderat et nō pmittitur ideꝫ fiat quia nephas est quē xp̄s redemit blasphemū xp̄i in seruitutis viculis detinere. Greg. episcopo luceñ.

Multoꝝ ad nos ꝛ j. nulli iudeo liceat xp̄ianū mancipiuꝫ in suo domimo retinrce. ħ si qui apud eos inuemūtur libertas eis fuetur. Hij vero qui in possessionibus eoꝝ sunt licet legū districtōe sint liberi

m De licētia. scꝫ gn̄ali cōcessa aūcte huius cōstitucōis. vñ nō est nec̄e aliā indulgētiā impetrare. sic. lxxx. di. nō debere. et. xvi. q. i. cūctis. et. c. di. qm̄. et s. de trāslac. inter corpalia. et. ff. de ↄdi. insti. quē sub cōdicōne. ꝙ. ul. ħ executō sola impetrari debet si capl̄a ħ nō faciāt. ꝙ parū valēt esse iura in ciuitate nisi esset q̄ ea exequatur. ff. de orig. iur. l. ij. ꝙ. p⁹ originē. B.

n Denario. id ē pmio. vñ q̄ venit extremus dispensatore vocāte. tātūdē recipit q̄tuꝫ qui venerat añ. ar. s. de cōsti. cum omnes. Jo.

Presenti. seruiat. nec cū iudeis xp̄iam morentur. xxviij. q. i. iudei. et. c. sepe. et. c. null⁹. sed in agro ubi cū iudeo nō moratur bn̄ pt seruiē j. c. prox.

p Datis. sic. j. c. px. ubi ð ħ. et intelligeħ. c. scđm illud de mācipio empto cā mercimonij alias nullo ꝑcio dato eripitur in libertatē vel si venalis j. tres menses nō fuerit expositus ut ibi. B.

q Seruiciū. nō tñ erit seru⁹ illius si restituet ei ꝑciū et erit omnino liberatus. ar. insti. de. nox. ac. ꝙ. dominus. vel si nō pt habere statim preciū seruiat ei tm̄ ꝙ seruiciū ↄpensetur cū ꝑcio ꝛ postea eat lib quo vult. C. de capt. et postli. re. l. ul. xxxvi. q. i. de raptoribus. Quid si plures emptores insimul cōcurrāt. locus erit gratificacōni. s. de iur. pa. cū añ. ff. ad sill. si quis in graui. ꝙ. ħ cū oēs. quid si nullus emptor appareat nichilominus erit liber et hostiati queratur ꝑciū. ff. de manumis. l. iiij. ꝙ. suis autem. aut ꝓ pecunia opas ꝑstet ut dicitur in. l. predicta. C. de capt. l. ul. scꝫ. v. an. ut ibi dicitur.

r Fiat. ꝓut dictū est. et. j. e. c. ul.

s blasphemū. id est iudeū blasphemantem xp̄m. ar. j. e. cum sit.

t Multorū. libertas. liiij. di. mancipia.

u Liberi. nō originarios siue ascripticios liberos esse. C. de agricol. et cen. ꝙ. diffinimus. li. xi. ergo nō repellūtur a legitimis actibus ar. ff. de testi. l. i. ꝙ.

de postul. l. ul. qđ verū est. tñ ad ordines nō admittūtur nisi de licētia dn̄oꝝ. liiij. di. si quis obligatus admittitur. ar. cōtra di. e. si seruus. sed ibi nichilominus tenetur seruire domino. ala.

a Diutius. et expone diutius. xxx. an. ↄquiritur et seruicia ↄsueta ꝑstari debēt. xviij. q. ij. seruitiū. ff. de aqua plu. ar. l. i. ꝙ. sicut. ff. si serui. ven. si q̄s diuturno. C. de seruit. l. i. et. ij. ar. ↄtra. i. q. i. nullus eps. de hoc dictum est. s. de cōsue. c. ul. s. de censi. pueniᵗ. et ita habes ꝙ ex tēpore aliquis efficitur originarius scꝫ. xxx. an. C. de agri. et censi. litibus. cū satis. li. xi. ar. contra. C. de ꝑs. que ꝓ libertate. l. ulti.

b Adheserūt. ar. ꝙ ex tpe seruitus ac

c Debētes. id ē obligati et astricti ad colenda rura. B.

d De hijs. scilicet originarijs vel colonis.

e Retinere. forte in domo ad seruiēduꝫ sibi qđ esse nō debꝫ ut dic in pn̄. c. et. s. e. c. i. et. j. e. iudei.

f Imputet. scꝫ iudeus qui trāstulit colonū in aliū locū vel ad aliud seruiciū imputet sibi ꝙ hoc ipo amisit ius colonariū qđ habebat in colono et colonus liber erit ab illo iure. sic et in colono liberi hoīs. ut si dn̄s velit vendē fundū ꝛ trāsferre colonū ad aliū locū non pt eo inuito. C. de agri. et cē. si quis ꝑdiū. vel si velit diuidē agnacōnē colonorū vel affinitatē trāsferēdo eos ad aliā colonariā reintegrādi sūt. C. omniū utriusqꝫ iu. possessionum. C. de agri. et cen. diffinimus. et sic iudeus sibi imputet. Qui etiam dānauit id ē abstulit sibi ius colonariū ipo facto vel expone dānauit id ē fecit id ꝓpter qđ dānat et auffertur ei ius colonariū vel ipe colonus sibi imputet qui nō vult agē cōtra iudeū qui trāstulit ipm. sed primuꝫ verius quātū ad alterā ptē disiūcte ut si vellet retinere xp̄ianū colonū secū in domo illud nō est pmittēdū imo excōicādi sunt j. e. iudei. i. ꝑen. et. c. ad ħ. ubi redditur cā quare. B.

g Dominij. scilicet ꝙ habuit in gleba quo abeā. recedere non poterat. dn̄s enim psone non fuit quia liber homo est. ut. s. e. c.

h Seueritate. ar. ꝙ iuris seueritas siue rigor seruādus ē. sed hoc est in odium illorum iudeorum.

i Iudei. legalis. C. de iudeis. l. ul. B. ꝓn̄t illos reedificare in pristinū statū non tñ ut ampliores faciāt j. e. cōsuluit. ar. ff. de noui ope. nunci. l. i. ꝙ. opus nouū. et. ꝙ. si quis edificium.

k Permittit. et si corruerint de nouo

tñ ꝙ colēdis terris eoꝝ diutius adheserīt utpote ↄdicōne loci debētes ad colēda rura remaneāt ↄsuetas pēsiōes ꝑdn̄s viris ꝑbētes cūcta ecc̄ q̄ de colonis vel origmarijs iura pcipiūt pagāt et nichil eis ex ħ oneris indicat. Quod si q̄sq̄ iudeoꝝ aliquē de hijs vel ad aliū transferre locū vel ad aliud obsequiū retinere voluerit ipse sibi imputet qui ius colonariuꝫ et ius dominij sibi iuris seueritate damnauit. Idem

Idem ian. episcopo.

Iudei de ciuitate ꝛ j. sicut legalis diffinitio iudeos nouas nō patitur erigere sinagogas ita eos sine inquietudine veteres habē pmittit.

Alexander tertius.

Omnia sup hijs ꝛ j. gn̄aliter interdicas ut iudei hostia vel fenestras in die pasceues aptas nō habeāt ħ clausas teneāt tota die. Ex ↄci. lateraū.

Iudei siue sarraceni neqꝫ sub alēdoꝝ pueroꝝ suoꝝ obtentu nec ꝓ seruicio vel alia q̄libet causa xp̄iana mancipia in domibus pmittātur hr̄e. excōicētur aūt qui cū eis ꝑsūserint habitare. ꝛ j. Si qui ꝑterea deo inspirante ad fidem

Quia non habeant. cōsue. ↄuerūt enim tūc deridere xp̄ianos in cōtumeliā creatoris j. e. in nonnullis. cū enim fidem nostrā cōdēnant nec ritus suos eis pmittim⁹. C. de iudeis. iudeos. vñ in publicū exire nō debēt j. e. in nonnullis.

l Iudei siue sarraceni. et ita cū sarraceno morari non lꝫ sicut nec cū iudeo nisi aliquis spūalis vellet ire ut eis ꝑdicaret qđ licet ut j. e. q̄ sit. et sic intellige. xi. q. iij. ad mensam.

n Seruitio. s. e. c. i. et. ij. ↄad nos de hijs qui foris sunt. ut. ij. q. i.

o Permittātur. sed quid ↄ multi. et. xlv. di. qui sincera. So. de hijs qui foris sūt nō iudicat ecc̄ia ut penā spūalē infligat. in casibus tñ iudicat de eis quia repellit iudeos a cōmunione xp̄ianoꝝ. xxviij. q. i. sepe. ne ab eis corrūpantur. ut ibi et j. e. ad hoc. et hic repellit enim eos a legitimis actibus. ij. q. vij. aliem. et ab officijs publicis. liiij. di. nulla officia. et j. e. cū sit. et. c. pn̄l. et ne possint emere xp̄iana mancipia j. e. c. ul. et. liiij. di. fraternitatē. Itē non pmittit eos facere nouas sinagogas j. e. cōsuluit. Itē ꝙ in diebus lamētacōnū nō exeāt in publico. s. e. c. prox. et j. e. in nonullis. Itē ꝙ soluāt de terris quas colūt decimas. s. de decimis. de terris. et ne xp̄iana mancipia circūcidāt. liiij. di. nulla. ne ex testamēto xp̄iani aliquid capiāt et ille xp̄ianus est excōicādus etiam post mortē. xxiiij. q. ij. sane ꝓfertur. et excedentes verberibus subiciūtur j. de rapt. in archiepatu. hic ergo ecc̄ia excōicat tantū illos xp̄ianos qui cū eis habitare ꝑsumūt qn̄qꝫ tamē indirecte excōicat eos qui excōicat xp̄ianos ne cū eis aliqđ cōmerciū habeāt j. de usur. post miserabile. et j. e. et si. i fi. et. c. postulasti. B.

se cōuerterint xp̄ianā a possessionibus suis nullatenus excludātur cū melioris cōdicōis ad fidē ↄuersos esse oporteat q̄ antequā fidē susceperit habebātur. si aūt secus fuerit factū principibus seu potestatibus eorūdē locoꝝ iniūgimus sb pena excōicationis ut porcōeꝫ hereditatis sue et bonorū suorū ex integro eis faciāt exhiberi. Idem in eodem.

Ita quorundā animos occupauit seua cupiditas ut qui gloriātur nomine xp̄iano sarracenis arma ferrū et ligamina deferāt galeaꝝ ꝛ pares aut etiā supiores in malicia fiant illis dum ad impugnandos cristianos arma eis et necessaria subministrāt. Sūt etiā qui ꝓ cupiditate sua in galeis et piraticis sarracenoruꝫ nauibus regimē et curā gubernacōnis exerceant. tales igitur ab ecc̄iastica ↄmunione ꝑcisos et excōicacōni subiectos rerū suaꝝ p principes catholicos et cōsules ciuitatū priuatione mulctari et capiētiū fieri seruos censemus. ꝑcipim⁹ etiaꝫ ut per ecclesias maritimarum vrbium crebra et solemnis in eos excōicacō ꝓferatur.

p A possessionibus. nisi fuerint cōpate de usuris quas tenentur vēdere et pecuniaꝫ restituere j. de usur. cum tu.

q Excōicacōnis. ar. ꝙ iudex secularis compelli pt ad iusticiam seruādā. xxiij. q. v. administratores. et hoc videtur facere racōe fidei ꝙ intromittit se de hereditate alias nō debet. s. q̄ fi. sūt legit. causam. ij. sed illud intelligē in quocūqꝫ casu ubi iudex secularis negligens est facere iusticiam ꝙ ecclesia tūc se intromittere debet ꝛ cōpellere ipsum. xxiij. q. v. administratores. et. q. ij. dn̄s. et j. de maledi. c. ij.

r Ex integro. ꝑter seruos qui eos ꝑuenerint in fide q̄s nō recupabūt. C. de epis. et cle. deo nobis. ꝙ. is ita. ala.

s Ita. gloriātur. sic. xxiij. q. ij. pricōsaꝫ. et lxxxvi. di. tāta.

t Ferrū. ut j. e. ad liberādam. ubi hoc totuꝫ habes qđ hic dicitur hec ð quibus hic fit mēcō ad hostes trāsferri nō debēt. C. que res expor. nō debent. l. ij. et illi sūt decapitādi. ut ibi. et. C. ð ↄmer. mercatores. ff. de pub. et uecti. coteꝫ. si enī nō habent ferrū nec arma. nā causatū pimit cā pemptā suū et appellacōne armoꝝ intelligūtur fustes et lapides. ff. de ver. sig. armorū appellacō. laur. ↄtri qui pugnātibus arma ministrat

u Subministrāt. ar. clericū ꝓ homicida habē dūmodo fiant homicidia. ar. l. di. si quis viduā. xxiiij. q. ul. c. ulti. et j. de homicid. sicut dignū. ꝙ. illi etiā. et. ꝙ. hij qui.

x Subiectos. et sic ipso iure sūt excōicati j. e. ꝙ olim.

y Priuacōe. ħ potuit ꝑ facere ↄtra laicos rōe criminis cōmissi. B.

z Seruos. nota seruitutē de iure naturali inductaꝫ. xxxv. di. sexto die. itē de iur. gē. di. i. ius gētiū. iteꝫ de iur. cañ. xv. q. ul. cū multe. et. ħ et j. e. ad liberādā. vincē.

ā Excōicacō. et tñ isti ipso iure sūt excōicati. et sic excōicatus pt iterū excōicari. iij. q. iiij. engeldrudā. et ar. xi. q. iij. excellentissimus. xij. q. ij. de viro. et. lxxxvij. di. eos qui. et qui in sordibus est adhuc sordescat. xlvij. di. quātūlibet. in fi. ar. cōtra. ij. q. i. multi. quia de hijs qui foris sūt nichil ad nos. xxiiij. q. i. c. i. ij. et. iij. et. s. de iudi. cū nō ab homine. Itē qui est extra ecc̄iam non pt esse magis extra. xi. q. iij. omnis xp̄ianus. item ar. ↄtra. ff. de ver. ob. qui bis. idē. M. dixit ꝙ excōicatus amplius excōicari nō pt ħ denūciari pt excōicatus et sic intelligit omnia iura ubi sepius videtur quis excōicari et ita hic intelligit. sed tu dicas ꝙ excōicatus iterum pt excōicari. et sūt duo effectus excōicacōis ut dicūt quidā. primus effectus ē eiciēdi extra ecc̄iam. Scđs ē tenēdi extra. sicut q̄ ē ligatus vno vinculo alio vinculo pt iterū ligari. nō est dubiū quin excōicatus possit adhuc excōicari sicut qui est in vno pc̄o pt aliud omittere et sic plus punietur et sic pt pluries excōicari et magis ex hoc

punietur. Et scda excoicacio tunc primo incipit habere suum effectum cum absoluitur a prima et tamen prima absolucio non habuit suum effectum propter scdam excoicacionem et ita finaliter non prodest prima absolutio nisi cum absolutus fuerit a scda de hoc dixi. s. de offi. or. ex parte. et melius .j. de sen. ex. cum pro ca. b. Constantinus imperator contulit libertatem ecclesiis et iudeos seruituti subiecit postmodum vero iulianus imperator apostata dedit licentiam iudeis

Consuluit. antique. co- novas construere sinagogas ut legitur in cronicis

b Reedificent. sic. s. e. in

hostes fidei nre. j. e. et si iudeos. n Pecunie. quam in sepulcris po- sa. et. xiij. q. ij. non est nemus. circa medium. t. o Effodere. quod qui fecerit sepulcri viola- scdm quosdam hic acto infamat ff. de sepul. viol. l. j. alij dicunt quod non infamat cum sit acto in factum et in l. illa improprie ponitur acto. a. p Excoicacois. et ita videtur in opcone iudicis quod istum pro pena imponat si non satisfecerint et si iste vult satisfacere non punitur. sic. xv. di. eps aut psbit. et xlvij. di. c. i. et. xcij. di. c ul. et ita est ar. quod pro quo libet pcco non dz sententia

-nenda non est. ff. de relig. et sumpt. fu. si quis impediat. § funeris causa ti tenetur. ff. de sepul. viol. l. iij. § si quis. vel

Consuluit nos. Idem.

Consuluit nos iudei de novo construere sinagogas ubi non habuerunt pati non debes. verum si antique corruerint et ruinam minentur ut eas reedificent potest equanimiter tolerari non autem ut eas exaltent aut ampliores aut preciosiores faciant quam antea fuisse noscuntur. qui utique pro magno debent habere quod in veteribus sinagogis et suis observantiis tolerantur. Idem.

Ad hec omnibus xpianis qui sunt in iurisdictione nostra penitus interdicatur. et si necesse fuerit dis. ec. compellatis ne iudeorum servitio se assidue pro aliqua mercede exponant. quod etiam obstetricibus et nutricibus eorum prohibere curetis ne infantes iudeorum in eorum domibus nutrire presumant. quoniam iudeorum mores et nostri in nullo concordant et ipsi de facili ob continuam conversacionem et assiduam familiaritatem ad suam superstitionem et perfidiam simplicium animos inclinarent.

Clemens tercius.

Sicut iudei. et infra. statuimus ut nullus invitos vel nolentes iudeos ad baptismum compellat. Si quis autem causa fidei ad xpianos confugerit postquam voluntas eius fuerit patefacta xpianus absque calumpnia efficiatur. Quippe xpi fidem habere non creditur qui ad xpianorum baptismum non spontaneus sed invitus cogitur pervenire. Nullus etiam xpianus eorum quemlibet sine iudicio terrene potestatis vel occidere vel vulnerare vel suas pecunias auferre presumat aut bonas quas hactenus habuerint consuetudines immutare presertim in festivitatum suarum cele-

bratione quisquam fustibus vel lapidibus eos nullatenus perturbet neque aliquis ab eis coacta servitia exigat nisi que ipsi tempore preterito facere consueverunt. Ad hec malorum hominum pravitati avaricie obviantes decrevimus ut nemo cimiterium iudeorum mutilare aut invadere audeat sive obtentu pecunie corpora humata effodere. si quis autem huiusmodi decreti tenore cognito quod absit contraire presumpserit honoris et officij sui periculum patiatur. aut excoicacionis sententia plectatur nisi presumpcionem suam digna satisfactione correxerit

Quam sit laudabile. Idem.

Quam sit laudabile et infra. tuis frater episcope peticionibus annuentes tibi tuisque sociis ad predicandam xpi fidem paganis exhibitis ap. auctoritate concedimus ut vobis hijs cibis cum modestia et gratiarum actione servata temporum qualitate iuxta canonicas sanctiones uti liceat que vobis ab ipsis infidelibus apponuntur. insuper indulgemus ut quicumque religiosi seu clerici idonei ad annunciandum gentibus evangelicam veritatem requisita et habita prelatorum suorum licentia tibi voluerint adherere id absque contradictione qualibet liberam exequendi habeant auctoritate ap. facultatem. Idem.

Significavit. t. f. quod aliqui civium tuorum in alexandria valeant proficisci pro recuperandis conciuibus suis qui illic in civitate tenentur. hec arbitramur licite posse fieri dummodo nichil in mercibus suis vel alio modo secum illic deferant unde possit sarracenis excepto redempcionis articulo aliquod comodum aut subsidium pervenire quod etiam prius

-nis precedentibus signa lamentacionis et ne prorumpant ... creatoris. j. e. in nonnullis. et ne annuatim simulatam ... -rant. C. e. ne iudeos. sed suas festivitates more soli ... di. qui sincera. ut hic dicitur. C. e. t. nemo. a.

auctem a suo prelato. j. dehret. cum ex iniuncto. et. ... ro. nec sufficit petere licentiam nisi sit obtenta ... di. x. non oportet. xi. q. iij. quid ergo. xix. q. ... gula. licet. et. s. de arbi. cum olim.

[illegible]

redimere captiuos nisi portent eis arma vel ferrum numquid hoc facere possunt sine pena excoicacionis. ar. quod sic ex eo quod dicit. excepto redempcionis articulo. sed non credo nisi primo requiratur auctoritas pape ne aliquid fraudis fiat. b. a Iuramento. sed nonne sufficit pena excoicacionis potest dici quod hoc exigitur a suspecto. ar. xxviij. di. de sira cusane. et. x. q. ul. c. ul. quoniam eorum ruine debent occurrere prelati. xciij. di. diacon. et. xxij. q. v. hoc videtur. et ad maiorem cautelam exigitur iuramentum etiam a quocumque. lau.

b Excoicacionis. de qua habes. s. e. ita quorundam. et ideo quia licet treuga sit facta non tamen pax perpetua ut. j. § px. nam prohibicio

ra. et. lxxxvi. di. quoniam. m Mus in pera. ut. xiij. q. i. § ij. versus. fi. n Nutrices. quod esse non debet. s. e. iudei. et. c. ad hoc. b. o Effundere. credebant forte corpus cristi descendere in stomachum et incorporari quod est falsum. de conse. di. ij. tribus gradibus. nam iste panis cibus anime est. di. e. credere. laur. p Patiuntur. ar. quod qui potest prohibere et non prohibuit sibi imputetur. lxxxvi. di. c. iij. et. j. de reg. iur. c. pnl. et. j. t. px. c. ij. et. xxiij. q. viij. preterea. et ar. j. de sen. ex. quante presumpcionis.

q Libere. id est ecclesie non enim erit heres filius ancille cum filio libere.

coram te iuramento firmabunt. Illi quoque qui post treugam in transmarinis partibus factam cum commercio alexandriam adierint. si detulerint merces prohibitas causa lucrandi excoicacionis vinculum non evadunt sicut nec illi qui in personis proprijs non euntes merces eis per nuncios destinarunt. Ad ultimum illos qui iuraverunt se amplius in terram sarracenorum cum mercibus non ituros nisi pax esset inter xpianos et ipsos post treugam factam venerunt illuc. condicione illa de pace a treuga habenda ab excoicacionis vinculo non absolvit. Idem.

Quod olim. Quod olim preceptum fuit et infra. Sane licet hoc fuerit in concilio lateran. districte inhibitum. nos tamen omnes illos excoicacioni supponimus qui amplius cum sarracenis mercimonium habuerint vel per se vel per alios navibus seu quocumque alio ingenio eis aliqua rerum subsidia seu consilia quamdiu inter nos et illos guerra duraverit duxerint impendenda. vestre igitur dis. m. q. nec per vos nec per vestras naves nec alio quocumque modo aut ingenio eis mercimonia consilia vel alia subsidia transmittatis. ne si aliquin in sua malicia indurati secus agere presumpserint non solum ipso iure incidant in excoicacionem illam. verum etiam iram dei viventis incurrant. Innocentius .iij. archiepo senonen. et epo parisien.

Etsi iudeos. Etsi iudeos quos propria culpa submisit perpetue servituti pietas xpiana receptet et sustineat cohabitacionem illorum. ingrati tamen nobis esse non debent ut reddant xpianis pro gratia contumeliam et de familiaritate contemptum qui tanquam misericorditer in nostram familiaritatem admissi nobis illam retribucionem impendunt quam iuxta vulgare proverbium. mus in pera serpens in gremio et ignis in sinu suis consueverunt hospitibus exhibere. Accepimus autem quod iudei faci-

unt xpianas filiorum nutrices et quod non tantum dicere sed etiam nefandum est cogitare cum in die resurrectionis dominice illas recipere corpus et sanguinem ihesu cristi contingit per triduum antequam eos lactent lac effundere faciunt in latrinam. alia insuper contra fidem catholicam detestabilia et inaudita committunt propter que fidelibus est verendum ne divinam indignacionem incurrant cum eos perpetrare patiuntur indigne que fidei nostre confusionem inducunt et infra. Inhibemus ergo districte ne de cetero nutrices vel servientes habeant xpianos ne filij libere filijs famulentur ancille sed tanquam servi a domino reprobati in cuius mortem nequiter coniurarunt se saltem per effectum operis recognoscant servos illorum quos xpi mors liberos et illos servos effecit et infra. Si vero nutrices et servientes non dimiserint xpianos sub excoicacionis pena inhibeatis districte omnibus xpianis ne cum eis commercium aliquod audeant exercere.

Postulasti. Idem.

Postulasti qualiter contra iudeum procedere debeas qui manus iniecit in quendam clericum violentas. ad quod breviter respondemus quod si dictus iudeus tue iurisdictionis existit ipsum pena pecuniaria punias vel alia secundum quod convenit temporali faciens leso satisfactionem congruam exhiberi. alioquin eius dominum moneas et inducas ut passo iniuriam et ecclesie ab eo satisfieri faciat competenter. quod si dominus neglexerit adimplere tu cristianis per cen. ec. interdicas ne cum ipso iudeo antequam satisfaciat presumant commercia exercere.

Idem in concilio ge.

In nonnullis provincijs a xpianis iudeos seu sarracenos habitus distinguit diversitas. sed in quibusdam sic quedam inolevit confusio ut nulla differentia discernatur. Unde contingit

[illegible]

a Cōmixtionis. quia nec matrimoniū inter iudeum et xpianā esse potest. xxviij. q. i. caue. b. ter omisceatur xpianus iudee dūmodo
b Erroris. ergo si ignorā non sit crassa siue affectata ignorātia excusatur in eo q iudea. ar. xxxiiij. q. ij. in lectū. et. ē. de cle. ex. aplice.
c Procedāt. s. e. quia. d Illudere. et sic reddūt nobis p gratia cōtumeliam et cōtēptum. s. e. et si iudeos.
e Animaduersionis. scz pecumaria pena vel alia tpali put visū fuerit iudici. s. c. px. b.
f blasphemare. s. e. c. .i. et ē. c. px. b.

Cum sit blasphem9. id est iudeus blasphemās xp̄m. s. e. c. i.
b Toletanū. liiij. di. nlla. et ē. e. ex speciali.
i Cōciliuz. s. de accu. sicut olim.
k Pauperū. sic g pauperib9 restituitur qd iniuste extortum est ut. s. de immu. ec. quia. si vero officiū licitū est tūc si vellet posset dare paupib9 qd iniuste extortū ē. xiiij. q. v. non sane. sz cōtravidetur q restituendū sit illis a quib9 est extortuz et nō paupib9. ē. de homicī. sicut dignū. C. eos. et ē. de usur. cū tu. et. s. de iniuriis te. et. s. de deci. tua. ij. xviij. di. qm. hoc ideo fit i hoc casu q nescitur a quibus extortū sit. maior pena imponitur in sequēti c. illis qui merces phibitas portāt ad sarracenos. Jo. et. b.
Ad liberādā. excōicam9. sic. s. e. ita. et. c. q olim
m Priuacōe. hoc totuz habes. s. e. ita.
n Cōmercio. totū ergo lucrū qd ad eos puenit ex hoc cōmercio debent dare in subsidiū terre sancte in cuius detrimētuz h fecerunt. et est simile crimini usurarū i quo quicquid sorti accedit usura est. vnde totū debet restitui. ē. de usur. cōsuluit. et xiiij. q. iiij. putāt. et. c. se. imo videtur q maius. q isti videntur fidē xpi impugnare. vnde plus puniuntur quia tm̄dē p pena dare cogūtur in subsidiū sancte terre. nemo dubitat grauius esse cōmissuz qd est grauius vindicatū. xxiiij. q. i. nō affectamus. et in aut. ut fra. fi. co. l. i. c. i. fi. ubi dic i delicto eni pari pxias ei immine penas iniustū putamus.
o Deliquerint. sic. s. de immu. ec. c. ulti. et de iur. pa. pastoralis. et. s. de tē. ordi. lras. et. s. de fo. ope. nullus. si. xij. q. ij. de viro. et. xvij. q. iiij. frater et coepiscopus.
p Alias. quia potuerūt subici verberib9 loco pene. xiiij. q. vi. si res. et. xij. q. ij. fraternitas. et. v. q. vi. qui a iusta.
q Interdicat. sic ergo pena vnius ē metus alterius. ut. ij. q. vij. ḡ. pt. et

interdū q p errorē xpiani iudeoꝝ seu sarracenoꝝ. et iudei seu sarraceni xpianoꝝ mulieribus cōmiscentur. Ne igitur tam dānate omixtionis excessus p velamē erroris huiusmodi ulterioris excusacōis possint habere diffugiū. statuim9 ut tales utriusqz sexus in omni xpianoꝝ puincia et omni tpe qualitate habitus publice ab alijs ꝓplis distinguātur. In diebus aūt lamentacōnis et dnice passionis in publicū minime prodeāt. eo q nōnulli ex ipis talibus dieb9 sicut accepimus et ornatius nō erubescūt incedē ac xpianis qui sacratissime passionis memoriam exhibētes lamentacōis signa ptēdūt illudē nō formidāt. Illd aūt districtissime inhibemus ne in otumeliā creatoris psilire psumant. et qm illius dissimulare nō debemus obprobriū qui probra nra deleuit. pcipimus psumptores, huiusmodi per principes seculares odigne animaduersionis adiectōne opescīne crucifixum p nobis aliquatenus blasphemare psumant. Idē in eodē.

Cum sit nimis absurduz ut blasphemus xpi i xpianos vim ptātis exerceat qd super hoc toletanū ociliū puide statuit nos ppter trāsgressoꝝ audaciā in hoc gnali cōcilio innouam9 phibentes ne iudei publicis officijs pferātur qm sub tali ptextu xpianis plurimū sunt infesti. Si quis aūt eis officiū tale omiseit p puinciale cōciliū qd singulis annis pcipimus celebrari monicōne pmissa districtōe qua ouenit opescatur. Officiali vero huiusmodi tādiu xpianoꝝ omunio i omercijs et alijs deneget donec i us9 paupm xpianoꝝ fm pudētiā dioc epi ouātat quicquid fuerit a xpianis adeptus occasione officij sic suscepti et officiū cū pudore di-

mittat qd irreuerēter assumpsit. hoc idē extēdimus ad paganos. Idem in eodem.

Ad liberādā terrā sanctā et ē. excōicamus ptērea anathematizamus illos falsos et impios xpianos qui cōtra ipm xp̄m et ꝓplm xpianū sarracenis arma ferrū et ligamina deferūt galeaꝝ. eos etiā q galeas eis vendūt vel naues quiqz in piraticis sarracenoꝝ nauib9 curā gubernacōis exercēt vel machinis aut quibuslibet alijs aliqd eis impendūt osiliū vel auxiliū in dispēdium terre sancte. ipisqz rerū suarū priuacōe mulctari et capientiū seruos fore cēsemus. pcipiētes ut p omes vrbes maritimas dieb9 dnicis et festiuis huiusmodi sentētia publice innouetur et talib9 gremiū nō aperiatur eccie nisi totū qd ex omercio tā dānato pceperint et tātūdem de suo in subsidiū terre sancte trāsmiserint ut equo iudicio in quo deliqrint puniantur. qd si forte soluēdo non fuerint sic alias reatus taliuz castigetur q in pena ipoꝝ alijs interdicatur audacia similia psumēdi. Greg. ix. astoricen. et lucen. epis.

Ex speciali quē erga illustrem regez portugalie gerimus caritatis affectu et ē. M. q. regē ipm sollicite inducatis ne in officijs publicis iudeos xpianis pficiat sicut in gnali ocilio otinetur et si forte redditus suos iudeis vendiderit vel paganis xpianū tūc deputet de grauaminib9 inferēdis clericis et eccijs nō suspectū per quez iudei siue sarraceni sine xpianorū iniuria iura regalia consequantur. Idem.

Nulli iudeo baptizatuz vel baptizari volentē emere liceat vel in suo seruicio retinere. Nō si quē nōdum ad fidem ouūsū causa mercimonij emeit et postmodū factus sit vel fieri

.s. de offi. or. irrefragabili. et. s. de trāsla. c. c. i. i fi. et. s. de statu. regul. ea q. s. de calūni. c. ij. ff. de penis. l. capitaliuz. C. famosos. ff. de poli. bona fides. i. fn. in fi.
Ex speciali. concilio. s. e. cum sit. et. liiij. di. nulla.
s Suspectū. qui fideliter et sine fraude officiū suū exequatur nec per hoc fraus fiat xpianis clericis aut ecclesijs qualis fuit ioseph. de quo habes. xxij. q. ij. q ait. qui fuit dispensator pharaonis. b.
Nulli. seruicio. s. e. c. i. et. c. iudei. ij. imo quacito voluntas ipius fuerit patefacta q velit fieri xpianus. in libertatē modis omnibus vendicetur. liiij. di. fraternitatē nisi emptus sit cā mercimonij ut ibi dicitur et hic inferius.
u Mercimonij. in quo casu non fraudabitur ex toto iudeus siue pagan9 dūmodo infra tres menses illuz venalē exponat ut. c. fraternitatē. b.
x Solidis. sz de qua moneta dabūtur. rndetur d illa que ē in vsum loco illo. ar. ff. de l. iij. nūmis. ff. de l. i. si seruus pliū. C. si numerus. quid si nō sit qui soluat illos. xij. solidos. de h dictuz ē. s. e. c. i.
y Infra tres. eo ipo q non exposuit ipm infra tres menses venalē psumitur q nō cā mercimonij emerit. sed ad seruiēdū sibi. vnde nullo pcio dato pducetur ad pmiū libertatis nec admittetur pbacō in cōtrariū cum hic sit psūpcō iuris ex qbus statuitur ut liiij. di. fraternitatē. qd. c. intellige p illud. et istud ē quasi glosa et expositio illius. fi. psūptio est. s. de spon. is qui. ubi habes psūpcōnē iuris. et si alias eū oparet talis emptio non valēt. et nichilominus erit liber nullo precio dato si scienter emit illuz. si ignoranter agat ad preciū siue ad interesse otra iudeū qui ipm decepit. ff. de otrahē. emp. liberi hominis. ar. et nota q fauor fidei puat alita q fauor fidei puat alita q fauor seruo suo ut hic paqué seruo suo ut hic pater. itē priuat aliquē filio suo. s. de couersi. infide. c. ul. itē priuat aliquē vxore sua. s. de diuor. gaudemus. et. xxviij. q. i. si infidelis. b.
Dubius. de fide ē. enim nullus debet dubitare sz firmiter credere articulos fidei. s. de sū. tri. c. i. in pn. aliter falsū. tri. c. i. in pn. aliter salsus esse nō poterit ut in psalmo quicūqz vult et c. et. xxiiij. di. qn epus. et. xxiiij. q. i. aperte. nullus enim titubare debet in fide ut ibi dicitur.
a In fide. etiā in tenui articulo. C. de heret. l. ul. in fi. sic ex leui offensa reuocatur libertus in seruitutem. C. de liber. et eoꝝ li-

si manumissus. et hoc quo ad articulos fidei qui otinētur i simbolo credo in deū. quib9 p fidē solā adhibēda ē credulitas q fides ē de re nō visa. de pe. di. iiij. in domo. C. d sū. tri. l. ul. nō p signa sz p fidem veritas ē colenda. de ose. di. iiij. venit. sacerdos. lau.
a Credēdū. g dubius in fide testis ēe nō pt. xxiij. q. iiij. ipa pietas.
Qui alios. nō reuocat. cū pt. ff. ad. l. acquil. sciētiā. et. lxxxiij. di. error. et ar. s. t. px. et si iudeos. i fi. et. ij. q. vij. negligē. sz nūqd istud ptinz ad oēs. Rn. de crimie iā omisso soli plati tenētur corripe. xxiij. q. iiij. duo ista. et. c. ita plane. a pecō aūt omittēdo quilib3 tenetur aliū corripere occulte. ē. e. cū ex iniucto. ubi de h. et ar. xxiij. q. iiij. ipa pietas. xxij. q. vi. h vidr. et. xciij. di. diaconi. et. s. de cogna. spiritua. et. ij. q. vij. qua ppter. h iste due vltime ocordātie intelligūtur in denunciatione. t.
Hirmissime. hēticuz. hereticus multis modis dr. ille aūt dr hēcicus qui puertit sacra eccie ut simoniacus. i. q. i. eos q p pecuniā. et. vi. q. i. C. h lz. Itez ille qui scindit se ab vnitate eccie. vij. q. i. denīqz. Itē omnis excōicatus. iiij. q. i. q aūt hij. Itē qui errat in exposicōne sacre scripture. xxiiij. q. iij. heresis. Itē q fingit nouā sectā et ofictā sequitur. xxiiij. q. iij. hēticus. Itē qui aliter sentit de articulis fidei q romana eccia. xxiiij. q. i. hec est fides. et. c. qm. vel qui male sentiūt de sacramētis ecclesie. ē. e. ad abolendaz. in princi. t.
b Mors. vn aplus. et si tradidero corpus meum ut ardeā. caritatē aūt nō habeā nichil michi pdest. de pe. di. ij. circa. fi. c. si quis. et de cō. di. iiij. solet. et. i. q. i. vide q tum bonum.
e Ad salutē eternā. valēt tn ad bona tpalia pcipiēda. ar. xij. q. ij. si qlibet. i fi. et ad mitius supliciū subeūdū. de pe. di. iiij. ad fi. C. pt etiā.
Fraternitatis. pelagius. isti duo dānati erant in sinodo ephisina de hēsi. dubitabat priarcha āthiocenus an scpta eoꝝ essent recipiēda et dr q nō q ex quo odēnatus ē auctor et scpta illius admitti non debēt. ut. iiij. q. iiij. c. null9. xvi. di. canones. q uis aliqua vtilia sint ibi. ar. s. de testi. licēt. sed ar tn qd rōne etiaz bone snie recipi pnt. i. q. i. dns declarauit. et. xxxvij. di. si quid veri. et noticia legis abrogate necessaria est. di. vij. moises. et ipa etiā. ar. e. l. theodosiana abrogata. s. de iudi. nouit. sz verum est q scripta illoꝝ nō valēt etiā si alias bona sint nō sūt recipiēda ē. e. excōicamus. C. credētes. ar. ad h. xcvi. di. bn quidē. tn rōne bone sentētie scpta origenis approbata fuerūt. xvi. q. vij. et h diximus. qui dānatus fuit post mortē. xxiij. q. ij. sane pfertur. et si approbarentur valerēt alias nō. ar. s. de sū. tri. c. ij. i fi. itē ar. q destructo pncipali destruitur accessoriū sicut in. c. pdic. ex hoc diximus. b.
Si eps. sic ordina istā lram. si quis eps instituerit hēticos heredes extraneos a osanguinitate sua vel etiā instituerit osanguineos hereticos hēdes aut paganos ptulerit saltē post mortez. et c. et

desideret xpianus datis p eo xij. solidis ab illius seruicio ptinus subtrahatur. Si autē infra tres menses ipm venalē non exposuerit vel ad sibi seruiendū emerit eundē nec ipe vēdē nec alius audeat oparaē sed nullo dato pcio pducatur ad pmia libtatis. De hereticis

Stephanus pp omib9 epis.
Dubi9 i fide infidelis ē nec eis omnino credēdū ē qui fidē veritatis ignorant. Leo papa.
Qui alios cū pt ab errore non reuocat seipsum errare demonstrat. Augustinus de fide catholica.
Firmissime tene et nullatenus dubites omnem hereticū vel scismaticuz cū diabolo et angelis ei9 eterni ignis incēdio pticipādū nisi an finē vite catholice fuerit incorpatus et reintegrat9 eccie. et post pauca. Omni homini q eccie catholice nō tenet vnitatē neqz baptismus neqz elemosina q tūlibet copiosa neqz mors p noie xpi suscepta pficē poterit ad salutē. Greg. anastasio ātioc.
Fraternitatis tue et ē. Cū celestinus atqz pelagi9 in ephesina sinodo sint dānati quō poterunt illa capla recipi quorum damnātur auctores.
Ex cōcilio africano.
Si qs eps hēdes instituerit extraneos a osangnitate sua vel hēticos etiā osangneos q paganos ptulerit saltez post mortē ei anathema dicatur at-

qz eius nomē inter dei sacdotes nullo mō recitet. Ex eod.
In eos qui catholici non sūt et si osanguinei fuerint epi vel psbri nichil oferāt demqz hoc qd de epis et psbris dictū est debet de reliquis clericis exaudiri. Clemens. iij. cremensi archiepiscopo.
Cum xpus pfectus deus et pfectus sit homo. M. q. sub anathemate interdicas ne qs de cetero audeat dicē xp̄m eē aliquid fm q hō. q sicut xps verus ē deus ita verus ē homo ex anima rōnali et hūana carne subsistēs. Ex ocil. lateran.
Sicut ait btūs leo et ē. q in ptibus tolosan. hēticorum quos alij gazaros alij patharenos et alij alijs noib9 vocāt inualuit dānāda puisitas eos et defensores et receptores eoꝝ anathemati decēnimus subiacē et sb anathemate phibemus ne quis eos in domo vel terra sua tenē vel fouē ā negociū cū eis exercē psumat. si aūt in h pecō decesserit neqz sb puilegioꝝ nroꝝ quibuscūqz indultoꝝ obtētu neqz sub alia qcūqz occasione oblacō p eo fiat ā inter xpianos accipiat sepltura. Lucius.
Ad abolēdā et ē. vm. iij. usos q de sacro corpis et sangnis dni nri ihu xpi vel de baptismate seu pecoꝝ ofessione mrimonio vel reliqs ecclasticis sacris aliter sentire ā docē nō metuunt q sacrosancta ro. ec. pdicat et obseruat

sic repete illā dictōnē hēticos. et ita nullus d3 instituere hēticū siue sit osanguineus siue nō ut hic patet et ē. c. px. epus g instituat ecciaz ex quo nō habet osanguineos catholicos. vij. q. ij. eps q filios. et. C. e. cognouimus. et i aut. ut cū de ap. cog. C. dicimus. et C. si quis. q isti hētici iā nō dicūtur filij vel osanguinei. vn dr in lege si frater tuus et amicus tuus et vxor tua depuare voluerit veritatē sit eē man9 tua sup illos. xxiij. q. viij. legi. et vxor ē expellēda. xxviij. q. i. vxor. i fi. h intellige n penituerit isti osangnei delicti eni veniā penitētibus nō negam9. C. e. manicheos. b.
b Pagan9. et ita id inf est i paganis et hēticis. id est de oib9 q catholici nō sūt. ē. c. px.
i Mortē. sic. xxiiij. q. ij. sane pfertur. et ar. C. e. l. manicheos. ar. q. q crimia i morte extinguūtur. xxiij. di. quorūdā. xxiiij. q. ij. c. i. et crimē cū pena sit extinctū. C. si reus vel actor mor. fu. l. ij. h tn speciale ē in crimie hēsis in crimis detestacōez ut p9 mortez possit accusari et excōicari et ne eccia oret p eo quia nō fuit accusatus in vita. b.
In eos. osanguinei. dicut. s. c. prox.
l Cōferāt. nō distiguitur i morte vel in vita g nec nos distinguam9 q nichil capē pnt ex testamēto ē. e. excōicamus. C. credētes. cā pietatis forte possz ei daē ne periret fame. lxxxvi. di. pasce fame. q adhuc possz ouerti ad fidē q de nemie desperādū ē in via. d pe. di. vij. nemo. et. xxxij. q. ij. ācillā. ar. ec ad h. xlij. di. quiescamus. et. xi. q. iij. quoniam multos.
m De reliquis. i h omes pares sūt. ar. xvi. q. i. pdicator. xxiiij. q. ij. sane. profertur.
Cum xpus. anathemate. quicūqz g otrariuz dicit ē excōicatus q hoc dicē hēticū ē et hētici oēs sūt excōicati ē. ad abolēdā. et. c. excōicamus. et q xps verus sit hō et hūanā carnē habēs. s. de sū. tri. c. i. et ē articulus fidei nre de quo hētur i pdcā ostōne. et idē de alijs qs scire quilib3 xpianus tenetur p fidez. ar. ad h. de cō. di. iiij. an. et. c. baptizātos. et. c. pma. ad illos articulos de qb9 tractat in illa ostō e. firmiter credimus. omes indistincte tenētur tā clerici q laici ad hoc. h clerici magis q legē pscrutabiliter scire tenentur. xxxviij. di. oēs psallētes. xxiij. di. qn eps. quilib3 g tenetur credē scdm q catholica tenet ecclesia. et hoc sufficit in talib9 articulis dummodo nichil in contrarium sentiat. ē. e. ad abolendam. b.
Sicut. leo. xxiij. q. v. res oēs. p Defensores ē. e. excōicam9. C. credētes. lxxix. di. si quis pp. ar. puilegiū ē. c. px. i. fi. q puilegium nō extēditur ad illicituz casū. nec tuetur aliquez in malo. ē. de sen. ex. nulli. et omni puilegio cessante mali puniendi sunt. C. ubi de cri. agi opor. aut. q in puincia.
q Obtētū. sic g rōe delicti pditur.
r Oblacō. q cōstat eū decessisse i mortali pecō. xxiij. q. v. placuit. et est si. ē. de usur. q in omib9. iij. hēsis. h g q romana ecclesia seruat et mandat alijs
Ad abolendā. obsuat. si. xxiiij. q.

obseruari gñaliter est seruandū·xi·di·quis nesciat· Quicūqȝ ergo nō bene sentit & sacramētis ecclie hereticus ē habēdus ut ħ patet· a Uacāte·habes ħ ar· q vacāte ecclia iurisdictō remanet apud ca plm·ar·lev·di·c·ul·xxiij·di·i noie dñi·vij·q·i·pōtifices·de hac ma teria plene dictū est·s·de maio·et obe·hijs que·e·c·cum olim· b Deph ensi·Facti euidētia puta quia publice pdicant hēm ar· ff·de ritu nupc·pala· Ful·vel legitima, p bacōne puta p testes vel ex sua cōfessione.

et gñalitē quoscūqȝ eadē ro· ce·vel singuli epi p dioc· suas cū ofilio clericoȝ vel clerici ipi sede vacāte cū ofilio ſi oportue rit vicinoȝ epoȝ hēticos in· dicauerint vinculo ꝑpetui ana thematis innodamus·ą·J· Pñ ti nichilominus ordīacōe san cim⁹ ut quecūqȝ manifeste sue rint in heresi dephēſi ſi clericus est vel cuiuslibȝ religionis ob· umbracōe fulcatus totius eccl asticj ordinis progatiua nu· detur et sic omni officio et bñ ficio spoliatus ecclastico secu laris relinquatur arbitrio po testatis animaduerſiōe debi ta puniēdus nisi cōtinuo post dephensionē erroris ad fidei catholice vnitatē spōte recur rere et errorē suū ad arbitriū epi regionis publice cōsense rit abiurare et satiſfactōnē cō gruā exhibē. Laic⁹ aūt nisi put dictū est abiurata heresi et satiſfactōne exhibita ofesti ad fidē ofugerit ortodoxā se cularis iudicis arbitrio relin quatur debitam recepturus p qualitate facinoris vlcōē·ą·J· Illos vero qui post abiuracō nē erroris vel postquā se ut di ximus ꝑprij antistitis exami nacōne purgauerint dephēn ſi fuerint in abiuratā heresim recidiſſe seculari iudicio sine vlla penitus audiētia decerni mus relinquedos·ą·J· Bona insup ut comites baro nes rectores et ofules ciuitatū et alioȝ locoȝ iuxta cōmo nicōnē epoȝ pstito corpalit

iuramento pmittāt q fidelit et efficaciter cū ab eis fuerint requisiti eccliam otra hereticos et eoȝ oplices a diuuabūt to na fide iuxta officiū a poſſe su um ſi erro id obseruare nolu erint honore quē obtinent ſpo lientur et ad alios nullatenus aſſumātur eis nichilominus ex cōicacōe ligādis et terris ip soȝ interdicto ecclastico sup ponendis· Ciuitas aūt que hijs institutis duxerit resiste· dū vel otra omonicōnem epi punire neglexerit resistentes aliaȝ careat omercio ciuitatū et epali se nouerit dignitate p uandā·ą·J· Qui vero fuerit q a lege diocesane iurisdictōis exempti soli subiaceāt·se·ap ptāti nichilominus i hys que sūt otra hēticos instituta epo rū subeāt iudiciū et eis in hac pte tāquā a se·ap·delegatis nō obstātib· libertatis sue p uilegijs obsequātur. Uerētes i semi se· uculi corruptelā·ą·J· In te rim vero tpali nē iurisdictōni subiectis bona hereticoȝ sta tuimus publicari i alijs idē pcipimus fieri p potestates et pncipes seculares quos ad id exequēdū si forte negligētes extiterint p cē·ec·ap·re·opelli volumus·et·m·nec ad eos bo na coȝ ulterius reuertantur nisi eis ad cor reuertētibus et abnegātib· hereticoȝ osorti· um misereri aliquis voluerit ut tpalis saltē pena cōtripiat quem spiritualis non corrigit

disciplia. Cū eni fm legitimas sanctōnes reis lese maiestās punitis capite bona ofiscentur eoȝ filijs suis vita solūmō ex misericordia oseruata· quāto magis q aberrātes in fide dñi dei filiū ihesū offendūt a capi te nrō q ē xps ecclastica de bet districtōe pscindi et bonis tpalib· spoliari cū lōge sit gra uius eternā q tpalē ledē ma iestatē. hmōi nec seueritatis cēsurā ortodoxoȝ exhēdacō filioȝ qsi cuiusdā miseracōis pretextu debet nullatenus impe dire cū in multis casib· etiā fm diuinū iudiciū filij p patribus tpaliter puniātur et iuxta ca nonicas sanctōes qnqȝ feratur vlcō nō solū i actores scelerū. Sadiuſus nos terra osur ge ą·J· quia plus timeri solȝ q specialiter iniūgitur q q gñaliter impatur·vob ad uocatis et scrimarijs firmiter inhibemus ne hēticis credēti bus factoribus vel defensoribus eorūdē in aliquo pstetis aux iliū ofiliū vel fauorē·nec eis in causis vel i factis vel aliquibus litigātib· sub eoȝ examine vestru patrociniū pbeatis et p ipis pblica instra vel scpta fa cē. nullatenus attēptetis· qd si otra psumpseritis ab officio vro suspēsos ꝑpetue vos decer nimus infamie subiacē. Idem vniūsis xpi fidelib· tā in vrbe Dum ex iniūctō·ą·J· licȝ aūt desideriū intelligē di diuinas scpturas & fm eas studiū adhortādi repbēdēdū nō sit ħ potius omēdādū in co tñ appareāt quidā laici merito arguēdi q occulta onēticula celebrāt officiū pdicacōis sibi usurpāt sacdōtū simplicitatē eludūt et eoȝ osortiū aspernā tur q talibȝ nō inhereāt. Deꝰ e nī lux vera q omnē hoiē venie tē in hūc mūdū illuminat·i tm odit opa tenebrarū ut aplos suos in mūdū vniūsū pdicatu ros euāgelium omni creature misserit eis pcepit apte dicēs qd dico vob· i tenebris dicite in lucē·et qd i aure auditis su p tecta pdicate·ą·J· Sic eni mẽ ta sūt mēbra corpis· oīa vero nō eūdē actū habēt ita sūt or

dines in ecclia ħ nō omnes idē habēt officiū qua fm aplm alios dñs dedit aplos alios pphetas alios aūt doctores Cū igitur doctorū ordo sit quasi pcipuus in ecclia non debet sibi quisqȝ indifferēter p dicacōis officiū usurpare· nā fm aplm quō predicabūt nisi mittātur et veritas ipa pcepit aplis rogate dñm messis ut mittat operarios in messeȝ su am· qd si forte qs arguto re deat q tales inuisibiliter mit tūtur mittātur a deo et si nō vi fibiliter mittātur ab hoie cum inuisibilis missio multo sit di gnior q visibilis et diuina lō ge sit melior q hūana pt rō nabiliter rñderi q cū interior illa missio sit occulta nō suffi cit cuiqȝ nude tm asserere q ipe sit missus a deo cū ħ quili bet hereticus asseueret & opor tet q astruat illā inuisibilē mis sionē p operacōnē miraculi vel scripture testimoniū speciale. vnde cū dñs vellet mittē moi sen in egiptū ad filios isrāhel ut crederet ei q mittētur ab ipo dedit ei signū ut cōuerte virgā in colubrē et virgā ite rū reformaret. Iohānes q baptista speciale sue missionis testimoniū ptulit de scriptura dicēs ego vox clamātis in de serto dirigite viā dñi sicut ait ysayas ppha·ą·J· Licet aūt scie tia sit valde necessaria sacer dotibus ad doctrinā q iuxta verbū ppheticū labia sacerdo tis custodiūt sciētiā et legem exquirūt ex ore eius nō est tñ simplicibus sacerdotibus etiā a scolasticis detrahendū cū in eis sacerdotale officium debe at honorari pter qd dñs in lege pcepit dis nō detrahes sacerdotes intelligens q pp excellentiam ordinis et officij dignitatē deoȝ nomine nun cupantur·ą·J· Nec quisqȝ sue pſūpcōis audacia illo defen dat exemplo q asina legitur repbendiſſe pphetā· vel q do minus ait· quis ex vob argu et me de peccō cū aliud sit fra trē in se peccātē occulte corri pere q quisqȝ tenetur efficere fm regulā euangelicā· in quo casu sane pt intelligi q balaā fuit corrept⁹ ab asina· aliud

de here

est fratrē suū delinquētē rep-
hendē manifeste q utiq nulli
licet fm euāgelicā veritatē. nā
qui etiā dicit fratri fatue reus
erit gehenne ignis. Rursus a-
liud ē q plātus sponte de sua
ofisus innocētia subditoꝝ se
accusacōni supponit in quo ca-
su p̄missum dn̄i verbū debet in-
telligi. et aliud q subdit⁹ nō
tā animo rep̄hēdēdi q̄ detra-
hendi exsurgit temerarius in
p̄latū cū ei potius incūbat ne-
cessitas obsequendi. q si forte
nccitas postularit ut sacerdos
tanquā inutilis et indignus a
cura gregis debeat remoueri
agendū est ordinate apud e-
piscopū ad cuius officiū tam
institutio q̄ destitucō sacdotū
noscitur ptinē. Extra de i oc. ge.

Excōicamus itaq et ana
thematizamus omnē hē
sim extollētē se aduersus hāc
sanctā ortodoxā catholicā fi-
dem quā superius exposuimus
odēnantes hēticos vniuersos
quibuscūq noib censeantur
facies quidē diuersa haben-
tes s caudas ad inuicē colli-
gatas q de vanitate cōueni-
unt in idip̄m. dānati vero p̄nti
bus secularib p̄tātib aut eo-
rū balliuis relinquātur anim-
aduersiōe debita puniēdi. cle
ricis prius a suis ordinib de-
gdatis ita q bō hmōi dāna-
torū si laici fuerint cōfiscētur. si
vero clerici applicētur ecciis a
quib stipēdia receperūt. Qui
autē inuēti fuerint sola suspiti
one notabiles nisi iuxta ofide
racōnē suspicōnis qualitatēq
psone p̄priā innocētiā ogrua
purgacōne mōstrauerint a-
nathematis gladio feriātur et
usq ad satisfactōnē odignā
ab oīb euitētur. ita q si p an
nū in excōicacōe p̄stiterit ex-
tūc velut hēitici odēnētur. mo-
neātur autē et inducātur et si
necesse fuit p cē. ec. opellātur
seculi p̄tātes quibuscūq fun-
gantur officiis ut sicut repu-
tari cupiunt et haberi fideles
ita p defensione fidei p̄stēt pu
blice iuramētū q de terris sue
iurisdictōi subiectis vniuer-
sos hēticos ab eccia denota-
tos bona fide p viribus exter-
minare studebūt ita q amodo
qncūq quis fuerit in p̄tātē si-
ue p̄petuā siue tpalē assump-
tus h teneatur capl̄m iuramē-
to firmaē. Si vero dn̄s tpalis
requisitus et monitus ab eccia
suā terrā purgare neglexerit
ab hētica feditate p metropo
litanū et ceteros cōprouīcia-
les ep̄os excōicacōis vinculo
innodetur. et si satisfacē otēp-
serit infra annū significet hoc
sūmo pōtifici ut extūc ipe va-
sallos ab eius fidelitate denū
ciet absolutos et terrā expo-
nat catholicis occupādā. qui
eā exterminatis hereticis abs-
q ulla otradictōe possideāt et
in fidei puritate oseruēt saluo
iure domini p̄ncipalis dūmō
sup h ip̄e nullū p̄stet obstacu
lū nec aliqd impedimētū op-
ponat. eadē nichilominus le-
ge suata circa eos qui nō hn̄t
dn̄os p̄ncipales. Catholici
vero qui crucis assumpto cara
ctere ad hēticoꝝ exterminiū
se accinxerit illa gaudeāt in-
dulgētia. illo q p̄uilegio sint
muniti que accedētib in terre
scē subsidiū ocedūtur. Cre
dētes p̄terea receptatores de-
fensores et fautores hēticoꝝ
excōicacōni decernimus sub-
iacē firmiter statuētes ut post-
q̄ quilibet taliū fuerit excōica
cōne nodatus si satisfacē cō-
tēpserit infra annū extūc ipso
iure sit factus infamis nec ad
publica officia seu cōsilia nec
ad eligēdos aliqs ad hmōi
nec ad testimoniū admittat
sit etiā intestabilis ut nec te-
standi liberā habeat faculta-
tē nec ad hēditatis successio
onē accedat. nullus p̄terea ipi
sup quocūq negocio s ip̄e a-
liis rn̄dere cogatur. q si forte
iudex extiterit eius sentētia
nullā obtineat firmitatē nec
cause alique ad eius audiētiā
pferātur. si fuerit aduocatus
nullatenus eius patrocinium
admittatur. si tabellio instru-
menta cōfecta p ip̄m nullius
sint momenti. s cū auctore dā
nato dānentur et in similib idē
p̄cipimus obseruari. Si vero
clericus fuerit ab omni offi-
cio et bn̄ficio deponatur ut in
quo maiorē culpa grauior ex-
erceatur vindicta. Si qui
aūt tales postquā ab eccia fu-
erit denotati euitaē otēpserit

verum est contra inimicos fidei et cōtra illos q̄ ecciā impugnāt.
a Receptatores. sine quib hētici manē diu nō p̄nt. ar. ff. de offi.
p̄si. ogruit. ff. de recept. l. i. vn̄ merito isti sūt etiā puniēdi imo gra-
uius delinquūt q̄ alioꝝ errores defendūt et acrius debēt puniri. xx
xiiii. q. iii. qui alioꝝ. et ideo sili pena cū hēticis puniūtur. xi. q. iii. q̄
cōsentit. et. j. e. c. pn̄l. in fi. et. C. de his qui latro. occul. l. i. etiā si ēent
consanguinei. ar. xxvii. q. i. de filia. ex. s. e. si quis ep̄us. ubi de hoc.
b Intestabilis. isti eni
ut hic patet a quolibet
actu legitimo rp̄ellūtur
nec donare nec vēdē nec
otrahē p̄nt put hec oia
tradūtur. C. e. manicheos.
c Dānētur. sic. s. e. frat-
nitatis. vbi de h. sic. s. de
testi. licz. ii. s etiā scriptu-

excōicationis sentētia usq ad
satisfactōnē idoneā pcellan-
tur. Sane clerici nō exhibe
ant hmōi pestilentib ecciasti
ca sacramenta nec eos xp̄iane
p̄sumāt tradere sepulture nec
elemosinas aut oblacōnes e-
orū pcipiant. alioquin suo pri
uētur officio ad qd nūquā re-
stituātur absq indulto se. ap.
speciali. similiter quilibet regu
laris quibus etiā h infligatur
ut eoꝝ priuilegia in illa dio-
cesi non seruētur in qua tales
excessus presūpserint p̄petra-
re. Quia vero nonnulli sub
specie pietatis virtutē eius iu-
xta qd ait ap̄lus abnegantes
auctoritatē sibi vendicāt p̄di
candi cū idē ap̄lus dicat quō
p̄dicabūt n̄ mittātur. oēs q̄
phibiti vel nō missi p̄ter aūcte
ab ap. se. vel catholico ep̄o lo-
ci susceptā publice vel p̄uatim
p̄dicacōis officiū usurpaē p̄-
sūpserint excōicacōis vinculo
innodētur et nisi quātotius re
sipuerint alia opetēti pena ple
ctātur. Adicimus insup ut
quilibet archiep̄us vel ep̄s p
se aut archidiac. suū aut alias
honestas ydoneasq psonas
bis aut saltē semel in anno p-
priā p̄ochiā in qua fama fue
rit hēticos habitare circūeat
et ibi tres aut plures boni te-
stimonii viros. vel etiā si expe-
dire videbitur totā viciniā iu-
rare opellat. qd si q̄s ibidē hē-
ticos sciuerit vel aliquos occul
ta ouēticula celebrantes seu a
omuni ouersacōne fideliū vi-
ta et morib dissidētes eos e-
piscopo studeat indicare. ipse
aūt ep̄us ad p̄ntiā suā ouocet
accusatos qui nisi se ab obie-
cto reatu purgauerit vel si p⁹

conē nisi ut aliis phibe-
ret. et licet ep̄us ip̄m res-
tituere ad officiū suum
non possit tn̄ recōciliare
p̄t ip̄m eccie. s. e. ad abo
lendā. §. i. ubi de hoc.
g Priuilegia. p̄textu p̄
uilegioꝝ pticipaē excōi
catis non p̄nt. j. de sen. ex. nulli. et in hoc casu p̄nt ab ep̄o loci tanq̄
a delegato a papa puniri. s. e. ad abolendam. in. fi. ubi de hoc.
h Mittātur. s. e. c. px. ubi de h. ala. i Cōpetēti. put visū fuerit
supiori. s. de offi. del. de causis. [...]tas p̄t p̄stare iuramentū calūnie. sic
k Viciniā. ar. q vniuersi. [...] xxxv. q. vi. ep̄s i synodo. sic. s. de ac-
cu. sicut olim. [...] oia suspicōnes inducūt. xli. di. quisquis. lxxxvi. di.
l Morib. s. [...] inferiorē. xxiii. q. viii. p̄terea. ff. ad. l. acquil. scientiā.

.ff. de his q̄ no. infa. q̄d g̃. §. i. m Indicare. ii. q. vii. qua p̄pter.
et ar. xxii. q. i. si quis p capillū. [...] in purgacōne puniēdū. s. de simo.
n Purgauerit. nota deficiētē [...] de hoc. et. c. insinuatum.
o Relapsi. ipi magis puniēdi sūt. deterior nāq dolus eius ognos-
citur q̄ interruptā iterū litē deseruit q̄ qui semel ceptam deliquit in
aut. de litig. §. edicta. in fi. colla. viii. [...]gare osciētiā suā de hēsi. de
p Iurare. p iuramētū debet quis pur- cō. di. ii. ego berēgarius. et
.i. q. vii. quotiēs. vn̄ si iu-
rare nō vult p cōdēnato
debet hn̄i sic q de calūnia
iurare non vult actor ca-
dit a cā et reus p odēna
to hēur. s. de iura. cal. c.
ul. et. C. e. t. cū iudices. §.
q si actor. et ē silis illi q̄
neq defendit neq exhi-

purgacōnē exhibitā i p̄stinā
fuerint relapsi p̄fidiā canoni-
ce puniantur. Si qui vero ex
eis iuramēti religionē obstīa
tione dānabili respuētes iura
re forte noluerint ex hoc ip̄o
tāq̄ hētici reputētur. volum⁹
igitur et mādamus et i vtute
obediētie dis. p. ut ad h efficaci
ter exequēda ep̄i p dioc. suas
diligēter inuigilēt si canonicā
velint effugē vltionē. Si q̄s
eni ep̄us sup expurgando de
sua diocesi heretice prauitatis
fermēto negligēs fuerit vel re
missus cū id ctis indiciis ap-
paruerit et ab ep̄ali officō de-
ponatur et i locū ip̄ius alter sb-
stituatur idoneus q̄ velit et pos-
sit hēticā confundē p̄uitatem
Greg. ix. archiep̄o mediol.

Sicut in vno corpe et. j.
Cū igitur nonnulli laici
p̄dicare p̄sumāt et verendū ex-
istat ne vicia sb specie vtutum
subintrēt. Nos attēdentes
q doctorū ordo est in eccia q̄si
p̄cipuus. in. q. cum alios dn̄s
ap̄los dederit alios p̄phetas
alios vero doctores interdicas
laicis vniūsis cuiuscūq ordinis
cēseātur officiū p̄dicādi. Ex. de.

Excōicamus et anathema
tizam⁹ vniūsos hēticos
catharos patherinos paupes
de lugduno. passaginos. iose-
pinos. arnaldistas. speroni-
stas et alios q̄buscūq nomi-
bus cēseātur. facies quidē ha
bētes diuersas s caudas ad in-
uicē colligatas q de vanita-
te ouenīūt in idip̄m. Dānati
vero p eccia secularī iudicio
relinquātur animadūsiōe de-
bita puniēdi cleicis p̄us a su-
is ordib degdatis. Si q̄ aūt
de p̄dcis postq̄ fuerit dep̄hēsi

ri debēt fm leges postq̄
p ecciam sūt odēnati ut
hic dicit. vltimo suppli-
cio puniuntur p iudices
seculares cū distinctōne
ut videtur q docētes ul-
timo supplicio addiscen
tes vero. xx. libris auri.
ut. C. e. t. quicūq. ad fi. s cōtra. C. de mathematic. culpa. ubi dicitur
culpa silis est tā phibita discē q̄ docē. nō est otra. q lex. quicunq.
intelligitur de illis qui nōdū didicerūt. s cā addiscēdi ad hēticos
accesserūt. si aūt ad actū puenissent simili pena puniretur ut docē-
tes. scdm legē illā. culpa. [...]q ad finē additū ē. aliud totū hēs. s.
x Si q̄ veō. ab h loco us. [...] e. excōicam⁹. et. c. ad abolēdā. §. i. et. ii.
y Dep̄hēsi. publice ita q notoriū vel etiā condēnati. si vero post

redire voluerint ad agendam condignam penitentiam in perpetuo carcere detrudantur. ¶ Credentes autem eorum erroribus hereticos similiter iudicamus. Idem.

Absolutos se nouerint a debito fidelitatis homini et totius obsequij quicunque lapsis manifeste in heresim aliquo pacto quacunque firmitate vallato tenebantur astricti.

De scismaticis et ordinatis ab eis.

Ex concilio lateranensi.

Quod a predecessore nostro et cetera ordinationes ab octauiano et guidone heresiarchis factas et ab ordinatis ab eis irritas esse censemus. adicientes ut qui dignitates ecclesiasticas seu beneficia per dictos scismaticos acceperunt careant impetratis. ¶ Alienatio est quoque que per eosdem scismaticos seu per laicos facte sunt de rebus ecclesiasticis omni careant firmitate et ad ecclesias sine omni onere reuertantur. si quis autem contraire presumpserit excommunicationi se nouerit subiacere. ¶ Illos vero qui sponte iuramentum de tenendo scismate prestiterunt a sacris ordinibus et dignitatibus decernimus manere suspensos. Innocentius. iij. bisuntin. archiepo.

Fraternitati tue et cetera. porrectam que a scismatico asseris ordinatum ab officio poteris repellere incunctanter nisi legitime probauerit secum fuisse misericorditer dispensatum et ab ea persona que super hoc potestatem dispensandi habeat.

De apostatis et reiterantibus baptisma.

Alexander. iij.

Preterea clerici qui relicto ordine et habitu suo in apostasia tanquam laici conuersantur si in criminibus comprehensi teneantur per censuram ecclesiasticam non precipimus liberari. Idem abbati sancte genouefe.

Ex litterarum tuarum tenore percepimus quod quidam egritudine longa confectus insano sortilegarum mulierum credens consilio ut sanaretur per iterationem fecit iniuriam baptismatis sacramento et cetera. Quia ergo tua nos duxit prudentia consulendos qualiter puniri debeat acolitus quem minor etas et intentio fraterne salutis excusare videtur. Dis. t. p. litteris. r. quod ad superiores ordines promoueri si publicum est quod proponitur non valebit nisi ad religionem transire voluerit. ut fauore religionis ipsius circa eum valeat dispensari. Si vero occultum est promoueri poterit et excessum suum dignis penitentie fructibus expiare. Innoc. tercius.

Ue fraternitati et cetera. sup secundo articulo inqui. t. duximus respondendum quod clerici qui sunt de apostasie crimine infamati qui videlicet abiecerunt habitum clericalem non sunt in seculari habitu tolerandi sed per districtionem ecclesiasticam cohercendi donec deficiente probatione ad infamiam abolendam purgationem canonicam curauerint exhibere. Idem in concil. generali.

Quidam sicut accepimus qui ad sacri vndam baptismatis voluntarie accesserunt veterem hominem omnino non exuunt ut nouum perfectius induantur cum priorisritus reliquias retinentes christiane religionis decorem tali commixtione confundant. Cum autem male dicens sit homo qui terram duabus vijs ingreditur et indui veste non debeat lino lanaque contexta statuimus ut per prelatos ecclesiarum talis obseruantia veteris ritus omnimodo compescatur ut quos christiane religioni libere voluntatis arbitrium obtulit salutifere coactionis necessitas in eius obseruatione conseruet. cum minus malum existat viam domini non agnoscere quam post agnitam retroire. Honorius. iij. archiepo turonen.

Nobis expetent t. f. edoceri quid de apostatis sit agendum cum in custodia detinentur qui minis vel blandicijs nullatenus possunt induci ut abiectum habitum reassumant. Ad quod tibi. b. r. quod tales si volueris potes sub graui custodia carcerare. ita quod solummodo vita sibi misera reseruetur donec a sue presumptionis nequicia resipiscat. Idem archiepo lugd.

Consultationi t. b. r. quod monachus aliquem sacrum ordinem in apostasia recipiens quamtumlibet suo fuit reconciliatus abbati et recepit penitentiam absque dispensatione ro. pon. ministrare non potest in ordine sic suscepto.

De hijs qui filios occiderint.

Alexander. iij. tornac. episcopo

Ueniens ad nos. M. mulier lacrimabili nobis confessione monstrauit quod cum de quodam filium genuisset et ille sibi sepe turgido vultu improperasset quod filius eius non esset ipa iracundie calore ducta eundem filium interfecit et cetera. M. quam labores induces ut ad aliquod monasterium transeat in quo peccata sua perpetua penitentia deploret. si autem repugnante carnis fragilitate ad hoc induci noluerit ei licentiam in domino nubendi tribuas quia tutius nobis videtur ut in domino nubat vni soli quam inhoneste multos admittat. Innocentius. iij. pisien. epo.

Intelleximus quod. M. mulier filiam puam furore accensa diabolico iugulauit propter quod dominus terre maritum eius ipam compulit abiurare. quia vero illam alios habere filios intimasti. M. quam ita super hoc prouideas quod sui sceleris penam luat et saluti eius ac filiorum perpetuam prouidentiam consulatur et non obstante iuramento quod a viro dictus dominus proponitur extorsisse eam sic expedire videris eidem viro restituas ita quod filios suos libere possit et pacifice gubernare. Idem.

De infantibus autem qui mortui repiuntur cum patre et matre et non apparet utrum a patre vel a matre oppressus sit ipse vel suffocatus vel propria morte defunctus non debent tamen securi esse parentes nec etiam sine pena. sed consideratio

debet esse pietatis ubi nõ volūtas ʒ euētus mortis causa fuerit. Si aūt eos nõ latet ipsos interfectores esse scire debēt se grauiter deliquisse. quidā aūt penitentiam trium annorū iudicant esse debere quorū vnum peragant in pane et aqua.

Gregorius. ix.

Si a pr̄e siue alio sciēte ipo vel ratū habente relegato pietatis officio infans expositus extitit hoc ipso a potestate fuit patria liberatus. nā et hoc casu in ingenuitatē libertus et seruus in libertatē eripitur. qd̄ et de p̄dictis cuiuscūqʒ etatis lāguidis. si expositi fuerit vel si alicui eoꝝ alimēta impie negari ɔtigerit ē dicendū. Sane qui hos suscipiūt non possunt propter hoc in eorum personis ius aliquod vendicare.

De homicidio voluntario vel casuali. In exodo.

Si quis p industriam occiderit ꝓximū suū et p insidias ab altari meo euelles eū ut moriat. Ex pnia. Interfecisti furē siro. aut latronē nisi ɔphēdi poterat absqʒ occisione qꝛ ad imaginē dei creatus est. xl. dies non in tres ecc̄iam et lanea veste indutus ab esus et potibus qui interdicti sūt et a thoro gladio et equitatu illos supradictos dies abstineas. in tercia aūt et quīta feria et sabbato aliquo genē leguminū vel oleribꝫ pomis et puis pisciculis cum mediocri ceruisia utere tēperate. Si aūt sine odij meditacōne te tuaqʒ liberando hōiem diaboli mēbra interfecisti. fm indulgētiā dico ꝓpter imaginem dei si aliqñ ieiunare volueris bonū est tibi et elemosinā fac largiter. si p̄sbiter eadē fecerit nō deponatur. tñ q̄ diu viuit penitētiā agat. Augus. sup exodo.

Si pfodiēs inuētus fuerit fur et pcussus mortuus fuerit nō est illi homicidiū imputādū. si aūt oriatur sol sup eū reus erit. intelligitur ergo nō ptinē ad homicidiū si fur nocturnus occidatur. si autē diurnus ad homicidiū ptinē. hoc ē enī qd̄ ait si orietur sup eum sol ac. qꝛ poterat discernere qꝛ ad furādū nō occidēdū venisset et ideo non debet occidi. hʒ etiā in antiquis legibꝫ secularibꝫ quibꝫ ista est āti quior inuenitur impune scʒ occidi nocturnū furē quoquo modo diurnū aūt si se telo defenderit. iā enī plus ē q̄ fur. Ieroni.

Cum iuramēto pollicitꝰ est herodes saltatrici dare qd̄cunqʒ postulasset ab eo si ob iniurādū fecisse se dicat si p̄ris mrīsue interitū postulasset facturus esset an nō. qd̄ ergo in suis repudiaturus fuit ɔtēnē debuit in ꝓphetā. Ex ɔci. war.

Si aliquis cau maceñ. sa explēde libidinis vel odij meditacōe homini aut mulieri aliquid fecerit vel ad potādū dederit ut nō possit gñare aut ɔcipe vel nasci soboles ut homicida teneatur. Alexander. iij. epo oxomeñ.

Sicut dignū est. ʒ. sane cū vir discretus existas pleniꝰ nosti qꝛ in excessibꝫ singuloꝝ nō solū quātitas et qualitas delicti ʒ etas sciētia sexus atqʒ ɔdicō delinquētis sūt attēdēda et nō solū fm p̄dicta ʒ fm locū et tpus quo delictū ɔmittitur vnicuiqʒ penitentia debet indici cū idē excessus magis sit in vno q̄ in alio puniendus. Illi aūt qui animo occidēdi feriēdi aut capiendi illū sanctū et reuerēdū virum quōdā cātuarieñ. arepm citra manuū iniectōnem se fatētur uenisse si de illa capcōe mors eius secuta fuisset pari penitētia vel fere pari existerēt puniendi. Illi etiā q̄ nō ut ferirēt ʒ ut pcussoribꝫ opem ferrēt. si forte p aliorū violētiā impedirentur paulo minori debēt pena mulctari. qꝛ cū scriptū sit. q̄ potuit hoīez liberare a morte et nō liberauit eū occidit. ɔstat ab homicidij reatu immunes nō esse qui occisoribꝫ opē ɔtra alios p̄stare venerūt nec caret scrupulo societatis occulte q̄ manifesto facinori desinit obuiare. Qui vero se asserūt animū regis inflāmasse ad odium vñ homicidiū fuit secutum dure et aspere ʒ nō ita seuere sūt puniendi nisi forte regē ipsum ad illud homicidiū suis suggestionibus ꝓuocassent. Hij qʒ nō sūt a culpa liberi nec a pena debēt esse immunes qꝛ licet fuerint illius machinacōnis ignari. tñ eis quos siccarios esse sciebāt in sarcinis custodiendis misteriū p̄buerit. Eos insup qui dicūtur illiꝰ sancti viri et suoꝝ post mortē eius spolia occupasse si nichil aliud in tāto facinore cōmiserūt a pena mortis eius arbitramur ēe immunes. ʒ que occuparāt eis quorū fuerunt tenētur in integrum restituē. si habēt i facultatibꝫ vñ possint ea reddē et ipis ex hoc moderata ē pnia iniūgēda qꝛ licet q̄dā ex hijs q̄ occupauerit fateantur se paupibꝫ erogasse nō tñ aliena cū ipa potuissent eis quorū fuerint restituere debuerūt paupibus erogare. Illis p̄terea qui sola excōicatoꝝ pticipacōe se reos esse ɔgnoscūt ɔsiderata tpis mora quo in eadē neqcia pdurarūt et inquisito si eis timore vl̄ affectōe ɔmūicauerint sciēter vel ignorāter est penitētia indicēda. Clericos aūt quos ɔstat armatos interfuisse tāto facinori et illos qui consilium

defensione·l·di.si quis viduā· et·xxiij·q·ul·c·ul· et·j·de cle·pug·in du ello·c·ij· et·j·e·significasti·ij· et sic distingue circa hāc materiā· aut omittitur homicidiū volūtate aūt casu aut nccitate.si vero fit volū tate qd̄ fit trib9 modis·facto·p̄cepto· et ɔsilio.ut·c·p̄dic· si q̄s vi duā· et lingua siue adhortacōe·s·e·§·qui vero· et·j·de penis·qd̄ in dubijs· et de pe·di·i·periculose·in quocūq; istoꝝ casuū quis ɔmit tit homicidiū non solū nō debet ꝓmoueri ꝫ in ꝑpetuū debet depo ni ut hic dicit· et·c·si q̄s vi duā·et etiā si paganū in terficiat irregularis effi citur siue sarracenū·l·di· clericū· et·e·di·de hijs cle ricis· et·j·e·c·pnl· et cū ta

dederunt ut sanctus vir cape retur ꝑpetuo nō solū ab altaris ministerio deponēdos esse cē semus· ꝫ etiam in eccījs nullo vnq̄ tpe legant lectōnes vel rn̄soria in choro sepatim cātēt ꝫ in psalmis apud deū de omis so satagāt veniā impetraē· in super in districto claustro mo nachoꝝ vel canonicoꝝ regula riū si fieri possit sunt reducēdi ita q usq; ad septēniū vel quī quēniū debeāt ab eccīarū in troitu coherceri· dez.

Presbiterū qui quēdā pu erū intuitu disciplīne pcussit in capite cū post paucos dies ex pirasset tā ab omni altaris mi nisterio debes ꝑpetuo remouē q̄ ab officio sacerdotali depo nere si ex ipa pcussione inte rijt vel aliā infirmitatē incur reit de qua noscitur expirasse Idē cusent· archiepo.

Continebatur ī lrīs tuis q cū diaconus pn̄tiuz lator et quidā alij clerici a vineis ec clesie opeɔsūmato redirēt le uiandi laboris gratia quēdaz ludū imitati viatorū baculos suos studebāt iacē in directū et alter alterius fustem ferire cuius ludi solet esse cōdicō ut qui alterius baculū pcuteret quasi victor p equo alio ute retur ꝫ p̄fati clerici equitandi licētia nō utētes sola erant ia ctione cōtenti· quidā aūt lai cus dū baculū eiusdē diaconi pcussisset incautus in eū equita turus insilijt et sic a falce illi9 diaconi qua erat accinct9 mor tale vulnus accepit de q̄ post

ex·cū volūtate· et·c·i·ar·xv·q·i·si quis nō iratus· sed ibi dicit q̄ tuz ad gratiam innocens est· ꝫ nō quātū ad legē ꝓmocōnis et ita nō contradicit q iste q̄tū ad grīam innocēs erit q volūtatē reqrit nō opus ut ibi· c ¶ Debes·ff·ad·l·cornel·de sicca·l·iiij·b· d ¶ Infirmitatē· vn̄ mortuus fuerit·l·di·studeat·quia occasionē de dit·j·e·de cetero· et est ar· q ita punitur qui cām cause p̄stat sic̄ et q̄ ꝓximā cām p̄stat·j·e·de cetero·ar·cōtra·ff·si quadru·pau·fe·di·l· ul· ꝫ illud locū habet cū alias ɔtra naturā moue tur· ꝫ nūquid si postquā ɔualuit recidiuauit tene tur magister· ita·nā sem

dies· viij· expirauit. Ideoq; m· ·q·eūdē diaconem sine licētia ro·pō·ad superiorē gradū as cendē vel in diaconatus offi cio nullo vnq̄ tpe ministrare pmittas ꝫ eū dispensatiue mi nistrare in subdiaconatus of ficio patiaris Idē oxon·epo.

Lator p̄ntiuz· p·clericus nob ꝓposuit q cū qua dam die casu cū quodā cle'ico luderet ɔtigit q ille pieciit istū ad terrā cuius cultellus quez ad latus suū habebat in alte rū incidit et fortuito occubuit vulneratus. Ideoq;·m·q si ita res se habuit et alia iusta cau sa nō impedit p̄dictū·p·libe re pmittas ad sacros ordines ꝓmoueri. Idē abbati sci bn̄dā /

Suscepimus de vebeia lrās tuas p quas ɔgno uimus q cū lator pn̄tiū in cu stodia cuiusdā domus cū alte ro fratre manēt ingrediētes de nocte q̄dā latrones ad eos turpiter ipos in psonis affli gere et denudare vestimentis ꝓprijs p̄sūpserūt in quos isti resūptis virib9 insurgētes li gauerūt illos a detinē usq; ad noticiā capli voluerūt· cū aūt iste rem ad tuā audiētiā platu rus ligatos eos in fratris sui custodia dimisisset a fures se sol uere niterentur frater illos ne ipe ab eis interimētur occidit veruz qm̄ expediebat potius post tunicā relinquē palliū et rerū sustinē iacturā q̄ p cō seruādis vilib9 reb9 et trāsito rijs tā acriter in alios exar desce abstineat iste humilit

dimes nō p̄t ꝓmoueri· ꝫ in susceptis de misericor dia toleratur·l·di·de hijs clericis ·Si fuerit ineuita bilis sine omni dispensa cōne p̄t in ordine susce pto ministrare·l·di·quia te·qd̄ intelligitur de ineuitab li nccitate ut puta clēicus habebat gladiū i manu sua ad defensionē paganoꝝ paganus irruit in eum ita q clericus nullo modo potuit euitare et iste paganus mortuus est cū gladio quē clericus tenebat p̄ter ꝓ positū ipius clerici·ar·j·e·lator·i quo p̄t intelligi·s·e·c·ij·sed ad su piores nō ascendāt sine dispensacōne ut dixit· Jo·ꝫ hug·dixit·cō tra ar·j·e·lator·ꝫ Jo·intelligit illā·lator· de dispensatione. a ¶ Quinquēniū· hec est amplectēda tāq̄ benignior i quam om nes conuenerint·ff·de arbit·diem ꝓferre·§·si plures. Presbiterū·expirasset·et ita excessit fines discipline· vnde in cul pa fuit·ff·ad·l·acquil·p̄ceptoris· leuis enim castigacō magistris p mittitur ff·e·sed et si·§·ul·et·l·se·et·xxiij·q·v·c·i·circa fi· et·j·de sen·

·s·e·sicut dignū·in pnl·notula· ꝫ idē videtur in·c· bat cum laico ut dictum est quod non licet clericis·b·

·c·i·sti tn̄ ad ꝫ ꝓcedere nō debuerūt cū res suas saluas hrent· cle ricus vero sua defendendo nō debet armis resistē nec aliquē ꝓpter res interficē·ar·xxiij·q·viij·c·i· et·c·ɔueior· et ar·xxxvi·di·si q̄s vult ār·ɔ·s·e·c·ij·laicus vero p̄t res suas et p̄rīaz armis tueri ꝛ p̄uenire hostē·ar·C·vn̄ vi·l·i· et·xxiij·q·ij·dn̄s· ꝫ clericus cū armis pugnaē nō dz ec̄ ɔtra sarracenos·s·de voto·ex multa et·l·di·clicū q̄ paganū a ¶ Detinē·inuovidr· q licituz erat occidē cū essent nocturni latro nes·s·e·si pfodiēs· ꝫ nō est verū ut·ff·ad·l·cor·de sic·furem· b ¶ Interimētur· q tuti us ē an tpus occurrē q̄ post cāz vulneratā reme diū querē· C·i quib9 cau· in integ·resti·nō est ne·l·

ab altaris ministerio· et uterq; pccm suū ad arbitriū tuū stu deat expiare· constat eni eos ɔtra māsuetudinē eccīasticaz ex utrius; ope interemptos. Idem lucen· episcopo.

De cetero noueris q di aconus qui homicidio causaz dedisse videtur nō videtur ad sacerdotiū ꝓmouēd9 Clemēs Ad audiētiā ap̄lat9 ·iij· Anī peruenit q cū quidā p̄sbr volēs corrigē quēdā de familia sua cīgulo quo cingi solebat ipm verberare tēptasset ɔtigit q cultellus de vagina que cingulo adhēbat elapsus eū in dorso vulnerauit aliq̄tu lū· postmodū vero cū ille vul neratus aliquādiu vixisset et cō ualuisset a vulnē grauiori ut di citur infirmitate pcussus viā est vniuerse carnis ingressus Quia vero utrū ocasione vul neis decessisset dubiuz habetur vr̄e dis·duximus rn̄dēduz· q cū in dubijs semitā debeamus eligē tutiorē· nos ɔuenit iniū gē p̄sbro memorato ut in sa cris ordinib9 nō ministret iniū cta tn̄ penitētia ɔgruēti poterit ɔcedē ut in minorib9 ordinib9 sit ɔtentus. Si vero ille ex a lia infirmitate obierit poterit sicut erat solit9 diuina officia ministraē. Innocē·iij·epo lu.

Dilectus filius·a· gon· cappellanus ꝓposuit q cū quadā corpis molestia ḡ uaretur ut ɔmedēdi appetituz aliq̄tulū excitaret equū quez nutriebat ascendit qui cū be ne nō pareret habenis ꝫ p̄ter sessoris arbitriū saltib9 lasciui ret ipe ut eius refrenaret īm petū freno vim intulit· equūq; calcarib9 stimulauit· cūq; fra cto freno equus ꝓpo arbitrio relictus currerit festinanter

sta·i si· vn̄ qn̄q; ꝓpter ambiguū duplicitatis imponitur pnīa·s·de hijs q̄ si· occi·c·ul· i ¶ In minorib9·dispēsatiue tn̄· s·e· ɔtinebatur. Dilectus·freno·qd̄ de leui frangi nō credebat alias in culpa es set·ar·j·e·significasti·i· et·ff·ad·l·acquil·idē iuris·§·i·vel si ꝓ pter imperitiā suā equus taliter lacerasset·insti·ad·l·acquil·§·im petu quoq;· te· et ideo nō imputatur qm̄ volūtas et ꝓpositū disti l ¶ Volūta guūt maleficiū·ff·de furt· qui iniurie· et·j·de sen·ex·cū volūtate·ad cor eni res picit deus·ut·xiiij·q·v·si qd̄ inueisti· et· xv·q· vi· ·c·i·in fi·t· m ¶ Nec actu· qui tamē solus nō sufficit ut red dat hoīnē irregularez

quedā mulier veniēs ex obli quo infantulū baiulās obuia uit in quā equus irruēs ꝓcul abiecto sessore puerū p̄dictū oꝑssit· Ideoq;·m·q·si est ita cū idē cappellanus nec volūta te nec actu homicidiū ꝑpetra uit nec dedit opam illicite rei nō impedias quo minus diui na possit officia celebrare.

Idem meīn· episcopo. Ex lrīs·t·f·accepimus q cū·h·p̄sbr fenū vellet de cur ru deponē pticā supius alliga tā piecit in terrā et cū feno in sisteret deponēdo puerū quē dā iuxta currum repit semiui uū in quo p̄ter modicū liuoris in fronte nichil inueniri potu it lesionis. Nos aūt ab eodē q̄siuimus sacerdotē· si pusq̄ iacēt particā circūspexisset solli cite an aliquid esset circa currū q̄ qd̄ diligēter circūspexit as seruit ꝫ q vidisset aliquē dene gauit· ad te igitur remittētes eūdē·m· q· si res ita se habet nisi circa eūdē ḡue scādalū sit exortū vel tāta laboret infamia q deficiēte accusatore oporte at eidē canonicā purgacōnez indici ipm libē pmittatis ex equi officiū sacerdotis. Idē

Ebisuntin̄· archiepiscopo. Ex lrīs· t·f· accepimus q quidā mōchus ad deponē dā de cāpanili cāpanā subfui ens quia lignum corruit ipo mouente quendam puerum oꝑpressit et occidit quo circa ·m·q·si monachus ipse rē ne cessariā agebat et utilem et in loco p quem aliquem transire non crederet vel ibidē existē vel etiā illuc de cōsuetudine ve nire quādo lignū dinoscitur mouisse satis potest p̄sertim in mōsterio ad altiores ordies ꝓmoueri. Idē epo paduano.

uendo cultellū ille nō te nebatur ad ꝫ q nec ipe aliquid fecit· sed sibi fa ctum fuit· b ¶ In dubijs· sic· s·de spō·inuenis· et·j·e·signi ficasti· ij· et·c·pnl· et·j·de cle· ex·ini·illud·ḡ tene certum· et dimitte incertuz·de pē·di· vij·c·si quis positus·in si·ff·d̄ re·iur·in ambiguis· et in re dubia certa non p̄t ferri sententia·xi·q·iij·graue· et·xxx·q·ul·c·ulti·in eo enim facto qd̄ finitū est nō est locus cōiecturis·ff·de v·ob·cōtinuus·in si·§·cū

bat aliquem transire vel ibi aliquem esse ante ca sum clamauit caue caue ·j·e·c·ul· et·l·di·si duo· et ·ff·ad·l·acquil· si puta tor· ꝛ insti·e·§·si putator· ubi ponitur tenor verbo rum que hic sunt alias imputaretur·l·di·sepe·in prin· quia nō ad hibuit diligentiam quam debuit·s·e·ad audientiam· t ¶ Presbri· i·maxie·qm̄ alibi posset sine di spēsacōe· q sibi imputa ri nō dz q fortuitos casus q̄ puideri non pn̄t non p̄uidit·j·e·c·ulti.

de homicidio casu

SIgnificasti. ex improviso. et sic nō adfuit occidēdi voluntas. b Sciuissʒ. quia si sciret nō fuissʒ absqʒ culpa cū sciret se nō sufficē ad eius retēcōem. ff. ad. l. acquil. idē iuris. §. i. cum affectare quisqʒ nō debeat in quo intelligit vel intelligē debet infirmitatē suam alijs periculosaʒ futurā ut ibi dr. insti. e. ti. §. impetu q̄ʒ. v. ʒ et si. et. s. e. dilectus. ar. hic enī leuissima culpa facit hominē irregularē. s. e. otinebatur. c Si est ita. ʒ qualiter ostabit de hoc qʒ forsitā solus erat ob defectū pbacōnis p iuramētū ppriū faciet fidē qʒ solū deum habet vltorē. C. de rere. l. ij. et p̄cipue cū ōsciētia alicuius q̄ritur statur iuramento ip̄ius ȷ. de sen. ex. si vero. ij. et. s. de testi. pn̄tiū. et. s. de excep. pastoralis. et. s. qui mā. ac. pn̄t. cū in tua. et. xxxi. q. ij. si verū ē. et p̄cipue si est bone fame. ut. ff. de re mi. nō omes. §. a barbaris. et sup hoc poterit aduigē ōpurgatores p̄pter excellētiā ordinis. ȷ. de pur. ca. ex tuaʒ. qʒ circa maiora cautius est ...

SIgnificasti qʒ cū. f. clericus equitaret equ9 cui insedebat tā se q̄ ipm piecit ī aquā. vn̄ clericus ipm grauit calcarib9 stimulauit. equus vero cū existēt bucca durus p̄ter volūtatē sessoris rapt9 in cursū mulierē quādā obuiā habuit ex improuiso pedib9 interfecit. cūqʒ nos ab eodē clerico fecissemus inquiri utrum equi viciū p̄us sciuissʒ illud asseruit se ignorasse. Ideoqʒ. m. q. si ita est ad cautelam iniūgas eidē penitētiā ōpetētē qua pacta nō impedias quo minus in susceptis ministret ordinibus et ad maiores valeat pmoueri. Idem.

PEtrus diaconus et monachus sancti iohānis de puna sua nobis insinuacōne mōstrauit qʒ cū ipm quōdā in seculari habitu in eccīa de rigelo bn̄ficiū obtinētē abbas illius eccīe eodē bn̄ficio spoliassʒ cognati et amici eius irati plurimū et ōmoti nocte quadā in domo diaconi ōuenerūt et cena facta dicebāt qʒ vindictā volebāt sumē de abbate in hibiti aūt exp̄sse ab eodē diacono ne abbatem occiderēt aut aliquid sibi facerēt vn̄ ordinis sui discrimē incurrēnt τ animme detrimētū nichilominus irruerūt in eū et plagis impositis abierūt semiuiuo relicto q̄ post dies aliquot expirauit et ȷ. Quo circa. m. q. si p̄missa noueris veritate subnixa sepedicto diacono nō solū in diaconatus officio ministrare ʒ etiā ad ordinē p̄sbiteratus ascēdē si aliud canonicū non obsistat liberā ōcedas auct. ap. facultatē. p̄sertim si sup hoc nō fuerit respersus infamia. cū ei nō debeat imputari qd ōtra phibicōnē eius exp̄ssaʒ eo causaʒ vel occasionē nō dāte ausu sacrilego fuit ab ip̄ius ōsanguineis attemptatū. Idē abbati scē trinitatis de meldeberg.

la. ex litteris. B. l Habuit. ar. qʒ volūtas ita imputatur ī homicidio licet ex suo vulnere mortuus nō fuerit. ar. i. q. iiij. qʒ p̄sulat9 m Mādato. de ʒ dictū est. s. e. sicut. n Credēdū. ar. qʒ in iudicō aīe cui/ verisile qʒ sit immemor sue salutis. i. q. vij. sancimus. /libet ē credēdum qʒ nō est /int lex. ff. ad. l. acquil. item mela. §. ʒ si o Discerni. eandē di. po/ plures. vnde ʒ sūptū fuit. ʒ in ʒ est diuersitas qʒ si vnus p̄mo pcussit et alter postea occiderit p̄mus nō tenetur ń de vulnerato se cūdus tenetur tāquā de occiso. ff. e. huic scriptu re. §. i. et. l. item mela. cels. sus. secus ʒm canonē ut hic. et. xxiij. q. ul. c. ul. p Dubio. in dubio enī viā debemus eligē magis tutiorē ut ʒ dr et. ȷ. d reg. iur. c. ij. et. ȷ. e. c. pnl. et. s. e. ad audientiaʒ. ubi de hoc. q Repellē. ȷ. de sen. ex. si vero. i. di. ius naturale. ff. de vi et vi ar. l. i. §. vi vi. ff. ad. l. acquil. sciētiā. §. qui cū aliter. r Tutele. C. vn̄ vi. l. i. et ȷ. d sen. ex. ut fame. §. ul. ...

SIgnificasti nobis qʒ cū quidā maleficus ingressus ecciam eucaristiā cū altariū ornamētis et libris eccīasticis extra ecciam asportassʒ. L. p̄sbr eccīe canonicus regularis p̄fatū iniquitatis filium fossorio arrepto pcussit. sed si ad mortem fuit ictus hmōi tu et ip̄e penitus ignoratis. quē prochiani eccīe vidētes ornamenta eccīe asportantē arreptis gladijs et fustib9 in eodē loco protinus occiderūt et. ȷ. Nos in p̄misso casu credimus distinguēdū utrū ōstare possit qʒ p̄fatus sacerdos nō inflixit pcussionē letaleʒ de qua si alioʒ non fuissent vulnera subsecuta pcussus minime interijssʒ et si pcussor volūtateʒ nō habuit occidēdi neqʒ ipsius studio ōsilio vel mandato pcesserūt alij ōtra cū. et quidē si ʒ ita se habʒ qʒ forsan ex eo possʒ ostēdi si certa apparuissʒ pcussio ab eodē inflicta tam modica et tam leuis in ea pte corpis in qua quis de leui pcuti nō solet ad mortē ut peritorū iudicio medicoʒ talis pcussio asserētur nō fuisse letalis cū de ceteris credēdum sit ip̄i qui nō accusatur vel denūciatur ab aliquo ʒ p seip̄m cōsiliū appetit salutare post penitētiā ad cautelā iniūctā in sacerdotali poterit officio ministrare maxime religionis accedēte fauore cū sit canonicus regularis τ sine omni scandalo possit sacerdotale officiū ministrare qd si discerni nō possit ex cuius ictu pcussus interijt in ʒ dubio tāquā homicida debet haberi sacerdos. et si forte homicida nō sit a sacerdotali officio abstinere debet cū in hoc casu cessare sit tutius q̄ temere celebrare p eo qʒ in altero nullum in reliquo vero magnū periculū timeatur. et ȷ. Si vero queadmodū phibetur sacerdos iste prius ab

illo pcussus sacrilego mox eū cū ligone in capite repcussit. q̄uis vim vi repellē omes leges τ omia iura pmittāt. qʒ tn̄ id debet fieri cū moderamie inculpate tutele nō ad sumēdaʒ vidictā ʒ ad iniuriā ppulsandā. nō videtur ideʒ sacerdos a pena homicidij penitus excusari. tū rōe instrumēti cū quo ip̄e pcussit qd cū graue sit nō solet leuē plagā inferre. tū ratione ptis in qua fuit ille pcussus in qua de modico ictu q̄s letaliter solet ledi. Idem.

TVa nos duxit. f. ōsulēdos et. ȷ. Quesiuisti quid sit de quodā monacho sentiendū qui credēs se quādā mulierē a gutturis tumore curaē ut cirurgicus cū ferro tumorem illuʒ aperuit et cū tumor aliq̄ tuluʒ resedissʒ ip̄e mulieri p̄cepit ne se vento exponeret vllo modo ne forte ventus subintrās gutturis aptionē sibi causam mortis inferret. sed mulier eius mādato cōtēpto dum messes colligēt vento se exposuit incaute et sic p aptionem gutturis sanguis mult9 effluxit et mulier diē ultimū sic finiuit. utrū videlicet cū p̄dcūs monachus sit sacerdos liceat ei sacerdotale officiū exercere. Nos igitur. f. t. r. qʒ licet ip̄e monachus deliquerit alienū officiū usurpādo qd sibi minime ōgruebat. si tn̄ causa pietatis et non cupiditatis id egeit et peritus erat ī exēcicio cirurgie omnēqʒ studuit quā debuit diligētiā adhibere. nō est ex eo qʒ p culpā mulieris ōtra ōsiliū eius accidit adeo reprobādus qʒ nō post satisfactōnē ōdignā cū eo misericorditer agi possit ut diuina valeat celebrare. alioquī intdicēda est ei sacēdotalis ordinis executio de rigore. Ad ultimū fuit ex pte tua ppositū qʒ quidam scolaris metuēs ut latrones ī hospicio suo essent de stratu ōsurgēs repeīt ibi furē qui nō solū ip̄m sco areʒ pstrauit ad terrā ʒ pene ad mortē vulnerauit eūdeʒ et. ȷ. Mane itaqʒ scolares latronē q̄sierūt eūdē qui vulneratū inuētū ptāti vincētie tradiderūt corā quo ōstāter negauit qʒ

p̄missa minime ppetrauit. vn̄ p̄fatus potestas ad eūdē scolarē nūcios destinauit ut exponeret si qua sciret de fure p̄dicto vel traderet intersigna. qui cultrū quē ip̄i latroni abstulerat et sotulares ab eodē in ip̄sius domo dimissos quos abstraxerat ne pedum strepitus audiretur nūcijs tradidit me moratis sup eodē facto se nichil amplius intromittēs. potestas igitur receptis talib9 intersignis latronē ip̄m apparitoribus tradidit suis puniendū qui sibi amputauerunt virilia τ oculos eruerunt. latro vero ira et dolore ōmotus nec potū sūpsit nec cibū et sic de medio est sublatus. vn̄ per nostrū oraculū postulas edoceri utrū p̄fatus scolaris ad sacros valeat ordines pmoueri. Nos igitur inqui. t. t. r. qʒ si p̄fatus scolaris dignis meritis adiuuatur ppter p̄scriptū euētū a susceptōe sacroʒ ordinū nullatenus est arcēdus.

Idē p̄oria fratrib9 carthusie.

SIcut ex lrarū vrarū tenore accepimus cū quidā p̄sbr vr̄i ordinis qui prius fuerat niger monachus quādā mulierē pregnātē cū qua ōtraxerat ōsuetudinē inhonestā et q̄ asserebat se cōcepisse ex eo p zonā arripuerit quasi ludēs ip̄a p hoc sic se asseruit esse lesam qʒ occasione hmōi abhortiuit. ppter qd idē p̄sbr pboʒ viroʒ usus ōsilio seip̄sū duxit ab altaris misterio seq̄strādū et. ȷ. Nos vero deuocōni vr̄e insinuacōne pn̄tiū. r. qʒ si nōdū erat viuificatus ōceptus mistrare poterit. alioquī debʒ ab altaris officō abstiné.

Idem. s. episcopo.

POstulasti et. ȷ. Quesiuisti p̄terea utrū ōtra quosdam ōtēpta excōicacōis sentētia debitas eccījs decimas subtrahētes tibi regiā implorare liceat ptātē. cū ad solucōnē ip̄arū vix absqʒ sanguinis effusiōe valeāt coartari. Ad qd. r. qʒ si te. de hmōi q̄rimoniā simpliciter depōnte rex cui ad bonorū laudē vidcām vero maloʒ gladi9 ē ōmissus i eosdē rebelles traditā sibi exercuit ptātē. eoʒ erit duricie imputādū.

a Exhibita. in puerili. vñ bñficio tlis etatis excusatus videtur. de ɔse. di. iiij. eos. et ĩ. de sen. ex. c. i. qꝫ illa etas ignorat quid videat. C. de fal. mo. l. i. in fi. ff. q̃ et a qui. pupillus.

b Ludẽs. qd ei licebat qꝫ lusit isaac ut dcm ē. s. e. lator. et pueris pmissũ ē ludẽ. i. q. i. C. ecce. qñ. erat tñ doli capax qꝫ patꝫ ex eo qd dr nõ aio leden di alias michil essꝫ qꝫ talis furioso ɔpatur. xv. q. i. illud. et. ff. de acqui. pos. l. i. C. i. doli capax dr q̃ ē ꝓximus pubertati. ut. ff. de reg. iur. pupillus.

c Animo. ex ħ pbatur qꝫ erat doli capax nec tñ in culpa ꝓpter ħ esse videtur qꝫ nec voluntate nec actu homicidium ꝑpetrauit. s. e. dilectus. et. c. significasti. j. qꝫ volũtas i maleficijs etiã spectatur nõ exitus. ff. ad. l. cor. de sicdiis. et. C. e. l. i. et ĩ. de sen. ex. cũ volũtate. scdm talē legē ꝓmocõnis videtur qꝫ opus post spectetur nõ exitus. xv. q. i. si quis nõ iratus.

d Proiecit. in ħ vidr in culpa nã ludus noxius in culpa ē. ff. ad. l. acquil. nã ludꝰ. et ar. s. de psũp. c. i. vnde vsus. nõ lusisse pudet sed non incidere ludum.

e Corruẽs. ipe puer q̃ fugiebat ꝓpter timorẽ illius. vñ culpã ɔmisisse videtur ex eo qꝫ dedit occasionẽ quare dãnũ dedisse vidr. ut. ff. ad. l. acquil. q̃ occidit. C. pnl. et. s. e. de cetero. et. c. psbrm. ħ excusatur ꝓpt imperitiã medicãtis ꝛ ꝓpter incuriã pris ar. s. e. tua. et ꝓpter etatẽ qꝫ cã multũ fuit remota.

f Postulauit. p ħ videbatur culpabil. ħ ħ nõ ē verũ qꝫ ħ fecit ex benignitate et humilitate. vñ epus nõ debuit ipm ꝓpter ħ repellẽ maxie cũ pr defuncti ħ iurassꝫ et qꝫ ea sũt in nris officijs gratiora q̃ cũ licẽt nob nõ impẽde cã tñ dilectõis impẽdimus. xxviij. q. i. iã nunc.

g Misericorditer. ar. qꝫ ħ decre. ɔtineat dispẽsacõnẽ. ħ nõ credo nã q̃c quid facit eccia totũ est miscdia ꝛ veritas qꝫ ubi iusticia obseruatur misericordia adhibetur. xl v. di. disciplina. qd patꝫ ex responsione. b.

h Johannes. signo. i. i. ius militare. s. de offi. custo. c. i. et. ij.

i Licite rei. s. e. ex lris. et. ĩ. e. c. ulti. b.

k Fortuitos ĩ. e. c. ulti. ubi de hoc.

Honorius. iij. epo eboracen.

Exhibita nobis J. clerici ɔfessio patefecit qꝫ cũ in puerili essꝫ cõstitutus etate cũ quibusdã coetaneis suis ludens et insequẽs vnuꝫ ex illis lapidẽ post eũ nõ animo ledẽdi sed timorẽ incutiẽdi ꝓiecit qui licꝫ ex ꝓiecto lapide ꝑcussus nõ fuit neqꝫ tactus ad aliũ tñ lapidẽ corruẽs ꝛ caput offendẽs. tũ ꝓpter imperitiam medicãtis. tũ ꝓpter patris incuriã qui laboribꝰ et sudoribꝰ ipm exposuit expirauit. qꝫ vero dictus clericus ut mitigaretur dolor pris defuncti vexã postulauit ab ipo. tu eum a sacrorꝫ ordinũ susceptõe repellis quãqꝫ idẽ defuncti pater in extremis laborãs tibi et psbitero cui suã aperuit cõsciẽtiã ɔfessus fuerit et pstito firmauerit iuramento michil ipsũ in morte filij sui ꝓut sibi cõstiterat ɔmisisse. quaꝫ idẽ clericus postulauit a nob ut cum de illius obitu lesam nõ habeat ɔsciẽtiã dignaremur agẽ misericorditer cũ eodẽ. Quocirca. m. q. si ɔstiterit ita esse ipsum ꝓpter hoc a receptõe sacrorꝫ ordinũ nõ repellas. Idẽ

epo et caplo veneten.

Johannes sacerdos humili nobis insinuacõe mõstrauit qꝫ cũ pulsaret cãpanas ut signo dato ɔuenirent ꝑplus fideliũ ad diuina cadens tintinnabulũ ꝑcussit quẽdã pueruꝫ corã eo qui cũ vulnus essꝫ mortale decessit. Nos igitur attẽdentes qꝫ dicto sacerdoti qui dabat operaꝫ rei licite michil potuit imputari si casus omnes fortuitos nõ puidit. dis. v. m. q. si ɔstiterit ita esse dictũ sacerdotẽ sacerdotale officiũ exequi pmittatis. Idẽ. p. psbro.

Peticõ tua nobis exhibita ɔtinebat qd cũ inimici dñice crucis ac blasphemi nominis xpiani castrũ qddã in quo morabaris hostiliter inuasissent exeũtibꝰ inde habitatoribus tã clericis qꝫ laicis cõtra eos ad inuicẽ ɔfligẽtibꝰ hinc inde occisi qꝫ plurimi extiterũt. vñ cũ p eo qꝫ aliquos ꝑcussisti irregularitatẽ metuas incurrisse. M. q. si de interfectõne cuiusqꝫ in illo cõflictu tua ɔsciẽtia te remordet a ministerio altaris abstineas reuerẽter cũ sit ɔsultius i hmõi dubio abstinẽ qꝫ temere celebrare. Gregorius. ix.

Quidã ut asseris ad edificacõnẽ eccie in adiutoriuꝫ a psbro euocatus ruẽs cũ laqꝫari qd idẽ psbr soluẽ intebatur hac occasione rebꝰ ē hũanis exẽptus et. J. Attendẽtes igitur qꝫ sacerdos ipe dabat opam rei licite studuit etiã qꝫ debuit diligẽtiã adhibẽ. circũstantibꝰ quibus ꝑiculũ immmebat ita tẽpestiue et alta voce pmonitis qꝫ intelligẽ et fugere potuerũt. Inqui. t. r. qꝫ ob hãc causam vel quia omes casus fortuitos qui puideri non pñt forsitã nõ puidit nõ debet quo ad officiu vel bñficiũ impediri. De torneamentis.

Ex ɔcil. lateranen.

Felicis memorie innocẽcij et eugenij pdecessorꝫ nrorꝫ vestigijs inherẽtes. detestabiles illas nundinas vel ferias quas vulgo torneamenta vocãt in quibꝰ milites ex ɔdicõe ɔuenire solẽt et ad ostẽtacõnẽ viriũ suaruꝫ et ad audacie temẽ cõgredi. vñ mortes hoim et aiarũ ꝑicula sepe ꝓueniũt fieri ꝓhibemus. qꝫ si quis eorꝫ ibi mortuus fuerit qꝫuis ei poscẽti penitẽtia nõ negetur. eccíastica tñ careat sepultura. Alexander. iij. anaten. epo.

Ad audiẽtiã nrãm noueris ꝑuenisse qd cũ quidã ad locum deputatũ torneamẽtis causa requirẽdi debita accessisset et. J. Nos attendẽtes qꝫ hijs tm eccíastica sepultura debeat interdici qui ad torneamenta aio id faciẽdi tm accedẽtes decedũt ibidẽ. F. t. M. q. si tibi ɔstiterit qꝫ ad pdcm torneamẽtũ nõ aio ludẽdi ħ accipiendi credita ꝑuenissꝫ licet ibi fortuito casu obierit corpꝰ eius dispẽsacõe eccíastice tradi facias sepulture maxime si dñicũ corpꝰ susceperit et sacri olei fuerit vnctõne punctus.

De clericis pugnãtibꝰ in duello

Alexander terciꝰ.

Porro si clericus alicui sponte duellũ obtulerit vel oblatum susceperit siue victor siue victus fuerit de rigore iuris est merito deponẽdus. sed quãtũcũqꝫ eius in ħ grauis sit et enormis excessus euadere pt deposicõnis sentẽtiam si cũ ipo suus epus duxerit misericorditer dispẽsandũ dũmodo ex ipo duello homicidium vel mẽbrorꝫ diminucõ nõ fuerit sb secuta. Celesti. iij.

Henricus psbiter nobis humiliter intimauit qꝫ cũ laicũ quẽdã sup furto in seculari placito ɔuenisset qꝫ testes sui defecerunt pugilẽ sm prauã terre ɔsuetudinẽ introduxit qui reũ usqꝫ adeo vulnerauit qꝫ coactus ē expirarẽ. qꝫ igitur sup hoc nos ɔsulere voluisti ambiguitatẽ tuã rñsione hmõi remouemus qꝫ tales pugiles homicide vere existũt nec pdictus sacerdos licꝫ nõ ipe sed alius pro eo in duello pugnauerit debet in sacris ordinibꝰ ministrare sic tradũt sacrorꝫ canonũ instituta. homicidiuꝫ aũt tã facto qꝫ pcepto siue ɔsilio aut defensiõe nõ est dubiũ ꝑpetrari. poterit tñ cũ eo circa habẽdũ bñficiũ misericorditer dispẽsari De sagittarijs

Innocẽtius. iij.

Artẽ illã mortiferaꝫ et odibilẽ balistariorꝫ et sagittariorꝫ adũsus xpianos ꝛ catholicos exerceri de cetero sb anathemate ꝓhibemꝰ

De adulterijs et stupro.

In exodo.

Si seduxerit quis virginẽ nõdũ desponsatã dormieritqꝫ cũ ea dotabit eã et habebit in vxoreꝫ. si vero pr virginis dare noluerit reddet pecuniã iuxta modũ dotis quã virgines accipe ɔsueuerũt. Greg. sipon. epo.

Peruenit ad nos qꝫ felix quandã stupro decepit. qd si verũ est quãuis essꝫ de lege pena plectẽdus. nos aliquatenus legis duriciã mollientes ħ modo disponimus ut ã quã stuprauit vxorẽ habeat aut si renuẽdũ putauerit corporaliter castigatus excõicatusqꝫ in monasterio in quo agat penitẽtiam retrudatur. de quo nulla sit egrediẽdi sine pcepcõe licẽtia. Ex concilio arelaten.

Si vir sciens vxorẽ suam deliquisse qui nõ egerit penitẽtiã ħ pmanet i fornicacõne et vixerit cũ illa reus erit et eius pcci pticeps. qd si mulier dimissa egerit penitẽtiã et voluerit ad virũ suũ reuerti debet ħ nõ sepe recipe peccatricẽ. Ex ɔcilio parisien.

Maritis etiã ex suspicõe vxores accusare ꝑmissum est

l Permittatis. de iure ɔmuni. absit eni qꝫ ea q̃ ꝓpter bonũ facimus nobis imputentur. si pter volũtateꝫ nrãꝫ quicquid mali alicui ɔtigat. xxiij. q. v. de occidendis.

m Peticõ. remordet. scꝫ qꝫ aliqueꝫ interfeceris lꝫ eni clerici alios possint hortari ad pugnã i iusto bello ɔtra hostes quale fuit istud. ut. xxiij. q. ult. igitur hortatu omni tpe. ut prideꝫ. et. q. ij. dñs. et. lxiij. di. adrianus. i. ꝑpa psona pugnare nõ pñt ut. xxiij. q. ul. quicũqꝫ. et. c. clerici. et. l. di. clericuꝫ qui. et. c. de hijs clericis. qꝫ eorꝫ officiũ reddit eos inabiles ad pugnãdum ut. s. de vo. ex mlta. ad fi.

n Dubio. sic. s. e. significasti. et. c. ad audiẽtiã. ubi de ħ. sic ĩ. de cle. ex. illd. et sanctius est in hac vita dño sub inferiori habitu famulari qꝫ alta indebite appetẽdo dãnabiliter ministrare. l. di. de hijs. i fi. sic. s. d tẽpo. or. ad aures.

o Quidaꝫ. licite rei. sic. s. e. c. ex lris. ubi similis casus poitur. et. s. e. iohannes.

p Premonitis. dicẽdo caue caue. l. di. si duo. vñ si incuria illius mortuus est huic q̃ ipm monuit nõ imputatur. l. di. sepe. i

q Pñt. fortuitos e. sini casus nulliꝰ hoimo ɔsiliũ puidẽ pt. ff. de admini. re. ad ci. ptĩ. l. ij. C. si eo tẽpore. q̃re nemini sũt imputãdi. ff. q̃ et a qui. mali. nõ si. iulianus. casus enim fortuiti nõ imputãtur nisi culpa q̃s incidat in casũ vel pacto vel mora pcedẽtibꝰ casũ. s. de como. c. vno. et. s. de depo. si. bona fides. ubi de hoc qꝫ nemo tenetur diuinare. s. ut. ec. bñ. ut nrm. ff. ad. l. acquil. si putator. et. ff. man. si fideiussor. C. si cũ debitor. et paulus spũ dei plenus diuinare non potuit. xxij. q. ij. btũs. b.

r Felicis. ostẽtacõnẽ. scdm leges tñ lꝫ aliq̃d facẽ ad ostẽtacõneꝫ viriũ. ut. ff. de alea. solẽt. alias non lꝫ ut. l. se. nec hmõi tenẽtur. l. acquil. ff. ad. l. acquil. qua actione. C. si quis.

s Temere. et ideo talis ludus tãqꝫ noxius ꝓhibetur hic. ff. ad. l. acquil. nam ludus.

t Proueniũt. ar. aliq̃d ꝓhiberi ꝓpter ɔsequẽs. xxij. q. i. in nouo. et. s. de iurur. et si xps. et de cõ. di. iij. ꝑuenit.

u Negetur. nec etiã v a ticu. xxvi. q. vi. si quis de corpe. l. di. penitẽtes. qꝫ

et p penitẽtiã viaticũ intelligitur qd decedentibꝰ penitẽtibꝰ nõ negatur. ĩ. de pe. et remis. qd in te- et sic ɔceditur qd est maius ꝛ qd

a Sepultura. sic. ĩ. de rap. c. ij. minus est ꝓhibetur. ar. lxxxviij. di. epus gubernacõnẽ. ff. de ritu nupc. oracõe. et. i. q. i. si qui epi. et. xxxiij. q. ij. latorẽ. C. qñ imperato. inter pu. et vi. l. vna. et. lxxx. di. episcopi. nõ in castellis. ar ɔtra. xliij. di. nulli liceat. xiij. q. ul. c. ult. et. ff. de senat. qui indignus. ff. de ser. expor. cui pacto. xxxij. q. vij. apostolus. i fi. et. xxiiij. q. i. miramur. et. s. de dec. ex pte. ij. so. gñale est qꝫ cui licet maius ꝛ minus nisi ab illo minore ꝓhibeatur ex causa ne vilipẽdatur honor psone ut patꝫ p pmas cõcord. hic vero alia rõ est ut potius cõsulatur viuis qꝫ defunctis ut alij terreantur et abstineãt a talibꝰ cũ viderint illos sepeliri in campis quia vilis sepultura illis defunctis nõ nocet. s. de sepult. sacris. xiij. q. ij. anime defunctorum. et sic intelligitur ĩ. de rap.

b Ad audiẽtiã. c. iij. faciẽdi. ergo ad animũ recurrẽdũ est. et quia iste mortuus fuit ad locũ torneamenti. denegabatur ei sepultura ꝛ male qꝫ nõ ludebat in torneamẽto ħ casu sup equũ mortuus est nec ex ea causa accesserat ħ alia ut dic lra. volũtas eni et ꝓpositũ distinguũt maleficiũ. ut. ff. de furt. q̃ iniurie. et. ĩ. de sen. ex. cũ volũtate. et ad animũ recurrẽdũ est. xxij. q. ij. is aũt. et. c. hoies. i fi. et ideo nõ debet ei denegari sepultura ut dic i fi.

c Casu. qñ puidere nõ potuit. s. t. px. iohãnes. et. c. ul. vñ sibi nõ drobesse. xxiij. q. v. de occidẽdis.

d Dispẽsacõe. nõ intelligas qꝫ dispẽsetur cum isto ut sepeliatur i cimiterio ecclesie ħ ex dispẽsacõe sm quã eccia disposuit ubi corpa xpianorꝫ sepeliãtur in cimiterijs. qñ olim in cãpis sepeliebãtur. ut. ff. de sepl. viol. l. iij. C. diuus.

e Maxime. qꝫ ideꝫ est et si ħ duo sacra nõ recepisset dũmodo penitẽtiam recepit et iste illa triã percepit ut patet in integra. b.

f Porro. susceperit. nec offerre nec oblatũ suscipe debuit aliquo modo qꝫ ħ ꝓhibitum est. ij. q. v. monomachiã. et. ĩ. de pur. vul. p totũ. sed potius debet omnia mala pati qꝫ huic malo vel alij ɔsentire xxxij. q. v. ita ne. et facẽ debemus qd fieri debet de iure. xxij. q. ij. faciat hõ. hmõi pugiles hoicide existũt. ĩ. c. px. vñ cũ

g Deponẽdus. qꝫ ad ħ accessit nõ pt q̃s ꝓmouẽri. li. di. si q̃s pꝰ. nec dispẽsatur cũ tali si mors vel mẽbrorꝫ mutilacõ fuerit subsecuta. ĩ. c. px. alias potest cum tali epus dispensare ut. ĩ. sequitur. b.

h Henricus. prauã. et reprobatã. ĩ. de pur. vul. p totum. et. ij. q. v. monomachiã. qꝫ deũ tẽptare vidr. occasionalit. vel vẽ qñqꝫ

i Homicide. vẽ quãtũ ad ꝓpositũ vel ut ħ patet ꝛ sentẽtia lata p talẽ pbacõnẽ nõ trãsit in rẽ iudicatã. ĩ. de pur. vul. c. ij. b.

k Facto. istis quatuor modis siue lingua siue adhortacõe ɔmittitur directum homicidium de hoc dicitur. s. de homicid. sicut.

l beneficiũ. l. di. studeat. xxviij. di. psbiterũ. sic ne cogatur i cleri obprobriũ mẽdicarẽ. xciij. di. diacoñi. ibi mẽdicat infelix cleicus. ꝛ c.

m Artẽ. xpianos. secus de sarracenis a ɔtrario sensu. et intellige de bello iniusto. ar. s. de iurur. sic ɔstiterit. qñ si iustũ essꝫ licitũ essꝫ pugnare. xxiij. q. ij. dñs. et. q. ul. ut pridem.

n Sub anathemate. videtur qꝫ sit canõ late snie. ar. lxiij. di. salomitanẽ. et. ĩ. de eo q̃ fur. or. re. c. i. ħ secus est. nã multũ interest an a lege aliquid ꝓhibeatur sub anathemate. xxx. di. p totũ. an ab hoie et tũc videtur qꝫ sit excõicatus. ut in. c. salomitane. ar. ad. ħ. ff. de ar. celsus. et. l. si cũ dies. C. ul. ff. de ɔtrahẽ. empc. l. si quis sciens. ut sic mitius agatur cũ lege qꝫ cũ ministro legis. dicas qꝫ si iudex dicat pcipio sub pena excõicacõis siue pcipio sub interminacõne excõicacõnis siue anathematis siue sub excõicacõe ħ facias nõ ē excõicatus ɔtrariũ faciẽs ħ excõicãdus. et. c. illd salomitane. et. s. de loca. c. i. et. ĩ. de eo q̃ fur. or. re. c. i. et oia ɔsilia intelligũtur cũ sub ɔdicõe excõicacõ lata fuit scꝫ excõico quicũqꝫ furtiue ad ordines accesserit. et etiã tũc ɔtrarium faciẽs ē excõicatus. de ħ dixi. s. e. sine. fi.

o Si seduxerit. tota hic. i. idẽ ē donacõne ꝓpter nupcias assignabit ei. vel ꝓprie pomnus qꝫ dabit pecuniã mulieri quã retinebit sibi, p dote qꝫ fieri pt. ff. de donac. inter vi. et vxo. si quis vxori. C. de dote cauta nõ nu. l. iij. et si cũ ea etiã nõ dotabat nihilominus habebit illam pecuniã ut sequitur in lra. si vero aũ mrimoniũ donet et tenebit donacõ. ff. de public. cũ sponsus. et si i tps matrimonij porrigat donacõ nõ tenꝫ. C. de donac. inter vi. et vxo. qꝫ sponse. s. e. c. ul. ubi de hoc.

p Uxorẽ. si pẽcã dare sibi voluerit et ipa in eũ cõsenserit vel etiã ipe eã accipe voluerit. ĩ. c. px.

q Modũ. q̃ extimabit iuxta facultates illius et dignitatem puelle. C. de epis. audiẽ. l. pnl. C. [illegible] vxo. ac aut. si quãuis. ff. de iur. dos. siue gralis. xxx. q. v. nullũ. si om it penam in exodo hodie alia sm leges ut in mo. s.

r Peruenit. ple. px. ꝑtendus. scꝫ ut relegetur. vel si vilis psona fuerit vberetur instit. de publi. iud. C. ij. si autẽ p vim ħ fecerit capite plectetur. insti. e. C. sin autẽ.

s Stupꝑuerit. stuprũ ꝑpe committitur in vgineꝫ. xxxvi. q. i. C. i. voluerint. s. c. prox. bernhardus.

t Uxorem. si ipa ꝛ pater

u Castigatus. sm qꝫ visũ fuerit iudici. aliter sm leges ut dcm ē.

x Excõicatus. q̃ ad ɔmuniõnẽ sacramẽtorꝫ q̃usqꝫ visũ fuerit supiori finaliter tñ nõ ɔpelletur eã recipe. ħ qꝫ eã decepit ad tps punietur.

y Si vir. deliq̃sse. adulterãdo cu alio. tacẽ. qꝫ patronus ē turpitudinis q̃ crimẽ celat vxoris. xxxij. q. i. c. i. et. s. de iurur. queadmodũ. et. C. de adult. l. ij. vel crimẽ lenocinij cõmittit. et si denũciet eã ad pniaꝫ mortalit peccat. ij. q. i. si peccauerit. et. s. de iurur. queadmodũ. nec post pniaꝫ possꝫ

a Reus ẽit. xxxij. q. i. si q̃s vx-

a Debet. debito honestatis ꝛ nõ nccitatis qꝫ eã accusare d adulterio. xxxij. q. ij. admonẽ. nõ solũ semel ħ septuagesies sepcies. de pe. di. iij. ad ħ instãt. s. de iurur. queadmodũ. ad fi. q̃re ḡ dicit. ħ nõ sepe. dico qꝫ si mulier delinquat sepius maritus sp pt ei pcẽ si vult ꝛ eã post penitẽtiã recipe sm euãgelicã doctrinã. sed eccia nõ intercedet ꝓ ea ex quo aliquotiẽs ei pepercit. et ideo dicit ħ nõ sepe. ne eccia videatur ei dare licẽtiã peccãdi et ad terrorẽ dicitur ħ etiã. Itẽ ar. delicta sepius ɔmissa grauius puniri. C. de epis. audiẽ. l. iij. et. ff. de re mili. l. iij. C. si plures. et de pe. di. iij. xxv. q. ij. ita nos. et ar. xxxv. q. iij. extraordinaria.

b Sepe. immo vidr qꝫ

c Maritis. ex suspicõne. violenta scꝫ. xxxij. q. i. dixit dominus. ex

et ipi plus ceteris de adulterio et accusare pñt et defendē.

Alexander tercius.

Significasti nobis quēdā p̄sbiterū cū alteri9 ɔiuge infra ecc̄iam dormiuisse que se et illum cuidā sacerdoti hmōi delictū cōfessos fuisse publice tibi detexit et h ip̄m idē sacerdos nomē adulteri celās ī pñtia dixit sup quo quid fieri debeat cū negāte adultero mulier in ɔfessione p̄sistat ɔsiliū requisisti. Ideoq̄ȝ .m.q. condignā penitētiā p̄fate imponēs adultere ecc̄iam p aspersionē aque bñdicte recōciliaē procures. p̄dicto aūt sacerdote ne cōtra apl̄m infirmorum corda mala fama ip̄ius precutiātur et ne vituperetur ministeriū nostrū neq̄ȝ securiores p̄sbri existentes in peccatū licētius p̄labantur cū vicinis. v. p̄sbris quos se nolle peierare ɔgnoueris iuxta arbitriū tuū purgacōez indicas. quē si purgare se poterit in officio suo ministrare p̄mittas. alioquin ab officō suo ip̄m suspēdē nō postponas.

Innocē. iij. turoñ. ar̄.

Intelleximus q̄ epo. cū .s. laicus. h. vxore suā a maritali ɔsortio depulisset. diocesanus eorꝝ audiens eandē cū quodā adultero fornicari eā et illū vinculo excōicacōis astrixit q̄ tādē adulterū adiurās absol'oe recepta corā ep̄o memorato p̄dictū virū sibi restitui postulauit. at ille obiciēns ei adulteriū et q̄ ab ip̄o nō expulsa sed sp̄otanea recessisset restitucōez sui p̄posuit minime faciēdā. qd̄ mulier inficians replicauit in ip̄m q̄ fuerat fornicatus et ȝ. Quo circa .m.q. nisi tibi ɔstiterit. vel p euidētiā rei vel p ɔfessionē legitimā mulieris q̄ adulterata fuisset adulterij et q̄d vir dicit̄ omisisse p̄bacōne cessante ip̄sum recipe ɔpellas eādē. qd̄ si p̄dicto modo de mulieris fornicatione ɔstiterit nisi testes p q̄s viri adulteriū est p̄batū fuerint reprobati cum m̄rimonij ius in utroq̄ȝ ɔsistat et paria delicta mutua ɔpensatione tollātur nichilominus eū cogas ut eam recipiat et maritali affectione p̄tractet. alioquī mulieri silentiū nō postponas imponere.

Idē ep̄o ambianeñ.

Tua fraternitas requisiuit utruȝ aliquo denegante vxori sue in adulterio dep̄hense debituȝ coniugale si postmodū ip̄e cū alia p̄petret adulteriū manifeste cogi debeat ut eādē maritali affectōne p̄tractet. Sup q̄. t. r. q̄ cū paria crimia ɔpēsacōe mutua deleātur. vir huiusmōi fornicationis obtentu sue vxoris nequit consortium declinare.

De raptoribus incēdiarijs et violatoribus ecclesiarū.

Ex ɔcilio meldeñ.

De illis aūt qui de loco ad locū iter faciūt et ibi rapinas et dep̄dationes pagūt placuit ut ab illius loci p̄lato excōicētur nec ex p̄rochia illa excāt quā digne que p̄petrarūt emēdēt quorū excōicatio p̄prio ep̄o significāda ē nec eos recipiat anq̄ illuc redeāt ubi rapinā fecerint et omnia plene emēdēt.

Eugenius.

Super eo vero et ȝ. .iij. statuim9 ut quicūq̄ȝ ex hijs qui violenter surrexerūt in rapinā siue ecc̄iarꝝ violacōnes manifeste fuerit dep̄hēsus nisi p̄us ablata restituat si poterit vel emēdādi firmā et plenā securitatē fecerit penitētie bñficiū ei penitus denegetur. Si vero usq̄ȝ ad obitū in ɔtumacia sua durauerit et in extremis positus remediū penitētie humiliter postulauerit si emēdationē vel emēdādi securitatē p̄stiterit ei penitētia et sepultura ecc̄iastica ɔcedātur. Qui aūt in sanitate obstinata mēte nō penituerit vel emēdauerit et in morte securitatē p̄stare nequiuerit solēnitas penitētie parū p̄desse videtur sicut credimus. sed de pcc̄o cōtrito viaticū nō neget̄ ita tñ ut nullus clericorꝝ sepulture illius intersit. nec eius elemosinā p̄sumat accipe q̄ si q̄ p̄sbiterorꝝ vel clericorꝝ ɔtra h ī vita vel morte penitētias dare ā sepulture interesse vel eorꝝ elemosinas accipe attēptauerit seu hmōi rapine p̄cipes inuēti fuerint ordinis sui dānū irrecupabiliter patiātur et ecc̄iastico bñficio careāt.

Ex ɔci. la.

Excōicacōi sub teraūdātur qui romanos aut alios xp̄ianos p̄ negociacōe vel alijs honestis causis nauigio vectos aut cape aut rebꝰ suis spoliare p̄sumūt. Illi etiā qui xp̄ianos naufragiuȝ patiētes quibꝰ s̄m regulā fidei auxilio esse tenētur dānata cupiditate spoliant rebꝰ suis nisi ablata reddiderint excōicacōni se nouerint subiacere.

Alex. iij. panormitaī. arep̄o.

In archiep̄atu tuo q̄n̄q̄ȝ sarraceni mulieres xp̄ianas et pueros rapuūt et eis abuti p̄sumūt et quosdā etiaȝ interdum occidere non verentur. cū aūt excessus hmōi rex sicilie tibi et alijs ep̄is cōmiserit puniēdos. ɔsul. t. t. r. q̄ tales in iurisdictōne tua existētes pecuniaria poteris pena mulctare. et etiā flagellis afficē ea moderacōne adhibita q̄ flagella in vindictam sanguinis trāsire minime videantur. Si vero ita fuerit grauis excessus q̄ mortē vel detrūcacōnē mēbrorꝝ debeant sustinere vindictā reserues regie p̄tāti.

Idē clarem episcopo.

Ex l'ris tuis ɔtinebat̄ q̄ cū .h. multis fuissȝ criminibus irretit9 q̄ ecc̄iarꝝ incēdiū diabolo instigante ɔmiserat tādē in egritudine ɔstitutus accepta penitētia de cōmissis p manum cappellani sui fuit a sententia anathatis absolutus

---

temeraria enim nō licēt. de qua intelligitur .ij. q. i. primo semper.

a Ceteris. xxxij. q. i. publico. vel intellige qd̄ dic̄ plus ceteris. q̄ maritus infra .lx. dies p̄t accusare vxorē iure mariti siue metu calumnie. postea vō nō nisi iure extranei. C. de adult. iure mariti. sed hodie non videtur habere locū. s. de p̄cur. tue.

Significasti. celans. s. de offi. or. si sacēdos. et. ff. de q̄ōni. l. i. §. q̄ questionē.

c Imponēs. ar. q̄ hic aliqua duo sūt ɔnexa q̄uis ɔstet de vno nō tñ d' alio .ij. q. v. interrogatum. ff. ad .l. iul. de ādult. denūciasse. §. q̄ritur. et. ff. de licā. duobꝰ. et .l. libēis. §. si duo. ar. s. de of. del. p̄terea et. c. prudētiā. ad. fi. ti. b.

d Recōciliare. quis debeat recōliare ecc̄iam et qualiter. dicitur. s. de ɔse. ec. vel al. aqua.

e Vituperetur. sic. ij. q. v. si mala fama.

f Arbitriū. et sic hmōi ɔpurgacōes arbitrarie sūt. ij. q. v. omnibꝰ vob. et. ȝ. de pur. ca. ex tuaruȝ. Sȝ quare cōpellitur iste ad purgacōnē p̄pter cōfessionez mulieris cōtra illud. C. de adult. et si de crimie. cū nō infametur apd̄ bonos q̄ leues sūt qui mala credūt q̄ p̄bari nō pñt. xi. q. iij. i cūctis. dicas q̄ iste infamatus erat de muliere illa alias nō indicētur illi purgacō p̄pter dictū illius quia etiā dicta paucorꝝ nō infamāt. s. de accu. inquisicōnis. ad fi. lau.

g Alioquin. nota deficientem in purgacōne puniri. s. de simo. de h. et. c. insinuatū. et. ȝ. de pur. ca. cum. p.

h Intelleximus. sp̄ōtanea. l; mulier de domo viri sui sp̄ōte recedat. si tñ volēs redire nō sit admissa intelligitur spoliata. ff. de acquir. pos. clam possidē. §. qui ad nūdinas. insti. de interdic. §. quietiā. et ideo audiēda ē

i Fornicatus. et ad h testes induxit ad quos reprobādos maritus alios induxit ut ȝ. sequitur

k Euidētiā. puta q̄ publice fuit fornicata vel filiū inde habet testē. xxviij. di. priusq̄. et. s. de diuorc̄. significasti. et. s. de accu. euidētia. et. s. de cohab. cle. et mu. c. ul. et c. p̄x.

l Cōfessionē. factaȝ in iure. ut. s. de coha. cle. et mu. c. ul.

m Sp̄ōte. q̄ si ɔpulsa nō obessȝ. xxxi. q. ij. lotharius. et sic confessio sola sufficit ad thori sepacōnem. s. de diuorc̄. ex l'ris.

n Cessante. eo enī ɔprobato dolus dolo ɔpēsabitur ut h seq̄tur. et ȝ. c. p̄x. et. s. de diuorc̄. sig̃ficasti. viro atq̄ȝ vxore. ff. de cōpensa. si ambo. ff. de dolo. si dolo malo. et .s. de excep. c. cū ecc̄iastice. et. xxxij. q. vi. nichil. ar. ɔtra. ff. de doli. excepc̄. apud celsū. §. marcellus. Qualiter ɔtrariū illud sit intelligēdū d'r. s. de excep. c. dilecti. vir enī vxori obicē adulteriū nō p̄t si ip̄e est in simili delicto ut hic patet. Itē si eā tradidit adulterādā. s. de eo q̄ ɔgno. ɔsang. vx. sue discrecōnē. Itē si violenter fuerit oppressa. ff. ad .l. iul. de adult. vim passa. Itē si ignoranter ɔgnita fuissȝ ab alio quē crederet virū suū fraudulenter. ar. xxxiiij. q. ij. i lectū. Itē si credens virū absentē mortuū esse alij nupserit. xxxiiij. q. ij. cū p bellicā. Itē si post adulteriuȝ recōciliauerit eā sibi. s. de iur'iur. quēadmodū. et. xxiij. q. iiij. si illic. Itē si erat arta primo cognoscatur a scd̄o

o Compensacōe. sic. ff. solu. m̄ri.

reddit̄ primo nec p̄t ei obicē adulteriū. s. de frig. et malefi. fraternitatis. i fi.

p Alioquī. i. si ɔstiterit de adulterio mlieris et nō viri.

Cum fraternitas. fornica coīs. in h fuit dubitacō an delictū superueniēs rei iudicate de iure vel fcō afferat p̄iudiciū. et vid' q̄ sic ut h p̄ȝ. Ex hac decr. vid' ex eo ip̄o q̄ alter ɔiugū fornicat̄ reliquus possit ei debitū denegaē qd̄ verū ē si p̄blice fornicet̄ et si postmodū alter p̄blice fornicet̄ alter recupat p̄uitutē amissā ex delicto alterius ut h p̄ȝ. s. de diuorc̄. ex l'ris. et sic paria delicta mutua ɔpēsacōne tollūtur. ut. s. c. p̄x. et ita solo facto l; nō sit lata sentētia de adulterio adulteriū p̄uiat iure petēdi debitū nec alter tenet̄ reddere ei debitū q̄ ubi nulla petitio nulla mora. ff. de ver. ob. si pupillus. et si tūc reddit debitū sibi p̄iudicat ut eū postea accusaē nō possit. xxxij. q. i. c. i. ij. et. iij. et. iiij. ff. de adult. si vxor. §. ul. sed si ad mādatū ecc̄ie reddat debitū tūc nō vid' obstare quī possint postea eā accusaē de adulterio. ar. s. de rēsti. spol. l'ras. §. pe. et l; vxori adultē vir reddere debituȝ nō teneatur expellē eaȝ de domo sua nō debet aūcte p̄p̄a etiaȝ si sit notoriū crimē eius. s. de diuorc̄. porro. ar. h ɔtrariū credo q̄ possit eā repellē a se ex quo sit notoriū suū crimē p̄uata est iure qd̄ hēbat in viro. s. de diuorc̄. significasti. et dotē suam amisit. s. de donac̄. inter vi. et vx. plerūq̄ȝ. hu. dixit q̄ nūquā adulteriū p̄uat aliquē iure petēdi debitū h̄ tātū sentētia ecc̄ie. vñ pēdēte lite tenētur debitū reddē alter altēi. ar. s. ut li. pē. laudabilē. et. viij. q. iiij. nōne. xv. q. ul. c. ul. xxxiij. q. ij. seculares. q̄ pena nō ē inferēda nisi p iudicē. xxxiij. q. ij. §. i h. h h intelligo qñ crimē nō ē notoriū qd̄ p̄ȝ p̄ p̄cor. Itē ut dixi ex hac decre. habetur q̄ p̄pter supueniēs delictū renascitur p̄uitus amissa etiā si sentētia lata sit p̄pter adulteriū. ff. de adult. l. adulteriuȝ. s. de iur'iur. tua. ij. et. s. de diuorc̄. ex l'ris. nam iniuria remissa renascitur ex delicto. xv. q. vij. c. i. de pe. di. iij. §. ex p̄sona. in quibusdā libris est verbum illud i sequēti §. hac aūcte. et s̄nia a q̄ nō est appellatū reuocatur. s. de frig. et male. fraternitatis. ȝ. de pur. vul. c. ij. Io. dixit q̄ s̄nia non retractatur p̄pter delictuȝ supueniens. ar. ff. de itinē actuq̄ȝ pri. nec ēnī. quia actō semel extincta amplius nō renascitur de ɔse. di. iiij. q̄ris. ff. de solu. q̄ res. §. areā. nec p̄textu noui auxilij retractatur sentētia. s. de re iudi. inter mōsteriū. vñ cū p̄uitus sit s'blata nō fit iniuria alteri p̄pter fornicacōnē alterius. xxxij. q. vij. quēadmodū. h si sentētia nō sit lata tūc renascitur. et infra p̄dicta intelligēda sunt q̄ iudex ex officio suo eos ad inuicē restituat. qd̄ p̄us dictū ē allegādo verius credo scȝ q̄ illa possit petē virū nō obstāte s̄nia q̄ illi s̄nie renūciauit adulterādo p9 s̄niaȝ. de h dcm̄ est in. c. ex l'ris. s. de diuorc̄.

De illis. excōicētur. q̄ rōne delicti facti sunt de foro illius. et ibi pñt ɔueniri. ut. iij. q. vi. c. i. et. vi. q. iij. placuit. et. s. d' foro cōpe. postulasti. et. c. ulti. C. ubi de cri. agi opor. aut. qua in p̄uincia. dicebāt quidā q̄ vbi crimē quis omittit ibi debȝ ɔueniri. sed causa terminabitur p suū iudicē. ar. ff. de custo. et exhi. re. de inlitibꝰ. h hoc nō est verū. imo iudex illius loci ubi delinquit p̄t clericū ɔdēnare et depōnē. sentētia tñ execucōni mādabitur p ep̄m p̄prium. s. de fo. ɔpe. postulasti. nisi velit iudici illius deferre ut ip̄m remittat ad illū ɔdēnādum sicut d'r de metropolitano q̄ p̄t absoluē excōicatū a suo ep̄o nisi velit ei deferre. ȝ. de sen. ex. p tuas. nec dicat̄ ferre sentētiā ī alienū subditū. h in suū racōe criminis ut dicūt p̄me ɔcordātie. et h s̄nia bene p̄batur p hanc decre. q̄ etiaȝ debent redire illuc ubi delinquūt. et est ar. ad h in aut. ut nulli iudi. §. si quis vero. colla. ix. q̄ de h optime dicit et cōcordat cū hac decre. tñ si crimen facile fuerit p̄t de illo cōgnoscē suus iudex. si vero graue fuerit crimē remittitur ubi deliq̄t. ff. d' re mi. destorē. in pñ. ab hac tñ gñalitate excipitur q̄ libet supior qui ubicūq̄ȝ crimē omittit nō p̄t iudicari nisi ā p̄p̄a si agatur ad deposicōȝ. quid si crimē tale ē qd̄ nō inducat deposicōnē. dicit hug. q̄ p̄t iudicari a suo maiori et non ab inferiori si crimē cōmittat in sua p̄rochia. h si archiep̄s omittat tale crimē i p̄rochia alterius archiep̄i vel ep̄i suffraganei alterius archiep̄i. dixit. h. q̄ possit tūc iudicari ab illo arep̄o vel ep̄o. ar. ad h. xcvi. di. duo. ubi ambrosius rōe criminis ɔmissi in sua p̄rochia excōicauit impatorē qd̄ alias nō auderet.

Sup eo vero. potērit. bñ dixit si poterit. quia inanis ē actō et c̄. ff. de dolo. nā is. et. s. d' restit. spol. olim. ij. et. s. de solu. odardus. s. de homici. sic dignū. §. eos. et. ȝ. d' usur. cū tu. et. xiiij. q. vi. si res. et impossibiliū nulla est obligatio. ff. de reg. iur. impossibiliū. et. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor.

b Denegetur. ar. cōtra quia si aliquis penitētiā petat de aliquibꝰ criminibus et nō de quibusdam penitētia nō ē ei tñ denegāda. ȝ. de pe. et re. qd̄ q̄dā. et. xxvi. q. vi. ɔgnouim9. et de pe. di. iij. §. ul. ar. ɔtra. xxiiij. q. ij. legat̄. et de pe. di. iij. sūt quidā. quidā dicūt q̄ h statutū fuit ad terrorē ut denegetur penitētia de omnibus nisi de illo satisfaciat quia talis penitētia nō ē fructuosa. Alij dicūt qd̄ melius vid' q̄ super illo crimie tñ denegabitur penitētia h sup alijs imponetur. et licet nō sit fructuosa quo ad vitā eternā valebit ad mitius suppliciū subeundum. de pe. di. iij. §. ul. et. c. ulti.

c Emendacōnē. xiiij. q. vi. si res. xvij. q. iiij. si q̄s clēicus. et. xxiij. q. ul. si quis mēbrorꝝ. et. c. pessimam. et de pe. di. v. falsas.

d Prodest. hoc quātū ad penā tpalez q̄ p pcc̄o debetur. duplex enī pena p quolibet pcc̄o debetur. eterna scȝ et tpalis. et h sola cordis ɔtricōe remittitur. de pe. di. i. in pñ. et. xxvi. q. vi. ɔgnouimus. et tpalis que exteriori satisfactōne remittitur. q̄ satisfactō si in hac vita nō fuerit ɔpleta in purgatorio cōpletur. ar. xxij. q. v. quid ḡ. et ita solēnitas penitētie parū p̄dest quo ad penā purgatorij. valebit tñ quo ad vitam eternam si de pcc̄o contritus fuit.

e Viaticū. qd̄ omnibꝰ penitentibus est dandū. ȝ. de pe. et remis. quod in te. et. xxvi. q. vi. si quis de corpore. l. di. penitentes.

f Dare. h referas ad primaȝ partē. c. de illis qui nec in vita nec in morte satisfacere volūt et pñt. istis denegāda ē penitētia ī fine. et illa ecc̄iastica sacramēta cū in mortali decedant eo saluo qd̄ dixi primo cū petūt in vita penitētiā de alijs crimibꝰ. et oblacōnes talium nō sūt recipiende. ȝ. de usur. quia in omnibꝰ. et. xvij. q. iiij. miror. xc. di. c. ij. et. xxxiij. q. ij. latorē. b. vltimā p̄tē. c. de illis qui in morte penitent sed satisfacere non possunt.

g Sepulture. h referas ad istis ergo denegatur sepultura. id ē clerici nō debent interesse. h cimiterium eis nō denegatur ad terrorē potius aliorꝝ ut alij cū possint satisfaciāt timore hmōi pene h eis nō nocet. sic. s. de torne. c. i. ubi de h. ar. q̄ cui cōceditur qd̄ est maius nō ɔceditur qd̄ est min9 ut ibi dictū est. b

h Excōicacōni. honestis. ut. xxiiij. q. iij. si q̄s rompetas. s. de treu. et pa. c. ij. b.

i Regulā. illam scȝ diliges p̄ximū tuū sicut teipsū. de pē. di. ij. caritas. et. i. di. humanum gen9. et. l. di. ponderet.

k Subiacere. et sic qui cōtra h faciūt sūt ip̄o iure excōicati. et tenētur infra annū in quadrupluȝ. C. de furt. i eū. ff. de incē. rui. nau. l. i. et furtū isti cōmittūt. ff. de acquir. re. domi. qua rōne. §. ul. nec fiscus etiā aliquid sibi vendicet in calamitate alterius. C. de naufraug. l. i. li. xi. ɔmuniter tñ d' ānū nauis resartiet. ff. de incen. ru. nau. l. ratis.

In archiep̄atu. abuti. p̄pter illō viciuȝ ira dei venit in filios diffidētie. ȝ. de exces. p̄la. clerici. sic .l. vi. di. si gens anglorꝝ. quia nō sic hoīes fecit deus ut se illo vterētur mō. xxxij. q. vij. flagitia.

m Puniendos. delegare p̄t p̄nceps p̄latis ecclesiarū causas crimīales ubi cā sanguinis nō seq̄tur ut hic. xxiij. q. viij. sepe. Iudices vero in causis ubi etiā pena sanguinis infertur clerici ɔstitui non debēt. s. ne cle. vl' mo. h nec. et. c. clericis. et .c. sentētiā.

n Poteris. ɔmutando penā statutā q̄ est pena capitis. ff. ad. l. cor. de sic. .l. iij. §. pnl. et. C. de adul. cū vir. C. de rapt. vgi. l. i. et i aut. ut nō lux. cō. na. col. vi. q̄ iudex vnā penā i aliā mutaē possit. ē ad h ar. ff. d' hijs q̄ no. infa. q̄d ḡ. §. pena. et. C. e. t. et si seueior.

o Flagellis. xiiij. q. vi. c. i. xij. q. ij. fraternitas. et. v. q. v. illi q̄ ita q̄ flagella ad sanḡnē nō p̄cedāt. xxiij. q. ul. hijs a quibus. et. c. se.

p Reserues. cū sis delegatus. si v'o hēs iurisdictōnē tpalē demādes eā alicui cui h ɔpetat qd̄ l; s̄m canones. xxiij. q. iiij. illud. h nō s̄m leges nisi qñ p̄ficiscitur. ff. de offi. p̄cō. solēt. et. ff. de offi. ei9 cui māda. ē iur. l. i. oīa vero hodie ɔmitti pñt p̄ter ultimū suppliciū aut mēbri abscisionē. in aut. de colloca. §. ad hoc adhibemus. lau.

Ex l'ris. instigante. xvij. q. iiij. si quis suadēte.

r Anathematis. qd̄ bene potuit in extrema nc̄citate. xvij. q. iiij. si quis suadente. et. xxvi. q. vi. p̄sbr incōsulto. de cō. di. iiij. sanctū est. alias absolui nō potuissȝ nisi a solo p̄p̄. Incēdiarij eni postq̄ sunt ab ecc̄ia publicati ab alio absolui nō possunt. ȝ. de sen. ex. tua nos. et incendiarij et confractores ecc̄iarū sūt ip̄o iure excōicati ut hic

sed moriēs ecclesiasticā sepulturā hr̄e nequiuit. Quapropter si ita res se habz. m. ut corp9 eiusdē ap. ces. facias i cimiterio sepeliri. et hedes eius moneas et ɔpellas ut hijs quibus ille p incēdiū vel alio modo dāna cōtra iusticiā irrogauerat iuxta facultates suas cōdigne satisfaciant ut sic a pccō valeat liberari. Inocencius terciuſ m. burgeñ. episcopo.

Cum causa que inter. e. militē et vxorē eius vertitur et ɔ. rn̄demus q̄ cum ibi raptus dicat admitti ubi nil añ de nupcijs agit iste raptor dici nō dz cū habuit mlieris assensū et prius eā despōsauerit q̄ ɔgnouerit licet parētes reclamarēt a quibȝ eā dicitur rapuisse. Preterea cū mr̄imoniū post carnis ɔmixtionē pfectuz est teste apostolo. vxor sui corpis ptātē nō habeat s3 maritus et econuerso si pcessisse mr̄imonium vel ex pbacōibȝ viri vel ex mulieris ɔfessione claruerit. post modū sine assensu viri nō potuit ipa monasteriuz ingredi aut aliter ɔtinētiā pfiteri. nō ergo p eo q̄ post matrimonium ɔsūmatū rapta p vim i monasterio fuerit viri poterit cōsortiū declinare maxime si pbari nequeat viruz ut mulier pfiteretur cōtinētiā assensisse. Innocē. iij. epo laton.

Accedens ad ap. se. et ɔ. rapta puella legitime ɔtrahet cū raptore si prior dissensio transeat postmodū in ɔsensū ꝛ qd̄ añ displicuit tādē incipiat cōplacē dūmodo ad ɔtrahendū legitime sint psone. **De furtis.**

In exodo.

Qui furatur hominez et vendiderit ɔuict9 morte moriatur. Ex ɔci. tribu. Fures et latrones rieñ. si in furādo et depdādo occidūtur visū est p eis non esse orādū. s3 si ɔphensi aut vulnerati psb̄ro vel diacono ɔfessi fuerint ɔmūionē eis nō negamus. Ex pniali theodori.

Si quis p necitatē famis aut nuditatis furatus fuit cibaria vestē vel pec9 peniteat p ebdomadas tres et si reddiderit nō cogatur ieiunare. Ieronimus sup pab.

Qui cum fure ptitur occidit animā suā. nō fur solū s3 ille reus tenetur qui furti cōscius querēte possessore nō indicat. Alexand. iij. cremoñ. epo.

Ex lr̄is tuis innotuit q̄ .b. calicem quendam in eccia minus caute dimissuz rapiens longo tpe detinē psūpsit et ɔ. m. q. si spōte ɔfessus fuerit ꝛ exinde eccie cuius calix fuerat satisfecit nec ē sup h̄ nota vel infamia manifesta respersus post pactaz penitētiā aut ɔgruā ptē penitētie dūmodo alias idoneū ipm esse ɔgnoscas ad sacros ordines non dubites pmouere. **De vsuris**

Alexander. iij. i ɔci. turoñ.

Plures clericoꝝ et ɔ. gn̄alis cōcilij decreuit añctas ut nullus cōstitutus i clero vel hoc vel aliud genus usure exercē psumat. et si quis alicuius possessionē data pecunia sub hac specie in pignus accepit si sortez suā deductis expensis de fructibȝ iam pcepit absolute possessiōz restituat debitori. si aūt aliq̄d min9 habet eo recepto possessio libē ad dn̄m reūtat. Quod si post hm̄ōi ɔstitutū in clero quisq̄ extiterit qui detestādis usurarū lucris insistat ecclesiastici officij periculū patiatur. nisi forte eccie bn̄ficiū fuerit qd̄ redimēdū ex h̄ modo de manu laici videatur. Idē cātuarieñ. archiepo ꝛ ei9 suf.

Quoniā nō solū viris ecclesiasticis sed etiā quibuslibet alijs piculosum est usurarū lucris intēdere añcte pn̄tiū duximus iniungenduz ut eos quidē possessionibȝ vl' arboibȝ quas tenere i pignore noscūtur sortē deductis expensis receperūt ad eadē pignora restituēda sine vsurarū exactōne eccīastica districtōne ɔpellas. Idē i ɔci. lateraū.

Quia in omnibȝ fere locis ita crimē vsurarū inualuit ut multi alijs negocij9 ptermissis quasi licite vsuras exerceant et qualiter utriusqȝ testamēti pagina ɔdēnentur nequaq̄ attēdāt. ideoqȝ ɔstituim9 ut vsurarij maifesti nec ad ɔmunionē admittātur altaris nec xp̄ianā si in hoc peccato decesserint accipiāt sepulturā s3 nec oblacōes eoꝝ quisquā accipiat. qui aūt accepit vel xp̄iane tradiderit sepulture et que accepit reddē ɔpellatur et donec ad arbitriū epi sui satisfaciat ab officij sui maneat execucōe suspēsus. Idē spanormitano archiepo.

Super eo vero et ɔ. rn̄demus q̄ cū vsurarū crimē utriusqȝ. t. pagina detestetur sup hoc dispēsacōnem aliquā posse fieri nō videmus. quia cum scriptura sacra p hibeat p alterius vita mētiri multo magis phibendus est quis ne etiam p redimēda vita captiui vsurarū crimine inuoluatur. Idē salermitano archiepo.

Cum tu manifestos vsurarios iuxta decretuz nostruz qd̄ nup i ɔcilio pmulgatū est ɔmunione altaris et ecciastica pcepis sepultura priuādos donec reddāt qd̄ tā praue recepant. quidā eoꝝ ad excusandas excusacōnes in pccis impudēter affirmāt illas dūtaxat vsuras restituendas q̄ sūt post interdictū nr̄m recepte. et ɔ. Sup hijs. f. t. r. q̄ siue ante siue post interdictum nostrum vsuras extorserint cogendi sunt per penam quā statuimus in cōcilio eas hijs a quibȝ extorserunt vel eorum heredibȝ restituere vel hijs nō supstitibȝ paupibȝ erogare dūmodo i facultatibȝ habeāt vnde ipis possint restituere cū iuxta verbum beati augustini

non remittatur peccatum nisi restituatur ablatum. Illi autem qui non habent in facultatibus unde usuras valeant restituere non debent ulla pena mulctari cum eos nota paupertas evidenter excuset. possessiones vero que de usuris comparate sunt debent vendi et ipsarum precia hiis a quibus usure sunt extorte restitui ut sic non solum a pena sed etiam a peccato possint quod per usurarum extorsionem incurrerant liberari. Idem

Ianuensi archiepiscopo.

In civitate tua dicis sepe contingere quod cum quidam piper seu cinamomum seu alias merces comparant que tunc ultra quinque libras non valent et promittunt se illis a quibus illas merces acceperunt sex libras statuto termino soluturos. Licet autem contractus huiusmodi ex forma non possit censeri nomine usurarum nichilominus tamen venditores peccatum incurrunt nisi dubium sit merces illas plus minusve solucionis tempore valituras et ideo cives tui saluti sue bene consulerent si a tali contractu cessarent cum cogitationes hominum omnipotenti deo nequeunt occultari. Idem.

Preterea parrochianis tuis usuras recipere interdicas quod si parere contempserint si clerici sint eos ab officio beneficioque suspendas. si laici usque ad dignam satisfactionem ipsos vinculo excommunicationis astringas. Idem abbati et fratribus sancti laur.

Conquestus est nobis. c. clericus et J. dis. v. m. si terram ipsam titulo pignoris detinentis et de fructibus eius sortem recepistis predictam terram clerico memorato reddatis nisi terra ipsa de feudo sit monasterii vestri. Idem epo placentin.

Tua nos duxit. F. consulendos quid sit de usurariorum filiis observandum qui eis in crimine usurarum defunctis succedunt aut de extraneis ad quos bona usurariorum asseris devoluta. Tue igitur questioni litteris presentibus respondemus quod filii ad restituendas usuras ea sunt districtione cogendi qua parentes si viverent cogerentur idipsum etiam contra heredes extraneos credimus exercendum. Urbanus .iii.

Consuluit nos tua devotio an ille in iudicio animarum quasi usurarius debeat iudicari qui non alias mutuo traditurus est eo proposito mutuam pecuniam credit ut licet omni conventione cessante plus tamen sorte recipiat. et utrum eodem reatu criminis involvatur qui ut vulgo dicitur non aliter parabolam iuramenti concedit donec quamvis sine exactione emolumentum aliquod inde percipiat. et an negociator pena consimili debeat condempnari qui merces suas longe maiori precio distrahit si ad solucionem faciendam prolixioris temporis dilacio prorogetur quam si ei incontinenti precium persolvatur. Verum quia quid in hiis casibus tenendum sit. ex evangelio luce manifeste cognoscitur in quo dicitur date mutuum nichil inde sperantes huiusmodi homines pro intentione lucri quam habent cum omnis usura et superhabundantia prohibeatur in lege iudicandi sunt male agere et ad ea que taliter sunt accepta restituenda in animarum iudicio efficaciter inducendi. Innoc. .iiii. prelatis in regno francie constitutis.

Quamquam periculosum et tis. J. m. q. manifestos usurarios maxime quos usuris publice renunciasse constiterit cum aliquis eos convenerit de usuris nullius permittatis appellacionis subterfugio se tueri. Idem

narbonen. archiepo.

Post mirabilem et J. iudeos ad remittendas xpianis usuras per principes et potestates compelli precipimus seculares. et donec eis remiserint ab universis xpi fidelibus tam in mercimoniis quam in aliis per excommunicationis sententiam eis iubemus communionem omnimodam denegari. Idem

mutinensi episcopo.

Tuas dudum recepimus questiones quod quidam usurarii eos quibus dant pecuniam ad usuram prestare faciunt iuramentum quod usuras non repetent et super hiis quas solverint nullam moveant questionem. Nos igitur respondemus ut usurarios ipsos mo. p. p. ce. ec. ap. re. compellas an usurarum solucionem ab earum exactione desistere vel restituere ipsas postquam fuerint persolute ne de dolo et fraude contingat eos commodum reportare. Idem.

Quia frustra legis auxilium invocat qui committit in legem statuimus ut si quis usurarius a nobis litteras impetraverit super restituendis usuris vel fructibus computandis in sortem non prius ipse restitueit

De usuris

vsuras quas ab alijs noscitur recepisse. aucte litteraz ipsarum nullatenus audiatur. Idem.

Altbisiodorensi epo.

Cum in diocesi tua sint quam plurimi vsurarij de quibus minime dubitatur quin sint vsurarij maifesti otra quos propter timore potentu qui tuetur eos dem nullus accusator apparet nec idem sunt p sententia condemnati. f.t.t.r. q licet otra eos no appareat accusator si tn alijs argumetis illos ostiterit esse vsurarios manifestos in eos pena in lateranen. cocilio otra vsurarios edita libe poteris exercere. Idem.

Salubriter et j. sane generu ad fruct9 possessione q sibi a socero sunt p numerata dote pignori obligate oputa dos in sorte no credimus, copellendu cum frequeter dotis fructus no sufficiat ad onera matrimonij supportada. Idem.

Episcopo bononiensi.

Michael laicus suaz nob querimoniaz destinauit q. m. et qda alij bonon. ciues multa extorsert ab eo et a patre suo cuius heres extitit nomine vsurarum et j. Attetius, p vsurus ne aucte nra in negocio pcedas eode nisi dictus oqueresi restitueit vel adhuc restituat si quas aliqn ipse vel pater eius extorsit vsuras. Idem in concilio generali.

Quanto amplius xpiana religio ab exactone opescitur vsuraru tato grauius sup hijs iudeorum pfidia insolescit ita q breui tpe xpianoz exhauriut facultates. volentes igitur in hac pte p spice xpianis ne a iudeis immamiter aggrauetur sinodali decreto statuimus ut si de cetero quocunq ptextu iudei a xpianis graues immoderatasve vsuras extorserint xpianoru eis pticipiu subtrahatur donec de immoderato grauamie satisfecerint opetenter. vn xpiani si op9 fueit p ce. ec. ap. pos. copellantur ab eorum omercijs abstinere. principib9 aut iniungim9 ut propter hec no sint xpianis infesti sed potius a tato grauamine studeant cohibe iudeos. Hac eade pena iudeos decreuimus opelledos ad satisfacien du eccijs p decimis et oblacoib9 debitis quas a xpianis de domibus et possessionib9 alijs pcipe osueuerat anteq ad iudeos quocuq titulo deuenissent ut sic eccie oseruentur indemnes. Gregorius nonus fratri R.

Nauiganti vel eunti ad nundinas certa mutuas pecunie quatitate p eo q suscipit in se periculu recepturus aliquid vltra sorte vsurarius e cesendus. Ille q qui dat. x. solidos ut alio tpe tot ide sibi grani vini

vel olei mensure reddatur q licet tuc plus valeant utru plus vel minus solucois tpe fuerit valiture verisiliter dubitatur. no debet ex h vsurarius reputari. Roe hui9 dubij etia excusatur q pannos granu vinum oleu vel alias merces vedit ut amplius q tuc valeat in certo termio recipiat p eisdez. si tn ea tpe otractus vediturus no fuerat.

De crimine falsi.

Falsidicus. te Aug. Iftis trib9 psonis est obnoxius, pmu deo cuius pntia otepnit. deinde iudici que metiedo fallit. postremo innoceti que falso testimonio ledit. uterq reus est et q veritate occultat et qui medaciu dicit quia ille p desse non vult et iste nocere desiderat. Lucius. iij. wigorien. epo.

Sup eo q sententia aucte lraz falsaru lata noluisti execucoi madare. t. p. comendamus. mandates ut qtiens aliqua scpta sb noie nostro destinata redarguenda videris falsitate nulla eis adhibeas fide et q p ipas madatu fuerit no obs ues s cu q pntauerit retineri facias dilige ter. Urbanus tercius.

Ad audietia nram te significate puenit q cu quosda clericos qui falsauerat sigillu regis fracoz carcerali custodie macipaueris et j. f.t.t.r. nec eis mebru auferri nec pena infligi facias corpale p qua periculu possint mortis incurre s eis a suis ordinib9 degradatis in signu maleficij caractere alique impmi facias quo inter alios ognoscatur. et pnuncia ipaz eos abiurae opelles abire pmittas. Innoce. iij.

Dura sepe mandata et j. statuimus et sub excoicacois pena et suspesionis ordinis a bnficij districtius inhibemus ne quis apud se. ap. lras nras nisi a nob vel de manibus illoz recipiat q de madato nro ad illo sut officiu deputati. Si vero psona tate aucte. extiterit ut ipm doceat p nunciu lras nras recipe nunciu ad cancellaria nram vel ad nos ipos mittat idoneu p que lras ap. iuxta forma scriptam recipiat. Si quis aute in hac pte madati nri trasgressor extiterit. si laicus fuerit excoicacoi subiaceat. si clericus officij et bnficij suspesione danetur et j. Adicientes statuimus ut gnale excoicacois sententiam pmulgetis qua p singulas prochias faciatis frequetius innouari. q si quis falsas lras se hre ognoscit infra. xx. dies lras illas aut destruat aut resignet si pena excoicacois voluerit euade qua nisi forsan i mortis articulo sine speciali madato nro a quoq nolumus relaxari nec etiam si psupta fueit otra h absolucio quicq habeat firmitatis. Idem arepo et canonicis me

Licet ad regi- diolan. men et j. ut aut varietates falsitatis circa nostras lras dephedere valeatis eas vob

pñtibus lr̃is duximus expri mẽdas. Prima species falsita tis hec est ut falsa bulla falsis litteris apponatur. Secũda ubi filum de vera bulla extrahatur ex toto et p aliud filũ immissuz falsis lr̃is inseratur. Tercia ut filũ ab ea pte in qua carta pli catur incisũ cũ vera bulla falsis lr̃is immittatur sub eadẽ pli catura cũ filo similis canapis restauratũ. Quarta cũ a supe riori pte bulle altera ps fili sb plũbo rescinditur et p idẽ filũ lr̃is falsis inserta recluditur infra plũbũ. Quinta cum lr̃is bullatis redditis i eis aliq̃d p rasuram tenuem immutatur Sexta cũ scriptura lr̃arũ q̃bꝫ fuerat apposita vera bulla cum aqua vel vino vm̃isalit' aboli ta vel deleta eadẽ carta cũ calce et alijs iuxta ↄsuetũ artificiuz dealbata de nouo rescribitur Septima cum carte cui fuerat apposita vera bulla totaliter abolite vel abrase alia subtilis sima carta eiusdẽ q̃ntitatis scp̃ ta cũ tenacissimo glutino cõ iũgitur. Eos eẽ a crĩine falsi tatis nõ reputamꝰ immunes qui contra constitucõnẽ nr̃am scienter lr̃as non de nostra vel bullatoris nr̃i manu recipiunt Illos q̃ꝫ qui accedẽtes ad bul lã falsas lr̃as caute piciũt ut de vera bulla cũ alijs sigillẽt' Sꝫ h due species falsitatis nõ pñt facile ↄphẽdi nisi vel i mo do dictaminis vel i forma scp̃ ture vel q̃litate carte falsitas ↄgnoscatur. In ceteris autem diligens indagator falsitatẽ poterit intueri vel in adiũctõe filoꝝ vel in collacõne bulle vl'

motione vel obtusione p̃sertĩ si bulla nõ sit equalis ꝫ alicubi magis tumida et alibi magis depressa. Idẽ attinacẽ. epo.

Quam grauj pene subia ceat. et ꝫ. nos vero lr̃as que tibi sub nr̃o noĩe pñtate fuerunt diligẽtius intuẽtes in eis tam i ↄtinẽtia q̃ꝫ in dicta mine dep̃hẽdimus falsitatem ac in ꝫ fuimus admirati q̃ tu tales lr̃as a nobis credide ras emanasse cũ scire debeas ap. se. ↄsuetudinẽ in suis lr̃is hãc tenẽ ut p̃riarchas archi ep̃os ep̃os fratres. ceteros aũt reges principes vel alios cuiuscũqꝫ ordinis filios i nr̃is lr̃is appellemꝰ. et cũ vni tm̃ p̃so ne nr̃e lr̃e dirigũtur nũq̃ꝫ ei lo q̃mur i plurali ut vos siue ve ster et hijs silia in ipis lr̃is ap ponamus. i falsis aũt tibi lr̃is pñtatis in salutacõe. dilecto in xp̃o filio vocabaris cũ i lr̃is quas aliq̃n tibi trãsmisimus te vidẽ poteris a nob fratrez venerabilẽ appellatum ꝓpter q̃d sic lr̃as ap. studeas intuẽ tã i bulla filo ꝗ carta q̃ꝫ i stilo q̃ veras p falsis vel falsas p ve ris modo aliquo nõ admittas

Ad falsarioꝝ ↄfun. Idẽ.

Ad falsarioꝝ ↄfundẽdã maliciã et ꝫ. de ↄñi fratrũ nr̃oꝝ ↄsilio duximus statuẽdũ ut si qui lr̃is nr̃is uti voluerit eas p̃mo diligẽter examinent q̃m si falsis lr̃is se vsos dixerint ignorãter eo rũ sera pnĩa euitare nequibit penas inferius ãnotatas. Nos eni oẽs falsarios lr̃aꝝ nr̃a rũ qui p se vel alios viciũ falsi tatis exercẽt cũ factoribꝫ et defensoribꝫ suis anathematis

vinculo decernimus innoda tos statuentes ut clerici q̃ fal sarij fuerit dep̃hensi omnibus officijs et beneficijs ecclasti cis ꝑpetuo sint priuati ita q̃ q̃ p se falsitatis viciũ exercuerit postquã p ecclasticũ iudicem fuerint degradati seculari po testati tradãtur scd̃m ↄstituti ones legitimas puniendi per quã et laici qui fuerit de falsi tate ↄuicti legitime puniãtur

Qui vero sub nomine nr̃o lr̃is falsis vtuntur. si clerici fu erint officijs ꝗ beneficijs eccl asticis spoliantur. si laici tam diu maneãt excõicacõni sub iecti donec satisfaciãt ↄpeten ter. ita tñ ut i istis et i illis ma licia grauius q̃ꝫ negligentia puniatur. q̃d et de hijs qui fal sas lr̃as impetrant statuimus

Hobseruãdum. Idem.

Accedens et ꝫ. f. t. M. q. si lr̃e ap. i q̃bꝫ falsitas fuerit dep̃ hẽsa de simplici iusticia formã habeant cũ p̃sumi non debeat q̃ p talibꝫ lr̃is que pñt facile obtineri fraudẽ quis ↄmiserit falsitatis nec lr̃is vsus ẽ post q̃ eas falsas esse ↄgnouit tu ei officiũ bñficiũqꝫ restituens ipsum super hoc vlterius non

Emolestes. Idem.

Ex ↄscientia et ꝫ. verum lr̃as ipas que redargute fue rant falsitatis diligẽtius in tuẽtes nullum in eis falsitatis signũ vel suspicõis inuenimus nisi paucaꝝ lr̃arũ rasuras que nequaq̃ꝫ sapiẽtis animũ in du bitacõnẽ ꝑtere debuerũt. vñ si vobis ↄstiterit p̃dictum. R. obligasse se sub periculo cau

se q̃ lr̃as illas falsas esse ꝓba ret cũ quilibet ad renũciãduz iuri suo liberã habeat faculta tẽ ipsi. R. sup dcã eccĩa silẽtiũ imponatis.

Ex pnĩtẽnali theodori.

In tabulis vel codici bus ã alijs sorte fur ta nõ sũt req̃rẽda vl' diuinationes aliq̃s in aliq̃bꝫ rebꝫ quis obseruare p̃sumat qui aũt ↄtra fecerit. xl. dies pe niteat. Lex. iij. grãdeñ. pri.

Ex tuarũ tenore archi. lr̃aꝝ accepimus q̃. v. p̃sbr cũ quodã infami ad p̃ua tũ locũ accessit nõ ea intẽcõe ut vocaret demoniũ ꝫ ut inspe ctõne astralabij cuiusdã fur tũ eccĩe posset recupare. verũ licet ꝫ ex bono zelo et simpli citate se fecisse ꝓponat id tam̃ grauissimũ fuit et nõ modicaz inde maculã peccati ↄtraxit et ꝫ. m. q. talẽ ei p expiacõe illi us delicti penã imponas q̃ p annũ et amplius si tibi visum fuerit eũ ab altaris ministerio p̃cipias abstinere et extũc li beruz sit ei exercere officium sacerdotis. Honorius tercius capitulo luceñ.

Ecclesia vestra ep̃o desti tuta vos ↄuenientes in vnuz ut de futuri tractaretis electõe pontificis vnũ elegistis ex vo bis p sortẽ qui tres aũct. vi̾a elegit p quos vice oĩm lucañ. prouidẽtur eccĩe de pastore quorum duo terciũ magistrũ . R. scilicet elegerũt q̃d expsse licebat eisdẽ s̾m traditam a vobis omnibus potestatez. ꝓcuratoribus igitur vestris

ideo dicit hic q̄ eis licebat sc̄d̄m traditā ꝛc̄. et h̄ ar. nō valet. capitulū p̄t aliquē eligē vnū de se. s̄ȝ isti quibus data est simpliciter eligēdi p̄tās fungūtur vice cap̄li ergo p̄nt eligē vnū de se. cap̄lm enī eligit iure cōmuni siue ordinario. s̄ȝ isti nō eligūt iure cōmuni sed potestate sibi ɔcessa p cap̄lm. h̄. ɔquē enī p̄tinet ɔfirmacō et examinatio, ꝓcessus ꝛ ꝑsone. s. de elec. nichil

a Examinato. et merito. ad est. et. c. cū nob̄. et. c. venerabilē. et. s. de trāsla. c. ul. s. de h̄ret. cū ex iniuncto. in fi.

b Ad grām. h̄ ideo dicit quia de iure debuit cassari. s̄ȝ ip̄m de grā ɔfirma

c In electōib⁹. uit. per hoc q̄ dicit in electiombus videtur q̄ in alijs vsum sortis non reprobet. ar. xxv. di. qualis. et. ff. de iudic. cū p̄tor. ff. de testi. ex eo. et. xv. q. iij. de crimīe. p̄terea ī multis casibus vsū sortis admittimus. ff. de iudic. s̄ȝ cū ambo. ff. famil'. h̄rc. si qui sūt. C. cōmu. del'. si duobus. circa p̄n. s̄ȝ quare ꝓhibetur vsus talis ī electōibus nōne mathias sorte electus fuit. xxi. di. cleros. in prin. et sors nō ē aliquid mali. xxvi. q. ij. sors. dicas q̄ lȝ mathias et ionas sorte electi fuissent non tn̄ eorum exemplo eligēdus ē aliquis p sortē. ut. xxvi. q. ij. nō statim. et. c. nō exemplo. q̄ illud factū fuit diuina inspiracōne. sic. xvij. q. vi. dixit. qđ aūt dicitur sors nō est aliq̄d mali verū est cōsiderata in se. sed ex cā ꝓhibetur ut dixi. s. e. c. i. et p̄terea h̄ nō fuit s̄uata sor̄ cōcilij. s. de elec. q̄ ꝓpt'. ut vid̄r ꝓpter dissensiones vēo et lites dirimendas sors admittitur circa iudicia ut dicunt predicte leges. in quo casu potest intelligi. c. illud. sors. sed in electōibus licet ibi sit discordia nō licȝ p iura p̄dicta. benr̄h.

sup h̄ijs in nostra p̄ntia cōstitutis nos tali, examinato ꝓcessu licet nota nō careat. quīmo multa rephensione sit dignū q̄ sors ī talib⁹ interuenit et ꝛ. electōnē celebratā de ip̄o ad grām ɔfirmacōis admittim⁹ sortis vsū ī electōib⁹ ꝑpetua ꝓhibicōne damnantes.

De collusione detegenda.

Reg̃. vniūsis ep̄is de corin.

SCripta. f. v. relegentes agnouim⁹ q̄ h̄ij q̄ ɔtra adrianū ep̄m aliqua dixerāt modo cū eodē in amiciciā ɔuenissent et ꝛ. q̄ vero nunciati facinoris qualitas vos vehemēter impellit ut ea q̄ audiuimus dissimulare nullaten⁹ debeamus p̄ītī cū accusatoēs ꝛ accusatū inter se fecisse grāȝ indicaueitis h̄ necē est subtilius p̄scrutari ne forte nō ex caritate s̄ȝ ex premio eoꝝ sit ɔcordia ɔpata. Jdē.

QRimīa semel audita g̃g̃. indiscussa nullo modo p̄teribat etiā si accusatus cum accusatore in grām redijsset. Alexand. iij. noruicen̄. ep̄o.

AUdiuimus usq̄ȝ adeo clericoꝝ maliciā excreuisse ut interdū inter se collusione facta sup b̄n̄ficijs que possident se sustinent ab alijs

S Cp̄ta. q̄ h̄ij. ar. q̄ plures accusatores p̄nt admitti cōtra vnū sup eodē crimīe. s. de accu. licet. et. ij. q. i. ī p̄mis. et plures ꝓcuratores admittūtur. s. de testi. insup. hic enī admissi fuerūt plures accusatores. et i. c. ī p̄mis. qđ fieri nō debēt imo iudex debet eligē magis idoneū. ff. de accu. si plures.

e Qualitas. de amicicia letatur et nō de modo illo quo ī amiciciā ɔuenerūt et ideo p̄cepit inq̄ri de collusione. vnde dixit quidā sapiēs dcūs iohānes fantasma deus nō est remunerator nominū s̄ȝ aduerbiorū. hoc est dicere non remunerat deus bonū qđ fit s̄ȝ qđ bn̄ fit. vn̄ non remunerat iudeos qui crucifixerūt xp̄m licȝ mors xp̄i bona fuerit q̄ ꝓpter h̄ de penis inferni nos redemit et ideo nō remunerauit eos q̄ nō bene fecerūt deus enī cor interrogat et nō manū. xiiij. q. v. siquidē inuenisti. nec considerat que fiūt sed quo animo fiunt. xv. q. vi. c. i.

f Dissimulare. ꝛ. c. prox. et. c. pn̄l. et ul. p hoc enī cōsentire vid̄r ar. xliij. di. ephesis. in fi. et. lxxxiij. di. error. et. s. de heret. c. ij.

g Gratiā. ar. q̄ nō liceat recedere a litē. vnde nota. q̄ tria sūt genera causaruȝ scȝ ciuilis crimīalis et sp̄ūalis. dupliciter enī p̄t quis a lite recedere p grām et p trāsactōnē. ī cā ciuili qn̄cūq̄ȝ p̄t quis a lite recedere p grām et p trāsactōnē sine aliqua pena vel nō nisi in actōne famosa in q̄ nō licet trāsigē sine iudicis aūcte alias notat' infamia. ff. de h̄ijs q̄ no. infa. furti. ɢ. pactus. In cā vero crimīali an̄ inchoatā litē licitū est desistē p grām. ff. ad turpill'. mulier. et. l. q̄situ. post inchoatā litē nō licet sine iudicis aūcte et sine ɔsensu rei ꝛ fuit suppositus tormēto. C. đ abolic. l. iij. vel si ex h̄ remaneret infamatū s. ut ar. v. q. i. quidaȝ. et si destiterit incidit in turpillianā si crimē publicū intēdit. C. ad turpill'. l. i. et fideiussor punitur in q̄titate ꝓmissa ꝛ accusator notatur infamia. et extra ordinarie ꝓ motu iudicis punitur. C. e. l. ij. ff. de custod. et exhi. reo. l. iiij. et. ff. de p̄ua. l. iij. in fi. et. l. si is. si vero p̄uatū extraordinarie punitur. ff. ad turpil. si quis repetere. in fi. ꝓ motu iudicis s̄m canones omne crimē q̄si publicū censetur. vnde p trāsactōnē seu grām a lite recedere nō licȝ ar. hic. et. ꝛ. c. ꝓx. et. c. ul. qđ si fecerint inter se grām vel aliquā collusioēȝ iterū inquiretur de crimine. ut h̄ patet. et. ꝛ. c. ꝓx. et ul. iudex tn̄ si in crimine illo possȝ dispensare p̄stare p̄t aūctē si voluerint inter se graȝ facere ar. v. q. ij. si primates. et. xc. di. c. i. et. c. studendū. in cā sp̄ūali bene licȝ a cā recedē p graȝ p trāsactōnē vero nō ut ꝓprie intelligas trāsactōnē. s. de re. ꝑmu. c. ul. s. de trāsact. sup eo. In cā vero crimīali alias matrimoniali neq̄ȝ p trāsactōnē neq̄ȝ per graȝ seu ɔposicōnē licet discedē. s. de trāsac. c. ul. ergo si aliqui grām faciāt inter se indebito modo iudicis est inquirē ut hic patet p totū. C. de generali. abo. indulgentia. et. l. ij. ubi aūt ex iusta cā vult discedē iudex debet indulgē abolicōnē. ij. q. iij. si quem penituerit. et. ɢ. p̄uaricator. C. de abolic. l. i. et. ij. In causa mixta puta cū agit' ad thori sepacōȝ p̄t qn̄ vult discedere. ar. s. de diuor. ex lr̄is. quia nō solū septies s̄ȝ eē septuagesies ꝛc̄. s. đ iurū'. queadmodū. ala.

molestari ꝛ postea ut q̄stione cedatur et ij dē clerici b̄n̄ficia quiete possideant q̄si nomine trāsactōis soluūt alijs de ip̄is b̄n̄ficijs annuā pensionem ut post mortē eoꝝ in b̄n̄ficijs eoꝝ in b̄n̄ficijs illis sup quib⁹ est collusio facta ius sibi valeant vendicare. vnde tibi. m. q. si quos cleīcos tue iurisdictiōis p collusionē h̄mōi fraudē legitīe tibi ɔstiteīt ɔmisisse eos b̄n̄ficijs sup q̄b⁹ collusuȝ fuerit nō differas ꝑpetuo spoliare. q̄ satis essȝ indignuȝ si fraus et dolus q̄ in p̄iudicium tui iuris et alioruȝ mitūtur cōmittere in eoꝝ nō redūdarēt incomoduȝ et iacturā. Greg. ix. aretinen̄. archiep̄o et fratri ioseph monacho flor̄.

TꝚ tantū clamor qui ascendit ɔtra acherōtium ep̄m inualescit q̄ dissimulare ip̄m vlteri⁹ sine scādalo non valemus nec sine piculo tolerare et ꝛ. Licet aūt se. ap. frequētibus clamoribus excitata inquisicōnē quorūdā excessuū suorū duxerit ɔmittēdā ꝓpter tergiuersacōnes tn̄ ip̄ius ut dicitur eodē cū inquisitorib⁹ et examinatorib⁹ colludente necnō corruptis testib⁹ ꝛ inq̄sitoribus ac examinatoribus

b Caritate. si ēnī ex caritate hoc facerēt accusatores possent tolerari s̄ȝ ex p̄mio nō ut h̄ dicit. et ꝛ. c. ꝓx. h̄.

P Rimma. gregori⁹. gregorius iste sc̄d̄us fuit vel tercius forte. et loquitur de primo.

k Preteribat. q̄ vnīcūq̄ȝ crimīa claruerint puniēnda sūt. xxiiij. q. iij. ecce. et. s. c. ꝓx. et. lxxxvi. di. si quid. et. ij. q. iij. ɢ. notandū.

A Udiuim⁹. collusiōe. collusio ē inter actorē et reū latēs et frauduleta ɔuēcō. colludiū enī nō debet remanere impunitū. ij. q. iij. si quem penituerit.

l Constitui nō p̄t sine aūcte ep̄i. vn̄ vitā

m Pensionē. hec pēsio cōtandū eius qui soluit non excēdat etiā si p collusionē facta nō fuerit. s. de trāsac. de cetero. et est si. s. de pac. cum clerici. h̄.

n Spoliare. ꝑ talē collusionē p̄iudiciū fit huic ep̄o q̄ sic p̄cluditur via sup ordinacōne eccīe sue ut hic dicitur. vn̄ nō tenet eo absente facta et si sn̄ia lata fuissȝ. ff. de re iudi. de vno quoq̄ȝ. et. ff. de collu. cū nō iusto. et. l. ul. vnde merito spoliandi sūt illis ecclesijs ꝓpter dolū ꝛ fraudē taliter ꝑpetratā. dolus taliter impunitus remanere nō debet ne malicia sit illis lucrosa. ff. de dolo. l. i. in p̄n. et. l. ne ex dolo. nec ēst equū quēquā suū dolū releuare. ff. ꝓ socio. verū. ɢ. tēpus. et. ff. de reg'. iur'. nō fraudātur. in fi. xvi. q. i. legi. et ex eo q̄ deliquerūt nō debent esse melioris ɔdicōis. ff. de do. inter vi. et vx. l. iij. ɢ. ij. et. ff. de furt'. itaq̄ȝ fullo. ɢ. s̄ȝ nemo. ff. qđ vi aut clā. huius.

o Ꝛ tantū. dissimulare. sic. s. e. c. i.

p Scādalo. tūc vere debet p̄latus inquirē de excessib⁹ subditorū cū p famā q̄ scādaluȝ generat ad ip̄sum puenerit. s. de accu. qualiter. et. lxxxvi. di. si q̄d.

q Periculo. quātū ad exēplū quia qđ agitur a p̄latis facile trahitur a subditis in exemplum. s. de voto. magne. et. xvi. q. iij. precipue. vel quo ad dilapidacōnem si in hoc laborabat. h̄.

r Tergiuersacō e. tergiuersari est in vniuersū ab accusacōe desistē ut. ij. q. iij. ɢ. notādū. vn̄ p̄t exponi tergiuersacōes. id est versucias siue calliditates đ q̄b⁹ induxit inq̄sitores ut desisterēt ab inq̄sicōe.

a Colludēte. de colludio puniri debet pena legib⁹ cōstituta. ij. q. iij. si quē penituerit. et nichilominus inquiretur iterū de crimibus illis ut hic dicitur. et. s. e. c. i. omnes enī calūniosi ꝓ qualitate ɔmissi criminis extra ordinem puniūtur. ff. ad turpill'. l. et in p̄uatis. ut si priuatū sit crimē officio iudicis culpa eius coherc̄etur. ff. e. si quis. ɢ. ul. ff. de p̄uari. l. ij. sive ro publicū infamis efficitur. ff. e. si is. et. C. ad turpil. l. ij. ad similitudineȝ istorū videtur q̄ iste essȝ puniendus licet nō dicatur p̄uaricator seu calūniator ꝓprie quia nō licȝ taliter corrūpe iudicem aut etiā testes. s. e. c. ꝓx. si de h̄ cōstiterit tā ille q̄ examinatores siue inquisitores ꝛ testes puniri possent officio iudicis extraordinaria pena tn̄ nō dicit q̄ puniatur s̄ȝ iterū inquiratur de h̄ijs et alijs ut in fi. puniatur. h̄.

supradictis nō solum p̄dicti excessus remāserūt hactenus incorrecti. verū etiā peiora prioribus ɔmittere non expauit et ꝛ. dis. v. m. q. si de h̄mōi collusione ac corrupcōne ɔstiterit ex integro sup p̄missis ꝛ alijs alioquin sup nouis dūtaxat inq̄ratis q̄ videritis inq̄rēda.

De delictis puerorum.

Gregorius.

PUeris grādiusculis peccāta nolūt attribuē quidā nisi ab annis. xiiij. cum pubescere ceperint qđ merito crederemus si nulla essent peccata nisi que mēbris genitalibus admittūtur. quis vero audeat affirmare furta mēdacia et piuria non esse pecca at h̄ijs plena est puerilis etas q̄uis in eis nō ita ut ī maiorib⁹ puniēnda videantur. Alexander. iij. ermonen̄. ep̄o.

DEferente nobis. h. intelleximus q̄ cū filius eius decē īnis cū alijs pueris sagittaret quidā nepos eiusdē. h. sagitta pcussus interijt qđ idē fili⁹ eius cū inter alios ludēt fortuito casu dicitur pegisse. ꝓpt' qđ abbas sancti remigij a p̄fato. h. s̄m ɔsuetudinē illius terre. c. solidos instātius requirebat et ꝛ. vnde quoniam in pueris relinqui solet multū

b Nouis. bn̄ dicit sup nouis quia de delicto vnius hoīs sepius queri nō debet. ff. nau. cau. sta. licȝ. in fi. et. s. de accu. de h̄ijs. et. c. licet. quia crimīa semel dimissa iterū in vlcōnē venire nō patimur. xiiij. q. iiij. si illic. et de pe. di. iiij. diuina clemētia. et. ij. q. i. ɢ. ꝓhibētur. et. ɢ. ab alio delatum.

P Ueris. grādiusculi. i. dolicapacibus videlicȝ. vij. an. tales enī et mentiri ꝛ verū dicere et cōfiteri ꝛ negare p̄nt ut dicit aug'. in ep̄la ad renatū ep̄m ut habetur in glo. aug'. sup. c. de cō. di. iiij. paruuli.

d Pubescē. an̄ enī pub̄tatē que in anno. xiiij. solet euenire nō p̄sumitur de quoq̄ȝ nisi etiā malicia suppleat etatem. s. de despō. impu. de illis. et. c. ul.

e Peccata nō esse. quasi diceret nullus. cū iuramentū pupilli valeat. ff. de li. cā. l. ul. g̃ p̄t peierare. Jtē p̄t ɔmittere furtū cū est dolicapax. ff. đ fur. impuberē. ar. ɔtra. ff. de iur'. iur'. qui iurasse. s̄ȝ ibi non fuit dolicapax. tenentur ergo tales pueri ex delictis. C. si aduer. delic. l. i. et. C. de pen̄. impunitas. ar. ɔtra de cō. di. iiij. eos. et. C. de fal. mo. l. i. et. ff. de edil'. edic. cū aūt. ɢ. excipitur. sed hoc intellige cū non sūt dolicapaces vel quo ad minorē penā.

f Nō ita. sic ergo rōe etatis mitius agitur. ff. de minor'. auxiliū. ɢ. etiā. et. l. si ex cā iudicati. Jtē nota q̄ omne delictū cadit in puerū p̄ter delictū carnis. ff. ad sill'. l. i. ɢ. impubēs. et. l. excipiūt. ar. ɔtra. ꝛ. c. ꝓx. sed ibi soluitur.

D Eferente. requirebat. vnde dcūs. h. ad sedē ap̄licā appellauit

h Inultum. xv. q. i. illud. sed illud intellige de eo qui non est dolicapax. vel expone multū id nō pfecte ultū. ut. s. c. ꝓx. ff. de minor'. auxiliū. ɢ. i. et. l. si ex cā. ɢ. ij. et. C. de penis. impunitas. C. si adū. delic. l. i. et. ij. ff. de dā. infec. dām. ɢ. si pupillus. et. xxi. q. i. si quis cuiuslibet. verū tn̄ nō punitur. s̄ȝ vnde hoc q̄ nō punitur ꝓpter talem excessuȝ. nō dicit q̄ nō punitur s̄m iura maxime cū daret opam illicite rei ꝛ essȝ. x. ānoꝝ. s̄ȝ dicit q̄ ꝓpter illā cōsuetudinē pecuniā illā ꝓ tp̄ali pena nō exigat si erat infra. xiiij. an. cū ille puer nichil habeat. et pater ꝓ filio nō est cōueniēdus. C. ne filius ꝓ patre. l. i. nec dn̄s ꝓ seruo. ff. de peculio licet. ɢ. ex furtiua. maxime racōne etatis et quia delictū extrauenit non ex animo licet in culpa fuerit et ideo noxam nō ɔmisit. vnde habet in integrū restitucōnem si voluerit. C. si aduer. delic. l. i. et pater etiaȝ eius noīe petere possȝ si pecuniaria pena ei essȝ imposita. ff. de minor'. pater ꝓ filio. i. s̄m. irregularis tn̄ fuit effectus et pena sp̄ūali debet puniri siue canonica ex eo q̄ dicit ꝓ tp̄ali pena. mitius tamen ꝓpter etatem. s. c. prox.

i Quatuordecimū annū. ex h̄ videtur q̄ si fuissȝ supra. xiiij. an. q̄ abbas possȝ illā penaȝ exigē forte q̄ hēbat ibi tp̄alē iurisdictōȝ et p̄t sumi ar. ex hoc q̄ ab ep̄o habente regalia a p̄ncipe ꝓ regalibus illis appellādū sit ad dn̄m ꝑpam et nō ad p̄ncipē qđ veruȝ est nisi cōsuetudo aut p̄uilegiū ɔtrariū inducat. ꝛ. de a p. romana. ɢ. debet. vel forte abbas hoc habuit ex ɔsuetudine iam p̄scripta ut ꝓ homicidio penam pecuniariā exigat ar. ɔtra. ꝛ. de penis. licet. s̄ȝ illđ ibi etiā soluitur.

qđ ī alijs p̄fectōris etatis humane leges dicūt seueri⁹ corrigendū. m. q. si ɔstiterit filiū p̄dicti. h. infra. xiiij. etatis sue annū eūdē excessum ɔmisisse memoratū abbatē moneas et ɔpellas ut ab eodē. h. p̄dictos. c. solidos ꝓpter vllā ɔsuetudinē nō exigat. nec ab ip̄o ꝓ temporali pena requirat.

De clerico venatore.

Ex ɔcilio arelaten̄.

EPiscopū p̄sbrm aut diaconū canes aut accipitres aut h̄mōi ad venandū habere nō licet. qđ si quis taliū ꝑsonarū in hac voluptate sepius detētus fuerit. si ep̄s est tribus mēsib⁹ a cōmunioē. si p̄sbr duob⁹ si diaconus ab oī officio suspēdat'. Ex eođ.

OMnibus seruis dei venacōes et siluaticas vagationes cū canib⁹ et accipitres ā falcones interdicim⁹.

De clerico percussore.

Ex ɔcil'. agathen̄.

SJ q̄s ī aliquo g̃du sacro pcussor extiterit corripiatur a crimine. et si nō emēdauerit deponatur. Gregorius caretinen̄. ep̄o.

PReterea quoniaȝ mulierē ꝓpter delictum suū ɔtra ordinē sacerdotij cedi crudeliter fustibus deputasti quam

E Piscopū. nō licȝ. s. ne cle. vl' mo. c. i. xxxiiij. di. q̄rūdā. lxxxvi. di. an putatis. et. s. de cē. cū ap̄ls. et. ꝛ. c. ꝓx.

l Voluptate. g̃ vid̄r q̄ cā nēcitatis vel recreacōnis licitū sit q̄ possȝ ɔcedi alijs clericis excepto ep̄o cui omnino nō licet. xxxiiij. di. c. i. dūmodo clamorosam venacōnēȝ euitēt. lxxxvi. di. an putatis. et nō sepius ut h̄ dicit ne in ɔsuetudinē pducatur. q̄dā enī venacō d̄r oppressiua hominuȝ. et h̄ omnino illicita ē. vi. di. ɢ. is ita. et est adulatoria q̄ fit p vba et h̄ ē illicita. lxxxvi. di. qui venatoribus. et. xlvi. di. sunt nonnulli. et. vi. q. i. sunt plurimi. ꝛ est arenaria q̄ fit in arena ꝛ mala. iij. q. vij. ɢ. tria. saltuosa ꝛ damorosa licita ē laicis de qua d̄r in. c. an putatis. quia clēicis omnino nō licet talis venacō s̄ȝ quieta ut dictū ē cā nēcitatis vel recreacōis ep̄o p̄sbitero diacono vel subdiacono qui cū diacono eodē gaudet p̄uilegio. ut. s. de ser. nō or. miramur. ex toto ꝓhibetur q̄ de illis sit h̄ tm̄ ꝓhibicō.

m Officio. plus punit' hic minor q̄ maior qđ ē ɔtra illud. xl. di. hō xp̄ianus. et. xix. di. nulli. so. pl⁹ punitur h̄ ep̄s ꝛ p̄sbr q̄ diaconus. maior enim reputatur in ep̄o ista pena vel p̄sbitero q̄ suspēsio ab omni officio in diacono ꝓpter maius scandalū. et magis imputatur illa pena ep̄o vel p̄sbro q̄ suspēsio a b̄n̄ficio in diacono vel subdiacono. ex ꝑsona enī ɔsideratur iniuria. insti. de iniur'. ɢ. atrox. sic ꝛ pena ex ꝑsona iudicatur parua vel magna. h̄.

O Mnib⁹. seruis. id ē clericis qui specialiter dicūtur serui dei qui in sortē dn̄i ad eius obsequiū specialiter sunt assumpti. s. de preben. cum sc̄d̄m apostolum. et. xxi. di. cleros et clericos.

S J quis. extiterit. tales enī pcussores esse nō debent. xlv. di. c. i. et. c. ep̄m. ubi isti in sacro ordine cōstituti pcussores ēe ꝓhibētur et quasi p totū. et. lxxxvi. di. nō licet. et ī aut'. de san. epis. ɢ. s̄ȝ neq̄ȝ. colla. iij. quā hēs. C. de epis. et cle. aut'. sed neq̄ȝ.

p Emendauerit. g̃ si se emēdauerit nō deponitur. sic. xxxv. di. c. i. et est ar. q̄ qđlibet mortale semel ɔmissum sufficit ad dānacōnē ar. di. e. c. i. et. ul. et intellige de eo qui in vsu habuit pcutere in ludo noxio qui nō caret culpa. ff. ad. l. acquil'. nā ludus. alioquin crimē pcussionis semel ɔmissuȝ nō sufficit ad deposicōȝ ut h̄ patet ita tn̄ q̄ ex tali pcussione nō ꝓcedatur ad enormē lesionē quia sic deponeretur. lv. di. si euāgelica. et. ꝛ. c. prox. ar.

P Reterea. crudeliter. qđ facere nō debuit sed moderate. ar. s. de rapt'. i archiep̄atu. et. xlv. di. cū beatus. et. ff. ad. l. acquil'. p̄ceptoris.

et j. de sen. ex. cum voluntate. et. xxiij. q. v. c. i. versus fi. bernhar.
a Post octo. ex temporis prolixitate psumitur q non ex illa pcussione defuncta sit econuerso ex temporis breuitate cōtrarium psumitur. l. di. si qua femina. si enim occasionem mortis dedisset in ppetuū deberet abstinere. s. de homici. de cetero. et. l. di. studeat. et ē hoc cōtra bar. qui dixit in c. studeat. illū psbiterū non teneri de occiso. sed de vulnerato si de casu interijt. r casus ex pcussione pcessit. ff. ad. l. acquil. qui occidit. § ulti. b.

est si ab insania misera cōne dignū si ab iniuria remittendum. C. si quis impa. ma. l. vna. et. xxiij. q. iiij. inter querelas. et. C. de san. epis. si quis in hoc. quare ergo mādat pp q cōpescat cōtra iura pdicta. sed pp a non mādat hic puniri ppriam iniuriā ratiōe psone. sed quatenus cōtingit romanā ecclesiam quā etiam iniuriā remittere non posset. lxiij. di. salomitane. in quo casu loquitur. xxiij. q. iiij. guisillarius. et. c. si is qui. vel potest dici q aliquis bene pt punire iniuriā sibi factā a subdito suo maxime cum nullus habeat supiorem ut hic. et ar. xlv. di. et qui emēdat et pdicta iura loquūtur de benignitate seu de mansuetudine quia nullus tenetur remittere iniuriam sine satisfactōne nisi velit sine rancorem. sic de pe. di. v. c. ul. et. xxiij. q. iiij. si illic. xc. di. si quis contristat. l Terrorē. sic enim pena vnius debz ēe metus alterius. ij. q. vij. qua ppter. et. s. de iudeis. ad liberandā. ubi de h. et. s. de calū. c. ij.

licet exinde cū post octo menses decesserit minime arbitremur fuisse defunctam. tamē q ad ordinē tuū noluisti habere respectū duobus te mensibus ab administracōne missarū statuimus abstinē. Lex. iij. lucē.

Presentiū lator in epo. quodam cōflictu asserit se fuisse. p pte tamē illorū qui violētiā repellebāt in quo lapides ipse pieciat sed aliquem nō pcussit qm nos quia p alios illic aliqui dicūtur occisi a celebracōne missarum p bienniū pcipimus abstinere. mandamus itaq ut si alia nō impedierint decurso hmōi tpis spacio ad suā officij execucōnē admittas. Celestin9. iij.

Continentia lrarū et j. cū p. acolitus cū quibusdā ad resistendū pdombus arma sūpsisset in cōflictu illo tres fuerūt ab alijs vulnerati ad mortē ita tn q illa homicidia neq fcō ei9 neq cōsilio ppetrata fuerūt et j. cōsul. t. t. r. q cū pdictū acolitū ad frugem melioris vite trāsiuisse dicatis poterat ipe ad subdiaconatus ordinē pmoueri et altaris misteriū exercē. De clericis maledicis.

Clemens tercius.

Innotuit nobis r j. q nobis p tuas lras retulisti q J. clericus multis corā astantibus verba quedam in depssionem officij et beneficij nostri ptulit ipm a temeritate sua cōpescas ut pena illius alijs terrorē incutiat ne de ceterocōtra ro. ec. in talia vba prorumpant. Gregorius. ix.

Statuimus ut si quis cōtra deū vel aliquem sanctorum suorum et maxime beatā virginem linguā in blasphemiam publice relaxare psumpserit per episcopū suum pene subdatur inferius annotate. videlicet ut septem diebus dominicis p foribus ecclesie in manifesto dū aguntur missarum solemnia blasphemus existens vltimo illorū die dominico pallium et calciamenta non habeat. ligatus corrigia circa collum. septē q pcedentibus. vi. ferijs in pane et aqua ieiunet ecc̄iam nullatenus ingressurus. quolibet quoq pdictorum dierum tres si poterit alioquī duos reficiat pauperes siue vnum. et si nec ad h eius supperant facultates id in penam aliam cōmutetur cui etiam si renuerit recipere ac pagere penitentiā supradictā ecclesie interdicatur ingressus et in obitu ecclesiastica careat sepultura. Per tpalem preterea potestatem coactōne si necesse fuerit episcopi dioc. adhibita cōtra eam blasphemus si diues fuerit quadraginta solidorū alioquī triginta siue viginti et si ad id non sufficiat quinq solidorū vsualis monete pena mulctetur nullam in hoc misericordiam habiturus. quod etiā inter alia communitatum statuta ponatur.

b Duobus. s. t. px. c. i. si enim pcuteret ut p hoc timeri vellet ab officio suo debet repelli. xlv. di. episcopum. b.

c Presentiū. repellebant. ideo rei licite opā dedisse videtur quia licitum ē se defendē. j. de sen. ex. ex tenore. et violentiam repellere. xxiij. q. iij. fortitudo. et. c. si quis. nō in inferēda. sed vlcisci non licet. xlvi. di. sedicōnarios. de hoc dixi. s. de homicid. significasti.

d Proiecit. vnde dubium videri poterat an fuisset in culpa vel nō. cōtra ar. xxiij. q. ul. c. ul. l. di. si quis viduā. et. s. de cle. pug. in duello. c. ul. sed iste aliquē nō pcussit ut hic dicit et hoc cōstabat intellige alias si dubium esset repelleretur ut dicūt cōtraria pdicta. ar. ad h. ff. de testa. tu. duo sunt. et. ff. de man. te. cū ex pluribus. xxiiij. di. quando. et. c. nullus. et. ij. q. v. omnibus. bernh.

e Abstinere. ad cautelā saltem. et ut clerici tales conflictus euitent. et est ar. q aliquis punitur ex alterius fcō vel culpa.

f Continentia. ad resistendum. qd licet. s. e. c. prox. ubi de hoc. cum suis concord.

g Neq facto. sic. l. di. si quis viduam. et. s. de cle. pug. in duel. c. ul.

h Ad subdiaconatus. et nō vltra. licet ergo dispēsetur cū isto in subdiaconatu nō tamen poterit pmoueri ad superiores ordines. iste enim fuit in culpa assumendo arma quod ei non licuit. xvi. q. iij. porro. et. xxiij. q. ul. c. quicūq. nam lacrime et oracōnes sūt arma clericorū. xxiij. q. viij. cōuenior. etiam contra hostes. s. de voto. ex multa. vñ punitur quia sine dispensacōne nō promouetur etiam fauore religionis cum eo facilius dispensatur. s. de aposta. c. ij.

i Innotuit. in depssionem. et male quia principi nemo maledicere debz. xxiij. q. i. paratus. et nō solū principi detrahi nō debet. imo nec fratribus. vi. q. i. summa. et detrahentem secreto suo hūc psequebar. xxiij. q. iiij. nimium. et. c. qui peccat. et de pe. di. i. homicidiorum. ar. j. de exces. pla. q sit graue.

k A temeritate. id est ptinacia. xi. q. iij. si quis sacerdotū. ar. cōtra qd enim ex temeritate siue calore iracundie fit veniam meretur. ij. q. iij. § notādū. et. c. si quis iratus. C. de iniur. l. ij. et dicit impator si quis putauerit nīa nomina lacescenda si hoc ex leuitate cōtēnēdū

Statuimus. blasphemiam. qui blasphemiam dicit in deum siue in spiritum sanctum neq in hoc seculo neq in futuro remittitur ei. xxv. di. qualis. nisi penituerit et longe grauius ē eternā q tpalem ledere maiestatem. s. de heret. vergētis. sed qui cōtra tpalem maiestatē delinquit punitur. s. e. c. prox. et. vi. q. i. § verum. C. ad. l. iul. ma. l. si quis cum militibus. ergo multo fortius isti puniendi sūt et grauius. q maiora delicta maioribus penis sunt punienda et in delicto equali decet pximas esse penas. in aut. ut fra. fil. colla. ix. versus fi. et quia hic est grauius q in. c. px. punitur grauius quia grauius cōmissū intelligitur. xxiiij. q. i. non afferamus. in fi. sm leges vltio supplicio punitur. in aut. ut non lux. cō. na. colla. vi. § i. sed sm canones olim laicus excōicabatur clericus deponebatur. xxij. q. i. si quis per capillum.

n Ingressurus. q qui peccat i deum peccat in eius ecc̄iam et econuerso. vñ puatur eius ingressu. sic. xij. q. i. de viro. et. xvij. q. iiij. frater. nec debet eis pena remitti q in deū peccāt. lxiij. di. salomitane. et. xxiij. q. iiij. si is qui.

o Facultates. sic. s. de voto. c. ij.

p Cōmutetur. ar. de cōmutacōe pene. lxxxij. di. psbr. et. xxij. q. iiij. innocens. de hoc dixi. s. de voto. c. i. b.

q Potestatem. ar. q vna iurisdictō p aliam iuuatur. x. di. quoniā idem. et. xcvi. di. cū ad verum. et. xvij. di. nec licuit. s. de of. or. quoniam in plerisq. in fi.

r Cōtra eam. id est potestatem. et ita habes hic q si iudex secularis negligit facere iusticiam potest compelli per ecc̄iam. xxiij. q. v. administratores. et. xcvi. di. cū ad verū.

f Monete. idem esset si hoc non fuisset adiectum ut de moneta q in vsu habetur soluatur scdm consuetudinem loci. ff. de l. iij. l. nummis. et. ff. de fun. instruc. cum de lamonis. § asinam. in fi. b.

a Si quis dyaconus. idem est de omnibus alijs j. c. prox. et. xi. q. iij. epus. idē esset si iniuste nisi pus restitutus fuisset. xi.

b Iuste. q. iij. epus. dūmō snia nō sit lata cōtra ordinē iuris q tūc nulla est sentētia. ij. q. vi. § diffinitiua. s. ut lit. nō cōtest. accedens. j.

c Ab ecc̄ia. ar. cōtra. ij. q. v. qua de causa. sed ibi dispensatum fuit. lxiij. di. salomitane.

d Si quis psbiter. degradatus. a suo epo adiūctis sibi alijs in degradatione psbiteri. xv. q. vij. felix. et. c. si autē. sed pone degradatum celebrare nūquid cōficit videtur q sic q ordinē nō amisit. xx. q. iij. eos qui. i. q. i. q quidam. et de conse. di. iiij. ostēditur. xxxij. q. vij. licite. ar. cōtra. l. di. accedens. xi. q. iij. epus. lxxxi. di. dictum. xxiij. q. ulti. clerici. liiij. di. c. ij. R. dixit q talis nō cōficit. potuit enī ecclesia ei auferre illā potestatē quā cōtulit quāuis non posset caracter auferri. sicut nec insignia militi. lau. ala. et. t. dicunt et melius q bene conficit depositus sicut hereticus ar. i. q. i. neq. et. c. q quidam. nec pp a potuit auferre illā vtutē. et h verū credo. vnde talis excōicatur ut j. dr quia facit rē sibi pbibitā.

e Presūpserit. quasi in officio suo ut prius qd non licet. xi. q. iij. si quis eps in cōcilio. et. xxviij. di. psbiterū. in modum enim puati suffragij potest dicē horas suas qd etiā potest laicus. ar. bo. j. de pe. et re. q in te.

f Excōicatum. ipo iure. xi. q. iij. cum excōicato. et intellige de minori.

g Obseruandū est. ut talibus nullus cōicet. alias similiter sūt excōicati minori excōicacōe. xi. q. iij. excōicatos. et nisi destiterint sunt excōicādi j. de sen. ex. q in dubijs. § ij. et j. e. si celebrat. in fi.

De clerico excommunicato ministrante

De clerico excom. ministrante

Ex canone apostolorum.

Si quis eps psbr vel diaconus depositus iuste p certis criminibus ausus fuerit attractare ministeriū sibi dudū cōmissum hic ab ecc̄ia absciudatur. Ex cōcil. anticen.

Si quis psbr aut alius clericus fuerit degradatus ab officio p certis criminibus suspēsus et ipse p cōtemptū et supbiā aliquid de ministerio sibi interdicto agere psūpserit et postea ab epo suo correctus incepta psūpcōne pdurauerit modis omnibus excōicetur. et quicūq cū eo cōicauerit sililr se sciat esse excōicatū. Silr de clericis laicis vel reis excōicatis obseruādū ē q si aliquis ista oia cōtēpserit r epus minime emendare potuerit regis iudicio ad requisicōnē ecc̄ie exilio damnetur.

Alexander. iij. lōdon. epo.

Clerici aūt si qui a suis ā etiā de mādato romani pōtificis ab alienis epis interdicti vel excōicati an absolucōnem dīna officia celebrauerint nisi moniti sine dilacōne redierint ppetue deposicōis sentētiā p ausu tāte temeritatis incurrant. Idē tolet. archiepo.

Latoēs pñtiū intimarūt q tā ipi q multi alij postq interdicti vel excōicati fuerint dīna psūpserit officia celebrare r j. f. t. m. q si. xl. solūmō vel pauciores in hijs deliquisse cōstiterit omnes in ppetuū ab officio sacerdotali deponas. si vero multitudinē magnā in hoc peccasse cōgnoueris eos quos magis cām delicti esse cōstiterit ppetua deposicōe cōdēnes r alios qui nō tm deliquerint ab officio ad tpus suspēdas et omnibus penitentiā sm discretionē tibi a deo datā iniungas. Innocen. iij. herbipolen. caplo.

Illud dñs in beato petro r j. venerabilis. f. n. quondā hildesmen. eps lnia nō solū nō obtēta sed nec etiam postulata ecc̄ia hildesmen. relicta herbipolen. ecc̄iā occupauit. et j. vñ magdeburgen. epo dedimus in mandatis ut cū secm ipm nō posset in ptibus illis non esse notoriū nisi dictus epus infra. xx. dies ab

h Iudicō. ubi enim ecc̄ia p se pficere nō potest inuocandū est auxilium seculare ut hic dicit. s. de of. ord. c. i. quoniam in plerisq. in fi. et. xvij. di. nec licuit. xi. q. i. petimus. et utraq potestas p alteram iuuari debet. s. ti. pxi. c. ij. ubi de hoc. et potest per ecclesiam compelli ut ibi dicitur.

Clerici moniti. ergo videtur q si emēdare se volūt nō deponētur. sed hoc intellige dictū dispensatiue. et ita non contradicit j. c. px. et alia. c. sequentia. et sic ptz q quicūq celebrat excōicatus vel ab officio suspensus priuari debet de iure officio et beneficio et deponi etiam. Sed nūquid epus potest cū talibus dispensare siue legatus de latere dñi pape missus. ar. q legatus possit. quia vicem gerit delegantis et absoluit excōicatos quorū absolutio sedi apostolice reseruatur. s. de of. leg. q translacōnē. et j. de sen. ex. quāuis. et. c. ad eminentiā. dicas ergo q nec epus nec etiā sinodus in hoc dispensare potest. xi. q. iij. si quis eps damnatur. et. c. sequenti. ar. j. de eo qui fur. ordi. re. c. i. et. ij. q. v. qua de causa. nec etiam legatus licet posset absoluere excōicatos et sic solus pp a hic dispensat et h hodie expressum est in duabus decre. innocen. quarti. s. de sen. et re indi. cum eterni. et j. de sen. ex. cū medicinalis. Sed potest queri utrū idem sit in deposito ut solus pp a ipsum restituat. et. h. dicit q solus papa hoc potest. et pbatur. vij. q. i. si quis psbr. tamen cū distinctione si episcopus ipm deposuit tantū cū alijs episcopis a sacerdotio potest eum recipe in inferioribus ordinibus r sic de alijs ordinibus ar. xv. q. viij. qui amiserit. et. c. si quis psbiter. Si vero depositus est ab omnibus ordinibus solus papa ipm restituit. Sed cōtra. ar. habes. xi. q. iij. epus. ibi dicitur q si in secunda sinodo innocens inueniatur non potest esse qd fuerat nisi gradus pmissos recipiat de manu

episcopi. sed illud intelligitur cū iniuste depositus fuit puta per falsos testes vel falsa instrumenta. vnde dicitur ibi si innocēs inueniatur. sed ubi iuste p crimine depositus est solus pp a tales restituit.

k Latores. deponas. ecce pena illorū qui excōicati suspensi vel interdicti dīna officia celebrāt ut dictum est. s. c. px.

l Multitudinē. hic ergo nō parcitur multitudini. ar. contra. l. di. ut constitueretur. et. xliiij. di. cōmessacōnes. ix. q. i. ordinacōnes. et. s. de tempo. ordi. c. ij. ubi de h. et. xxiij. q. iiij. nō potest. et. c. ipsa pietas. i. q. vij. quotiens. sed ista cōtraria locum habent ubi scādalum timetur et multorum strages iacet si seruetur rigor. alias si nō cōtemnatur disciplina ecclesie in populis sed patienter sustineant tunc ferienda est multitudo. xxiij. q. iiij. non potest. in fi. et de pe. di. vi. c. i. in fi. Itē habes hic q ultra. xl. dicuntur multi. sic. s. de testibus. cum causam. et sm has decre. interptamur illam. s. de rep. sedes. illa litera recipit interpretationem. s. de rep. cum in multis. innocen. iiij. et. ff. de testi. l. i. in fi. aliquādo etiā duo dicuntur multi insti. de iur. pso. in fi. ar. aliquando etiā. xxiij. milia pauci dicuntur. xlv. di. disciplina. xxiij. q. iij. q autem. multa igitur et pauca in respectu dñr.

m Magis. hij enim magis peccant et ideo magis puniēdi. lxxxi. di. c. i. et. e. di. tāta. et. xxiij. q. iiij. qui aliorū. et in quo maior est culpa maior debet exerceri vindcā. s. de heretici. excōicamus. § credētes. ubi de hoc plures inuenies cōcordantias.

n Ab officio. et etiam a beneficio. quia ubi vnum ppter alterū utrobiq tātum. lxxxi. di. eos. Quid si episcopus dicat suspēdo te a beneficio nunquid pt celebrare. ita quidē. si suspendit ipm tm a beneficio. Itē poterit ne beneficium acquirere ita quia nō intelligitur illū beneficio suspendisse nisi quo ad se nisi specialiter feratur sententia ut remoueatur ab officio tūc enim beneficium sequela est et ideo remouetur ab illo. et. s. de ap. pastoralis. ar. p. c. eos. et. c. pcedenti. nisi specialiter ei cōseruaretur. xxviij. di. psbiterum. et. l. di. studeat. et. c. accedens. Quid si episcopus ita dicat suspēndo te officio vel beneficio nunquid debeo abstinere ab utroq ita credo saltem ppter dubium ar. j. e. c. prox. et. C. de. v. sig. cum quidam. et de conse. di. ij. in calice. ar. ff. de rebus dubijs. si is qui ducenta. § cum ita. ar. q neutro suspensus est propter dubium. ff. de testa. tu. duo sunt. et. ff. de fideicō. lib. cum ex pluribus.

o Secundum discretionē. et ita penitentia arbitraria est. xxvi. q. vij. tempora penitudinis. et fit hec dispensatio aūcte dñi pp e. q p se nō posset ut dictum est in prox. c. b.

Illud. j. de isto episcopo habes. s. de transla. quanto. et. c. licet. et. s. de maio. et obe. illud. ...ctū qd exhibeat se oculis omni...

q Notorium. hoc erat tale factum. vnde nō poterat non esse notorium si trāsiuit ad ecclesiā illā. sed utrū licite poterat vel illicite hoc nō erat notoriū saltē quo ad ad alios quia potuit esse q habuit licētiā etiā trāseūdi a dño papa p lras suas ar. lxxvi. di. dilectōnis. vñ in meliorē ptē debemus hoc interptari. j. de reg. iur. c. ij. quia pp a potuit de hoc obliuisci. q ipm nūq fallit obliuio. xxiij. di. pterea. et oim hre memoriā potius ē diuinitatis q huanitatis. C. de ve. iur. enu. l. ij. § si quid. Cōtrariū est verū. q ex quo pp a hoc diffitetur ei incūbit pbatio q de ipius lnia trāsisset. c. di. cōtra morē. xciij. di. illud.

r Viginti dies. sic. s. de falsa. dudum.

herbipolen̄. ecc̄ie administracõe cessaret eū excõicatū publice nūciaret ꝙ idē magdeburgen̄. studuit adimplē. et i. ipe vero eps ī nr̄a postmodū pn̄tia ꝯstitutus et si suū r̄cognosceret et cõfiteretur excessum et nõ iudicium. ſ3 et misericordiam postularet hec tn̄ inter alia in sua excusacõne ꝓposuit. qđ cū dictus magdeburgen̄. nõ esset ordinarius iudex eius non crediderat ꝙ monicõne nõ p̄missa aut delegata posset ꝓcedere ꝯtra ipm aut sententiā in eū aliquā ꝓmulgare. Vn̄ cū nec an̄ factu3 monitorias nec post l̄ras ab eo aliquas accepisset peccare nõ credidit si diuina officia quātūcūq3 solēmter celebrauerit p̄sertim cum ei nõ nisi p famā de sentētia ꝯtra eū ꝓlata ꝯstaret ⁊ i. Licet aūt in hoc nõ videatur omnio culpabilis extitisse. quia tn̄ ī dubijs via est eligenda tutior et si de lata in eū sn̄ia dubitaret debuerat tn̄ potius abstinere ꝙ sacramēta eccl̄iastica ptractare. ¶ Illud aūt ꝙ sb̄ spe venie diuina sibi postꝙ se a nobis excõicatū nouerat celebrari et cõmuniom fideliū ingessit se potius cõtra eū facē credimus ꝙ ꝓ eo cū sub fiducia penitentie nõ debuerat deliquisse et excõmūicato non vitare multomagis ꝙ nõ vitari piculosū existat nõ vitaē siquide3 cū in eo sit excõicatus sine delicto non p̄t cū ex alijs pēdeat sine suo delicto poterit nõ vitari ⁊ i. cū eo misericordia3 faciētes penā quā canones minātur hijs qui post excõicationē diuina p̄sūpserint officia celebrare vel se celebracõni ingesserint diminorem ei non duximus infligendā.

Idem bisuntin̄. archiepo.

Fraternitati tue et i. p̄sbiteros aūt et alios cleicos q̄ p suis excessibus a te nexibus anathematis canoīce innodati p̄sūpserit vel p̄sumūt officia celebrare diuina rõnabiliter poteris omībus bn̄ficijs eccl̄iasticis spoliare.

Idē decano ⁊ p̄ori colon̄.

Postulastis p se. ap. edoceri. et i. Cō. v. r. ꝙ cū excõicatis cõicari nõ debeat cl̄icis excõicacõis vinculo innodatis eccl̄iastica bn̄ficia ꝯferri nõ pn̄t nec illi valēt ea retinē licite. nisi forsitā cū eis fuerit misericorditer dispēsatū cū ipe nõ fuerit canonice ꝯsecuti. Illi vero qui scienter illa bn̄ficia talibus ꝯtulerūt tādiu debēt a bn̄ficiorum collacõe suspēdi donec sup hoc veniā ꝯsequi mereātur ut puniātur in hoc in quo deliquē p̄sūpserūt. ¶ Quesiuistis p̄terea q̄liter puniri debeāt clerici monachi vel moniales ecclesiarum ꝯuētualiū q̄ post latam interdicti sentētiā in locis suppositis interdicto p̄sūpserunt hactenus et adhuc etiā nõ verentur diuina officia celebrare ꝙuis ꝓpter h̄ sint excõicacõis vinclo innodati. ¶ Ad h̄ breter rn̄. ꝙ clerici qui talia p̄sūpserūt sūt eccl̄iasticis bn̄ficijs spoliādi. monachi vero vel moniales in artioribus monasterijs ad pagendā pn̄iam detrudēdi.

a ¶ Misericordiam. sic. s. de translac. inter corpalia. versus fi. b ¶ Officia. in hoc deliquit quia nec excõicatus nec suspensus publice vel priuatim celebrare debet nec sacramēta alia dare. xxviij. di. p̄sbiterū. sed alia officia p̄ter missam p̄t occulte dicere nõ officiando sed quasi priuata psona. i. de pe. et re. ꝙ in te. et. xi. q. iij. si q̄s ep̄us. dānatur. et. c. 3elo. c ¶ In h̄. s. quia nõ ꝯstabat ei nisi per famā de illa excõicacõe. sed fama p se nõ ꝓbat. iiij. q. iij. § itē in criminali. v. itē sepe. ar. đ. s. de ꝯsang. et affi. sup eo. ubi ad solā famā matrimoniū ꝯtrahēdū impeditur ergo iste ꝓpter famā debuit abstinere. i. de sen. ex. cū desideres. § i. ſ3 nõ in tm̄ culpabilis fuit ꝙtū si hoc ꝓ certo sciuisset et ideo dicit licet in h̄ nõ videatur inculpabilis extitisse. sed dicta paucorū ad hoc nõ sufficerent quia nõ faciūt famā. s. de accusa. inquisitionis. nec tenebatur credē l3 diceretur ei ab aliquibus. xi. q. iij. nõ solū. et. c. in cūctis. et. xxiij. q. iiij. ꝙ magnū. et. ff. qđ cū falso tut. l. ij. et. iij. nisi fama sup h̄ peruenisset ad eum ꝓut sequitur. ar. ꝯtra. ff. de admi. tut. quidā decedēs. § exquo. et. C. de rei vendi. si fundū. et. s. de r̄sp. cū cõ[…] d ¶ In dubijs. sic […]tigat. s. de spõsa. iuuenis. et de homici. significasti. ij. et. c. penl. et. c. ad audiētiā. ubi de hoc. et. ar. xxiij. q. i. quid culpatur. in fi. e ¶ Venie. sub spe venie nullus debet peccare. de ꝯse. di. iiij. qn̄ q̄s. ar. ꝯtra i. de sen. ex. si vere. f ¶ Vitari. in h̄ quasi patitur ī alio sc3 ī nõ vitare agit qđ est in eius ptātē et ideo in vno peccat in altero nõ peccat. q̄nq3 tn̄ nõ multu3 dr̄nt agere et pati posse. xvi. q. i. si cu[…] g ¶ Canõ. xvi. q. […]pis. iij. si quis eps dānatur. et. c. se. et. i. c. ꝓxi. et. s. e. latores. hāc misericordiam solus p̄t facere. s. e. clerici.

Fraternitati. spoliare. imo poss3 eos ppetuo deponē. s. e. latores. dispēsaē tn̄ cū eis nõ p̄t ut dcm̄ est. s. e. cleici. b.

Postulastis. debeat. xi. q. iij. cū excõica[…] k ¶ Retinē. imo si […]to. prius alia bn̄ficia habebāt eis sūt priuādi. s. de eta. et quali. or. cū bone. l ¶ Dispensatū. nõ dicit a quo ergo vidr̄ relicta potestas dispensandi ep̄is. ar. i. de sen. ex. nuper. dic ut. s. e. clerici. m ¶ Canonice. si nõ sūt illa canonice ꝯsecuti pdere debēt illa. sic. s. de eta. et quali. cū bone. cū essent excõicati indigni erant et inabiles ad aliqua bn̄ficia pcipienda. quia tales nec eligē nec eligi pn̄t. s. de elc. cū inter R. s. de ꝯsue. cū dilcūs. nec impetraē l̄ras. s. de r̄sp. dilcūs. i. n ¶ A collacõne. ut puniatur in quo deliquit. s. de tēpo. ord. ex l̄ris. imo et a pcepcõne ꝓprij bn̄ficij suspēdatur quia scienter indigno beneficiū ꝯtulit. s. de elec. nichil est. b. o ¶ Mereātur. p suū supiorē. p ¶ Celebraē. ꝓpter qđ suspensi sūt et irregulares. ut no. i. de exces. p̄la. c. ul. vn̄ possent deponi. s. e. latores. q ¶ Spoliandi. nec auditur si dicat ꝙ sit iniuste excõicatus. ar. s. e. illud. sicut etiā nec auditur cui opus nouū nūciatur nec obtēperat. ff. de no. ope. nūci. l. i.

§ i opis. r ¶ Artioribus. s. de simo. de regl̄aribus. et. c. q̄m simoniaca. Proposuit. tpe. tēpus ergo inuestiture cõsiderari deb3 utrū tūc fuerit excõicatus vel nõ. s. e. c. ꝓxi. et. s. de eta. et qua. cū bone. sicut in impetracõe r̄scpti. tēpus date ꝯsiderādū est an tūc fuerit excõicatus. s. de r̄sp. dilcūs. i. quia si postea excõicetur nõ pditur r̄sptum ſ3 suspenditur ꝙ diu absoluatur. sic intelligitur. s. de of. del. prudentiā. § sexta. sic et tps electionis ꝯsideratur an tūc sit idoneus. s. de elec. dudu3. ubi habēs similiter ꝙ initiū spectādum est. t ¶ De absolucõne. et sic ꝓbauit ille penitētiarius ꝙ magister. p. fuit excõmūicatus. et ipe. p. ꝓbauit postea ꝙ fuit absolutus ante suā institucõnē et ita colligitur hic ꝙ si fuit excõicatus p̄sumitur ꝙ adhuc sit excõicatus nisi ꝓbauerit se absolutum ꝓut ipe. p. fecerit. et ita quicunq3 absoluitur saltē ad cautela3 sibi obtineat literas absolucõnis et ita cū aliquis dicit aliquē excõicatū et ille dicit se non esse excõicatū utriusq3 testes sūt admittendi in tali dubio. ar. i. de sen. ex. p tuas. et. s. de testibus. cū tu. et. s. de of. del. cū ꝯtingat. sic. s. de p̄scp. illud. et. c. auditis. u ¶ Cõmūone. h̄ nõ fuit sufficiēs rõ ad ꝓbādum absolucõne3. i. de sen. ex. cū desidēs. ſ3 ē p̄sūptio q̄dam. xi. q. iij. in quibus episcopi. xciij. di. si inimicus. ar. cõtra. i. de sen. ex. in pn̄tia. et. i. de p̄uil. cum olim.

Apostolice. hec dec. est ps illius. s. de excep. apostolice. y ¶ Probabilis. sic ergo ꝓbabilis ignorātia tm̄ excusat et nõ crassa et supina ut patet sic. s. de ꝯg. spiri. cū vir. vnde dixit apostolus misericordiam merui quia ignorans feci. viij. di. cõsuetudo. et inducit dispensacõnē. s. de ordi. ab epis. qui renū. c. i. et. ij. ubi de hoc. et. i. q. i. si quis a simoniacis. sed hic nõ est aliqua dispensacõ necessaria quia nesciebant se suspensos. vnde non peccauerit. Itē habes h̄ ꝙ absens et ignorās potest excõicari et suspendi ut. ij. q. i. de manifesta. et. s. de ap. cū sit romana. i si. et ꝙ diu ignorat se excõmunicatū nõ peccat celebrando ut hic pt3. ide3 ergo erit si l̄ras obtinuerit ꝓ beneficio vel alio negocio. posset etiā interim eligi ab ipis q̄ hoc ignorant. et sic in isto casu suspenditur effectus excõicacõnis ut quāuis sit excõmunicatus non tamē obest. ar. op. de cõse. di. iiij. c. ij. et insti. de excep. § p̄terea. et. ar. s. de ap. dilectis filijs. ubi suspenditur interdictū. sic et sentētia absolucõnis suspenditur. ij. q. v. quāto. ar. đ. s. de ap. pastoralis. ubi excõicacõ statim trahit secū execucõnē. et. ff. si cer. pe. eius qui. ubi dicit status sui ignarus. credo ꝙ q̄cquid fac anꝙ sciat se excõicatū nõ imputetur ei tn̄ postꝙ nouerit se excõicatū deb3 abstinere ad minus nõ audietur p has l̄ras nisi post absolucõnē. non credo ꝙ electõ de ipo facta teneat licet ignoret se excõicatū vel suspensū. Itē quid si talis moriatur anteꝙ sciat. liber erit quo ad deū ⁊ excõicator deb3 eū absoluē post mortē

Idem decano ⁊ subdiacono pictauien̄. et magistro. p. canonico petragoricen̄.

Proposuit mg̃r. p. clericus epi tusculanen̄. ꝙ. g. sancte marie in porticu diac. card. in ptibus illis ap. se. legacõnis fungēte officō quidā de lemonicen̄. ei huiliter supplicarit ut eorum eccl̄iarum q̄ debito fraudabatur clericorum seruicio ordinaret p se ac mg̃ro eodem p̄ces spēaliter porrigētes. Ipe vero lemonicen̄. ciuitatē ingressus canonicos monuit ut illos recipent in socios et in frēs maxime cū p̄bēde. v. vel. iiij. ab ultima ipius eccl̄ie ordiacõe vacassent. quibus post petitas ⁊ cõcessas deliberacõis inducias nõ curātibus rn̄dē de p̄bēda lemonicen̄. carđ. p dcūs eosdē cl̄icos inuestiuit ⁊ i. Cum autē dcūs mg̃r ⁊ lemonicen̄. penitētiarius in nr̄a fuissent pn̄tia ꝯstituti et acta iudicij inspici fecerimus diligenter p penitētiarij testes intelleximus ꝙ lemonicen̄. eps pluribus annis anteꝙ idē mg̃r inuestitus fuerit cleicos ⁊ burgen̄. castri lemonicen̄. et eūdē p. noīatim quē eorum dicebat ꝯsiliariū ⁊ fautorē vinculo excõicacõis astrinxit. Per testes vero mg̃ri. p. ꝓbabatur ꝙ ⁊ si dcūs eps i burgen̄. et eorum fautores tā cl̄icos ꝙ laicos lemo. excõicacõis sn̄iam ꝓtulisset. eos tn̄ p tres annos absoluit anꝙ dcūs mg̃r fuerit inuestitus. ⁊ i. et ꝙ idē eps dcō mg̃ro ꝯmūcauit postea in eccl̄ia et in mēsa ⁊ i. Quia vero se p̄ dcm̄ mg̃rm inuestiture sue tpe a p̄fato episcopo extitisse excõicatū dcūs penitētiarius sicut obtulerat nõ ꝓbauit cū ex aduso de absolucõe et ꝯmūione dicti epi fuerit facta fides ꝙ p dcm̄ legatū de memorato mg̃ro fcm̄ est p diffinitiuā sentētiā duximus approbādū.

Greg. viij. canonicis pragensibus.

Apostolice se. ⁊ i. veru3 quia tpe suspēsionis ignari celebrastis diuina vos reddit ignorātia ꝓbabilis excusatos. Ceterū si forte ignorantia crassa et supina aut erronea fuerit ꝓpter qđ dispensacõis gr̄a egeatis eā vob de benignitate ap̄lica indulgemus.

Idē.

Si celebrat in minori excõicacõe ligatus lic3 grauiter peccet. nullus tn̄ notā irregularitatis incurrit nec eligē ꝓhibetur vel ea q̄ rõe iurisdcõis sibi ꝯpetūt exercē. Si tn̄ sciēter talis elcūs fuit eius elcō est irritāda ꝓ eo ꝙ ad suscepcõnē eorum eligitur a quorum pcepcõe a sanctis pr̄ibus ē p̄uatus peccat aūt ꝯferēdo eccl̄iastica sacr̄a ſ3 ab eo collata virtutis nõ carēt effectu cū nõ videatur a collacõe ſ3 pticipacõe sacramētorum q̄ i sola ꝯsistit pcepcõne remotus dummodo non in

Itē numquid ille qui sciens illū excõicatu3 si pticipat illi excõicatus erit. credo ꝙ sic. Itē quid si absens excõicatur p ep̄lam qn̄ dicemus illū excõicatū. utrū qn̄ scribitur vel qn̄ recipit ep̄lam. p̄t h̄ distingui ut si excõicator voluit ꝙ statim esset excõicatus tūc erit statim excõicatus. ſ3 nõ obest ei donec sciat ut dcm̄ ē ar. iiij. q. v. c. i. ubi dicit exquo l̄ras accepisse ꝯstiterit. et ff. mādati. si mādassem. alias tūc demū erit excõicatus cū recepit l̄ras. sic distinguit lex in seruo manumisso p l̄ras. ff. de acqui. pos. q̄ absenti. et. l. si q̄s. vi. § i. et ideo nõ imputatur sentētia ignoranti quia nulla sentētia ligat efficaciter nisi postꝙ sciatur. ij. q. vi. biduu3. nec aliq̄ cõstõ. lxxxij. di. ꝓposuisti. et. ff. de decre. ab ordi. fa. l. u. Et sic excõicatio nõ semp trahit secū suā execucõnem ⁊ si ꝓferatur sub ꝯdicõne. s. de ap. p̄terea. ij. et hec vera sunt cū ꝓbabilis ē ignorātia secus si crassa ⁊ supīa. ar. s. e. illđ. ibi eni crassa videbatur ignorantia cū p famā sciret se excõicatū. a ¶ Indulgemus. i quo casu nullus alius p̄t indulgē. ut dixi. s. e. cl̄ici.

Si celebrat. peccet. de hoc aūt punietur ad arbitriu3 sui p̄lati cū certa pena hic nõ statuatur. ar. s. de of. del. de causis. et. xxvi. q. vij. tēpa. c ¶ Irregularitatis. quia ꝓpterea nõ impediretur ab aliqua ꝓmocõne eo absoluto. secus si maiori sentētia sit ligatus tūc d3 deponi nisi cum eo fuerit dispēsatum. s. e. latores. postulastis. ⁊ q̄si p totū h̄ ergo determinatur qđ olim dubitabatur sc3 vtrū talis irregularitate3 contrahat. d ¶ Eligē. ſ3 ꝯtra. s. de elec. cū inter R. et. s. de cõsuetu. cū dilectus. ubi dr̄ ꝙ suspensus nec eligē nec eligi possit. s. de cõces. p̄bē. q̄m diuersitate3 hic vēo dr̄ ꝙ talis suspēsus eligē p̄t licet nõ eligi. ſ3 illa ⁊ omia ꝯsilia. ut. s. e. c. ij. intelliguntur de suspēsis ab hoīe. illi eni eligē nõ pn̄t. irregularitatē incurrūt diuina officia p̄sumēdo. s. e. latores. et. s. de eta. et quali. cū bone. h̄ vero loquitur de excõicatis siue suspensis a canone ꝓpter solā pticipacõne3 quia s̄m canones qui pticipat cū excõicatis excõicatus ē siue suspēsus a sacramētis eccl̄ie q̄ suspēsio siue excõicacõ appellatur minor excõicacõ. ut. iij. q. iiij. engeldruda3. sed eadē pena ē in suspēso ab hoīe ⁊ a canone alias ꝙ p pticipacõne3 quia utroq3 casu priuatus ē cõione sacramētorum ⁊ diuinis officijs. s. de re. iudi. cum eterni. et i. de sen. ex. cū medicinalis. et qui suspensus celebrat ē irregularis ut ibi dr̄. Que ē ergo rõ ꝙ ī vno eligē pn̄t in altero nõ. p̄t dici ꝙ ideo quia plus ꝯtēpsit qui fecit ꝯtra legē aīatam ꝙ qui fecit ꝯtra legē mortuā quia cõtēnendo iudicis p̄ceptū qđ ē factū legis aūcte et ipam legē offendit et ideo plus punitur. et ideo dicitur ꝙ initius agitur cū lege ꝙ cū ministro legis. ar. ff. de arbi. l. celsus. et vox viua magis timēda ē ꝙ vox mortua et ei potius credi debet. in aut. de instrum̄. cautela. § fin vero aliq̄d. colla. vi. et ita in casu hmōi capl̄i nõ ēst irregularis q̄ celebrat suspēsus ab hoīe et a canone si celebrat ē irregularis in cõsti. innocen̄. iiij. s. de sen. et re. iud. cū eterni. et i. de sen. ex. cū medicinalis. S3 q̄ ē rõ ꝙ suspēsi p pticipacõnē excõicatorū pn̄t eligē alias suspēsi nõ pn̄t. Racõ ē quia suspēsi p pticipacõe3 nõ sūt suspēsi vel interdicti a diuinis officijs ſ3 priuati sūt cõione sacramētorum p canones. et etia3 ꝓpter pccm̄ sic et alij ī mortali ꝯstituti nõ sunt exclusi ab electõe. s. de elec. illa. et ideo pn̄t eligē nec sūt irregulares si celebrāt ut h̄ dr̄. et eadē rõne debent posse eligi cū nõ sint suspensi a diuinis. rõ redditur in l̄ra ubi dicitur eius electõ ē irritanda ꝓ eo ꝙ eligitur ad suscepcõnē eorum id ē sacramētorum a quibus est priuatus a sanctis pr̄ibus. quicūq3 eni eligitur ea suscipe tenetur et quilibet fidelis. i. de pe. et remis. omis utriusq3. et quia illis p̄uatus est nõ p̄t eligi. ad ea etiā si penitētiā egisset de pccō nisi prius absoluatur ab illa suspēsione q̄ inflicta est p canones. xi. q. iij. excõicatos. et. c. cū excõicato. qđ nõ est de alijs criminosis qui p pn̄iam restituti sūt ad pceptionē sacramētoru3 a quorum pcepcõe p̄uati erant ꝓpter peccatum. b. e ¶ Iurisdictõis. minor ergo excõicacõ nõ repellit a iudicõ nec ab agēdo sed ab illis tm̄ ꝓhibet q̄ ptinēt ad officiū. idē dico in suspēso ab homie nisi sit suspēsus tā ab offcō ꝙ a iurisdictõe tūc p̄uatus est spūali ⁊ tpali iurisdictõe. si. s. đ elc. trāsmissa3 ubi electus ⁊ ꝯfirmatus p̄t facē ea q̄ sunt iurisdictõis ⁊ nõ ordinis. b. f ¶ Scienter. sed q̄d si electores eligāt aliquē excõicatū minori excõicacõe quē ipi ignorāt excõicatū nūq̄d valet electõ. ar. ē ꝙ sic ex eo ꝙ dicit scienter. ſ3 nõ credo quia ignorātia eorum nõ facit eū abilē. s. de elec. innotuit. et causa ꝓhibicõis h̄ signata nichilominus remanet vn̄ supple maxīe vel potius qđ dicit sciēter referas ad ipm excõicatū in minori excõicacõe putā quia sciēter pticipauit excõicatis. ſ3 nūq̄d p̄uati sunt iur̄ eligēdi q̄ talē sciēter eligūt. ar. ꝙ sic. s. de elc. cū i cunctis. et. c. scptū. i. fi. g ¶ Patribus. xi. q. iij. excõicatos. et. c. cū excõicato. iij. q. iiij. engeldrudā. h ¶ Priuatus. hec est cā ꝓhibicõis quia cū sit p̄uatus sacramētis ad ea eligi nõ p̄t. et est sil̄e illi qui nõ est capax nõ potest ex testamto aliquid pcipe. ar. ff. de ꝓbac. q̄ testm̄. et. ff. de iur̄ fisci. nõ intelligitur. § si q̄s palam. et. l. ita fidei. hoc eni esset circūuenire legē ut ibi dr̄ et sic est ar. ꝙ si aliq̄s ꝓhibetur vna via nõ est admittēdus alia via. s. de ꝓcur̄. tue. cū sius ꝯcor. i ¶ Caret. bn̄ dic[…] quia sacramēta a quocūq3 licet criminoso recipienda sūt ⁊ valēt. xvi. q. ul. c. ul. dū tn̄ toleretur. xxviij. di. cõsulēdū. et. s. de coha. cle. et muli. c. vr̄a. quia l3 sit suspēsus a pcepcõe sacramētorum nõ tn̄ quo ad collacõne3 ut h̄ dicit quia l3 sit suspēsus quo ad se nõ tn̄ quo ad alios. ar. s. de coha. cle. et mu. c. si. quia excõicati etiā ꝯferūt ordines. s. de or. ab epō q̄ renū. c. ij. licet nõ cõferāt execucõnē. ſ3 isti pticipātes ꝯferūt execucõnē et ideo dicit vtutis nõ carēt effectu. quicūq3 eni habēt execucõe3 eā ꝯferre pn̄t. et sic est ar. ꝙ excõicatio non transit in terciam personam. b. k ¶ Dūmodo. hec determinacõ dūmodo respicit qđ dicit cū nõ videatur amotus a collacõne ⁊c. quia si ex cõtēptu ꝯtra ꝓhibicõnem supioris ingerit se ꝯmūiom excõicatorū hoc ipo intelligitur remotus a collacõne. vn̄ debet excõicari ꝓpter ꝯtēptū ut h̄ dr̄ in fi. ar. s. e. c. ij. et sic nõ videretur habē effectu3. verū est. quo ad scientes. sed

cōtemptū ecc̄iastice disciplīe videlicet ꝯtra ꝓhibicōnē supioris ꝯūiōni excōicatoꝝ ptinaciter se ingesseit in quo casu ē anathemate feriendus.

De cl'ico nō ordinato mistrāte

Hormista papa.

Si q̄s baptizaueit aut aliqđ diuinū officiuȝ exercueit nō ordinatus ꝓpter temeritatē abiciatur de ecc̄ia et nūq̄ ordinetur. Urbanus .iij. legionen̄ epo.

Ex lr̄is .t.f. innotuit nob̄ q̄ .J. diaconus cū nō imposuisses ei manū missaꝝ celebracōnē usurpare p̄sūpserit et .J. cō. .t.r. q̄ ad sacerdotis officiuȝ nō poteit ꝓmoueri. a diaconatu q̄ȝ biēnio vel triennio ꝓ tua maneat ꝓuisione suspēsus. de bn̄ficio aūt misericorditer agatur cū eo ne sustētacōe priuatus ad seculi negocia reuertatur. Ut aūt securius ei possis hāc misericordiā facere de agenda pn̄ia diligēteȝ circa eū curā nō desinas exhibē. salubri9 aūt sibi absq̄ȝ dubio ꝓuidebit si ad regl'arē vitā se duxerit transferendum.

De clerico p saltū promoto.

Innocē.

Uelr̄e ꝯtinebāt q̄ sic ex relacōe quorūdā recepas .p. p̄sbr diac. ordine p̄termisso se fecit ad sacerdotij ordinē ꝓmoueri ip̄e tibi q̄ȝ secreto cōfessus ē se ꝓ certo nescire si res taliter se hr̄et. ȝ ex quo boni viri h asserebāt inter quos fuerat ꝯuersatus credebat assercōni eoꝝ eo q̄ tpe quo ordines inferiores susceperat infra annos discretionis fuerat ꝯstitutus et .J. .M. q̄. ꝯdignaȝ penitētiaȝ ꝓ hmōi negligētia iniūgas eidē. qua pacta q̄ nō intelligitur iteratū qđ factū esse nescit ip̄m in diaconū ordinare ꝓcures et sic de misc'ōia eūdē ministraē pmittas i ordie sac'dotii.

De eo q̄ ordinē furtiue suscep.

Alexād. linco. epo.

Uenies ad nos .p. nob̄ exposuit se furtiue ordinē diac. suscepisse. vn̄ .f.t.r. q̄ si nō fuit a te vel ab aliquo archidiaconoꝝ vel p̄latoꝝ tuoꝝ sub anathematis interminacōne ꝓhibitus tu ip̄e i ꝓmocōne ip̄ius ad sacerdotale officiū ꝯdigna satisfactōne imposita nisi alia impediāt ꝓ arbitrio tuo dispenses. Si vero interminatio anathematis sup h facta est moneas eū ut in aliquo monasterio seu canoīca habitū suscipiat regl'arē cui ex quo in habitu illo aliquāto tpe fuerit laudabiliter ꝯuersatus poteis misericorditer ꝓuidē alioquin nulla rōne ꝯcedimus eū ad sacerdotalē ordinē ꝓmoueri.

Celestin9 .iij.

Cum .h. lator p̄ntiū sicut nobis sua questiōe mōstrauit ad tuā ordinacōis causa p̄ntiā accessisset iuxta ꝯsuetudinē patrie sibi .iiij. minores ordines cōtulisti quibus non contentus subdyaconatuȝ temerario ausu recepit. Quia vero idē clericus in hoc fcō multū excessit. Mādamus .q. eū in minoribꝫ dūtaxat ordinibꝫ celebrare pmittas. Si vero domū religiōis intrauerit et vita et mores eius exegerit abbas si voluerit i alijs poterit ordinibus dispēsare.

Idem.

Ex lr̄is innotuit nobis q̄ .g. clericus et alij duo de diocesi tua ad .g. quondam segunt. epm ut ordines recipent ab eo accesserūt. cūq̄ȝ ab eodē epo sb̄ excōicacōis sentētia fuiss̄ inhibitū ne quis se ad duos ordines suscipiēdos ingereret p̄dicti clerici nichilominus subdiaconatus et diaconatus ordīeȝ clādestine susceperūt et .J. ꝯsul .t.t.r. q̄ ordiati i susceptis ordinibꝫ de iuris rigore mistraē nō debēt. Uerūtn̄ si ad religionē aliquā voluerit se trāsferre et pacta penitentia ꝓ arbitrio tuo eis iniūcta ibidē laudabiliter fuerint cōuersati ꝓcessu tpis cū eis poteris de nr̄a licētia dispēsare ut postmodū susceptoꝝ ordinū execucōne letent'.

De excessibꝫ platoꝝ.

Alexander .iij.

Peruenit ad audiētiā nr̄aȝ et .J. Cū aūt p̄sbiteros q̄i filios et frēs benigne ac fratna debeatis caritate fouere .m.q. in eos tallias et exactōes indebitas exercere nullatenus p̄sumatis nec de ceterro irrationabiliter grauetis vel inhoneste tractetis eosdē aut sine iudicio capl'i suspēdē vel eoꝝ eccias interdicto subicē attemptetis neq̄ȝ duas eccias quaꝝ vnā sufficere videbitis pmittatis illos tenere nec aliquē excōicare sine ordine iudiciario p̄sumatis. scituri ꝓ certo q̄ si hmōi rumores de vob̄ iterū ad aures nr̄as puenerit ꝓ tantis excessibꝫ vos taliter puniemus q̄ timore pene vr̄e ceteri a similibꝫ absti nebunt.

Idem cant. archiepiscopo.

Ad hec qm̄ eps plurēs ecclesias a cōsuetudine et obsequio archidiaconoꝝ liberas ꝯstituit et immunes p qđ redditus diminuit eorundeȝ. .M. q̄. factū epi sup hoc corrigas et emēdes et ita puideas q̄ p̄fatis archid. ꝯsuetudies quas p̄sbri in ecc'ijs suoꝝ archidiaconatuū debēt plenarie ꝯsueātur et illis debitā reuerētiam exhibeant et honorem.

Idem oxomien. epo.

Ad aures nr̄as puenit q̄ quidam archidiaconi tui se in ecclesias que in suis archidiaconatibus vacant auctoritate propria intrudere non verentur et .J. Man. qua. eos qui tali modo ecclesias occupāt vel occupatas detinent ad easdē dimittendas censura ecclesiastica compellas. et easdē ecclesias de psonis idoneis ordinans prefatos archidiaconos pro tanta p̄sumpcōne debita cures animaduersione

p̄ntacōnē nisi aliter se habeat cōsuetudo. a ¶ Punire. aliqua extraordinaria pena.

Clerici. naturam. xxxij. q. vij. flagicia. et. C. de adult. cum vir. c ¶ Diffidētie. id ē de quoꝝ salute diffidēdū est. ala. ꝯolcale. quarū d ¶ Quiqꝫ. scꝫ sodomā et gomorrā seboym segor et. due perierūt ex viciniitate tres ex ꝓprio delicto. de pe. di. i. ꝫ et ꝯtinuo. ubi loquitur de ciuitatibꝰ hic enumeratis. e ¶ Subdātur. et capite puniri debent scđm leges in aut. ut nō lux. cō. na. circa fi. colla. vi. ꝫ.

Sane. obediētiaꝫ. et sic nō loquitur. c. illud de exemptis. omis eni iurisdictō tā in monasterijs ꝗ̄ in alijs ꝑtinet ad epm nisi exempti sint. ix. q. iij. c. ij. et. xciij. di. nlla. et i episcopoꝝ ꝑtāte abbates esse debēt. xviij. q. ij. abbates. loquitur gͦ hic nō de libertate exemp cōis plene. sed de alia liberta te concessa isti ordini ꝙ nichil ab eis exigatur p̄t debitā obediētiā et intelligo i ista debita obediētia ꝙ epus possit illos visitare ꝛ corrigē corrigēda et ꝯfirmacōnē abbatis h̄re sed nullū tp̄ale debet ꝑcipe ut hic videtur licet nō plene ꝯstet de libertate ꝯcessa ꝫ obseruabitur ꝓut ꝯtinetur in libertatis p̄uilegio istis concesso.

g ¶ Denegare. aūcte huius canonis. ar. x. q. iij. ꝙ ꝯgnouimus. sic. ꝫ. c. ij. et excōicacō ꝯtraꝫ lata nō tenet ut ibi dicitur. et. ꝫ. e. cū ad quorūdam.

Illud. falso. et ita etiam quasi falsarij et p̄iuri puniri p̄nt ꝙ ꝯtra iuramētū venIūt vñ tāꝗ̄ indigni p̄uādi sunt. s. de iniur. q̄relā. et p̄sonis vilibꝰ et indignis bñficia sūt deneganda et subtrahenda. ꝫ. e. inter.

i ¶ Cōfessi. alias puniri nō debēt. ij. q. i. nos i quēquā. et. c. iudex. et. ꝫ. d ma io. et obe. inter quatuor. et. s. de ꝯsti. ecclesia.

k ¶ Episcopatu. sic ꝫ. de priuil. tuarum.

Cum ad quorūdam. cō cilio. s. de cēsi. cū apostolus.

m ¶ Auctoritate. speciali ide tñ possꝫ iure ꝯmuni ut videtur sicut signa rebus meis impressa ꝓpa aūcte deponaꝫ. C. ut nemo pri. titu. re. su. impo. l. i. et. ij. et melius. ff. de aqua co ti. et esti. l. i. ꝫ. crebacius. et. ꝫ. itē q̄ritur. et. x. q. iij. ꝙ ꝯgnouimus. et. s. e. sane. et qđ eps iniuste abstulit in quadruplum restituat. xviij. di.

Cum punire. Idē i ꝯcil. lat. Clerici ꝫ. quicūqꝫ illa in cō tinētia que ꝯtra naturā ē ꝓpter quā ira dei venit in filios diffidētie ꝛ. v. ciuitates igne ꝯsūpsit deꝑhensi fuerint laborare. si clerici fuerint deiciētur a clero vel ad agēdā penitētiam i monasterijs detrudātur si laici excōicacōi subdātur et a cetu fideliū fiāt penitus alieni

Sane si epi aliquid. Idē. ab abbatibꝰ p̄ter debitā obediētiā cōtra libtatē ordis a p̄d. nr̄is ꝛ a nobꝫ indultā exigūt liberū sit abbatibꝰ aūcte ap. qđ petitur denegare. I. de norwicen. episcopo.

Illud etiam de vicarijs q̄ p̄sonis fide et sacramēto obligati sūt duximus distiguēdū qđ si p̄sonatū sibi falso assumētes ꝯtra p̄sonas se erexerit et sup hoc in iure ꝯfessi fuerint et ꝯuicti de cetero in eo dē epatu ad officij sui execucōnē nulla tenus admittātur. Clemēs

Cum ad quorūdā. iij. ꝫ. Ideoqꝫ dil. v. ap. aūcte ꝯcedimus ut si eccīaꝝ ꝑlati numerū euectōnis et p̄sonarū in lat. ꝯcil. ꝯstitutū cū eccīas visitāt excedē forsitā ꝑsūpserint et ꝓ illis ꝓcuracōnē exegerit liberū sit vobꝫ aūcte ap. denegare et si ꝓpter ꝫ in eccīas v̄ras vel clericos aliquā sentētiā ꝓmulgauerit ip̄am decernimus nō tenē. Celestin9. iij. faustino episcopo.

Sicut vinire epatus atqꝫ ꝑtati subicē aliene ad sūmuꝫ pōtificem ꝑtinē dinoscitur ita epi ē eccīaꝝ sue dioc. vinio et subiectō earūdē. Cū itaqꝫ prior grāden. monasteriū suū qđ est in tua dioc. et i tuo debꝫ ordinari consensu monastelo de accato tuo assensu minime requisito subiecerit siue vnieit qđ fecit te incōsulto tibi liceat aūcte nr̄a sicut iustū fuerit infirmaē nō obstāte assensu vel cōfirmatione quā metropolitanus interposuisse ꝓponitur cum in dioc. sui suffraganei absqꝫ ip̄ius assensu nō debeat aliq̄d ꝯtra ꝯstitucōnes canonicas attēptare. nos qꝫ id decernimus irritādū. Innoc. iij. archip̄sbitero scī andree de pall.

Quam sit graue crimē in clericis cū malefecerint gl̄iari null9 sane mētis ignorat. accepimus sane ꝙ cū. r. deserien. p. filiā suā cuidā ꝫ. noīe tradiderit i vxorē. p. diacon9 nō erubuit publice cōfiteri se mulierē p̄dictā carnaliter cognouisse. vñ fcm̄ ē ꝙ vir ad ꝓpa eā remittēt cui fuerat matrimonialiter copulata. Ideoqꝫ. M. q̄. si tibi ꝯstiterit de p̄missis ap. ces. p̄fatū clericū ab officio ꝛ bñficio suspēdere nō postponas ꝯpellēs virū ut vxorem suā recipiat eiqꝫ sicut iustū est officiū exhibeat maritale. Idē epo iponen. et abbati de tileto visitatoribꝰ lūbardie.

Ex lr̄is v̄ris accepimus ꝙ cū ad albiganenen. eccīā vna cū pisano archiepo tūc epo vercellen. accessissetis visitacōis officiū impleturi albiganen. epus inter cetera q̄ ꝓposita fuerant cōtra ip̄m ore ꝓprio est ꝯfessus ꝙ cū quidā in villa quadā ad eius iurisdictōnē spectāte infamaretur de furto et idē illō inficiaretur omnino offerēs ꝙ cādētis ferri iudicō se purgaret ꝛ ut suspēdio puniretur si deficeret in

n ¶ Tenere. ar. ꝯtra. xi. ꝫ. q. iij. c. i. et. ij. et. ff. de noui ope. nūci. l. i. in p̄n. so. qđ ꝫ ꝯtr verū est ꝙ sentētia tr̄is non tenet auctoritate p̄uilegij istis cōcessi sup hoc. et in hoc exempti sūt a iurisdictōne epoꝝ. vñ sentētia lata cōtra p̄uilegiuꝫ pape nulla ē tāquā a nō suo iudice lata. et temerariū est et indignū sua aūcte p̄sumere qđ alicui speāliter est cōcessum. ꝫ. de p̄uil. sane. Et ita i quā quoniam. in fi. ar. C. ad. l. iul. repe. l. i. et in aut. ut litigā. iii exor. lit. iii. ꝫ. et ꝫ quoqꝫ. coll. ix. tū isti exēpti sūt seruāda sunt sua priuilegia. ꝫ. t. ij. cū cappella. et sic intellige. s. e. sane. alias vero si p̄uilegiū tale nō haberēt ꝛ epus p̄dictū numerū excederet vel alias vltra tenorē cōcilij eos grauaret licite p̄nt denegare et de iure. x. q. iij. ꝙ cognouimus. et auctoritate cōcilij lat. tñ si excōicaret eosdē tūc teneret excōicacō licet ip̄e male faceret et ip̄i possent agere cōtra epm ad interesse ꝙ iniuste illos excōicauit. ꝫ. de sen. ex. sacro. alij dicunt ꝙ hoc est ius commune. sed hoc non credo.

Sicut vinire. ꝑtinere. nota ꝙ quedaꝫ sibi intm̄ sedes ap. reseruauit q̄ ab alijs impune p̄sumi nō p̄nt. xxij. di. huic. solus papa restituit depositos epos. ij. q. vi. ideo. et deponit eosdem. iij. q. vi. accusatus. quāuis. dudū. et. s. de trāsla. inter corpalia. diuidit episcopatum in duos. xvi. q. i. precipimus. ꝫ. sicut. vnit duos in vnū ut hic et. xvi. q. i. et tp̄is q̄litas. eximit epos et abbates. xvi. q. i. frat. nr̄. ꝓbat scp̄ta alioꝝ et ꝯcilia. s. de sū. tri. c. ij. in fi. et. xvi. di. sancta romana. et. xvij. di. regl̄a. et. ij. q. vi. ideo. articulos fidei soluit. xxiiij. q. i. quotiens. qm̄ vetus. et cū dubitat de aliq̄ articulo. s. de heret. cū xp̄us. sinodū facit gn̄alē. ut. xvij. di. c. i. ij. et. iij. trāsfert sedē epaleꝫ de loco ad locuꝫ. vij. q. i. et tp̄is qualitas. mutat epos. vij. q. i. mutacōes. et. s. de trāsla. ꝑ totū. appellat nullus ab ip̄o. ix. q. iij. cūcta. vnde versus restituit papa solus deponit et ip̄e. diuidit ac vnit eximit atqꝫ probat. articulos soluit sinodūqꝫ facit gn̄alē. trāsfert et mutat appellat null9 ab ipso.

p ¶ Dioceti. vnde ip̄o iure ad curā ip̄ius ꝑtinet et ꝑtātē. s. de p̄scrip. cū nō liceat. ꝛ. xviij. q. ij. abbates. et. c. se. et. c. i. et. s. de relig. do. de senodochijs. nisi sint exempta. xvi. q. ij. c. i. nisi priuilegiū exempcōis ostendatur. c. di. contra morem.

q ¶ Req̄sito. qđ fieri nō debet i alienacōibꝰ. xvij. q. iiij. in vendicōibꝰ. xij. q. ij. abbatibꝰ. ꝫ.

r ¶ Auctoritate. nam auctoritate sua facere non possꝫ ut vid; maxime si aliud monasteriū sit subiectū alij ꝙ nō possit esse iudex in causa sua. C. ne quis in cau. sua ius si. di. l. vna. si aūt utrūqꝫ esset de sua iurisdictōne faltis credo ꝙ sua auctoritate ꝫ facē possꝫ. ar. huius. c. quia ut hic dicit sine suo cōsensu fieri nō debuit. ꝯtrarius toti9

s ¶ Attēptare. ar. est ꝫ ꝙ archiep̄s nō est iudex ordinarius prouincie. archiepus eni omniū epoꝝ sue ꝓuincie est ordinarius ꝫ nō subditoꝝ suoꝝ epoꝝ. s. de offi. or. pastoralis. nisi in casibꝰ ibi notatis. alias eni nisi in casibꝰ illis nichil p̄t dispone in dioceti suffraganei ut dicūt cōstōnes de quibꝰ hic fit mēcō. ix. q. iij. c. i. et. ij. et. c. archiepus. et duobꝰ. c. se. et. s. de offi. ordi. romana. ꝫ.

Quam sit ꝯfiteri. ar. ꝙ cōfessio extra ius facta p̄iudicat ꝙ non refert vndecūqꝫ crimina claruerint ut puniātur. xxiiij. q. iij. ecce crimina. sic. ff. de admi. tut. pater. ꝫ. ul. qualitercūqꝫ innotuerit tutori ꝙ sit tutor statiꝫ periculū ad ip̄m ꝑtinet ut ibi dicitur. sic. xxij. q. v. hoc videtur. sed cōtra. s. de iudic. at si clerici. et nemo sine accusatore cōdēnari debet. xxiij. q. iiij. si quis ꝑtātē. et. ff. de mu. et ho. in scripto. ꝫ. si quis. qđ verū est. vnde iste nō deponitur sed suspēdit et ex illa ꝯfessiōe nō punitur nisi occasionaliter. sed ꝓpter scandalū et infamiā ortā inter mulierem ꝓpter hoc eā expulit suspenditur alias nō fuissꝫ suspēsus ꝓpter talē ꝯfessionē. Qn̄ q̄s puniri possit sine accusatore notat. s. ut eccle. bñfi. sine dimi. ꝯfe. ut nr̄m. et de cōfessionibꝰ in alijs casibus notatur. s. de cōfes. c. ul.

b ¶ Officiū. id est debitū carnale et alia cōsueta. ꝫ.

Ex lr̄is. candentis. ꝫ purgacō ꝓhibita ē. s. ne cle. vel mo. sententiā. et. ꝫ. de pur. vulg. ꝑ totū. vnde hoc solo ꝙ in hoc cōsensit fuit punitus.

d ¶ Cōsuluit. nō dus. ꝓhibetur hic quin epi possint dare cōsiliū p̄ncipibus in criminibꝰ. xxiij. q. ul. pessimaꝫ. in fi. nam clericus p̄t dare cōsiliū ita cōsiliū in gn̄e dicendo fures taliter puniendi sūt. ar. v. q. vi. delatori. dū tñ poti9 opa cōsulētis ꝗ̄ suggerētis fungatur. ut. ff. de q̄sti. l. i. ꝫ. qui qōnē. item licite p̄nt clerici querelā iudicibus deferre de furibꝰ. ar. xxiij. q. v. nō vos. et. s. de homici. postulasti. et licet aliquis r̄ndeat de facto furis extra iudiciū lꝫ ille fur puniatur nō imputatur illi. s. de homici. tua. ꝫ eni excessit fines ꝯsilij dicēdo malū est si fur sic euadat. et p̄ns fuit in suspēdio.

e ¶ Talibus. que sequūtur auditis. ꝛc.

f ¶ Discessit. vnde p̄inde est ac si nō venisset. s. de iudic. c. i. et. xi. q. iij. certū est. aut etiam si latitaret post colūnas. ff. ex quibus cau. in pos. eatur. fulcimus. ꝫ. illud sciendū. et. s. ut lit. nō cōtesta. quoniam. ꝫ. i.

g ¶ Perquisitus. nota ꝙ sufficit absenteꝫ requiri licet ꝑemptoriū ad eius notitiā nō ꝑuenerit. s. de dolo et ꝯtu. cām q̄. et. c. ul. et. s. de cle. nō resi. ex tue. C. de iudic. ꝓperandū. ꝫ. et siquidē. C. de euic. siue ro. et. l. si dictū. ꝫ. si p̄nte. et. ff. locati. itē q̄rit. ꝫ. exercitu. ar. ꝯtra. s. ut lit. nō ꝯtesta. quoniā. ꝫ. ij. et. ff. que sentē. sine ap. rescin. l. i. ꝫ. cum ex eo. nō eni statim cōtumax videtur qui vocē precomis nō exaudit. ff. de in integ. resti. l. diuus. et. C. quō et qn̄ iudex ea q̄. et. iij. q. ix. caueant. ꝫ certe ibi nō tenuit sentētia quia ibi reus non fuit citatus. io. hic eni citatus venit ad p̄ceptū inquisitorū et ꝯtumaciter recessit ꝛ adhuc papa mādat ut moueatur

h ¶ Deliquisse. relacōne iudicū quibꝰ creditur. xviij. di. de cōcilijs. donec ꝓbetur cōtrariū. s. de testi. cum a nobis.

i ¶ Corporalē. vnde incidit in illā constitucōnē. s. ne. cle. vel mo. sententiam. et auctoritatem p̄stando ꝛ p̄sentiam. vnde merito deponi debuit quia fuit homicida. s. de homici. significasti. ij. et. s. de cle. pug. in duello. c. ij. l. di. si quis viduam. quia non refert an facto vel cōsilio seu aūcte fiat homicidium ut ibi dicitur.

k ¶ Ministerio. ar. ꝙ nō p̄t esse eps nisi primo fuerit sacerdos. s. de ꝫ dixi. s. de cle. ꝑ sal. ꝓmo. c. vno.

eodē dcūs eps req̄siuit a iudice quid sup ꝫ videtur eidē. et cū iudex r̄ndissꝫ ut fieret sicut fur ip̄e dixerat ferruꝫ cādēs in ip̄ius p̄ntia ip̄i ē allatū qđ cū accepissꝫ fur ille ꝯbust9 ē vñ iudex pauefactus quid sibi sup hoc videtur cōsuluit epm memoratū. Qui r̄ndit ꝙ si fur sic euadēt malū essꝫ quāꝗ̄ affirmet se v̄bis talibꝰ usū fuisse auditis quātus ē clamor populi omnes dicūt malū ē si sic euaserit impunitus et sic eps et iudex villā ip̄am cū multitudine sūt egressi i quoꝝ p̄ntia p̄dcūs fur ē suspēsus ꝓpter qđ ip̄m cū lr̄is v̄ris ad se. ap. destinastis ꝫ idē nichil sup hijs ꝓposuit corā nobꝫ nec lr̄as v̄ras vidim9 licꝫ idē se nobꝫ illas asserat p̄ntasse qūimmo cū dcūs archiep̄s ad se. ap. accessit q̄ nobis hm̄oi rei seriē plenarie indicauit. idē eps a nr̄a discessit p̄ntia ꝛ ꝑquisitus nō potuit inueniri. Nos aūt ꝙ idē eps nō solū i iudicio cādētis ferri verū etiaꝫ i furis suspendio g̃uiter noscitur deliq̄sse cū hijs nō tm̄ aūctē p̄stiterit verū etiā p̄ntiā exhibuerit corpalē ip̄m indignū altaris misterio reputamus. Cū igitur pōtificale officiū sine altaris misterio nō valeat adimpleri. M. q. ut epatui cedat moneatis eūdē. alioquin ip̄m ab albigan. ecclesia amouētes faciatis eideꝫ ꝑ electōeꝫ canoīcā de p̄sona idonea ꝓuideri. Idē archiepo et maioris mōsterij et sancti iul. abbatibꝰ turon.

Inter dilectos fi. b. et. ꝑ canoīcos pictauen. sup succētoria pictauen. eccīe qōe sꝫ orta utroqꝫ asserēte succētoriaꝫ ip̄aꝫ se ꝑ pictauen. cātorē ad quē eius donacō ꝑtinebat canonice assecutū ꝛ. ꝫ. Nos igitur attestacōibꝰ utriusqꝫ ꝑtis inspectis inuenimus esse ꝓbatū eūdē. p. publicū aleatorem esse ac usurariū maīfestū ut pote q̄. xi. denarios ꝓ. xij. mutuauerat i ludo. vñ licet ad palliādū tāte p̄sūpcōis excessuꝫ ꝓpo suerit ꝙ ꝫ fecerat iux̄ ꝯsuetudinē gallicoꝝ clericoꝝ q̄ frequēter ꝛ ludūt. nos tñ q̄ ex officij nr̄i debito pestes hm̄oi extirpare ꝓponimus atqꝫ ludos voluptuosos occasione quoꝝ sꝫ quadā curialitatis imagine ad dissolucōis materiā deucitur penitus improbamus excusacōꝫ p̄dictā q̄ ꝑ p̄uā ꝯsuetudinē q̄ corruptela dicēda ē palliatur friuolā reputantes cū i illis magis plectibilis sit offensa per quos ad excusandas excusacōes i culpis delinquendi aūctas usurpatur ꝙ circa eūdē. p. de succētoria fcm̄ esse dinoscitur ꝓpter indigtatē ꝛ vilitatē ip̄ius duxim9 irritādū cū p̄sonis vilibꝰ et indignis porte digtatis patē non debeāt iux̄ legitimas sanctōes

Preterea ꝯtra p̄fatū. b. fuit maīfeste ꝓbatū ꝙ de cōsciētia iudicū ultima clausula inserta nō fuerat in lr̄is eorūdē sic in ip̄oꝝ deposicōibꝰ exp̄mit eui deter ꝛ. ꝫ. vñ ꝑs altera ꝓponebat qđ cū p̄dcūs. b. sciēter usus fuit lr̄is sic falsatis debeat tāꝗ̄ falsari9 omnino repelli. verū nos attēdētes qđ ꝛ si ꝯstaret ꝙ dcā clausula lr̄is illis fuissꝫ apposita p̄ter ꝯsciaꝫ iudicuꝫ ꝙ tñ si des nobꝫ fcā nō fuit ꝙ dcūs. b. illā clausulā apposuit vl̄ ꝓcuraueit

l ¶ Cedat. cū ꝓpter culpā suā factus sit irregularis. al. eni si essꝫ impotens daretur ei coadiutor. vij. q. i. ꝗ̄uis triste. ꝫ.

Inter dilectos. aleatorē. qđ hodie ꝓhibetur. s. de vita et ho. cle. clerici. tñ videtur ꝙ ꝓpter hoc nō debet priuari iure suo si vellet se corrigere. xxxv. di. c. i. idē videtur de usura. xlvij. di. c. i ꝫ aliud est in obtēto aliud in obtinēdo. ꝓpter usurā indistincte repellitur ab obtinēdo quis. xlvij. di. de petro. et hic. sed i obtēto beneficio p̄t eps facere gr̄aꝫ si se libēter corrigat. de iure tñ p̄t deponi. xiiij. q. iiij. si quis oblitus. et. c. qm̄ multi. ꝫ.

n ¶ Pro. xij. hec usura cētesima excēdit qm̄ illa in anno sorti adequatur. C. de usur. eos. ff. de cōdic. indebi. si nō sortē. hec usura vna die posset excedere sortem.

o ¶ Voluptuosos. cōuiuij tñ ca lūdē lꝫ. ff. de aleato. qđ in conuiuio.

p ¶ Deuemitur. ē gͦ ludus noxius cū affectu in culpa. ff. ad. l. acq̄. nā lud9.

q ¶ Excusandas. ꝫ v̄ba posita sūt. xvi. q. i. p̄dicator. et. s. de cōsue. q̄to.

r ¶ Vsurpatur. qui peccatū suuꝫ defendit aūcte seu cōsuetudine magis peccat ꝛ ideo magis puniri debet. xxxij. q. iiij. nemo. et hic. et de pe. di. vi. c. i. in fi.

s ¶ Dignitatis. ar. ꝙ succētoria est dignitas.

t ¶ Sanctōes. C. de dig. neqꝫ famosis. li. xij. C. de infami. l. vna. li. x. sic. s. de iniur. querelam.

u ¶ Deposicōibus. ut. s. de elec. cū dilectus. nota ergo qđ iudex de eo ꝙ fit corā eo p̄t i testē duci. ꝫ.

x ¶ Procurauerit. sic. s. de resti. spol. cū ad sedeꝫ. in fi. licet eni iste obtinuerit lr̄as et usus fuerit eis non tñ p̄sumitur ꝙ eas falsauerit sicut nec ibi p̄sumitur vi deiecisse licet ip̄e possideret et aduersarij ꝓbassent se expulsos. dolus enim non ex presumpcōnibus sed ex perspicuis indicijs probari debet. quia qui dolum allegat dolum probare tenetur. ff. de probac. quotiens. ꝫ. qui dolo. C. de dolo dolum. sed contra ar. habes. s. de cri. fal. ad falsariorum. ubi dicitur ꝙ postquā lr̄is falsis usus fuerit nō poterit p̄tendere excusacōnē et hic usus est falsis lr̄is nec tñ ex hoc punitur. so. illud speciale ē in lr̄is dn̄i pape q̄ prius diligēter examinādē sūt nec pena illa ad lr̄as alioꝝ p̄latoꝝ

ut ab alio poneretur vel etiam q sciēter usus fuerit lrīs sic falsatis ab hmōi falsitatis obiectu eūdē duximus absoluēdū maxime cum postquā sibi hoc obiectū fuit ptermiserit uti eis et c. Cū igitur p deposicōnes duoꝝ testiū nobis ↄstiterit q ↄcessio p. facta pcesserit quāquā ꝓpter indignitatem eiusdē meruit reprobari. cōcessionē postmodū b. factam irritaȝ decernimus et inanem. Quia vero cātor adeo inhonestū se habuit ī hoc facto ut pma donacōne nō reprobata scdam facē attēptauit. et dignū sit ut ī eo quis puniatur in quo visus ē deliquisse ī hoc eius duximus varietatis incōstantiā puniēdā ut cōcedēdi succētoriā ipam hac vice nullā habeat facultatē. presentiū vobis aūcte mādātes quatenus eādem aūcte nr̄a suffulti psone idonee assignetis. De

in concilio generali.

Accedētibꝫ ad nos de diuersis mūdi ptibꝫ epōꝝ qrelis intellexim9 graues et grādes quorūdā abbatū excessus qui suis finibꝫ nō ↄtēti manus ad ea q̄ sūt epālis dignitatis extēdūt de causis matrimonialibꝫ cognoscēdo iniungēdo publicas penitētias ↄcedēdo etiā indulgētiaruȝ lrās et silia psumēdo. Vnde ↄtingit interduȝ q vilescat epālis aūctas apud multos. Volētes igitur in hijs et epōꝝ dignitati et abbatū puidē saluti pn̄ti decreto firmiter phibemus ne quis abbatum ad talia se psumat extēdē si ꝓpriū voluerit piculū euitare nisi forsan quisquaȝ eoꝝ speciali ↄcessiōe vel alia legitima causa sup hmōi valeat se tueri. Honorius. iij. p. ti. scē prudētiane psbro card.

Dilectus filius iohānes psbr exposuit q rectores fraternitatis vrb ipm ad reuelādū fures et qd sup quodam furto sibi tāquā sacerdoti fuerat reuelatū vel ad satisfaciēdū exinde damnū passo artare nitētes in eū nisi alterū pmissoꝝ efficeret tulerūt sentētiam interdicti. q igitur pniciōsū essꝫ pdictū psbrm sibi taliter credita reuelare ac cogi ad id qd nō rapuit exsoluēdū dis. t. M. q. pfatos rectores corā te ↄuemēs iniūgas eisdem ut a memorati psbri sup grauamine penitus ↄqescāt. Idē ꝓposito. R. et. J. ar̄d. suesen.

Dilecta in xp̄o filia abbatissa iotren. nobis insinuare curauit q cum psbri et clerici iotren. eccīe melden. dioc. nō ↄsueuerint ꝓpriū hr̄e sigillū nec sint vnum corpus ita q capl̄m appellaretur nichilominus ↄtra volūtatē ipius q̄ ipsorū caput ē et patrona sigillū habē cōtēdūt et c. Dis. v. M. q. si vobis ↄstiterit ita esse dictis psbris et clericis aūcte nr̄a inhibeatis exp̄sse ne psumant vel de nouo fabricare sigillū vel uti eo si forte nouiter fuerit fabricatum. Idē sancti aubti archid. abbati de ānona et ꝓposito cameracen.

Grauem et c. dis. v. M. q. si vobis ↄstiterit archid. semel et scdo ↄtra fidē homagij psti ti ac debitā reuerētiā epm suū esse dn̄m negasse vel ī foro seculari deposuisse ↄtra eū sup rebꝫ spūalibꝫ q̄stionē aut tā inuasoribꝫ epi et sociorum eius q fratri eius vel cōplicibus suis causaȝ vel ↄsilium pbuisse ipm tāquā mēbrū putridū ab ambian. eccīa ꝑpetuo absciḋatis beneficia sua faciētes psonis idoneis p illos ad quos dona tio ptinet assignari. Greg. ix. vniuersis eccīaꝝ platis.

Nimis iniqua et c. cū religiosi viri abnegantes salubriter semetipos elegerint in pauptate xp̄o pauperi ad placitū famulari tanquaȝ nichil habētes et om̄ia possidētes nō desūt pleriqꝫ tā eccīaꝝ plati q̄ alij qui ceca cupiditate seducti ꝓprie auiditati sbtrahi reputātes quicquid pdictis fideliū pietas elargit̄ quietē ipoꝝ multipliciter inquietāt. volūt nāqꝫ ↄtra regulā a se. ap. approbatā et sui ordinis instituta ipis inuitis eorū ↄfessiōes audire ac eis iniūgere penitētias et eucharistiā exhibere. nec volūt ut corpus xp̄i ī eoꝝ oratorijs reseruet̄ et frēs ipoꝝ defunctos apd ecclesias suas cōpellūt sepeliri et eoꝝ exeq̄as celebrari et si q̄s decedētiū fratrū alibi q̄ ī suis eccīijs eligat sepulturā. funus primo ad eccīas suas deferri cogūt ut oblacō suis usibꝫ cedat nec sustinētes eos habere cāpanam vel cimiteriū benedictum certis tm̄ tpibꝫ pmittūt ipos celebrare diuina. volūt quoqꝫ in domibꝫ eoꝝ certum numerū fratrū sacerdotū clericoꝝ et laicoꝝ necnō cereoꝝ lāpadaꝝ et ornamētoꝝ pro volūtate sua taxaē ac residuū cereoꝝ quādo noui apponūtur exigūt ab eisdem nec pmittūt q noui sacerdotes eoꝝ alibi q̄ in eccīijs suis celebrēt pmas missas eos nichilominus cōpellētes ut in cotidianis missis quas in suis locis et altaribꝫ celebrāt oblacōnes ad opus eoꝝ recipiāt et reseruēt. quicquid etiā eis dū celebrāt missaꝝ solēnia intra domoꝝ suarū ambitū pia fideliū deuocōne donatur ab ipis extorquere oblacōnis nomine ↄtēdentes q eisdē tā in ornamētis altaris q̄ ī libris eccīasticis absolute ↄfertur vendicāt ꝑperaȝ iuri suo. Quo circa. M. q. vniuersi et singuli a pnotatis grauaminibꝫ desistatis subditos vr̄os ab hmōi arti9 ↄpescēdo. Idē vniuersis eccīaꝝ platis.

Nimis praua et c. cū quidam viri religiosi utpota fratres pdicatores et minores quoꝝ ordinē et regulā se. ap. noscatur approbasse in artissima pauptate xp̄o pauperi famulētur pleriqꝫ plati et alij eos ad sinodos suas cogunt accedere ac suis cōstitucōnibus subiacere nec hijs ↄtēti capl̄a et scrutinia in locis fratrū pro hijs corrigendis facturos se cōminātur fidelitatē iuramēto firmatam ab eoꝝ ministris et custodibus exigētes eis q̄ ut tam extra ciuitates q̄ intra cū eis pcessionaliter veniāt ex leui causa mādātes excōicacōnis sententiam fulmināt in benefactores ipoꝝ et idipm fratribus ↄmināntes eos de locis in quibus dn̄o famulātur satagunt amouere nisi eis obediant ī omnibꝫ supradictis. ad hoc ne fratres ad honorabiliores ciuitates et villas ubi religiose ac honeste valeāt cōmorari a populis deuote vocati accedē audeāt inhibētes tā

grauaminibꝫ debēt humiliter abstinē cū omnia dimiserūt ꝓpter deū et elegerunt in paupertate domino deseruire.

Nimis praua. ad sinodos. omes eni religiosi

in accedentes fratres q̄ in re ceptatores eorum p̄sumūt excōicacōis sentētiam pmulgare. ab eis etiaʒ de ortorum fructibꝫ decimas necnō de habitaculis fratrū sicut de iudeorum domibꝫ cōtēdūt redditus extorquē assērēdo q̄ nisi fratres morarentur ibidē ab alijs habitatoribus puentus aliqui soluerentur et ut ipos sue subdāt totaliter ditioni eisdem mīstros et custodes volūt p̄ficē p sue arbitrio volūtatis. Quocirca .M. q. vniuersi et singuli a p̄notatis grauaminibꝫ desistatis sb̄ditos vr̄os ab hmōi artius compescēdo. Idem archiepiscopo bracareñ.

Tanta est clauis petri ꝛ. J. ad ofusionē. p. epi quōdā collubrieñ. nō p̄t in memoriaʒ nō venire quātū in nos et ecciam romanaʒ deliquerit despexerit petri claues et ecclesiasticā leserit ptātē cū nō solū interdci sentētiam quā seruarat ab inicio temere violauit. verū etiā induxit alios immo compulit nō seruare. et quos inducere monitis ꝛ flectē minis ac terroribus ad violādā interdci sentētiam nulla potuit racōne post atroces iniurias amissionem bonorum. spoliacōnē parētū dignitatibꝫ p̄bēdis et bn̄ficijs spoliās coegit miserabiliter exulare ca suis in hac pte fautoribꝫ nō absqꝫ p̄sūptione temeraria ofērēdo que omia idē epus in nr̄a et fratrū nr̄orum p̄sentia publice recognouit. Licet aūt memoratus eps in manibus nostris spōtanea cesserit voluntate. volētes tā ut hij qui hmōi sentētiā interdicti non sūt veriti temeritate p̄pria violarē ac recipē dignitates p̄bēdas ac bn̄ficia aliorū qui absqꝫ culpa et sine causa racōnabili eis fuerant spoliati seueritatē effugiāt canonice vlcōnis ne facti puersitas trāseat p̄sūptoribꝫ in exēpluʒ aūcte dei omipotētis omnē institucōnē destitucōnē collacōnē p̄bēdarū bn̄ficiorum ac dignitatū p̄sūptas p eūdeʒ epm et excōicacōis seu interdicti sentētias in quoscūqꝫ hac occasione platas ab eo post interdicti violacōnē eiusdē decreuimus irritas ꝛ inanes. Quia vero ubi magis exceditur ibi est seuerius vīdicāduʒ. M. q. omnibꝫ quos dc̄us epus ī supradicta bn̄ficia p̄bēdas ꝛ dignitates intrusēit nō solū a beneficijs ipis p̄bēdis et dignitatibus. verū etiā ab alijs bn̄ficijs si qua obtinēt et ecclesijs prorsus amotis tam p̄sūptores eosdeʒ q̄ omes alios qui p̄fatū interdictū dānabiliter violarūt suspēdas ab officio et bn̄ficio. illos qꝫ quos in psonas et res p̄dictorum canonicorum platorum ꝛ clericorum manꝰ temerarias cōstiterit extēdisse ad nr̄am venire opellas pn̄tiā p meritis recepturos inuocato ad hoc si opus fuit auxilio brachij secularis.

De noui operis nunciatione.

Lucius. iij. paduañ. epo.

Intelleximus ex lr̄is tuis q̄ cū causa que vertitur inter priorē sancti cipriani ꝛ clericos de rodigio sup cappella que in p̄iudiciū baptismalis ecc̄ie de costa ab eisdē clericis est ostructa. f. t. delegata fuissꝫ ꝛ. J. Quia vero sicut leges nō dedignantur sacros canones imitari ita et sacrorū statuta canonū p̄ncipū ostitucōnibꝫ adiuuātur. f. t. M. q. diligēter cōsiderans q̄ post denūciacōnē noui operis siue iure siue iniuria aliq̄d ostruatur legalibꝫ debet cōstitucōnibꝫ demoliri. et quia nulla ecc̄ia in p̄iudiciuʒ ē alterius ostruēda. negociū ipm s̄m legū et canonū statuta nō differas terminare. Innoc. iij. cant.

Cum ex iniūcto arepo. ꝛ. J. f. t. M. q. quicquid edificatū est ī ecc̄ia de lemech post noui opis nūciacōnē expēsis tuis facias penitus demoliri eo nō obstāte si etiā absens extiteris cū cautū sit legitima sanctōne ut si is cui opus nouū fuerat nūciatū añ remissionē edificauerit deinde agere cepit ius sibi esse ita edificatū habē sibi debeat actio denegari. reducens prorsus in irritū quicquid de instituendis ibi canonicis et alijs ad ipam ecc̄iam ptinētibꝫ a te vel p̄decessore tuo ognoscitur ordinatū eorum redditibꝫ ad statū pristinū reuocatis quos ab obligacōe p̄stiti iuramēti p eo q̄ ibidē instituti fuerūt aūcte nr̄a pte denūciari p̄cipimus absolutos. cū eni ammodo nō teneat pricipale. quicquid ex eo vel secutū est sb̄ p̄missa districtōne decreuimus irritāduʒ. ꝛ. J. Sup eo qꝫ nō sufficimus admirari qd̄ cū viri religiosi monachi cātuar. qui omia dimiserūt p xp̄o tot laboribꝫ et piculis psonas ꝛ res nō dubitauerit frequēter exponē qd̄ nō fecissent nisi ognoscerent p̄missa respicē in ḡue cantuar. ecc̄ie detrimētū tu saltē p vitādo tā graui scandalo p ximorū ab hmōi etiā tibi phibitis nō cessasti. cū sacre scripture testimonio debueras didicisse. q̄ licet opa illa q̄ sine mortali pc̄o omitti nō p̄nt nō sūt p vitādo scandalo dimittēda nec ea debeāt p scandalo vitādo cōmitti q̄ sine mortali pc̄o cōmitti nō p̄nt. ab hijs tn̄ q̄ sine mortali pc̄o omitti p̄nt piter et dimitti sit p scandalo tollēdo cessandū et eis eē p vitādo scādalo insistēdū. vn̄ aplꝯ si scādalizatur frat̄ nō omedā carnē in eternū. et dn̄s in euāgelio otra eos q̄ scādali p̄stāt materiaʒ ve inquit homini illi p quē scādalū venit ꝛ c̄. sed licet maiorū scādalū sit vitādū vitādū est etiā scādalū pusillorum iux̄ testimoniuʒ veritatis qui scādalizauerit inquit vnuʒ de pusillis istis qui in me credūt ꝛ c̄. Finis igitur hijs taliter a te imponatur q̄ p̄terite otradictōis rebellio p v̄tuteʒ sequētis obediētie valeat expiari. Honorius. iij.

Significātibꝫ canonicis scē opportune innotuit nob̄ q̄ cū sup eo q̄. R. ciuis pisieñ. in q̄dā platea ecc̄ie sue eis phibētibus in suū edificabat p̄iudiciū et grauamē deposuerūt corā officiali parisieñ archid̄. questionē eis offerētibꝫ incōtinēti pbare p̄iudiciū ꝛ plateā

ad suã ecciam ptinere ac petẽtib ut nõ obstãte q dcũs. N. cauções de demoliẽdo ope offerebat edificiũ phiberi qz idẽ officialis interloquẽdo decreuit pbacões eoz admittendas esse ac ab ope interi quiescendũ. i dẽ. N. ad senoñ. curiam puocauit. sed cũ senoñ. officialis eadem interlocutoria reuocata decreuerit ad opus sb caucõe de demoliẽdo ipõ nõ admissis eoz pbacõmb pcedẽdũ pdicti canonici nrãm audiẽtiaz appellarũt. J. ideoqz. M. q. si est ita reuocato quicquid post ap. hmõi inueneris attẽptatum. c. Reg. ix. Si cui opus nouũ de nũciasse pponis nõ obstãte caucõne q offertur ab ipõ de ope destruendo si nõ iure edificatum existat tenetur te p triũ mensiuz spaciũ exspectaé iuris tui pmi dicium probare volentem.

De priuilegijs et excessibus priuilegiatorum.

Leo papa.

Episcopalia gubernacula nõ nisi maioribus pplis et frequẽtioribus ciuitatibus psidẽ oportz ne honor cui debẽt excellentiora omitti sui numerositate vilescat. Reg. iij subdiac. N.

Sicut in iudicijs laicoruz priuilegia turbare noluimus ita eis piudicantibus nob moderata volumus aũcte resistere. violẽtos itaqz laicos coherce nõ otra legẽ est agere s legi facẽ subsidiũ. Lex. iij. i ocilio lateraneñ.

Cum et plãtare sacram religionẽ et plãtatã fouẽ modis omnibz debeamus nusquã hoc meliuſ exequimur q si nutrire ea q recta sũt et corrigẽ quẽ pfectũ virtutis impediunt omissa nob aũctate curemus. Fratrũ aũt et coepoz nroz oquestione opimus q fratres tẽpli et hospitalis et alij religiosi indulta sibi ab ap. se. priuilegia excedẽtes cõtra epalez aũctẽ multa psumũt q et scandalũ faciũt et graue pariunt piculũ aiarũ. J. Eccias igit et decimas de manu laicoz sine osensu epoz tã illos q etiã quoscũqz alios religiosos recipe phibem9 dimissis qscũqz otra tenorẽ istum aliqua tpe receperũt. Excõicatos qz et noiatim interdcõs tã ab illis q ab alijs oibz iuxta epoz sentẽtiã statuimus euitãdos. In eccijs vero suis q ad eos pleno iure nõ ptinẽt instituendos psbros epis repsentẽt ut eis de plebis cura rñdeãt. ipis vero p rebz tpalibz rõnẽ exibeant opetẽtẽ. institutos etiaz inconsultis epis nõ audeant remouẽ. qd si tẽplarij vel hospitalarij ad ecciam venerint interdictã nõ nisi semel in anno ad ecciasticũ officiũ admittãtur nec tũc ibi sepeliãtur corpa defunctorũ. De ofratribz hoc ostituimus ut si nõ se pdictis fratribz omnino reddiderint sed in pprietatibz suis omnimodo duxerint remanẽdũ pp ter hoc ab epoz suoz sententia nullatenus eximãtur s ptãtẽ suam in eos sicut in alios prochianos suos exerceant cum p suis fuerint excessibz corrigẽdi. Qd aũt de pdictis fratribz dictũ est ab alijs qz religiosis qui psũpcõne sua epoz pcipiũt iura et otra canonicas eoz sentẽtias et tenorem priuilegioz nostroz venire psumũt pcipimus obseruari. Si enim otra institutũ hoc venerit et ecclesie in quibus ista psũpserint subiaceant interdicto et qd egerint irritũ habeatur. I. de archiepis et epis ad quos lrẽ iste puenerint.

Dilecti filij fratres hospital. ierosolimitani transmissa nobis cõquestione mõstrarunt q vos eis de malefactoribus suis iusticiã facere nõ vultis priuilegia ipoz respicere otẽnentes et J. Pro certo sciatis q nos cõcessa vobis priuilegia decurtabim9 cum ec. ro. scriptis autẽticis obuiare minime timeatis. I. de cã. Auar. archiepiscopo.

Ad h. et J. M. q. hospitalarijs pcipias ut si quos in excõicacõne defunctos in cimiterijs ecciaz sepelierint eos ex cimiteria eiciãt. qd si facẽ noluerint tu h de hijs quos i excõicacõne defunctos esse ostiterit exequaris. I. Dẽ abbati et monachis sancti ãdree cisterciensis ordinis.

Si de terra quaz habetis in prochia canoicorũ de plautero p. xxx. annos eis decimas persoluistis eas sibi de cetero integre psoluatis. Licet enim priuilegioz romane ecclesie beneficio fratribz cistercien. indultũ fuerit q de laboribus suis nullas decimas psoluere debeant. de priuilegio tñ indulto tãto tpe vobis detrahẽ voluistis cum liberũ sit vnicuiqz suo iuri renũciare coqz modo nõ potestis vos in hac pte tueri. I. Dẽ ãbian. epo.

Porro quãuis tẽplarij et hospitalarij multa sint libertatis progatiua donati nõ dubitamus quin aliã libertatem habeant in locis i quibz antequã puenissent ad eos fuerãt habitatores qd totũ ex inspectõne priuilegioz suoz plenius aduertere potes. et sm qd inueneris ita obserues. sic eni eos volumus priuilegioz suoz seruare tenorem q coruz metas transgredi minime videãtur. I. dẽ. J. ap. se. le.

Recepimus lrãs quas de eccijs censualibz direxisti ceterum diligẽtiã tuã volum9 nõ latere q sicut nõ omnes q specialiter beati petri iuris existũt annuatim ap. se. cẽsuz exsoluũt ita nõ omes censuales ab epoz subiectõne habẽtur immunes. inspiciẽda sũt ergo ecclesiaz puilegia et ipõrum tenor est diligẽtius attendendus. ut si fuerit deprehẽsum q ecclesia censũ soluit specialiter beati petri iuris existit et ad iudiciũ pcepte libertatis census annuus cõferatur nõ immeito poterit speciali prerogatiua gaudere. si vero ad iudicium pcepte ptectõis cẽsus psoluitur non ex hoc iuri diocesani epi aliqd videtur esse sbtractũ. Sane et J. temerari- dẽ

Sum est et indignũ aliquẽ sibi sua auctoritate psumere q romana eccia alicui certa ratione inspecta singularibus voluit bñficijs indulgere. Celestinus. iij. abulen. epo.

Patentibz lrĩs certificari desideras utrũ templarijs hospitalarijs et alijs oratoria in domibus suis habentibz liceat cãpanas in eis ponẽ publiceqz pulsaẽ. Rñdem9 aũt osul. t. q nõ licz eis h agere quin potius p te p censuraz

ec. ap. ro. coherendi sunt ut ita sint suo iure contenti quod iusticiam non impediant aliorum.

Innoc. iij. arepo lugdun.

Uarum nos tenor edocuit litterarum quod fratres hospitalis sancti iohannis laicos et illiteratos mittunt pro elemosinis colligendis etc. Et. Cum in quadam ecclesia baptismali eis a predecessore tuo collata quidam eorum percutiens vicarium sacerdotem ipsam ecclesiam sanguinis effusione fedasset usque ad reconciliacionem diuina ibidem interdixisti officia celebrari. Sed nichilominus ipsi in ea diuina officia celebrarunt. alios vero presbiteros ab officio suspensos per episcopos suos idem cum sint laici ad officia restituunt exequenda. Quosdam preterea qui cum vxoribus suis in domibus propriis commorantur eo quod eis de suis aliquid offerunt annuatim ita emancipare contendunt ut aliquibus secundum legem terre de sibi obiectis respondere minime teneantur. Uerum quia priuilegium meretur amittere qui permissa sibi abutitur potestate. f. t. m. q. si quos clericos aut laicos a dictis fratribus pro colligendis elemosinis cruce falso signatos inueneris hijs a quibus ipsos missos esse constiterit per totam prouinciam tuam exhortacionis officium interdicas. missos si laici fuerint excommunicacionis mucrone percellas. si clerici ab officio beneficio que suspendas nullo priuilegio prorsus beneficio vel appellacionis remedio preualente. Eos vero quos in predicta ecclesia lege tibi diocesana subiecta post interdictum tuum diuina celebrare, cognoueris eadem pena suspensionis inuoluens in ea donec reconciliata fuerit officia non permittas celebrari diuina. Presbiteros etiam suspensos ab episcopis suis et predictos fratres ad officia sua temere restitutos in eandem sententiam suspensionis reducas. illos vero quos ad respondendum alijs secundum legem terre pro premissa causa asserunt non teneri nolumus excusari quin eos ad respondendum sub. ap. impedimento compellas.

de abbatia conuentui sancti petri

Cum olim esset eugubinus apud perusium constituti et tu fili abbas priuilegium lucij pape nobis presentans postulaueris innouari propter contradictionem eugubini episcopi asserentis hoc in suum preiudicium redundare non fuit effectui mancipatum etc. Et. Te igitur et prefati episcopi procuratoribus in nostra presentia constitutis. p. basilice xij. apostolorum presbitero card. dedimus in mandatis ut super amissione ac tenore priuilegiorum testes reciperet quos duceres producendos qui fideliter redegit in scriptis deposiciones. x. testium iuratorum quorum deposicionibus publicatis dicti procuratores ad producendos testes per quos inductos a parte aduersa repellerent inducias postularunt quas sub eo tenore illis duximus concedendas ut apud se. ap. probarent que vellent ubi onus probacionis pars altera subijsset etc. Et. Nos vero tam per deposiciones testium quam assertiones quorundam fratrum nostrorum liquido cognoscentes talem dicti priuilegij fuisse tenorem quod videlicet cenobium vestrum nullo mediante ad ro. ec. pertineret et quod non liceret alicui episcopo eidem monasterio et eius ecclesijs excommunicacionem indicere ut fratres illic domino seruientes ab omni potestate liberi ro. ec. libertatis gratia potirentur et quod nulla in eis mentio dioc. episcopi habebatur. illud etiam attendentes quod cum tu fili abbas tempore celestini predecessoris nostri ad ipsius presentiam accessisses ipse inspectis ecclesie tue priuilegijs te licet excommunicatus ab eugubino episcopo diceris tamquam non ligatum admisit ad osculum quod presumitur non fecisse nisi monasterium vestrum cognouisset ad ro. ec. specialiter pertinere decreuimus priuilegium illud lucij pape quod sine reprehensione bulle carte vel littere apparebat quam fuit nobis ostensum illius fuisse tenoris cuius per deposiciones testium et assertiones fratrum nostrorum noscitur extitisse. Idem cathalan. electo et abbati frontin.

Ex parte abbatisse ac sororum iotren. ecclesie extitit intimatum quod melden. episcopus commissionis occasione cuiusdam ad iudices delegatos obtente in qua nulla mentio habebatur de ipsarum priuilegijs que illas et earum ecclesias clerum et populum iotren. ad ap. se. nullo mediante spectare declarant quorum ipse non erat ignarus eas incepit grauiter molestare obedientiam ab ipsis ac clero et populo iotren. subiectionem omnimodam requirendo etc. Et. Uerum cum iudices ipsas valde grauarent ad ap. beneficium conuolarunt etc. Et. Sed iudices ap. non deferentes. nec fragilitatis sexus compatientes earum in abbatissam excommunicacionis et in clerum et in populum iotren. interdicti sententias protulerunt. Pane cum nuncij iotren. ecclesie predicta et alia in nostra presentia retulissent priuilegium nobis apostolicum ostenderunt per quod ecclesiam iotren. constabat ad ro. ec. specialiter pertinere. Nos autem eosdem nuncios propter ap. predictam diutius detinentes quia tandem nullus apparuit idoneus responsalis qui parte defensaret aduersam priuilegium ap. se. ecclesie iotren. concessum duximus innouandum. ita tamen ut per innouacionem ipsius eidem ecclesie non plus iuris accrescat quam per priuilegium predecessorum nostrorum obtinuit cum per hoc non nouum ei concedere sed antiquum ius conseruare velimus. Idem colubrien. episcopo.

Cum olim propter questiones quas aduersus priorem et canonicos monasterij sancte crucis habebas pro quibus ad audientiam nostram fuerat appellatum moram feceris longiorem quia pro parte altera nullus comparuit responsalis eisdem certum terminum duximus prefigendum in quo venirent vel mitterent super priuilegijs omnibus et libertatibus quas a ro. pon. vel ab. M. quondam colubrien. episcopo se habere dicebant et super questionibus alijs aduersus eos a colubrien. ecclesia intentatis diffinitiuam sententiam recepturi etc. Et. Interim autem utrique parti liceret coram dilectis filijs tuis de alcobacia et de serra abbatibus et .F. monacho alcobacie quibus causa prius fuerat delegata proponere ac probare si quid aliud proponendum ducerent ac probandum etc. Et. Iudices autem sufficienter actum esse de causa credentes monasterium sancte crucis in expensis quas per quadriennium occasione huiusmodi negocij iuraueras

291

de priuil. et ex[illegible]

exp̄ eſarū p iuramētū ſolū ſit ut h̄ patet. et. C. de iudi. ſancimus. taxacōe p̄miſſa. ut eadē. l. et. iij. q. iij. §. offerat̄. et. s. de p̄cur̄. ↄſtitutis. et. s. q̄ me. cā. c. ul. ↄſus ſeu ↄfeſſio extorta p metū nō valet. xv. q. a ¶ Extorto. ↄſen. vi. c. i. et. ij. et. C. de hijs q̄ vi metuſue cā fi. l. ij. et. s. e. t. platū. et. xxxi. q. ij. lotharius. b. ↄam cōſecracōnem acq̄ſiuit b ¶ Reſtitucōnē. q̄z quicquid poſt ſuā ↄſecracōnem epatui acquiſiuit quare donare illa non potuit q̄z qui nichil habet nichil donare p̄t. xviij. q. i.

ſtatutū. liiij. di. abbati. et. s. de iur̄. pa. q̄ aūt. i fi. h. c ¶ Reuocari. nota q̄ eccleſia ſine aūcte epi edificari nō d3 etia3 ſi ſit aliquis exemptus. de cō. di. i. nemo. et. i. q. ij. placuit. et in aut̄. de ec. ti. §. ſi quiſ aūt. colla. ix. qd̄ ſi fecerit ep̄us ecciam ad ſuu3 dominiū reuocabit ut h̄ patet niſi abbas illā p̄ſcripſiſſ3 ut. s. dicit. et. xij. q. ij. apoſtolicos.

d ¶ Nō tenerē. forte dicebat ſententiā latā cōtra abſentē nō ↄtumacē. vn̄ nulla erat. iij. q. ix. om̄ia. et. ff. de re iudi. cōtra pupillū. ſ3 h̄ nō erat verū ut patet h̄ p finē ubi cōfirmatur ſentētia p̄ parte.

e ¶ Eccleſie. xvi. q. vi. ſi ep̄m. et. ff. qn̄ ex fac. tuto. l. ob dolū vel culpā.

f ¶ De gratia. et ſic bn̄ficio reſtitucōis admiſſu3 fuit monaſteriū ad exhibēda priuilegia q̄ omiſerat. s. de in integrū. reſti. auditis. et alijs pluribus caplis. ſ3 iure ↄmuni non admitteretur p̄textu illorū inſtrumētorū. ꝛ ſibi imputet qd̄ omiſit illa. s. de re iudi. inter monaſterium. et. c. ſuborta. tn̄ in cā appellacōis bn̄ audiretur de iure ↄmuni ad exhibicōnē p̄uilegiorū. q̄z tunc p̄nt induci noua inſtrumenta et noua exceptio oppoui. s. de fi. inſtru. cū iohannes. et. C. ſen. reſci. nō poſ. l. ij. et. C. de tē. ap. p hāc. et h̄ nō fuit appellatū a ſentētia q̄z ſi appellatū fuiſſ3 nō fuiſſ3 admiſſū monaſteriu3 hac via. quādiu eni cōpetit ordinariū auxiliū non datur extraordinariū. ff. de mino. in cāe. ij. in prin.

g ¶ Raſuras. in loco ſuſpecto. alias nō obeſſ3. s. de fi. inſtru. ex lr̄iſ. s. de relig. do. cū venerabilis.

h ¶ Subſcripcōes. ex h̄ nō d3 eſſe ſuſpectu3 quia q̄t ſūt ſubſcripcōnes ſb̄ſcribētiū tot diuerſitates ſcripturarū debēt eſſe ut patet in ip̄o facto p ſubſcripcōnes. vix eni poſſent eſſe ſiles. q̄ ſingli ſb̄ſcribē debeāt p̄batur. C. q̄ teſta. fa. poſ. hac ↄſultiſſima. ſ3 r̄probatū fuit h̄ inſtrumētū ex eo q̄ habebat raſuras in loco ſuſpecto ꝛ q̄ falſū videbatur quia ſcriptū aliud originale fuit exhibitū qd̄ fuit eadē manu ↄfectū ꝛ cō-

de feciſſe dānarūt infirmantes ſua ſentētia libertatē quā dcūs ·M·. colūbrien. ep̄us cōtulerat monaſterio ſcē crucis canonicorū aſſenſu p portariū regis extorto. Preterea q̄z idē ·M·. p̄decesſor tuus fuerat canonicus regularis et duo milia morabatinorū que acquiſierat in epiſcopū iā p̄motus monaſterio dederat memorato ip̄m ad reſtitucōnē eorū iudices ↄdēnarūt. inſup ecclas om̄s quas monaſteriū p̄ter epi colūbrieñ. aſſenſū p̄pria aūcte fundarat q̄z p̄s ſancte crucis nec p̄ſcripcōne nec defenſione alia p̄bacōib; ↄtra ſe factis obſtiterat iudicarūt in ius colūbrieñ. eccie cū fructib; medij tp̄is reuocari ꝛ. ȷ. Tādē p̄curator monaſterij p̄poſuit ſententiā nō tenē. qd̄ ſi alias etia3 ſentētia memorata teneret. q̄z tn̄ monaſteriū fuit indefenſu3. nec exhibita fuerāt coram eis priuilegia lib̄tatis ne delictu3 pſone in danū eccie redūdaret debebat ad exhibicōe3 p̄uilegiorū ſuorū admitti qd̄ ſibi concedi de ſolita benignitate ſe. ap. poſtulauit. Nos igitur attēdētes q̄ eadē priuilegia nō ſolūmodo p libertate monaſterij faciebāt ſ3 exprimebant ius noſtrū et ec. ro. iuſticiam tuebātur ne in nos monaſterij leſio redūdaret ad priuilegia exhibēda ptē3 eius de gratia duximus admittēda3 ꝛ. ȷ. Diſtinguētes itaq3 inter libertatē p p̄dictu3 ep̄m eccie ip̄i ↄceſſam et libertatē qua3 ei lōge ante tp̄us ip̄ius epi ap. ſe. indulſit q̄z nobis ↄſtitit extortū fuiſſe in epi ↄceſſione canonicorū aſſenſū et ↄceſſionis paginā in aliquot lineis habuiſſe raſuras et ſubſcripcōes ſingulas fuiſſe ſingulis ſb̄ſcribentiū maib; adnotatas. ſcriptū aūt qd̄ vobis exhibitū fuerat nec raſurā p̄tēdē nec eſſe varijs ſubſcripcōnū manib;

variatū. ſ3 a primo ad ultimū eadē manu ↄſcriptū libertatē ab ip̄o ep̄o cōceſſam irritā decernimus et inanē. ſup h̄ ſentētiā delegatorū iudicū ↄfirmātes. q̄z vero euidēter agnouimus ex priuilegijs an̄dictos p̄deceſſores nr̄os eccie ſancte crucis libertatis priuilegium indulſiſſe et q̄ ea in poſſeſſiōe tādiu fuerat libertatis q̄ alijs etiā ceſſantib; p̄ſcripſiſſ3 libertatē ei a p̄deceſ. noſtris indultā aūcte ap. cōfirmamus. tibi ſup h̄ ſilētiū imponētes. ſup h̄ aūt in nullo ſentētie delegatorū iudicū derogamus cum ip̄i de hac nō ↄgnouerint libtate ꝛ. ȷ. Cūq3 libtatē a p̄deceſſoribus noſtris indultā monaſterio ↄfirmamus ad ius p̄feſſionis qd̄ eſt cōtrariū libtati monaſteriū decernimus nō teneri nō derogātes iudicib; delegatis q̄b; libtatis p̄uilegia nō fuerāt p̄ntata. i ceteris aūt latā a p̄dictis iudicib; ſentētiam p colūbrieñ. eccia cōfirmamus. Idem epiſcopo ꝛ magiſtro. H. lemonicen.

Accedētib; ad p̄ntiā noſtrā abbatis et ↄuētus naugiaceñ. ex vna pte. et tēplariorū de toceñ. ex altera p̄curatorib;. p̄curator monachorū p̄poſuit q̄ cū decimas terrarū de ſarcole diu quiete poſſederint anteq̄ ad tēplariorū dñium p̄ueniſſent ꝛ poſtquā tēplarij terras acquiſiere p̄dictas decimas earundē p. xl. annos et amplius pacifice poſſediſſent nūc eis ip̄a ſubtrahere nō verentur ꝛ. ȷ. diſ. v. Q. q. ſi abbas et monachi ſufficiēter oſtenderint q̄ a tēplarijs decimas de terris p̄dictis p. xl. annos cōtinue p̄ceperit ſine lite vos ad p̄ſtacōnē ip̄arū tēplarios cōpellatis. cū enim tp̄e tāto ↄtra indulta p̄uilegia decimas ſoluerit eis renūciaſſe tacite p̄ſumūtur. q̄ ſi i p̄bacōe defecerit ab ip̄orū impeticōne tēplarios

q̄ aliq̄d fecerit fraudulēter niſi in ↄtrariū p̄baretur. ij. q. vi. ſ3 ec placuit.

m ¶ Profeſſionis. id eſt ad ius obediētie vel fidelitatis qd̄ ē cōtrariū libtati. s. de ſimo. ex dilig.

n ¶ In ceteris. ſ. quo ti. ad expēſas et in reſtitutione marabatinorū ꝛ in reſtitucōne ecciarū ꝛ ſic ſentētia p̄ pte tenet ꝛ p̄ pte reuocatur. ſic. s. de teſtaꝫ. nūciꝰ. et. c. raynaldus.

Accedētib;. annos. et ſic patet q̄ cōtra priuilegiū p̄ſcribitur ar. contra. xxv. q. ij. c. i. et. ij. ubi dicitur q̄ priuilegia eccliarū et mōſteriorū cūctis tp̄ib; inuiolata permaneant. ſ3 illud loquit̄ de alio priuilegio qd̄ potius ptinet ad libtatē et immunitatē ecciarū de generalibus ſtatutis quib; eccia regitur et illa intemerata ſemp erūt. Itē videtur q̄ vnico actu p̄datur priuilegiū. C. de pac. inter emp. et ven. l. ↄmiſſorie. et. C. d̄ iur̄ do. impe. l. ij. de hoc plene dictu3 eſt. s. d̄ conſti. cum acceſſiſſent. p̄terea ad h̄ ut p̄datur p̄uilegiu3 ſufficit q̄ p. xxx. an. nō ſit uſus priuilegio. s. e. ſi d̄ terra. et hic dicit de. xl. ad hoc dixerūt quidā q̄ etiā vnico actu p̄ditur h̄ priuilegiu3. ſ3 h̄ rn̄detur de. xl. et ibi de. xxx. q̄z ſic de facto accidit. ſi. ff. de peti. hredi. itē venūt. §. aptanda. et h̄ p̄bare voluerūt. vnde audiēdi erant. s. de reſti. ſpoſ. c. i. et. ff. de p̄bac. circa eū. et ſic vnico actu p̄ditur p̄uilegiu3 ꝛ redit res ad ius ↄmune. ſic. ff. de pact. ſi vnꝰ. §. q̄ ſi nō totū. ff. de adimē. le. l. iiij. que ↄtinuatur p̄cedēti. et. xxxv. di. ab exordio. ad hāc ſolucōnē ↄſueuit diſtigui. priuilegiu3 aut datur ad agēdū aut excipiēdū ꝛc. quere hanc diſtinctōnē. s. d̄ cōſti. cū acceſſiſſent. ſ3 h̄ nō credo q̄ h̄ priuilegiū vnico actu tollatur. ar. ad h̄. C. d̄ excuſa. tut̄. volūtarie. et. C. d̄ epiſ. et cle. aut̄. p̄ſbiteros. et credo ſtādū huic decre. et valebit p̄uilegiu3 iſtud niſi p̄betur q̄ xl. an. nō ſint uſi priuilio ſoluendo decimas quiete ar. op. s. de p̄ſcrip. cū nobis. et ita p̄ditur p̄uilegium eodē tp̄e quo ꝛ p̄ſcribitur contra ius cōmūe.

vn̄ cōtinuo deb; ēt iſti p̄bare p̄cep cōne3 decimarū quolibet anno ut dicit lr̄a iſta. vn̄ iſti ſi vellēt p̄bare interrup cōnē ꝛ poſſent admitterentur vel p̄ retēcōnē decimarū vel etiā p lit̄. ↄteſt. factā. et h̄ indicāt verba illa ↄtinue p̄cep erīt ſine lite. et ita q̄ d̄z. s. e. ſi de terra. de. xxx. an. nō tenet. ut. s. de p̄ſ. ad audiētiā. et. c. illud. que ſi. a ma. par. ca.

a ¶ Tacite. s. e. ſi de terra. ubi de h̄. s. de hijs ex ore. s. de of. del. gratū. ſ3 nūquid talis renūciacō poſſ3 ei obici ab alijs quib; decimas nō ſoluūt. ar. q̄ ſic. s. de ↄſti. cū acceſſiſſent. et. s. de p̄bē. p̄ illorū. ſ3 h̄ nō credo q̄ p̄pter hoc p̄datur p̄uilegiū quo ad alios. ſ3 de p̄uilegio tm̄ detrahitur. s. e. ſi de terra.

Qm̄ capella exempti. qd̄ colligitur ex forma ip̄ius priuilegij. s. e. porro. et. c. recepimꝰ. Ex hac decre. ſoluitur qd̄ de abbate qui acquiſiuit p̄uilegiū q̄ monaſterium ſuū eſſ3 exēptū cū oībus cappellis. tp̄e ſuccedente acquiſiuit cappellas quas ↄtēdit eodē p̄uilegio retinē ep̄o loci ↄtradicēte. et eſt diſtinguēdū p hāc decre. utru3 acquirat nouas cappellas poribz acceſſorias an q̄ habeāt ſe p̄ncipaliter ab illis omnino ſegregate. in p̄mo caſu p̄ticipāt eodē p̄uilegio in ſc̄do caſu no. ar. ff. de li. le. l. ul. §. gaio. ff. del. iij. vxori. ij. ſeu. et. l. cum quis. in fi. ar. cōtra. ff. de ver. ob. cum ſtipulamur. huic decre. cōtra videtur. xvi. q. i. frater nr̄. et. xij. q. ij. cognouimus. q̄z vna et eadē res nō debet duplici iure cenſeri. s. de deci. cū in tua. ſic eni videtur q̄ iſti ſint p̄tim liberi p̄tim ſerui qd̄ ē ↄtra illud. ff. de ſta. lib. ſi duob;. ſ3 nō obſtat q̄z quātu3 ad cappellam iſta3 ſūt liberi ab ep̄o in hijs q̄ ſpectāt ad ip̄am. in hijs in quib; ſubſūt ep̄o nō ſūt exempti ꝛ diuerſo iure cenſentur quo ad diuerſa nō ad idem. ſicut poteſt habere quis plura domicilia. s. de fo. compe. ex parte. ex quo ad vnū forum p̄t cenſeri vno iure quo ad aliud alio. et ſic tenetur vtriq3. et ē ſi. s. de ma. et obe. ↄ tuas. et ȷ. c. p̄x. in fi. et ſic exēptus p̄t iudicari ab ep̄o loci. ſ3 nō in hijs in quib; ſubiectus ē niſi p̄ut d̄z. s. e. tuarū. i fi.

Ex ore. r̄ctiſſima. cū iuſ faciat quo ad omnes qui ſiliter iudicare tenentur. s. de re iudi. in cauſis. et ideo cū multa p̄uidētia ꝛ delibéracōe eſt p̄mulgāda. xxxv. q. ix. aplice. et. c. ſniā3. i fi.

b ¶ Parcat. ubi ſcandalū nō timetur alias detrahere deb; ſeueritati. l. di. ut ↄſtitueretur. et. xliiij. di. ↄmeſſacōnes. et. xxiij.

abſoluatis ip̄is ſup h̄ ſilētiū imponētes. Ide ep̄o ligoñ.

Qm̄ cappella ducis burgundie gaudē dicatur hm̄oi p̄uilegio q̄ nullus ar̄ep̄us vel ep̄s in pſonas canoicorū eiuſdē cappelle ſuſpēſiōis vel excōicacōnis aut interdci ſentētias audeat p̄mulgaē. q̄dā cappelle ſup̄dcē canonici qui prochiales ecciaſ a te tenēt occaſiōe p̄uilegij p̄libati in hijs etia3 quarū iuriſdcō ad te p̄tin3 ita ſe dicūt exēptos ut quāticūq3 grauiter interdū excedant tue correctōni recuſant et ſnie ſubiacē. Quo circa. Q. q. in cap̄tū exēpti ſūt eiuſdē rōe cappelle aplicis p̄uilegijs deferas reuerēter. ſ3 inquātū rōe prochialiū ecciarū vel alias iuriſdictione tuā reſpicē dinoſcūt̄ officij tui debitū in eoſdē libē p̄ſequaris. Ide abbati ꝛ fratribus eualiñ. cenobij.

Ex ore ſedētis in throno procedit gladius bis acutus qm̄ ex ore ro. pon. rectiſſima debet exire ſnia q̄ cōtra iuſticiā nulli parcat ſ3 reddat vnicuiq3 qd̄ ſuū eſt. Cū igitur inter vos et wigorieñ. ep̄m ſup monaſterij vr̄i ſubiectōne ac libertate ↄtrouerſia verteret̄ monaſterij vr̄i p̄poſuit p̄curator q̄ idē mōſteriū ab ip̄a ſui fundacōe liberū extitit et exēptū ad h̄ p̄bādū p̄uilegia p̄deceſ. nr̄orū inducēs vnū ↄſtātini et alterū alexand̄. necnon indulgētias cle. et cel̄. quoru3 uſū ↄtinuu3 a lōgis retro tp̄ibus p depoſicōes teſtiū oſtēdere nitebātur ꝛ. ȷ. Porro in p̄uilegio ↄſtant̄. quoddā ↄtineri p̄ſpicitur p qd̄ ide3 cenobiū videt̄ ad iuriſdictōe3 epi p̄tinē videlic3 q̄ abbas eiuſdē primū locū poſt wigorieñ. p̄ſulē ſp obtineat. vn̄ cū locū ip̄ſū obtinē nō poſſit i gn̄ali ocī. neq3 i p̄uīciali. qm̄ abſonū eſſ3 ut abbas p̄mus poſt illū ſup illos ep̄os reſidēt. relinquitur ergo q̄ locū illū i ep̄ali ſinodo

intelligatur hr̄e. q̄re tenet̄ ad ſinodū ep̄alem accedē ac p h̄ ip̄iꝰ ſtatuta recipe ac ſuaē. in p̄uilegio vēo alexand̄. ip̄e qd̄ dā aliud ↄtinetur p qd̄ diocēſanus ep̄s in eodē cenobio iuriſdictōe3 ſuā et ſi non in oīb; in quibuſdā tn̄ retinuiſſe vid̄z cū in illo dicat̄ q̄ wigor. epi ab eiuſdē loci fratrib; aliq̄d iniuſte nō exigāt ſ3 hijs tm̄ cōtēti p̄maneāt q̄ p̄deceſſores eorū anceſſorib; ſuis ↄſtat rōnabiliter impēdiſſe. vn̄ cōſtat q̄ abbates epis aliq̄ de ſuis exhibē tenerētur. Nos igit̄ hijs et alijs diligēter auditis cū a neutra pte ſit p̄bata p̄ſcp̄tio ſentētialiter diffinimꝰ q̄ eua ſeñ. cenobiū liberū ē in capite tāq̄ ab ep̄ali iuriſdictōe prorſus exēptū ꝛ ſoli. ro. ec. ſb̄iectū tutela tn̄ ip̄ius cant̄. ar̄ep̄o reſuata. i mēbris aūt q̄ nō p̄bātur exēpta dioc̄. ep̄o ip̄m ſb̄iacere decreuimꝰ. p̄pter qd̄ abbas ad ſinodū eius debet accedere. p̄mūq3 locū poſt wigor. ep̄m obtinē. p ip̄is q̄3 mēbris nō exēptis idē abbas tenetur wigor. ep̄o exhibē reuerētiā obſequiū ꝛ honorē q̄b; wigor. ep̄s ſibi ↄpetēter exhibitis deb3 manē ↄtētus. Ide viſo

Ex parte tua nen. ep̄o fuit q̄ſitū utrū clerici ꝛ laici q̄ lr̄as p̄tectōnis oſtēdūt in q̄b; pſone ſue exp̄ſſo noīe cū oīb; reb; ſuis ſb̄ aplica p̄tectōne cōſiſtē declarant̄ a iuriſdictōe dioc̄. epi ſint exēpti. Nos aūt. t. r. q̄ p lr̄as hm̄oi ab ep̄orū ſuorū p̄tāte mime ſb̄trahūtur. Ide elieñ. ep̄o.

Paſtoralis officij ꝛ. ȷ. interrogaſti utrū viri religioſi q̄bus a ſe. ap. ē indultū ut ecciaſ ſuas in p̄prios uſus poſſint cōuertē decedētib; pſonis earu3 liceat aūcte p̄pria poſſeſſionē earūdē intraē vel p dioc̄. ep̄m i ip̄a ſūt potiꝰ inducēdi. ad qd̄. r. niſi forte, indulgētia ſummi pō. id ↄtineat exp̄ſſu3 ſuo ep̄o inconſulto in poſſeſſiōe3 ip̄arū

q. iiij. non poteſt. et. s. de noui ope. nū. cū ex iniūcto. ↄet inſti. de iuſticia et iur̄. in p̄n. et ſūmū bonū eſt in rebus iuſticiā colē. xij. q. ij. cū deuotiſſima3.

e ¶ Qd̄ ſuū eſt. ſic in cōſti. gregorij in p̄n. libri huiꝰ.

f ¶ Ep̄alē. cū iuſta cā extiterit. xviij. di. ep̄s. ij.

g ¶ Seruare. xviij. di. decreuimus.

h ¶ De ſuiſ. ar. ↄq̄ qn̄ hec dictō q̄z vel hec dictō ſic ponitur in priuilegio q̄ p h̄ ponitur aliquid. alias nichil eſſ3. ar. ȷ. de ver. ſig. c. abbate. ȷ. e. in hijs. et. ff. de odi. et demon. quibus dieb;. §. dn̄s. ff. del̄. ȷ. ſi ſeruus. §. ſi ſeruus legatus. et. §. qui quinq3. et. l. ſi ſit. §. i. et. C. de fal. cā. adiecta. l. ij. ar. ↄtra q̄ metus cā potius intelligitur ↄdicōnaliter. ff. d̄ ↄtrahē. emp. ſi quiſ fundum. et. l. ſi debitor. in fi. Io.

i ¶ Probata. in hijs ſcil3 q̄ p p̄uilegiū nō erāt exēpta in quibus obtinet epiſcopus ut ȷ. ſequitur. et ſic eſt ar. q̄ abbas p̄t p̄ſcribē ius ↄmune i cappellis cōtra ep̄m in hijs q̄ p̄t poſſidē. s. de p̄ſcp̄. auditis.

k ¶ Probātur. ergo licet quis p̄bet exempcōne3 capitis non ideo p̄bauit exēpcōe3 mēbrorū. ar. ↄ. c. p̄x. ar. ↄtra. q̄ totū et p̄s debēt eodē iure cēſeri. xij. di. c. i. et. ij. et. xij. q. ij. ↄgnouimus. et. ij. q. vij. ſi quis ep̄s. et. ff. p dereſlicto. an pars.

l ¶ Tenetur. et ſic ē ar. q̄ aliquis p̄t eſſe vaſallus multorū ſicut iſte abbas ſubeſt p̄pe et ep̄o p̄ cappellis. ut. s. c. prox. ff. de ope. lib. l. duorū.

Ex pte. declarant̄. ſic. s. e. recepimus. et. s. de maio. et obe. p tuas.

n ¶ Sbtrahūtur. ſic g̊ talis p̄tectō inutilis eſt ſicut ↄfirmacō i forma cōmuni de qua dicitur. s. de cōceſ. p̄bē. q̄z diuerſitatē. ad q̄d g̊ impetrantur q̄z ſolet plus timeri qd̄ ſpecialiter pollicetur q̄ qd̄ gn̄aliter inpetratur. s. d̄ heret̄. ſi aduſus. et. xxiij. di. c. quāquā.

Paſtoralis. exp̄ſſu3. ar. q̄ priuilegiū ſp intelligitur cōceſſu3 ſine leſione alterius. s. de of. or. licet. et. s. de uſu pallij. ex tuarū. s. de ec. edi. cum dicat. apl̄s. et. c. ad audientiā. et. C. de inof. teſta. ſi qn̄. ar. s. e. patētibus.

p ¶ Inconſulto. ſic l3 lex cōcedat libertatē ſeruo vidicāti necē dn̄i a iudice tn̄ dāda eſt. C. p̄ quibus cau. ſerui acci. p̄mi. liber. l. i.

q ¶ In poſſeſſionē. quā nunquam habuerunt et hoc ideo quia nemo ſua etiā aūcte rem ſua3 accipere debet. C. vnde vi. ſi quis in tātā. et. xvi. q. vi. placuit. et. C. d̄ acq̄r. poſ. improba. ff. de acquir̄. poſ. ſi ex ſtiplacōe.

de priuilegi

eis nō est licitū introire quia p indulgētiā hmōi epali iuri nō credimus derogari. Idem episcopo et caplo tripol.

Etistis p se. ap. edoceri utrū cum ꝓpter hospitalarios vel tēplarios ciuitas vīa gnali supponitur interdicto eisdē nō seruantibꝰ vos illud teneamini obseruare. Ad qd duximus rñdendū q illoꝝ excessus vobis nō pbet licētiā excedendi. sed si pfati hospitalarij vel tēplarij puilegioꝝ suorū fines excesserint violando temere interdictū qd p eis fuerat pmulgatū ne videantur de alioꝝ fletu ridē vos in penā psūpcōis eoꝝ quādiu ipi violauerint interdictū de nīa licētia celebretis. Idem.

Voniā p cōfessionē cōstat ptis aduerse q nep hesinus epus ius epale pcipit in eccia sancti lasij de flageñ. credimus q nō obstante illo capitulo priuilegij qd monasterio ē indultū ut nullꝰ eps eccias utroqꝫ iure illi subiectas interdicto suppone vel monachū seu clericū eiusdem monasterij smodare vel excōicare psumat pfatus epus possit interdicere dictā ecciam et excōicare monachū seu clericū vestrū ad eius regimē deputatū cū alterutrū de iure fuerit faciendū qm illud capłm esse intelligenduz videtur de monachis aut clericis in ipo monasterio pmanētibꝰ vel ad ecclesias destinatis utroqꝫ iure sibi subiectas. Idem londonen. epo ap. se. legato.

Via circa ⁊ .J. Quesiuisti utrū monachi omniū sanctorū puilegiū pdecessoris tui super epalibꝰ decimis retinēdis indultū extēdere valeant ad possessiones acqsitas et postmodū acquirēdas. sup quo talem damus rñsionē q si decimaꝝ illaꝝ remissio facta extitit ſm canonicas sanctōnes pdecessor tuus indefinite decimas epales monasteio remittendo cū michil excepit et potuerit excepisse ac i bñficijs plenissima sit interptacō adhibēda. nec debeat vna eadēqꝫ sbstātia diuerso iure cēseri intellexisse vidr nō soluz de decimis possessionū illius tpis ꝫ futuri.

Idem in ocilio gen.

Ntiqua pñarchaliū sediū priuilegia renouātes sancta vniuersali sinodo approbante sancimus ut post ro. ec. que disponēte dño sup omnes alias ordinaie ptātis obtinet principatū utpote mater vniuersoꝝ xpi fidelium et magistra. ōstantinopolitana primū alexādrina scdm antiocena terciū ierosolomitana quartū locū obtineant seruata cuilibet ꝓpria digtate ita q postq antistites eaꝝ a ro. pō. receperint palliū qd est plenitudinis officij pontificalis insigne pstito sibi fidelitatis et obedientie iuramento licenter et ipi suis suffraganeis pallium largiantur. recipientes pro se professionem canonicā ⁊ pro ro. ec. spōsionē obedientie ab eisdē. dñice vero crucis vexillum añ se faciant ubiqꝫ deferri nisi in vrbe romana et vbicūqꝫ sūmus pontifex pñs extiterit, aut eius legatꝰ utēs insigniis aplice dignitatis. In omnibus aūt pvincijs eorūdē iurisdictioni subiectis ad eos

cū necesse fuerit pvocetur salvis appellacōnibus ad se. ap. interpositis quibꝰ est ab omnibus humiliter deferendum.

Idem in eodem.

Et priuilegia que quibusdā religiosis ro. concessit ec. pmaneāt incōcussa quedā in eisdē duximus declaranda ne minus sane intellecta ptrahantur ad abusū ꝓpter quem possint meito retractari. quia priuilegiū meretur amittē q pmissa sibi abutitur potestate. Sane quibusdā regłaribꝰ ap. se. indulsit ut hijs qui fraternitatē eoꝝ assumpserit ... forsan eccie ad quas ptinēt a diuinis officijs fuerint interdicte ipsosqꝫ mori cōtigerit sepultura ecciastica nō negetur nisi excōicati vel nominati fuerint interdicti. suos quoqꝫ cōfratres quos ecciaruꝫ plati apud eccias suas nō pmiserint sepeliri nisi excōicati vel interdicti fuerint nomiatim ipi ad ecclesias deferant tumulādos hoc aūt de illis ōfratribꝰ intelligimus qui vel adhuc manētes i seculo eoꝝ ordini sūt oblati mutato habitu seculari vel eis qui sua bona dederāt inter viuos retēto sibi quā diu in ꝫ seculo vixerint usufructu. q tñ sepeliātur apd ipoꝝ regłariū vel alioꝝ nō interdcās eccias i quibꝰ elegerint sepulturā ne sic de quibuslibet ipoꝝ fraternitatē assumētibꝰ fuerit intellectū p duobꝰ aut tribꝰ denarijs annuatim sibi collatis dissoluatur piter ⁊ vilescat ecclesiastica disciplina. certā tñ ⁊ ipsi remissionē obtineant ab ap. sibi sede ōcessaz. Illd etiā q hmōi regularibꝰ est indultuz ut si qui fratrū suoꝝ qui ab eis missi fuerit ad recipiēdas fraternitates siue collectas i qslibet ciuitatē castellū vel vicuz aduenerint si forte locus ille a diuinis officijs sit interdcūs in eoꝝ iocūdo aduētu semel in

anno aperiātur eccie ut exclusis excōicatis diuina ibi officia celebrētur sic intelligi volumus q in eadē ciuitate aut castro aut villa vna tm eccia eiusdē ordinis fratribꝰ semel ut dictū est aperiatur i anno. quia licet pluraliter dictū sit q in eoꝝ iocūdo aduētu eccie aperiantur nō tñ ad eccias eiusdē loci diuisim ꝫ pdictoꝝ locoꝝ ōiūctim sano referēdū est intellectu. ne si hoc modo singulas eiusdē loci visitarēt eccias nimiū vilipendi ōtingeret sententiā interdicti. Qui vero ōtra declaracōnes pdictas quicquā sibi usurpare psūpserint graui subiaceant vltioni.

Idem in eodem.

Qod nōnullis ē religionis indultū in fauorē pontificalis officij ad epos extēdētes ōcedimus ut cum cōmune terre interdictū fuerit excōicatis ⁊ interdictis exclusis possint qñqꝫ ianuis clausis suppssa voce ⁊ nō pulsatis cāpanis diuina celebrare officia nisi et hoc ipm eis expsse fuerit interdictū. verū hoc illis ōcedimus q causaz aliquā nō pstiterit interdicto nec quicquā fraudis ingesserint tale ōpēdiū ad iniquū dispēdium ptrahentes.

Honorius .iij. arepis et epis in quoꝝ dioc. monasteia et pōratus clumacē. mōsterio sbiecta consistunt.

Vanto ⁊ .J. sane dilecti filij abbas et ōuentus clumiaceñ. grauē nobis querimoniā obtulerūt q quidā vestrū ⁊ vestroꝝ officiales cum in eos et sui ordinis monachos nō pñt excōicacōis ⁊ interdicti pferre sententias eo q sup ꝫ aplice sedis puilegijs sūt muniti in eos q molūt in molēdinis vel coquūt i furnis eoꝝ quicqd vēdēdo seu emēdo ā alias eis cōicāt sententias pfert memoratas. et sic aplicoꝝ puilioꝝ nō vim ⁊ ptātē ꝫ sola ṽba fuātes

de priuileg.

dei ordinis monachos quodammodo excōicāt dū eis alios cōicare nō sinūt exquo illō etiā euenit incōueniēs ut ipsi monachi quātū in hoc iudicētur iudicio iudeoꝝ. et qui eis cōicāt in p̄dictis maiorē excōicationē incurrāt q̄ḋ etiā excōicatis cōicando fuerit incursuri. Nolētes igitur h̄ crebris ad nos clamorib iā platā ulterius sub dissimulacōe trāsiē. vobis vniuersis ꝛ singulis. M. q. hmōi sentētias in fraudē p̄uilegioꝝ nostroꝝ de cetero nō feratis q̄ si sup h̄ ad nos denuo clamor ascenderit nō poterimus cōniuētib oculis ptrāsire quin pmulgatores taliū sentētiarū seueritate debita castigemus. In de. v. quondam anglorum regine illustri.

Ex pte tua fuit ppositū q̄ nōnulli frati q̄s nec hītꝰ nec tonsura clericos ꝓfitetur in terra tue iurisdictōni subiecta degentes cū dep̄hendūtur in aliquib forisfactis ut iurisdictōnē tuā eludāt et debitam p delictis vlcōnē euadāt assumūt seu etiā resumūt tonsurā abiectā seu habitū clericalē. licet an̄ p laicis ab omib haberētur. ne igitur tōsura vel habitu sic resūpto malicia foueatur si tuā iurisdictōez exerceas in hmōi delinquētes qui sine tōsura et habitu in delicto fuerint dep̄hensi equanimiter duximus tolerādū cū maliciis hominū indulgeri non debeat sed potius obuiari. In de.

Super specula ꝛ. j. Sane licz scā eccīa legū sclārium non respuat famulatū que eq̄tatis et iusticie vestigia imitātur. quia tñ in francia et nonnullis puinciis laici romanorū impatorū legib nō utūtur et occurrūt raro eccīastice cause tales que nō pūt statutis canonicis expediri ut plenꝰ sacre pagine insistatur ꝛ. j. Firmiter interdicimus et districtius inhibemus ne parisius vel in ciuitatib seu aliis locis vicinis quisquā docere vel audire ius ciuile p̄sumat et q̄ cōtra fecerit nō solū causarū patrociniis interim excludatur verū etiā p epm loci excōicationis vinculo innodetur. In de episcopo baiocen.

Quia intētionis nostre ꝛ. j. Cū innouacō nec ius nouū oferat nec etiaz tollat vetus te in eo statu esse volumus in quo tpe impetrate innouacōnis dinosceris extitisse. Ceterū nullū p h̄ intedimus iuri aliasn eidē monasterio opetēti p̄iudiciū generari. Idem.

In hiis que ad cultū diuinū facere dinoscūtur nō maligna sed benigna esset potiꝰ interp̄tacō faciēda. vnde mirari opellimur q̄ cū fratrib p̄dicatorib et minorbus duximus indulgendū ut ubicūqz fuerit sine prochialis iur p̄iudicō cū altari valeant viatico celebrare. quidā nimis stricte interp̄tando indulgentiā nr̄am nitūtur asserere q̄ḋ p eā p̄dicti fratres p̄ter p̄latorū assensuz facē hoc nō possint ꝓpter q̄ḋ eos celebrare iuxta indulgētiam ap. nō pmitūt. Cū autez nichil eis cōferret memorata indulgentia sine qua id p̄latis annuētib licēt eisdē. F. t. m. q. interp̄tacōne hmōi reprobata dū tñ ab aliis q̄ iure prochiali puenūt ꝓrsus abstineant datā eis sic licentiam celebrādi aūcte nr̄a non differas publicare ita q̄ dicti fratres aliquā ex indulgētia nostra videantur in hoc gratiam ꝯsecuti

Gregoriꝰ. ix. maioris eccīe et xp̄ianitatis decano ꝛ ar̄ d. linc.

Dudum inter priorē ꝛ cōuentum de buten. ex pte vna et priorissam et moniales de cāpesse ex alia sup decimis lite mota ꝛ. j. De cōsilio fratrū nostroꝝ decreuimus iuri p̄dictorū prioris et cōuentus sup decimis noualiū in quarū erāt possessione tpe illo quo indulgētie aplice impetrate fuerūt a pte altera de decimis noualium non soluēdis nō debere p eas nō faciētes de hoc aliquā mencōnem p̄iudiciū generari

Quidam sicut asse. In de.

Oris i priuilegiatorū fraternitate recepti nolūt tibi de iurib epalibus respōdere. verū quādiu hmōi fratres morā in domibus suis fecerint eos opellē poteris ad dicta iura tibi integre persoluenda. In de arelaten. capitulo.

Consultacōni vr̄e. B. r. q̄ terra de qua nō extat memoria q̄ḋ aliqñ culta fuisset redacta p religiosos viros nouiter ad culturam ꝑpetuo debet quo ad immunitatē de nō soluendis decimis noualiū iure censeri cū alias nonnūquā cōtingeret indulgentiaz de noualibus plus eis dispendii q̄ vtilitatis afferre.

De purgatione canonica

Ex concilio triburien. Rubrica

Nobilis homo vel ingenuus si i synodo accusatus crimen negauerit si fidelē eum esse sciuerit cū. xii. ingenuis se expurget. si aūt antea dep̄hensus fuerit in furto aut piuria aut falso testimonio nō admittatur ad iusiurandū sed ei sicut qui ingenuus nō est purgacō indicatur. Ex concilio agathen.

Si quis p̄sbiter negligēs vite sue prauis exēplis mala de se suspicari pmiserit et populus ab epo iuramēto seu banno xp̄ianitatis astrictus infamiā eius patefecerit. ceteriqz accusatores criminis eius defuerint admoneatur primo seorsū ab epo deinde sub duobus vel trib testib et si non emendauerit episcopus eum publica increpatione admoneat. si vero nec sic se correxerit ab officio suspendatur usqz ad condignam satisfactōnem ne populus fidelium in eo scandalum patiatur.

Ex ꝯcilio melden.

Omales si libidinib inseruire accusentur ꝛ manifeste detegi nō valuerint erga regulam sue opinionis malam famam canonice purgare cogantur. Ex eodem.

Si quis de gradu. ꝯsensorē. q̄ eni ꝯsentit qn̄qȝ ut faciēs punitur. ῑ. de sen. ex. quāte. et. xvij. q. iiij. oēs ecc̄ie. et. lxxxiij. di. faciētis. et ῑ cc̄mia q̄ corrigē p̄t nō corrigit ip̄e ꝯmittit. xxiij. q. viij. p̄terea.
b Prodiderit. i iudicō timore ꝓbacōis alias si occulte ꝯfiteretur sacerdoti non repelleretur dūmodo eēt occultū. s. de simo. ex tue.
c Verisimilibꝰ. suspicō temeraria sp̄ repellitur. ij. q. i. p̄mo. et. vi. q. i. oues. verisimilis inducit purgacōnē ut h̄. violenta sufficit ad sentēciā. xxxij. q. i. dixit dominus. v̄sus. tu suspēderis si causa ꝓbabilis extet. si violēta tenet nō temeraria tanget.
d Quotiēs. accusatores. et sic videtur ꝙ plures possint sil' accusaē de eodē crimine. s. de collu. c. i. et. ij. q. i. i primis. sȝ h̄ ita cō tingit de facto. sed iudex debet eligē magis idoneum. ff. de accu. si plures. vel intellige accusatores id est delatores vel denūciatores. s. de accu. cū oporteat. et hoc satis videtur ꝙ si fuissent accusatores si nō ꝓbauerit puniri deberēt pena talionis ad quā inscribē debuerūt. s. de simo. licet heli. aliter nō admittitur accusator ut ibi. tn̄ denūcians si non ꝓbat puniri debet extraordinaria pena ad arbitriuȝ iudicis. s. de calūp. c. ij.
e Ordinis. scȝ ep̄ orum et ita est ar. ꝙ ep̄alis dignitas sit ordo. xxi. di. cleros. lxxxix. di. ad hec.
f Religiosorum. nota ꝙ cōpurgatores debēt esse bone opinionis ita ꝙ nō sit verisimile eos velle peierare et ab ecc̄ia tolerētur. ῑ. e. cū. p. et. c. ꝯstitutus. et qui eius ꝯūsationē agnoscāt. ῑ. e. inter.
g Submissam. non eni licet michi p alium qđ p me nō licet. i. q. vij. sancimus. ff. de admi. re. ad ci. per. l. ij. et. ff. ad senatus. con. maced. filiū habeo. et qui p aliū fac̄ p seip̄m facē videtur. ῑ. de sen. ex. mulieres. et. ff. de admi. tut. ita tn̄. § gessisse.
h Verū. sic. ῑ. e. c. ul. in fi. et. s. de testi. quotiēs. alias eni subirent anceps piuriuȝ si p̄cise iurarēt de alieno facto. ff. de in lit. iurā. videamꝰ. ff. re. amo. l. marcellus. qualiter iurare debeant qui purgātur đr. ῑ. e. c. ul. in fi.
Nos inter. deficiētibꝰ. vel etiā nullis apparētibꝰ ex quo eni infamatus est apud bonos et graues ⁊ si nullus appareat accusator ꝯpellendus est ad purgacōnē. ij. q. v. si mala. et. ῑ. e. inter. sȝ nūquid ep̄us p̄t de quolibet crimīe cōtra prochianū suū taliter ꝓcedere. nō credo. et hoc intelligo i criminibꝰ que specialiter ptinēt ad ecc̄iam puta de heresi. ii. s. đ hr̄et. excōicamꝰ. § adicimus. vel de adulterio. si cōsanguineus teneat cōsanguineā ervxorē alterius. vel nisi habeat iurisdictōnē tpalē. alias nō videtur ꝙ de quolibet crimīe h̄ possit ar. cōtra. s. de iudi. nouit.
k Appellauerit. dū tn̄ iu- ‸stā habeat cām appellādi puta ꝗ exce-dit modū ep̄us in purgacōne vel alias eū grauat. s. de offi. ordi. irrefragabili. et. c. licet. alias non admittitur appellatio et precipue in hmōi crimine vel infamia. s. de ap. cū sit romana. in fi. et. c. ut debitus.

Si quis de gradu ecc̄iastico raptoribꝰ alienarū spōsarū se ꝯsensorē vel interuētorē manifeste ꝓdiderit a ꝓprio gradu repellatur et si verisimilibus exinde suspicōibꝰ fuerit ꝓpulsatus canonice se expurget. Innocētius iij̄a aq̄legien. p̄triarch. et mātu. ep̄o.

Quotiens tridentinus ep̄us de simonia impetitus sit vos latere nō credimꝰ sed accusatores scriptū afferētes testes s̄m formā canonicaȝ ꝓducere nequiuerūt scȝ ꝙ ecclesiaȝ sancti petri p̄sbro. p. dederit p. iiij. modijs frumenti ⁊. ⁊. omnium fratrū. n. cōsilio iudicamus ut tercia manu sui ordinis et quarta abbatū et religiosoꝝ sac̄dotū de sup̄dcā simoīa debeat se purgaē. Porro purgacōis tenor erit hmōi ep̄us iurabit p̄muȝ super sancta dei euāgelia ꝙ ꝓ ecc̄ia sci petri p̄sbro. p. dāda nec ip̄e p se nec p submissam p̄sonā nec aliquis ꝓ eo se sciēte p̄ciū recepit deinde purgatoēs sup scā dei euāgelia iurabūt ꝙ ip̄i credūt eū verū iurasse. Idē ex. iij.

Nos inter alios ⁊. ⁊. quia nos. t. f. cōsulere voluit utrū ep̄us prochianū suuȝ ad purgacōnē cogē possit. ꝯsul. t. t. r. ꝙ si de aliquo crimīe publica laborat infamia accusatore et testibꝰ deficiētibus ad purgacōnē est p ip̄m ep̄m cōpellēdus nisi forte sup ipō ad supiorē iudicē duxerit appellādū. sane si appellauerit eius parebit iudicio ad cuius examen causam voluerit p ap. trāsferre. Idē gaietanen. electo.

Cum p. māconella p̄sbr ⁊. ⁊. purgatores illiꝰ honestatis et opinionis esse volumꝰ ꝙ verisile sit eos nolle amore vel odio seu obtētu pecunie deierare. ut aūt idonee appareāt necē ē ut eius quē purgare debēt vitā et ꝯuersacōnē agnoscant. deficiētē vero i purgacōne omni officio et beneficio ecc̄iastico priuare ꝓcures p̄cauēs ꝙ si qui purgando in sua noluerint purgacōne assistē nullā eis maliuolētiaȝ vel indignacōnē ostēdas nec eos impedias vel ab alijs quātū in te ē impedire p̄mittas. Idē vci-.

Ex tuaꝝ intelle- us. iiij. ximus cōtinētia lraꝝ ꝙ cū. h. p̄sbiterū ꝗ infamabatur de homicidio a sacerdotali officio suspēdisses p̄decessoris tui lras tulit in medium quibꝰ apparuit eū iudicio aque frigide suā innocētiā purgauisse et ep̄m suis eū lris absoluisse. quia vero peregrina iudicia sūt inhibita purgacōneȝ quā p̄stitit sufficere nō putātes. M. q. si accusatores idonei nō apparuerint ut cū. vij. aut. v. manu sui ordinis sicut expedire ꝯgnoueris p purgacōnē canonicā innocētiā suam ostēdat sibi iniūgas. quā cum p̄stiterit suspensionē sine difficultate relaxes et eū testimonij boni annūciās ab infamia homicidij nullius contradictōne vel ap. ob. absoluas. Idē wintoñ. episcopo.

l Cum p. opinionis. sic. s. e. quotiens. et. ῑ. e. constitutus. et qui vitam eius preteritam vel modernam agnoscant ῑ. e. inter.
m Priuare. qui deficit in ꝓbacōne ꝓ cōuicto habetur et punitur tanquā ꝓbatuȝ sit crimen. sic. s. de simo. de h̄. insinuatū. et. ῑ. e. inter.
n Maliuolentiā. ar. xcv. di. esto subiectus. lxxxvi. di. qn̄ et. ff. de offi. p̄si. obseruandum.
Ex tuarū. suspēdisses. ꝓpter enormitatem delicti suspēditur statim quis ab officio et beneficio ῑ. e. inter. ubi de h̄ di.
o Frigide. hec purgatio est inhibita siue ferri candētis vel duelli. ꝗ tales deū tēptare videntur ῑ. ti. ꝓx. p totū. et. ij. q. v. mēnā. et cl'ici tales purgacōes benedicē nō debēt. s. ne cle. vel mo. sentētiā. et ideo hic pro non p̄stita habetur.
p Peregrina. id ē extranea et reprobata. aliter accipitur iudiciū peregrinū ꝓ iudicio nō sui iudicis. iij. q. vi. peregrina. et. c. se.
q Putātes. idē eēt si cōrā iudice suo non se purgasset ῑ. e. c. pnl' in fi. vnde nota reprobataȝ purgacōnē nō facere fidem si. ff. de pig. ac. elegāter. § q̄ reprobos. et. C. ne đ sta. defunc. si pr̄ tuus. et q̄ iurat aliter q̄ꝫ debeat ex integro est iurāduȝ. ff. de iur. iur. nō erit. § diuus. et est h̄ ar. ꝙ si aliquis vocetur ad extraordinariū iudicē p h̄ qđ sit ibi interrūpitur p̄scripcō ut. l. p̄dic. si pater. itē ar. ꝙ sentētia q̄ nulla est non liberat aliquē.
r Annūciās. si. ij. q. v. habet hoc. et de cō. di. ij. ego berengarius. ad fi.
s Absoluas. quantū in te est quia infamiā facti omnino remouē solius dei est ar. ff. de obse. ali. et li. p̄stā. l. ij. sȝ nūq̄d post ꝯpurgacōnē p̄t accusari dicūt quidā ꝙ si accusatoē p̄nte se purgauit nō accusabit eū postea sic in absolucōne seu abolicōne nisi in casu. ff. de p̄uar. l. iij. et. ff. đ accu. si cui secus si nō accusatꝰ purgetur nisi publice dictū esset ꝙ quicūq; vellet ip̄sū accusare exiret infra certū terminū. ij. q. i. multi. lau. dixit ꝙ post taleȝ purgacōneȝ de eodē crimie accusari nō p̄t quia iusiurādū maiorē aūcteȝ habet q̄ꝫ res iudicata. ff. de iur. iur. l. ij. idē eni p iusiurādū ꝯsequimur ꝙ p sentētiam. ff. de iur. iur. sed et si. § si cū. qm̄ pretor iusiurādū tuetur. ff. e. l. iij. § i. et publica actio scȝ pp̄l'aris cōsumitur p iusiurandū nisi p collusionē sit actū. ff. e. eū qui. § in popularibꝰ. solū eni deū habet vltorē. C. de iur. l. ij. et penā a deo expectat. C. de arbi. aut. decernimus. ar. cōtra. ff. de iur. si duo patroni. i fi. sȝ ibi ꝯstabat de p̄iurio.
t Constitutos. cōmendasses id ē ꝓbasses et examinasses p̄sonas et famam ipsoꝝ. ar. ij. q. i. multi. indagatio qn̄qȝ vitāda ē. ff.
u Inquireres. nimia examinacō vel de nouac. doli mali. i fi. ff. mā. fideiussor. C. ff. quis mo. pig. vel ypo. sol. sicut in re corporali. § si debitori. xxiiij. di. fraternitatis. et. s. de dolo. c. i. et. xlv. di. sūt nāqȝ. ar. cōtra. ff. ad l. aquil. ita vulneratus. in fi. itē similis inquisitio reprobatur. s. de iudi. cum deputati.

a Ordinandos. ergo ordinandi ita subtiliter sūt examinandi et inquirendū est de nacōne in qua nati sūt scȝ an sint de illa dioc̄. s. de de peꝝ. c. ul. et de nacōne scȝ an legitime nati. s. de fil. p̄sb. c. i. et an sint bone fame ꝗ in nullo debet eoꝝ opinio vacillare. xxxiij. di. laici. et an sint criminosi. xxiiij. di. c. ul. ‸quibꝰ infamatus fuit nō cō-
b Inmunis. id ē ꝙ illa crimina de- misit sic credūt sic debet suppleri. alias hec forma reprobari videtur ῑ. e. c. ulti.
c Iuramētum. sicut crēdunt. alias temē iurarēt.
d Tolerentur. et ꝙ sit bone fame ut hic dicit. ῑ. c. prox. et. s. e. cū. p. sed crimē ei obici nō potest postquā ab ecc̄ia toleratur ut a purgacōe repellatur. secus est in illis testibus qui ad testimonium inducūtur. s. de testi. testimoniū. cū suis ꝯcor.
e Cōdēnati. ex quo enim cōdēnati sunt de crimine et factū est crimen notoriū et nō tolerantur. s. de cohabi. cle. et. mul. c. ul. vnde tanquā criminosi a iuramēto repellēdi sūt ut. s. de testi. testimonium. Quid si i modū excepcōis crimē fuerit ꝓbatū ꝯpurgatoribꝰ nūquid p̄nt repelli eo pretextu si ex eo infamati erāt siue eoꝝ opinio grauata est repellātur ut i dec. p̄đ. testimoniuȝ. in fi. quia debēt esse bone opinionis ut hic dicitur.
f Inter. ꝯstitucō. que dicit ꝙ infamati deficiēte accusatore admonicōe p̄missa si se nō corrigāt ab officio suspendantur. ij. q. v. p̄sbr si. et. s. e. c. ij. vnde nota quis sit modus ꝓcedendi in purgacōne indicenda. si quis clericus apud iudicē sit infamatus p̄figat ep̄us terminuȝ accusare volētibꝰ et si aliquis cōparuerit audiatur. ij. q. v. omibꝰ. et. xv. q. v. c. i. et si cōuincatur canonice puniatur ut ibi. si nō appareat accusator moneat ip̄m scōm ꝙ đr. s. e. c. ij. et si se nō corrigit tūc suspēdatur ut ibi dicitur et. xxiij. q. iiij. forte. et. lxxiij. di. honoratus. et sic intelligitur qđ dicit hic. tales ab officio tm̄ ⁊c̄. et sic intelligit io. illud. c. ij. q. v. p̄sbr. tamē si mala fama illius crebrescit p̄t episcopus inquisicōneȝ ex officio cōtra illū facere. s. de accu. qualiter et qn̄. ubi plene dicitur de inquisicōne. et. lxxxvi. di. si quid vero. et ita cū a cōtumacia incipit taliter ꝓcedē debet prelatus. ut. s. e. c. ij. qn̄qȝ tn̄ ꝓpter enormitateȝ delicti ⁊ scandalū et infamiā magnā inde ortam statim potest ep̄s ip̄m suspendere ab officio ⁊ beneficio ut hic factū fuit. ij. q. v. sup causa. et sic potest etiā intelligi. c. illud. p̄sbiter si. et hoc innuit bene lra illius. et hugo sic intelligit illud. cū vero incipit ep̄us a crimine ꝓcedere cōtra aliquē s̄uabit illud qđ đr. s. de iudi. cū nō ab homine
g Obortam. ar. ꝙ ille cui ꝓbatur crimē in modū excepcōnis debeat se purgare si inde remaneat infamatus. vnde nō poterit ꝓmoueri ante purgacōnē. s. de testi. testimoniū. ar. licet eni exceptio nō infamat. s. de ordi. cog. cum dilectus. in fi. tamen suggillat opinionē infamati. ff. de doli excep̄. apud celsum. § aduersus. et opi-

Constitutas in p̄ntia nr̄a p. diac̄. ⁊. ⁊. Preterea illud nobis nō modicā admiracōnē inducit ꝙ purgacōnem oblatā recipe noluisti nisi prius ꝯmēdasses noīa singuloꝝ qui dcm̄. p. purgare volebāt et de nacōnibꝰ et ceteris circūstancijs p̄us inquireres diligenter. tāq̄ꝫ esses ordinacōes facturus ut utinā sic discutēs ordināndos. Sane in purgacōibꝰ faciēdis cū satis sit illis qui ꝓ purgādo exhibēt iuramentū s̄m ꝓpriā ꝯsciētiā et opinionē iurare ꝙ purgādus a crimīe sit inmunis vel ꝙ bonū exhibuit iuramētū si purgatores ab ecc̄ia tolerentur et sint bone fame in suis ordinibꝰ ministrātes nec i iudicō ꝓ crimīe cōdēnati ꝓculdubio sūt absqȝ vlliꝰ indagine admittēdi. Innocētiꝰ. iij. senoñ. arep̄o.

Inter sollicitudies nr̄as illa debet esse precipua ut capiamus vulpeculas ⁊. ⁊. Licet ergo ecclesiastica constitucō tales ab officio tm̄ usqȝ ad purgacōnē canonicā doceat suspēdēdos ꝗ tn̄ eū ec̄ a bn̄ficio ꝓpter immanitateȝ crimīs suspendisti nolumus improbare. nec illō etiā improbamus ꝙ licet ꝯtra eū nullus accusator legitimus apparēt ex officō tuo tn̄ fama pblica deferēte voluisti plenīꝰ inquirere veritatē. Attēdētes autē vulgatā infamiā graue scādalū et vehemētē suspicōeȝ ex testiuȝ dictis obortā q̄ ꝯtra decanū facere videbātur cū ꝓpter eoꝝ qōlibet ei esset purgacō indicēda et fuātes iusticiam et molliētes rigorē purgacōnē ei. xiiij. manꝰ sui ordinis duximꝰ indicēdā. ip̄m igitur ad te remittes. ut ibi purgetur ubi noscitur infamatus. m. q. accitis tecū nouemeñ. et pisieñ. ep̄is indictā ei purgationē accipias ita tn̄ ut q̄ ad eius purgacōnē ꝓcesserit cōꝓbandā sint fide catholici et vita ꝓbati q̄ ꝯuersacōnē ⁊ vitā ip̄ius nō tā moderno tp̄e nouerint q̄ꝫ trāsacto. purgatiōe vero recepta bn̄ficiū ei restituere nō postponas. in penā aūt familiaritatis illiꝰ quā cū hereticis scienter habuisse dignoscit' eū ab officō volumꝰ manē suspensū donec scādalū sopiatur ita tn̄ ut publice familiaritatē hereticoꝝ abiuret. p̄cipias insup ei districte ut i p̄dcā et in alijs villis circūpositis ꝓfiteatur et p̄dicet fidem catholicā ac ꝯfundat et detestetur hereticā prauitatē. sic deinceps vitā suā bonis adornās opibꝰ ut infamia cōūtatur in famā et oē scādalū et suspitio de catholicoꝝ mētibꝰ deleatur. qđ si forsan in purgacōne defecerit eū ecc̄iastice disciplīe mucrone ꝓcellas et ab officio et bn̄ficio depositū ad agēdā penitētiā in artū mōsteriū detrudē nō omittas. Idē abbati sci dionisij et p̄sbro sci

Cum dilectus martini ⁊. ⁊. Illud aūt vos attēdere volumꝰ et. m. ut tales ad purgacōnem admittātur p̄sone q̄ vicine sint et honeste.

nio ordinandi in nullo vacillare debet. xxxiij. di. laici. et ar. s. de excep̄c̄. denique. Io. ‸iudex eni debet habere misericordiā et rigorem.
h Mollientes. ‸ xlv. di. disciplina. et. c. sunt namqȝ. et. c. vera.
i Manus. h̄ exceditur numerus ꝯpurgatorum ꝓpter immanitatē criminis. arbitrarius eni est talis numerus. ij. q. v. p̄sbiter si. et diminuitur qn̄qȝ in ep̄o ῑ. e. cū i iuuētute. ad fi. et sic habito respectu ad criminis enormitatē indicenda est purgatio qn̄qȝ cū pluribꝰ. qn̄qȝ cū paucioribꝰ scđm qđ visū fuerit imponēti. Ordinaria purgatio cōsueuit notari quibusdaȝ versibus. Pōtificeȝ pariū manus purget duodena. quinta sacerdoteȝ leuitā tercia pena. maior maiori minor est adhibēda minori. quē plebs accusat purgabitur in manifesto. quē chorus ante choruȝ sua sit purgatio presto.
k Noscitur. ij. q. i. si peccauērit. et. q. v. mennam. xxiij. di. illud. et. s. de elc̄. postquā. xv. q. v. de crimine. et. C. ubi đ cri. agi. opor. aut. q̄m ꝓuincia.
l Moderno. ꝗ debēt ēe vicini et noti ῑ. c. ꝓx. et. s. e. ex tuarū. cōstitutus. et. c. cum. p.
m Familiaritatis. ex q̄ orta fuit infamia ꝯtra eum. si. xxxiiij. di. quorundam. et. s. đ accu. nulli. et ῑ. e. cū in iuuentute. et est hic ar. ꝙ p̄sumitur ꝯtra aliqueȝ vel de aliquo ex societate.
n Abiuret. qui enim ē infamatus de hoc crimine purgare se debet iuxta cōsideracōnē ep̄i. s. đ hr̄et. excōicamus. § qui aūt. merito iste debet abiurare familiaritateȝ ex qua fuit infamatus. In quibusdā eni casibꝰ tenetur quis iurare se similia nō facturū sicut quilibȝ absoluēdus. xi. q. iij. cum aliquis. et ῑ. de sen. ex. ex tenore. Iteȝ incēdiarius. xxiij. q. ul. pessimā. et hereticus. ꝓut h̄ đr. et. i. q. vij. quotiens. et de cō. di. ij. ego berengarius. et in quolibet nephando crimine. xij. q. ij. de viro. Io.
o Monasteriū. immo videtur ꝙ depositus tradi debet curie seculari. s. de hr̄et. ad abolendā. § i. ꝶn. et. c. excōicamus. § dānati. Quare ergo iste nō traditur curie degradatus cū deficiēs in purgacōne ꝓ ꝯdēnato habeat'. ꝶn. p̄sūpcō enim ista licet sufficiens sit ad priuacōnē officij et beneficij et etiā deposicōnē nō debet ꝓpterea tradi curie seculari ꝗ directe ꝯdemnatus non ē h̄ p̄sumptiue. et ꝯtraria loquūtur cū aliquis ꝯdēnatus ē vere nō p̄sūptiue huic eni nō fuit ꝓbatū ꝙ sit hereticus verus. h̄ qđ habebat familiaritatē cū eis. vn̄ ꝓpter hmōi p̄sūpcōnes nō debuit taliter dānari. ar. s. đ p̄sūpc̄. lras. et dānati vere de heresi si redire volūt i ꝓpetuū carcerē detrudūtur. s. de hr̄et. c. pnl'. § pnl'. quibus i iure comparatur quo ad penam quodammodo.
Cum dilectus. vicine. ex h̄ p̄sumitur ꝙ eius vitā et ꝯuersacōeȝ agnoscant. s. de p̄sūpc̄. quosdā. et. c. quāto. nō eni idoneus ē qui factū ignorat. s. đ iura. calū. i ptractādis.
q Honeste. et sufficit ꝙ ab ecc̄ia tole- ‸retur nec sint de crimie cōdemnati. s. e. constitutus.

Cum in iuuentute· corripit· v· q· v· non osculatur. et. xxiij· q· v· non putes· neptis sue cū q̄ dicebatur dormiuisse· s· ð ꝑsūpc·
b Ab illius· scz cū in iuuētute· q̄ est ps istius et hec continuatur ad finē illius· h· ꝓmior est ad malū qꝫ ad bonū omis etas ab ado
c Sequitur· qꝛ lescētia· xij· q· i· omis· et humana natura facile ꝓ labitur ad delicta· in aut· de mona· §· si quis· circa fi· colla· i·
d Ubi· id est postquā. e Postulare· h qualiter potuit h po stulare cū ei hoc nō fuerit iniūctum et ꝓcurator nō possit deferre iuramētū nisi specialiter sit ei h mandatū· ff· de iur· iur· iusiurādū· §· ul· dn̄s nō tenebatur ratū habē factū ꝓcuratoris scd̄m qꝫ ꝑpa hic innuit ex eo qꝫ dicit non iuris necessitate· vel potest dici qꝫ non excedit mandatū si facit qd̄ ē vicinū mādato· s· ð elec· in causis· ff· iudi· sol· iam tū· §· ul· vel dicas qꝫ ꝓcurator ad hoc mandatū habebat ꝓut satis colligit ex ipsa lr̄a.
f Importunitate· si· de pe· di· i· importuna· C· de pet· bo· subla· l· i· li· x·
g Purgarēt· ꝑsumitur ergo qꝫ suffraganei ptē sui metropolitani fouerant quo ad ea q̄ spectāt ad honorē ipius· vn̄ pn̄t recusari i factis ipius· s· ut lit· nō ɔtest· accedēs·
h Nō sint· notabile est qꝫ aliquis ꝑ seipm̄ possit purgari sine aliquibꝫ sui ordinis si omnes alij sūt inimici eius qui sunt sui ordinis· ar· ij· q· v· si legitimi· et tūc alijs inferioris ordinis pt̄ se purgare et etiā cū laicis si clerici deficerent ex eadē causa ar· ij· q· v· omnibꝫ· et etiā cū feminis· ar· xviij· q· ij· in decima· Io·
i De testibꝫ· credāt· sic ij· e· c· ul· i fi· s· e· quotiens· et· s· de testi· quotiens· alias anceps subirent piuriū ad qd̄ nemo cōpellitur· ff· de in lit· iur· videamus· et· ff· re· amo· marcell9· qd̄ essꝫ si de facto alterius ꝑcise iuraret ut ibi et sic iuratur de credulitate in iuramēto calūnie· C· de iura· calū· l· ij· §· qꝫ obseruari· in fi· sic ꝛ alibi ubi fertur testimonium de auditu· ff· de ꝓba· si arbiter·
k Accedens· noluisti· fi· s· de testi· sup eo· et· s· de spō· ꝑterea· ff· de ritu nupc· adoptiuus· §· seruiles· in fi·
l Purgacōne· et quōmodo purgabit se qꝫ nō sit filius sacerdotis quia negatiua ꝓbari nō pt̄ directe· et ꝑterea tale ē factū qd̄ ꝓbari nō pt̄· ff· de cōdi· et demon̄· l· lutius· Ren· h indirecte ꝓbabit scz qꝫ fuerit filius talis laici et vxoris eiusdē quā ꝑ legitima tenebat et h notū ꝛ ꝓblicū erat ꝛ sic ꝓbabit se nō fuisse filiū sacerdotis Itē eo ipō qꝫ ꝓbat se filiū vxoris tue quā tu tenes ꝓ vxore ꝓbabit se filiū tuā esse· ar· ff· de in ius vocā· qꝛ mater· et sic purgatur aliquis nō solū a crimie h etiā irregularitate ut patet h· et laici etiā se purgant· s· e· nos inter· et etiā feīne· s· e· moniales· bn̄ pt̄ etiam iurari sup ɔdicōne ꝑsone· ff· de iur· iur· l· iij· §· i·
m Delicti· quia non est culpa eius qui ɔgignitur sed q̄ generat· l vi· di· nasci ð adultēio·
n Cum dilectis· destitutus· qui deficit in purgacōe deponitur ut· s· e· cū inter· et· c· cū· ꝑ· et· s· de simo· ð hoc insinuatū· et· xxx· di· c· ul· sed in casu isto nō debuit priuari sed suspēdi ab officiō nisi tu velles equiparare crimē incestus crimini simonie et heresis· s· e· inter· in pn̄· tn̄ ꝑpa nō improbat factū epi ɔstant· qꝛ de hoc nō agebatur· h credo qꝫ bn̄ fecit ep̄us qꝛ ꝑsūptiue cōuictus est et talis ꝑsūptio trāsit in violētā·

Cum in iuuētute I dem. sua ꝛ ꝫ. Quia vero pater filiū quē diligit corripit· nos quinqueecclesien̄. ep̄o. ꝑ lr̄as nr̄as ad maiorē cautelā iniūximus ut ab illius familiaritate cessando taliter se hr̄et qꝫ sinistra de ipa suspicō nō possit haberi· h inimicus hō rescp̄tū lr̄az surripiēs apud regē et regni magnates ipm̄ nequit publicauit ut sic deberet āpli9 infamari. Unde nos tantā emulorū nequiciā attēdētes licet pulsati fuerimus multotiēs contra cū· nūquā tn̄ aduersus ipm̄ potuimus cōmoueri sciētes qꝫ dictū facile sequitur multitudo. Ubi vero idē ep̄us ad strigon̄· metropoli extitit postulatus· quidam qui sup ipsa postulacōne aduersabātur eidem ut ꝓmocōnē ipius faciliꝰ impedirent illius criminationis carbones reaccēdē sunt molliti. Unde quidā ꝓcurator ipius de consilio amicorū suorū qui sup hoc bonū zelū habebāt h non ꝟm sciētiā cepit cū instantia postulare· q· eidē episcopo purgationē canonicā faceremus indici ut suā innocētiā demōstraret· nos aūt postulacōi hmōi min9 ꝓuidā reputātes ꝓcuratorē ipm̄ ab ea sepe volumus reuocaē ꝛ ꝫ. Ceterū qꝛ ꝓcurator instabat cōpulsi sumus nec iuris necitatē h importunitate petētis ut per vos ei purgationē canonicā cū duobꝫ abbatibꝫ mandaremus indici quāuis fuerimus ꝓtestati qd̄ ex alia causa talis petitio min9 ꝓuide tūc fiebat qꝛ strigon̄· ecc̄ie suffraganei vix eo tp̄e purgarēt eūdem qui in facto postulacōis ɔtradicebant eidē et suffraganei coloceñ· ecc̄ie ipm̄ minime tūc purgarēt quia inter eū et coloceñ archiep̄m de strigonieñ· metropoli cōtētio vertebat· Unde cū nō sint alij pontifices in vngaria merito videbatur qꝫ ꝑ ep̄os regni sui nō possꝫ in illo articulo se purgare. Idē

Otireneñ· archiep̄o.

De testibꝫ ꝛ ꝫ. Illi vero qui ad purgādā alicui9 infamiā inducūtur id solū tenētur iuramento firmare qꝫ veritatē credūt eum dicere qui purgatur.

Idem florentin̄· ep̄o·

Accedens ad pn̄tiā nostrā· T· diac· humili nobis insinuacōne monstrauit qꝫ cum a suis emulis dicētur qꝫ essꝫ filius sacerdotis tu eum nec ꝓmouere voluisti nec permisisti ab alio ꝓmoueri. Quo circa m· q· si publice fuerit nota respersus et de ipa tibi legitime cōstare nō poterit purgacōne ab ipō recepta ipm̄ non differas ꝓpter hoc ad sacerdotis officiū promouere· qꝛ et si nō sit nota delicti ē tn̄ nota defectus impedientis ad sacros ordines ꝓmouēdū. Idē eugē· abbati ꝛ scolastico mutin̄.

Cum dilectis filijs· H· ꝑsbitero et· H· procuratori· O· clici· T· cappellanū nr̄m ɔcesserimus auditorē· idē ꝓcurator ꝓposuit qꝫ cū dc̄us ꝑsbr super incestus crimie fuissꝫ publice infamatus ɔstancieñ· episcopus ordinarius iudex ei purgacōnē indixit qui cum se purgare nequiuissꝫ ab ipō fuit suis ecc̄ijs sentētialiter destitutus quas ipē nichilomin9 detinuit ꝑ violētiā occupatas cunqꝫ idem ꝑsbiter cuiusdam

o Pena· ut priuaretur officijs suis ut dictū ē in prima notula·
p Cōtumacē· et male ut patet ꝑ sequētia quia nō seruauerūt ordinē iuris debebant inquirē ad peticōnē eorū qꝛ impetrauerūt inquisicōnē vocato ꝑsbro ut haberent facultatē se defendēdi· s· de accu· qualiter et qn̄· §· debet· nō obstāte facto cōstant· epi cū de illo nil eis ɔmissū fuissꝫ et sic ordo iuris in inquisicōe seruari debꝫ ꝑcipue circa clericos seculares· h·
q Iuris ordine· si iuris ordo qui est de substātia nō seruetur nichil agitur· ij· q· vi· §· diffinitiua· alius ordo qui nō est de substātia iudiciorū licet non seruetur sentētia tenꝫ nisi ꝑ appellacōnē releuetur· C· de ap· l· i· Io· et hic habes qꝫ cassato principali cassatur accessoriū· ut· s· de noui ope· nū· cū ex iniūcto· et· s· de accu· ad peticōnem·
r Repugnātia· vn̄ nō sūt audiēdi· s· de ap· sollicitudinē· et· xxiij· q· vij· qd̄ aūt· et imputādū est illis qui taliter retulerūt cū possent relacōnē suā diligētius auertisse· s· de fi· instru· imputari· et· C· e· t· scripture· et ideo ꝓcessus illorū et quicquid occasione illius ꝓcessus factū est irritatur scꝫ cōcessio ecc̄iarum· fi· s· de fi· instru· inter·
s Notoriū· qualiter q̄d dicatur notoriū habes· s· de coha· cle· et mu· c· ul·
t Indicenda· qꝛ nec ꝓbacōne opus erat· ij· q· i· de manifesta· s· de accu· euidentia· citacō tn̄ faciēda est· xxiij· q· iij· de illicita· et· ij· q· i· deus omnipotens· et sentētia ꝓferēda ut hic dicitur· et· s· ð ap· cū sit romana· et· c· de manifesta· nec reqritur purgatio ut hic quia illa nō habet locū nisi cū factū dubiū est deficiētibꝫ accusatoribꝫ et testibꝫ ut· s· patet in multis· e· nec ꝓbatio· ut· ij· q· i· deus omnipotēs· et· c· scelus· de manifesta· et sic patet qꝫ in notorijs quātū ad sentētiā tn̄ aliquē sūt ptes iudicis· qn̄qꝫ tn̄ recipiūtur ꝓbacōes ex habūdāti· s· de elec· bone· xxiiij· q· i· pudenda· in fi· et· ff· de manumis· cām· in prin· nichil eni tā indubitatum est qꝫ non recipiat quādā sollicitā dubitacōnē in aut· de tabell· in medio· colla· iiij· et graues fuerit infamat9 ꝑ h vidꝛ qꝫ nō refert vnūqꝫ
u Graues· nota qꝫ dicit apud bonos

ɔsanguinei sui vxorē publice detineret ad peticōnē plebani de hemiso ꝛ quorūdā aliorū clericorū ɔstancieñ· dioc· iudicibus dicimur lr̄as destinasse ut si dc̄us ꝑsbr sup crimine adulterij ꝛ incest9 corā ipis se purgari nō possꝫ ipm̄ pena debita castigarēt· q̄ cū ɔstitissꝫ eisdē qꝫ idē ꝑsbr ꝓ eo qꝫ in purgacōe defecerat ab ep̄o memorato fuerat ɔdēnatus ipm̄ ut pote ɔtumacē ꝑdictis ecc̄ijs per sentētiam priuauerunt maxie cū de incestu et adulterij crimine tāquā de notorio liquēt eisdem abbati sancti galli ad quē illarū ecc̄iarū donacō ptinebat ptātē liberā ɔcedētes ecc̄ias illas ꝑsonis alijs ɔferēdi qui eas postea supdicto· ɔ· clerico assignauit ꝛ ꝫ. Dictus vero ꝑsbr inter cetera respondit qꝫ ꝓcessus iudicū ꝑdcōrū debebat merito retractari cū lite nō ɔtestata ꝓcedē ꝑsūpserūt ɔtra eū adiciēs qꝫ purgacōnē indictā ab electo ɔstācieñ· curauerit exhibē ꝛ ꝫ. His igitur et alijs plenius intellectis licet lr̄e ille q̄ ad ꝑdictos iudices impetrate dicūtur vel ipaꝝ trāscriptū ostensū nō fuerit corā nob· qꝛ tn̄ ex tenore relacōnis ipoꝝ quā dc̄us ꝓcurator exhibuit ac si littere ipe ostēse fuissent nobis ɔstitit euidēter iudices ipos ꝑtermisso iuris ordine processisse tā processum eorū q̄ ɔcessionē ecc̄iaꝝ a ꝑdcō abbate de mādato ipoꝝ factā aūcte ap· retractam9 ꝑsertim cū relacōis ipius series repugnātiā cōtineat et adūsa. Dicitur enim qꝫ crimē eiusdē ꝑsbri usqꝫ adeo publicū fuerit et notoriū qꝫ nullus inficiacōni locus penitus existebat utpote cuius vniūse vicinie ꝑ ꝑs testis erat et tn̄ ibidē ꝑmittitur qꝫ eidē ꝑsbro terminū peremptoriū ꝑfixerunt in quo si possꝫ sup infamia ꝑdictorū criminū canoice se purgaret cū nimirū si crimē notoriū existebat nō erat illi indicenda purgacō h in eū cōdēnationis sentētia ꝓmulgāda ꝛ ꝫ. Si vero nullus apparuerit legitimus accusator ꝛ ipm̄ inueneritis apud bonos ꝛ graues sup ꝑdictis criminibꝫ vel ipoꝝ altero infamatū purgacōnē ei canonicā indicatis non obstāte qꝫ corā ꝑdcō electo dicit se purgasse cū iudicō ꝑdente corā iudicibꝫ delegatis nō debuerit ordinarius purgacōē indicē infamato. I dē

Accepim9 lr̄as quibꝫ intimare curastis qꝫ aplico mādato sup indicēda purgacōe arep̄o bisūtin̄· recepto ipm̄ citastis ut decuit q̄ ad diē ꝑfixū ɔparuit corā nob iuramētū purgacōnis offerens sub hac forma videlicꝫ qꝫ immunis erat ab illis criminibꝫ sup quibꝫ se purgare debebat ꝛ ꝫ. Ipē vero ad pn̄tiā nr̄am accedēs humiliter supplicauit ut saltē sup purgacōne incōtinētie dignaremur tēperare rigorē· qꝛ non debēt asserē qꝫ a natiuitate sua nūq̄ pass9 fuit lapsū carnis. Porro cū ab eo nō credatur exactū fuisse hmōi iuramētū potius forte ꝑsumimus qꝫ alia de causa volebat sub ꝑscripta forma iurare videlicꝫ qꝫ immunis erat ab illis criminibꝫ de quibus fuerat infamatus tāq̄ dimissis ꝑ pn̄iā iā essꝫ immunis ab illis· h hoc iuraē nō pue temeritatis existēt cum beatus iob dicat etiā si simplex fuero h ipm̄ ignorat anima mea ꝛ ꝫ. Ideoqꝫ ꝑscriptā purgacōnis formā ꝟm quā idē arep̄s obtulit se purgare reprobamus utpote indiscretā temerariā et ineptā iniūgētes eidē ut si voluerit et potuerit ꝟm hanc formā se purgare ꝟm sanū intellectū quē ei duximus exp̄mendum videlicet qꝫ illa crimina grauiora id est simoniā vendicōnem iusticie atqꝫ incōtinētiā de quibꝫ infamatus existit iuret se minime ɔmisisse postquā ad archiepalē ꝓmotus est dignitatē et cōpurgatores sic iurēt qꝫ credūt eū verū iurasse quo facto vos illū dimittatis in pace alioquīn ꝛc.

De purgatione vulgari

Celestinus· iij·

Cum ꝛ ꝫ· Cū· t· f· duxeit se. ap· ɔsulēdā utrū sup ecc̄iaꝝ possessiōibꝫ duella debeāt sustinel tue duxim9 sollicitudini rn̄dēdū qꝫ i eo casu vel i alijs etiā h nō debes aliq̄tenus toleraē.

oeta fuerit infamia ēx q̄ apud tales iam laborat sufficit ad purgacōnē indicēdā· xxiiij· q· iij· ecce· et· s· e· accedēs· ar· cōtra· s· de accu· qualiter et qn̄· et· xi· q· iij· in cūctis· ij· q· v· omnibꝫ· ꝑ hec iura secūdo inducta dicūt q̄dā qꝫ si infamia orta sit a vilibꝫ ꝛ emulis nō ɔpellit ad purgacōnē. Alij dicūt qd̄ videtur verius qꝫ ex q̄ aliq̄s infamatus ē apud bonos ꝛ graues cōpellidꝛ ad purgacōnē ne apud illos incredibilis remaneat ꝑ iura primo inducta et· ij· q· v· oibꝫ· et· c· qualiter ꝛ qn̄· nō ɔtradicit·
a Ordinari9· cū cā illa delegatis iudicibꝫ ɔmissa fuissꝫ ꝛ sic ep̄s nullā hēbat iurisdcōnē q̄tū ad cām ea pēdēte· verū purgatio tāquā a nō suo iudice indicta non valꝫ· s· de ɔsue· ad audiētiā· cū suis ɔcordꝫ· et· s· de ɔf· del· licꝫ troianū· et ita purgatio nimus iusta nō facit fidē· s· e· ex tuarū· nec eē delegatus ipam tenetur audire qꝛ eo obmisso accessit ad ordinariū· ff· de arbi· h et si· §· ul· et· l· se· imo vidꝛ qꝫ talis cām ꝑdē dꝫ· C· ð asser· toll· l· i· §· ul· et ar· s· de ꝑept· ex tenore·
b Accepim9· curastis· de isto bisuntin̄· habuisti ut credo· s· de accu· lꝫ· et ibi omisit ꝑpa inquisicōnē ɔtra ipm̄ ꝛ eisdē iudicibꝫ scribit h· h·
c A natiuitate· imo oporteret qꝫ p9 baptisma illd̄ viciū nō cōmiserit eē si taliter se purgaē debēt· xxv· di· c· ul· h hodie rigor illius canonis nō seruatur qꝛ defectus nr̄i corpis districtōis illius nō patitur mané cēsurā· xxxiij· di· frat̄ nitatis· et sine vicō carnis pauci inueniunt· l· di· qꝛ tua· qꝛ difficile ē ɔtinē· xxxiij· q· v· q̄ sitit· quare dicit ꝑpa qꝫ non creditur ab eo taliter iuramētū exactū qꝛ nec debuit ut patet· ꝫ·
d Presumimus· ar· qꝫ ea q̄ dubia sūt quo animo fiāt in tucōrē ptē facienda est interp̄tacō ꝫ· de reg· iur· c· ij· ff· e· ti· sp in· dubijs· et· l· ea q̄· vbū illd̄ qꝫ erat immunis· dubiū erat ut patꝫ· et ideo ꝑpa interp̄tatur illd̄ in securiorē ptē qꝛ sic iurare fatuū essꝫ ut sequitur· h·
e Anima mea· et ideo semp debꝫ timē qd̄ bonarū mētiū est ibi culpā timere ubi eē culpa nō est· s· de obser· ieiu· ɔsiliū· §· ij· et· v· di· ad eius vero· qꝛ si dixerimus qꝛ pcc̄m in nos nos habem9 veritas in nob nō ē· de pe· di· ij· si eni inquit· et sepe dimisso pcc̄o alicui9 punitur ille post pcc̄m dimissū· ð pe· di· i· si pcc̄m· et sic iste temerariā et dubiā purgacōnē volebat subire quasi anceps piuriū qd̄ fieri nō dꝫ· ff· de in lit· iurā· videam9· et ideo papa tlē reprobat purgacōnē tāq̄ ineptā ꝛ dolosā· ɔtra· s· e· ɔstitutus· huic stādū ē et expone ibi a crimie immunis· i· nō ɔmisit illa crimina de q̄bꝫ infamatus erat ep̄s ut credūt et ita debēt intelligi ut ibi notatur ꝛ sic potest prestare·
f Grauiora· s· simoniā cuius ɔpacōne cetera crimina ꝓ nullis reputātur· i· q· i· c· ul· et ita simonia inter grauiora pcc̄a reputatur et homicidio qn̄qꝫ ɔpatur· s· de accu· inq̄siti
g Iusticie· iusticia enī vēdi nō dꝫ· xiiij· q· v· nō sane· et· xi· q· iij· nō lꝫ· et· s· de vi· et· ho· cle· cū ab omni specie· et in tn̄ reprobata est qꝫ venalis eē sentētia nulla ē· i· q· vi· §· venales· ita qꝫ nō est appellaē necc̄e· C· qn̄ ꝓuo· nō ē neces· venales· et nō solū iusticia imo iurisdictō nō dꝫ vēdi· s· ne pla· vi· su· c· i· et· ij·
h Existit· sup hijs tn̄ et nō sup alijs dꝫ se purgare nec inq̄sicō nec recepcō testiū sup alijs fieri dꝫ qd̄ si fiat nō valꝫ· s· de accu· inq̄sicōnis· §· i· et· c· qualiter ꝛ qn̄· h·
i Cōmisisse· hec ē g̃ debita forma purgādi sine aliquo scrupulo duplicitatis qꝛ et si egissꝫ sic de illo crimie penitētiā adhuc infamia remaneret de facto q̄ ꝑ penitētiam nō tollitur· ij· q· iij· §· hic colligitur· ff· de obse· ali· et li· ꝑstan· l· ij· vn̄ purgatio dcā nō sufficiebat directe g̃ debuit se purgaē scd̄m hāc formam· sic· s· e· quotiens·
k Postq̄· g̃ de ꝑterito se nō purgabit qꝛ cū tēpore sue ꝓmotionis nō fuit infamatus qm̄ alias nō debuit ꝓmoueri· lxxxi· di· tātis· et· s· de accu· omipotēs· et tali modo nō purgabitur qꝛ approbauerūt mores ipius vn̄ ipsū postea reprobare nō pn̄t· viij· q· ij· dilectissimi· et· xxx· q· v· horrendo9· et· s· de iur· iur· queadmodū· ff· de adult· l· si vxor· in fi·
l Credūt· sic· s· e· q̄tiens·

Vra tolerare· In nullo eni casu talis purgacō debꝫ tolerari nec obstat qd̄

Innoc. iij. priori sci sergij spo.

Significātibus. v. la. lec. co et fratribus eius ad. n. noueris audientiā peruenisse q cū quidā eos sup furti crimine accusaret cū eo coacti sunt inire duellū in quo alijs preces suis īpedientibus ceciderūt, propter qd p consules spoletanos bonis fuerūt proprijs spoliati. nūc vero furtū apud alios est inuentū et q ipi fuerit innocētes est faciente dño reuelatū. Unde consulibus ipis dedimus in mādatis ut ablata restituant uniuersa.

Honorius tercius

Dilecti filij nouiter in liuonia baptisati grauē ad nos querimoniā destinarūt q fratres tēplarioꝝ et alij qui tpalē in eis ptātē exercēt. si qn de aliquo alio crimine infamantur eos ferri cādētis iudiciū subire compellūt. quibus si qua ex inde sequatur adustio ciuilē penam infligūt. Cū igitur hmōi iudiciū sit penitus interdictū utpote in quo deus tēptari videtur. m. q. dictos fratres et alios ut ab hmōi conuersorꝝ grauamine omnino desistāt p cē. ec. ap. remota compellas.

De iniurijs et damno dato

Exodo.

Si rixati fuerint hoies et percusserit alter proximū suū lapide vel pugno et ille mortuus nō fuerit sed iacuerit in lecto qui percusserit opas eius et impensas ī medicos restituat. In eodem.

Si quis aperuerit cisternā et foderit et non operuerit eam cecideritq; bos vel asinus in eā dñs cisterne reddet preciū iumētoꝝ. qd aūt mortuū est ipius erit. Idem.

Si bos alienus cornupeta esset ab heri et nudius tercius, et nō custodiuit eū dñs suus reddet bouē pro boue et cadauer integrū accipiet. Idē.

Si leserit quispiā agrum vel vineā et dimiserit iumentū suū ut ea depascat aliena p dāno extimacōi restituet

Si egressus ignis Idem comphenderit aceruos frugum siue stantes segetes in agris reddet damnū qui ignē succēderit. Ex penitēn. ro.

Si quis domū vel areā cuiusq incēderit volūtarie sublata et incēsa omnia restituat et tres annos peniteat.

Honorius. iij. epo. bonon.

Olim scribētibus nobis episcopo mutin. ut ptātē consiliarios et populū ciuitatis florent. ad satisfaciēdū de dānis et iniurijs irrogatis epo et ecclesie fesulan. cē. ec. coartaret idē testes lite nō contestata recepit. quare nos eius processu penitus reuocato commune florentin. quia bannierat epm fesulanen. contra deū et ecclesiasticā libertatē propter iniuriā hmōi expensas et dāna tali occasione secuta taxacōe iuramēto pmissa in mille libris usualis monete pdicto epo sententialiter duximus condenādū. Greg. nonus.

Ex parte fratrū nroꝝ pñtia proposuistis q olim ciues brisien. sup restauracōnibus dānoꝝ illatorū ad inuicē propter multas ciuiles discordias quas incurrerāt plurimū aggrauati statutū editū de nō petēdo vel recipiendo in posterū restauracōnes hmōi a communi generaliter approbarūt et firmarūt etiam iuramento et j. Cū igitur aliud sit dānorū restauracō, q satisfactio expēsarū et ideo ī iuramēto exhibito sup dānoꝝ articulo intelligi nō debeat q factū expensarū fuerit cophensū. m. q. iuramēto nō obstāte pdcō auctē nra p uideas q dictū cōmune p bono concordie ad expēsaꝝ satisfactōnem contribuat iuxta tue discrecōnis arbitriū a te sicut expedierit moderādū. Idē.

Si culpa tua datū est dānū vel iniuria irrogata seu alijs irrogātibus opē forte tulisti ut hoc impitia tua siue negligētia euenerit iure super hijs satisfacere te oportz nec ignorantia te excusat, si scire debuisti ex facto tuo iniuriā verisimiliter posse cōtingē vel iacturam. qd si animalia tua nocuisse proponas nichilominus ad satisfactōnē teneris nisi ea dando passis dānū velis liberare teipsum qd tñ ad liberacōnē nō pficit si fera animalia vel que consueuerint nocere fuissent et quā debueras nō curasti diligētiā adhibē. Sane licet qui occasionem dāni dat damnū videatur dedisse. secus est tñ in illo dicendum qui ut nō accideret de contingentibus nichil omisit. De penis.

Ex concilio toletano.

Ea que frequēti preuaricacōne iterātur frequēti sentētia condemnentur.

Ex concilio triburiensi.

Presbiteri interfecti compositiō epo ad cuius prochiā ptinet soluatur ita ut medietatē utilitatibus ecclie cui pfuit tribuat et alterā in eius elemosinā iuste dispciat quia nullus eius heres pximior videtur q qui ipm dño sociauit. Alexand. iij. cātuarien. archiepo.

Licet iuxta aplm et j. accepimus q archidiac. consuetīn. epatus p corrigendis excessibus et criminibus puniendis a clericis et laicis penā pecuniariā exigūt p ānua exactōe psonas qnq; suspēdūt

ecclesias interdicūt a vicarijs denarios ut eos in ecc̄ijs cātare pmittāt exigere non formident et alia agūt que canonuꝫ obuiant institutis· et de radice cupiditatis et auaricie prodire videntur ꝛ c̄· M· q· archid· p̄dicti epatus ꝫ districti⁹ interdicas· si aūt otrauenire p̄sūpserint eos ap· cel· ec· cē· cōpellas. Idem in ocilio· turoñ·

Calūniam et audaciā temere litigātiū ocōdēnando in expensis et alio multiplici remedio sanctō imperialis ōpescit· qm̄ igitur sacris institutis osonare dinoscitur p̄cipimus ut de cetero ī causis pecuniarijs victus victori in expēsis legitimis odēnetur nisi sententia p absente feratur. Innocentius tercius.

Quod in dubijs ꝛ c̄· Quia vero tam sacerdotes qui gubernāt naues ad pugnā q̄ q̄ psonaliter exercent cōflictuꝫ et hij qui alios incitāt ad pugnandū om̄es enormiter peccāt de rigore canoīco eos credimus deponendos. Idem lundonensi episcopo.

Tue discrecōnis prudētiā ꝛ c̄· ad illō qō a nobis tercio requisisti qualiter clerici ī latrocinijs vel alijs magnis sceleribꝫ dep̄hensi puniri debeant· r̄ndemus q̄ a suis ordinibus degradati detrudi debeant ī artis monasterijs ad penitētiam pagendam. Idem abbati ꝛ fratribꝫ scī p̄teserare·

Constitutus ī psentia nr̄a ꝛ c̄· licet aūt ī instrumē-

to epi lauitam exp̄ssa fuit certa pena quā pars otractū nō seruās solueret obseruanti· cū tñ utraqꝫ ps venisse cōtra illuꝫ ex cōfessione ꝓpria ouincatur cū et ps v̄ra subtraxit epo pēsionē et epus ꝓcuracōnē exegerit ab eadē eccia sicut yconomus proposuit memoratus utrāqꝫ ptē ab ea reddim⁹ absolutā. Idem p̄ori sancti fridiam et mgr̄o· b· canoīco pisaꝝ

Super hijs de quibus nos osulē voluisti ꝛ c̄· clericus aūt qui p eo q̄ variauerat et vacillauerat coraꝫ vobis de mandato nr̄o capt⁹ est et detētus infamiā nō incurrit. Idē spoletañ· epo·

Quam ad nos rectores clericoꝝ sancti fortunati querimoniam trāsmiserūt q̄ cū tibi essent in· xl· libris p quodam arbitriū odēnati· essetqꝫ pena· xxx· librarū apposita nisi ea soluerent in termino ostituto· tandē· xxxiij· libris in termino psolutis occasione· vij· residuarū p quasdā lr̄as veritate tacita impetratas obtinuisti eos in p̄fatis· xxx· libris tibi p delegatū iudicē odēnari· quia igitur te nō decet in tm̄ pontificalis modestie obliuisci ut inhonestis questibꝫ anhelando desideres cū aliena iactura ditari· M· q· vij· libraruꝫ solucōe otētus sup pena· xxx· librarū memoratos rectores de cetero nō molestes. Idem·

Ad aures nostri apostolatus puenit q̄ cū quidaꝫ prochiam tui ausu diabolico

vincētinū epm̄ p̄decessorē nequiter pemisse ut feuda ꝛ beneficia que illi a vincētina ecclesia obtinebāt ipis p sententiam fuerāt cū multa deliberatione sublata· quia igitur maiori sunt animaduersione plectendi nos tā tibi q̄ successoribꝫ tuis aūcte ap· ꝓhibemus ne ipis aut heredibꝫ eoꝝ beneficia p̄dicta restituātur seu de nouo ciꝭ alia quelibꝫ oferātꝭ Idē·

Dilectus filius electus sancti· p· ad montes ꝛ c̄· ne iudicialis euanescat aūctas cū de litigatoris improbitate ostiterit adūsus assercōnē iudicis temē ꝓrūpētis iuxta sup̄ioris arbitriū digna poterit animaduersione puniri. Idē in cōcilio gñali.

In quibusdā p̄uītijs ecclesiarū patroni ꝛ aduocati seu vicedn̄i se in tātā insolētiā erexerūt q̄ nō solū cū vacātibꝫ debet ecclesijs de pastoribus idoneis ꝓuideri difficultates ingerunt et malicias verū etiā de possessionibꝫ alijsqꝫ bonis ecc̄iasticis ꝓ sua volūtate ordinare p̄sumūt et qō horrendū est dicere ī necē platoꝝ ꝓrūpere nō formidāt. Cū igitur qō ad defensionis subsidiū est inuētū ad dep̄ssionis dispēdiū nō debeat retorqueri ꝓhibemus exp̄sse ne patroni vel aduocati seu vicedn̄i sibi p̄missis de cetero plus vsurpēt q̄ reperiatur in iure pmissuꝫ et si otra p̄sūpserint p seueritatē canonicā districtissime opescātur. Sacri nichilomin⁹ ocilij approbacōne statuimus· q̄· si patroni vel aduocati aut feudatarij ā vicedn̄i seu alij beneficiati alicuius ecc̄ie rectorem

vel clericum alium ipius ecc̄ie p se vel alios occidere vel mutilare ausu nefando presupserint patroni ius patronatus aduocati aduocaciam feudatarij feudum vicedomini vicedominatū et beneficiati beneficium prorsus amittant et ne minus vindicte q̄ excessusꝭ memoria prorogetur non solum de p̄missis nichil pueniat ad hēdes ꝫ etiā usqꝫ ad quartā generacōneꝫ posteritates taliū in collegiū clericoꝝ nullatenus admittatur· nec in domibus regulariū alicuius p̄latōnis assequātur honorē nisi cū eis fuerit dispensatū. Honorius tercius ꝓposito archō·

Et· b· canonico suessieñ· Grauē capli lundō· recepimus questionē q̄ cū comes registreñ· ꝓ multis iniurijs q̄s irrogarat eisdem per iudices a se· ap· dele· excōicacōnis vinculo fuerit innodatus ·idem per duos annos et amplius in excōicacōe p̄sistens iuri parere ptinaciter renuit claues ecc̄ie contēnendo. licet igitur hmōi ptinacia nō careat scrupulo heretice prauitatis· volentes tamen nobilitati pcere comitis supradicti. Dis· v· m· ·q· si comes p̄dictus post commonicōnē v̄ram nō paruerit plene iuri vos ecc̄ias in quibꝫ ius aliqō habē dinoscitur ab eius debito absoluentes fideles ipius quamdiu in excōicacōe p̄stiterit ab eius fidelitate denūcietis penitus absolutosꝭ

De penitētijs ꝛ remissiōn.

Alexander papa. Manifesta peccata nō sūt occulta correctōne purganda. Ex ocī· mag·

Qui p̄sbiterū occiderit ·xij·annoꝝ pemtētia ei ꝑm canones imponatur ꝛ·c̄· cōuictus usqꝫ ad ultimū tps vite sue milicie cīgulo careat et absqꝫ spe coniugij maneat.

Alexander·iij·mediolan̄·archiepō et suffraganeis.

Significauit nob vir nobilis·p·q·f·dicto impatori cū olī rediret ab vrbe castrū vercice negauit ꝛ·c̄·vnde ɔtigit q·iiij·castris destructis plus q̄ duo milia domoꝝ destructa fuerūt et multi homines interfecti et alia mala ibi cōmissa q̄ longū esset p singula enarrare. Quoniaꝫ igitur p̄fatus·p·deo exinde reconciliari desiderat mandamus·q·ipi pemtētiam ꝑm q visū fuerit misericordit' imponatis·attēdētes q p libtate sua et eccle deuocōne h fecit·quare in hijs debetis talem discrecōnē habere ut alij ꝛ ipse ideꝫ p austeritate pemtētie a seruicio eccle nullatenus retardētur nec aliqd salutis periculū debeant formidare. Idē archiepō cantuariensi.

Quod aūt ɔsuluisti utrū remissiones que fiūt i dedicacōnib ecciaꝝ·aut ɔferētibus ad edificacōnē pōtiū alijs psint q̄ hijs q̄ rmittētib sbsūt h volumus tuā fraternitatē tenē q cū a nō suo iudice ligari null9 valeat vel absolui remissiōes p̄dictas pdesse illis tātūmodo arbitramur quib ut psint ꝓprij iudices specialiter indulsert. Idē beluacen̄·epō.

Quod quidā ad ɔfessionē de crimib veniunt et quāuis ɔfiteri velint se tn̄ asserūt abstinere nō posse. Cōsul·t·t·r·q eoꝝ ɔfessionē recipere debes et eis de crimib cōsiliū exhibē q licet nō sit vera hmōi pemtētia admittēda est tn̄ eoꝝ ɔfessio·et crebris ꝛ salubrib monitis ē pnīa indicēda. Idē triburien̄·archiepō.

Licet tam veteris q̄ noui t·pagina·ꝛ·c̄·Si autē illi qui aliquos dies i pane et aqua ex iniūcta sibi pnīa tenētur pagē panē q vescātur nō habēt·leguminib aūt piscib aut alijs cibarijs reficiātur si necessitas id exposcat·discrecōe tn̄ adhibita q hijs nō ad delicias s ad sustētacōnē utātur. Clemens tercius.

Quesitū est utrū sacerdotib grecis q̄b legitimo mrimomo licet uti pemtētia publica sit imponēda si eā sibi postulēt p filijs ɔp̄ssis iniūgi. Huic igitur·ɔsul·t·t·r·q si ipis p curātib vel studiose negligētibus filij in lectis repiuntur ɔp̄ssi ab officio altaris debēt ꝑpetuo abstiné et eis grauior q̄ laicis non tn̄ publica nisi in publicū i d veniat pemtētia debet imponi· veruꝫ si ex incuria ipoꝝ mortui inueniātur in cunis et id fuerit occultū eis pemtētia p arbitrio pemtētiarij imponatur et in terrorē alioꝝ ad tps abstineāt a celebratione missaꝝ. Innocētius·iij· luion̄·epō ꝛ eis q̄ cū ipo sūt fratribus·

Deus qui ecciam suā ꝛ·c̄·Ceterū cū pemtētia nō tā ꝑm quantitatē excessus q̄ pemtētis ɔtricōnē p discreti sacdotis arbitriū sit moderāda pensata qualitate psone sup fornicacōne adulterio homicidio et alijs crimib cōsideratis circūstātijs omnib et p̄sertī nouitate liuomen̄·ecclesie ɔpetētē pemtētiā delinquētibus imponatis put saluti eorū videritis expedire·apli aūt vestigijs inhērētes dicētis lac vobis potū dedi nō escā paulatim eos instruatis i fide cōfessionis formā oracōnē dnīcā et simboliū illos sollicite edocētes·interi tn̄ corpis ꝛ sangnis dnī sacramentū renatis fonte baptismatis ɔsuetis festiuitatibus et in mortis articulo tribuatis. Idē sancti lau· in lucina p̄sbro·c·ap·se·le.

Officij ꝛ·c̄·significasti q̄dā mulierē i pemtētia tibi fuisse ɔfessaꝫ qd timēs ne viri possessio deuoluētur ad alios q̄rūdam herbaruꝫ sucū potauit et sic vēter eius intumuit et inde grauidā se ostēdēs sibi ptum supposuit alienū timēsqꝫ maritū non vult facinus ipius detegere qui prolē credit sine dubitacōne q̄libet esse suā. Quoniam igitur postulas edoceri utrum ei hac fraude durante sit pemtētia iniūgēda·rn̄demus q sicut mulieri que ignorāte marito suo de adulterio prolē suscepit quāuis i d viro timeat ɔfiteri nō est pemtētia denegāda·ita nec illi debet pemtētia denegari maxie si p alios intelligas alienos ad q̄s timeat possessionē viri deuolui s cōpetēs satisfactō p discretū sacerdotē ei debet iniūgi. Idē valent̄·et burḡ·epis et abbati de·n·cister·ordinis.

Noua quedā nr̄is sūt auribus intimata q abbatisse moniales ꝓprias bn̄dicūt·ipārū q̄ꝫ ɔfessiones in criminib audiūt et legētes euāgeliū p̄sumūt publice p̄dicare. Cū igitur absonū sit pit̄er ꝛ absurdū ·m·q·ne id de cetero fiat curetis firmiter inhibé·q licet beatissima v̄go maria dignior et excellētior fuerit aplis vniūsis nō tn̄ illi s istis dn̄s claues regni celoꝝ ɔmisit. Idem.

Quod in te ꝛ·c̄·in illo v̄bo p qd pemtētiā morietib non negamus viaticū etiā qd vere pemtētib exhibetur intelligi volumus ut nec ip̄m decedētib denegetur·licet aūt per gn̄ale interdictuꝫ denegetur omib tā vnctō q̄ ecciastica sepultura·ɔcedimus tn̄ ex gr̄a ut clerici decedētes qui tn̄ seruauerint interdictū in cimiterio eccle sine cāpanaꝝ pulsacōne cessantibus solēmitatib

clericis qui seruauerūt· interdictū ergo vid̄r ꝙ ius sit ɔmūe ꝗ non ɔpetit nisi impetretur cū nemo sit exemptus ab illa ḡnalitate interdicti nisi quis p p̄uilegium exemptus sit· vel p̄t dici ꝙ p istud ius clerici canoicis regularib⁊ eq̄pantur· si·s·de p̄uil· ꝙ nōnllis· Jo·
a ¶Audiri·patꝫ ꝗ ꝙ cū excōicato non lꝫ stare extra ecc̄iā cū etiā interdicto ꝓhibeat̄ audire exterius· Jo·
b ¶Penitētia· ħ ē speciale in istis pso: pemitētiā ꝫ ē hic necessitas quia ħ eis nō ɔcedi: tur nisi cū ꝓficascuntur et ita quasi in via dicuntur sicut illis quib⁊ datur vi: aticū· idē p̄t dici si aliq ui

nō habēt ordinis execucōnē sac̄dotalis ut sūt illi q̄ nō sūt a pp̄lo electi vel qui ab ep̄o pp̄lo p̄ficiūtur· xvi· q· i· ¶· ecce in hoc· et· ¶· ecce sufficiēter· ꝫ ecce si p̄dicatores vel fratres miores vel alij nō habētes pp̄lm habēt p̄uilegiū ut alienos prochianos possint recipe ad pemitētiā nūquid sufficit priuilegiū ut prochianū alienū possint recipe ad p̄niaꝫ sine lnia ꝓprij sacerdotis· dicas ꝙ nō sufficit p̄uilegiū sine licētia ꝓprij sacerdotis· priuilegiū eni equipat eos illis q̄ a pp̄lo sūt electi vel qui ab ep̄is pp̄lo p̄ficiūtur et dat eis solā execucōnē et ita necessaria est adhuc lnia ꝓprij sac̄dotis ut hic di· si eni de ...

...mis ut sine necessitate vel periculo admittantur ad omnib⁊ cū silētio tumulentur et in cōuētualib⁊ ecc̄ijs bini et bini vel simul tres horas canonicas valeāt legē potius ꝙ cātaē ianuis clausis interdictis et excōicatis exclusis et voce ita dimissa ꝙ exterius audiri nō possint cū et regularib⁊ ꝫm priuilegiū se· ap· sit indultum ut cū generale interdictū fuit terre liceat eis ianuis clausis excōicatis ⁊ interdictis exclusis nō pulsatis cāpanis supp̄ssa voce celebrare diuina· Recipiētib⁊ aūt signū crucis non negamus quo minus eis ob reuerētiā crucifixi penitētia cū postulauerint iniūgatur qδ et alijs peregrinis p̄t misericorditer indulgei· Jdē in ɔci· ge·

Omnis utriusqꝫ sexus fidelis postq̄ ad ānos discrecōis puenerit oīa sua solus pec̄a saltē semel in āno fideliter ɔfiteatur ꝓprio sacerdoti et iniūctā sibi penitētiā ꝓ prijs virib⁊ studeat adimplere suscipiēs reuerēter ad minus in pascha eucharistie sacramētuꝫ nisi forte de ꝓprij sacerdotis ɔsilio ob aliquā racōnabilem causam ad tēpus ab hmōi pceptōne duxerit abstinendū· alioquin et viuens ab ingressu ecc̄ie arceatur et moriens xp̄iana careat sepultura vnde ħ salutare statutuꝫ frequēter in ecc̄ijs publicetur ne q̄sq̄ ex ignorātie cecitate velamen excusacōnis assumat. Si quis tñ alieno sacerdoti voluerit iusta de causa sua cōfiteri pec̄a licentiaꝫ prius postulet et obtineat a ꝓprio sacerdote cū aliter ip̄e illū nō possit absoluē vel ligare. Sac̄dos aūt sit discretus et cautus ut more periti medici supinfundat vinū et oleuꝫ vulnerib⁊ sauciati diligenter inquirens et peccatoris circūstātias et pec̄i quib⁊ prudēter intelligat quale debeat ei p̄bere ɔsiliū et cuiusmodi remediuꝫ adhibē diuersis experimētis utēdo ad saluādū egrotū. Caueat aūt omnino ne v̄bo aut signo aut alio quouis modo aliquaten⁹ ꝓdat peccorē· ꝫ si prudētiori cōsilio indigueit illδ absqꝫ vlla exp̄ssione psone caute requirat qm̄ qui pec̄m in penitētiali iudicō sibi detectuꝫ p̄sūpserit reuelare non solū a sac̄dotali officio deponēdū decernimus verū etiā ad agēdū ꝑpetuā penitētiam in artū monasterium detrudēdū. Jdē in eodem.

Cum infirmitas corpalis nōnūquā ex pec̄o pueniat· dicēte dn̄o lāguido quē sanauerat vade et āplius noli peccare ne deterius aliquid tibi cōtingat· p̄nti decreto statuimus districte et p̄cipimus medicis corpoꝝ ut cū eos ad infirmos vocari ɔtigerit ip̄os an̄ oīa moneāt ⁊ inducāt ut medicos aduocēt aīarū ut postq̄ fuerit infirmo de sp̄ūali salute ꝓuisū ad corpalis medicine remediū salubrius ꝓcedatur cū causa cessante cesset effect⁹ ħ quidē inter alia huic causaꝫ dedit edicto ꝙ quidā i egritudinis lecto iacētes cū eis a medicis suadetur ut de aīarū salute disponāt in desperacōnis articulū incidunt· vñ facilius mortis piculū incurrūt. Si q̄s aūt medicoꝝ hmōi nr̄e ɔstitucōis postquā p p̄latos locoꝝ fuerit p̄blicata trāsgressor extiterit tādiu ab ingressu ecc̄ie arceatur donec ꝓ trāsgressione hmōi satisfecerit cōpetēter Ceterū cū anima sit multo p̄ciosior corpore sub interminatiōne anathematis ꝓhibemus ne quis medicorum ꝓ corpali salute aliquid egro suadeat qδ in periculū anime ɔuertat̄. Jdem in eodem.

Cum ex eo et· J· Elemosinaꝝ q̄ꝫ questores quorū quidam se alias mētiēdo abusiones nōnullas in sua p̄dicacōe ꝓponunt admitti nisi ap̄licas

creditur l̄ris ep̄i si vere sint· s· de ꝓbac̄· p⁹ cessioneꝫ· et· xi· q· iij· curē·
a ¶Proponē· ꝙ i talib⁊ diligēs inq̄sicō faciēda ē· xlij· di· q̄escam⁹·
b ¶In tabernis· si eni ibi publice deliquerint pūt a diocesano puniri licet sint exempti· s· de priuil· tuarum· ubi de hoc·
c ¶Cōtēnūtur· qδ esse nō dꝫ· si· s· t· ꝓx· c· ulti· s· δ p̄uil· ut p̄uilegia·
d ¶A pluribus· quid si quilibet indulgeat ānū nunquid valꝫ hmōi indulgētia cōtra statutū illud· videtur ꝙ non· s· de exceſ· p̄la· cū ad quorūdam· et· c· sane· et · c· ꝓx· credo ꝙ teneat licet ip̄i faciant cōtra mādatum illud ꝙ nō adicit hic ꝙ si secus fecerit decernimus nō valere ꝓ...

vel diocesani ep̄i l̄ras veras exhibeant ꝓhibemus ⁊ tūc p̄ter id ꝙ in ip̄is continebitur l̄ris nichil ꝑp̄lo ꝓponē p̄mittantur formā vero quā ɔmuniter talibus ap· se· indulget duximus exprimēdā ut ꝫm eā diocesani ep̄i suas l̄ras moderētur· ea siquidem talis est qm̄ ut ait ap̄lus omnes stabimus ante tribunal xp̄i recepturi ꝓut in corpe gessimus siue bonū fuerit siue malū oportet nos diem messionis extreme misericordie opib⁊ p̄uenire ac eternorū intuitu seminare i terris qδ reddēte dn̄o cū multiplicato fructu recolligē debeamus in celis· firmā spē fiduciāqꝫ rectā tenētes qm̄ q̄ pce seminat pce et metet et qui seminat in bn̄dictōnib⁊ de benedictōib⁊ et metet vitā eternā. Cū igit̄ ad sustētacōnē fratrū et egenoꝝ ad tale ɔfluētiū hospitale ꝓprie nō suppetāt facultates vniuersitatē v̄ram monemus et hortamur in dn̄o atqꝫ in remissionē vobis iniūgim⁹ peccatorū quatenus de bonis vobis a deo collatis pias elemosinas et grata eis caritatis subsidia erogetis ut p subuēcōnē v̄raꝫ ip̄oꝝ inopie ɔsulat̄ et vos per ħ bona ⁊ alia q̄ dn̄o inspirāte feceritis ad eterna possitis gaudia puenire. Qui autem ad q̄rēdas elemosinas destinātur modesti sint et discreti nec in tabernis aut alijs locis incongruis hospitētur nec inutiles faciāt aut sūptuosas expensas cauētes omnino ne false religionis habitū gestēt ad hoc quia per indiscretas et superfluas indulgentias quas quidam ecclesiarum p̄lati facere nō verentur et claues ecc̄ie ɔtēnūtur et penitētialis satisfactō eneruatur decernimus ut cū dedicatur basilica non extēdatur indulgētia vltra annū siue ab vno solo siue a plurib⁊ ep̄is dedicet̄· ac de

300

vitam adimit quisquis morienti penitentiā denegauit· xxvi· q· vi· si presbiter· et· c· se· et reus erit animarum ut ibi dicitur·
h ¶Permittimus· sic ergo videtur ꝙ episcopi vel alij inferiores p̄lati exempti ante istam permissionem non poterant se subicere alicui confessori sine licētia sui supioris· s· e· c· omis utriusqꝫ· ꝙ nullus clēicus sine licētia sui ep̄i potest eligere iudicū non sui iudicis p̄sone vel rerū· s· de fo· ɔpe· si diligēti· et· c· significasti· et· iij· q· vi· nō liceat· ergo multo minus iudicū aīe qδ maius ē·
i ¶Prouidum· qui sciat ligare ac soluere de pe· di· vi· qui vult· et· s· e· omnis· ¶· sacerdos· et qui di...

inde in anniūsario dedicacōnis tp̄e· xl· dies de iniūctis penitētijs indulta remissio nō excedat· et· J· Hūc q̄ꝫ dierū numerū indulgētiaꝝ l̄ris p̄cipim⁹ moderari q̄ ꝓ quibuslibet casibus aliquotiēs ɔceduntur· cū ro· pon· qui plenitudinē obtinet potestatis ħ in talib⁊ moderamen consueueit obseruare.

Honorius tercius.

Nostro postulasti certificari r̄nso utrū p tuā ꝓuinciaꝫ possis concedere remissionis l̄ras ḡnales· nos igitur· t· f· t· · r· ꝙ p ꝓuinciā tuā libē potes hmōi ɔcedē l̄ras ita tñ ꝙ statutū generalis concilij nō excedas. Gregorius· ix·

Ne p dilacōe penitētie periculū immineat aīaꝝ p̄mittim⁹ ep̄is ⁊ alijs supiorib⁊ necnō minorib⁊ p̄latis exēptis ut eē p̄ter sui supioris licētiā ꝓuidū ⁊ discretū sibi possint eligē confessorē.

De snia excōis.

Alexād· iij· senon· archiepo·

Sup eo vero ꝙ ɔsiliuꝫ postulasti ⁊ · J· ꝙ si clici infra pubēs annos se ad inuicē à vnus alterū pcusserit nō sūt ad ap· se· mittēdi ꝙ eos etas excusat· nec cleici si sūt plene etatis et nō odio vel inuidia vel indignacōne ꝫ leuitate iocosa se ad inuicē pcutē ɔtigat neqꝫ mḡr si scolarē clericū intuitu disciplīne vel correctōnis pcusserit ꝙ nō p̄t i ip̄sis iniectō manuū violēta notari. Ceterū si ex odio ijdē scolares vel seculares clerici sese percusserint pro sua absolutione debent ad ap̄licam sedē venire. Jdem.

Monachi vero et canonici regulares quocunqꝫ modo se i claustro percusserint non sunt ad apostolicam sedē mittendi sed ꝫm prouidentiam sui abbatis disciplīne subdātur· et si discretio abbatis non sufficit ad eorum correctionē est prouidentia diocesani ep̄i

Si vero alicuius. absolui. ergo excōicatus. quare intelligēdū ē de eo qui aīo iniuriādi hᷓ fecerit. et hᷓ nota qꝺ dicit malignatus alioquin nō est excōicatus cū canon dolosos et violentos tm̄ teneat. ut. s. e. c. i. et. xvij. q. iiij. si quis suadēte.
b ¶ Vulnerauerit. casus iste semper excipitur .j. e. cum illorum.
c ¶ Officialis. i. iudex vel apparitor alicuius potestatis vel pn̄cipis.
d ¶ Laico. supple etiā si de mādato sui p̄lati hᷓ faceret nichilominus incidit in canonē .j. e. vniuersitatis. nisi clerici deliquerit nec aliter pn̄t ad iudiciū trahi tūc de mādato p̄latoꝝ capi pn̄t ut traditur .j. e. ut fame.
e ¶ Fortuito. tūc eni non imputatur qꝛ casus fortuiti p̄uideri nō pn̄t. s. d homicid. iohannes. et. c. penul. et. s. de commo. c. vno. et. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. ij. §. si eo tpe. et. ff. de custo. et exhi. reo. nō est. et. l. milites. in fi. qꝛ nulla temeritas vel negligētia in eo p̄t notari hᷓ excusatur rōe officij alias nō excusaretur qꝛ debuit p̄uidere an ex facto suo posset iniuria irrogari. ar. s. de iniur. c. ulti.
f ¶ Inferētē. tūc eni excōicatus nō est cū licitū sit se defendere .j. e. ex tenore. suato moderamie inculpate tutele. s. de homici. significasti. ij.
g ¶ Vim vi. ff. de iusti. et iur. ut vim. et. ff. ad. l. aquil. scientiā. §. qui cū aliter. et. s. de homic. significasti. ubi de hᷓ.
h ¶ Leges. de hac materia loquētes. et ita vniuersalis restringitur. sic. i. di. oēs leges. sic et indiffinita. s. de p̄uil. ut p̄uilegia.
i ¶ Cū vxore. idē est i spōsa de pn̄ti qꝛ et lex pmittit illā accusare iure mariti. ff. d adult. si vxor. §. i.
k ¶ Matre. nūquid noīe mr̄is intelligimus oēs ascēdētes. scd̄m. l. videtur qꝙ sic. ff. de v. sig. appellacōne. et nomie filij omnes etiā descēdētes ut lex dicit. ff. e. liberoꝝ. p leges istas videtur qꝙ sic. in casu isto nō credo hoc extēdi ad ascēdentes vel descēdētes. cū minor fiat iniuria. vn̄ nō est extedēda licētia. b.
l ¶ Turpiter. huic eni pcit canon qꝛ tā iustū dolorē ɔpescē nō posset. C. ad. l. iul. de adult. gracus. et lex pmittit illū occidē sic inuentū. ff. de adult. qꝙ ait lex. §. qꝙ ait. alias ex interuallo non liceret.
m ¶ Cōtingit. qꝛ tūc nichil interest eius immo culpa est immiscere se rei ad se non ptinenti. ff. de reg. iur. culpa. b.

Si vero ignorauerit. ita qꝙ ignorātia pbabilis fuerit. alias nō excusaretur. s. de cle. ex. mi. aplice. et. s. de eo qui renū. epa. c. i. et. ij. Quid si tōsurā vidit et eū clericū nō credidit. rn̄deo. incidit in sententiam dū tn̄ ille clericus sit. Quid si in veritate nō erat clericus licet tonsurā deferret et illū pcussisti credēs illū clericū. ppter ɔsciētiā teneris nisi postea certus efficiaris. ar. xi. q. iij. qm̄ multos. scd̄m vnū casū. Quid si credidit pcutere ticiū laicum et in psona errās pcussit martinū clericū. ala. dixit qꝙ in sentētiā incidit qꝛ iniuriari voluit. ff. de iniur. eū qui. §. si iniuria. et. s. de iniur. c. ul. t. dixit qꝙ nō incidit in canonē qꝺ pbat p hanc lr̄am quia dicit hic si pcutiat clericū quē credebat laicū non est excōicatus ut hᷓ dicit. sola enim temeritas et violētia in hoc cōsideratur. ar. s. e. c. i. et .j. e. veniēs. et. ff. de iniur. illud. §. ul. et. l. se. iniuriā tn̄ fecit ut dicit ala. et p eadē iura pot⁹ credo opinionē alani esse tutiorē.
o ¶ Propria. solo sacramento. ……crediturqꝫ de ɔsciētia alicuius dubitatur vel queritur ut hᷓ pat. xxxiiij. q. ij. in lectū. xxxij. q. ij. si verū. ff. de re mili. nō oēs. §. a barbaris. xvi. q. iij. dilectio. et. xxxv. q. iij. extraordinaria. et. s. de excepc. pastoralis. ar. s. qꝙ me. cā. c. ul. cum suis concordā. positis ibi.
p ¶ Noluerit. hoc ipso qꝙ iurare nō vult p̄sūptio ē cōtra eū qꝙ tāquā excōicatus vitabitur si. s. de hret. excōicamus. §. qui vēo. cū ɔstet qꝙ violentas manus in illū iniecit. sic enim pro cōuicto habetur qui se nō purgat. s. de sim. de hᷓ. et. s. de pur. ca. cū. p. et. c. inter. in fi. Itē hic hēs qꝙ licet clericus nō seruet habitū suū adhuc retinet p̄uilegiū suū. vnde ɔtra .j. e. in audiētia. hoc intellige an̄ trinā admonicōnē. illꝺ cum suis ɔsimilib⁹ post qꝛ tūc pdit p̄uilegiū.

Si adhibenda. Idem.

Si vero alicuius potestatis ostiarius sb̄ p̄textu sui officij malignatus clericū leserit ab epo suo p̄t absolui nisi forte eūdē clericū ḡuiter vulnerauerit. Officialis vero pro iniectōne manuū in clericū nō p̄t sine mandato ro. pō. absolucōis bn̄ficiū pmereri quia nulli laico sup clericū tāta datur aūctas nisi forte turbā arcendo irruētē nō ex deliberacōne sed fortuito casu clericū ledat. Si vero clericum vim sibi inferētē vi quis repellat vel ledat nō debet ppter hoc ad se. ap. trāsmitti. si in cōtinēti repellat vim vi cū vim vi repellere omnes leges omiaqꝫ iura pmittāt. nec ille cōpellēdus est ad ap. se. venire qui in clericū vxoē matre sorore vel filia ppria turpiter inuētū man⁹ iniecit violētas. Ceterū si i stupro vel adulterio qꝺ cōmittit cū ea que ip̄m ita pxia ɔsanguinitatis linea non ɔtigit cepit aut in illum violentas manus iniecit nō erit a sentētia illius excōicacōis immunis. Idem.

Si vero aliquis in clericū nutrientē comā manus iniecerit violētas ppter hᷓ nō debet aplico pn̄tari cōspectui nec etiā excōicatiōe notari dū modo ip̄m esse clericū ignorauerit. vel si hoc dubium fuerit ppria manu dūtaxat p̄stiterit iuramētū qꝙ eū ēe clericū ignorassꝫ. ab illo aūt si p̄stare noluerit iuramētū quia violētas manus ɔstat eū in clericū iniecisse sicut ab excōicato donec de mādato sūmi pōtificis absoluatur ɔucit abstineri. Idem.

Non dubiū qꝙ hij qui violētas manus in clericos vel canonicos aut cuiuslibꝫ religionis conuersos iniciūt ex ɔstitucōe ɔcilij sentētiā excōicacōis incurrūt nec nisi in articulo mortis sine ro. pō. absolutionis pn̄t bn̄ficiū impetrare.

Mulieres vel alie psone. Idem. que sui iuris nō sūt ab epo dioc. absolui pn̄t si man⁹ in clericū iniecerint violentas. De hijs vero qui magne sunt potētie et ita delicati qꝙ laborē veniēdi ad se. ap. nequeūt sustiné rn̄demus. qꝙ status psone prius et veritas negocij ē intimāda ro. pō. et fm ɔsilium eius tales erūt de ɔmisso scelé corrigēdi. illi vero q nō p se ipos sed coꝝ aūcte vel mādato alij violēter iniciūt man⁹ i clericos ad se. ap. sūt mittēdi cūis ɔmittat vere cuius aūcte vel mandato delictum cōmitti probatur. Idem.

Porro si aliqui violentas manus i fratres suos iniciūt et ducti penitētia nō ɔuicti sed priuati a te veniā postulāt eos monere debes et inducere ut hijs quos leserūt cōgrue satisfaciāt et ap. se. ɔspectui se pn̄tēt cū a te vel alio sine speciali mādato ro. pō. absolui non possunt. Idem.

Nulli se pn̄t priuilegio ap. se. tueri quo minus excōicatos vitare debeāt et p violēta manuū iniectōe i clericos sic excōicati vitari. Idē episcopis et alijs prelatis per galliam constitutis.

Parrochianos vestros si qui in monachos vel ɔuersos p̄fati ordinis violētas manus iniecerit. sub. ap. re. fm tenorē gn̄alis decreti excōicatos pnūcietis ip̄osqꝫ faciatis sic excōicatos artius euitari donec lesis cōgrue satisfaciāt et cum lr̄is vr̄is ap. se. ɔspectui represententē. Idē ianuen. archiepo.

Ex tenore lr̄aꝝ tuarū nobis innotuit qꝙ. b. canonicus in quēdā subdiaconū manus iniecit violentas et .I. M. itaqꝫ quaten⁹ recepto ab eo iuramto qꝙ tuo debeat mādato parere ip̄m vice nostra a sentētia qua tenet absoluas sibiqꝫ in virtute iuramēti pcipias ne de cetero in clericū monachū vel alicuius religionis ɔuersū manus iniciat violentas nisi se defendendo aut de mandato suoꝝ fecerit p̄latorū. vel nisi sup eū p̄lacōnis ministeriū aut magisteriū habeat aut cū ip̄o in eadē ecclia socius esse noscatur. Idem cenomanen. episcopo.

De cetero noueris qꝙ si q̄s p violēta manuū iniectōe in clericū est vinculo excōicacōis astrictus si habens capitales inimicicias vel alias iustas excusacōes quib⁹ ab itiné rōnabiliter excusetur ita qꝙ sine periculo. ap. se. nequeat conspectui pn̄tare licꝫ dioc. epo recepto iuramēto fm morē ecclesie sibi absolucōis grāz impartiri. sꝫ est illi sub iuramēto debito iniūgendū ut q̄ citius oportunitatē habuit ro. pō. adeat mandatū aplicū suscepturus. Urban⁹. iij. senon. arepo.

Ad hᷓ cū inter prochianos tuos et .J. ro. ec. absolucōnē sentētie delegatoꝝ iudicū nequaq̄ ɔsueuit alijs delegare n̄ in lr̄is ɔmissiōis ɔtineatur exp̄sse de sufficiēti caucōe.

m ¶ Mortis. et in alijs casibus qui habentur .j. e. quāuis. ubi de hᷓ. c.
n ¶ Mulieres. sui iuris. ut sūt serui. sꝫ hoc intellige scd̄m distinctōné illius decre. .j. e. relatū. nec intelligas hᷓ verbū de filijsfamil. qui dū sūt i patria potestate non dicuntur sui iuris quia tales debēt ad curiam mitti nisi sint infra pubertatem .j. e. quamuis. et. c. ulti. b.
u ¶ Veniendi. hoc referas ad arbitriū epi. ar. ff. de ver. ob. continuus. §. cū ita. et ita si videbitur epo qꝙ laborē eūdi nequeat sustinere ppter periculū more illū absoluē p̄t recepta sufficienti caucōe qꝙ parebit cōsilio siue rn̄so ip̄e. ar. bonū. s. t. prox. c. ul. et .j. e. de cetero et. c. sacro. si vero piculū nō timetur ɔsulatur papa an̄ quā absoluatur. et hoc videtur dicē lr̄a ista ……cū ad sedē. ad fi. et ille dicitur facē
x ¶ Mādato. sic. s. de resti. spol. …… qui p alium facit. ff. de admi. tut. ita tn̄. §. gessisse. et. xvi. q. vi. ɔsuetudo. in fi. et .j. e. ut fame. §. ulti. et. C. de accu. nō ideo. et. ff. ad. l. acquil. liber homo. ij. i pn̄. et. ff. de iur. om. iudi. si q̄s romipetas. §. ul. et qui cām p̄buit vel opem tenetur. ff. vi. bo. rap. l. iiij. §. si cū seruū. et. s. de homicid. sicut dignū. §. ij. et. s. de iniur. c. ul. sed videtur qꝙ ille qui mandato alterius hoc facit nō teneatur maxime si habeat in illo potestatē vel ei subiectus sit. ff. de re. iur. nō videtur. et. l. p̄dicta. ff. ad. l. acquil. liber hō. ij. sꝫ ɔtrariū verū est quia p̄ceptū iniustū fuit cui nō debuit obedire. sꝫ deo potius q̄ homini .j. e. relatū. et. xi. q. iij. iulianus. nō semp. et. xxiij. q. i. q̄d culpatur. in fi. et. ff. de vi et vi ar. l. i. §. quotiēs. et .j. e. vniuersitatis. quia nec illa potestas data est laico sup clericū. s. e. si vero. §. i. sed pone qꝙ mandauit. sꝫ ante manuum iniectōné penituit. quid erit. Rn̄. nichilominus in canoné incidit nisi reuocauéit mādatū ita qꝙ reuocacō ad ip̄m puenerit. ar. ff. man. si mādassem. ff. ad mac. si tn̄. et. l. si filius. et. ff. qꝙ iussu. l. i. Rn̄. i. et. s. de pcurat. mādato. et. c. ex insinuacōe. et. s. de Rept. ex pte. ij. sꝫ pone qꝙ mandator an̄ iniectōem manuū moriatur. tūc nō erit excōicatus qꝛ mandatū morte extiguitur. ff. man. inter ceteras. §. i. et. s. de offi. del. relatū. et. c. licet. et ecclia nō ligat sub terra. ar .j. e. a nob. et. xxiiij. q. ij. legatur. ar. a ɔtrario. Itē pone qꝙ nō mandat sꝫ ratū habet ex post facto nūquid incidit in canonē. quidā dicūt qꝙ sic. qm̄ ratihabitio locū habꝫ in maleficijs. ff. de vi et vi ar. l. i. §. quotiens. et. ff. de hijs qui no. infa. q̄d ḡ. ar. C. de inces. nupē. l. iij. et. s. de restitu. spol. cū ad sedē. in fi. ar. ɔtra. ff. man. si vero. §. si post. nō credo qꝙ in casu isto incidit in sentētiā licet ex post facto ratū habeat cū hᷓ fecerit cā sui et eius nomine. secus si potui pbibē et non pbibui de hᷓ dicetur .j. e. q̄ te p̄sūpcōis. b.

Porro. si aliqui. q̄ nō sūt fratres illoꝝ quos leserūt qm̄ si fratres essent et se ad inuicē pcussissent abbas eos absoluē p̄t. s. e. monachi. et .j. e. cū illoꝝ. vel p̄t intelligi de alijs q̄ de mōchis qꝺ verius videtur. et loquitur episcopo. b.
b ¶ Suos. alia lr̄a habet tuos. et planior est lr̄a. et sic est in antiqua.
c ¶ Satisfaciāt. ar. qꝙ nō valet penitētia sine satisfactōne. s. de vsur. cū tu. et. xiiij. q. vi. si res. et. xxiiij. q. ij. legatur. de pe. di. i. neminem. b.

Nulli. vitare. s. de p̄uil. cū et plātare. et. c. ut p̄uilegia. Ad hūc eni casū priuilegiū nō extēditur. sꝫ nūquid p̄p ɔuicādo excōicato incidit i canonē dicas qꝙ nō licꝫ alias male faciat qm̄ pn̄ceps legib⁹ solutus ē. ff. de leg. princeps. et. C. e. digna vox. ip̄e eni solus interpretatur leges .j. e. inter alia. ubi de hoc. b.

Parrochianos. monachos. sꝫ nūquid poterit agere actōne iniuriarū. dic qꝙ nō. sꝫ actō cōpetit monasterio et aget sindicus monasterij. sicut actō iniurie ɔpetit dn̄o si iniuria fit seruo et aget dn̄s et non seruus. insti. de iniur. §. seruus aūt. Quid si dimittit monachus iniuriā. Rn̄. nichil facit quin possit agē monasteriū. sic licet filiusfamilias remittat iniuriā factā sibi pater nichilomin⁹ agē p̄t p iniuria filio irrogata. ff. de pac. in psona. immo et si iniuria fieret filio volēti pater agē possꝫ. ff. de iniur. l. i. §. usqꝫ. sꝫ monasteriū iniuriaꝫ factā monacho p̄t remittē. secus in ecclia seculari qꝛ nō possꝫ remittere iniuriā factā clerico. ar. xvij. q. iiij. quisquis. vincen.
f ¶ Conuersos. sic .j. e. prox. et. s. e. non dubium. ubi de hoc.
g ¶ Decreti. xvij. q. iiij. si quis suadēte. ……factō p lr̄am istā videtur
h ¶ Satisfaciāt. sꝫ cui dabitur hec satisfactio. qꝙ ip̄i monacho vel ɔuerso vel leso ut dicit hec lr̄a. sꝫ cōtra videtur. xij. q. i. nō dicatis. ff. pro soc. l. si inter fratres. §. ul. de iniuria facta seruo dic ut insti. de iniur. §. qꝺ si vsus. et. §. sequēti. In monacho vero vel ɔuerso qui pprium nō habet satisfactō dabitur monasterio. et qꝙ dꝛ hic lesis. si datur leso satis datur monasterio qꝛ quicquid monacho datur monasterio acquiritur. s. de sta. mo. cū ad monasteriū. clerico aūt seculari debet dari q lesus ē. si clericus inde decedat. dic ut. s. de penis. p̄sbri. et ex iniuria plures oriūtur actōes. ff. de iniur. l. i. §. ul. sꝫ coram quo estimabitur hec iniuria. rn̄dēt quidā qꝙ corā iudice pcussoris insti. de iniur. §. sꝫ postea. et sic interdū in foro seculari. vincē. dixit qꝙ racōe accessionis estimabitur corā iudice eccliastico ut dꝛ in dote. ar. s. de ɔiug. ser. pposuit. in fi. et. s. de dote. post diuor. re. c. i. ij. et. iij. sꝫ hᷓ intellige cū q̄rela excōicacōis defertur ad eccliasticū iudicē tunc estimabitur iniuria corā ip̄o qꝛ aliter nō absoluitur ut hᷓ dꝛ. si vero clericus simpliciter vult cōqri de iniuria sibi irrogata satis vidꝛ qꝙ debeat sequi forū rei. pp̄a tn̄ cotidie dat lr̄as clericis ɔtra laicos nomine suo etiam. de hoc. xi. q. iij. c. ul. b.

Ex tenore. debeat. q̄ sic iurat nō ē astrictus nisi ad iustum mandatum. ar. s. de elec. cām que. et. s. de iniur. veniens. et. c. quinta vallis. et. ff. p soco. si societatē. et. ff. de ope. lib. si libtus. et idē ē sic iurare ac si iuraret stāe mādatis ecclie et illa est recta for. et. s. de ap. ad hᷓ. ij. et p hᷓ iuramentū hᷓ tm̄ p̄cipe p̄t p ut hᷓ sequitur in lr̄a. et qꝺ satisfaciat leso. s. e. px. et .j. e. ea noscitur.
k ¶ De cetero sic .j. e. ḡuē.
l ¶ Defendēdo. s. e. si vero. j. bernꝫ.
m ¶ Mādato. dū tn̄ mādatū sit iustū vel saltē si dubitetur alias nō. xxiij. q. i. quid culpatur. in fi. si aūt sit iniustum nō est obediēdū. xi. q. iij. nō eni. et. c. iulianus. si dn̄s. exēplū de mādato hēs .j. e. vniuersitatis. et. c. ut fame. §. i. alias nō excusat. s. e. in lr̄is. et .j. e. vniuersitatis. b.
n ¶ Prelacōnis. idē est si habeat officiū in ecclia rōe cuius corrigē p̄t inferiores clericos vel magisteriū ut hᷓ et .j. e. cū volūtate. ubi de hᷓ. et. s. e. c.
o ¶ Socius. hᷓ dictū. i. est ppter assiduā ɔuersacōnē. vn̄ p̄sumitur qꝙ facilius manus iniciāt in se ip̄os. qn̄qꝫ eni veniūt ad verba et sic ad factū et rōe p̄sūpcōis nō p̄cipitur d socio. sic ppter p̄sūpcōꝫ iuramētū qn̄qꝫ nō indicitur clericis. s. de coha. cle. et mu. clericos. et. s. de p̄sūp. c. lr̄as.

De cetero. excusacōnes. nota qꝙ i omi edicto intelligitur rōnabilis excusacō ut hᷓ patet. et q̄ tū cūqꝫ p̄cise scribatur excepcōes legitime excipiūtur. ut. s. de of. del. ex pte. ij. et. s. de Rept. si qn̄. In q̄b⁹ casib⁹ q̄s ab itiné excusetur habes .j. e. quāuis. in lr̄a et in glo. ……tero. Rn̄. in sūma necitate lꝫ. ar. xvij.
q ¶ Diocesano. nūquid et p̄ sbi. ……q. iiij. si quis suadēte. et. s. e. nō dubium. alias nō nisi hᷓ facēt de mādato epi. xxvi. q. vi. c. ul. et hāc absolucōnē bn̄ p̄t ɔmittē. s. de of. or. c. ul. ……
r ¶ Iuramēto. ut dictū ē. s. e. c. px. si .j. e. quāuis. in fi. ……soluēdus qꝛ iā erat absolut⁹ qꝛ obligatio semel extincta nō reuiuiscit de cōse. di. iiij. queris. et. xxiij. q. iiij. si illic. de pe di. iiij. dīma clemētia. ff. de soluc. q res. §. areā. C. de remis. pig. cū ex cā. Quidā dicūt qꝙ oportunitate recepta recidūt in excōicacōēꝫ. ar. xxvi. q. vi. qui recedunt. et. c. de hijs vēo. et. C. de hijs q bo. ce. pos. l. pnl. et. s. de soluc. c. pe. qꝺ nō placet. libtatis eni sn̄ia vn̄cūqꝫ obtēta nō retractat. C. si aduer. lib. l. i. et. ij. qꝺ si nō fecerit tāq̄ piur⁹ hēbitur et possꝫ cōpelli ut iuramētū suet. ar. s. de iudic. nouit. b.
s ¶ Susceptururus. nō dicit ab……
t ¶ Ad hec. hᷓ decretalis oli erat de Rptis. ……solutio suo excōicatori
u ¶ Alijs. immo primo loco remittitur ab……s. de Rpt. ab excōicato. et hᷓ cū sn̄ia lata ē ɔtra formā ɔcilij ut ibi dꝛ qꝺ hēs .j. e. sacro. et ē ar. qꝙ sp Rptū dꝫ esse obtētū scd̄m stilū romane curie al's suspectū hētur. s. de cri. fal. q̄ ḡui. i fi. Itē ē ar. ex eo qꝺ fieri ɔsueuit. xxviij. di. de siracusane. et. s. d cle. ɔiug. diuisis. et. ff. ad senat. ɔsul. mac. l. iij. et. l. itē si filius. §. qꝺ dicitur.
x ¶ Sufficiēti. cū quis est excōicatus

p̄standa ab hijs qui absolui debent q̄ iudicō ecc̄ie debeant obedire. Clemens. iij.

A nosciatur et .J. ꝯsul. t. t. duximus r̄ndēdū q̄ mulieres senes et valitudinarij seu mē broꝝ destitucōib̄ꝫ impediti licet ad ap. se. nō veniāt ab epis valeant fideliū ꝯmūnioni resti tui satisfacto iuxta facultates hijs quib̄ꝫ p eos ꝯstiterit in iurias irrogatas. alios autē seu paupes seu diuites. se. ap. vel legato eius ut b̄n̄ficiū ab solucōis obtineāt nec̄e ē p̄n̄ tari. ¶ Si vero infirmitatis tē pore timore mortis b̄n̄ficiū fu erit absolucōis in dultū iniū gatur p iuramētum eisdem ut postq̄ sanitati fuerit restituti ad ro. ec. vel eius legatū acce dāt mādatū sup t̄lib̄ꝫ rcepturi

Q Vm non ab hoīe et Idē .J. ꝯsul. t. t. r. q̄ a ꝯūione illius qui p sacrilega manuū iniectōe in clericū in edictum excōicacōis incidit licet denū ciatus nō sit debes abstinē nisi forte id tibi soli patēt. i quo casu ip̄m p̄uatim tm̄modo euitabis quādiu ab ecc̄ia tolera tur ut saltem verecūdie rubore suffusus p latēti excessu satis facē ꝯpellatur. ¶ In articulo vero scd̄e q̄ōis r̄ndemus q̄ occisores clericoꝝ aut p̄sbro rū q̄ ꝯtēpto clericali habitu ti rannidi et enormitati se mue recūde immiscēt in odiū cleri calis excessus et terrorē atq̄ correctōnē similiū canone late sn̄ie minime cohercētur. iniūga tur, tn̄ eis pn̄ia ꝯpetēs aliq̄ tu lū asperior q̄ si in laicos talia commisissent. Idem

Q Vm desidēs et .J. fuit au tē p̄me q̄ōis tenor hmōi utrū alicui excōicato q̄ mādato ec clesie stare iurauit et an abso lucōnē eps ei ꝯmunionē red didit sit ꝯmūicādū ab alijs. et an eps id facē debeat. cui q̄ōi .t. r. q̄ cū caucō iuratoria quā hodie qui excōicati sūt p̄stant potius ad cautelā ex ꝯsuetudi ne ecc̄ie q̄ rigore canon. sit in ducta neq̄ momēti tā validi reputetur q̄ō nisi absolucōnis b̄n̄ficiū subseq̄tur ille qui ex cōicatur debeat ꝯmūioni alio rū restitui p̄sertim cū ex eo iu ramēto absolucōem ꝯsecutus nō sit ꝯstat eū excōicatū fuis se ꝯ verū sit absolutū nō ēe nec eps nec alij debent ꝯmūicaē ei dē nisi fuerit s̄m formā ecc̄ie post iuramentū p̄stitū absolu tus. q̄ qui cū excōicato sciēter ꝯūicauerit excōicacōis penā ꝯtrahit cū eo dē. ¶ Scd̄e q̄ stioni hūc finē duximus impo nēdū q̄ si publica fama ē ali quē verberasse clericū nec eps nec alius ꝯūicare sibi debet nisi ad arbitriū epi de h̄ se pur gauerit vel ad cautelā absolu cōnis b̄n̄ficiū ꝯseq̄tur. ¶ Ter cio loco tua discrecō requisiuit si clericus verberatus epo me diāte cū suo verberatore ꝯpo suerit et ille reconciliatus sibi fuerit an p h̄ is debeat ad ali orū ꝯmūionē admitti. sup quo tibi breuiter r̄ndemus q̄ licꝫ ille qui violentas manus inie cit ei quē lesit satisfecisse talit̄ videatur. ecc̄ie tn̄ quā offen dit ex h̄ nō satisfecisse dn̄oscitur et n̄ forma ecc̄ie q̄ p absolu cōne taliū introducta est ob seruetur nō est ꝯmūicādū eidē

V Emēs ad ap̄licā se. Idē. .J. lator p̄n̄tiū sua nobis assertione monstrauit q̄ cum matutina officia celebraret q̄ dam monialis ecc̄iam ingre diens cū alio clerico ludēdo impedimētū p̄stabat quo mi nus deo diuinū possꝫ obsequi um exhibere. Unde memora tus sacerdos ꝯmotus ut libe rius possꝫ circa diuinoꝝ cele brationē vacare manib̄ꝫ in eā appositis ut extra ecc̄iā pone ret cū nollet exire in trahendo ip̄m coegit eādē extra ecc̄iam residere. sed tu illuꝫ pp̄ter hoc tanq̄ excōicatū vitasti et facis ab alijs euitari. Ideoq̄ .m. q. si res ita se habet eum de cete ro nō euites cum ex hoc ipsuꝫ excōicatū nullaten9 videamus

P Eruenit ad nos Idem et .J. de hijs absoluēdis qui clericis nō enormē sed mo dicam et leuem iniuriā irroga rūt tue fraternitatis arbitrio duximus cōmittēdū. Idem.

S Ig̃ficauit nob̄ et .J. verū cleicos q̄ scienter et spō te participauerunt excōicatis a nobis et ip̄os in officijs rece perūt eadē excōicacōnis sen tētia cū ip̄sis non dubitamus inuolui quos etiā p beneficio absolucōis habendo ad nos volumus cum l̄rarum tuarum insinuacōne remitti. Idem.

Q Va nos duxit fraterni tas cōsulendos et .J. fra ternitati tue taliter r̄ndemus q̄ cū non solum qui in clericos temerarias manus iniciūt. sed etiam incēdiarij ex quo sunt p ecc̄ie sentētiam publicati pro absolutionis beneficio ad ap. se. sunt mittendi. Idē.

A D emminētiam sedis apo stolice et .J. Sicut ex pte tua nostris est auribus intimatuꝫ tibi extitit dubiū utrū absolu cōis b̄n̄ficiū assequātur qui p iniectōne manuum in clericos vel alias religiosas personas excōicationem incurrerunt et a legatis cardinalibus qui a latere romani pontificis desti nantur pro tēpore absoluun tur cum idem legati manda tum super hoc non ostendant expressuꝫ super quo id a te vo lumus obseruari ut eos ha beas absq̄ omni hesitationis scrupulo absolutos quos cō stiterit a talibus beneficiū ab solutionis adeptos. Idem.

A Nobis fuit ex pte tua q̄ situm utrum si quis ita pnunciauerit quisquis furtū fecerit excōicatus sit hec gene ralis clausula ad ip̄ius excōi catoris subditos referatur an generaliter extēdatur ad om nes qui non sunt de iurisdicti one illius. ad q̄ō dicimus hac sententia nō nisi subditi obli gātur nisi forte plus ꝯtulerit maior et largior auctoritas

Q habēri et erit aliqua·ij·q̄·i·in primis· ·q̄ ip̄o iure sint excōicati hmōi sacrilegi q̄d
Onquesti·nūcietis·ergo videtur ex hoc· verū est de violatorib⁹ ⁊ fractorib⁹ ecclia⁊ siue incēdiarijs·xi·q·iij·canonica·et·xvij·q·iiij·omnes ecc̄ie·Alij vero nō sunt excōicati ip̄o iure ſ; excōicādi ut dictū est·s·e·tua·hug·tn̄ dixit q̄ illa capl'a non sūt late sententie· ſ; hec decre·otrariū ostendit ⁊ ita etiā seruatur·sed hug·intellexit capl'a illa nō de effractorib⁹ eccla⁊ sed de hijs qui aliunde aliqua rapiunt p̄ter effractōnē.

b Repsentēt·exquo enim incēdiarij vel effractores publice denūciati sūt nō p̄nt absolui n̄ a p̄p̄ sed an̄ hn̄ si satisfacē volūt q̄z oditor canonis an̄ denūciacōnē eo⁊ nō retinuit sibi eo⁊ absolucōnē·j·e·nup·et hoc ad terrorē omniū statutū fuit p̄pter enormitatē excessus ut·s·e·tua·

P Erpendimus·non p̄pulsando·nā vim vi repellē licet·s·e·si vero·§·ij·et·s·de homici·significasti·ubi de hoc·

d Absolucōnē·sic·s·e·cū non ab homine·et·s·de aposta·c·i·j·e·in audientia·otra·sed illud solutū est·s·e·cū nō ab hoie·

e Cogātur·ſ; otra videt clericus nō p̄t renūciare priuilegio suo·j·e·otingit·j·et·s·de fo·ope·si diligenti·dic q̄ manendo clericus nō p̄t renūciare ut in otrarijs·ſ; apostatādo ab habitu suo post trinā admonicōnem vel inmiscendo se enormitatib⁹ priuilegiū amittit ut hic patet·et·s·e·cū non ab homine·et·j·e·in audiētia·et·c·otingit·ipso enim facto se priuāt talia faciēdo·s·de vi·et ho·cle·c·ul·et·s·de cle·cō iug·c·pn̄l·ar·

f Cōpetētē·paulo maiorē q̄ si in laicos talia cōmisissent·s·e·cū nō ab homine·in fi·ſ; quare imponitur penitētia·quia qui aūctate iudicis malos interficit minister dei est·xxiij·q·v·miles·et·c·qui malos·satis p̄t dici q̄ ad cautelā imponitur penitētia·vel intellige q̄ comes ille nō hēbat potestatē hoc faciēdi·secus si haberet·xxiij·q·v·miles·si comes ille hēbat p̄tātē ho c faciēdi alias secus est ut in·c·cum nō ab homine·in fi·

V Niuersitatis·subest·ideo dicit maxime q̄z idē est etiā si cā subess; ut·j·sequitur·ſ; hoc executor nō cōsiderat qui exequi deb; siue sententia sit iusta siue iniusta·s·de offi·del·pastoralis·§·q̄z vero· ·v·illi qui·ar·otra·lxxxvi·di·non liceat·et

h Persona·sic·v·q· ·C·de epis·et cle·aut·sed neq; so·aliud est in ep̄o et speciale qui suis manib⁹ nullū p̄cutere debet cui sanctitas ignoscendi gloriā dereliquit·C·de epis·et cle·si quis in hoc·ſ; abbās hoc facere potest ut hic·et·xlv·di·cum beatus·

i Iubeat·moderate ita q̄ nō excedat debitā correctōnē alias p̄t appellari ab ip̄o·s·de offi·or·irrefragabili·et puniri etiā debet·s·de ap·de priore·et incideret in canonē·quia leuis et moderata castigatio p̄missa est·j·cū voluntate·§·ij·ubi de h̄· ·qui aliter q̄ debeat facit non excusatur·j·e·sacro·

k Subess;·et sic licet iusta causa subsit· et sic neq; in facto neq; in mō facti debet esse pccm̄·sic·s·de resti·spol·pisanis·ar·contra q̄ potius causa facti q̄ ip̄m factū cōsiderari deb;·xxiij·q·ul·occidit·et·s·de accu·cū dilecti·j·ff·de furt·verū so·nō refert vnicūq; crimia claruerit ut corrigātur·xxiiij·q·iij·ecce·

Q Ad delegantis. Idem.
Onquesti sūt nobis regin̄·canonici q̄ J·de mala frena et eius sequaces quasdam eccl'ias regin̄·ep̄atus violēter ofregerūt easq; spoliare minime dubitauerūt. Qm̄ igit' grauia sūt nec clausis debent oculis p̄teriri. M·q·si ita ē memoratos sacrilegos excōicatos nūcietis et faciatis sic excōicatos artius euitari donec passis iniuriā ogrue satisfaciant et dāna data resartiant et cū l'ris vestris rei veritatē otinentibus ap·se,conspectui representent. Idem.

P Erpendim⁹ ex l'ris tuis q̄ quidā sacerdos p̄ eo q̄ se filium regis falso nominare p̄sūpsit et armis acceptis sedicōnē fecit et guerrā·a b. comite iussus ē fustigari q̄ postea eius mandato traditus patibulo expirauit et·J·f·t·duximus rn̄dēdū q̄ si memoratus sacerdos tali modo excessit et nō p̄pulsando ſ; inferēdo iniuriā fuit occisus non videtur nob̄ q̄ interfectores eius p̄pt' h ad obtinēdā absolucōnem ap·se·adire cogantur·tu vero q̄ merita p̄sona⁊ bn̄ nosti penitētiā eis cōpetētē iniungas.

V Niuersitatis vr̄e Idem cōsultacōnē accepimus qua requisistis utrū laicus incidat in excōicacōis edictū q̄ ad iussionē abbatis in cuius seruicio omoratur in clericum monachū aut ouersū temerarias manus p̄sumit inicē maxime ubi causa nō subest p̄pter quā debeat verberari. Nob̄ aūt videtur q̄ nisi causa regularis discipline h facit abbas ī p̄pria p̄sona vel si ncc̄itas vrget p̄ clericū vel mōnachū fieri iubeat tā qui tales verberari p̄cipit q̄ illi qui v̄berāt etiā si causa subess; excōicācōis sententiā donec ad ap·se·veniāt nequaquā euadūt. Idem.

I N audiētia nr̄a talis fuit ex p̄te tua p̄posita osultacō utrū clerici q' arma militaria relicto hitu clericali gestare nullatenus erubescūt si eis fuit iniuria corpalis illata vel se a captione redemerit illa cleico⁊ debeāt immunitate gaudē qua p̄ temeraria manuū iniectōne facta in clericū excōicatus quis ip̄o iure notatur. Ad qd̄ tibi breuiter rn̄demus qd̄ cū frustra ecc̄ie imploret auxiliū qui omittit in ip̄am·et lex seculariū principū huic rn̄so satis efficax afferat argumētū qua manifeste cautū habetur matronā cuius pudicicia atteptata fuerit nō posse iniuriarū agē si i veste mētricali fuit dep̄hensa·hmōi clici si a p̄latis suis tercio omoniti militaria noluerit arma deponē de priuilegio clerico⁊ subsidiū ali

Q Qd̄ hr̄e nō debent Idē.
Vod de hijs et·J·f·t·duximus rn̄dēdū q̄ is qui asseit se in canonē late sententie incidisse nō aliter q̄ p se·ap·vel eius legatū absolucōis p̄t bn̄ficiū obtinē·nisi forte sit in mortis articulo vel pauptate aut infirmitate vel senectute tāta guetur q̄ ad ec·ro·laborē subire nō valeat veniēdi vel ab h alio impedimēto canonico retrahatur. Ceterū ab hijs in forma sac̄mēti exigi osueuit ut resūptis virib⁹ et oportunitate ocessa·ro·ec·in p̄pria p̄sona debeant visitare. Innoc.

l Euadūt·etiā si monach⁹ osentiret·j·e·otigit·ar·otra·j·e·ut fame·ubi clerici p laicos capiūtur·nō est cōtra quia in alio casu diuerso loquitur ibi de clerico qui aliter capi et corrigi non p̄t nisi de mādato p̄latorū capiat' et ad iudiciū adducatur·

m In audiētia·ecclesie·s·de immu·ec·c·ul·et·s·ne cle·vel mo·c·ij·et·xvij·q·iiij·frater·s·de usur·q̄z frustra·et·ff·de minor·auxiliū·in fi·et·ff·q̄me·cā·isti quidem·

n Lex·ff·de iniur·itē apud·§·si quis virgines·

o Iniuriarū·nō eni iniuriatur matrimonio q̄ ip̄m ignorat·C·de adult·si ea·sic nec milicie q̄ miliciam ignorat·ff·loc·si ignorans·Quid si p̄cussi laicū credēs ⁊ volēs p̄cutere clericū nūquid incidi in canonē·ar·q̄ sic·s·de biga·nup·et·c·ul·ff·ad·l·acquil·scientiam·§·ij·ar·otra·ff·ad·l·corne·de sic·l·i·§·diuus·ubi iudicatur scd̄m qd̄ fit et non scd̄m qd̄ faciens intēdit·ff·de iniur·si cū seruo·et·l·p̄ce·in fi·ſ; in veritate nō est excōicatus licet de iniuria teneatur·

p Meretricali·et sic p̄dit p̄uilegium·ff·de ritu·nup·c·senatoris filia·

q Tercio·si·s·de vi·et ho·cle·c·ulti·et·j·e·otingit·ar·otra·s·de aposta·c·i·et·s·e·p̄pendimus·et·s·e·cum nō ab homine·sed ibi soluitur·itē ar·cōtra·s·ne cle·vel mo·c·ij·so·ibi nō loquitur d̄ tali capcōne ſ; de illis qui dep̄hendūtur in administracōe·nec fit ibi mētio de manu iniuriosa et ecclesia non defendit illos qui in fraude dep̄hendūtur quo minus teneātur et sic non tangit hoc·

Q Uod de hijs·paup̄tate·si·j·e·quāuis·otra·s·e·ea nō scitur·sed ibi soluitur·

r Visitare·sic·s·e·de cetero·et·c·ea noscit'·et·j·e·quāuis·in fi·

Q Uom pro cā·causa⁊·scilicet quia man⁹ violentas iniecit in fratrem ⁊ quia immunitatem ecc̄ie violauit·et colligitur hic ar·q̄ sacrilegi qui immunitatem ecc̄ie violant sūt excōicati et ita idem esset si laicū verberass; in claustro·ar·xvij·q·iiij·omnes·dic q̄ incidit in minorem excōicacōnē·quia priuatus est omunione ecc̄ie ex eo q̄ immunitatē ecc̄ie violauit·xvij·q·iiij·si quis domū·et si nō satisfecerit post terciā ammonicōnem maiori excōicacōne priuabitur ut ibi d̄r·et ita non sunt omnes sacrilegi excōicati ip̄o iure maiori excōicacōe·et quia iste nō satisfaciebat fuit excōicatus a suo p̄lato ⁊ ita ob duplicē causam nodatus fuit maiori sententia ut·j·dicit et illud·c·omnes restringitur ad suū casū ad violatores eccla⁊·ut dixi·s·e·tua·et·c·oquesti·vel forte lata fuit sententia ut quicūq; violaret immunitatē ecc̄ie eā ſ; excōicatus· ·ritatis ut dictū est·ex h

a Excōicatū·illud tā q̄ exp̄ssiuū est ve· patet q̄ si aliquis pluribus de causis fuit excōicatus et vnā exp̄ssit in absolucōne ⁊ aliam tacuit adhuc remanet excōicatus·ar·s·de offi·or·ex p̄te·ibi etiā tāgitur de hoc quia p subrepcōnē absolucō est obtenta·j·e·officij·quot eni sunt excōicacōes tot debēt ēe absolucōnes·sicut quot sūt accusacōes tot ⁊ abolicōnes·ij·q·iij·§·notandum·v̄·si plura·et de pe·di·v·c·i·ubi d̄r q̄ de omnib⁹ erit indulgētia petenda sicut ⁊ in denūciatione noui opis·q̄t sūt denūciacōes tot ert remissiōes·ff·de noui opē·nū·de pupillo·§·si ex pluribus·sic ⁊ in libertate·si p obrepcōnē obtēta fuēit nō valet licet sit fauorabilis·ff·de fideicō·li·cū vero·§·subuētū ecōtra videtur q̄ non sit excōicatus q̄z libertas semel data cōpetit siue ex iusta siuē ex iniusta cā data sit nō reuocatur·insti·q̄ ex causa·non pos·§·semel·et·s·de osang·quia tua·ar·s·de ouer·cōiug·ex p̄te·et·ff·de ma·vin·iusta·§·i·et·l·si pater·§·i·itē si aliquis p dolū est liberatus tenet liberacō·ſ; agitur de dolo·ff·de dolo·si ſ;·uus·et·l·se·itē pignus liberatur nō obstāte dolo·ff·de pig·ac·si rē·§·omnis·so·si dicatur q̄ semel excōicatus amplius excōicacōne durāte excōicari nō possit tūc tenet absolucō licz talis alias causas omnes nō exp̄sserit si exp̄sserit illā cāz p qua p̄mo fuit excōicatus ſ; h non est verū·si aūt dicat' q̄ excōicatus poss; iterū excōicari qd̄ verū est refert an exp̄ssa sit cā absolucōnis an nō·si non est exp̄ssa ſ; indetermināte absoluitur tūc ab omnibus est absolutus·sed si vna causa tm̄ fuit exp̄ssa tūc absolucō nō extenditur ad ea q̄ nō fuerunt exp̄ssa·ar·ff·de acceptil·pluribus·C·de p̄cur·maritus·vel distiguitur an p ignorantiā omiserit an scienter·ar·s·de rep̄t·sup l'ris·ita dixit Jo·ſ; ego in hoc casu non admitto illā distinctōez·alij dicūt illū ab̄solutū indistincte ſ; cogitur redire ad curiā et satisfacere iniuriato·t·dixit q̄ si aliquis est excōicatus p̄pter plures causas sed vnica tm̄ sententia quāuis aliquas causas taceat dū absoluitur absolutus ē ſ; deb; opelli satisfacere p alia iniuriā passo ⁊ scd̄m h illd̄ tāquā est similitudinariū·si vero plurib⁹ ⁊ diuersis excōicacōibus sit ligatus ex causis diuersis si aliquas supprimit nō est absolutus sed remanet excōicatus p alijs ⁊ scd̄m h illd̄ tā q̄ est exp̄ssiuū veritatis·Ego credo q̄ qualitercūq; sit aliquis excōicatus siue vna sententia siue plurib⁹ sentētijs ex plurib⁹ ⁊ diuersis causis qui vere vult absolui omnē cām p qua vel p quib⁹ fuit excōicatus debet exp̄mere in absolucōne sua q̄z p vnaquaq; sola fuit excōicatus ⁊ vna sufficit ad excōicacōnē ⁊ ita vna sentētia absolucōis sufficit ad plures excōicacōes dūmodo exp̄māt̄ur omes cause p̄orū excōicacōnū ⁊c·et ita sequitur in l'ra· alias nō tenet absolucō p subrepcōnē obtēta ut bn̄ colligitur·j·e·officij·lz q̄dā dicāt q̄ innocē·nō rn̄dit ad h i·c·officij· ⁊ p̄missas solucōnes nō multū approbo·

·iij· arep̄o decāno ⁊ p̄centori
Q Vm p causa lugdun̄· q̄ int'·g·et·f·cabilonen̄· ecc̄ie archidiaconos verteba tur eis ocesserimus auditorē p̄curator·g·allegauit q̄ cū·f·archi diac·in succētorē ī omū dormitorio manus iniecisss temē violentas et eū traxiss; per claustrum verberādo·tu frater archiep̄e ob violētā manuū iniectōnē et violacōnē immunitatis ecc̄ie fecisti excōicatum publice nunciari ⁊·J·dil·v·m·q·si vobis constiteit' dem·f·ardiac·ob duplicē causaz excōicatū fuisse et exp̄ssisse tm̄ alterā in l'ris quas sup absolutione sua impetrauit ip̄m tanq̄ excōicatū satisfacē ecc̄ie sue p altera monicōe p̄missa cogatis. Idem abbati sci andree.

A Nobis ē sepe q̄situ utrū si aliquis excōicatus in quo indicia fuerint penitentie maifesta nec p eū stetit quo minus recōciliaretur ecclasti ce vnitati nō suscepto bn̄ficio absolucōis decesseit p absoluto ab eccl'ia sit habendus·et utrū p tali recipiēda elemosina et a xp̄i fidelib⁹ sit orādum et·J· Nos igitur osul·t·t·r· q̄ iudiciū dei veritati q̄ nō fallit neq; fallitur semp innititur iudiciū aūt ecc̄ie nōnūq̄ opinionē sequitur quā et fallē sepe otingit ⁊ falli· p̄pter qd̄ otingit interdū ut q̄ ligatus ē apud deū apud eccl'iaz sit solutus et q̄ liber ē apud deū ecclastica sit sententia innodatus vinculū ergo quo peccator ligatus ē apud deū in culpe remissione dissoluitur·illud aūt quo ligatus ē ap̄ d eccl'iaz cum sententia remittitur relaxatur. qd̄ in suscitacōe lazari s'mo euāgelicus manifestat quē p̄us dn̄s suscitauit et ap̄lis p̄cepit postmodū soluē suscitatū·vn̄ quātūcūq; se quis iuramēto p̄stito q̄ ecc̄ie mādato pareret humiliare curaueit qn̄tacūq; p̄nie signa p̄cesserint si tn̄ morte p̄uētus absolucōis nō potuerit bn̄ficiū obtinē q̄uis absolutus apud deū fuisse credatur nōdū tn̄ habēdus ē apud eccl'iam absolutus·p̄t tn̄ et debet ei ecc̄ie bn̄ficio subueniri ut si de ip̄ius viuētis penitētia p euidētia signa ostiteit defuncto etiā absolucōis beneficiū inpendatur·nec obstat q̄ ecclesie legitur attributa p̄tās ligādi atq; soluēdi hoīes sup terrā tāq̄ nō possit soluē et ligare sub terra sepultos ⁊ qd̄ legitur nō omūcetur mortuo cui nō est omūcandū et viuo cū et si omūcatū nō fueit omūcādū tn̄ illi fuiss; quē nō cōtēptus religionis ſ; ncc̄itatis articulus impediuit et in ētis casib⁹ a canonibus denotatis ligasse legatur eccl'ia mortuos et soluisse ligatos. Vt autē in vno pariter et eodē negocio et s'uemus rigorē et māsuetudinem ostendamus statuimus ut illius mortui absolutio a se·ap·requiratur·q̄ cū viueret ab ea fuerat absoluendus·alio⁊ autē absolucōnez ex p̄missa causa ceteris indulgemus a quib⁹ dū viuerent fuerāt absoluendi·absolutionis autē forma s'uetur ut fiat cū penitentiali psalmo et tam oratione dominica q̄ alia osueta. Heredes quoq; ip̄ius ad

b Nob̄·orādū·et ē dicēdū q̄ nō n̄ p̄us fuerit absolut⁹·j·e·sacris·

c Fallitur·xxiiij·q·iij·deus qui·de cō·di·ij·panē·

d Ecc̄ie·iudiciū ēni ecclesie diuinum d; imitari iudiciū in quātū p̄t·xi·q·iij·tūc vera est·

e Seq̄tur·ideo sepe fallit·s·de re iud·lator·et·c·osangnei·s·de frig·frat'nitatis·et·xxiiij·q·iij·si quis nō recto·et cū de errore cōstiterit reuocatur qd̄ factū est ut trib⁹ p̄mis ocordanc·et·xxxv·q·ix·§·hijs ita·

f Relaxat'·h surgit rō quare q̄s p̄t absolui ab excōicacōne post mortē et nō baptizari p⁹ mortē quia sententia ecc̄ie ligat corpus ⁊ etiā aiam et licet sit iniusta aufert sepulturā·baptismus vero caracter est anime vn̄ post mortē nō est qd̄ valeat baptizari·ar·xxxij·q·vij·licite·vincen·

g Lazari·vi·q·iij·tunc vero est·

h Potuerit·si talis in extremis positus habuisset copiam sacerdotis ab eo potuisset absolui·s·e·nō dubiū·et·c·qd̄·de hijs·et·j·e·quāuis·ſ; ex quo mortuus est non p̄t absolui nisi p p̄pā; vel eius legatū a quo debuit viuus absolui·nūquid a laico p̄t absolui in articlo mortis ar·q̄ sic·de pe·di·iiij·quē penitet·de cō·di·iiij·sanctū est·ubi laicus absoluit p extremā ncc̄itatē quē ep̄s absoluē debuit·l·di·i capite·la·

i Terraz·xxiiij·q·i·qd̄cunq;·h·

k Religionis·hec verba habes·de cōse·di·iiij·baptismi vi·

l Mortuos·puta ī heresi·xxiiij·q·ij·sane p̄fertur·nota q̄ si agatur cōtra p̄sonā vel de p̄sona tm̄ post mortem queri non debet q̄z crimia morte extinguūtur·xxiij·di·quorūdam·C·si reus vel act·mor·fu·l·i·et·ij·nisi i heresi ut·c·sane·et hic·si vero agitur p̄pter bona vel otra p̄sonā ⁊ bona post mortē agi p̄t·C·si pen·ap·mors interue·l·quāuis·et sic post mortē agitur de matrimonio p̄pter bona·s·qui fil·sunt legit·causam que·

m Rigorem·xlv·di·disciplina·et·c·sūt nāq;·et·s·de pur·ca·inter·

n Indulgemus·id ē indultū esse ostēdimus· q̄z cū eos absoluere possent viuos iure omū ita eos absoluē p̄nt p⁹ mortē ex causa p̄missa id est si de ip̄orum penitētia per euidētia signa constiterit·

o Seruetur·ſ; forma nō p̄t s'uari ex toto quia hic nō p̄t ammodo

satisfaciendū ꝑ ip̄o si monicō
ne p̄missa noluerit p dis. ec. cō
pellātur. T. dez wratislameñ.

Nup a nob̄ tua dis epo.
nerecio req̄siuit q̄d de il
lis laicis sit faciēdū qui cleri
cos sine lesione tñ i custodia
detinent publica vel priuata
vel etiam detrudunt in vincu
la. et utrum qui noīatim excōi
catis scienter ꝯmūcāt absolui
ab excōicacōe possint p ꝯfessi
onē a simplici sacerdote vel e
piscopi seu archiepi sit ab eis
absolutio expetenda. Nos
igitur inquisitioni tue ex ord.
r. q̄ i primo ꝯsultacōis arti
culo non credimus laicos pe
nam excōicacōis euadē q̄
uis eoꝝ factū corpalis lesio
nō fuerit subsecuta citra quā
violētia sepius ꝯtra clericos
nequiter ꝑpetratur. In scd̄a ve
ro q̄one credimus distinguē
dū aut is qui noīatim excōica
to cōmūicat scienter i crimine
ꝯmūicet crimīoso ei ꝯsiliū im
pendendo auxiliū vel fauorez
aut aliter in oracōe vel osculo
aut orando secū aut etiā ꝯme
dendo. In primo quidē articu
lo cū talis cōmūicet crimini et
pticipet crimīoso ac p h̄ rōe
damnati criminis videatur in
eū delinquere qui dānauit ab
eo vel ab eius supiore merito
delicti tūc erit absolutio requi
renda cū faciente et ꝯsentien
tē par pena ꝯstrigat. In scd̄o
vero casu a suo epo vel a ꝓprio
sacerdote poterit absolucōis
beneficiū obtinere quāuis ex
tūc nō iudicis sed iuris sentē
tia excōicato cōmunicās sit li
gatus. q̄ tñ ꝯditor canonis e
ius absolucōez sibi specialiter
non retinuit eo ip̄o ꝯcessisse vi
detur facultatē aliis relaxan
di. Is aūt qui iuxta p̄mum
modū excōicato cōmūicat cū
iuramēto debet absolui. qui ve
ro iuxta scd̄m modū recōcili
ari poterit sine iuratoria caucō
ne. Verū si difficile sit ex a
liq̄ iusta causa q̄ ad ip̄m excōi
catorē absoluēdꝰ accedat cō
cedimus indulgendo ut p̄sti
ta iuxta formaz eccl̄ie caucōne
q̄ excōicatoris mādato pare
bit a suo absoluat' epo vel ꝓ
prio sacerdote. Ide strigoñ.

Quod i dubiis arepo.
et. J. rñdemus q̄ excōi
cato licet q̄ stet mādato eccl̄ie
iuramento firmauerit ꝯmūica
ri non debet donec p eccl̄iam fu
erit absolutus alioquin post
iuramentū nō ess̄ absolucō ne
cessaria. Nullus aūt scien
ter nominatī excōicato ꝯmu
nicare tenetur nisi quedā pso
ne q̄ p illud greg. ip̄e capitu
luz. qm̄ multos. specialiter ex
cusantur. Illi aūt q̄ nomina
tim excōicatis p̄sūptuose ptici
pāt p̄ter psonas dicto cano
ne adnotatas nisi ab eorum
pticipacōe cōmoniti forte de
stiterint excōicacōis vincu
lo sunt innodandi. secus autē
si scienter cōmunicāt ei qui cū
participibus suis est vinculo
excōicacōis sententialiter inno
datus. tūc enim et ip̄i sententiaz
excōicacōis incurrūt. Idem
doctoribus bon. decretorum.

Inter alia q̄ strigoñ. ar
chieps ꝓposuit fecit nos
recolimus rñdisse q̄ nullꝰ no
minatī excōicato scienter ꝯmu
nicare tenetur nisi q̄daz psone
q̄ p illud greg. ip̄e. c. qm̄ mul
tos. specialiter excusantur. Ve
rū ex hac rñsione orta ē occa
sio disputādi. aliis ꝯcedētibꝰ
q̄ excōicato ꝯmūicare tenētur
psone in p̄dicto. c. noīate. p̄
sertim que prius ad ꝯmunio
nē eoꝝ ex debito tenebantur.
aliis asserētibꝰ eos ꝯmunicaē
licite posse si velint. nō tñ ad h̄
ex necc̄itate teneri. Ut igitur
vñ ius p diu interp̄tacō q̄ ꝓ
cedat. ambiguitatē hmōi ta
liter duximus absoluendā q̄
cū quedā psone in p̄misso ca
pitulo p̄notate illis in q̄s lata
fuerat excōicacōis sententia añ
prolationem ip̄ius obsequio
tenerētur familiariter adhe
rere. neq̄ postmodū ad ꝯtra
riū teneātur cū adhuc debituz
duret bn̄ficio canonis id agē
te a p̄ore nō sūt obnoxietate
solute. s̄ ad familiare tenent'
obsequiū et ita p ꝯsequēs ad
cōmunionē teneātur sine qua
illud nequeūt exhibē. illd̄ aūt
nō ad oīes psonas capl̄i cre
dimus referēdum ut videlicz
obnoxietati hmōi sint subie
cte. cū viatores pergerini et
mercatores a cōmunione ta
lium psonarū nisi articulus ne
cessitatis immineat debeat ab
stinē ut in fine colligitur ma
nifeste. s̄ ad illas dumtaxat q̄
talibꝰ artiori tenētur obnoxi
etate ꝯstricte quibꝰ tñ in hiis
p quibꝰ sūt excōicacōne nota
te ut in criminibꝰ ꝯmunicare nō
debēt s̄ ab eis penitus abstinē.

Quoniam illorū abso- Idem
lucō qui p violenta ma- 304
nuū iniectōnē in clericos labē
excōicacōis incurrūt quibus
dā casibꝰ a p̄decess. n. exceptis
sedi dūtaxat ap. reseruetur. nō
nulli eccl̄iasticā sententiā negli
gētes in excōicacōne positi ec
clesiasticos ordies accipe nō
formidāt. Quid aūt de hiis
fieri debeat apl̄icū sepius ora
culū imploratur circa quos cre
dimus distinguēdū. q̄ tales
vel sciunt excōicacōis se vin
culo irretitos vel nō recolunt
factū p quo in late sententie ca
nonē inciderūt vel factū qui
dē scientes iuris ignari nesci
unt exinde se teneri. Primos
si fuerint seculares a susceptis
ordinibꝰ cēsemus in ꝑpetuū de
ponendos. in reliquis casibus
tā arepi q̄ epi absq̄ mādato
se. ap. speciali dispēsandi facul
tatē se nouerint nō hr̄e. qui
bus ecc̄ ē absolucō taliū inter
dicta. et maiora intelligātur
illis ꝓhibita quibus vetita sūt
minora. poterūt tñ hmōi ro. pō.
auribꝰ intimari ut ab eo s̄m ri
gorē vel equitatē rñsū ꝓdeat
put discretio sua viderit faci
endū. qui si claustrales hmōi
fuerint licet ab alexand. ꝑpa
fuerit cōstitutū q̄ monachi et
canonici regulares quocunq̄
modo se in claustro pcusserit
nō sūt ad ap. se. mittēdi s̄ s̄m
ꝓuidētiā sui abbatis discipli
ne subdātur. et si abbatis dis
cretio ad eoꝝ correctōnez nō
sufficit ꝓuidētia est dioc. epi
adhibenda. et alibi dicatur. q̄
de seculo fugiētes qui religio
onis habitū in monasteriū re
ceperūt et inter cetera postmo
dū ꝯfitētur se tale ꝯmisisse de
lictū p q̄d ip̄o actu excōica
tionis sententiā incurrerūt sine
licētia ro. pō. abbas nō p̄t nec
debet eos absoluē q̄uis p̄sū
ptionē delinquētiū debita pos
sit animaduꝰsione punire. Post
tñ in religiōis fauorē et ut eua
gādi materia s̄btrahatur ma
iorez eis gr̄az exhibē volētes

ꝙ de iure ꝯuī· nō enī ē illi necessaria cta delicti satisfactō cuius totiꝫ vite tꝑs obediētie impēditur suis ꝯditoris· de pe· di· i· §· hijs aūctatibꝫ· pꝰ illō· c· mēsura· si· s· de voto· scꝑture· xxxiij· q· ij· admonē· la·
a ¶ Absolucōis· hoc intellige de illis qui inciderūt in canoneꝫ ante ingressuꝫ quia de hijs q̄ incidūt post ingressum ꝯcessuꝫ erat ꝑ alexandrū· s· e· monachi· vnde quo ad alios dicit indulgemus· b·
b ¶ Mēbroꝝ· hoc intellige simpliciter de omnibus monachis qui hoc ꝯmiserūt siue añ ingressum siue post· nec ē distiguēdū inter mēbrū et mēbrū· s· de cle· egro· ·c· ij· et· s· de cor· vici· exposuisti· alias excessus difficilis vel enormis reliquitur arbitrio iudicis cū excessus notorius est tūc abbas ipm absoluē non potest ꝑpter scādalum ut hic dicit·
c ¶ Effusionē· quid si modicū valde lesit cū sanguinis effusiōe qꝛ de facili sanguis effunditur qn̄qꝫ· nū quid idē erit ac si enormiter lederet· satis crederē omittēdū arbitrio iudicis puta epī et abbatis licꝫ lr̄a ista simpliciter loquatur· verbū enī effusionis habūdātiā significat· xvi· q· i· reuertimini· et· xli· di· sepe· ar· ꝫ ibi nomē effusionis significat vicium· b·
d ¶ In epm· ex ꝑsona augetur crimen· de pe· di· i· ·§· aut facta· insti· de iniur· iur· §· atrox· ꝛ· ff· ō re mi· omne delictū· §· qui manus· et· ff· de iniur· itē apud· §· qꝺ ait ꝑtor· sic ex atrocitate facti· xvij· q· ·iiij· q̄ subdiaconū· et ex ꝑsona eius qui fecit crescit iniuria· ff· e· ꝫ si· §· q̄dam· et· xl· di· hō xpianꝰ·
e ¶ Abbatē· multa enim ꝑmittūtur nobis in hōminē nr̄e religionis que nō ꝑmittūtur in alijs· xvi· q· i· c· i· et· ij· q· vij· si hēticus· Quid si abbatē nō habet ꝫ ꝑorē aut ꝑlatū alio nomie designatū· Ken· bn̄ficium illud ad omnes monachos et regulares canonicos extēditur· ut· s· e· monachi· et ad hospitalarios ierosolomitanos qui ꝑ suū priorē absolui pn̄t· j· e· canonica· idē crederē de tēplarijs dūmodo ꝯsimilē priorē habeant ut habent omēs tēplarij· Ad omnes claustrales ꝫ bn̄ficiū extenditur cū eadē cā sit in omībꝫ·

eoꝝ ꝑlatis· ꝙ etiaꝫ talibꝫ absolucōis bn̄ficiū impartiri valeant indulgemus nisi excessus ipoꝝ extiterit adeo difficilis et enormis utpote si ad mutilacōeꝫ mēbri vel effusiōeꝫ sanguinis est ꝑcessum aut in episcopū aut abbatē violēta manus iniecta· cū excessus tales et similes nequeūt sine scādalo ꝑteriri. Si vero claustralis aliquis in religiosam ꝑsonā alteriꝰ claustri manus iniecerit violētas ꝑ abbatē ꝓpriū et eius qui passus est iniuriā absoluatur. Nō si cleicuꝫ ꝑcusserit secularē nō nisi ꝑ ap· se· ut scādalū euitetur absolucōnis grām poterit ꝓmereri. Si aūt hos ad ordines ꝓmoueri ꝯtingat iuxta ꝑmissaꝫ distinctōnē qui scienter in ꝯtēptū ec· disciplīne se fecerint ordinari ab execucōne suscepti ordinis et officij decreuimus manē suspēsos. Circa reliquos vero facti memoriam vel iuris peritiā nō habentes monasterioꝝ utilitate pēsata post iniūctam regularē penitētiā et ꝑactā abbates ipoꝝ poterūt dispēsaē nisi graue fuerit ꝛ notabile factū· aut is q̄ fecit adultus fuit et discretus ut violēter ꝯtra obliuionē vel ignorātiā ꝑsumatur. Precipimꝰ aūt abbatibꝫ ut formā istā diligēter obseruēt ne priuilegiū mereatur amitté qui sibi ꝑmissa abutitur potestate. Idem pistoriensi episcopo.

ficiū extenditur cū eadē cā sit in omībꝫ·
f ¶ Passus est· quia ille videtur iniuriaꝫ / passus· ar· insti· de iniur· iur· §· ij· sicut iniuria facta filio patrē ꝯtingit et agē ꝑt· tn̄ si pater remittit iniuriā filius agere nō ꝑt nisi pater vilis ꝑsona fuerit ꝛ filius honesta· ff· de iniur· ꝫ et si· §· filiusfamilias· sic et si abbas remittit iniuriā factam monacho monachus agē nō posꝫ aliquo casu· videtur tn̄ ꝙ ꝫm forū rei ꝫ deberet fieri· iij· q· vi· c· i· et· vi· q· iij· placuit· sed nō ē ita in casu isto et sufficit ꝙ ita hic cauetur· vi· q· iij· scriptū ē· et· ff· q̄ et a q̄· l· ꝓspexit·
g ¶ Promereri· ꝫ nō ne datur ꝫ euagandi materia quare in ꝫ casu nō absoluit eū abbas sicut absoluit illū qui añ monachatū deliquit· Sꝫ rō est quia añ ingressum erāt eiusdē ꝯdicōnis et ꝑ ingressum facile tollitur obligatio· xix· q· iij· nō liceat· et· q· ij· due sūt· Jo· Sꝫ rō vera redditur in lr̄a scꝫ ꝑpter scādalū· scandalū enī est ꝙ monachꝰ iniciat manū in maiorē· quia vix bonus monachus facit bonū clericū· xvi· q· i· legi·
h ¶ In cōtēptū· qꝺ semꝑ ꝑsumitur nec admitti debet ꝓbacō ī cōtrariū· sic· liiij· di· Fraternitatē· s· de iudeis· c· ul· et cū istis nō dispēsabit abbas· / agitur cū ignorāte ius positiuū· secus
i ¶ Peritiā· nota ꝙ mitius / in iure nāturali ubi nec rusticitati etiā parcitur· C· de ī ius vo· l· ij· sic nec ꝑcitur mulieri ꝯtra mr̄imoniū suū est enim de iure naturali· ut· s· de diuor· gaudemus· vincen·
k ¶ Dispensare· ꝑt ꝰ abbas dispensare cū monacho circa ordines ut hic· et· s· de eo q̄ fur· or· re· c· ij·

Oe monialibꝫ tua a nob fraternitas requisiuit ꝑ quē eis sit bn̄ficiū absolucōis impendēdū si vel in se inuicem vel cōuersos vel ꝯuersas suas aut clericos etiā manus iniecerint temere violētas. Super h igitur· t· ꝯsul· t· r· ut ꝑ epm ī cuius dioc̄· monasteria fuerit absoluātur. Idē vniūꝫ cruce signatis.

Si vere et· j· ꝙ si veneti nec forte satisfacere voluerint nec absolui vobis ꝑmittimus ut cum ipis in terram sarracenoꝝ vel ꝓuinciam iuxta qꝺ inter vos ꝯuenit et ipos vel honeste conuenerit nauigio transeatis quāto minus potestis cum dolore tn̄ et amaritudine cordis et sub spe venie ꝯmunicātes eisdē· cū n· iam a nobis maiorē nauli receperint quātitatē nec ad eā possint restituendā induci aut etiā coartari si aliter fieret videremini vos dānū ex penitētia ipi vero ꝑmiū ex cōtumacia reportare· cū ad hoc debitū exsoluēdū ipi vero maneant obligati et ab excōicatis exigi possit ꝛ recipi qꝺ debetˀ. Est aūt cautū in iure ꝙ si quisqꝫ ꝑ terrā hereticoꝝ á quorūlibet excōicatoꝝ trāsierit necessaria emere ac recipe potest ab eisdē. Preterea si paterfamilias domus excōicacōis sentētia fuerit innodatus a ꝑticipatione illius familia excusatˀ. Licet ergo dux venetorū dn̄s nauiū tanquā paterfamilias

l ¶ Discretus· et ita nō sufficit ꝙ sit adultus nisi sit discretus qꝛ ꝯtra discretū de facili ꝑsumitur· C· q̄ et aduer· quos· l· i· ff· de ꝓbac· cū de indebito· et indiscretus iniuriā facere nō ꝑt pati vēo potest· xv· q· i· illud· et· ff· de iniur· l· illō· et· ff· ad· l· cor· de sic· si infans· ꝫ de talibꝫ nō intelligitur hoc quia tales nō indigēt dispensatione·
m ¶ Presumatˀ· ar· ꝙ nō semꝑ credēdū est ꝯfitēti peccm in penitētia· ar· cōtra· s· de homici· significasti· ij· qꝛ nō ē verisile ꝙ aliq̄s sit inmemor sue salutis· i· q· ul· sancimus·
De monialibus· ꝑ episcopuꝫ· impedit enī sexꝰ mulieris ne abbatissa possit absoluere moniales sicut hic patꝫ nec ꝯfessionē eaꝝ audire nec eas bn̄dicē vel euāgeliū legē qꝛ sexui femineo claues ecc̄ie ꝯmissé nō fuerūt· s· t· ꝓx· noua· et ar· s· de ma· et obe· dilecta· ubi ō hoc· ꝫ epūs illas absoluit aūcte ꝑpe sibi ꝑ hanc dec· indulta tāquā delegatus ad hoc et sic absoluat omēs tā exēptas q̄ nō exemptas et est si· s· de heret· ad abolēdā· in fi· et· s· de offi· or· irrefragabili· §· ceterū· et eo iure q̄ absoluit alias mulieres· s· e· mulieres. Sed quid si monasteria essent in diūsis epatibus et vna monacha ꝑcutiat monachū vel monacham vel ꝯūsū vel clericū alterius epatus· cōueniat vterqꝫ epūs vel alter deleget alteri vicē suam· s· c· prox· b·
Si vere· venie· ar· cōtra qꝛ sub spe venie nemo peccaē debꝫ· s· de cle· ex· mi· illō· et ō cō· di· iiij· quāto quis· ꝫ tn̄ hic non credo eos ex hoc peccare cū ꝑp hoc ꝑmittat ꝛ ne ipi ex suo dolo ꝯmoduꝫ habeāt· sed hoc ideo dic̄ quia bonarū mētiū est ibi suas culpas timere ubi etiā culpa non est ·s· de obser· ie· ꝯsiliū· §· ij· v· di· ad eius· ar· bo· ad ꝫ· s· de pur· ca· c· ij·
p ¶ Reportare· quod esse nō debet· xvi· q· i· legi· et· s· de Kept· ex tenore· nec ipi debēt ridere de fletibꝫ alioꝝ· s· de ꝑuil· petisti· qꝛ nemo de improbitate sua ꝯsequitur actōnē· ff· de furt· itaqꝫ fullo· §· i· v· ꝫ nemo· nec stulti debēt esse melioris ꝯdicōnis q̄ periti· ff· qꝺ vi aut clam· seruus· et quia delinquūt nō debet esse eoꝝ ꝯdicō melior· ff· de donac̄· inter virū et vx· l· iij· §· i· / et· s· ō ꝫret· excōicamus· §· credentes· cōuenire tn̄ alios aut recōuenire nō pn̄t· ꝫ excipe bn̄ ut in ꝓx· ꝯcor· et appellare et ꝓsequi appellacōnē· s· de excep· c· ul· / duos casus ī quibꝫ excōicatis licite participatur· alij notantur· s· e· cum desideres·
q ¶ Exigi· s· de excep· cū inter· /
r ¶ Emere· hic habesˀ
s ¶ In excōicatorū· ar· ē ꝫ ꝙ si socius meus incidit ī excōicacōeꝫ nō statim teneor ipm deserere· nec ipe tenetur statim diuidere societatem· ꝫ intellige si sine magno dāno hoc fieri nō possit· ar· xi· q· iij·

antecessor· xxiij· q· iiij· c· i· et· xli· di· quisquis· xij· di· illa· et· viij· di· q̄ cōtra mores· ar· ꝯtra· s· de maio· et obe· illud· et· xxiij· q· i· omnes qui·
a ¶ Poteritis· supple comode· qꝛ illud dicimur posse qꝺ sine incōmodo possumus· ff· de ver· sig· nepos· in fi· ff· de ꝯdic̄· insti· filius q̄m si· xxij· q· ij· faciat homo· bernhardus·
¶ Ut fame· carcerem· id est ipm claustrum quod est eis carcer·
c ¶ Mācipari· sine pena excōicacōis·
d ¶ Corrigere· s· de of· or· ·c· i· et· s· de accu· qualiter et qn̄ ij· ne sanguis eoꝝ de suis manibus requiretur· s· de offi· or· irrefragabili· ubi de ꝫ· et· s· de sta· mo· ea que· et· c· cum ad monasteriū· ad fi·
e ¶ Impūita· ad publicā vtilitatē respicit ut crimina puniātur· ut· ff· ad· l· acquil· ita vulneratus· i· Ken· in fi· et· ff· de soluc̄· stichū· §· i· ff· de iudi· si longius· §· i· et· ff· de fideius· si a reo· §· id qꝺ· et· C· de penis· si opis· ne ad maliciā quisqꝫ ꝓsileat· ut· l· si opis· et· xxiij· q· iiij· ē in iusta· ff· de penis· l· capitalū· §· famosos·
f ¶ Incorrigibiles· hij deponi pn̄t ꝛ curie tradi seculari· s· de iudic̄· cum nō ab homine· xvij· di· nec licuit· ꝫ nō ad sanguinis effusionē· et sic intelligitur· s· de iudi· at si clerici·
g ¶ Pn̄t· sic· C· de hijs q̄ ad ec· cōfu· l· iij· ubi suus absqꝫ sacrilegio ab ecclesia trahitur·
h ¶ Violenter· ar· ō· s· e· vniūsitatis· ꝫ intelligēdū est de incorrigibili· illud de eo qui corrigitur et vberatur a laico de mādato abbatis qꝺ nō licet ut ibi dicitˀ· et ita nō se tāgūt·
i ¶ De mādato· et nonne sufficit gn̄ale mādātum qꝺ ꝯtinetur· xxiij· q· v· c· principes regū· so· speciale mādatū ꝫ expectādū est· ꝙ diu enī nō ē notū ipos esse incorrigibiles ꝛ traditos curie seculari nō licet sine mādato ꝑlatoꝝ qꝛ adhuc sub regula clēicali tenētur etiā depositi· lxxxi· di· dictuꝫ· vel nisi se inimisceant enormitatibꝫ· s· e· cū non ab hoīe· et· c· ꝓpēdimus·
k ¶ Aūcte· qui enī ꝑ aliū facit ꝑ seipm facē intelligitur· s· e· mulieres· et· ff· de admi· tut· ita tamē· §· gessisse· b·
l ¶ Nō amplius· quia cū moderamine inculpate tutele· alias si excederet modū teneretur ar· s· de resti· spol· olim· in fi· ubi de ꝫ· si· ff· ad· l· acquil· si ex plagis· §· tabernarius· et ita pꝫ ꝙ clericus depositus adhuc gaudet ꝑuilegio clericali·

domus in excōicacōne ꝑsistat vos tn̄ tāquā ipius familiam dum in nauibꝫ eius fueritis ipsius excōicatio nō cōtinget et excusabiles eritis apud deū si in excōicatoꝝ nauibꝫ existētes cum dolore cordis sꝫ spe penitētie ꝯmunicaueritis ipis in q̄bus eoꝝ ꝯmunionē nō poteritis euitare. Idem lonō· epo.

Ut fame tue et· j· Sane ꝯsuluisti nos utrū clericos grauiter excedentes qui tute non pn̄t monasterijs ad agēdam penitentiam deputari qm cum non peniteāt de cōmissis oportunitate fugiendi capta ta carcerem fugerēt claustri et prioribus se sceleribus scelestius immiscerent a te vel alijs prelatis suis arte possint custodie mancipari et· j· R· ꝙ cū ꝑlati excessus corrigere debeant subditorum· et publice vtilitatis intersit ne crimina remaneāt impunita ꝛ ꝑ impunitatis audaciā fiant qui nequā fuerāt nequiores nō pn̄t solū sed debent etiam clericos postquā fuerint de crimine canonice ꝯdēnati sub arta custodia detineri qui cū sint incorrigibiles nec ī monasterijs valeant custodiri ad similia vel peiora facile laberentur. Laici vero citra excōicacōnis sentētiā cape clericos et ad iudiciū trahē pn̄t si oporteat etiaꝫ violenter· dū tn̄ id de mādato faciāt ꝑlatoꝝ quorū illi sūt iurisdictōni subiecti et quoruꝫ est corrigē criminosos· cū hoc nō ipi ꝫ illi quoꝝ aūctate id faciūt facē videātur· dū tn̄ nō āplius eoꝝ violētiā se extēdat q̄ defensio vel rebellio exigit clicoꝝ. Idē bracar· ar·

Contigit interdū epo· ꝙ clerici si quē offendāt et satisfacē velint offenso ꝫm morē patrie quē inter se laici obseruāt corpa sua spōte supponūt· xxx· seu ꝑlibꝫ á paucioribꝫ ꝑcussiōibꝫ fustiū et· j· Nos autē· f· t· sup h· r· ꝙ hmōi manus iniectio ꝛ si nō violēta tn̄ iniuriosa videtˀ cū ille canō nō tam in fauorē clerici ordinati q̄ in fauorē ordinis clericalis fuerit ꝓmulgatus· ideo et volumus et mādamus ut id de cetero ꝓhibeas attēptari. Si quis aūt clericus post ꝓhibicōnē hmōi spōte se subiecerit excōicetur· ꝑuiso ut clericus iniuriā passo sine iniuria clericali satisfaciat ꝯpetēter quatenus inter eos pax valeat rōnabiliter reformari. Idē lugō.

Relatū ē nob ꝙ á epo· cū aliqui fui ꝑpter iniectōnē manuū in clericū violētā in canonē incidūt sententie ꝓmulgate allegātibꝫ dn̄is eorūdem ꝙ carere mācipijs suis nolunt venire ad se· ap· absoluēdi nō curāt ꝑ occasioneꝫ hmōi eludētes ecc̄iasticā disciplinā. Quo circa· m· q· eos venire cōpellas ad se· ap· absoluēdos· cū plus sit deo q̄ homini deferēduꝫ nisi fecerint ꝫ in fraudē ut subtrahāt se obsequio dn̄oꝝ aut ipi dn̄i ꝑpter ꝫ sine culpa sua graue dam̄num incurrāt· tunc in utrolibꝫ

sic qꝛ actō iniuriaꝝ nō est in bonis nr̄is añ litē ꝯtestatā· ff· de iniur· iniuriaꝝ· ꝰ solus epūs ꝑt eā remittē· ar· s· de hijs q̄ fi· a ꝑ· sine con· ca· cū apl̄ica· cū enī epūs sit pater· xcv· di· esto subiectꝰ· et pater posꝫ remittē iniuriā factā filio· ff· de iniur· l· si vnus· §· filiusfamilias· s· ꝰ solus ꝫ facē ꝑt· ꝫ nō vidꝫ cū epūs sit ꝓcurator ꝛ nō dn̄s· xij· q· i· c· ult· et· s· de donac̄· fraternitatē· qꝛ ꝯdicōnē ecc̄ie facē deteriorē non ꝑt ut ibi dꝫ· ꝫ q̄re excusatur q̄ ioco ꝑcutit clēicū lꝫ inuitū· s· e· c· i· et nō iste qui ꝑcutit volētē· rō ē qꝛ ille temerarias manꝰ inicit· s· e· vniūsitatis· ar· ꝫ ille nō· et cā vlciscēdi iniuriā suā ꝫ vidꝫ facē· itē qꝛ huius manus seuit licet nō iniuriando· ar· xiiij· q· ·vi· si res· sed non illius qui ioco· Jo·
n ¶ Ordinati· in quouis ordine· xxi· di· cleros· dūmodo nō ꝯtrahat scd̄as nupcias· lxxxiiij· di· quisquis· etiā si sit clēicus cōiugatus· ar· s· de vi· et ho· cle· clericus· et hoc intellige si vult deferre coronā ꝛ gaudē ꝑuilegio clericali· alias si nō vult hr̄e ꝑuilegiū clericale ꝑt deponē· s· de cle· ꝯiu· iohānes· ubi de ꝫ· Itē et clericus depositus habꝫ ꝫ ꝑuilegiuꝫ quādiu vult viuere sub regula clericali ·lxxxi· di· dcm̄· et· s· c· ꝓx· ·ff· de decur· l· pe· Itē ñ immisceret se enormitatibus· s· e· cū non ab hoīe· et· c· ꝓpēdimus· vel usqꝫ ad trinā admonicōnem cōtēpto habitu clericali ·s· e· in audiētia· et· j· e· cōtigit· Itē q̄d ō excōicato deposito si vberetur incidit in canonē· vidꝫ ꝙ nō qꝛ nichil ad nos de hijs q̄ foris sunt· ij· q· i· multi· qꝛ iā est mēbrū diaboli et extra ecc̄iam eiectus ·xi· q· iij· oīs xpianꝰ· et· c· se· et qꝛ nō posꝫ aliū excōicare· xxiiij· q· i· audiuimus· eadē rōe nō erit excōicatus q̄ clericū excōicatū etiā depositū vberat qꝺ q̄dā cōcedūt· vincē· distinxit an excōicacō ꝑcedat deposicōꝫ ꝛ tūc adhuc retinet ꝑuilegiū clericale. Si vēo sequatur et incorrigibilis fiat eo tradito curie seculari amittit ꝑuilegiuꝫ· s· de iudic̄· cū nō ab hoīe· q̄ aūt aliū clericū excōicatū vberat videtur ꝫm ꝫ excōicatus multo fortius q̄ q̄ vberat excōicatū clēicū ante deposicōnē scd̄m qꝺ distinguit vincen·
o ¶ Ordinis· cui renuciare non potest· s· de fo· compe· si diligenti· et· c· significasti· bernh·
p ¶ Attēptari· ubi vidꝫ rn̄deri ad qōneꝫ q̄ fuit an hmōi ꝑcussores incidāt in canonē· ꝫ dic ꝙ bn̄ sūt excōicati qꝛ iniuriosas et temerarias manus iniciūt et satis innuitur dū dicit tam in fauorē clerici q̄ ordinis· et ex eo ꝙ dicit ꝓuiso ut clericus sine iniuria clericali ꝛc̄· et clericus qui in hoc consentit excōicetur ut· j· sequitur·

Contingit· iniuriosa· qn̄qꝫ fit iniuria sine violētia ꝛ tunc incidit in canonē· s· e· nup· i· Ken· Sed quare ꝫ dꝫ iniuriosa cū volēti nō fiat iniuria· xxxiij· q· v· voluit· et· ff· de iniur· l· i· §· usqꝫ adeo· C· de trāsac· cū donacōe· et· ff· de reg· iur· l· nemo videtur· sed dic ꝙ iniuria illa dꝫ fieri ecc̄ie· qꝛ ea q̄ in nos delinquūt possumus remittē ꝫ nō quātū ad ecc̄iam· xxiij· q· iiij· si is qui· sic ꝛ filius ꝑt remittē iniuriā q̄tū ad se ꝫ nō q̄tū ad patrē· ff· de iniur· l· i· §· usqꝫ adeo· et quātū tāgit ꝯmodū nr̄m et nō quātū tāgit ꝯmodū alioꝝ· ff· de pac· iur· gē· §· si paciscar· lxiij· di· salomitane· sed nūq̄d ꝑt epūs solus remittē iniuriā factā ecc̄ie sine caplo· vidꝫ ꝙ

Relatū· homini· xi· q· iij· quisquis metu· et· c· iulianus· et· s· de voto· ex multa· v· in tanta ꝛ c̄· et· xxij· q· v· c· ij· et· iij· aggrauatur enim culpa ex ꝑsona iniuriati· s· e· cum illorum· ubi de hoc·
r ¶ Culpa· tūc enī pn̄t absolui ꝑ epm ut hic dicit et· s· e· mulieres· et· j· e· quāuis· que intelligi debent ꝫm hāc distinctōnē· vn̄ sine culpa priuari nō debet· s· de eo qui ꝯgno· ꝯsang· vx· sue discrecōnem·

casū poteris eos ex indulgē-
tia nr̄e ꝓuisionis absolué cum
nimis sint ab ap.se. remoti. ꝫ
in recōpensacōne laboris quā
in itinere sustinerēt alia eis sa
tisfactō iniungatur dūmodo
nō sit tā grauis ⁊ enormis ex
cessus ut ꝓpter vitandū scan-
dalū et tollēduz exēplū hmōi
fuit ad fuū fuoꝝ dei venire de-
beant absoluēdi. Idem stri-
gonen. archiepiscopo.

Sacris est canonibꝫ insti
tutū et .J. licet is qui volūtari9
excōicatis illis ꝯmunicauerat
qui cū omibꝫ fautoribꝫ et ptici
pibꝫ suis excōicacōnis sentē-
tia sūt astricti ad coꝛ rediens
de mandato ecc̄ie excōicatos
quos fouerat expugnauerit
nō tn̄ priusq̄ absolucōis gra
tiā pcepit habēdus est ab-
solutus. nec si occūbat ī hmōi
bello sūt absolutiones recipi-
ende ꝓ eo et oracōes dn̄o poꝛ
rigēde nisi cū de ipius viuētis
penitētia per euidentia signa
constiterit et iuxta cuiusdā cō
stitucōis nr̄e tenoꝛez defuncto
etiā absolucōnis bn̄ficiū impē
datur. Idem asuntin. epō.

Sicut nobis et .J. f. t. r. q̄
nisi excōicati ad te sup
absolucōne sua lr̄as nr̄as vel
illius cui vices nr̄as in hac p-
te ꝯmisimus reportauerit aut
alio modo legitime de illoꝛuz
absolucōne tibi ꝯstiterit tu ip
sos ꝓ excōicatis ut prius ha-
beas et facias euitari. Idez

Senonen archiepiscopo.
Ex tuas lr̄as et .J. videtur
aliquibꝫ q̄ cū ad metropolita
nū ꝑ appellacōnem qō nō de-
fertur. excōicatus aūt vocē nō
habeat appellandi utpote ab
ecc̄ia sepatus siue appellauerit
siue nō metropolitanus nō de
bet ei absolucōnis bn̄ficiū ex-
hibē. verū ex verbis cuiusdaz
ep̄le quā scolastici ab alex. ꝑpa
emanasse ꝓponūt habetur q̄
si an̄ appellacōnē in aliquē ex-
cōicacōnis sentētia fuit ꝓmul
gata. metropolitan9 an̄ litis
ingressuz ab eo iuramto rece-
pto s̄m ecc̄ie ꝯsuetudinē debet
ipsū absolué n̄ voluerit epo di
oc̄. deferre. ipmq̄ ad eū remit
tere absoluēdū. ubi etiā cōse-
quēter infertur q̄ nec excōica
ti sūt audiendi priusq̄ fuerit
absoluti nec sūt ad illos a q̄-
bus appellauerant remitten-
di. In sardicen. aūt cōcilio
repitur ut is qui ab epo ē ab-
iect9 finitimos epos interpel
let et causa eius audiatur et
diligētius ptractetur. eps au
tē q̄ iuste vel iniuste abiecit eū-
dē patiēter accipiat ut discu-
tiatur negociū quatenus vel
ꝓbetur eius a pluribꝫ sentētia
vel etiā emēdetur. prius tn̄ q̄
omnia diligēter examiata fu
erint nullus an̄ cause ꝯgnicō
nē ꝯmunioni eum sociare p̄su
mat qui fuerat ꝯmunione pri
uatus. Nos igitur credimus
distinguēdū utrū q̄s ꝓponat

se post appellacōnez legitime
interpositā excōicacōne fuisse
notatū vel in foꝛma excōicacō-
nis intolerabilē erroꝛē fuisse
patēter exp̄ssum. in quibꝫ casi
bus ad ꝓbacōz eoꝝ etiā si ab-
solucōnē nō petat debet admit
ti ꝫ donec de ipis ꝯstiterit in a
lijs euitari. debet quāquā ap.
se. etiā tales ꝯsueuerit absol-
uere ad cautelā. verū in alijs
nisi grām absolucōnis implo
ret nō debet audiri ne sentētiaz
ecc̄iasticā ꝯtemné videatur et
p hoc amplius ex suo cōtēptu
ligetur. Rō si absolucōnis be-
neficiū humiliter postulauerit
metropolitanus eū debet ab-
soluere nisi suo duxerit suffra
ganeo deferendū. cui tn̄ si suf
fragane9 absolucōis bn̄ficiū
iuxta foꝛmā ecc̄ie noluerit ex
hibere ip̄e nichilominus illuz
absoluat caucōne recepta q̄
suo debeat parere mādato ac
deinde causam audiat ⁊ qō ca
nonicū fuerit iusticia mediāte
decernat. Rō si foꝛsan eps sub
ditū suū ꝓpter manifestū excōi
cass̄ excessum metropolitanus
nō debet ipm absolué nisi suf-
fraganeus requisitus malicō
se sibi absolucōnis beneficiuz
denegaret. Idem.

Si aliqn̄ foꝛte ꝯtingit q̄
eis qui an̄ ꝯte ap. sūt excōica-
cōi subiecti nr̄e lr̄e cū saluta-

tionis alloquio destinētur nō
ꝓpter ꝫ excōicationis creda-
tur sentētia relaxata cū p igno
rantiā vel negligētiā aut occu
pacōnē nimiā vel etiā subrep-
tionē ꝯtingit hmōi lr̄as impe-
trari. Idē. C. sancti laurentij.
in lucina p̄sbro car̄d. ap. se. le.

Officij et .J. postremo q̄si-
uisti utrum is qui ꝓpter
plures excessus a pluribꝫ p̄la
tis ius in ipm habentibꝫ excōi
cationis est vinculo innoda-
tus ⁊ vni p̄latoꝝ de vno tantū
satisfacé vult excessu ab eo sit
absoluendus de quo satisfa-
cere vult eidē et cū de alio nisi
satisfecerit alij absolutus va-
leat nūciari. et .J. Sup ꝫ arti-
culo rn̄demus q̄ suppmēti vel
tatē absolutio subrepta nō ꝓ
dest et veritatē intelligēs ab-
solutioni hmōi exhibere non
debet. Idē ferrarien. epo.

Responso nostro postulas
edoceri an cū ferrarien.
ciues excōicationis et interdi
cti sentētijs sint ligati liceat
tibi viros et mulieres semel ī
ebdomada vel in mense apud
aliquā ecc̄iam ꝯuocare quibꝫ
p̄dices verbū dei et eosdē ad
coꝛrectōnez inducas. Sup q̄
rn̄demus q̄ sine scrupulo cō
scientie ꝫ facé poteris cū vi-
deris expedire dūmodo ꝯtra
foꝛmam interdicti nulluz eis

306

De sn̄ia exco[illegible]

diuinum officium celebretur. ¶ Preterea q̄siuisti si ferrar. ciuitas sit interdcō supposita et ideo sint ibidē pter baptisma puulo℞ et penitētias morientiū vniu̇sa sacramenta eccl̄iastica int̓dcā an liceat tibi baptizatos pueros in frōtibꝰ cōsignare. Sup quo r̄ndemus q̄ sic baptizari pn̄t pueri sic ⁊ baptizati ad confirmacōnē in frontibꝰ a te pn̄t sacro crisma te deliniri. Idem.

Inquisicōni tue r̄ndētes credimus distinguēdū utrū si alter ɔiugū p cto sciat impedimētū coniugij ꝓpter qđ sine mortali pcc̄o nō valeat carnale ɔmerciū exercē quāuis illd apud eccl̄iam pbare nō possit an nō sciat p certo ꝫ credat. In primo casu debet potius excōicacōnis sentētiā humiliter sustinē q̄ p carnale cōmerciū pcc̄m opari mortale. In scđo distinguimus utrum habeat ɔsciētiā hmōi ex credulitate leui et temeraria. an pbabili ⁊ discreta. et q̄dē ad sui pastoris ɔsiliū ɔsciētia leuis ⁊ temerarie credulitatis explosa licite pt nō solū reddē ꝫ exigere debitū ɔiugale. verū cū ɔsciētia pulsat aīm ex credulitate pbabili ⁊ discreta q̄uis non euidēti et manifesta debitū quidē reddē pt ꝫ postulare nō debet ne in alterutro vel ɔtra legem ɔiugij vel ɔtra iudiciū cōsciētie ɔmittat offensaꝫ. Idē.

Contingit interdū et ƺ. Sane sicut accepimus insinuāte comite flandreñ. in dioc̄. t. quidā existūt q̄ nec in modo tōsure nec vestimēto℞ forma nec in qualitate negocio℞ de clerico quicq̄ ostendūt ad pene subterfugium se clericos exhibentes cū sup excessibꝰ quos seculari luxu cōmittūt ad pb̄lica iudicia ptrahūtur circūcisis crinibꝰ ut possint circūuenire vidictā p clericis se repn̄tāt clericalis fori p̄uilegiū labijs allegātes q̄ factis paulo añ negauerant clericatū et ƺ. verū q̄ p̄uilegiū mētur amittē qui pmissa sibi abutitur ptāte ac frustra legis auxiliū inuocat q̄ ɔmittit ī legē. volum⁹ ⁊ mādamus ut tales si tercio a te ɔmoīti seipos ɔtēpserit emēdare illius efficiantur immunitatis exortes que p clerico℞ tutela et laico℞ violētia coheˀcēda dignoscitur instituta. Idem.

Ex pn̄tia dilecti filij et ƺ.

nec canonici suo decano excōicacōnē pn̄t obicē cū sup ꝫ nec ɔmonitus nec impetitus fucit neq̨ ipi ꝓpter hoc eū duxerit euitādū ꝫ ep̄us in mēsa et canonici ɔmunicauerint ei etiaꝫ in diuinis. Idem.

Quante p̄sūpcōnis existat in rectores eccl̄ie manus inicere violentas et ƺ. Ne aūt solos violētie hmōi auctores alio℞ p̄sūptio estimet puniēdos. facientes ⁊ ɔsentiētes pari pena plectēdos catholica cōdēnat aūctas eos deliquētibꝰ fauē interp̄tās qui cū possint manifesto facinori desinūt obuiare. Idem in ɔcilio gn̄ali.

Sacro approbāte ɔcilio ꝓhibemus ne quis ī aliquē excōicacōnis sentētiā nisi ɔpetēti ammonicōe p̄missa et p̃sonis pn̄tibꝰ idoneis p quas si necesse fuerit possit probari monitio pmulgaē p̄sumat. q̄ si ɔtra p̄sūpserit etiā si iusta fuerit excōicacōnis sentētia ingressuꝫ eccl̄ie p mēsem vnū sibi nouerit interdictū. alia nichilominus pena multādus si visū fuerit expedire. Caueat etiā diligēter ne ad excōicationē cuiusquā absq̨ manifesta ⁊ rōnabili causa pcedat ad quā si taliter forte pcesserit et requisitus humiliter p cessuꝫ hmōi nō curauit absq̨ grauamine reuocare grauatus apđ supiorē deponat de iniusta excōicatione querelā. qui si absq̨ periculo more pt ad excōicatorē illū cū suo mādato remittat infra ɔpetētē terminuꝫ absoluēdū. alioquin ip̄e p se vel p aliū put viderit expedire sufficienti cautione recepta munus ei absolutionis impēdat. ¶ Cūq̨ adūsus excōicatorē de iniusta excōicacōne cōstiterit excōicator cōdēnetur ad int̓esse excōicato. aliter nichilominus si culpe qualitas postulauerit supioris arbitrio puniendus cū nō leuis sit culpa tātā infligē penā insontibus si forsitā errauerit ex causa pbabili maxime si laudabilis opinionis existat. verū si ɔtra excōicationis sentētiā nil rōnabile fuerit a ɔquerēte pbatū idē et sup iniusta excōicacōnis molestia per penam ad interesse vel alias scđm superioris arbitrium nisi forsan et ipsum probabilis error excuset et sup eo pro quo fuerit iusta excōmūicatiōe ligatus p cautionem receptam satisfacere

ↄpellatūr. vel in pristinā reducatur sententiā usqȝ ad satisfactōnē ↄdignā inuiolabiliter obseruādā. ¶ Si vero iudex suū recognoscens errorē paratus sit talē reuocare sententiam et is p quo lata fuerat ne absqȝ satisfactōne reuocet illā appellet appellacōni nō deferat in hac pte nisi talis sit error de quo merito debeat dubitari et tūc sufficiēti caucōe recepta q corā eo ad quē appellatuȝ extiterit vel delegato ab ipo uiri parebit excōicatū absoluat. sicqȝ pene pscripte minime subiacebit. ¶ Cauēs omnino ne volūtate puersa in alterius piudiciū mētiatur errorē si districtionis canonice vult effugere vltionē.

Honorius tercius episcopo bon.

Nouerit. f. t. et .j. excōicamus omnes hereticos utriusqȝ sexus quocūqȝ noīe cēseantur et fautores ⁊ receptatores et defensores eoꝝ. necnō et q de cetero seruari fecerint statuta edita et ↄsuetudines introductas ↄtra ecclie libertatē. nisi ea de capitularibꝫ suis infra duos menses post hmōi publicacōnē sentētie fecerint amoueri. Itē excōicamꝰ statuarios ⁊ scriptores statutoꝝ ipoꝝ. necnō ptātes ↄsules rectores ⁊ ↄsiliarios locoꝝ ubi de cetero hmōi statuta et ↄsuetudines edite fuerint vel fuate necnon et illos qui fm ea psūpserint iudicare vel in publicā formā scribē iudicata.

Idem mgro ⁊ fratribꝫ hospital. ier.

Canonica institutione cauetur q monachi ⁊ canonici regulares quocūqȝ modo se pcusserint non sūt ad ap. se. mittēdi sȝ fm discrecōnē et puidētiā sui abbatis disciplīe subdantur. q si abbatis discretio ad eoꝝ correctōnē nō sufficiat puidētia est dioc. epi adhibēda. nisi excessus difficilis fuerit et enormis ppter quē merito ad ec. ro. sit recursus habēdꝰ. ¶ Nos ergo ad vos statutū hmōi duximus extēdēdū aūcte. p. statuentes ut in tali casu nisi maioris sit puidētia requirēda p priorē vrm qui sicut audiuimus psbr esse debet fratribus vris absolucōis beneficiū impendatur.

Idem ti. sci praxedis psbro card. ap. se. le.

Sup eo q monachi greci et heremite ppter inobedientiā sentētia suspēsionis ⁊ excōicacōis ligati nolūt ad mādatū ecclie nisi p manualē pmissionē redire sȝ tibi duximꝰ rndēdū q si nullatenus pnt induci ad pstādū iuxta formā ecclie iuramentū ipos hac vice cū pmissione poteris recipere manuali cū interdū ↄsideratis locoꝝ et tpm qualitatibꝫ seueritati sit aliquid detrahendum

Idē bitur. et carnoten decan. et subdiac. arelaten.

Venerabili. f. n. cenomonen. epo et pcuratoē turonen. archiepi in nra pntia ↄstitutis p quadā suspensionis sentētia in pfatū epm ab eodeȝ arepo pmulgata nos sentētiaȝ ipam relaxauimus ad cautelā. ipo epo in pntia dicti pcuratoris pstante corpaliter iuramētuȝ qd parebit mādatis que idē archiepus sibi ppter hoc fecerit si ↄstiterit ipm i eo p quo fuit lata pdicta sentētia culpabilē extitisse.

Idem episcopo senonen.

Graue venerabilis. f. n. pisani arepi recepimus qōnem q quidā ciues pisani deputati a ptāte ac ↄplo ad statuta ciuitatis edēda in derogacōnem ap. se. et subusionē ecclastice libtatis edē psūpsert q si qs clericus vel laicus ↄtra quecūqȝ laicuȝ pisani districtus ad iudicē ecclasticū lras aplicas impetrauerit in mille solidis nisi renūciauerit lris ↄdēnetur nec redditus possessionū suarum reddātur eidē vel agri excolantur illius sȝ bāno potiꝰ sbiaceāt ptātis et .j. statuert illi ptea ut clerici suis sūptibꝫ castruȝ ripe fracte faciāt custodiri. qd si renuerint cōtra eos potestas pcedē teneatur et .j. Ideoqȝ. f. t. m. q. in ↄsiliarios et officiales ciuitatis ipiꝰ nisi statuta ipa de capitularibꝫ deleti fecerint et idonee sicut exigit res caueri q similia de cetero nō debeant attēptare excōicacōnis sentētiā pmulgare pcures. Ceterū cū idē statutarij multa de bōis ecclasticis tenē dicātur in feudū ipos fore nichilominus puatos feudis hmōi nunciare procures.

Gregorius nonus.

Cum volūtate ac pposito maleficia distinguātur excōicacōnis sentētiā nō incurrit qui excōicato in hijs q ad absolucōnē vel alias ad salutem aīe ptinent i locucōe pticipat licet etiā verba incidēter ut apud eū magis pficiat interponat. ¶ Predicatores qȝ q penes excōicatos vel alienaꝝ rerū detētores in pdicacōnibꝫ et ↄfessionibus quasi gerunt causaȝ eoꝝ ad quos res ipe expectare noscuntur elemosinas licite pnt ab illis recipe psertim si alias nō valeāt i illo loco sustētacōȝ hre. ¶ Hi qui vero rōne officij qd in ecclesia obtinēt aut etiā alij clerici seniores zelo deuocōis pueros vel adolescētes in minoribus ordinibꝫ ↄstitutos turbātes diuinū officiū et hij q obtētu prelacōis vel magisterij

subditos et scolares correctionis causa leuiter forte percusserint excõicacõnis sententiam non incurrũt. qđ et de hijs dicendũ est qui aliquos de familia sua vel ꝓpinquos inferiorũ graduum simili modo ut cohibeantur a suis insolẽtijs et sciẽtia bonisqȝ moribȝ informãtur duxerint corrigendos.

Idem astoricen. epo.

Si cõcubine publice clericorꝫ ecclastice cẽsure districtõne notẽtur eosdẽ cõcubinarios nõ ẽ dubiũ sentẽtia maioris excõicacõnis inuolui qui post latã sentẽtiã cõmũicant in eodẽ crimĩe criminosis. Idem.

Nobus collata ptãs ut a minori excõicatione si in ipã incidirint inuicẽ se absoluãt vtroqȝ ligato vinculo excõicacõis hmõi nõ expirat.

Permittimus ec. Idem.

Ecclesiarũ ministris semel in ebdomada tpe interdicti nõ pulsatis cãpanis voce submissa ianuis clausis excõicatis et interdictis exclusis missarũ solẽnia celebraẽ causa cõficiẽdi corpus dñi qđ decedẽtibȝ in pnĩa nõ negatur. Idem.

Quamuis incidẽs in canonẽ late sentẽtie ꝓpter violẽtã manuũ iniectõnẽ iuxͣ ꝓprias facultates eis satisfaciat quibȝ iniurias irrogauit nõ tñ aliter q̃ p se. ap. vel eiꝰ legatũ absolucõis pt bñficiũ obtinere. nisi imminẽte mortis articulo infirmitate inimicicia aut inopia puerili vel senili etate fragilitate sexꝰ seu alia corpis impotẽtia siue quolibȝ impedimento canonico retrahatur quo minus ro. põ. possit adire vel nisi iuris bñficio a labore hmõi excusetur. Ceteruȝ quibusdã pdictorũ videlicet qui tpali impedimẽto laborãt exceptis pueis sub debito iuramenti qđ ꝭm eccie formã pstare tenentur cõsueuit iniũgi ut impedimto cessante ad ap. se accedãt. mãdatũ ipius humiliter suscepturi. Idem.

Si quẽ sub hac forma vborꝫ illũ excõico vel simili a iudice suo excõicari cõtingat dicendũ eũ nõ tm̃ minori que a pceptõne sacramẽtorꝫ sed etiã maiori excõicacõne q̃ a cõmũione fideliũ separat ẽe ligatum. Idem.

Pueris qui i canonẽ inciderũt sentẽtie ꝓmulgate siue añ siue post pubertatẽ postulent se absolui pt diocesanus eps absolucõis bñficiũ imptiri. cũ ꝓpter defectũ etatis i q̃ fuit cõmissus excessus rigor sit mansuetudine temperandus.

De verborꝫ significacõne

Ieronimꝰ sup osee

In nouate nouale. nouale est ager nũc pmũ pcisus. Idẽ sup danielẽ.

Nam et rex nabuchodonosor pater tuus. i. pauus more scripture que auos et deinceps patres appellat.

Idem in parabolis.

Nam et ego vnigenitus fui corã matre mea. quare vnigenitũ se nominat quẽ fratrẽ vterinũ pcessisse scriptura testatur. nisi quia ille mox natus sine nomine quasi nũq̃ essȝ de vita decesseit. Idẽ sup math.

Quod dicitur anq̃ cõuenirẽt nõ seqtur ut postea cõuenirẽt ȝ scptura qđ fcm nõ sit ostẽdit. Idẽ in eodẽ.

Ioseph nõ cognouit donec pepit filium suum primogenitũ. Ex hoc loco quidã puñissime suspicãtur ⁊ alios filios mariã habuisse cũ mos diuinarũ sit scpturarũ ut pmogenitũ vocet nõ quẽ fratres sequũtur ȝ eũ qui pmo natus fuit. Hilarius.

Intelligẽtia dictorũ ex causis est assumenda dicendi quia nõ ꝭmoni res sed rei est ꝭmo sbiectꝰ. Aug. sup math.

Nichil obstat narrãdi diuersitas ubi eadẽ dicũtur maxime cũ quisqȝ euãgelistarũ eo ordine credat se dicere quo deus voluit. Greg.

Preterea si plixã epłam meã ad interptãdũ accipe te fortasse cõtigerit rogo nõ verbũ ex verbo sed sensũ ex sensu trãsferre. quia plerũqȝ dũ ꝓprietas vborꝫ attẽditur sensus veritatis amittit. Ysido.

Quamuis oẽs q̃ psũt ꝓpositi rite vocẽtur vsus tñ obtinuit eos vocari ꝓpositos qui quãdã prioratus curã sup alios gerũt. Idẽ i li. ethimol.

Forus ẽ exercẽdarꝫ litium a fando dicũs siue a foroneo rege qui pmus grecis legem dedit. Constat aũt forus tam lege ⁊ iudicio causa

a Iudiciũ. et sic videtur ꝑ cessuz tpis mutare nomen et exemplifi-
cat de iudicio de tercia pte etiã fori. ptẽ fori. et ita ex istis trib᷒ p-
b Iusticia. hic exemplificat scd͞az- tibus ↄstat forus ut dictũ ẽ
et idẽ esse videtur ista tria in substãtia ſ; aliã denoiacõnẽ assumũt
diuerso tempore. est legitimus act᷒ duarũ psonaruz actoris et
c Iudiciũ. iudiciũ- rei sup eadẽ qõe sub eodẽ iudice tractata. la.
d Iusticia. iusticia ẽ ↄstãs et ꝑpetua volũtas ius suũ vnicuiq; tri-
bues. insti. de iusticia. et
iur. in pñ. et. s. i pñ. libri
in ↄsti. greg.
e Iuris status. lex eñi
dicitur status iuris et na
ture q2 p sententiã ius nõ
ↄstituitur ſ; status iuris
declaratur. ff. si ser. ven. si
cut. §. ſ; si queritur.
f Negociũ. q2 sup̄ fec
mencõnẽ de negocio ibi
origo negocij ⁊c̃. osten-
dit quid sit negociũ q̄si
negans ociũ.
g Cause. in hac signi-
ficacõe sumitur. s. ubi di
cit origo negocij.
h Iurgiuz. ſ; expomit
qd̃ dixit. s. eo. scz quid sit
iurgiũ litis.
i Disceptatũ. ar. q2 iur-
gia nõ ptineant ad p̄sbi
teros quia nõ tenẽtur ee
iuris periti. xxxviij. di. q̄
ipsis. nec aduocare pñt
nisi in certis casibus. s. d̃
postulãdo. c. ul. secus de
archidiacono. xxv. di. c.
i. v̓. archidiaconus. R.
k Lis. q2 fecit mencõez
litis. s. ubi dixit iurgiũ li
tis exponit modo q̄d sit
lis. lis eñi ciuilẽ cãz ostẽ
dit tm̃ et nõ crimialẽ. ff.
e. t. litis.
l Virgilius. ar. habes
hic q2 possumus indu-
cere ꝑ nob libros gẽti-
liuz siue paganoꝝ. xxx-
vij. di. si quid veri. et. i. q.
i. dñs declarauit. ibi. cre
tenses pigri corde male
bestie. B.
m Argumẽto. argumẽtũ
vocat naturalez ꝓbacõz
que fit p localẽ argumẽ-
tacõnẽ. et ita ẽ ar. q2 i iu-
dicio valet naturalis ꝓ-
batio. ar. ↄtra. i. di. ↄsue
tudo. et. s. de elec. bone. i.

a casu quo venit. Ea eñi mate-
ria et origo negocij nedũ dis
cussionis examine patefacta
que dũ ꝓponitur causa ẽ dũ dis
cutitur iudiciũ dũ finitur iusti-
cia. vocatur aũt iudiciũ quasi
iurisdictõ. et iusticia quasi iu-
ris status. Iudiciũ aũt prius
inquisicõ vocabatur. vñ et au
ctores iudicioꝝ ꝓpositos q̄-
stores vel q̄sitores vocamus.
Negociũ multa signat mo
do actũ alicuius rei cui ↄtrari-
um ẽ ociũ. modo actõnẽ cause
qd̃ est iurgiũ litis et dictũ est
negociũ id ẽ sine ocio. nego-
ciũ aũt in causis negociacõ in
ↄmercijs dicitur ubi aliquid
datur ut maiora lucrẽtur. Iur
giũ dicitur quasi iuris garri-
um eo q2 hij qui causam dicũt
iure disceptãt. Lis aũt a ↄtẽti
one limitis p̄us nomen sũpsit
de qua Virgilius. limes erat po
situs litem ut discerneret agri.
Causa aut argumẽto ã ꝓbacõ
ne ↄstat. argumẽtũ nũq̄ testi
bus nũq̄ tabulis dat ꝓbacõz
ſ; sola inuestigacõne inuenit
veritatẽ. vñ dcm̃ est argumẽ-
tũ argute inuẽtũ. ꝓbacõ autẽ
testibus et fide tabularũ cõ-
stat. In omni q̄3 negocio hee
psone querũtur. iudex accu-

sator reus et tres testes. iudex
dcũs quasi ius dicẽs ꝑplo siue
q2 iure disceptet. iure aũt dis-
ceptare est iuste iudicare. nõ
est ergo iudex si nõ ẽ in eo iu-
sticia. Accusator vocatus ẽ q̄i
a causatõe q2 ad cãm vocat eũ
quẽ appellat. Reus a re q̄ peti
tur nũcupatur q2 quãuis ↄsci-
us sceleris nõ sit reus tñ dici-
tur q̄ diu i iudicio ꝓ re aliqua
petitur. Testes antiq̄tus sup-
stites dicebãtur. eo q2 sup cãe
statu ꝓferebãtur nũc pte ab-
lata nois testes vocãtur. Te-
stes aũt ↄsiderãtur ↄdicõe na
tura et vita. ↄdicõe si lib non
huus nam sepe huus metu do-
minãtis testimoniũ supprimit
veritatis. natura. si vir nõ fe-
mina. nã variũ et mutabile sp
femina ꝓducit. vita si innocẽs
et integer actu. nã si vita bona
defuerit fide carebit. nõ eñi iu
sticia pt cũ scelerato hoie hr̃e
commercium. Idem.

Actũ dicitur inter ptes
ex pace cõueniens scriptura
legib᷒ ac moribus ↄprobata
dcm̃ pactũ quasi ex pace fa-
ctũ. Idem in eodem.

Ius dcm̃ est a iure possi
dendo. ſ; eñi iure possidetur qd̃
iuste ſ; iuste qd̃ bñ qd̃ ã male

in omnibus. Pleonasmos. cũ superhabũdat dictõ ut ipse videt ocu
lo monachũ regularẽ. xx. q. iij. pñs. Themasis. cũ eadẽ dictõ inter
cidit. ff. de minor. l. qd̃ si de speciali. ff. de rei ven. si post acceptum.
Sincopa. cũ quid aufertur de medio dictõnis. viij. q. i. audacter ꝓ
audaciter. Ironia. cũ quid p derisionẽ id est p ↄtrariũ dicitur. o q̄-
ta integritas. xi. q. iij. ad mensam. Effexegesis. id est exposicõ ce
dentis sermonis. xlvij. di. qm̃. Itẽ ãtropospatos. cũ aliq̄d attribui
tur deo qd̃ debetur homi
ni. xxiiij. q. i. odiũ. et ꝓie
ci. et. s. de re. ec. ali. si quis
p̄sbiteroꝝ. ala.
t Si liber. quia seruus
testis esse nõ p̄t. iiij. q. iij.
ubi. §. itẽ serui. sed liberi
ut ibi d͞r v̓si. itez liberi. et
C. d̃ testi. aut. si dicatur.
u Dominãtis. iiij. q. iij.
v̓. itẽ idonei. et. xi. q. iij.
quatuor.
x Femina. ſ; intellige i
criminali i quo casu mu
lier testis esse nõ p̄t ſm
canones. xxxiij. q. v. mu-
lierẽ. sed i ciuilib᷒ et i ma
trimonialib᷒ bene ferũt
testimoniũ. s. de testi. tã
lr̃is. et. c. sup eo. ar. cõtra
q2 possint i crimiali. xv.
q. iij. ex eo. sed aliud ſm
leges. tñ in crimie exce-
pto scd͞m canões admit
titur mulier etiã male fa
me ad testimoniuz. s. de
simo. tãta. et inquisicõne
admittitur ad testimo-
niũ sine denunciacõe. ut
s. de testi. tã lr̃is. Itẽ i te-
stamẽtis mulier nõ ad-
mittitur. insti. de testa. §.
testes. B.
y Variũ. C. d̃ inoffi. te-
sta. filia. et ar. C. de insti.
et substi. rep̄hẽdẽda. v̓-
sus. q̄d leuius fumo fla-
men quid flamie ventus
quid vento mulier quid
mulier nichil.
z Integer. q2 deb3 esse
testis bone fame et sine
omni suspicõne. ij. q. vij.
testes. infamis repellitur
s. de testi. cogen. p̄terea.
a Carebit. id ẽ nõ cre-
detur iuramento suo. ar.
ij. q. vij. non potest.
b Scelerato. cũ sit vir-
tus. xxxij. q. i. cũ renũcia

ibi. negantis factũ p rerũ naturam ⁊c̃. a contrario et nõ p testes vel
instrumẽta ut littera sequens dicit. vñ dicit tabulis id ẽ instrumẽtis.
n Tabularũ. hic equipantur testes et instrumenta q2 parẽ vim
habent in litib᷒ exercendis. C. de fi. instru. in exercendis.
o Negocio. non notorio qd̃ exercetur in forma iudicij.
p Testes. ar. cõtra. iiij. q. iij. §. ubi numerus. et. ij. q. iiij. c. i. et. s. de
testi. licet vniuersis. ubi dicitur. i ore duoꝝ ⁊c̃. p̄t dici qd̃ hic dicit
tres testes ꝓpter triplicẽ modũ ꝓbãdi scz p testes instrumenta et
argumenta de quib᷒ p̄misit. vel potius dicas cõfessionẽ q2 qd̃lib3
istoꝝ triũ legitimã facit ꝓbacõz siue p testes instrumẽta et ↄfessio-
nem. s. de resti. spol. cũ ad sedẽ. i fi. ple ſ; bonus. q2 q̄nq; malus
q Iudex. sic. xxiij. q. ij. c. i. et sup- est iudex. iij. q. vij. c. iudicet. et
§. ul. q2 et ꝓ meritis subditoꝝ disponitur a deo vita rectoruz. ij. q.
vij. c. i. et. vi. q. i. ex merito. et. viij. q. i. audacter. B.
r Reus. a re. et nõ a reatu. xv. q. iij. c. ul. et. iij. q. xi. non est. bernh.
s Ablata. ẽ ſ; figura q̄ d͞r auferisis cũ p̄ncipiũ dictõis aufertur ſm
qd̃ patet hic. Est et figura alia que dicitur ꝓsopopeya id ẽ confir
matio noue psone. de cõ. di. iiij. queris a me. versus fi. Itẽ ãthono-
masia cũ p excellẽtiã aliquid alicui attribuitur qd̃ est ↄmũe pluri-
um. ut cũ dico apl̃s intelligit paulus. xxxij. q. vij. aplus. et cũ dico
vrbs intelligitur roma. s. de pe. et remis. significauit. Sinodoche.
cũ ps ponitur ꝓ toto. xxxij. q. iiij. meretrices. xiiij. q. ij. penale. An-
titesis. cũ ponitur casus ꝓ casu. lxxv. di. ordinacõnes. xviij. q. ij. q̄-
dam. Liptote. cũ plus dicitur et minus significatur. xxxij. q. vij. q̄d

atur. et est sũmũ bonũ i vita colere iusticiã. xij. q. ij. cũ deuotissimã.
c Actum. scripta. et etiã sine scriptura pactũ fit. sed ſ; ideo dicit
q2 sepe interueit scriptura. et ad ꝓbacõnẽ pacti interponit
d Legib᷒. aliter non valeret nisi scd͞m leges fieret. ff. de pac. iure
gentium. §. pretor ait. et. C. e. ti. pacta. bernhardus.
e Pactuz. d͞r pactũ duorũ vel pluriũ ↄsensus in idẽ. ff. de pac. l. i.
f Ius dictũ. iure. hec verba habes. xiiij. q. iiij. quid dicam. in fi.
g Qd̃ iuste. nõ tñ ecõtra scd͞m leges q2 iure possidet q̄ ma-
la fide p̄scripsit non tñ iuste. s. de p̄s. vigilanti. secus scd͞m canones
quia qui malam fidem habet non p̄scribit. e. ti. quoniam omne.
h Alienũ. id est alijs debitum. sicut hij. et. xiiij. q. iiij. quid dicam
i Male aũt. ut auari. xlvij. di. v̓sus. qui sũt qui rebus nũquam
potiuntur. auari. qui sũt qui minui sua non patiuntur. auari. B.
k Presumit. id est inuadit. bernhardus.
l Ausam. p̄mitie. quid sint primicie dicitur. s. de dec. c. i.
m Ecciarum. ſ; quid appellatur hic eccia. dñs alber. dixit q2 bona
ipa sũt loci cõclusi muro ad instar vacãtis hereditatis que vicem
obtinet psone. ff. de acquir. re. do. hereditas. Alij dicũt q2 sũt vniũsi
tatis illi᷒ loci. ar. xij. q. ij. nulli liceat. hug. dixit q2 res iste sũt dei et
cũ omnia sint eius ista tñ specialius. ar. i. q. iij. saluator. xvi. q. i. in
canonibus. xxiij. q. viij. ↄuenior. xvi. q. vij. omnes decime. et. s. de de
ci. tua. ij. ubi dicitur q2 deus in signũ vniũsalis dominij decimas sibi
retinuit quarum vsũ dominus clericis concessit. R.
n Licitis. et etiã de illicitis p̄t fieri elemosina dũmodo trãsferatur

dominium et non competat repetitio. xiiij. q. v. non sane. et. c. qui
habetis. et. §. se. et de hoc plene tractatur. s. de deci. ex trãsmissa. B.
a Potestatẽ. xij. q. ij. nulli. et. c. quicũq;. xvi. q. vij. decimas omnes.
b Sacrileg᷒. q̄ bona ecciaꝝ rapiũt et inuadũt sacrilegi iudicãtur
et ab eccia sũt punivedi. xij. q. ij. nulli liceat. s. d̃ fo. cõ. ↄq̄stus. et nõ
c Solũ sacrilegis ſ; etiã inde furi ↄpantur. xxiij. q. iiij. quid ergo. B.
d Desiuit. solus. ar. ↄtra in apl̃o ubi d͞r. infirmatur quis in vob
inducat p̄sbros et cleri-
cos eccie qui orẽt sup eũ
xcv. di. §. sed illud gre-
gorij. et. s. de sacra vnc. c.
vnico. et sic vid͞r q2 debe
ant esse plures quia plu
ralis locucõ duorum nu
mero ad minus ↄtẽta ẽ
iiij. q. iij. v̓. itẽ ubi nume-
rus. ſ; intellige in necẽita
te q̄ legẽ nõ habet. de cõ.
di. i. sic. et. s. de ↄsue. q̄ to.
d Dominica. qm̃ die do
minica ꝓpter reuerẽtiam
nõ est ieiuniũ celebrãdũ
xxx. di. c. ul. ſ; i sabbato
p̄cedẽti obseruãdũ ẽ. s.
de obser. iein. c. i.
e Die. scz bisextili.
f Reputantur. et ideo
q2 ꝓ vno reputantur in
tpa restitucõnis licet de
momento ad momẽtum
fiat ↄputacõ. ff. de min.
demq;. §. minorẽ. et. ff. de
ver. sig. cũ bisextus. ꝓpt
hoc facit ad titulũ. et ar.
ↄtra ſ;. ff. de sta. li. l. iiij. §.
stichus. Nõ q2 annus so
laris habet. ccc. lxv. di-
es. et sex horas. et sic q̄tu
or anni habẽt ultra p̄fa-
tũ numerũ dierũ. xxiiij.
horas q̄ coadunate vnũ
faciũt diẽ q̄ superhabũdat
in quarto anno et dicitur
bisextus quasi bis sede-
tur et statur i vna lr̃a ca-
lendarij. et hij duo dies
ꝓ vno ↄputãtur et inter
seritur. quinto die exeũ-
te februario hoc ẽ sexto
kalendas marcij et seq̄n-
ti die debet vigilia bea-
ti mathie celebrari. vnde
versus. bisextum sexte
martis tenuere kalende.
posteriore die celebran-
tur festa mathie. ſ; pone
aliquẽ suspẽsũ p annũ et
est tũc annus bisextilis
nũq̄d i vltia die poss; ce-
lebrare. vid͞r q2 nõ. q2 hij
duo dies q̄i ꝓ vno repu
tãt. ar. ſ; et. ff. e. cũ bisex-
tus. et. ff. de mino. demq;.
§. minorẽ. la. dixit ↄtra.
ar. l. dicentis q2 si liber-
tas tibi relicta est si ãno
fuieris dies illa nõ ↄpu-
tatur in anno. ſ; tm̃. ccc.
lxv. dies. ff. de sta. li. cũ
heres. §. stichus. et satis
videtur quia cũ sit pena
nõ debet ampliari ſ; po-
tius restingi. de pe. di. i.
pene. tan.

possidetur alienũ est. male aũt
possidet q̄ vel suis male utitur
vel aliena p̄sumit. Pascalis

Canoicis sancti martini.
Ausa carpẽsis pleb et ⁊.
ceterũ p̄micie decime ⁊ oblati
ones in solis ecciaꝝ bonis p̄-
cipue numerãtur. Oblacões
vero dicimus quecũq; de ꝓpri
is et licitis reb᷒ eccie a fideli-
bus offerũtur. quicũq; igitur
eas p ptãtẽ secularẽ obtinet
ꝓculdubio ↄtra deũ et scõrum
patrũ nititur sanctõnes. quĩ-
imo et q̄ accipit ⁊ qui tradit
raptor et sacrilegus iudicat᷑.

Alexander tercius.
Desiuit. f. t. et ⁊. Nos
itaq; tibi. t. duximus rñdẽdũ
q2 sacẽdos vno pñte clerico ⁊
eciã solus p̄t infirmum vngere
Festũ vero beati mathie iux͞
ↄsuetudinẽ ecciasticã vigilia
eatenus p̄cedat ut nec ꝓ bi-
sexto vel quolibet alio modo in
ter se et solẽnitatẽ aliã diẽ ad
mittat. i q̄ utiq; vigilia ñ vene
rit in dñica ieiuniũ celebretur.
ip̄m aũt festũ siue fiat i p̄cedẽ
ti die siue i sequẽti q̄ duo q̄i ꝓ
vno reputãtur nullus error
sed cõsuetudo eccie teneatur.

Celestinus tercius.
In hijs q̄ ãbiguitatẽ cõ
tinẽt ⁊ ⁊. innotuit ap. nr̃o q2 cũ
inter mgr̃m. m. et ↄũsos hospi
talis sci simpliciani sup eodẽ
hospitali in p̄ñtia mediol. ar-
epi q̄stio v̓tẽtur ip̄e archieps
post ↄgnicõnẽ cãe in ꝓlacõe
sentẽtie hijs v̓bis nõ fuit vsus
talẽ ptẽ ↄdẽno vel talẽ absol-
uo sed ꝓnũciauit ita statuo et
p̄cipio et ⁊. Attendẽtes igitur
q2 ſ; v̓bũ statuo rem ꝑfectam
significat et cũ effectu nõ v̓bo
tenus accipitur. Itẽ ſm greg.

qd̃ p̄cipitur impat᷑ ⁊ qd̃ impa
tur necẽ ẽ fieri ⁊ aliq̄n si nõ fiat
penã habet. ↄsiderãtes nichil-
ominus q2 nõ debet aliquis ↄsi
derare v̓ba ſ; volũtatẽ cũ non
intẽtio v̓bis ſ; v̓ba intẽcõi de-
beãt deseruire. interp̄tani ꝓcu-
ratorib᷒ utriusq; ptis p̄ñtibus
et diffinimus q2 p̄fati arepi v̓-
ba tali forma ꝓlata ꝑpetuo va
liture sentẽtie obtineãt firmi
tatẽ. Innoc. iij. p̄triarche grã

Olim tibi scripsisse Desi.
recolimus ut si canonici
paduani mgr̃o. g. canonico
paduano p̄bẽdã q̄ tm̃ residẽ-
tibus de ↄmuni ↄfertur sic vni
ex alijs de ↄmunib᷒ ꝓuẽtibus
et manualia bñficia nõ ↄfer-
rent tu eos ad id ap. se. aũct.
ↄpellẽ ꝓcurares. quia vero qui
dã mandatũ nostrũ interp̄ta-
ri aliter q̄ deceat moliũtur cũ
bñficia principũ sint interp̄tã
da largissime nostrũ aperiẽ-
dũ duximus intellectũ videli
cet q2 p̄bẽdã q̄ tm̃ residẽtib᷒
in victu et vestitu de ↄmuni cõ
fertur ip̄i mgr̃o. g. plene sicut
vni ex alijs residẽtib᷒ iniũxi-
m᷒ ↄferẽdã. Idẽ colubrien.
episcopo et alijs epis i regno

Portugalie constitutis.
Cum in ptibus vr̃is se-
pe ↄtigat diuersa loca inter-
dcõ supponi q̄n gñale vel pti-
culare dici debeat interdictuz
ap d̃ vos accepimus i dubiũ
reuocari cũ illi q̄ ab eccia ro.
decorari p̄uilegio meruerĩt vi
delic; ut cũ gñale intdcm̃ terre
fueit liceat eis ianuis clau
sis nõ pulsatis cãpanis exclu
sis excõicatis et interdictis
suppressa voce diuina officia
celebrãe interdcõ pticulari se
asserant non artari. dicentes

Perfectam. sic. ff. q2 q̄uisq; iuris. l. i. §. ulti. de pe. di. i. §. hec autez
verba. ff. de vsur. videam᷒. §. infamia. ff. de sen. pas. l. ul. et. ij. q. iij.
§. notandum. in fi. k Precipitur. xiiij. q. i. quod p̄cipitur.
l Intẽcõz. sic. s. e. intelligẽtia. et. c. p̄tẽa. ubi de ſ;. et. i. q. i. marchio.
m Interp̄tamur. que interp̄tatio generalis est ⁊ ius facit. et ab
oib᷒ obſuãda est. s. t. ꝓx. int̓ alia. et. C. d̃ legi. l. i. et interp̄tari debu
it potius ut res valeret q̄ periret ex quo in dubiũ reuocabatur. ff.
de reb᷒ dubijs. quotiens.
ij. ff. de ver. oblig. quo-
tiens. et. ⁊. e. abbate.

n Olim. paduano. ab-
senti. alias non ess;
opus interp̄tacõne nec
haberent cãm subtrahẽ
di beneficiũ suũ vel ma-
le interpretãdi mãdatũ
ꝑpe. forte erat i fuicio e-
piscopi. et sic seruire in-
telligebatur eccie. vnde
debebat bñficiũ suũ pci-
pere integre p̄ter victua
lia. s. de cle. nõ resi. de ce-
tero. et. c. ad audientiã.
vel forte in seruicio dñi
ꝑpe in curia stabat q̄ pl᷒
q̄ p̄ñtes fuire intelligũ-
tur ideo voluit ꝑp q2 om-
nia haberet sicut p̄ñtes
s. de cle. non resi. cũ dile-
ctus. vel non refert ubi
ess; quia papa sic voluit
ergo sic seruãdum est li-
cet durum. xix. di. in me-
moriam. B.
o Manualia. forte q̄
dantur in singulis dieb᷒
illis tantũ qui intersunt
diuinis. sicut fit in pluri
bus locis.
p Debeãt. nota q2 qui
R̄ptum p̄ncipis malicõ
se vel astute interp̄tatur
infamis est. C. de legi. l.
ij. solus p̄nceps ip̄m de
bet interp̄tari. s. t. ꝓx.
inter alia. ubi de ſ;. et. ff.
de p̄to. sti. in p̄torijs. ta-
men legatus quandoq;
ipsum interp̄tatur. s. de
postul. c. i. v̓sus fi. et cõ-
suetudo legẽ interp̄tatur
s. d̃ ↄsue. cũ dilect᷒. Io.
q Largissime. ff. de cõ
sti. prin. l. ul. et. ij. q. iij. §.
notandum. v̓. indulgen
tia. i fi. et. xvi. q. i. frater
nr̃. et. s. de vsupal. c. i. fi.
s. de dona. cũ dilect᷒. ar.
d̃. C. de inoffi. testa. si q̄n.
C. de pci. imp. offe. quo-
tiens. ff. ne q̄d in lo. pb.
l. ij. §. merito. et. xxxv. q.
iij. qd̃ scripsi. s. de con-
sang. q2 dilectio. et. s. de
preben. c. ul. sed nũquid

g Cõsuetudo. s. de obs. iein. ↄsiliũ. lxxvi. di. vtinã. xi. di. catholica.
In hijs. cõdẽno. hmõi verbis nõ fuit vsus vel equipollẽtibus
quia illud sufficeret. ff. de arbi. quid tñ. §. i. et. s. de ap. ad audi-
entiã. vnde videbatur non valere sentẽtia quia nõ ↄtinebat
absolucõnẽ vel ↄdẽnacõnẽ. ij. q. vi. §. diffinitiua. C. de sen. et inter-
lo. om. iu. p̄ses. Itẽ nota q2 ps si pñs ẽ ↄdẽnanda ẽ. quis debeat cõ
demnari dñs an ꝓcurator. de hoc plene dictũ est. s. d̃ elec. q̄relã. ala.

in R̄ptis facienda est larga interpretatio cum scd͞m intellectum
illius q̄ ↄcessit sint intelligenda. ar. q2 sic. ff. de ver. oblig. inter sti-
pulantem. §. i. dicas q2 non quia lites potius restringende sũt q̄
ampliande. s. de R̄pt. nonnulli. et. c. ul. ar. imo nec illd̃ quod indul
get beneficium est ita interpretandum ut multum ledat alium. s.
de preben. relatum. et. lxxxv. di. florẽtinũ. Iohãnes.
r Cum i ptib᷒ ianuis. fi. s. t. ꝓx. p̄mittim᷒. et. s. d̃ p̄uil. q2 nõnullis.

a In priuilegiis· quibꝰ pmittitur ut possint celebrare diuina suppressa voce ianuis clausis &c. :debet interdictū ad regnū vel puincia restringere qꝛ si ipa de hoc cogitasset illud i puilegio expssisset. s. de dec. ad audiētiā. et. s. de trasla. int.
b Dicatur. ergo nec aliquis:
c Terre. vide qualiter vbū simpliciter positū intelligitur gnalit de quacūqꝫ terra pua vel magna. si. xix. di. si romanoꝝ. et. s. d puil. quia circa. et sic gnale dicitur interdcm exquo tota terra subicit interdcō siue sit ciuitas puincia vel villa qꝛ gnale dicitur qꝫ tū ad locū illū cū nullus excipiatur.
d Locū. nota h appellacōne nominis ampliari p interptacōꝫ. sic. xxviij. q. i. idolatria. et est ar. odiū ampliari et fauorem restringi. ff. de his q no. infa. l. ij. §. exercitū. ar. cōtra. ff. de li. et po. cū qdā. s; in veritate nulla est ampliacō. ut dixi in px. no.
e Om tibi. ordinacō. nō intelligas de rebus clericoꝝ primonialibꝰ vel quas intuitu psone acquisiuerint. in illis eni pximiores succedūt clericis intestatis. si non habēt cōsanguineos ecclesia succedit eis. xij. q. ul. c. ul. in quo casu pt intelligi qd hic dr de rebꝰ ecciaꝝ de qbꝰ aliqua in vita sua i egritudine poterāt elargiri. s. de testa. ad hec. et. c. relatū. et sm q ipi poterāt ocessuꝫ fuit huic epo p hāc indulgētiaꝫ. als iniqua fuisset h indulgētia que in totum tollet ius alteriꝰ. C. de p:ci. imp. of. quotiens. ar. s. de of. ord. licet. cū suis ocor. vel pt intelligi ubi clericus bona ppria in pias cās erogare pcepit nō designando psonā p quā hoc fieret vel si designauit psonā negligēs erat. in his casibꝰ ptinet ad epm dioc. C. de epis. et cle. nulli. et i aut. de ec. ti. § si quis aūt. predēpcōne. et. s. de testa. tua. et. c. iohānes. por expositio melior est cū lra dicat ab intestato decedētium. quia nō dr decedē intestatus qui alij cōmisit dispoficōnē rerū suaꝝ. s. de testa. cū tibi.
f Clericoꝝ. largissime sumitur h vocabulū clericoꝝ p omnibꝰ clericis subditis ipi epo ut ophendat canonicos et omnes alios qꝛ exquo simpliciter et indiffinite cōcessa fuit ei ordinacō clericoꝝ decedētiū ab intestato de omnibꝰ intelligendū fuit. si. s. ti. px. ubi habes cōcordātias de h. sic appellacōne bnficioꝝ tam maiora qꝫ minora bnficia intelligūtur ī. e. c. pe. strictius tn sumitur ī. c. px. p clero tātuꝫ cathedralis eccie. indulgētia eni large est interptāda. s. e. olim. ar. otra. s. de trasla. c. ulti.
g Om clerici. fidelis ero. de hac forma et q in ea otinētur hēs. s. de iuriur. ego. N. et. xxij. q. ul. de forma. et si. xxiij. di. quāquam.
h Vocabulū. stricte sumitur h hoc nomē eccie placētine tm p episcopo pncipaliter et canonicis eccie cathedralis et nō p clero dioc. et merito qꝛ aliud est dicē clerus ciuitatis et aliud clerus dioc. s. de sept. radulfus. h nomē eccia varias habet significacōnes. qn qꝫ designat tm epm. vij. q. i. scire. qnꝫ viros ecciasticos. lxiij. di. c. i. in fi. qnꝫ poitur p maiori pte capli. lvi. di. aplica. qnꝫ restrigitur ad canonicos matricis eccie. lxiij. di. § ul. et. x. q. i. antiquos. et. xij. q. i. videntes. et h. qnqꝫ designat qualibet ecciam puincie. s. de v sup. a. cū sup. sic appellacōe clericoꝝ omes intelligūtur. s. c. px. qnqꝫ designat ogregacōnē fideliū. s. de cō. di. i. eccia. et sic sumitur. iij. q. iiij. engeldrudam. quod probatur. s. ti. prox. c. penul. h.
i Caplm. et merito qꝛ nō est tāta omunio inter epm et alias ecclesias qꝫta est inter ipm et ecciam cathedralē. s. de testa. requisisti. vltra mediū. cū qua ipse efficitur vnum corpus et ipi mēbra. s. de his q fi. a pla. sine cō. ca. c. nouit.

interdictū gnale dūtaxat cū regnū vel saltem puincia tota sbicitur interdcō et ·J· cū aūt i priuilegiis de regno vel puīcia nil expsse dicatur noie terre non solū regnū vel puinciā intelligi volumus. verū etiam villā et castrū ut et in his locū habeat qd de gnali dicitur interdcō. I de altisiod. epo.

Q Vm tibi de benignitate se. ap. sit indultū q ordinacō rerū clericoꝝ ab intestato decedētiū in tua disposicōne pmancat. Nos osulē voluisti an appellatio vocabuli clericoꝝ tā ad canonicos qꝫ ad non canonicos extēdatur et ·J· Consul. t. r. q appellatio clericoꝝ nō solū alios h ec canonicos ophendit. I de ppo sito et caplo placētino.

Q Vm clerici placētini iuramentū pstāt sub hac forma vboꝝ ego talis ab hac hora in antea fidelis ero et obediens placentine eccie et dno meo epo placentino nos osulere voluistis utrum intelligi debeat clerꝰ totius dioc. an capitulū tantū eccie cathedralis Nos igit taliter rndemꝰ q p eccie placē. vocabulū in forma iuramēti pscripti nō debeat intelligi totius dioc. clerus et si caplm intelligatur ecclesie cathedralis. is tn qui pstat hmōi iuramentū epo tāqꝫ capiti prīncipaliter obligatur. I de pori sci fridiani lucan.

Q Verenti quid p cē. ec. debeat intelligi cum hmōi clausulā in nostris lris apposuimus. rndemus q p eā non solū interdicti h suspensionis et excōicacōis sentētia valꝫ intelligi ut iudex discretus rerū et psonarū circūstātiis indagatis ferat quā magis viderit expedire. I de cesarag.

Q Vid per nouale epo. vocabulū intelligi debeat. F. t. requisiuit. Licet aūt quidam dixerint q nouale sit terra pcisa que anno cessat. aliis asserentibꝰ q ex silua q arboribus extirpatis ad cultū redigitur fieri nouale dicatur. quarum vtraqꝫ interptacō ex ciuilibꝰ legibꝰ colligitur. nos tn inquisicōni. t. t. r. q eā credimus predecessorū nostrorum intēcōnem fuisse cū piis locis indulgētiā de noualibꝰ ocesserūt ut nouale intellexerint agrū de nouo ad culturaꝫ redactū de quo nō extat memoria q aliqn cultus fuisset. Sed nec de quolibet tali nouali credimus eis indulgētiā fore cōcessaꝫ nisi de illo dūtaxat cuius decimaꝫ religiosus pt ouentus absqꝫ graui detrimento prochialis eccie detinere. cū talis sit sepe locus incultꝰ de quo prochialis eccia magnos pcipit decimaꝝ rōne puentus. I deꝫ abbati. f. et. p. monachis alchobacie.

V Enerabili. f. n. colubriē. epo didicimus oqrente qꝫ cum fratres sancte crucis monasteriuꝫ de argariis sub ptectōne sua nup receperint

k Pncipaliter. g secundario tenetur eccie qd videtur p h qd h dr. qꝛ si tenetur epo tenetur eccie. vij. q. i. scire. g vidr q habeat plures dnos qd non est verū quia nō censentur diuersi.
l Q Verenti. eā. scꝫ censurā qd est nomē gnale ad ea q sequūtur sicut et verbū correctōnis depoficōnē etiam otinet. ar. l. di. cōtumaces. ff. de offi. psi. legatus. et. l. ex oibꝰ. s. de sta. mo. ea q. §. qd si abbas. ar. otra. nam et verbū cohercēdi maiorē animaduisionē otinet. ff. de of. pcō. meminisse. in fi. ar. tn otrariū videtur qꝛ si iudex ita pnūciat vim fecisti nec distiguit. de priuata intelligitur. ff. de penis. si pses. et cū quid incertū mādatur et si aliis pstacōnibꝰ cā mandati exsoluta fit qꝫ q inherēt mādato dū tn expediat eīt actō mādati. ff. man. si quis pro reo. vin. sic cū dico illum excōico vtraqꝫ sentētiaꝫ scꝫ maiorē et miorē intelligē debes. s. t. px. c. pnl.
m Personarū. h ideo dicit qꝛ i penis inponēdis dignitati deferēdū est et psone. s. de of. del. sane. et. c. pastoral. et ar. l. di. contumaces.
n Magis. quia et plectendo et ignoscēdo h solum bn agitur ut vita hominū corrigatur xx. iij. q. v. prodest. sic. s. ut lit. non o testa. qm. in fi. et ut crescēte cōtumacia crescat et pena. ff. de pen. relegati.
o Q Vid p nouale. dixerint. p legē illā. ff. d ver. sig. silua cedua. §. pnl.
p Asserētibꝰ. p. l. illā. ff. de termino. amo. l. ult. §. antepnl.
q Legibꝰ. pdictis.
r De noualibꝰ. s. de deci. ex pte.
s De nouo. sic. s. c. i. et etiā man:cipia dicitur nouicia que anno nondum seruierūt. ff. de publ. et vec. l. ul. §. quotiens. et vinū dr nouū qd nō habet annū. ff. de triti. vi. et ole. le. l. vetus. et greg. nouas appellat nuptias q infra coronā anni otrahūtur. xxx. v. q. viij. c. i. h vidr q nouale dici debeat terra intra annū culta. h hoc nō est veruꝫ. imo terra exquo de nouo redacta est ad culturā de qua nō extat memoria q culta fuerit semp erit nouale qꝫ tū ad ius decimarum exquo semel fuit nouale. s. de puil. c. ul. et ar. s. de deci. ex pte.
t Indulgētiā. de qua tu hēs. s. d deci. ex pte. j. et. c. ex pte. iij. :rio sensu videtur q si nullos vel modicos cōsueuit hre nichil habebit eccia
u Magnos. ergo a otra: prochialis de illo nouali etiā post tpa quātacūqꝫ qd est verū. s. de priuil. c. ul. ar. otra. xxx. v. q. iij. qd scripsi. sicut dicitur de fundo dotali qui etiā soluto matrimonio adhuc dotalis dicitur. ff. de fun. do. etiam si dirupto. tn pt dici ut dixit Jo. et. t. q si eccia prochialis etiā tractu tpis incipiat ledi grauiter desinit esse nouale. ar. s. de dona. aplice. et ar. huius decre. licet hic videatur respicē pncipiū noualis si eni puilegiū incipiat esse iniquū pditur puilegiū. s. de deci. suggestum. ar. et. lxiij. di. §. verū. et. ff. de vulg. et pu. substi. ex facto. et ab eo qd diu equū visū est receditur ppter euidentē vtilitateꝫ. ff. de consti. pn. l. pnl. g eadeꝫ rōe ppter enorme dānū recedit ab eo qd diu obtētū ē alias semp erit nouale. s. de puil. c. ul.
a V Enerabili. p matricē. forte in puilegio illo otinebatur saluo iure matricis eccie. et noie matricis eccie. intelligitur qlibꝫ eccia cathedralis. lxiij. di. §. ex his. et. xij. q. i. videntes. et hic in fi. t.
b Intelligit. nō attendens q qui nimis astute interptatur pncipis beneficiū notatur infamia. C. de le. et se. cō. l. ij. lau.
c Si aliud. puta puilegiū exēpcōnis qm nulla pscripcō in h casu valeret. s. de pscrip. cū nō liceat. tan.
d Volumus. et nos id velle debemus. exquo illud pcipit obseruari. xi. di. quis nesciat. et eius interptacō ius facit q ad omes. C. de le. et se. con. l. si. laur.
e Ex pte. cū ipius. scꝫ comitisse.
f Prepositus. laicus officialis.
g Clausulā. pmissaꝫ. s. nemini liceat excōicatis vel noiatim interdictis p canonicis carnotēsibꝰ absqꝫ ogrua satisfactōe absolucōis bnficiū indulgē. quā hēs ī. c. px.
h Pro otumacia. nō videtur q h distinctō locū habeat utrū quis excōicetur p crimie an p otumacia qꝛ nemo excōicatur nisi p mortali pccō et q aliter nō pt corrigi. xi. q. iij. nemo. in fi. xlv. di. h illud. et. xxiiij. q. iij. tam sacerdos. et. xi. q. iij. certū. imo bn habꝫ locū h distinctio. quicūqꝫ eni vocatus legitime ad iudiciū nō venit p quacūqꝫ re cōtumax reputatur vn ppter talē otumaciā excōicari pt si res talis sit q actor nō possit in possessionē imitti. s. ut li. nō o testa. tue. et tūc sufficit pstare caucōnē standi iuri qꝛ p sola otumacia excōicatus fuit scꝫ qꝛ nō venit et nō p re aliqua qꝛ nōdū ostabat in quo teneretur actori si p offēnsa tūc excōicatur puta cōmisit maleficiū et illd fuit notoriū vel p sentētiā vel facti euidētiā vel p cōfessionē ī. c. px. et. s. de coha. cle. c. ul. et cōdēnatus de ipo maleficio cū nō satisfacēt fuit excōicatus h talis nō dꝫ absolui nisi primo satisfaciat cū ostet de maleficio suo et tn h interueit otumacia anqꝫ excōicaētur qꝛ nō soluit i termio statuto. h h directe excōicatur qꝛ no satisfecit. h in alio casu nō nisi qꝛ nō venit. idē esset si maleficiū notoriū esset si publice pponatur quicūqꝫ fecit tale maleficiū satisfaciat leso usqꝫ ad talē diē alias sit excōicatus. post terminuꝫ nō absoluetur si veniat ad iudicem et petat absolui nisi satisfaciat. xxiij. q. ul. pessimā. et ita bona est distinctō. pterea supfluū videbatur puilegiū illud qꝛ de iure omuni illud cōpetit cuilibꝫ q nullꝰ absoluatur piusqꝫ satisfaciat. ut. c. pessimā. et. s. de of. del. ex lris. xvij. q. iiij. de psbroꝝ. et. xi. q. iij. excellentissimus. i fi. et. s. t. px. prochianos. pt dici q solet plus timeri &c. xxiij. di. quāqꝫ. et. s. de here. si aduisus. multa eni ocedūtur q sūt de iure oiū. xxiiij. q. ij. sane. i fi. et. xxxiij. q. ij. admonē. ibi. viaticū tibi ocedimus. et tn oibꝰ penitētibꝰ i fine datur. s. d pe. et re. qd in te. et. s. t. px. pmittimus. Quid si aliqs ita paup sit q nō pt satisfacē. pstet caucōnē q satisfaciat cū puenerit ad pinguiorē fortunā. s. de soluc. odardus. quid si caucōꝫ pstare nō pt. tūc iuret. ar. C. d epis. et cle. aut. gnaliter. pstet quā pt. s. de do. post diuor. re. c. pnl. lꝫ videtur q talis casus non excuset. ar. s. de rap. sup eo. et. C. de furt. subtracto. nā qnꝫ aliquis nō absoluitur ppter delictū suū h differtur absolucō. xi. q. iij. q iubēte. xviij. di. si qs adesse. et. xvi. q. vij. sacdos. s. de of. or. signficauit. et. xi. q. iij. si quis eps dānatus. nulli tn ē finaliter pnia denegāda. xxvi. q. vi. si psbiter. et. c. se. qꝛ eccia nulli claudit gremiū suū. C. d fū. tri. l. ul. ppe fi.

q suis pdecessoribꝰ epalia iura osueuerat ab antiquis tpibus exhibē. nūc quodā de canonicis suis sine suo osensu in fcō pore occasione cuiusdā puilegij. a. C. ipa veritate tacita impetrati eidē epo obediētiam denegat exhibē inde sūpta occasione q p matricē ecclesiā nō cathedralē intelligit h romanā et ·J· Jdeoqꝫ. m. q. si aliud vbū nō occurrerit ppt qd dcūs por non debeat dioc. epo rndē. vos eū ad eā pstādā eidē sicut pdecessores sui pdecessoribꝰ epi pstiterūt per cē. ec. opellatis. non obstante puilegio in piudiciū colubrien. eccie p subrepcōnē obtēto. nos eni p matricē ecciam cathedralē intelligi volumus nō rōnā. I de abbati sci genouefe decano et cācellario parisien.

E Xpte i xpo dilcē filie comitisse blesen. et ·J· ppo: fuerit nūcij comitisse q cū ipiꝰ ppositus quēdā latronē cepit et iusticia fuerit in de facta. latro fuit per caplm carnothen. post factaꝫ iusticiā requisitus quia ipm in terra sua captū fuisse dicebāt et ·J· verū cū sup h de pendo iuri comitissa caucōnē offerret canonici carnoten. terrā eius nichilominus fecerūt intdcō suppoi qd relaxare noluerūt nisi prius soluēt emēda. dicebāt eni in carnothen. eccie puilegiis cōtineri qꝫ nemini liceat excōicatis vl nominati interdictis p canonicis carnoten. absqꝫ cōgrua satisfactōe absolucōis bnficium indulgē. Ad intelligēdā aūt clausulā puilegij memorati credimus distiguēdū utrū in aliquē interdicti vel excōicacōis sentētia sit plata p otumacia tm. qꝛ scꝫ citatus staē noluit iuri vel etiā p offensa qꝛ videlicet iussus noluit maleficiū emēdare. i pmo casu credimus ogrue satisfieri ut sententia relaxetur si pus sufficiēs stādi iuri caucō tribuatr. Jn scdo o vero si offensa est manifesta non credimus satisfieri ogrue ut relaxetur sentētia nisi prius sufficiens pstetur emēda. si vero dubia est offensa sufficē credimus ad relaxandā eādē si parendi mādato opetēs satisfactō pbeatur I dē comitisse blesen.

Q Vm olim p canonicis carnothen. qdā caplm cōtra te fuit allegatū q dicebāt in eccie sue puilegiis otineri ut videlicet nemini liceat excōicatis vel nominati interdictis p canōicis carnothen. absqꝫ ogrua satisfactōe absolucōis bnficiū indulgē et ·J· Q uia vero dū ansaꝫ soluimus nodū dicimur ligauisse ppter h q eisdē canonicis velut asseis pponētibꝰ illā offensam esse manifestā non que iudici nō que alij

i Citatꝰ. trinis edcis vl vno pēptorio p oibus. xxiiij. q. iij. de illicita. ff. de re iudi. cōtumacia. vn vidr q nō veniēs ad pmā citacōnē nō sit cōtumax. ar. C. de iudi. sancimus. et. s. de pcur. qrelā. ubi d h. et. v. q. iij. si egro
k Jussus. et h cōtumacia ē. ff. de rei vē. q restituere et nō excōicatur qs nisi p contumacia. h h intellige ut dixi in magna glo.
l Sufficiēs. sic. s. de sequestra. ad h. sufficiēs caucō ē si pignora vel fideiussores detur. ff. mādati. si mādato. §. ul. de h dcm ē. s. ut li. nō o testa. quoniam. §. in aliis.
m Maifesta. ex h vbo orta fuit cōtētio q determiatur p ut dr ī. c. px. si vero dubia qūo g iussit iudex maleficiū emēdare si nō fuit ibi maifestū. Jtem si sentētiādo iussit fcm fuit notoriū p sniaꝫ. s. de coha. cle. c. ul. g nō pt ēe dubia offensa. solucō. qnꝫ iubetur a iudice sentētiādo. xi. q. iij. q iubēte. ff. de re iu. qd iussit. et h fieri nō dꝫ n cū res ē maifesta. xi. q. iij. gue. qnꝫ iubꝫ iudex nō sniando ut si stati cū oparuerint corā eo ptes reus ofiteē qꝛ ofessus p iudicato hētur. ff. de ofes. l. i. §. eo. l. vna. si tm pcipit ut satisfaciat nō h facit sentētiādo qꝛ nō ois vox iudicis aūctē rei iudicate otiet. C. de sen. et interlo. o. iu. ex stipulacōe. et. iij. q. vi. h qppe. et adhuc pt reus allegaē errorē suū. ff. de ofes. l. ij. vn nō ē res manifesta. et ita pt intelligi qd h dic Jo. vel sit ad qrimoniā alicuius de aliq offensa eā expmēdo iudici ipe iudex pcep reo ut satisfacēt illi usqꝫ ad ētū terminū aut cōperet corā eo rnsurꝰ als excōicabat illū n alterū istorū facēt et ille nō venit et sic fuit excōicatus. si ipe petat absolui sufficit q ipe pstet caucōꝫ stādi iuri. qꝛ offensa nūc dubia ē et si fama sit q id fecerit vel q iudex a plibꝰ h intellexerit.
n Q Vm oli. allegatū. s. c. px. qd otietur h infra ibi nemi &c. usqꝫ ibi qꝛ vēo.
o Ansaꝫ. dr qnꝫ ansa auricla ciphi vel vrcei vel calicis q manutenetur. h dr ansa nodus cursilis et facilis ad soluēduꝫ ita factus q si recte trahatur caput fili omnimō ē solutus nodꝰ si male trahitur ligatus remanet ita otingit ppter resolucōnē qōis pcedētis decr. de offensa maifesta quā modo hic soluit inferiꝰ apte
p Proponētibꝰ. et male.
q Judici. et h fatuū erat dicere q sibi

sed q̄ sibi tm̄mo do manifestā videtur offensam illā nos rescribim⁹ intelligē manifestā que p̄ ꝯfessionē vel ꝓbacōnē legitime nota fuerit aut euidētia rei q̄ nulla possit tergiuersacōe celari. Idem episcopo et abbati attrab.

Abbate sancti silum alciaten. viā vniūse carnis ingresso cū eiusdē loci monachi elegissent quēdā de ipius eccłie gremio in abbatē et cōfirmacōnē electōnis a morinēsi epo nequiuissent aliquatenus obtinē cā a se. ap. ꝓtierūt. Ceterū ꝓcurator mōsterij sci bertini ꝓposuit ex aduso q̄ cū s̄m approbatā ꝯsuetudinē et priuilegia ro. pō. abbates alciaten. debeāt de mōsterio sci btini sp̄ assumi hmōi electō erat nō immerito reprobāda ut pote ꝯtra ꝯsuetudinē diuturnam et p̄uil. se. ap. attēptata ⁊ alciaten. monachi debeant cōpelli de iure ut de monasterio sancti btini p̄sonam idoneā sibi eligerēt in abbatē et ꝯ. Nos igitur deposicōib⁹ testiū diligēter inspectis inuenimus esse ꝓbatū q̄ a. xl. annis et ꝯ. monachi alciaten abbatē sibi de sci btini monasterio elegerūt et ꝯ. et cum quādā vice garin. alciaten. monachū elegissent eius electō robur habere nō potuit donec apud monasteriū sci bertini ꝓfessione facta post aliq̄ntū tp̄is q̄n scȝ eiusdē loci abbatia conuētui placuit in alciaten. extitit abbatē assumptus. ex p̄uilegio q̄ꝫ ro. pō. argui poterat alciaten. abbatē fore de sancti btini collegio eligendū. nā priuilegio pascalis p̄p̄e hmōi capitulū apparet insertū subrogacōnē abbatis penes monasteriū sci silum apō alciaten. mōchos iuxta p̄teriti tp̄is morē in vr̄a semp̄ cōcedimus disposicōne p̄sistē. in p̄uilegio etiā calixti hmōi capłm inuenitur. Porro iuxta pascalis p̄p̄e decretū abbatis subrogacōnē penes alciaten. mōchos nō aliūde q̄ de vr̄o mōsterio fieri ap. aūct. decēnim⁹. Ad h̄ aūt ps adūsa rn̄dit q̄ si ec̄ ꝓbaretur q̄ infra p̄dicti tp̄is spaciū de monasterio sci btini sp̄ fuit abbas alciaten. assumptus ex h̄ dici non poterat q̄ ꝯsuetudo aliqua quasi cōtradictorio iudicō fuerit introducta cū in memorati garini electōne ꝓ bono pacis extra iudiciū ꝓcessum taliter dinoscatur et ꝯ. Preterea cū pascalis p̄p̄a subrogacōnē abbatis sci siluini monasterio sancti btini iuxta morē p̄teriti tēporis duxerit ꝯcedēdā nec de more p̄teriti tp̄is fiat fides p̄ eius p̄uilegiū et similia nullū sup̄ h̄ alciaten. monasterio poterat p̄iudiciū gn̄ari. Cōtra q̄ꝺ fuit ex aduerso rn̄sū q̄ hec determinatio s̄m p̄teriti tp̄is morē et causalis et ꝯdicōnalis p̄t intelligi et tam ad p̄sonale q̄ ad impsonale v̄bū referri. si enim impsonale verbū determinet ꝯdicōnalis intelligitur et est sensus ꝯcedimus subrogacōnē abbatis sci siluini apud alciaten. m. in. v. s. disposicōe ꝯsistē s̄m p̄teriti tp̄is morē id est si mos p̄teriti tp̄is talis fuerit. Si vero verbū determinet p̄sonale causaliter debȝ intelligi ut sit sensus. cōcedimus s̄m p̄teriti tp̄is morē id ē q̄ mos p̄teriti tp̄is sic obtinuit subrogacōnē ⁊c̄. h̄ aūt sensus rectior esse videtur q̄ cum p̄uilegiū sit lex priuata ⁊ lex nō debeat esse obscura vel captiosā s̄ꝫ certa et manifesta nec essꝫ p̄uata nisi aliquid specialiter indulgēt. ꝓfecto sic intelligenda sunt illa v̄ba ut res de qua agitur valē possit potius q̄ perire maxime cū supradictus. c. p̄p̄a qui eidē paschali e vicino successit verbis equiuocib⁹ vsus determinacōnē suā ꝓrsus amouerit ut ambiguitas tolleretur. et q̄ꝺ dicebatur in ꝯcessione pascalis ut videlicet subrogatio abbatis sci siluini apud alciaten. in disposicione abbatis ⁊ fratrū sancti btini semp̄ existēt et ip̄e mutauerit decernēs subrogacōnē ipius abbatis nō aliūde q̄ de mōsterio sci bertini faciendā. His igitur diligēter auditis mōsterio sancti bertini adiudicauimus hmōi dignitatē ut quotiēs in alciaten. mōsterio abbatis electio imminet facienda alciaten. mōchi de cenobio sci bertini p̄sonā idoneā sibi eligāt in abbatem ita videlicet ut tādiu mōsteriū ip̄m hac honoris debeat prerogatiua gaudē donec ibidem viguerit obs̄uātia regularis ut idonee p̄sone inueniātur in illo qui possint in abbatē assumi. Idem comiti tolosan.

Sup̄ quibusdā mādatorū articulis et ꝯ. tua deuocō postulauit a nob̄ qui sint dicēdi heretici manifesti. sup̄ quo tibi duximus rn̄dēdū. illos intelligendos manifestos. eē hēticos q̄ ꝯtra fidē catholicā publice p̄dicāt aut ꝓfitētur seu defendūt errorē. vel qui corā p̄latis suis ꝯuicti sūt vel cōfessi vel ab eis sentētialiter cōdēnati sup̄ hētica p̄uitate quorū bona ꝓpria ꝯfiscātur et ip̄i iuxta sanctiōes legitimas puniuntur. Preterea cū pedagia salinaria guidagia tibi legatus interdixerit memoratus aūc. ap. duximus declarādū illa esse pedagia salinaria guidagia interdicta que nō apparēt impatorū vel regū vel lateran. ꝯcil. largicōe ꝯcessa vel ex āntiqua ꝯsuetudine a tēpore cuius nō extat memoria introducta et ꝯ. Cū a legato recepis in mandatis ut de te ꝯquerētib⁹ s̄m suū vel alterius legati seu iudicis ordinarij vel legati arbitriū iusticiā exhibēs h̄ taliter intelligēdū esse cēsemus ut in omni causa q̄ rōne p̄sonaꝝ vel rerum q̄ ad eccłiasticū forū ptinent ac super vniuersis capłis que ꝓ pace seruanda sunt per dictū legatū statuta vel aūc. ap. statuenda ⁊ teꝫ viduis pupillis orphanis et p̄sonis miserabilib⁹ teneaīs i iudicō eccłiastico

rńdere. Idem epo parisień.

Novimus expediens ut verbum illud quod in antiquis canonibus et in nostro decreto contra falsarios edito continetur videlicet ut clericus per ecclesiasticum iudicem degradatus seculari tradatur curie puniendus aptius exponamus. Cum enim quidam antecessorum nostrorum super hoc consulti diversa rńderint et quorundam sit opinio a pluribus approbata ut clericus qui propter hoc vel aliud flagicium grave non solum dampnabile sed dampnosum fuerit degradatus tanquam exutus privilegio clericali seculari foro per consequentiam applicetur cum ab ecclesiastico foro fuerit proiectus. eius est degradatio celebranda seculari potestate presente ac pronunciandum eidem cum fuerit celebrata ut in suum forum recipiat degradatum. et sic intelligitur tradi curie seculari. pro quo debet tamen ecclesia efficaciter intercedere ut citra mortis periculum circa eum sententiam moderetur. pro illo vero falsario scelerato quem ad mandatum nostrum capi fecisti. hoc tibi duximus consulendum ut in perpetuum carcerem ad agendum penitentiam ipsum includas pane doloris et aqua angustie sustentandum ut omissa defleat et flenda ulterius non omittat. Honorius .iij. archiepo turonen.

Dilecto filio iacobo barba et J. quod te pro causa necessaria tunc absente possessio tibi tradita causa custodie per ti adverse restitui non potuit exidem indulsimus ut tibi lapsus temporis non obsisteret quominus possessionem ipsam recuperare valeret. Quam vero tamen temporis ante concessionem ipsius indulgentie dicitur effluxisse quod tibi sufficere posset ad vere possessionis effectum secundum statuta concilij generalis et J. ante c. p. declaramus quod nostre intentionis non fuerit per ipsam indulgentiam ius perimere quod tibi competebat ex possessione preterita vel post reditum tuum competierat ex futura. sibi enim imputare poterit pars adversa si negligens fuerit in sua iusticia prosequenda cum absentie tue impedimento cessante conveniendi te habuit facultatem.

Idem priori et clericis sanctorum iohannis et pauli tuderń.

Cum inter vos dudum ex parte una et abbatem s. p. de monte spolet. dioc. ex altera super tercia parte oblationum capelle sancti hilarij questio verteretur et a vobis probatum fuerit per .xl. annos et amplius terciam partem oblationum eiusdem capelle vestram ecclesiam recepisse ac clericis institutis per abbatem de monte tuisque fili prior eandem terciam te omisisse aliquando colligendam bone memorie J. papa p. n. ipsam terciam ecclesie vestre adiudicans statuit ut tibi prior liceret per eosdem clericos sicut fuerat consuetum partem colligere memoratam. verum quod postmodum sacerdos predicte capelle asserens oblationum nomine minime fieri ea que ipsi capelle in festivitate omnium sanctorum mittuntur vel portantur ad illam seu ad domum sacerdotis eiusdem intuitu defunctorum necnon que in cimiterio ponuntur quod de altari suscipit et facit per ecclesiam deportari. et que ante crucem et in missa trinitatis et ea que pro desponsatis canitur et lampades cum oleo que predicte capelle ab aliquibus offeruntur vel que dantur nuncio qui ad recipienda talia per prefate capelle prochiam destinatur de hijs omnibus vobis terciam partem denegans exhibere. de alijs nomine tercie partis persolvendis pro rata vestram ecclesiam contingentis retinere nitebatur ad expensas capelle ipsius necessarias faciendas. dictus predecessor de omnibus supradictis absque subtractione aliqua integre persolvi voluit et mandavit terciam portionem ac capellani predicte capelle dicentes primicias et decimas vel ea que offeruntur pro missis mortuorum sacerdotibus et que pro septimis et tricesimis et anniversarijs panes et alia que infra ebdomadas offeruntur et mortuorum iudicia oblationum nomine minime contineri de hijs omnibus terciam partem solvere vobis noluit et J. Volumus igitur et mandamus ut per vestrum clericum a vobis in eadem ecclesia institutum de omnibus supradictis et omnibus oblationibus quocumque titulo ad ecclesiam pervenerint sine diminutione aliqua integre tercia vobis portio persolvatur

Ex parte vestra fuit propositum Idem abbati et conventui quod prepositus et canonici aretinen. sententiam quam J. papa p. n. super molendino de calian ac alijs articulis promulgavit in recidive questionis scrupulum reducere molientes asserunt capitulum illud eiusdem sententie quo dicitur ne canonica ipsa impediat quominus monasterium vestrum molendinum prefatum de calian. reedificare valeat in eo statu in quo fuisse dinoscitur tempore mote litis esse referendum ad tempus quo lapillus in denunciatione novi operis iactus fuit. vobis econtrario asserentibus illud esse intelligendum de tempore quo lis super hoc inter vos et prefatam ecclesiam extitit contestata. nos igitur considerata eadem sententia quod in prefato capitulo dicitur de tempore mote litis interpretamur esse referendum ad tempus quo litis contestatio facta fuit. Idem prelatis universis francorum constituti.

Ex parte vestra fuit propositum quod patriarcha vestro occasione constitutionis cuiusdam quam albinen. episcopus tunc legatus in partibus romanie super legatis edidit defunctorum et dil. fil. J. ti. sancte praxedis presbyter car. dum ibidem legationis fungeretur officio innovavit de quibusdam que vobis et ecclesijs vestris legantur a decedentibus terciam a vobis exigit portionem. Cum igitur ipsi sicut ex eorum interpretatione accepimus non intellexerint quod de hijs que in ornamentis ecclesiasticis vel ad fabricam ecclesie reparatione indigentis aut ad ecclesie luminaria necnon de hijs que pro anniversario septimo tricesimo ac vicesimo faciendis vel de hijs que personis specialiter nisi forsan id fiat ecclesie ratione a quocumque legantur aliqua deberet solui portio ecclesie cathedrali nos

interp̄tacōnē eoꝝ ratā habē-
tes ſm ipam ɔſtitucōnē p̄fa-
tā p̄cipimus obſeruari firmi-
ter inhibētes ne in p̄dictis ali
quid fraudulēter in p̄iudiciū
cathedralis eccleſie ꝓcuretur
Tua nob. f. intima- de-
uit ꝙ cū tibi ꝓ releuacō
ne oneris debitoꝝ duximus
indulgēdū ut fructus bn̄fici-
oꝝ q̄ interim in dioc. tua va-
care ɔtigerit tibi liceat biēnio
retiné. quidā aplice gr̄e p̄uile
giū ſiniſtra interp̄tacōne re-
ſtringé moliētes. aſſerūt p̄bē
das ⁊ maiora bn̄ficia ne qua-
ꝙ bn̄ficioꝝ noīe ɔtineri et J.
Nos igitur aūc. pn̄tiū declara
mus ꝙ in h̄ caſu p̄bende ac a-
lia bn̄ficia gn̄ali bn̄ficioꝝ no
mine ɔtinentur. Gregorius
.ix. decano et ſacriſte egoli.
Tranſmiſſe lr̄e ɔtinebāt
ꝙ ſignificātibꝫ epiſco-
po et capitulo xanton. ꝙ qua-
dragenarius canoīcoꝝ nume
rus inſtitutus in eoꝝ ecc̄ia nō
poterat obſeruari ꝓ eo ꝙ non
ſufficiebāt ecc̄ie facultates vo
bis dedimus ī mādatis ut ca-
nonicoꝝ et p̄bendaꝝ nume-
rū iuxta facultates ecc̄ie mo-
derantes ſtatuetis eundē fir-
miter obſuari. vos vero inue
niſtis p̄dicte facultates ecc̄ie

a tēpore ſtatuti numeri adeo
excreuiſſe ꝙ abſqꝫ mutilacō-
ne p̄bendarum maior haberi
poſſet numerus in eadē. qua-
re queſiſtis an ꝓ moderacō-
nis verbū lr̄is nr̄is appoſitum
eundē numerū augmentare
vel minué debētis. Quo circa
.m. q. ſi veteres nō ſūt minute
p̄bēde cū moderacō locū non
habeat ipſarū et canonicorum
numerū dimittatis in eodem
ſtatu ī quo hactenus dignoſ
citur extitiſſe in vtilitatē eiuſ-
dē ecc̄ie ɔuertētes augmētū ſu
orū redditui donec duxeim᷒
alit̄ diſponēdū. De reg̃. iuriſ.

Iohannes criſoſtimus.
Omnes res ꝑ quaſcū-
qꝫ cauſas naſcitur ꝑ
eaſdem diſſoluitur.
Beda in omelijs.
Estote miſeicordes ⁊ c̄
hoc loco nichil aliud
nobis p̄cipi eſtimo niſi ut ea
facta que dubiū eſt quo ani-
mo fiant in meliorē ptē3 inter
p̄temur. qđ enim ſcriptū3 eſt
ex fructibꝫ eoꝝ ɔgnoſcetis
eos de manifeſtis dictū eſt q̄
non poſſunt bono animo fieri
ut ſtuprum blaſphemie fur-
ta ebrietates et ſimilia de qui
bus nobis permittitur iudi-
care. Idem.

Qui ſcandalizauerit ⁊ c̄.
Vtilius ſcandalum naſ-
ci permittitur ꝙ̄ veritas relin-
quatur. Idem.
Quod non eſt licitum in
lege neceſſitas facit licitum
Nam et ſabbatum cuſtodiri p̄
ceptum eſt. machabei tamen
ſine culpa ſua in ſabbato pu-
gnant. ſic et hodie ſi quis ie-
iunium fregerit egrotus re-
us voti non habetur. Gre-
gorius ſeptimus.
Quod latenter per vim
aut aliter illicite introductū3
eſt nulla debet ſtabilitate ſub
ſiſtere. Idē3 varieñ. ep̄o.
Cum in contemplatione
et J. ī ipſo cauſe inicio nō
eſt a queſtionibus inchoan-
dum. Stephanus papa.
Quemultotiēs et J. quic
quid in ſacratis deo re-
bus et epiſcopis iniuſte agi-
tur pro ſacrilegio reputatur
quia ſacra ſunt et a quocunqꝫ
violari non debent. Aug᷒.
Qui ex timore facit pre-
ceptum aliter ꝙ̄ debeat
facit et ideo iam nō facit. Idē
in libro de penitentia.
Defleat peccator quia of-
fendēs in vno factus ē omni-
um reus. Greg. in regiſtro.
Quamuis cauſe et J. non
poteſt eſſe paſtoris ex-
cuſatio ſi lupus oues ɔmedit
et paſtor neſcit. Vrbanus. iij.
Indignum eſt et a ro-
mane eccleſie conſuetu-
dine alienum ut pro ſpiritu-
alibus facere quis homagi-
um compellatur.

Anno incarnationis dn̄ice. M. cccc. lxxiij. ix. kl. decembris
Sanctiſſimo in xp̄o p̄re ac dn̄o / dn̄o Sixto p̄pa. iiij. ponti-
fice maximo. Illuſtriſſimo / nobiliſſime domus auſtrie / Fri-
derico. Romanoꝝ rege glorioſiſſimo. rerū dn̄is. Reuerēdiſſi-
mo ī xp̄o p̄re dn̄o Adolpho archip̄ſule magūtino. in nobili
vrbe Magūcia. q̄ nr̄os apud maiores aurea dicta / quā di
uina etiā clemētia dono gratuito p̄ ceteris terraꝝ nationibꝫ
arte impſſoria dignata ē illuſtraé. hoc p̄ñs decretale gloſa
cū ordinaria dn̄i bernhardi / nō atramētali penna cannaue
ſed arte quadā ingenioſa imprimendi / cunctipotente aſpi
ranti deo Petrus ſchoiffer de gernſzheim ſuis conſignando
ſcutis feliciter conſummauit.

314

Cur deus ultimis tpibus artis impssorie nouū seculo munus inuexerit.

Pape quid hec nr̃is petit ars noua ⁊ inclita seclis.
Priscis cur patrib' lux ea non micuit.
Quos pr̃ omipotēs creat. hos vocat. hos simul omēs
Vult saluos veri noticia fieri.
Hinc dudū exhibita est cupimus quā vita secunda
Cuncti. sed multi posse venire negant.
Hac iterū ꝑdolatras arte et tinctos ⁊ apellas
Accersire parat q̃ prius adueniat.

Apologia vel excusatio cleri de ignorātia ⁊ carētia librorum.

Chrāseat allophilus. Cristi causatur alumnus
Haud se scripturas nosse. et apostolicus
Est ait aut geropres michi nemo aut bibliopola
Grande ꝓcul preciū est. et parisi alma scola
Scribi scripturas disponere si volo sacras
Est labor. et falsos accomodare libros.
Si verū exemplar mendax transfertur in instar
Vix male corrigitur. margo sꝫ inficitur.
Atramēue labat membranis. liquitur. elbet.
Sepe ⁊ cū precio ⁊ codice scriptor abit.
Fenore sic multo curarum siue laborum
Grandibus impensis vix redimitur opus.
Has ob res libros clerus non cōparat. imo
Tantis ꝑtesus abstinet incomodis.
Et sic depascit pastor dum pascere nesciat
Ductor seducit nomen habens reducis.
Hinc erit ut ꝑplus sic princeps sicqꝫ sacerdos
Quos ne fungantur ꝑelle sacerdotio.

Excusationis repulsio ⁊ artis impssorie cōmēdatio.

Sed quid ages ego. dū libros non redimendi
Aut non discendi nulla subest ratio.
Causaris. Geropres tibi nemo aut bibliopola.
En venit hic venū codice farta penus.
Accusas. nimis esse forū libri p̄ciosum
Nullus pro simili scriberet hunc p̄cio
Pauper es. et lodex tibi pulcra. vorās q̊ꝫ liber.
Te ditet codex nil comedensqꝫ liber.
Si nequeat vice pastor paupere de stipe degens.
Comparet hūc pastor vellera lacqꝫ legens.
Forte scola est paridis ꝓcul. en gignasticus heros
Eiusdem thomas doctor aquinus adest.
Quid p̄ce cū p̄ciū labor aut opus est comodanti
Reddē. cum danti sufficiat precium.
Hic verum exemplar mendax non transit in instar.
Mille valent vno stante caracterio.
Ast atramentū ꝓbat hoc non esse caducum
Cerotiue rapax aut cineralis aqua.
Quamlibꝫ influida carta nō liquitur vnda
Tetra. neqꝫ atrior hac fallit in arte liquor.
Litera cōtinua et par libros grāma venustat
Ex vno in cūctis esse memor poteris.
Ergo q̊d obijciant michil amplius ē pater alme.
Quo minus addiscant teqꝫ docenda tuos.

Exhortatio ad comparandum libros.

Immensi roboris qua tuta est vinea turris
Cum ꝓpugnaculis principibusue manet.
Sed mille clipeos aut pendentes modo libros
Ad ꝓpugnacula nostra videre stupor est.
Heu salomon vbi sūt docti bellisqꝫ robusti.
A quibus ambitur thalamus ille tuus.
Proch vbi pugiles qui ut quondā femora cingāt
Ensibus. aut vbi sunt et gladij ancipites
Excita palladios salomon ꝑ cantica psalmos
Vt sumant almos paule iube gladios.
Hos inquā gladios iubet ad quos xp̄us emēdos
Vt vendant vnam discipuli tunicam.
Hij sunt scripture diuina volumina sacre
Iuris et humani ecce duo gladij.
Heu venit illa dies nox imo venit. vbi ferri
Atqꝫ simul verbi fiet opus gladijs.
Quilibet ergo suos emat atqꝫ exercitet enses
Hanc ꝓpter noctem q̃ prius adueniat.

Primorum artis magistrorum typus et petri p̄comiū:

Scema tabernaculi moises salomon q̊ꝫ tēpli
Haud preter ingenuos pficiunt dedalos.
Sic decus ecclesie maius. maior salomone
Jam renouans. renouat beselehel et hijrā.
Hos dedit eximios sculpendi in arte magistros.
Cui placet en mactos arte sagire viros.
Quos genuit ambos vrbs mogūtina Johānes
Librorum insignes ꝓthocaragmaticos.
Cū quibus optatū petrus venit ad poliandrum
Cursu posterior. introeundo prior.
Quippe quibus p̄stat sculpendi lege sagitus
A solo dante lumen et ingenium.
Natio queqꝫ suum poterit reperire caragma
Secum. nempe stilo p̄minet omnigeno:
Credē difficile est doctores q̃ p̄ciosa
Pendat mercede scripta recorrigere.
Orthosintheticū cuius sintagma ꝑ orbem.
Fulget franciscū p̄sto magistrum habet.
Me q̊ꝫ diunxit illi non vile tragema
Publica sed comoda et terrigenum columen.
O vtinam exscobē falsis moliantur ideam
Qui sintagma regunt et ꝓthocaragma legūt.
Aureola indubie p̄miaret eos logothece
Quippe libris cathedras mille suberudiūt.

Estimo nec scriptas decretales neqꝫ p̄ssas
Conferri nostris. in trib' eximijs.
In folijs spaciū cunctis est marginis equum
Codicis hoc primū fulget ab arte decus.
Querē te textui distantem crebro fatigat
Glosam. hic foliū vertere non opus est.
Te cito certificant monstrantia grāmata glosam
Correctusqꝫ liber pficiet docilem.